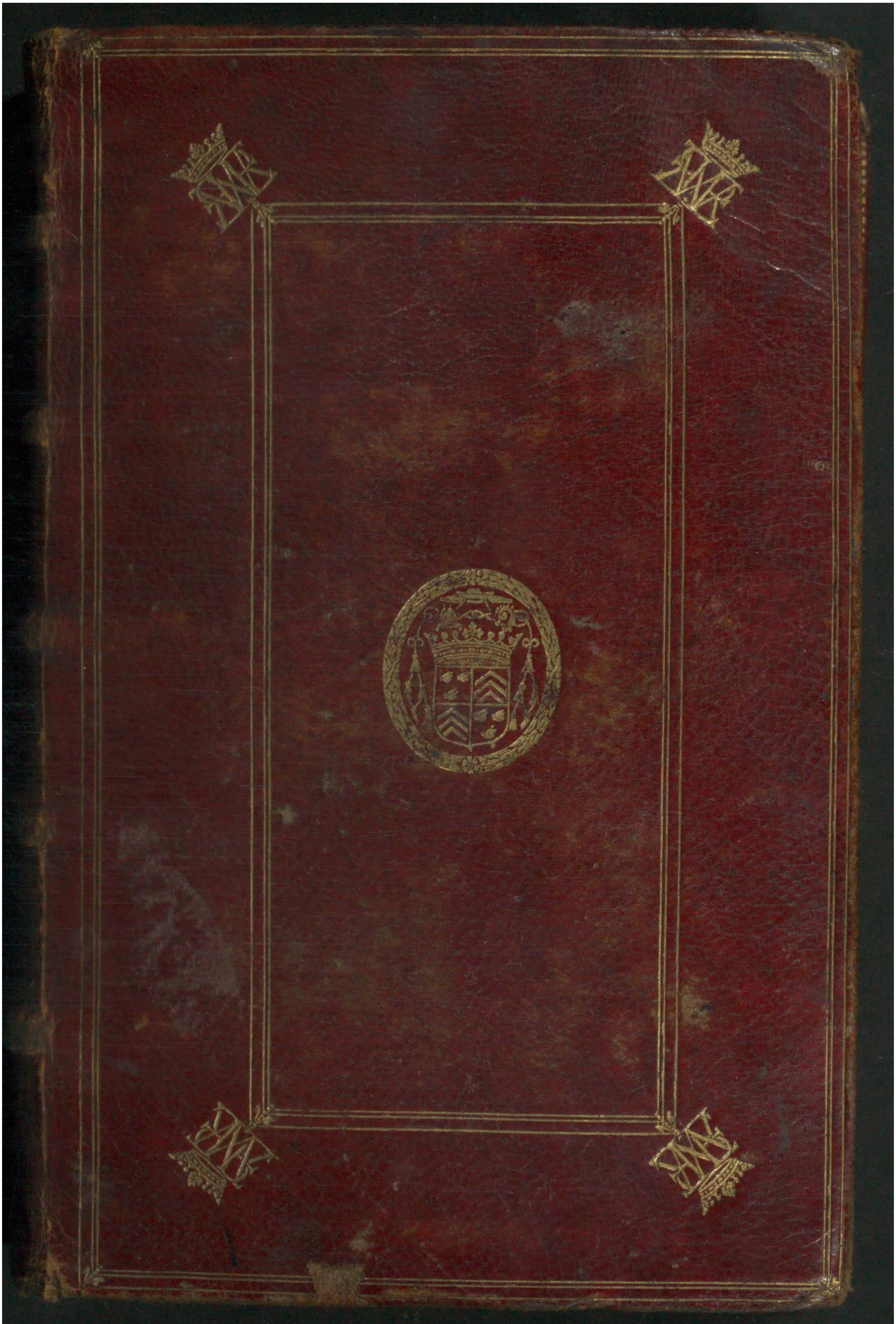
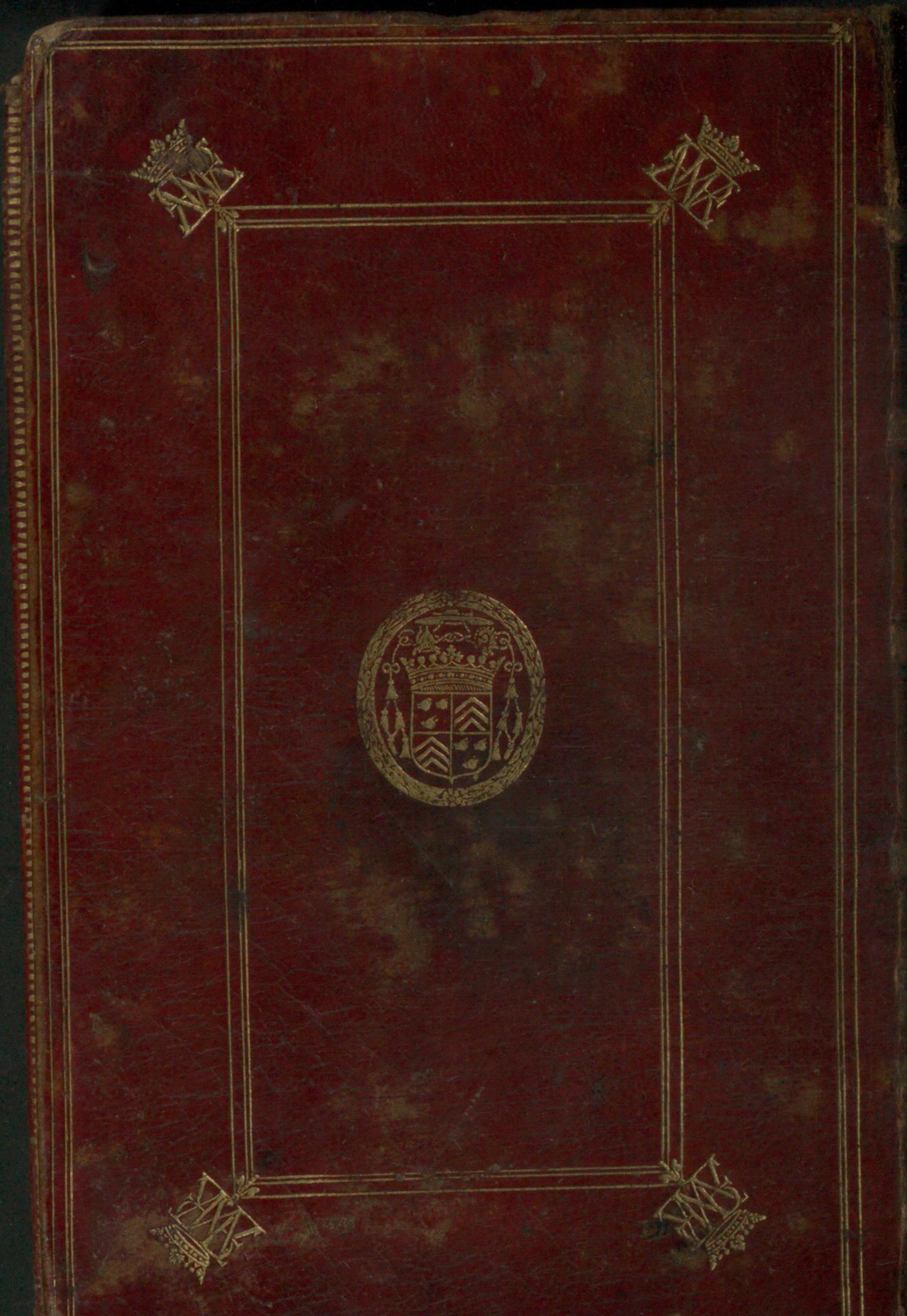

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

NIET UITLEENEN

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

142 G 16

niet plakken

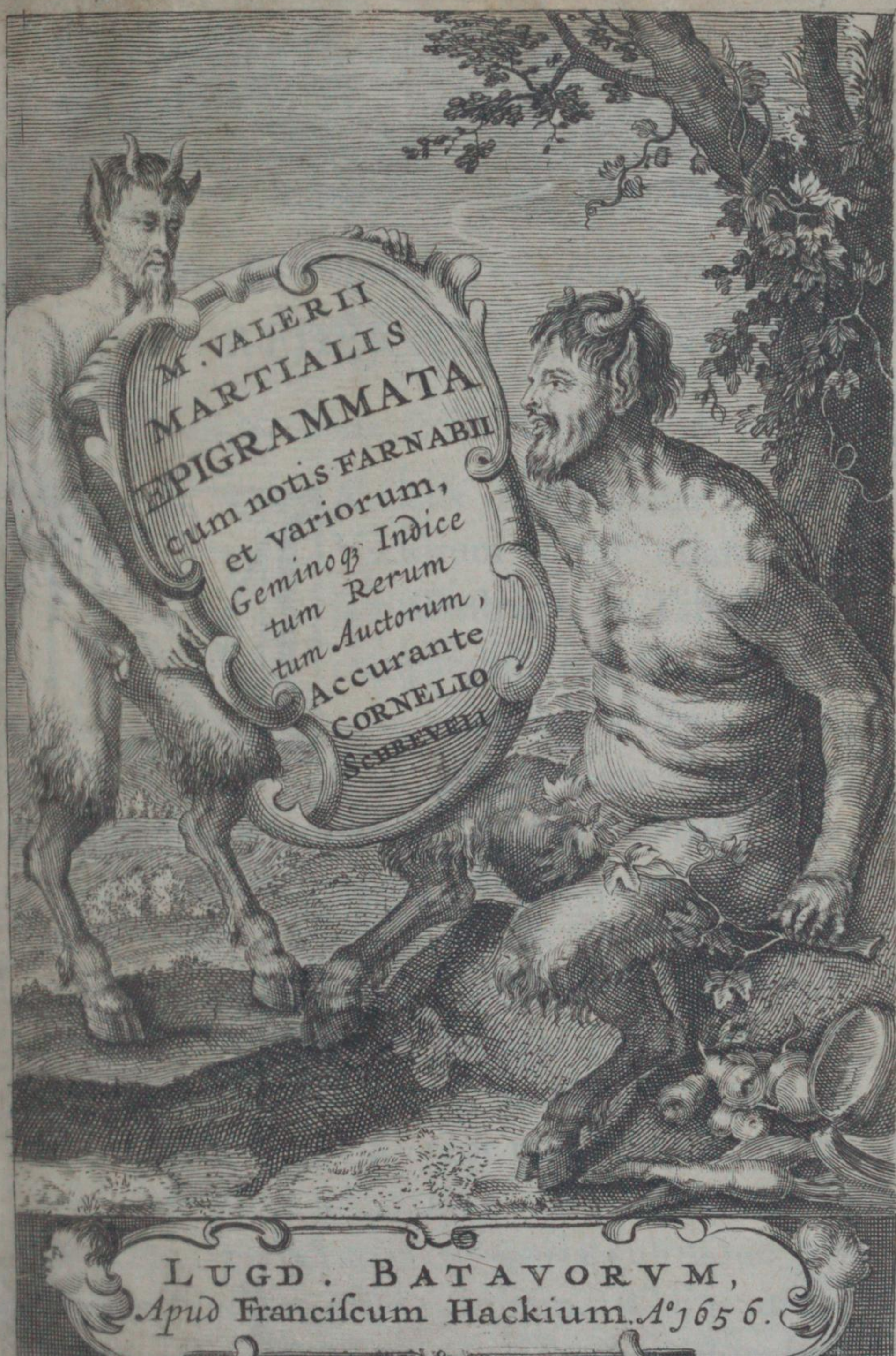
(Boekbandnr. 1785 F121)

E. J. Vigneret (le comte de Richelieu) 17..

zie Delisle 2315 [illegible]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

NIET PLAKKEN 142 G 16

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Viro Celeberrimo, Eruditione Nobili

JOH. FREDERICO GRONOVIO.

CORN. SCHREVELIUS, S. D.

MArtialis Epigrammata notis Variorum & tuis etiam à me jam illuſtrata, ut Tibi Vir incomparabilis offerrem, tuoque nomini darem ac devoverem, fecit animus erga Te meus, quem multis nominibus devinctum jam habes. Utinam tamen majore, Teque digniore aliqua in re Tibi gratificando, mei erga Te mutui amoris, & tantæ, quanta coli mereris obſervantiæ teſtimonium dare poſſem. De immerente enim, merendi benigniſſimam voluntatem ita es teſtatus, ut in ruborem me dares, & prolixiſſimum hunc affectum, ultrò à tanto viro oblatum, perpetuo obſervantiæ cultuſque genere colendum mihi ducerem. Cujus animi exiguum, ſed fidum pignus, munuſculum hoc habe, quod ex antiqua Votorum formula, Tibi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Vir celeberrime, LIBENS. MERITO. DONAVI. DEDICAVI. Tu ſuſcipe, & à claritate nominis tui, huic Operi ſplendoris nonnihil mutuare. Si erit, ut & Tu hunc meum laborem non omninò improbabis, tua fretus eruditione, vitilitigatorum morſus vel irridebo, vel contemnam. Vale magnum noſtri ævi ſidus, & Schrevelium nunc & æternum uſu mancupioque tuum, amare perge.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

VITA
M. VAL. MARTIALIS
Ex
PETRO CRINITO.

Marc. Valerius Martialis genere Hiſpanus fuit, Bilbili natus haud ignobili oppido Celtiberiæ, ut veteres auctores tradunt; & ipſe Martialis cum pluribus locis demonſtrat: tum maxime his verſibus ad Licinianum municipem ſuum:

Vir Celtiberis non tacende gentibus,
 Noſtræque laus Hiſpaniæ,
Videbis altam, Liciniane, Bilbilim
 Equis & armis nobilem.

Sub primam ætatem profectus eſt ad urbem Romam, quo facilius in literarum ſtudio verſari poſſet, ſuumque ingeninm erudire. Sed cum agendis cauſis minime ſe idoneum videret, omnem operam atque diligentiam retulit ad ſcribenda Epigrammata: in quibus magnopere excelluit judicio veterum. Maxime autem valuit in promerendis ſibi atque conciliandis hominum ſtudiis: adeo urbanitate & ſalibus præſtitit. Relata ſunt à C. Plinio permulta de ingenio & eruditione Val. Martialis: quibus ſatis colligere poſſumus quanti fecerit hunc ipſum poëtam, quantumque illius verſibus oblectari conſuevit. Sic enim ſcribit: Fuit Martialis ingenio acri, & qui plurimum in ſcribendo & ſalis haberet & fellis: neque candoris minus. *Itaque minime mirari oportet; ſi Ælius Verus Imperator (qui Cæſari Hadriano gratiſ-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

ſimus fuit) ſolitus eſt ſingulari affectu proſequi lepores atque jocos poëtæ Martialis; ſuumque Virgilium vocare. Neque dubium eſt, illum Romæ publicis honoribus ornatum atque honeſtatum fuiſſe. Nam equeſtri dignitate donatus eſt, & prætura, & jure trium liberorum: ut ipſe de ſe teſtatur. Lib. XII. Epigrammaton compoſuit miro ingenio & ſingulari urbanitate; quibus adjecit Xenia & Apophoreta libellis duobus abſoluta. In his ſecutus eſt Marſum poëtam, Pedonem, atque Getulicum: quorum exemplo ſeipſum tuetur: ac laſcivam verborum licentiam excuſat. Valerium quoque Catullum & Licinium Calvum plurimi fecit: quod in hoc ſcribendi genere inſignes habiti ſunt. In duodecimo libro Nervæ atque Trajano Imperatoribus blanditus eſt, damnatis temporibus Domitiani Cæſaris. Ad eundem refertur Spectaculorum liber: qui extra ordinem aliorum habetur à noſtris grammaticis: ut vetuſti codices probant. Inter amicos præcipue habuit Stellam Patavinum, Decianum, Silium Italicum, Val. Flaccum, Parthenium, alioſque complures: ad quos ſæpenumero ſcribit. Stertinius vir clariſſimus (quem Martialis mutato nomine Avitum appellat) tantum conceſſit ipſius ingenio atque doctrinæ; ut viventi adhuc illi imaginem more veterum in ſua bibliotheca poſuerit. Poſtremo cum Martialis foret provectior, tædio rerum urbanarum affectus in patriam rediit, atque in natali ſolo paulo poſt interiit: non ſine lacrymis ac magno mœrore C. Plinii: ut ingenue teſtatus eſt; ſcripta epiſtola ad Cornelium Priſcum.

AD LECTORES.

PAſſenium Paulum ſplendidum equitem Romanum elegos quos erudite ſcripſerat recitaturum atque incipientem dicere *Priſce jubes*, Jabolenus quidam Priſcus qui aderat, Paulo quidem amicus, ſed ipſe dubiæ ſanitatis interpellavit: *Ego vero* inquiens *non jubeo*. Oborto audientium riſu, non dubium eſt quin Paulo aliena deliratio aliquantum frigoris attulerit. Atque hinc monet Plinius, [1] providendum eſſe tam ſolicite recitaturis, non ſolum ut ſint ipſi ſani, verum etiam ut ſanos adhibeant. Sanum profecto (mi Secunde) conſilium: neque enim difficile erat vobis, qui intra parietes veſtros coram paucis iiſque delectis & amicis recitaſtis, inſanos amovere. Sed è publico hoc theatro quis præco amovebit [2] aſperos hoſce & auſteros Xenocrates, qui Gratiis non litarunt? quis deſignator è cuneis patrum & equitum excitabit [3] plebeji iſtos & ἀφιλοκάλου ingenii Marios, qui Muſis ſacra non fecerunt, facere non curant? quis Myſta à Muſarum ſacris arcebit profanum hoc vulgus, imperitum juxta atque arrogans, & hoc arrogantius quo imperitius? Alii namque (ut miſſos eos faciam, qui theatrum ingrediuntur tantum ut exeant) ſeu aliorum præjudicio, ſeu fiducia ſui audiunt ſolum quod carpant, neque tam utuntur literis quam abutuntur, in verbi unius aut alterius calumniæ anſam ſtruunt, quo Poëtas in invidiam vocent: tum denique ſe Platonas & Ariſtarchos rati, ſi alienæ inſultent laudi, utque [4] ἄποδες aviculæ ramos arborum, ſic illi humeros bonorum affectent unde emineant. Alii, homines ignava opera atque ſervili ſententia, δοξόσοφοι, pedarii judices & ex aliorum ore penduli, illorum velificati autoritati, ſubjudicant potius quam præjudicant. Alii barba tenus docti, piceo graves pallio, ubi à raſtris ad roſtra tranſcende-

1. *Providendum, &c.*] Plin. Sec. epiſt. 15. lib. 6.

2. *Aſperos, &c.*] Plutarchus connub. præcepta, & Diog. Laert. 4. lib.

3. *Plebeji, &c.*] Plutar. vita Marii & Val. Max. lib. 2. cap. 1.

4. *Ἄποδες*, &c.] Plin. Nat. hiſtor. lib. 10. cap. 39. & lib. 11. cap. 47.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

rint, jamque oſtrum ſomniare auſi, vacuum plus nimio verticem inter aſtra condiderint, Mercurio cum Philologia ſua, quam quia ne primoribus quidem labiis prælibaſſe iis contigit, bona non dicunt verba, imo nuncium remittunt; Apollinem & Muſas, quas quia illis ne à limine quidem ſalutaſſe datum eſt, eliminandos clamitant, & inſcitiæ ſuæ prætexentes ſanctimoniam, cum artes omnes humaniores, tum Poëticam damnandam in totum (& ut cum 1 Sidonio loquar) *ex Aſſe* pronunciant. Alii denique (ut in arenam meam deſcendam, & ad mei ordinis homulos, ſalva ſemper doctis & bene meritis reverentia, quos nemo mortalium magis colit quam ego, magis veneratur) non ſubmittunt ſe Petronii arbitrio, qui generoſioris Poëtæ ſpiritum, ſanitatem amare negat, neque enim concipere aut edere partum mentem poſſe, niſi ingenti flumine literarum inundante: neque 2 Senecæ (pronunciantis, non poſſe eum aliquid grandius ore mortali canere, niſi qui vulgata & ſolita contempſit, inſtinctuque ſacro ſurrexit altior) autoritate adduci poſſunt, ut majorum gentium verſent Poëtas; ſed ſuos, (ut ejuſdem Arbitri verbis utar) ut quiſque verſum pedibus inſtruxit, ſenſumque teneriore verborum ambitu intexuit, putant continuo in Heliconem veniſſe. & quidni venerint? quando ipſis pædagogulis *Fauſte precor gelida* ſonet altius quam *Arma virumque cano*, & elegiaci omnes ſordeant ſi conferantur cum *Qui mihi diſcipulus*. Sed unde hæc quæſo veſtra gravitas tanta, ſapientia & ſanctitas; imo pigritia, arrogantia & ſiniſteritas? Poëtæ, quod prætenditis, obſcuri ſunt. Sed videte ne hoc vitium à vobis ſit, qui non aſſidua lectione redditis eos magis familiares. Quin & commentatores ſatis luculenti facem præferunt: quorum tædium ſi vel delicati ferre non poteſtis, vel ad graviora forte ſtudia properatis potius quam maturatis, en vobis ſenſus medullam notæ admar-

1. *Sidonio, &c.*] Epiſtola 14. libro 3.

2. *Senecæ, &c.*] De tranquillitate animi cap. 15.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

admarginales præſtant. Sed inutilis eſt (ut cauſamini) eorum lectio, & (quod dixit [1] Zeno) ad perceptionem diſciplinarum nihil alienius Poëtica. Vobis quæ non legitis, an expectatis uſui eſſe poſſe? diſcite quid dicere Plinius ſolitus ſit, [2] referente nepote ſuo: Nullum eſſe librum tam malum, ut non aliqua ex parte prodeſſet. Ac ne virtutes & utilitates Poëticæ cogar in hoc tranſcurſu licentioris quam inſtitueram præfationis recenſere, D. Auguſtino vobis autore, colligite quæcunque ab Ethnicis ſcripta ſunt, & in uſum veſtrum vindicate, poſſeſſoribus illis injuſtis erepta. At ex Poëtis plerique dum tetrica volunt amœnare verborum nuditate atque rerum obſcœnitate aurium reverentiam inceſtant, animi mores corrumpunt. Nolite quæſo loqui perinde ac ſi in Platonis republica, aut cum perfectis hominibus viveretur. quaſi vero detur ſincerum aliquid, ſine mali admiſtione purum & ab omni terrena fæce quaſi divino igne excoctum. Profert (habetis enim fatentem reum) hæc [3] Ægyptus noxia multa & multa ſalubria cultori medicamenta; habet hæc Attica ut mel optimum, ita cicutam lethalem: & in amœno hoc prato urticis ſæpe violæ, ſpinis roſæ internaſcuntur. Vos apum more omnia luſtrate, optima libate. Neque enim ſi quis ingenio bono male utatur velitque per curioſitatem eſſe ingenioſe nequam, culpam in alium quam in ſe conferat. Laudato ſane utilique exemplo caſtigant hodie caſtrantque nequiores Poëtas; uti & hunc noſtrum Matthæus Raderus. quod & mihi in animo erat. verum, partim, ne arguerer difficilia, & quæ Delio aliquo natatore atque interprete qui Sphingem acceperit opus habent, ſub prætextu obſcœnitatis omiſiſſe; partim, amicorum id à me efflagitantium precibus victus, Poëtam integrum edidi. Quoniam autem *Caſtum* (ipſius [4] Catulli judicio) *decet eſſe pium Poëtam*, interpretem multo magis eſſe opor-

1. *Zeno, &c.*] Diog. Laertius lib. 7. de vitis Philoſ.

2. *Referente, &c.*] Epiſt. 5. lib. 3.

3. *Ægyptus, &c.*] Plutarchus de Audiendis Poëtis ex Odyſſ. Homeri δ.

4. *Catulli, &c.*] Epigr. 16.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

tere judicavi, neque oleum flammæ addere, neque Veneris urticas, [1] οὔτε τὰς ἐκ τῶν βιβλίων ἀκάνθας ἐκλέγειν, ἀλλὰ τὰ χρησιμώτατα καὶ ἀκοῆς ἄξια· conſultò epigrammata obſcœniora [2] ſilentio prætervexi, quæ alium malo quam me explicare, alium intelligere. quorum quidem lemmata obelo in priore editione transfixi, quo vada hæc cæcoſque ſcopulos cautius declinaret lector; non digitum ad lupanar intendi, qua me calumnia in circulo ſuo Græculo neſcio quem agyrtam non puduit perſtringere. Horruit mihi animus aperire ſentinam, aut movere cloacam. neque enim volui hos eſſe Philænidis commentarios ſpurcidicos, Sotadicos, Lampſacenos, Cinædipolitanos, Ramireſianos. Illis itaque prætermiſſis ac ſuppreſſis, ea maxime explicare atque exornare curæ precium duxi, quæ ſublimia, acuta, mellis, leporis, [3] piperatæque facundiæ plena, in quibus ferventis fulmen ingenii & falſa dominatur libertas: Denique, ne prologuii amplitudo anguſtias regulares & ipſius Myndi modulum excreſcat; quoniam (ut ait [4] Plinius) Benignum eſt & plenum ingenui pudoris, fateri per quos profeceris; obnoxii contra animi & infelicis ingenii eſt, deprehendi in furto malle quam mutuum reddere: quia in tam arctati operis inſtituto, in quo brevitati, quantam tamen ferat elucidationis neceſſitas, ſtudui, non datur ubique illud profiteri, hic agnoſco me ſecutum editionem Clariſſimi Viri Petri Scriverii; conſuluiſſe MS. unum venerandæ antiquitatis & fidei bonæ, in Bibliotheca Bodlejana, ut & alios duos MS. Oxonienſes; uſum fuiſſe ope commentatorum quotquot extant omnium, in conſilium adhibuiſſe Petri Scriverii animadverſiones, Gruteri notas, Facem artium & Criticos alios, Anthologiam diligenter contuliſſe, hiſtori-

1. Οὔτε τὰς, &c.] Ulpianus apud Athenæum lib. 15. cap. 3.

2. *Silentio prætervexi*, &c.] Τῷ ἀποσιωπῆσαι δῆλος γινόμενος δυσχεραίνων τῷ λόγῳ. Epict. Enchir. c.55.

3. *Piperatæque*, &c.] Sidonius Apoll. lib. 5. epiſt. 8.

4. *Plinius*, &c.] Epiſt. ad Nat. Hiſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

ſtoricos inſuper omnes & autores noſtro συγχρόνους relegiſſe quos ad Poëtam intelligendum facere judicavi, quorum alios cito quandoque teſtes, ad alios lectorem ſæpe brevitatis ſtudio relego: neque ſic tamen nihil ubivis feciſſe ſatis, neque aliis. ita plane deplorata jacet ſpes gratiæ aut etiam veniæ apud iniquiores impetrandæ. Sed gratuita uſque fruantur malitia. Ego neque [1] ἀντιλακτίζων Iſidis bajulos [2] μεγάλα λακτίζοντας κ' ἐπὶ ὄνου ἔργῳ μεγαφρονοῦντας, neque [3] crura ſuffringens canibus, qui ſi non latrant, hirriunt tamen; neque [4] armata elidens manu anſeres, rabioſo ſtridore in me impetum facientes, dum alius mihi tunicam lacerat, alius vincula calceamentorum reſolvit, alius crus meum ſerrato vexat morſu: in ſcientia, judicio & candore eruditorum & cordatorum ſecurus acquieſco.

[5] ——→ τί με ὦ κάτω ἕλκετ' ἄμουσοι;
Οὐχ' ὑμῖν ἐπόνουν, τοῖς δὲ μ' ἐπισταμένοις.
Εἷς ἐμοὶ ἄνθρωπος, τρισμύριοι· οἱ δ' ἀνάριθμοι,
Οὐδείς, ——

Lectori præterea notum ſit: præter haſce Farnabii elaboratiſſimas notas; plurimas Variorum Doctiſſimorum notas adjunctas eſſe: ut ex Catalogo Auctorum, videre licet: inter quos tamen hi præcipui ſunt Domit: Calderinus, Muſambert. Turneb. Salmaſius, Heraldus, Scriver. Gronovius, & plurimi alii, quos brevitatis ergò omitto. Textum Scriveri maxima ex parte ſecuti ſumus; utpote quem correctiſſimum judicabamus. Indicem novum tum rerum, tum rituum adjunximus, utiliſſimum ut ſpero: Ipſe Lector judicet, quid hac editione præſtitum; tum quoad nitorem, & elegantiam typorum: tum quoad correctionem. Interim ſi quid à me editum, gratum acceptumque, à malevolorum morſu vindicato, majoraque indies meditanti, faveto. Valeto, & his fruitote.

1. *Ἀντιλακτίζων.*] Plutarch. de Socrate, lib. de Educat. puer.
2. Μεγάλα, &c.] Arriani Epict. lib. 3. cap. 14.
3. *Crura*, &c.] Cicero pro Roſcio Amer.
4. *Armata*, &c.] Petronius Arb. ſub fine Satyræ.
5. Τί με ὦ, &c.] Diog. Laertius epigr. in lib. Heracl. Anthol. l. 3. c. 33.

SCRIPTORUM VETERUM AC RECENTIORUM QUORUNDAM

DE

M. VALERIO MARTIALI

TESTIMONIA.

C. PLINIUS CÆCILIUS SECUND. CORNELIO PRISCO SUO S.

[Epiſtola lib. III. ultima.]

AUdio Valerium Martialem deceſſiſſe, & moleſte fero. Erat homo ingenioſus, acutus, acer, & qui plurimum in ſcribendo & ſalis haberet, & fellis; nec candoris minus. Proſequutus eram viatico ſecedentem. Dederam hoc amicitiæ, dederam etiam verſiculis, quos de me compoſuit. Fuit moris antiqui, eos qui vel ſingulorum laudes, vel urbium ſcripſerant, aut honoribus, aut pecunia ornare. Noſtris verò temporibus, ut alia ſpecioſa & egregia, ita hoc inprimis exolevit. Nam poſtquam deſiimus facere laudanda, laudari quoque ineptum putamus. Quæris qui ſint verſiculi, quibus gratiam retulerim? Remitterem te ad ipſum volumen, niſi quoſdam tenerem. Tu, ſi placuerint hi, cæteros in libro requires. [Libro x. epigr. XIX.] *Alloquitur Muſam, mandat ut domum meam in Eſquiliis quærat, adeat reverenter.*

Sed ne tempore non tuo diſertam
Pulſes ebria januam, videto.
Totos dat tetricæ dies Minervæ,
Dum centum ſtudet auribus virorum
Hoc, quod ſæcula poſterique poſſint
Arpinis quoque comparare chartis.
Seras tutior ibis ad lucernas:
Hæc hora eſt tua. cum furit Lyæus.
Cum regnat roſa, cum madent capilli:
Tunc me vel rigidi legant Catones.

Meritòne eum, qui hoc de me ſcripſit, & tunc dimiſi amiciſſimè, & nunc, ut amiciſſimum, defunctum eſſe doleo?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Dedit enim mihi, quantum maximè potuit : daturus amplius, ſi potuiſſet. Tametſi quid homini poteſt dari majus quam gloria, laus, & æternitas? At non erunt æterna, quæ ſcripſit? Non erunt fortaſſe: ille tamen ſcripſit, tanquam futura. Vale.

ÆLIUS SPARTIANUS,

In L. Cejonii Commodi, ſive Ælii Veri Vita.

Idem Ovidii libros Amorum in lecto ſemper habuiſſe; idem Martialem Epigrammaticum poëtam Virgilium ſuum dixiſſe (fertur.)

ÆLIUS LAMPRIDIUS,

In Alexandri Severi Vita.

Leporem quotidie habuit, venationem frequentem, ſed eam cum amicis dividebat, & his maximè quos ſciebat per ſe non habere. Nec divitibus quicquam talium munerum miſit, ſed ab his ſemper accepit. Et quod ille leporem quotidie haberet, jocus Poëticus emerſit, idcirco quod multi ſeptem diebus pulchros eſſe dicunt eos qui leporem comederint, ut Martialis Coci epigramma ſignificat, quod contra quandam Gelliam ſcripſit hujuſmodi: [lib. v. epigr. 29.]

Cum leporem mittis, ſemper mihi Gellia mandas,
 Septem formoſus Marce diebus eris.
Si verum dicis, ſi verum Gellia mandas,
 Ediſti nunquam Gellia tu leporem.

Sed hos verſus Martialis in eam quæ deformis eſſet, compoſuit: Poëta verò temporum Alexandri hæc in eum dixit:

Pulchrum quod vides eſſe noſtrum regem,
Quem Syrum ſua detulit propago,
Venatus facit, & lepus comeſus.
Ex quo continuum capit leporem.

SOLLIUS SIDONIUS APOLLINARIS.

Carm. IX.

Non Gaulicus hic tibi legetur,
Non Marſus, Pèdo, Silius, Tibullus,
Aut mordax ſine fine Martialis.

Idem Carm. XXIII.

Quid celſos Senecas loquar, vel illum
Quem dat Bilbilis alta Martialem,
Terrarum indigenas Ibericarum?

JOANNES SARESBERIENSIS,
Curial. Nugar. lib. VII. cap. XII.

Poëticum illum te ſubito miraberis inveniſſe pictorem, qui ad omnia, quæ neceſſitas exigit, ſcit fortaſſe ſimulare cupreſſum. Deſipit ita Rufus in Nævia, à qua eum, teſte Coquo, nullus caſus avertit. Nam

Quidquid agit Rufus, nihil eſt niſi Nævia Rufo;
Si gaudet, ſi flet, ſi tacet, hanc loquitur.
Cœnat, propinat, poſcit, negat, innuit, unà eſt
Nævia: ſi non ſit Nævia, mutus erit.

Lib. I. *Epigr.* LXVIII.

Idem lib. VIII. cap. VI.

Peregrinos odores non niſi diſſolutis & amatoribus convenire, Comicus & Coquus docent.

Idem lib. eod. cap. XIII.

Nam fœnerator ut plus recipiat, interdum aliquid prælargitur. Unde Coquus:

Munera quod ſenibus viduiſque, &c. [*Epigr.*LVI. *l.*IV.]

VETUS GLOSSARIUM LATINUM.

Petaſo, Petaſonis; *perna, baconus. Martialis Coquus:*
Et pultem dubiam cum petaſone voras.

Extat lib. III. *Epigr.* LXXVII. *ubi vulgo,* Et pulpam dubio. *Laudatur ab eodem Gloſſographo etiam alibi, & ſub* Martialis Coqui *nomine præterea funginum hoc Diſtichon:*

Defungi fungis homines, Macrine, negabas:
Boleti leti cauſa fuère tui.

ANGELUS POLITIANUS,
Miſcellan. cap. VI.

Nimis enim foret inſubidus Poëta: quod nefas credere.

Item

Item cap. LII.

Sane per totum Epigramma ſignatè uſus eſt verbis argutiſſimus Poëta, &c. ut ſit hoc Epigrammate nihil utique penſitatius.

Idem in Declamatione pro Quintiliano.

Ut ab ingenioſiſſimo Latinorum Epigrammatum poëta, & vagæ juventutis moderator, *&* Romanæ gloria togæ *verè meruerit appellari.*

JOVIANUS PONTANUS,
Lib. III. de Sermone, cap. XVIII.

Valerius Martialis artificioſiſſimus Epigrammatum ſcriptor, ita in iis quidem jocatus eſt, ut frequentius carpat, quam delectet: tametſi è demorſione ipſa delectatio quoque paritur. Adhæc dictis ejus partim occultiſſima quædam inſunt ſpicula; partim verba quæ non ſolum à faceto ſint aliena, verum aut obſcœna ipſa admodum ſcurriliaque, aut maxime ampulloſa & acida. quod quidem Hiſpanicum eſt. Sunt tamen dicta ejus in univerſum arguta, ſubtiliterque conquiſita; abſtruſæ ſententiæ, eædemque raræ, ſalſæ, aculeatæ: inventiones verò maximè acutæ: verba autem præcipue accommodata, quæque non prima tantum facie, atque in ipſo explicatu, lectorem alliciant atque auditorem: verum quæ in ejus animo relinquant tacitam quandam quaſi ſubtitillationem. Nihilo tamen minus iis, non pauca quidem animadvertas, quæ digna prorſus ſunt facetis ac temperatis ingeniis: retineantque decorum illud, quod virtutis hujus, de qua præcipimus, maxime eſt proprium.

JULIUS CÆSAR SCALIGER,
Poëtices lib. III. cap. CXXVI.

Epigrammatis virtutes peculiares, brevitas & argutia; hanc Catullus non ſemper eſt aſſequutus. Martialis poëta argutiſſimus nuſquam omiſit.

Idem lib. VI.

Ne Martialem quidem transferre libet ad meliora. Multa

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

ſunt ejus Epigrammata divina, in quibus & ſermonis caſtitas, & argumenti ſpecies luculenta eſt. Verſus verò candidi, numeroſi, pleni, denique optimi. Alia fœda ne legerim quidem, tantum abeſt ut ad cenſuram vocem.

ADRIANUS TURNEBUS,
Adverſ. lib. VIII. cap. IV.

Quid vetat attingere feſtiviſſimi Poëtæ Martialis luſus, atque in his operam ludere. Non ſemper ſupercilia adducenda ſunt.

Idem lib. XIII. cap. XIX.

Cum à lepidiſſimo Poëta (nec enim illis aſſentior, qui ſcurram ineptum eum appellant, neque ſatis elegante Muſa libros epigrammatum ſcripſiſſe autumant) lib. III. *Epigr.* XCIII. *canitur,*

Admittat inter buſtuarias mœchas, &c.

JUSTUS LIPSIUS,
De Amphit. cap. XV.

Deſignatorum *facete ſæpe meminit acutus & capitalis ille Hiſpanus.*

IDEM AD JANUM LERNUTIUM,
I. Epiſtolicar. Quæſt. Epiſt. V.

Quid cenſes tu? non melius de Martiale Scaliger judicavit, qui verſus ejus candidos, numeroſos, plenos, Epigrammata multa divina dicit: quam ille, qui ſcurram de trivio appellat? Nollem excidiſſet viro magno hoc judicium judicii diſſimile. Nihil ad Catullum Martialis, ſcio: ſed & hoc ſcio, Epigrammata illa nec in trivio nata, nec omnia in triclinio. Multa fœda, obſcœna in Martiale: & mehercule in uno Catulli libello non pudiciora, ſed pauciora. Ignorat ſæculum illud, qui hoc accuſat.

Et cætera, quæ ibi ſequuntur tanto viro indigna. Pudet me judicii: quod infra inter Infelicium Criticorum judicia merebatur locum. ſed reliquis tuis meritis lucrifeciſti, mi Lipſi, hanc notam cenſoriam.

SINI-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

SINISTRA QUÆDAM JUDICIA INFELICIUM CRITICORUM DE MARTIALE.

RAPHAEL VOLATERRANUS, Commentariorum Urbanorum lib. XVII.

M. Valerius Martialis, Poëta Epigrammatum, è Bilbili oppido Celtiberiæ. Romæ annos triginta commoratus, in Hiſpaniam demum revertit, pauper admodum, & viatico à Plinio nepote, ut in ejus Epiſtola declaratur, adjutus. Amicos coluit Stellam, Silium Italicum. Adſcitus & in ordinem Equeſtrem, & jura trium liberorum adeptus eſt. Reliquit Epigrammatum librum omnino rejiciendum, quippe qui neque elegantiæ Latinæ, neque moribus proſit.

PAULUS JOVIUS, In Elogiis Virorum literis Illuſtrium, in Marco Antonio Caſanova.

M. Ant. Caſanovæ, Comenſe patre Romæ genito, arguti Epigrammatis palmam detulit illa ipſa Roma, ſeveræ auris judicio ſuperba; nec unquam in confeſſo pudore poëtis adulatrix: quod lepida, & ſalſis finibus aculeata carmina factitaret. Elocutioni caſta tamen puritas ac in numero ſæpe duro lenitas defuit. qualis in Catullo prætenero poëta conſpicitur: cum ingeniosè mordaci & impuro Martiali perſimilis eſſe mallet, ut una præſertim peracutæ circumductæque ſententiæ gloria duceretur, &c.

ANDREAS NAUGERIUS, Auctore in iiſdem Elogiis P. Jovio.

Cum Epigrammata præſtanti judicio lepidiſſime ſcriberet, non ſalſis aculeatiſque finibus, ſed tenera illa & prædulci priſca ſuavitate claudebat adeo Martiali ſeverus hoſtis, ut quotannis ſtato die Muſis dicato, multa ejus volumina, tanquam impura, cum execratione Vulcano dicarentur.

Alia ſiniſtra infelicium Criticorum judicia vide in Martiali P. Scriverii.

NOMI-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

ſunt ejus Epigrammata divina, in quibus & ſermonis caſtitas, & argumenti ſpecies luculenta eſt. Verſus verò candidi, numeroſi, pleni, denique optimi. Alia fœda ne legerim quidem, tantum abeſt ut ad cenſuram vocem.

ADRIANUS TURNEBUS,
Adverſ. lib. VIII. cap. IV.

Quid vetat attingere feſtiviſſimi Poëtæ Martialis luſus, atque in his operam ludere. Non ſemper ſupercilia adducenda ſunt.

Idem lib. XIII. cap. XIX.

Cum à lepidiſſimo Poëta (nec enim illis aſſentior, qui ſcurram ineptum eum appellant, neque ſatis elegante Muſa libros epigrammatum ſcripſiſſe autumant) lib. III. Epigr. XCIII. canitur,

Admittat inter buſtuarias mœchas, &c.

JUSTUS LIPSIUS,
De Amphit. cap. XV.

Deſignatorum *facete ſæpe meminit acutus & capitalis ille Hiſpanus.*

IDEM AD JANUM LERNUTIUM,
I. Epiſtolicar. Quæſt. Epiſt. V.

Quid cenſes tu? non melius de Martiale Scaliger judicavit, qui verſus ejus candidos, numeroſos, plenos, Epigrammata multa divina dicit: quam ille, qui ſcurram de trivio appellat? Nollem excidiſſet viro magno hoc judicium judicii diſſimile. Nihil ad Catullum Martialis, ſcio: ſed & hoc ſcio, Epigrammata illa nec in trivio nata, nec omnia in triclinio. Multa fœda, obſcæna in Martiale: & mehercule in uno Catulli libello non pudiciora, ſed pauciora. Ignorat ſæculum illud, qui hoc accuſat.

Et cætera, quæ ibi ſequuntur tanto viro indigna. Pudet me judicii: quod infra inter Infelicium Criticorum judicia merebatur locum. ſed reliquis tuis meritis lucrifeciſti, mi Lipſi, hanc notam cenſoriam.

SINI-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

SINISTRA QUÆDAM JUDICIA INFELICIUM CRITICORUM DE MARTIALE.

RAPHAEL VOLATERRANUS,
Commentariorum Urbanorum lib. XVII.

M. Valerius Martialis, Poëta Epigrammatum, è Bilbili oppido Celtiberiæ. Romæ annos triginta commoratus, in Hiſpaniam demum revertit, pauper admodum, & viatico à Plinio nepote, ut in ejus Epiſtola declaratur, adjutus. Amicos coluit Stellam, Silium Italicum. Adſcitus & in ordinem Equeſtrem, & jura trium liberorum adeptus eſt. Reliquit Epigrammatum librum omnino rejiciendum, quippe qui neque elegantiæ Latinæ, neque moribus proſit.

PAULUS JOVIUS,
In Elogiis Virorum literis Illuſtrium, in Marco Antonio Caſanova.

M. Ant. Caſanovæ, Comenſe patre Romæ genito, arguti Epigrammatis palmam detulit illa ipſa Roma, ſeveræ auris judicio ſuperba; nec unquam in confeſſo pudore poëtis adulatrix: quod lepida, & ſalſis finibus aculeata carmina factitaret. Elocutioni caſta tamen puritas ac in numero ſæpe duro lenitas defuit. qualis in Catullo prætenero poëta conſpicitur: cum ingenioſè mordaci & impuro Martiali perſimilis eſſe mallet, ut una præſertim peracutæ circumductæque ſententiæ gloria duceretur, &c.

ANDREAS NAUGERIUS,
Auctore in iiſdem Elogiis P. Jovio.

Cum Epigrammata præſtanti judicio lepidiſſime ſcriberet, non ſalſis aculeatiſque finibus, ſed tenera illa & prædulci priſca ſuavitate claudebat adeo Martiali ſeverus hoſtis, ut quotannis ſtato die Muſis dicato, multa ejus volumina, tanquam impura, cum execratione Vulcano dicarentur.

Alia ſiniſtra infelicium Criticorum judicia vide in Martiali P. Scriverii.

NOMI-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

NOMINA AUCTORUM,

Qui in hoc opere citantur: tum etiam ex quibus notæ Variorum deſumptæ.

A.

ADelphus Occo. 603
Ælianus. 7, 29, 95, 231, 232, 376, 420, 513, 516, 608, 618, 622, 672, 728, 732, 762
Æſchylus. 336, 506, 542, 756
Afranius. 138
Agathius. 503
Aggenes Urbicus. 791
Alciatus. 2, 307, 338, 722, 739, 746
Aldus. 601
Alexand. Neapolit. 177, 226, 394, 404, 720
Ammian. Marcell. 120, 181, 215, 325, 420
Ammianus. 496
Anacreon. 138, 732
Angel. Politianus. 213, 364, 582, 611, 622
Antipatri, Epigr. 611
Antholog. 79, 162, 170, 226, 262, 293, 301, 306, 318, 321, 361, 369, 457, 523, 541, 543, 560, 603, 611, 616, 617, 623, 634, 638, 646, 647, 648, 671, 682, 699, 721, 770, 785
Apitius. 38, 320, 384
Apollodorus. 686
Apollonius. 334, 686
Apolonides. 162
Appianus. 53, 169, 316, 420
Apulejus. 120, 196, 460, 473, 541, 625, 697, 780, 785, 786
Archias. 530
Ariſtænetus. 307, 706
Ariſtophanes. 37, 145, 147, 624
Ariſtoteles. 33, 75, 132, 219, 232, 335, 343, 351, 405, 416, 468, 473, 569, 574, 619, 642, 712
Arnobius. 214, 520
Arrianus. 33, 246, 376
Athenæus. 18, 104, 125, 126, 159, 199, 200, 202, 231, 242, 246, 272, 319, 320, 384, 410, 412, 416, 420, 433, 457, 510, 572, 580, 623, 717, 720, 723, 724, 737, 785
Artemidorus. 3, 79
Auguſtinus. 28, 215
Avienus. 77
Aurelius Victor. 220
Auſonius. 17, 49, 179, 199, 222, 236, 245, 284, 318, 491, 534, 541, 543, 554, 560, 572, 582, 664, 728, 783

B.

BAptiſtæ Pii Annot. 197, 282, 371, 726
Barclaus. 242
Baronius. 763
Barthius. 64, 631, 643
Bellonius. 1
Beroaldus. 144, 239, 583, 623, 755
Biſciola. 61, 319, 575
Bodlejana MS. 87. & paſſim.
Boëthius. 432
Briſſonius. 61, 161, 174, 497, 508, 596, 635
Bongarſius. 671
Brodæus. 6, 150, 374, 384, 457, 560, 617, 618, 690, 691, 757, 767, 785, 791
Budæus. 340, 577
Bullengerus. 290, 475, 521, 589

C.

CAjus. 568
Cælius. 17, 207, 475, 495, 540, 543, 619, 643
Cæſar. 502, 634, 705
Calderinus. paſſim.
Callimachus. 3, 104, 428, 498
Cambdemis. 634
Calpurnius. 77
Lud. Carrio. 392, 781
Caſſiodorus. 326, 344, 345, 482, 673
Caſaubonus. 496, 618, 620, 680
Cato. 79, 338, 362, 450, 554, 716
Catullus. 33, 48, 50, 87, 98, 153, 158, 336, 340, 477, 507, 509, 520, 532, 571, 576, 484, 607, 611, 624, 668, 669, 672, 688, 692, 712, 753
Celſus. 264, 285, 412, 418, 577, 678

Ciaco-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ciaconius. 362
Cicero. 28, 53, 77, 154, 199, 227, 307, 310, 332, 413, 432, 474, 521, 559, 576, 596, 659, 678, 701, 755
Claudianus. 36, 44, 68, 344, 465, 547, 729
Claudius Minoës. 722
Clemens Alex. 49, 420, 680
Cloatius Verrius. 338
Cluverius. 110, 195, 251, 336, 345, 548, 569, 612
Colerus. 59
Columella. 384, 436, 565, 573, 716, 722
Cornel. Vitell. 408, 410, 618
Crinitus. 207
Cujacius. 61, 264, 675

D.

P. Danielis Gloſſar. 433
Diagoras. 227
Diocletianus. 607
Diodorus Siculus 1, 2, 343
Diogenes. 228, 342, 700
Diomedes. 153
Dion. 31, 36, 39, 53, 108, 212, 276, 283, 287, 290, 305, 325, 326, 339, 401, 458, 465, 466, 469, 518, 553, 575, 591, 663, 746
Dionyſius. 6, 300
Dioſcorides. 242, 718, 723
Diphilus. 51, 64
Donatus. 529, 649, 696
Douza. 15, 19, 687

E.

Elias Vinetus. 546
Epicharmus. 344
Epictetus. 142, 410, 671
Eraſmus. 309, 366
Eupolis. 487
Euripides. 33
Euſtathius. 222, 250, 610, 729
Eutropius. 274, 326, 363, 469, 482

F.

Fabius. 341, 429, 780
Farnabius integer.
Feſtus. 51, 185, 226, 282, 338, 403, 558
Feſti abbreviator. 767
Flaccus. 2
Floridus. 611
Florus. 220, 240, 728
Fontejus. 425
Frontinus. 21, 446
Fruterius. 133
Fulgentius. 473, 613, 784

G.

Galenus. 503, 565, 736, 783
Gellius. 33, 35, 88, 300, 318, 338, 457, 530, 554, 572, 583, 614, 633, 702, 740
Geneſ. 450
Gerbellius. 666
Geſnerus. 726
Gloſſarum auctor. 277, 296, 305, 312, 403, 406, 468, 573, 651
Gontius. 362
Gratianus. 566
Gronovius. 23, 80, 247, 274, 312, 331, 336, 358, 369, 381, 384, 431, 443, 517, 528, 585, 582, 707, 715, 773, 774, 778, 786
Gruterus. 9, 10, 87, 362. & paſſim.
Gyraldus. 6, 28, 277, 469, 472, 543, 560, 780

H.

Halicarnaſſæus. 40
Heinſius. 149
Heraldus. 36, &c. paſſim.
Herodianus. 539
Herodotus. 1, 299, 450, 457, 580, 582, 793
Hermolaus. 651
Heſiodus. 585, 756
Heſychius. 278, 704, 718
Hieremias. 652
Hieronymus. 245, 309, 728
Hieron. Columna. 383
Hieron. Paul. 57
Homerus. 60, 116, 193, 222, 255, 277, 291, 299, 331, 363, 404, 405, 433, 462, 486, 616, 642, 646, 677, 751
Horatius. 30, 37, 42, 45, 59, 60, 65, 74, 83, 90, 139, 140. 149, 154, 159, 168, 173,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

173, 179, 180, 187, 188, 193, 204, 216, 222, 229, 238, 250, 263, 269, 270, 285, 306, 309, 321, 332, 336, 340, 342, 345, 348, 352, 356, 357, 375, 389, 438, 486, 499, 512, 550, 559, 562, 565, 566, 570, 593, 634, 637, 661, 666, 729, 733, 734, 738, 747, 751, 780, 783
Jac. Hutterus. 488, 729
Hyginus. 641, 680, 704

I.

JAc. Bononienſis. 134
Janus Guilielm. 78, 79, 307, 358, 385, 393, 394, 488
Joh. Baptiſta Pius. 160, 598
Joh. Croïus. 651
Joſephus. 168
Joſ. Scaliger. 135, 209, vide Scaliger.
Iſidorus. 207, 208, 330, 662, 664, 766, 778, 785
Jul. Capitolinus. 319
Junius. 2, 101, 122, 133, 223, 262, 488, 773, 791
Juriſconſulti. 475
Juſtinus. 196, 582, 793
Juvenalis. 9, 30, 31, 35, 39, 41, 46, 47, 51, 52, 53, 59, 65, 66, 68, 74, 76, 77, 78, 81, 84, 90, 93, 112, 114, 117, 118, 121, 125, 127, 130, 131, 136, 138, 143, 147, 151, 154, 155, 159, 160, 161, 173, 175, 176, 181, 182, 184, 190, 192, 193, 195, 209, 212, 216, 217, 218, 230, 238, 244, 253, 256, 260, 264, 267, 269, 278, 281, 286, 287, 288, 292, 300, 307, 310, 315, 316, 319, 320, 321, 324, 325, 328, 329, 334, 339, 342, 349, 355, 356, 358, 360, 361, 363, 364, 371, 389, 392, 406, 407, 408, 410, 418, 420, 426, 430, 432, 435, 442, 455, 463, 465, 466, 467, 469, 473, 480, 491, 495, 500, 501, 507, 513, 514, 520, 523, 541, 547, 556, 562, 364, 573, 576, 585, 588, 594, 597, 598, 603, 606, 615, 617, 627, 628, 629, 630, 631, 634, 638, 639, 640, 646, 648, 651, 667, 671, 678, 679, 699, 705, 723, 724, 737, 749, 750, 751, 762, 763, 768, 779, 781, 784, 786

L.

LAbeo. 643
Lactantius. 28, 274, 525, 701
Laërtius. 238
Lampridius. 116, 203, 216, 245, 291, 518
Leander. 559
Lipſius. 3, 7, 8, 28, 35, 45, 65, 78, 94, 108, 130, 133, 193, 203, 258, 287, 288, 362, 367, 373, 385, 392, 458, 468, 475, 556, 576, 581, 631, 653, 667, 777, 785
Livius. 40, 156, 182, 239, 300, 467, 695, 698, 728
Lucanus. 50, 72, 79, 400, 491, 499, 574, 688, 793
Lucianus. 44, 45, 123, 131, 164, 181, 206, 246, 314, 333, 340, 367, 417, 421, 503, 634, 640, 647, 649, 707, 730, 742, 747, 773
Lucillius. 170, 180, 332, 347, 350, 364, 427, 486, 647
Fr. Luiſinus. 115
Lycophron. 272
Lucretius. 588

M.

MAcrobius. 169, 255, 280, 282, 332, 384, 429, 431, 432, 517, 554, 607, 608, 630, 683, 686, 729, 754
Manilius. 3, 428, 765
Marcellinus. 1, 133, 182
Marcilius. 12, 85, 437
Mariana. 57
Marlianus. 3, 285, 286
Marſilius Cognatus. 784
Martian. 177
Terent. Maurus. 153
Mela. 1, 248, 634
Menander. 64
Mercerus. 307, 458
Mercurialis. 226, 345, 391, 392, 618
Merula. 319, 568
Meurſius. 556
Mimus. 29
Minutius Felix. 201
Modius. 98, 172, 689

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Muſambertius. 147
Muretus. 153, 317
Muſæus. 777

N.

NAnnius. 27
Natalis Comes. 73
Nicharchus. 350
Nonius Marcellus. 12, 277
Nonnius in Dionyſ. 277

O.

OThmar. Nactgal. 637
Oppianus. 16, 75, 231, 642, 732, 755
Opſopæus. 457
Ovidius. 3, 11, 18, 29, 32, 37, 49, 61, 40, 46, 47, 65, 69, 76, 77, 84, 96, 112, 118, 128, 143, 151, 153, 159, 182, 192, 212, 227, 231, 236, 243, 247, 255, 259, 261, 274, 286, 299, 315, 326, 348, 359, 574, 376, 381, 392, 402, 409, 410, 420, 434, 455, 456, 457, 471, 472, 473, 495, 498, 510, 511, 518, 543, 544, 545, 558, 560, 572, 574, 575, 607, 621, 631, 632, 633, 638, 641, 642, 646, 649, 650, 656, 674, 682, 686, 694, 707, 710, 721, 732, 743, 744, 746, 755, 757, 775, 776, 777, 793

P.

PAlladius. 722
Pancirolus. 300, 436, 621
Panvinus. 286
Papinius. 64, 123, 261, 282, 325, 334, 344, 351, 363, 367, 385, 389, 449, 450, 487, 512, 532, 537
Parrhaſius. 342, 543, 643
Paſſienus. 265
Pauſanias. 11, 75, 240, 363, 373, 374, 603, 638, 775
Perottus. 12
Perſius. 14, 78, 121, 122, 158, 181, 189, 203, 240, 304, 308, 348, 367, 474, 550, 570, 613, 666, 683, 705, 712
Petitus. 2, 21, 116, 297, 778
Petronius. 96, 143, 178, 192, 202, 203, 239, 242, 251, 303, 357, 366, 384, 488, 584, 627, 639, 640, 690, 697, 723, 725, 792
Petr. Crinitus. 207
Phalaris. 659
Phœdrus. 794
Philemon. 296
Philo. 318
Philoſtratus. 75, 334
Pierius. 71, 274, 355, 475
Pignorius. 229
Pithæus. 236
Pindarus. 729, 781
Pithagoras. 332
Plautus. 72, 74, 84, 87, 108, 113, 119, 174, 178, 265, 312, 338, 406, 473, 627, 734
Platina. 384
Plato. 516, 562, 602
Plinius. 1, 2, 7, 8, 11, 16, 18, 20, 28, 35, 36, 40, 49, 50, 54, 57, 69, 75, 77, 95, 100, 101, 108, 131, 139, 143, 149, 154, 156, 159, 178, 182, 185, 186, 190, 194, 200, 215, 218, 219, 222, 226, 228, 232, 236, 240, 242, 243, 252, 253, 256, 258, 266, 274, 277, 284, 285, 287, 291, 296, 312, 318, 319, 322, 323, 338, 340, 341, 342, 345, 349, 351, 364, 365, 371, 376, 384, 389, 390, 399, 400, 408, 416, 420, 421, 431, 436, 443, 446, 450, 456, 457, 459, 466, 469, 490, 499, 502, 509, 515, 529, 539, 541, 551, 552, 553, 563, 565, 576, 578, 583, 585, 592, 596, 610, 612, 618, 621, 623, 625, 630, 631, 634, 638, 640, 646, 663, 671, 672, 687, 688, 690, 695, 697, 716, 717, 719, 721, 722, 723, 724, 725, 727, 728, 729, 730, 732, 733, 734, 737, 738, 745, 754, 757, 761, 762, 763, 764, 768, 770, 772, 773, 775, 776, 791
Plutarchus. 3, 14, 16, 44, 53, 59, 123, 139, 154, 215, 224, 300, 301, 312, 338, 345, 362, 386, 452, 458, 472, 525, 530, 573, 625, 672, 679, 728, 752, 766, 777
Poëta vetus. 744
Politianus. 2, 3, 19, 128, 153, 213
Pollux. 338
Polybius. 57, 295

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Porphyrion. 295
Probus Gramm. 696
Propertius. 2, 13, 134, 135, 253, 291, 496, 543, 680, 763
Pſaltes. 214, 652
Ptolomæus. 390, 488
Pulmannus. 141, 618
Pythagoras. 580

Q.

Quintilianus. 77, 149, 184, 240, 260, 281, 282, 420, 438, 461, 478, 669, 673, 698, 779

R.

Rabani liber. 153
Rabirius. 301
Ramireſius. 16. & paſſim.
Rigaltius. 84, 651
Rob. Titius. 188
Roſinus. 572, 583, 623
Rufus. 236
Rutgerſius. 8, 15, 17, 69, 81, 87, 98, 101, 112, 151, 264, 284, 348, 362, 528, 566
Rutilius. 426

S.

Salmaſius. 7, 15, 34, 62, 71, 82, 94, 95, 100, 131, 133, 138, 143, 170, 192, 215, 236, 277, 278, 281, 282, 362, 366, 374, 377, 378, 384, 414, 443, 468, 475, 498, 515, 524, 541, 543, 548, 566, 585, 589, 596, 607, 656, 665, 673, 688, 697, 699, 700, 718, 722, 724, 728, 742, 743, 744, 745, 752, 753, 754, 757, 759, 762, 763, 766, 767, 768, 769, 771, 772, 778, 780, 782, 794
Salmuth. 63, 467, 571, 702
Saluſtius. 63, 459, 521, 793
Savatus. 572
Scaliger. 2, 6, 7, 8, 11, 12, 17, 19, 20, 22, 29, 82, 85, 101, 153, 178, 343, 360, 362, 446, 504, 563, 618, 637, 651, 669, 680, 718, 728, 763, 764, 778, 793
Schotus. 2, 423
Scoppa. 2
Scribonius Largus. 534
Scriverius. 2, 7, 8, 9, 19. & paſſim.
Seldenus. 239, 651
Seneca. 4, 11, 16, 28, 40, 46, 50, 51, 67, 68, 79, 86, 100, 111, 115, 123, 132, 137, 150, 154, 169, 180, 183, 187, 203, 207, 209, 215, 227, 236, 246, 249, 259, 263, 268, 284, 301, 306, 308, 311, 320, 324, 330, 333, 335, 355, 356, 360, 368, 369, 370, 376, 384, 386, 392, 398, 401, 409, 414, 421, 432, 436, 454, 461, 469, 470, 473, 487, 490, 492, 501, 504, 512, 518, 519, 529, 537, 542, 549, 551, 554, 556, 557, 569, 570, 571, 588, 597, 623, 637, 641, 654, 677, 682, 686, 689, 692, 697, 725, 748, 779, 783
Servius. 365, 429, 559, 669, 751, 794
Sextus Rufus. 236
Sidonius. 28, 30, 59, 64, 185, 239, 300, 350, 389, 426, 530, 563, 604, 644, 668, 717
Silius Ital. 108, 253, 329, 386, 475, 511, 670
Socrates. 320
Solinus. 1, 16, 40, 559, 634
Soſipater. 659
Sophocles. 117, 138, 338, 542
Sozimenus. 429
Spartianus. 93, 393
Statius. 4, 252, 336, 337, 384, 434, 504, 505, 524, 537, 661, 718
H. Stephanus. 354, 539
Strabo. 1, 6, 87, 255, 270, 271, 317, 386, 388, 457, 495, 516, 518, 559, 699, 759, 767
Stobæus. 435
Strato. 71
Stuckius. 362, 572
Suetonius. 4, 5, 7, 9, 10, 15, 17, 20, 24, 31, 32, 33, 39, 41, 53, 94, 107, 108, 117, 140, 154, 159, 160, 161, 162, 202, 206, 212, 213, 214, 220, 240, 241, 244, 253, 270, 273, 275, 283, 287, 300, 303, 304, 307, 316, 325, 326, 327, 328, 339, 363, 401, 404, 413, 421, 429, 446, 459, 466, 475, 480, 482, 497, 527, 535, 538, 554, 561, 575, 582, 591, 607, 610, 614, 665,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

663, 680, 682, 688, 739, 765, 778, 781, 793
Steweghius. 392
Sulpitius. 41
Symmachus. 411
Pub. Syrus. 636

T.

TAcitus. 5, 6, 9, 24, 33, 36, 39, 40, 51, 166, 168, 169, 190, 247, 253, 260, 274, 276, 281, 283, 291, 300, 339, 342, 345, 346, 354, 363, 395, 515, 535, 541, 610, 651, 679, 779
Terentius. 27, 319, 323, 440, 506, 569, 620, 679
Tertullianus. 143, 281, 338, 340, 475, 488, 630
Theocritus. 195, 277, 496, 781
Theophraſtus. 241, 348, 499, 620, 627, 679, 714
Thucydides. 14, 152
Thuanus. 707
Tibullus. 46, 376, 491, 497, 572, 632, 780
Tiraquellus. 394
Tiro. 215
Titinnius. 84
Torrentius. 48, 316, 433, 482, 738, 785
Tranquillus. vide Sueton.
Trogus. 57
Turnebus. 2, 19, 30. & paſſim.

V.

VAlerius Flaccus. 94, 297, 408, 686
Valer. Max. 28, 53, 40, 140, 149, 169, 213, 300, 307, 404, 435, 510, 511, 513, 530, 659, 747
Valla. 70
Varro. 4, 47, 75, 203, 309, 338, 388, 725
Vegetius. 392, 725
Velius Grammat. 94
Vellejus Paterculus. 121, 467, 659, 779, 791, 792
Veſlingius. 794
Victor. 236, 469
Virgilius. 2, 6, 26, 44, 74, 94, 97, 148, 153, 156, 168, 178, 179, 187, 201, 205, 221, 229, 255, 257, 270, 281, 313, 318, 326, 332, 338, 395, 404, 411, 433, 437, 438, 443, 460, 462, 468, 475, 477, 478, 491, 495, 496, 504, 505, 545, 546, 549, 551, 554, 559, 560, 599, 669, 689, 693, 685, 714, 732, 733, 751, 753, 762, 765, 768
Vitellius. 121, 153, 269, 682
Vitruvius. 2, 3, 35, 290, 711, 717
Veſpius. 728, 794
Ulpianus. 61, 142

W.

WEidnerus. 98

X.

XEnophon. 320, 571, 602, 642
Xiphilinus. 7, 9, 161, 275, 291, 325, 327, 393, 466, 538, 608, 609, 639, 760

ODA

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

ODA SAPPHICA,

HONORI

Celeberrimi & Eruditiſſimi VIRI,

D. D. CORNELII SCHREVELII,

MED. DOCTORIS,

GYMNASII LUGD. BAT. MODERATORIS

Prudentiſſimi, & Vigilantiſſimi;

Cum M. VALERIUM MARTIALEM novis typis excudiſſet & notis auctioribus illuſtraſſet.

TE quibus curis ſtudiiſve credam
Poſſe laſſari, cerebrumque tantum,
Magne florentis domitor JUVENTÆ
Docte SCHREVELI?

Non ſatis noſtro fuit edidiſſe,
Et nota luſtraſſe recentiori
Inclitum FLACCUM, * JUNIUMQUE, Vatem
VIRGILIUMQUE,

‡ PUBLII *ſcenæ reliquumque libri,*
(Nunc haud occurrunt tituli librorum)
Non valent explere animum; ſed ecce
Carmina rurſum

Vulgat arguti quoque MARTIALIS:
O opus Magnum! variis repletum
Floribus, dictis elegantibuſque
Non ſpoliatum.

Quid tibi debet celebris SCHREVELI
LEIDA? *quid debet* SCHOLA BATTAVORUM?
Quid tibi HARLEMUM *tua cum* PARENTE
PATRIA *debet?*

Civitas omnis BATAVUM *fatetur,*
Quod ſit æternis meritiſque multis
Vincta, nec dignis valeat labores
Pendere donis.

Si meis dignos lepidæ CAMOENÆ
Auribus verſus canerent! PELASGIS
Tunc foret cunctis manifeſta virtus
Alta SCHREVELÎ.

Tu tamen vives celebris per annos
RECTOR *extentos, animi diſerti*
Notus in gentes. TIBI FAMA VIVAT,
LAUSQUE PERENNET.

* D. JUNIUM JUVENALEM.

‡ PUBLII TERENTII AFRI.

Præceptori ſuo de ſe ſtudiiſque ſuis plurimum merito L. M. que applauſit

JOANNES BLASIUS, L. F.

M. VA-

M. VAL. MARTIALIS DE SPECTACULIS LIBELLUS.

Epigramma I.

In Amphitheatrum Cæſaris.

Per inductionem collativam Titianum Amphitheatrum, omnibus orbis operibus præfert.

Barbara Pyramidum ſileat miracula Memphis;
Aſſiduus jactet nec Babylona labor;

Nec

I. Barbara.] Ad Græcorum diſtinctionem, quibus alii omnes barbari dicti: imo ex ſuis, qui non ἑλλάδα incolebant, quive non ore rotundo molliter & Atticè loquebantur. Ab aſpera enim & inculta pronuntiatione *Barbaros* dictos cenſet Strabo lib. 14. Dicitur poſtremò *barbarum*, quidquid ab humanæ vitæ cultu, ratione, lingua abhorret; & quicquid ferum, inurbanum, quâ moribus, quâ lingua judicatur. *Farnab. Rader.* *Pyramidum.*] Moles haſce altiſſimas in ſepulchrorum uſum, non ſine profuſa opum oſtentatione reges Ægyptii extruxere, à quadrata baſi decreſcendo aſcendentes in formam πυρὸς, unde & nomen. poſt Herodotum, Melam, Plinium cap. 12. lib. 36. Solinum, Marcellinum, Diod. Siculum, &c. qui de his ſcripſere, etiam lege Bellonium qui Pyramides quæ hodie viſuntur, ipſe dimenſus eſt, lib. 2. obſervat. cap. 42, 43, & 44. *Sileat.*] Signatè ad *Barbaros* & ἀφώνους. vel, *ſileat miracula*, id eſt, non amplius miretur, habeatve pro miraculis. *Miracula.*] Θεάματα, conſpicua ſeu ſpectanda propter artificium opera, quæ ſeptem numerantur, Muri Babyloniæ, Dianæ Epheſiæ templum, Jovis Olympici ſimulacrum, Pyramides Ægyptiæ, Mauſeolum ſepulchrum, Coloſſus Rhodius, Cyri regia. Quibus & alii ſeptena altera adnumerant; quorum duo, Jovis Olympici templum, & Coloſſus Rhodius, quoniam ad plenam

enu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Nec Triviæ templo molles laudentur honores;
Diſſimuletque deum cornibus ara frequens;
Aëre

enumerationem à Poëta ſunt omiſſa; I. Scoppa cenſet voluiſſe Martialem hoc epigrammate, amphitheatrum quinque his ſtructuris anteponere, propter, 1. altitudinem, 2. celeritatem, 3. ſtatuas, 4. varietatem, & 5. nobilitatem. & *aſſiduum* inter cætera dici ait, quod non intermittitur: & labor Babylonis condendæ, nunquam, ut ex hiſtoricorum monumentis colligitur, intermiſſus eſt: idcirco de hac celeritate, & non de penſilis horti irrigatione eſt intelligendum. Quem vide Collect. lib. 1. c. 29. *Memphis.*] Nobiliſſima Ægypti civitas hodie *Cairo.* De ſitu Memphios, ac natura, ingenio, munitione loci, vide Diodorum Siculum lib. 1.

2. *Aſſiduus.*] Eorum qui laudant: quaſi diceret, non eſſe tanto labore tamque impenſe laudandam Babylonem, ut perpetuo in laudatorum ore verſetur. *Turneb.* Et quomodo opus nondum finitum laudari poſſit, Scaliger non concipere poteſt. Luce ergò clarius dixit: neque homines aſſiduò laborent in laudanda Babylone; neque Cares immodici ſint in extollendo Mauſoleo. *Aſſiduus* ergò *labor* laudandi intelligitur, non autem ædificandi. Imo regum qui Babylona condiderunt, ſive urbis, hortorum penſilium, murorumque amplitudinem reſpicias, ſive aſſiduitatem operum: namque & ipſe murus, cujus ambitus 350. circiter ſtadiorum erat, intra annum abſolutus eſt, cum diebus ſingulis ſingula perficerentur ſtadia. alii legunt *Aſſyrius*: ut Alciatus, Junius & A. Schotus, & hortos penſiles Babylonis, non muros Semiramidis intelligunt: illos autem fabricatos in gratiam pellicis à rege Aſſyrio, ſatis conſtat. *Aſſyrium* etiam *laborem* appellant, quod Babylon caput Aſſyriorum. Vide & Politian. Miſcell. lib. 2. Turneb. lib. 17. *Iactet, &c.*] Celebret illam Orientis reginam, arcemque Perſarum ac regum domicilium, cujus conditor Moſi ex Gen. laudatur Nembrotus. *Rad.*

3. *Triviæ templo.*] Dianæ Epheſiæ, quæ *Trivia* dicitur à triplici curſu ſub Zodiaco, ſecundum longitudinem, latitudinem & altitudinem: vel ob triplicem ejus in cælo, terris & inferis poteſtatem. Triviis etiam præeſſe feruntur. Referunt alii ad tres decades menſis, ἱσταμένου, μεσοῦντος, φθινομένου. *Molles laudentur.*] Propter columnas cedrinas & ſimulachra lignea, ipſiuſque Dianæ (ut ajunt) vitigineum. tot incendia hanc interpretationem aſſerere videntur, ſed refragabitur Demetrius ἀργυροκόπος. *Aliis*, propter molles Iònas, omnis nequitiæ inventores, Deam multimammiam, feſti ſumma cum pompa & mollitie celebratam, ſacerdotem denique caſtratum. Vide Ang. Politian. Miſcell. cap. 51. *Mollis qua tendit Iôna.* Propert. lib. 1. eleg. 6. hac ratione motus Raderus, lectionem τὸ *Iónes* præfert τῷ *Honores. Aliis* propter ſigna affabre & ad vivum efficta. Virgil. *Spirantia mollius æra.* & Flaccus, *molles imitabitur ære capillos.* Verum locum hunc proculdubio corruptum luxatumque variæ Criticorum tentarunt manus, necdum ſaluti reſtituerunt. *Molles laudentur honores.*] Petitus reſcribendum conjicit, *herones.* Ejus emendationem aſſerere videtur Plin. lib. XXXVI. cap. 16. & quare *molles* dicantur *herones*, docebit, ubi agit de Dianæ Templo Epheſi: *Operi præfuit Cherſiphron architectus. Summa miracula, epiſtylia tantæ molis attolli potuiſſe. Id conſecutus eſt ille heronibus harena plenis, molli pulvino ſuper capita columnarum exaggerato, &c.* Meminit quoque heronum ex ulva paluſtri factorum Vitruvius lib. 5. extremo. Non diſſimulandum etiam quod Pet. Scriverius novam interpunctionem & lectionem excogitarit: *Nec Triviæ templi moles laudentur:*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Aëre nec vacuo pendentia Mauſolea
Laudibus immodicis Cares in aſtra ferant.
Omnis Cæſareo cedat labor amphitheatro:
Unum præ cunctis fama loquatur opus.

dentur: honores Diſsimuletque, &c. Verum non è guſtu, numero & calamo Martialis; dura nimis & illi inſolens. Gronovius nil verius, elegantius Scaligeri emendatione judicat, legentis, *molles laudentur Iones. Honores.*] Columnas, ſtatuas, ſigna, &c. *aliis*, ſacrificia, ſacra, ut à Poëtis ſæpe ſumitur.

4. *Diſsimuletque, &c.*] Non uſque adeo efferat, non tanquam divinum opus jactet, cum ab Amphitheatro mortali manu facto, illam longe ſuperatam videamus. *Ara frequens.*] Non Jovis Hammonis apud Naſamonas, quæ nec opibus nec ſtructura erat inſignis: ſed *βωμὸς κερατινὸς*, Apollinis Delii ab ipſo quadrimo ex cornibus Cynthiadum caprearum à ſorore interfectarum compactus: de quo diſertè Ovid. in Epiſtola Cydippes ad Acontium:

Miror & innumeris ſtructam de cornibus aram.

Vide Plutarch. lib. de animalium ſolertia, & in vita Theſei, & Politian. 52. Miſcellan. hujus meminit & Callimachus in hymno Apollinis.

5. *Aëre, &c.*] Ad altitudinem 140. pedum ſublata columniſque innixa, ſummoque cacumini impoſitam quadrigam, cujus equi ſuſpenſis alis volare videbantur. Tum *ſuſpenſa* dicebantur, quæ ſuffulta erant, *ſuſpendis dentibus orbes*, lib. 2. epig. 43. *Vacuo.*] Quod non habitetur. Poëtis & Epicureis aër *inanis* quoque appellatur & videtur. Manilius:

——— *per inania cæli.*

Mauſolea, &c.] Mauſoli regis Cariæ tumulum, monumentum illi ab uxore Artemiſia extructum.

6. *In aſtra, &c.*] Eleganter reſpicit ad *τὸ in aëre pendentia.*

7. *Cæſareo, &c.*] A Veſpaſiano auſpicato incœptoque, à Tito F. perfecto & dedicato. *Omnis, &c.*] Concluſio epigrammatis cum epiphonemate illuſtri, quo colligit, quod per partes dixerat. *Labor.*] Opus ſpecioſum. *Amphitheatro.*] In quo ederentur ſpectacula & venationes, abſque ſcena, ſedibus per gradus undequaque clauſo, in quibus loca 87000. ovali forma: ad cujus ſummitatem ægre viſio humana pertingeret. Vide Vitruvium, Marlianum, Lipſ. de Amph. &c.

8. *Præ, &c.*] Sic & MS. Bodl. Alii, *pro. Opus.*] Amphitheatrum Cæſaris.

* In opera publica Cæſaris. II.

Veſpaſiani atque Titi Cæſſ. (quibus pleraque libelli hujus ſpectaculorum epigrammata aſſignes) beneficentiam celebrat, qui vaſtum Neronis ædificium demoliti; loco ejus, publica extruxere vel reddidere opera, Coloſſum, Amphitheatrum, thermas, porticum.

HIc ubi ſidereus propius videt aſtra coloſſus,
Et

* MS. Bodleianus: *De operibus circa amphitheatrum.* Verum haud ita appoſite, quale erat ingenium eorum qui lemmata præfixerunt omnibus epigram. præterquam lib. 13. & 14. quæ ipſius autoris ſunt.

1. *Hic ubi.*] In quarta urbis regione: nam urbs principio in tres tantum

Et creſcunt media pegmata celſa via;
Invidioſa feri radiabant atria regis,
Unaque jam tota ſtabat in urbe domus.
Hic, ubi conſpicui venerabilis amphitheatri
Erigitur moles; ſtagna Neronis erant.

Hîc,

regiones, quas Varro *partes* appellat, erat à Romulo conditore diviſa. Servius dein Tullius aucta urbe & populo, eandem in quatuor regiones diſtribuit; illaſque à loco, quem quæque pars colebat, appellavit. Prima dicta erat *Suburana*, altera *Exquilina*, tertia *Collatina*, poſtrema *Palatina*. Atque hæc urbis diviſio durabat uſque ad ævum Augusti Cæſaris, qui urbem mirum in modum, qua tectis, qua populo amplificatam, in XIV. Regiones diviſit. *Raderus.* *Sidereus.*] Cui (dejecto Neronis capite) Veſpaſianus ſolis vultum 12. radiis inſignem repoſuit dicavitque Soli Sidereo Deo. Vide verſ. 2. in epig. 60, lib. 12. Vel *ſidereus*, radiatus, radios ſpargens, inſtar ſideris, princeps autem ſiderum Sol, quem lib. 12. Epigr. 60. *Sidereum Deum* appellat. Radii porro divinitatem ſignificant. *Propius, &c.*] Legitur & *propior*: eſtque *Pathos Metonymicon.* altitudinem enim exprimit Coloſſi: nam quo altior fabrica, hoc cælo propior eſt. *Coloſſus.*] Statua quam ſibi Nero conſtruxerat, altam pedes circiter CXX. Coloſſum ab artifice Lyſippi diſcipulo cognomine dictum contendunt multi. Malim παρὰ τὸ κολούειν τὰ ὄσσα, ab hebetando viſu dictum, quod præſtringuantur oculi in tanta altitudine ſpectanda; quod canit Statius:

> —— *Vix lumine feſſo*
> *Explores, quam longus in hunc deſpectus ab illo.*

Raderus.

2. *Creſcunt pegmata.*] Extruuntur vel ex ſe ſurgunt. erant enim machinæ αὐτοκίνητοι, quæ ex ſe in ſublime creſcebant aut rurſus decreſcebant. Dicitur autem *pegma* à πήγνυμι, *compingo*: eo quod moles fuerit lignea, varia & occulta arte compacta. Seneca epiſt. 88. *His*, inquit, *annumeres machinatores, qui pegmata ex ſe ſurgentia excogitant, & tabulata tacitè in ſublime creſcentia, & alias ex inopinato varietates: aut dehiſcentibus quæ cohærebant, aut quæ diſtabant ſponte ſua cohærentibus: aut iis, quæ eminebant, paulatim in ſe reſidentibus.* Raderus. *Media.*] Manifeſta vel aperta: vel media inter Capitolium portamque triumphalem. *Celſa.*] In tertium aut quartum tabulatum elata. *Via.*] Sacrâ quam Neronis domus occupaverat; nunc verò ita lata & laxa eſt beneficio Cæſaris, ut pegmata excitari & ferri in ea poſſint.

3. *Invidioſa feri.*] Odioſa, inviſa iis quorum ædes interceperat incendiarius Nero, ut in uſum ſuum converteret. Neronis enim aurea domus occupavit ſpatium Coloſſi & vias publicas. Sueton. cap. 31. *Domum à palatio Eſquilias uſque fecit.* *Radiabant.*] Auro gemmiſque fulgebant. *Atria.*] Domus prius *Tranſitoria*, mox incendio abſumpta reſtitutaque, *Aurea* nominata. Suet. Nerone cap. 31. *Regis.*] Crudelis Tyranni Neronis: nomen autem regis ſemper Romanis inviſum.

4. *Unaque, &c.*] Notum hoc è carmine illo, *Roma domus fiet, Veios migrate Quirites: Si non & Veios occupat illa domus.* Referente Suetonio Ner. c. 39. Neronis enim domus à Palatio ad Eſquilias uſque pertinebat.

5. *Hic ubi, &c.*] Inter Cœlium montem & Eſquilias. *Amphitheatri.*] Epigr. 1. verſ. 7.

6. *Erigitur.*] Erigi Amphitheatrum dixit: altitudinem ejus declarans. *Venerabilis*

nerabilis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Hîc, ubi miramur velocia munera thermas,
Abſtulerat miſeris tecta ſuperbus ager.
Claudia diffuſas ubi porticus explicat umbras,
Ultima pars aulæ deficientis erat.
Reddita Roma ſibi eſt; & ſunt te præſide, Cæſar,
Deliciæ populi, quæ fuerant domini.

nerabilis autem ea *moles*, quoniam ſacra Marti. *Stagna, &c.*] Stagnum maris inſtar, circumſeptum ædificiis ad urbis ſpeciem.

7. *Hîc, &c.*] In tertia urbis regione. *Velocia, &c.*] Celeriter extructa.

8. *Abſtulerat, &c.*] Incendio enim & ruinis patriæ, domum ſibi extruxit, ad eamque arva, ſtagna, ſylvas, proſpectus, &c. Tacit. 15. Annal. *Superbus.*] An quia ampliſſimus & magnificentiſſimus: an quia privatus, & Neroni ſingularis, nec populo communis, ut Thermæ Titi. *Raderus.*

9. *Claudia, &c.*] Quæ & Livia, aliis tamen à Livia diverſa. *Porticus.*] Romæ porticus additæ ſunt vel ædibus ſacris, vel illuſtrium virorum domiciliis, vel publicis aliis ædificiis: idque vel ob pluvias ſubitas declinandas, vel gratas per æſtatem umbras & frigora captanda: vel ipſa ornamenta fabricæ. *Raderus.* *Vmbras.*] Cum ſuas, tum vitis, quæ ſubdiales inambulationes umbroſis pergulis opacabat. Plinius lib. 14. cap. 1.

10. *Vltima, &c.*] Extrema pars domus Aureæ, id eſt, juxta Exquilias in quinta urbis regione.

11. *Reddita Roma ſibi.*] Una domus antea & unius erat, quam Cæſar publicis extructis operibus communem fecit, hoc eſt, urbem urbi, Romamque Romæ reddidit. *Raderus.* *Te præſide, Cæſar.*] Te Imperatore.

12. *Deliciæ, &c.*] Poſtquam opera & munera publica facta ſunt, quæ nuper in privatas delicias occuparat Nero. Videtur alludere ad elogium commune Titi, quem *orbis delitias* appellavere. *Domini.*] Cæſaris Neronis.

* De gentium confluxu & congratulatione. III.

Ex omni orbis parte (ad quam Rom. populi nomen pervenerat) confluxiſſe gentes ſpectandi ludos, ſalutandique Cæſaris ſtudio: generalique acclamatione, illum, *Patrem patriæ ſalutaſſe.*

QUæ tam ſepoſita eſt, quæ gens tam barbara, Cæſar,

Ex

* MS. Bodl. *De nationum conſenſu.*

1. *Quæ tam ſepoſita eſt.*] Nullam ait gentem adeo remotam ab urbe, ex qua non fuerint in urbe viſi ſpectatores; tantus amor erat & cupido ſpectandi. Tranquill. in Cæſare cap. 39. *Ad quæ omnia ſpectacula tantum undique confluxit hominum, ut plerique advenæ, aut inter vicos, aut inter vias tabernaculis poſitis manerent, ac ſæpe præ turba eliſi exanimatique ſint plurimi, & in his duo ſenatores.* Raderus. *Barbara, &c.*] Ex Græcorum diviſione mundi, quibus alii omnes Barbari dicti, imo ex ſuis qui non ἑλλάδα incolebant, quive non ore rotundo, molliter & Atticè loqueban-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ex qua ſpectator non ſit in urbe tuâ?
Venit ab Orpheo cultor Rhodopeïus Hæmo,
Venit & epoto Sarmata paſtus equo;
Et qui prima bibit deprenſi flumina Nili,
Et quem ſupremæ Tethyos unda ferit.
Feſtinavit Arabs; feſtinavere Sabæi;
Et Cilices nimbis hic maduere ſuis.
Crinibus in nodum tortis venêre Sicambri,

Atque

tur. Ab aſpera enim & inculta pronunciatione Barbaros dictos cenſet Strabo lib. 14. I. C. Scalig. à *Bar*, quod Arabice *Deſertum* ſonat, more Hebræo geminato ad intentionem. Exerc. & in Theophraſt. de plant.

2. *Vrbe tuâ, &c.*] Sede Imperiali: *vel*, à te reſtituta: ut præced. epigr.

3. *Orpheo Hæmo.*] Ad montem Hæmum Orphei parentes habitarunt. *Cultor Rhodopeïus.*] Thrax agriculturæ ſtudioſus. Rhodope enim mons Thraciæ: quaſi dicat, venere Boreales incolæ.

4. *Sarmata, &c.*] *Tartari, Rußi, Poloni*, ἱππημολγοί. Dionyſ. Perieгeſ. ἵππου αἷμα μισγόμενοι λευκὸν γάλα δαιτὶ πιθεῖσι. Virgil. Georg. 3. Gelonus, *qui lac concretum cum ſanguine potat equino.* & Plin. lib. 18. cap. 10. Brod. lib. 5. cap. 31.

5. *Prima bibit, &c.*] *A meridie*, Ægyptii & Afri, apud quos Nilus primum fluere deprehenditur: neque enim fons Nili tum repertus. Quamvis Juba rex Mauritaniæ exquirere originem Nili tentaverit. Plinius lib. 5. cap. 9. *Nilus*, inquit, *incertis ortus fontibus, it per deſerta, & immenſo longitudinis ſpatio ambulans, famaque tantum inermi quæſitu cognitus, ſine bellis, quæ cæteras omnes terras invenere. Originem (ut ſupra rex potuit exquirere) in monte inferioris Mauritaniæ, non procul Oceano habet, lacu protinus ſtagnante, quem vocant Nilidem.* Fortè huc reſpexit Martialis, quando dixit, *deprenſi flumina Nili*: Sed Plinius ipſe loco adducto tradit incertos fontes, ubi plurima de ejus origine. Vide Brodæum lib. 4. Miſcell. cap. 24. *Bibit.*] Accolæ enim Nili vinum non quærunt, tanta eſt Nili dulcedo: & Gyraldus docet aquam Nili Ægyptiacis tanto in honore habitam, ut cum hydria ad templum humeris ferretur, omnes procumberent, & ſublatis manibus Diis gratias agerent: quoniam per tot ſpatia terrarum, totque invias regiones advehatur.

6. *Et quem, &c.*] *Ab Occidente*, qui ad Heſperium litus ſiti. *Aliis* Britanni, quorum litora, ut & ultima Thule, maris fluctibus feriuntur. *Tethyos, &c.*] Uxor Neptuni, *Metonym.* maris.

7. *Feſtinavit Arabs.*] *Ab Oriente*, è Nabathæa, id eſt, Petrea; & Sceniti, id eſt, deſerta Arabia. *Sabæi.*] E Felici Arabia. Sabæi à thuris fertilitate ſcriptoribus celebrantur. Virgil. 1. Georg.

India mittit ebur, molles ſua thura Sabæi.

8. *Nimbis, &c.*] Κρόκου ῥαινομένου, croci aqua diluti aſperſionibus, quæ in theatro & Amphith. fiebant. Cilicia vero, croco nobilis: vide epigr. 26. lib. 5. verſ. 8. Quas aſperſiones Latini odoratum imbrem, vel undam croco dilutam vocabant. Aqua enim dilutum crocum, vocat hic Poëta *nimbum*, qui ſpectatores velut imber irrorabat. *Rad.*

9. *Crinibus, &c. Sicambri*] *Gueldri, Synecdoch.* Germani, quorum inſigne, obliquare crinem nodoque ſubſtringere. Tacit. de Germ. & Juven. 13.

— *madido torquentes cornua cirro.*

Crinibus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Atque aliter tortis crinibus Æthiopes.
Vox diverſa ſonat: populorum eſt vox tamen una,
Cum verus PATRIÆ *diceris eſſe* PATER.

Crinibus in nodum tortis venere Sicambri.] Non mos Germanorum fuit crines calamiſtris inurere, aut alio modo ornare. Phrygum hoc fuit proprium & effæminatarum gentium, quibus hoc probrum paſſim objectum, quod haberent comas,

Vibratas caldo ferro, murrhaque madentes.

Longè hoc à Germanis. Quid igitur illi, aut quomodo crines torquebant? qui ſimpliciſſimus fuit modus, in nodum eos cogebant: ex ipſa ſcilicet coma, quam ſatis longam nutriebant, nodum faciebant. Quia vero non datur ex crine nodum in capite facere, niſi torqueatur, ideo *tortos in nodum crines* dixit Poëta, in nodum ſcilicet coactos, vel nodo ſubſtrictos. *Salmaſius.*

10. *Aliter, &c.*] A natura, vel ſolis ardore, cum Germani artificio cirrati ſint: vel in nodum torquerent.

11. *Vox diverſa, &c.*] Lingua varia, acclamatio vero & mens eadem. MS. Bodl. *Vox diverſa ſonat populorum: & vox tamen una eſt, Cum verus, &c.* Concluſio, elegans & morem priſcum acclamandi docens. Imperatoribus enim acclamabatur vel in conſilio à ſenatu; vel à militibus in triumpho, vel à populo in theatris aut tota urbe, ſi quid novi & fauſti pro ſalute publica egiſſent. *Rader.*

Ad Cæſarem, quod expulerit delatores. IV.

Si ad Titum hoc epigramm. (quod veriſimilius) referas, teſtes habes Tranquillum cap. 8. Titi. & Xiphilin. in Tito. Si ad Domitianum, eundem habes Tranquil. cap. 9. Domitiani.

TUrba gravis paci, placidæque inimica quieti,
Quæ ſemper miſeras ſollicitabat opes,
Tradita Getulis; nec cepit arena nocentes;

1. *Turba gravis, &c.*] Delatores, calumniatores fiſcales, qui, ſub Nerone divitum opibus inſidiati, eos quo jure, qua injuria accuſationibus vexarant.

2. *Miſeras ſollicitabat opes.*] Plin. in Panegyr. de his delatoribus: *Vidimus delatorum indicium quaſi graſſatorum, quaſi latronum. Non ſolitudinem illi, non iter, ſed templum, ſed forum inſederant. Nulla jam teſtamenta ſecura, nullus ſtatus certus, non orbitas, non liberi proderant. Auxerat hoc malum, principum avaritia.*

3. *Tradita Getulis.*] Relegata eſt in arenoſa & deſerta Africæ loca: legunt alii *Traducta eſt Gyaris*, quia in Gyarum inſulam plerumque cives Romani relegabantur: alii *Cybiris*. MS. Bodl. *Geticis*. Lipſius cap. 11. lib. 2. de Cruce legit *Traducta eſt Titulis*: pro more noxiorum traducendi per forum ſeu Amphit. appenſis collo titulis & inſcriptionibus criminum. & Sueton. cap. 8. Titi: *delatores aßidue in foro fuſtibus & flagellis cæſos, novißime traductos per Amphitheatri arenam, partim ſubjici in ſervos aut vænire, partim in aſperrimas inſularum avehi imperavit.* Traditi ſunt delatores Getulis, magiſtris ſcilicet leonum, ut eos ipſi ſuis leonibus laniandos objicerent: quos tamen quum arena non caperet, pulſi ſunt quidam in exilium. Scalig. & Scriv. *Nec cepit, &c.*] Tantus eſt delatorum numerus, ut vix

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Et delator habet, quod dabat, exſilium.

5 * *Exſulat Auſonia profugus delator ab urbe:*
Impenſis vitam principis annumeres.

capiat eos Amphith. imo vix inſulæ. *Plinius in Panegyrico Trajani.* *Arena.*] Pro ipſo Amphitheatro. Lege Lipſ. de Amphit. cap. 3.

4. *Habet, &c.*] E talionis pœna, quæ veteribus placuit.

* Diſtichon hoc à præcedenti tetraſticho dividunt Scalig. & Scriver. ut ſit aliud epigramma.

5. *Auſoniâ urbe.*] Roma urbe, quæ caput Auſoniæ ſeu Italiæ, ab Auſone Ulyſſis & Calypſus n. 6.

6. *Impenſis, &c.*] Curis, beneficiis, muneribus. *Vitam.*] Vitam ſcilicet tuam acceptam referas beneficiis & muneribus Cæſaris, qui præter alia munera tibi data editaque, dedit & vitam, quum perdidit delatores. Vel *annumeres* ſeu tribuas *vitam* tibi ſervatam, curis Cæſaris, quas impendit ſaluti tuæ, quum delatores deprehendit & punivit. *Raderus.*

De Paſiphaës ſpectaculo. V.

Inter alia ſpectacula exhibitæ ſunt & priſcæ fabulæ, in arena actæ: hîc autem Paſiphaës nefandus cum tauro concubitus, * quale inter Pyrrhicarum argumenta repræſentarat Nero, ut multi ſpectantium crederent. Vide Suet. Neronem ſeu lib. 6. cap. 12. & Apulei Metamorph. 10.

JUnctam Paſiphaën Dictæo credite tauro,
Vidimus; accepit fabula priſca fidem.
Nec ſe miretur, Cæſar, longæva vetuſtas:
Quicquid fama canit, donat arena tibi.

* *Quale inter, &c.*] Idem fuiſſe cenſet I. Rutgerſ. Var. Lect. libro 5. cap. 15. proinde non Martialis eſſe hoc epigr.

1. *Paſiphaë.*] Filia Jovis & uxor Minois regis Cretæ, tauri amore inſaniit. *Dictæo credite, &c.*] Cretenſi, à Dicte monte Cretæ.

2. *Accepit fidem.*] Vera creditur.

3. *Nec ſe miretur, &c.*] Nec ſibi tantum applaudant veteres, quod hujuſmodi fabulas ingenioſè finxerint: nos enim eas artificioſè actas in Amphitheatro vidimus.

4. *Arena.*] Pro Amphitheatro, ut ante.

Fœminæ in Amphitheatro cum Leone certamen. VI.

Priſci temporis venationibus, haſce Cæſaris anteponit, eo nomine, quòd vel fœmina in Amphitheatro leonem interfecerit, quem laborem inter ſummas Herculis laudes decantarat antiquitas.

BElliger invictis quod Mars tibi ſævit in armis;

Non

1. *Invictis, &c.*] In quibus ipſi viri non victi, ſed victores ſunt virorum & beſtiarum quibuſcum committuntur. *Mars tibi, &c.*] Virilis ſexus, alludit

Non ſatis eſt, Cæſar; ſævit & ipſa Venus.
Proſtratum Nemees & vaſtâ in valle leonem,
Nobile & Herculeum fama canebat opus.
Priſca fides taceat: nam poſt tua munera, Cæſar,
Hæc jam fœmineâ vidimus acta manu.

ludit autem ad morem gladiatorum venatorumque, habitu Dei alicujus pugnantium: nec non ad Amphith. Marti dedicatum, ut & theatrum Veneri. *Sævit.*] Gruterus tam hic, quam ſequenti verſu, reponi poſſe credit, *ſervit.*

2. *Venus.*] Muliebris ſexus: ἀντίθεσ) Marti bellicoſo mollis & imbellis dea: infra verſu 6.

3. *Proſtratum Nemees, &c.*] Alii leg. *Proſtratum vaſta Nemees in valle leonem:* ne otioſè abundet, &c. Dividit & hoc epigr. P. Scriv. legitque *Proſtratum Nemeæ, ſed vaſta mole, leonem, Nobile, &c.* aut ut Gruterus, *prævaſta, &c. Nemees.*] Herculis primum opus ac labor, leo Nemeæus, quem in valle, quæ eſt inter Mycænas & Nemeam ſilvam, confecit; unde dictus eſt Nemeæus Hercules, & leo ipſe Nemeæus. *Rader. Leonem, &c.*] Quem confecit Hercules in ſylva Nemeæa, inter Cleonas & Phliuntem.

5. *Priſca, &c.*] Emphaticè, amplificatrix veri vetuſtas, quæ incerta in majus ferre ſolet, præcedenti epigr. *Longæva vetuſtas. Munera, Cæſar, &c.*] Munera propriè ad gladiatorios ludos ſpectant: ſed & includunt naumachias & venationes: quæ vel *pugnæ*, ejuſque beſtiarum inter ſe commiſſarum, aut beſtiariorum, θηριομάχων, qui cum feris congrediebantur; aut ubi vincti objectabantur feris capitis rei, malefici, & miſelli Chriſtiani: vel *direptionis* miſſilium per teſſeras, vel ſine teſſera.

6. *Fœmineâ, &c.*] Namque & in Romanam arenam deſcendere ſuſtinuerunt fœminæ: & quod olim Hercules, id jam fœminæ faciunt. Xiphilin. in Nerone & Tito. Suet. Ner. cap. 11. Tacit. Annal. 15. Juvenal. ſat. 1. verſ. 22.

Pœna Laureoli. VII.

Damnati in Amphitheatrum producebantur, fabulæ alicujus perſonam ſuſtinentes, veluti Herculis ardentis, Orphei diſcerpti, Phaëtontis aut Icari decidentium inter feras, &c. Hic capitis quidam reus ob parricidium, domini necem, ſacrilegium, vel urbis incendium, cruci affixus verè ab urſo laniatus, Laureolum mimum repræſentat.

QUaliter in Scythicâ religatus rupe Prometheus
Aſſiduam nimio pectore pavit avem:
*Nuda Caledonio ſic * pectora præbuit urſo,*

Non

1. *Scythicâ rupe.*] Caucaſo.

2. *Aßiduam nimio pectore pavit avem.*] Aquilam, interdiu veſcentem, noctu in pœnas renaſcenti jecore: alii, *nudo.* P. Scriv. leg. *Vivo viſcere:* id eſt, fœcundo, immortali.

3. *Caledonio.*] E Scotia, *Synecdoch.* in Septentrionalibus enim plagis urſi maximi & ſæviſſimi.

* *Viſcera*, Bodl. MS. Et ſic corrigit etiam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Non falsâ pendens in cruce Laureolus.
Vivebant laceri membris ſtillantibus artus,
Inque omni nuſquam corpore corpus erat.
* *Denique ſupplicium dederat necis ille paternæ,*
Vel domini jugulum foderat enſe nocens.
Templa vel arcano demens ſpoliaverat auro;
Subdiderat ſævas vel tibi Roma faces.
Vicerat antiquæ ſceleratus crimina famæ,
In quo, quæ fuerat fabula, pœna fuit.

etiam Gruterus, quia ſuperiori verſu præceſſit *pectore*, & non facile repetit Poëta eaſdem voces, niſi ob cauſſam.

4. *Non falsâ, &c.*] Non ficto dramate, in quo quis urſi pelle tectus (uti Nero apud Suetonium cap. 29.) fictitium Laureolum dilaniare videretur; non in ficta cruce, uti agebat Laureolum Lentulus (Juvenal. ſatyra 8. judice) dignus vera cruce: ſed verè totum corpus laceratus. *Laureolus, &c.*] Damnatus iſte, Laureoli latronis urſo expoſiti mimum verè agens.

6. *Inque omni, &c.*] Totus eviſceratus, carne nudatus, nil niſi vulnus: χρῆμ' ὀξύμωρον.

* Verſus inſequentes quatuor, tanquam ſpurii relegantur ad neſcio quem Panormitanum.

9. *Arcano, &c. auro.*] Ornatu, ſtatuis, vaſis templorum aureis, ἀναθήμασι: vel etiam privato auro, templis cuſtodiæ cauſa depoſito.

11. *Vicerat antiquæ, &c.*] Admiſerat ſane aliquod crimen, Laureoli illius latrocinio gravius.

12. *In quo.*] Sic epigr. v. ſupra. *Accepit fabula priſca fidem*: & infra epigramm. 21. verſ. 8. *Quæ fuerat fabula.*] Ludit in concluſione per contraria, dum nova antiquis, vera fictis componit.

* De Dædalo. VIII.

Damnato cuidam & (ut in præcedentis epigr. argumento) Dædali fab. in ſupplicium agenti, dum pegmate excuſſus, quaſi è Minois arce avolaturus in feras decideret, inſultans, optat Dædali (ut eſt in fab.) pennas.

DÆdale, Lucano cum ſic lacereris ab urſo,
Quam cuperes pennas nunc habuiſſe tuas!

De

* MS. Bodl. *Ad Dædalum laceratum ab urſo.*

1. *Dædale, &c.*] Simile quid de Icaro juxta Neronis ὀρχνίσκον decidente, vide apud Tranquill. Ner. cap. 12.

2. *Habuiſſe.*] Pro præſenti ponitur κατ' ἐναλλαγήν. Senſus enim eſt, quam velles nunc habuiſſe pennas illas, quas tum habuiſti, cum à Creta avolares cum Icaro.

1. *Exhi-*

De Rhinocerote. IX.

Rhinoceros ægre lenteque irritatus, præter ſpem tandem in feras irruens, taurum jactabat non ſecus ac taurus pilam.

PRæſtitit exhibitus tota tibi, Cæſar, arena,
Quæ non promiſit, prœlia rhinoceros.
O quam terribiles exarſit pronus in iras!
Quantus erat cornu, cui pila taurus erat!

1. *Exhibitus.*] In ſpectaculum datus.

2. *Promiſit, prœlia.*] Sic infra epigr. 22. *Deſperabantur promißi prælia Martis:* à Cæſare ſcilicet promiſſi vult Ioſ. Scalig. hic ergo legit *promîſti.* Quod mihi durius videtur quam noſter dare aut etiam ferre potuerit. *Rhinoceros.*] Ingens bellua cui nomen dedit τὸ ἐπ' ἄκρᾳ τῇ ῥινὶ κέρας, καὶ ἄλλο ὑπὲρ αὐτὸ ȣ̓ μέγα. Pauſan. lib. 9. quamvis & hæc relatio de 2. cornibus non ita gravi fide conſtet. Hinc ergo Rhinoceros dictus à cornu illo majore è nare prorumpente. Plin. lib. 8. cap. 20.

3. *Pronus.*] Cornu ſubmiſſo ad tollendum taurum, & fera alias etiam prona.

4. *Cui pila.*] Epigr. 53. lib. 14. & epigr. 19. infra. *Cui pila.*] Rhinoceroti taurus pro pila erat, tam leve illi pondus taurus. Unde robur beſtiæ diſcis, quod & admiratur Poëta, nec præ magnitudine expromit, ut Lectori, quod ſolet, meditandum relinquat. *Rad.*

De Leone qui gubernatorem offendit. X.

Cæſarem à juſtitia laudat, qui leonem quod magiſtrum læſerat occideratve, telis confoſſum interfici juſſit.

LÆſerat ingrato leo perfidus ore magiſtrum,
Auſus tam notas contemerare manus:
Sed dignas tanto perſolvit crimine pœnas;
Et qui non tulerat verbera, tela tulit.
Quos decet eſſe hominum tali ſub principe mores,
Qui jubet ingenium mitius eſſe feris?

De

1. *Ingrato leo perfidus, &c.*] In cuſtodem, rectorem, manſuetarium, ſed ὡς οὐκ ἔστι λέουσι καὶ ἀνδράσι ὅρκια πιστὰ, *Fædera ſunt hominum non fida, interque leonem.* Tigres enim & leones, ut Seneca verè, Epiſt. 89. *non exuunt, ſed tantum ſubmittunt feritatem.*

2. *Notas.*] Magiſtri coërcentis, vel forte irritantis: ut epigr. 22. infra. *Contemerare.*] Violare.

4. *Tela tulit.*] Venabula, jacula conficientium.

5. *Quos decet, &c.*] A minori.

6. *Ingenium, &c.*] Hemiſtichium ex Ovidiano illo, eleg. 10. lib. 1. *Turpe erit ingenium mitius eſſe feris.*

1. *Præ-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De Urſo. XI.

Novum venationis genus prædicat, urſum ſcilicet viſco (quo alias aves capiuntur) implicitum.

Præceps ſanguineâ dum ſe rotat urſus arenâ,
Implicitam viſco perdidit ille fugam.
Splendida jam tecto ceſſent venabula ferro;
Nec volet excuſſa lancea torta manu.
Deprendat vacuo venator in aëre prædam,
Si captare feras aucupis arte placet.

1. *Præceps ſanguineâ, &c.*] Urſus, capiti quod dedit illi natura invalidiſſimum, prætentis anterioribus pedibus demiſſoque ad terram capite, ſe in orbem volutare ſolet ad declinandam plagarum vim. *Præceps.*] Impetu ruens. *Rotat.*] Κυϐιςᾷ Græcè, in orbem agit ſeu volvit.

2. *Implicitam viſco, &c.*] Hæſit viſco impeditus. Sunt qui legant *implicitus.* Nam Perottus, Scaliger, & Nonius Marcellus credunt *viſcum* hic poſitum pro reti, à tenacitate. Sed credibile magis, hic pro glutine poni debere, quod aucupiis ſervit; alioquin nihil dicturus, cum hoc, ut novum genus venationis admiretur. *Rad. Marcil.*

3. *Splendida jam tecto, &c.*] Poſtquam nova hæc & acuta inventa eſt ferarum viſcatio, ceſſent corytis & thecis recondita venabula, quibus cominus, & lanceæ quibus eminus feras conficimus. Venatores enim ferrum ſeu mucronem venabuli, arte celabant, ut feræ facilius ſe ferro inducerent non viſo, à viſo autem refugiebant. Splendidum ergò per ſe venabulum, coloribus fucabant, ut feras fallerent: quod hic non erat neceſſe, cum declinare etiam ſplendentem ferri aciem viſco hærentes non poſſent. Non repudio tamen alteram explanationem: Ceſſent venabula venatorum & condantur vagina, quando hic illis uſus non eſt, cum feræ novo artificio, avium ritu capiantur. *Raderus.* Et pro *tecto*, Marcilius legit *recto.*

4. *Torta.*] Eminus nempe emiſſa, ut fit cum jaculum manu torquetur, & vibratur.

5. *Deprendat vacuo, &c.*] Argute claudit epigr. antithetis, ex permutatione utriuſque artificii: *deprehendere* enim proprie venatoris, *captare* aucupis eſt. *vel ſic:* Quid jam ſupereſt, niſi ut feræ etiam volitent, eaſque capiat venator, namque eadem arte capiuntur, qua aves?

De ſue, quæ ex vulnere peperit. XII.

Inter Cæſareæ diſcrimina ſæva Dianæ
Fixiſſet gravidam cum levis haſta ſuem:

Exiliit

1. *Cæſareæ Dianæ.*] Amphitheatralis venationis, quæ Dianæ ſacra. *Diana*, pro venatu. *Diſcrimina ſæva.*] Cruentam cum feris pugnam notat; qua vel à beſtiario feræ, vel à fera beſtiarius conficiebatur.

2. *Fixiſſet, &c.*] Cum emiſſa manu lancea, fixiſſet feram ſuem fugientem.

3. *Exiliit.*]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Exiliit partus miſeræ de vulnere matris.
O Lucina ferox, hoc peperiſſe fuit?
Pluribus illa mori voluiſſet ſaucia telis,
Omnibus ut natis triſte pateret iter.
Quis negat eſſe ſatum materno funere Bacchum?
Sic genitum numen credite: nata fera eſt.

3. *Exiliit.*] Vulnere facta parens.

4. *O Lucina ferox, &c.*] O Diana, Lucina, Ilythia, Dea parturientibus præfecta, crudeliter ſane obſtetricio defungeris officio, ſi per vulnus pariendum ſit.

5. *Pluribus illa, &c.*] Et tamen pluribus voluiſſet mori vulneribus, ut per vulnera ſuculis pluribus naſcendi pateret iter. Ex hoc ergo verſu patet unum tantum ſuculum proſiluiſſe, cæteros matris funere tumulatos.

6. *Triſte pateret, &c.*] Vulneris & funeris.

7. *Satum materno, &c.*] Semeles à Jove fulminatæ utero extractum, Joviſque femori inſutum; iterumque natum, unde Dithyrambus & bimater, Jovis enim femur illi pro altera matre erat.

8. *Credite.*] A minori. Si fera nata eſt per vulnus & funus maternum, non poſſet eodem modo Deus?

De eadem. XIII.

ICta gravi telo, confoſſaque vulnere, mater
Sus pariter vitam perdidit, atque dedit.
O quam certa fuit librato dextera ferro!
Hanc ego Lucinæ credo fuiſſe manum.
Experta eſt numen moriens utriuſque Dianæ;
Quaque ſoluta parens, quaque perempta fera eſt.

1. *Gravi, &c.*] Epigr. præcedenti *levi*, quia volatili: hic *gravi*, quia lethali.

2. *Pariter vitam, &c.*] Suam amiſit, ſuculo dedit.

4. *Lucinæ credo, &c.*] Quæ certo jaculatur, errare neſcit: εὐστοχωτάτης.

5. *Vtriuſque Dianæ, &c.*] Venatricis & obſtetricis. Ipſemet exponit extremo verſu, ut fera ſit experta utramque Dianam: vulnere nempe quo perempta, venatricem: onere ventris quo levata, obſtetricem.

De eadem. XIV.

SUs fera jam gravior, maturi pignora ventris
Emiſit fœtum, vulnere facta parens.

Nec

1. *Iam, &c.*] Partui proxima. *Pignora ventris, &c.*] Rectius legas *pignore*: namque unicum peperit ſuculum, cæteri matris funere tumulati. Si communem retineas ſcripturam, appoſitio eſt, *pignora fœtum.* Sic Propert. *Nunc tibi commendo communia pignora natos.*

3. Cucur-

Nec jacuit partus, ſed matre cadente cucurrit.
O quantum eſt ſubitis caſibus ingenium!

3. *Cucurrit.*] Quaſi periculum ſenſiſſet, quod fuga cuperet declinatum. Suprà dixit, *Exiliit partus.*

4. *O quantum eſt, &c.*] *Caſus ubique valet.* Et ut Thucydides inquit, *Subita experiuntur ingenium & indicant.*

De Carpophoro venatore. XV.

Carpophorum propè adoleſcentem, Domitiano charum, virtutis gloriæque ſtudio in θηριομαχίας Amphitheatrales deſcendentem, Meleagro & Herculi præfert: ut infra epigr. 27. Jaſoni & Theſeo. Vide & epigr. 23.

SUmma tuæ, Meleagre, fuit quæ gloria famæ:
Quantula Carpophori portio, fuſus aper!
Ille & præcipiti venabula condidit urſo,
Primus in Arctoï qui fuit arce poli;
Stravit & ignotâ ſpectandum mole leonem,
Herculeas potuit qui decuiſſe manus;
Et volucrem longo porrexit vulnere pardum,
Præmia cum laudis ferret, adhuc poterat.

1. *Summa tuæ, gloria famæ.*] Calydonius aper neglectæ Dianæ vindex, à Meleagro (vel ut alii ab Atalanta) cœſus. *Meleagre.*] Qui Oenei Ætolorum regis filius, immiſſum ab irata Diana, ob neglecta ſacra, ex Oeta monte in Ætoliæ ſata, & Oenei regis cultiſſimam vineam aprum, cum heroibus ſuis confecit.

2. *Quantula Carpophori.*] Quota pars eſt famæ Carpophori? quaſi diceret, *minima.*

3. *Præcipiti.*] Impetum ruentis feræ explicat. Vide verſ. 1. in ep. 11. ſupra, &c.

4. *Primus in Arctoï, &c.*] Maximus in eis, qui ſub plaga Arcto ſubjecta aut vicina. Vide ſupra verſ. 3. epigr. 7. alii ad Helicen urſam cœleſtem reſpicere poëtam volunt. Affaniæ & liræ. Arctoi ergò populi dicuntur, quotquot ad Septentrionem pertinent. Et pro *arce*, Scriverius legit *axe.*

5. *Ignota mole.*] Vaſta & inuſitata magnitudine.

6. *Herculeas, &c.*] Inſtar Nemeæi illius quem ſtravit Hercules.

7. *Longo.*] Eminus lancea: haſta miſſa. *Porrexit.*] Occidit, forte à more extendendi & collocandi defunctos, ſumptum. Nam Romani defunctos collocabant ad januam ædium eo loco & ſtatu, ut faciem & pedes haberent extentos ad viam & publicum averſos, quod ipſum collocari dicebatur: ita ad rogum quoque extra urbem efferebantur, ut pedes & caput portam ſpectarent, quod Perſius intellexit, cum ſcripſit:

In portam rigidos calces extendit.

Cauſam hujus moris addit Plutarch. in problem. quod occaſus ortui ſit contrarius. In caput naſcimur, pedibus quaſi egredimur. *Rad. Pardum.*] Adeo enim contente currunt ſeſeque extendunt, ut ventre propemodum terram radant, & equum perniciſſimum ter & pluries curſu retrorſum iteratò, aſſequuntur.

8. *Adhuc poterat.*] Indefeſſus adhuc & integris viribus, perinde ac recens novæque pugnæ potens.

* De

* Ita

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

* De Hercule inſidente tauro ad cœlum rapto. XVI.

Ediderat Domitianus ſpectaculum, quo Hercules tauro vectus in cœlum portabatur : fiebatque hoc per machinamentum ἀκροβαλικὸν ſeu ἐώρας. Poëta taurum hunc Jovis tauro collatum anteponit.

RAptus abit mediâ quod ad æthera taurus arenâ;
Non fuit hoc artis, ſed pietatis opus.
Vexerat Europen fraterna per æquora taurus;
At nunc Alciden taurus in aſtra tulit.
Cæſaris, atque Iovis confer nunc ſchema : juvenci
Par onus ut tulerint ; altius iſte tulit.

* Ita MS. Bodleian.

1. *Raptus abit mediâ, &c.*] Pegmate, ſupra ep. 2. verſ. 2. γεράνῳ machina, qua in ſublime rapiebantur perſonæ è ſcena in aëra, ut à Borea Orythia, ab Aurora Memnon, ab anguibus Medea, &c.

2. *Non fuit, &c.*] Non tam machinamenti fuit artificium, quam pii numinis aura, arti adſpirans.

3. *Fraterna, &c.*] Neptunia regna, maria. Neptunus enim frater Jovis.

4. *Alciden.*] Domitianum (credo) vel Domitiani effigiem Herculis habitu, quem ipſe affectavit, gentemque Flaviam referri voluit ad Reatinos & comitem Herculis. Vide Sueton. Veſpaſ. c. 12. *Taurus tulit, &c.*] Tauro huic ligneo Imperatorem incluſum volunt nonnulli, ut quadret ſchema cum Jove ſub ſpecie tauri ; verum nec placet, nec opus eſt : namque à Cæſare exhibitus in ſpectaculo hic taurus.

5. *Nunc ſchema, &c.*] Putat Rutgerſius hoc epigramm. ad Aruntium Stellam, inter alia, ſcriptum fuiſſe, legendumque, *confer nunc, Stella, juvencos.* Scriverius, legit, *Roma, juvencos.* Janus Douza reſtituit *ſchema juvencos :* quaſi diceret ; compone nunc inter ſe tauros, Jovis & Cæſaris *ſchema*, id eſt, figuram : ſicut enim mentitus taurum Jupiter Europen per mare vexerat ; ita Domitianus Jovi æmulus, ſub tauri ſpecie inter ſpectacula productus, Herculem in cœlum ſuſtulit. Sed *ſtemma* legit Salmaſius pro *ſtegma*, ſic Taurum illum vocat qui Jovem tulit ; στέγειν enim eſt ferre & ſuſtinere : unde στέγμα, quod aliquid fert & ſuſtinet.

6. *Par onus, &c.*] Fac eos tuliſſe par onus, quod tamen non fuit : ille enim puellam, hic heroa, &c. *Altius, &c.*] Ludit in ambiguitate vocis *alti*, quod aliquando pro cœlo, quandoque pro mari ſumitur. Jovis autem taurus Europam per mare, Cæſaris taurus Herculem per aëra (quod mari altius) tulit : huic ſimile epigr. 7. l. 1.

De ſupplice elephante. XVII.

QUod pius, & ſupplex elephas, te, Cæſar, adorat;
Hic modo qui tauro tam metuendus erat :

Non

1. *Quod pius.*] Blanditur Cæſari velut Deo, cujus numen etiam feræ ſentiant.

2. *Tauro tam, &c.*] Infra epigramm. 19.

3. Non

Non facit hoc juſſus, nulloque docente magiſtro:
Crede mihi, numen ſentit & ille tuum.

3. *Non facit, &c.*] Facit hoc non à magiſtro juſſus & edoctus, ut alibi elephantes. Nec tamen ſine magiſtro, ſed aliquo magiſtro docente; nempe numine tuo Cæſar, quod illi pro Magiſtro eſt, & quod ille ſentit. *Raderus.* Sic epigramm. 15. & 109. lib. 1. docile animal elephas & religioſum, Solem enim & Lunam, naturæ inſtinctu adorat.

4. *Numen, &c.*] MS. Bodl. *noſtrum ſentit & ille Iovem.* MS. Scriv. *Deum*, id eſt, Cæſarem.

De tigride, & leone. XVIII.

LAmbere ſecuri dextram conſueta magiſtri,
Tigris, ab Hircano gloria rara jugo,
Sæva ferum rabido laceravit dente leonem:
Res nova, non ullis cognita temporibus.
Auſa eſt tale nihil, ſylvis dum vixit in altis:
Poſtquam inter nos eſt, plus feritatis habet.

2. *Gloria.*] Oppianus lib. κυνηγ. Tigrim, pulcherrimam ferarum ait, ut pavonem avium; ita ut merito poëta noſter, illam, *gloriam Hircaniæ* appellarit. *Raro jugo, &c.*] Non ita frequens huc adducta ex Hircaniis ſylvis: videturque reſpicere ad morem ſurripiendi catulos Tigridis: cum enim fœtus inſidiis ereptos videt, inſequitur raptorem animal perniciſſimum: ille unum abjicit è catulis, quem mater ad cubile reportat, rurſuſque raptorem inſequenti alterum abjicit: mox tertium, &c. ita ille unicum vix nactus navim conſcendit. Plin. lib. 8. cap. 10. Solin. cap. 21.

6. *Poſtquam, &c*] Ad nos relata fortior & animoſior facta eſt. Sunt qui volunt hic Romanorum crudelitatem taxari, inter quos & feræ fiant ferociores.

De tauro & elephante. XIX.

QUi modo per totam, flammis ſtimulatus, arenam
Suſtulerat raptas taurus in aſtra pilas;
Occubuit tandem cornuto ardore petitus,

Dum

1. *Flammis ſtimulatus.*] Tauros irritare ſolebant & ad pugnam incitare igni, ſtimulis & pilis, quæ fiebant ad effigiem humanam è pannis purpureis fœno ſtramineve ſuffertis, quo colore tauri maxime efferantur. Seneca 3. de Ira, cap. 30. Plutarch. connub. præcept.

3. *Cornuto ardore.*] Περιφραστικῶς, pro cornu vel dente elephanti. Et Metonymia eſt, *cornutus ardor*, pro irata bellua. *Petitus, &c.*] Rameſ. è vet. c. legit *potitus*, hac mente; dum incitatus & ardens ira taurus, cornuum vi fretus, elephantem niſus eſt in altum tollere. vel ut Brodæus exponit: Suorum ipſius cornuum vehementia domitus. Legunt alii *Petitus*, exponuntque *ardorem cornutum*, irati elephantis dentes, quos ſunt qui cornua eſſe contendant. Vide lib. 1. epigr. 73. verſ. 4. MS. Bodl. *cornuto abs ore petitus.*

4. *Sic,*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Dum facilem tolli ſic elephanta putat. *

4. *Sic, &c.*] Eâdem facilitate qua pilas.

* Huc retrahendum putat Rutgerſius fragmentum quod ſub fine hujus lib. habetur. *Cedere majori, virtutis fama ſecunda eſt. Illa gravis palma eſt, quam minor hoſtis habet*, atque adeo concinnari conſummarique epigr. Nullus eſt opinor, qui non videat hoc epigramma eſſe μείουρον (hoc eſt, ultima clauſula & epiphonemate carere.) Ego id fragmentum quod in fine hujus libelli XXXI. extat, huc retrahendum puto hoc modo:

Occubuit tandem cornuto ardore petitus,
Dum facilem tolli ſic elephanta putat.
Cedere majori virtutis fama ſecunda eſt:
Illa gravis palma eſt quam minor hoſtis habet.

Illa, inquit Martialis, gravis palma eſt, quam minor hoſtis habet: hoc eſt, cum minor hoſtis majorem vincit, illa eſt gravis & nobilis palma. At hic elephas longè major tauro; victuſque taurus ab elephanto, nec elephantus à tauro. Si taurus viciſſet elephantum, verſus ultimus Martialis hic haberet locum. *Raderus.*

De pari gladiatorum. XX.

DUm peteret pars hæc Myrinum, pars illa Triumphum
Promiſit pariter Cæſar utraque manu.
Non potuit melius litem finire jocoſam.
O dulce invicti principis ingenium!

1. *Dum peteret.*] Dum auctarium vel ſuppoſititium alteri gladiatori, poſtularet populi pars, alia Myrinum (de quo epig. 29. lib. 12.) alia Triumphum, duos è gladiatoribus, quos viribus, arte, ornatu eximios alebat proprios & peculiares ſibi Cæſar. Sueton. Domit. 4. & Lud. Cælius lib. VI. c. 32. *Dum peteret.*] Principem ab indulgentia laudat, quod ex ſua familia munere Quæſtorio, duos gladiatores dederit, Myrinum, nempe & Triumphum. *Myrinum, Triumphum.*] Nomina gladiatorum aulicorum Domitiani, qui cum ordinariis & Quæſtoriis gladiatoribus comparabantur. Sueton. Domit. 4. *Quæſtoriis muneribus, quæ olim omiſſa revocaverat, ita ſemper interfuit, ut populo poteſtatem faceret, bina paria è ſuo ludo poſtulandi, quæ noviſſima aulico apparatu induceret.*

2. *Promiſit, &c.*] Utrumque par ſignificavit ſe daturum utraque exporrecta manu, ſalutationis & conſenſus nota, è caſtris in Arenam tranſlata. Vel manibus annuit populo poſtulanti. *Ambabus*, enim *manibus* fieri dicitur, quod ſummo ſtudio, maximoq; conatu fit: & ſimul liberalitatem principis notat. Scaliger ſic hunc locum exponit: Dum Cæſar vult utrique parti ſatisfacere, pariter commiſit utrumque, *utraque manu*, id eſt, pugnantem binis ſicis. Gladiatores enim aut cum parma & ſica, aut binis ſicis depugnabant, & tunc dicebantur διμάχαιροι. Cum verò hæc crudelis eſſet dimicatio, quia ſine parma pugnantes, non diu trahere certamen poſſunt, ſed alterutrum ſtatim neceſſe eſt occumbere, ſuſtulit hoc genus pugnæ Domitianus, revocans morem antiquum arenæ, ut parma & ſica inſtructi prodirent.

3, *Litem finire jocoſam.*] Studium populi alterius, alterum petentis: quæ Auſonio, *cuneati læta theatri Seditio.*

4. *O dulce.*] Contraria jungit: hoſtibus invictus; civibus facilis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De Orpheo. XXI.

Orphei fab. in Amphitheatro exhibita eſt. Damnatus verò quiſpiam (ut dict. ſupra in argum. epigr. 7.) verè ab urſo laniatus eſt, ut Orpheus à Bacchis diſcerptus fertur.

Quidquid in Orpheo Rhodope ſpectaſſe theatro
Dicitur; exhibuit, Cæſar, arena tibi.
Repſerunt ſcopuli, mirandaque ſylva cucurrit,
Quale fuiſſe nemus creditur Heſperidum.
Adfuit immixtum pecudum genus omne ferarum,
Et ſupra vatem multa pependit avis.
Ipſe ſed ingrato jacuit laceratus ab urſo.
Hæc tamen ut res eſt facta, ita ficta alia eſt.

1. *Orpheo Rhodope, &c.*] Orpheum theatrum, à ſimilitudine veri theatri appellat, quod eſſet in Threïciis vallibus ſeu planicie ad Hœmum Rhodopenve, quæ ad ſimilitudinem veri theatri refert poëta, ut Ovid. 11. Metamor. *Mænades Orphei titulum rapuere theatri. Rhodope.*] Mons Thraciæ: hic pro Thracia ipſa accipitur; aut pro feris & ſilvis ac ſcopulis, qui ad Rhodopen arrepſere, cum in ea caneret Orpheus. *Spectaſſe.*] Orpheo canente animatas ſilvas, arbores, ſaxa: feras humanitatem induiſſe, &c.

3. *Repſerunt, &c.*] Hæc autem vel per machinamenta νευροσπαστικὰ: vel ab hominibus in truncis arborum ſcopuliſque latitantibus movebantur.

4. *Nemus, &c.*] Horti aureis pomis, id eſt, citriis (ut refert è Jubæ commentariis Æmylianus apud Athenæum lib. 3. c. 6.) inſignes, quos habuerunt in extrema Æthiopiæ parte filiæ Heſperi fratris Atlantis. leg. Plin. l. 19. c. 4. & l. 37. c. 2.

5. *Pecudum, &c.*] Al. *Pecori.* alii *pecudum genus atque ferarum*: ſed acutiori ſenſu retineatur vetus lectio: neque enim pecudes domeſticæ, ſed feræ Orpheum inſecutæ, quas voce illius blanda, citharæque ſono delinitas, crederes pecudes.

6. *Multa, &c. avis.*] Filo vel reti coërcitæ tenuiſſimo ne avolarent, aves multæ. Sic Ovid.

Tale nemus vates attraxerat, inque ferarum
Concilio medius turba volucrumque ſedebat.

7. *Ingrato, &c.*] Male vatis muſicam compenſanti. Vel ſurdo, qui ad modos Orphei non attenderit, alioqui flectendus.

8. *Hæc, &c.*] Supra epigr. 7. verſ. 11. *Accepit fabula priſca fidem.* &, *In quo quæ fuerat fabula, pœna fuit.*

De rhinocerote. XXII.

Sollicitant pavidi dum rhinocerota magiſtri,

Seque

1. *Sollicitant.*] Feras ad pugnam irritare ſolebant ſtimulis, igne, flagellis, pilis, mappis, modo epigr. 19. verſ. 1. *Pavidi, &c.*] Verentes ne in ſe beſtiam moverent, *Vel* ne, ſi non moveretur in pugnam, populo diſplicerent, qui lentas oderat pugnas, ut ultimo ſequentis epigr. verſu.

2. *Seque*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Seque diu magnæ colligit ira feræ;
Deſperabantur promiſſi prælia Martis:
Sed tamen is rediit cognitus ante furor.
Namque gravem gemino cornu ſic extulit urſum,
Jactat ut impoſitas taurus in aſtra pilas.

2. *Seque diu magnæ.*] Ægrè irritari belluam; etiam ſupra oſtendit Mart. Epigr. 9.

4. *Sed tamen is rediit.*] Is furor qui ante Epigr. 9. cognitus deſcribitur: *O quam terribiles exarſit pronus in iras.* Ita ut τὸ *is*, non πλεοναςικῶς dictum, ſed ſignate & ἀποδεικτικῶς.

5. *Gravem, &c.*] Gemino cornu infeſtum *urum.* Ita legendum divinabat I. Douſa, aſſenſit Ioſ. Scalig. exponit Pet. Scriv. non ut vulgo *urſum.* Vide epigr. 9. verſ. 4. *Sic extulit.*] Rhinoceros bicornis, ſuo cornu gemino, non ſecus urſum in aërem eſt eiaculatus, atque taurus pilam. Sed pro *urſum*, alii legunt *urum.* Quid enim mirificum diceret poëta, ſi urſum Rhinoceros evertit. Nam non probabile urſum cum Rhinocerote commiſſum, planè impari commiſſione: tum turpe, inducere tale par ferarum, cum urſo non ſit ſpes victoriæ. Præterea *gravem* vocat Martialis, quod Epitheton uro magis conveniat quam urſo, quum quilibet taurus urſo gravior ſit. Nec verò eſt ἀδύνατον, urum à Rhinocerote tolli in altum, cui pila taurus erat. Vel bubalum potuit nomine uri, poëta intellexiſſe. *Raderus.* Politianus hunc locum Martialis ſic exponit: ut urſum videlicet à Rhinocerote cornu illo unico elatum eiectatumque ſentiat, gravem gemino cornu, hoc eſt gravem tauro futurum, cui ſunt cornua gemina; ut *cornu* ſit dativi, non ablativi caſus.

6. *Pilas.*] Supra epigr. 19. verſ. 1.

* De Carpophoro. XXIII.

Dorica quam certo venabula dirigit ictu
Fortis adhuc teneri dextera Carpophori!
Ille tulit geminos facili cervice juvencos;

Illi

* Vide epigr. 15. ſupra.

1. *Dorica, &c.*] Græca, ab inventore Græco Plin. c. 36. l. 8. Aliis Laconica. Lacones. n. venatores ſtrenui, iidem Dorici generis fuerunt. *Vel* à Doride in qua Pindus mons, optimæ materiæ ad haſtilia ferax. Vide Turnebi Adv. l. 17. c. 2. legitur & *Norica*, quæ regio armorum fabrica illuſtris.

2. *Fortis adhuc teneri.*] Admirationis eſt, ab adoleſcente tenero ſimulque forti, tantas feras confici: auget laudem à repugnantibus, *fortis & teneri.*

3. *Ille tulit, &c.*] Idem Carpophorus facili cervicis deflexione, agilique corporis declinatione excepit duos tauros, eoſque prehenſis cornibus humi affixit. Alii volunt hic ſpeciatim robur Carpophori oſtendi, quod *facili cervice*, id eſt, nullo labore, binos ſimul tauros, per pugnam à ſe interfectos geſtarit. Turnebus τὸ *tulit*, interpretatur, interfecit, ſuſtulit, eorum cervice ad conficiendum minime dura & repugnante, ſed facile venabulorum ferro violatâ. Ramireſius verò *facili cervice*, refert ad juvencos, pro nobili & verſatili, ut ægre figerentur à beſtiariis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Illi ceſſit atrox bubalus atque biſon.
Hunc leo cum fugeret, præceps in tela cucurrit:
I nunc, & lentas corripe, turba, moras.

ſtiariis. Vel *tulit cervice facili*, id eſt, excepit ferocientem declinatione cervicis, proclinato in dexteram latere. Sed quum unum taurum ita excipere præclarum argumentum ſit & virium firmarum, & habilis flexus corporis: hoc in duobus tauris eodem tempore & momento ferè præſtitit Carpophorus;ut duplex ejus gloria ſit. *Scaliger.*

4. *Bubalus atque Biſon.*] Bubali ſunt propriè tauri, quos *bufalos* hodie Itali, Germani *Buffels* vocitant. Eſt Biſon cervi figura, cujus à media fronte inter aures unum cornu exiſtit excelſum, cujus è ſummo rami tanquam palmi diffunduntur. Eoſdem deſcribit Plinius lib. 8. cap. 15.

5. *Tela cucurrit, &c.*] Subſeſſorum, qui in inſidiis latent, in venatoris ſubſidium ubi opus ſit.

6. *Et lentas, &c.*] Neque enim habet populus quod hîc queratur de tarditate congreſſus, quæ alias illi moleſta, vide præced. epigr. verſ. 2.

De Naumachia. XXIV.

Navale prælium à Tito, Sueton. 7. vel à Domitiano Suet. 4. in Amphitheatro exhibitum, ſubito immiſſa per tubos aqua, ut novum hoſpitem & è longinquo advenam tum primùm ſpectatorem fallat, credentem ſcilicet pontum eſſe, niſi mox emiſſam ad munera gladiatoria viderit aquam.

SI quis ades longis ſerus ſpectator ab oris,
Cui lux prima ſacri muneris iſta fuit.
Ne te decipiat ratibus navalis Enyo,
Et par unda fretis; hîc modo terra fuit.
Non credis? ſpectes, dum laxent æquora Martem;

Parva

1. *Serus, &c.*] Per itineris longinquitatem: ſupra epigr. 3.

2. *Sacri, &c.*] Qui jam primum ſpectas (utpote qui ante hunc diem in urbe non fuiſti) Naumachiam, Neptuno ſacram, vel à Divo Cæſare exhibitam. & *ipſa* legitur pro *iſta*. *Sacri muneris.*] Nam venationes Dianæ, gladiatores Marti & Saturno ſacri; Naumachia Neptuno forte, niſi malis ad Domitianum referre, vel ad utrumque potius. *Rad.*

3. *Navalis, &c.*] Prælium navale. Eſt autem *Enyo*, Bellona, bellorum dea, Martis ſoror.

5. *Non credis? ſpectes, dum laxent æquora Martem, &c.*] Locus, ut plurimum, in quo edebantur Naumachiæ, dicebatur *Naumachia*, eratque in quarta decima urbis Regione, quæ Tranſtiberina eſt. Sed in his Naumachiis non dabatur ſemper navalis prælii ſpectaculum: edidit etiam Titus in Amphitheatro: dedit etiam Domitianus, ut habet Suetonius in ejus vita. Ad hanc vel illam Naumachiam in Amphitheatro datam debere referri iſtud Martialis Epigramma, unus eſt omnium Interpretum conſenſus. Sed mens Epigrammatis, iſta eſt: Admiratur Poëta artem, qua aqua per tubos in Amphitheatrum immiſſa, navalis pugna repræſentabatur; & rurſus aqua ſubitò emiſſa,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Parva mora eſt; dices, hîc modo pontus erat.

emiſſa, Amphitheatri area ſiccabatur. Legendum eſt itaque:

Non credis? ſpectes, dum laxent æquora Martii.

Quod librarii mutarunt in *Martem*. Amphitheatrum erat in tertia urbis regione, in quod per tubos immiſſa eſt aqua, ut repræſentaretur navalis pugna: aqua autem non poterat commodè immitti in Amphitheatrum niſi è lacubus, qui in illa Regione. Lacubus autem tertiæ Regionis, ut nos docet Frontinus, erogabantur aquæ *Martiæ*, Anionis veteris & Juliæ; ſed præcipue Martiæ, quæ aquarum omnium clariſſimæ, à Martio, à quo nomen acceperunt in urbem productæ: de hac aqua intelligendus eſt Martialis. *Æquora* dixit, quia par erat unda fretis, & Euripus iſte mare ſimulabat. Quaſi diceret exſpectes pauliſper, dum emittant aquas illas, tum dices ſiccata Amphitheatri area, *hic modo pontus erat*. Petitus. *Spectes, &c.*] Expectes modo dum certamini finem faciant æquora emiſſa. *Laxent.*] Dirimant & diſſolvant naumachiam.

De Leandro. XXV.

Domitiani clementiam Neptuni ſævitiæ anteponit, cum fictitius hic Leander è Cæſaris mari Amphitheatrali enatarit; ille verus, in Helleſponto perierit.

QUod nocturna tibi, Leandre, pepercerit unda,
Deſine mirari: Cæſaris unda fuit.
Cum peteret dulces audax Leandrus amores,
Et feſſus tumidis jam premeretur aquis;
Sic miſer inſtantes affatus dicitur undas:
Parcite, dum propero; mergite, dum redeo.

2. *Cæſaris, &c.*] Pontus à Cæſare per tubos in Amphitheatr. inductus.

3. *Cum peteret, &c.*] Diſtichon ſuperius plenum habuit epigrammatis ſenſum & argutiam. quod ſequitur tetraſtichon videtur ὑποβολιμαῖον.

6. *Mergite, &c.*] Sic epigr. 181. lib. XIV.

De natatoribus. XXVI.

Juvenes natatores Nereïdum habitu in æquore Amphitheatrali exhibiti, à Cæſare credo Tito, namque ſimile quid de illo refert Dio. quod artificioſum Cæſaris ſpectaculum, vel veris Nereïdum luſibus præfert.

LUſit Nereïdum docilis chorus æquore toto,

1. *Luſit.*] Quemadmodum in τακτικοῖς militaribus ad ſignum ducis, figuras omne genus acies edit, triangulum, quadrangulum, cuneum, &c. ita Natatores quos exhibuit Domitianus, habitu Nereïdum, ad ſignum ediderunt, navem, fuſcinam, anchoram, remum, malum navis cum Caſtoribus, & ſimilia: ideo dixit:

Et vario faciles ordine pinxit aquas.

Mutato ordine & ſerie, prodeunt alia atque alia ſchemata. Quam nobile & jucundum fuerit hoc ſpectaculum, illis, qui aliquem ſenſum illuſtrium in-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Et vario faciles ordine pinxit aquas:
Fuſcina dente minax, nexu fuit ancora curvo:
Credidimus remum, credidimuſque ratem,
Et gratum nautis ſidus fulgere Laconum,
Lataque perſpicuo vela tumere ſinu.
Quis tantas liquidis artes invenit in undis?
Aut docuit luſus hos Thetis, aut didicit.

ventorum habent, conjiciendum relinquimus. Ut ſatis mirari non poſſim, nulli de tot interpretibus ne minimum quidem de ſententia hujus Epigrammatis oboluiſſe, quum ſecundus verſiculus ſit vice argumenti. *Scaliger.* *Nereïdum.*] Nympharum maris, Nerei & Doridis filiarum L. *Docilis.*] Natandi peritus, reſpicitque *juvenes.* vel edoctus à chorodidaſcalo, vel à Thetide aut Cæſare, ut ultimo verſu hujus epigr. *Chorus.*] Agmen. *Æquore, &c.*] In Amphitheatrum inducto.

2. *Faciles.*] Facile natatoribus cedentes. Vel mobiles, & facile cedentes ad nutum Cæſaris, cujus hoc erat mare. *Ordine pinxit aquas, Fuſcina dente.*] Mutato ordine & ſerie, alia atque alia ſchemata expreſſerunt natatores. Varias rerum formas in aquæ ſuperficie (cujuſmodi hodie artificioſas videmus ſaltationes, & figuras in πεζικοῖς militaribus) repræſentarunt, veluti Tridentis Neptuni, Remi, Ratis, Syderum διοσκούρων Caſtoris & Pollucis, Velorum.

3. *Nexu fuit, &c.*] Forte Neptunum egit unus è natatoribus, cujus ſceptrum τρίαινα ſeu tridens. *Ancora.*] Quæ unca & hamata. Eſt tamen qui ſic legat & emendet; *nexu fluit anco recurvo.* Quæ ſane ſcriptura mirum in modum facit ad noſtram concham ſeu Neptunium currum; quod concha & anco magnam habeant inter ſe ſimilitudinem: niſi quod anco in modum cubiti ſeu ἀγκῶνος inflectatur; & optimè Martialis explicat, nexu recurvo in cubitum eat. *Raderus.*

4. *Ratem, &c.*] Cum ergò ſpectaremus Neptunum curru ſuo cum tridente vehentem, credidimus illum rati ſua vehi remiſque impelli; ita commodè & celeriter promovebat. *Raderus.*

8. *Aut docuit, &c.*] Accepit ne luſus hoſce Cæſar à Thetide, aut ipſa potius à Cæſare docta eſt?

Blanditur Cæſari. XXVII.

Supra epigr. 15. Carpophoro Meleagrum & Herculem poſtpoſuit: hîc eidem Herculem, Theſeum, Bellerophontem, Jaſonem, & Perſeum.

SEcula Carpophorum, Cæſar, ſi priſca tuliſſent,
Jam nullum monſtris orbe fuiſſet opus.

Non

1. *Secula priſca.*] Quibus Hercules, Theſeus, cæterique heroes & ſemidei cum monſtris depugnarunt.

2. *Iam nullum, &c.*] Alii legunt *Iam nullum in monſtris.* Unde Scriverius parum immutatum legit, *Iam nullo in monſtris*, hac mente. Non opus fuiſſet toto orbe peragrato ad monſtra diverſis in partibus domanda: in uno Amphitheatro unus ſuffeciſſet Carpophorus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Non Marathon taurum, Nemeë frondoſa leonem,
Arcas Mænalium non timuiſſet aprum.
Hæc armata manus hydræ mors una fuiſſet,
Huic percuſſa foret tota Chimæra ſemel.
Ignipedes poſſet ſine Colchide vincere tauros:
Solvere & Heſionem ſolus, & Andromeden.
Herculeæ laudis numeretur gloria: plus eſt,
Bis denas pariter perdomuiſſe feras.

* De

phorus. Sed MSS. Bodleianus clare habet. *Iam nullum à monſtris orbe fuiſſet opus:* id eſt, Nullum orbi à monſtris fuiſſet negotium aut periculum.

3. *Non Marathon, &c.*] Urbs illa Atticæ non timeret Cretæum taurum, ab Hercule cæſum. quod tamen Theſeo aſcribitur. *Nemeë, &c.*] Non ſylva Nemæea inter Cleonas & Phliuntem timuiſſet leonem: non Arçadia aprum, quos confecit Hercules.

4. *Mænalium.*] Mænalus urbs eſt Arcadiæ. *Hæc armata manus.*] Carpophori.

5. *Hydræ, &c.*] Uno ictu Lernæam peſtem ſimul interfeciſſet Carpophorus, quam Hercules multis iteratis plagis ægrè confecit: repullulantibus enim capitibus creſcebat malum.

6. *Huic percuſſa, &c.*] Idem MS. Bodl. habet, *Hinc*, id eſt, ab hac manu, vel uno ictu periiſſet triforme illud monſtrum Πρόσθε λέων, ὄπιθεν δὲ δράκων, μέσση δὲ χίμαιρα. quæ à Bellerophonte domita eſt non ſine diutino prælio.

7. *Ignipedes poſſet.*] Celeres. Al. *Æripedes.* χαλκόποδας. melius legas *Ignivomos.* φλόγα φυσιόωντε. *Sine Colchide, &c.*] Abſque Medeæ ope & arte, quod Jaſon non potuiſſet. Gronovius ex codice Thuaneo, ſic paucis im mutatis, legendum cenſet:

Ignipedes poſſet ſine Colchide jungere tauros,
Poſſet utrumque ferum vincere Paſiphaes.
Cetus & æquorei revocetur fabula monſtri:
Solveret Heſionem ſolus, & Andromeden.

Et *jungere*, ideo legit, quia ſub jugum redigendi erant. *Vtrumque ferum.*] Nempe qui amantem ſprevit, Dædali arte pellectus: & qui ex illis ortus, Minotaurum à Theſeo victum.

8. *Heſionem, &c.*] Laomedontis filiam ceto expoſitam, quam aſſeruit Herc. *Andromeden.*] Cephei & Caſſiopes filiam, quam ceto expoſitam liberavit Theſeus.

9. *Herculeæ, &c.*] Ite jam, ſubducite rationes, comperietis Herculis labores per omnem vitam non exceſſiſſe XII. numerum: Carpophorus uno ſpectaculo XX ſtravit feras.

10. *Pariter.*] Simul emiſſas, aut alteram poſt priorem cæſam, eodem tamen ſpectaculo. *Rad.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

* De Naumachia. XXVIII.

Ocioſum lemma, ineptum & alienum à ſenſu epigrammatis aut mente poëtæ, qui lemmata ſua libris tantum ultimo atque penultimo præfixit : ut apparet epigr. 3. lib. 13. & epigr. 2. lib. 14. hoc autem epigrammate Titi (ut videtur ex Xiphilino) naumachiam præfert illis Auguſti, Claudii, Neronis.

AUguſti laudes fuerant, committere claſſes,
Et freta navali ſollicitare tuba:
Cæſaris hæc noſtri pars eſt quota? vidit in undis
Et Thetis ignotas, & Galatea feras.
Vidit in æquoreo ferventes pulvere currus,
Et domini Triton ipſe putavit equos.
Dumque parat ſævis ratibus fera prælia Nereus,
Abnuit in liquidis ire pedeſter aquis.
Quidquid & in circo ſpectatur, & Amphitheatro,
Dives Cæſarea præſtitit unda tibi.
Fucinus, & pigri taceantur ſtagna Neronis:

Hanc

* Ita emendarat P. Scriver. confirmatque MS. Bodl.

1. *Auguſti laudes, &c.*] MS. Bodl. ut & alii; *Auguſti labor hic fuerat.* Auguſtus nudas exhibuit naumachias cis Tiberim. *Suet.* 43. *Aug. Tac.* 14. *Annal.* niſi reſpiciat exercitationem claſſium in lacu Lucrino ad bellum Siculum. *Sueton. Aug.* Sed Titus addit alia ſpectacula Circenſia in ipſis aquis edita.

2. *Freta navali.*] Prælia navalia. *Pars eſt quota?*] Quaſi diceret, minima. De hac formula ſupra, *Quantula Carpophori portio, &c.*

3. *Cæſaris, &c.*] Titi, ſeu mavis Domitiani. *Galatea.*] Nereidas intellige.

4. *Ignotas, &c.*] Equi enim, tauri, aliaque animalia edocta fuerunt id omne in aquis facere, quod in terra conſuerant.

5. *Æquoreo, &c.*] Imbrice ex aſpergine equorum natantium Neptunique fictitii currum trahentium. alii volunt pontes leniter aquæ ſuperficiei ſubſtratos & in his currus tractos. vel Metaph. Catachreſtica, à pulverulentis Amphitheatri aut Circi ludis ad Naumachiam.

6. *Domini, &c.*] Neptuni.

7. *Dumque, &c.*] Dumque claſſes obit, inſtituit, diſponit ad Naumachiam Neptunus.

8. *Abnuit, &c.*] Hic etiam Bodlejanus Cod. Scriverii concinit, *Horruit in liquid. Pedeſter, &c.*] Curru triumphali vectus, quem trahunt 4. equi, ſunt vituli marini, aut balænæ.

9. *Circo, &c.*] Certamina curulia, Gymnica, pompæ. *Amphitheatro.*] Gladiatores, venationes, naumachiæ. emendo, *amphitheatro Cæſareo, dives, &c.*

10. *Dives, &c.*] Omni ludorum genere abundans.

11. *Fucinus.*] Claudii naumachiæ in lacu Fucino. *Suet. Claud. cap.* 21. *Tacit. An.* 12. *Pigri.* Referas per Hypallagen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Hanc norint unam ſæcula Naumachiam.

pallagen Metonym. ad ſtagna. vel ad ignaviam mollitiemque Neronis, qui nihil in omni vita dignum nomine & vita geſſit, nec imperium auxit; imò multum imminuit: melior citharædus quam Imperator. Pro *pigri*, alii *diri*.

12. *Naumachiam.*] Naumachia & feræ exhibitæ fuerunt à Nerone inductis aquis in ligneum ſuum Amphitheatrum. *Xiphilin.*

* De Priſco & Vero gladiatoribus. XXIX.

Martiali epigramma hoc adſcriptum Joſ. Scaliger primus publicavit, cujus hæc ſententia. Par gladiatorum poſtulatitium vel à Cæſare exhibitum (ut ſupra epigramm. 20.) ubi diu æquo pugnaſſet Marte, populus vel favore vel moræ tædio miſſionem utrique gladiatori petiit. Cæſar arenæ lege jubet agi, nec dirimi certamen fert, niſi altero victo. Spectantem interea populum donis & miſſilibus moratur. utrique tandem ſimul ictu pari læſo palmas miſit & rudes.

CUm traheret Priſcus, traheret certamina Verus,
Eſſet & æqualis Mars utriuſque diu;
Miſſio ſæpe viris magno clamore petita eſt:
Sed Cæſar legi parüit ipſe ſuæ.
Lex erat, ad digitum poſita concurrere palma:
Quod licuit, lances, donaque ſæpe dedit.
Inventus tamen eſt finis diſcriminis æqui;
Pugnavere pares, ſuccubuere pares.
Miſit utrique rudes, & palmas Cæſar utrique:

Hoc

* Deſiderantur quæ ſequuntur epigr. in MS. Bodl.

3. *Miſſio ſæpe.*] Miſſio erat quoties læſus aut victus victori eripiebatur à principe vel munerario ex faventia populi, quam ſignificabat preſſo pollice. quod accipio, pollicem intra palmam conditum, digitis fuiſſe preſſum. *Viris.*] Gladiatoribus.

5. *Ad digitum, &c.*] Concurſu digitorum à dimicatione palmam inter ſe ſortiti. Petr. Scriverius, quem vide. *Alii* ſublato digito ſe victum agnoſcere. Senſus ergo poëtæ eſt. Lex erat Cæſaris, uti & duobus gladiatoribus Priſcus aut Verus, non prius palma donaretur, quam alteruter ſublato digito ſe victum agnoſceret; ita ut palma & victoria concurrerent, ſimulque jungerentur.

6. *Lances, &c.*] Obſonia in lancibus & dona, ut reficeret animumque adderet gladiatoribus; vel populo, quo patientius ferret longæ pugnæ moram.

9. *Rudes.*] Scipiones; quibus veterani gladiatores donati in ſignum magiſterii, liberi ab arena in reliquam vitam pronunciabantur. Rudis itaque diſtinguitur à miſſione: *Miſſio* enim liberabat gladiatorem in eum diem, vel in id munus: *Rudis* in omnem vitam gladiatorem ab arena liberum pronuntiabat, niſi volens ipſe, vel pecunia pugnaret. Tum Miſſio dabatur læſo & vi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Hoc pretium virtus ingenioſa tulit.
Contigit hoc, nullo niſi te ſub principe, Cæſar,
Cum duo pugnarent, victor uterque fuit.

cto: Rudis victori. unde & pro magiſterio ac præfectura per Metaph. unde *rude donatus*, liberatus à ſchola aut ſcribendi labore. *Palmas, &c.*] Præſentis certaminis præmia.

10. *Hoc pretium, &c.*] Miſſionem, palmam, & rudem. *Contigit hoc, &c.*] E'πιφώνημα cum tecta palpatione, qua miraculum hoc divinitati cuidam Cæſaris adſignet.

Ad Cæſarem. XXX.

DA veniam ſubitis: non diſplicuiſſe meretur,
Feſtinat, Cæſar, qui placuiſſe tibi.

1. *Da veniam, &c.*] Hæc diſticha, vel mutila ſunt & corrupta, vel Martialis non ſunt, ex fragmentis illi adſcribuntur.

Alterum. XXXI.

CEdere majori, virtutis fama ſecunda eſt.
Illa gravis palma eſt, quam minor hoſtis habet.

1. *Cedere majori.*] Ut Æneas de Lauſo Æneid. lib. 10.

Hoc tamen infelix miſeram ſolabere mortem;
Æneæ magni dextra cadis.

2. *Minor hoſtis.*] Cum vincit majorem maxima laus eſt, & in ludo Gladiatores inter ſe componi ſolebant. Ignominiam enim judicaret gladiator cum inferiore componi & ſcit eum ſine gloria vinci, qui ſine periculo vincitur. Minori autem, ſi vincat, major laus eſt.

De dama & canibus. XXXII.

COncita veloces fugeret cum dama moloſſos,
Et varia obliquas necteret arte moras;
Cæſaris ante pedes ſupplex, ſimiliſque roganti
Conſtitit; & prædam non tetigere canes.

Aliud, apud antiquum Juvenalis Scholiaſten.

FLavia gens, quantum tibi tertius abſtulit heres!
Pæne fuit tanti, non habuiſſe duos.

M. VA-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

M. VALERII MARTIALIS EPIGRAMMATVM LIBER I.

Epiſtola ad Lectorem.

SPero me ſecutum in libellis meis tale temperamentum, ut de illis queri non poſſit, quiſquis de ſe bene ſenſerit, cum ſalva infimarum quoque perſonarum reverentia ludant; quæ adeo antiquis auctoribus defuit, ut nominibus non tantum veris abuſi ſint, ſed etiam magnis. At mihi fama vilius conſtet, & probetur in me noviſſimum ingenium. Abſit à jocorum noſtrorum ſimplicitate malignus interpres, nec Epigrammata mea ſcribat. Improbe facit, qui in alieno libro

Q*Viſquis, &c.*] Quiſquis ſibi bene conſcius, nihil ad ſe pertinere ſuſpicabitur; quæ ego ſub nominibus fictis reprehendo.

Salva infimarum.] Cum nullius famam, nec poſtremiſſimi quidem nominatim lædam. Epigr. 33. lib. 10. verſ. 9.

Antiquis.] Lucilio, qui Metellum, Lupum, Mutium nominatim ſecuit: Catullo, qui Mamurram: Metrodoro Sceptio; Ortacilio & aliis.

Veris abuſi.] Propriis, ego autem fictis & ſuppoſititiis.

Magnis.] Magnatum.

Vilis, &c.] Quam ut innoteſcere velim, famamque aucupari ex aliorum infamia, quod fecerunt veteres illi.

Probetur.] Famæ alieni nominis, ingenii mei famam poſtpono. Aliis parco, alios revereor, alios laudo, minimum laudis quæro ex ingenio meo, huic, ſi qua debetur, omnium noviſſime detur laus. *vel* probetur in me ſimplicis candidique ingenii novum hoc commentum, quo vitia carpens, perſonas taceam. *Noviſſimum.*] Vel, malo enim abjicere famam ingenii, quam malè ingenioſus videri: vel ſim poſtremus ingenioſorum: & malim non argutus, ſed hebes & ſtupidus videri, quam cum aliorum infamia acutus dici & argutus haberi. *Rad.*

Iocorum ſimpl.] Jocorum ſimplicitatem appellat Martialis, ingenuam quandam & innocentem in jocis libertatem. Simplici opponitur malignus. *Herald.*

Malignus interpres.] Omnia in pejorem partem vertens, & autoris mentem aliò traducens.

Scribat, &c.] Nova interpretatione ſua faciat. aliter atque ego qui ſcripſi intelligat. *Perſium non curo legere, Lælium, Decianum volo. Naſutum volo non polypoſum.* Nannio lib. 9. cap. 4. *Accuſet.* nam γράφειν Græcis etiam eſt, *accuſare*, præſertim in publicis judiciis, Terentius:

Dicam tibi ſcribam grandem.

Licen-

libro ingenioſus eſt. Laſcivam verborum licentiam, id eſt, Epigrammaton linguam excuſarem, ſi meum eſſet exemplum: ſic ſcribit Catullus, ſic Marſus, ſic Pedo, ſic Getulicus, ſic quicunque perlegitur. Si quis tamen tam ambitioſe triſtis eſt, ut apud illum in nulla pagina Latine loqui fas ſit, poteſt Epiſtola, vel potius Titulo contentus eſſe. Epigrammata illis ſcribuntur, qui ſolent ſpectare Florales. Non intret Cato theatrum noſtrum; aut ſi intraverit, ſpectet. Videor mihi meo jure facturus, ſi Epiſtolam verſibus clauſero.

Licentiam, &c.] Locutionem apertam, quæ ligonem ligonis nomine deſignat. Plin. 14. epiſt. 4. lib. nuda verba. cui linguæ non minus abſtinendum Epigrammatario quam medico, hic enim corpus, ille animum ſanare vult. morbi itaque & vitia, propriis nominibus deſignanda. Scrip. *veritatem*.

Epigrammaton.] Gen. plur. Græcus.

Si meum, &c.] Si ego jam primus hoc facerem, nec alii ante me feciſſent.

Scribit.] Bodlejanus MS. *ſcripſit*.

Catullus, &c.] Epigrammatographus. Sidon. 9. carm. Gyrald. vit. Poët. & noſter ſæpe infra. *Perlegitur*.] Emendat, Lipſius, *prælegitur*, in ſcholis nempe ut Virgilius, Catullus, alii.

Tam ambitioſe, &c.] Supra modum & affectate triſtis.

Latine, &c.] Simpliciter, aperte, ſine ambage aut fuco, ita Cic. 6. Ver. *Latine me ſcitote non accuſatorie loquor*. vide & epigram. 21. lib. 11. Porro Latini ſimplices & ingenui habebantur. Vide Turneb. lib. 24. cap. 5.

Titulo.] Libr. Epigrammaton. quorum linguam laſcivam & licentioſam eſſe oportet, ut ſupra lin. 1.

Florales.] Floralia fuere ſpectacula ad cultum Floræ Deæ; dignæ illis ſacris, inſtituta fœda, penituſque caſtis oculis, imò auribus & cogitationibus excludenda, contrà quæ majores noſtri certatim declamarunt. Lactant. 1. Inſtit. Auguſtin. de civit. Dei lib. 4. c. 8. Jure optimo & judicio max. Tetraſtichon hoc quod in aliis ed. tertiam uſurpavit ſedem, loco ſuo redonavit. Pet. Scriverius ex conſilio MS Bodlejanii: in quo Epiſtolæ pediſſequa eſt inſcriptio, *Idem ad Catonem Epigram.*, &c.

Verſibus clauſero.] Epigramma ad Catonem intelligit, quod in Juniana editione tertium eſt, primo tamen loco reponendum.

Ad Catonem. I.

Noſſes jocoſæ dulce cum ſacrum Floræ,

Feſtoſ-

1. *Iocoſæ ſacrum Floræ*.] Floralia in honorem Floræ, è meretrice deæ factæ: agebantur à meretricibus veſte exutis omni cum verborum licentia, motuumque obſcænitate, quorum ſpectandi gratia Theatrum ingreſſo Catone, populus ut mimæ nudarentur poſtulare erubuit, cujus rei cauſam cum ex Favonio latus ſuum tegente cognoviſſet, deceſſit è theatro. Val. Max. lib. 2. cap. 10. Seneca Epiſt. 97. *Iocoſæ Floræ*.] Propter jocos & vulgi licentiam in iis ludis.

1. *Hic*

Feſtoſque luſus, & licentiam vulgi,
Cur in Theatrum Cato ſevere veniſti?
An ideo tantum veneras, ut exires?

Ad Lectorem. II.

HIc eſt quem legis, ille quem requiris,
Toto notus in orbe Martialis,
Argutis Epigrammatôn libellis:
Cui, Lector ſtudioſe, quod dediſti
Viventi decus, atque ſentienti,
Rari poſt cineres habent poëtæ.

1. *Hic eſt, &c.*] Se calamo digitoque commonſtrat Poëta Ep. 99. lib. 9. & lib. 5. ep. 13. & lib. 10. ep. 9. *Hic eſt.*] Superſtiti ſibi propagatam famæ nominiſque æternitatem gloriatur.

3. *Argutis, &c.*] Epigrammatis (quod eſt poëma breve, cum ſimplici cujuſpiam rei, perſonæ, vel facti indicatione, aut ex propoſitis aliquid deducens. Jul. Scal. lib. 3. Poët. c. 125.) virtutes duæ ſunt, Brevitas & Argutia, quibus venuſtatem addas. lib. 7. ep. 24. & Epig. 62. lib. 12. verſ. 1. *Lector ſtudioſe.*] Lectoris ſtudium & pronum gratumque judicium, Poëtæ ſtimulus eſt ad ſcribendum. Sic Ovid. 4. de Ponto. El. 2.

Excitat auditor ſtudium, laudataque virtus
Creſcit & immenſum gloria calcar habet.

4. *Quod dediſti.*] *Quodque cinis paucis, hoc mihi vita dedit.* Epigr. 13. lib. 5. & epigramm. 95. lib. 3. verſ. 8. *Rari poſt cineres.*] Nomen Poëtarum ut plurimum à morte reviviſcit; quod vivos premat invidia, quæ timet contendi cum præſentibus, multo magis ſuperari. Sic Ovid. de Ponto.

Paſcitur in vivis livor, poſt fata quieſcit,
Tum ſuus ex merito quemque tuetur honor.

Ad Lectorem, ubi Libri venales. III.

QUi tecum cupis eſſe meos ubicumque libellos,
Et comites longæ quæris habere viæ;
Hos eme, quos arctat brevibus membrana tabellis:
Scrinia da magnis, me manus una capit.

Ne

2. *Comites, &c.*] Comites ſcilicet facundos, qui pro vehiculo ſunt in via, *ut habet Mimus.* Et quis jucundior comes, quam ſcriptor eruditus.

4. *Scrinia da, &c.*] Ingentia librorum volumina ſcriniis reponantur, meus hic libellus ἐγχειρίδιον eſt. Scrinia ergo ſunt capſæ ciſtæve, receptacula librorum, tabularum, &c.

7. Liber-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ne tamen ignores ubi ſim venalis, & erres
Urbe vagus tota: me duce certus eris.
Libertum docti Lucenſis quære Secundi,
Limina poſt Pacis, Palladiumque forum.

7. *Libertum docti, &c.*] Docti viri mancipia, quorum operam & fidem in ſtudiis libriſve exſcribendis probaſſent, manumiſerunt; ut ſui aliquando juris eſſent. *Secundi.*] Ita Scriverius, ne nuda patroni patria apponeretur ſine nomine, cum antea legeretur, *Secundum.* Turneb. lib. 18. cap. 3.

8. *Limina poſt pacis, &c.*] Ad Pacis templum, & Palladium ſeu Tranſitorium forum in quarta urbis regione.

Ad Librum ſuum. IV.

Argiletanas mavis habitare tabernas,
Cum tibi, parve liber, ſcrinia noſtra vacent.
Neſcis, heu, neſcis dominæ faſtidia Romæ:
Crede mihi, nimium Martia turba ſapit.
Majores nuſquam ronchi: juveneſque ſeneſque
Et pueri naſum Rhinocerotis habent.
Audieris cum grande ſophos, dum baſia captas,
Ibis

1. *Argiletanas, &c.*] Bibliopolarum tabernas in Argileto imo, in II. Regione urbis. *Mavis habitare.*] Quia affectas famam & plauſum populi. *Scrinia noſtra vacent.*] Quaſi dicat, tutius lateres adhuc in ſcriniis noſtris, memor illius edicti Horatiani.

——— Nonumque prematur in annum.
Membranis intus poſitis delere licebit
Quod non edideris, &c.

Librum è ſcriniis exire foras geſtientem timidè emittit, quod vereatur, ne pro fama infamiam, pro gloria dedecus auctori ſuo domum referat.

3. *Dominæ.*] *Romanorum rerum dominorum*, ut Epigr. 124. lib. 14. *Faſtidia, &c.*] Cenſuræ judiciique notas ex oculis, vultu, nutu, ſupercilio, cæteriſque motibus perſpectas ipſum faſtidium.

4. *Martia turba, &c.*] Romani Marte oriundi.

5. *Majores, &c.*] Sonantiores ſannæ & irriſiones nuſquam ſunt quam Romæ. Eſt ergò *ronchus*, ſtertentis ſonus: & per Metaph. pro deriſore & ſuperbo cenſore accipe.

6. *Naſum.*] Ut dextra fidei, genua miſericordiæ, ſupercilium gravitati & faſtui, &c. ita naſus irriſioni dicatus, cenſuræ & acri judicio. Epigr. 2. lib. 13. & paſſim apud autores. Dicit ergo pueros ſibi etiam jus cenſendi, damnandi, irridendi Romæ ſumere: nec mirum: *Nam facilis cuivis rigidi cenſura cachinni.* ut Juvenal. Satyr. x. Et *naſus Rhinocerotis*, nimiam ridendi carpendique libidinem & licentiam ſignificat. *Rhinocerotis, &c.*] Cui ingens, cornu munitus, validus naſus, ſpectac. lib. epig. 9.

7. *Sophos.*] Ab auditoribus acclamatum recitanti, σοφῶς, θείως, μεγάλως, *Pulchre, bene, recte! Euge, belle! Facete, laute, lepide, nihil ſupra!* Sidonius Apollin. lib. 1. *Ad ſophos meum, &c. Ob hoc illi maximum ſophos, &c.* Vel *vir hic doctus eſt*, ut Brodæus vult. *Dum baſia, &c.*] Dum captas approbationes, quas veteres amplexu & baſiis atteſtabantur. Sunt qui legant, *ba-*

ſia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ibis ab excuſſo miſſus in aſtra ſago.
Sed tu, ne toties domini patiare lituras,
Neve notet luſus triſtis arundo tuos;
Ætherias, laſcive, cupis volitare per auras:
I, fuge; ſed poteras tutior eſſe domi.

ſia jactas: hoc eſt, promittis tibi & polliceris gratiam lectoris & baſia. Quando audis, libelle, σοφῶς, putas ſincere acclamatum, & jam ſperas, imo captas & jactas baſia; ſed non intelligis εἴρωνας & naſos Romanos. Scriverius mallet, *baſia jacta*. Raderus.

Ibis ab excuſſo, &c.] Excipient te quidem gremio, ſed ut te ſago in ſublime jactent per ludibrium & procacitatem, ut ſolent canes excipere. quod ab Othone factitatum refert Sueton. c. 2. Gall. *Berner*. Angl. *toſſe in à Blanket.* quod Græcis παλμὸς dicitur, Latinis *Sagatio*. exprobratque illi famæ cupiditatem, qui ad aſtra tolli velit. vel ad Rhinocerotis naſum reſpicit, quo urſum ſeu urum in aſtra tulit. lib. ſpect. ep. 22.

9. *Domini, &c.*] Emendantis & ad limam revocantis.

10. *Triſtis.*] Severa, cenſoria. *Arundo, &c.*] Calamus ſcriptorius. ep. 38. lib. 14.

11. *Ætherias, &c.*] Prodire in vulgus geſtis verſarique in hominum manu, imo jactaberis in aſtra, ut ſupra verſ. 8.

12. *I, fuge; ſed, &c.*] *Epitrope Sarcaſtica.*

Ad Cæſarem. V.

Contigeris noſtros, Cæſar, ſi forte libellos,
Terrarum dominum pone ſupercilium.
Conſuevere jocos veſtri quoque ferre triumphi;
Materiam dictis nec pudet eſſe ducem.
Qua Thymelen ſpectas, deriſoremque Latinum;

Illa

1. *Contigeris.*] Excuſat jocos & laſciviam Epigrammatum ab exemplo licentiæ militaris & mimicis geſtibus.

2. *Terrarum ſupercilium.*] Sepone Cæſaream majeſtatem, Imperatoriam gravitatem, ſeveritatem Cenſoriam, vide verſ. 6. ſupra epigram. 4. Sic χαλᾷν τὰς ὀφρῦς eleganter Græci dicunt: *Supercilia* enim animi ſigna ſunt, & indices faſtus, ſuperbiæ, majeſtatis, aut etiam voluntatis. *Terrarum Dominum* dixit pro poteſtate imperatoria, qua orbem terræ adminiſtrat. *Rad.*

3. *Conſuevere, &c.*] Namque & vos imperatores in triumphis patienter ferre ſoletis dicteria & ſcommata militum vobis alternis carminibus conviciantium. vide epigramm. 7. lib. 7. & Sueton. Jul. cap. 40. & Dionem lib. 43.

5. *Thymelen, &c.*] Mimam ſaltatricem, ab Orcheſtræ pulpito quod θυμέλη vocatur, nominatam, Latini uxorem. Juven. Sat. 1. verſ. 36. *Deriſoremque, &c.*] Mimum Domitiano charum. Suet. Domit. cap. 15. & ep. 29. lib. 9. verſ. 2. Ang. Politiani lib. 7. epiſt. ad Guarinum.

6. Illa

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Illa fronte precor carmina noſtra legas.
Innocuos cenſura poteſt permittere luſus:
Laſciva eſt nobis pagina, vita proba eſt.

6. *Illa fronte, &c.*] Hilari, ſerena, facili.

7. *Cenſura poteſt, &c.*] Suſceperat enim Domitianus cenſuram perpetuam, etiam in carmina famoſa aſper. Epigrammata ergò, quæ ad nullius infamiam pertinent, quamvis laſciva, inquit Martial. non ſunt reprehendenda nec prohibenda, quum ſint tantum jocus ac luſus, quos etiam Imperatores ſpectant, audiunt, permittunt. *Rad.* Sueton cap. 8. Domit.

8. *Laſciva, &c.*] *Muſa verecunda eſt, vita jocoſa mea eſt.* Ovid. 3. Triſt. Cum interrogatione legit Gruterus: *Laſciva eſt nobis pagina?* lepidus enim videtur, ut nec neget de ſe, nec fateatur.

Ad Marcum. VI.

DO tibi naumachiam, tu das Epigrammata nobis:
Vis puto cum libro, Marce, natare tuo.

Ex perſona Domitiani, offenſi intempeſtiva poëtæ (Epigrammata ſua Cæſari dum naumachiam pararet offerentis) interpellatione: & exitium poëtæ carminibuſque in aquas abjectis minati. vide epigr. 99. lib. 3. & epigr. 54. l. 5. Codex Palatinus, *naumachias.* placet Grutero.

* De leone Cæſaris. VII.

ÆTherias aquila puerum portante per auras
Illæſum timidis unguibus hæſit onus:
Nunc ſua Cæſareos exorat præda leones,
Tutus & ingenti ludit in ore lepus.
Quæ majora putas miracula? ſummus utrique
Auctor adeſt: hæc ſunt Cæſaris, illa Jovis.

Ad

* MS. Bodleianum, De aquila & puero.

1. *Ætherias, &c.*] Domitiani leones lepori parcentes anteponit Jovis aquilæ Ganymeden rapienti. vide epigram. 15. infra & 23. 45. 49. 52. 61. & 105. *Ætherias.*] Blanditur Cæſari occaſione manſueti leonis, quem aquilæ Jovis comparat, ut Domitianum ipſi Jovi. *Puerum, &c.*] Ganymedem Trois filium, vide epigr. 56. lib. 5.

2. *Timidis, &c.*] Solicitis ne puer excideret vel læderetur, ſic ep. 104. *timidos tenere dentes.*

3. *Nunc ſua.*] Ut aquilæ Jovis; ita leones nutum obſervant Cæſaris, & prædæ jam captæ parcunt, leporeſque prenſos juſſi dimittunt. *Sua præda.*] Ipſe lepus. *Cæſareos.*] A Cæſare exhibitos. *Exorat, &c.*] Ne lædatur lepus, impetrat. *Scriv.* manſueſcit.

5. *Quæ majora, &c.*] Certe hæc ſunt majora, quod leoni magis propria præda ſit lepus, quam aquilæ puer, & conſequenter Domitiani hoc miraculum majus quam illud Jovis. *Adulatorie. Utrique.*] Alii *utriſque*, & ad miracula referunt.

1. *Stellæ.*]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Maximum, de columba Stellæ. VIII.

STellæ delicium mei columba,
Verona licet audiente dicam,
Vicit, Maxime, paſſerem Catulli.
Tanto Stella meus tuo Catullo.
Quanto paſſere major eſt columba.

1. *Stellæ.*] Carmen, quo Aruntius Stella Patavinus, elegiographus Hiantidis ſuæ (epigr. 21. lib. 6. verſ. 1. & epigr. 13. lib. 7.) columbam deflevit, tanto ſuperat carmen 2. & 3. Val. Catulli Veronenſis de nequitia morteque paſſeris ſuæ Lesbiæ, quanto paſſere major eſt columba. vide epigr. 13. lib. 7. verſ. 3. & 4. *Delicium, &c.*] Imit. Catulliana: *Paſſer deliciæ meæ puellæ.* ut mox, *Tanto peſſimus om. poëta: Quanto, &c.*

2. *Verona, &c.*] Ipſa Catulli patria. *Emph.* Ipſa ergò Verona audiat Stellam Patavinum, meliorem Catullo poëtam. Verona civitas Italiæ, in Venetorum ditione.

3. *Vicit Maxime, &c.*] Hiantidis lacrymæ deplorantis columbam, vicerunt lacrymas Lesbiæ plorantis paſſerem. Indignantur certè docti viri hoc judicium Martialis. Verum ego judico Martialem aliter ſenſiſſe, aliter ſcripſiſſe. *Radeus.*

4. *Tuo Catullo.*] Concivi forte, vel quem admirari ſolebat hic Max.

Deciani dogma laudat. IX.

QUod magni Thraſeæ, conſummatique Catonis
Dogmata ſic ſequeris, ſalvus ut eſſe velis
Pectore nec nudo ſtrictos incurris in enſes;
Quod feciſſe velim te, Deciane, facis.
Nolo virum, facili redimit qui ſanguine famam:
Hunc volo, laudari qui ſine morte poteſt.

In

1. *Magni Thraſeæ.*] Thraſ. Pœti conſtantis viri, imo virtutis ipſius, inquit Tacit. 16. Annal. Suet. Ner. Arrian. Epict. lib. 1. cap. 1., &c qui à Nerone juſſus mori, alacriter venas incidi juſſit, ſanguinem libans Jovi liberatori. *Conſummatique.*] Omnibus numeris abſoluti viri, Stoici perfectiſſimi. *Catonis.*] Qui ne Cæſarem victorem videret, ſe Uticæ interfecit. cui hinc cognomen Uticenſis. infra epigr. 79. verſ. 9.

2. *Dogmata, &c.*] Placita & decreta Stoica. *Mortem eſſe ad manum, portum & libertatem à miſeriis, &c. Salvus ut, &c.*] Ut tamen nolis tibi mortem conſciſcere, quod fecerunt illi. Alii leg. *talis ut eſſe velis*, id eſt eorum ſimilis.

5. *Nolo virum, &c.*] Nolo virum qui molliter & deſperanter ad mortem quaſi remedium confugiat, hunc volo qui mala fortiter toleret perferatque. τὸ δ' ἀποθνήσκειν, φεύγοντα πενίαν, &c. Ariſt. Nicom 3. 7. vide ep. 80. lib. 2. & epigr. 57. lib. 11. & Eurip. Herc. Fu. act. 5. Ἐσκεψάμην δὲ, καίπερ ἐν κακοῖσιν ὤν, &c. *Facili ſanguine.*] Facilis ſanguis ejus, qui ſingulos artus ſuos fortunæ prodigendos dat, quæſtu atque compendio gloriarum. Vide Gellium lib. 2. cap. 27.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Cottam. X.

BEllus homo & magnus vis idem, Cotta, videri;
Sed qui bellus homo eſt, Cotta, puſillus homo eſt.

2. *Sed qui, &c.*] Eſt enim *Bellus* diminut. à bonus. *pretty*.epigr.7.lib.2.& lib. 3. epigr.62. quod de bono magnoque non dicitur. Bellus item dicitur, qui placenter & ad voluntatem loquitur, quod puſilli animi eſt. epigramm. 46. lib. 10. vide & epigramm. 39. lib. 12. Forte & hic Cotta πτωχαλαζὼν, qui pauper cum eſſet, dives haberi voluit.

De Gemello, & Maronilla. XI.

PEtit Gemellus nuptias Maronillæ,
Et cupit, & inſtat, & precatur, & donat.
Adeone pulchra eſt? immo fœdius nil eſt.
Quid ergo in illa petitur & placet? tuſſit.

1. *Petit Gemellus.*] Notat avaritiam vulturis ſeu hæredipetæ Gemelli, qui Maronillam opulentam, ſed jam tabeſcentem ambibat, ut hæres illius inſtitueretur.

4. *Quid ergo, &c.*] MS. B. *Quid igitur in illa appetitur & placet? tußis. Tußit.*] Hinc Phthiſicam eſſe conjicit, ſperatque ſe brevi elaturum. vide lib.2. epigr. 26. legitur & *tußis*.

Ad Sextilianum potorem. XII.

CUm data ſint equiti bis quina numiſmata, quare
Bis decies ſolus, Sextiliane, bibis?

Jam

1. *Cum data ſint.*] In ficta Sextiliani perſona, bibones inclytos perſtringit. *Cum data ſint equiti, &c.*] Omnes diviſiones & ἐπιδόσεις populo fiebant per gradus amphitheatri vel theatri, ubi vero data ſint illa nomiſmata, alio epigrammate in eundem Sextilianum oſtendit. lib. 1. Epigr. 27.

Nec conceſſorum vicina nomiſmata tantum,
Æra ſed à cuneis ulteriora rapis.

Non contentus enim hic eques, nummos in ſuo gradu recipere, ex gradibus raptum ibat. hinc illæ locutiones *de gradibus*, *in gradibus*, & *gradibus* panem diſtribuere, pro hominibus qui ſunt in gradibus. In quibus ergo gradibus id factum? in iiſdem, in quibus olim congiaria populo dabantur, æra dividebantur, & miſſilia omne genus ſpargebantur, & teſſeræ mittebantur: in iis ipſis panes etiam erogabantur; nempe in amphitheatri gradibus. *Salmaſ.* Vide & Turneb. lib. 18. cap. 30. *Data ſint, &c.*] Ad vinum & bellaria ſingulis Equitibus in ſpectaculis deſidentibus data ſunt 10 nummi, Seſtertii ſcilicet. Seſtertius autem continet Aſſes *duos cum medio*, unde Figura HS. noſtræ monetæ valet 1. d. *ob. q.* a. *q.* quem geminat victoriatus. 3. d. *ob.q.*ut & hunc den. 7. d. *ob.* omnes argentei.

2. *Bis decies, &c.*] Vicies, bis denis vicibus, quarum viginti 10. nummos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Jam defeciſſet portantes calda miniſtros,
Si non potares, Sextiliane, merum.

mos longe excedit : vel viginti Hs, non autem decies: nummum (ut exponunt quidam) id eſt 2000 Seſtertia.

3. *Calda miniſtros.*] Aqua calida ad vinum temperandum. Lipſ. Elect. 1. cap. 4. Vide & H. Salmuth ad Panciroлum. cap. De cibi capiendi modo veterum. p. 538.

4. *Merum.*] Vinum non dilutum. vide epigr. 27. infra.

De Regulo. XIII.

ITur ad Herculei gelidas qua Tiburis arces,
Canaque ſulphureis Albula fumat aquis;
Rura, nemuſque ſacrum, dilectaque jugera Muſis
Signat vicinâ quartus ab urbe Lapis:
Hic rudis æſtivas præſtabat porticus umbras,
Heu quam pæne novum porticus auſa nefas!
Nam ſubito collapſa ruit, cum mole ſub illa
Geſtatus bijugis Regulus eſſet equis.
Nimirum timuit noſtras Fortuna querelas,
Quæ par tam magnæ non erat invidiæ.

Nunc

1. *Herculei, &c.*] Herculem deum tutelarem colentis. de Hercul. Tiburtini bibliotheca A. Gel. 19. 5. *Tiburis arces.*] Oppid. ad 17. lapidem ab urbe Roma.

2. *Canaque, &c.*] Ad planiciem Tiburi ſubjectam ſcaturiunt aquæ gelidæ, quæ à colore lacteo, quem à venis habent ſulphureis, Albulæ dicuntur. Vitruvius lib. 8. cap. 2. Plin. lib. 3. c. 5. & lib. 31.

3. *Rura, &c.*] Villam Reguli. *Dilectaque, &c.*] Reguli ſcilicet oratoris, docti itaque Muſarum clientis.

4. *Quartus Lapis.*] Σημεῖς miliarium totidem. videtur autem ex ep. 30. lib. 7. fuiſſe inter 3. & 4. lap. *Lapis*, itinerum index & ſignator, mille paſſus notabat, ſeu milliare, Gr. σημεῖον.

5. *Rudis æſtivas, &c.*] Inculta, immorata. *Pathos.* Eademque ruinoſa.

8. *Geſtatus, &c.*] In gelidis hiſce porticibus geſtari veteres ſoliti eſſedo junctis mulis. Juven. Sat. 4. verſ. 5. & Sat. 7. verſ. 108. vel animi vel valetudinis cauſa. *Regulus.*] Hic fuit Reg. ille quem Plin. epiſt. 5. lib. 2. Regem improborum & bipedum nequiſſimum appellavit, quem tamen poëta palpat. *Eſſet equis.*] Jamque exceſſiſſet.

9. *Nimirum.*] Querelis ergo Deos onerabant & maledictis impiè vexabant ſiquos ex charis amiſerant, aut ſi quid ſecus contigerat. Hinc illud frequens, *Incuſare Deos.* Sed & eorum aras ac templa lapidabant, ſtatuas dejiciebant, & quid non? *Herald. Nimirum timuit.*] Sunt qui legant *tenuit*, id eſt, impediit.

10. *Quæ par tam, &c.*] Ut quæ communem deſiderantium querentiumque ſi Regulum oppreſſiſſet, invidiam diram ferendo non eſſet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Nunc & damna juvant : ſunt ipſa pericula tanti:
Stantia non poterant tecta probare deos.

11. *Nunc & damna, &c.*] Hæc quidem damna fructui nobis & voluptati ſunt & jucunditatis hujus fructum permutare nollem porticu ſtante & incolumi; hæc pericula vel magno precio ſubeunda, quæ argumento ſint nos diis curæ eſſe, ut in Regulo ſervato deorum providentiam agnoſcamus. *Scilicet is ſuperis labor eſt, ea cura quietos Solicitat.*
12. *Stantia non, &c.*] Sed ruentia mox ut Regulus geſtari deſiit, deorum providentiam & bonitatem arguunt. vide epigr. 83. infra, ἐπιςῶσαι, id eſt, eventu affirmare. *Probare Deos.*] Quid ſit *patrem probare*, docet Claudian. in Herculis laudatione:

Inclyte principiis, tardo vix editus ortu
Feciſti de patre fidem.

Id eſt, patrem probaſti, & Jovis eſſe te filium feciſti fidem. *Herald.*

De Arria & Pæto. XIV.

CAſta ſuo gladium cum traderet Arria Pæto,
Quem de viſceribus traxerat ipſa ſuis:
Si qua fides, vulnus, quod feci, non dolet, inquit;
Sed quod tu facies, hoc mihi, Pæte, dolet.

1. *Caſta ſuo gladium, &c.*] Illuſtre & virile in fœmineo corpore contemptæ mortis exemplum, Arria inquam, illa heroina docuit Pætum virum ſuum mori. Cæcinæ Pæto, qui in partibus Scribonianis contra Claudium fuiſſet, ad mortem adacto, uxor Arria extractum è ſuo vulnere pugionem marito porrexit, cum voce: *Non dolet.* Tacit. An. 16. Dio lib. 60. Plin. lib. 3. epiſt. 16. egregie.

4. *Sed quod, &c.*] Tu enim vita mea mihi charior: quo ſalvo perire nequeo; quo pereunte, ſalva eſſe non poſſum. *Dolet.*] Ποιηλικῶς. nam vulnus non dolet, ſed facit dolorem. *Rad.*

* Ad Cæſarem. XV.

DElicias, Cæſar, luſuſque jocoſque leonum
Vidimus : hoc etiam præſtat arena tibi;
Cum prenſus blando toties à dente rediret,
Et per aperta vagus curreret ora lepus.
Unde poteſt avidus captæ leo parcere prædæ?
Sed tamen eſſe tuus dicitur; ergo poteſt.

* Domitianum ſe Dominum ac Deum noſtrum appellari volentem, poëta palpans Jovi componit, imo præfert, ſumpta occaſione à leonibus qui lepori per rictus eorum diſcurrenti pepercissent. Quod Imperatori tribuit, cujus ſcilicet leones ſunt, ſupra epigr. 7.
1. *Delicias.*] Quid *deliciæ*, dictum Epigramm. 2. Spectaculum in fine.

3. *Toties à dente rediret.*] Sic infra Epigr. 49.

Per quos præda fugax itque reditque lepus.

6. *Sed tamen, &c.*] Palam adulatur Cæſari ut Deo, cui parcant etiam feræ. *Rad.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Julium. XVI.

O Mihi poſt nullos Juli memorande ſodales;
Si quid longa fides, caſtaque jura valent:
Bis jam pæne tibi conſul trigeſimus inſtat,
Et numerat paucos vix tua vita dies.
Non bene diſtuleris, videas quæ poſſe negari;
Et ſolum hoc ducas, quod fuit, eſſe tuum.
Exſpectant curæque catenatique labores,
Gaudia non remanent, ſed fugitiva volant.
Hæc utraque manu complexuque aſſere toto:
Sæpe fluunt imo ſic quoque lapſa ſinu.
Non eſt, crede mihi, ſapientis dicere, Vivam.
Sera nimis vita eſt craſtina, vive hodie.

1. *O Mihi poſt, &c.*] Epicurea paræneſis ad vitam genialiter agendam ab ipſius vitæ brevitate ducta, quæ deterrere Julium quam impellere magis poterat, aut certè debuerat. *Rad.* *O Mihi poſt, &c.*] Tranſcriptus hic verſus ab Ovid. 4. eleg. 1. Triſt. *O mihi poſt nullos unquam memorande ſodalis.*

2. *Longa fides, &c.*] Veteris & probatæ amicitiæ, per annos 34. fides. vide epigr. 34. lib. 12.

3. *Bis jam pæne tibi, &c.*] Pæne jam ſexagenarius es. Romanos autem conſularibus numeraſſe faſtis notum eſt.

4. *Paucos dies.*] Reliquæ vitæ, tibi jam ſexagenario: vel, præteritæ, cum tibi ærumnis curiſque diſtracto perpauci illuxerint dies felices & hilares. quippe ζῆν Epicuris ſonet nitide & delicate vivere, τὸ δὲ ζῆν εἶπέ μοι, τί ἐστι; &c. Ariſtoph. *Paucos.*] Præteritos vel futuros. præteritos, quia non vixiſti, nec genio indulſiſti hactenus, niſi perrarò; ſed curis & laboribus ævum prope totum exegiſti, quod non eſt vivere. Futuros, cum annum jam ſexageſimum attigeris, pauci jam tibi, annis ſenioque fracto, dies vitæ reſtant. *Rad.*

5. *Non bene, &c.*] Non prudenter feceris differendo voluptates in futurum tempus, quod incertum eſt.

7. *Catenatique, &c.*] Invicem connexi. Ubi *Finis alterius mali, gradus eſt futuri.*

8. *Remanent, &c.*] Alii *remeant.* Forte Horatianum illud ruminans, Epiſt. XVIII.

Et ſemel emiſſum volat irrevocabile verbum.

Sic gaudium ſemel omiſſum, non remeat, ſed volat fugitivum.

9. *Complexuque, &c.*] Vindica, ſupinis manibus accipe, obviis ulnis amplectere. *Aſſere.*] Ad formulam aſſerendi alludit. Veteres enim in libertatem quempiam vindicaturi, manu prendebant aſſerebantque, adjecta hac voce: *hunc liberali cauſa manu adſero.* Rad.

10. *Sic quoque, &c.*] Etiam dum capeſſis & amplexaris.

12. *Vive hodie.*] Vivere poëtis eſt, genio, voluptatibus, commeſſationibus aſſidue vacare & indulgere.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Avitum. XVII.

SUnt bona, ſunt quædam mediocria, ſunt mala plura
Quæ legis hic: aliter non fit, Avite, liber.

1. *Bona, ſunt, &c.*] Modeſte & per jocum librum ſuum excuſat, quaſi ex bonis & malis epigrammatis compactum. *tamen æquus Iudex compenſet vitiis bona : pluribus hiſce (Si modo plura illi bona ſunt) inclines.* ſic infra epigramm. 46. & libro 2. epigramm. 8. *Bona.*] Ea dicit bona, quæ virtutes omnes Epigrammatis complectuntur: mediocria, quæ mediocrem habent artem & ingenium: mala verò levicula & vulgaria, parum ingenioſa & arguta. *Raderus. Sunt mala plura.*] In libro edendo ſaltem ſervari debet temperamentum, quod in melle vendendo propoſuit Apicius, doctus gulæ artifex, Epimelos 15. *Mel malum*, inquit, *bonum facies ad vendendum, ſi unam partem mali, & duas boni ſimul miſcueris.* Rigalt.

Ad Titum. XVIII.

COgit me Titus actitare cauſas,
Et dicit mihi ſæpe, magna res eſt.
Res magna eſt, Tite, quam facit colonus.

1. *Cogit me Titus, &c.*] Monitus à Tito quopiam, uti ſe ab hedera ad thyrſum; hoc eſt, à poëſi & umbra, ad Solem & forum conferret; quod magna res eſſet agere cauſas, hoc eſt fructuoſa & utilis; poëſis verò ſterilis & inanis. Epigrammatis vita eſt in ambiguitate τῦ *Magna res eſt* (inquit Titus) fructuoſa ſcilicet tibi & reip. emolumento, ſi te à ſterili poëſi ad cauſas agendas transferas: & τῦ *Magna res* (invertit poëta) utilis ſcilicet eſt agricultura, quia rem auget & amplificat; neque tamen circularis ille & improbus labor, ut fructuoſus, mihi arridet, nedum hic forenſis. Alii ultimum verſum interrogatorie legunt, quaſi dicat. Illane res magna eſt, quam quis ab aratro protractus exercere poſſit, è robuſto colono ſtrenuus rabula mox factus? *Tu quod es, è populo quilibet eſſe poteſt.* epigramm. 13. lib. 5.

Ad Tuccam. XIX.

QUid te, Tucca, juvat vetulo miſcere Falerno
In Vaticanis condita muſta cadis?
Quid tantum fecere boni tibi peſſima vina?

Aut

1. *Quid te, &c.*] Vinum Vaticanum reprehendit, Falernum laudat, Tuccam ut ſordidum tangit, qui convivis malum vinum propinarit, ut minus biberent. *Vetulo miſcere, &c.*] Quod annos ferat vivatque, laudato.

2. *In Vaticanis, &c.*] Vile & peſſimæ notæ vinum, è colle Vaticano qui Janiculo conterminus.

5. *De*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Aut quid fecerunt optima vina mali?
De nobis facile eſt: ſcelus eſt jugulare Falernum,
Et dare Campano toxica ſæva mero.
Convivæ meruere tui fortaſſe perire:
Amphora non meruit tam pretioſa mori,

5. *De nobis, &c.*] Nos jugulare, tibi forte pro levi eſt. *Iugulare Falernum.*] Infuſo Vaticano Falernum occidere. *Metaph.* ſublato vini calore animali (quam ab anima vitis habet) in acetum vertere, quod & bibentes jugulare videtur. ep.45. lib.10. & lib.12. epig.48.

6. *Campano.*] Falerno è Campania. *Toxica ſæva, &c.*] Vaticana, quæ & epigr. 92. lib. 6. venenum appellat. toxicum autem à taxo venena arbore, vel, παρὰ τὰ τόξα arcus, tela, quæ barbari veneno tingunt. Sunt qui legant, *toxica vina cado.*

Ad Æliam. XX.

SI memini, fuerant tibi quattuor, Ælia, dentes:
Exſpuit una duos tuſſis, & una duos.
Jam ſecura potes totis tuſſire diebus;
Nil iſtic, quod agat, tertia tuſſis habet.

1. *Si memini, &c.*] Iocus in edentulam & tuſſientem aniculam. Vide epigramm. 41. lib. 2. & epigramm. 92. lib. 3.

2. *Exſpuit, &c.*] MS. Bodl. *Expulit.*

4. *Nil iſtic.*] Nihil amplius eſt quod exſpuas, præter animam. Sunt qui legant. *Nil tibi quod tollat.*

Ad Cæcilianum. XXI.

DIc mihi quis furor eſt? turba ſpectante vocata,
Solus boletos, Cæciliane voras.
Quid dignum tanto tibi ventre, gulaque precabor?
Boletum, qualem Claudius edit; edas.

De

1. *Dic mihi.*] Sub perſona Cæciliani, barbarum & inhumanum hoſpitem inſectatur; qui non tam vocarat amicos ad convivium ut eſſent, quam ut optima quæque vorantem, jejuni ſpectarent, ipſique viliſſimis cibis veſcerentur. Idem queritur Iuvenalis Sat. 5. & Martial. lib. 2. 43. lib. 3. 59. &c. *Vocata.*] Convivis invitatis.

2. *Boletos, &c.*] Fungorum genus nobiliſſimum, noviſſimum gulæ irritamentum, & ut jocatus eſt Nero, *cibum Deorum.* Namque venenato boleto Agrippina Claudium Cæſ. extinxit, qui deinde Imperatorum Rom. more conſecratus eſt, & in Divorum numerum relatus. *Vilibus ancipites fungi ponentur amicis, Boletus domino: ſed qualem Claudius edit, &c.* Iuven. Sat, 5. Tacit. 12. An. Sueton Claud. cap. 44. Dio. lib. 7. hinc & Senecæ ἀποκολοκύνθωσις.

3. *Quid dignum, &c.*] Gruterus, & Scriverius: *Quid dignum tanto ventrique gulæque precabor?* Ita & MS. Bodl. niſi quod librarius prave ſcripſerat *veneri.*

4. *Boletum qualem.*] Imprecatur Cæciliano fatalem cænam & exitialem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

* De Porſena & Mucio Scævola. XXII.

CVm peteret regem decepta ſatellite dextra,
Injecit ſacris ſe peritura focis.
Sed tam ſæva pius miracula non tulit hoſtis,
Et raptum flammis juſſit abire virum.
Urere quam potuit contempto Mucius igne,
Hanc ſpectare manum Porſena non potuit.
Major deceptæ fama eſt & gloria dextræ.
Si non erraſſet, fecerat illa minus.

* Mutius Scævola heroum ſanguis, regum terror, columen patriæ, cujus dextera labantem urbem ſuſtentavit, Hetruriam vincentem ſuperavit, quæque plus errando potuit, quam aliorum feriendo. Patratum eſt hoc decus A. V. C. CCXLVI. P. Valerio iterum & T. Lucretio Tricipitino Coss.

1. *Peteret.*] Ὥρμησε. *aſſaulted, aſſaſſinated.* *Regem decepta.*] Porſenam. hiſtoria nota ex Livio 2. Halicarnaſſ. 5. Val. Max. lib. 3. cap. 2. Senec. epiſt. 66. *Satellite.*] Scriba, quem, pari cum rege ornatu ſedentem, regem credidit. *Dextra.*] Mucii Scævolæ.

2. *Injecit.*] Alii *Ingeßit.* Quaſi per vim, etiam ipſo igne repugnante ſe ingeſſit. *Sacris focis.*] Accenſo ad ſacrificium foculo.

3. *Sæva pius.*] Epitheta *ſæva* & *pius* per Hypallagen tranſpoſita vult Rameſius. ſignata potius & ad rem accommodata arbitror, ut Porſena tanta viri conſtantia attonitus, ex ſævo hoſte pietatem indueret, Mucio ad ſuos remiſſo.

7. *Major decepta, &c.*] Acclamatio epigrammatis encomiaſticis ſolennis. Majorem ſcilicet laudem meretur conſtantia ultrix manus errantis, quam tanti facinoris fiducialis inceptio. Quanto rarius eſt, inquit, Seneca, hoſtem amiſſa manu viciſſe, quam armata. Vide epigram. 30. lib. 8. & epigr. 25. lib. 10.

8. *Si non erraſſet.*] Si regem Porſenam interemiſſet.

De leone & lepore. XXIII.

QVid nunc ſæva fugis placidi lepus ora leonis?
Frangere tam parvas non didicere feras.
Servantur magnis iſti cervicibus ungues.

Nec

1. *Quid nunc ſæva, &c.*] Vide ep. 7. & 15. ſupra. Hic autem Domitiano adulatus magnanimitatem & generoſum pectus tribuit, quali in minores prædas ſupplices & jacentes utuntur leones. *Corpora magnanimo ſatis eſt proſtraſſe leoni, &c. At lupus, & turpes inſtant morientibus urſi.* Ovidius 2. Triſt. 5. eleg. Non male etiam ſentit, qui legit, *non ſæva*, propter *placidi*, quod ſequitur: utraque tamen lectio probari poteſt.

3. *Servantur, &c.*] Reſpicit ad naturam leonum, qui unguium mucrone in pedum quaſi vaginas recondito incedunt, ne hebetent refringantve Plin. 15. 8. Solinus cap. 30. *Magnis cervicibus.*] Ut tauris, cervis, apris.

4. *Nec*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Nec gaudet tenui ſanguine tanta ſitis.
Præda canum lepus eſt, vaſtos non implet hiatus:
Non timeat Dacus Cæſaris arma puer.

4. *Nec gaudet, &c.*] Spernit aquila muſcas, leo leporem, Domitianus Dacos, qui hac tempeſtate à Domitiano cœperant deficere.

5. *Vaſtos, &c.*] Leonis.

6. *Dacus puer.*] Hoſtis puer. Quaſi dicat, in hoſtes debiles Cæſar non ſævit.

Ad Cottam. XXIV.

INvitas nullum, niſi cum quo, Cotta, lavaris,
Et dant convivam balnea ſola tibi.
Mirabar, quare nunquam me, Cotta, vocaſſes:
Jam ſcio me nudum diſplicuiſſe tibi.

1. *Invitas nullum.*] Sub perſona Cottæ, molles & effæminatos ſui temporis homines taxat, qui bene vaſatos è balneis ad convivia, è conviviis ad lectum educebant, fiebatque ſtrenuorum hujuſcemodi militum in balneis delectus. *Ramireſ. Cum quo, &c.*] Quem in balneis mutoniatum conſpexeris.

4. *Nudum, &c.*] Non bene vaſatum. lib. 3. epigr. 50. & 73. & lib. 7. epigr. 54.

Ad Decianum. XXV.

ADſpicis incomptis illum, Deciane, capillis?
Cujus & ipſe times triſte ſupercilium;
Qui loquitur Curios, aſſertoreſque Camillos.
Nolito fronti credere, nupſit heri.

Ad

1. *Aſpicis, &c.*] Notat hoc epigrammate Martialis nonnullos ſui temporis ἀλαζόνας, quales erant plurimi, qui ſordibus, incomptis capillis, vultus ac frondis ſeveritate & triſtitia ac verborum aſperitate, non modo philoſophi, ſed philoſophorum ſanctiſſimi videri volebant, cum eorum vita interior, omni flagitiorum ac nequitiæ genere eſſet ſæpius contaminatiſſima. Hoc genus hominum traduxit Iuvenalis Sat. 11. *Incomptis, &c.*] Illum hirſutum, *cujus Hiſpida membra quidem & duræ per brachia ſetæ Promittunt ſeverum animum.* pro *illum* ſunt qui legant *Ilum.*

2. *Cujus, &c.*] Cujus gravitatem, quæ in ſuperciliis apparet, & tu ipſe, ô Deciane, qui Stoicus es, verearis. *Triſte ſupercilium.*] Σκύθρωπον ὄντα, καὶ τὰς ὀφρῦς ἔχοντα ἐπάνω τῆς κορυφῆς.

3. *Curios, &c.*] Continentiam Curii & rigidam F. Camilli fortitudinem, id eſt, qui laudat priſcam continentiam & auſteritatem. *Curios.*] Pulmannus legit *Varos*, ſed recepta lectio magis placet.

4. *Nolito fronti, &c.*] *Fronti nulla fides. Nupſit heri.*] Muliebria paſſus eſt. *Inter Socraticos notiſſima foſſa cinædos.* Vel etiam nupſit, ut Nero Pythagoræ cuidam. *Sulpic. 2. hiſtor. ſacræ* ipſi Sporus. *Sueton. cap. 28. Ner.* Gracchus Cornicini, *Iuven. Sat. 2.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Fauſtinum. XXVI.

EDe tuos tandem populo, Fauſtine, libellos.
Et cultum docto pectore profer opus:
Quod nec Cecropiæ damnent Pandionis arces,
Nec ſileant noſtri, prætereantque ſenes.
Ante fores ſtantem dubitas ne admittere famam?
Teque piget curæ præmia ferre tuæ?
Poſt te victuræ, per te quoque vivere, chartæ
Incipiant. cineri gloria ſera venit.

1. *Ede tuos, &c.*] Quod probent Græci ac Latini. *Ede tuos.*] Hortatur Fauſtinum, ad quem multa ſunt infra epigrammata, ut ſua ſcripta publici tandem juris faciat, præmiumque laborum, nominis celebritatem exſpectet.

4. *Noſtri.*] Latini. Cecrops autem Athenarum conditor: Pandion inſtaurator, arces in tutela Palladis Athenarum præſidis. *Prætereantque.*] Non prætereant, id eſt omne laudis punctum illi tribuant. Metaphora à ſuffragiis quæ in tabulas cereas referebantur per puncta: è quibus plurimorum cenſu magiſtratus *creari*; pauciorum, à populo *agitari*: nullorum, *præteriri* candidatus dicebatur. Horat. ad Piſones; *Centuriæ ſeniorum agitant*, &c. *Senes.*] Qui maturioris judicii: vel alludit ad Centurias ſeniorum, *ut modo.*

6. *Teque piget, &c.*] Noli te dulciſſimo ſtudiorum fructu defraudare, nominis ſcilicet immortalitate, & famæ in vivis dulcedine.

7. *Poſt te victuræ, &c.*] Ingenii tui fœtus, te potius in vivis, & ipſe vivus ingrediatur, quam poſthumus edatur.

8. *Cineri, &c.*] Vivus itaque fruere famæ dulcedine. ſupra epigr. 2. & epigr. 13. lib. 5. *Gloria ſera.*] Alii legunt, *rara*, Tarda, nulla, ſed totum acumen eſt in dictione *ſera*. Nam quæ optamus alicui poſt mortem optima & præſtantiſſima, ea tamen ut ſero contingant precamur. Sic immortalitatem ſeram Auguſto exoptabat Horatius:

Serus in cælum redeas, diuque.
Lætus interſis populo Quirini, &c.

Herald.

* Ad Sextilianum. XXVII.

SExtiliane, bibis quantum ſubſellia quinque
Solus, aqua toties ebrius eſſe potes.

Nec

* Vide epigr. 12. ſupra.

1. *Quantum, &c.*] *Synecdoche.* quantum quini equites qui in ſubſelliis 14. ordinum.

2. *Aqua toties, &c.*] Sextilianus ille, ne rubori ei tam frequens in ſpectaculis potatio eſſet, videri volebat aquam bibere. Interrogat poëta ἐλεγκτικῶς, *aqua toties ebrius eſſe potes?* ut ſi diceret, quotidie in ſpectaculis bibis quantum quinque ſubſellia, identidem ebrius es, & tamen videri vis ὑδροπότης. Eſſe non poteſt, quin vinum bibis generoſiſſimum. *Muſambert.* Vel Potes, quoties ſitis, aqua pota ſitim tuam ſedare ſic exponit Scriverius. Ego Hyperbolice dictum arbitror.

3. Nec

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Nec conſeſſorum vicina numiſmata tantum,
Æra ſed à cuneis ulteriora petis.
Non hæc Pelignis agitur vindemia prælis,
Uva nec in Tuſcis naſcitur iſta jugis.
Teſta ſed antiqui felix ſiccatur Opimî,
Egerit & nigros Maſſica cella cados.
A caupone tibi fæx Laletana petatur,
Si plus quam decies, Sextiliane, bibis.

3. *Nec conſeſſorum, &c.*] Nec ad vinum nummos ſolum corrogas ab aſſidentibus tibi in eodem gradu vel cuneo, ſed & petis æra ulteriora à cuneis, id eſt ab iis qui à fronte infra, vel à tergo ſupra ſedent in eodem cuneo, ſeu ulteriore cunei gradu, vel in aliis utrinque cuneis. Sunt qui de miſſilibus intelligunt, quæ ille bibo undequaque rapiebat. de cuneis vide Lipſ. de Amphith. 13. & Buling. de Circo. cap. 34. Pro *petis*, ſunt qui legant *bibis*.

5. *Non hæc, &c.*] Neque vilia bibit vina Peligna aut Tuſcana, ſed generoſiſſima Opimiana & Maſſica: cum tot calicum trahoni magis competeret vapidum turbidumque Laletanum. *Prælis.*] Præla vocat torcularia, quibus vinum exprimitur.

7. *Teſta.*] Eſt vas vinarium. Fictilibus olim vaſis vina ſervabant ad multos annos, ne dicam ſæcula: quibus etiam nota annorum & generis vini adſcribebatur. unde loquendi modi profluxere, de meliore, de interiore nota, de eo quod præſtantiſſimum eſt. *Rad. Antiqui Opimi.*] L Opimio Coſ. A. VC. DC XXXIII. ea cæli erat temperies, ut vini optimi ſumma proveniret copia, quod in annos CC duraret. Plin. lib. 14. cap. 4. *Siccatur.*] Exhauritur.

9. *Fæx Laletana, &c.*] Fæculentum & turbidum vinum ex Laletania in Hiſpania. Legitur & *Lacetana.*

10. *Si plus, &c.*] Si excedis numerum cyathorum qui in cœna ſumuntur decem tantum, cum lautiſſimæ cœnæ modus ſit ſextarius, qui duodecim continet cyathos.

Ad Procillum. XXVIII.

HEſterna tibi nocte dixeramus,
Quincunces, puto, poſt decem peractos,
Cœnares hodie, Procille, mecum.

Tu

1. *Heſterna.*] Jocatur cum Procillo, quem inter pocula per jocum pridie invitarat. *Heſterna tibi, &c.*] Ego poſt quinquagenos cyathos (inter ſcyphos autem dicta, indicta; facta, infecta oportuit, tanquam in vino inſcripta). bene potus te invitaram: tu ſerio & ſobrie accepiſti. idque citra bonos mores & ſatis cnm periculo.

2. *Quincunces, &c.*] Quinque cyathos continet quincunx, dividitur enim ſextarius (ut As in 12. uncias) in cyathos 12. 1. uncia. 2. Sextans. 3. Quadrans. 4. Triens. 5. Quincunx. 6. Semis. 7. Septunx. 8. Bes. 9. Dodrans. 10. Dextans. 11. Deunx. 12. Sextarius. *Peractos.*] Exhauſtos

3. *Mecum.*] In ædibus meis: non *mecum* apud alium.

4. *Tu*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Tu factam tibi rem ſtatim putaſti.
Et non ſobria verba ſubnotaſti;
Exemplo nimium periculoſo.
Μισῶ μνήμονα συμπότην, *Procille.*

4. *Tu factam tibi rem.*] Certam, indubitatam & abſolutam rem, non promiſſam tantum ſignificat. Tum cui confectum negotium & voti compos eſt. *Rad. Muſ.*

5. *Et non ſobria.*] Ebria pro ſeriis ac ſobriis accepiſti. Sic *Reges dicuntur multis urgere culullis, Et torquere mero, quos perſpexiſſe laborent.* Tyrannicum autem excipere ebriorum ſimplicitatem, & advertere quæ bene potis excidant.

6. *Exemplo.*] Eſſet enim nimis periculoſum exemplum, ſi quæ ab ebrio excidunt, eſſent notanda: & ſi per jocum dicta vel inter pocula, ſerio accipias, & ſic convivæ periculum crees. Hic tamen de promiſſionibus tantum vocationum in cæna factis loqui videtur. *Raderus.*

7. Μισῶ, &c.] Odi, O Procille, memorem compotorem. citat hunc verſum Lucianus in συμποσίῳ. & Plutarchus initio lib. 1. quæſt. Sympoſ.

De Acerra. XXIX.

HEſterno fœtere mero qui credit Acerram,
Fallitur, in lucem ſemper Acerra bibit.

1. *Heſterno fœtere, &c.*] Negando magis affirmat, cum ſubjicit *in lucem bibit*, hoc eſt, diem noctemque potando continuat: excuſando Acerram acrius incuſat. *Heſterno mero.*] Jocus ex homonymia. Heſternum merum & heſternam crapulam appellabant, quam ne nox quidem concoquere potuerat; quod erat valde probroſum. Virg. in Sileno:

Inflatum heſterno venas, ut ſemper, Iaccho.

Sic χθιζὴν μέθην, Græci dicunt. Poëta ergo dicit eos falli, qui mane quum Acerræ occurrerent heſterno fœtere mero eum exiſtimarent. quare? quia compotationem in lucem protraxerat. Claudian. libro II. in Eutropium:

Inter quæ tumidus leno producere cænas
In lucem; fœtere mero, &c.

Herald.

2. *In lucem, &c.*] Compotationes in lucem protrahit, adeoque noctis non diei heſternæ merum olet.

Ad Fidentinum. XXX.

FAma refert noſtros te, Fidentine, libellos
Non aliter populo, quam recitare tuos.
Si mea vis dici; gratis tibi carmina mittam.
Si dici tua vis; hæc eme, ne mea ſint.

1. *Fidentine, &c.*] Ludit in dialogia vocum, *mea, tua*; perſtringitque plagiarium Fidentinum, carminum inquam alienorum furem. Plagiarium hunc poſcit, infra epigrammatum 39. 54. 73.

4. *Si dici tua, &c.*] *Nam quod emis, poſſis dicere jure tuum.* lib. 2. epigr. 20.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De Diaulo medico. XXXI.

CHirurgus fuerat, nunc eſt, veſpillo Diaulus:
Cœpit, quo poterat, clinicus eſſe modo.

1. *Chirurgus, &c.*] Adſpirabat chirurgus Diaulus ad nobiliſſimam medicinæ partem, ut Clinicus tandem Imperatores lecto affixos viſeret curaretque: deſperans tandem, neſcio qua de cauſa, ſe ad Libitinam contulit, è chirurgo veſpillo factus, nec minus interea Clinicus. Eſt enim argutia epigrammatis in voce *κλίνη*, quæ & *lectum* & *feretrum* ſignificat. Clinicus item medicum & ſandapilarium ſeu veſpillonem. vide infra epigr. 48. & epigr. 74. lib. 8. Notus eſt jocus Diogenis in quendam, qui ex malo athleta, factus eſt æque bonus medicus *Veſpillo.*] Eſt ille, qui effert corpora ad ſepulturam, & qui quaſi veſte ſpoliet mortuum: vel à veſpere dictus, quoniam majores ea hora ſepeliebantur.

2. *Quo, &c.*] Sunt qui legant *quod.* Lipſius quæſtionum libro 1. epiſtola 5.

De Encolpo. XXXII.

HOs tibi, Phœbe, vovet totos à vertice crines
Encolpus, domini centurionis amor:
Grata Pudens meriti tulerit cum præmia pili,
Quam primum longas, Phœbe, recide comas.
Dum nulla teneri ſordent lanugine vultus,
Dumque decent fuſæ lactea colla jubæ:
Utque tuis longum, dominuſque, puerque fruatur
Muneribus, tonſum fac cito, ſero virum.

Ad

1. *Hos tibi.*] Voverat Encolpus, Auli Pudentis centurionis amaſius, crines ſuos Phœbo, ut primum dominus ſuus ad primipilatum (quæ proxima erat dignitas) eveheretur. Rogat Deum poëta ut puerum quam citiſſime voti compotem reddat, quod utrique eorum gratum ſit futurum. vide epigr. 49. l. 5. *Phœbe vovet, &c.*] Excedentes ex ephebis comæ (quam pueri aluerant) detonſæ primitias Phœbo conſecrabant, plurimi Delphos profecti. Æſculapio alii, alii fluviis patriis, aquæ hunc honorem tribuentes, ut alimoniæ parenti, vitæque conſervatrici. Lucian. ὑπὲρ τῆς σωτηρίης θεοῦ.

6. *Fuſæ lactea, &c.*] Hic enim habitus delicatorum & perditorum puerorum. Horat.

Et quæ nunc humeris involitant, deciderint comæ.

Sunt qui hoc loco legant, *fuſcæ lactea colla comæ.* Et ſequenti verſu pro *fruatur, fruantur. Iubæ.*] *Metaph.* comæ.

8. *Tonſum, &c.*] Compotem voti, aſſecuto ſcilicet Pudente primipili dignitatem, ut tondeatur. *Sero virum.*] Quo diutius amore ejus fruatur Dominus.

1. Non

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Sabidium. XXXIII.

NOn amo te Sabidi, nec poſſum dicere quare.
Hoc tantum poſſum dicere; non amo te.

1. *Non amo te Sabidi, &c.*] Odi te Sab. gratis, neque enim odii mei rationem reddere valeo, an ab animi pravitate, morum diſſimilitudine, & ſyderum contrapoſitione, antipathia, genio infeſto, ſeu malo omine. Ita Senecæ Thyeſtes: *rapior & neſcio quo, ſed rapior.* &, *Nihil timendum video, ſed timeo tamen.* vel argutius, merito te odi, neque tamen per modeſtiam licet effari odii mei cauſam. vel propter oris tui impuri graveolentiam non ſuſtineo apud te longiore uti ſermone, hoc tantum dico, *Non amo te.* & ad hanc expoſitionem facit epigramma 17. libri 3. *Amo.*] De omni amicitiæ genere dici poteſt. Nam ut aliquem seriò amemus, animi propenſio accedat neceſſe eſt: hæc ſi abeſt, fruſtra amari deſideramus. Sed quandoque non ſolum non amamus; ſed etiam odio habemus ſine cauſſa. Aliud eſt non amare, aliud odiſſe. Sunt igitur quædam odia gratuita, quæ à cæco animorum impetu. *Herald.* Et pro *Sabidi* ſunt qui legant *Savidi.*

* De Gellia. XXXIV.

AMiſſum non flet, cum ſola eſt Gellia, patrem.
Si quis adeſt, juſſæ proſiliunt lacrymæ.
Non dolet hic, quiſquis laudari, Gellia, quærit,
Ille dolet vere, qui ſine teſte dolet.

* Sæpius mordet hanc Gelliam poëta, lib. 3. 5. 8.

2. *Iuſſæ lacrymæ.*] Fletum juxta ac riſum in promptu habet fœmina, ſæpiuſque more, quam amore plorat. Hinc Iuvenal. Sat. 6.

Vberibus ſemper lacrymis ſemperque paratis
In ſtatione ſua, atq; exſpectantibus illam
Quo jubeat manare modo.

3. *Non dolet hic.*] Scriv. *Non luget.* MS. Bodl. *Sic luget, quiſquis.* *Quiſquis laudari, &c.*] Quiſquis è lacrymis laudem captat, quæ turpius nunquam fluunt quam ubi finguntur. Tum ſtultius nihil eſt, quam famam captare triſtitiæ, & lacrymas approbare. vide epigramm. Græca lib. 2. tit. 15.

Ad Lesbiam. XXXV.

INcuſtoditis, & apertis, Lesbia, ſemper
Liminibus peccas, nec tua furta tegis:
Et plus ſpectator, quam te delectat adulter:

Nec

1. *Incuſtoditis, &c.*] Janitorum enim miniſterio uſæ iſtæ Dominæ. Ovidius 1. Amorum. 6. eleg. *Et apertis.*] Poterant enim fores non cuſtodiri, & tamen eſſe clauſæ: ſed utroque furorem Lesbiæ expreſſit magis. *Ramireſ.*

2. *Furta tegis.*] Furtiva Veneris gaudia, adulteria. *celari vult ſua furta Venus.* Tibul. Pulmannus legendum cenſet *facta*, ſed minus appoſitè.

5. *Me-*

Nec ſunt grata tibi gaudia, ſi qua latent.
At meretrix abigit teſtem veloque ſeraque:
Raraque Summœni fornice rima patet.
A Chione ſaltem, vel ab Helide diſce pudorem;
Abſcondunt ſpurcas hæc monumenta lupas.
Nunquid dura tibi nimium cenſura videtur?
Deprendi vero te, Lesbia, non futui.

5. *Meretrix abigit, &c.*] *Ignoto meretrix corpus junctura Quiriti Oppoſita populum ſubmovet ante ſera*, &c. Ovid. 13. eleg. lib. 3. Amorum, cui conſonat, ſi non ortum debet hoc epigramma. *Veloque ſeraque.*] Velo ex centonibus januæ appenſo, ne per forium rimas introſpici poſſit.

6. *Summœni, &c.*] *Summœnii*, id eſt lupanarium in Summœnio, namque hic habitabant meretrices. unde *Summœnianæ uxores* dictæ, ut & *Suburanæ*. Subura namque Varroni lib. 4. de lingua Lat. dicta quod ſub muro terreo Carinarum, ut & Summœnium quod ſub antiquis mœnibus. hic autem contrahitur ex Summœnii. aliis placet ut ſit Ablativus Adjective, mihi non ita. Antehac legebant *ſi memini.* ſed inepte.

7. *Chione Helide, &c.*] Proſtibulo illius temporis, vel nomine forte fictitio. *Ab Helide.*] Sunt qui legant ab *Iade*, alii *Laïde.* minus probe, nam tangit proſtibula ſui ſæculi.

8. *Abſcondunt, &c.*] Atqui hæc Summœnia veterum murorum monumenta tegunt vulgata illa proſtibula. vel intellige diobolaria illa ſcortilla ſervis & infimis hominibus proſtantia inter ſepulchra & monumenta, quas epigr. 93. lib. 3. *buſtuarias* appellat *mœchas.* vide Turneb. lib. 13. cap. 19. Et pro *hæc*, quidam *&*, legendum cenſent.

9. *Cenſura.*] Pro quacunque reprehenſione ſumitur.

10. *Deprendi.*] Deprehendendi verbum ſolenne eſt de iis qui in aliquo crimine & re turpi deprehenduntur. Hinc Juvenal. Sat. VI.

Nil eſt audacius illis
Deprenſis: iram atque animos à crimine ſumunt.

Ad Cornelium. XXXVI.

VErſus ſcribere me parum ſeveros,
Nec quos prælegat in ſchola magiſter,
Corneli, quereris: ſed hi libelli,
Tanquam conjugibus ſuis mariti,
Non poſſunt ſine mentula placere.

Quid

2. *Nec quos, &c.*] Excuſat epigrammatωn linguam, id eſt verborum laſcivam licentiam, quam præteritione excuſavit in Epiſtola, exemplo multorum, qui ante ſe epigrammata ſcripſere. *Ramireſ.* Nec graves epopœias & tragœdias, quas *prælegat tumidus rauca voce magiſter*, ut hortatur Muſa. ep. 3. l. 8.

5. *Non poſſunt, &c.*] Ita nec epigrammata ſine laſcivia & aculeo.

6. *Quid*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Quid ſi me jubeas Thalaſſionem
Verbis dicere non Thalaſſionis?
Quis Floralia veſtit, & ſtolatum
Permittit meretricibus pudorem?
Lex hæc carminibus data eſt jocoſis,
Ne poſſunt, niſi pruriant, juvare.
Quare depoſita ſeveritate,
Parcas luſibus, & jocis, rogamus:
Nec caſtrare velis meos libellos.
Gallo turpius eſt nihil Priapo.

Ad

6. *Quid ſi, &c.*] Quemadmodum inepte faceret ille, qui Thalaſſionem (carmen omni verborum obſcœnitate & conviciorum licentia refertum, ut novæ nuptæ aures returaret) pudicis verbis nec Feſcennino convenientibus conderet: non minus abſurde ego, ſi epigrammata ſcriberem lingua non epigrammaton, quæ verba amat laſciva, aperta & dominantia. *Thalaßionem.*] Carmen nuptiis ſolenne apud Romanos, ut Hymenæus apud Græcos. cujus nomen & inventionem nonnulli tribuunt militi cuidam Herſiliam ad Romulum ferenti in raptu Sabinarum. alii παρὰ τὸ ταλάσιον quod puellæ ad nubilem ætatem lanificio exercitæ, nupturæ jam primo ad limen mariti venientes, poſtes laneis ornabant vittis. alii dicatum tradunt neſcio cui Thalaſſo deo boni in nuptiis ominis. alii Venere θαλασσίᾳ pontigenæ, quæ dea γαμήλια & γενετυλλίς, propter humoris ſalſi vim animalem & fœcundam. Turneb. lib. XI. cap. 17.

8. *Quis Floralia, &c.*] Si quis poſcat ut in Floralibus (de quibus ſupra epigr. 3.) non nudæ agant meretriculæ; ſi quis in togatis meretricibus requirat pudorem matronarum, quarum propria eſt ſtola: aut ſi quis ſtola matronali tegi velit meretrices: deſideret idem in epigrammatis verecundiam, quod utique abſurdum æque erit. *Stolatum pudorem.*] Perinde eſt ac ſi matronalem verecundiam diceret. Sed & Cajus Cæſar Caligula, *Liviam aviam ſuam Vlyſſem ſtolatum* appellabat per jocum, tanquam mulierem occulte aſtutiſſimam. *Torrent.*

11. *Ne poßint.*] Uterque Palat. *Nec poſſunt niſi. Ne poßint, &c.*] *Quæ tum denique habent ſalem ac leporem, Si ſint mollicula ac parum pudica. Et, quod pruriat, incitare poßint.* Catul. eleg. 16.

14. *Caſtrare, &c.*] Petulantiam, verba laſciva & libidinoſa tollere.

15. *Gallo turpius, &c.*] Galli ſacerdotes matris Deûm erant omnes caſtrati. Priapus hortorum præſes prægrandi pene (ut Veneris filium decet) conſpiciendus. ut itaque minime deceret Priapum (cujus ſola admiratio in hac parte) caſtrari, ita nec epigrammata (quæ laſcivia & aculeo maxime placent) pruritu orbari.

* *Luca-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Lucanum, & Tullum. XXXVII.

SI, Lucane, tibi, vel ſi tibi, Tulle, darentur,
Qualia Ledæi fata Lacones habent:
Nobilis hæc eſſet pietatis rixa duobus,
Quod pro fratre mori vellet uterque prior:
Diceret infernas & qui prior iſſet ad umbras;
Vive tuo frater tempore, vive meo.

1. *Lucane, vel ſi Tulle, &c.*] Nobile par fratrum, quorum pium amorem celebrat confertque cum Caſtore & Polluce, & utrique utrumque præfert. Laudat eoſdem Plinius Sec. epiſt. 18. lib. 8. vide & epigr. 52. lib. 9. & Tacit. 3. Hiſt.

3. *Nobilis hæc, &c.*] Si poſſetis per mortem alternam vobis invicem indulgere vitam, quod de Caſtore & Polluce Lacedæmoniis, Ledæ filiis ferunt poëtæ. *Nobilis.*] Certamen nobile de morte alterius pro altero ſubeunda: ut apud Ovid. 3. de Pont. Eleg. 2.

Ire jubet Pylades carum periturus Oreſtem,
Hic negat, inque vicem pugnat uterque mori.

5. *Diceret infernas &c.*] Pro &, quidam legendum cenſent *ſi*.

6. *Vive tuo frater, &c.*] Ego in æterna mortis conditione manebo, ut tu in æternum vivas: itaque vive meum atque tuum ævum.

Ad Baſſam. XXXVIII.

VEntris onus miſero, nec te pudet, excipis auro,
Baſſa: bibis vitro. carius ergo cacas.

1. *Miſero, &c.*] Præpoſteram fæminarum luxuriam hoc epigrammate taxat ſub nomine ficto Baſſæ, quam nominat etiam multis in locis. De eadem luxuria conqueritur Plin. lib. 33. cap. 12. In tam vilem uſum formato. vide epigr. 12. lib. 11. Clem. Alexan. Pæd. lib. 2. cap. 3.

Ad Fidentinum. XXXIX.

QUem recitas, meus eſt, ô Fidentine, libellus:
Sed male cum recitas, incipit eſſe tuus.

1. *Recitas, &c.*] Pro more poëtarum, qui carmina ſua recitabant publice in æde Apollinis Palatini, theatris, templis, hortis, &c. vel private & coram paucis. *Meus eſt.*] Jocus ab accidente. Imitatus autem hoc epi[illegible] Auſonius, epiſtol. ad Theonem:

Hæc quoque ne noſtrum poßint urgere pudorem,
Tu recita, & vere poterunt tua dicta videri.

Fidentine, &c.] Hunc exagitat ſupra epigr. 30. infra epigr. 54.

Ad Decianum. XL.

SI quis erit, raros inter numerandus amicos,
Quales priſca fides, famaque novit avos:
Si quis Cecropiæ madidus Latiæque Minervæ
Artibus, & vera ſimplicitate bonus:
Si quis erit recti cuſtos, imitator honeſti,
Et nihil arcano qui roget ore deos:
Si quis erit magnæ ſubnixus robore mentis,
Diſpeream, ſi non hic Decianus erit.

Ad

1. *Si quis.*] Χαρακτηρίζει heic Martialis hominem ſingularis & raræ probitatis. Talem deſcribit Septitium Plin. Epiſt. 9. lib. 2. *Habet avunculum C. Septitium, quo nihil verius, nihil ſimplicius, nihil candidius, nihil fidelius novi.*

2. *Avos.*] Priſcos illos propter amicitiam ſincere cultam decantatos. Herculem & Theſeum, Damona & Pythiam, Pyladen & Oreſtem, &c. Alii legunt, *anus.* id eſt, fama vetuſta, diuturna, multis retro ſeculis celebrata. Ita Catullus, *& facit hæc charta loquatur anus.* & noſter epigr. 4. lib. 12. *Fama loquax, chartaque dicet anus.*

3. *Cecropiæ, &c.*] Græca Romanaque ſcientia & artibus imbutus. ut ſupra epigr. 26. verſ. 3. *Vera ſimplicitate.*] Hæc eſt ſumma ac pænè omnium, quas in Deciano commendat, virtutum περιοχή. Mores certè hominum eo reciderunt, ut quæ natura ſuâ laudem promerebantur, ea ſæpius vitio, aut probro vertantur. Simplicitas ac bonitas ſumma olim hominis probi ac pæne ſola commendatio erat. Poſtquam vero hæ virtutes aliorum malitiæ, calliditati & fraudi expoſitæ eſſe ceperunt, *bonos, ſimplices, minime malos*, εὐήθεις, χρηστοὺς, appellarunt homines parum cautos, & ſæpe ſtolidos. *Herald.*

5. *Recti cuſtos, &c.*] Stoicæ diſciplinæ ſatelles & ſectator. *Recti cuſtos.*] Hæc virtus ab eadem ſimplicitate, ſive potius virtutis illius effectus. Nam viri verè ſimplices, & ab calliditate alieni, id tantum ſpectant, quod verum, rectum, juſtum exiſtimant, de eventu ſecuri. *Herald. Imitator honeſti.*] Qui honeſtum utili præferat, atque eo tantum conſilia ſua referat. Lucanus de Catone.

Iuſtitiæ cultor; rigidi ſervator honeſti.

Sunt qui legant, *mirator.*

6. *Et nihil, &c.*] *Et qui eo pervenit, ut nihil roget Deum, niſi quod rogare poßit palam.* Seneca epiſt. 10. *qui aperto vivit voto*, nec *Labra movet metuens audiri.* Cujus vota aperta ſint, & ad Pythagoræ præceptum formata, μετὰ φωνῆς εὔχεο: quod eſt hominis ſimplicis, & qui ſic cum Diis loquatur quaſi homines audiant: ſic cum hominibus, tanquam Dii audiant. Sane hæc eſt nota hominis ad unguem probi. *Herald.*

7. *Si quis erit magnæ, &c.*] Uno verbo, ſi quis eſt verè μεγαλόφρων & μεγαλόψυχος, hic eſt quem depinximus: nam animi magnitudinem omnes hæ dotes conſequuntur, & omnia iſta animi magnitudo complectitur & ornat. *Herald. Magnæ ſubnixus, &c.*] Fortis & conſtans, ſupra hoc nomine collaudatus, epigr. 9.

8. *Diſpeream, &c.*] Execrationis formula.

1. *Qui*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Lividum. XLI.

Qui ducis vultus, & non legis iſta libenter,
Omnibus invideas, Livide, nemo tibi.

1. *Qui ducis, &c.*] Imprecatur Zoilo invidenti, ut id quod facit, ſolus faciat: hoc eſt ſolus aliis invideat, nemo illi. Nam eruditis & excellentibus tantum invidetur à minus eruditis. Indoctis enim & fatuis nemo invidet, uti nec infelicibus. *Invidia Siculi non invenere tyranni Majus tormentum.* Qui vultum adducis ad triſtitiam, qui contracta fronte hæc improbas.

2. *Omnibus, &c.*] Infimus omnium ſis precor, qui habeas cur omnibus invideas: cur tibi, nemo.

In Cæcilium. XLII.

Urbanus tibi, Cæcili, videris.
Non es, crede mihi: quid ergo? verna es.
Hoc quod Tranſtiberinus ambulator,

Qui

1. *Vrbanus, &c.*] Epigramma hoc Satyricum eſt, & ſimul ἠθικόν. Docet enim poëta in perſona Cæcilii, quid urbanitas à ſcurrilitate & ſtolida procacitate differat; & quam ſæpè contingat, ut qui urbani & faceti videri volunt, in ſcurrilitatem incidant. Urbani ergo Gr. ἀστεῖοι, vel εὐτράπελοι, homines erant elegantis ac faceti ingenii, qui dictis & ſalibus ſuis riſum non tam captarent quam exprimerent, idque cum moderatione quadam; & habita non perſonarum modo, ſed temporis etiam & verborum ipſorum ratione: ita ut triſtibus & parum politis hominibus, quales rure ſæpius aut naſcuntur aut fiunt, opponerentur, quos ideo Græci ἀγρείους καὶ σκληροὺς appellant. Et profectò plebecula ſæpe in urbibus procax potius eſt quam urbana, nec humanitate illa, quæ hominum politiorum propria eſt, tincta. *Herald.*

2. *Verna es.*] Scurra impudens & procax. vernæ autem qui in villis vere nati, &c. Feſtus. horum verò propria dicacitas, ſervilis aſſentatio & maledicentia epigr. 3. lib. 10. verſ. 1. Quorundam γελωτοποιῶν joci erant innocentes; aliorum contra procaciores & petulantiores, quales vernarum, quorum dicacitate delectabantur, atque eos *quidam in hoc mercabantur procaces, & eorum impudentiam acuebant & ſub magiſtro habebant, qui probra meditate effunderent*, inquit Seneca lib. de Tranquill. vitæ 11. Hinc *vernile dictum* apud Tacit. lib. III. *Herald.*

3. *Hoc quod Tranſtiberinus.*] Sequuntur exempla hominum ſtolidè procacium & petulantium, quales ſunt tenues pæne omnes & abjectæ conditionis homunciones; atque in iis maximè, qui vili mercimonio vitam tolerant: ut *Tranſtiberini ambulatores*, qui trans Tiberim ambulant ac pererrant, quiſquilias ſuas venditantes. *Herald.* Vel ut Turneb. vult, eam partem urbis inhabitantes. lib. Adverſ. 24. cap. 43. & lib. 19. cap. 6. *Tranſtiberinus.*] In ea urbis parte, quæ trans Tiberim, ibi habitabant Judæi, & cætera plebecula quæ ſordidiſſimis victitabat ſerviciis. vide verſ. 4. epigr. 93. lib. 6. *Ambulator.*] Peripateticus vagus, qui obambulans promercalia clamitabat, *brunſtone matches for broken glaſſes.* Diphilus, κατὰ τὴν ὁδὸν πωλεῖν βούλομαι ῥόδα, ῥαφανίδας, θερμοκυάμους, στέμφυλα. *Rupto qui poſsit ſulphura vitro.* Juven 5. ſat. noſt. epigr. 3. lib. 10. verſ. 4.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Qui pallentia ſulfurata fractis
Permutat vitreis : quod otioſæ
Vendit qui madidum cicer coronæ :
Quod cuſtos, dominuſque viperarum :
Quod viles pueri ſalariorum :
Quod fumantia qui tomacla raucus
Circumfert tepidis cocus popinis :
Quod non optimus Urbicus poëta :
Quod de Gadibus improbus magiſter :
Quod bucca eſt vetuli loquax cinædi.
Quare deſine jam tibi videri,
Quod ſoli tibi, Cæcili, videris :

Qui

4. *Pallentia ſulphurata.*] Ligna exilia ſulphure ab utraque parte intincta. Plin. lib. 36. cap. 19.

5. *Otioſæ.*] Qui plebeculæ feriatæ, Circo ſcenæque vacanti & duas res anxie optanti Panem & Circenſes, cicer maceratum venditat.

6. *Madidum.*] Coctum.

7. *Cuſtos, &c.*] Agyrta, circulator, medicus circumforaneus, *Montibanco. à Quackſalver.* qui collo & brachiis implicitas circumferebat viperas, quas velut innoxiæ eſſent, incantaverat; vel adverſus noxiarum morſus ſe medicamentis munierat ſanaratve, quo theriacis & alexipharmacis quæ venalia geſtabat, fidem faceret.

8. *Pueri ſalariorum.*]Cetariorum ſeu ταριχοπώλων ſervi & filii, viliſſimum genus hominum. ταριχοπωλεῖον locus ubi τάριχοι ſeu ſalſamenta venduntur: cibus tenuiorum & ruſticorum. *Raderus.*

9. *Fumantia.*] Coqui viles circuibant popinas, carnes & alia edulia vendentes, & tomacula, quæ farcimina quædam erant ex carnibus minutè conciſis. Hæc ferebant in ollis coopertis, quò calida eſſent: ideoque dixit *fumantia*, id eſt vaporem ex ſe emittentia.

Raucus.] Clamore, dum promercalia clamitat tomacla.

10. *Tepidis cocus, &c.*] Coopertis ollis, vel calefactorio ſubjecto ne intepeſcant.

11. *Non optimus, &c.*] Exodiorum & Atellanarum autor, neque ille optimus. de exodiis & Atellanis vide quæ ad Juven. 3. Satyr. verſ. 175. & Sat. 6. verſ. 71. Turneb. lib. 3. cap. 17.

12. *De Gadibus, &c.*] Qui puellas ſaltatriculas è Gadibus inſula, levitate & laſcivia famoſas circumducebat ad quæſtum. alii legunt *improbis.* ut lib. 5. epigr. 79. Juven. 11. ſat. verſ. 162. Atque hic improbus Magiſter eſt πορνοβοσκός. Apud Comicos ſæpe *Impurus leno* iis eſt proprie βδελυρός. Improbus, ἀναιδής, ἀπονενοημένος.

13. *Vetuli loquax, &c.*] Perfrictæ per ſe cinædi fronti, indies adauget impudentiam & loquacitatem ætas vitiis indurata: ſed & intelligi poteſt de irrumatione. vide epigr. 28. l. 2. & l. 11. epigr. 62. pro *loquax*, alii *dicax* leg.

14. *Quare deſine, &c.*] Quare deſine tibi videri urbanus & facetus, qui ſpurciſſima hæc animalia, atque ipſa urbis καθάρματα καὶ περιψήματα improba ſcurrilitate longe ſuperes.

16. *Gal-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Qui Galbam ſalibus tuis, & ipſum
Poſſis vincere Sextium Caballum.
Non cuicunque datum eſt habere naſum.
Ludit qui ſtolida procacitate:
Non eſt Sextius ille, ſed caballus.

16. *Galbam ſalibus, &c.*] Cæcilium Galbam Cæſaris Auguſti illum morionem, qui in Mœcenatis gratiam, doctus erat vigilandi ſtertere naſo. Juven. Satyr. 5. verſ. 4.

17. *Poßis vincere.*] Te poſſe putes. *Sextium Caballum.*] Scurram dicacem, quem Raderus Seſtium Gallum vere dici putat, de quo Suetonius cap. 24. Tiberius.

18. *Naſum.*] Acumen & argutiam joci & deriſionis, cui dicatur naſus, ſupra epigr. 4. verſ. 6.

19. *Ludit qui ſtolida, &c.*] Singula verba advertenda ſunt & expendenda. Quod Græci εὐτραπελίαν dixerunt, id ipſum Latini *urbanitatem*, appellarunt: ut & *dicacitatem* & *cavillationem*: quæ quomodo inter ſe differant docet Tullius lib. 11. de Oratore. *Etenim cum duo genera ſint facetiarum; alterum æquabiliter in omni ſermone fuſum; alterum peracutum & breve: illa à veteribus ſuperior cavillatio; hæc altera dicacitas appellata eſt.* Non autem temerarium eſt quod additur epithetum: nam *ſtolidam procacitatem* appellat Martialis, importunam & inſulſam dicacitatem, qualis eſſe poteſt hominis ſtolidi & inſulſi, ϗ δυχεροῦς. *Herald.*

20. *Non eſt, &c.*] Non eſt Sextius Gaballus, ſed caballus, quadrupes bellua. epigr. 9. lib. 10. Dividit ergo quæ conjuncta videbantur; atque jocus eſt ex eo, quod ex parte tribuitur, ex parte negatur. Ait igitur hominem tam proterve ſtolidum non eſſe Seſtium ſed Caballum, id eſt quadrupedem & beſtiam inſulſam. *Herald.* Sunt qui legant *Seſtius*, vel *Ceſtius*.

De Porcia uxore Bruti. XLIII.

CONjugis audiſſet fatum cum Porcia Bruti,
Et ſubtracta ſibi quæreret arma dolor:
Nondum ſcitis, ait, mortem non poſſe negari?
Credideram ſatis hoc vos docuiſſe patrem.

Di-

1. *Conjugis audiſſet, &c.*] Hiſtoria nota ex Plutarchi Bruto. Valerius Maximus libro 3. capite 2. & libro 4. capite 6. Dione 47. Appiano civil. bell. 4. &c.

3. *Non poſſe negari.*] Non poſſe impediri: idque probat exemplo patris ſui. Sunt qui legant conjunctim: *mortem non poſſe negari credideram ſatis hoc docuiſſe patrem*: quaſi dicat invitis etiam fatis mortem impediri non poſſe in *homine mori certo.*

4. *Satis hoc, &c.*] Alii *fatis hoc docuiſſe patrem.* id eſt morte non vulgari, τὸ τραῦμα ϗ τὴν γαστέρα διὐρύνων ὄνυξι ϗ δακτύλοις, ἐρευνῶν, ϗ τὰ σπλάγχνα διαῤῥίπτων. Appian. cap. 2. civ. bel. *Patrem.*] Catonem, cujus morituri illa vox: *An neſcis pauliſper ſpiritu repreſſo, aut capite ad parietem illiſo emori licere?* vide ſupra epigr. 9. verſ. 1.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Dixit, & ardentes avido bibit ore favillas:
I nunc, & ferrum, turba moleſta, nega.

5. *Bibit ore, &c.*] Hauſtus ſane calidus, ſed gloriæ plenus & plus quam fœmineus.

6. *I nunc, & ferrum.*] Inſultantis & irridentis Porciæ victricis vox.

In Mancinum. XLIV.

Bis tibi triceni fuimus, Mancine, vocati,
Et poſitum eſt nobis nil here præter aprum,
Non quæ de tardis ſervantur vitibus uvæ,
Dulcibus aut certant quæ melimela favis,
Non pyra quæ lenta pendent religata geniſta,
Aut imitata breves punica mala roſas.
Ruſtica lactantes nec miſit fiſcina metas,
Nec de Picenis venit oliva cadis.

Nudus

1. *Bis tibi triceni.*] Sexageni convivæ à Mancino vocati, inter quos Martialis, aprum appoſitum ſpectantes non guſtavere. Ludificatus poëta & iratus imprecatur Mancino aprum, non quem ipſe abſumat, ſed à quo ipſe abſumatur. *Raderus.*

2. *Here, &c.*] Antique pro *heri.* *Aprum.*] *Aprum ad convivia natum.* Quem integrum menſis inferebant Romani. Plin. lib. 8. cap. 51.

3. *Non quæ, &c.*] Non nobis apponebantur uvæ duracinæ, non, &c. vide lib. 13. epigr. 22. *Melimela.*] Poma quædam muſtea dicebantur, quod celeriter miteſcerent, eadem noviſſimis temporibus dicta ſunt *melimela*, à mellis ſapore. *Calderin.*

5. *Non pyra, &c.*] Non pyra ſerotina, quæ ad maturitatem pendent ab arbore vel in cella, vinculo religata è geniſta lenta. *Geniſta.*] Virgultum eſt, unde pendent ſuſpenſi fructus: fractu contumax & in alligandis vitibus vinculi uſum præſtat. Sunt qui pro *lenta* legant *longa.*

6. *Imitata breves, &c.*] Quæ βαλαυςιꝋ, id eſt floris colore imitantur roſas, flores brevis ævi. *aliis*, quod ipſa arbor brevis ævi ſit, teſtante Plinio. lib. 16. cap. 44. Raderus, arbitratur malum granatum eſſe, & non aliam ob cauſam dictum imitari breves roſas, quam quod malus punica ſit brevis ævi in genere arborum, ut roſa florum Gronovius ex membran. Thuan. legit. *Punica grana roſas.* Quod videtur verius, & alterum ab explicatione. Nam Punicum malum granatum.

7. *Ruſtica, &c.*] Nec calatho ruſtico allato apponebatur nobis meta lactis, id eſt, lac coagulatum in formam metæ Circenſis, id eſt, inverſi turbinis ceu pyramidis coactum. Angl. *curdo or freſo cheoſe. Lactantes.*] Non *lactentes*, ut alii legunt. Lactens enim eſt, qui ſugit lac; lactans qui continet in ſe lacteum humorem: matres lactantes, pueros lactentes dicas. *Rad. Fiſcina.*] A ferendo ſic dicta, qua fructus ac neceſſariæ res feruntur. *Meta lactis*, eſt caſeus ſeu coagulum lactis in formam metæ coactum, cujuſmodi & hodie menſis inferuntur.

8. *Nec de Picenis.*] Olivæ in Piceno agro laudatiſſimæ.

9. *Nudus*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Nudus aper; ſed & hic minimus, qualiſque necari
A non armato pumilione poteſt.
Et nihil inde datum eſt; tantum ſpectavimus omnes.
Ponere aprum nobis ſic & arena ſolet.
Ponatur tibi nullus aper poſt talia facta:
Sed tu ponaris, cui Charidemus, apro.

9. *Nudus, &c.*] Non inconditus (ut volunt quidam) ſed abſque aliis cibis & obſoniis illatus. *Qualiſque, &c.*] *Nec dignus ferro Meleagri*, ſed qualis ab inermi nano confici poſſit.

11. *Et nihil, &c.*] Neque eum carptor ſcindens præminiſtrabat, ſed tanquam in Amphitheatro nobis pro ſpectaculo exhibitus eſt.

14. *Sed tu ponaris, &c.*] Sed tu objiciaris apro diſcerpendus, ut Charidemus à Domitiano.

Ad Stellam. XLV.

LAſcivos leporum curſus, luſuſque leonum,
Quod major nobis charta minorque gerit:
Et bis idem facimus: nimium ſi, Stella, videtur
Hoc tibi; bis leporem tu quoque pone mihi.

2. *Major nobis.*] Elegans jocus Martialis. Stella ſi tibi moleſtum eſt bis à me celebrari ludum leporum ac leonum: tu me ultum eas, & bis in cæna ſæpiuſve appone leporem: illa mihi pæna magna voluptas. *Rad.* *Major charta.*] Muſambertius interpretatur chartam majorem; Auguſtanam ſeu Liviam, qua forte ad Domitianum ſcripſit epigr. de Lep. minorem; Hieraticam, qua hoc ad Stellam, &c. Raderus intelligi vult libellum de ſpectaculis pro minori, hunc primum pro majori. Ramireſius *majorem & minorem* pro quacunque charta, vel innui longum illud epig. 105. infra & aliquod ex his brevioribus. diſpiciat lector.

2. *Mihi.*] Mihi ad cœnam vocato.

De libro ſuo. XLVI.

EDita ne brevibus pereat mihi charta libellis,
Dicatur potius τὸν δ' ἀπαμειβόμενος.

Ad

1. *Edita ne brevibus, &c.*] Ne hæ chartæ meæ pereant per libellorum brevitatem; faciam quod Homerus, qui ſæpius idem hemiſtichium & inter alia hoc τὸν δ' ἀπαμειβόμενος, nonnunquam integros verſus repetit. ita ego ſæpius recurro ad leonem & leporem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Hedylam. XLVII.

CUm dicis propero, fac ſi facis, Hedyla languet
Protinus, & ceſſat debilitata Venus.
Exſpectare jube: velocius ibo retentus
Hedyla, ſi properas, dic mihi ne properem.

1. *Hedyla languet Protinus, &c.*] *Hedyle* vel *Ædile*, legendum vult P. S. non eſſe ſe ſtupidum, qui ad Veneris metam blandis verbis inſtigetur; verum equum ſatis ſua ſponte currentem, niſi intempeſtive interpelletur. Gruterus, hic Metamorphoſin quandam ſe gloriatur effeciſſe, non conſulto Mercurio aut Venere, & ex fæmina virum exhibuiſſe nobis, ſed cinædum. nam *Ædilus* pro cinædo taxatur lib. 4. epigr. 52. Verum Rameſius credit, nulla ratione viro poſſe accommodari, quæ hoc epigrammate continentur.

De Diaulo medico. XLVIII.

NUper erat medicus, nunc eſt veſpillo Diaulus:
Quod veſpillo facit, fecerat & medicus.

1. *Nuper erat, &c.*] Effert uſque modo ægros quos per imperitiam occiderat, efferendos à libitinariis; nunc mortuos ipſe, Clinicus utique. ſupra epigram. 31. Vel cum eſſet Clinicus ſeu medicus imperitus, multos ægros occidebat efferebatque, factus veſpillo, idem facit, quod fecerat ante: hoc eſt, effert mortuos quos occidit, quod eſt Veſpillonis. *Raderus.* Vel medicus *efferebat*, pro faciebat ut efferrentur.

* De leone & lepore. XLIX.

RIctibus his tauros non eripuere magiſtri,
Per quos præda fugax itque reditque lepus,
Quodque magis mirum, velocior exit ab hoſte,
Nec nihil à tanta nobilitate refert.
Tutior in ſola non eſt cum currit arena,
Nec caveæ tanta conditur ille fide,
Si vitare canum morſus, lepus improbe, quæris,
Ad quæ confugias, ora leonis habes.

Ad

* Supra epigramm. 7. &c.

1. *Magiſtri, &c.*] Cuſtodes leonum, manſuetarii.

4. *Nec nihil, &c.*] Robur ſcilicet animoſque ſumit à leonis magnanimitate. tum ut tutius in rictu leonis, quam vel in arena eſſe videatur. *Mobilitate* legendum autumat Scriverius. Sunt qui legant, *Cum nil à tanta, &c.*

7. *Lepus improbe.*] Id eſt, laſcive, ludibunde. *Savvey.* Supra: *Laſcivos leporum curſus.* Sic epigr. xx. lib. 3. *An æmulatur improbi jocos Phædri?* Sic uſurpata ſæpe ea vox apud ſcriptores illius ævi. *Herald.* Infra epigramm. 105. verſ. 3.

1. *Vir*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Licinianum, de Hiſpaniæ locis. L.

VIr Celtiberis non tacende gentibus,
Noſtræque laus Hiſpaniæ;
Videbis altam Liciniane Bilbilim,
Equis & armis nobilem,
Sterilemque Calvum nivibus, & fractis ſacrum
Vadaveronem montibus:
Et delicati dulce Botrodi nemus,
Pomona quod felix amat.
Tepidi natabis lene Congedi vadum,

Mol-

1. *Vir Celtiberis, &c.*] Ramireſius cenſet ſic lemma emendandum eſſe: *Ad Licinianum de vita ruſtica.* illud enim de locis Hiſpaniæ ab aliquo ſciolo additum. Nam ad Licinianum ad Celtiberos ſuos proficiſcentem mittit hoc epigramma, & depingit ea omnia loca, quæ viſurus eſt, ut eum invitet eorum amænitate propoſita ad vitam ruſticam & genialem. Vide in hoc lemma Turnebum libro 23. Adverſar. capite 25. *Non tacende.*] Clariſſime Liciniane, qui decus & columen es Hiſpaniæ.

3. *Altam.*] In monte ſitam. *Liciniane.*] De quo Plinius lib. 4. epiſt. 11. Sunt qui *Liciane* legant. *Bilbilim.*] De Bilbili oppido Hiſpaniæ & patria Martialis ſcribit Plin. lib. 39. cap. 14. Bilbilis Trogo etiam lib. 44. fluvius eſt ferrum durans.

4. *Equis, &c.*] Alii *Aquis*, & intelligit Salonem infra, verſ. 11.

5. *Sterilemque, &c.*] Alii *Senemque Catum.* alii *Senemque Caunum, nivibus.* Caunum enim montem non procul à Bilbili tradit Mariana lib. 1. cap. 3. alii *canum*, alii *calvum* legunt & intelligunt de Vadaverone monte. *Et fractis, &c.*] Alii *effractis.* montem enim Vadaveronem, ſacrum (ut ſcribit Plin. lib. 4. cap. 24.) promontorium, fractum & in inſulam poſitum tradit Hieron. Paul. de Hiſpania.

6. *Vadaveronem.*] Sunt qui diviſim legant *Vada Veronem.*

7. *Botrodi.*] Gruterus ex Palat. legit *Boterdi.* Turnebus & vetuſtus quidam codex *boleti*: cum tamen Botrodi oppidi infra meminerit in Celtiberis ſiti, quod à Tiberio Graccho dirutum refert Polybius. retinendum *Botrodi.* de quo epigr. 18. lib. 12.

8. *Pomona, &c.*] Hortorum dea.

9. *Tepidi, &c.*] Qui retinent *Tepidum*, exponant *Lene*, leniter. Vel tu Liciniane natationibus operam dabis in fluvio Congedo leniter fluente, & ſolibus æſtivis calente. Turnebus legit, *Tepide natabis leve*, vel *lene.* Alii *tepidi innatabis*: alioquin otioſum alterum fuerit epithetum, & fini prioris vocis initium ſequentis accreviſſe veriſimile eſt. Heraldus tamen legit *Tepidum*, & nihil dicit obſtare quo minus *lene* ἐπιθέτως tribuatur *vado*, quamvis tepidum præponatur. Neque enim novum eſt, duo epitheta eidem dictioni adjungi, quod Græcis uſitatiſſimum eſt. *Lene* etiam adverbialiter accipere potes. Ut autem pro navi accipiatur, quod volunt viri doctiſſimi; & ut aliquando accipitur, heic mihi perſuaderi nequit. Nam natantibus quid *lene* ſeu navi, aut cymba opus eſt?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Molleſque nympharum lacus;
Quibus remiſſum corpus adſtringas brevi
Salone, qui ferrum gelat.
Præſtabit illic ipſa figendas prope
Vobiſca prandenti feras.
Æſtus ſerenos aureo franges Tago,
Obſcurus umbris arborum.
Avidam rigens Dircenna placabis ſitim,
Et Nemea, quæ vincit nives.
At cum December canus, & bruma impotens
Aquilone rauco mugiet;
Aprica repetes Tarraconis littora,
Tuamque Laletaniam:
Ibi illigatas mollibus damas plagis
Mactabis, & vernos apros,
Leporemque forti callidum rumpes equo:

Cervos

10. *Molleſque nympharum, &c.*] Lacus enim Nymphis ſacri: & Nympha quaſi lympha. *Molles.*] Non rapidi, ſed leviter ſtagnantes: & omnis aqua mollis.

11. *Remiſſum corpus.*] Æſtu longo ſolutum. *Adſtringas.*] Refrigeres: meatus enim corporis claudit frigida aqua. *Brevi.*] Non alto.

12. *Salone, &c.*] Fl. juxta Bilbilim, quo temperatum eſt optimum ferrum, cujus ibi ſecturæ plurimæ.

13. *Præſtabit Vobiſca.*] Alii Vobercum: alii Voberca, quæ circumſepta ſilvis, præſtabit copiam ferarum figendarum.

14. *Prandenti, &c.*] Tibi etiam in prandio accubanti. Alii & non ineptè legunt *prendenti*, prenſanti & captanti feras. Et pro *Voberca* legunt *Vobiſca.* Gruter.

15. *Æſtus, &c.*] Calores æſtivos fugies, merſus auriferis undis Tagi, vel deliteſcens umbroſis ſylvis quæ ad Tagi ripas.

17. *Rigens, &c.*] Alii *recens Derceta*; alii *Dercelia*, &c. *Rigens.*] Alii legunt *recens*, frigens. & Dircenna nomen fontis. Sed duo Palatin. legunt *Dercenna*, non *Dircenna.*

18. *Nemea, &c.*] Fons, gelidiſſimus. Sed Palat. legit *Nutha.*

19. *December.*] Pro ipſa hyeme. *Impotens, &c.*] Meton. efficientis: ſæva.

20. *Rauco, &c.*] Fremente, & ſæviente.

21. *Aprica.*] Calida, ſoli expoſita. *Tarraconis littora.*] Sub hyemem ſc. ſecedes Tarraconem, cælo temperato & clementi ſubjectam.

22. *Laletania.*] De Laletanis Plin. lib. 3. cap. 3. *Laletaniam.*] Palatin. leg. *Lacetaniam.*

23. *Ibi illigatas.*] Vide Turneb. lib. ult. cap. ult.

24. *Vernos apros.*] Mallem *vernas apros*, quod & probat Turnebus & Gruterus. *Vernæ* autem *apri*, ſunt indigenæ & in vivariis nati.

25. *Rumpes, &c.*] Franges, ut ſupra ep. 23. vel venatu delaſſabis & occides. ep. 14. lib. 12. Alii *rumpens.*

26. *Cer-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Cervos relinques villico.
Vicina in ipſum ſylva deſcendet focum
Infante cinctum ſordido.
Vocabitur venator, & veniet tibi
Conviva clamatus prope.
Lunata nuſquam pellis, & nuſquam toga,
Olidæque veſtes murice:
Procul horridus Liburnus, & querulus cliens;
Imperia viduarum procul.
Non rumpet altum pallidus ſomnum reus,

Sed

26. *Cervos, &c.*] Quibus capiendis ſtudium curſus & voluptas minor quam in lepore: Non tamen cervos villico comedendos vult, ſed captandos tantum.

27. *Vicina in ipſum.*] Villam intelligit in ſilvis mediis ſitam.

28. *Infante, &c.*] Villici infantum turba ruſtica. ep.66. lib.4. verſ. 10. Sic Horat. lib.2. Carm. od. 18. *In ſinu ferens Deos, Et uxor & vir ſordidoſque natos.*

29. *Vocabitur, &c.*] Invitabitur venationis ſocius ad convivium ut vicinus, nec erit opus vocatore ſervo. alii *Venabitur vocatus*, id eſt conviva quem voles è vicinis, ep. 57. lib. 3.

31. *Lunata pellis, &c.*] Non aderunt nobiles tum, quibus in calceis lunulæ formam geſtare moris erat; literam ſcilicet C. notam centenarii numeri patriciorum à Romulo inſtitutorum. vide & conjecturas Plutarch. probl. 76. Colerus legit, *lanata nuſquam pellis.* Sed non video quo jure hæc lectio ſollicitari queat. Quod profert de pellitis veſtibus, οὐ πρὸς τοῦτον τὸν Διόνυσον: neque enim hic de Gothorum veſtibus, de quibus intelligendus Sidonii locus, quem adfert ille. De lunatis autem calceis nobilium, paſſim ſtatuit, Juvenalis, alii: & vide Junii Adag. *in aſtragalis nobilitas. Nuſquam toga.*] Non togati anteambulones, clientes & cæteri ſportularum ſalutationumque aſſeclæ. epigramm. 47. verſ. 4 & pigr. 51. lib. 10. Martialis ergò innuit, illam turbam togamque moleſtam non occurrere in Hiſpania ut Romæ; ibique ſe opimo otio & quiete frui poſſe.

32. *Olidæque, &c.*] Et purpurati, muricis infectionem olentes. Vel *olidas* dixit à lotio fortaſſe quo temperabatur purpura. vide epigr. 4. lib. 4. verſ. 6.

33. *Horridus Liburnus.*] Præco publicus è Liburnia oriundus, cujus in concilium vocantis, reos citantis, actiones proclamantis vox, non paucis horrorem incutit. *Querulus, &c.*] Frequentibus querelis patrono moleſtus.

34. *Viduarum, &c.*] Improlium. Quæ importunæ & ſatis cum imperio defunctorum virorum res adminiſtrant, patronorum uſque operam exigentes. Viro ergo mortuo, tuoque olim patrono, viduæ ejus jam imperanti omniaque adminiſtranti parêre cogeris. Imperioſus & arrogantius imperant fæminæ quam viri, propter innatam ſuperbiam: unde Juvenal.

Intolerabilius nihil eſt, quam fæmina dives. Raderus.

35. *Rumpet altum.*] Qui tua ſub Galli cantum oſtia pulſat. *Pallidus, &c.*] Anxius, cauſæque metuens.

37. *Mer-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Sed mane totum dormies.
Mercetur alius grande, & inſanum ſophos:
Miſerere tu felicium;
Veroque fruere non ſuperbus gaudio,
Dum Sura laudatur tuus.
Non impudenter vita, quod reliquum eſt, petit;
Cum fama, quod ſatis eſt, habet.

37. *Mercetur,&c.*] Alius irrequieto labore aucupetur inſani populi auram, ſibi tanquam deſerto patrono acclamantis, σοφῶς. vide ſupra epigr.4. verſ. 7. *Inſanum ſophos*, contradictio implicita, vel Hypallage, *plebis inſanæ.* Nonnulli enim ex Romanis poëtis ſolebant mercede conducere auditores, & laudatores carminum, atque ita mercari acclamationes illas. Quod Martial. lib. 6. teſtatur:

Quod tam grande ſophos clamat tibi turba togata;
Non tu Pomponi, cæna diſerta tua eſt.

Ut & Horat:

Non ego ventoſæ plebis ſuffragia venor
Impenſis cœnarum, & tritæ munere veſtis.

38. *Felicium.*] Horum qui plebis laudibus tumidi & forenſibus negotiis occupati ſe felices credunt, digni ſane miſericordia.

39. *Veroque gaudio.*] Gaudio tranquillæ vitæ, curis & moleſtiis liberæ, non ſolicitæ. *Non ſuperbus.*] Non ambitioſus, non levis populi aura inflatus.

40. *Sura,&c.*] Palphurius Sura, cæterique laudis avidi cauſidici foro vacent. Tu O Liciniane laudum ſatis amplum titulum cumulumque conſecutus in poſterum, citra gloriæ jacturam aut infamiæ notam, otio & quieti indulge.

41. *Petit.*] Alii *perit.*

Jocus ex Homero in Cocum. LI.

SI tibi Miſtyllus cocus, Æmiliane, vocatur:
Dicetur quare non Taratalla mihi?

1. *Si tibi Miſtyllus, &c.*] Ex Homeri Il. α verſ. 465. & alibi Μίςυλλόν τ' ἄρα τἆλλα καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν, Æmilianus coquum ſuum *Miſtyllum* appellaverat. Jocatus Poëta quærit cur non itidem ſibi liceat ſuum cocum appellare *Taratallam*, quod in verſu Homeri ſequitur.

Ad Leporem. LII.

NOn facit ad ſævos cervix, niſi prima, leones,
Quid fugis hos dentes, ambitioſe lepus?
Scilicet à magnis ad te deſcendere tauris,

Et

1. *Prima,&c.*] Maxima, pinguis, vaſta, taurorum ſcilicet & cervorum. Sic ſuprà dixit,

Servantur magnis iſti cervicibus ungues.

2. *Ambitioſe, &c.*] Fati gloriam à leone captans.

4. Ve-

Et quæ non cernunt, frangere colla velint.
Deſperanda tibi eſt ingentis gloria fati:
Non potes hoc tenuis præda ſub hoſte mori.

4. *Velint.*] *Velint?* Interrogatorie.
5. *Ingentis, &c.*] Glorioſæ mortis tibi à Leone datæ: Vinci enim à fortibus aliqua laus eſt. Sic Ovid. lib. 5. Metamorph.

Magna feres tacitus ſolatia mortis ad umbras,
A tanto cecidiſſe viro.

Quinctianum facit aſſertorem. LIII.

COmmendo tibi, Quinctiane, noſtros,
(Noſtros dicere ſi tamen libellos
Poſſim, quos recitat tuus Poëta.)
Si de ſervitio gravi queruntur,
Aſſertor venias, ſatiſque præſtes,
Et, cum ſe Dominum vocabit ille,
Dicas eſſe meos, manuque miſſos.
Hoc ſi terque quaterque clamitaris;
Impones plagiario pudorem.

* Ad

1. *Commendo tibi.*] Fidentinum, de quo ſupra & infra, furem carminum perſtringit, rogatque Quinctianum, ut teſtis contra & aſſertor veniat.

3. *Quos recitat.*] Quos male dum recitat incipiunt eſſe illius. Supra epigramm. 39. *Tuus.*] Poëta Fidentinus, in quem ſequens eſt epigramma.

5. *Aſſertor venias.*] Libertatis vindex, injecta manu aſſere eos in libertatem. *Metaph.* De aſſertoribus plura jam eruditiſſimi homines, Briſſonius, Cujacius, Turneb. lib. 27. cap. 15. Hæc autem omnia petita è Græcorum fontibus. Si quis in ſervitutem abducebatur aut petebatur, poterat quilibet eum in libertatem aſſerere, liberali aſſerere cauſſa manu, id eſt, manum ei injicere & ad judicem ire: quod ἀφαιρεῖσθαι εἰς ἐλευθερίαν Græci dicunt: quemadmodum contrà ἄγειν εἰς δουλείαν, cum quis eum quem ſervum ſuum autumabat, injecta manu in ſervitutem aſſerebat, *Herald.* *Satiſque præſtes.*] Satiſdes, prædem te des.

6. *Et, cum ſe, &c.*] *Manet in Allegoria.* Atque ubi carminum meorum ille plagiarius, verſus quos ego edidi, manumiſi & ſui juris eſſe pronunciavi, in ſervitutem ſuam redigere dolo malo conatur, & ſe auctorem illorum jactaverit, tu aſſertor illorum, ſi bis terve cum illo lege agas plagiaria, perfrictæ frontis poëtaſtrum in ruborem coges. de lege plagiaria conſule Ulpianum & Biſciolam, lib. 8. cap. 13.

7. *Dicas eſſe meos.*] Formulam judicii vindiciarum inſinuat. Sic Ovid. lib. 2. Amorum:

Et dicam mea ſunt; injiciamque manus.

Ex manuum enim injectione ſuum eſſe deſignabant mancipium aut ſervum.

9. *Impones plagiario, &c.*] Affectum pudore, coërcebis furem. *Plagiarius* vero is dicitur, qui plagi, crimen commiſit, id eſt, qui liberos ſeu mancipia, emit aut vendit pro ſuis, aut ſupprimit, furatur.

* Fiden-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

* Ad Fidentinum. LIV.

UNa eſt in noſtris tua, Fidentine, libellis
Pagina, ſed certa domini ſignata figura;
Quæ tua traducit manifeſto carmina furto.
Sic interpoſitus vitio contaminat uncto
Urbica Lingonicus Tyrianthina bardocucullus:
Sic Aretinæ violant cryſtallina teſtæ:
Sic niger, in ripis errat cum forte Cayſtri,

Inter

* Fidentinum plagiarium illum, ait tam malum poëtam, ut ſecerni ejus carmina à ſuis, à quovis poſſint, non ſecus ac corvi à cygnis.

2. *Signata.*] Illa ipſa & ſola illa pagina inepta & inficeta declarat, quis ejus dominus & auctor ſit.

3. *Traducit.*] Prodit, arguit manifeſti furti: & quæ pagina aperte docet te furem eſſe. Vide verſ. 2. in 4. epigr. libri de ſpectaculis. *Carmina.*] Turneb. l. 13. Adverſ. cap. 24. legendum eſſe cenſet *crimina*.

4. *Sic interpoſitus, &c.*] Tua pagina meis libellis inſerta non minus ſordere apparet, quam bardocucullus vitio (alii legunt *villo*, alii *filo*, alii *vilis*) uncto, id eſt oleum olente, & craſſi fili, utpote Gallicus, inter urbanas veſtes purpura violacea tinctas: aut teſtæ fictiles ex luto Aretino inter vaſa cryſtallina: aut corvus inter olores: aut pica inter luſcinias. Qui *filo uncto* legunt, id eſt, filo craſſo aut villo: ſic exponunt: ut Bardocucullus inter Tyrianthinas ſordet, ita tuum carmen in meo libello. Vel *villo uncto*: nam Lingonicus bardocucullus craſſiſſimus erat longis villis, & ſordidus oleo & interpoſitus purpureis & hianthinis veſtibus pexatis & delicatiſſimi coloris, poterat ſuis ſordibus eas inficere & commaculare. Qui verò *vilis* legit, hoc ſenſu; Intelligi enim vult, ſic lænas Tyrianthinas *uncto* ſuo ſeu pingui, ut æſypo, vilis bardocucullus Lingonicus contaminat, ſi interponatur ſive miſceatur. *Ramireſ. Muſambert, &c.*] Sed Salmaſius & Scriverius ex MSS. ita formant hunc verſum:

Sic interpoſito vilis contaminat unco:

Bardocucullus, inquit, &c. acutus & faſtigiatus erat in metam, quales erant cuculli vetuſtiſſimorum monachorum; hodieque ſunt Carthuſianorum & Capucinorum. Sed quia erant longiores non recti ſtabant, ſed inflectebantur retro; hinc ergò flexum illum *uncum* poëta appellaſſe videtur. Revera enim uncantur, quum ita inflectuntur. Sic igitur, inquit, homo tectus bardocucullo purpuratis immixtus deridetur, quando ſcilicet uncus ille aut flexus riſum ſpectantibus movet.

5. *Vrbica.*] Urbana, Romana. *Lingonicus.*] Gallicus. Nam Lingones Galli, qui utuntur bardocucullo. *Tyrianthina.*] Veſtis violacea. color è purpura & viola factus. ab ἴον, *viola*, & *Tyrius*, pro purpureus. Splendidiſſimæ ergò veſtes erant. Quo ergò vilior bardocucullus, hoc magnificentior Tyrianthina.

6. *Aretinæ.*] Aretium Italiæ urbs, ubi terra teſtis apta. *Violant, &c.*] Contaminant cryſtal. comparata cum cryſtallinis vaſis, ipſa ſordent.

7. *Cayſtri.*] Aſiæ fl. cygnis frequens.

8. *Le-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Inter Ledæos ridetur corvus olores:
Sic ubi multiſona fervet ſacer Attide lucus,
Improba Cecropias offendit pica querelas.
Indice non opus eſt noſtris, nec vindice libris:
Stat contra, dicitque tibi tua pagina, fur es.

8. *Ledæos, &c.*] Jupiter ſub imagine cygni Ledam compreſſit, matrem Caſtoris ac Pollucis.

9. *Sic ubi multiſona.*] Sic offendit dulces cantus Philomelæ, garritus picæ. Ordo verborum eſt. *Sic Cecropias querelas offendit improba pica, ubi ſacer lucus multiſona Attide* ſeu Luſcinia *fervet*, reſonat. Pro *offendit*, ſunt qui legant *effundit*. *Attide, &c.*] Philomela, Pandionis regis Athenienſis filia.

10. *Offendit, &c.*] Ita optime reſtituit Scriverius, quamvis ſint qui legant, *effundit*: ſed Gruterus mallet, *offundit*.

11. *Indice, &c.*] Non opus eſt alio delatore aut aſſertore quam tua pagina, quæ te furti accuſet damnetque. de aſſertore ſuperiore epigram. Vel *Indice*, inſcriptione quæ libri auctorem ac dominum habet, ac ſic eum vero domino vindicat. Sunt qui legant *Iudice*. *Vindex* ſeu aſſertor eſt, qui alterius cauſſam ſuſcipiebat vindicandam, quem nunc procuratorem dicimus.

12. *Stat contra.*] Scripta tua diſſimillima meis, te furem etiam, me tacente clamant. *Stare* ergò *contrà* eſt ſurrexiſſe, vel accuſatorem vel defenſorem ad dicendum. Abſoluta autem, vel accuſatione, vel defenſione, jus erat oratori ſedere. *Rad. Rameireſ.*

Ad Fuſcum. LV.

SI quid, Fuſce, vacas adhuc amari;
(Nam ſunt hinc tibi, ſunt & hinc amici:)
Unum, ſi supereſt, locum rogamus:
Nec me: quod tibi ſum novus, recuſes:
Omnes hoc veteres tui fuerunt.
Tu tantum inſpice, qui novus paratur,
An poſſit fieri vetus ſodalis.

* Ad

1. *Si quid, &c.*] Inſcriptio nova fuit, de *Amicorum judicio*. Novos amicos non prorſus rejiciendos docet; ſed videndum an poſſint fieri veteres, nam & veteres aliquando novi fuere. Ergo & ſe poſſe cooptari in numerum amicorum Fuſci, & hoc optare. Si quid loci apud te reliquum ſit novo amico.

2. *Nam ſunt tibi.*] Ut mihi vix locus relictus videri poſſit: ſed cogito illud Saluſtianum, *Amicorum nunquam cuiquam hominum ſatis fuit.*

5. *Hoc veteres, &c.*] Novi ſcilicet.

* Coin-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

* Ad Frontonem. LVI.

Vota tui breviter ſi vis cognoſcere Marci,
Clarum militiæ, Fronto, togæque decus:
Hoc petit; eſſe ſui nec magni ruris arator,
Sordidaque in parvis otia rebus amat.
Quiſquam picta colit Spartani frigora ſaxi,
Et matutinum portat ineptus ave;
Cui licet exigui nemoris ruriſque beati
Ante focum plenas explicuiſſe plagas?

Et

* Communem locum de vita ruſtica, id eſt, beata ac quieta, continet hoc epigramma,

1. *Tui breviter, &c.*] Amici tui Marci Valerii Martialis, id eſt mei.

2. *Clarum, &c.*] Fuit enim tribunus vigiliarum, & conſul. vir clarus juxta ac doctus.

4. *Sordidaque, &c.*] Sine cultu & ſplendore, in re modica & tenui. Barthius legit, *Sobriaque.*

5. *Quiſquam.*] Nemo adeo cui obtigit modicus contiguo cum lare fundus, modo mens ſana ſit, velit ſuperbos aditus regum duraſque fores colere, ut ſummo mane ſalutet patronum. Perſtringit obiter quorundam ἐθελοδουλείαν, qui ut ambitioni ſuæ, aut aliis cupiditatibus ſatisfacerent, humillima quæque & liberis hominibus indigna patiebantur, qualia in potentiorum cultura, concoquenda erant. Atque inter alia, clientulorum matutinas ſalutationes numerat. *Herald.* *Picta, &c.*] Atria divitum ad frigiditatem incruſtata marmore Laconico, natura quidem variegato, ſed & arte inſuper picto, teſte Plin. lib. 35. cap. 1. Marmora enim frigidiora communi ſaxo: hinc Sidonius, alpes glaciales vocat, *Alpes marmoreas.* Deinde ideo forte *picta* dixit, quod Laconicum marmor inſtar herbarum virebat, ut clarum è Papinii locis aliquot. *Picta* ergò *frigora* dixit, pro *frigora ſaxi picti.* Et eleganter *colit frigora*, irriſorie de adulatoribus & matutinis ſalutatoribus. *Colere* enim hic eſt, θεραπεύειν, quomodo αὐλὰς θεραπεύειν dixerunt Menander & Diphilus.

6. *Matutinum ave, &c.*] Salutationis matutinæ vocem ſolennem. καὶ ἠσπάσατο, οὔτι γε τῷ ἑωθινῷ προσρήματι τῷ Χαῖρε, ἀλλὰ τῷ ἑσπερινῷ τῷ Ὑγίαινε χρησάμενος. Dio in Adriano. Communis amicus divitibus dictus, quotidie ſalutatum patronos ventitabat, unicuique verbum Ave prolocutus, tranſibat ad alium atque alium. *Ineptus* dicitur, quod intempeſtiva ſalutatione & oſculis vexabant potentes. Nihil enim crebrius apud iſtius ævi ſcriptores, quam quod de importunis & ineptis ſalutationibus iſtis inculcant non ſine juſta indignatione. Rectè igitur hic *ineptus*. Quid etiam ineptius excogitari poteſt, quam quod de ſalutationum iſtarum diſpoſitione ſcriptores obſervant. Vide Turneb. lib. 28. c. 15.

7. *Cui licet.*] Ex Palat. ſic reſtituit Gruterus: *Cui licet exuviis nemoris ruriſque beato.* *Beati.*] Fertilis. *vel Metonymice*, quod dominum beatum reddat.

8. *Ante focum, &c.*] Evacuare ante focum caſſes & retia prædis onuſta. Sunt qui hic legant, *expoſuiſſe.*

9. Et

Et piſcem tremula ſalientem ducere ſeta,
Flavaque de rubro promere mella cado?
Pinguis inæquales onerat cui villica menſas,
Et ſua non emptus præparat ova cinis?
Non amet hanc vitam, quiſquis me non amet, opto:
Vivat & urbanis albus in officiis.

9. *Et piſcem tremula.*] Et cui piſcari licet in ſuo alveolo, tremula ſeta, arundine ſeu virga, à qua tremente pendet ſeta.

10. *Rubro cado.*] Seu rubra teſta. Sic Horat.

Aut preſſa puris mella condit amphoris.

11. *Inæquales, &c.*] *Menſæ ſed erat pes tertius impar, Teſta parem fecit.* Ovidius Metamorph. 8. ſic epigramm. 41. lib. 2.

12. *Et ſua non emptus.*] Et cui focus miniſtrat epulas inemptas. ſic enim malo, quam *non emptum cinerem*, ligna interpretari non empta. Sic Horat. *dapes inemptas apparet. Raderus.* Meus, *Vicinus.* namque *in ipſum ſylva deſcendit focum.* ſupra epig. 50.

13. *Non amet, &c.*] Concluſio voti. Vitam hanc quietam & privatam oderit is, qui me odit: nihil enim deterius illi imprecari poſſum, quam curas æternas, vigilias, inimicitias, turbas, quibus urbana vita cumulata eſt.

14. *Albus, &c.*] Nonnulli exponunt *pallidus*, anxius ſcilicet & ſolicitus: alii, *pulcher*, non fuſcatus ſcilicet ſole ruſtico. vide epigr. 12. lib. 10. Lipſius 1. Elect. cap. 13. Alba toga indutus inter anteambulonum & niveorum Quiritum officia; ſeu cretatus & candidatus in comitiis. Quo reſpexit Juvenalis, *niveoſque ad frena Quirites*, hoc eſt, in candidis togis officium facientes, ut Vetus ejus interpres hoc ſic exponit.

* Ad Cauponem. LVII.

Continuis vexata madet vindemia nimbis.
Non potes, ut cupias, vendere caupo merum.

* Argutiſſima argutia in Cauponem, cujus ait, tantam eſſe improbitatem, ut volens etiam non poſſit eſſe bonus. Nam boni viri tingunt aqua merum; tingit & caupo: illi ne noceant; iſte tantum ut ſibi proſit.

2. *Vt cupias, &c.*] Quamvis cupias, quod tamen tibi neque pro more, neque voto eſt. malles enim minime eſſe aquoſum, ut in lucrum tuum, aquæ plus ferre poſſet. vide epigramm. 100. lib. 9. unde fides vet. lectioni, *ut cuperes.* Palat. optimus, pro *Caupo*, ſemper legit *Copo.*

Ad Flaccum. LVIII.

Qualem Flacce velim quæris, nolimve puellam?
Nolo nimis facilem, difficilemque nimis.
Illud quod medium eſt, atque inter utrumque probamus.
Nec volo quod cruciat; nec volo, quod ſatiat.

De

4. *Quod cruciat, &c.*] Difficilis enim moroſitas parit odium. *Quod ſatiat.*] Facilis copia contemptum parit.

De pueri precio. LIX.

Millia pro puero centum me mango popoſcit :
Riſi ego : ſed Phœbus protinus illa dedit.
Hoc dolet, & queritur de me mea mentula mecum,
Laudaturque meam Phœbus in invidiam.
Sed ſeſtertiolûm donavit mentula Phœbo
Bis decies ; hoc da tu mihi, pluris emam.

1. *Millia, &c.*] 100000. H. S. noſtræ monetæ 781. l. 1. ſſ. *Mango, &c.*] Mangones prius κηνοτρόφοι & ἱπποκόμοι : poſtea longius tractum, & puerorum altores & negotiatores dicti, qui formoſos pueros exſecabant, frangebantque in Venerem.

2. *Phœbus, &c.*] Draucus.

3. *Hoc dolet, &c.*] Quod tantum precium ipſe dare non poſſum.

4. *Laudaturque meam, &c.*] Uſque adeo ut ego illi invideam.

5. *Sed.*] Sed illi deunciarius muto, turpi in vetulis viduis & pathicis miniſterio, lucratus eſt bis decies ſeſtertium, noſtræ monetæ, l. 15625. hoc tu puſille, mihi facito & puerum pluris emam. *Seſtertiolûm, &c.*] Diminutivum, pro ſeſtertiûm ſyncopate pro ſeſtertiorum, quod cum Adverbio numerali poſitum, deſignat totidem centena millia.

Ad Flaccum de ſportula. LX.

Dat Bajana mihi quadrantes ſportula centum,
Inter delicias quid facit iſta fames?

Redde

1. *Bajana, &c.*] Poëta Flaccum erat comitatus Baias, ſpe non parvæ alicujus & quotidianæ ſportulæ. Itaque peracta ibi lotione, cum ſportellam minutam accepiſſet, fruſtrationem illam ulciſci voluit hoc epigrammate, quaſi dicat, Bajis, quidem, ubi optimæ erant aquæ, lavi; ſed peſſime cænavi. *Bajana mihi quadrantes ſportula.*] Sportula mihi, quod una lavarem, data à potentiori amico quocum ſeceſſeram in Bajas. epigr. 7. lib. 3. verſ. 3. *Sportula.*] Sportula ergò propriè, ciborum vel pecuniarum receptacula. unde μετωνυμικῶς pro ipſa pecunia & cibo frequentiſſime apud ſcriptores ponitur. Turnebus, ſportellas, vitiles ait eſſe, quibus bellaria ferebantur. Tum Sportulam accipiebant quidem ex more, tenuiores tantum ; ſed Juvenalis queritur à potentioribus eandem expeti ſolitam, & Martial. lib. 10. epigr. 10. Tum à Martiale pluries *ſportula* opponitur *cœnæ rectæ*, quæ dicitur, cum accumbentibus juſta cœna datur. *Quadrantes centum.*] Valent 25. aſſibus. dictus *quadrans*, quod ſit quarta pars aſſis. τὸ ἀπὸ σπυρίδος δεῖπνον Græcorum, à Romanorum ſportulis longè differebat. vide Heraldum in hunc locum.

2. *Delicias, &c.*] Balnei Bajani, in tanto ſcilicet luxu, & in iſtis delitiis, quibus Baiæ celebres ſunt. *Iſta fames.*] Sportulæ C. quadrantum, quæ eſurientem non ſatiet.

3. *Red-*

Redde Lupi nobis, tenebroſaque balnea Grylli:
Tam male cum cœnem, cur bene Flacce lavor?

3. *Redde, &c.*] Redde mihi vulgata Romæ balnea, Grylli tenebras Æoliamque Lupi (lib. 2. epigr. 14.) male enim conveniunt delicata Bajana balnea, cum cœna famelica. *Lupi, Grylli.*] Nomina ſunt balneatorum, qui mercenaria balnea habebant. *Tenebroſaque, &c.*] Epigrammatum XIV. libro II. *Et Grylli tenebras Æoliamque Lupi.* Balnea antiquis obſcuriora: poſtea apertiora & clariora. Seneca epiſtola 87.

De Lepore & Leone. LXI.

INtres ampla licet torvi lepus ora leonis,
Eſſe tamen vacuo ſe leo dente putat.
Quod ruet in tergum, vel quos procumbet in armos,
Alta juvencorum vulnera figet ubi?
Quid fruſtra nemorum dominum regemque fatigas?
Non niſi delecta paſcitur ille fera.

3. *Quod ruet in tergum.*] Juvenci vel tauri, vel grandioris animalis. *Ruet* autem ſignificat impetum feræ, quo fertur in prædam. *Armos.*] Armi ſunt in pecudibus, qui in hominibus humeri. Et pro *procumbet* ſunt qui legant *prorumpet.*

4. *Iuvencorum, &c.*] Qualia juvencis ſolet infigere.

5. *Quid fruſtra, &c.*] Concluſio à præſtantia & nobilitate leonis. *Dominum, &c.*] Leonem. de his ſupra ſæpius.

6. *Delecta.*] Barthius legit, *dejecta*, & quidem aptè.

* Ad Licinianum, ſcriptores unde. LXII.

VErona docti ſyllabas amat vatis;
*Marone * felix Mantua eſt:*
Cenſetur Apona Livio ſuo tellus,

Stella-

* Licinianum Bilbilitanum poëtam civem ſuum ad poſteritatis & gloriæ ſpem erigit hoc epigrammate, adductis multis poëtis & aliis ſcriptoribus, qui patriam ſuam item glorioſam reddiderunt. *Ramireſ.*

1. *Syllabas.*] Verſus è quibus plerique Hendeca *ſyllabi* Phalœcii. *Amat.*] Cum ipſe ſcripſerit amatoria. adverte ſignata & ad argumentum cujuſque autoris vel loci appoſita verba, *Amat*; *felix*; *cenſetur*; *plaudit*; *ſonant*; *facunda loquitur*; *gaudent jocoſæ*; *gloriabitur*; & modeſtum illud, *non tacebit. Vatis.*] Catulli.

2. *Mantua eſt.*] Virgilius natus eſt in pago qui Andes dicebatur, non procul à Mantua.

3. *Cenſetur.*] Magni fit. in cenſu & æſtimatione eſt. Ergo *Cenſeri* hic non vulgata, ſed elegantiori ſignificatione acceptum. Cenſebantur Romani ope ſua, ut ait ille, quibus facultates ſuppetebant: quibus contra nihil præter paupertatem inerat, capite cenſebatur. Unde nata honeſta locutio, *Cenſeri armis,*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Stellaque nec Flacco minus:
*Apollodoro * plaudit imbrifer Nilus;*
*Naſone Peligni * ſonant.*
Duoſque Senecas, unicumque Lucanum
** Facunda loquitur Corduba.*
** Gaudent jocoſæ Canio ſuo Gades;*
Emerita Deciano meo.
*Te, Liciniane, * gloriabitur noſtra*
** Nec me tacebit Bilbilis.*

virtute, &c. Pauperculos ergò, & qui capita ſolum Reipublicæ offerebant, alio nomine *proletarios* appellabant, quod ad prolem tantum generandam utiles viderentur. *Apona, &c.*] Patavinus ager, Patavium, ab Apono *Fonte*. *Antenoreæ vitam qui porrigit urbi*, &c. Claudiano celebrato epigram. 3.

4. *Stellaque; nec.*] Vide ſupra epigramm. 8. & lib. 7. epigr. 13. *Flacco minus.*] Valerio Flacco.

5. *Apollodoro.*] Poëta Alexandrino, Menandri æmulo. *Plaudit.*] Sunt qui legant, *gaudet*. *Imbrifer, &c.*] Qui inundatione ſua, vice imbrium (qui in Ægypto rari) fungitur in terra irriganda.

7. *Duoſque, &c.*] Patrem Rhetorem & declamatorem; filium Philoſophum & tragicum. vel L. Senecam Philoſophum fratriſque ejus filium Marcum tragœdum. vide epigr. 40. lib. 4.

9. *Iocoſæ, &c.*] Saltatricularum laſcivia & petulantia. ſupra epigr. 42. verſ. 9. de Canio, infra epigr. 10.

10. *Emerita, &c.*] Emerita, Auguſta civitas Hiſpaniæ ad Luſitaniam ſpectans.

12. *Bilbilis.*] Vide ſupra epigr. 50.

De Lævina. LXIII.

CAſta, nec antiquis cedens Lævina Sabinis,
Et quamvis tetrico triſtior ipſa viro;
Dum modo Lucrino, modo ſe permittit Averno;
Et dum Bajanis ſæpe fovetur aquis:

Inci-

1. *Caſta, &c.*] Balnea publica caſtis vitanda, docet exemplo Lævinæ. Lævina ficta vox: balneorum enim calidorum nimium uſum ſæpius impudicitia conſequitur, quum eorum fomentis ignis interior excitatur. Sane veteres θερμὰ λουτρὰ virtuti ac fortitudini contraria exiſtimabant, atque his vires enervari, & corpora reddi ἀσθενῆ καὶ μαλακά. Tum etiam quia nuditatem tam ſui, quam alieni corporis caſtitati ac pudicitiæ non parum officere ſibi perſuadebant patres ſancti. *Sabinis.*] Sabinæ caſtæ audiebant, quarum patrii mores incorrupti & ſancti: *intactior omni Crinibus effuſis bellum dirimente Sabina.* Juv. Satyr. 6. & Lucan. 1.

2. *Tetrico.*] Quaſi alienus ab inhoneſtis voluptatibus, ſtudiis ac jocis.

3. *Lucrino, Averno, &c.*] Balneis publicis in lacu Lucrino Avernoque & Bajis.

4. *Bajanis.*] Præter commune balneorum omnium vitium, Bajis inſuper plura luxuriæ incentiva; ut Seneca non dubitarit Baias *diverſorium* vitiorum appel-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Incidit in flammas, juvenemque ſecuta, relicto
Conjuge, Penelope venit, abit Helene.

appellare, epiſt. 11. Et in quibuſlibet balneis oblata ſæpe & arrepta delinquendi occaſio. Ovid. lib. 3. κακο-τεχνίας:

Cum cuſtode foris tunicam ſervante puellæ,
Celent furtivos balnea multa jocos.

5. *Incidit, &c.*] *Elegans Antitheſis.* dum ſe lavat aquis, incidit in flammas, amoris ſcilicet inhoneſti.

6. *Penelope venit.*] Caſta. *Abit.*] Extenditur ultima ſyllaba propter contractionem, pro *abiit. Helene.*] Adultera.

Ad Celerem. LXIV.

UT recitem tibi noſtra rogas epigrammata. nolo.
Non audire, Celer, ſed recitare cupis.

1. *Vt recitem, &c.*] An quia audire aliena præ ſe ferens Celer, ſua recitandi occaſionem captaret, adeoque Martialem evocaret? An verebatur Poëta ne epigrammata ſua nondum edita, ſi apud Celerem recitaſſet, memoriæ mandata illa pro ſuis venditaret?

2. *Audire.*] Sc. noſtra. *Recitare* ſc. tua.

Ad Fabullam ambitioſam. LXV.

BElla es; novimus: & puella; verum eſt:
Et dives; quis enim poteſt negare?
Sed dum te nimium, Fabulla, laudas;
Nec dives, neque bella, nec puella es.

1. *Bella es, &c.*] Φιλαυτίαν Fabullæ taxat, docetque Virgines commendari modeſtia & verecundia. Sane non tam ambitioſam puellam, quam vanam, φίλαυτον, atque ideo ſtolidè oſtentatricem notat Martialis; atque in ejus perſona oſtentationis ac vanitatis ſtultitiam oſtendit.

2. *Quis enim, &c.*] Videtur Rutgerſio ſcribendum: *Quis & id poteſt negare?*

4. *Nec dives, &c.*] Res enim vel ſumma laude dignas ſordeſcere facit arrogans φιλαυτία. Egregie Plinius epiſt. 8. lib. 1. *Quod magnificum referente alio fuiſſet, ipſo qui geſſerat recenſente, vaneſcit, &c.*

Ad Cæcilianum, de * genere & declinatione ficus. LXVI.

CUm dixi, ficus, rides quaſi barbara verba,
Et dici, ficos, Cæciliane, jubes.

Deci-

* Emendandum lemma. neque enim neceſſe fuit, ut de genere τȣ̃ *ficus* doceret quicquam, cum de declinatione tantum incideret quæſtio, negante Cæciliano dici *ficus* de fructu, & dici *ficos* jubente. Reſpondet Poëta, *ficum* etiam quartæ declinationis dici pro fructu, ficum vero pro morbo ordinis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Dicemus ficus, quas ſcimus in arbore naſci:
Dicemus ficos, Cæciliane, tuos.

eſſe tantum ſecundi. Cum itaque nihil hic de genere moveatur, neque apud probæ notæ autorem quempiam, reperiatur ficus pro morbo in alio quam fœmineo genere, ut & *σύκωσις* Græca, exponunt *Tuos*, ſcilicet *filios*. Raderus dicit, nihil hic Grammaticos docere, cum ex hoc loco conantur oſtendere, nomen *ficus* pro morbo eſſe generis virilis, quum *tuos* non referatur ut adjectivum ad *ficos*; ſed ut ſubſtantivum *ἀσυνθέτων*, tuos inquam filios, ſervos *ficos* dico, quod ficoſi ſint. Qua turpitudine notavit aliam familiam, lib. 7. epigr. 70. *Ficoſa eſt uxor, &c.* Sed *ficum* appellari ficoſum hominem probat epigr. 52. lib. 4.

4. *Tuos.*] Liberos, famulos, pueros delicatos. ut epigrammatum 52. lib. 4. & lib. 12. epigrammatum 33. Alii tamen *tuos* adjective referunt ad *ficos*, & ex epigrammate hoc probatum eunt *ficum*, pro morbo, utriuſque eſſe generis. Sed & aliam vide lectionem, aliamque expoſitionem Laur. Vallæ eleg. 4. lib. 1.

Ad furem, de libro ſuo. LXVII.

ERras meorum fur avare librorum,
Fieri Poëtam poſſe qui putas tanti,
Scriptura quanti conſtet, & tomus vilis.
Non ſex paratur aut decem ſophos nummis.
Secreta quære carmina, & rudes curas,
Quas novit unus, ſcrinioque ſignatas
Cuſtodit ipſe virginis pater chartæ;

Quæ

1. *Erras meorum, &c.*] Invehitur in plagiarium ſuorum librorum, qui exiſtimabat poëtam fieri poſſe, recitandis pro ſuis carminibus, Martialis: monetque ut quæ nondum ipſe vulgaverat, emat, quamvis majori pretio, ſi velit ſua furta non deprehendi. *Ramir.*

2. *Fieri Poëtam, &c.*] Qui ambitioſe nomen Poëtæ aucuparis.

3. *Scriptura, &c.*] Librarii tranſcribentis opella, & non ita magni precii charta, ſcapus.

4. *Non ſex, &c.*] Ipſa ſapientia aut ſapientiæ laus non paratur, quo liber, pretio.

5. *Secreta, &c.*] Nondum vulgata. *Rudes curas, &c.*] Verſus nondum in publicum emiſſos. vide lib. 6. epigr. 42.

6. *Vnus, ſcrinioque.*] Autor ſolus. *Signatas, &c.*] Clauſas, necdum editas.

7. *Virginis.*] Quæ nondum lectorem experta eſt; quam nullius viri manus contrectavit, nullius lectoris oculus foris vagantem vidit. Junius vult Virginis chartam eſſe, ex qua nullum tranſcriptum eſt exemplar: quaſi tunc pepererit charta, ubi ex ea deſumptum ſit exemplum jam invulgatum. *Pater chartæ.*] Autor.

8. *Quæ*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Quæ trita duro non inhorruit mento.
Mutare dominum non poteſt liber notus.
Sed pumicata fronte ſi quis eſt nondum,
Nec umbilicis cultus atque membrana:
Mercare tales ab eo, nec ſciet quiſquam.
Aliena quiſquis recitat, & petit famam;
Non emere librum, ſed ſilentium debet.

Ad

8. *Quæ trita, &c.*] Quæ nondum lectoris manu verſata, lanugine inhorreſcit, piloſaque facta eſt. *aliis* quæ nondum recitata atque edita horreſcit, ab auditorum baſiantium mento. ut epigramm. 4. ſupra 93. lib. 10. verſ. 6. Salmaſius verò ſic exponit hunc locum: In evolvendis chartarum voluminibus, partem adhuc involutam mento ſubjiciebant: primorem verò partem ſubinde explicantes, ambabus tenebant manibus ſimulque legebant, eam interim quæ nondum erat explicita, ſub mento convolutam tenentes. Hinc de charta Virgine, & quæ adhuc intacta erat, dicebant eam mento tritam non eſſe. Horridior quippe fiebat manibus, & mento trita, excitatis inarum filamentis & fibris. Græcum Epigramma *ἀνέκδοτον* Stratonis:

Εὐτυχὲς οὐ φθονέω, βιβλίδιον, ἦ ῥά σ᾽ ἀναγνοὺς,
Παῖς τις ἀναθλίβει πρὸς τὰ γένεια τιθείς.

Vides chartam dum legitur & evolvitur, mento ſubjici terique. Sed *durum mentum* perperam pro ipſa chartæ barba accipiunt, quum de lectoris mento intelligendum ſit, quo charta trita inhorreſcit, eo quo diximus modo.

9. *Mutare, &c.*] Fruſtra & ſero plagiarius ſibi adſcribit opus, cujus innotuerit autor.

10. *Pumicata fronte.*] Libri pellibus, ut nunc fit, olim obtegebantur, eæque pumice poliri ac levigari ſolebant. Si quis vero liber novus ſit, cujus frontes (eæ ſunt, extremitates membranæ in orbem complicatæ, in medio quarum apparebant cornua) pumice jam primum poliuntur; & cujus umbilicus (is eſt, bacillus cedrinus, buxeus, cupreſſinus, &c. extremæ paginæ, abſoluto jam opere, aſſutus) vel umbilici extremitates (quæ, complicatis in volumen membranis, utrinque apparent, cornuaque appellantur) ebore, argento vel auro ornantur: & quem noviſſime obducit pellis, hunc eme, ſimulque autoris ſilentium.

11. *Vmbilicis.*] Bullæ in utraque libri extima facie mediæ. In fine libri ex ligno aut oſſe umbilici ſolent apponi. Pieri. lib. 34. *Per umbilicum*, inquit, *intelligendus eſt, voluminis terminus qui, cum volumen explicatur in fine eſt: cum verò idem obvolvitur in ſpiram collectam, medium tenet locum.*

12. *Mercare, &c.*] P. Scriverius *Mercare. tales habeo, nec ſcilicet.* Heraldus ſic ſcribendum cenſet: *Mercare tales, habeo; nec ſciet quiſquam.* Si vis, inquit, libros ejuſmodi emere, præſto eſt qui tibi vendat. Habeo enim quos nemo unquam vidit; nec cuiquam quid inter nos actum ſit dicam: quod unum præſtare debet is qui merces ejuſmodi vendit homini *ἀλαζόνι* & ex alienis laboribus famam & gloriam quærenti.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Chærilum. LXVIII.

LIber homo es nimium, dicis mihi, Chærile, ſemper:
In te qui dicit, Chærile, liber homo eſt.

1. *Liber homo, &c.*] Παῤῥησιαστὴς, libertatem nimiam in jocis uſurpans.

2. *Liber homo.*] Negotiis liber, nihilque aliud quod agat habens, ſi in vile tuum caput dicere vacet. eſtque jocus in ambiguitate τȣ̃ *liber. Eſt.*] Alii: *eſt?* Erotetice. Dixerat enim cum in alios pleroſque malos poëtas Martialis, tum in Chærilum quoque. Hinc Chærilus ei dicere ſolitus nimis libera lingua eum eſſe ſeu παῤῥησιαστήν. Martialis indignans, tua fide, inquit, Chærile, in te qui dicit, liber eſt ſive παῤῥησιαστὴς, & intelligi vult dignum qui omnibus omnium dicteriis, tanquam ſcopus, telis propoſitus ſit. *Muſambert.* Vel ita interpretandum: Tu me Chærile hominem procacioris & liberioris linguæ reum facis: Ego mihi conſcius ſum, nullum à me læſum ſciente volente. niſi forte in te neſcius liber ſum, qui tibi conſcius es, & de te putas omnia dici. *Raderus.*

De Rufo. LXIX.

QUidquid agit Rufus, nihil eſt niſi Nævia Rufo.
Si gaudet, ſi flet, ſi tacet, hanc loquitur.
Cœnat, propinat, poſcit, negat, innuit; una eſt
Nævia; ſi non ſit Nævia, mutus erit.
Scriberet heſterna patri cum luce ſalutem;
Nævia lux, inquit, Nævia! lumen, ave.
Hæc legit, & ridet demiſſo Nævia vultu.

Nævia

1. *Quidquid, &c.*] Rufi cujuſdam, ob Næviæ uxoris amorem furentis, deſcribit ineptias; qui nihil aliud quam Næviam nocte dieque ſonabat.

2. *Si tacet, &c.*] Vel tacitus inſanum ſuum Næviæ amorem geſtu fatetur.

3. *Propinat.*] Quod etiam Paraſitus ab heri ſui amica ſtipulabatur, in ea quam ſcribebat ſyngrapha, apud Plautum in Aſinaria:

Tecum una poſtea pocula potitet;
Abs ted accipiat, tibi propinet, tu bibas.

Innuit.] Eadem ſyngrapha:

Neque ulla ulli homini nutet, nictet, annuat.

Una eſt, &c.] Nihil aliud loquitur, aut ſpirat quam Næviam. Sola ei in ore, & in animo eſt. Sic amor veſanus ſignificatur, πάντ' ἐστιν. Eleganter quoque is dicitur πάντα εἶναι, cujus opera & auctoritas præcipua in re aliqua eniteſcit, & qui unus eſt inſtar omnium. Lucanus lib. 3. *Omnia Cæſar erat.*

6. *Nævia lux, inquit, Nævia! lumen.*] Sic melius quam *numen.* nam etſi amicæ amantium ſuorum verè deæ; nihilominus quia *lucem* antea Næviam dixit, *lumen* quoque videtur adjicere. Tales igitur amatorum aſſentatiunculæ, frequentes in Comœdiis. *Heraldt.* *Lumen.*] Sunt qui legant, *numen.*

8. Non

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Nævia non una eſt: quid vir inepte furis?

8. *Non una eſt, &c.*] Non tibi, non uni ſoli vacat, *prius oculo contenta erit uno.* imo publicum eſt proſtibulum. luſus eſt in ambiguitate τȣ̃ *una.* Scr. legit *una.*

Ad Maximum. LXX.

COepit, Maxime, Pana quæ ſolebat,
Nunc oſtendere Canium Terentos.

1. *Cœpit.*] Canium continuo riſu diſtentum comparat hoc epigrammate cum Pane Deo, qui ridentis imagine viſebatur apud Terentum in Campo Martio. Panis fabulam exponit Natal. Comes Mythol. libro 5. capite 6.

2. *Oſtendere.*] Heic *oſtendere* eſt veluti portentum, aut rem ſane novam & parum cognitam exhibere. Sic δεῖξαι Græcis. *Herald.* *Terentos.*] Terentos (qui locus erat in campo Martio, templo Ditis inſignis) ſpectabilis ſimulachro Panis habitu ſemper ridentis ficti, ne forte vacet, oſtendit jam Canium poëtam Gaditanum σεσηρότα æque & ridentem. vide lib. 3. epigr. 20. & ſupra epigr. 92. verſ. 10. Canius autem forte in campo Martio tum ſedem locarat.

Ad Librum. LXXI.

VAde ſalutatum; pro me liber ire juberis
Ad Proculi nitidos officioſe lares.
Quæris iter? dicam: vicinum Caſtora canæ
Tranſibis Veſtæ, virgineamque domum.
Inde ſacro veneranda petes Pallatia clivo,
Plurima qua ſummi fulget imago ducis.
Nec te detineat miri radiata Coloſſi,
Quæ Rhodium moles vincere gaudet opus.

Flecte

2. *Proculi, &c.*] C. Julii Proculi. C. Julio Proculo ſalutationis loco librum mittit, cujus ſcriptio & labor poëtam detinuit, quo minus ipſe coram, Proculum ſalutaret. Domus ergò Martialis erat ad pilam Tiburtinam, ut ipſe teſtatur, in ſeptima regione urbis:

Sed Tiburtinæ ſum proximus accola pilæ, &c.

Proculi verò domus erat in palatio, regione x. ad lævam templi Deûm matris. Mediam viam hic deſcribit Martialis. *Officioſè.*] Quia hæc togata ſalutatio inter officiorum genera, de quibus antea.

3. *Caſtora.*] Caſtoris templum, in foro. *Canæ, &c.*] Antiquæ Deûm matris Virginumque Veſtalium templum.

5. *Clivo.*] Colle Palatino.

6. *Plurima, &c.*] Ea parte qua ſtatua equeſtris Imp. Domitiani poſita eſt, id eſt, in foro.

7. *Coloßi.*] Supra epigr. 2. verſ. 2. vide Turneb. lib. 7. cap. 2.

8. *Rhodium, &c.*] Coloſſum Rhodium, qui inter 7. orbis miracula cenſetur, 60. cubitorum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Flecte vias hac, qua madidi ſunt tecta Lyæi,
Et Cybeles picto ſtat Corybante tholus.
Protinus à læva clari ſub fronte Penates,
Atriaque excelſæ ſunt adeunda domus.
Hanc pete, ne metuas faſtus, limenque ſuperbum:
Nulla magis toto janua poſte patet;
Nec propior quam Phœbus amat, doctæque ſorores.
Si dicet; quare non tamen ipſe venit?
Sic licet excuſes: quia qualiacumque leguntur
Iſta, ſalutator ſcribere non potuit.

9. *Madidi, &c.*] Templum Bacchi, vino uvidi. *Madidus* pro approbè poto, frequens & elegans eſt apud Plautum, Juvenalem. Sic & *Vvidus* Horat. Od. 5. lib. IV. Atque eodem modo Græci βρέχειν: unde βεβρεγμένος. *Herald.*

10. *Et Cybeles, &c.*] Et tholus in Cybeles templo, ſupra quem Galli, deæ evirati ſacerdotis, effigies ſtabat. *Corybantes* erant evirati ſacerdotes Cybeles. eſt autem *tholus*, camera ædificii in faſtigiatum acumen deſinens, in qua trabes coëunt, ibidemque ſcutum affixum, à quo dona ſuſpenduntur.

11. *Protinus, &c.*] Ad lævam Ideæ matris, ſitæ ſunt Proculi ædes. *Sub fronte, &c.*] Alii *tibi*.

14. *Nulla magis toto, &c.*] Antiquis temporibus portæ etiam privatorum rarò patebant: Proculi ergò humanitatem heic commendat, cujus fores amicis & ſalutatoribus apertæ erant, neque iis difficultatibus obſeptæ. Veteres etiam Græci quum aliquem φιλόξενον, & ergà hoſpites humanum deſcribere vellent, ejus januas toto poſte ſemper apertas dicebant, οὐδέποτε ἔχειν ἡ θύρα.

15. *Nec propior, &c.*] Nec Apollini Muſiſque ulla domus gratior.

17. *Sic licet.*] Sunt qui legant *ſcilicet*. *Quia qualiacumque, &c.*] Quia non fuiſſet illi ocium ſcribendi hæc qualiacunque epigrammata, ſi ſalutandi officiis vacaſſet.

Ad Somnum. LXXII.

NÆvia ſex cyathis; ſeptem Iuſtina bibatur;
Quinque Lycas; Lyde quatuor; Ida tribus.

Omnis

1. *Nævia ſex.*] Pro *Nævia*, quidam *Lævia* leg. Priſcis moris fuit in compotationibus in honorem & gratiam abſentis amicæ, amici vel Imperatoris, haurire tot cyathos quot eſſent in amici, amicæve nomine literæ, quod vel aperte profitebantur, vel ſodalibus ariolanda & conjectanda reliquerunt, ubi vel totidem poſcerent cyathos, vel poculum quod tot cyathos caperet. Itaque ſex cyathis bibebatur Nævia, hoc eſt, unico poculo, quod capiebat ſex cyathos, qui *Semis* dicebatur. Sic *ſeptunx*, ſeptem cyathos; *Quincunx*, quinque: *Triens*, quatuor, capiebat. Eſt etiam poculi octo cyathorum mentio, nomine *beſſis*. epigr. 37. lib. XI. vide epigr. 51. lib. 8. epigr. 95. lib. 9. epigr. 37. & 39. lib. II. *Cyathis, &c.*] Ex MSS. quibuſdam ſunt, qui *calathis* ponunt, ut & Virgilius dixit, *Vina novum fundam calathis Arviſia nectar.*

Verum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Omnis ab infuſo numeretur amica Falerno;
Et quia nulla venit, tu mihi, Somne, veni.

Verum præfero τῷ *cyathis* noſtro uſitatius, locis modo citatis.

4. *Et quia, &c.*] Et quoniam nihil valent numeri & invocatio ut adſint amicæ, tu Somne veni. Verum ideo poculum iſtud & Somnum videtur exoptare, quia nox longa quibus mentitur amica aut ſperatur. Et vel *eos* deridet qui potando, ſcortando, dormiendo inertem traducunt vitam. vel alludit ad poculum quod Mercurii nomine conceptum ſumebatur in conviviis ultimum ad conciliandum ſomnum, cum tria eſſent apud Græcos ſacra pocula; 1. Jovis Servatoris; 2. Boni Dæmonis; 3. Mercurii, qui ſomni præſes.

Ad Fidentinum. LXXIII.

NOſtris verſibus eſſe te Poëtam
Fidentine, putas, cupiſque credi?
Sic dentata ſibi videtur Ægle,
Emptis oſſibus, Indicoque cornu:
Sic, quæ nigrior eſt cadente moro,
Ceruſſata ſibi placet Lycoris.
Hac & tu ratione, qua poëta es,
Calvus cum fueris, eris comatus.

1. *Noſtris verſibus.*] Fidentinum plagiarium, quem jam ſæpius traduxit, pungit iterum hoc Epigrammate, ac paucis verbis φενακιςὴν eum eſſe concludit, qui alienis verſibus Poëtam ſe facere velit; quomodo calvus aſſumta φενάκη & aliena coma facit ſe comatum. *Herald.*

3. *Sic dentata, &c*] Emendo & adſciſcendo aliena pro ſuis.

4. *Oſsibus.*] Dentibus ex oſſe vel ebore factitiis. *Indicoque, &c.*] Elephantis belluæ Indicæ cornu, ut volunt Varro, Pauſanias, Oppianus, &c. vel dente juxta Ariſtot. Plinium, Philoſtratum. ſupra epigr. 9 lib. ſpect. verſ. 2.

5. *Cadente moro.*] Præmaturo, qui niger.

6. *Ceruſſata, &c.*] Candida & lita ceruſſa. ψιμυθίῳ.

7. *Hac & tu, &c.*] Φινάκην, id eſt, comam addititiam ſumendo. Notum Adag. *Calvus comatus*, ad eos irridendos, qui, quæ ex ſe non habent, fuco & impoſturis habere, videri volunt.

Ad Cæcilianum. LXXIV.

NUllus in urbe fuit tota, qui tangere vellet
Uxorem gratis, Cæciliane, tuam;

Dum

1. *Nullus in urbe.*] Argutiſſimum epigramma eſt, quo perſtringit Cæcilianum, qui cum deformem haberet uxorem, zelotypia tactus, repente eam cuſtodibus ſepſit: quam autem deceptus fuerit hac cautione, ironicōs declarat.

2. *Gratis.*] Vult Poëta Cæciliani uxorem deformem à nemine tactam eſſe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Dum licuit : ſed nunc poſitis cuſtodibus, ingens
Turba fututorum eſt. ingenioſus homo es.

eſſe gratis, hoc eſt, ſine pretio liceret, ſive etſi ultro daret : poſita vero cuſtodia ceptam eſſe ambiri, & mœchos veniſſe pretium offerentes. Itaque ingenioſum eſſe ait hominem Cæcilianum, qui artem illam quæſtum faciendi excogitarit : *Muſambert.*

4. *Ingenioſus, &c.*] *Vel Ironice.* id eſt, fatuus, qui cuſtodia arcta & zelotypia tua dentes exacueris amatoribus, qui prius quidem incuſtoditam negligebant, jam vero *Neſcio quid, quod te ceperit eſſe, putant*, quia *Nitimur in vetitum, &c.* ut habet Ovidius 4. eleg. lib. 3. Amorum, unde ſumptum eſt hoc epigramma. *vel Ingenioſus*, qui hoc artificio uxoris pretium & deſiderium excitaſti quam nemo prius gratis, id eſt, ſine pretio tangere vellet.

Ad Paullam. LXXV.

MOechus erat. poteras tamen hoc tu, Paulla, negare:
Ecce, vir eſt. numquid, Paulla, negare potes?

1. *Mœchus, &c.*] Increbuit ſuſpicio conſuetudinis tuæ cum mœcho dum viveret prior maritus, poſtquam vero illo elato nupſeris ſuſpecto illi mœcho, feciſti ſuſpicioni fidem, rem propemodum faſſa. vide idem epig. 22. l. 6.

De Lino. LXXVI.

DImidium donare Lino, quam credere totum,
Qui mavult : mavult perdere dimidium.

1. *Dimidium, &c.*] Lino, quod nil reddat, nil credendum. *Donare* & dare quaſi perdere eſt. *Quam credere, &c.*] Mutuum dare.

2. *Mavult, &c.*] Æque enim utrunque non ſolvit, mutuum ac donatum ; totum ac dimidium.

Ad Flaccum. LXXVII.

O Mihi curarum pretium non vile mearum,
Flacce Antenorei ſpes & alumne Laris :
Pierios

1. *Curarum, &c.*] Hic eſt Valerius Flaccus Setinus ſeu Patavinus, auctor octo librorum Argonauticorum. Hoc epigrammate Martialis, Flaccum poëtam magnum, ſed tenui cenſu, hortatur, ut deſinat poëtari, ac forum adeat, ac quæſtuoſam eloquentiam ſectetur ; quando nullus aut exiguus honos ſit præmiumque Muſis. vide Sat. 7. Juvenal. verſ. 202. Curarum mearum levamen unicum & ſolatium. *vel* ſtudii poëtici quod mihi tecum eſt commune, grande decus.

2. *Antenorei, &c.*] Urbis Patavii quam condidit Antenor. fuit enim Val. Flacc. Argonauticôn autor civis Patavinus.

3. *Pie-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Pierios differ cantuſque choroſque ſororum:
Æs dabit ex iſtis nulla puella tibi.
Quid petis à Phœbo? nummos habet arca Minervæ:
Hæc ſapit, hæc omneis fœnerat una deos.
Quid poſſent hederæ Bacchi dare? Palladis arbor
Inclinat varias pondere nigra comas.
Præter aquas Helicon, & ſerta, lyraſque Dearum
Nil habet, & magnum ſemper inane ſophos.
Quid tibi cum Cirrha? quid cum Permeſſidos unda?
Roma-

3. *Pierios, &c.*] Deſine & deſere poëticam, cum Muſæ nullo ſint in pretio. vel differ in aliud tempus, cum præſens poſtulet ut rem facias. Juvenal. 7. Sat. Tit. Calpurn. 4. Eclog. Ovid. paſſim. & Quintil. dialog.

4. *Iſtis nulla, &c.*] Novem. Muſ. Pierid.

5. *Quid petis à Phœbo. &c.*] Sic legendum cenſet Gronovius.

Hæc ſapit, hæc omnes fænerat una Deos. Interpretantur, poſſe illam in fœnus dare omnibus diis. At *fænerare Deos* dicitur; ut *fænerare pecuniam, beneficium*, Ciceroni; *lumen* Plinio. *Deos* intellige nota figura deorum dona, ſapientiam, pulchritudinem, potentiam. Sic Juvenalis, *nullum numen abeſt, ſi ſit prudentia.* qui prudens eſt, inquit, habet omnes deos, hoc eſt, quicquid à diis peti, ſperari, dari poteſt. Sic etiam *arca Minervæ fænerat*, confert, tribuit *omnes deos*, quæcunque ſcilicet alii dii dare dicuntur. *Gronovius. Phœbo, &c.*] Cui laurus & laus nudà curæ. Si ipſe Deus pauper eſt, quid poëtæ, ejus alumni clienteſque haberent? *Arca Minervæ.*] Arcæ patronorum, quibus leges & cauſæ, quas dedit, quas docuit Minerva, numorum affatim dederunt.

6. *Hæc ſapit.*] Lucri enim bonum odorem ſapere, vera eſt hodie ſapientia. alludit autem ad Avieni apologum l. 3. fab. in quo Palladem collaudat Jupiter, quod cæteris diis, ſteriles ad gloriæ ſpeciem eligentibus arbores, illa olivam propter fructum elegiſſet. ut mox verſ. 11. *Hæc omneis, &c.*] Adeo dives eſt, ut cæteris diis mutuum det. Scriverio videtur pro *defænerat* ſumi. id eſt, fœnore exhaurit, trucidatque.

7. *Quid poſſent, &c.*] Quis enim uſus corymborum & hederæ? *Palladis, &c.*] Oliva, cujus rami ubertate incurvantur.

8. *Inclinat.*] Incurvat. *Varias.*] Quia bacca varia: primum viridis, tum flava; tandem nigricans. *Varias, &c.*] Frondes varii coloris baccis onuſtas.

9. *Præter, &c.*] Studia hæc & opera poëtarum, quæ Helicone, Cirrha, Permeſſide lympha, ſacris Phœbo, Bromio & Muſis atque hujuſmodi bullatis ſonant nugis, adferunt tantum voluptatem, inanem laudem, plauſum & baſia ab auditoribus; quin te potius conferas ad forenſes cauſas agendas unde rem augeas ac diteſcas, ſupra epigr. 18.

10. *Sophos.*] Supra epigr. 4. verſ. 8. Alii *ſed per inane ſophos.* Magnum quidem *ſophos* habent, ſed tamen *per inane*, id eſt, magna quidem & elata acclamatione excipiuntur, ſed præter quam nihil omnino eſt.

11. *Cirrha.*] Oppidum Phocidis juxtà Parnaſſum: alii verticem Parnaſſi eſſe volunt. *Permeßidos unda?*] *Permeſſide nuda?* omnino reponendum monet Scriverius. *Permeßide lympha*, legit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Romanum propius, divitiuſque forum eſt.
Illic æra ſonant: at circum pulpita noſtra,
Et ſteriles cathedras, baſia ſola crepant.

git Janus Guilielm. ex M. S. Permeſſus, fluvius Bæotiæ ex Helicone monte defluens, Muſis ſacratus, in Copaidem paludem prope Haliartum ſeſe exonerans.

12. *Romanum propius.*] Quam Helico aut Parnaſſus. Vel propius ad opes comparandas. *Rad.*

13. *Illic æra, &c.*] In foro numeratur patronis. *At circum.*] Janus Guilielm lib. 3. Veriſim. cap. 19. ex M. S. Relegit: *ad Circum & pulpita noſtra.* Recenſet enim loca poëtis veluti conſecrata, Circum, in quo ludi fiebant & ſpectabantur fabulæ; pulpita, è quibus recitabantur poëmata, cathedras Grammaticorum, è quibus explicabantur. *Pulpita, &c.*] Editiora loca ante ſcenam, è quibus recitabantur poëmata.

14. *Steriles.*] Nullum fructum afferentes. *Cathedras.*] Auditorii ſubſellia. Lipſius interpretatur *ſellas.* vel Metaphora eſt à cathedris qua Rhetores ſedebant. Juven. 7. Sat. *Pœnituit multos vanæ ſteriliſque cathedræ.* *Baſia, &c.*] Supra epigr. 4. verſ. 1. *Baſia.*] Id eſt, laudes & commendationes. baſium enim ſignum erat libri probati & laudati.

De Charino. LXXVIII.

PUlchre valet Charinus, & tamen pallet.
Parce bibit Charinus, & tamen pallet.
Bene concoquit Charinus, & tamen pallet.
Sole utitur Charinus, & tamen pallet.
Tingit cutem Charinus, & tamen pallet.
Cunnum Charinus lingit, & tamen pallet.

1. *Pulchre, &c.*] Nil non facere Charinum quo coloretur: pallere tamen. *Vel*, cum rite omnia experiatur quæ ad colorem inducendum faciant, cum tamen λείχων ſit, non mirum eſſe, ſi palleat.

4. *Sole utitur, &c.*] Inſolatione utitur, quæ veteribus in uſu, ut ad ſolem uncti cutim redderent nitidiorem. Perſ. 4. Sat. *Si unctus ceſſes & figas in cute ſolem.* Id ἡλιάζεσθαι Græci dicebant; & ἡλίωσιν, inſolationem.

5. *Tingit, &c.*] Fuco, purpuriſſa. Cauſam ergo palloris tam pertinacis explicat poſtremo verſu.

De Feſto. LXXIX.

INdignas premeret peſtis cum tabida fauces,
Inque ſuos vultus ſerperet atra lues:

Siccis

1. *Indignas, &c.*] Laudatur Feſtus, quod mentagra, fœdiſſimo morbi genere correptus, non veneno, non fame, ſed ferro ſibi mortem conſciverit. *Indignas prem.*] Feſtus immedicabili mentagra correptus.

3. *Sic-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Siccis ipſe genis flentes hortatus amicos
Decrevit Stygios Feſtus adire lacus.
Nec tamen obſcuro pia polluit ora veneno:
Aut torſit lenta triſtia fata fame.
Sanctam Romana vitam ſed morte peregit,
Dimiſitque animam nobiliore via.
Hanc mortem fatis magni præferre Catonis
Fama poteſt: hujus Cæſar amicus erat.

3. *Siccis, &c.*] Oculis non lacrymantibus: quod firmi pectoris argumentum.

4. *Decrevit, &c.*] Relinquendæ vitæ certus.

5. *Nec tamen, &c.*] Non polluit veneno, quo ſublati efferuntur nigri. Pro *polluit*, ſunt qui legant *palluit*. Jan. Guilielm. lib. 3. Veri ſimil. cap. 19.

6. *Aut torſit, &c.*] Non torſit inedia voluntaria.

7. *Sanctum, &c.*] Sed vulnere facto emiſit animam, pulchro mortis genere & Romanis ſolenni, Lucretiæ, Scipioni, Catoni, Bruto, &c.

8. *Nobiliore via.*] Honeſta & ampla porta, non qua fœda illa fœtidaque peſtis fauces obſtruxerat. Lectio genuina & emphatica è MSS. variis reſtituta, loco τοῦ *rogo*, ſic Lucanus lib. 3. *nullius vita perempti Eſt tanta demiſſa via*, & Græcum illud πολλαὶ πρὸς θάνατον ὁδοί. Et Cato, *Altius inſeruit digitos, quà ſpiritus ingens Exiret, magnum dextera fecit iter.* & epigr. 92. lib. 11. *Debuerant alia fata venire via. Dimittere* autem *animam* hac aliave via mortis, pari & elegantia dictum eſt, & proprietate. Nam moriendi viæ plurimæ ſunt. Feſtus hic nobiliſſimam delegit, qui ferro animam ſuam dimiſit, mortis genere ſcilicet Romano, & quaſi militari.

9. *Hanc mortem, &c.*] Hic itaque non fugit è vita, Cæſaris odio, quod fecit Cato ille Uticenſis, ne ſubire vultum tyranni cogeretur, ut ipſe dicebat. ſupra epigr. 9. verſ. 3.

Ad Attalum. LXXX.

SEmper agis cauſſas, & res agis, Attale, ſemper:
Eſt, non eſt quod agas, Attale, ſemper agis.
Si res, & cauſſæ deſunt, agis Attale, mulas.
Attale, ne quod agas deſit, agas animam.

Ad

1. *Semper.*] Attalus πολυπράγμων, ut ſemper occupatus aliquid agere videretur, apta inepta agebat: ita ut ſi quod ageret, deeſſet, aſinas ageret. Precatur huic poëta ſalsè, ut ſi nihil habeat quod agat, agat animam. *Agis, Agis, &c.*] Epigrammatis hujus, quo Attalum πολυπράγμονα deridet, luſus eſt in varia ſignificatione τοῦ *ago*. vide Antholog. lib. 2. epigr. εἰς πολυτεχνεῖς.

4. *Agis animam.*] Moriaris. Similiter luſit quoque L. Seneca ep. 26. *Quid egeris tunc apparebit, cum animam ages.*

1. *Spor-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Canum. LXXXI.

SPortula, Cane, tibi ſuprema nocte petita eſt.
Occidit, puto, te Cane, quod una fuit.

1. *Sportula, &c.*] Impudentem avaritiam eorum qui ſportulis inhiant plurimis, notat, ſub nomine Cani qui in tantum ſportularum helluo & larus erat, ut etiam gravi & mortifero laborans morbo, ſportulis vacaret, doloreque concepto quod unicam tantum acceperat, mortuus eſſet.

Ad Soſibianum. LXXXII.

E Serva ſcis te genitum, blandeque fateris;
Cum dicis dominum (Soſibiane) patrem.

1. *E ſerva ſcis te genitum, &c.*] Gronovius hoc accipit, quod fingit Scriverius, Soſibiani matrem, patris ejuſdem uxorem, clanculum cum verna ſuo conſueviſſe cubilibus. At non accipio, τὰ *Cum dicis dominum*, explicanda eſſe, quum ipſum illum ſervum vocas *dominum*, qui revera pater tuus eſt. Immo quem *dominum* vocabat, non ſervus (id enim non niſi per ludibrium fiebat) ſed creditus ac profeſſus illius pater erat. Hæc autem ſententia: Jure, Soſibiane, patrem tuum per blanditias, *dominum* vocas: eſt enim dominus tuus revera, non pater: neque enim ex illo, ſed ex ſervo veſtro, familiari, ex mancipio ejus quem falſo patrem vocas, conceptus & genitus es. Nec objici debet Juriſconſultorum exceptio, *partum ventrem ſequi.* Nam illam diſſimulans Martialis, acumen captavit ex generali regula, ſervorum res, adquiſita, partus, vicarios, non ipſorum, ſed dominorum juris & poteſtatis eſſe. Hactenus *Gronovius.* *E ſerva.*] Alii legunt, *è ſervo.* Scriverius hic grandius ſecretum latere exiſtimat: vivente enim patre Soſibiani, ſervus ejus ſuſpectus erat de conſuetudine ſtupri cum hera ſua, adeo ut populus crederet Soſibianum noſtrum ex ſervo ipſo conceptum. Non eſt inquit Martialis, quod in dubium revocemus id, quod omnes hactenus ſuſpicati ſunt, te è ſervo tuo domeſtico genitum: id enim blande fateris, quum ipſum ſervum illum, vocas *Dominum*, qui reverà pater tuus eſt. Nam Domini per irriſionem ſæpe ſervos ſuos vocabant *Dominos*, vide epigramm. 58. lib. v. Vel qui *è ſerva*, legit; intelligi vult Soſibianum, ancillæ filium eſſe, & tamen pro libero ſe gerere, fateri tamen, ut vis veritatis magna eſt, ſe filium eſſe ancillæ, ſeu genitum è ſerva, quum patrem ſuum *dominum* ſalutat. Ejuſmodi nempe paterfamilias qualis epigrammate 85. ſequente, *Quirinalis*, ancillas quaſi gallinas, non parendi, ſed pariendi cauſa poſſidens. *Muſambert.* Cum patrem appellas dominum (quod ingenui faciebant honoris cauſa) tu natalium vitii tibi conſcius, per blanditias illas fateris te eſſe hybridam, natum ſcilicet è ſerva & libero. vide Adnimadv. Cl. Scriverii.

De Regulo, LXXXIII.

HÆc, quæ pulvere diſſipata multo
Longas porticus explicat ruinas,

1. *Hæc, &c.*] Ejuſdem argumenti & artificii cum epigr. 13. ſupra quod vide.

2. *Longas, &c.*] Nam porticus erat longa, & ſoluta magis extendebatur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

En quanto jacet abſoluta caſu!
Tectis nam modo Regulus ſub illis
Geſtatus fuerat, receſſeratque;
Victa eſt pondere cum ſuo repente;
Et poſtquam domino nihil timebat,
Securo ruit incruenta damno.
Tantæ, Regule, poſt metum querelæ,
Quis curam neget eſſe te deorum,
Propter quem fuit innocens ruina?

3. *Abſoluta.*] Vel ad tecta; ut idem ſit quod ſoluta. Vel Crimine abſoluta, quæ innoxio lapſu caduca ſuperſederat *domini capite immerentis.*

9. *Tantæ Regule, &c.*] Vide verſ. 12. epigr. 13. Janus Rutgerſius *Tutæ* ſcribendum putat, poſtquam evaſiſſet Regulus. var. lect. lib. 6. cap. 11.

De Manneja. LXXXIV.

OS & labra tibi lingit, Manneja, catellus:
Non miror, merdas ſi licet eſſe cani.

1. *Os & labra.*] Oris & labiorum Mannejæ ſpurcitiam notat hoc epigrammate, quod lingeret catella, quippe hoc animal lambendis immunditiis delectatur.

2. *Merdas, &c.*] Quæ tetro odore non ſuperant *artificis tui oris halitum.* Juven. Sat. 10. verſ. 238. *Licet*, alii *libet*.

De Quirinali. LXXXV.

UXorem habendam non putat Quirinalis,
Cum vult habere filios: & invenit
Quo poſſit iſtud more, futuit ancillas,
Domumque, & agros implet equitibus vernis.
Paterfamilias verus eſt Quirinalis.

* De

1. *Vxorem, &c.*] Salsè notat Quirinalem equitem Romanum, qui cælebs quum eſſet ſe omnibus ancillis ſuis miſcebat, ex quibus permultos ſuſcipiebat liberos.

4. *Domumque, & agros implet.*] Urbanis ſe miſcens & villicis ſuis ancillis. *Equitibus vernis.*] Hybridis, à patre, ingenuis: à matre, ſervis. ſupra epigrammatum 42. verſ. 1. *Antith.* ſic Juven. 9. Sat. *agebas Vernam equitem.*

5. *Pater familiæ, &c.*] Vere enim auget familiam; quæ ſervorum eſt. Facetè Quirinalis, quod domum vernis impleret, *Paterfamilias* dicitur: nam familia propriè ſervorum; quare & ſervi olim familiares dicti. *Heraldus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

ſanguine carniũ quẽ generant. eſt nãqꝫ corpori magis cõue=
niens hominis & illi cõferẽtior. Hali. v. theoricę cap. xxj.

¶ Quoniam quidam humanam comederũt carnem tanq̃ porcinam: nec dubitauerunt in aliquo: nec inter eas diſcreuerunt: aut in odore: aut in ſapore: & hoc ſignum nobis eſt ipſam plurimum corpori conuenire humano. porcelli autem caro plurimæ eſt humiditatis & flegma generat. Ex Galeni ſententia.

¶ Caro enim porci ſylueſtris: & domeſtici ſecundũ ꝙ dicit᷑, eſt velocis digeſtionis: & fortis nutrimẽti: viſcoſi: & groſſi. Auicenna in ſecundo canonis cap. cxlvij. Ait enim ſecundum ꝙ dicitur: quia ipſe non comedebat ex eis cũ in ſua lege eſſent prohibitæ.

¶ Quãdo carnes animaliũ bene digerũtur: ſunt optimi ſanguinis generatiuæ: & magis in animalibꝰ boni chimi: quale eſt genus porcorũ. Galenus. iij. de alimentis cap. j.

¶ Genus omniũ volatiliũ auium paucioris nutrimẽti eſt: ſi cõparẽtur generi peditantiũ: & maxime porcorũ: quorũ carne nullũ animaliũ amplioris nutrimẽti ſumere habebis. Galenus in tertio de alimentis cap. xviii.

¶ Chriſtiani dicunt: & qui eos imitantur: ꝙ melior caro ſylueſtris/eſt caro porci ſylueſtris: nã cũ hoc eſt leuior carnibus domeſtici: eſt fortis nutrimẽti: & plurimi: & velocis digeſtionis: & eſt melior: q̃ eſſe poſſit in hyeme ſcilicet: ꝓpterea quia in ipſo digeſtiua eſt fortior. Auicẽna in ſecũdo canonis.

¶ Caro caſtratorũ, tam ouium q̃ caprinorũ laudabilis eſt: quia humectat: & eſt dulcis: & modicę caliditatis: ſed ſi feneſcat animal: caro eius mala erit: generat em̃ cholerã nigram & ſanguinẽ groſſum. Raſis lib. xxiiij. continentis.

¶ Poſt carnẽ hœdi & quaſdã laudabiles carnes quas enumerant auctores: eſt caro Arietũ. Auerrhois. v. colliget. Galenus tamen abominatur carnes Arietũ: vt ſibi imponit Auerrhois. In tertio de alimẽtis cap. j. Gal. ſic ſcribit. Caro caſtratorũ eſt melior ouiũ & caprarũ carne: antiquior autem peſſi=

Qui nunc Niliacam regit Syenen.
Non convivere, nec videre ſaltem,
Non audire licet: nec urbe tota
Quiſquam eſt tam prope, tam proculque nobis:
Migrandum eſt mihi longius, vel illi.
Vicinus Novio, vel inquilinus
Sit, ſi quis Novium videre non vult.

11. *Migrandum eſt.*] Ut vel ille me videat, vel ego illum: præſentem enim nunquam video; forte & abſentes mutuo vel occurremus, vel videbimus. *Longius, &c.*] Neque enim tam prope videre fas eſt.

12. *Vicinus.*] In ipſis Novii ædibus habitet oportet. *Inquilinus*, ἔνοικος, qui in conducta habitat domo. Concludit ergo ex abſurdo & paradoxo: ut mutuo videamus, ideo convenimus: ut Novium videas, recedas ab illo, non accedas oportet: præſentem videbis nunquam, abſens ſæpius. *Rad.*

Ad Feſcenniam. LXXXVIII.

NE gravis heſterno fragres, Feſcennia, vino,
Paſtillos Coſmi luxurioſa voras.
Iſta linunt dentes jentacula: ſed nihil obſtat,
Extremo ructus cum venit à barathro.
Quid quod olet gravius miſtum diapaſmate virus,
Atque

1. *Ne gravis.*] Vini uſus Romanis fæminis tam ſeverè interdictus, ut vinum bibiſſe perinde eſſet, ac ſi in adulterio, aut gravi crimine deprehenſa, capitali ſupplicio plectenda foret. Hinc *oſcula* cognatorum, quibus viri mulierum abſtinentiam explorabant. Hinc Feſcennia ebria, quum vellet culpam velare, vinique odorem reprimere, voravit aromata, paſtillos, &c. Sed Martialis non repreſſum fætorem, ſed auctum affirmat. *Raderus.*

2. *Paſtillos, &c.*] Trochiſcos ex aromatibus & pulviſculis odoratis à Coſmo myropola confectos. *lozenges or trochiskes.* Sic Horat. Sat.2. *Paſtillos Rufillus olet, Gorgonius hircum:* molles enim & effæminati iis utuntur. *Luxurioſa.*] Prodiga. Sobrii enim & frugales ab hujuſmodi delitiis abhorrebant.

3. *Iſta linunt, &c.*] Iſti paſtilli tibi jejunæ ſumpti. Non jentabant enim aut prandebant, niſi pueri, aut ægri & luxurioſi. *Rad. Obſtat.*] Alii *obſtant.* ſcilicet paſtilli.

4. *Extremo, &c.*] Oris fœtorem forte emendant; ructum ex imo ventriculo nequaquam. *Barathrum* proprie locus tanta altitudine depreſſus, ut ægrè deſpicere poſſis. hic pro imo ſtomacho.

5. *Diapaſmate.*] Medicamento illo cui immiſcentur, odores, à διαπάσσω conſpergo. E tuſis autem & in pulverem redactis ſiccis aromatibus fiebant diapaſmata, quibus etiam lecti geniales & diſcubitorii reſpergebantur, & qui ad cohibendos ſudores in balneis corporibus inſpergebantur. *Virus.*] Gravis anima, halitus gravis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Atque duplex animæ longius exit odor?
Notas ergo nimis fraudes, deprenſaque furta
Jam tollas, & ſis ebria ſimpliciter.

6. *Duplex, &c.*] Heſterni vini & diapaſmatis. *Animam* vocabant halitum: ſic *fætere alicui animam* dicebant. Unde *bene*, vel *malè animati*, pro iis, quibus halitus fætebat, vel benè olebat. Titinnius in Fullonibus: *Interea fætida anima naſum oppugnat.* & de inferiore gutture Plautus Aulular. Scen. Poſtquam obſon. &c. *Ne quid animæ forte amittat dormiens.* Alludit ad gulam follis, qui in veteribus Gloſſis exponitur, φύλακος καμίνου, ἀσκός. *Follex.* Rigalt.

7. *Notas ergo, &c.*] Quum ars tua & fraus deprehenſa ſit, fruſtrà voras paſtillos, quibus non modò non tegis vinum, ſed magis prodis. Itaque ne diſſimula in poſterum vinum hauſtum, & minus eris nocens. Nota artificia & flagitia Romanarum matronarum in tegendis ſceleribus. *Raderus.*

8. *Sis ebria, &c*] Vinum potius oleas, quam fœtorem ſpiritus, medicamentis ſumptis augeas. Vide epigrammatum 42. lib. 3. verſ. 3. & epigrammatum 7. lib. 6. verſ. 4.

* Ad Alcimum. LXXXIX.

ALcime, quem raptum domino creſcentibus annis
Labicana levi ceſpite velat humus:
Accipe non Phario nutantia pondera ſaxo,
Quæ cineri vanus dat ruitura labor:

Sed

* MS. Bodl. Epitaphium Alcimi pueri. Epitaphium eſt ad ſepulchrum Alcimi ſervi vel pueri Martialis, in ipſo ætatis flore rapti, quem in agro Labicano ſepelierat.

1. *Raptum domino.*] Puer hic videtur fuiſſe Martialis. *Creſcentibus annis.*] Jam adoleſcentem.

2. *Labicana.*] In via Labicana, quæ à porta Eſquilina ducit ad Labicum Italiæ pagum. De more hoc; nam ſepulchra olim juxta vias publicas, ut prætereuntes monerent mortalitatis. *Levi ceſpite, &c.*] Non magnifico tumulo. vel reſpicit precationis & inſcriptionis formulam. S. T. T. L. hoc eſt, *Sit tibi terra levis.* Cui enim malè volebant, terram gravem & tumulum onerosum precabantur; quo anima, quam ſepulchro, una cum corpore condi credebant, depreſſa ad beatorum ſedes, tarde aut ægrè devolaret; atque ægrè ultrò citròque ad ſepulchra commearet in ſolennibus funereis: ut contrà, cui benè volebant, tenuem & ſine pondere terram precabantur. *Farnabius.*

3. *Non Phario, &c.*] Ægyptio. Non obeliſcos & pyramidas, non ſtatuas quæ columnis è ſaxo Ægyptio innixæ pendere & nutare videantur. vide epigramm. 1. Spect. verſ. 11. Sunt qui legant, *Pario. Nutantia.*] Ob immenſam altitudinem.

4. *Quæ cineri, &c.*] *Conſumet ferrum lapidemque vetuſtas, &c.* Ovid. 4. de Ponto. & Juven. Sat. 10. *data ſunt ipſis quoque fata ſepulchris.*

5. Ex-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Sed fragiles buxos, & opacas palmitis umbras,
Quæque virent lacrymis humida prata meis.
Accipe, care puer, noſtri monumenta laboris:
Hic tibi perpetuo tempore vivet honor.
Cum mihi ſupremos Lacheſis perneverit annos:
Non aliter cineres mando jacere meos.

5. *Buxos, &c.*] Buxetum, hypampelon, viridarium: flores pratenſes. tumulis namque moris erat virentes inſerere arbores, *Spirantesque crocos & florum perpetuum Ver.* Rameſius, non intelligit coronas ex foliis buxi & vitis, ut Raderus ſentire videtur. Sepulchra enim deſignabantur in agris, & in fronte ponebatur ſcriptio, quæ contineret latitudinem & longitudinem ſoli ſepulchro deſtinati, quod ſpatium ſoli ſacrum erat. Et in hoc ſpatio erigebantur tumuli, obeliſci, pyramides, &c. Alii arbores ponebant, quæ creſcentes locum monumenti opacarent. Tum quia felicibus manibus perpetuas & virentes arbores convenire exiſtimabant; ideo eligebant buxos, cupreſſos, laurus, quæ nunquam amittunt folia; quod idem obſervabatur in floribus, quos etiam ſerebant juxta ſepulchra.

6. *Humida, &c.*] Bodlejan. & Scriverius *roſcida*, legunt.

7. *Laboris.*] In cippo excolendo, & hoc carmine. Non *labores* operis vult, ut Scalig. ſed amoris. Poëtis enim amor eſt *labor*, ut Atticis πόνος, & *laborare* amare. ut Atticis πονεῖν, μοχθεῖν. vide ſis Marcilium ad Horat. Od. 17. lib. 1. Sunt qui legant hic, *doloris*.

8. *Perpetuus honor.*] De perpetuo virore buxi & prati accipe.

9. *Lacheſis, &c.*] E Parcis una, id eſt, ubi fata abſolverint penſum vitæ meæ. Pro *perneverit*, ſunt qui legant *pervenerit*, ſed minus apte.

Ad Cinnam. XC.

GArris in aurem ſemper omnibus, Cinna;
Garris & illud, teſte quod licet turba.
Rides in aurem, quereris, arguis, ploras:
Cantas in aurem, judicas, taces, clamas.
Adeone penitus ſedit hic tibi morbus,

Ut

1. *Garris in aurem.*] Cinnam carpit, cui is ſederat morbus, ut ſemper in aurem proximo garriret & immurmuraret.

2. *Teſte quod, &c.*] Quod audiente vulgo profari licet.

3. *Rides, quereris, &c.*] Studia populi in theatro vel circo videtur ſignificare. Ibi enim modo ridebatur, modo plorabatur, clamabatur, damnabatur, &c. pro cujuſque affectu & ſenſu. Hæc omnia quæ populus faciebat palam, Cinna clam, atque ſi haberet arcana, factitabat. *Raderus.*

5. *Sedit.*] Adeone fixum eſt & inveteratum ſtolidum hoc vitium. Sane *morbum*, quandoque Latini dicunt, pravam quandam & pertinacem alicujus rei affectationem, cujus rationem nullam reperire queas aliam, quam pro-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ut ſæpe in aurem, Cinna, Cæſarem laudes?

penſionem ἄλογον. *Her. Morbus.*] Vitium affectatæ taciturnitatis. Natum autem videtur hoc epigr. è joco Scauri quo Junium Othonem Rhetorem tecto & ſuſpicioſo dicendi genere uſum taxavit, inquiens, acta illum in aurem alterius legere, quæ publica quidem ſunt, vulgoque legi oportet. Raderus clancularie obtrectationis vitium innui vult.

6. *Cæſarem laudes?*] Cujus quidem laudibus nihil magis publicari debet.

Ad Baſſam tribadem. XCI.

QUod nunquam maribus junctam te, Baſſa, videbam,
Quodque tibi mœchum fabula nulla dabat:
Omne ſed officium circa te ſemper obibat
Turba tui ſexus, non adeunte viro:
Eſſe videbaris, fateor, Lucretia nobis:
At tu (pro facinus!) Baſſa, fututor eras.
Inter ſe geminos audes committere cunnos,
Mentiturque virum prodigioſa Venus.
Commenta es dignum Thebano ænigmate monſtrum:
Hic, ubi vir non eſt, ut ſit adulterium.

1. *Quod nunquam, &c.*] Baſſam tribadem facetè carpit confeſſione erroris ſui, quod exiſtimaſſet caſtiſſimam eſſe fæminam, quia nunquam ad eam vir adiret; ſed ſemper cum fæminis eſſet: poſtea verò compertum eſt, tribadem eſſe. *Junctam.*] Alii *cinctam.*

2. *Fabula.*] Propriè fabula. Senec. Controverſ. VII. lib. II. *Duxi uxorem mature; ſemper dilexi; ad omnem me tutum fabulam præſtiti.*

5. *Lucretia nobis.*] Caſta, ut Lucretia abſente viro.

6. *Fututor eras.*] Τριβὰς, ὀλίσβῳ opera uſa. *Fututor.*] Eſt auxeſis in nomine *fututor* adjuncto fæminæ, quam fututricem par erat appellare; ſed data hoc opera factum, ut turpitudinem ejus magis notaret. Eſtque hoc tribadibus peculiariter tributum à Martiale, ut de iis, *futuere* dici poſſit. *Ramireſ.*

9. *Dignum, &c.*] Ænigma dignum Thebano monſtro, id eſt Sphinge. *Vel,* Ænigma, cui ſolvendo opus eſt Oedipo Thebano.

Ad Lælium. XCII.

CUm tua non edas, carpis mea carmina Læli:
Carpere vel noli noſtra, vel ede tua.

Ad

2. *Vel ede tua.*] Ut ſint quæ ego viciſſim carpam. videbis ῥᾷδιον eſſe μωμεῖσθαι ἢ μιμεῖσθαι, & quam ſit *facilis rigidi cenſura cachinni.*

1. *Ceſtus*

Ad Mamurianum. XCIII.

SÆpe mihi queritur non ſiccis Ceſtus ocellis,
Tangi ſe digito, Mamuriane, tuo.
Non opus eſt digito: totum tibi Ceſton habeto,
Si deeſt nil aliud, Mamuriane, tibi.
Sed ſi nec focus eſt, nudi nec ſponda grabati,
Nec curtus Chiones, Antiopeſve calix:
Cerea ſi pendet lumbis, & trita lacerna,
Dimidiaſque nates Gallica palla tegit.
Paſceris & nigræ ſolo nidore culinæ,
Et bibis immundam cum cane pronus aquam:
Non culum (neque enim eſt culus, qui non cacat olim;)
Sed fodiam digito, qui ſupereſt, oculum.
Nec me zelotypum, nec dixeris eſſe malignum.
Denique pædica, Mamuriane, ſatur.

De

1. *Ceſtus ocellis.*] Acerbè invehitur in Mamurianum pauperem, qui puerum Ceſtum de ſtupro appellabat ſubinde. *Ceſtus.*] Puer Poëtæ.

2. *Digito tuo.*] Digito obſcœno per obſcœna ipſum ad ſtuprum pelliciente, & ſe paratum pædiconem oſtentante.

3. *Totum Ceſton.*] Id eſt, non ſolum concedo, quod digito ſollicitas; ſed totum & integrum puerum.

5. *Sed ſi nec focus eſt.*] Eſt paraſceue ad epiphonema contentum ultimo verſu epigrammatis, & deſcribit ſummam Mamuriani egeſtatem. Tum *focus* ſignum erat locupletis domus, ut epigrammatum 47. lib. x. inter beatæ vitæ adjuncta, focum perennem enumerat.

6. *Nec curtus, &c.*] Si nec ad bibendum tibi ſit ruptus calix, vel quali utuntur Chione, Antiope, cæteræque meretrices etiam ad obſcœnas lotiones. lib. 2. epigr. 50.

7. *Cerea, &c.*] Decolor, non candida, à tritura flaveſcens: *vel*, ſebo & ſudore quaſi incerata. *Trita lacerna.*] Grut. *ſcripta lacerna.* I. Rutgerſ. *ſcruta lacernæ.* propius MS. Bodlejan. *ſtricta lacerna.* Sed retineamus, quæ edita eſt, probam & noſtro familiarem.

8. *Dimidiaſque, &c.*] Οἱ γὰρ Κέλται ἀντὶ χιτώνων σχιστοὺς χειριδωτοὺς φέρουσι μέχρι αἰδοίων καὶ γλουτῶν. Strabo.

11. *Neque, &c.*] Supra verſ. 2. huic lectioni conſentiunt MS. Bodlejanus, & P. Scriverii editio.

12. *Sed, &c.*] Conſueta res olim, in ira, in rixa, digito oculum eruere. *Qui ſupereſt, &c.*] Luſcum innuit Mamurianum & παρονομάζει. vide lib. 3. epigr. 92. quæ minandi formula, *Oculos ego tibi effodiam*, Plauto ſolennis.

14. *Denique, &c.*] Non ægre ferrem, *Atqui ſi id faceres ſatur tantum.* Catull. epigr. 21. unde deſumptum videtur hoc epigr.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De Aquino. XCIV.

Fabricio junctus fido requieſcit Aquinus,
Qui prior Elyſias gaudet adîſſe domos.
Ara duplex primi teſtatur munera pili:
Plus tamen eſt, titulo quod breviore legis.
Functus uterque ſacro laudatæ fœdere vitæ,
Famaque quod raro novit, amicus erat.

1. *Fabricio Aquinus.*] Poëta laudat formam & æternam Aquini & Fabricii amicitiam, quæ non vivos tantum, ſed mortuos etiam conjunxit. Tum quod rarum exemplum eſt, eundem ambos ordinem duxiſſe, inter quos tamen facillime exiſtit ſimultas. *Rad.* De his Polybius.

2. *Qui prior, &c.*] Qui Aquinus lætior mortem obiit quod ſibi ſuperſtes foret amicus. vide ſupra ep. 37. *Adîſſe domos.*] Scriverius, *Abîſſe.*

3. *Ara duplex, &c.*] Simul vel prope ſepultis gemina excitata ara & inſcripta, teſtatur fuiſſe eos *primipilares.*

4. *Plus, &c.*] Hoc tamen (quem docet inſcriptio) honore & ille major qui paucioribus inſcribitur literis, fuiſſe & *amicos.* MSS. aliquot. *Inſcriptum eſt titulo, quod breviore leges.* Bodl. *Inſcriptum titulo quod breviore legis. Titulo breviore.*] Ramireſius vult eſſe ultima epigrammatis verba.

5. *Functus.*] Sunt qui legant *junctus.*

6. *Amicus erat.*] Sed Valerio hæc duo ſunt quaſi epitaphia, longiuſculum videlicet unum hexaſtichum; alterum breviuſculum, quod longiore illo continetur, nempe poſtremum diſtichum, idque plus eſſe ait poëta, quanto plus laudis habet amicitiæ, quam primi pili titulus. *Muſambert.*

Ad Æglen fellatricem. XCV.

Cantaſti male, dum fututa es, Ægle.
Jam cantas bene; baſianda non es.

1. *Cantaſti male, &c.*] Quæ olim male cantaſti, dum, &c. jam diceris bene cantare ab iis qui te ſub vocis ſpecie ad fellandum vocant. Quia impuri oris *μύζεις.*

Ad * Helium. XCVI.

Quod clamas ſemper, quod agentibus obſtrepis Heli,
Non facis hoc gratis: accipis, ut taceas.

Ad

* Peſſimum rabulam obſtrepero clamore ſe aliorum actionibus ingerentem, ut quem propter imperitiam nemo adſciviſſet, propter importunitatem aliquis placaret, objecta triſauci huic Cerbero pretii offa ut taceret. poteſt & intelligi de prævaricatore ad tacendum corrupto, ex noto illo joco in Demoſthenis argentanginam. vide Gellium lib. 9. cap. XI. & epigr. VII. l. VIII

1. Mo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Scazontem, de fellatore. XCVII.

SI non moleſtum eſt, teque non piget, Scazon,
Noſtro, rogamus, pauca verba Materno
Dicas in aurem, ſic, ut audiat ſolus.
Amator ille triſtium lacernarum,
Et bæticatus, atque leucophæatus,
Qui coccinatos non putat viros eſſe,
Amethyſtinaſque mulierum vocat veſtes;
Nativa laudat; habeat & licet ſemper
Fuſcos colores; Galbanos habet mores,
Rogabit, unde ſuſpicer virum mollem.
Una lavamur: adſpicit nihil ſurſum;
Sed ſpectat oculis devorantibus draucos:

Nec

1. *Moleſtum eſt, &c.*] Tibi claudicanti. *Scazon.*] Alloquitur verſum ſuum, qui cætera jambicus, niſi quod in quinta ſede habet jambum, & in ultima jambum mutat Spondæo. Claudicare itaque videtur, unde & nomen à σκάζω.

2. *Materno.*] Amico, cui mittit hoc ep. vide lib. 10. epigr. 37. vel ipſi forte cinædo, cujus etſi hic eum nominaſſet, argutiſſime mox fingit ſibi excidiſſe nomen. infra verſ. 14.

3. *Dicas in aurem.*] Clam, velut myſterium Cereris: & lepide poëta jubet, ut in aurem dicat, quum ipſe publico verſu vulget per orbem.

4. *Amator, &c.*] Qui geſtat laudatque pullas veſtes. Reprehendit hic, triſtium ille lacernarum amator, coccynas & amethyſtinas veſtes, tanquam parum viriles; & galbinos mores, ut molles & effæminatos notat hic Martialis. Lacernis ergò utebantur in bello, poſtea etiam domi; atque eæ quandoque togæ ſuperinjectæ, quandoque ſeparatim ſumptæ.

5. *Et bæticatus, &c.*] Ipſe Hiſpano indutus colore, quem, juxta Bœtim, rutilum & fuſcum oves habent nativum lib. 14. ep. 133. *Leucophæatus.*] Veſte indutus, coloris è λευκοῦ albo & φαιοῦ ſubnigro miſti. *gray.*

6. *Qui coccinatos, &c.*] Qui veſtibus uſos cocco tinctis (Angl. *ſcarlet.*) putat eſſe molles & parum viros.

7. *Amethyſtinaſque, &c.*] Dicitque purpureas ſeu violaceas, à colore lapidis Amethyſti. epigr. 154. lib. 14. mulierum eſſe veſtes, non virorum.

8. *Nativa laudat.*] Quæ non ſunt artificio tincta, quales ſunt veſtes Bæticæ, de quibus ſupra, verſ. 4. Id Græcis αὐτοφυές dicunt. Lipſius legit, *laudet. Habeat, &c.*] Etſi viriles geſtet veſtes, muliebres habet mores & molles.

9. *Galbanos, &c.*] Subalbos ſeu herbacei colores, χλωρὸς, à flore galbani ferulæ è Syria. vel molles inſtar Galbæ Imp. effœminati Vide Turneb. lib. 17. cap. 8. Alii leg. *Galbinos.*

10. *Rogabit.*] Alii leg. *Rogabis.*

11. *Adſpicit, &c.*] Deſpectat inguina. ep. 64. lib. 11.

12. *Devorantibus draucos.*] Paſcentibus ſe & delectantibus. epigr. 60. lib. 9. verſ. 4. Vel hyperbolice dictum, id eſt, nimiam aviditatem præ ſe ferentibus.

 13. *Nec*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Nec otioſis mentulas videt labris.
Quæris quis hic ſit? excidit mihi nomen.

13. *Nec otioſis, &c.*] Labris undantibus & præ deſiderio ſaliva fluentibus. Juv. Sat. 9. verſ. 31. *ſpumante labello.*
14. *Excidit, &c*] Argute fingit, vel ſe eſſe oblitum ejus nominis, quem tamen ſupra nominarit. *vel*, ſibi imprudenti excidiſſe in hoc epigr. nomen ipſius, ſive ille Maternus fuerit, ſive Fuſcus, Galba, aut Cinna, quod intimabat in vocibus *Fuſcinos*, *Galbanos*, ſeu *Coccinatos*. vide Lipſ. l. 1. epiſt. quæſt. 5. luditque in ambiguitate τȣ̃ *Excidit*.

Ad Nævolum Cauſſidicum. XCVIII.

CUm clamant omnes, loqueris tu, Nævole, ſemper,
Et te patronum; cauſſidicumque putas.
Hac ratione poteſt nemo non eſſe diſertus.
Ecce, tacent omnes: Nævole, dic aliquid.

1. *Cum clamant, &c.*] Alia lect. *Dum cl. o. l. tu Næ. tantum.* vide ep. 38. lib. 6. *Iam clamor centumque viri.*
4. *Dic aliquid.*] Qui te oſtentare ſoles, cæteris interſtrependo, ac ſi haberes quod diceres: ecce, jam ſilentio facto, oſtende quam diſertus ſis patronus. At nunc piſcis & rana Seriphia es, nec gru quidem habes quod dicas.

Ad Flaccum. XCIX.

LItigat, & podagra Diodorus, Flacce, laborat;
Sed nil patrono porrigit; hæc chiragra eſt.

1. *Litigat, &c.*] Facetus luſus per correctionem, quod Diodorus quidam prodagra laboraret, & litigans nil perſolveret patrono: hunc non eſſe pedum morbum dicit poëta, ſed manuum, quæ chiragra dicitur. Podagra detenti ut plurimum litigioſi, queruli, loquaces ſunt, & quia pedibus uti non licet, lingua ſtrenui ſunt, mala multa animo verſantes.
2. *Chiragra eſt.*] Alii *cheragra.* ut conſtet verſus, quod & fieri poteſt extrita alterutra diphthongi vocali. Jocatur autem avaritiam Diodori à Chiragra, quæ manus contrahit, profectam, licet *illi nec juſta chiragra Contudit articulos.* Horatius 2. libro Sermonum.

Ad Calenum avarum. C.

NOn plenum modo vicies habebas:
Sed tam prodigus, atque liberalis,
Et

1. *Non plenum, &c.*] Calenus cum mediocres opes haberet, minime ſordidus in amicos exſtitit; poſtquam ejus opes auctæ, nihil amplius amicis largiebatur, & ipſe parcius vixit. optat illi poëta immenſas opes, ut fame pereat, atque ita irridendo caſtigat avaritiam: *Creſcit* enim *amor nummi quantum ipſa pecunia creſcit.* Et *Quo plus ſunt potæ, plus ſitiuntur aquæ.* Non omnino vicies centena millia ſeſtertiûm, noſtræ monetæ 15625. lib. poſſidebas.

4. *Cen-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Et tam lautus eras, Calene, ut omnes
Optarent tibi centies amici.
Audit vota Deus, preceſque noſtras;
Atque intra, puto, ſeptimas Calendas
Mortes hoc tibi quattuor dederunt.
At tu ſic quaſi non foret relictum,
Sed raptum tibi centies, abiſti
In tantam miſer eſuritionem;
Ut convivia ſumptuoſiora,
Toto quæ ſemel apparas in anno,
Nigræ ſordibus explices monetæ;
Et ſeptem veteres tui ſodales
Conſtemus tibi plumbeâ ſelibrâ.
Quid dignum meritis precemur iſtis?
Optamus tibi millies, Calene:
Hoc ſi contigerit, fame peribis.

4. *Centies, &c.*] Noſtræ monetæ 28125. lib. ſeu florenorum 300000.

6. *Intra, &c.*] Intra ſeptem menſes.

7. *Mortes quatuor, &c.*] Hereditates ex 4. amicis mortuis.

8. *Quaſi, &c.*] Quaſi tibi ablatæ potius & amiſſæ fuiſſent 78125. lib. quam relictæ & legatæ. Rameriſ. legit, *Sed partum.* ut lib. 10. epig. 47. *non parta labore, ſed relicta.* nec perſuadet.

10. *In tantam, &c.*] In avaritiam tam ſordidam & famelicam.

12. *Semel, &c.*] Solis natalibus.

13. *Nigræ ſordibus, &c.*] Ærea moneta ſeu plumbea, cujus contrectatione ſordent manus. ſimul & ſordes Caleni taxat, qui ad 7. veteres amicos excipiendos non excedebat ſumptum ejus ſummulæ quæ nigra vænit moneta, quod & viliſſimarum rerum pretium eſt, ut apparet ex adjecta *ſelibra plumbea.* Nolebat enim aurum aut argentum in amicorum conviviis profundere.

14. *Et ſeptem veteres, &c.*] Eſt Emphaſis in numero, quod non auſus fuiſſet Muſarum numerum implere; quemadmodum lautiores, qui etiam illum convivarum numerum ſuperabant. Eſt etiam emphaſis in verbo *tui*; non enim erant ſodales tantum inter ſe, ſed omnes hujus avari. Eſt & in verbo *veteres*, quibus major habenda eſt reverentia. *Rameriſ.*

15. *Plumbeâ ſelibrâ.*] Peſſimæ notæ, id eſt, æneæ monetæ duobus terunciis, vel etiam plumbeæ; namque & quadrantes plumbei Romanis quondam in uſu.

17. *Millies, &c.*] Millies centena millia H. S. id eſt, 781250. lib.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De Afra vetula. CI.

MAmmas, atque tatas habet Afra: ſed ipſa tatarum
Dici & mammarum maxima mamma poteſt.

1. *Mammas, &c.*] Puella ſibi viſa, quod viverent pater & mater cum nutriciis, quos etiam patres & matres (pro more) appellabat. vel quo junior videri poſſit, ſeniores ſe, interdum coævas, imo & juniores ſalutavit appellavitque mammarum & tatarum, patrum ſcilicet matrumque prænomine, cum ipſa jam vetula eſſet, ipſorumque abavia videri poſſet.

De Demetrio. CII.

ILla manus quondam ſtudiorum fida meorum,
Et felix domino, notaque Cæſaribus,
Deſtituit primos virides Demetrius annos:
Quarta tribus luſtris addita meſſis erat.
Ne tamen ad Stygias famulus deſcenderet umbras,
Ureret implicitum cum ſcelerata lues,
Cavimus; & domini jus omne remiſimus ægro:
Munere dignus erat convaluiſſe meo.
Senſit deficiens ſua præmia, meque patronum
Dixit, ad infernas liber iturus aquas.

1. *Illa manus, &c.*] Deflet immaturam Demetrii famuli amanuenſis mortem, & ſimul ætatem ejus, & narratiunculam de data libertate apponit. *Manus* hic ponitur pro ſervo amanuenſi, cujus characteres, quibus depingebat Martialis epigrammata, placebant Cæſaribus, ad quos illa mittebantur. *Ramireſ.*

2. *Domino, notaque.*] Mihi domino ejus. *vel*, ipſi Demetrio felix, ut quæ exſcribendo mea carmina ſibi laudem & notitiam apud Cæſ. conſecuta ſit. *Cæſaribus.*] Tito & Domitiano.

3. *Deſtituit, &c.*] Obiit florenti jam ætate & viridi. *Virides.*] Gruterus legit, *viridis.* nam dicit, ſi *virides* retinuerimus, concurrent duo epitheta.

4. *Quarta tribus.*] Novemdecim natus annos. *Luſtris.*] Luſtrum, quinquennium eſt. & *meßis quarta*, eſt quartus annus.

5. *Ne tamen, &c.*] Ne tamen non liber moreretur, cavimus *we provided.*

6. *Vreret lues.*] Febris quæ πυρετός, ſive illa fuerit mentagra, quæ ſupra epigr. 79.

7. *Cavimus.*] Providimus, cautionem de libertate dedimus.

9. *Senſit, &c.*] Moriens agnovit beneficium meum, quo eum ex merito ſuo liberum eſſe pronunciaveram. *Patronum, &c.*] Sic enim liberti eum, à quo manumiſſi ſunt, appellare ſoliti.

10. *Liber.*] Maluiſſet opinor ſervire apud ſuperos, quam liber ire ad inferos. *Rad.*

Ad 1. Qui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Lycorim. CIII.

QUi pinxit Venerem tuam, Lycori,
Blanditus, puto; pictor eſt Minervæ.

1. *Qui pinxit, &c.*] Pictor qui pinxit Venerem tuam Lycori blanditus eſt Minervæ, Veneris quondam de pulchritudine æmulæ, adeo deformem pinxit. Tum ſciendum Lycorim lupam fuiſſe: luparum antiſtitem Venerem, nemo ignorat. *vel*, puto, id eſt, ut videtur; pictor eſt Minervæ, cui ſimilior imago tua Lycori quam Veneri. Pictores inſuper in Minervæ clientela ſunt. hinc acumen epigrammatum 41. lib. 5.

Ad Scævolam. CIV.

SI dederint ſuperi decies mihi millia centum;
Dicebas nondum, Scævola, factus eques:
Qualiter ô vivam, quam large, quamque beate!
Riſerunt faciles & tribuere dei.
Sordidior multo poſt hoc toga; penula pejor:
Calceus eſt ſarta terque quaterque cute:
Deque decem plures ſemper ſervantur olivæ;
Explicat & cœnas unica menſa duas:
Et Vejentani bibitur fæx craſſa rubelli;

Aſſe

1. *Si dederint, &c.*] Ejuſdem argumenti eſt hoc cum epig. C. quod vide.

2. *Factus eques.*] Alii, *nondum juſtus*, id eſt, non plenum & juſtum aſſequutus cenſum equitis, qui quadringenta ſeſtert. id eſt, noſtræ moneræ. 3125. lib. Quare cui aliquid ex ea ſumma deerat, non erat juſtus eques, quia omnibus equitum privilegiis uti non poterat, quorum non erat ſedere in quatuordecim ordinibus, lege Roſcia. vide lib. IV. epigr. 67.

4. *Faciles, &c.*] *O faciles dare prava deos!* Riſus etiam in Diis benignitatis & conceſſionis ſignum. Sic lib. 11. epigr. VII. de Roma: *Riſiſti; licet ergò nec vetamur.* Riſu enim quis videtur annuere. ut & lib. 6. epigr. 82. *Rameſ.*

5. *Sordidior multo.*] Primum argumentum ἀνελευθερίας à veſtium ſordibus, & vilitate: ut ergò μικρολόγων veſtes ſordidæ & ῥυπαραί: lautorum contrà, nitidæ & puræ, Græcis καθαραί. *Herald.*

7. *Deque Explicat, &c.*] E 10. olivis major pars reſervatur in proximam cœnam. Quod ergò eſt hominis fædiſſimè σμικρολόγȣ, qualem deſcribit etiam Juvenal. Sat. XIV. verſ. 129.

Heſternum ſolitus medio ſervare minuta
Septembri.

Spartianus in Did. Juliano: *Nam Iulianus tantæ parſimoniæ fuiſſe perhibetur, ut per triduum porcellum, per triduum leporem divideret, &c.* Id eſt, ut unica menſa tres pene cœnas explicaret, ut loquitur Martialis.

9. *Vejentani, &c.*] Fæculentum & turbidum vinum à Vejentibus in Italia.

10. *Aſſe*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Aſſe cicer tepidum conſtat, & aſſe Venus.
In jus, ô fallax atque inficiator, eamus:
Aut vive, aut decies, Scævola, redde Deis.

10. *Aſſe Venus.*] Illi plebeja contento. lib. 2. epigr. 53. *Si plebeia Venus gemino tibi vincitur aſſe.*

11. *In jus.*] E formula vocandi in jus. *Fallax atque.*] Qui voviſti te laute victurum ſi, &c. *Inficiator, eamus.*] Qui ſordide vivendo non agnoſcit ſe ex voto accepiſſe quod accepit. *Inficiator* ergo dicitur, qui reapſe & opere negat, ſe quid conſecutum eſſe.

12. *Vive, &c.*] Laute, genialiter. vide epigr. 16. ſupra verſ. 4. *Redde Deis.*] Quando iis non uteris. *vel*, ut liberius vivas, quod prius feciſti.

De ſpectaculo. CV.

PIcto quod juga delicata collo
Pardus ſuſtinet, improbæque tigres
Indulgent patientiam flagello:
Mordent aurea quod lupata cervi,
Quod frænis Libyci domantur urſi,

Et

1. *Picto, &c.*] Pardi enim & pantheræ variegati & maculoſi. *Delicata, &c.*] Mollia, purpurea, ſerica, ut mox verſ. 8.

2. *Improbæque.*] Feroces, rabidæ. *vel*, quod nemini probabile erat paſſuras tigres. Quicquid ergò nimium eſt, & modum normamque excedit, *Improbum*, Latinis dicitur: ſic *improbus labor* Virgilio, nimis magnus & immodicus. Suetonius *improbius natum* hominem dixit, qui proceræ ſtaturæ fuit & juſtam excedentis. ſic *improbiora labra*, Velio Grammatico, ſunt enormia & ultra juſtum modum protenſa. ſic *improbus color*, pro purpureo, utpote qui excellit & eminet, & ſuper cæteros omnes colores vividus & fulgens, & quaſi ſuperbus & cæteros colores infra ſe poſitos prægravans: ſic *improba tegmina pedum*, Valerio Flacco, de calceis purpureis. Hinc conjice quid per *improbas tigres* intelligat, feritate ſc. & ſævitia excellentes. *Salmaſius. Tigres.*] Vide ep. 18. lib. ſpect.

3. *Indulgent, &c.*] Patiuntur flagra. Ramireſius, ſic hunc locum accipit: *Indulgere*, dicit, eſt dare vel facere aliquid tua voluntate, quod alias poteras negare ſi velles: ſic hæ tigres quum poſſent in flagellatores inſurgere & flagella non pati; ſua voluntate & reverentia Cæſariani Numinis, eam patientiam indulgebant flagello, quod poſtea dicit Poëta:

Quis ſpectacula non putet Deorum?

Et paulo poſt:

Hæc clementia non paratur arte:
Sed norunt cui ſerviant leones.

4. *Lupata.*] Lupata ſunt aſperrimi freni genus, à lupinis dentibus dicta, qui inæquales ſunt, & eo morſus eorum acerrimus. *Rad.*

5. *Quod frænis Libyci domantur urſi.*] Hunc verſum Lipſius de leonibus currui junctis interpretari debere pertendit, quia nullum eſſet miraculum de urſis, qui mites & dociles ad magis miranda. aliter ſenſiſſet, ſi totum epigramma legiſſet aut ſaltem attendiſſet. Non magnum aut mirandum ſpectaculum eſſe, ait poëta, pardos videre jugo ſubditos & currum trahentes, tigres pariter, &c. hæc omnia inquam, minora

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Et quantum Calydon tuliſſe fertur,
Paret purpureis aper capiſtris:
Turpes eſſeda quod trahunt biſontes,
Et molles dare juſſa quod choreas
Nigro bellua nil negat magiſtro;
Quis ſpectacula non putet deorum?
Hæc tranſit tamen; ut minora, quiſquis
Venatus humiles videt leonum,
Quos velox leporum timor fatigat.
Dimittunt, repetunt, amantque captos,
Et ſecurior eſt in ore præda;
Laxos cui dare, perviosque rictus
Gaudent, & timidos tenere dentes;
Mollem frangere dum pudet rapinam:
Stratis cum modo venerint juvencis.

Hæc

nora & protritiora eſſe, quam ut ſpectatorem morari poſſint, aut ſtupore defigere:

Hæc tranſit tamen ut minora quiſquis
Venatus humiles videt leonum, &c.

Ut in ſequentibus videre eſt: quis jam ex iſtis dicere poſſit Libycos urſos, leones eſſe; imo quis non contrarium aſſerat? hoc ſpectaculum leonum lepores venantium, & illæſos dimittentium, adeo magnam miramque rem videri vult, ut in comparatione nihil ſint ceterarum omnium ferarum manſuefactarum miracula. *Salmaſius.* Vide Lipſium Elect. 2. cap. 4. contendentem leones à Romanis tum rudibus, obvia notaque voce dictos fuiſſe *Libycos Urſos*: ut & elephantem, *bovem Lucam*; Struthionem, *paſſerem marinum.* contra quem ex Plinii autoritate, lib. 8. cap. 36. & 58. docte differentem, cum alii plurimi autores, tum hic facit locus, ubi inductione cæterarum ferarum, inter quos & urſorum, aſcenditur diſtincte ad leones.

6. *Quantum Calydon, &c.*] *Calydon* urbs Ætoliæ, quæ aluit aprum illum vaſtatorem à Meleagro & Atalanta cæſum. Vide ep. 15. lib. ſpect. verſ. 1.

7. *Purpureis aper.*] Supra verſ. 2. *Capiſtris.*] Capiſtrum, vinculum eſt, quod mulis, bobus, aliiſque jumentis adhibetur, ne fugiant, & quod circa os involvitur, ne gramen carpant.

8. *Eſſeda, &c.*] Currus Britannicos. *Biſon*, fera, cervi figura.

9. *Molles, &c.*] Quod Elephantus ſaltans, paret rectori ſuo ex Æthiopia. epigr. 77. lib. 6. & vide Ælian. lib. 2. cap. x1. Plin. lib. 8. cap. 2.

11. *Deorum.*] Cæſarum, quibus feræ non minus parent, quam ipſis Diis. ſic Mart. lib. Spect. epigr. 17. de Elephante:

Crede mihi numen, ſentit & ille tuum.

12. *Hæc tranſit, &c.*] Hæc tamen omnia ſuperat leporum luſus per rictus leonum.

14. *Quos velox, &c.*] Supra epigr. 7. 15. 23. 45. 49. 52. 61.

21. *Hæc*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Hæc clementia non paratur arte,
Sed norunt cui ſerviant leones.

21. *Hæc clementia.*]Totius epigrammatis cum epiphonemate concluſio, qua leonum in lepores clementiam divinitati Cæſaris adſcribit, cujus numen ſentiant leones, eique ad nutum ſerviant. *Rader.* Vide argumentum hujus epigr. ſupra ep. 15. hujus lib. & ep. 17. lib. ſpect.

Ad Ovidium. CVI.

IN Nomentanis, Ovidi, quod naſcitur agris,
Accepit quoties tempora longa merum,
Exuit annoſa mores nomenque ſenecta:
Et, quicquid voluit, teſta vocatur anus.

1. *Ovidi.*] Vinum hic Nomentanum, cujus eſſet ingenii & naturæ docet. Recens ingratum; vetuſtate tamen ad perfectam cocturam adduci, & certare poſſe cum generoſiſſimis. Quincte Ovidi. ad quem alibi ſæpe. *Quod naſcitur, &c.*] Vinum ex agro meo Nomentano, ubi vetuſtate decoctum maturuerit, videri poteſt exuiſſe nomen patrium (recens enim vinum Nomentanum audiebat durum & inſuave) atque naturam auſteram, cum vinis vel optimis contendere, & Optimianum dici, vel Falernum vel aliud quodcunque addito amphoræ titulo commendatur.

3. *Mores.*] Aſperitatem & ingratum ſaporem. *Nomen.*] Nempe cujuſvis generoſiſſimi vini nomine, vinum illud indigitari poſſe, ut vel Falernum voces, vel Calenum, vel Maſſicum, &c. Nullo enim deterius eſſe. *Muſamb.*

4. *Anus.*] Metonym. cadus ſeu amphora vetuſta. vide ſupra epig. 40. ỳſ. 1.

Ad Rufum. CVII.

INterponis aquam ſubinde, Rufe,
Et ſi cogeris à ſodale, raram
Diluti bibis unciam Falerni.
Numquid pollicita eſt tibi beatam
Noctem

1. *Interponis, &c.*] Deridet Rufum, fruſtrà exſpectantem Næviam. *Interponis aquam.*] Sic ille nequam paralyticus apud Petronium: *Hauſi*, inquit, *parcius merum, &c.* Ebrii ſc. in Venerem ſegniores. Parce bibebat Rufus idque dilutum. unde conjiciens Poëta expectaſſe illum amicam, atque adeo veritum ne immodico Lyæi vento, extingueretur Veneris ignis; quærit an Nævia (quæ illi ſemper in ore, ſupra epigrammatum 69.) noctem promiſiſſet; ex ſuſpiriis illius & ſilentio negaſſe autumans, ad largiorem potationem invitat: utpote majora pocula & merum quæ curas diſſipet repulſæque moleſtiam obruat. ex præcepto Ovidii 2. Remed. *plurima ſumas, Vt ſtupeant multo corda ſoluta mero.*

3. *Vnciam, &c.*] Duodecimam partem ſextarii, ſupra 28. verſ. 2.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Noctem Nævia, ſobriaſque mavis
Certæ nequitias fututionis?
Suſpiras, retices, gemis: negavit.
Crebro ergo bibas licet trientes,
Et durum jugules mero pudorem.
Quid parcis tibi, Rufe? dormiendum eſt.

5. *Sobriaſque, &c.*] *Lenis alit flammas.*

7. *Negavit.*] Alii leg. *negabit*, minus apte.

8. *Trientes.*] Triens eſt tertia ſextarii pars, quatuor cyathos ſeu uncias continens.

9. *Pudorem.*] Alii *dolorem.* vincas ſcilicet deſiderium, moleſtiam & triſtitiam contractam ex repulſa, vino.

10. *Dormiendum eſt.*] Tibi ſoli cubandum in vacuo toro. ſume itaque ſomni poculum, poſtquam amica non veniet. ſupra epigr. 72.

Ad Lucium Julium. CVIII.

SÆpe mihi dicis, Luci clariſſime Juli,
Scribe aliquid magnum: deſidioſus homo es.
Ocia da nobis: ſed qualia fecerat olim
Mæcenas Flacco, Virgilioque ſuo:
Condere victuras tentem per ſecula curas,
Et nomen flammis eripuiſſe meum.
In ſteriles campos nolunt juga ferre juvenci:
Pingue ſolum laſſat, ſed juvat ipſe labor.

1. *Clariſsime Iuli.*] Mſſ. omnes leg. *cariſsime.*

2. *Magnum, &c.*] Reſpondet L. Julio amico ſuadenti, ut aliquod magnum opus ſcriberet, epopeiam ſcilicet, vel Lyrica & Dithyrambica, ut Virgil. & Horatius ſcripſerunt. Reſpondet ſe otia deſiderare, & liberalitatem Mæcenatis. *Magnum.*] Epicum & perpetuum carmen.

3. *Ocia qualia, &c.*] Ad Virgilium reſpicit Eclog. 1. *O Melibœe Deus nobis hæc otia fecit.* Per *otium* ergò & intelligit, agros & pecunias, quo Muſis vacet. *non de lodice paranda Sollicitus.*

4. *Mæcenas, &c.*] Locupletavit Clinius Mæcenas Virgilium, Horatium, &c.

5. *Curas.*] Carmina. Alii leg. *Chartas.*

6. *Flammis, &c.*] Ut ultra rogos & cineres ſuperſit.

7. *In ſteriles, &c.*] Muſæ non libenter arant litus, non amant ſtudia, *Præmia ſi tollas.*

8. *Pingue, &c.*] Opimum quidem ſolum verſare fatigat agricolam, ſed ampliſſimæ ſegetis ſpes alit. non minus magni operis Poëtam, fructus & præmii ſpes.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Gallum. CIX.

Eſt tibi, ſitque precor, multos creſcatque per annos
Pulchra quidem, verum Tranſtiberina domus.
At mea Vipſanas ſpectant cœnacula laurus;
Factus in hac ego ſum jam regione ſenex.
Migrandum eſt, ut mane domi te, Galle, ſalutem:
Es tanti, vel ſi longius illa foret.
Sed tibi non multum eſt, unum ſi præſto togatum:
Multum eſt, hunc unum ſi mihi, Galle, nego.
Ipſe ſalutabo decima vel ſerius hora:
Mane tibi pro me dicat AVERE *liber.*

1. *Eſt tibi.*] Excuſat ſe Gallo, quod non mane ad eum ſalutandum eat; & dicit librum quem mittit, vicariam operam præſtaturum, ſeque venturum ad cænam: cauſſatur autem domuum diſtantiam. *Ramireſ.* Geminum huic erat. 72. epigr. ſupra. *Sitque precor.*] Alludit ad priſcam formulam: *Quod felix fauſtumque ſit.*

2. *Tranſtiberina.*] Regio parum amæna, ubi fex populi Judæique ferè ſtabulabant, & quaſi ſeparata à corpore civitatis. *Rad.*

3. *Mea Vipſanas, &c.*] Scalis habito tribus, in cœnaculo prope porticum M. Vipſani Agrippæ lauris opacam. Tota ergò ſuperior pars ubi cænabatur, cænaculum uſque ad ſcandulas appellabatur, quæ plerunque pauperibus locabatur inquilinis. Tum niſi alta fuiſſent, Martialis inde Vipſanam porticum ſpectare non potuiſſet. *Rad.* Turn. lib. 4. cap. xı.

6. *Es tanti, &c.*] Et ejus quidem pretii ac meriti es, ut tibi hoc officium præſtem, etiamſi ulterius ſit migrandum.

7. *Tibi non, &c.*] Non multum tibi erit honoris ex me unico cliente, multis qui te comitantur addito: multum mihi hæc qualiacunque ſcribenti detereretur ocii, ſi ſalutandi officio vacarem. ſupra epigr. 71. v. 11. & epigr. 25. l. 11.

8. *Nego.*] Te proſequendo me ipſum negligo, otium ſcribendi amitto.

9. *Ipſe ſalutabo.*] Ipſe te veniam ſalutatum inter cœnandum, vel à cœna; interim pro me ſalutatorem matutinum capias hunc libellum. *Decima.*] Quæ tertia eſt ante noctem, hora cænæ.

10. *Avere.*] Vox ſolennis matutinæ ſalutationis.

* De Catella Publii. CX.

Iſſa eſt paſſere nequior Catulli.
Iſſa eſt purior oſculo columbæ.

Iſſa

* *Et pictura ejuſdem.*

1. *Iſſa eſt.*] Laudat Catellam Publii, tamque artificioſe depingit Muſæ penicillo; ut hanc catellam, vera Publii, pictaque veriorem pulchrioremque judicem; & cum Catulli paſſere, & ſtellæ columba, hoc epigrama, qua argutia, qua ſuavitate & venuſtate contendi poteſt. *Rad.* Nomen catellæ Publii. *Paſſere Catulli.*] Lesbiæ paſſ. cujus nequitiam & mortem canit Catullus. *Nequior.*] Laſcivior.

2. *Purior oſculo.*] Ramireſius artificium Poëtæ in hoç ſubolet, quod voluerit

Iſſa eſt blandior omnibus puellis.
Iſſa eſt carior Indicis lapillis.
Iſſa eſt deliciæ catella Publî.
Hanc tu, ſi queritur, loqui putabis.
Sentit triſtitiamque gaudiumque.
Collo nixa cubat, capitque ſomnos,
Ut ſuſpiria nulla ſentiantur.
Et deſiderio coacta ventris,
Gutta pallia non fefellit ulla:
Sed blando pede ſuſcitat, toroque
Deponi rogat, & monet levari.
Caſtæ tantus ineſt pudor catellæ:
Ignorat Venerem: nec invenimus
Dignum tam tenera virum puella.
Hanc ne lux rapiat ſuprema totam,
Picta Publius exprimit tabella,
In qua tam ſimilem videbis Iſſam,
Ut ſit tam ſimilis ſibi nec ipſa.
Iſſam denique pone cum tabella:
Aut utramque putabis eſſe veram,
Aut utramque putabis eſſe pictam.

Ad

luerit inſinuare, purius eſſe hoc Epigramma, Stellæ poëmatio, quæ puellam depingebat.

7. *Sentit, &c.*] Sentit hos affectus in Domino, atque illi triſti condolet, hilari laſciva congratulatur.

8. *Collo nixa, &c.*] Collo Domini ſeu gremio innixa dormit. Fr. Modius legit ex codice Weidneri *nexa*. epiſt. 33.

9. *Suſpiria, &c.*] Reſpirationes, quæ ſi craſſiores ſint & vehementiores, ronchi appellantur.

10. *Ventris.*] Ejiciendi.

11. *Gutta.*] Præſtitit munditiem lecto, neque ejus contaminavit ſtragula. *Pallia.*] Pallium hoc loco, tori & lecti operimentum eſſe contendit *Raderus*. Sed Brodæus dicit, quod Romani hæc in lecto induebant.

13. *Levari.*] Alvi ſeu veſicæ onere lev. Alii legunt *Deponi monet & rogat lavari.*

16. *Virum puella.*] *Catachreſis.*

17. *Hanc ne lux, &c.*] Ut mortuæ ſuperſit memoria, curavit Publius illam pingi.

20. *Ipſa.*] Fr. Modius ex ejuſdem Weidneri libro reponit, *Iſſa*. Ja. Rutgerſius, lib. 6. var. lect. cap. 11.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Velocem. CXI.

SCribere me quereris, Velox, epigrammata longa.
Ipſe nihil ſcribis : tu breviora facis.

1. *Scribere, &c.*] E virtutibus epi- via ſua epigrammata eſſe potiora il-

mixtam habent grauedinis, viſcoſitatis, & indigeſtionis quiddam. & propter hoc non accipiantur: niſi cum aceto: ſale: apio: pipere: calamẽto: zinzibere: & ſimilibus cõdiantur. Iſaac in lib. particularium dietarum.
¶ Nares frigidę ſunt: & ſiccę. Sunt em̃ cartilaginoſę: ideoq; digeſtioni difficiles. Parum nutriunt. menbra enim: quę naturaliter ſicca ſunt: dure digeruntur: tardeq; de ſtomacho eiiciuntur: & minus cæteris nutriunt: maxime ſi fuerint de ani-

Et qui miratur, Regule, thura dari.

1. *Cum tibi, &c.*] Mittebat Martialis Epigrammatῶν librum ad Regulum & ſimul thuris forte libellam. poſſet quis dona mirari tam humilia, tam opulento viro. Excuſat Martialis munerum tenuitatem, eorundem ſignificatione: liber namque ſapientiæ ſtudioſo mitti debet, thus verè pio & Deos colenti, quibus ſæpe thure faciendum eſt. Cum ergò Regulus ſapientiæ fama & pietatis opinione clarus eſſet, conveniens fuit hæc munera ea mitti. *Ramir.* Ne ergò munera mittas ſupervacanea, ut fœminæ arma, ruſtico libros, &c. præcipit Seneca. Hic Poëta (miſſis ad Regul. epigrammaton libro & thuris forte libra) muneribus pompam addit convenientia munerum cum ejus cui dantur eruditione & pietate. ſed de hoc Regulo vide Plin. epiſt. ultima lib. 2. & lib. 6. epiſt. 2. Scriver. ſic legit, *par cura & fama laborum.*

2. *Tuo.*] Pro *tuo*, præſtat legere *ſuo*, quod in Palat. & Britan.

In Priſcum. CXIII.

CUm te non noſſem, dominum regemque vocabam:
Cum bene te novi, jam mihi Priſcus eris.

Ad

1. *Cum te non, &c.*] Urbana cujuſdam Priſci reprehenſio eſt, & correctio Poëtæ, qui errore & ignorantia ſordium hujus hominis, quum eum non noviſſet, dominum honoris cauſſa regemque vocabat. At verò poſtquam bene novit, ſuo nomine vocabat. Scribit enim Seneca ſolitos fuiſſe priſcos, quoties homini ignoto occurrerent, eum dominum aut regem appellare. *Ramir. Merula.* Te prius mihi non notum pro munifico patrono & claro viro honorifice ſalutabam : poſtquam vero mihi innotueris, familiarius te appello & mero nomine ſaluto. epigr. 68. lib. 2.

2. *Iam mihi Priſcus eris.*] Innuens ſc. honorabilius nomen eum amiſiſſe, poſteaquam cognitus fuit.

1. *Qua-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

menti computatur. Quoniam materialis cordis comple-xio:quã ſumpſit ex miſcibilium mixtiõe: frigida eſt: & ſic-ca:& ideo fortis extat texturæ: ac compactæ ita: vt igni vi-derim in combuſtis præ cæteris corporis partibus reſiſtere, ad quod etiam humidum coadiuuat conculcatum in idip-ſum.qđ oportuit: vt obſtaret motibus: & percuſſionibus:& caloribus. propter quod ſuper id ſita fuit pinguedo quæ-dam:æquiuoca tamen.eſtq; ipſum duræ digeſtionis:& dela tionis:id eſt penetrationis: & melancholici magis alimenti. Conſiliator in differentia.xxiiij. & idem differentia. xlj.au-ctoritate zoar.Raſis tamen.iij. Almãſoris cap.xj.calidum ponit cum inquit. Cor calidum eſt:& duræ ſubſtantiæ. Qđ & tarde digeritur & non multum nutrit.

¶Pulmo tarde digeritur:parũq; nutrit: & eſt frigid⁹. Raſis iij. Almãſoris. Et in.xxij.cõtinentis cap.cccxliiij.ſic etiã ait auctoritate Galeni. Pulmo leuioris digeſtionis eſt hepate:& & ſplene:iuxta modũ raritatis corporis ipſius.tamen mino-ris nutrimenti eſt:& nutrimentũ eius eſt flegmaticum.

¶Carnes ſtomachorũ duræ ſunt ad digerẽdũ. Iſaac in die-tis vniuerſalibus cap.xvj.& in particularib⁹ inquit. Mẽbra ſicca naturaliter:ſicut neruus:cutis: inteſtina: venter: vulua:

5 *Et Stygias æquum fuerat patrem iſſe ſub umbras:*
Sed quia non licuit; vivit, ut oſſa colat.

In

1. *Hos tibi, &c.*] Epitaphium An- ſcripſit. quod officium ...

ſolida:duraq;:digeſtioni inobediẽtia:quẽ generãt ſanguinẽ bonus nõ eſt:ſed malus:& ad frigidũ inclinus nec aliqđ que

epigr. 57. lib. 4.) Diis manibus filiæ ſuæ Antullæ, immatura morte prære-ptæ, conſecravit hunc agellum in quo cineres & oſſa filiæ condidit.

3. *Nomenque ſacravit.*] Quia ſepul-chra ſacra erant. Tum indicem ac titu-lum ſepulchro addebant D. M. S. *Diis Manibus ſacrum.* Addebant etiam no-men ſepulti.

4. *Dignior ipſe legi.*] Turbato mor-talitatis ordine & fatis male judican-tibus titulum filiæ pater tumulo in-

... ſtatur Junius, *pater iret ut umbras.* Quid ſi, *iret ad umbras.* Ja. Rutgerſius, *Ad Stygias æquum fuerat pater iſſet ut um-bras.* P. Scriv. Scaligerum ſecutus, *Et Stygias æquus fuerat pater ire ſub um-bras.* ut ſit Helleniſmus, πατὴς δίκαιος ἦν ἰέναι. & ita diſertè optimus Palat. hoc eſt, ferens nomen patris fi-liã adhuc ſuperſtite. Et pro *vivit*, Pa-lat. *vivat.* imprecatur enim vitam lon-gam, ut agrum colens, ſubinde impin-gat in oſſa filiæ. *Gruter.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Procillum. CXVI.

QUædam me cupit, invide Procille,
Toto candidior puella cygno,
Argento, nive, lilio, liguſtro:
Jam ſuſpendia ſæva cogitabis:
Sed quandam volo nocte nigriorem,
Formica, pice, graculo, cicada,
Si novi bene te, Procille, vives.

1. *Quædam, &c.*] Irridet Procillum quemdam invidum, quum dicat ſe cupi à puella candidiſſima, ſed amare aliam nigerrimam. Audito illo priori, ſummam capiebat Procillus moleſtiam; ita ut præ mærore ſe eſſet ſuſpenſurus; audito verò poſteriori reſpiravit. Procilli invidiam ludificatus, candido eum lætoque nuncio uſque ad ſuſpendium contriſtat, nigro mox triſtique reficit & à ſuſpendio revocat.

2. *Toto.*] Alii *loto.*

3. *Liguſtro.*] Liguſtri floribus.

4. *Iam ſuſpendia ſæva.*] Tranſpoſitus hic verſus: qui in vulgatis lib. ſextus eſt, in locum quarti, concinnior eſt. *Cogitabis.*] Alii *cogitabas.* Hinc colligere licet, *ſuſpendia* eſſe invidorum.

7. *Vives.*] Alii *vivis.*

* De Antulla. CXVII.

HOc nemus æterno cinerum ſacravit honore
Fænius, & culti jugera pauca ſoli.
Hoc tegitur cito rapta ſuis Antulla ſepulchro:
Hoc erit Antullæ miſtus uterque parens.
Si cupit hunc aliquis, moneo, ne ſperet agellum:
Perpetuo dominis ſerviet iſte ſuis.

In

* MS. Bodl. *Epitaphium Antullæ.*

1. *Hoc.*] Ejuſdem argumenti cum epigr. CXV. Eſt enim Antullæ Epitaphium, unaque parentum, quem morem & hodie familiæ ſervant, ut commune conditorium curent. *Nemus æterno cinerum.*] Agellum cum luco qui religionis cauſa ſepulchris additus. *Sacravit, &c.*] Palat. *honori.* In uſum & honorem ſepulchri in æternum ſacri.

3. *Cito rapta.*] Decedunt ævi maturi, rapiuntur immaturi.

4. *Hoc erit, &c.*] Eodem monimento condebantur è more, ſanguine propinqui, conjuges, amici, &c.

5. *Si cupit, &c.*] Ne alienetur hic agellus. H. EXT. N. S. *hæredes externos ne ſequatur.* Factus enim eſt religioſus, & ideo extrà hominum commercium.

6. *Perpetuo, &c.*] In æternum ſacrabitur in uſum familiaris ſepulchri.

1. *Occur-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Lupercum. CXVIII.

OCcurris quoties, Luperce, nobis:
Vis mittam puerum, ſubinde dicis,
Cui tradas epigrammaton libellum,
Lectum quem tibi protinus remittam?
Non eſt, quod puerum, Luperce, vexes:
Longum eſt, ſi velit ad Pyrum venire,
Et ſcalis habito tribus, ſed altis.
Quod quæris, propius petas licebit:
Argi nempe ſoles ſubire letum.
Contra Cæſaris eſt forum taberna,
Scriptis poſtibus hinc & inde totis,
Omnes ut cito perlegas Poëtas.
Illinc me pete; ne roges Atrectum:
Hoc nomen dominus gerit tabernæ.
De primo dabit, alterove nido
Raſum pumice, purpuraque cultum

Dena-

1. *Occurris, &c.*] Lupercus quidam avarus & ſordidus, ſubinde Martialem interrogabat, An vellet mitti ad ſe puerum, cui traderet libellum Epigrammatων mutuo, quem lectum remitteret ſtatim. Excuſat Martialis longum intervallum à Luperci ad ſuam domum, & indicat ubi hi libelli ſint venales.

3. *Tradas, &c.*] Mutuò.

6. *Pyrum venire.*] Alii regionem urbis eſſe volunt, alii inſigne ædium, alii leg. *ad pilam.* ut ep. 23. lib. 5.

7. *Scalis, &c.*] In cœnaculo ferè ultimo, vel tertio tabulato ſub tegulis: ut ſupra ep. 109. verſ. 2.

9. *Argi nempe, &c.*] *Tmeſis*, Argiletum. ſupra ep. 4. verſ. 1. ab argilla, vel Argi letho, qui ibi ab Euandro cæſus fertur.

10. *Contra Cæſaris, &c.*] E regione fori Julii eſt taberna bibliopolæ.

11. *Scriptis poſtibus.*] Poſtes, columnæ, pilæ bibliopolarum inſcripta gerebant nomina librorum venalium.

13. *Ne roges Atrectum.*] Ne ſit opus quærere quis meos libros habeat venales, Atrectus vocatur bibliopola. alii legi volunt, *me poſcas Atrectum.* id eſt, ab Atrecto. MSS. Gruteri *nec roges.*

15. *De primo.*] De ſummo forulo, capſa, ſeu armario. in primis autem vel ſummis nidis optimi recondebantur libri: in imis ſeu ultimis, libri parvæ æſtimationis.

16. *Raſum pumice.*] Ut poliverint frontes librorum, voluminaque ornarint purpura & umbilicis, ſupra epigramm. 67. verſ. 12.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Denariis tibi quinque Martialem.
Tanti non es, ais? ſapis Luperce.

17. *Denariis, &c.*] Quibus fere æquivalent 40. è noſtris. Sed denarius erat duplex. vetus, qui 8. den. ob. c. novus, qui 7. den. ob.

18. *Sapis Luperce.*] Ironice collaudat hominis ſordes, cui pro vili habetur ingenium & labor Poëtæ.

Ad Cæcilianum. CXIX.

CUi legiſſe ſatis non eſt epigrammata centum,
Nil illi ſatis eſt, Cæciliane, mali.

1. *Cui legiſſe, &c.*] Concludit librum, & ſimul excuſat ejus longitudinem ironicως, quaſi poſtularet aliquis ab eo ut plura adderet epigrammata; dicit ſatis eſſe centum. *Ramireſ.* Itaque per modeſtiam extenuat ſua epigrammata, tanquam mala ſint, ſimulque excuſat libri longitudinem: ex mente Callimachi apud Athenæum lib. 3. cap. 1. τὸ μέγα βιβλίον ἴσον τῷ μεγάλῳ κακῷ, numerum autem perfectum ponit 100: cum ſint 119.

M. VA-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

M. VALERII MARTIALIS EPIGRAMMATVM LIBER II.

Martialis Deciano ſuo S.

QUid nobis, inquis, cum epiſtola? parumne tibi præſtamus ſi legimus epigrammata? quid hîc porro dicturus es, quod non poſſis verſibus dicere? Video quare tragœdi epiſtolam accipiant, quibus pro ſe loqui non licet. epigrammata Curione non egent, & contenta ſunt ſua, id eſt, mala lingua. In quacunque pagina viſum eſt, Epiſtolam faciunt. Noli ergò, ſi tibi videtur, rem facere ridiculam, & togam ſaltanti inducere perſonæ. Denique videas, an te de-

QVid nobis, &c.] Jocoſa & urbanitate plena hæc epiſtola eſt, ſcripta ad Decianum, poëtæ familiarem, & libro ſuperiore ſæpius laudatum: qua quaſi mirantem facit poëta Decianum, cui epiſtolam epigrammatis ipſe ſuis, cum ipſe epigrammata pro ſe loqui poſſint, & epiſtolæ vicem fungi, præſcribat. Poëta velut immemor ſui, admonitu Deciani, abrumpit epiſtolam, longius alioqui, ut jocatur, progreſſurus. *Rad.* Hæc omnia uſque ad *reclamant* ex perſona Deciani, quem facit Poëta mirantem & reprehendentem quod epiſtolam Epigrammatis ſuis præfigat.

Dicturus.] Palatin. *Daturus.*

Video quare, &c.] Tragœdi certe, ſi quid eſſet quod principem & populum vel monitos vel rogatos vellent, epiſtolam exhibebant, quam vocaliſſimus aliquis Curio, qui theatralis quaſi præconis officio fungebatur, clara legebat voce. hoc fecerunt illi ex neceſſitate, quod iis in dramatico poëmate, quæ extra ſcenam & argumentum eſſent, loqui non liceret, hoc tibi ô Martialis in epigrammatis tuis non æque neceſſe eſt, quæ quaſi epiſtolia ſunt.

Curione.] Curionis officium erat, omnia quæ in theatro, vel principis mandato, vel magiſtratus juſſu edictove, vel alicujus poſtulato pronuncianda erant, proclamare; uti quaſi præconem ageret theatralem Curio. Turnebus lib. 25. cap. 8.

Mala lingua.] Libera & mordaci.

Noli ergò, &c.] Noli indecore & abſurde mimo inducere togam (qui gravitatis cultus eſt) id eſt, epigrammati epiſtolam, poëmati orationem ſolutam. legitur &, *in toga ſaltantem inducere perſonam.*

Et togam.] Per *togam* tropicè proſam ſive ſolutam & liberam intelligit orationem: per *ſaltantem perſonam*, poëmata. Saltantur poëmata in veſtibus ſcenicis; proſa oratio habetur aut recitatur in toga. Sed togæ illæ dictæ improprie, ſive togæ illæ mimicæ, con-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

te delectet contra retiarium ferula. Ego inter illos ſedeo qui protinus reclamant. Puto me hercule, Deciane, verum dicis. Quid, ſi ſcias, cum qua, & quam longa epiſtola negotium fueras habiturus? Itaque quod exigis fiat. Debebunt tibi, ſi qui in hunc librum inciderint, quod ad primam paginam non laſſi pervenient.

ſuti ex panniculis verſicoloriis centones. Scenicæ nempe veſtes ἐκ ῥακῶν πάνυ εὐτελῶν συγκεκομμένας, *ex vilibus admodum pannis conciſæ.* Noluere enim Quirites togam ſuam quæ nota propria civitatis, actionibus ſcenicis dehoneſtari. *Muſamb.*

Denique videas, &c.] Neque te putes epiſtola magis munitum adverſus maledicos, quam ſi quis myrmillo contra retiarium ferula pro enſe pugnaret. Legitur & *Denique videris.*

Ego inter, &c.] Ut enim ſpectatores illiuſmodi myrmillonis inconſideratam audaciam averſati reclamarent, ita inter alios & ego tuam hanc temeritatem epiſtola nullatenus efficaci te defendere conantis. Ut parum in ferula adverſus retiarium; ſic parum in epiſtola adverſus æmulos & obtrectatores præſidii eſt.

Puto me, &c.] *Reſpondet Martialis.* & ſane perlongam ſcripturus eram epiſtolam: ſed à te monitus, conſilium muto, neque lectorem longa epiſtola fatigabo.

Quid, ſi ſcias.] Longiorem tibi volui epiſtolam facere, & quidem ſi ſcires quanta eam volui eſſe longitudine, tum etiam magis hæc taliaque diceres, ſc. importunè miſceri epiſtolas operi epigrammatum. *Muſamb.*

Ad librum ſuum. I.

TErcentena quidem poteras epigrammata ferre:
Sed quis te ferret, perlegeretque, liber?
At nunc ſuccincti quæ ſint bona diſce libelli:
Hoc primum eſt, brevior quod mihi charta perit.
Deinde, quod hæc una peragit librarius hora,
Nec tantum nugis ſerviet iſte meis.
Tertia res hæc eſt, quod ſi cui forte legêris,

Sis

1. *Tercentena, &c.*] Excuſat libri hujus brevitatem, qui nonaginta & tria habet Epigrammata, quum poſſet ipſe plurima addere. Enumerat deinde commoda brevioris libelli: & ultimò conqueritur hunc vel ita brevem, aliquibus viſum iri longum. *Ferre.*] Capere.

2. *Ferret, &c.*] Pateretur, toleraret. Palat. *Perlegeretve.*

3. *Succincti, &c.*] Brevis libri commoda. Metaphoricè eo ſignificamus expeditum aliquem, ut de milite ad prælium parato. *Diſce.*] MS. Bodl. *noſce.*

4. *Brevior, &c.*] Minus inſumo & perdo chartæ. *modeſte.*

5. *Deinde, &c.*] Librarius citius tranſſcribet hæc, ut melioribus vacet exſcribendis.

6. *Nec tantum nugis, &c.*] Occupabitur melioribus libris deſcribendis.

9. *Te*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Sis licet uſque malus, non odioſus eris.
Te conviva leget miſto quincunce: ſed ante
Incipiat poſitus quam tepuiſſe calix.
Eſſe tibi tanta cautus brevitate videris?
Hei mihi, quam multis ſic quoque longus eris!

9. *Te conviva, &c.*] Inter pocula legêris, vide ep. 19. lib. 10. & perlegêris minori ſpacio quam vinum aqua calida, in quincunce, quinque cyathorum capaci, dilutum frigeſcat. *Hyperb. Quincunx* pro quovis poculo. Sed gemina vis latet ſub hoc verbo *tepuiſſe*; vel enim ut verba jacent, intelligitur, id eſt, antequam frigeat vinum calida miſtum, vel antequam remittatur certamen potandi & hilaritas convivarum. De more bibendi & miſcendi calidam & frigidam lege lib. 1. cap. 4. Elector. Lipſii. *Rad.*

11. *Cautus.*] Cautus, is eſt, qui præmunitus ad quodvis damnum futurum, ne ſibi lædat, eſt.

12. *Hei mihi.*] Cum illud *mihi* abſit Palat. Gruterus cenſet reſcribendum *Eheu.* Quaſi diceret, non vitabis tamen omnium reprehenſionem & faſtidium: ſunt enim Romani proceres faſtidioſiſſimi, & mella juxta ac fella nauſeant. *Rad.*

Ad Cæſarem Domitianum. II.

CReta dedit magnum, majus dedit Africa nomen,
Scipio quod victor, quodque Metellus habet,
Nobilius domito tribuit Germania Rheno,
Et puer hoc dignus nomine, Cæſar, eras.
Frater Idumæos meruit cum patre triumphos:

Quæ

1. *Creta dedit, &c.*] Celebrat Dacicam victoriam & triumphum quem egit Domitianus ſolus, cujus laurea tota ejus fuit, nec cum alio communicata: amplificat hoc argumentum à comparatis, enumeratis iis qui præcipua cognomenta ex provinciis devictis compararunt. *Ramireſ.* L. Metellus devicta Creta, Pub. Cornel. Scipio devicta Africa, nobilia aſſecuti ſunt cognomenta: Domitianus vero debellatis Cattis Daciſque, nobilius meruit cognomen, Dacici ſcilicet & Germanici. illi enim ſingula, hic bina. Illi Cretenſes pigros ventres & diſcinctos Afros, hic Germanos bellicoſos, ὄζους Ἄρηος. Sic itaque creſcit collatio. Magnum & nobile Cretici cognomentum; majus ſive nobilius Africani; maximum ſive nobiliſſimum Germanici. Et tamen Cretici & Africani Metello & Scipionibus, jam viris contigere. Germanici cognomentum Domitiano contigit etiam puero. *Muſambert.*

4. *Et puer, &c.*] Domitianus juvenis admodum expeditionem ſuſcepit in Germanias. Sueton. lib. 8. cap. 2. ſed neque neceſſariam neque utilem.

5. *Frater, &c.*] Pater tuus Veſpaſianus cum filio Tito de Hieroſolymis triumphavit, tu de Cattis Daciſque ſolus. *Frater.*] Titus. *Idumæos.*] Judaïcos. Idume, pars Judeæ, ab Occidente Jordanem ſpectans, quæ ἐδώμ appellatur.

6. *Dacis*

Quæ datur ex Dacis laurea, tota tua eſt.

6. *Dacis laurea, &c.*] Alii *Cattis*. Ut Lipſius lib. 1. epiſt. 5. benè judicat. Nam quia ex triumpho de Cattis non traxit Domitianus cognomentum triumphale proprium Cattici, ſed commune Germanici: idcircò hunc triumphum argutè Martialis cum Judaïco triumpho componit; quia neque ex illo triumpho cognomentum Veſpaſiano patri aut filio Tito fuit, *Iudaïci*. Nam ut apud Dionem eſt, repudiavere cognomentum hoc ut infame: Domitianus autem Cognomentum *Cattici* videtur accipere noluiſſe, ut ignobile aut ridiculum. *Muſambert. Datur laurea.*] Vel Domitiano victori, vel potius Jovi Capitolino. Sueton. in Domitiano: *De Sarmatis lauream modo Capitolino Iovi retulit.* Sil. Italicus lib. xv. *Laurumque ſuperbam In gremio Iovis exciſis deponere Pænis*. Plin. lib. 15. cap. ult. *Faſces Imperatorum decoras. Ex his in gremio Iovis Opt. Max. deponitur, quoties lætitiam nova victoria attulit.* Parta enim victoria faſces ipſi lauro decorabantur. Atque huc pertinent, *faſces laureati*, & *lictores laureati*. Herald.

Ad Sextum. III.

SExte, nihil debes; nil debes, Sexte, fatemur.
Debet enim, ſi quis ſolvere, Sexte, poteſt.

1. *Sexte, &c.*] Sextus jactabat ſe nihil cuiquam debere. Martialis hominis jactantiam joco ſubſannat, atque ſe id credere ait, quoniam is tantum debet, qui poteſt ſolvere. *Domit.* Vere jactat ſe nihil debere qui non eſt ſolvendo. Debitoris enim inopia excludit actionem. Sic argutatur Plautus in Curculione, non malè credi iis qui nunquam reddunt, quia non creditur propriè niſi reddituris: quod igitur datur non reddituris, non creditur, ſed prorſus perit. *Argentariis male credi qui ajunt, &c.* Si igitur is qui dat non reddituro, non credit propriè, nec propriè creditor eſt, is qui nunquam redditurus eſt, eadem ratione nihil debet, neque eſt debitor. *Herald.*

In Ammianum. IV.

O Quam blandus es, Ammiane, matri!
Quam blanda eſt tibi mater, Ammiane!
Fratrem te vocat, & ſoror vocatur.
Cur vos nomina nequiora tangunt?
Quare non juvat hoc, quod eſtis, eſſe?

Luſum

1. *O quam blandus es.*] Ammianum inceſti arguit, quod relictis nativis nominibus matrem hic ſororem: filium illa fratrem appellet. quibus nominibus amatores & amicæ ſe mutuo vocent. vide Lipſ. Antiq. Lect. lib. 3. & epigr. 20. lib. 12. & epigr. 65. lib. 10.

3. *Fratrem te vocat.*] Fratris & ſororis, naturâ honeſtiſſima nomina, turpicula tegendi criminis cauſa facta ſunt. Amicos fœminæ *fratres* vocabant; amicas viri *ſorores*. ſic lib. 12. epigr. 20.

Quare non habeat Fabulla quæris
Vxorem Themiſon, habet ſororem.

Rameſ.

5. *Quod eſtis, eſſe?*] Mater & filius.

7. *Ma-*

Luſum creditis hoc, jocumque? non eſt.
Matrem, quæ cupit eſſe ſe ſororem,
Nec matrem juvat eſſe, nec ſororem.

7. *Matrem, quæ cupit, &c.*] Elegans epiphonema, & concluſio totius ſententiæ, ubi priori verſu *τὸ ſororem*, ſumitur obſcæna ſignificatione; poſteriori, propria. *Ramir.*

8. *Sororem.*] Sed amicam.

Ad Decianum. V.

NE valeam, ſi non totis, Deciane, diebus,
Et tecum totis noctibus eſſe velim.
Sed duo ſunt, quæ nos diſtinguunt, millia paſſum;
Quattuor hæc fiunt, cum rediturus eam.
Sæpe domi non es: cum ſis quoque, ſæpe negaris:
Vel tantum cauſſis, vel tibi ſæpe vacas.
Te tamen ut videam, duo millia non piget ire:
Ut te non videam, quattuor ire piget.

1. *Ne valeam, &c.*] Excuſat ſe quod non ſæpius videat Decianum; & ſimulcum accuſat, quod ſæpè negetur eſſe domi. cauſatur longam locorum intercapedinem; & tandem eleganti antitheto concludit epigramma. *Ramir.* Jurandi formula, ut, *ni vivam, diſpeream.*

3. *Duo ſunt, &c.*] Intercapedo & ſpacium 2. mille paſſuum, qui 4. mihi fiunt redeunti, nec te convenienti. ep. 23. lib. 5.

6. *Cauſſis, vel.*] Clientum cauſis. *Tibi ſæpe vacas.*] Tuis ſtudiis, vel balneis, cœnis, ſeu valetudini curandæ.

Ad Severum. VI.

I Nunc, edere me jube libellos.
Lectis vix tibi paginis duabus,
Spectas ἐσχαλοκώλιον Severe,

Et

1. *I nunc, &c.*] Faſtidioſum Severum quendam notat, quod præpropera feſtinatione vix deguſtato libello, ad finem quam primum pervenire cupiebat, quem etiam perſtringit leviter lib. 5. epigr. 81. Indignantis & exultantis formula Ironica, qua Severi deludit faſtidium: prius quidem ſingula epigrammata collaudantis atque ut ederentur ſuadentis, collecta vero jam & edita cum faſtidio dejicientis.

3. *Spectas ἐσχατοκώλιον Severe.*] Quidam libri ibi habent, *eſcatocoleon.* ſed legendum ἐσχατόκολλιον vel ἐσχατόκολλον: cui opponitur πρωτόκολλον. Sic πρωτόκολλον in libris & in chartis nondum ſcriptis primam ſchedam dixerunt veteres, quæ prima adglutinata eſſet. πρωτόκολλον in chartis, nomen auctoris habebat ſcriptum à quo charta confecta erat, & loci ubi facta, & tempus quo facta. πρωτόκολλον in libris nomen quoque auctoris præferebat & operis titulum. Si πρωτόκολλον

prima

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Et longas trahis oſcitationes.
Hæc ſunt, quæ relegente me ſolebas
Rapta exſcribere, ſed Vitellianis.
Hæc ſunt ſingula, quæ ſinu ferebas
Per convivia cuncta, per theatra.
Hæc ſunt, aut meliora ſi qua neſcis.
Quid prodeſt mihi tam macer libellus,
Nullo craſſior ut ſit umbilico,
Si totus tibi triduo legatur?
Nunquam deliciæ ſupiniores.
Laſſus tam cito deficis viator,
Et cum currere debeas Bovillas,
Inter-jungere quæris ad Camœnas.
I nunc, edere me jube libellos.

In

prima libri ſcheda, utique & ἐσχατόκολλον extrema ſcheda dicetur, ultimo nempe loco glutinata. *ſummam ſchedam* alibi dixit idem Martialis. lib. IV. ep. 91.

Ohe jam ſatis eſt, ohe libelle.
Iam pervenimus uſque ad umbilicos:
Tu procedere adhuc & ire quæris,
Nec ſumma potes in ſcheda teneri.

Salmaſ.

Ἐσχατοκώλλιον.] Τὸ ἐν ἐσχάτῳ κώλῳ γεγραμμένον. imum chartæ ſcapum chartæ imæ adglutinatum. Ultimam autem libri partem ſubinde ſpectare impatientis & nimium properantis eſt lectoris.

4. *Oſcitationes.*] Laſſitudinis & faſtidii indicium eſt repandiculans oſcitatio.

6. *Rapta exſcribere.*] Alii *Raptim ſcribere.* *Vitellianis.*] Pugillaribus luteis vitello ut credo illitis, quibus res laſcivæ & elegantiores ſcribebantur. Alii à Vitellio neſcio quo, inventore dictos volunt. ep. 8. & 9. lib. 14.

7. *Hæc ſunt, ſingula.*] Ex ſingulis epigrammatis junctis ſimul libellus fit. Eſt igitur abſurdum, ſingula per ſe magni facere, ſimul autem omnia collecta faſtidire & abjicere. *Sinu* autem *ferre* vel *geſtare*, formula eſt uſitatiſſima apud veteres, pro charum habere. *Ramireſ.*

10. *Quid prodeſt, &c.*] Quorſum ſtudui brevitati? fruſtra curavi ut liber tenuis eſſet nec umbilici (de quo ep. 67. lib. I.) craſſitudinem excederet, ſi tamen tu delicatus & ſupinus lector triduum illi legendo inſumas.

12. *Si totus.*] Ramireſius contendit eſſe legend. *toto.*

13. *Nunquam, &c.*] Alii, *Nuſquam.* ut ep. 4. lib. I. *Neſcis, heu neſcis dominæ faſtidia Romæ, &c.*

15. *Bovillas.*] Oppidum in via Aricina, non longe à Roma.

16. *Inter-jungere quæris.*] Male legitur *Iter jungere.* eſt enim *interjungere*, jugo ſolvere equos ſeu boves refectionis gratia. *eſt autem Allegoria.* brevem librum non uno decurſu perlegis, verum in itinere hæres & pauſam oſcitans interponis. *Ad Camœnas.*] Ad lucum & templum Camœnarum extra portam Appiam. ſed vide Ph. Cluverii Italiam, lib. 3. cap. 4.

17. *I nunc, &c.*] Epanalepſis Ironica, ſupra verſ. I.

I. *De-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Attalum. VII.

DEclamas belle; cauſſas agis, Attale, belle.
Hiſtorias bellas, carmina bella facis.
Componis belle mimos; epigrammata belle;
Bellus grammaticus; bellus es aſtrologus.
Et belle cantas, & ſaltas, Attale, belle.
Bellus es arte lyræ, bellus es arte pilæ.
Nil bene cum facias, facis attamen omnia belle.
Vis dicam quid ſis? magnus es ardelio.

1. *Declamas.*] Notum diſcrimen inter declamatorem & oratorem: Orator veras cauſas: declamator, fictas agebat. Tum bellè hic *χαρακτηρίζεται* ardelio, qui cum nihil benè agat, agit omnia bellè, id eſt, in omnibus bellus ſibi videtur; & nullas artes, nullas ſcientias ignotas habet, ac de omnibus loquitur, bellè potius, id eſt, tanquam homo qui politus videri vult ϗ δόμιλος, quam peritè. Tales igitur homines appellabant *ardeliones*, qui circà omnia volitarent, nullibi pedem figerent. *Herald. Belle, &c.*] Ad hunc Attalum eſt epigramma lib. 1. 80. ubi illius *πολυπραγμοσύνην* carpit. Hic irridet arrogantiam & jactantiam ejuſdem: qua omnia affectabat & jactabat, & tamen nihil agebat. *Rad.* vide ep. 10. lib. 1.

Ardelio.] Πολυπράγμων, *à buſie body.* ut lib. 1. epigr. 80. multa agendo nihil agens, qui ut videatur aliquid eſſe in omnibus, nihil eſt in ſingulis. *nuſquam enim eſt, qui ubique eſt.* Seneca epiſt. 2. Alii ab *ardore* & impetu multa tentantis, nihil proſequentis: Alii ab *ardeola* avi, quæ in volatu multum movet, parum promovet, diductum volunt. Sunt qui Ardeliones mimorum genus fuiſſe volunt. vide epigr. Græca κεφ. μβ.

Ad Lectorem. VIII.

SI qua videbuntur chartis tibi, lector, in iſtis,
Sive obſcura nimis, ſive Latina parum:
Non meus eſt error; nocuit librarius illis,
Dum properat verſus annumerare tibi.
Quod ſi non illum, ſed me peccaſſe putabis;

Tunc

1. *Si qua videbuntur, &c.*] Poëta per jocum & ut tentet lectoris cum ingenium, tum candorem, epigrammatum ſuorum vitia, quaſi à ſe amovens in librariorum negligentiam & errorem confert.

5. *Quod ſi non illum, &c.*] Quod ſi meam hanc, quæ tamen vulgaris eſt authorum excuſatio, non admiſeris, neque ego te pro cordato & candido lectore habebo. *jam ſumus ergo pares.*

6. *Tunc*

Tunc ego te credam cordis habere nihil.
Iſta tamen mala ſunt. quaſi nos manifeſta negemus;
Hæc mala ſunt: ſed tu non meliora facis.

6. *Tunc ego te credam, &c.*] Ramireſius ſic legit hunc verſum: *Num ne ego te credam cordis habere nihil.* Id eſt, ſi dixeris me peccaſſe, te cordatum & ſapientem judicabo. ſed ineptè.

7. *Iſta tamen mala ſunt.*] *Vrget lector.* ſed ipſa carmina mala ſunt, quod non tam ab operarum errore, quam ab autoris vitio. *Quaſi nos, &c.*] Aperit ſe Poëta, & fatetur mala quidem eſſe hæc, ſed & illos provocat ut meliora, ſi poſſint, ſcribant; ſin minus, his utantur. hæc animo æquiore accipiánt. epigr. 92. lib. I. quin & ſe minatur cenſorem non minus in illos rigidum, ſi ſcripſerint. Quaſi verò, inquit Martialis, ego diffitear eſſe illa peccata ſive mala mea, & non joci cauſſa dixerim eſſe librarii. Sed utcunque res habet, ſive mea illa ſive librarii ſunt, tu meliora non facis. *Muſamb.* Jo. Rutgerſius legit: *quo ſi manifeſta negemus?*

De Nævia. IX.

SCripſi, reſcripſit nil Nævia, non dabit ergo.
Sed puto, quod ſcripſi, legerat. ergo dabit.

I. *Scripſi.*] Non deſperandum quod non reſcripſerit Nævia; ſperandum potius quod meas legerit tabellas. ex præcepto Ovidii I. de arte, unde & hoc ſumpſit Mart. *Legerit, & nolit reſcribere: cogere noli: Tu modo blanditias fac legat ipſa tuas. Quas voluit legiſſe, volet reſcribere lectis, &c.* unde & quidam habent, *Sed puto, quod ſcripſi, legerit. Reſcripſit.*] Nam meretriculæ ſi reſcribebant, annuere videbantur. Sic Juvenal. Sat. VI. *Libertas emitur: coram licet innuat, atque Reſcribat, &c. Non dabit ergò.*] Quia non, reſcripſit ſcilicet. *Dare* heic κακέμφατον. χαρίζεσθαι Græcis. *Herald.*

In Poſthumum. X.

BAſia dimidio quod das mihi, Poſthume, labro,
Laudo: licet demas hinc quoque dimidium.
Vis dare majus adhuc, & inenarrabile munus?
Hoc tibi habe totum, Poſthume, dimidium.

I. *Baſia dimidio, &c.*] Non ego te ſuperbum cenſeo aut minus humanum, quod me altero labro (ut epigr. 22. infra) vel levi baſio (qui ſalutandi mos Romanis) excipis, contentus ero vel quarta oſculi parte, imo beatus nulla. notatque Poſthumi (quiſquis ille fuerit) impuram animam atque os impudicum ἐκ τοῦ τὰ αἰδοῖα λείχειν καὶ μύζειν. vide & epigram. XXI.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Rufum de Selio. XI.

QUod fronte Selium nubila vides, Rufe,
Quod ambulator porticum terit ſerus:
Lugubre quiddam quod tacet piger vultus;
Quod pene terram tangit indecens naſus;
Quod dextra pectus pulſat; & comam vellit,
Non ille amici fata luget, aut fratris:
Uterque natus vivit, & precor vivat.
Salva eſt & uxor, ſarcinæque, ſervique:
Nihil colonus, villicuſque decoxit.
Mœroris igitur cauſſa quæ? domi cœnat.

1. *Quod.*] Selii cœnipetæ mœſtitiæ & luctus cauſam eſſe domicœnium. *Fronte nubila.*] Mæſta, triſti. contrarium *ſerena.* Metaph. à cæli tempeſtate.

2. *Ambulator, &c.*] Mox ep. 14. *Serus.*] Palat. *ſeram.*

3. *Lugubre, &c.*] Quod mœſto vultu tacitus præ ſe fert luctum. MS. Bodl. *languore quodam. Piger*, dixit, quia mœſtus, pigro ſimilis & lento.

4. *Quod pene, &c.*] Quod demiſſo ſit vultu capiteque dejecto.

5. *Quod dextra pectus pulſat, &c.*] Hoc frequens in funeribus: & pectus pulſabant in aliis calamitatibus atrocioribus. Cæterum *Pectus pulſare*, id ipſum eſt quod *plangere* dicebant. Erant vero Præficæ, atque alii qui modum plangendi cæteris dabant. *Vt qui conducti plorant in funere, dicunt, Et faciunt propè plura dolentibus, &c.* Herald.

7. *Vivat.*] In avari Selii impendium.

8. *Sarcinæque, ſervique.*] Opus, nummi, *quæ majore domus gemitu, majore tumultu Planguntur quam funera.*

9. *Nihil colonus, &c.*] Nihil in agro, in prædiis & villis perditum aut amiſſum.

10. *Cauſſa quæ eſt?*] Minus ſincerè antea legebatur in Junianis, & qui eum ſecuti ſunt, *cauſſa, quod domi cœnat.*

In Poſthumum. XII.

ESſe quid hoc dicam, quod olent tua baſia myrrham,
Quodque tibi eſt nunquam non alienus odor?
Hoc mihi ſuſpectum eſt, quod oles bene, Poſthume, ſemper:
Poſthume, non bene olet, qui bene ſemper olet.

1. *Eſſe quid hoc dicam, &c.*] Animæ fœtorem & oris ſpurcitiem diſſimulare voluit Poſthumus, diapaſmatum & unguentorum accito odore: ſub aſſiduo hujuſmodi odore ſuſpicatur Poëta latere ulcus, vomicam, aut tetrius quippiam. ſupra epigr. 10.

4. *Non bene olet, &c.*] *Æcaſtor, mulier bene olet, ubi nihil olet.* Plautus Moſtell. vide epigramma 55. libro 6. Luſus eſt in verbo *bene olere:* priori loco *bene olere* ex ſe ſignificat, poſteriori *bene olere*, ex acquiſitis odoribus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Sextum. XIII.

ET judex petit, & petit patronus.
Solvas cenſeo, Sexte, creditori.

1. *Et judex petit, &c.*] Præſtat abſque lite creditori ſolvere, ne unum ſubterfugiens in tres incidas. namque munere palpandus judex, (atque obiter corrupta taxat judicia) munus aliud tibi extorquebit patronus, & creditori tandem ex lege & ſententia ſolvendum eſt.

Ad Paulinum de Selio. XIV.

NIl intentatum Selius, nil linquit inauſum,
Cœnandum quoties jam videt eſſe domi.
Currit ad Europen, & te, Paulline, tuoſque
Laudat Achilleos, ſed ſine fine, pedes.
Si nihil Europe fecit, tum Septa petuntur,
Si quid Phyllirides præſtet, & Æſonides.
Hic quoque deceptus Memphitica templa frequentat,
Aſſidet & cathedris mœſta juvenca tuis.
Inde petit centum pendentia tecta columnis;

Illinc

1. *Nil intentatum, &c.*] Modo epigramm. 11. Deſcribit Paulino, Selii cœnipetæ ſummam in quærendis vocationibus diligentiam, & celebriora urbis loca nominat, ubi maximus civium concurſus fieri ſolebat, ut inde convivatorem inveniret. *Ramireſ.*

3. *Ad Europen.*] Ad Campum Martium, in quo porticus plurimæ variis picturis inſignes, & in his Europæ, à Jove tauro vectæ. *Te, Paulline, tuoſque.*] Frequentat exercitii loca in campo Martio, atque ibi te à pedum celeritate in curſu confert Achilli, qui πόδας ὠκύς.

4. *Sine fine.*] Sine modo, ut quivis animadvertat, eum cœnam captare.

5. *Si nihil, &c.*] Si in porticibus, quæ juxta exercitiorum loca, non reperiat invitatorem; transfert ſe ad loca tabulis vallata, in quibus P. R. ſuffragia laturus claudebatur, quæ loca à ſimilitudine *ſepta* & *ovilia* appellabantur. vide quæ ad Juven. 6. Sat. verſ. 528.

6. *Phyllirides præſtet, &c.*] Juxta ſepta erat templum Neptuni cum porticu, in qua depicta fuit hiſtoria Argonautarum, & in his, Chironis filii Neptuni ac Phyllires; atque Jaſonis Æſone nati.

7. *Memphitica, &c.*] Templum Iſidis, cujus ſacra ex Ægypto (in qua nobiliſſima civitas Memphis) Romam tranſlata, in campo Martio prope ſepta. hoc templum Tiberius everterat, ſed vel nomen loci manebat, vel ab alio Imp. inſtauratum erat.

8. *Cathedris.*] Subſelliis. *Mœſta.*] Propter virum Oſirim amiſſum & inventum tandem apud Phialam laceratum. *Iuvenca tuis.*] Iſis dea ex Io Inachi filia à Jove compreſſa & in vaccam mutata. Vel ſimulacrum Iſidis erat juvenca.

9. *Centum, &c.*] Porticum hanc C. columnis innixam. alii Corinthiam Cn. Octavii; alii Vipſanam fuiſſe autumant.

10. *Pom.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Illinc Pompeii dona, nemuſque duplex.
Nec Fortunati ſpernit, nec balnea Fauſti,
Nec Grylli tenebras, Æoliamque Lupi.
Nam thermis iterum cunctis iterumque lavatur:
Omnia cum fecit, ſed renuente Deo;
Lotus ad Europes tepidæ buxeta recurrit,
Si quis ibi ſerum carpat amicus iter.
Per te, perque tuam, vector laſcive, puellam,
Ad cœnam Selium tu, rogo, Taure, voca.

10. *Pompeii dona, &c.*] Porticum Pompejam, prope quam lucus & duo horti.

11. *Nec Fortunati.*] Quatuor ſunt nomina balnearum & balneatorum mercenariorum, hoc eſt, qui mercenaria balnea habent, Fortunati, Fauſti, Grylli ac Lupi. Sed Lupus & Gryllus habebant plane contrarias; Gryllus in loco depreſſo & tenebricoſo. Lupus in excelſo & patente loco, veluti Regia Æoli, unde vocat Æoliam, ab Æolo ventorum Deo. *Rader.*

12. *Grylli tenebras, Æoliamque Lupi.*] Tenebroſa balnea Grylli, & excelſo loco poſita, vel frigida balnea Lupi. vide epigamma 60. lib. 1. & infra epigramma 78.

13. *Thermis, &c.*] In thermis propriè ſudabatur, ut in balneis lavabatur.

14. *Renuente Deo.*] Nullo Campi Martii favente numine, quod Selium cœna beet.

15. *Ad Europes, &c.*] Ad porticum Europæ, ſupra verſ. 2. juxta quam erant tepentes poſt meridiem buxi. ep. 20. lib. 3.

17. *Per te, &c.*] O Jup. qui tauri induiſti formam, rogo te per te & Europam tuam, interfice hunc Selium, ut apud te cœnet. alludit autem ad morem Græcorum qui dicebant cœnaturos eos apud inferos, qui morituri eſſent. nota eſt Leonidæ vox animoſa: *Pergite animo forti Lacedæmonii, hodie apud inferos fortaſſe cœnabimus.*

In Hermum. XV.

QUod nulli calicem tuum propinas,
Humane facis, Herme, non ſuperbe.

In

1. *Quod nulli, &c.*] Urbanè notat ſpurcum Hermum, quum videatur eum laudare, & ſuſpicionem ſuperbiæ removere, quod calicem ſuum nemini propinaret; poterat enim hoc ſuperbum videri: humanè tamen dicit factum, ne ſcilicet compotores halitu fætido & ſpurco offenderentur, quod acutè lectori relinquit inferendum. *Rameirez.* Habebant veteres honoratiores maxime, in conviviis peculiares ſuos calices: quos aliis interdum propinare, humanitatis erat: contrarium, ſuperbiæ. Invertit hoc Poëta collaudando Hermum, quaſi hoc ab illo humane factum ſit, ne calice à fœtore oris ſui venenato, alios offendat. Franc. Luiſinus in nominis ambiguitate, quod illi cum Deo Mercurio commune eſt, joci acumen latere putat. q. d. facis ut homo, &c. vide cap. 13. lib. 1. patergon.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Zoilum. XVI.

Zoïlus ægrotat, faciunt hanc ſtragula febrem:
Si fuerit ſanus, coccina quid facient?
Quid torus à Nilo? quid Sidone tinctus olenti?
Oſtendit ſtultas quid niſi morbus opes?
Quid tibi cum medicis? dimitte Machaonas omnes.
Vis fieri ſanus? ſtragula ſume mea.

Ad

1. *Faciunt hanc febrem.*] Ut viſentibus oſtentet ſtragula, morbum ſimulat. *Stragula.*] Lecti operimenta, Tapetia lecto ſtrata. non convenit Grammaticis de ſtragulis, veſteſne an lectorum ſtrata denotent. ego utrunque. namque leonis ſpolium Herculi pro lecto & ſtragulo, apud Senecam: *quonam abiit tegmen meum, Idemque ſomno mollis Herculeus torus?*

2. *Si fuerit, &c.*] Si valeret, non poſſent videri ſtragula.

3. *Torus à Nilo.*] Torus è lino Ægyptiaco, & Alexandrina pluma factus. Quid ergò torus ille idem cinctus ſindone olenti, id eſt, circumdatus torali ex ſindone Tyria? Id verò ſummarum delitiarum, ut Lampridii Gabalus ſive Avitus, *primus omnium privatorum, toros aureis toralibus texit, &c.* At vulgò lintea toralia ad cuſtodiam veſtis ſtragulæ purpureæ, ſive purpuræ qua torus inſtratus. Ægyptii autem ſeu Niliaci tori tunc in pretio, ut & lectuli Mileſii & Siculi. Vulgo imperitorum idem eſt *lectulus* & *torus*: ſed lectus eſt κλίνη, torus ϛρωμενή. in toro ſtragula veſtis, eaque cincta ſeu circumdata torali. *Sidone, &c.*] Torus Sidonio tinctus murice, purpureus. Sidone enim nobiliſſima urbs in Phænice, purpura abundans. Hic autem à poëtâ pro ipſa purpura, velut contentum pro continente uſurpari vult Scriverius, & illum verſum Martialis lib. XI. epigr. I. ita legendum cenſet:

Quo tu, quo liber otioſe tendis
Cultus Sidone non quotidiana?

Verum Raderus tam inſolentem caſtigationem non fert. quem vide. legitur &, *ſindone cinctus.* id eſt, plagis. Angl. *curtaines.* è ſindone tinctâ, olenti murice tinctus. Rutgerſius legendum autumat, *quid ſidone cinctus olenti.* lib. 6. var. lect. cap. 11. & Notis in Martialem ad Scriverium. *Quid ſidone, &c.*] Petitus, vir certè multæ lectionis, ſic hunc locum exponit: Zoilum ſcilicet voluiſſe oſtentare opes ſuas, non tantum in ſtragulis purpureis & toro Nilotico; ſed etiam in faſciis, quibus obligabatur è Medicorum imperio; eas appellans *ſindones*, & quidem *olentes*, è murifice ſcilicet. intelligitur etiam ſindonis nomine linteum illud, quo involvebantur qui tonſoribus operam dabant, ut etiamnum hodie fit.

5. *Quid tibi cum medicis.*] Nihil opus ad hunc morbum curandum Medicis, ab animo, non à corpore ægrotas Zoile. Tum Machaon apud Homerum à præſtantia medicinæ celebratur. *Rad.* *Machaonas omnes.*] Medicos, à Machaone filio Æſculapii, nobilitato ab Homero cum fratre Podalirio.

6. *Vis fieri ſanus.*] Eſt Amphibolia in voce *ſanus*, nam & ad mentem refertur, & corpus. Sapies & valebis, depoſito ſtragulorum luxu, ſumptiſque vilioribus, cujuſmodi mea ſunt.

1. Ton-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Ammianum. XVII.

Tonſtrix, Suburæ faucibus ſedet primis,
Cruenta pendent qua flagella tortorum,
Argiquè letum multus obſidet ſutor.
Sed iſta tonſtrix, Ammiane, non tondet.
Non tondet, inquis? ergo quid facit? radit.

1. *Tonſtrix.*] Notat avaram mæcham tonſoris cujuſdam, quæ adoleſcentis pecunias corradebat: ludit autem in nominibus ejus artificii? tonſorum enim eſt, & tondere & radere. *Tonſtrix.*] Tonſoris uxor. *Suburæ, &c.*]Habitat in aditu Suburæ, de qua l. 1. epigr. 35. v. 5.

2. *Cruenta, &c.*] Hoc loco forte Apollo tortor cultus. Suet. 2. 70. namque hic ſuſpenſa flagella, ubi malefici de tergo pendebant pœnas.

3. *Argique, &c.*] Argiletum ſutorum tabernis frequens. ep. 118. lib. 1. *Tmeſis.*

5. *Non tondet, inquis, &c.*] Alii leg. *Non tondet, inquis, ergo quid facis? radit. ſhee is à ſhaver.* radit pecunias, mœchorum, vel glubit. τέλος τῆς σκοινίας *manetque in terminis tonſoriis.* ſic ξυρεῖ ἐν χρῷ Sophocl. in μασιγοφ. παροιμία ἐπὶ τῶν ἐπικινδυνώων πραγμάτων, inquit interpres.

In Maximum. XVIII.

Capto tuam, pudet heu, ſed capto, Maxime, cœnam:
Tu captas aliam. jam ſumus ergo pares.
Mane ſalutatum venio: tu diceris iſſe
Ante ſalutatum. jam ſumus ergo pares.
Sum comes ipſe tuus, tumidique anteambulo regis:
Tu comes alterius. jam ſumus ergo pares.
Eſſe ſat eſt ſervum: jam nolo vicarius eſſe.

Qui

1. *Capto tuam, &c.*] Feſtivè Maximo valedicit, cujus cliens fuerat; & cauſam reddit, quod Maximus ipſe cliens eſſet alterius & cænipeta etiam: quo nomine parem dicit utrumque eſſe; & tandem concludit non debere clientem alterius eſſe, qui vult habere clientes. *Ramireſ.* Ego te pro rege meo & patrono ſalutabam, comitabar, proſequebar, cœnam hinc promeriturus, neque negabo me hinc cœnam captare: ſed & te video eadem obire officia (namque hoc faciebant potentiores. Juven. 1. Sat. verſ. 117.) quocirca, cum tibi par ſim, renuntio tuæ clientelæ, nolo eſſe cliens clientis, &c.

5. *Comes ipſe tuus*] Comes eſt, qui latus tegit, honoris gratia: dictus & *Exterior* ſeu *latero. Anteambulo regis.*] Anteambulo qui præcedit patronum divitem & potentiorem, Poëtis *Regem* dictum.

7. *Eſſe ſat eſt ſervum.*] Renuntio officium ſalutandi, comitandi, &c. quandoquidem ipſe illud ſubis; ſatis eſt me eſſe ſervum, nolo eſſe vicarius ſervi,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Qui Rex eſt, regem, Maxime, non habeat.

hoc eſt, ſervus ſervi. *Raderus.* *Vicarius eſſe.*] *Sive vicarius eſt qui ſervo paret,* & in familia ſub alterius ſervi poteſtate eſt, qui & *Ordinarius* vocatur.

8. *Qui Rex eſt, &c.*] Infra ep. 32.

Ad Zoilum. XIX.

Felicem fieri credis me, Zoile, cœna:
Felicem cœna, Zoile, deinde tua?
Debet Aricino conviva recumbere clivo,
Quem tua felicem, Zoile, cœna facit.

1. *Felicem, &c.*] Beat quidem lauta cœna, tua nequaquam, quæ ſordida, & digna mendicis qui ad Ariciam & clivum Virbii recumbunt: ſic Juvenal. *Dignus Aricinos qui mendicaret ad axes.* Sed in dictione *recumbere*, ludit, ut *convivis* & *mendicis* communi.

2. *Felicem cœna, &c.*] Neque celabo quod habet MSS. noſter; *Felicem? cœnam, Zoile, dando tuam.* diſpiciat lector.

De Paullo. XX.

Carmina Paullus emit: recitat ſua carmina Paullus.
Nam quod emas, poſſis dicere jure tuum.

1. *Carmina Paullus emit, &c.*] Plagiarium Paulum excuſando carpit, qui, quum carmina emeret, ut ſua recitabat: nam emptione res ſunt emptoris. *Ramireſ.* Sic lib. 1. epigr. 30. & lib. 6. epigr. 12.

In Poſtumum. XXI.

Baſia das aliis; aliis das, Poſthume, dextram:
Dicis, utrum mavis? elige: malo manum.

1. *Dextram.*] Exoſculandam. malunt alii ſimpliciter, prehendendam tangendamque. quod illud nimis faſtuoſum ſit, & Imperatorum proprium.

2. *Malo manum.*] Diſplicent enim baſia ſpurci oris. ſupra epigr. 10. & 12.

De eodem. XXII.

Quid mihi vobiſcum eſt, ô Phœbe, novemque ſorores?
Ecce nocet vati Muſa jocoſa ſuo.
Dimidio nobis dare Poſthumus ante ſolebat
Baſia; nunc labro cœpit utroque dare.

De

1. *Phœbe, &c.*] *Numina cultori pernicioſa ſuo.* Ovid. 2. Triſt. namque me prius leviter notum dimidio baſio ſalutabat, jam ex carminibus notiorem, me toto ore oſculatur. quam gratum autem ſit illud, docuit epigr. 10. ſupra.

1. Non

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De eodem. XXIII.

NOn dicam, licet uſque me rogetis,
Quis ſit Poſthumus in meo libello,
Non dicam. quid enim mihi neceſſe eſt
Has offendere baſiationes,
Quæ ſe tam bene vindicare poſſunt?

1. *Non dicam, &c.*] Epigr. lib. 1. verſ. 1.

3 *Quid enim, &c.*] Cur enim velim illum publicato nomine offendere, cui facile eſt me, fœdis oſculis ſub amicitiæ nomine datis, atque adeo mihi non abnuendis, vindicare? epig. 94. l 7. verſ. 3. Ita Artemona illa apud Plautum in Aſinaria: *Nam ſi domum redieris hodie, oſculando ego ulciſcar potiſſimum.* cum prius dixiſſet Demænetus, *malle ſe nauteam bibere, quam illam oſculari.*

In Candidum. XXIV.

SI det iniqua tibi triſtem fortuna reatum,
Squallidus hærebo, pallidiorque reo.
Si jubeat patria damnatum excedere terra,
Per freta, per ſcopulos exſulis ibo comes.
Dat tibi divitias. ecquid ſunt iſta duorum?
Das partem? multum eſt; Candide, das aliquid.
Mecum eris ergo miſer. quod ſi Deus ore ſereno
Annuerit: felix, Candide, ſolus eris.

Ad

1. *Si det iniqua, &c.*] Lege quatuor primos verſus ex perſona Candidi, ut qui ſæpe promiſerat ſe comitem fore Martiali, ſi adverſæ res incidiſſent. *& fateor me hic diſſentire ab aliis omnibus interpretibus qui hæc tribuunt Poëtæ. ſed judicet Lector.*

2. *Squalidus, &c*] Reorum propinquis & amicis niveas togas ſordidis mutare in judiciis, moris erat, in miſericordiæ aucupium.

4. *Per freta, per ſcopulos.*] Ingens nempe amoris & amicitiæ firmæ certæque argumentum.

5. *Dat tibi divitias.*] Jam vero fortuna tibi dedit opes, nunquid his me participas? non æquam harum poſco partem, quanquam neque hæc iniqua eſſet poſtulatio, apud eum qui ſe mihi toties ingeſſerat adverſarum rerum ſocium, & cui ſemper in ore, κοινὰ φίλων πάντα. infra epigr. 43. ſed mihi tu ne teruncium quidem.

7. *Mecum eris ergo miſer.*] Ita habeo te quidem amicum (ut ais) paratum in adverſis. *Quod ſi, &c.*] Sed ſi dexter tibi affulſerit Mercurius & benigne tecum luſerit fortuna, tibi ſoli dives eris: & in ſecunda tua fortuna, me à te repellis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Gallam. XXV.

DAs nunquam, ſemper promittis, Galla, roganti.
Si ſemper fallis, jam rogo, Galla, nega.

1. *Das nunquam, &c.*] Quoniam ita lubricæ ſeu præpoſteræ es fidei, ut contrarium ſemper facias iis quæ promiſeris: te mihi verbis negare volo, ita ex uſitato, dabis.

Ad Bithynicum. XXVI.

QUod querulum ſpirat, quod acerbum Nævia tuſſit,
Inque ſuos mittit ſputa ſubinde ſinus:
Jam te rem factam, Bithynice, credis habere?
Erras: blanditur Nævia, non moritur.

1. *Querulum acerbum Inque.*] Lib. 1. epigr. XI. de argumento hujus epigrammatis dictum eſt, de his ſc. qui vetularum ægrotantium nuptias ambiebant, ubi & de tuſſi dictum. Irridet nunc Bithynicum, qui hæc ſigna in Nævia propinquæ mortis eſſe ſibi perſuaſerit, quum tamen ipſa blandiretur ei, & falſa ſpe lactaret. *Ramireſ.* *Querulum.*] Tanquam moribunda.

2. *Suos.*] Quaſi præ imbecillitate & invaletudine longius rejicere non poſſet. Alii *tuos*. Optime. Ut ita ſummam hominis abjectionem ſignificet, qui ejuſmodi ſputa patientiſſimè & amiciſſimè exciperet. *Herald.*

3. *Rem factam, Bithynice, credis.*] Hæredipeta Næviæ: vel marite. cujuſmodi epigr. 11. lib. 1. *Habere.*] Illam ſtatim morituram ſerio cogitas. epigramm. 28. lib. 1.

4. *Blanditur, &c.*] Te falſa ſpe lactat & morituræ ſpeciem præ ſe fert, non mox moritura.

De Selio. XXVII.

LAudantem Selium, cœnæ cum retia tendit,
Accipe, ſive legas, ſive patronus agas.
Effecte! graviter! cito! nequiter! euge! beate!

Hoc

1. *Laudantem, &c.*] Satis agitatus Selius iſte cœnipeta, ſuprà epigr. 11. & 14. Adverte Selium, quam cœnam captans laudet te, vel carmina ſeu libellos recitantem, vel cauſas agentem.

2. *Accipe, ſive legas.*] Sive recites ſcripta tua; ſive patronus cauſſas agas. Habebant enim & cauſſarum patroni laudatores ſuos & admiratores, quum cauſſas agerent: quos aliquando pecuniæ aut cœnæ pretio conducebant. *Heraldus.*

3. *Effecte.*] Acclamat tibi. vide epigramm. 4. lib. 1. verſ. 8. Omnibus partibus abſolute, plene, perfecte, ut nihil ſupra. Apuleius lib. 11. Florid. *Vel inde ante aram Bathylli ſtatua à Polycrate tyranno dicata; qua nihil videor effectius cognoviſſe.* Amm. Marcellinus lib. XVI. *Sed tamen cum hæc effectè, pleneque colligeret, &c.* Rameſius legendum cenſet *effætè*, dicitque id ita dici, ut nihil amplius dicendum reliquerit in ea re: quaſi diceret; ita benè & perfectè,

Hoc volui! facta eſt jam tibi cœna. tace.

fectè, ut nihil ſupra dici poſſit. Sunt qui *affectè*, quaſi cum affectu. quod placet Radero. *Graviter.*] Cum dignitate. *Cito.*] Prompte, ex inopinato. *Nequiter.*] Verſute, argute. Sic laudabatur aliquis *ingenioſè nequam*, ut eleganter loquitur Velleius Paterculus. Alii leg. *naviter*.

4. *Hoc volui.*] Placet tua acclamatio, inquit recitator, cœnabis mecum. ſtatim Selius voti compos tacet. Notatque Poëta cum impudentiam cœnipetæ, tum vanitatem recitatoris ſeu patroni. qua de Perſ. 1. Sat. *Tace.*] Domitius & Ramireſius mallent legi *tacet*, quod verbum Poëtæ eſt notantis Selii aviditatem cœnæ; quique ſtatim ac factam ſibi cœnam audivit, tacuit.

In Sextillum. XXVIII.

Rideto multum, qui te, Sextille, cinædum
Dixerit, & digitum porrigito medium.
Sed nec pædico es, nec tu, Sextille, fututor:
Calda Vetuſtillæ nec tibi bucca placet.
Ex iſtis nihil es fateor, Sextille: quid ergo es?
Neſcio: ſed tu ſcis res ſupereſſe duas.

1. *Rideto, &c.*] Licet tibi contemnere eum qui te appellaverit cinædum, & in illum ipſum retorquere id convitium; porrecto medio digito infami & verpo, qui cæteris contractis curvatiſque Priapum repræſentans in cinædorum & mollium notam extendebatur. epigr. 93. lib. 1. adeoque ipſum pathicum indigita.

4. *Calda, &c.*] Nec tibi placet fellatricis bucca. epig. 62. l. 11. & artificis halitus oris. Juven. 10. Sat. verſ. 238.

6. *Sed tu ſcis, &c.*] Potes tamen eſſe κασρωπός, vel irrum. uter, neſcio.

Ad Rufum. XXIX.

Rufe, vides illum ſubſellia prima terentem,
Cujus & hinc lucet Sardonychata manus:
Quæque Tyron toties epotavere lacernæ,
Et

1. *Subſellia.*] Deſcribit faſtum liberti cujuſdam, qui ex ſervili conditione pervenerat ad equeſtrem dignitatem, inſigniaque equeſtria gerebat: ſi autem neſcis, quis ſit ille, amove, dicit Poëta, ſplenia & ornamenta illa, leges in fronte, quid ſit. ſimul etiam tacite carpit infamiam ſui ſæculi, quod tales admitteret Senatores. *Subſellia.*] Orcheſtram in theatro, inter Senatores ipſum Senatorem factum ſedentem in primo gradu. epigr. 14. lib. 5. ſunt qui ad ſubſellia in judiciis referunt. Corn. Vitellius 22. legit *terentem*. id eſt, in foro judicum ubi erant ſubſellia ſpatiantem, & cauſidicum notari volunt, qualem depingit Juven. 7. Sat. verſ. 139. & recitatorem, Perſ. 1. Sat. verſ. 15. *Terentem.*] Ramireſius legendum cenſet *tenentem*, quod imperioſam quandam poſſeſſionem indicat: ut *tenere* Galliam, Hiſpaniam, &c.

2. *Sardonychata manus.*] Annulos induta, quibus includuntur Sardonyches aliæve gemmæ.

3. *Quæque Tyron.*] Tyrio bis tinctæ murice, vel pluries. *Tyron* ergò pro purpura ex Tyro allata. Eæ verò lacernæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Et toga non tactas vincere juſſa nives:
Cujus olet toto pinguis coma Marceliano,
Et ſplendent vulſo brachia trita pilo.
Non heſterna ſedet lunata lingula planta,
Coccina non læſum cingit aluta pedem;
Et numeroſa linunt ſtellantem ſplenia frontem.
Ignoras quis ſit? ſplenia tolle, leges.

In

delicatiorum erant, præcipuè in theatralibus ſpectaculis. Et eleganti Metaphora uſus eſt, quum dicit *epotavere*, quaſi pluries intinctæ.

4. *Non tactas.*] Nullo veſtigio preſſas, puras. *the driven ſnow. Vincere, &c.*] Fullonis arte dealbata, cretata inſuper.

5. *Marceliano*] Unguento confecto à myropola Marcelio. vel Marcello, nam legitur & *Marcellano*. Quidam exponunt, quod per totum theatrum Marcelli ſpargeretur odor, quo perfuſus erat ille ſervus. *Rad.*

6. *Splendent, &c.*] Pumice, nuce ardenti. *δρωπακισμῷ* ſeu pſilothro delicati & molles ſe depilabant levigabantque.

7. *Non heſterna ſedet.*] Recens, nova indies. Hiraldus legit, *Cuique heſterna*, id eſt, nova. ut Perſius dixit *heſternos Quirites* pro novis civibus. Sunt qui legant, *Non extrema ſedet*, per Litoten, pro inter primas numeranda & multis pretioſior. Had. Junius legens *non heſterna*, pro non nupera, ut vetuſtam nobilitatem ſignificet, haud heri aut nuper natam. Rigaltius, vult Martialem ludere hunc nebulonem, quia nobilium numero inſeri cupiebat. Et gemmis quidem ornatum fuiſſe, pretioſis veſtibus indutum, unguentis delibutum ac comptum: verum ne heſterna quidem lingula lunata ſediſſe planta; nec læſum pedem aluta coccina texiſſe. Cæterum inſcriptum fronti habuiſſe epigramma numeroſis inductum ſpleniis, ſervus enim ſtigmatias erat. Et quum *læſum pedem* dicit, loripedem notat. *Rigalt. Muſamb. Lunata planta.*] Calceo lunato. de quo vide epigr. 50. lib. I. verſ. 23. *lingula.*] Vinculum calcei. *aliis*, fibula argentea ſeu aurea in calceis à nobilioribus geſtata.

8. *Coccina aluta pedem.*] Senatores primo calceis ex aluta nigra, mox (creſcente luxu) cerea, galba, mullea, ederacea, coccinea pedes cinxerunt. *Non læſum.*] Non arctiore calceo preſſum. *vel* pedem non læſum faſciis ex aluta coccinea ſubligat delicatus. *Cingit.*] Alii *pingit*, id eſt, ornat. ſunt & qui *ſtringit* legant.

9. *Et numeroſa linunt.*] Et multa emplaſtra, quæ *ſplenia* vocant, & adhibentur ad capitis dolorem vel oculorum morbum, frontem ejus tanquam ſtellis diſtinguunt. Quæque Rufus videri voluit delitiarum cauſſa uſurpare: Martialis contrà his occultari notas ſerviles, & Rufum illum ſtigmatiam eſſe, οὔτε καθαρῶς ἐλεύθερον. Ergo ſi quis ſplenia illa ei dempſerit, fore ut totum illud Senatoriæ dignitatis choragium, repente Rufo in riſum & opprobrium vertatur. *Muſamb. Stellantem, &c.*] Alii *Stellatam*. id eſt, diſtinctam, diſpunctam notis. Tolle ſplenia, & ex literis fronti ejus inuſtis cognoſces eum è ſervo ſtigmatia & literato. hoc eſt, literis & punctis inuſto ad Senatoriam dignitatem evectum. Ramireſius cum Lipſio legit *ſtillantem*. ſed ineptè. Qui enim potuiſſet Rufus ille in tantis deliciis perpeti frontem ſuam ſtillare; quod & patienti moleſtum, & ſpectanti fædum? *Muſamb.*

I. *Mu-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Cajum. XXX.

MUtua viginti ſeſtertia forte rogabam,
Quæ vel donanti non grave munus erat.
Quippe rogabatur felixque, vetuſque ſodalis,
Et cujus laxas arca flagellat opes.
Is mihi, dives eris, ſi cauſſas egeris, inquit.
Quod peto da, Cai, non peto conſilium.

1. *Mutua viginti, &c.*] Reprehendit Cajum ut illiberalem & parum ſibi in amicitia reſpondentem, à quo cum petiiſſet mutuo ſummam certam pecuniæ; ipſe conabatur Martiali perſuadere, ut cauſas ageret. Sed reſpondet Poëta, ridiculum eſſe non petenti conſilium dare. Jocus hic deſumptus à Seneca, epiſt. 45. Ut mihi mutuo daret ep. 156. lib. 5. verſ. 18.

2. *Quæ vel donanti, &c.*] Quam ſummam vel mihi donaſſe, non fuiſſet homini tam diviti grave impendium.

3. *Felixque.*] Palat. ac vett. edd. *fiduſque.*

4. *Cujus laxas, &c.*] Cujus arca mota reſonat laxis nummis, tanquam flagelli verbere. Flagellare divitias dicuntur (inquit Turnebus lib. 21. cap. 4.) qui magnas arcis clauſas opes velut verberibus & carceribus coërcent, &c. *Infelix ſtrangulat arca divitias.* Papin. 2. Sylv. Vel *flagellat*, vi premit ac continet; quomodo *flagellare annonam* Juriſconſulti dicunt. Et eleganter Plut. apud Lucian. in Timone queritur ſe ab avaris ἀποπνίγεσθαι ἐν πολλῷ σκότῳ. *Herald.* vide epigr. 13. lib. 5. & epigr. 40. lib. 3.

5. *Is mihi, &c.*] Cajus conſulit mihi quod olim Titus. ep. 18. lib. 1. vide & epigr. 77. lib. 1.

6. *Quod peto da, &c.*] Nummos mutuos, non conſilium.

Ad Marianum. XXXI.

SÆpe ego Chreſtillam futui. det quam bene, quæris?
Supra quod fieri nil, Mariane, poteſt.

1. *Det.*] *Dare* obſcœnum hic verbum eſt. reſpondet poëta ex ambiguo. Chriſtinam ſeu Chreſtillam, ita bene dare, ut nihil melius. verum aliud voluit. nempe, ita male eam dare. ut ſupra. id eſt, ultra vel iterum eam non ſuſtineas facere.

2. *Fieri nil, &c.*] *Facere* item & *fieri* turpicula verba ſunt. epigr. 47. lib. 1.

* In Ponticum. XXXII.

LIs mihi cum Balbo eſt: tu Balbum offendere non vis,
Pontice, cum Licino eſt: hic quoque magnus homo eſt.

Vexat

* Ponticum cauſſidicum, qui ab aliis coli volebat, carpit urbanè, quod liber non eſſet, ſed multis ambitioſè ſerviret, fingitque multa negotia, in quibus operam ſuam recuſabat Ponticus.

1. *Lis mihi, &c.*] *Perii*, inquit illa apud

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Vexat ſæpe meum Patrobas confinis agellum:
Contra libertum Cæſaris ire times.
Abnegat & retinet noſtrum Laronia ſervum;
Reſpondes, orba eſt, dives, anus, vidua.
Non bene, crede mihi, ſervo ſervitur amico:
Sit liber, dominus qui volet eſſe meus.

apud Comicum, *huic ipſi opus patrono eſt quem defenſorem paro.* actum ſecum eſſe exclamat Poëta, ſiquidem juſtas intendenti lites adeſſe nolit (quem pro patrono coluerat) Ponticus, non auſus ire contra potentiam magnatum, captanſque gratiam divitum. renunciat itaque ſe ſervum & clientem ſervili domino & patrono. ſupra epigrammate 18.

* In Philænim. XXXIII.

CUr non baſio te, Philæni? calva es.
Cur non baſio te, Philæni? rufa es.
Cur non baſio te, Philæni? luſca es.
Te qui baſiat, hic Philæni, fellat.

...icebat ea medicinis cardiacę paſſioni valetibus. Iſaac in dietis particularibus. Virtutem habet generandi bonos humores:& valet(vt vult Diaſcorides)cõualeſcẽtibꝰ:& ſincopizãtibꝰ:cardiacis:& melãcholicis:comeſta cũ carnibꝰ
¶ Bleta, blitis, ſiue ſicla, vt Raſis inquit in.xxij.continẽtis/cap.ccccxxvj. Diaſcoridis auctoritate/duas habet ſpecies. quædam enim eſt nigra:quę ex vehementi viriditate ipſius declinat ad nigredinem:& hæc conſtipat ventrem. Sed ſpecies alia: quæ eſt alba: laxat ventrem: & ſpecies vtraq; eſt mali ſucci ex parte nitrea: quæ eſt in eis. Ideo ſuccus eius mundificat quoties imponitur in naribus. In bletis ſunt vires baurachię: ideo excitant ventrem:& pungunt inteſtina. ideo nocẽt ſtomacho & nutrimentum ipſarum eſt modicũ. calida eſt,& ſicca in primo:& humor generatus ex eis nõ eſt laudabilis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

O mater, qua nec Pontia deterior.

6. *Pontia deterior.*] *Illa duos una ſæviſſima Vipera cœna, &c.* Juven. 6. Sat. verſ. 637.
Nos utinam vani : ſed clamat Pontia feci,
Confiteor, puerìſque meis aconita paravi.
Tu vero tres natos fame enecaſti. ſunt qui legant *Pontica*, & intelligunt Medeam.

Ad Phœbum. XXXV.

CUm ſint crura tibi ſimulent quæ cornua lunæ,
In rhytio poteras, Phœbe, lavare pedes.

1. *Cum ſint crura, &c.*] Cum tibi vulgo diducantur poplites, coëant tali ſeu plantæ ; optime conveniat tibi ad lavandos pedes rhytum ſeu rhytium, quod vas eſt ab anguſto fundo in latum ſurgens inſtar cornu, de quo Athenæus libro 10. capite 13. & libro 11. capite 1. 5. & 26. ludit autem in paribus, *cornu* & *rhyto*, *Luna* & *Phœbo*.

Ad Pannicum. XXXVI.

PEctere te nolim, ſed nec turbare capillos,
Splendida ſit nolo, ſordida nolo cutis.
Nec tibi mitrarum, nec ſit tibi barba reorum.
Nolo virum nimium, Pannice, nolo parum.
Sunt tibi crura pilis, & ſunt tibi pectora ſetis
Horrida : ſed mens eſt, Pannice, vulſa tibi.

In

1. *Pectere, &c.*] Carpit Pannicum quendam, ut mollem virum, qui nimium vir videri volebat, turbatis capillis, horrida barba, ſordida cute, cruribus & pectore ſetoſis. Pro *Pectere*, Gruterus & Guilielm. legendum cenſent, *Flectere.* Non probo virum comas in ſtatione ponentem more fœminarum, nec contra capillos diſturbatum. Triplex ergo capillorum genus, flexi ad pectinem ſeu pexi, flexi calamiſtris, & turbati. Primum genus elegantiæ ; alterum mollitiei ; tertium ſine elegantia & venuſtate. *Muſamb.*

2. *Sordida nolo.*] Eſt modus ergò in rebus, ſunt certi denique fines.

3. *Nec tibi.*] Nec tibi ſit nulla barba ad modum fœminarum & effœminatorum Gallorum ſeu Phrygum, qui mentum depilabant, nec &c. inquit Raderus. *vel*, nec tibi ſit inſtar mollium illorum mitras geſtantium, barba ſummo cultu nutrita & ad ſpeculum compoſita, nec tamen contra, promiſſa & diſturbata, ex neglectu vel affectato, ſqualore reorum. *Mitrarum.*] Fœminarum : matronæ enim Romæ mitras ferebant. *Barba reorum.*] Inculta ſc. & horrida.

4. *Nolo parum.*] Parum viri dicebantur effæminati.

5. *Nunc tibi, &c.*] *Hiſpida membra quidem, &c.* Juven. Sat. 2. verſ. 10.

6. *Sed mens, &c.*] Sed animo es glabro, *Catachreſtice*, id eſt, molli, parum virili. *Mens vulſa.*] Effæminata & luxuria madens. οὐ πυκινὴ, ἀραιά. *Herald.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Cæcilianum. XXXVII.

Quidquid ponitur hinc & inde verris:
Mammas ſuminis, imbricemque porci,
Communemque duobus attagenam,
Mullum dimidium, lupumque totum,
Murænæque latus, femurque pulli,
Stillantemque alicâ ſuâ palumbum.
Hæc cum condita ſunt madente mappa;
Traduntur puero domum ferenda.
Nos accumbimus otioſa turba.
Ullus ſi pudor eſt, repone cœnam:
Cras te, Cæciliane, non vocavi.

In

1. *Verris.*] Notatur hominis guloſi & ſordidi impudentia, qui ea quæ cæteris convivis appoſita erant, verreret, & mappis condita domum mitteret. γαστριμαργίας argumentum, ἁρπάζειν ἐσθίοντας, inquit Athen. l. VIII. & τὰ τοῦ πλησίον ἐπισπᾶσθαι. *Verris.*] Rapis.

2. *Mammas ſuminis.*] Sumen ex papillis porcæ ab edito fœtu occiſæ, quoque magis lacteum erat hoc amplius commendabatur. lib. 13. epigr. 44. *Imbricemque porci.*] Vertebram demptis coſtis. Angl. *the chine*. Auriculam, P. Scriverius, quæ imbricem refert.

3. *Communemque, &c.*] Appoſitam duobus convivis. Attagen, Gr. Ἀτταγᾶς. *Al. Haſel-hun. Mullus*, Gr. τρίγλα. Belg. *Barbeel. Lupus*. Gr. λάβραξ. Belg. *Zee-ſnoeck. Muræna*, fluta, Gr. σμύραινα. *Al. Meer-ael.* Sed *Murænula*, Belg. *een Negen-ooge.*

5. *Femurque pulli.*] Optima pulli pars, femur & ala.

6. *Stillantemque, &c.*] Stillantem alica, qua fartus erat. *vel* natantem in condimento alicæ, quæ fit ex zea. Plin. lib. 10. cap. 8. itaque *ſua* refertur ad alicam, qua fartus erat; vel ad zeam, quæ palumbis cibus.

7. *Madente mappa.*] A pinguedine & condimentis ciborum.

8. *Traduntur, &c.*] E more Romano licebat convivis, rogata convivatoris venia, aliquid appoſitorum ſecum auferre, vel per alium mittere.

9. *Nos accumbimus, &c.*] Non habentes in quo dentes exerceamus. Sic & Græcis χολάζειν dicuntur in convivio, qui ab edendo & bibendo ceſſant. *Herald.*

11. *Vocabo.*] Optime repoſuit Domitius *vocavi*, locutione quidem ſolæca, ſenſu longe acutiori. q. d. in hodiernum diem te invitavi, non ut hæc in craſtinum reſervares. repone itaque quæ ſuſtuliſti.

1. *Quid*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Linum. XXXVIII.

QUid mihi reddat ager, quæris, Line, Nomentanus?
Hoc mihi reddit ager: te, Line, non video.

1. *Quid mihi, &c.*] Lino exprobranti Martiali ſeceſſum in agrum Nomentanum, rogantique quid haberet reditus ex agro tam macro & ſterili, reſpondet Poëta ex inopinato, ſi nihil aliud, certe ſe hoc fructus ex eo capere, ut careat conſpectu Lini hominis odioſi.

De muneribus Mœchæ. XXXIX.

COccina famoſæ donas, & janthina mœchæ.
Vis dare, quæ meruit munera? mitte togam.

1. *Coccina, &c.*] Veſtes ſibi mutuo mittere divitibus Romanis in uſu erat. ſed cur tu veſtimenta purpurea & violacea adulteræ? magis illi conveniret toga miſſa. meretrices autem ut & adulterii convictæ, in publicum togatæ prodibant, ut dignoſcerentur à caſtis matronis ſtolatis. epigramm. 64. lib. 6. verſ. 3. & Juven. 2. Sat. verſ. 70. Turneb. lib. 16. cap. 19. *Ianthina* veſtis, ab ἴανθον, quod colorem violæ præferret.

In Tongilium. XL.

URi Tongilius male dicitur hemitritæo.
Novi hominis mores: eſurit, atque ſitit.
Subdola tenduntur craſſis modo retia turdis:
Hamus & in mullum mittitur atque lupum.
5 *Cæcuba ſaccentur, quæque annus coxit Opimî:*

Con-

1. *Vri Tongilius, &c.*] In guloſum Tongilium morbum ſimulantem invehitur facetiſſime, qui cauſatus hemitritæum, quicquid eſculenti & potulenti appetebat, impudenter flagitabat, ab amicis. *Ramir. Vri.*] Eſt enim febris πυρετὸς. *Hemitritæo.*] Semitertiana.

2. *Mores.*] Alii *fraudes*. *Eſurit, &c.*] Simulat ſe male habere, quo lautius veſcatur turdis & mullis, atque optima bibat vina ſed colata. *Sicke for a candle, or a poſſet.*

3. *Subdola, &c.*] Elegans Metaphora ab aucupibus ſumpta, qui retia tendunt ad captandas aviculas; ſic iſte guloſus, morbi ſimulatione captat turdos & delicias piſcium ab amicis mittendas.

5. *Saccentur, quæque.*] Defæcentur, liquantur, colo tranſmittantur. ſic lib. 12. ep. 61. *Turbida ſolicito tranſmittere cæcuba ſacco.* Poëta enim hic agit de Tongilio febrim ſimulante, huic autem vinum ſaccatum aptius illo, cui ſacculus nihil demſit. Itaque duplicem à Poëta Tongilii gulam perſtringi, unam vinum adpetentem; alteram non cuicuimodi vinum, ſed ſaccatum, quod ſummarum deliciarum eſt. Cumque poëta ſacci & parci vitri mentionem facit, decorum ſervat in perſona ſimulante febrim. *Muſambert.* *Annus coxit Opimî.*] Vide epigr. 27. lib. 1. verſ. 5.

6. *Parce*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Condantur parco fuſca Falerna vitro.
Omnes Tongilium medici juſſere lavari:
O ſtulti, febrem creditis eſſe? gula eſt.

6. *Parco fuſca, &c.*] Modico, parvo. propter Falernum indomitum, quod non poterat large ſumi, ægrotis minime conveniebat. aut ex perſona hypocritæ ægroti extenuantis petitionem.

7. *Lavari.*] Remedium & medicamentum priſcis uſitatum in febribus. nobis ſatis præpoſterum & periculoſum.

8. *O ſtulti, &c.*] Sic lib. 11. epigramm. 87. *Non eſt hæc tuſſis, Parthenopæe; gula eſt.*

In Maximinam. XLI.

Ride, ſi ſapis, ô puella ride,
Pelignus, puto, dixerat Poëta:
Sed non dixerat omnibus puellis.
Verum ut dixerit omnibus puellis,
Non dixit tibi; tu puella non es.
Et tres ſunt tibi Maximina, dentes;
Sed plane piceique, buxeique.
Quare ſi ſpeculo mihique credis,
Debes non aliter timere riſum,
Quam ventum Spanius, manumque Priſcus:

Quam

2. *Ride, Pelignus, &c.*] Maximinam vetulam pene edentulam monet, ne in riſus ſolvatur; ita ut oris deformitatem prodat; ſed potius ſeriis & luctuoſis rebus interſit, ut fletum, non riſum edat. *Rameſ.* Dom. Calderinus vult Martialem alluſiſſe ad præceptum Ovidii 3. de arte, *ridentem mollia ride.* ex epigrammatis Ovidii quæ interierunt deſumptum putat. Ang. Politianus 59. cap. 1. cent. Miſcel. poteſt fieri & Martiali non occurriſſe certum authoris nomen. cum dicat *Puto. Si ſapis.*] Si placere cupis, *ride* dixerat Ovid.

3. *Non dixerat, &c.*] Non deformibus, non edentulis.

5. *Non es.*] Sed vetula.

7. *Piceique, buxeique.*] Nigri & ſubpallidi, quaſi flavi, coloris buxii.

10. *Ventum Spanius.*] *Spanius* & *Priſcus* elegantiorum nomina ſunt, quorum cum alter numeros crinium & ordinem affectaret, ventum timebat: alter quum politioribus veſtibus uteretur, manu nolebat tangi. Spanius ergo ideo *ventum* dicitur *timere* ne diſpergat capillos, quos flexerat diduxeratve ad frontem calvam tegendam. vide epigr. 83. lib. 10. Cum è codice Viennenſi adferat Gruterus, *Quam ventum vacuus* pro edentulo, P. Scriverius legendum ſuſpicatur. *Quam ventum vatius*, ſive *vatias*, qui ægre incedit propter crurum diſtortorum vitium. *Manumque Priſcus.*] Ne contactus, veſtis plicas turbet. ſic epigr. 63. lib. 3. *Pallia Vicini qui refugit cubiti.* vel prenſationem refugit, ne gypſum cretave proderetur qua manus dealbaſſet.

11. *Nim-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Quam cretata timet Fabulla nimbum:
Ceruſſata timet Sabella Solem.
Vultus induito magis ſeveros,
Quam conjux Priami, nuruſque major.
Mimos ridiculi Philiſtionis,
Et convivia nequiora vita;
Et quicquid lepida procacitate
Laxat perſpicuo labella riſu.
Te mæſtæ decet aſſidere matri,
Lugentique virum, piumque fratrem,
Et tantum tragicis vacare Muſis.
At tu, judicium ſecuta noſtrum,
Plora, ſi ſapis, ô puella, plora.

11. *Nimbum.*] Ne terra Chia vel fucus eluatur.

12. *Solem.*] Ne à ſole calefacta ceruſſa (facile autem calorem admittit) faciem torreat.

14. *Quam conjux, &c.*] Quam Hecuba aut Andromache.

15. *Ridiculi Philiſtionis.*] Γελωτοποιοῦ mimi celeberrimi, qui & ipſe, cum mimum daret, qui φιλογέλων inſcriptus eſt, riſu interiit.

16. *Nequiora vita.*] Laſciva, in quibus ſcurræ, moriones, ſanniones, convivia devitabis.

17. *Lepida procacitate.*] Jocularibus dictis, facetiis, ſcommatis.

18. *Laxat.*] Pandit. *Perſpicuo, &c.*] Ut appareant dentes.

19. *Mæſtæ, &c.*] *Generaliter* lugentibus aſſidere. *Vel* ſpectare, audireque non jocularia & ridicula argumenta, ſed gravia atque triſtia, ut tragœdias, in quibus Hecuba, vel Niobe luget filios, Andromache virum, Electra fratrem, &c.

23. *Plora, &c.*] Multo enim magis te decent lacrymæ quam riſus, *invertitque verſum primum hujus epigr.*

* In Zoilum. XLII.

Zoile quid ſolium ſubluto podice perdis?
Spurcius ut fiat, Zoile, merge caput.

* Zoilum ſpurcum fellatorem notat, quod in ſolio podicem demergeret, idque conſultò & conſpurcaret; admonetque ut caput mergat, quo fiat, ut ſpurcius reddatur ſolium. *Ramireſius.*

1. *Solium, &c.*] Vas in quo lavabatur genibus flexis & in fundo poſitis, aqua ad umbilicum pertingente. *Perdis.*] Conſpurcas. vide epigramm. 81. lib. 6.

2. *Spurcius, &c.*] Namque tibi ori morigeranti & φοινικίζοντι, os eſt ſpurcius quam, &c.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

* In Candidum. XLIII.

Candide, κοινὰ φίλων, hæc ſunt tua, Candide, πάντα,
Quæ tu magniloquus nocte dieque ſonas.
Te Lacedæmonio velat toga lota Galeſo,
Vel quam ſepoſito de grege Parma dedit.
At me quæ paſſa eſt furioſi cornua tauri,
Noluerit dici quam pila prima ſuam.
Miſit Agenoreas Cadmi tibi terra lacernas:
Non vendes nummis coccina noſtra tribus.

Tu

* Candidum quemdam magnificè liberalitatem ſuam laudantem, nihil autem amicis largientem, taxat urbaniſſimè; & docet diſtributione eleganti, non eſſe bona Candidi amicis communia; & contentione facta inter Candidi opulentiam & ſuam paupertatem, oſtendit eum verbo tenus, non reapſe eſſe liberalem. *Ramireſ.*

1. Κοινὰ, &c.] Hæc ſunt tua verba, tibi ſemper in ore. *Omnia amicorum communia.* à Pythagora ſeu Socrate authore. Alia lectio, κοινὰ φίλων *hæc ſunt, hæc ſunt tua, Candide,* κοινά. Malim, *hæc ſunt tua, Candide verba.*

3. *Lota Galeſo.*] A fullone eluta (vide Lipſ. Elect. lib. 1. cap. 13.) toga ex optima lana Tarentina, vel è velleribus lotis, aut ovium lotarum paſtarumque ad Galeſum fl. prope Tarentum à Laconibus duce Phalanto conditum ſeu auctum: cui fl. eadem natura quæ Bæti ſeu Clitumno. Juven. 12. Sat. verſ. 41. & 13.

4. *Parma dedit.*] Fl. unde & urbi nomen in Gallia Ciſpadana velleribus & caſeo claræ, epigr. 13. lib. 5. Alii, *Creta* vel *Acerra.*

5. *At me quæ, &c.*] At mihi veſtes viles & pannoſæ, quales ſunt pilarum furibundis efferatiſque tauris objectarum: de quibus vide quæ ad epigr. 19. lib. Spect. MS. Bodleianus habet, *furioſi cornua tauri*, quam lectionem agnoſcit editio Gryphiana, aliæque, quam prætulerim vulgatæ, *furias & cornua tauri.*

6. *Noluerit, &c.*] Viliores ſane ſunt veſtes meæ, quam quibus induuntur pilæ compitales, quæ ad effigiem humanam factæ ſuſpenduntur Diis inferis votivæ in compitis: Quibus Diis, tot pili, quot capita liberorum, ſervorum, mulierum circa compita habitabant, ponebantur; ut eſſent iis pilis & ſimulacris contenti, viviſque parcerent. Hiſce verò imaginibus nullius omnino pretii veſtes circumponebantur; proinde *pannoſas* etiam quandoque Martialis *pilas* vocat. *Prima ſuam.*] Compitalis illa theatrali prior: *vel* in ordine pilarum prima, vel ex iis optima. Ab harum enim pilarum compitalium ſimilitudine, quaſi ſecundæ prodierunt feris objectæ. Tum primæ dictæ, quia in principiis viarum, hoc eſt, compitis ponebantur. Secundæ, quæ feris objiciebantur, quæ primulum è ſtramine fiebant. *Rad.*

7. *Miſit Agenoreas, &c.*] Tibi purpureæ lacernæ à Tyro regnata Cadmo, filio Agenoris.

8. *Coccina, &c.*] Ironice pannos ſuos vocat coccineas lacernas: quas negat valere tres ſeſtertios.

9. *Tu*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Tu Libycos Indis ſuſpendis dentibus orbes:
Fulcitur teſta fagina menſa mihi.
Immodici tibi flava tegunt chryſendeta mulli:
Concolor in noſtra, cammare, lance rubes.
Grex tuus Iliaco poterat certare cinædo:
At mihi ſuccurrit pro Ganymede, manus.
Ex opibus tantis veteri fidoque ſodali
Das nihil, & dicis, Candide, κοινὰ φίλων?

9. *Tu Libycos, &c.*] Tuæ rotundæ menſæ citreæ è Mauritania petitæ, vel è marmore Africano ſuſtinentur pedibus eburneis, è dente ſcilicet elephantorum Indorum. Juven. 11. verſ. 121. *latos ſuſtinet orbes Grande ebur.* Lucianus in Ὀνείρῳ vocat τραπέζας ἐλεφαντόποδας. vide lib. 14. epigr. 89. & 91. *Suſpendis.*] Suſpendere hic eſt fulcire, & ea quæ ſic fulta ſunt pendere dicuntur.

10. *Fagina.*] A vili menſæ materia auget paupertatem ſuam; & quod *fulciatur teſta*, inæqualem ſignificat, qualis erat pauperum. vide lib. 1. epigr. 56. verſ. 9. neque enim credo fictiles fuiſſe pedes, quod ait Calderinus.

11. *Immodici tibi.*] Mulli magni magno in pretio. *Laudas inſane trilibrem Mullum, &c.* Horat. 2. ſerm. 2. *Tegunt, &c.*] Implent, adeoque magni ſunt mulli ut tegant χρυσένδετα. id eſt, lances auro circumvinctas, vel in quibus gemmæ auro illigantur. vide Turnebum lib. 14. c. 3. & epigr. 97. lib. 14.

12. *Concolor, &c.*] Ejuſdem coloris cum fictile lance mea. id eſt, rubens cammare. Cammarus ergò ſquillarum non locuſtarum ſpecies. *Apoſtrophe.* vide 5. Sat. Juven. cui conſonant pleraque hujus epigr. vide & Plinii epiſt. 7. lib. 2.

13. *Grex tuus, &c.*] Pueri tuæ menſæ miniſtri, forma æquant florem Aſiæ, Ganymedem Jovis amaſium. *Iliaco*, dicit, quia Trojanus.

14. *At mihi, &c.*] Manus mea fungitur officio pueri miniſtrantis. petant, qui volunt nequiores, ſenſum alium ex epigr. 42. lib. 9. & epigr. 74. lib. 11. περὶ τοῦ μαστροπευομένου.

15. *Ex opibus, &c.*] Nihil amico mihi das, & habes nihilominus in ore ſemper hoc κοινὰ φίλων, &c.

* In Sextum. XLIV.

EMi ſeu puerum, togamve pexam,
Seu tres, ut puto, quattuorve libras:
Sex-

* Epigramma elegans, quo hominis ſordidi mores deſcribuntur; qui ne quid à ſe petant amici, anguſtias & penuriam ipſe fingit, & ultrò narratum it. *Herald.*

1. *Pexam.*] Recentem & villoſam. Pexæ enim veſtes ſunt quæ multo flocco opertæ ſunt, eoque pexo & polito, arte fullonis. ut ergò pecten nihil ad calvum; ſic defloccatæ & uſu detritæ veſtes nihil opus habent pectine fullonis. inde *pexæ* opponuntur tritis, id eſt, novæ obſoletis. Sic Martial. infra epigr. 58.

Pexatus pulcre, rides mea, Zoile, trita.

Id eſt, pexis & novis veſtibus indutus, quarum nondum flocci abiere. hanc pexam floccorum in veſtibus lanuginem, *pexitatem* vocat Plinius. *Salmaſ.*

2. *Vt Puto, quatuorve.*] Alii *Vtpote*, Gruterus, *ut puta.* Neutra lectio placet

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Sextus protinus ille fœnerator,
Quem noſtis veterem meum ſodalem,
Ne quid forte petam, timet, cavetque;
Et ſecum, ſed ut audiam, ſuſurrat;
Septem millia debeo Secundo;
Phœbo quattuor; undecim Phileto;
Et quadrans mihi nullus eſt in arca.
O grande ingenium mei ſodalis!
Durum eſt, Sexte, negare, cum rogaris:
Quanto durius, antequam rogeris!

Heraldo. Nam quis inde ſenſus? Legendum fortaſſe, *Seu tres ſupputo:* quaſi dicat, Cum me aliquam pecuniolam mecum putantem audit, tunc veretur ne eam ab ipſo ſim mutuo petiturus. Sed Ramireſius mavult loqui Poëtam de emptionibus ſuis, vel pueri, vel togæ, vel argenti. Illud autem *ut puto*, interponitur dubitationis cauſa, quando non ſuccurrit memoriæ recepta. *Libras.*] Argenti facti. lib. 7. ep. 85. alii *Libros.*

5. *Ne quid, &c.*] Sic amicorum petitiones antevortunt cauti divites. vide Ariſt. 2. Rheto, & Sen. 1. Benef. 1.

10. *O grande, &c.*] Ironice dixit *ingenium*, ne diceret ſordes & avaritiam: ut epigr. 74. lib. 1.

Ad Glyptum. XLV.

QUæ tibi non ſtabat, præciſa eſt mentula, Glypte.
Demens cum ferro quid tibi? Gallus eras.

1. *Quæ tibi, &c.*] Cur tu cultro è teſta Samia reſectis genitalibus te reddidiſti Cybeles ſacerdotem? Nil opus præciſo pondere, quod vel ante erat inutile. epigr. 82. lib. 3. *Galli* dicebantur, quibus amputatus eſſet priapus.

* In Nævolum. XLVI.

FLorida per varios ut pingitur Hybla colores;
Cum breve Sicaniæ ver populantur apes:
Sic tua ſuppoſitis pellucent præla lacernis:

Sic

* Comparat ſuam egeſtatem cum amici copiis & opibus; eumque tam parcum dicit, ut veſtes amicis invideat, & tineis potius depaſcendas relinquat. *Rad.*

1. *Florida, &c.*] Quot coloribus diſtinguitur Hybla urbs in Sicilia, ubi mellificæ apes depaſcuntur flores vernos brevis ætatis.

3. *Sic tua, &c.*] Tot apparent lacernarum colores ad nitorem preſſarum in prælis tuis, quot genera florum in Hybla. Angl. *Preſſes to lay up clothes in.* quæ Romanis in uſu. Senec. 1. de tran-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Sic micat innumeris arcula ſyntheſibus.
Atque unam veſtire tribum tua vellera poſſunt,
Appula non uno quæ grege terra tulit.
Tu ſpectas hyemem ſuccincti lentus amici,
(Pro ſcelus!) & lateris frigora trita mei.
Quantum erat, infelix, pannis fraudare duobus,
(Quid renuis?) non te, Nævole, ſed tineas?

* In

tranquillitate vitæ. &. Marcel. lib. 28. *Præla.*] Prælum trabs, qua uva calcatur; aut qua veſtes premuntur, à premendo vocatum, quaſi preſſorium. *Lacerna*, hic pro quavis veſte. ſpecies pro genere.

4. *Syntheſibus.*] Veſtibus cœnatoriis vel quibuſvis aliis in veſtiario compoſitis à συντίθημι. vel quæ ſimul induuntur, *ſutes*. vide epigr. 46. lib. 1. verſ. 9. *Sic ſyntheſibus.*] *Syntheſes*, veſtes ejuſmodi, quæ in syntheſi poni ſolebant. Nam pretioſæ veſtes tantum, & quæ raro uſurparentur, quæque diebus feſtis ſolum ſumerentur, ita per ſyntheſes diſponebantur: ut ſericæ, ſubſericæ, & id genus claræ raræque veſtes. quæ enim quotidie habitabantur, non ita ſolebant ordinari. hinc *ſyntheſina veſtis*, pro ſumptuoſa & pretioſa. *Salmaſius.*

5. *Vnam, &c.*] Hyperbolice. Ut integram *tribum*, hoc eſt, innumeros veſtire poſſis. *Tua vellera poſſunt.*] Veſtes tuæ. Alii legunt *tua candida.* hoc eſt, togæ candidæ.

6. *Apula, &c.*] De multis gregibus quos paſcit Apulia velleribus nobilis.

7. *Hyemem.*] Frigus. *Succincti.*] Cui veſtes detritæ ſunt curtæ, id eſt, Mei pene nudi. *Lentus amici.*] Tardus ad commiſerationem.

8. *Frigora.*] Laceras lacernas, tritas tunicas & penetrabili frigori pervias. Legunt alii, *lateris frigora trita tui.* hoc eſt, Mei ſodalis tui, latus tuum tegentis. Lipſius ſcribit, *frigora tute times*, hoc eſt, adeo amicus tuus friget, ut tu vereri poſſis, ne frigus ejus ad te permanet. Et ſic *latus*, pro comite latus tegente accipitur. Vulgata lectio eſt, *frigora tuta times*, hoc eſt, vides amicum algentem, & tu ipſe frigus times, aut certè timere ſimulas, à quo tamen tutiſſimus es, quippe pluribus veſtimentis probè munitus. Verum id ſimulas, ne paucis & malis lacernis te fraudare, & amicum juvare cogaris. Sed quid renuis? An tibi durum videtur paucis te lacernis fraudare? Te ſane fraudari nolo, ſed tineas, quæ veſtes illas inutiles corrodunt. *Herald.*

9. *Quantum erat, &c.*] Quantulum fuerat tibi, infelix, qui rerum uſum neſcias, non dico, te (quid refugis) copia ſatis munitum & tutum; ſed tineas, quibus erodendas eas relinquis, defraudare duabus lacernis, quas mihi dones? vide Fruter. veriſim. lib. 1. cap. 9. & Junii Anim. 2. lib. 8. cap.

10. *Quid renuis?*] Alii legunt, *Non metuas mortem.* Ramireſ. *Non metuas non te, nec Nævole timeas* ſc. Quantum erit duabus veſtibus fraudare, non tam te ipſum (ne metuas,) quam tineas, quibus arrodendas relinquis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

* In Gallum. XLVII.

Subdola famoſæ, moneo, fuge retia mœchæ,
Levior ô conchis, Galle, Cytheriacis.
Confides natibus? non eſt pædico maritus.
Quæ faciat duo ſunt: irrumat, aut futuit.

* Monet Gallum cinædum ne famoſam mæcham ſectetur, ne à marito comprehenſus patiatur irrumationem.

1. *Subdola, &c.*] Cave puer, ne deprehendaris à marito ſuſpectæ ac notæ mœchæ: *vel* quæ te prodet marito ſuo. epigr. 49. infra.

2. *Cytheriacis.*] Marinis, vel Venereis, quod concha vecta eſt ad litus Venus orta mari. Propert. *concha Erycina.* H. Rigaltius intelligit conchas puellarum. vide Hadr. Junii animadverſ. lib. 5. cap. 7.

3. *Non eſt, &c.*] Non hac parte pœnas exiget maritus. Id eſt, non gaudet natibus, quibus tu confidis ei ſoluturum. irrumabit certe te, ſi non caſtret. infra epigr. 60.

Ad Rufum. XLVIII.

Cauponem, laniumque, balneumque,
Tonſorem, tabulamque, calculoſque,
Et paucos, ſed ut eligam, libellos:
Unum non nimium rudem ſodalem,
Et caram puero meo puellam,
Et grandem puerum, diuque levem:
Hæc præſta mihi Rufe, vel Bitonti;
Et thermas tibi habe Neronianas.

De

1. *Cauponem, laniumque.*] Vitam quietam & modicam, in loco etiam obſcuro, præfert urbanæ & lautæ. Quaſque deſiderem opes audi. *Lanium.*] Ad victum. *Balneumque, Tonſorem.*] Ad curam corporis.

2. *Tabulamque, calculoſque.*] Tabulam luſoriam cum calculis, ad animi relaxationem.

3. *Et paucos, &c.*] Ad ſtudium & animi cultum; libros, ſed electos.

4. *Unum, &c.*] Ad vitæ ſocietatem, amicum unum, atque eum mediocriter eruditum.

5. *Et caram.*] Hujuſmodi enim conſerva ſervum in officio & apud me retinebit.

6. *Et grandem, &c.*] Ad miniſteria, & voluptatem. vide epigr. 32. lib. 1.

7. *Hæc præſta, &c.*] Hæc mihi contingant vel in obſcuriſſimo Apuliæ oppido Bitonti, habeantque ſibi alii (nil moror) thermas amœnas Neronianas cæteraſque delicias Romæ. Scriverius legit *Butuntis.* Jac. Bononienſis Annot. cap. 8. emendat *Biſuntos*, quod oppidum eſt Hiſpaniæ apud Ptolemæum. *Rad.*

2. *Dat*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De Theleſina. XLIX.

UXorem nolo Theleſinam ducere. quare?
Mœcha eſt. ſed pueris dat Theleſina. volo.

2. *Dat Theleſina.*] Sui copiam. *Volo.*] Ut mihi pueri deprehenſi pœnas talionis dent. ut ſupra epigram. 47. & epigr. 40. lib. 10.

In Lesbiam. L.

QUod fellas, & aquam potas, nil Lesbia peccas.
Qua tibi parte opus eſt, Lesbia, ſumis aquam.

1. *Et aquam potas, &c.*] Et ex more aliarum fœminarum, quæ à coitu lavant τὰ αἰδοῖα.

In Hyllum. LI.

UNus ſæpe tibi tota denarius arca
Cum ſit, & hic culo tritior, Hylle, tuo;
Non tamen hunc piſtor, non auferet hunc tibi caupo;
Sed ſi quis nimio pene ſuperbus erit.
Infelix venter ſpectat convivia culi,
Et ſemper miſer hic eſurit, ille vorat.

1. *Vnus, &c.*] Hylum pathicum inſectatur, quod pauperrimus quum eſſet, bene vaſatos quærebat; & iis, ſi quam pecuniolam habebat largiebatur, & ipſe fame peribat. *Rameſ.*
2. *Tritior.*] Nummus aſper & novus trito & veteri laudatior. vide ep. 5. 8. l. 9.
4. *Sed ſi quis, &c.*] Sed cinædus ἀνδρεραστῶν.
5. *Spectat, &c.*] Ipſe non edens, eſuriens, famelicus. lib. 1. epigr. 44. *tantum ſpectavimus omnes.*

De Daſio. LII.

NOvit loturas Daſius numerare: popoſcit
Mammoſam Spatalen pro tribus, illa dedit.

1. *Loturas, &c.*] Ita Joſeph. Scal. ad lib. 4. Propertii legit emendatius, quam quod vulgo editur *licturas*, & intelligi vult ὀρήσεις. an ex Valerii mente neſcio. Ego λουτρὰ expoſuerim, lotiones ſcilicet à tribus impudicitiæ generibus. Quæ ego taceo. qui ſuo periculo ingenioſus eſſe volet, eliciat ex epigr. 50. ſupra, & *Mammoſam* in hoc epigr. Vel vult Daſium præpoſitum balneo, popoſciſſe triplicem mercedem & accepiſſe. Interim duplex intellectus vocis *dedit.* ambigiturque an nummos dederit, an potius ipſam ſe. *Gruterus.*

In Maximum. LIII.

VIs fieri liber? mentiris, Maxime, non vis:
Sed fieri ſi vis, hac ratione potes.
Liber eris, cœnare foris ſi, Maxime, nolis:
Vejentana tuam ſi domat uva ſitim:
Si ridere potes miſeri chryſendeta Cinnæ:
Contentus noſtra ſi potes eſſe toga:
Si plebeja Venus gemino tibi vincitur aſſe:
Si tua non rectus tecta ſubire potes.
Hæc tibi ſi vis eſt, ſi mentis tanta poteſtas,
Liberior Partho vivere rege potes.

1. *Mentiris, &c.*] Eleganter Martialis quorundam ἐθελοδουλείαν perſtringit, qui vel ventris, vel ambitionis cauſſa libertatem planè perditum eunt, & ad nutum alienum vivunt: cui quidem malo obviam iri poſſe ait, ſi ſorte noſtrâ contenti, neque delicias, neque opes ſupervacuas, neque gloriam inanem ſectemur. *Herald.* Miſerum enim eſt & vile aliena vivere quadra. Juvenal. Sat. 5. vide & epigr. 11. lib. 9.

3. *Liber eris.*] Plurimi enim ventris cauſſa ſeipſos addicebant, quum potentiorum cœnas captarent, ubi omnia contumeliarum genera concoquenda erant, quod vel unus Juvenalis eleganter obſervat Satyr. v.

4. *Vejentana uva.*] Vinum tenue ac vile ex agro Vejentano.

5. *Si ridere, &c.*] Si potes negligere luxurioſas opes divitum, qui iis uti neſciunt. *Vel* ſi riſu potes excipere vanorum ψευδοπλούτων pompam & ſimulatas divitias. de Chryſendetis vide ſupra epigr. 43. verſ. 12.

6. *Noſtra, &c.*] Trita & plebeja. epigr. 58. ſupra & epigr. 36. lib. 3.

7. *Si plebeja, &c.*] Si non albas ſecteris ſtolas, meretrice contentus plebeja, facili, vili, parabili. epigr. 33. lib. 9.

8. *Si tua non rectus, &c.*] Cernuus intrans humilem caſam. *Vel potius* incurvus per ſcalas aſcendens ad cœnacula, quæ conducebant pauperes. epigramm. 109. verſ. 2. & epigramm. 108. verſ. 3.

9. *Hæc tibi ſi vis, &c.*] Excelſo & forti animo opus eſt ad divitias & delicias contemnendas.

10. *Partho, &c.*] Parthi pertinaciſſimi ſunt libertatis ſuæ propugnatores: quoſque arma Romana ſibi ſubjicere nunquam potuerunt.

In Linum. LIV.

QUid de te, Line, ſuſpicetur uxor,
Et qua parte velit pudiciorem,
Certis indiciis ſatis probavit,

Custo-

1. *Quid de te, &c.*] Eſſe te pathicum & draucos ſectari. proinde adjunxit tibi cuſtodem ſpadonem, impotem.

5. *Naſu-*

Cuſtodem tibi quæ dedit ſpadonem.
Nil naſutius hac, maligniuſque eſt.

5. *Naſutius hac.*] Ad advertendum. *Maligniuſque eſt.*] Ad coërcendum.

Ad Sextum. LV.

VIs te, Sexte, coli: volebam amare.
Parendum eſt tibi: quod jubes, colêris:
Sed ſi te colo, Sexte, non amabo.

1. *Vis te, &c.*] Æqualitatem & familiaritatem ineſſe docet meræ amicitiæ. *Coli.*] quod eſt inæqualium; potentiores enim coluntur à tenuioribus; æquales inter ſe familiariter amant. *Rad.* Volebam ego te pro ſodali amare. ſed tu me amicum dedignatus, te à me cliente coli vis. colam itaque, non amabo. timori enim cum amore male convenit. & Deo ſatis eſt, ut ametur & colatur. Seneca epiſt. 47.

3. *Sed ſi te colo, &c.*] Id eſt, non potes habere me amicum & adulatorem. Multos enim colimus & ſervili veneratione proſequimur, quos non modo non amamus, ſed etiam odimus: quod oſtendit Seneca lib. VI. de Benef. cap. 33. & ſeq. *Herald.*

Ad Gallum, de ejus uxore. LVI.

GEntibus in Libycis uxor tua, Galle, notatur
Immodicæ fœdo crimine avaritiæ.
Sed mera narrantur mendacia: non ſolet illa
Accipere omnino. quid ſolet ergo? dare.

1. *Gentibus, &c.*] Acerba alluſio in Gallum, forte Libyæ Prætorem, cujus uxor mæcha erat: fingit autem notatam avaritiæ crimine fuiſſe, & reſpondet ei falſo id accidiſſe; quia non avara alienarum opum fuerit, ſed potius ſui corporis prodiga. Tenuit forte hic Gallus prætor Libyam. Et pro *notatur*, Hiraldus legendum cenſet, *malè audit*.

3. *Sed mera, &c.*] Fertur munera accipere à provincialibus, ut te corrumpat: imo dat (ſui copiam, vel mercedem) ut ipſa ab illis corrumpatur.

* In fictum divitem. LVII.

HIc, quem videtis greſſibus vagis lentum,

Ame-

* Scr. *De Micropſycho divite.* MS. Bodl. *De ornato foris.* Hic deſcribitur homo ἀλαζὼν, qui quum videri velit opibus diffluere, revera tamen egeſtate extrema laboret. Hujuſmodi homines πτωχαλάζονας eleganter Græci vocant, Latini *pauperes ambitioſos.* Herald.

1. *Hic, quem videtis.*] Deſcriptio eſt hominis effæminati, quem τρυφερὸν Græci dicunt, vel certè delicias & mollitiem, qui eſt morbus hominum

Amethyſtinatus media qui ſecat ſepta:
Quem non lacernis Publius meus vincit,
Non ipſe Codrus alpha penulatorum:
Quem grex togatus ſequitur, & capillatus,
Recenſque ſella linteiſque loriſque:
Oppigneravit Claudii modo ad menſam
Vix octo nummis annulum, unde cœnaret.

beatorum, mentientis. His igitur verbis exprimit quod eleganter dicebat Anacreon σαῦλα βαίνειν. Nam id ipſum eſt, greſſibus lentis, vagis ac varicatis incedere. Inceſſus ergo quem hic deſignat Martialis, eſt inceſſus hominis τρυφερῦ, & ſimul ſuperbi, aut qui magnificus & potens videri velit; quod hominum genus *fluctuatim incedere* eleganter dicit Afranius, id eſt, *greßibus vagis lentum. Herald.* Vel *vagis*, incertis, hoc eſt, temerè nunc huc nunc illuc graditur. *Rad. Greßibus.*] Cum gravitate & majeſtate ſpatiantem.

2. *Amethyſtinatus, &c.*] Violacea indutus veſte. epigr. 97. lib. 1. verſ. 7. alii ad gemmam in annulo referunt. *Secat.*] Obambulat. Quod etiam eſt hominis τρυφερῦ & fortunam immodeſte ferentis: habes enim hic & veſtis inſolentiam & oſtentationem in loco publico. Ejuſmodi veſtes ſunt, quas γυναικομίμους appellabat Sophocles, tam propter coloris floriditatem, quam laxitatem. Homines autem iſtiuſmodi, ut vanitatem ſuam magis publicarent, loca publica quærebant. *Herald. Septa.*] Supra epigr. 14. verſ. 4.

3. *Quem non, &c.*] Qui lacernarum mollitie ipſum Publium ſuperat. Vel ut Raderus exponit, Qui habet æque tritas & viles veſtes, ac Publius & Codrus.

4. *Alpha, &c.*] Princeps delicatorum, qui penulas ſumunt. à more numerandi per literas Alphabeticas. Sic Eratoſthenes appellatus βῆτα τῶν φιλοσοφούντων. ſcio ſervorum etiam & militum fuiſſe penulas, ſed rufas, Canuſinas; lautiorum vero purpureas, ut plebejorum pullas. unde alii exponunt, princeps pauperum. vide epigram. 27. lib. 5.

5. *Togatus ſequitur.*] Clientum togatorum. *Capillatus.*] Cirratorum puerorum nobilium, quibus alebatur coma. ep. 62. lib. 10. Pædagogiorium, *pages*.

6. *Recenſque ſella linteiſque loriſque.*] Sic Juven. 1. Sat. verſ. 32. *nova cum veniat lectica Mathonis.* etſi aliud ſella à lectica, de quibus ut & linteis ſive velis quibus tegebantur, de vinculis & ſtuppis quibus colligabantur. vide Lipſium 1. Electorum cap. 19. Sic Salmaſius hunc locum legendum cenſet:

Oppigneravit modò modò ad Cladi menſam.
Vix octo menſis annulum, unde cœnaret.

Cladus enim nomen proprium trapezitæ, & Græcum eſt κλάδος.

7. *Claudii, &c.*] Collybiſtæ, trapezitæ, fœneratoris.

8. *Annulum, &c.*] Quod extremæ eſt paupertatis. *poſt cuncta noviſsimus exit Annulus.* Juven. 11. Sat. verſ. 42.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Zoilum. LVIII.

PExatus pulcre rides mea, Zoile, trita.
Sunt hæc trita quidem, Zoile; ſed mea ſunt.

1. *Pexatus, &c.*] Geſtans togam recentem & villoſam.

2. *Mea ſunt.*] Non conductitia, ut tua pexa.

De cœnatione micæ. LIX.

MIca vocor. quid ſim, cernis: cœnatio parva.
Ex me Cæſareum proſpicis, ecce, tholum.
Frange toros: pete vina: roſas cape: tingere nardo:
Ipſe jubet mortis te meminiſſe Deus.

1. *Mica vocor, &c.*] Diæta ſeu cœnatio aurea quam Domitianus extruxit, & à parvitate *micam* vocavit.

2. *Tholum.*] Quid ſit tholus, vide epigr. 71. l. 1. verſ. 8. quis ſit hic tholus non facile ſciri. Non dubium eſt, inquit Joſ. Scal. lib. 2. lect. Auſon. cap. 26. quin in cœnatione ſeu ſtibadio Domitiani Cæſ. quam ipſe propter exiguitatem vocavit *Micam auream*, è tholo penderet cranium mortui, quod mortis admoneret. ſimplicius tamen, etſi nec citra conjecturam, qui per tholum intelligunt Mauſoleum Auguſti, quod, cum in vicinia eſſet, ut conſonat huic fidemque facit epigr. 65. lib. 5. poſſet mortis admonere, atque ad vitæ uſum fructum hortari. Ramireſius verò exiſtimat, micam hanc ita fuiſſe exædificatam ut ex ipſo triclinio proſpiceretur aliquis tholus ædificii, quod ſepulchrum alicujus præteriti Imperatoris contineret: & auſim, inquit, affirmare eſſe Mauſoleum D. Auguſti; quod quidem ex ejus ruderibus, & modo ædificii conjectare nunc poſſumus, in tholum deſinebat; quo viſo admonebantur convivæ ſuæ ſortis, & naturæ imbecillitatis, quod brevis ævi eſſent, & citò morituri. Nam ſi Auguſtus qui Deus habitus, condebatur illo ſepulchro, quî poſſet inferioris ſortis homo properam non exſpectare mortem? Hæc autem mortis memoria ethnicos illos ad vitæ lautitias excitabat.

3. *Frange, &c.*] Utere ætate, quæ brevis, fluxa, incerta. diſturba toros compoſitos. ede, bibe, lude, ſertis coronatus & unctus. *Frange toros.*] Aſſiduus accumbe & aſſide in thoris, ut uſu diurno nocturnoque frangatur: vel accumbendo diſturba, ut lectus compoſitus ſolet turbari, cum itur cubitum, aut cubitu ſurgitur. *Torus* ergo hoc loco pro lecto ipſo capitur, in quo cœnaturi accumbebant. vide epigr. 8. lib. IV. *Raderus. Roſas cape.*] Corollarum, quibus utebantur in conviviis, mentio crebra; quarum uſus præcipuè ad arcendam ebrietatem, ut docet Plutarch. in ſympoſ. Plin. lib. 21. cap. 19. *Crapulam & gravedines capitis, impoſitis coronis olfactuve diſcutiunt.* Serta hæc florea à collo ſæpius etiam ſuſpendebantur. Horat. de Polemone. *potus ut ille Dicitur ex collo furtim carpſiſſe coronas. Herald.*

4. *Te meminiſſe.*] Muſambert. legit *dememiniſſe Deus.* Quæ lectio non probari poteſt. nam mortis commemorationem ad concitandas voluptates, & luxum acuendum inſervire volebant; tantum aberat ut mortis juberent dememiniſſe. *Herald. Deus.*] Domitianus, ſi ſuſpenſi cranii expoſitioni faveas. vel Auguſtus, ſi Mauſolei D. Auguſti tholum eſſe placeat. ſi enim ille in vivis Deus habitus morti ceſſerit, tu nequaquam effugies.

In

1. *Arma-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Hyllum. LX.

UXorem armati futuis, puer Hylle, tribuni,
Supplicium tantum dum puerile times.
Væ tibi, dum ludis : caſtrabere. jam mihi dices,
Non licet hoc. quid, tu quod facis, Hylle, licet?

1. *Armati tribuni.*] Monet Hyllum puerum, ut diſcedat ab uxore armati Tribuni, nec natibus confidat ; nam quamvis caſtrari mares vetuiſſet Domitianus, vetuerat etiam & adulteria. *Ramireſ. Armati.*] Tribuni militaris.

2. *Supplicium, &c.*] Dum confidis natibus. ut ſupra ep. 47.

3. *Dum ludis.*] Dum mœcharis. *Caſtrabere.*] Namque hæc pœna adulteris deprehenſis irrogata. Val. Max. lib. 6. cap. 1. Horat. Serm. 1. 2.

4. *Non licet hoc.*] Lege cautum eſt mares caſtrari. Sueton .cap. 7. Domitian. *Quid, &c.*] An itaque nulla pœna mœchi mulctandi ? & ipſe Domitianus tulit legem contra adulteros.

In maledicum. LXI.

CUm tibi vernarent dubia lanugine malæ,
Lambebat medios improba lingua viros.
Poſtquam triſte caput faſtidia veſpillonum,
Et miſeri meruit tædia carnificis :
Uteris ore aliter, nimiaque ærugine captus,
Adlatras nomen, quod tibi cumque datum eſt.
Hæreat inguinibus potius tam noxia lingua,
Nam cum fellaret, purior illa fuit.

1. *Cum tibi, &c.*] Acerbè invehitur in maledicum quemdam ; qui quum antea fellator eſſet, deinde maledicentia famoſus factus fuerat. Pro *dubia* legit Pulman. *tenera.* ſed *dubia* præferimus : nam *dubium* illud dicitur, quod nos reddit ancipites. Sic *dubia lanugo* ea eſt, quæ vix oculis percipitur. *Ramireſ.*

2. *Lambebat, &c.*] Fellabas. l. 3. ep. 81.

3. *Poſtquam, &c.*] Poſtquam oris tui ſpurciſſimi turpe miniſterium cœpit faſtidiri ab infimis hominibus, veſpillonibus; & exoſum eſſe abjectis carnificibus.

5. *Vteris ore, &c.*] Maledictis & conviciis involas in omnes, bonos æque ac malos. *Ærugine captus.*] Malevolo livore. *hic nigræ ſuccus loliginis, hæc eſt Ærugo mera.* Horat. 4. Serm. 1. Sunt qui hic legant : *miſeraque aurugine.*

In Labienum. LXII.

QUod pectus, quod crura tibi, quod brachia vellis,
Quod cincta eſt brevibus mentula tonſa pilis :

Hoc

1. *Vellis.*] Labienum pathicum urbanè perſtringit, ea occaſione, quod crura, pectus brachia & pondus velleret. videri hoc poterat amicæ cauſa facere : ſed interrogat cujus cauſa culum depilet, quod facere non poterat,

nisi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Hoc præſtas, Labiene, tuæ, quis neſcit, amicæ.
Cui præſtas culum, quem, Labiene, pilas?

niſi pædiconum cauſa. *Ramireſ. Vellis.*] Depilas, glabras. ſupra epigrammatum 29. verſ. 7.

4. *Cui præſtas, &c.*] Pulm. codex habet: *Cum vellis cu. cui Labiene facis?* cinædo ſcilicet.

In Milichum. LXIII.

SOla tibi fuerant ſeſtertia, Miliche, centum,
Quæ tulit è ſacra Leda redempta via.
Miliche, luxuria eſt, ſi tanti dives amares.
Non amo, jam dices: hæc mage luxuria eſt.

2. *Tulit.*] Luxurioſum Milichum deſcribit, & luxuriæ crimine damnat eleganti dilemmate, qui quum centum ſeſtertia ſola haberet, è ſacra via Ledam pulcherrimam ſervam totidem ſeſtertiis emit. tantam pecuniam impendere in amatam ſervam luxuria eſt: quod ſi dixeris Miliche te non amare, major luxuria erit. *Ramireſ. Tulit.*] Abſtulit tibi. *E ſacra, &c.*] Meretrix è lupanari Suburano. Subura autem in eadem cum Sacra via regione. *Redempta.* empta. Sed Ramireſius dicit falsò Heraldum ſtatuiſſe, hanc Ledam meretricem fuiſſe. Eſt enim intelligendum de ſerva empta, ut epigrammate 71. libro 6. Quid? quod tanta pecunia vix poterat cum meretrice conſumi; & ſi cum meretrice conſumpta fuiſſet, quam frigidum eſſet dubitare an amaſſet Milichus eam. De ſerva poterat dubitari, utrum vel formæ cauſa, vel miniſterii emeretur? & præterea via in ſacra, vendebantur ſervi, ut & aliæ res.

4. *Hæc mage luxuria eſt.*] Ut ad paupertatem devenias prodigendo rem univerſam in id, quod non amas.

In Taurum. LXIV.

DUm modo cauſſidicum, dum te modo rhetora fingis,
Et non decernis, Taure, quid eſſe velis:
Peleos, & Priami tranſit, vel Neſtoris ætas,
Et fuerat ſerum jam tibi deſinere.

Inci-

1. *Dum modo, &c.*] Reprehendit urbane Taurum, vel ut alii Laurum quemdam cunctabundum, & de vitæ fine diu deliberantem; qui modo ſe ad Rhetoris; modo ad cauſidici munus cogitatione applicabat; nunquam tamen manus operi admovebat. Dicit in hac dubitatione cunctantem eum, futurum fortè, ut mors occupet. *Ramireſ.* Dum te inſtruis ad forum vel ſcholam.

2. *Quid eſſe velis.*] Uter. cauſſidicus an rhetor.

3. *Peleos, &c.*] Patris Achillis, longævi; ut & Priami & Neſtoris. Scriv. *tranſti vel Neſtoris annos.* pro *tranſiſti.* Et crebra ſunt apud Martialem hujuſmodi contracta verba, *Surrexti, adduxti.*

4. *Et fuerat ſerum, &c.*] Tibi dubio, & utrum inires, deliberanti, jam ea obrepſit ætas, qua cogitandum erat de relinquendo inito. niſi cogites de cauſis apud inferos agendis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Incipe : tres uno perierunt rhetores anno,
Si quid habes animi, ſi quid in arte vales.
Si ſchola damnatur ; fora litibus omnia fervent :
Ipſe poteſt fieri Marſya cauſſidicus.
Eia age, rumpe moras ; quo te ſpectabimus uſque?
Dum, quid ſis, dubitas, jam potes eſſe nihil.

5. *Tres uno, &c.*] Atque hinc, vel mediocribus profeſſoribus vacant cathedræ.

7. *Schola, &c.*] Rhetorum. Si Rhetoris officium recuſas.

8. *Ipſe poteſt, &c.*] Vel ipſa bardi Marſyæ ſtatua in foro ſtans & litigantium clamore fervens, potuit cauſas egiſſe, niſi ſaxea fuiſſet, & tu ſane ubi tam diuturno ſtudio vacaris, jam poſſes cauſas agere, niſi plane lapideus eſſes vel plumbeus. vide Turn. l. 22. c. 12.

9. *Spectabimus uſque.*] Expectabimus. Scriverius legit, *ſperabimus.*

10. *Dum, quid ſis, &c.*] Vide Epicteti enchirid. cap. 26. Hic autem *eſſe nihil*, homonymum eſt. Nam *nihil eſſe* οὐδὲν εἶναι dicuntur, qui in nulla arte ſunt exercitati ; & *nihil eſſe* etiam dicuntur mortui. & utramque ſignificationem complexus videtur Martialis hoc loco. *Herald.*

* In Salejanum. LXV.

CUr triſtiorem cernimus Salejanum?
An cauſſa levis eſt? extuli, inquis, uxorem.
O grande fati crimen! ô gravem caſum!
Illa, illa dives mortua eſt Secundilla,

Cen-

* Alii *Saletanum.*

1. *Cur triſtiorem, &c.*] Ironicè & irriſoriè illudit Saletanum, quod ficto ob uxorem mortuam dolore, triſtior incedebat, à qua tamen decies centena millia nummûm dotis acceperat. *Ramireſ.*

3. *O grande, &c.*] Quod in veris doloribus accidebat, hic in ficto fingit Poëta : fortunam enim & fatum & Deos ipſos accuſabant veteres, ut ſupra epigr. 13. lib. 1. *Nimirum timuit noſtras fortuna querelas.* Ironice & ex ambiguo, Salejano dolorem ſimulanti ob uxorem, cujus morte amplæ dotis hæreditas ſibi obveniſſet, condolere ſe ſimulat Poëta. dumque ejus mortem videtur graviter ferre, indignatur obtigiſſe Salejano rem tam lætam.

4. *Illa, illa dives, &c.*] Acumen hujus epigr. idem eſt, quod & epigrammatis 39. lib. 5. Sed nonne mortua uxore dos ad hæredes revertebatur? Ita res erat. Mortua in matrimonio muliere, dos à patre profecta ad patrem revertebatur, quintis in ſingulos liberos in infinitum relictis penes virum. Quod ſi pater vita deceſſiſſet antequam in matrimonio mulier moreretur, dos apud maritum remanebat. Adventitia autem dos ſemper penes maritum remanebat, præterquam ſi is qui dederat, ut ſibi redderetur ſtipulatus fuerat, quæ dos ſpecialiter receptitia dicebatur. Ulpian. lib. Reg. Tit. de dotib. *Herald.*

5. *Cen-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Centena decies quæ tibi dedit dotis?
Nollem accidiſſet hoc tibi, Salejane.

5. *Centena decies.*] Hæc olim dos maxima.

* In Lalagen. LXVI.

UNus de toto peccaverat orbe comarum
Annulus, incerta non bene fixus acu.
Hoc facinus Lalage ſpeculo, quo viderat, ulta eſt;
Et cecidit ſectis icta Plecuſa comis.
Deſine jam, Lalage, triſtes ornare capillos,
Tangat & inſanum nulla puella caput.
Hoc Salamandra notet, vel ſæva novacula nudet,

Ut

* Moroſam depingit matronam, quæ compta à ſerva ornatrice, quum animadvertiſſet in unico annulo cirrorum peccatum fuiſſe; ira accenſa, eodem ſpeculo, quo id animadverterat, in Plecuſam ornatricem animadvertit tanta ſævitia, ut ſectis comis & fracto capite miſera Plecuſa ceciderit.

1. *Peccaverat.*] Non erat in ordine.

2. *Annulus.*] Cincinnus, crobylus. *Incerta.*] Quæ crines non fideliter conſtringit, ſed extrà locum defixa eſt. Sed Salmaſius & Heraldus cenſent legendum *inſerta.* Tertull. lib. de Virgin. velandis cap. XII. *Vertunt capillum, & acu laſciviore comam ſibi inſerunt.* Tum in hoc verſu, &c. *annulus* non ſignificat τ̃ ἕλικα criſpati capilli, ut alias ſolet, unde capillus *annulatus* vel *annellatus* ὁ οὐλωθεὶς, ſed circulum unum, ex tota crinium compage ſpiratim convoluta & per multos orbes contexta. Eadem autem, ut videtur, acu capillum diſtinguebant, & à fronte dividebant, & mox comptum diſtinctumque per annulos & ſertas crinium fixa ea & inſerta retinebant, ne diſſiparetur tota compago. *Salmaſ.* *Acu.*] Acu crinali.

3. *Hoc facinus, &c.*] Errorem in non componendis crinibus, ac ſi facinus eſſet, incuſſo ornatrici ſpeculo punit. Moroſæ enim erant ergà ornatrices ſuas matronæ iſtæ. Et deformitatem ſuam, quam dum comebantur & ornabantur, ſpeculo ſeſe contemplantes, inſpectabant, ancillarum ſuarum indigna pæna, quædam ulciſcebantur. Peculiares etiam ancillas habebant huic muneri adſignatas, quas ornatrices appellabant. Tum aliæ etiam erant ſervæ emeritæ, quarum conſilio bellæ hæ matronæ utebantur in ornandis capillis. *Herald.* vide 6. Satyr. Juven. verſ. 491. quem locum hoc epigramma exprimit.

4. *Icta.*] Exanimata, *vel* cæſa. *Plecuſa comis.*] Ornatrix ancilla à πλέκειν. ut *Pſecas* Ovidio & Juvenali à ψεκάζειν.

5. *Triſtes, &c.*] Triſtitiæ & verberum cauſas. *Metonym.*

6. *Inſanum, &c.*] Ob pilum conturbatum deſæviens.

7. *Hoc Salamandra, &c.*] Decalvetur caput tuum. Salamandræ ſanie loca tacta depilari tradit Plinius lib. 10. cap. 67. *quæ Salamandra ſupercilia tua exuſſit?* Petron. arb. *Hoc Salamandra notet.*] Dicunt Salamandras habere vim pſilothri depilatoriam: quod & Plinius memorat. Unde à Martiale ſcienter & mordaciter dictum eſt, *Hoc*

ſala-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ut digna ſpeculo fiat imago tuo.

ſalamandra notet : cum in capite fœminæ, defluvium capillorum fieri optaret. *Beroald.*

8. *Vt digna, &c.*] Ut quo ſpeculo ornatrici diſſecuiſti comas, & tu tibi omnes diſſectas in eodem conſpiceris: vel ut caput tuum æque reddatur leve ac ſpeculum, quo, &c.

In Poſthumum. LXVII.

OCcurris quocumque loco mihi, Poſthume, clamas
Protinus, & prima eſt hæc tua vox, Quid agis?
Hoc, ſi me decies una conveneris hora,
Dicis. habes, puto tu, Poſthume, nil quod agas.

2. *Quid agas.*] Otium & ignaviam Poſtumi exagitat, cujus unicum videtur negotium rogare, quid alii agant, quum ipſi nihil ſit, quod agat. *Rad.* Vulgaris ſalutandi formula, & civilis ſatis, modo ne fiat importunius & ſæpius.

* Ad Olum. LXVIII.

QUod te nomine jam tuo ſaluto,
Quem regem, & dominum prius vocabam;
Ne me dixeris eſſe contumacem:
Totis pilea ſarcinis redemi.
Reges & dominos habere debet,

Qui

* Hoc epigramma ejuſdem argumenti eſt cum ep. 53. hujus libri, quod antea interpretati ſumus. Tangit iterum hic Martialis, miſeræ & abjectæ illius ἐθελοδουλείας originem, qua plerique fœdè & ſpurcè ſeſe maculabant; nempe quod ſorte ſua & mediocritate contenti eſſe non poſſent, ſed ſupervacua quærerent. Quare eleganter concludit, eum, qui ſervo carere poteſt, & eſſe αὐτοδιάκονος, quemadmodum antiquis temporibus; poſſe etiam facile regem non habere, quem abjectè colat. *Herald.*

1. *Nomine.*] Familiariter, & pro more æqualium.

2. *Regem, &c.*] Vide epigr. 113. lib. 1. & epigr. 18. hujus lib. verſ. 8.

3. *Contumacem.*] Superbum.

4. *Totis pilea, &c.*] Sportula, cœna, cæteriſque ſervitutis præmiis poſthabitis & neglectis me aſſerui in libertatem. à more ſervorum Rom. qui manumittendi pileum raſo capite acceperunt. Quaſi diceret, omnes fortunas meas poſthabui libertati; omnia vendidi ut liber eſſem, & ſumptu meo ac mihi viverem. Vel ſarcinulas meas vendidi, ut corraſa inde pecunia poſſem ſportulæ tuæ ſupplere vicem. *Redemi.*] Videtur alluſiſſe ad genus manumiſſionis, quod cenſu fiebat.

5. *Reges, &c.*] Qui non habet ſui imperium, qui animi ſui cupiditates coërcere non poteſt, ille potentiores colit atque ab inferioribus ſe coli vult, atque ab hoc cupit opes, ſervos, &c. Servus enim cliens & indigens alieni, quique vult ipſe fieri dominus & rex, dominum quærat; ille enim ſe non habet, non liber eſt, non eſt contentus ſuo, qui ſervit aliis, ut habeat; ego me habeo, nil quæro aliud. *Rader.*

8. *Ser-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Qui ſe non habet, atque concupiſcit,
Quod reges dominique concupiſcunt.
Servum ſi potes, Ole, non habere;
Et Regem potes, Ole, non habere.

8. *Servum, &c.*] Qui ſuo contentus poteſt minorum ſervitio carere, & ipſe non neceſſe habebit potentioribus dominis ſervire, ut ab illis accipiat, quod his largiatur.

In Claſſicum. LXIX.

INvitum cœnare foris te, Claſſice, dicis:
Si non mentiris, Claſſice, diſpeream.
Ipſe quoque ad cœnam gaudebat Apicius ire;
Cum cœnaret, erat triſtior ille, domi.
Si tamen invitus vadis, cur, Claſſice, vadis?
Cogor, ais: verum eſt; cogitur & Selius.
En rogat ad cœnam Melior te, Claſſice, rectam.
Grandia verba ubi ſunt? ſi vir es, ecce, nega.

1. *Invitum, &c.*] Claſſicum cœnipetam tangit, qui verbo negabat, re maximè expetebat convivia.

2. *Diſpeream.*] Formula Romanis uſitata in exſecrationibus, adjurationibuſque. Sic Ariſtoph. κάκιστ᾽ ἀπολοίμην, εἴ τι τούτων πείθομαι.

3. *Ipſe quoque, &c.*] Neque hoc dedigneris, cum ipſe helluonum dictator Apicius, dives licet fuerit atque lautiſſimus, foris cœnare jucundum habuerit. Argumentum à minori.

6. *Cogitur & Selius.*] Et cœnipeta ille Selius (de quo ſupra epigr. 11. & 14.) dicet ſe cogi, ſua ſcilicet voluntate, ut cui nihil domicœnio triſtius accidat.

7. *Rogat, &c.*] Si aliquis lautiorum & nitidiorum, qualis fuit Attidius Melior, te invitat.

8. *Grandia, &c.*] Te ſcilicet invitum cœnare foris. *Si vir es.*] Si potes lautiores epulas & has libertatis eſcas contemnere.

In Cotilum. LXX.

NOn vis in ſolio prius lavari
Quemquam, Cotile. cauſſa quæ, niſi hæc, eſt?
Undis ne fovearis irrumatis.

Te

1. *Solio, &c.*] Cotilum fellatorem alios faſtidientem, & qui nolebat quemquam prius in ſolio lavari, notat; & docet ſpurciorem eum eſſe, quam quemvis alium. Supra epigrammate 42.

3. *Undis ne, &c.*] Ne laveris aqua qua alii abluerint ſuas maculas.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Te primus licet abluas, neceſſe eſt,
Ante hîc mentula, quam caput, lavetur.

4. *Te primus, &c.*] Cotilus enim formidabat aquas irrumatas; ne igitur irrumatæ ſint, lavet ipſe primus: ſed hac lege, ut potius obſcænas partes quam caput in ſolio abluat: quod fellantes os habent ſpurcum. vide lib. XI. epigramm. 96. *Ramireſ.*

5. *Caput, lavetur.*] Hoc enim illa contaminatius. vide epigramma 96. lib. 11.

* Ad Cæcilianum. LXXI.

Candidius nihil eſt te, Cæciliane, notavi,
Si quando ex noſtris diſticha pauca legis,
Protinus aut Marſi recitas, aut ſcripta Catulli.
Hæc mihi das, tanquam deteriora legas.
Ut collata magis placeant mea? credimus illud.
Malo tamen recites, Cæciliane, tua.

* Cæcilianum veteratorem callidum carpit facetiſſimè, qui quoties aliqua carmina Martialis legerentur, continuo ea cum ſimilibus Marſi vel Catulli verſibus comparabat, tanquam ſi Martialis carmina illis præferret. Dicit, malle ſe, ut Cæcilianus recitet ſua, quam illorum veterum poëtarum. Totum autem epigram. per ironiam contextum eſt. *Ram.*

1. *Candidius.*] Ironice. alii leg. *Callidius.* non placet. *Candidus* enim ille dicitur, qui ingenuè & abſque invidia judicat.

3. *Marſi, Catulli.*] Poëtæ, qui multa cum laude ſcripſit epigrammata.

4. *Hæc mihi, &c.*] Mihi χαρίζεσθαι & gratificari velle videris, præ te ferens mea tecum illis Marſi & Catulli recitare παραλλήλως, ut mea ſcilicet cum iis collata appareant eſſe æque boni aut melioris ingenii atque artificii. cum revera hoc facis, ut mea præ iis ſordeſcant, quaſi majori lumine offuſcata. Heraldus legit, *Hoc mihi das.* Hoc eſt, ideo hoc facis ſc. tanquam Marſi & Catulli ſcripta ſint meis deteriora, atque ut ea comparatione ſcripta noſtra magis placeant & probentur. Tam ſimplices verò ſumus ut iſtud credamus. Quare placet tolli interrogationis notam, & ſimpliciter legi: *Vt collata magis placeant mea.*

5. *Credimus illud.*] *Ironice.* non ſane credo te hac mente contuliſſe ea.

6. *Malo, &c.*] Tuis certe collata mea facile apparebunt meliora.

In Poſthumum. LXXII.

Heſterna factum narratur, Poſthume, cœna,
Quod nollem: quis enim talia facta probet?

1. *Heſterna, &c.*] Præ ſe fert dolorem, audito quam indigne exceptus ſit Poſthumus à Cæciliano, qui colaphum illi in os impegerit, cum interim verbis alienis exprobret illi turpe crimen fell. & deflectat ad improbum ſenſum hæc verba *percisſum.* vide epigr. 48. lib. 4. & epigr. 35. lib. 12. *rumor* pro irrum. ut lib. 3. epigr. 72. 79. & 86. *factum,* ſupra ep. 31. & *teſtes* ſenſu etiam obſcœniori.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Os tibi perciſum, quanto non ipſe Latinus
Vilia Panniculi percutit ora ſono:
Quodque magis mirum eſt, auctorem criminis hujus
Cæcilium tota rumor in urbe ſonat.
Eſſe negas factum: vis hoc me credere? credo.
Quid quod habet teſtes, Poſthume, Cæcilius?

3. *Os tibi perciſum.*] Percidere enim eſt, batuere, tundere. Turneb. lib. 7. cap. 12. Sunt tamen qui legant *præciſum. Quanto, &c.*] Majore ſono quam ubi Latinus ille mimus alapis cædit miniſtrum ſuum, *qua ſorbeat aëra ſanna.* Juven. 6. *Latinus Vilia Panniculi.*] De Latino diximus epigr. 5. lib. 1. cui Panniculus miniſter erat ad riſum conciliandum, ſinebatque ſe alapis percuti à Latino. lib. 5. epigr. 61.

O quam dignus eras alapis, Mariane, Latini:
Te ſucceſſurum credo ego Panniculo.

In Lyrim. LXXIII.

QUid faciat vult ſcire Lyris. quid? ſobria fellat.

1. *Quid faciat, &c.*] Alii *Quid faciat, vis ſcire Lyris?* quid? &c. Sic hunc verſum legit Muſambertius:

Quid faciat vis ſcire Lyris quoque ſobria? fellat.

Ut ſi diceret, illa ſe videri vult ebriam ſe tantum hoc facinus facere, ut Ariſtoph. veſpis: ſed idem opus etiam ſobriæ. Vis ſcire quid faciat Lyris nunc ebria? non aliud certe quam ſolet ſobria. ſcilicet. MS. Bodleianus ſubjicit, *Gaudeo: quid facies ebria facta Lyris?* dignum ſane patella operculum.

In Saufejum. LXXIV.

CInctum togatis poſt & ante Saufejum,
Quanta reduci Regulus ſolet turba,
Ad alta tonſum templa cum reum miſit,
Materne, cernis? invidere nolito.

Comi-

1. *Cinctum.*] Nullum genus eſt hominum, quorum ſtultitia ſæpius traducatur à Martiale, & aliis etiam ſcriptoribus, quam ἀλαζόνων. Horum imagines ſæpius expreſſit Martialis, atque hoc epigrammate eleganter depingit. Inſcribitur epigramma ad *Maternum*, nobilem, Poëtæ tempore, Oratorem. Huic conſonat epigramma 57. ſupra. *Togatis, &c.*] Comitibus anteambulonibus, lateronibus, clientibus, pediſſequis, ſervis. vide lib. 1. epigrammate 109.

2. *Regulus ſolet turba.*] Cauſſidicus, ad quem epigr. tria lib. 1. Oratores vero clari & victores domum è foro deducebantur à populo & amicis reorum abſolutorum, qui prius ſqualidi capillis & barba promiſſa, jam abſoluto amico, tondebantur, mutatiſque veſtibus uncti Capitolium aſcendebant, Jovi gratias ex voto acturi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Comitatus iſte ſit, precor, tuus nunquam.
Hos illi amicos & greges togatorum
Fuſciculenus præſtat, & Faventinus.

6. *Hos illi, &c.*] Fœnore ſumpſit à Fuſc. & Fav. fœneratoribus, quo comitatum hunc conducat.

7. *Fuſciculenus & Faventinus.*] Prædiorum potius quam fæneratorum eſſe nomina, vult Heraldus: dicitque illa vendi, vel pignori opponi ſolere, ut eſſet unde adulatoribus illis ſatisfieret.

De Leone. LXXV.

VErbera ſecuri ſolitus leo ferre magiſtri,
Inſertamque pati blandus in ora manum:
Dedidicit pacem, ſubito feritate reverſa,
Quanta nec in Libycis debuit eſſe jugis.
Nam duo de tenera puerilia corpora turba,
Sanguineam raſtris quæ renovabat humum,
Sævus & infelix furiali dente peremit.
Martia non vidit majus arena nefas.
Exclamare libet; crudelis, perfide, prædo,
A noſtra pueris parcere diſce lupa.

De

1. *Verbera, &c.*] Arena amphitheatri ſanguine ferarum & gladiatorum cruenta, de more à pueris renovabatur. Vagabatur in eadem, domitus & cicur leo, qui tamen ſubito datus in priſtinum furorem, pueros invaſit, & miſerabiliter in conſpectu omnium laceravit. Exclamat poëta per apoſtrophen ad leonem, & monet, ut humanitatem à lupa diſcat, quæ Romulum & Remum in alveo expoſitos fovit & nutrivit. *Rad.* Vide ep. 10. lib. ſpectat.

4. *Libycis, &c.*] Montibus Africæ leonum nutricis. Et Getulia in Libya eſt, ubi ferociſſimi naſcuntur. Virg. *Getuli tergum immane leonis.*

5. *Duo de tenera, &c.*] Duos pueros miniſtros theatrales, qui amphitheatri arenam ferarum gladiatorumque ſanguine fœdam verſando renovabant, injecta inſuper nova arena. Tum & Amphitheatri cavea, arena ſtrata erat, ne ſanguine lubrica pedes decertantium falleret.

7. *Sævus & infelix.*] Sævus, præter exſpectationem. *Infelix*, quia pueros innocentes mactavit & reddidit morte infelices. aut quia ipſe poſtea interfectus eſt. *Rad.*

8. *Martia, &c.*] Marti ſacra. Romana, ut ep. 4. lib. 1. verſ. 4.

9. *Crudelis, &c.*] Apoſtrophe ad leonem.

10. *Noſtra, &c.*] Namque illa Romulo & Remo infantibus pepercit, immo ubera præbuit.

1. Ar-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De Mario. LXXVI.

ARgenti libras Marius tibi quinque reliquit.
Cui nihil ipſe dabas, is tibi verba dedit.

1. *Argenti, &c.*] Elegans jocus eſt, in quendam cujus nomen ignoramus, captatorem & heredipetam. Marius, cui tu nihil eras legaturus, moriens dixit ſe tibi quinque libras teſtamento legaturum, quod tamen non fecit, ſed te falſum habuit. uter è vobis liberalior? tu illi nihil, ille tibi verba; eſtis certe pares, nec melius vulturi cum corvo. vide Val. Maxim. lib. 8. cap. 6.

2. *Is tibi verba dedit.*] Nihil præter verba reliquit. Nam legatum eſt inane. Ait enim Poëta, hanc verborum dationem merito contigiſſe huic heredipetæ, quia neque ipſe Marium officiis & munuſculis coluerat, quod facere ſoliti captatores; atque inde jocus. *Muſamb. Herald.*

In Coſconium. LXXVII.

COſconi, qui longa putas epigrammata noſtra,
Utilis ungendis axibus eſſe potes.
Hac tu credideris longum ratione coloſſum,
Et puerum Bruti dixeris eſſe brevem.
Diſce, quod ignoras; Marſi doctique Pedonis
Sæpe

1. *Qui longa, &c.*] Ineptum quemdam Cenſorem Coſconium nomine irridet, quod ſua epigrammata longa putaret; & defendit ſe quum dicat longa & brevia epigrammata, non à numero verſuum, ſed à ſubjecta materia eſſe vocanda. *Ramireſ.* Qui in epigrammate non tam argutiam quam brevitatem exigis, probas te aptiorem fore aurigæ ſervum, qui in Circo axes ad celeritatem ungas, quam lectorem diligentem. Rameſius Coſconium hebetem & ſtolidum à Poëta περιφρασικῶς dici putat. cum Hiſpanice *gordo* obeſum & ſtultum ſonet. Nec non Anglice dicimus *You are too fat to conceive this.* Quod & Hor. 3. ſerm. lib. 1. teſtatur, *Tardo cognomen pinguis damus. Et gurdos*, quos pro ſtolidis accipit vulgus, ex Hiſpania duxiſſe originem audivi, inquit Quintilianus lib. 1. cap. 9. vide & *laudem aſini* D. Heinſii.

2. *Utilis ungendis, &c.*] Servi aurigarum ſolebant in Circo & ad ſummam celeritatem axes ungere. Aptum huic negotio futurum Coſconium, celeritatis ſive brevitatis ſtudioſum; & qui epigrammata etiam celerrima ſive breviſſima velit. *Muſamb.*

3. *Hac tu, &c.*] Eadem ratione qua epigr. mea à menſura potius quam ab ingenio cenſes, & Coloſſum (de quo epigr. 2. lib. Spect.) argues nimis eſſe longum, & ſtatuam pueri Bruti (de quo lib. 9. epigr. 51. & lib. 14. epigr. 171.) nimis eſſe brevem; cum in utroque laudis ſumma ſit propter ſymmetriam: in hac, brevitatis, quæ puero; in illo altitudinis, quæ Imperatori Deo convenit. Plin. lib. 34. cap. 8.

5. *Marſi doctique.*] Supra epigr. 71. verſ. 2. & epigr. 98. lib. 7. verſ. 5. *Pedonis.*] C. Pedonis Albinovani epigrammatarii laudatiſſ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Sæpe duplex unum pagina tractat opus.
Non ſunt longa, quibus nihil eſt quod demere poſſis;
Sed tu, Coſconi, diſticha longa facis.

6. *Sæpe duplex, &c.*] Sæpe unum epigramma binas implet paginas: Seu duabus paginis unum tantum epigramma abſolvitur.

8. *Tu, Coſconi, &c.*] Tua epigrammata vel breviſſima, ſunt nimis longa; ut quæ tædium & nauſeam pariant. Vel quia tota vita laboraſti, & nec unum diſtichon abſolviſti, & edidiſti. *Raderus.*

Ad Cæcilianum. LXXVIII.

Æſtivo ſerves ubi piſcem tempore, quæris?
In Thermis ſerva, Cæciliane, tuis.

1. *Æſtivo, &c.*] Thermæ tuæ quas calidas eſſe oportet, in tantum frigidæ ſunt, ut vel in æſtate piſces à corruptione vindicare poſſint. Fingit ergò Poëta ſe interrogari à Cæciliano, ubi poſſet commodè piſcem æſtivo tempore ſervare. Reſpondet ab inexpectato, in thermis tuis potes.

In Naſicam. LXXIX.

INvitas tunc me, cum ſcis, Naſica, vocatum;
Excuſatum habeas me, rogo: cœno domi.

1. *Invitas, &c.*] Qui alias à te invitatus me excuſare ſoleo, quod alio ſim invitatus, jam domi cœno, cur me non invitas? P. Scriverius è ſcripto legit *vocaſſe*, hac mente, Naſicæ cœnipetæ ſuboluit cœna apparata à Martiale, & vocati convivæ. invitat itaque Martialem, ſperans ſcilicet fore ut & ipſe invitetur ab eo. quam tamen technam diſſimulat Poëta ſe intelligere; ſed & eum deludit, præteritque ſimul feſtiva hac uſus excuſatione.

De Fannio. LXXX.

HOſtem cum fugeret, ſe Fannius ipſe peremit.
Hic, rogo, non furor eſt, ne moriare, mori?

In

1. *Fannius ipſe peremit.*] Fannius Cæpio quod in Auguſtum conjuraſſet proſcriptus, ut percuſſores fugeret, ſe ipſe interemit.

2. *Non furor eſt, &c.*] Vide epigramma 9. lib. 1. & Senecæ epiſt. 58. *Sic mori, vinci eſt.* & epiſt. 24. multa. vide & Brodæi Miſcell. lib. 6. cap. 29. *Furor.*] Hunc appellat furorem Poëta, quod ſe, ne occideretur occidit, & mortem morte redemit. Et pro *Hic* leg. *Hoc.*

1. *La-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Zoilum. LXXXI.

LAxior hexaphoris tua ſit lectica licebit :
Dum tamen hæc tua ſint, Zoile, ſandapila.

1. *Laxior, &c.*] Divites & nobiliores Romani circumferebantur vivi, efferebantur mortui in lecticis; pauperes & plebeji efferebantur in ſandapilis. dicit Poëta lecticam faſtuoſi Zoili laxam, quæ à ſex ſervis vehitur, maxime videri poſſe ſandapilam, cum & pauper ſit & ſtrigoſus, neque aliud quicquam quam vivum cadaver. unde non adeo prætereundum eſt quod præferunt MSS. *ſandapila eſt*, quaſi dicat, quando hæc tua ſit lectica, non eſt aliud quam ſandapila. Alii ſic exponunt. Tu Zoile, velut è lautioribus unus, nunc lectica ampla & magnifica circumferris à ſex lecticariis, quum dignus ſis ſandapila ſeu feretro. nihil enim es præter vivum cadaver : imo jam tum non ferri, ſed efferri videris, adeo ſqualidum, emortuum, turpe & fædum habes corpus ſeu potius cadaver. *Raderus.*

Ad Ponticum. LXXXII.

ABſciſſa ſervum quid fingis, Pontice, lingua?
Neſcis tu populum, quod tacet ille, loqui?

1. *Abſciſſa ſervum quid fingis, &c.*] Servum, ne ſcelus domini (quicquid illud fuit : verum ſi *Fœdas* legis cum nonnullis, facile erit ſuſpicari) enunciaret. elinguem herus vel fecerat, vel ſimulaverat eſſe, occaſionem hujus epigr. à fabula Philomelæ & Terei ſumptam opinatur Raderus. ego ex Juvenalis Satyra 9. verſ. 103.

— ſecretum divitis ullum
Eſſe putas? ſervi ut taceant jumenta loquentur,
Et canis & poſtes, &c. —

Poteſt elici & ſenſus turpior ex epigramm. 72. ſupra. Ja. Rutgerſius legit; *quod lingis.* abſciderat ſervo linguam, ne id flagitium effutiret. Var. lect. lib. 6. cap. 11. Sunt qui legant, *quod fugis.* Alii *figis?* verſus cauſa, pro *cruci figis.*

In ſævum maritum. LXXXIII.

FOedaſti miſerum, marite, mœchum :
Et ſe, qui fuerant prius, requirunt
Trunci naribus, auribuſque vultus.
Credis

1. *Fœdaſti, &c.*] Stulti mariti irriſio eadem, quæ lib. 3. epigr. 84. qui deprehenſum adulterum truncavit naribus & auribus, intactis vaſis, quibus peccaverat. Illo enim ſupplicio non adhibet futuro malo remedium, quod feciſſet, ſi virilia ei amputaſſet, quæ pæna irrogabatur adulteris à marito deprehenſis. vide epigr. 60. lib. 2. *Ramir.* Abſciſſis naribus & auribus deformem reddidiſti mœchum, qui ita fœdatus deſiderabit, *will finde miſsing*, priorem formam (*atque ubi ſit ſua forma requiret.* Ovid.) poterit tamen ad prius ſcelus vel etiam aliud recurrere, poſtquam illi intactam reliqueris partem qua peccaverat. Scriv. leg. *Et ſi qui.* MS. noſter *E ſe qui.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Credis te ſatis eſſe vindicatum?
Erras. iſte poteſt & irrumare.

In Sertorium. LXXXIV.

MOllis erat, faciliſque viris Pæantius heros:
Vulnera ſic Paridis dicitur ulta Venus.
Cur lingat cunnum Siculus Sertorius, hoc eſt:
Ex hoc occiſus, Rufe, videtur Eryx.

1. *Mollis.*] Pathicus. *Mollis, &c.*] Fingunt poëtæ Venerem ſolere turpibus amoribus vindicare injurias ſibi ac ſuis illatas. Quare, ſi (ut refert interpres Thucydidis ad lib. 1.) Philoctetem, quod interfecerit Paridem, ulta fuit Venus hac pœna, ut pathicus eſſet: credo ego (*jocatur Poëta*) Sertorium Siculum interfeciſſe conterraneum ſuum Erycem, Veneris filium, namque illum non leviori turpitudinis pœna male mulctavit Venus, &c. *Pæantius heros.*] Philoctetes, filius Pæantis.

4. *Ex hoc.*] Ab hoc. *Eryx.*] Filius Veneris & Butæ.

Ad Amicum. LXXXV.

VImine clauſa levi niveæ cuſtodia coctæ,
Hoc tibi Saturni tempore munus erit.
Dona quod æſtatis miſi tibi menſe Decembri,
Si quereris, ; raſam tu mihi mitte togam.

1. *Vimine, &c.*] Urbana valde togæ petitio eſt. Ampullam ſeu lagenam vitream aquæ decoctæ & nivibus refrigeratæ, viminibus ſupertextis armatam & munitam mitto tibi his Saturnalibus, ipſo Decembri. ſi offendat muneris æſtivi hyberna intempeſtivitas, ulciſcere hanc injuriam pari intempeſtivitate, ac mitte mihi togam æſtivam. *Coctæ.*] Argutè nimis Junius & Critici quidam, *coptam* pro *cocta* repoſuerunt: quum *copta* placentæ genus ſit, cui contuſæ ſpecies aut legumina commiſcebantur: nam quomodo hic poſſet dici *nivea* & apta æſtivo tempori? & quomodo placenta vaſe vimineo ſervabitur? Hæc omnia decoctæ nivi refrigeratæ procul dubio conveniunt. *Ramireſ.*

4. *Raſam.*] Raſa autem ea eſt, quæ à ſua textura nullum habet eminens villum; quam levem appellat, lib. 7. epigr. 85.
Nec levis toga, nec rudes lacernæ.

* Ad Claſſicum. LXXXVI.

QUod nec carmine glorior ſupino,

Nec

* Irridet critica cenſura, errorem multorum, qui exiſtimant, magnum quiddam præſtari ab his, qui difficillima ſcribunt poëmata, ut Sotadica, Galliambica, &c. non ob reconditam eruditionem, ſed tantum ob intortos quoſdam numeros & coactos, quibus nihil eſt in Poëſi laborioſius. Meritò ergò Poëta nugas difficiles appellat & ineptias, ſtudio & labore comparatas. *Ramireſ.*

1. *Supino.*] Numeris mollioribus com-

Nec retro lego Sotaden cinædum,
Nuſquam Græcula quod recantat Echo,
Nec dictat mihi luculentus Attis
Mollem debilitate Galliambon:
Non ſum, Claſſice, tam malus Poëta.
Quid ſi per graciles vias Petauri
Invitum jubeas ſubire Ladam?
Turpe eſt difficiles habere nugas,

Et

compoſito. *Vel potius* antiſtropho & recurrente (ſic enim Ovidio ſonat *ſupinus*, de Ponto lib. 4. el. 5.

Flumina quæ in fontes curſu reditura ſupino)

Quale literale illud,

Roma tibi ſubito motibus ibit amor.

Verbale illud Virgilii,

Muſa mihi cauſas memora quo numine læſo.

Multaque alia, inter quæ Rabani artificioſus dicam an laborioſus liber de laudibus ſanctæ crucis. Atque ejuſdem argumenti alter Publio Optatiano Porph. autore.

2. *Nec retro, &c.*] Vel ſpeciatim dicit quod prius dixerat generatim: vel verſum retrogradum (quali ſcripſit Cinædica Sotades Maronenſis) intelligit, qui procurrit in laudem alicujus, & recurrit in vituperium. Nota ſunt illa *Laus tua non tua fraus, &c.*

3. *Nuſquam, &c.*] Non ſcribo carmina more Græcorum, quorum extremæ partes reſonent, more Echus. Vide Politiani miſcell. cap. 22. & Scal. Poët. lib. 2. cap. 29.

4. *Nec dictat, &c.*] Ad exemplum politiſſimi carminis Galliambici, quod Cæcilius primus ſcripſit, atque Attin inſcripſit, aut venuſtiſſimi Poëmatii Galliamb. à Catullo compoſiti, non ſcribo genus id carminis molle & elumbe inſtar Attyos evirati, in quo plures locos occupant jambi, & quod canant Galli ſacerdotes Cybeles. vide Terent. Maurum & Diomedem. vide & Muretum atque Scalig. in Catullum.

5. *Mollem debilitate.*] Non heroo aut forti pede, ſed debilitate fractum, ut Attidi, qui eviratus erat, conveniret. Eſt autem Galliambicus verſus ſenarius, & ut docet Scalig. 2. Poët. facetiſſimus ac venuſtatis pleniſſimus. ſic dictus ab Jambo pede, & Gallis ſacerdotibus Cybeles caſtratis. *Raderus.*

6. *Non ſum, &c.*] Non tam nullius ſum ingenii ut hæc affectem artificia, his ipſe immorer, lectoremve morer. Vel ut indigeam his artificiis ad conciliandum & illiciendum lectorem: ingenio capitur ſapiens lector, non hujuſmodi nugis laborioſis. *Rad.*

7. *Quid ſi, &c.*] Curioſas has nugas non minus ingenium meum ſpernit, quam nobilis ille curſor Ladas (ep. 100. lib. 10.) dedignaretur velocitatem ſuam exercere in Petauris, quæ rotæ ſunt per quas ſe jactant Petauriſtæ. Vel hic Ladas ſua velocitate non poſſet in Petauri machina ſubeunda uti, quod id artificium à ſe eſſet omnino alienum, nec in eò unquam fuiſſet exercitatus. Quid? quod moleſtè ferret, per illos exiguos Petauri gradus ſuum curſum retardari. *Ramireſ.* vide Turnebum lib. 4. cap. 8. & Scal. ad lib. 5. Manilii, ibi, *Corpora quæ valido ſaliunt excuſſa Petauro, &c.* & Vitellium cap. 13. in Merulam.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Et ſtultus labor eſt ineptiarum.
Scribat carmina circulis Palæmon:
Me raris juvat auribus placere.

10. *Ineptiarum.*] Libelli, quibus multorum joca & ſales complectebantur, olim INEPTIAE inſcribebantur. *Rad.*

11. *Circulis.*] Turbæ, plebejæ coronæ recitantem undique cingenti. *Palæmon.*] Forte Q. Rhemnius Palæmon, qui (teſte Suetonio) poëmata faciebat ex tempore, & ſcripſit variis & vulgaribus metris. aut alius quiſquam tempore Martialis.

12. *Raris, &c.*] Paucis ſed doctis ex mente Horatii ult. Sat. lib. 1.

* In Sextum. LXXXVII.

DIcis amore tui bellas ardere puellas,
Qui faciem ſub aqua, Sexte, natantis habes.

* Alii. *In Phœbum.* Lemma, mutant, pro *in Sextum*, leg. *in Phœbum.*

2. *Sub aqua, &c.*] Subpallidam & tumidam, qualia ſolent apparere quæ ſub aquis videntur. ludit item in Antitheſi *ardere puellas* & *ipſum ſub aqua natare.* vide epigr. 89. lib. 3.

In Mamercum. LXXXVIII.

NIl recitas, & vis, Mamerce, Poëta videri.
Quidquid vis eſto, dummodo nil recites.

1. *Nil recitas, &c.*] Quin tibi habe nomen Poëtæ, vel hoc nomine quod nihil recites, potius quam nos eneces moleſta ineptiarum recitatione.

In * Gaurum. LXXXIX.

QUod nimio gaudes noctem producere vino;
Ignoſco: vitium, Gaure, Catonis habes.
Carmina quod ſcribis Muſis & Apolline nullo;
Laudari debes: hoc Ciceronis habes.
Quod vomis; Antonî: quod luxuriaris; Apicî:
Quod fellas; vitium dic mihi cujus habes.

Ad

* Qui vitia ſua magnis exemplis excuſare ſolebat.

2. *Catonis habes.*] Uticenſis, cujus virtus ſæpe mero incaluit, ut ait Horat. 21. ode, lib. 3. vide & Plutar. in vita Catonis & Plin. epiſt. 12. lib. 3.

3. *Muſis, &c.*] Nulla gratia, nullo Muſarum aut Apollinis inſtinctu, invitis Muſis.

4. *Ciceronis habes.*] Qui infeliciter Muſas poëticas eſt aggreſſus. vide Juven. Sat. 10. verſ. 122. Seneca epiſt. 108.

5. *Antonî, &c.*] Qui tribunal turpi fœdavit vomitu. ut amplificat Cic. 2. Philippica. *Apicî.*] Supra epigr. 69. v. 1.

6. *Vitium, &c.*] Hic cares autore magno. τὴν φωνὴν ἐνοπὴν σε λέγειν ἐδίδαξεν Ὅμηρος. Τὴν γλῶσσαν δ' ἐν ὀπῇ τίς σ' ἐδίδαξεν ἔχειν; Ἀνθολογ. β. κεφ. ιγ.

1. *Vagæ.*]

Ad Quinctilianum. XC.

QUinctiliane, vagæ moderator ſumme juventæ,
Gloria Romanæ, Quinctiliane, togæ;
Vivere quod propero pauper, nec inutilis annis;
Da veniam : properat vivere nemo ſatis.
Differat hoc, patrios optat qui vincere cenſus,
Atriaque immodicis arctat imaginibus.
Me focus, & nigros non indignantia fumos
Tecta juvant, & fons vivus, & herba rudis.
Sit mihi verna ſatur : ſit non doctiſſima conjux :
Sit nox cum ſomno : ſit ſine lite dies.

1. *Vagæ.*] Vagam vocat poëta juventutem : eſt enim ſilentii, quietis, attentionis impatiens. *Moderator.*] Studium vitæ ſuæ, & votum exponit Quintiliano. Annos 23. Romæ erudiendis juvenibus impendit Quint. & in his Domitiani nepotes docuit. *Summe.*] Quia parem tum non habuit. Vel quia magiſter nepotum Domitiani. *Rad.*

2. *Gloria, &c.*] Romani eloquii ſumme artifex, inſignite ſenatorio clavo ornamentiſque conſularibus. Juven. 7. Sat. verſ. 190.

3. *Vivere, &c.*] Da veniam ſi etiam in tenui re properâ manu carpam gaudia fugientis vitæ; ſi frui velim præſentibus, quod pauci adeo faciunt, cum nemo fere vivere, id eſt, vitæ uti commodis & laute vivere ſciat, omnes differant. epigr. 16. lib. 1.

5. *Differat hoc, &c.*] Differant in dies, annos vel ſenectutem ipſam vitæ gaudia & uſum, quibus curæ eſt rem patriam augere & ſplendere nobilitatis titulis & imaginibus. Vel *Differat :* non vivat, non indulgeat genio ſuo is, qui ditior patre vult evadere. *Rad.*

6. *Atriaque, &c.*] In atriis nobilium quæ primæ ædium partes, oſtendebantur majorum imagines, humerorum tenus expreſſæ, lineis à ſtemmate ad has diſcurrentibus. MS. Bodl. *aptat imaginibus.*

7. *Nigros, &c.*] Non aurata laquearia, quæ ne fumo corrumpantur cautio eſt.

8. *Vivus fons.*] Scaturiens, perennis, naturalis. *Rudis.*] Nativa, non arte læſa & ingenua gratia ſpoliata. Vel gramina ipſa ſponte naſcentia, & vivis ceſpitibus innixa, non ordinatis myrtetis, aut aliis frondibus, arte mira, variis nexibus tortuoſa. *Ramireſ.* Juvenalis 3. Sat. verſ. 18.

9. *Sit non, &c.*] Ex mente Juvenalis 6. Sat. verſ. 446.

10. *Lite dies.*] Domeſtica, & forenſi. epigr. 57. lib. 12. & epigr. 70. l. 9.

* Ad Cæſarem Domitianum. XCI.

REum certa ſalus, terrarum gloria, Cæſar,
Soſpite quo magnos credimus eſſe Deos :

Si

* Petit à Domitiano jus trium liberorum.

1. *Rerum certa ſalus.*] Salvo enim Cæſare, omnia ſalva.

2. *Soſpite, &c.*] Quos vel hinc rerum humanarum maximam habere

curam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Si feſtinatis toties tibi lecta libellis
Detinuere oculos carmina noſtra tuos:
Quod fortuna vetat fieri, permitte videri:
Natorum genitor credar ut eſſe trium.
Hæc, ſi diſplicui, fuerint ſolatia nobis:
Hæc fuerint nobis præmia, ſi placui.

curam ſcimus, quod te nobis velint incolumem. *Ea locutio* lib. 5. ep. 1. & lib. 7. epigr. 59. & lib. 1. epigr. 13. Vel te ſoſpite credimus eſſe magnos Deos; qui alioquin niſi tu Capitolium dediſſes & inſtauraſſes, vel omnino interiiſſent, aut certè non magni habiti eſſent.

3. *Feſtinatis.*] Mihi ſcribenti, *vel* tibi legenti. Si carmina ſc. feſtinata, properata, ac propè ex tempore fuſa toties legiſti. Vel, ſi feſtinatis libellis, celeriter legendo decurſis, eoſdem iterum ac tertio revolviſti: quod ſignum eſt placuiſſe; nam quæ diſplicent, vix ſemel lecta excutiuntur. *Rad. Toties Detinuere, &c.*] Quod argumento eſt placuiſſe.

5. *Quod fortuna, &c.*] Iis qui ex matrimonio legitimo tres liberos aut plures ſuſcepiſſent, multa erant in ſpectaculis, honoribus petendis, diviſionibus publicis privilegia. natum hoc *jus trium liberorum* à trigeminis Horatiis, Liv. 1. hoc autem jure donabantur à Cæſare multi, quibus natura negaverat. Poëta ἄπαις prolis hujus imaginariæ jus ab Imp. petit, laboris ſui præmium vel ſolatium. Plin. lib. 10. epiſt. *Exprimere Domine verbis non poſſum, quantum mihi gaudium attulerit, quod me dignum putaſti jure trium liberorum.* Ex quo intelliges pro ſingulari munere claros tantum viros id honoris & præmii conſecutos eſſe.

7. *Solatia nobis.*] Liviæ Druſo filio extincto, datum eſt hoc jus, ſolatii ergo. & in certaminibus dabantur quandoque victis dona in ſolatia.

Enſem atque inſignem galeam, ſolatia victo.

Virg. 5. Æneid.

Ad Uxorem. XCII.

NAtorum mihi jus trium roganti
Muſarum pretium dedit mearum,
Solus qui poterat. valebis uxor.
Non debet Domini perire munus.

Ad

1. *Natorum, &c.*] Placuiſſe carmina principi dicit, eoque præmium accepiſſe, jus trium liberorum. *Rad.* Præcedenti epigr.

3. *Valebis uxor.*] Repudiata, vel mortua; vel neglecta. neque enim curo ex te prolem, magis placet jus trium liberorum mihi ab Imp. erogatum. Vel, nihil jam mihi uxore opus: quippe ſi ex te ſuſciperem liberos, jam domino munus illud ſuum periret, ſeu fruſtrà id dediſſet. Hoc autem quodammodo peccare eſſet in dominum, & munificentiam ejus ac beneficium obliterare. *Muſamb.*

4. *Domini, &c.*] Domitian. Imp. leg. & *Domino.*

1. *Pri-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Regulum. XCIII.

PRimus ubi eſt, inquis, cum ſit liber iſte ſecundus?
Quid faciam ſi plus ille pudoris habet?
Tu tamen hunc fieri ſi mavis, Regule, primum:
Unum de titulo tollere jota potes.

1. *Primus, &c.*] Hunc ſecundum ſine primo miſit Regulo Valerius. cui primum deſideranti excuſat Poëta, librum paulo obſcœniorem verecundia inhiberi. *vel*, prodiit ſecundus hic liber in lucem primo non edito, quia multa in eo ad laudem Titi, quam libenter non laturum Domitianum noverat Poëta, aut alia de cauſa. Ex hoc verſu conjicis primum librum, itemque ſpectaculorum ſecretim additos eſſe. Ob Titum, credo, in quem pleraque (pleraque, inquam, non omnia) conveniunt. Miſcuit quædam, vel potius addidit poſtea nomen Domitiani, & ſæpe non addidit, ſed Cæſarem tantum ſcripſit, ut ſcire Lector non poſſet, utrum intellexerit, Titum, an Domitianum: ac Titum quidem nunquam poſuit expreſſo nomine, quod libros in morte editos, vel certe correctos putem; & ob eam cauſſam ſequentibus non adjunctum priorem. Et forte is pudor eſt, quem inſinuat, quod quæ ſcripſerat in Titum, poſtea videretur tribuere Domitiano, qui ſibi omnia patris & fratris opera arrogabat. *Rad.*

4. *Vnum, &c.*] Ex tituli numero II. tolle unum I. & erit liber primus, rerum ſerie nullatenus impedita. quippe in Epigrammatis ordo non reſpiciendus.

M. VA-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

M. VALERII MARTIALIS EPIGRAMMATVM LIBER III.

Ad Lectorem, de libro Gallicano. I.

HOc tibi, quidquid id eſt, longinquis mittit ab oris
Gallia, Romanæ nomine dicta togæ.
Hunc legis, & laudas librum fortaſſe priorem.
Illa, vel hæc mea ſunt, quæ meliora putas.
Plus ſane placeat, domina qui natus in urbe eſt;
Debet enim Gallum vincere verna liber.

1. L*Onginquis, &c.*] Seceſſerat poëta in citeriorem Galliam; indeque librum Romam miſerat; quem ſi minus priore placeat, excuſat, veluti in loco peregrino minuſque urbano natum. *Rad. Ab oris.*] Ego mitto à foro Cornelii *Imola*, infra epigr. 4. quæ urbs eſt Galliæ Ciſalpinæ, *Lombardiæ*, dictæ *Togatæ*, quod togis utebantur incolæ, ut Romani.

3. *Hunc legis.*] Secundum.

4. *Illa, &c.*] Illa quæ meliora putas mea ſunt, vel *etiam* hæc mea ſunt. J. Gruterus ex conſilio Douſæ edidit; *Illa, Vel hæc, mea ſunt. quæ meliora putas?*

5. *Domina.*] Roma, quæ rerum domina & triumphati orbis caput.

6. *Debet enim, &c.*] Jure enim cedit hoſpes civi, barbarus Latino, liber in urbe natus libro extrà urbem. habet enim urbs ſuum quendam naturalem genium. *Rad. Verna liber.*] Romæ natus. de verna vide lib. 1. epigr. 42. verſ. 1.

* Ad Librum ſuum. II.

CUjus vis fieri, libelle, munus?
Feſtina tibi vindicem parare,
Ne nigram cito raptus in culinam

Cor-

* Continet hoc epigramma urbanam & ſanè poëticam hujus libri proſphoneſin ad Fauſtinum amicum ſuum; à quo ſi recipiatur, dicit ſecurum eſſe poſſe à criticorum morſibus. *Rameireſ.*

1. *Cujus vis, &c.*] Imitatio Catulliana, *Cui dono lepidum novum libellum, &c.* ep. 1.

2. *Vindicem.*] Aſſertorem, patronum.

3. *Ne nigram, &c.*] Ne damneris in culinam & aromatopolarum tabernas pro charta inepta, infelicis genii & fati. *waſte paper.* Perſ. 1. Sat. verſ. 43.

— *nec ſcombros metuentia carmina nec thus.*

Nigram.] Fuliginoſam.

4. Cor-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Cordyllas madida tegas papyro,
Vel turis, piperiſque ſis cucullus.
Fauſtini fugis in ſinum? ſapiſti.
Cedro nunc licet ambules perunctus,
Et frontis gemino decens honore
Pictis luxurieris umbilicis;
Et te purpura delicata velet,
Et cocco rubeat ſuperbus index.
Illo vindice nec Probum timeto.

4. *Cordyllas.*] Piſciculos, partus thynnorum. vide Plin. lib. 9. cap. 15. & lib. 23. cap. 11. Græcis πηλαμύδες, quas *limoſas* vertit. *Madida, &c.*] Oleo, in quo friguntur piſces chartis involuti. epigr. 87. lib. 4. verſ. 7.

5. *Cucullus.*] In formam cuculli formantur chartæ quibus involvuntur aromata. εἰς τ̃ λιβανωτῶν κατατεμεῖν. Anaxandrides apud Athenæ. libro 9. cap. 4.

6. *In ſinum? ſapiſti.*] In favorem & patrocinium Fauſtini. de quo epig. 26. lib. 1.

7. *Cedro, &c.*] Sub hoc Mæcenate immortalitatem ſperes, oleo cedrino inunctus contra tineas & cariem.
Nec titulus minio, nec cedro charta notetur.
Ovid. Triſt. 1. El. 1.
— ſperamus carmina fingi
Poſſe linenda cedro, &c. —
Horatius ad Piſones.

8. *Frontis, &c.*] *Fragili geminæ poliantur pumice frontes.* Ovid. 1. Triſt. El. 1. vide epigr. 67. lib. 1. verſ. 12.

9. *Luxurieris.*] Luxurioſe orneris.

10. *Purpura, &c.*] Pellis purpurea, ſeu membrana rubens vel purpurea.

11. *Cocco, &c.*] Cocco notetur titulus, quod primum minio factum.

12. *Illo vindice, &c.*] Nec criticos ungues caſtigatoris ſeveriſſimi, qualis fuit M. V. Probus Berytius, qui emendationi librorum potiſſimam operam dedit, teſte Suetonio lib. de Grammaticis.

* In mulierem deformem. III.

Formoſam faciem nigro medicamine velas:
Sed non formoſo corpore lædis aquas.
Ipſam crede Deam verbis tibi dicere noſtris,
Aut aperi faciem, vel tunicata lava.

Ad

* Irridet ſtultam fœminam pulchra facie, & fœdiſſimo corpore: quæ quum tegere corpus, & aperire faciem debuiſſet: contrà celabat faciem & nudum corpus oſtendebat. *Rameriſ.*

1. *Nigro medicamine.*] Oeſypo, medicamine & incruſtamento coſmetico, quod Juvenalis vocat *tectorium.* Sat. 6. verſ. 463. *Velas.*] Alii *celas.* Et pro *medicamine*, alii *velamine*, rectè,

2. *Sed non, &c.*] Sed deformi corpore, violas aquas.

3. *Deam, &c.*] Aquæ Nympham. omni autem fonti credebatur ineſſe numen, propter perennitatẽ ſcaturiginis.

4. *Vel tunicata lava.*] Deforme enim corpus, arguit æque deformem eſſe faciem, quam tegis, vel fucatam.

1. Re-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Librum ſuum. IV.

ROmam vade liber, ſi, veneris unde, requiret:
Æmiliæ dices de regione viæ.
Si, quibus in terris, qua ſimus in urbe, rogabit:
Cornelî referas me licet eſſe foro.
Cur abſim, quæret: breviter tu, multa, fatere,
Non poterat vanæ tædia ferre togæ.
Si quando veniet? dicet: reſponde; Poëta
Exierat; veniet, cum citharœdus erit.

1. *Romam, &c.*] Loquitur cum libro ſuo, quem Romam mittit; & continet epigramma juſtam quandam poëtæ indignationem. Queritur enim de Romanorum faſtidio, & de corrupto eorum judicio, qui eo tempore citharœdos longè præferebant poëtis. *Ramireſ.*

2. *Æmiliæ, &c.*] Viam Æmiliam ab Æmilia regione ad Bononiam uſque ſtravit Æmilius Lepidus. qua itur ad Forum Cornel. vide Joan. Baptiſt. Pii annot. poſt. cap. 27.

4. *Cornelî, &c.*] Potes reſpondere me eſſe in foro Cornelii. ſupra epigr. 1. verſ. 1. dicto à Sylla.

5. *Breviter tu, &c.*] Varie à multis diſpungitur hic verſus. refer *multa* ad *tædia* in ſequen. verſu. Quæret, inquit, Roma cur abſim: breviter tu fatêre, id eſt, dic ingenue. Non poterat ferre tam multa tædia togæ vanæ ſive ſalutatricis, ſive quæ clientulorum ſalutationibus inſervit, & unde nihil emolumenti. *Muſamb.*

7. *Reſponde.*] Pleraque verba quæ jam ſunt ſecundæ tantum inflexionis, fuere priſcis & tertiæ. ſic *vale, cave, fervere, &c.* Gruterus ex MSS. legit: *Quando venit? dicet. tu reſpondeto: Poëta, &c.* vel Bong. membrana: *Et quando veniet, dicens reſponde, &c. Poëta.*] Seceſſit, quia erat Poëta. *artibus* autem *honeſtis Nullus in urbe locus, &c.* ut queritur Umbritius apud Juven. Sat. 3. verſ. 21.

8. *Veniet, &c.*] Ubi forte didicerit ad citharam canere, redibit. majori enim in pretio Romæ ſunt citharœdi quam poëtæ. Epigramma Satyricum eſt, ac ſeculi ſtultitiam & inſcitiam traducit, quo citharædorum atque id genus hominum conditio multò lautior erat, quam poëtarum aut eruditorum hominum. Idem lib. 5. epigr. LVII.

Artes diſcere vult pecunioſas?
Fac diſcat citharædus, aut choraules.

Herald. epigr. 57. lib. 5. & Juven. 3. Sat. verſ. 64. Sueton. Veſp. cap. 19.

Ad eundem. V.

VIs commendari ſine me curſurus in urbem,
Parve liber, multis? an ſatis unus erit?

Unus

1. *Vis, &c.*] Eſt alia proſphoneſis hujus libri, ad Julium Cerealem amicum ſuum, concepta per Apoſtrophen ad eundem libellum; quem rogat, velitne multis, an uni tantum Julio commendari: docetque qua ad ejus domum ſit iturus, ubi habitet, excuſatque eleganti ſententia defectum literarum. *Ramireſ.*

3. *Vnus*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Unus erit (mihi crede) ſatis, cui non eris hoſpes,
Julius aſſiduum nomen in ore meo.
Protinus hunc primi quæres in limine tecti,
Quos tenuit Daphnis, nunc tenet ille, lares.
Eſt illi conjux, quæ te manibuſque ſinuque
Excipiet, vel ſi pulverulentus eas.
Hos tu, ſeu pariter, ſive hanc, illumve priorem
Videris; hoc dices: Marcus avere jubet.
Hoc ſatis eſt. alios commendat epiſtola: peccat,
Qui commendandum ſe putat eſſe ſuis.

3. *Vnus erit, &c.*] Inſtar vel loco multorum erit Julius, qui mihi familiaris fuit, tibique erit.

4. *Iulius, &c.*] Epigr. 16. lib. 1.

5. *Primi, &c.*] Lectio ſanior quam à Scriverio reſtitutam confirmat MS. è noſtris alter. domus hæc tibi urbem ingreſſo prima eſt, quam Daphnis quidam poſſederat prior dominus, nunc tenet Julius. Quaſi diceret, recta adi Julium Cerealem, eumque ſaluta in *primi tecti limine*, hoc eſt, in atrio ipſo, ut ſi diceret: Nil opus tibi captare ſecretum, in atrio ipſo, quæ prima pars ædium & limini proxima eſt, inter ſalutatorum & clientium officia eum adire poteris: nulla enim mora interpoſita recipiet te, & leget. *Muſambert.* Sic ante hac ille verſus legebatur: *Protinus hunc adeas, primique in limine tecti.*

7. *Manibuſque ſinuque.*] Gratiſſimum fore librum oſtendit; chara enim ſinu excipimus, ac geſtamus.

10. *Marcus, &c.*] E ſalutandi formula. Briſſon. lib. 8. form. *Martialis ſalutem dicit.*

11. *Alios, &c.*] Alienos, ignotos. *Peccat.*] Nemo ſapiens ſe commendat amicis ſuis diligenter & ſolicite.

Ad Marcellinum. VI.

Lux tibi poſt Idus numeratur tertia Majas,
Marcelline, tuis bis celebranda ſacris.
Imputat æthereos ortus hæc prima parenti:
Libat florentes hæc tibi prima genas.

Magna

1. *Lux tibi, &c.*] Aſſentatur Egnatio Marcellino ob patris natalem & reſectam barbam. *Lux.*] Dies tertius poſt Idus Majas, id eſt, 16. Calend. Junii.

2. *Bis celebranda ſacris.*] In duobus verſibus ſequentibus, oſtendit gemini ſacri cauſas.

3. *Imputat, &c.*] Hæc dies imputat tanquam beneficium (legas & *computat*) natalem patris tui, quo editus eſt, in dias luminis auras. *Vel* ex cœleſti revolutione reverſum.

4. *Libat, &c.*] Atque hoc eodem die primam barbam depoſuiſti, qui quidem dies priſcis ſacer, ſolennis & perpetuæ memoriæ. Sueton. cap. 12. Neron. & Xiphilinus in Nerone & Heliogabalo. Juven. 3. Sat. verſ. 186.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Magna licet dederit jucundæ munera vitæ,
Plus nunquam patri præſtitit illa dies.

5. *Magna licet, &c.*] Quod dies natalis patri dederit vitam, munus eſt ingens; ſed majus, quod eadem illi filium virum: Viri enim appellabantur à barba reſecta. Martial. lib. 1. epigr. 88. *tonſum fac cito, ſero virum.* Rad.

6. *Plus nunquam, &c.*] Filio dulcis eſt patris vitæ memoria anniverſaria: patri nulla dies gratior, quam qua filii viri facti memoriam celebrat. nonnulli legunt, *præſtitit ulla dies.* vide Antholog. lib. 1. cap. 26. epigr. Apolonid. Ἡδὺ παρηΐδων πρῶτον θέρος ἤμαξε τοῦτο Κεῖρεο, &c.

* De ſportula. VII.

Centum miſelli jam valete quadrantes,
Anteambulonis congiarium laſſi;
Quos dividebat balneator elixus.
Quid cogitatis, ô fames amicorum?
Regis ſuperbi ſportulæ receſſerunt.
Nihil ſtropharum eſt: jam ſalarium dandum eſt.

In

* Notat divitum σμικρολογίαν, & avaram ambitionem, qui levicula pecunia miſerorum clientulorum atque ante ambulonum officia bene munerari exiſtimabant. Atqui mutatum eſſe rerum ſtatum ait; ac jam non ſportulam tenuem, ſed ſalarium dandum eſſe. Suet. in Tiberio: *Pecuniæ parcus ac tenax, comites peregrinationum expeditionumque, nunquam ſalario, cibariis tantum ſuſtentavit.* Herald.

1. *Centum, &c.*] Nero cœnam Rectam clientibus exhibitam à potentioribus, redegerat ad ſportulam, quæ calathus fuit quo primum obſonia dabantur, poſtea centum quadrantes *bord wages.* Suet. lib. 6. cap. 16. Domitianus antiquato illo Neronis edicto revocavit cœnas. Suet. Domit. 7.

2. *Anteambulonis, &c.*] Clientis officioſi merces.

3. *Quos dividebat balneator.*] Clientibus ſingulis qui una lavabant dati à potentioribus C. quadrantes, noſtræ monetæ 18. d. ob. q. quos forte dividebat balneator. epigr. 60. lib. 1. vide & Turneb. lib. 30. cap. 8. & 30. *Elixus.*] Aquarum & vaporum calore coctus.

4. *Fames amicorum.*] Qui ſportulæ tenuitate & fame enecaſtis clientes?

5. *Regis, &c.*] A ſuperbo patrono (qui *rex* dicebatur) exhibitæ.

6. *Nihil, &c.*] Nihil fraudis jam faciendum eſt clienti, quem ſæpè invitatum tanquam ad cœnam rectam dimiſerunt tandem cum jejuna ſportula. ϛροφὴ tergiverſatio, à ϛρέφω. *Salarium dandum eſt.*] Cœna, quæ Romanis ὀλάριον *cibarium*, annona diurna, ex pacto debitum: ut *ſportula*, ex placito.

1. *Thaï-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Quinctum. VIII.

THaïda Quinctus amat. quam Thaïda? Thaïda luſcam.
Unum oculum Thaïs non habet, ille duos.

1. *Thaïda Quinctus.*] Cæcitatem Quincti, non oculorum, ſed ipſius animi irridet hoc epigrammate. Amabat enim Thaïda meretricem luſcam, quam nemo niſi cæcus amare poſſet. Illa, inquit, uno oculo caret. Quintus duobus.

2. *Duos.*] Utroque caret oculo. *Metaph.* id eſt, cæcus eſt amore, qui non videat vitia. infra epigr. 39.

In Cinnam. IX.

VErſiculos in me narratur ſcribere Cinna.
Non ſcribit, cujus carmina nemo legit.

2. *Non ſcribit, &c.*] Sic epigr. 64. lib. 6. Peſſimum poëtam notat, cujus carmina perinde negligantur, ac ſi ſcripta nunquam fuiſſent.

* In Philomuſum. X.

COnſtituit, Philomuſe, pater tibi millia bina
Menſtrua, perque omnes præſtitit illa dies,
Luxuriam premeret cum craſtina ſemper egeſtas,
Et vitiis eſſent danda diurna tuis.
Idem te moriens hæredem ex aſſe reliquit;
Exhæredavit te, Philomuſe, pater.

Ad

* Philomuſi pater, menſtrua filio ſuo luxu perdito conſtituerat, eaque ſingulis diebus erogabat, ne uno die, totius menſis alimenta conſumeret. At qui filio ſuo tam proſpectè caverat & conſuluerat dum viveret; is peſſime eidem cavit teſtamento ſuo, quo eum hæredem ex aſſe reliquit; quum ei alimenta potius diurna, & ſingulis diebus præſtanda relinquere debuiſſet. Quare eo teſtamento quo heres ſcriptus eſt, revera eſt exheredatus: cum eo facto, patrimonium, quod ſtatim dilapidavit, ad eum ſine ullis conditionibus pervenerit. *Herald.*

2. *Menſtrua.*] In dimenſum menſtruum. *Perque omnes, &c.*] Et illius dimenſi menſtrui ſingulas partes ſingulis diviſit diebus.

3. *Luxuriam, &c.*] Idque ut craſtinam anteverteret egeſtatem coërcendo hodiernum luxum. Heraldus Egeſtatem ab Inopia ſic diſtinguit: *Egeſtatem* luxuria aut aliqua hujuſmodi peſtis ſæpius conflat: Inopia & Paupertas poteſt alio modo contingere. Quare Paupertas & Inopia innocens eſſe poteſt: Egeſtas vix abſque ſcelere, aut ad ſcelus propenſione.

5. *Idem te moriens, &c.*] Certe cum te tibi reliquerit, feceritque hæreditatem tui juris, te quaſi exheredavit. nam tu rapide omnia abſumis. melius conſuluiſſet tuo luxui dato curatore.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Quinctum. XI.

SI tua nec Thais, nec luſca eſt, Quincte, puella,
Cur in te factum diſtichon eſſe putas?
Sed ſimile eſt aliquid : pro Laide Thaida dixi.
Dic mihi, quid ſimile eſt Thais & Hermione?
Tu tamen es Quinctus ; mutemus nomen amantis ;
Si non vult Quinctus Thaïda, Sextus amet.

2. *Diſtichon eſſe putas.*] Succenſuerat Martiali Quinctus quidam, ob ſuperius 8. epigramma. Qui Quinctus Hermionem amabat. Irriſoriè reſpondet poëta : Si tua puella, ô Quinte, nec Thais vocatur, nec luſca eſt, cur exiſtimas diſtichon illud in te eſſe factum? Si puella tua Lais vocaretur, aliquid poterat videri ſimile, quod Thais & Lais affinia quodammodo nomina ſunt. Sed ſi tua puella vocatur Hermione, quid ſimile habet cum Thaïde? At dices tu, Quinctum notaſti eo diſticho, is verò ego ſum. Mutemus amantis nomen. Nam cum ego ludam ſemper nominibus fictis, quid intereſt, Quinctum vocem an Sextum, Thaïdis amatorem? ſit amator Sextus ; & ſic tota lis dirimi poterit. *Ramireſ.* Epigr. 8. ſupra.

3. *Sed ſimile, &c.*] Urgebis tamen me nimis aperte luſiſſe in affinitate nominum, ubi pro Laide tua dixi Thaïda. verum non magis hinc notatur quam ſi appellaſſem eam Hermionem.

5. *Tu tamen, &c.*] Te tamen notatum argues, quod Quinctus vocaris.

6. *Sextus amet.*] Quod ſi tibi ita grave ſit Thaïda amari à fictitio meo Quincto, ne tu forte in ſuſpicionem venias : diluetur hoc facile & curabitur, mutato nomine Quincti in Sextum.

In Fabullum. XII.

UNguentum, fateor, bonum dediſti
Convivis here : ſed nihil ſcidiſti.
Res ſalſa eſt bene olere, & eſurire.
Qui non cœnat & ungitur, Fabulle,

Hic

1. *Unguentum.*] Deſcribit hic hominem ſtolidè vanum, qui quum lautus videri velit, in rebus minimè neceſſariis ſumptum faciat ; in aliis autem, quæ ſumptum neceſſario deſiderant, ſordes ſuas explicet. Homines iſtos Græci *βαναύσους* appellant & *ἀπειροκάλους*. *Her.*

2. *Convivis.*] A Balneis & ante cœnam priſci inungebantur. *Here : ſed.*] Heri. ut epigr. 44. lib. 1. *Nihil ſcidiſti.*] Nihil convivis diſtribuiſti, carpſiſti.

3. *Salſa, &c.*] Ridicula. vel : Ironice. id eſt, inſulſa & inepta. vivos numerare inter mortuos ; quaſi mortuos invitaſſes, non vivos ad convivium. MS. Bodl. *ſalſa eſt.*

4. *Qui non cœnat, &c.*] Silicernium hoc mihi videtur ubi apponitur cœna, nihil diſtribuitur, ubi ungimur tantum velut mortui, quorum cadavera ungere condireque mos erat. Ludit ſane eodem modo Lucianus, libro de Mercenariis: ubi ait miſeros litteratores, aut alios id genus, qui magnatum menſas colebant, cum aliis accumbere ſolitos, coronatos ſane & unguento delibutos; ſed ſæpius mala fame & ſiti perditos ; cum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

5 *Hic vere mihi mortuus videtur.*

cum nihil iis miniſtraretur. Quare mortuorum columnis eos non eſſe abſimiles, quas in parentalibus unguento quidem perfunderent, & coronis ornarent; ipſi autem dapibus, quæ ſimul apponebantur ſeſe oblectarent. *Herald.*

* In Næviam. XIII.

DUm non vis leporem, dum non vis carpere mullum,
Et plus quam patri, Nævia, parcis apro;
Accuſas, rumpiſque coquum, tanquam omnia cruda
Attulerit. nunquam ſic ego crudus ero.

* Erat Poëta invitatus à Nævia, dapſilis cœna appoſita erat, ſed ut omnia ſervarentur: Nævia dicebat, omnia eſſe cruda, Poëta ſe hoc pactò jejunum fore dicit, & nunquam crudum, ſi de cibis nihil attingat. *Rad.* Et pro leporem Scriv. leg. *piſcem.*

1. *Carpere.*] Sciſſum diſtribuere convivis. Et pro *mullum* alii, *pullos.*

3. *Rumpiſque coquum.*] Cædis. & alludit ad *carpis. Tanquam, &c.*] Cauſata obſoniorum cruditatem, ut ſerventur ad alias cœnas explicandas.

4. *Nunquam, &c.*] Si mòdo nihil eſitavero, nunquam ex obſoniorum copia crudus erit mihi ſtomachus. & ludit in tranſlatione τῆ *crudi.* Cruditas enim ex epularum copia, vel nimio cibo oritur, quem ſtomachus non concoxit.

De Tuccio. XIV.

ROmam petebat eſuritor Tuccius,
Profectus ex Hiſpania.
Occurrit illi ſportularum fabula:
A ponte rediit Mulvio.

1. *Romam, &c.*] Tuccium ridet & ſportulam. Tuccius enim ventris & ſportulæ cauſſa longinquum iter ſuſceperat, Romæque jam proximus, ad pontem uſque Mulvium acceſſerat: in quo quum audiret ſportulæ tenuitatem, rediit ab ipſo ponte in Hiſpaniam. *Rad.*

2. *Profectus ex Hiſpania.*] Cogente fame & paupertate.

3. *Occurrit, &c.*] Expoſita eſt illi tenuitas ſportulæ, miſeraque officia ejus emerendæ.

4. *Ponte rediit Mulvio.*] Qui mille paſſus ab urbe diſtat; in via Flaminia.

De Codro. XV.

PLus credit nemo, quam tota Codrus in urbe.
Cum ſit tam pauper, quomodo? cæcus amat.

1. *Plus credit nemo, &c.*] Codrum cæcum irridet, qui amabat puellam, quam audierat formoſam eſſe. Ludit in ambigua ſignificatione τῆ *credit.* nam & ſignificat, mutuo dare pecuniam; & fidem habere. quaſi dicat, mirum eſt Codrum pecunias credere, qui ipſe miſerrime pauper ſit. reſp. Poëta ſupra fidem Codrum credere. credit enim illam eſſe caſtam vel formoſam cujus amore cæcus eſt, idque contra famam populi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In cerdonem. XVI.

Das gladiatores, ſutorum regule, cerdo,
Quodque tibi tribuit, ſubula, ſica rapit.
Ebrius es: nec enim faceres id ſobrius unquam,
Ut velles corio ludere, cerdo, tuo.
Luſiſti, ſatis eſt: ſed te, mihi crede, memento
Nunc in pellicula, cerdo, tenere tua.

1. *Das gladiatores.*] Notatur hic hominis νεοπλούτου ἀλαζονεία & inſana arrogantia; qui cum antea miſer ſutor eſſet, neſcio quo caſu amplas divitias adeptus, eo inſaniæ devenerat, ut gladiatorum munera, quæ ſine magno ſumptu edi non poterant, populo daret, atque ita opes ſuas oſtentaret, quod juſtam indignationis cauſſam Juvenali etiam tribuit. *Her. Das.*] Edis munus gladiatorium; quod principum eſt, divitum, idque S. Conſulto (Annal. Tacit. 4.) & ſpectatarum perſonarum. indignatur autem Poëta hoc viliſſimos homines dare. *Sutorum regule cerdo.*] Sutorum Alpha, princeps. *chiefe or Maſter of thy Company.* Vel antiphraſticῶs, quaſi è genere ſutorum abjectiſſime.

2. *Subula.*] Sutorium inſtrumentum & officium. *Sica rapit.*] Gladiatoris gladius brevis. id eſt, munus gladiatorium.

4. *Corio ludere, &c.*] Dare gladiatores ex tua re. alludit ad proverbium, *De alieno corio liberalis.* ſimul ludit in terminis ſutoriis, *ſubula, corium, pellicula.*

6. *In pellicula, &c.*] Intra artificii & conditionis tuæ terminos. reſpicit Apologum de aſino Cumano, pelle leonis induto.

* In Sabidium. XVII.

Circumlata diu menſis ſcriblita ſecundis,
Urebat nimio ſæva calore manus.
Sed magis ardebat Sabidî gula: protinus ergo
Sufflavit buccis terque quaterque ſuis.
Illa quidem tepuit, digitoſque admittere viſa eſt:
Sed nemo potuit tangere: merda fuit.

In

* Narratiuncula quadam faceta Sabidii cujuſdam oris fœditatem notat, cui fœtebat anima, forte quod fellator eſſet: nam quum ſcriblita quædam ſecundis menſis appoſita fuiſſet, neque eſſet aliquis qui eam tangeret, propterea quod arderet; terque quaterque ſufflavit ipſe: quo facto tepuit quidem illa, ſed nemo voluit tangere, quod halitu ejus conſpurcata eſſet. *Ramireſ.*

1. *Scriblita.*] Bellarium ſecundæ menſæ, ad modum placentæ confectum, Syncopate pro *ſcribilita.* Torta, Hiſp. Sunt qui legant *intrita*: alii *ſtribilita* ἀπὸ τοῦ στρεβλεῖν, quod eſt, *torquere*, ideo, quod in circuitu torqueatur reſtis in modum. unde Hiſpani *tortam* dicunt. idem

5. *Digitoſque, &c.*] Convivarum tangentium.

6. *Nemo potuit, &c.*] Nemo ſuſtinuit edere vel guſtare ſcriblitam, impuro halitu tuo corruptam. vide epigr. 93. lib. 7.

1. *Per-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Maximum. XVIII.

PErfrixiſſe tuas queſta eſt præfatio fauces.
Cum te excuſaris, Maxime, quid recitas?

1. *Perfrixiſſe, &c.*] Ex frigore raucîſſe.
2. *Cum te. &c.*] Excuſationem in totum accipimus, vel omnino recitatione ſuperſedeas, ut tibi & nobis parcas.

De vipera in ore urſæ. XIX.

PRoxima centenis oſtenditur Urſa columnis,
Exornant ficlæ qua Platanona feræ:
Hujus dum patulos alludens tentat hiatus
Pulcher Hylas; teneram merſit in ora manum.
Vipera ſed cæco ſcelerata latebat in ore,
Vivebatque anima deteriore fera.
Non ſenſit puer eſſe dolos, niſi dente recepto
Dum perit. ô facinus falſa quod urſa fuit!

1. *Proxima, &c.*] Eſt flebilis quædam narratio caſus cujuſdam, quo periit pulchellus puer, quem Hylam vocat. In porticu Vipſana, ſeu ſtadio potius, centum columnis ſublata. lib. 2. epigr. 14. platanis juxta conſitis opaca, & ſtatuis ferarum exornata; dum ludibundus puer & urſæ velut inſultans, ori ſtatuæ hianti manum inſereret, à vipera quæ in ore ſtatuæ latebat, morſus, interiit.

2. *Ficlæ.*] Non pictæ: fingunt enim ſtatuarii, pingunt pictores. *Platanona.*] Locum Platanis conſitum.

3. *Tentat hiatus.*] Puer explorat oris & faucium altitudinem, manuque inſerta, age, inquit, morde fera, ſi potes.

4. *Hylas.*] Species pro genere.

5. *Cæco.*] Tenebroſo, ut videri quid abderetur non poſſet. ita cæcum antrum. *Raderus.* Et pro *ore* Gruterus ex Palat. legendum cenſet *ære.*

6. *Vivebatque, &c.*] Ficta hæc ſeu marmorea urſa, comperta eſt lethalior urſa viva, quaſi ſpirans anima viperæ quæ ſua deterior. Et eleganter dixit *vivebat*, pro habebat in ſe beſtiam viventem.

8. *O facinus.*] O male factum, quod non vera eſſet urſa. tum enim aut puer manum ori inſerere ſuperſediſſet; aut tenero formoſoque puero viva urſa pepercïſſet. Sic Bodl. & Scr. MS. non *auſa*, ut vulgo.

De Canio. XX.

DIc, Muſa, quid agat Canius meus Rufus?
Utrumne chartis tradit ille victuris
Legen-

1. *Dic Muſa, &c.*] Canium poëtam perpetuo ridentem deſcripſit libro 1. epigramma 70. ubi eum Panos ſtatuæ comparat, perpetui riſus ſpecie conflatæ.

2. *Victuris.*] Non perituris, eo natis genio & fato, ut immortalitatem conſecutæ, poſteris legantur.

Legenda temporum acta Claudianorum?
An quæ Neroni falſus adſtruit ſcriptor?
An æmulatur improbi jocos Phædri?
Laſcivus elegis, an ſeverus heroïs?
An in cothurnis horridus Sophocleis?
An otioſus in ſchola poëtarum
Lepôre tinctos Attico ſales narrat?
Hinc ſi receſſit, porticum terit templi;
An ſpatia carpit lentus Argonautarum?
An delicatæ Sole rurſus Europæ
Inter tepentes poſt meridiem buxos

Sedet,

3. *Temporum, &c.*] Hiſtoriam de Claudii temporibus.

4. *An quæ Neroni, &c.*] An ſcribit quæ adſtruat Neroni tanquam authori, ut prodeant ſub nomine Neronis? *Vel* an ad fidem & veritatem hiſtoriæ revocat componitque, quæ vivo Nerone ob metum aut adulationem, quæ mortuo ex recenti odio falſa ſcripta ſunt? Tacit. in proœm. Annal. Neronis hiſtoria à pleriſque ſcriptoribus mendaciſſimè fuerat conſcripta; quum alii dum is viveret, turpiſſime ei adularentur: alii autem eo ſublato, nova ſcelera commenti, multa ei adſtruerent, de quibus ne cogitarat quidem. Id obſervavit Joſeph. Judaïc. Origin. lib. 20. cap. 5. *Herald.*

5. *Phædri.*] Mimographi alicujus jocularii. non autem illius qui fabulas compoſuit. Raderus tamen credit, hunc Phædrum Auguſti libertum fuiſſe, & quinque illos libros Æſopicarum fabularum ſcripſiſſe; unde *jocos* appellat, quid enim aliud, quam joci? *Improbum* reor dici, propter Sybarin.

6. *An ſeverus heroïs.*] An heroo pede canit heroum facta. heroici enim carminis argumentum, ſeverum, grande, illuſtre.

7. *An in cothurnis, &c.*] An triſtis & altus majeſtate carminis tragici, ſcribit tragœdias? In tragœdiis autem inducti heroës & reges grande locuti, altis innitebantur calceamentis. claruitque ſtylo tragico Sophocles. Et quamvis Æſchilus fuerit primus qui magniloquentiam docuerit, ut teſtatur. Horat. in Arte poët.

Et docuit magnumque loqui, nitique cothurno.

In proverbium tamen abiit *Sophocleus cothurnus*, quod Sophocles cæteros Tragicos, dictionis gravitate longe ſuperaverit. Ut Virg. Eclog. VIII. verſ. 10.

Sola Sophocleo tua carmina digna cothurno. Ramireſ.

8. *An otioſus, &c.*] An in conventu Poëtarum recitat elegantes comœdias, vel alia carmina. *Otioſus.*] Ab aliis negotiis vacuus. nam quomodo *otioſus*, ſi recitabat? *In ſchola.*] Alia eſt ſchola Poëtarum; alia Grammaticorum. Grammatici explicabant poëtas; poëtæ ipſi ſua recitabant carmina in auditorio aliquo.

10. *Terit.*] Obambulat. *Templi.*] Iſidis fani. epigr. 14. lib. 2. verſ. 7.

11. *Spatia carpit, &c.*] Porticum Neptuni quam ædificavit Agrippa, & Argonautarum pictura exornavit. epigramm. 14. lib. 2. verſ. 5.

12. *An delicatæ, &c.*] An in porticu Europæ in quo buxeta ſolem frangunt à meridie, &c. epigr. 14. lib. 2. verſ. 15.

15. *Ti-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Sedet, ambulatve liber acribus curis?
Titine thermis, an lavatur Agrippæ?
An impudici balneo Tigillini?
An rure Tulli fruitur, atque Lucani?
An Pollionis dulce currit ad quartum?
An æſtuantes jam profectus ad Bajas,
Piger Lucrino naviculatur in ſtagno?
Vis ſcire quid agat Canius tuus? ridet.

15. *Titine.*] Titi Imperatoris, qui delitiæ mundi. quem procul dubio, verſu clariore ſæpe celebraſſet, ſi per Domitianum licuiſſet. *Rad.* *Titine thermis, &c.*] *Velocibus muneribus, thermis.* epigr. 2. lib. Spect. Ecquid ſapit quod habet MS. Oxonienſis, *Stertitve? thermis an lavatur Agrippæ? Agrippæ.*] Balnea de ſuo nomine excitavit M. Agrippa.

16. *Impudici, &c.*] Sophonii Tigillini, bipedum nequiſſimi, fœda pueritia, impudica ſenecta, &c. Tacit. 1. hiſtor. & 14. Annal.

17. *Tulli Lucani.*] Epigr. 37. lib. 1. & lib. 9. epigr. 52.

18. *Ad quartum.*] Prædium ſuburbanum ad quartum lapidem. Ita ſuburbana prædia aut prætoria nominabant, ad Tertium, Quartum, Quintum, Sextum, intellige lapidem milliarem.

19. *An æſtuantes, &c.*] Ad aquas calidas in Bajano ſinu intra Miſenum & Puteolos in Campania.

20. *Naviculatur, &c.*] Scriv. contrahit, *nauculatur.* ita poſcente modulo.

21. *Vis ſcire, &c.*] Ex perſona Muſæ reſp. Quicquid agat, ridet, epigr. 62. lib. 1. & epigr. 63. infra.

* In crudelem Dominum. XXI.

PRoſcriptum famulus ſervavit fronte notatus.
Non fuit hæc domini vita, ſed invidia.

* Ita vita, à ſervo malè accepto data, potius Domino invidia fuit, quam vita. Et ſic ultus eſt Dominum, quia reddidit illum omnibus inviſum, ſe verò gratum. *Rad.*

1. *Proſcriptum, &c.*] Antium Reſtionem. vide Macrobium 1. Saturn. cap. 11. & Appian. lib. 4. & Val. Max. lib. 6. cap. 7. Senec. de Benef. lib. 3. cap. 23. &c. *Fronte notatus.*] Stigmatias ſervus, literas fronte inuſtus.

2. *Sed invidia.*] Indignum enim viſu fore, tanta fide ſervum à Domino notis compunctum fuiſſe.

De Apicio. XXII.

D*Ederas, Apici, bis tricenties ventri,*

Sed

1. *Dederas, Apici, &c.*] Exemplum helluonis privati ſingulare & inauditum. Apicius ſexcenties decoxerat, inſpectis tandem rationibus, ſuperfuturum ſibi centies H. S. computavit. Id eſt, centies centena millia ſeſtertiûm, ſive trecenta triginta tria millia florenorum, ſupra trecentos triginta tres. *Rad.* Sed in hac re tanquam ultima fame victurus, ſibi vitam veneno finiit. Seneca ad Helviam cap. 10. & Dion. lib. 57.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Sed adhuc ſupererat centies tibi laxum.
Hoc tu gravatus, ne famem & ſitim ferres,
Summa venenum potione duxiſti.
Nil eſt, Apici, te guloſius factum.

2. *Sed adhuc, &c.*] Sed luxui adhuc centies centena millia ſupererant, quæ impenderes, exhauſtis jam & decoctis ſexcenties centenis millibus ſeſtertiûm. *Laxum.*] Non minus, amplius, potius. alii *luxu* pro luxui. id eſt, ad luxum.

3. *Hoc tu gravatus.*] Hoc centies ſeſtertio, velut nihil ſupereſſet: hac quaſi egeſtate gravatus, inopia preſſus, putaſti tibi fame & ſiti moriendum, ideoque venenum hauſiſti. *Ne famem, &c.*] Scr. *ut famem & ſitim ferre.*

4. *Summa potione.*] Extremo hauſtu: ut *ſumma dies. Duxiſti.*] Exhauſiſti. Scriv. legit: *perduxiſti.*

* In invitatorem. XXIII.

OMnia cum retro pueris obſonia tradas:
Cur non menſa tibi ponitur à pedibus?

* Lemma eſt, *In Invitatorem.* Malè. In antiquis libris, *In cœnipetam avarum.* Melius. *Herald.*

1. *Omnia, &c.*] Invitator ſordidus obſonia ſtatim ac ponerentur tradidit ſervis pone ad pedes diſcumbentium miniſtrantibus auferenda & ad alias inſtruendas cœnas reſervanda. jocatur Poëta commodius fore ut ſervis extra triclinium apponatur menſa, ſi ita retro amovere fercula ſtatuerit. τοῦ δὲ πέριξ, πάντα δίδως ὀπίσω. Antholog. lib. I. cap. 31. Senſum plane expreſſit ac reddidit verſuum illorum Lucillii conquerentis de Epicrate:

Εἰ δ᾽ οὕτω τοῦτ᾽ ἐστι, σὺ τοὺς δούλους κατάκλινον
Ἡμεῖς δ᾽ αὐτοὶ σοῦ πρὸς πόδας ἐρχόμεθα.

Si, inquit, hoc tibi facere decretum eſt, ut pueris retrò omnia obſonia porrigas, cur non illos jubes diſcumbere, & nos ad pedes tibi ſtabimus eorum vicem? πάντα διδόναι ὀπίσω, in præcedentibus dixerat Lucillius: Martialis ad verbum: *omnia retrò obſonia tradere.* τοὺς δούλους κατακλίνειν apud Lucilium idem omnino eſt, quod *menſam ſternere à pedibus* apud Martialem. qui jubet enim ſervos à pedibus diſcumbere ad menſam, idem menſam ſternit à pedibus. *Salmaſius.* Vide & Turnebum libro XVI. Adverſarii cap. 5.

* De Haruſpice hernicoſo. XXIV.

VIte nocens roſa ſtabat moriturus ad aras
Hircus, Bacche, tuis victima grata ſacris.

Quem

* Continet hoc epigramma facetiſſimam de Thuſco haruſpice narratiunculam; qui cum mactaret hircum ad Bacchi aras, cuidam agreſti viro falcem præbuit, jubens ut teſticulos hirci amputaret; quumque ipſe cum hirco luctaretur, oſtendit ingentem quandam herniam, quam ruſticus confeſtim falce ſecuit, exiſtimans id ad ſacra pertinere. *Ramireſ.*

2. *Tuis victima, &c.*] Quod vites rodat: ut porcus Cereri, quod frugibus obſit. epigr. 39. lib. 13. MS. Bodl. *tuis victima digna ſacris.*

3. Tuſcus

Quem Tuſcus mactare Deo cum vellet haruſpex,
Dixerat agreſti forte, rudique viro;
Ut cito teſticulos peracuta falce ſecaret,
Teter ut immundæ carnis abiret odor.
Ipſe ſuper virides aras luctantia pronus
Dum reſecat cultro colla, premitque manu;
Ingens iratis apparuit hernia ſacris.
Occupat hanc ferro ruſticus, atque ſecat:
Hoc ratus antiquos ſacrorum poſcere ritus,
Talibus & fibris numina priſca coli.
Sic modo qui Tuſcus fueras, nunc Gallus haruſpex,
Dum jugulas hircum, factus es ipſe caper.

3. *Tuſcus mactare, &c.*] Aruſpicina, ut & multa alia ſacra & religiones, ab Etruria Romam accita.

5. *Teſticulos, &c.*] Hirci, victimæ maſculæ caſtrabantur ne teter illarum partium odor nares offenderet.

7. *Ipſe ſuper.*] Aruſpex. *Virides aras, &c.*] Herbis ſtratas.

9. *Iratis apparuit.*] Per irreverentiam geſtus illius. *Hernia ſacris.*] Scrotum aruſpicis proni & inclinantis apparebat à tergo, quod ruſticus abſcidit.

13. *Sic modo, &c.*] Ludit à patria. Sic modo qui fuiſti Hetruſcus, nunc Gallus factus es aruſpex, nec tamen è Gallia, ſed Gallus ſacerdos Cybeles.

14. *Caper.*] Caſtratus. eſt itaque caper hircus caſtratus, ἐκτομίας.

* Ad Fauſtinum. XXV.

SI temperari balneum cupis fervens,
Fauſtine, quod vix Julianus intraret:
Roga, lavetur, rhetorem Sabinæum.
Neronianas hic refrigeret thermas.

* In

* Jocus eſt in Sabineum Rhetorem frigidiſſimum in dicendo, quem ait hyperbolicῶs, poſſe fervens balneum refrigerare. eſtque jocus in ambiguitate à frigore aëris ad orationis frigus: ſic dicimus *frigere* alicujus orationem. *Rameres.*

1. *Fervens.*] Cujus calorem vix ferre poſſit. Julianus calidis alias aſſuetus.

3. *Roga, lavetur, &c.*] Sunt qui legant: *Rogo, lavet uti, &c.* Alii *Roga lavetur hic rhetor Sabineus.* jocus Metaphoricus à frigore aëris, ad frigus orationis.

4. *Neronianas, &c.*] Quæ egregie erant calidæ & optimæ. epigr. 48. l. 2.

* Can-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

* In Candidum. XXVI.

PRædia ſolus habes, & ſolus, Candide, nummos:
Aurea ſolus habes, myrrhina ſolus habes:
Maſſica ſolus habes, & Opimî Cæcuba ſolus:
Et cor ſolus habes, ſolus & ingenium:
Omnia ſolus habes: hoc me puta velle negare:
Uxorem ſed habes, Candide, cum populo.

* Candidum amicum tantum adulteram uxorem habere, alioqui nihil commune amicis, ait. vide lib. 2. Epigram. 43. *Rad.*

1. *Prædia ſolus, &c.*] Candide, cui crepat uſque in ore illud, *omnia amicis communia*, ut epigr. 43. lib, 2. nihil tamen cum amicis communicas, ſed te tibi ſoli vivere, ſoli ſapere perfectam credis ſapientiam, beatam judicas vitam: certe ut nec decreto illi Pythagorico ſtas, ita nec inſtituto tuo privato; namque uxorem habes communem.

2. *Aurea, myrrhina, &c.*] Vaſa, epigr. 113. lib. 14.

3. *Opimî Cæcuba ſolus.*] Epigr. 27. lib. 1. verſ. 5. *Opimî.*] Opimianum Cæcubum, vinum Opimio conſule conditum, & per ducentos & amplius annos ſervatum.

4. *Cor ſolus, &c.*] Sapientiam. *Metonym.*

5. *Hoc me puta, &c.*] Te omnia non habere ſolum. alii leg. *hoc nec puto poſſe negari.* Fr. Modius epiſt. 75. Novantiqu. lectionum. Scriverius, *nec me puta.*

* In Gallum. XXVII.

NUmquam me revocas, venias cum ſæpe vocatus:
Ignoſco, nullum ſi modo, Galle, vocas.
Invitas alios: vitium eſt utriuſque. quod? inquis.
Et mihi cor non eſt; nec tibi, Galle, pudor.

* Gallum ſæpe à ſe vocatum ad cœnam dicit; ſe autem nunquam revocatum à Gallo. Indignatur: & ſe ſtultum, qui hoc fecerit; & Gallum impudentem, qui non fecerit, affirmat. *Raderus.*

1. *Vocatus.*] Ad cœnam.

3. *Vtriuſque, &c.*] Meum æque ac tuum. MS. noſter, *utrinque.*

4. *Cor non eſt, &c.*] Prudentia ad prætereundum te inhumanum. *Pudor.*] Ad invitandum me bene meritum.

* In Neſtorem. XXVIII.

AUriculam Mario graviter miraris olere!
Tu facis hoc: garris, Neſtor, in auriculam.

In

* Neſtorem hunc fictitium ait obtrectatorem, aut animam olentem, oſque impurum habentem.

2. *Tu facis.*] Graveolentia manet auriculæ illius ab impura tua anima. Quid ſit in aurem garrire, l. 1. ep. 90. diximus.

1. *Gemi-*

In Zoilum. XXIX.

HAs cum gemina compede dedicat catenas,
Saturne, tibi Zoilus, annulos priores.

1. *Gemina.*] Quia ligatum illis utrumque crus. Confiƈta eſt quædam dedicatio anathematis ſervilis Zoili cujuſdam; qui ex ergaſtulario elatus fuerat ad Equeſtrem dignitatem: ſimulque eum admonet ſervilis conditionis. Solebant enim ſervi vinculis ſoluti, compedes Saturno, velut anathemata dedicare; quod is Deus in compedes olim à filio conjeƈtus, adeptus deinde libertatem, ſervos in clientelam ſuam viſus ſit accepiſſe, & eorum quaſi proteƈtor ſit, cujus etiam cauſa Romæ in compedibus viſebatur. *Ramireſ.* *Compede.*] Servi improbi & noxii in ergaſtula damnati, opus in compedibus faciebant. *Dedicat catenas*] Servi libertate donati, compedes & catenas ſacrarunt Saturno, qui toto anno laneo vinculo ligatus, ad diem ſibi feſtum 1. menſe Decembri ſolvebatur. quin & ſervi in his Saturnalibus dominabantur. *Donaſſet jamne catenam Ex voto Laribus.* Hor. 1. lib. ſer. 5.

2. *Anulos priores.*] Compedes. Zoilo autem exprobrat annulum aureum, ut qui ab Ergaſtulario ſervo, ad ordinem equeſtrem ſit eveƈtus. epigr. 38. lib. 11.

Ad Gargilianum. XXX.

SPortula nulla datur; gratis conviva recumbis:
Dic mihi, quid Romæ, Gargiliane, facis?
Unde tibi togula eſt, & fuſcæ penſio cellæ?
Unde datur quadrans? unde vir es Chiones?

Cum

1. *Sportula, &c.*] Diƈtum ſupra miſeros hoſce ſportularum captatores, ex centum ſportulæ quadrantibus, genium fraudantes, cellæ penſionem & veſtes ſubtrahere, &c. Sublata verò Domitiani ediƈto ſportula, hi omnes in deteriorem conditionem ſibi viſi ſunt incidiſſe. ut Tucius de quo epigramm. 14. Arguit igitur Gargilianum temeritatis, quod ſublata ſportula Romæ vivere perſeverabat. *Ramireſ.* Supra epigr. 7. verſ. 1. clientibus autem *hinc toga, calceus hinc eſt, Et panis fumuſque domi.* Juven. 1. Sat. verſ. 119. *Gratis, &c.*] Ad cœnam juſtam, unde tibi nulla pecunia, ut in ſportulis.

2. *Quid Romæ, &c.*] Cur non hinc migras? Cum tu præter cibum nihil pecuniæ accipias. unde vivis? unde veſtem comparas? unde teƈtum ſolvis? hoc enim eſt pretium cellæ fuſcæ.

3. *Fuſcæ penſio cellæ.*] Gurguſtioli fumoſi ſeu tenebricoſi obventus, ἐνοίκιον, *rent.* Seu pretium annuæ habitationis.

4. *Quadrans.*] Quo pretio tenuioris conditionis homines lavabant. *dum tu quadrante lavatum*, &c. Horat. 3. Sat. 1. lib. *Unde vir es Chiones.*] Unde habes quod meretrici ſolvas? Vir enim aliquis mulieri, etiam extrà nuptias. Vide Gruteri ſuſpiciones. *Chione.* Lupa. ſeu proſtibulum, quæſtum à corpore quærens.

5. *Cum*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Cum ratione licet dicas te vivere ſumma:
Quod vivis, nulla cum ratione facis.

5. *Cum ratione, &c.*] Etſi te dicas vivere frugaliter & ex juſta computatione, non tamen video cauſam cur in Roma vel etiam in vita manere velis, cui non ſuppetit unde vivas. Luditque in dilogia τῷ *ratione*. Prius enim frugalitatem & moderationem: poſterius, mentem, cauſſam, judicium, intelligentiamque ſignificat.

* Ad Ruſinum. XXXI.

SUnt tibi, confiteor, diffuſi jugera campi,
Urbanique tenent prædia multa Lares:
Et ſervit dominæ numeroſus debitor arcæ,
Suſtentatque tuas aurea menſa dapes.
Faſtidire tamen noli, Rufine, minores.
Plus habuit Didymus: plus Philomelus habet.

* Conatur reprimere Ruffinum ob divitas nimis ſuperbientem, quas dicit, amplas quidem eſſe, ſed non accedere ad libertinorum opes: quo ſimul ejus arguat ſtultitiam, qui ea re glorietur, quam multò magis abjectiſſimi homines erant conſecuti. *Ramireſ.*

2. *Vrbani.*] Et Dii tui penates in urbe occupant ſoli quantum eſſet multis domibus. *Vel*, domus tuæ urbanæ, quas multas habes, habent ſingulæ prædia ſua ſuburbana. Etenim ſolum & ſuperficies junctim, prædium dicitur plerumque: ſed propriè prædium eſt, ſolum ipſum; idque ſi ruri, ruſticum; ſi in urbe urbanum. Junctim verò etiam ruri urbanum eſſe poteſt, & in urbe ruſticum. *Briſſon.*

3. *Servit Dominæ, &c.*] Multos tibi obæratos habes & fœneratos. *Dominæ.*] Pecuniæ, quæ domina eſt, cui ſerviunt omnia.

4. *Aurea menſa dapes.*] Inaurata; auream habens coronam, vel aurea.

6. *Plus habuit, &c.*] Malis quidem artibus multa nactus es, ſed plura Didymus ſpado, & Philomelus (quantum ex ficto nomine licet conjicere) citharœdus, qui & te faſtidire poſſint.

In Matriniam. XXXII.

NUm poſſim vetulam, quæris Matrinia? poſſum
Et vetulam: ſed tu mortua, non vetula es.

Poſſum

1. *Num poſſum vetulam. &c.*] Convitium eſt, in Matriniam vetulam, quæ querebatur, quod Poëta non virum egiſſet cum ea. Excuſat hoc quum dicat eam non vetulam, ſed jam mortuam. *Ramireſ.* Heraldus legendum cenſet. *An poßim vetulam quæris Matrinia.* Nota φεράσιν, *Poſſe vetulam.* Multa enim reticebant in rebus turpioribus. unde, *cætera quis neſcit?* & ſimilia: Sic Plautus: *Quæ cum viris ſuis prædicant nos ſolere.* Et συνεῖναι Græcis. *Eſſe cum muliere,*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Poſſum Hecubam, poſſum Nioben, Matrinia: ſed ſi
Nondum erit illa canis, nondum erit illa lapis.

liere, Latinis. *Conſueſcere* etiam frequenter. κοινωνεῖν Græcis. S. ὀχεύειν. infra ep. 75.

3. *Sed ſi.*] Modo non exuerint fœminas (ut eſt in fabulis notis) quod tu feciſti, canis jam & ſaxum.

* Qualem puellam velit. XXXIII.

INgenuam malo: ſed ſi tamen illa negetur,
Libertina mihi proxima conditio eſt:
Extremo eſt ancilla loco: ſed vincet utramque,
Si facie nobis hæc erit ingenua.

* Ancillam ingenua facie ſe præferre cæteris omnibus dicit.

1. *Ingenuam malo, &c.*] Non amo genus, conditionem & ejuſmodi phaleras, ſed formam ipſam. maxima enim voluptas eſt, ſi quid propter ſe ametur. non placet ingenua conditio, ſed ingenua facies.

2. *Libertina, &c.*] Filia liberti qui è ſervo manumiſſus fuit.

Ad Chionen. XXXIV.

DIgna tuo cur ſis, indignaque nomine; dicam.
Frigida es, & nigra es: non es, & es Chione.

1. *Digna, &c.*] Convenit tibi nomen Chiones (χιὼν autem *nivem* ſignificat) quia frigida es blanditiis, amoribus vel alias: non convenit, quia nigra es.

De Piſcibus ſculptis. XXXV.

ARtis Phidiacæ toreuma clarum,
Piſces adſpicis: adde aquam, natabunt.

1. *Phidiaca, &c.*] Phidias toreutices inventor fuit. *Toreuma* eſt opus cælatum, cujuſmodi ſunt calices, crateres, ſigna hominum aut ferarum, aut florum exeuntia, extantiaque. Juvenal. Satyr. 1. —— *Et ſtantem extra pocula caprum.* Non quidem à Phidia factum toreuma dicit, ſed ab inventore Phidia, toreutice dicitur Phidiaca. *Rad.*

2. *Adde aquam, &c.*] Ita ad vivum expreſſi, ut addita aqua videantur nataturi. *Hyperbolice.*

In Fabianum. XXXVI.

QUod novus & nuper factus tibi præſtat amicus:
Hoc præſtare jubes me, Fabiane tibi.
Hor-

1. *Quod novus, &c.*] Expoſtulat cum Fabiano injuriarum, quod cum vetus eſſet amicus, eaſdem cogeretur, quas ſodales novi, operas præſtare anteambulonis. *Ramireſ.* Exigis à me veteri amico & cliente officia non minora, quam quæ novus præſtat cliens.

3. *Hor-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Horridus ut primo ſemper te mane ſalutem,
Per mediumque trahat me tua ſella lutum:
Laſſus ut in thermas decimâ, vel ſerius, hora
Te ſequar Agrippæ, cum laver ipſe Titi.
Hoc per triginta merui, Fabiane, Decembres,
Ut ſim tiro tuæ ſemper amicitiæ?
Hoc merui, Fabiane, toga, tritaque, meaque,
Ut nondum credas me meruiſſe rudem?

3. *Horridus*, &c.] Frigore matutino. *vel* cultus neglectu, dum propero ut inter primos ſalutatores ſim. Juven. 3. Satyr. verſ. 20.

4. *Me tua ſella*, &c.] Præcedentem, comitantem, ſubſequentem tuam ſellam. epigr. 10. lib. 10. verſ. 6. & epigr. 26. lib. 12.

5. *Decimâ*, &c.] Cum octava quæ æſtate, nona quæ hyeme lavationi aſſignatur, cogar comitari te ad balnea Agrippæ, ipſe loturus longe in balneis Titi. Vel queritur, quod jam laſſus, hora decima vel ſerius, quando jam cænandum eſſet, cogeretur ſequi Fabianum in thermas Agrippæ; quo ibi relicto, quod ſimul lavari per faſtum amici potentis non liceret; properabat ipſe ad Titi thermas, quæ longo ſpatio diſſitæ erant à thermis Agrippæ. *Ramireſ.*

7. *Decembres.*] Annos. Quaſi diceret: Tu pro his officiis triginta annis tibi præſtitis, quibus attrivi togam, non tuam, ſed meam; nondum me rude donas? & gratis ſportulam præbes. *Rad.*

9. *Meaque.*] Cum alii patroni mittere ſoleant clientibus togas.

10. *Rudem.*] Liberationem ab officiis. tractum ab arena. gladiatores enim ætate ingraveſcente quaſi emeriti, in magiſterii ſignum accipiebant rudem; qua donati non cogebantur deinde pugnare, publice tamen alebantur. Ramireſius putat Poëtam ambigue alluſiſſe ad togam rudem.

* In iraſcentes amicos. XXXVII.

IRaſci tantum felices noſtis amici.
Non belle facitis: ſed juvat hoc facere.

* Eſt reprehenſio divitum, qui irarum occaſionem quærunt, ne officia inferiorum amicorum munerentur: ſed pro gratia odium reddunt. *Ramireſius.*

2. *Non belle facitis.*] Non ex ratione & cauſa, ſed occaſionem quæritis irarum. *Sed juvat*, &c.] Utile eſt vobis iras ſimulare, ne muneremini pauperum officia. ſic ep. 13. lib. 12.

* Ad Sextum. XXXVIII.

QUæ te cauſa trahit, vel quæ fiducia Romam,
Sexte? quid aut ſperas, aut petis inde? refer.
Cauſſas,

* Conqueritur nihil Romæ amplius Romanum, nullo pretio eſſe ingenia & artes: ſimulque oſtendit Romæ nullum eſſe bonis viris locum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Cauſſas, inquis, agam Cicerone diſertius ipſo,
Atque erit in triplici par mihi nemo foro.
Egit Ateſtinus cauſas, & Cajus: utrumque
Noras: ſed neutri penſio tota fuit.
Si nihil hinc veniet; pangentur carmina nobis:
Audieris, dices eſſe Maronis opus.
Inſanis: omnes gelidis quicumque lacernis
Sunt tibi; Naſones, Virgilioſque vides.
Atria magna colam. vix treis, aut quattuor iſta
Res aluit: pallet cætera turba fame.
Quid faciam? ſuade. nam certum eſt vivere Romæ.
Si bonus es, caſu vivere, Sexte, potes.

4. *Triplici, &c.*] 1. Veteri Romano. 2. Caji Julii Cæſaris. 3. Auguſti. vide Alex. Neap. lib. 2. cap. 12. Martian. 3. lib. 24. cap.

5. *Egit.*] *Inquit Poëta. eſt enim Dialogiſmus. Ateſtinus, Cajus, &c.*] Cauſſidici pauperes. nomina fortaſſe ficta. *Ateſtinus.*] Ab Ateſte, urbe Venetorum ditioni ſubjecta. Et pro *Cajus*, multi legunt *Civis*, pro nomine proprio. quod & Gruterus confirmat.

6. *Penſio tota fuit.*] Supra epigr. 30. verſ. 4. Quorum uterque non habuit, unde ſolveret annuam conducti laris penſionem totam.

7. *Si nihil, &c.*] *Refert Sextus.*

8. *Eſſe Maronis opus.*] Mea carmina æquare Virgilii opus.

9. *Omnes gelidis, &c.*] Omnes hi quos vides horridulos tritis lacernis, ſunt Poëtæ non inferiores Virg. & Ovidio. MS. noſter, *Sunt ibi.* Cujus lectionis monuit & P. Scriverius. *Ibi*, Romæ ſc. Nam librum tertium Martialis non ſcripſit Romæ, ſed in Gallia togata, & ſcriptum Romam miſit. *Rad.* Non ergò *tibi* ſed *ibi*.

11. *Atria, &c.*] Ingrediar (inquit Sextus) cliens potentiorum atria; vel principis aulam. *Vix treis, &c.*] *Reſp. Poëta.*

13. *Quid faciam, &c.*] *Verba Sexti. Certum eſt.*] Decretum hoc mihi, ſive ſedet. Martialis accipit quaſi dicere Sextus voluiſſet; non dubito quin Romæ vivere poſſim. Itaque joco reſpondet Poëta; Si malus es, vita Romæ tibi certa eſt; ſin bonus es, fortuita, ſive pendens à nutu fortunæ & caſu, ſive ὁπότερ' ἔτυχεν. Fieri nempe poterit ut vivas, fieri etiam ut nec vivas, ſeu victum invenias. *Muſambert.*

14. *Si bonus es, &c.*] Bonis fortuitus eſt Romæ victus & incertus; malis ſtipendium certum.

De Lycori. XXXIX.

ILiaco ſimilem puerum, Fauſtine, Magiſtro
Luſca Lycoris amat. quam bene luſca videt!

* In

1. *Magiſtro.*] Magiſtro pecoris. Alii leg. *miniſtro.* id eſt, Ganymedi Jovis pocillatori. ut lib. 11. epigr. 105.

2. *Quam, &c.*] Quæ tam bene de forma judicat. Quintus contra, ep 8. ſupra, cæcus erat quamvis oculos haberet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

* In Theleſinum. XL.

Mutua quod nobis ter quinquagena dediſti
Ex opibus tantis, quas gravis arca premit:
Eſſe tibi magnus, Theleſine, videris amicus:
Tu magnus, quod das? immo ego, quod recipis.

* Irridet Theleſinum quemdam, qui magnam rem ſe præſtitiſſe exiſtimabat, quod mutuam dediſſet Poëtæ pecuniæ ſummam, & ſe magnum ob id reputabat. Reſpondet Poëta, majorem ſe eſſe, qui debitum illud ſolvat, quum pauper ſit. *Ramireſ.*

1. *Ter quinquagena.*] Legitur eodem ſenſu ter *quinquaginta*, centum ſc. & quinquaginta millia ſeſtertiûm.

2. *Gravis arca, &c.*] Vide epigr. 30. lib. 2. verſ. 5.

4. *Magnus, &c.*] Immo puſillus, qui dives non dona das: ego magnus, qui pauper ſolvo. Rameſius legendum cenſet: *Tun' magnus, &c.*

In lacertam cælatam. XLI.

Inſerta phialæ Mentoris manu ducta
Lacerta vivit, & timetur argentum.

1. *Mentoris, &c.*] Cælatoris laudatiſſimi.

2. *Vivit, & timetur argentum.*] Affabre effićta videtur ſpirare, & vel argentea neſcientibus timetur pro viva.

In Pollam. XLII.

Lomento rugas uteri quod condere tentas,
Polla; tibi ventrem, non mihi labra linis.
Simpliciter pateat vitium fortaſſe puſillum:
Quod tegitur, majus creditur eſſe malum.

In

1. *Lomento rugas, &c.*] Pollam quamdam fruſtrari docet ſuo labore, quæ rugas ventris lomento tegebat, quum id potius ſuſpicionem majoris deformitatis moveret in animis ſpećtantium. *Ramireſ.* Hoc diſtichon ita legit Scaliger.

Lomento, rugas uteri quo condere tentas,
Polla, tibi ventrem nonnihil abra linit.

Sed vereor ut hæc lećtio ingenioſior & acutior, quam verior. ἄβρα quidem Græcis τρυφερὰ παιδίσκη, ſed an Latini hac voce uſi ſint, adhuc quæro. ἄβραι ancillæ illæ mandatis perferendis deſtinatæ, & mediæ inter lenas naturæ. *Herald. Lomento.*] Ex farina fabacea. Plin. ex creta. Petron. *Condere.*] Sunt qui leg. *credere.*

2. *Non mihi, &c.*] Non me decipis. Plauto phraſis frequens, *os ſublinis.* cujus ratio ſumpta videtur vel ab iis qui per jocum dormientibus ora fuligine vel alio colore pingunt, ut Ægle Silenum, apud Virgil. 6. eclog: *Vel* ab iis qui amatas potiones ægrotis vel pueris propinantes labra poculorum melle illinunt, quo dulcedine primum decepti potionem hauriant.

3. *Simpliciter, &c.*] Epigramm. 88. lib. 1. & lib. 6. epigr. 7.

4. *Quod, &c.*] Infra epigr. 72.

1. *Men-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Lentinum. XLIII.

Mentiris juvenem tinctis, Lentine, capillis:
Tam ſubito corvus, qui modo cygnus eras.
Non omnes falles. ſcit te Proſerpina canum:
Perſonam capiti detrahet illa tuo.

1. *Mentiris juvenem, &c.*] Tingentem canos Lentinum quendam irridet, quod hoc fuco juvenem aſſimulabat; interminatus non evaſurum hac ſtropha mortem. Vis apparere juvenis, ſimulas Juvenem. vide Auſonii ep. 16. quo Lais reſpondet Myreni, quod Adrianus ſeni fucato, *Patri jam negavi tuo.*

2. *Corvus, &c.*] Niger. Metonym. Id eſt, tam ſubito corvo ſimilis. *Cygnus eras.*] Canus, candidus.

3. *Non omnes, &c.*] Etſi hominibus imponas, non impones Diis. *Proſerpina, &c.*] Vitæ mortiſque præſes, quæ fingitur morituris crinem ſecare, & has quaſi primitias Orco offerre. *Nondum illi flavum Proſerpina vertice crinem Abſtulerat, Stygioque caput damnaverat Orco.* Virgil. de Didone 4. Æn. & Horat. 1. lib. ode 28. *Nullum ſæva caput Proſerpina fugit.*

4. *Perſonam, &c.*] Fucum illum capillorum & tinctum quaſi caliendrum, eleganter dixit *larvam. Perſona* enim propriè dicebatur, ficta imago vultus, qua olim hiſtriones in theatris utebantur.

Ad Ligurinum. XLIV.

Occurrit tibi nemo quod libenter:
Quod quacumque venis, fuga eſt, & ingens
Circa te, Ligurine, ſolitudo:
Quid ſit, ſcire cupis? nimis Poëta es:
Hoc valde vitium periculoſum eſt.
Non tigris catulis citata raptis,
Non dipſas medio peruſta Sole,
Nec ſic ſcorpius improbus timetur.
Nam tantos, rogo, quis ferat labores?
Et ſtanti legis, & legis ſedenti:
Currenti legis, & legis cacanti.
In thermas fugio; ſonas ad aurem:

Piſci-

1. *Occurrit tibi nemo, &c.*] Χαρακτηρίζει hoc Epigrammate Martialis hominem importunum, ſcriptorum ſuorum recitatione homines enecantem. *Herald.*

4. *Nimis, &c.*] Plus habes Poëtæ quam hominis. Nimis tibi places in carminibus quæ omnibus incontinenter & importune legis. Qui ergò abutitur officio ſuo, dicitur *nimis eſſe.*

6. *Tigris, &c.*] Epigramm. 18. lib. ſpectac.

7. *Dipſas.*] Serpens, à quo icti vexantur ſiti & æſtu. unde & nomen. *Medio, &c.*] Apricans ad meridianum ſolem. *Vel* meridionali plaga vivens.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Piſcinam peto, non licet natare.
Ad cœnam propero, tenes euntem.
Ad cœnam venio; fugas ſedentem.
Laſſus dormio; ſuſcitas jacentem.
Vis, quantum facias mali, videre?
Vir juſtus, probus, innocens timeris.

13. *Piſcinam peto, &c.*] Non paucæ nec parvæ erant Romæ piſcinæ qua natarent. Et pro *licet*, ſunt qui legant *ſinis*.

15. *Sedentem.*] Ramireſ. legit *edentem*. Muſambertius aſſerit lectionem vulgarem. ut ſit ante accubationem ſeſſio. Non enim dicit *cœno*; ſed *ad cœnam venio*, tu ſedentem fugas, id eſt, interim dum accumbendi tempus exſpectans ſedeo, tu mihi recitas & ſedentem fugas, antequam accubuerim aut quicquam guſtarim; quod etiam durius quam fugare jam accumbentem aut ſemicœnatum. ut 67. epigr. 8. lib. *Sternantur lecti, Cæciliane ſede.*

18. *Vir juſtus, probus, &c.*] Cætera cum bonus ſis ac juſtus, & propter innocentiam atque probitatem expetendus: propter hanc tamen importunam recitationem, te fugiunt omnes caventque ut poëticam hirudinem. Horat. in calce epiſt. ad Piſones, & Lucillii epigr. cap. 40. lib. 2. Antholog.

De eodem. XLV.

FUgerit an menſas Phœbus cœnamque Thyeſtæ,
Ignoro: fugimus nos, Ligurine, tuam.
Illa quidem lauta eſt, dapibuſque inſtructa ſuperbis:
Sed nihil omnino, te recitante, placet.
Nolo mihi ponas rhombum, mullumve bilibrem:
Nec volo boletos, oſtrea nolo: tace.

1. *Fugerit, &c.*] Vide argumentum Farnabii in Thyeſten Senecæ. Notiſſima certè fabula hujus cœnæ, quam Phœbus dictus eſt noluiſſe ſpectare. Seneca enim verſ. 774. ſic ait: *O Phœbe patiens, fugeris retrò licet, Medioque ruptum merſeris cælo diem, Sero occidiſti.*

3. *Illa.*] Tua.

5. *Mullumve, &c.*] Vide epigr. 43. lib. 2. verſ. 11.

6. *Tace.*] Epigr. 49. infra, & 79. lib. 5. & lib. 11. epigr. 53.

* Ad Candidum. XLVI.

EXigis à nobis operam ſine fine togatam.
Non eo, libertum ſed tibi mitto meum.

Non

* Ad Candidum amicum, quem quum non comitaretur Martialis, mittebat ei libertum: ait Poëta plus in ea re, id eſt, comitando ei libertum poſſe præſtare, quam ipſe valeat: quoniam ipſe ſit ad ſervilia munera ineptus; ait tamen ſe omnia ei præſtiturum, quæ libertus præſtare non poterit, hoc eſt, laudem & immortalitatem. *Domit.*

1. *Togatam.*] Anteambulonis ſeu clientis togati.

3. Non

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Non eſt, inquis, idem : multo plus eſſe probabo.
Vix ego lecticam ſubſequor ; ille feret.
In turbam incideris ; cunctos umbone repellet :
Invalidum eſt nobis, ingenuumque latus.
Quidlibet in cauſſis narraveris ; ipſe tacebo:
At tibi tergeminum mugiet ille ſophos.
Lis erit ; ingenti faciet convicia voce:
Eſſe pudor vetuit fortia verba mihi.
Ergo nihil nobis, inquis, præſtabit amicus?
Quidquid libertus, Candide, non poterit.

3. *Non eſt, &c.*] Plus mihi *inquis* eſſet honoris ex tui ipſius, quam liberti tui comitatu. *Plus eſſe probabo.*] Operæ.

5. *Vmbone repellet.*] Muſambertius de umbone togæ intelligit, de quo vide quæ ad Perſii Sat. 5. verſ. 33. de cubito potius dici credo, quo turba obvia, haud ſecus ac hoſtes umbone repellitur. & ut credam facit Luciani Crito πολλοὺς παραγκωνισάμενος, καὶ τὸ ἑωθινὸν Χαῖρε εἰπών. Lucian. φιλόπατρις & Juven. 3. Satyr. *hic cubito ferit.* vide Turn. lib. 13. cap. 15. & 19.

6. *Invalidum ingenuumque latus.*] Quod undam prementis populi contraniti nequeat, pudeat. epigramm. 47. lib. 10. *Vires ingenuæ*, mox verſ. 9. id eſt, quæ homini ingenuo ſufficiant. Sic *ingenuum latus* invalidum appellat, quod ingenui hominis vires modicæ ſint, & quæ non ſint oneri ferendo. *Ramireſ.*

7. *Ipſe tacebo.*] Ego tibi oranti non valebo acclamare.

8. *At tibi ſophos.*] Id eſt, maximum clamabit ſophos. Turneb. lib. 24. vel 29. lib. 32. vide lib. 1. epigr. 4. verſ. 10.

9. *Ingenti, &c.*] Ingeret adverſario tuo conviciorum abunde, nec in aurem. Gr. καταβοῆσαι.

12. *Quidquid, &c.*] Officia liberaliora & quæ me decent magis, præſtabo: & quæ nec ſervus nec libertus meus reddere poſſunt: famam, æternitatem nominis, & immortalitatem carmine firmandam. *Rad.*

De * Baſſo. XLVII.

CApena grandi porta qua pluit gutta,
Phrygiæque matris Almo qua lavat ferrum,
Hora-

* Ad quem epigr. 57. infra de Fauſtini villæ copia.

1. *Qua pluit gutta.*] Irridet Baſſum, quod villam ſuburbanam ſterilem omninò coleret, & ex urbe in eam, ea omnia, quæ ex villis in urbem deportari ſolent, importabat. *Ramireſ.* Propter aquæ ductus & fontes quæ ad portam Cap. unde & *Fontinalis* dicta hodie *S. Sebaſtiani.* Juven. 3. Satyr. 11. v. eandem vocat *madidam Capenam.* Dicitur eſſe in prima regione urbis. Eadem & *triumphalis* dicta, & *Appia*, ab Appio cenſore, qui viam Appiam munivit. Tum pro *Phrygiaque matris*, vett. edd. & Palat. *Phrygiumque.* Vide Amm. Marcellinum l. 23. ubi oſtendit, ipſum etiam ſimulacrum lavari ſolitum.

2. *Almo, &c.*] Fl. Tuſciæ, in quo Mater Deûm à Gallis ſacerdotibus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Horatiorum qua viret ſacer campus,
Et qua puſilli fervet Herculis fanum,
Fauſtine, plena Baſſus ibat in rheda,
Omnes beati copias trahens ruris.
Illic videres frutice nobili caules,
Et utrumque porrum, ſeſſileſque lactucas,
Pigroque ventri non inutiles betas.
Illic coronam pinguibus gravem turdis,
Leporemque læſum Gallici canis dente,
Nondumque victa lacteum faba porcum.
Nec feriatus ibat ante carrucam,
Sed tuta fœno curſor ova portabat.
Urbem petebat Baſſus? imo rus ibat.

De

quotannis abluebatur. Ovid. 4. Faſt. & Marcell. lib. 23. *Ferrum.*] Cultros ad hoſtias mactandas. forte legend. *ſacrum.*

3. *Horatiorum*, &c.] Ubi ſepulti fuerunt Horatii illi trigemini, de quibus Liv. 1.

4. *Puſilli.*] Adulatorie. Domitianus enim ſe magnum Herculem vel majorem dici voluit. ut epigr. 65, 66, 67. & 104. lib. 9. Alciden vocat puſillum. *Fervet*, &c.] A frequentia ſalutantium viatorum. erat enim in via Appia.

5. *Plena Baſſus*, &c.] Non ut *Mathonis lectica*. 1. Sat. Juven. *Plena ipſo*, ſed ruris honoribus quos ex urbe in rus ſuum, non rus, portabat.

7. *Illic videres*, &c.] In rheda Baſſi, velut altero copiæ cornu.

8. *Utrumque*, &c.] Sectivum & capitatum. *Seſſileſque lactucas.*] Plin. l. 19. cap. 8. Tria genera lactucarum eſſe dicit; unum laticaulis, alterum rotundi; tertium ſeſſile ſeu Laconicum, quod & capitatum appellant.

9. *Pigroque*, &c.] Quem cient & lubricant.

10. *Coronam*, &c.] Coronam vimineam cui appendebantur turdi in orbem. lib. 13. epigr. 51. & Ovid. 1. Am. v. 269.

11. *Gallici canis dente.*] Leporarii canes in Gallia velociores, utpote lupino ſatu editi.

12. *Nondumque*, &c.] Lactentem porcellum, qui fabas dente non vicerit, id eſt, fregerit.

13. *Nec feriatus*, &c.] Nec ocioſus aut onere vacuus ibat curſor (*his lacquay.*)

14. *Tuta fœno*, &c.] Ne colliderentur.

15. *Urbem petebat*, &c.] Poſſet quidem videri rure rediiſſe, adeo terræ fœtibus onuſtus: & tamen adeo ſterilem alebat ſuburbanam villam, ut ex urbe rus in rus ferret. Vulg. *Romam.*

1. *Pau-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De Ollo. XLVIII.

PAuperis exſtruxit cellam, ſed vendidit Ollus
Prædia : nunc cellam pauperis Ollus habet.

1. *Pauperis, &c.*] Habebant lauti divites inter cœnationes ſplendidas & diætam unam quo ſe quandoque recipiebant ad tenuiorem victum, vel varietatis cauſa, vel ut parvo aſſuefierent, quaſi præexercitationem ad inopiam. ut conſulit Seneca epiſt. 18. & 100. & ad eas Lipſius docet. hanc appellabant *pauperis cellam*. extruebant & cellas famulis, ut & amicis minorum gentium excipiendis epigr. 14. lib. 8. hujuſmodi ſtructuræ, ſed immodicæ & magnificæ, dum indulgeret Ollus, ad veram paupertatem redactus eſt. Vel Ollus, qui per Μείωσιν dicebat ſe pauperis cellam quandam exſtruere; nunc quum in eadem cella factus pauper habitet, verè pauperis cellam habet. *Ramireſ.*

* In invitatorem. XLIX.

VEjentana mihi miſces, tu Maſſica potas:
Olfacere hæc malo pocula, quàm bibere.

* Perſtringit impudicum invitatorem, qui diverſa vina ponebat, pretioſa ſibi, meram fecem convivis: tantumque hæc duo vina inter ſe diſtabant, ut dicat ſe malle invitatoris pocula olfacere, quam ſiccare ſua. *Ramireſ.*

1. *Vejentana, &c.*] Epigr. 53. lib. 2. verſ. 2. *Tu Maßica potas.*] Scriverii & Bodleii MSS. *tibi Maßica ponis.*] Raderus legendum cenſet: *tu Maßica potus.*

2. *Olfacere, &c.*] Gratior quippe odor, quam guſtus.

In Ligurinum. L.

HÆc tibi, non alia, eſt ad cœnam cauſa vocandi,
Verſiculos recites ut, Ligurine, tuos.
Depoſui ſoleas; affertur protinus ingens
Inter lactucas, oxygarumque liber.
Alter perlegitur, dum fercula prima morantur:

Tertius

1. *Hæc tibi, &c.*] Jam ſupra Epigramm. 44. & 45. explicatum eſt hujus argumentum. Hic Ligurinus nullam aliam ob cauſſam convivas cogebat apud ſe, quam ut recitaret: cui minatur fore, ut ſolus cœnet domi. *Ramireſ.* Supra epigr. 44. & 45.

3. *Depoſui ſoleas, &c.*] Quod diſcubituri faciebant, ne ſtragula conſpurcarent. *Ingens liber.*] Quod magnum malum.

4. *Lactucas.*] A quibus cœna inchoari ſolita. 13. lib. 14. epigr. Tamen præter antiquiſſimum morem, quo cœnam claudebant: ut teſtatur lib. 14. Epigramm. 14.

Claudere quæ cœnas lactuca ſolebat avorum.
Dic mihi, cur noſtras inchoat illa dapes?

Oxygarumque.] Garum ex aceto.

5. *Perlegitur, &c.*] Al. *Porrigitur.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Tertius eſt, nec adhuc menſa ſecunda venit.
Et quartum recitas, & quinctum denique librum.
Putidus eſt, toties ſi mihi ponis aprum.
Quod ſi non ſcombris ſcelerata poëmata donas:
Cœnabis ſolus jam, Ligurine, domi.

8. *Putidus eſt, &c.*] Certe puteret vel aper ad convivia natum animal toties appoſitus, ac tu mihi libros regeris.

9. *Scombris ſcelerata, &c.*] Sunt qui legant, *dones*. Gruterus mallet legi, *damnas*. Vide 2. epigr. ſupra verſ. 2.

10. *Domi.*] Invitatori ſoli licebat recitare, domi itaque ſolus cœna, tibique recita. foris te cavebimus.

Ad Gallam. LI.

CUm faciem laudo, cum miror crura manuſque:
Dicere, Galla, ſoles; nuda placebo magis.
Et ſemper vitas communia balnea nobis.
Numquid, Galla, times, ne tibi non placeam?

4. *Numquid, Galla, &c.*] Ironice. arguit enim ipſam mendacem & inaniter glorioſam, quæ ſpecimen ſubterfugerit. ſumptum videtur ab illo Auguſti, qui præfecto quem ignominia notabat ſubinde precibus interponenti; *Quid reſpondebo patri? Dic*, inquit Aug. *me tibi diſplicuiſſe.* Quintilian. 6. lib. 4. *Vel* ne me forte non probares. vide epigr. 24. lib. 1.

Ad Tongilianum. LII.

EMpta domus fuerat tibi, Tongiliane, ducenis:
Abſtulit hanc nimium caſus in urbe frequens,
Collatum eſt decies. rogo, non potes ipſe videri
Incendiſſe tuam, Tongiliane, domum.

Ad

1. *Empta domus, &c.*] Incendio domum amiſerat Tongilianus, quam ducentis millibus ſeſtertium coëmerat: compenſatum eſt damnum majori commodo; accipit enim ex ſymbolis civium, decies ſeſtertium: rogat Poëta argute, an ipſe domum ſuam incenderit, ut plus ex incendio lucri faceret. *Ducenis.*] Sc. millibus ſeſtertium; hoc eſt, ſenis millibus ſexcentis ſex florenis.

2. *Nimium caſus, &c.*] Incendium. epigr. 7. lib. 5. ut & Juven. Satyr. 3.

Tunc gemimus caſus urbis, tunc odimus ignem.
Ardet adhuc? & jam occurrit, qui marmora donet,
Conferat impenſas, &c.

3. *Collatum, &c.*] Ex ſymbolis civium & amicorum, damno tuo ſuccurrentium, tibi donabantur. 7812 l. 1c. ſſ.

4. *Incendiſſe tuam, &c.*] *Merito jam ſuſpectus, tanquam ipſe ſuas incenderit ædes.* Juven. 3. Satyr. 1. verſ. 212.

1. *Et*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Chloën. LIII.

ET vultu poteram tuo carere,
Et collo, manibuſque cruribuſque;
Et mammis, natibuſque, clunibuſque:
Et ne ſingula perſequi laborem,
Totâ te poteram, Chloë, carere.

1. *Et vultu poteram, &c.*] Membris tuis quæ laudas ſingula, & teipſa vel tota poſſem carere. obſcœniorem ſi prurias ſenſum, affricabit tibi moreſuo Domit. de μηρὸς πρόσω.

Ad Gallam. LIV.

CUm dare non poſſim, quod poſcis, Galla, rogantem:
Multo ſimplicius, Galla, negare potes.

1. *Cum dare, &c.*] Cum à me noctem poſcente tu ultra quàm poſſim præſtare poſcas vices, malim ſimpliciter mihi neges, quam cogas me impotem fateri.

In Gelliam. LV.

QUod quacunque venis, Coſmum migrare putamus:
Et fluere excuſſo cinnama fuſa vitro:
Nolo peregrinis placeas tibi, Gellia, nugis.
Scis, puto, poſſe meum, ſic bene olere canem.

1. *Coſmum migrare, &c.*] Gelliam tot delibutam ait pigmentis & unguentis, ut quocunque incederet, videretur Coſinus cum pharmacopolio venire, tantus erat in omnem viam odor ſparſus. *Rad.* Myropolam. epigr. 88. lib. 1. verſ. 1.

2. *Excuſſo.*] Succuſſo, vel fracto. *Cinnama, &c.*] Oleum Cinnami. Cinnamum enim & cinnamomum idem aſſerunt nonnulli. Plinius libro 15. cap. 7.

3. *Nugis.*] Nugas appellat, unguenta, quemadmodum omnia, quibus ſine incommodo carere poſſumus: ſic verſus *nugas* vocat ſæpe. *Ramireſ.*

4. *Scis puto, &c.*] Pro *ſcis*, Palat. *ſic* legit.

De Ciſterna Ravennate. LVI.

SIt ciſterna mihi, quàm vinea, malo Ravennæ:
Cum poſſim multo vendere pluris aquam.

1. *Sit ciſterna mihi, &c.*] Vini larga copia, aquæ bonæ maxima penuria. unde & caritas; Ravennæ, quæ Sabinorum oppidum, aquis marinis & uliginoſis perfluum. *ita ut ſitiant vivi, natent ſepulti.* Sidonius epiſt. 8. lib. 1. *Ciſterna*, dicitur à *cis* & *terra*; quia cis terram, hoc eſt, infra terram non habet perpetuam undam nec vivam aquam: ſed locus eſt, ad aquas cæleſtes colligendas aptas, imbribuſque concipitur. *Feſtus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De Copone. LVII.

CAllidus impoſuit nuper mihi copo Ravennæ;
Cum peterem mixtum, vendidit ille merum.

1. *Callidus impoſuit, &c.*] Pluris enim væniit aqua, qua dilueretur vinum, quam ipſum merum. epigrammate præcedent. Hodie multi cuperent ita decipi; ſed nemo eſt qui decipiat.

De villa Fauſtini. ad * Baſſum. LVIII.

BAjana noſtri villa, Baſſe, Fauſtini,
Non otioſis ordinata myrtetis,
Viduaque platano, tonſilique buxeto
Ingrata lati ſpatia detinet campi:
Sed rure vero barbaroque lætatur.
Hic farta premitur angulo Ceres omni,
Et multa fragrat teſta ſenibus autumnis.

Hic

* Supra ep. 47. Villam emerat Fauſtinus, in qua rerum ruſticarum nulla copia deſiderabatur; omnia enim ibi affluebant. Invidioſè poëta ſingula munera commemorat, ut tantò magis villam Baſſi derideat, in qua nihil præter arbores ſteriles & amœnas viſebatur; adeo ut quoties in villam ſe conferret Baſſus, quæ à rure eſſent petenda, illuc adferret. ut epigr. 47. oſtenſum. *Domit.*

1. *Bajana noſtri villa, &c.*] Villa quam habet Fauſtinus Bajis in ſinu Campaniæ, non eſt ſterilis inſtar tuæ ſuburbanæ. ſupra ep. 47.

2. *Otioſis ordinata, &c.*] Sterilibus, ſi cum frugiferis conferantur, quamvis baccæ myrtorum in medicinis utiles ſint. vel quæ locum tantum occupant & umbram otio abundantibus hominibus præbent.

3. *Viduaque platano.*] Cælibe, infrugifera, non ut populo vitibus maritata Plin. Sec. epiſt. 6. lib. 5. *Tonſilique buxeto.*] Buxi enim, ut nunc, in varias animalium formas tondebantur. Ut ergo *myrtetum*, locus conſitus myrtis; ſic *buxetum*, locus frequens buxis.

4. *Ingrata lati, &c.*] Nihil fructus aut proventus Domino reddentia.

5. *Vero.*] Ab omni rerum copia inſtructo. Rus enim verum illud eſt, quod ad fructus percipiendos colitur. *Barbaroque, &c.*] Fœcundo, ut apud Barbaros & rudes qui non ex amœnitate & elegantia arborum ad quincuncem diſpoſitarum, ſed ex fructibus æſtimant.

6. *Hic farta premitur, &c.*] Omnis Fauſtini domus angulus ſtipatur frumento. *Fartam* ergò *Cererem* per Metonym. dixit, id eſt, abundantes fruges.

7. *Multa fragrat teſta ſenibus, &c.*] Bene olent teſtæ quibus reconditum eſt vetus vinum. quod inter autumnales fructus eſt: Sic alibi apud Martialem:
Et acuta ſenibus teſta cum damaſcenis.
Autumnos heic vocat, autumnitatis fructus; Græcorum more, qui ὀπώρας appellant τοὺς ὀπωρινοὺς καρπούς. Vel *ſenibus*, adultis, quibus uvæ leguntur. vinumque teſtis conditur. Vel annoſis, & multis annis ſervatum vinum. & *ſenibus*, ut *anus teſta.* lib. 1. epigr. 40. & 106.

8. *Hic.*]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Hic poſt Novembres, imminente jam brumâ,
Seras putator horridus refert uvas.
Truces in alta valle mugiunt tauri,
Vituluſque inermi fronte prurit in pugnam.
Vagatur omnis turba ſordidæ cortis;
* *Argutus anſer*, * *gemmeique pavones*,
Nomenque debet quæ rubentibus pennis;
Et * *picta perdix*, *Numidicæque* * *guttatæ*,
Et impiorum phaſiana Colchorum.
Rhodias ſuperbi fœminas premunt galli:
Sonantque turres plauſibus columbarum;
Gemit hinc palumbus, inde cereus turtur.

Avidi

8. *Hic.*] In villa Fauſtini.

9. *Seras uvas.*] Epigr. 44. lib. 1. verſ. 5. Et uvas duracinas intelligit. *Putator.*] Vinitor.

10. *Truces in alta, &c.*] *Aut in reducta valle, mugientium Proſpectat errantes greges.* Hor. 2. Epod.

11. *Vituluſque inermi, &c.*] *Cui frons turgida cornibus Primis & Venerem & prœlia deſtinat.* Horat. 13. ode, 3. lib. *Inermi.*] Molli, ſine cornibus. *Prurit.*] Incitatur.

12. *Omnis turba.*] Gallinæ, anſeres, &c. quæ ſequuntur. *Sordidæ cortis.*] *Adverte avium nativa epitheta.*

13. *Argutus anſer.*] Argutum anſerem vocat, quia ſemper ſtrepat, gratitet, & clangat alis. Sic. Virg. Eclog. 9.
Sed argutos interſtrepit anſer olores
Gemmeique, &c.] *Qui pictæ pandunt ſpectacula caudæ.*

14. *Nomenque, &c.*] Phœnicopterus, cui φοινίκεα πτερὰ, 71. epigr. 13. lib.

15. *Picta.*] A pennis maculoſis. *Numidicæque guttatæ.*] Gallinas Numidicas intelligit, quæ maculis tanquam guttis deſtinctas habent plumas. vide epigr. 73. lib. 13.

16. *Impiorum.*] Qui male audiunt propter parricidia, impietatem, & veneficia Medeæ. vide Senecæ Medeæ argumentum. *Phaſiana, &c.*] A Phaſi Colchorum fl.

17. *Rhodias ſuperbi fœminas, &c.*] Gallinas Rhodias, quæ Romanis in pretio.

18. *Plauſibus columbarum.*] Alarum. Columbaria in turribus: ſuprema enim tectorum amant aves.

19. *Cereus turtur.*] Cui plumæ coloris cerei. *Aliis*, pinguis turtur. ut ep. 5. lib. 13. *Cerea ficedula* exponitur, pinguis quia jam parata gulæ erat & deplumis. Muſambertius tamen negat, heic de *turture gemente* & plumis veſtito, dici hoc poſſe. Nam ut à plumarum colore cæteris avibus; ita & turturi ſuum addidit nomen; & ut *pavones gemmeos*, & phænicopterum *rubentibus pennis*; ſic *turturem cereum* dixit. Et quidem turturis dorſum, rufo ſuperinſperſum in ſuperficie pennarum, Phyſici notavere, & res ipſa loquitur: Ejuſmodi verò color cereum quodammodo refert. Tum ſoliti Poëtæ, colores avium augere vel minuere ſuo arbitratu. Quod vero objiciunt epigr. 60. hujus libri: *Cereus* (alii *Aureus immodicis turtur te clunibus implet*, ubi *cereus* ponitur pro pingui; ſed loquitur ibi de turture deplumi, & jam cœnæ parato: non vero de gemente & plumis veſtito. Hactenus *Muſamb.*

20. *Vil-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Avidi ſequuntur villicæ ſinum porci;
Matremque plenam mollis agnus expectat.
Cingunt ſerenum lactei focum vernæ,
Et larga feſtos lucet ad Lares ſylva.
Non ſegnis albo pallet otio copo:
Nec perdit oleum lubricus palæſtrita:
Sed tendit avidis rete ſubdolum turdis;
Tremulave captum linea trahit piſcem,
Aut impeditam caſſibus refert damam.
Exercet hilares facilis hortus urbanos,
Et pædagogo non jubente, laſcivi

Parêre

20. *Villicæ ſinum porci.*] Sinu ferentis glandes, vel alium paſtum. Rob. Titius legit *ſonum* villicæ, ſc. vocantis ſues ad paſtum.

21. *Agnus expectat.*] Domi ſecluſus à matre paſtum profecta.

22. *Cingunt ſerenum.*] Sic Horat. lib. Epod.

Poſitoſque vernas, ditis examen domus
Circum renidentes Lares.

Lactei focum vernæ.] Candidi. Domitius legit *lutei*, id eſt, ſordidi infantes. vide ep. 50. lib. 1. verſ. 21. MS. noſter *Cinguntque circum lutei focum vernæ.*

23. *Larga feſtos, &c.*] Luculentus eſt focus, lignis è vicina ſylva deſcendentibus, ut idem ep. 50. lib. 1. *Lares ſylva.*] Quibus juxta focum locus. Sic Horat.

Sacrum vetuſtis exſtruat lignis focum.

24. *Copo.*] Caupo, qui ad quæſtum domini viatoribus vinum vendit, non pallet & pingueſcit otio: ſed habet quod agat, ut ſequitur.

25. *Nec perdit.*] Neque enim utitur oleo, qui non exerceat palæſtram. melius ſe exercet aucupio, venatione, &c. vide adagium, *Perdere oleum & operam. Oleum lubricus, &c.*] Luctaturi ſe ceromate ex oleo, cera & pulvere Ægyptio ſeu Puteolano, ungebant. Eſt enim palæſtra locus in gymnaſio, palæ ſeu luctæ deſtinatus, à πάλλειν ſeu πάλεσθαι, vel à πέλας γίνεσθαι.

26. *Avidis turdis.*] Sic Horat.

Aut amite levi rara tendit retia
Turdis edacibus dolos.

29. *Facilis hortus.*] Non laboris exquiſiti, ut in ſuburbanis. *Urbanos.*] Alii *ancillas.* quia præ cæteris operibus quæ ruri, facilia ſunt hortorum; itaque his idoneæ ancillæ. Oſtendit enim poëta per enumerationem, omnibus qui de familia Fauſtini, eſſe, quo in villa ejus occupentur; cauponi, palæſtritæ, ancillis, pueris, eunucho. Caupo, vinum vendit, palæſtrita aves captat, &c. ancillæ hortum colunt, &c. *Muſambert.* Alii leg. *umbellas*, & ſic exponunt; hortus nullo artificio exquiſito compoſitus, ſed paratu facilis eo fine conſitus eſt, ut poſſit hilares umbras præbere recubantibus. Ramireſius legit, *urbanos:* id eſt, hortus facillis exercet & occupat urbanos, eos ſc. qui ab urbe in villam veniunt ruſticaturi. Variantes alias lectiones, vide apud Raderum.

30. *Et pædagogo, &c.*] Alacriter ac ſponte obeunt, nec detrectant miniſteria etiam à villico imperata, quod alibi dedignantur iſti.

31. *Pa-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Parêre gaudent villico capillati;
Et delicatus opere fruitur eunuchus.
Nec venit inanis ruſticus ſalutator;
Fert ille ceris cana cum ſuis mella,
Metamque lactis: Saſſinate de ſylva
Somniculoſos ille porrigit glires;
Hic vagientem matris hiſpidæ fœtum,
Alius coactos non amare capones.
Et dona matrum vimineo ferunt texto
Grandes proborum virgines colonorum.
Facto vocatur lætus opere vicinus,
Nec avara ſervat craſtinas dapes menſa,
Veſcuntur omnes, ebrioque non novit
Satur miniſter invidere convivæ.
At tu ſub urbe poſſides famem mundam,

Et

31. *Parêre gaudent.*] Non ergo hoc cum Junio & Douza intelligendum, de ſubmittendo capillitio, id quod adultior ætas factitabat: ſed referendum hoc ad alia imperia villici: ſcilicet ad fruges colligendas, piſces capiendos, venationem inſtituendam, &c. *Capillati.*] Filiifamilias vel pueri delicati comas alentes. epigr. 62. lib. 10. *Cirrati.* Perſ. 1.

32. *Et delicatus, &c.*] Et ipſi delicati ſeu in delitiis habiti ſpadones atque cubicularii, delectantur labore.

33. *Nec venit inanis, &c.*] Non portat nudum & inane *Ave*, ut clientes in urbe, ſed adfert munera, quæ ſeqq. Et pro *Nec*: alii *Non* legunt.

34. *Fert, &c.*] Adfert favos.

35. *Metamque lactis.*] Caſeum ad formam metæ. ut ſupra Ep. 44. lib. 1. verſ. 6. *Saßinate, &c.*] Oppido Umbriæ, Plauti patria. Alii contendunt legendum eſſe *Sarſinate.*

36. *Glires.*] Quem Græci ἐλειὸν μυῶ, vel μυοξὸν appellant.

37. *Vagientem, &c.*] Hædum balatu deſiderantem matrem capel.

38. *Coactos non, &c.*] Quia caſtratos.

39. *Et dona matrum, &c.*] Filiæ agricolarum ferunt dona à matribus: vel, *Raucæ cortis aves & ova matrum.* epigr. 30. lib. 7. ep. 50. lib. 1. Tibicine abhibito conſulit tum modulo tum ruinæ verſus P. Scriv. legendumque monet *Vimine offerunt texto*, vel *afferunt. Vimineo texto.*] Calathis, corbe, caniſtro, ſportula.

42. *Nec avara, &c.*] Quod in urbe fieri ſolet. ſupra epigramm. 13. verſ. 3. & ep. 23. & lib. 1. epigr. 104.

43. *Ebrioque non novit, &c.*] In urbe ſecus fit: nam ſæpe eſuriens miniſter menſæ, invidet ſaturo & poto convivæ: ſed in hac villa quum non ſerventur dapes in craſtinum convivium, menſarum reliquiis affatim ſaturantur miniſtri; ita ut ebrio & ſaturo convivæ non invideant. *Rad.*

45. *Famem mundam.*] Vertit orationem jam ad Baſſi hortum, quem irridet ab omnium rerum inopia; ut alterum à copia laudarat. Dicitque, tuum prædium ſuburbanum, mundum quidem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Et turre ab alta proſpicis meras laurus,
Furem Priapo non timente ſecurus.
Et vinitorem farre paſcis urbano,
Pictamque portas otioſus ad villam
Olus, ova, pullos, poma, caſeum, muſtum.
Rus hoc vocari debet, an domus longe?

quidem & elegans, ſed famelicum & & ſterile. ſupra epigr. 47.

46. *Meras laurus.*] Solas ſteriles laurus, quibus nullæ arbores fructiferæ interſeruntur.

47. *Priapo non.*] Epigramm. 36. lib. 1. verſ. 8. *Timente ſecurus.*] Cuſtode hortorum & villarum non timente furem, quia nihil eſt quod fur auferat.

48. *Farre, &c.*] Cum ſterilis villa non alat villicum ipſum.

49. *Pictamque portas.*] Amœnam forte & viſu pulchram, verum non magis ſaturam, quam quæ in picta tabula exprimitur, alludit forte ad illud Cynici qui ſervo eſurienti pictas oſtendebat dapes, quæ oculos paſcerent non ventrem. *Otioſus, &c.*] Ex urbis curis tanquam è vinculis ſolutus.

51. *Domus longe?*] Domus extra urbem, longe ab urbe diſſita, ad quam cibaria ex urbe efferuntur. ὁ πόῤῥω οἶκος, vel ἡ ἀπωτέρω οἰκία. Junius legendum cenſet, *longa*, ſed ejus interpretatio coactior videtur.

De ſutore & fullone. LIX.

SUtor cerdo dedit tibi, culta Bononia, munus.
Fullo dedit Mutinæ: nunc ubi caupo dabit?

1. *Sutor cerdo dedit tibi, &c.*] Indignatur poëta nunc Cerdones & Fullones paſſim edere munera gladiatoria. Eſt enim apud Tacitum, Senatuſconſultum, quo cavetur, ne quis gladiatorium munus edat, cui minus quadringentorum millium res ſit. *Rad. Sutor cerdo.*] Hoc enim auget indignitatem, non quivis Sutor dat munera, ſed ſutor cerdo, hoc eſt Sutorum poſtremiſſimus. *Idem. Culta Bononia.*] Bononia & Mutina civitates Italiæ nobiliores. *Culta* ſcil. moribus, litteris, frequentia hominum, &c. *Munus.*] Ludum gladiatorium. unde munerarii, editores munerum. Epigr. 16. ſupra.

2. *Nunc ubi copo dabit.*] Reſtat ſcilicet, ut caupo æque vilis munera edat gladiatoria. vide eundem epigr. 16. ſupra. Et pro *dabit?* alii leg. *dabis?*

In Ponticum. LX.

CUm vocor ad cœnam, non jam venalis, ut ante.
Cur mihi non eadem, quæ tibi, cœna datur?
Oſtrea

1. *Cum vocor ad cœnam.*] Queritur etiam in recta cœna non rectè cœnari, fraudemque adhiberi; aliaque patrono; alia clienti apponi. Edicto Domitiani de cœnis rectis (vide quæ ad ep. 7. (ſupra) fraudem factam à potentioribus; qui clientibus viliſſimos, ſibi optimos apponebat cibos, conqueritur Poëta. quod & Juvenal. Satyr. 5. Plin. Jun. epiſt. 6. lib. 2. & noſter l. 2. epigr. 43. *Non jam venalis.*] Ut ante. Sportula conductus. Al. leg. *non tam venalis.* Quaſi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Oſtrea tu ſumis ſtagno ſaturata Lucrino;
Sumitur inciſo mytilus ore mihi.
Sunt tibi boleti; fungos ego ſumo ſuillos.
Res tibi cum rhombo eſt; at mihi cum ſparulo.
Cereus immodicis turtur te clunibus implet;
Ponitur in cavea mortua pica mihi.
Cur ſine te cœno, cum tecum, Pontice, cœnem?
Sportula quod non eſt, proſit: edamus idem.

Quaſi diceret: ante ventitabam ad ſportellas tuas; nunc venio ad cœnas rectas; ſed ita ut cœnem tecum, & non tecum cœnem. Tecum, quia cœna nobis & menſa eadem: non tecum, quia tu meliora, ego deteriora cœnem. *Muſamb. Ante.*] Sportula non ſublata. ſupra epigramm. 7.

4. *Sumitur.*] Al. *fugitur.* Sugi mytilos dixit Poëta, quia cum juſcello ſuo ſumuntur & quaſi ſorbentur. *Inciſo mytilus, &c.*] Teſta mytili labra mihi ſugenti ſcindente. Quaſi diceret. Tu oſtrea ſumis, quorum teſtas nihil opus ori admovere: ego mytilos, qui ſugi nequeunt, niſi teſtis ori admotis; itaque accidere interdum, ut os ſcindatur aliquantum. *Muſamb.*

5. *Boleti, &c.*] Fungorum ſalutarium; alii boleti, alii ſuilli ſeu porcini, alii Amanitæ. Al. *fungos ego ſumo puſillos.*

6. *Rhombo, ſparulo.*] Rhombus & ſparulus uterque è genere paſſeris marini, ſed hic multo vilior.

7. *Cereus immodicis, &c.*] A colore pinguedinis, ut modo epigr. 58. verſ. 19. Al. *Aureus.*

9. *Sine te cœno, &c.*] Non habens eoſdem cibos *Tecum, Pontice, &c.*] In eadem menſa, & cœna (ut dicitur) communi.

10. *Sportula, &c.*] Non obſit nobis, quod Imp. decreto revocatur cœna, ſublata ſportula. Quaſi diceret: Proſit mihi quod non venio ad ſportellam, ſed ad cœnam rectam. Sportula enim accepta, mihi paupertina cœna, tibi opipara eſſet; nunc quum ad cœnam rectam vocer, edamus ſane idem. *Muſamb.*

* In Cinnam. LXI.

Eſſe nihil dicis, quidquid petis, improbe Cinna:
Si nil Cinna petis; nil tibi, Cinna, nego.

* Importunum Cinnam & aſſiduum flagitatorem urbane à ſe rejicit.

1. *Eſſe.*] Extenuando rem quam petis.

2. *Nihil Cinna petis.*] Rem levem, & relatè nil. *Nil tibi, &c.*] Simpliciter, nil.

* In Quinctum. LXII.

Centenis quod emis pueros, & ſæpe ducenis:
Quod ſub rege Numa condita vina bibis:
Quod

* In perſona Quinti, liberalitate, non luxu argui magnum animum docet. Quinctus autem ex ſumptu facto magnus videri volebat. *Rad.*

1. *Centenis.*] Millibus, hoc eſt, bis mille quingentis Philippæis.

2. *Sub rege, &c.*] Vina vetuſtiſſima. Hyperbolice.

3. Non

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Quod conſtat decies tibi non ſpecioſa ſupellex:
Libra quod argenti millia quinque rapit:
Aurea quod fundi pretio carruca paratur:
Quod pluris mula eſt, quam domus empta tibi:
Hæc animo credis magno te, Quincte, parare?
Falleris. hæc animus, Quincte, puſillus emit.

3. *Non ſpecioſa ſupellex.*] Etiam quotidiana, vulgaris tua ſupellex. alii leg. *non ſpacioſa* hoc ſenſu; cujus cælatura ejus eſt artificii, ut multo conſtet etſi non ſit magna, nec multum occupet ſpacii. ita ut una libra argenti cælati conſtet quinque millibus HS.

4. *Libra rapit.*] Appenſa ad ſe trahit, ut pote gravior. *Brodæus.*

5. *Aurea quod, &c.*] Quod rheda aurata ſeu aureis bracteis diſtincta conſtet, quanti fundus.

6. *Mula eſt, &c.*] Quæ lectio placet, ut apte jungatur hyperbolicum mulæ pretium, pretio carrucæ. Sunt qui legant, *nulla:* alii, *nulli.*

8. *Hæc animo, &c.*] Magnus animus tantam pecuniæ vim in amicos pauperes potius erogaſſet, honeſtæ ipſorum neceſſitati ſuccurrens; quam ſumptuum ambitione paraſſet ſibi muliebres has & pene pueriles nugas.

* In Cotilum. LXIII.

COtile, bellus homo es: dicunt hoc, Cotile, multi.
Audio: ſed quid ſit, dic mihi, bellus homo?
Bellus homo eſt, flexos qui digerit ordine crines:
Balſama qui ſemper, cinnama ſemper olet:
Cantica qui Nili, qui Gaditana ſuſurrat:
Qui movet in varios brachia volſa modos:

Inter

* In Cotilum, qui quum bellum ſe appellari gloriaretur, putabat id nomen ad formam tantum & corporis dignitatem pertinere. Martialis verò docet, eum hominem eſſe bellum, qui molles & effæminatos mores habeat: & quum deſcribit quid ſit *bellus homo,* Cotilum ridendo deſignat. *Domitius.*

1. *Bellus homo es, &c.*] Ep. 10. lib. 1.

3. *Flexos qui digerit, &c.*] Al. *flexo.* Capilli enim vel arte flectuntur & calamiſtro criſpantur: vel contrà, ingenio ſuo flexi, nulla arte adhibita tales ſunt. Petronius: *crines ingenio ſuo flexi per totos ſe humeros effuderant.* Salmaſ.

4. *Semper, &c.*] Qui unguentatus & delibutus olet unguenta, fragrat cinnama. Mollium enim eſt bene olere. ep. 12. lib. 2.

5. *Nili, qui.*] Ægyptiorum, maxime Alexandrinorum ſumma mollities, petulantia, & procacitas in factis dictiſque, ut & canticis laſcivis. de Canopo. vide Juvenal. Satyr. 1. verſ. 26. Satyr. 6. verſ. 85. *Gaditana ſuſurrat.*] Vide ep. 42. verſ. 9. & 62. verſ. 10. lib. 1. & Juvenal. Satyr. 11. verſ. 162.

6. *In varios brachia.*] Ad leges & modos Chironomiæ ſaltabant, ut hodie Hiſpani. Ovid. 1. Art. *ſi mollia brachia, ſalta. Volſa.*] Depilata enim & raſa brachia, mollium ſunt; ut & crura & pectus. epigr. 29. lib. 2. verſ. 7.

8. *In*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Inter fœmineas tota qui luce cathedras
Deſidet, atque aliqua ſemper in aure ſonat:
Qui legit hinc illinc miſſas, ſcribitque tabellas:
Pallia vicini qui refugit cubiti:
Qui ſcit, quam quis amet, qui per convivia currit:
Hirpini veteres qui bene novit avos.
Quid narras? hoc eſt, hoc eſt homo, Cotile, bellus?
Res prætricoſa eſt, Cotile, bellus homo.

8. *In aure ſonat.*] Inſuſurrat, garrit; quod eſt hominis intimæ cum fœminis conſuetudinis.

9. *Tabellas.*] Amatorias, ut epigramm. 65. lib. 11. Alii leg. *recipitque.*

10. *Pallia vicini, &c.*] Ne plicarum umbonem ſeu ordinem conturbet. epigr. 41. lib. 2. verſ. 10.

11. *Qui ſcit, &c.*] Curioſus Ardelio & πολυπραγμων. qualis illa apud Juven. Satyr. 6. verſ. 405.

12. *Hirpini veteres, &c.*] Cui non in minimis curis eſt Circus, equi victores, eorumque nobilitas. deducere itaque ſtudioſe curat & recenſere ſtemma & proavos equi Hirpini uſque ab Aquilone avo. vide Lipſ. cent. unic. epiſt. 26.

13. *Quid narras, &c.*] *Decaſtichon præcedens fuit è perſona Cotili, diſtichon quod ſequitur eſt Poëtæ, ut & primum.*

14. *Prætricoſa eſt, &c.*] Nugis impedita & multis negotiis implicata; imò meræ gerræ. Sunt qui legant, *petricoſa.*

Ad Caſſianum. LXIV.

Sirenas hilarem navigantium pœnam,
Blandaſque mortes, gaudiumque crudele,
Quas nemo quondam deſerebat auditas,
Fallax Ulyſſes dicitur reliquiſſe.
Non miror: illud, Caſſiane, mirarer,
Si fabulantem Canium reliquiſſet.

1. *Sirenas hilarem, &c.*] Laudat Canium Gaditanum, cujus confabulationem, ne Ulyſſem quidem, qui prætervectus eſt Sirenas, ait potuiſſe effugere, ſi adeſſet. *Domit. Sirenas.*] Quæ navigantes hilari ſopitos cantu demulcebant, trahebantque in perniciem. ſunt antitheſeis, ſeu ὀξυμωρείαις in illis, *hilaris pœna, blandas mortes, gaudium crudele. Hilarem pœnam.*] Quia per voluptatem illiciuntur in fraudem.

2. *Blandas mortes.*] Sopiti enim ſuavitate cantus, devolvuntur in mare.

4. *Fallax Ulyſſes.*] *Duplicem* Horatius canit. Homero πολύμητις Ὀδυσσεύς. *Reliquiſſe.* Obturatis ſociorum auribus, ſe adligato navis malo. Hom. Odyſſ. μ.

6. *Si fabulantem, &c.*] In tantum lepore & laſciva nequitia ſuperat Sirenum cantus & illecebras Canius. de quo epigr. 62. & 70. lib. 1. & epigr. 20. ſupra.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

* Ad Diadumenum. LXV.

QUod ſpirat tenera malum mordente puella:
Quod de Corycio quæ venit aura croco:
Vinea quod primis floret cum cana racemis:
Gramina quod redolent, quæ modo carpſit ovis:
Quod myrtus, quod meſſor Arabs, quod ſuccina trita;
Pallidus Eoo thure quod ignis olet;
Gleba quod æſtivo leviter cum ſpargitur imbre:
Quod madidis nardo ſparſa corona comis:
Hoc tua, ſæve puer Diadumene, baſia fragrant.
Quid, ſi tota dares illa ſine invidia?

* Baſia Diadumeni, ſuaviſſimis odoribus fragrare, multis oſtendit comparationibus; quæ ſuaviora futura dicit, ſi liberè & ſine invidia daret. vide epigramm. 47. & 84. lib. 5. & epigr. 34. lib. 6. & lib xi. epigr. 9.

1. *Quod ſpirat, &c.*] Qualiter fragrantem ſpirat odorem pomum, &c. ſic epigr. 9. lib. xi. verſ. 3.

2. *Corycio quæ, &c.*] Corycus mons Ciliciæ croco nobilis. epigr.. 3. lib. ſpectac. verſ. 10. in aſperſionibus theatralibus. epigr. 39. lib. 9. verſ. 5.

3. *Cana.*] Cum emittit flores.

5. *Meſſor Arabs, &c.*] Felicis Arabiæ incola, qui metit herbas & fructus odoros. *Succina.*] Succinum, ſuccus arborum eſt, unde nomen accepit. Plin. lib. 37. cap. 3. Cum verò manuum tritura odorem fragrantiſſimum edat, ideo à Poëta, inter bene olentia annumeratur hæc, & lib. 5. epigr. 38. verſ. 13.

6. *Eoo thure, &c.*] Colorem enim ignis rutilum, immiſſum thus in pallidum vertit. *Eoo thure.*] Id eſt, Sabæo & orientali.

7. *Gleba, &c.*] Locus elegans de terræ odore, qui ſuperat omnes narium delitias. Plin. lib. 17. cap. 5. ait, divinum illum terræ halitum talem eſſe, ut ei nulla ſuavitas comparari queat.

8. *Quod madidis nardo.*] Crines Nardo ungebantur, quod ex Arabia & Orientalium partibus. Scriv. leg. *madidas comas.*

10. *Tota dares illa, &c.*] Non maligne aut parce, ſed plenis labris & facile? Græcè ἀφθόνως. Helleniſmus. Sic quum libenter promittunt, ἄδεις φθόνος, inquiunt. *Herald.*

* In M. Antonium. LXVI.

PAr ſcelus admiſit Phariis Antonius armis;
Abſcîdit vultus enſis uterque ſacros.

Illud

* Hoc Epigrammate M. Antonium Triumvirum inſectatur, ob Ciceronis indigniſſimam necem; eumque confert cum Photino Ægyptio, qui venerandum illud Pompeii Magni caput amputandum ſuaſit: & ſimul oſtendit pejorem eſſe Antonii quam Photini cauſam. *Ramireſ.*

1. *Phariis.*] Ægyptiæ ſicæ, id eſt, Pompejo magno occidi juſſo à Pothino, qui hoc regi Ptolomæo ſuaſit in gratiam Cæſaris. vide epigr. 70. lib. 5.

2. *Abſcidit.*] Al. *Abſcidit heu.* ut verſu ſuccurratur. *Vultus.*] Capita.

Vter-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Illud, laurigeros ageres cum læta triumphos:
Hoc tibi, Roma, caput, cum loquereris, erat.
Antonî tamen eſt pejor, quam cauſſa Pothini:
Hic facinus domino præſtitit; ille ſibi.

Vterque.] Pothini & Antonii. *Sacros.*] Propter magiſtratus quos geſſerant ſacros, gloriam, bene merita, res geſtas, &c.

3. *Illud, laurigeros, &c.*] Pompeji caput, triumphales victricis Romæ lauros geſſit: Ciceronis caput loquentis Romæ. ille, caput; hic, lingua urbis.

6. *Sibi.*] In ſuam ſolius vindictam, in nullius gratiam.

De pigris Nautis. LXVII.

CEſſatis pueri, nihilque noſtis,
Vatreno, Eridanoque pigriores:

Quo-

1. *Nihilque noſtis.*] In pigros quoſdam nautas eſt Epigramma, quos Argonautas dicit ſe vocare proprio nomine; non quod ſtrenuis illis heroibus, qui Jaſonem comitati ſunt ad Phaſim, ſimiles ſint; ſed à proprietate vocis ſumpto joco, quod ἀργὸς Græce pigrum ac deſidioſum ſignificet. *Rameireſ.* *Noſtis.*] Pronunciet eos, ſi quis volet, damnetque ſciolos, vel ad Phrygii tonſoris foveam aures eorum, qui inuſitatas haſce ſyncopationes non ferunt: ego certe profiteor me inter illos ſedere qui reclamant, horreantque illa monſtra, *môſtis, pôſtis*. præ quibus, ſi conjecturis auſiſque in dubia variaque lectione ſit locus, adoptarem, *Ceſſatis pueri, & nihil movetis*, vel quid ejuſmodi. Alias *noſtis nihil*, id eſt, nihil poteſtis; hanc enim vim habet verbum *novi*; genuſque dicendi Atticum. *Pueri.*] Nautarum ſc. quos & Theocritus παῖδας vocat.

2. *Vatreno, Eridanoque pigriores, &c.*] Locus dubiæ plane ſanitatis, ne dicam deploratæ, cui reſtituendæ poſt Criticos omnes majorum minorumque gentium Machaonas, manum admovit, utinam Pæoniam. Cl. Ph. Cluverius in opere elaboratiſſimo laudatiſſimoque Italia antiqua. Is infra Imolam (forum Cornelii, quo jam ſeceſſerat Poëta, ut ipſe teſtatur epigr. 1. & 4. ſupra) Vatrenum lentiſſime fluere aſſerit, ut & Padi alveum, quem Vatrenus auget. proprie vocatum Eridanum, in ſtagna ſe diffundere. Vide ſis ipſum l. 1. cap. 35. Gruterus, ex Palat. legit, *Vaterno, Raſinaque pigriores*, dicitque eſſe duo nomina rivulorum quos navigabat Martialis. Turnebus lib. 13. c. 19. cum Lipſio legit: *Vejentone, aſinaque pigriores*. Hoc ſenſu: Quid ceſſatis, quid agitis nautæ? nihil *môſtis*, aut promoviſtis hactenus, Vejentone illo veternoſo, & lenta aſina pigriores. Juvenal. Satyr. 3.

Vt te reſpiciat clauſo Vejento labello.

Sed Rameireſius vulgatam lectionem retinet: *Veterno reſinaque pigriores.* ut ſit hyperbole; Veternus enim torpor eſt ſomni morboſi. Sic veternoſum appellant, quod pigerrimum eſt & quaſi veterno occupatum. Reſina verò ſua tenacitate & lentitudine pigerrima eſt; vel quod ipſa per arborum truncos lentiſſime fluat; vel quod detineat. Et pro *Quorum* legit *quorſum*, cum nota interrogationis, & fit ſenſus planiſſimus. *Quorſum*, id eſt, quo fine pueri navigantes per vada tarda, nulla vi fluentis aquæ adjuti, dum promovere ſe à remorum impulſione ſit neceſſe, tanquam otioſi & ludentes, tingitis in aqua remos, leniter motos nec impulſos brachiorum vi, ad numeros celeuſmatis exſpectantes cantus, &c. *Rameireſ.* Et pro

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Quorum per vada tarda navigantes,
Lentos tingitis ad celeuſma remos.
Jam prono Phaëthonte ſudat Æthon,
Exarſitque dies, & hora laſſos
Interjungit equos meridiana.
At vos tam placidas vagi per undas
Tutæ luditis otium carinæ.
Non nautas puto vos, ſed Argonautas.

tingitis, alii leg. *figitis*, quaſi fixos tenetis, non movetis.

4. *Celeuſma remos.*] Clamorem & hortationem nauticam. qua ſe invicem nautæ, vel illos celeuſtæ hortantur. ut noſtris. *Via, via, cheerly mates.*

5. *Prono Phaëthonte ſudat.*] A meridie ſole inclinante. *Æthon.*] Unus è Solis equis.

7. *Interjungit.*] Sejungit, abjungit quietis cauſſa. Vide ep. 6. lib. 2. verſ. 9.

9. *Tutæ luditis, &c.*] Ita P. Scriv. ut pigri nautæ vocentur *ocium carinæ*. Sed pro *tutæ* deſideratur epitheton appoſitius *tardæ*, aut ſi quid ſimile.

10. *Argonautas.*] Ludit in voce *Argonautæ*, quaſi dicat, eſtis pigri, inertes (quod ἀργοὶ ſonat) nautæ. non heroes illi Argo vecti ad aureum vellus petendum.

* Ad Matronam pudicam. LXVIII.

HUc eſt uſque tibi ſcriptus, matrona, libellus.
Cui ſint ſcripta rogas interiora? mihi.
Gymnaſium, thermæ, ſtadium eſt hac parte; recede.
Exuimur: nudos parce videre viros.
Hic jam depoſito poſt vina roſaſque pudore,
Quid dicat, neſcit ſaucia Terpſichore.
Schemate nec dubio, ſed aperte nominat illam,

Quam

* Admonitionem continet ad pudicas matronas, ne ſequentia legant Epigrammata, quod prætextata ſint, nec digna caſtis earum auribus. Sed ſuſpicatur forè ut poſt hanc admonitionem, avidius quam præcedentia, matrona legat quæ ſequuntur: quod factum eſſe teſtatur infra Epigramm. 86. *Ramireſ.*

2. *Interiora?*] Quæ ſubſequuntur. *Metaph. ab ædificiis.* interiores partes quæ à primo ingreſſu remotiores ſunt.

3. *Gymnaſium, &c.*] Gymnaſio enim, thermis & ſtadio exuebantur.

6. *Saucia.*] Scilicet mero, id eſt, ebria. ſic enim uſurpatur Juſtino lib. 1. & 11. atque Apulejo lib. 7. & 9. *Terpſichore.*] Muſa jocoſa, choris gaudens.

7. *Schemate, &c.*] Non tecte & figurate. *Illam.*] Quæ ſequenti epigr. nominatur verſ. 1. Priapum autem matronæ Romæ (ritu ab Ægyptiis ducto, qui Iſidis juſſu pudenda circumferebant in cultum Oſiridis, cui invento, virila defuerunt) 7. Kal. Auguſti extra portam Collinam cum pompa ad Veneris fanum ferebant, inque Deæ ſinu pone-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Quam recipit ſexto menſe ſuperba Venus:
Cuſtodem medio ſtatuit quam villicus horto;
Oppoſita ſpectat quam proba virgo manu.
Si bene te novi; longum jam laſſa libellum
Ponebas: totum nunc ſtudioſa leges.

ponebant. vide & Annot. poſter. Baptiſtæ Pii cap 146.

9. *Cuſtodem, &c.*] Epigramm. 36. lib. 1. verſ. 15.

11. *Si bene te novi, &c.*] Infra epigramm. 85. Et pro *leges*, alii *legis*.

* Ad Coſconium. LXIX.

OMnia quod ſcribis caſtis epigrammata verbis,
Inque tuis nulla eſt mentula carminibus;
Admiror: laudo. nihil eſt te ſanctius uno:
At mea luxuria pagina nulla vacat.
Hæc igitur juvenes nequam, facileſque puellæ,
Hæc ſenior, ſed quem torquet amica, legat.
At tua, Coſconi, venerandaque ſanctaque verba
A pueris debent, virginibuſque legi.

* Eundem Coſconium, quem ſupra lib. 2. epigramm. 77. tanquam ſtolidum reprehenderat, quod epigrammata ejus longa eſſe dicebat; hoc epigrammate tanquam inſulſum & indoctum Poëtam irridet: eſtque totum epigramma conceptum ironicῶs. vocat enim caſtiſſima Coſconii epigrammata, quæ caſtitatis ſpecie irridet, tanquam indocta, & legenda tantum ſimplicibus & ignaris, quales ſunt pueri & virgines. *Ramireſ.*

2. *Mentula carminibus.*] Sine qua tamen non poſſunt placere, &c. ut epigramm. 36. lib. 1.

3. *Laudo, &c.*] Ironice.

* Ad Scævinum. LXX.

MOEchus es Aufidiæ, qui vir, Scævine, fuiſti.
Rivalis fuerat qui tuus, ille vir eſt.
Cur aliena placet tibi, cui ſua non placet uxor?
Numquid ſecurus non potes arrigere?

In

* Alii, *Ad Cervinum.*

1. *Mœchus es Aufidiæ, &c.*] Scævinus uxorem Aufidiam per faſtidium repudiaverat, nuptam poſtea illi qui fuerat ejus mœchus, deperibat.

3. *Cur, &c.*] Aliena ſcil. & vetita placent: propria & licita ſpernuntur.

4. *Numquid ſecurus.*] Elegans quæſtionis propoſitæ per interrogationem ſolutio. Cauſa enim cur Scævinus iſte repudiatam uxorem & alteri nuptam amabat, erat quod fæminam quam ſecurè poſſidebat, appetere non poterat. *Ramireſ.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Nævolum. LXXI.

MEntula cum doleat puero, tibi, Nævole, culus:
Non ſum divinus, ſed ſcio quid facias.

2. *Quid facias.*] Imo, quid patiaris.

* Ad Lauſejam. LXXII.

VIs futui, nec vis mecum, Lauſeja, lavari.
Neſcio quod magnum ſuſpicor eſſe nefas.
Aut tibi pannoſæ pendent à pectore mammæ:
Aut ſulcos uteri prodere nuda times:
Aut infinito lacerum patet inguen hiatu:
Aut aliquid cunni prominet ore tui.
Sed nihil eſt horum, credo pulcherrima nuda es.
Si verum eſt, vitium pejus habes: fatua es.

* Alii *Lauſellam.* Alii *Sauſeiam.*

1. *Nec vis mecum, &c.*] Supra epigramm. 50.

2. *Neſcio quod magnum.*] Ex veteri repone *majus.*

3. *Pannoſæ pendent, &c.*] Pannuceæ, laxæ, rugoſæ.

5. *Inguen hiatu.*] *Nympham & eugium* vocant.

7. *Sed nihil, &c.*] Quod ſi nihil horum ſit, ſed nuda, pulchra ſis, &c.

8. *Fatua es.*] Inſulſa, nullo lepore meretricio inſtructa. epigr. 61. lib. XI. verſ. 7.

In Phœbum. LXXIII.

DOrmis cum pueris mutoniatis,
Et non ſtat tibi, Phœbe, quòd ſtat illis.
Quid vis me, rogo, Phœbe, ſuſpicari:
Mollem credere te virum volebam:
Sed rumor negat eſſe te cinædum.

1. *Dormis, &c.*] Ep. 24. lib. I.

4. *Mollem virum, &c.*] Cinædum.

5. *Rumor negat eſſe.*] Verbum hoc male olet Paranomaſiam obſcœnam. epigr. 72. lib. 2. verſ. 1. *Cinædum.*] Pathicum potius, vel φοινικίζοντα.

In Gargilianum. LXXIV.

PSilothro faciem levas, & dropace calvam.

Num-

1. *Pſilothro, dropace calvam.*] Ingenioſe fellatorem Gargilianum perſtringit, quod faciem & calvam reſinis quibuſdam depilaret. *Pſilothrum & dropax*, medicamenta ſunt deglubatoria ſive depilatoria, quibus piloſa loca ad tempus lævia ac glabra reddebantur. Tum antea legebatur, *Faciemque lavas.*

Certe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Numquid tonſorem, Gargiliane, times?
Quid facient ungues? nam certe non potes illos
Reſina, Veneto nec reſecare luto.
Deſine, ſi pudor eſt, miſeram traducere calvam;
Hoc fieri cunno, Gargiliane, ſolet.

Certe pſilothro non lavabatur facies, ſed levabatur, id eſt, levigabatur. Ita ut Auſonius ad hunc locum procul dubio reſpexerit. epigr. CXXIII.

Inguina quod calido levas tibi dropace. Cauſa eſt:
Irritant volſas levia membra lupas.

Mulieres in balneis præcipue pſilothro curabantur. Per *calvam* intelligit calvariam ſeu cranium: paucos enim pilos ſuperſtites ibi non ferebat Gargilianus; volebatque nitidam omnino eſſe calvam, ideo Dropace utebatur. *Herald.* Epigr. 29. lib. 2. verſ. 6. *Levas.*] Levigas.

2. *Numquid, &c.*] Scoptice. An tu fortè tonſorem metuis, quod fecit Dionyſius tyrannus? referente Cicerone 2. Offic. & Tuſc. quæſt. 5.

3. *Quid facient ungues, &c.*] Ex veterum more præbendi ungues tonſori reſecandos. Ante legebatur, *Quid faciem tingis?* ſed inepte.

4. *Reſina.*] Dropace vel Pſilothro ad depilandum ex reſina. *Veneto, &c.*] Quod aceto miſtum adhibebatur ad pſilothrum.

5. *Traducere calvam.*] Reddere infamem & malo *rumori* obnoxiam. vide epigramma 4. libro ſpectaculorum verſ. 1.

6. *Cunno, &c.*] Cujus vicem & caput tui φοινικίζοντος ſupplere hinc ſuſpicio eſt.

* In Lupercum. LXXV.

STare, Luperce, tibi, jam pridem mentula deſit:
Luctaris demens tu tamen arrigere.
Sed nihil erucæ faciunt, bulbique ſalaces;
Improba nec proſunt jam ſatureia tibi.
Cœpiſti puras opibus corrumpere buccas:

Sic

* Irriſio eſt, in Lupercum quendam jam enervem; qui ἀσυσίᾳ laborabat, ipſe tamen omnem movebat lapidem ut poſſet. *Ramireſ.*

1. *Deſit.*] Deſiit.

3. *Erucæ, &c.*] Erucam, bulbos & Satureiam, Venerem excitare notiſſimum eſt ex Medicis: *Erucam* enim alibi appellat, ſalacem herbam, lib. 10. epigr. 48.

4. *Improba nec, &c.*] Salax. venerem languidam irritans. Βολβὸς καὶ κοχλίας καὶ ὠὸν καὶ τὰ ὅμοια δοκεῖ σπέρματος εἶναι ποιητικά, ἀλλὰ τὸ ὁμοειδεῖς ἔχειν τὰς πρώτας φύσεις, καὶ τὰς αὐτὰς δυνάμεις, &c. Athenæus l. 2. cap. 23.

5. *Puras buccas.*] Magno dicit conſtare Luperco; quod opibus corruperat buccas puras puerorum, qui niſi oblato ſummo pretio, non poſſent ad tantam allici turpitudinem. *Opibus, &c.*] Lipſius epiſt. 6. lib. 5. quæſt. epiſt. legit *Opicus*, quaſi ſit fell. præplacet vulgata lectio, quam aſtruit in ultimo verſu, *magno ſtare.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Sic quoque non vivit ſollicitata Venus.
Mirari ſatis hoc quiſquam, vel credere poſſit,
Quæ non ſtat, magno ſtare, Luperce, tibi?

6. *Sic quoque non vivit.*] Bene *vivit*; quod mortua membra communiter dicat *jacentia*. Rameireſ.

8. *Quæ, &c.*] Jocum quærit ab ambiguo τῦ *ſtare*. prius obſcœnum ſignific. poſterius *conſtare*. Pro *quæ*, Palat. *Quod*.

* In Baſſum. LXXVI.

ARrigis ad vetulas, faſtidis, Baſſe, puellas:
Nec formoſa tibi, ſed moritura placet:
Hic, rogo, non furor eſt, non eſt hæc mentula demens?
Cum poſſis Hecubam, non potes Andromachen.

* Notat Baſſi in vetulas furorem, qui puellas faſtidiebat; nec in vetulis forma, ſed ſenectus hominem delectabat. *Ramireſ.*

2. *Moritura placet.*] Capularis anicula & morti vicina.

4. *Poſſis.*] Supra ep. 31. *Hecubam.*] Vetulam. *Andromachen.*] Juniorem.

* In Bæticum. LXXVII.

NEc mullus, nec te delectat, Bætice, turdus:
Nec lepus eſt umquam, nec tibi gratus aper.
Nec te liba juvant, nec ſectæ quadra placentæ:
Nec Libye mittit, nec tibi Phaſis aves.
Capparin, & putri cepas alece natantes,
Et pulpam dubio de petaſone voras.
Teque juvant gerres & pelle melandrya canâ;

Reſi-

* Bæticum hoc loco, tectè eo vitio notat, quod epigr. 81. deſcribitur; & ducitur hac conjectura, quod putrida quæque appetat, faſtidiatque bonos cibos. Primis quatuor verſibus enumerat pretioſa edulia, à quibus Bæticus abhorrebat; quatuor ſequentibus, viliſſima quæque & putrida. *Ramireſ.*

3. *Sectæ quadra placentæ.*] In quadrata fruſta ſecabantur placentæ & quodque eorum quadra dicebatur, ut ipſa verba declarant: *Quadra ſectæ placentæ.* Sic epigr. 92. lib. 9.
Secta plurima quadra de placenta.
Et epigr. 75. lib. 6. verſ. 1.

4. *Nec tibi, &c.*] Nec tibi ſapit avis Numidica. Nec Phaſiana. ſupra epigr. 58. verſ. 16.

5. *Alece natantes.*] Liquamine ſalſo ex alece.

6. *Dubio, &c.*] Semiputido.

7. *Gerres & pelle.*] Minuta ſalſamenta è locuſtarum genere Plinius cap. ult. lib. 32. vide & Turneb. lib. 24. c. 46. *Melandrya cana.*] Pars thynni viliſſima. Plin. lib. 9. cap. 15. ſed Athenæo ſalſamenta ex thynnis maximis lib. 3, cap. 33.

8. *Reſi-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Reſinata bibis vina, Falerna fugis.
Neſcio, quod ſtomachi vitium ſecretius eſſe
Suſpicer. ut quid enim, Bætice, ſaprofagis?

8. *Reſinata bibis vina, &c.*] Corrupta & olentia picem vaſis. Plin. l. 23. cap. 1.

9. *Vitium ſecretius eſſe.*] Lingendi ſcilicet vel fell.

19. *Saprofagis.*] Σαπροφαγεῖς putrida edis? ex σαπρὸς, *putridus*, & φάγω, *edo*.

* Ad Paullinum. LXXVIII.

MInxiſti currente ſemel, Paulline, carina.
Meiere vis iterum? jam Palinurus eris.

* Poëta hic reſpicere videtur ad lapſum Palinuri, periculumque par inſtare dicit Paullino, ſi currente carina, magnoque impetu ruente, velit in undam exonerare veſicam, ne ſubitâ vi aliqua excutiatur. *Rad.* Per jocum ominatur futurum, ut, qui prius lapſus fuerit, ſubmergatur ſi iterum minxerit, atque ex Paullino fiat Palinurus alter: qui Æneæ navis gubernator, notus ex 5. Æneid. Virg. ludit autem in nomine quod deducit ex πάλιν rurſum & οὐρεῖν mejere. Turneb. libro 4. capite 19.

Ad Sertorium. LXXIX.

REm peragit nullam Sertorius, inchoat omnes.
Hunc ego, cum futuit, non puto perficere.

2. *Perficere.*] Vide epigr. 47. lib. 1.

Ad Apicium. LXXX.

DE nullo quereris, nulli maledicis, Apici:
Rumor ait, linguæ te tamen eſſe malæ.

1. *Maledicis.*] Ep. 61. lib. 2.

2. *Rumor ait, &c.*] Ep. 72. lib. 2. verſ. 1. *Linguæ malæ.*] Ad quod alluſit Minutius Felix in Oct. *Apud quos tota impudicitia vocatur urbanitas: qui medios viros lambunt, &c. homines malæ linguæ, etiamſi tacerent.* Sic κακὴ γλῶσσα Græcis, maledica. *Herald.*

In Bæticum. LXXXI.

QUid cum fœmineo tibi, Bætice Galle, barathro?
Hæc debet medios lambere lingua viros.

Abſciſſæ

1. *Galle.*] Qui ſacerdos es Cybeles eviratus. *Barathro.*] Αἰδοίῳ.

2. *Medios, &c.*] Epigr. 71. lib. 6. verſ. 2.

Abſciſſa eſt quare Samia tibi mentula teſta,
Si tibi tam gratus, Bætice, cunnus erat?
Caſtrandum caput eſt: nam ſis licet inguine Gallus,
Sacra tamen Cybeles decipis: ore vir es.

3. *Abſciſſa, &c.*] Epigr. 45. lib. 2. Plin. lib. 35. cap. 12.

5. *Caſtrandum, &c.*] Es enim impuri oris & malæ linguæ.

6. *Cybeles decipis, &c.*] Sic lib. 11. epigr. 72. *mœchus ore Mannetus.*

* In Zoilum. LXXXII.

Conviva quiſquis Zoili poteſt eſſe,
Summœnianas cœnet inter uxores,
Curtaque Ledæ ſobrius bibat teſta:
Hoc eſſe levius, puriuſque contendo.
Jacet occupato galbinatus in lecto:
Cubitis trudit hinc, & inde convivas,
Effultus oſtro, ſericiſque pulvinis.
Stat exoletus, ſuggeritque ructanti
Pinnas rubentes, cuſpideſque lentiſci;
Et æſtuanti tenue ventilat frigus
Supina praſino concubina flabello;

Fugat-

* Deſcribitur hoc epigrammate homo ſuperbe mollis, ac divitiis inſultans, qualem Trimalcionem ſuum deſcribit Petronius. Imaginem ferè ſimilem habes apud Athenæum lib. VI. in Paphii regis adoleſcentuli deſcriptione. Horum hominum vitam *ὑγρὸν βίον* à Græcis eſſe appellatam docet eodem lib. Athenæus. *Herald.*

2. *Summœnianas, &c.*] Proſtibula, meretrices, ep. 35. lib. 1. verſ. 3. Appellat autem irriſoriè, *uxores.* ut epigramm. 32. lib. 12.

Summœnianæ qua pilantur uxores.

3. *Curtaque Ledæ.*] Epigr. 93. lib. 1. verſ. 3. *Sobrius bibat teſta.*] Quod majoris eſt turpitudinis quam ſi ebrius faceret.

4. *Hoc eſſe levius, &c.*] Cœnare apud ſummœnianas lupas.

5. *Occupato.*] Quem ipſe jam occuparat, antequam cæteri ſederent; iis etiam qui nondum venerant, non exſpectatis. *Galbinatus, &c.*] Epigrammate 7. lib. 1. verſ. 97. Galbinis indutus.

6. *Cubitis trudit, &c.*] In medio lecti loco poſitus, ut laxius recumberet, & ne veſtes diſturbarentur.

8. *Stat.*] Signatè. Miniſtri & pocillatores, *ſtare* dicuntur. Tum pocillatores exquiſita forma conquirebant, ut notum. *Exoletus.*] Miniſter, puer path. *Suggeritque ructanti.*] Pinnis ori inditis ſtomachum repletum provocare ad vomitum ſolebant hi gulones, Sueton. Claud. cap. 33.

9. *Rubentes.*] Phœnicopteri pennas in hoc negotium adhibuiſſe videtur. *Cuſpideſque, &c.*] Dentiſcalpia. ep. 22. lib. 14.

11. *Praſino, &c.*] Viridi.

12. *Myr-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Fugatque muſcas myrtea puer virga.
Percurrit agili corpus arte tractatrix,
Manumque doctam ſpargit omnibus membris,
Digiti crepantis ſigna novit Eunuchus,
Et delicatæ ſciſcitator urinæ
Domini bibentis ebrium regit penem.
At ipſe retro flexus ad pedum turbam,
Inter catellas anſerum exta lambentes
Partitur apri glandulas palæſtritis,
Et concubino turturum nates donat:
Ligurumque nobis ſaxa cum miniſtrentur,
Vel cocta fumis muſta Maſſilitanis:
Opimianum morionibus nectar
Cryſtalliniſque myrrhiniſque propinat.
Et Coſmianis ipſe fuſus ampullis,

Non

12. *Myrtea virga.*] Indicium libidinis: Veneri enim ſacra.

13. *Percurrit agili corpus, &c.*] Fricat. vide epiſt Senec. 66. Molles enim veterum delitiæ eo proceſſerant, ut ad fricanda membra delectationis cauſſa, in conviviis mares vel fæminas adhiberent, qui artificio quodam membra contrectarent: Lamprid. in Heliogab. *In conviviis exoletos maximè juxta ſe ponebat, eorumque attrectatione & tactu præcipuè gaudebat.* Hi *tractores*: fæminæ, *tractatrices* dicebantur. *Rameiſ.*

15. *Digiti crepantis, &c.*] Matellam poſcentis, quod ſignificabatur crepitu digiti. epigr. 89. lib. 6. & lib. 14. epigr. 119. *Trimalcio digitos concrepuit, ad quod ſignum matellam ſpado ludenti ſuppoſuit.* Petron.

16. *Sciſcitator urinæ.*] Al. *ſuſcitator.*

18. *Pedum turbam.*] Puerorum qui ad pedes ſtant. epigr. 23. ſupra.

19. *Exta lambentes.*] Quæ pinguibus farta ficis, erant Romanis in deliciis: ut & jecur: ſed hæc ille catulis, velut in contemptum convivarum.

20. *Glandulas.*] Quæ juxta cervicem apri calloſæ materiæ. *brawny kernels.* *Palæſtritis.*] Lipſius legit *Palæſtritæ*, vel etiam *Palæſtritis* geniti. ut *Oreſtæ* & *Oreſtis.* & refert ad *apri* ex Varronis l. 3. cap. 13. ubi *palæſtra* oſtenditur eſſe ſeptum in villa, ubi apri erant incluſi. alii intelligunt ſervos palæſtritas, ut ſupra epigr. 57. Cum vero molles hic enumeret Zoili miniſtros, pueros exoletos, concubinas, moriones, &c. quid ſi intelligamus *depilatores*? ſic enim eos Perſius appellat. Satyr. 4. v. 39. *Quinque Palæſtritæ licet hæc plantaria vellant.*

22. *Ligurumque.*] Vina tenuia & vilia in ſterili & ſaxoſo Liguriæ ſolo nata.

23. *Cocta fumis muſta, &c.*] Auſtera vina è Maſſilia fumo maturata. vide epigr. 36. lib. 10. verſ. 3.

24. *Opimianum, &c.*] Epigr. 27. lib. 1. verſ. 5.

25. *Cryſtalliniſque myrrhiniſque, &c.*] Poculis lib. 13. epigr. 111. & 113.

26. *Coſmianis ipſe.*] Unguento à Coſmo myropola confecto plenis. *Ampullis.*] Ampulla, vitreum vas rotundum: ſed hic largam innuit copiam, cui verſus ſeq. ἀντίθετοι.

27. Mu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Non erubeſcit murice aureo nobis
Dividere mœchæ pauperis capillare.
Septunce multo deinde perditus ſtertit:
Nos accubamus, &, ſilentium ronchis
Præſtare juſſi, nutibus propinamus.
Hos Malchionis patimur improbi faſtus;
Nec vindicare, Rufe, poſſumus; fellat.

27. *Murice aureo nobis.*] Concha muricis, aurei coloris, vel inaurata. parca ſatis. *non fundit capacibus Vnguenta de conchis.* ut ait Horatius Ode 7. libro 2.

28. *Capillare.*] Unguentum ad capillos ungendos, quali utebantur vel pauperrimæ mœchæ.

29. *Septunce multo, &c.*] Multis cyathis ſeptem ſextarii partes capientibus. *Perditus.*] Sepultus.

31. *Nutibus propinamus.*] Non prolato ejus nomine cui propinamus; ſed nutibus invicem.

32. *Malchionis, &c.*] Mollis Zoili: à μαλακός.

33. *Fellat.*] Atque adeo nos mordicus ulciſci poteſt. infra epigr. 96. verſ. 2. *Nec vindicari Rufe, poſſumus; fellat.* quia propter oris vitium, ex eodem calice potare nolit. Quod de Hermo. lib. epigr. Rutgerſ. Sed vide ep. 23. lib. 2. Pet. Scr. autore Joſ. Scaligero ſcripſit, *Nec vindicare, Rufe, poſſumus? fellas,* hoc eſt, ineptis. ſtultos quippe vocabant homines *ſpurco ore.*

In Coclitem. LXXXIII.

UT faciam breviora mones epigrammata, Cocles,
Fac mihi, quod Chione. non potui brevius.

2. *Fac mihi, &c.*] Vide quam te utar brevitatis magiſtro? nec potui paucioribus verbis notare te vitii fellandi; non melius, non tectius, quam conferendo te cum Chione, infra epigramm. 87. & 97.

In Tongilionem. LXXXIV.

QUid narrat tua mœcha? non puellam
Dixi, Tongilion. quid ergo? linguam.

Ad

2. *Linguam.*] Quæ λείχουσα καὶ μύζουσα, patitur quod mœcha. ſic epigrammate 62. libro 11. *mœchus ore Mannejus.* verbum etiam *narrat*, linguæ impuritatem innuit. Vel per *linguam* innuit puellam iſtam adeo fuiſſe loquacem, ut *lingua* dici mereatur: aut linguam inſtar canis Appulæ, & quidem ſitientis ubique & ſemper linguam exerentis.

2. Non

Ad Maritum. LXXXV.

QUis tibi perſuaſit nares abſcindere mœcho?
Non hac peccatum eſt parte, Marite, tibi.
Stulte, quid egiſti? nihil hic tua perdidit uxor,
Cum ſit ſalva ſui mentula Deiphobi.

2. *Non hac peccatum, &c.*] Ejuſdem argumenti cum epigr. 83. lib. 2. vide & epigr. 60. lib. 2.

4. *Deiphobi.*] Alludit ad Deiphobum Virgilii. Æneid. 6. verſ. 494. *lacerum crudeliter ora, Ora manuſque*, &c.

Ad caſtam matronam. LXXXVI.

NE legeres partem laſcivi, caſta, libelli,
Prædixi, & monui: tu tamen, ecce, legis.
Sed ſi Panniculum, ſi ſpectas, caſta, Latinum:
Non ſunt hæc mimis improbiora: lege.

1. *Ne legeres partem, &c.*] Supra epigr. 68.

3. *Panniculum, Latinum.*] Mimum epigr. 5. lib. 1. verſ. 4. & 72. lib. 2. verſ. 2. *Caſta.*] Abſque jactura vel diminutione honoris aut caſtitatis.

In Chionem. LXXXVII.

NArrat te rumor, Chione, numquam eſſe fututam
Atque nihil cunno purius eſſe tuo.
Tecta tamen non hac, qua debes, parte lavaris:
Si pudor eſt, transfer ſubligar in faciem.

1. *Narrat te.*] Fellatricem Chionem reprehendit, quod tecta pudenda parte corporis lavaretur; cum tamen illa non peccaſſet, monetque ut velamen transferat ad os, quo peccaverat. *Ramireſ.* Modo epigr. 83. *Rumor, &c.*] Ep. 72. lib. 2.

3. *Tecta tamen non hac, &c.*] Si ſubligari tegas inferiora præ pudore, cur non potius os tegis? namque hac parte *rumor* eſt te peccare μύζειν. *in voce* rumor *latet ulcus Paroinomaſticon.*

4. *Transfer in faciem.*] Ut contegat os impurum.

In fratres fellatores. LXXXVIII.

SUnt gemini fratres, diverſa ſed inguina lingunt.
Dicite, diſſimiles ſint magis, an ſimiles?

Ad

1. *Diverſa ſed, &c.*] Ὁ μὲν τὰ τῆς γυναικὸς λείχει, ὁ δὲ τὰ τοῦ ἀνδρὸς μύζει.

1. Mol-

Ad Phæbum. LXXXIX.

UTere lactucis, & mollibus utere malvis:
Nam faciem, durum, Phæbe, cacantis habes.

1. *Mollibus utere.*] Eſt aliud ſcomma in Phœbum, de quo ſupra lib. 2. epigr. 27. qui vultum veluti nitentis ſemper habebat, cui ſuadet, ut lactucis & malvis, quæ ventrem movere ſolent, ſæpius utatur. *Ram. Malvis.*] Quæ ventrem ſolvant, unde & nomen à μαλάσσω. niſi ſorte à מלוח herba ſylveſtri. vide epigr. 48. lib. 10.

2. *Nam faciem, &c.*] Detortum forte hoc in Veſpaſianum, qui erat vultu velut nitentis. Sueton. lib. 8. 20.

De Galla. XC.

VUlt, non vult dare Galla mihi: nec dicere poſſum,
Quod vult, & non vult, quid ſibi Galla velit.

1. *Vult, &c.*] *Vult* habet obſcœnam ſignificationem, ut *poſſum* ep. 32. & 75. ſupra. *Vel* vult dare ſui copiam, ſed non vult dare mercedem, cum deformis non mereatur gratis. vide ep. 74. lib. 7. vide etiam an hoc ex inconſtantia Gallæ, ut epigr. 25. lib. 2. Adverte & Polyptot. τȣ̃ *velit.*

De Miſitio. XCI.

CUm peteret patriæ Miſitius arva Ravennæ,
Semiviro Cybeles cum grege junxit iter.
Huic comes hærebat domini fugitivus Achillas;
Inſignis forma nequitiaque puer.
Hoc ſteriles ſenſere viri: qua parte cubaret,
Quærunt; ſed tacitos ſenſit & ille dolos.
Mentitur, credunt: ſomni poſt vina petuntur:

Con-

1. *Miſitius.*] Legendum puto *miſcicius*: nec proprium ſed commune vocabulum eſt. *Miſcicius*, qui exauctoratus eſt, qui miſſionem accepit. Sueton. Nerone: agnitus eſt à quodam miſſicio prætoriano. Uti etiam male intelligebatur, antequam Salmaſius explicaret. *Gronovius.*

2. *Semiviro Cybeles, &c.*] Facetam continet hoc epigramma narrationem, de ſene Miſitio, qui errore quodam à Cybeles ſacerdotibus exectus eſt, dum putant ſe Achillam formoſum puerum, qui una cum ſene jacebat in lecto, exſcindere. *Ramireſ. Semiviro.*] Sacerdotibus Cybeles eviratis, Gallis.

3. *Fugitivus Achillas.*] Qui fugerat à domino. Alii legunt *Achilles*, & Douza formoſos pueros à poculis ſic nominatos docet ex Luciano. Vide lib. 7. epigr. 56.

5. *Steriles, &c.*] Galli ſacerdotes caſtrati.

6. *Dolos.*] Voluiſſe illos ipſum execare.

7. *Mentitur, &c.*] Dicit ſe in alia parte lecti quam quo dormiebat, dormiturum, in ſpondæ ſcilicet parte.

8. *Fer-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Continuo ferrum noxia turba rapit;
Exciduntque ſenem, ſpondæ qui parte jacebat;
Namque puer pluteo vindice tutus erat.
Suppoſitam, fama eſt, quondam pro virgine cervam;
At nunc pro cervo mentula ſuppoſita eſt.

8. *Ferrum noxia turba rapit.*] Per Synechdochen pro Samia teſta, qua evirabantur Galli. Supra epigrammate 80. verſ. 4.

9. *Spondæ, &c.*] Qua dixerat puer ſe cubiturum.

10. *Pluteo vindice, &c.*] Ab ea parte lecti qua erat pluteus. Pluteus quid ſit ex Salmaſio diſcimus: qui dicit, quod illa parte lecti cui caput incumbebat, & qua pulvinus ponebatur, eminentem pluteum ex aſſeribus compactum, erigi ſolitum, quod ἀνάκλιτον & ἀνακλιντήριον vocabant. hi etiam plutei in hodiernis lectis ad caput fieri ſolent. Cathedræ ſimiliter & ſedilia, quibus adduntur ejuſmodi plutei reclinando ἀνάκλιτα Græcis dicuntur: hodie *doſſualia* vel *doſſuaria*, quod ad ea dorſum applicemus & adclinemus. Duo lecti erant latera, *ſpondæ* Latinis, ἐνήλατα Græcis. harum altera interior; altera exterior dicta: interior quæ propius parietem erat, & ea eminenti etiam pluteo munita, ſed non tam alto quam ille qui ad lecti caput. hinc *pluteus* propriè dicebatur illa interior ſponda. Iſidorus: *ſponda. exterior pars lecti, pluteus autem interior.* ſic enim lectos in cubiculo collocabant veteres, ut parieti propius admoverentur, ut & hodie. ad pluteum mulieres cubabant, viri autem in priore ſponda, quæ & exterior, quæque carebat pluteo. pueri quoque cinædi, nam & hi mulierum loco, ad pluteum cubabant & in parte tori interiore. *Salmaſ.*

11. *Virgine cervam.*] Iphigenia, cujus immolandæ loco, Diana, ejus miſerta cervam ſubſtituit.

12. *Cervo mentula, &c.*] Opponatur τῷ præcedenti *Cervam. Cervi* autem dicti ſervi nequam & fugitivi, qualis fuit hic Achillas. Vide Pet. Crinitum lib. 19. de honeſt. diſcipl. cap. 8. & Lud. Cælium lib. 13. cap. 14.

Ad Gallum. XCII.

UT patiar mœchum, rogat uxor, Galle, ſed unum.
Huic ego, non oculos eruo, Galle, duos?

1. *Vt patiar, &c.*] De more ſeculi. Seneca lib. 3. de Benef. cap. 16. *Infunita & antiqua eſt, quæ neſciat matrimonium vocari unius adulterium.* Herald. *Mœchum, unum.*] Ep. 90. lib. 6.

2. *Oculos duos.*] Epigr. 93. lib. 1. verſ. 7. ludit autem in Auxeſi ab *uno* ad *duos*.

In Vetuſtillam. XCIII.

CUm tibi trecenti conſules, Vetuſtilla,

Et

1. *Cum tibi trecenti, &c.*] Eſt invectiva in Vetuſtillam quandam, ſeu ut alii legunt Vetuſtinam, cujus nomen à vetuſtate deducit, quæ in extrema ſenectute virum quærebat. Eſtque totum epigramma hyperbolicum, ut moris eſt huic Poëtæ. *Ramireſ.* Cum numeres 300. vel 150. annos ætatis. namque

Roma-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Et tres capilli, quattuorque ſint dentes,
Pectus cicadæ, cruſculumque formicæ:
Rugoſiorem cum geras ſtola frontem,
Et aranearum caſſibus pares mammas:
Cum comparata rictibus tuis ora
Niliacus habeat crocodilus anguſta,
Meliuſque ranæ garriant Ravennates;
Et Adrianus dulcius culex cantet,
Videaſque quantum noctuæ vident mane,
Et illud oleas, quod viri capellarum;
Et anatis habeas orropygium macræ,
Senemque Cynicum vincat oſſeus cunnus:
Cum te lucerna balneator exſtincta
Admittat inter buſtuarias mœchas,
Cum bruma menſem ſit tibi per Auguſtum,
Regelare nec te peſtilentia poſſit:

Audes

Romanis annorum ratio à pari Coſſ. ſingulis annis creato. eſt autem hyperbole ut hic pleraque.

2. *Et tres capilli, &c.*] Sic ep. 20. lib. 1. & lib. 2. epigr. 41. & lib. 12. epigr. 7.

3. *Cruſculumque.*] Lege cum Grutero, *crus colorque formicæ.* ut ſupra, l. 1. epigr. 96.

4. *Stola frontem.*] Matronarum veſte exteriori in multas plicas rugata.

5. *Aranearum caßibus.*] Pannoſas & flaccidas mammas.

6. *Cum comparata rictibus.*] Mira hyperbole. Vetuſtillæ rictum ineſſe dicit; crocodilo verò ſi cum ea conferatur eſſe os, & idem anguſtum. *Rameſ.*

8. *Ravennates.*] Raucum coxantes in paludibus Ravennæ. Supra epigr. 55.

9. *Adrianus dulcius, &c.*] In Adria, quæ Romanorum colonia in Piceno. Plin. 3. lib. cap. 13. c.

11. *Viri, &c.*] Hirci.

12. *Vropygium macræ.*] Ὀῤῥοπύγιον ſeu ὀῤῥοπύγιον, extremitatem vertebræ, *the rumpe. Sacra ſpina* Iſidoro, Sacri oſſis acumen κόκκυξ. Belg. *Stuÿt.*

13. *Senemque, &c.*] Macie & ſqualore: ſordidi quippe & macilenti fuerunt Cynici.

14. *Exſtincta.*] Viliſſima ſcorta admittebantur extinctis lucernis in balnea, ne poſſent internoſci; quo & ſe non raro conferebant aucupii gratia.

15. *Inter buſtuarias mœchas.*] Animadverto id explicari de mulieribus ad funus deplorandum conductis, quod nequaquam verum eſſe arbitror: quum potius ſignificari vulgaria & diabolaria ſcortilla exiſtimem, inter buſta, atque monumenta pene in propatulo proſtantia: de quibus lib. 1. epigr. 34.

Abſcondunt ſpurcas & monumenta lupas.

Vide Turneb. lib. 13. cap. 19. Vide epigramm. 35. lib. 1. verſ. 8.

16. *Cum bruma, &c.*] Cum eo uſque tibi extinctus ſit naturalis calor, ut vel anni parte calidiſſima frigeas.

17. *Regelare nec te, &c.*] Nec frigiditatem tuam graſſans peſtilenti morbo menſis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Audes ducentas nuptum ire poſt mortes,
Virumque demens cineribus tuis quæris
Prurire. quid! ſarrire ſi velit ſaxum?
Quis conjugem, quis te vocabit uxorem,
Philomelus aviam quam vocaverat nuper?
Quod ſi cadaver exigis tuum ſcalpi:
Sternatur à Coricle clinico lectus,
Thalaſſionem qui tuum decet ſolus,
Uſtorque tedas præferat novæ nuptæ:
Intrare in iſtum ſola fax poteſt cunnum.

menſis poſſit regelare. Sic Seneca ep. 68. *Iam ætas mea contenta eſt ſuo frigore, vix media regelatur æſtate.* & Juven. Sat. 10. verſ. 218. *Febre calet ſola.*

18. *Audes ducentas, &c.*] Maritorum ſcilicet: hyperbolice. Alii legunt *Gaudes.* & pro nuptum ire, *nupturire,* legendum.

19. *Cineribus, &c.*] Qui libidine pruriat in te, quæ jam nihil aliud es quam cadaver. *Vne charogne.*

20. *Sarrire, &c.*] Te ſaxeam exercere. epigr. 32. ſupra.

22. *Philomelus aviam, &c.*] Et ipſe ſenex, quem maritorum ſupremum extuliſti.

24. *Sternatur à Coricle, &c.*] Sandapila tibi conveniet magis quam lectus genialis. Alii leg. *Sternatur à Coride in triclinio lectus,* ſcilicet feralis. Vell. *Sternatur Achoride triclinio lectus.* Vide Joſeph. Scalig. Auſoniar. lect. lib. 2. cap. 4.

25. *Thalaßionem.*] Carmen nuptiis ſolenne apud Romanos, ut Hymenæus apud Græcos. vide epigr. 36. l. 1. vſ. 6.

26. *Vſtorque tedas, &c.*] Magis convenit huic ætati tuæ fax uſtoris qui pyram ſtruat & accendat; quam teda nuptialis ab Hymenæo vel pueris prælata in nuptiis. *Vſtor* Gr. νεκροκαύστης. *uſtrina*, καύστρα νεκρῶν.

In Rufum. XCIV.

ESſe negas coctum leporem, poſciſque flagella.
Mavis Rufe coquum ſcindere, quam leporem.

1. *Eſſe negas, &c.*] Rufus cum vellet leporem in convivas partiri, ſimulavit eſſe crudum; coquum ergò velut iratus invaſit, & loris ſeu flagellis conſcidit. Ludit in voce *ſcindere*, quaſi diceret, mavit ſcindere & lacerare coquum, quam leporem. *Rad.* Vide ep. 13. & 23. ſupr.

In Nævolum. XCV.

NUmquam dicis ave, ſed reddis, Nævole, ſemper,

Quod

1. *Dicis reddis, &c.*] Nævoli cujuſdam faſtum & arrogantiam, increpat, qui ſemper exſpectabat dum à Martiale ſalutaretur, nec ipſe, prior ſalutabat unquam. Comparat in multis utrumque, & oſtendit nulla in re ſe Nævolo eſſe inferiorem; ſola mollitie & turpitudine fatetur eum priorem eſſe. *Ramireſ.* Qui prior ſalutabat, videbatur ſe inferiorem fateri ſalutato.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Quod prior & corvus dicere ſæpe ſolet.
Cur hoc expectas à me rogo, Nævole, dicas:
Nam puto, nec melior, Nævole, nec prior es.
Præmia laudato tribuit mihi Cæſar uterque,
Natorumque dedit jura paterna trium.
Ore legor multo, notumque per oppida nomen
Non expectato dat mihi fama rogo.
Eſt & in hoc aliquid: vidit me Roma tribunum,
Et ſedeo qua te ſuſcitat Oceanus.
Quot mihi Cæſareo facti ſunt munere cives,
Nec famulos totidem ſuſpicor eſſe tibi.
Sed pædicaris: ſed pulchre, Nævole, ceves:
Jam jam ſic prior es, Nævole. vincis. ave.

2. *Corvus dicere, &c.*] Humanas imitari voces edoctus ſalutator. ep. 74. lib. 14. Alii legunt: *Quod prior & Curius, &c.* quaſi per Synechd. Curium poneret pro quovis nobili & gravi viro. Tum pro *Expectas*, alii leg. *exſpectes*.

5. *Præmia natorumque, &c.*] Epigramm. 91. & 92. lib. 2. *Vterque.*] Titus & Domitianus.

8. *Non expectato, &c.*] Mihi vivo. ut epigr. 1. lib. 1.

9. *Tribunum.*] Honorarium nempe, ut & equitem, ex munere Cæſ. non cenſu.

10. *Et ſedeo qua, &c.*] Et intra 14. gradus ſedeo ſpectator, unde te non equeſtrem amovent & excitant Oceanus & Lectius deſignatores, qui diſponendis ordinibus in theatro præerant, epigramm. 36. lib. 5. & epigramm. 9. lib. 6.

11. *Quot mihi, &c.*] Pluribus impetravi à Cæſ. jus civitatis, quam tu habes famulos.

14. *Sic prior es, &c.*] Non honore prior es, ſed loco, dum inclinaris, *ſignore ſi.* Alii leg. *Iam jam tu prior es.*

In Gargilium. XCVI.

Lingis, non futuis meam puellam:
Et garris quaſi mœchus, & fututor.
Si te prendero, Gargili, tacebis.

Ad

2. *Garris tacebis.*] Verbis præ te fers eſſe te. Neque enim ſermoni vacabit lingua, turpi miniſterio verſata. vel tibi morigero obſtruetur os. ut ep. 47. lib. 2. verſ. 4. *Si te prendero, Gargili, tacebis.* linguam abſcindam. Deprehenſis enim ea pars auferebatur, qua peccarunt. Rutgerſ. lib. 6. cap. 11.

2. *Car-*

Ad Rufum. XCVII.

NE legat hunc Chione, mando tibi, Rufe, libellum:
Carmine læſa meo eſt; lædere & illa poteſt.

2. *Carmine, &c.*] Supra epigr. 34. 82. 86. *Lædere, &c.*] Epigr. 81. ſupra, verſ. ultimo.

In Sabellum. XCVIII.

SIt culus tibi quam macer, requiris?
Pædicare potes, Sabelle, culo.

2. *Pædicare potes, &c.*] Præ macie in tantum prominet ὀρρoπύγιον. modo epigr. 92. verſ. 12.

Ad cerdonem. XCIX.

IRaſci noſtro non debes, cerdo, libello.
Ars tua, non vita eſt carmine læſa meo.
Innocuos permitte ſales. cur ludere nobis
Non liceat, licuit ſi jugulare tibi?

1. *Iraſci noſtro, &c.*] In Cerdonem, quem ſupra epigr. 16. & 58. inſectatus fuerat, quod gladiatorium munus dediſſet. Petitque ut impune ſibi liceat jocari; cum impune liceat ſutori jugulare, id eſt, dare ea munera, ubi homines jugulentur. *Ramireſ.*

2. *Ars carmine, &c.*] Supra ep. 16. & 58.

4. *Iugulare tibi.*] Munera edere, & verſo pollice vulgi, quemlibet occidere familiariter.

Ad Rufum. C.

CUrſorem ſextâ tibi, Rufe, remiſimus horâ,
Carmina quem madidum noſtra tuliſſe reor.
Imbribus immodicis cœlum nam forte ruebat.
Non aliter mitti debuit iſte liber.

1. *Curſorem ſextâ tibi, &c.*] Miſerat Poëta curſorem cum carminibus perferendum ad Rufum; quo tempore valde pluit. Non aliter ait mittendum fuiſſe librum illum, quod mala carmina digna erant, quæ aqua & ſpongia delerentur: ut lib. 4. epigr. 10.

Curre, ſed inſtructum comitetur Punica librum
Spongia, muneribus convenit illa meis.

Curſor, ſervus ταχυδρόμος. Supra epigr. 47. verſ. 14.

4. *Non aliter mitti, &c.*] Extenuat carmina ſua, quaſi digna ſint litura. ſic epigr. 59. lib. 9. & epigr. 10. lib. 4. & forte epigr. 6. lib. 1.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

M. VALERII MARTIALIS EPIGRAMMATVM LIBER IV.

De natali Domitiani. I.

CÆſaris alma dies, & luce ſacratior illâ,
Conſcia Dictæum qua tulit Ida Jovem,
Longa precor, Pylioque veni numeroſior ævo,
Semper & hoc vultu, vel meliore nite.
Hic colat Albano Tritonida cultus in auro,
Perque manus tantas plurima quercus eat.
Hic colat ingenti redeuntia ſecula luſtro,

Et

1. A*lma dies.*] Celebrat natalem Domitiani diem; politiſſimo epigrammate; & adjungit precationem pro vita & incolumitate Imperatoris. *Ramireſ. Dies.*] Natalis Domitiani, qui 9. Kal. Novemb. Suet. cap. 1. Domit. *Luce, &c.*] Jovis natali ſacratior. *Adulatorie.*

2. *Dictæum qua, &c.*] In Idam Cretæ montem vel ipſa Rhea ſeceſſiſſe, vel filium Jovem clam alendum Curetibus & nymphis tradidiſſe fingitur, ne à patre Saturno παιδοτρώκτῃ voraretur. eſt & Dicte mons Cretæ.

3. *Pylioque veni, &c.*] Numeroſior quam Neſtori ſuus natalis.

4. *Hoc vultu, &c.*] Feliciter ut nunc, vel etiam felicius.

5. *Hic colat Albano, &c.*] Domitianus diu celebret annua Minervæ (quam ſuperſtitioſe coluit) quinquatria, quæ ipſe inſtituit in arvo Albano. vide Sueton. Domit. cap. 4. *Cultus in.*] Redimitus auro, vel & ipſe Deus ac Dominus, ſic enim ſe coli voluit. alii leg. *multus*, id eſt, frequens, totus: *recte. Auro quercus eat.*] Sunt qui *arvo* malint. ego retinuerim *auro* retulerimque ad auream coronam qua redimitus Domit. certaminibus Poëtarum & Oratorum, ſcenicisque ludis præſidebat, atque Victores ornavit coronis quernis epigr. 54. infra, & epigr 82. lib. 8. & Juvenal. Sat. 6. verſ. 386. Notum etiam quernam coronam civicam eſſe, quam per adulationem primum conceſſerunt Auguſto, quod cives univerſos ſervaſſet. Eſt in nummis ejus cum inſcriptione intra coronam ipſam, OB CIVES SERVATOS, quam pro foribus poſitam fuiſſe Auguſto docet Dion, & Ovid. 2. Metamorph.

Poſtibus Auguſtis eadem fidiſſima cuſtos
Ante fores ſtabis mediamque tuebere quercum.

Quod Tiberius recuſavit, teſte Tranquillo, cap. 26. Hac modeſtia uſi non ſunt peſſimi alii Cæſares; in quorum nummis, ut in Auguſti, cernitur hæc querna corona. *Ramireſ.*

6. *Manus tantas, &c.*] Cæſ. Domitiani. cujus manum epigr. 8. infra vocat. *Ingentem.*

7. *Hic colat ingenti, &c.*] Domit. celebret ludos ſeculares. (vide Sueton. cap. 4. Domitian. & Cenſorinum de die natali) qui centeſimo quoquo anno cele-

Et quæ Romuleus ſacra Terentus habet.
Magna quidem, Superi, petimus, ſed debita terris.
Pro tanto quæ ſunt improba vota Deo?

celebrabantur. Et quia luſtrum & ſæcularis annus concurrebant, poëta vocat *ingens luſtrum*: quamquam quintus quoque annus per ſe *Magnus* ſit appellatus, & *longum* appellat *luſtrum*, quod proprium eſt quinque annorum. reſpicit item cenſuram quam aſſumpſit ſibi Domitianus. Sueton. cap. 8. cenſoris autem erat condere luſtrum.

8. *Quæ Romuleus, &c.*] Sacra quæ fiebant ad aram Ditis in Campo Martio, ludis ipſis ſecularibus. Val. Mar. lib. 2. cap. 4. vide Ang. Politiani Miſcellan. cap. 58. vide epigr. 63. lib. 10. verſ. 3. Vel dicit Poëta, *Sacra Terentus habet*, quia ante ludos, Terenti ſacrificabant, vide lib. 10. epigrammatum 43. De hac voce *Terentus* (non Tarentus) multa Rutgerſius lib. IV. Var. cap. 10.

9. *Sed debita terris.*] Sub hujus imperio, qui non pauca ſtruxit templa, multa refecit.

10. *Pro tanto quæ, &c.*] Nullæ preces iniquæ, nullæ non probandæ quæ pro Deo, & Domino noſtro Domitiano ſuſcipiuntur. Et pro *ſunt*, legunt alii *ſint*.

* De Horatio. II.

SPectabat modo ſolus inter omnes
Nigris munus Horatius lacernis,
Cum plebs, & minor ordo, maximuſque
Sancto cum duce candidus ſederet.
Toto nix cecidit repente cælo:
Albis ſpectat Horatius lacernis.

De

* Lepida narratiuncula de Horatio quodam, publicos ludos nigris lacernis ſpectante, quum Imperator & populus omnis cum candidis veſtibus aſſideret; nam ſubito decidente nive, nigræ illæ lacernæ, albæ factæ ſunt. *Ramireſ.*

2. *Nigris lacernis.*] In togis enim ſpectabant, non in lacernis, niſi pluviali tempore, & tum togis lacernas, penulas, aliaſque veſtes craſſas, vel pluviæ, vel frigoris arcendi cauſſa ſuperinducebant. *Munus, &c.*] Forte naumachias, quas inter maximos imbres exhibuit Domitianus cap. 4. Suetonius. Verum quidem eſt *munus* accipi pro omni genere ſpectaculorum; ſæpiuſculè autem prò munere gladiatorio; cujus editor, *munerarius* dicitur. Hic tamen naumachias intelligit.

3. *Minor ordo.*] Equeſtris. *Maximuſque.*] Senatorius.

4. *Sancto cum duce.*] Quia ſummo magiſtratu; quia pro Deo ſe haberi voluit: quia æquus (ut Poëtæ placet) princeps. *Candidus ſederet.*] Albati ſedebant omnes & togati in ludis epigr. 137. lib. 14.

6. *Albis ſpectat, &c.*] Dubio procul inique tulerunt Dii, pulla aſſediſſe ludis à Dom. editis Horatium, atque adeo ſubita nive perpluiſſe hominem ut albatus, cæteris aſſimilaretur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De Nivibus. III.

ADſpice quam denſum tacitarum vellus aquarum
Defluat in vultus Cæſaris, inque ſinus.
Indulget tamen ille Jovi, nec vertice moto
Concretas pigro frigore ridet aquas,
Sidus Hyperborei ſolitus laſſare Bootæ,
Et madidis Helicen diſſimulare comis.
Qui ſiccis laſcivit aquis, & ab æthere ludit;
Suſpicor has pueri Cæſaris eſſe nives.

1. *Tacitarum.*] De iiſdem nivibus eſt hoc epigramma; ubi laudat Domitiani conſtantiam, qui decidente nive, immoto vultu ludos ſpectaret: & ultimo dicit ſe ſuſpicari, à filio Cæſaris, mortuo jam & conſecrato, nives demiſſas fuiſſe ludi cauſſa. *Ramireſ. Tacitar.*] Quæ nullo ſtrepitu ingruunt, ut grando & imber. *Vellus aquarum.*] Nivem Græci vocant ἐριῶδες ὕδωρ. Arnob. 2. 11. *plumeas cruſtulas & nives plumeas. Qui dat nivem ſicut lanam.* Pſaltes. *Vellus* dicit; quia nix cadens ſimilis lanæ.

3. *Indulget tamen, &c.*] Domit. tamen ut plene operaretur, nec ludos hoſce in Jovis forte honorem inſtitutos impediret, ſuſtinuit ſub ningente Jove, id eſt, aëre, permanere. Sic Sueton. Dom. cap. 4.

4. *Concretas aquas.*] Nives. Periphraſis Philoſophica. *Ridet.*] Heraldus hunc locum ſuſpicatur, & legit vel *Reicit* pro *rejicit.* vel *ne vertice moto Concretas pigro frigore tardet aquas.* retineo tamen *Ridet* & expono *non curat*: ut infra epigr. 19. verſ. 11.

5. *Sidus Hyperborei, &c.*] Qui vel à puero (namque pene puer contra Cattos, & poſtea Sarmatas ac Dacos depugnaverat. Sueton. cap. 2. Domit.) didicerat tolerare, immo patientia fatigare frigus ſub gelido Septentrione. *Hyperborei.*] Septentrionalis. *Bootæ.*] Sideris quod Urſam majorem inſequi videtur, qui & Arctophyl. è 20 ſtellis.

6. *Helicen.*] Frigus, imbres, nives Boreales, qua ſita eſt Helice urſa major, è 27. ſtellis. *Diſſimulare comis.*] Præ ſe ferre, non commoveri.

7. *Qui.*] Heraldus legit *Quis*, &c? interrogative. *Siccis aquis, &c.*] Nive, ex aquis concreta.

8. *Suſpicor has, &c.*] Adulatorie innuit nives has immiſſas à puero Domitiani, quem tulerat ex Domitia Auguſta, nuper extincto & in Deorum album relato.

* In Baſſam. IV.

QUod ſiccæ redolet palus lacunæ,
Crudarum nebulæ quod Albularum,

Piſci-

* Baſſæ cujuſdam graveolentiam deſcribit, inductione & contentione rerum graviſſimum odorem exſpirantium.

1. *Quod ſiccæ, &c.*] Vide hujuſmodi hyperbolicas collationes. ep. 93. lib. 6. Anthol. lib. 2. cap. 14.

2. *Crudarum, &c.*] Tetrum vaporem & mephitim ex ſulphureis aquis exhalantium: quaſi non bene à ſolis radiis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Piſcinæ vetus aura quod marinæ,
Quod preſſa piger hircus in capella,
Laſſi bardiaci os quod evocati,
Quod bis murice vellus inquinatum,
Quod jejunia ſabbatariorum,

Mæſto-

diis concoctarum. epigr. 13. lib. 1. verſ. 2. *Crudarum* autem dixit, propterea quod illæ nebulæ mane excitantur, antequam Solis radiis veluti decoquantur aquæ, & matutino tempore ſint veluti crudæ, id eſt, non coctæ ſolis ardore: nam calor meridiei, diſcutit nebulas illas, & etiam earum graveolentiam. *Ramireſ.* *Albularum.*] Ad planitiem Tiburi ſubjectam, ſcaturiunt aquæ gelidæ, quæ à colore lacteo, quem à venis habent ſulphureis, *Albulæ* dicuntur, ut lib. 1. epigr. 13. dictum.

Canaque ſulfureis Albula fumat aquis.

3. *Piſcinæ, &c.*] E balnei piſcina quæ aquæ fœtentis eſt, & quaſi marinæ. Auguſtin. princip. Dialect. cap. 6. *Piſcinæ vetus, &c.*] Vel per Hypallagen, Pro, quod redolet aura piſcinæ marinæ veteris: nam aqua marina, ſi corrumpatur, quod craſſior ſit cæteris aquis, pejus olet. *Ramireſ.*

4. *Quod preſſa piger.*] Quando diu in coitu immoratur, & ut lib. 3. epigramm. XCIII. dixit:

Et illud oleas quod viri capellarum.

Idem.

5. *Laßi.*] Longa militia & provecta ætate. Junius legit *Lazi*, qui Scythiæ pop. *Bardiaci os.*] Militis barbari, cui gravis animæ odor. Bardiæi autem Illyrici populi, quorum opera ad crudelia ſua miniſteria uſus eſt Marius. Plutarch. Mar. gravis autem illi odor ab excubiis caſtrenſibus. *Laßi Bardaïcus quod evocati.*] Sic legendum cenſet Salmaſius: nam *Bardaïcus à Bardæus*, ut *archaicus* ab ἀρχαῖος, &c. Bardæi populi ſunt Illyrici, à quibus iſtæ Bardaici cuculli. horum Gloſſæ mentionem habent. *Bardæi*, Ἰλλύριοι δοῦλοι, οἱ δ' ἀγωνισάμενοι ὑπὲρ τῆς Ἰταλίας κατὰ Κίννου καὶ Μαρίου στρατευσάμενοι, &c. Ptolemæo dicuntur Οὐαρδαῖοι. Verum, cum inter res malè olentes Bardaïcum militis, Martialis ponat; incertum, utrum de calceo intelligat, an de cucullo? verum *cucullos* etiam pedum invenio appellatos, qui *cucullopedones*, & *pedo cuculli* dicebantur. horum habetur mentio in Notis Tironis & Senecæ. Sic Græcis πῖλος & pedum & capitis dicitur. & apud Heſiodum πῖλοι etiam ſunt *pedules*. Similiter Latinis *cudo* utrumque ſignificabat, & galerum vel pileum, & pedule. nam *cudo* eſt πῖλος, à cudendo. *cudere* autem eſt ferire & tundere. hinc quod tundendo & feriendo ex pilis coactis & conciliatis quaſi cuderentur, dicti cudones. *udones* tamen pro cudonibus de pedulibus dixere. ſed udo & cudo idem. *Salmaſius.* Turneb. lib. 25. cap. 24. *Evocati.*] Veterani & emeriti militis, qui expletis ſtipendiis, gratia tamen vel mercede evocabatur ad militiam.

6. *Bis murice, &c.*] *Veſtes murice olidas*, dixerat epigr. 50. lib. 1. à lotio fortaſſe quo temperabatur purpura. quod innuere videtur. Plinius lib. 9. cap. 34. & hoc nomine Philænim purpureis delectatam veſtibus, arguit l. 9. epigr. 69. vitii non abſimilis illius quod Bœtico objicit epigr. 76. lib. 3. Vide & Turneb. Adverſ. lib. IX. cap. 5.

7. *Iejunia ſabbatariorum mæſtorum, &c.*] Judæi ſabbata religioſiſſime colebant & dies ſeptimanæ à ſabbato numerabant. *fœtentes* eos appellat Am. Marcellinus lib. 2. ob jejunia quæ quidem religioſius obſervabant; jejunis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Mæſtorum quod anhelitus reorum,
Quod ſpurcæ moriens lucerna Ledæ,
Quod ceromata fæce de Sabina,
Quod vulpis fuga, viperæ cubile,
Mallem, quam quod oles, olere Baſſa.

autem non raro fœtet anima, ut & quibus cura & ſolicitudine avocatur ſtomachi calor, quo minus coquatur cibus.

9. *Moriens lucerna.*] Dum extinguitur aut moritur. *The ſnuffe. Ledæ.*] Al. *tedæ.* quod non probo. retineo *Ledæ*, id eſt meretricis, ut lib. 3. epigr. 81. proſtabant autem meretrices ad lucernas. Horat. Satyr. 7. lib. 2. Juvenal. ſat. 6. verſ. 132.

10. *Ceromata fæce, &c.*] Unguenta ex luto & oleo quo luctantes ungebantur, epigrammate 57. lib. 3. verſ. 25. ſeu amurca olei Sabini, quæ male olebant.

11. *Fuga, viperæ.*] Per Metonym. Pro lotio à vulpe fugiente in canes urgentes fuſo. *Cubile.*]Quod & male olet.

12. *Mallem, quam quod, &c.*] Colinæus legit, *Malles*, ſed minus rectè. *Quam quod oles, &c.*] Illa omnia à corruptione, tu ab interno, nec nominando vitio graveolentiam hanc contraxiſti. Et non tantum dicit, gravius illum olere, his omnibus quæ enumeravit: ſed quod ea ipſa mallet olere, quam quod olet.

Ad Fabianum. V.

Vir bonus & pauper, linguaque & pectore verus,
Quid tibi vis, urbem qui, Fabiane, petis?
Qui nec leno potes, nec commeſſator haberi,
Nec pavidos triſti voce citare reos:
Nec potes uxorem cari corrumpere amici:
Nec potes algentes arrigere ad vetulas:
Vendere nec vanos circa Pallatia fumos:

Plau-

1. *Vir bonus & pauper, &c.*] Brevis ſatyra eſt hoc epigramma, quo lepido figmento carpit Romanorum mores: fingit enim Fabianum pauperem, bonum & ſimplicem virum, Romam petere; ubi non erat locus hujuſmodi moribus, prædicitque ei fore, ut nunquam dives ſit futurus. *Ramireſ.* Vide ep. 38. lib. 3.

3. *Qui nec leno.*] Qui nec proſtituere ſervos, ſervaſque ad quæſtum potes, &c. *Commeſſator haberi.*] Gulo immodicus & popino.

4. *Nec pavidos, &c.*] Nec fungi officio præconum; qui fere ſcurræ.

6. *Arrigere ad vetulas.*] Quæ optima *ſummi Nunc via proceſſus*, &c. Juvenal. Satyr. 1. verſ. 39. *Algentes* dixit, quod jam penè extincto naturæ calore algeant anus: ut ſuprà de Vetuſtina lib. 3. epigramm. XCII.

Regelare nec te peſtilentia poßit.

7. *Vendere nec vanos, &c.*] Principis benevolentiæ ſpem pretio vendere, quod faciunt aulici commendationis officia ementiti. vide Lamprid. in vita Heliogabili de Zotico & in vita Alex. Severi de Thurini Voconii ſupplicio. Tum etiam, res inanes, mendacia gerras, logos, nugas tractare & narrare, eſt *fumos vendere.* & pro *circa* alii *circum* legunt.

8. *Plau-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Plaudere nec Cano, plaudere nec Glaphyro.
Unde miſer vives? homo fidus, certus amicus.
Hoc nihil eſt. nunquam ſic Philomelus eris.

8. *Plaudere.*] Citharœdi enim quum placebant, plauſu excipiebantur. *Cano, Glaphyro.*] Choraulæ, nec Citharœdo, qui tum in pretio, epigr. 4. lib. 3.

9. *Unde miſer vives?*] His artibus honeſtis, quibus in urbe locus nullus, hic non vives; niſi caſu vivere potes; ut dixit ſupra de Sexto: *Si bonus es, caſu vivere Sexte potes. Homo fidus, &c.*] Ex perſona Fabiani. dicentis, *Homo fidus* ſum, *certus amicus*, amabor ab omnibus.

10. *Hoc nihil eſt.*] *Poëta reſpondet. Nunquam, &c.*] Ex honeſtis artibus nunquam attinges cenſus Glaph. citharœdi. epigr. 4. lib. 3. Philomelum ergo poſuit pro citharœdo ditiſſimo: de quo ſupra lib. 3. epigr. 31.

Plus habuit Didymus, plus Philomelus habet.

* In Maliſianum. VI.

CRedi virgine caſtior pudica,
Et frontis teneræ cupis videri,
Cum ſis improbior, Maliſiane,
Quam qui compoſitos metro Tibullî,
In Stellæ recitat domo libellos.

* Maliſianum, vel ut alii volunt Maſſilianum, qui ſimulabat pudicitiam & caſtitatem, quum improbus omnino eſſet, carpit, & comparat cum quodam Elegiarum recitatore improbiſſimo. *Ramireſ.*

2. *Teneræ, &c.*] Non perfrictæ, ſed qualis teneræ eſt ætatis, integræ, caſtæ, pudicæ.

4. *Quam qui compoſitos.*] Quam neſcio quis recitator elegiarum. ſunt qui hîc perſtringi putant Arginum Stellæ puerum. de quo epigr. 14. lib. 7. ſed non veriſimile. *Metro Tibulli.*] Elegiaco. vel puro Jambico quo Tibullus Priapeja quædam ſcripſit.

5. *In ſtellæ recitat, &c.*] Hoc intelligi volunt de Stellæ puero quodam formoſo, qui domini verſus recitare & aſſiduè cantillare ſoleret. Sed ego exiſtimo poëtam, aliquem notæ improbitatis, hic perſtringere. Recitari in alienis ædibus conductis vel commodatis ſolitum eſt. *Maculonus commodat ædes.* Juvenal. Satyr. 7. Nec ædes alienas mutuabantur ſolum, verum & auditorium exſtruebant & inſtruebant, conductis ſubſelliis. Juvenal. ibid. *Herald.*

* Ad Hyllum. VII.

CUr here quod dederas, hodie, puer Hylle, negaſti?
Durus tam ſubito, qui modo mitis eras?

Sed

* Accuſat Hylum puerum inconſtantiæ, qui quod uno die dederat, ſequenti negavit; cauſſabatur annos barbamque quæ emeritum jam facere debebant eum. Hoc factum eſſe una nocte ridet Poëta. *Ramireſ.*

1. *Here.*] Heri epigr. 44. lib. 1. verſ. 1. *Quod dederas, &c.*] Tui copiam,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Sed jam cauſſaris barbamque, annoſque, piloſque:
O nox quam longa es, quæ facis una ſenem!
Quid nos derides? here qui puer, Hylle, fuiſti,
Dic nobis, hodie qua ratione vir es?

3. *Barbamque, annoſque, piloſque.*] Quæ te emeritum reddiderint.

5. *Puer, &c.*] Patiendo.
6. *Vir es?*] Faciendo, ut ep. 42. infra.

* Ad Euphemum. VIII.

PRima ſalutantes atque altera continet hora;
Exercet raucos tertia cauſſidicos.
In quinctam varios extendit Roma labores:
Sexta quies laſſis, ſeptima finis erit.
Sufficit in nonam nitidis octava palæſtris;
Imperat exſtructos frangere nona toros.
Hora libellorum decima eſt, Eupheme, meorum;
Temperat ambroſias cum tua cura dapes;

Et

* Petit ab Euphemo exſtructore menſæ Domitiani, ut ſua carmina legi jubeat Imperatori, commodiſſimo tempore, id eſt, hora cœnæ, quum jam ceperit incaleſcere mero: quod ut faciat, præmittit horarum ante cœnam, totius diei diſtributionem. *Ramireſ.*

1. *Prima.*] Prima quæ illuceſcentem excipit diem artificialem; & ſecunda, qua portabatur moleſtum illud AVE, de quo in multis ſup. epigrammatis dictum, & ſæpius dicendum. De antiquorum horis vide Raderum in hoc epigramma. *Salutantes.*] Clientes ſalutantes patronos. Juv. Sat. 1. verſ. 127. *Hora.*] Inæqualis, planetaria.

2. *Exercet, &c.*] Tertia aguntur cauſſæ.

3. *Varios labores.*] Suas quiſque occupationes.

4. *Sexta quies laſſis, &c.*] Interjungunt qui laſſi ſunt ſexta, opus reſumpturi ſeptimâ finiendum. Quietem ergo à labore uſurpabant non omnes hora ſexta; ſed tantum laſſi, qui velut interjungebant uſque ad ſeptimam; à ſeptima in octavam hi lavabantur: quamvis in hoc epigrammate nulla lotionis mentio. Ab octava in nonam palæſtritæ ſe exercebant, quorum exercitationi aderant frequentes ſpectatores uſque ad nonam, qua monebantur cœnatum ire. *Ramireſ.*

5. *Nitidis, &c.*] Exercitationibus & balneis. quorum, æſtate, octava; hyeme, nona erat hora. Plinius lib. 3. cap. 1.

6. *Exſtructos, &c.*] Lectos ſternere, & toros compoſitos diſturbare iis inſidendo, id eſt, cœnare. nona quidem, æſtate: hyeme, decima. Alii, *excelſos.*

7. *Hora libellorum, &c.*] Saturis & mero jam incaleſcentibus lectitare inter pocula uſitatum. petit itaque Poëta ab Euphemo menſæ Domitiani modiperatore vel extructore, ut oportuno hoc tempore, ſua carmina Imperatori offerat.

8. *Temperat.*] Veluti modiperator & ſtructor infers, quando & quoties tibi viſum. *Ambroſias, nectare, &c.*] Deum inſinuat Domitianum, adulatorie, vinum illi & dapes Deorum attribuens.

10. *In-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Et bonus æthereo laxatur nectare Cæſar,
Ingentique tenet pocula parca manu.
Tunc admitte jocos : greſſu timet ire licenti
Ad matutinum noſtra Thalia Jovem.

10. *Ingentique,&c.*] Cæſarea, divina, & ἀντίθετον τῷ *parca*, id eſt, modica : & Domitianum palpat, quaſi parce biberet.

11. *Tunc admitte jocos.*] Hæc hora eſt & tempus legendi jocoſorum carminum. epigr. 19. lib. 10. verſ. 19. *Greſſu timet, &c.*] Veretur jocoſa mea florida & conviviis apta Muſa libere aggredi divinum Imperatorem, rebus ſeriis & gravibus occupatum matutino tempore, & ante cœnam. Alii leg. *greſſum metire licebit.* alii *licenter :* alii denique *greſſu metire licenti.*

* In Fabullam. IX.

SOtæ filia Clinici, Fabulla,
Deſerto ſequeris Clitum marito,
Et donas, & amas, ἔχεις ἀσώτως.

* Fabulla quædam Sotæ medici filia, deſerto marito, qui cum eam pater conjunxerat, ſequebatur Clytum quendam mæchum, quem perdite amabat, & luxurioſè cum eo vivebat. Utiturque joco in ambiguo, in adverbio ἀσώτως, quod ſignificat *prodigialiter.*

1. *Sotæ filia, &c.*] Pater tuus ex re nactus eſt nomen Sotam, ut qui alios ad ſalutem arte ſua reſtituerit. vide quam tu degeneres à patre, quæ deſerto marito mœchum ſequuta ἀσώτως ἔχεις, & ſalute tua neglecta te is perditum. quid ſit ἄσωτος docet Ariſt. 4. Ethic: Nicomed. cap. 1. Itaque ἔχεις ἀσώτως, eſt, geris te non ut filia Sotæ : at propriè, geris te ut prodiga & luxurioſa. Patrem autem *Clinicum* nominavit, id eſt, medicum, ut ſupra dictum. lib. 1. epigr. 31. *Ramireſ.*

* Ad Fauſtinum. X.

DUm novus eſt, neque adhuc raſa mihi fronte libellus,
Pagina dum tangi non bene ſicca timet :
I puer, & caro perfer leve munus amico,
Qui meruit nugas primus habere meas.
Curre, ſed inſtructus ; comitetur Punica librum
Spon-

* Recens compoſitum opus Fauſtino familiari ſuo mittit ; quod velut inelaboratum, non ſtilo emendandum, ſed ſpongia delendum totum ait, ſi corrigendum ſit. *Rad.*

1. *Neque adhuc raſa.*] Nondum pumice levigatus. lib. 1. epigrammate 67. verſ. 10.

4. *Nugas, &c.*] Carmina hæc mea. *modeſte.*

5. *Curre,&c.*] Al. *Curre ; ſed inſtructum comitetur pumice librum Spongia :* ut vel probatus pumice poliatur ; vel damnatus ſpongia deleatur. *Punica.*] Quoniam ex Africa præſtantiores ſpongiæ mittebantur. Plin. lib. 9. cap. 45.

8. *Una*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Spongia : muneribus convenit illa meis.
Non poſſunt noſtros multæ, Fauſtine, lituræ
Emendare jocos : una litura poteſt.

8. *Una litura poteſt.*] Emendationi libri mei melius conſules cuncta ſimul delendo, quam ſingula corrigendo. primas autem meditationes membranis codicillis ac pugillaribus veteres inſcribebant, quas correctas in chartas tranſcribebant, vel improbatas ſpongia delebant. unde jocoſe Auguſtus reſpondit, tragœdiam ſuam Ajacem *in ſpongiam incubuiſſe.* Sueton. cap. 85. Auguſtus Σπόγγος, ἀκεστορίη πλαζομένης γραφίδος.

In Ant. Saturninum. XI.

DUm nimium vano tumefactus nomine gaudes,
Et Saturninum te miſer eſſe pudet :
Impia Parrhaſiâ moviſti bella ſub urſâ,
Qualia qui Phariæ conjugis arma tulit.
Exciderat ne adeo fatum tibi nominis hujus,
Obruit Actiaci quod gravis ira freti?
An tibi promiſit Rhenus, quod non dedit illi Nilus,

1. *Dum nimium vano, &c.*] L. Antonius Saturninus Domitiani ſævitia & verborum injuriâ (ut ſcribit Aurelius Victor) accenſus, bellum civile in Germania ſuperiori cui præſidebat movit, captus poſtea fuit & interfectus. arguit ipſum Poëta ab utriuſque nominis omine id molitum fuiſſe; utrunque vero mali ominis & lethale extitiſſe.

2. *Saturninum te miſer, &c.*] Antonius eſſe vis, non Saturninus. orbis totius imperium affectas, pudet eſſe præſidem tantum Germaniæ; quaſi dicat, Saturninum voluiſſe Antonium eſſe, Antonium noluiſſe Saturninum: cum tamen idem fuerit Antonius Saturninus. Saturninus autem Tribunus plebis tantum fuerat; Antonius autem Triumvir, totumque orbem cum Auguſto & Lepido diviſerat. De ſeditionibus Saturnini, vide Florum lib. 3. cap. 16. *Rad.*

3. *Parrhaſiâ moviſti, &c.*] In Germania quæ Septentrionem ſpectat, ubi Caliſto Lycaonis filia à Parrhaſia urbe Arcadiæ in urſæ majoris ſidus verſa fulget.

4. *Qui.*] Antonius triumvir. *Phariæ, &c.*] Cleopatræ reginæ Ægypti, cujus Pharos inſula.

5. *Exciderat ne adeo, &c.*] An non meminiſti quam malo omine tibi foret imitandus Antonius, qui ad Actium Epiri promontorium ab Auguſto navali prælio devictus cum Cleopatra fugit in Ægyptum, ubi ſe interfecit?

6. *Ira freti.*] Per Metonym. quia iratum ferebat Cæſarem.

7. *An tibi promiſit, &c.*] An tu Germaniæ viribus fretus ſperaſti victoriam, quam ille non aſſecutus eſt Ægypti copiis nixus? *Rhenus.*] Mallem, inquit Raderus, pro Rheno poſuiſſet Danubium, ad quem prælium eſt factum, ut Sueton. teſtatur: ſed quia Rhenus eſt in Germania, flumen pro flumine poſuit.

8. *Ar-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Nilus, & Arctois plus licuiſſet aquis?
Ille etiam noſtris Antonius occidit armis;
Qui tibi collatus, perfide, Cæſar erat.

8. *Arctois aquis.*] Fluminibus Germaniæ.

9. *Ille, &c.*] Emphatice. ille triumvir tibi præſidi collatus videri poſſet Imperator, victus tamen. de Greſſio moliente quiddam altius quam ipſum decuit, idque ἀλόγοις ἀστρολόγοις freto, vide ep. Pallada Anthol. l.2. c.48. Pro *Ille etiam*, Gruterus mallet, ſi liceret per membranaceos, *Ille tamen.*

In Thaidem. XII.

NUlli, Thai, negas. ſed ſi te non pudet iſtud,
Hoc ſaltem pudeat, Thai, negare nihil.

2. *Negare nihil.*] Omni impudicitiæ generi expon. ep. 81. & 72. lib. 12. & ep. 50. lib. 11.

* Ad Rufum de nuptiis Pudentis, & Claudiæ Peregrinæ. XIII.

CLaudia, Rufe, meo nubit Peregrina Pudenti:
Macte eſto tedis ô Hymenæe tuis.
Tam bene rara ſuo miſcentur cinnama nardo,
Maſſica Theſeis tam bene vina favis.

Nec

* Felix connubium precatur Pudenti & Claudiæ. Scribend. *Peregrina.* eſt enim proprium iſtius mulieris nomen. Rutgerſ.

1. *Meo, &c.*] Amico. infra epigr. 29. & lib. 7. ep. 96. & lib. 6. ep. 58. &c.

2. *Macte eſto, &c.*] Auctus eſto, novorum honorum nuptialium cumulo. Verbum ergò ſacrorum eſt, καθ' εὐφημισμὸν dictum, quaſi magis auctum. Quoties enim tus aut vinum ſuper victimam fundebatur, dicebant, *mactus eſt taurus vino vel thure*, hoc eſt, cumulata eſt hoſtia & magis aucta. Inde ad eos, qui virtute vel honoribus aucti ſunt, transfertur. *Rad. Hymenæe tuis.*] Nuptiarum præſes. Ἀπὸ τοῦ ὑμνεῖν ὅτε ἂν συνοικίζεται ἀνὴρ γυναικί. Vel à membranula illa, quæ Virginibus in primo Veneris aditu rumpitur. Alii ad hiſtoriam de Hymenæo quodam Argivo referunt, & ab ejus (quod virginibus Atticis à Pelaſgis raptis præſtiterat) ſubſidio, inſtitutum ferunt hymnum, qui *Hymenæus* dicitur, qualis Romanis *Thalaſſio.* Farnab.

3. *Tam bene rara, &c.*] Quam ſuaviter miſc. cin. nardo, &c. tam feliciter jungitur Claudia Pudenti.

4. *Maſſica Theſeis, &c.*] Quam dulciter in mulſo conficiendo miſcetur Maſſicum ſeu Falernum melle Attico. Heraldus vult, non mulſum inde fieri; ſed Falernum ſeu vinum fortius & aſperius, melle tantum temperari: idque docet ex Virgil. IV. Georg.

Dulcia mella premes, nec tantum dulcia quantum.;
Et liquida & durum Bacchi domitura ſaporem.

Theſeis.] Atticis. Theſeus autem Athenienſium rex.

5. *Nec*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Nec melius teneris junguntur vitibus ulmi,
Nec plus lotos aquas, litora myrtus amat.
Candida perpetuo reſide, Concordia, lecto,
Tamque pari ſemper ſit Venus æqua jugo.
Diligat illa ſenem quondam: ſed & ipſa marito,
Tunc quoque cum fuerit, non videatur anus.

5. *Nec melius, &c.*] De ulmi & vitis amicitia, præter Poëtas qui paſſim vites ulmis maritant, Plin. lib. 16. cap. 18.

6. *Lotos aquas.*] Arbor, de quo Hom. Odyſſ. 9. & ibidem Euſtath ex Herodoto. Ut non immeritò, ſocios Ulyſſis, guſtata loto, noluiſſe redire in patriam ſcribat. Nata etiam inde paræmia, *Lotum guſtavit.* *Litora, &c.*] *Litora myrtetis gratiſsima.* idonea etiam ad connubia: nuptiis enim præeſt Venus, & myrtus ſacra Veneri.

8. *Tamque, &c.*] *Sique voles apte nubere, nube pari.*

9. *Diligat, &c.*] Vide Auſonii ep. 18.

* Ad Silium. XIV.

Sili Caſtalidum decus ſororum,
Qui perjuria barbari furoris
Ingenti premis ore, perfidoſque
Aſtus Hannibalis, leveſque Pœnos
Magnis cedere cogis Africanis:
Paullum ſepoſita ſeveritate,
Dum blanda vagus alea December

Incer-

* Mittit ſua carmina ad Silium Italicum, celeberrimum Punici ſecundi belli ſcriptorem; qui Conſul Romæ in Aſia proconſul fuit: petitque ab eo, laudato prius, ut deponat ſeveritatem ad legendos laſcivos libellos, ſuadere ad id Saturnaliorum dies. *Ramireſius.*

1. *Sili.*] Poëta de quo vide Plin. Jun. epiſt. 7. lib. 3. & noſtrum epigr. 64. lib. 6. & epigr. 62. lib. 7. & 51. lib. 11. *Caſtalidum, &c.*] Muſarum frequentantium fontem in radicibus Parnaſſi, in quem, Caſtalia virgo Apollinem fugiens, verſa eſt.

2. *Qui perjuria, &c.*] Qui forti & ſonoro epico carmine ſcribis bellum Punicum ſecundum. quod opus extat. Pœni autem ſemper fœdifragi, crudelis Hannibal.

4. *Aſtus.*] Al. *Faſtus.* *Leveſque Pœnos.*] Incertæ fidei, unde in proverbium abiit, *Punica fides.*

5. *Cedere cogis.*] Graphice depingis eos coactos cedere. ſic Horat. lib. 1. ult. ſat. *Turgidus Alpinus jugulat dum Memnona.* Id eſt, dum Memnona fingit jugulatum. *Africanis.*] Scipioni utrique. quorum alteri debellata, alteri deleta Carthagine, cognomen inditum Africani.

6. *Paulum ſepoſita.*] Rogat, ut Saturnalibus legat ſua carmina, depoſito ſtudio acriore. *Rad.*

7. *Vagus alea December.*] Propter licentiam ludorum, & libertatem in Saturnalibus. *Blandam* vocat, quod homines blandè alliciat.

8. *In-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Incertis ſonat hinc & hinc fritillis,
Et ludit Popa nequiore talo,
Noſtris otia commoda Camœnis.
Nec torva lege fronte, ſed remiſſa
Laſcivis madidos jocis libellos.
Sic forſan tener auſus eſt Catullus
Magno mittere paſſerem Maroni.

8. *Incertis, &c.*] Pyrgis ſeu turriculis ligneis corneiſve intus gradatim aſperis, è quibus excutiebant aleas, ne fraus fieret fortunæ aleas componendo, *by coggung the dice.* ideo additum epitheton *incertis.* epigr. 16. lib. 14.

9. *Popa.*] Ita Scriverius è codd. reſtituit, cui velificatur MS. Bodleianus. *pompa* à librario perperam ſcripto pro *Popa.* cum vulgo habeatur *rota* : aleatorum, credo, circumſtantium corona. *Nequiore talo.*] Mera manu jacto, abſque fritillo. vel *nequiore*, quod talis luſum eſt pro fœminis. vide Junii animadverſ. lib 2. cap. 4. vel quia talorum ratio ad libidinis pruriginem aliquid faciat, ut docet idem Junius lib. 4. Animadverſ. cap. 13.

10. *Otia.*] Saturnalia ſc. quibus legas meas nugas.

11. *Torva fronte.*] Cenſorio ſupercilio, triſti fronte.

12. *Madidos.*] Tinctos ſalibus. *Iocis libellos.*] Meis carminibus jocoſis.

13. *Sic forſan tener, &c.*] Virgilio non potuit. quem multo ætate, præceſſerat. verum hoc fingit Martialis, tum ut ſe Catullo, tum ut Virgilio Silium conferret, qui Maronem diligenter imitatus eſt, & natalem ejus aramque religioſiſſime coluit. epigr. 51. lib. 11. Plin. lib. 3. epiſt. 7. lege itaque *auſus & Catullus,* hac mente; Sic forte etiam Catullus, ſi vixiſſet coævus Virgilio, ut tibi ego, auſus fuiſſet mittere ſuos hendecaſyllab. &c. *Tenerum* appellat propter molliſſimos verſus. Notiſſimus eſt Catulli paſſer : de quo jam ſuprà dictum, lib. 1. epigr. 8.

Ad Cæcilianum. XV.

MIlle tibi nummos heſterna nocte roganti,
In ſex aut ſeptem, Cæciliane, dies.
Non habeo, dixi : ſed tu cauſſatus amici
Adventum, lancem paucaque vaſa rogas.
Stultus es? an ſtultum me credis, amice? negavi
Mille tibi nummos : millia quinque dabo?

* In

1. *Nocte roganti.*] Al *Luce.* Stolidum irridet Cæcilianum, quinque millia petentem, cui mille ſint negati. Miratur Gruterus quare hic *nocte* ſubſtituerint alii, quum alterum habitet in MSS. omnibus.

3. *Non habeo, &c.*] Negavi me habere, non quod non haberem, ſed ne tibi creditos perderem. quod ſi tu vel tam ſtupidus fueris vel eſſe te ſimulaveris ut hoc non ſentias : ego tamen non ita ſtultus qui tibi credam vaſa 5000. H. S. pendentia, cui negavi 1000. H. S.

* Cri-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

* In Gallum. XVI.

PRivignum non eſſe tuæ te, Galle, novercæ
Rumor erat, conjux dum fuit illa patris.
Non tamen hoc poterat vivo genitore probari.
Jam nuſquam pater eſt, Galle; noverca domi eſt.
Magnus ab infernis revocetur Tullius umbris,
Et te defendat Regulus ipſe licet:
Non potes abſolvi: nam quæ non deſinit eſſe
Poſt patrem; nunquam, Galle, noverca fuit.

* Criminationem continet hoc epigramma in Gallum quendam, quod rem cum noverca vivo patre habuiſſet, & eandem mortuo patre retineret: deſumit conjecturam ab eo, quod contrà conſuetudinem omnium privignorum, novercam domi retineret. *Ramireſ.*

1. *Privignum, &c.*] Suſpicio & rumor erat tibi, patre vivo, plus officii ſeu commercii fuiſſe cum noverca, quam quod privignum deceret.

3. *Non tamen, &c.*] Vide ep. 75. l. 1.

4. *Nuſquam, &c.*] Mortuus eſt. ultra morem tamen novercam domi tuæ retines.

6. *Te defendat, &c.*] Per adulationem Ciceroni æquiparat in cauſis dicendis Regulum. de quo ſæpe ſupra.

7. *Nam quæ, &c.*] Rara privignis cum novercis concordia. cum itaque elato patre novercam feras, certe propior illi eras quam privignus.

Ad Paullum. XVII.

FAcere in Lyciſcam, Paulle, me jubes verſus,
Quibus illa lectis rubeat, & ſit irata.
O Paulle, malus es: irrumare vis ſolus.

3. *Malus es, &c.*] Malo animo & dolo facis hoc, ut me rivali excluſo, ſolus fruaris Lyciſca.

* De puero ſtillicidio jugulato. XVIII.

QUa vicina pluit Vipſanis porta columnis,
Et madet aſſiduo lubricus imbre lapis,

* Deſcribit miſerandum pueri caſum, qui decidente ſtiria jugulatus eſt.

1. *Pluit porta.*] Capena. ep. 47. l. 3. verſ. 1. *Vipſanis.*] De Vipſana porticu, centum columnis ſuſpenſa, dictum eſt ad epigr. 19 lib. 3. Etiam ejus porticus meminit Plutarch. in Galba. τοῦ δ' Ἰλλυρικοῦ τάγματος ἐν τῇ καλουμένῃ παστάδι Βαψανίᾳ στρατοπεδεύοντος. Porticus hæc à M. Vipſanio Agrippa conſtructa. ep. 109. lib. 1. verſ. 2. & ep. 14. lib. 2. verſ. 9.

2. *Lubricus lapis.*] Lapis ſtratus, pavimentum, area.

In | 3. Tem-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In jugulum pueri, qui roſcida templa ſubibat,
Decidit hiberno prægravis unda gelu:
Cumque peregiſſet miſeri crudelia fata,
Tabuit in calido vulnere mucro tener.
Quid non ſæva ſibi voluit Fortuna licere?
Aut ubi mors non eſt, ſi jugulatis aquæ?

3. *Templa ſubibat.*] Al. *Tecta.*

4. *Prægravis unda gelu.*] Stiriæ *Periphraſis.*

5. *Cumque, &c.*] Cumque occidiſſet miſerum puerum.

6. *Tabuit in calido vulnere mucro tener.*] Soluta eſt calore vulneris Stiria cujus acies non ſecus atque ferri, puerum jugularat.

8. *Si jugulatis aquæ.*] Si quæ natura molles ſunt aquæ, etiam jugulent. Antholog. lib. 1. cap. εἰς δυσπραγίας & 3. Antholog. Flacci de Thrace puero, epigr. habes huic geminum.

De endromide. XIX.

HAnc tibi Sequanicæ pinguem textricis alumnam,
Quæ Lacedæmonium barbara nomen habet;
Sordida, ſed gelido non aſpernanda Decembri
Dona, peregrinam mittimus endromida.
Seu lentum ceroma teris, tepidumve trigona,

Sive

Mittit ad amicum endromidem, quam deſcribit à nomine, loco, & effectis, id eſt, uſu. Et de ea lib. 14. epigramm. 126.

1. *Hanc tibi, &c.*] Veſtem hanc craſſam, hirſutam & villoſam, textam à fœmina Sequanica, *Burgundica. Textricis.*] Lanificium apud veteres, fœminarum fuiſſe, notiſſimum eſt. *Alumnam* vocat eam veſtem, eleganti metaphora; quod quemadmodum alumnæ à nutricibus alerentur & educerentur; ſic & pannus à textrice augebatur & educebatur. *Ram.*

2. *Quæ Lacedæmonium, &c.*] A Græcis nomen ejus fluxit una cum uſu, qui, calefactis curſu, palæſtra, ſphæra, erat, ne refrigeſcerent; quamvis à Gallis (qui tum Romanis *barbari*) copioſe Romam mittantur hæ veſtes.

3. *Sordida.*] Inelegans, uncta, craſſa, pinguis.

4. *Peregrinam, &c.*] Gallicam, ut modo 2. *Endromida.*] Ex ἐν & δρόμος videtur deducta, ratione modo dicta in verſ. 2. quod eo genere veſtis, ἐν δρόμῳ, id eſt, in curſu & palæſtra uterentur.

5. *Seu lentum, &c.*] Seu luctam & palæſtram exerceas. vide epigr. 57. l. 3. verſ. 4. Incipit narrare endromidis utilitates: prima, ut poſt luctam ea tegi poſſit, ne aëris frigiditate poſt ſudorem lædatur. Tum ut poſt pilæ ludum idem poſſit præſtare. *Ceroma* ergo eſt unguentum ex oleo, cera & pulvere. *Lentum.*] Molle aut viſcoſum. *Teris.*] Luctando atteris affrictum corpori. *Rad. Tepidumve.*] Quod ludentes eo in calorem ſolvat. *vel* quod ipſa pila frequenti agitatione tepeſcat, caventibus qui ludebant ne manu excideret. & ſic pila ludentium & ſudantium manu tepefacta. epigr. 84. lib. 12. an forte quod hac ludebant in ſphæriſterio calido: ut vitrea illa in thermis? Pilæ

P apud

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Sive harpaſta manu pulverulenta rapis:
Plumea ſeu laxi partiris pondera follis:
Sive levem curſu vincere quæris Atham.
Ne madidos intret penetrabile frigus in artus,
Neve gravis ſubita te premat Iris aqua:
Ridebis ventos hoc munere tectus & imbres:
Nec ſic in Tyria ſindone tutus eris.

apud Græcos & Romanos quatuor genera. 1. *Trigonalis*, parva, quam tres luſores figura trigonem exprimente diſtincti ſibi invicem reddebant. 2. *Harpaſtum*, parva item pila è corio facta, quam ſolo repercuſſam, *at the rebound*, raptam revocabant, unde nomen ab ἁρπάζω. 3. *Follis*, magna pila, ex aluta confecta, ſi major, brachiis; ſi minor, pugnis impelli ſolita. 4. *Paganica*, qua in pagis ludebatur. epigr. 31. lib. 7. & epigr. 45. lib. 14. de pilarum luſu videndus Mercurialis in arte gymnaſtica, & Faber l. 1. c. 6. Agonoſtic.

6. *Pulverulenta.*] Dum ad terram decidit & ſaltu aſſurgit. modo 1. *Rapis.*] Hoc ad nomen harpaſti, & legem ludi, ut modo 2.

7. *Plumea ſeu laxi.*] Levia. vento enim diſtendebatur follis. *Laxi.*] Magni, lati. Paganica quidem pluma farciebatur. de folle non conſtat. *Partiris, &c.*] Advertis & metiris motum & curſum follis plumei & leviſſimi, ita ut ſcias quantum ſpatii miſſus follis decurſurus ſit. Acuta antitheſis, *pondera plumea*, id eſt, leviſſima: ponunturque *pondera* pro motibus ipſius follis, id noſti probè ubi follis cadat.

8. *Atham.*] Puerum levem & curſu velocem. vide Plin. lib. 7. cap. 20. & Alex. Neap. lib. 2. cap. 21. nomen fictum à Poëta, Atta enim eſt qui terram leviter attingit. Feſtus.

9. *Ne madidos.*] En uſum Endromidis, defendit frigora & pluvias à corpore.

10. *Iris aqua.*] Pluvia, cujus Iris nuncia.

11. *Ridebis ventos, &c.*] Ut ſupra epigr. 3. verſ. 5.

12. *Tyria.*] E Tyro, vel purpura Tyria tincta. ut epigr. 16. lib. 2. verſ. 3. *Sindone, &c.*] Amictu ex ſubtiliſſimo linteo. סרין. *Tutus.*] Alii legunt *cultus*, minus benè.

De Cærellia & Gellia. XX.

Dicit ſe vetulam, cum ſit Cærellia puppa.
Puppam ſe dicit Gellia, cum ſit anus.
Ferre nec hanc poſſis, poſſis, Coline, nec illam:
Altera ridicula eſt, altera putidula.

1. *Cærellia.*] Duo in duabus fœminis contraria vitia reprehendit: alterum Cærelliæ, quæ cum eſſet puppa, id eſt, adoleſcentula & tenera, ſe vetulam dicebat: alterum Gelliæ, quæ cum reapſe eſſet anus, ſe vocabat puppam, & teneram fingebat geſtu & voce. *Ramireſius.* *Puppa.*] Puella. Pupus, pupulus & pupillus, puerilia & blandæ appellationis nomina. *Rutgerſ.*

4. *Altera ridicula eſt.*] Gellia, quæ anicula capularis, vocem & geſtus effingit puellæ. *Altera putidula.*] Cærellia, quæ puella, gravitatem affectans anilem, ſe faſtidio exponit.

De Cujuſ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De Selio. XXI.

NUllos eſſe Deos, inane cœlum
Affirmat Selius, probatque; quod ſe
Factum, dum negat hoc, videt beatum.

Cujuſdam Selii taxat impietatem, qui cum Diagora negabat ullos eſſe Deos; & magis impiam adducebat impiæ ſententiæ rationem, quod dum negaret Deos, ſe divitem factum eſſe videret.

1. *Inane cœlum.*] Diis vacuum, *Vel*, rem inanem.

2. *Probatque; quod ſe Factum.*] Quod feliciter ſibi ἀθέῳ res cedere videat. vide Senec. lib. *Quare bonis viris mala accidant, &c.* & Ciceron. 3. de Nat. Deor. de Harpalo, & Dionyſio.

3. *Beatum.*] Divitem.

De Cleopatra. XXII.

PRimos paſſa toros, & adhuc placanda marito,
Merſerat in nitidos ſe Cleopatra lacus;
Dum fugit amplexus: ſed prodidit unda latentem,
Lucebat totis cum tegeretur aquis.
Condita ſic puro numerantur lilia vitro:
Sic prohibet teneras gemma latere roſas.
Inſilui, merſuſque vadis luctantia carpſi
Baſia: perſpicuæ plus vetuiſtis aquæ.

Ad

Deſcribit luctam quandam Veneream, quam habuit cum Cleopatra uxore in balneis poſt primos congreſſus.

1. *Primos paſſa toros, &c.*] Devirginata, & ſubirata mihi marito ceu corruptori, fugit in aquas. *Et adhuc placanda.*] Sic enim natura comparatum eſt, ut quæ nuper mulieres factæ ſunt, pudicitiæ cauſſa ſubiratas ſe oſtendant corruptoribus, quamvis maritis, à quibus mutuis blanditiis placari ſolent. *Ramireſ.*

5. *Numerantur lilia, &c.*] Tranſlucent adeo ut numerari poſſint: flores autem per dies aliquot in vitris voluptatis cauſa ſervabantur.

6. *Gemma, &c.*] Vitrum pellucidum referens cryſtallum gemmaſve, epigramm. 68. lib. 8. & lib. 14. epigr. 110. Et pro *teneras* Scriv. leg. *tenuis*.

7. *Luctantia, &c.*] Ab illa reluctante, quod ſubirata: vel quod *facili ſævitia negaret Quæ poſcente magis gaudeat eripi.* Horat. ode 12. lib. 2.

8. *Perſpicuæ plus, &c.*] Ne plene me illi conciliarem, progreſſus ad *cætera quis neſcit:* perſpicuitas vel humiditas aquarum fuit impedimento. *Plus vetuiſtis.*] Scilicet, ne ultimam amoris lineam pertingerem, neve oſcula quinta parte Venerei nectaris imbuta carperem. Τὸ *plus*, in re amorum, idem eſt Martiali, quod Ovidio, *cætera*.

Oſcula qui ſumpſit, ſi non & cætera
ſumpſit, &c.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Thaliam, de Brutiano. XXIII.

DUm tu lenta nimis, diuque quæris,
Quis primus tibi, quiſve ſit ſecundus;
Grajum quiſve epigramma comparabit:
Palmam Callimachus, Thalia, de ſe
Facundo dedit ipſe Brutiano.
Qui ſi Cecropio ſatur lepore,
Romanæ ſale luſerit Minervæ:
Illi me facias, precor, ſecundum.

Leuſtricum Brutianum optimum & integerrimum virum, teſtimonio Plinii Junioris lib. 6. epigr. 22. laudat, ut Poëtam elegiacum & Epigrammatarium Græcum: præfertque eum nobiliſſimo Poëtæ Callimacho. & optat, ut, ſi Epigrammata Latina ſcribat, ſecundus ipſe ab eo numeretur.

1. *Tu lenta, &c.*] O Thalia, ſupra epigramm. 8. verſ. 12. *Quæris.*] Deliberas.

3. *Grajum.*] Alii leg. *Gratum.*

4. *Palmam Callimachus, &c.*] Callimachus nobilis Poëta Græcus, etiam in Græcis primas cedit Leuſtrico Brutiano nobili Romano, de quo Plin. Iu. lib. 6. epigr. 22.

6. *Qui ſi Cecropio, &c.*] Quod ſi Brut. ſe à Græcis ad Latina epigr. contulerit, facile primum eum agnoſcam inter Latinos, ſed ut illi ſecundus ſim, tu ô Thalia mihi fave & adſpira.

De Lycori, ad Fabianum. XXIV.

OMnes, quas habuit, Fabiane, Lycoris amicas
Extulit; uxori fiat amica meæ.

1. *Amicas.*] Æmulas. *Vel* λεσβιάδας, ἑταιρίστριας.

2. *Extulit.*] Ad rogum fato defunctas, *vel* veneno extinctas, ut ſola frueretur amatoribus. *Vxori fiat amica meæ.*] Ut & mea moriatur, ſurculum volo ex hac arbore inquit Diogenes.

De litoribus Altini & Aquileia. XXV.

ÆMula Bajanis Altini litora villis,
Et Phaëtontei conſcia ſylva rogi;

Quæ-

Altini vicinum ſitum laudat, comparatione Bajarum, à fontibus, ſylvis, lacubus; ſeſeque extremum vitæ actum ibi transacturum dicit, ſi tamen ſui juris futurus ſit. *Rad.*

1. *Altini, &c.*] Oppidi illius Venetiæ litus, non cedens amœnitate Bajis.

2. *Et Phaëtontei rogi.*] Et lucus Pado vicinus, ubi in populos electra flentes, ob fratrem aurigam fulmine combuſtum, fingunt Phaëtontis ſorores Heliades. Plin. lib. 3. cap. 16.

3. Qua-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Quæque Antenoreo Dryadum pulcherrima Fauno
Nupſit ad Euganeos ſola puella lacus:
Et tu Ledæo felix Aquileja Timavo,
Hîc ubi ſeptenas Cyllarus hauſit aquas;
Vos eritis noſtræ portus, requieſque ſenectæ,
Si juris fuerint otia noſtra ſui.

3. *Quæque Antenoreo, &c.*] Et nemora atque ſaltus (hoc enim innuit, citatis Dryade ſylvarum & Fauno agrorum præſidibus) in quibus Antenor Troja profugus, fertur condidiſſe Patavium. Virgil. Æneid. I.

4. *Ad Euganeos ſola.*] Pulcherrima ſeu unica nympha ad lacus Venetos ſeu Tarviſanos qui 23. numerabantur. *Sola*, hic eſt proprium nomen lacus ad radices collium Euganeorum, quem hodie indigenæ vocant, *la Solana*, ut vult Laur. Pignorius, epiſt. Symbol. XIV.

5. *Ledæo felix.*] Caſtor & Pollux Ledæ filii cum Argonautis Timavum prætervexere. Plin. lib. 3. cap. 18. *Aquileia.*] Urbs primaria Carnorum infra Forum Julii. Sed vide Cluverii Italiam, lib. I. cap. 20. *Timavo.*] Fonte uberrimo, quem maris fontem appellant, quod tantus ſit, ut lacus aut fluvius videri poſſit.

6. *Septenas.*] Quod ſeptem oſtiis influat Timavus in mare. Virgil. novem, I Æneid. *fontem ſuperare Timavi Unde per ora novem, &c. Cyllarus, &c.*] Equus Caſtoris, epigr. 21. lib. 8.

7. *Vos eritis, &c.*] *Sit meæ ſedes utinam ſenectæ, &c.* Horat. ode 6. lib. 2. mortuus eſt tamen Martialis in Hiſpania.

8. *Si juris fuerint, &c.*] Si quando juris mei factus, me in libertatem & quietem aſſeruero.

Ad Poſthumum. XXVI.

QUod te mane domi toto non vidimus anno,
Vis dicam, quantum, Poſthume, perdiderim?
Tricenos, puto, bis; vicenos ter, puto, nummos.
Ignoſces; togulam, Poſthume, pluris emo.

1. *Quod te mane, &c.*] Quod tibi toto anno non præſtiterim clientis togati ſalutantiſque officium; conſului magis togæ meæ, quam jacturam feci tuæ ſportulæ raræ: namque aſſiduis officiis attriviſſem togam, & accepiſſem à te tantum 120. H. S. quo pretio non emitur toga, epigr. 103. lib 9.

Ad Cæſar. Auguſt. Domitianum. XXVII.

SÆpe meos laudare ſoles, Auguſte, libellos.
Invidus, ecce, negat: non minus ergo ſoles.
Quid!

Urbane petit ab Imperatore munera, quod laudatus ſæpe ab ipſo ſit & donatus muneribus non contemnendis; cum tamen & laus, & munera laceſſerent invidorum maledicentiam; rogat Cæſarem, ut muneribus ſibi dandis, augeat invidorum dolorem. *Ramir.*

1. *Auguſte.*] Cæſar. Domitian.

2. *Non minus ergo ſoles.*] Al. *Nunc minus ergo ſoles?*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Quid! quod honorato non ſola voce dediſti,
Non alius poterat quæ dare dona mihi.
Ecce iterum nigros corrodit lividus ungues.
Da, Cæſar, tanto tu magis, ut doleat.

3. *Non ſola voce, &c.*] Sed & muneribus juris trium liberorum, epig. 91. & 92. & lib. 2. & dignitate Tribunitia & equeſtri, epigrammate 94. libro 3. verſ. 6.

5. *Corrodit, &c.*] Invidia & animi anxietate: Solliciti enim animi ſignum, unguium corroſio.

6. *Da, Cæſar, &c.*] Urbana & artificioſa mendicatio; ut non tam petere, cum maxime petit, videatur, quam ulciſci invidum.

Ad Chloen. XXVIII.

DOnaſti tenero Chloê Luperco
Hiſpanas, Tyriaſque, coccinaſque,
Et lotam tepido togam Galeſo,
Indos ſardonychas, Scythas ſmaragdos,
Et centum dominos novæ monetæ,
Et quidquid petit uſque & uſque donas.
Væ glabraria, væ tibi miſella:
Nudam te ſtatuet tuus Lupercus.

Inſectatur Chloen quandam, quæ Luperco amico profuſè donabat ſua; & enumerat multa & varia dona: monetque futurum ut nuda remaneat. *Rameſ.*

2. *Hiſpanas, &c.*] Lacernas ſcilicet è lana Bætica, murice Tyrio & cocco tinctas.

3. *Lotam, &c.*] Epig. 43. lib. 2. verſ. 2.

4. *Indos Sardonychas, &c.*] Indicos ſardon. & Scythicos ſmaragdos.

5. *Dominos, &c.*] Aureos nummos, effigie domini Domitiani ſignatos. Al. *Numeros* & *nummos*.

7. *Glabraria, &c.*] Quæ te deglabras, ſpolias & expilas.

8. *Nudam, &c.*] Cave ne tuus hic amator Lupercus te reddat Lupercam, id eſt, nudam. *Lupercus.*] Erant autem Luperci ſacerdotes Romulo & Remo deſtinati, qui Februantes diſcurrebant nudi per urbem, obviarum fœminarum manus hœdinis pellibus verberantes, quæ hoc ictu fœcundas ſe fieri credebant. Quum ergo hic adoleſcens Lupercus vocaretur, & Luperci ſacerdotes nudi incederent, nudam relictum iri à ſuo Luperco ei minatur. Vide Juven. Sat. 2. verſ. 141. & quæ ibid. adnotavimus.

Ad Pudentem. XXIX.

OBſtat, care Pudens, noſtris ſua turba libellis:

Lecto-

Multitudinem ſuorum librorum excuſat, fateturque pulchriora quæ rara, idque multis probat exemplis: rogatque Pudentem, ut quemcunque librum legerit ex ſuis, unicum putet, quo pluris ab eo fiat, tanquam rarum. *Ram.*

1. *Obſtat, &c.*] Libelli fortaſſe mei nimis multi, nocent gratiæ ipſorum, lectori

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Lectoremque frequens laſſat, & implet opus.
Rara juvant. primis ſic major gratia pomis:
Hibernæ pretium ſic meruere roſæ.
Sic ſpoliatricem commendat faſtus amicam,
Janua nec juvenem ſemper aperta tenet.
Sæpius in libro memoratur Perſius uno,
Quam levis in tota Marſus Amazonide.
Tu quoque de noſtris releges quemcumque libellis,
Eſſe puta ſolum: ſic tibi pluris erit.

lectori faſtidium parientes própter numerum. *Turba.*] Multitudo.

2. *Frequens opus.*] Frequentia Epigrammata.

3. *Rara.*] Quæ rara, cara. *Primis pomis.*] Ut primi fructus dulciores & chariores, ita gratiores, lib. 10. epig. 93.
Vt roſa delectat, metitur quæ pollice primo.

4. *Hibernæ.*] De hybernis roſis miſſis ex Ægypto ad Domitianum, exſtat elegans Epigr 80. lib 6. & quo modo qui eas afferebant, invenerint ſummam copiam Romæ, quas quidem in pretio habebant, quod alieno tempore provenirent, eſſentque rariores quam in Vere. *Ramir.* Lib. 10. ep. 93. l. 6. ep. 80.

5. *Sic ſpoliatricem, &c.*] A raritate & caritate *Faſtus amicam.*] Superbum faſtidium meretricis magnum poſcentis pretium & amatorem rarius admittentis, facit ut majori in pretio ſit & gratior. Ovid. Amorum lib. 1. eleg. 8. & de arte lib. 3. Sunt qui legant *Fauſtus*, male. *Faſtus* enim hic eſt illa meretricum ars, qua faſtidire fingunt amatores ſuos, quo acrius incendant.

7. *Sæpius in libro, &c.*] Gratior eſt, parvus liber Satyrarum Perſii, quam ingens volumen Marſi, quo bellum Herculis ſcripſit contra Amazonas, quod *Amazonida* inſcripſit.

8. *Marſus Amazonide.*] Credo ego alium hunc fuiſſe Marſum ab illo Epigrammatographo, cujus meminit epiſt. 1. & 7. lib. 28. & epigr. 98. & lib. 8. epigr. 56.

9. *Quemcumque.*] Antehac legebant *quæcunque*, minus bene. Senſus eſt: Quemcunque librum de meis in manus ſumpſeris, puta ſolum eſſe & velut unicum, illum lege & ſic abſque faſtidio evolves & acumen capies, & me magni facies. *Rad.*

Ad Piſcatorem. XXX.

BAjano procul à lacu monemus
Piſcator fuge, ne nocens recedas.
Sacris piſcibus hæ natantur undæ,

Qui

Celebrat Bajanos piſces Domitiano ſacros: & monet piſcatorem, ut procul ab eo lacu recedat; terretque eum ficta narratiuncula cujuſdam Afri, qui dum hamo in eo lacu auſus eſſet piſcari, repente captus oculis fuit. *Ramir.*

2. *Nocens ſacris, &c.*] Impius, ſacrilegus, namque hic ſacri ſunt piſces, Domitiano Deo dedicati, quos neque piſcatori fas hamato ambire munere, neque coco in jus vocare. ſed alibi item ſacri habebantur quidam piſces. Oppian. & Ath. lib. 7. Ælia. lib. 12. Animal. cap. 2. Var. de re Ruſtica.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Qui norunt Dominum, manumque lambunt
Illam, qua nihil eſt in orbe majus.
Quid, quod nomen habent, & ad magiſtri
Vocem quiſque ſui venit citatus.
Hoc quondam Libys impius profundo,
Dum prædam calamo tremente ducit,
Raptis luminibus repente cæcus
Captum non potuit videre piſcem:
Et nunc ſacrilegos peroſus hamos,
Bajanos ſedet ad lacus rogator.
At tu, dum potes, innocens recede?
Jactis ſimplicibus cibis in undas,
Et piſces venerare dedicatos.

4. *Dominum.*] Domitianum.

5. *Illam, qua nihil, &c.*] Domitiani. Utrum autem verum hoc ſit, fides ſit penes Poëtam. Vide lib. 10. epigramm. 30. & Ælianum.

6. *Ad magiſtri.*] Simile refert Ælianus lib. 8. Animal. cap. 4.

7. *Vocem quiſque, &c.*] Non habere meatus & foramina auditus, audire tamen ſcribunt Ariſtot. lib. 4. Animal. & Plin. lib. 10. cap. 70.

8. *Hoc quondam, &c.*] Afer quiſpiam auſus hîc piſcari, repente ex ſacrilego piſcatore factus eſt cœcus mendicus. miraculum hoc olet Poëtam. *Impius.*] Al. *improbus.*

9. *Dum prædam calamo, &c.*] De hoc genere dicendi, vide quæ diximus lib. 1. epigr. 56.

13. *Rogator.*] Προσαίτης, mendicus.

15. *Simplicibus, &c.*] Non hamatis, non medicatis.

16. *Dedicatos.*] Ut verſ. 3. ſupra. *Dedicatos*, id eſt, conſecratos Domitiano. In aliis legitur *delicatos*, quod & placet Grutero.

Ad Hippodamum. XXXI.

Quod cupis in noſtris dicique legique libellis,
Et nonnullus honos creditur eſſe tibi:
Ne valeam, ſi non res eſt gratiſſima nobis,
Et volo te chartis inſeruiſſe meis.
Sed tu nomen habes averſo fonte ſororum

Impo-

1. *Quod cupis, &c.*] Reſpondet Hippodamo, qui petierat à Martiale, ut nomen ſuum ſcriptis illuſtraret, quod id ſibi honori arbitraretur. *Ramireſ.*

3. *Ne valeam.*] De his formulis, *Ne valeam*, & *Diſpeream*, dictum ſupra lib. 1. epigr. 40. & epigramm. 5. lib. 2. verſ. 1.

5. *Averſo fonte ſororum.*] Quod averſantur Muſæ, neque facile in verſum admittant propter contumaces ejus ſyllabas,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Impoſitum, mater quod tibi dura dedit.
Quod nec Melpomene, quod nec Polyhymnia poſſit,
Nec pia cum Phœbo dicere Calliope.
Ergo aliquod gratum Muſis tibi nomen adopta.
Non ſemper belle dicitur Hippodamus.

labas. Vel potius ut Muſambertius vult hoc nomen Muſis ingratum eſſe; quod pugnis ac bello convenientius nomen Hippodami, quam Apollini & Muſis; ſive Muſis non ſemper gratum id acceptumque nomen, ſed tunc fortè quum arma canunt. Ergo nec Martiali qui totus in nugis & jocis & Veneris prælio, vix aut ne vix quidem gratum illud nomen. Et pro *averſo fonte*, Scriverius leg. *averſa fronte.* Tum *impoſitum* dicit; alter enim parentum nomen infanti imponebat. Quandoque honoris gratia alicui ex amicis nominis imponendi dignatio concedebatur. *Herald.*

7. *Quod nec Polyhymnia, &c.*] Elegiaco verſu dicere vix eſt, cui præeſt Melpomene; nec Lyrico, qui eſt Polyhymniæ: nec Heroico vel Dithyrambico, quo pia Calliope Deorum & Heroum laudes canit. Muſambertius contendit non tam propter ſyllabas contumaces, quam ſignificationem abhorrere nomen Damaſippi à mollioribus Muſis, quibus cum *equorum domitore* nihil.

9. *Gratum, &c.*] Mitius & verſui aptius. *Adopta.*] Aſſume pro tuo.

De ape electro incluſa. XXXII.

ET latet, & lucet Phaëtontide condita gutta,
Ut videatur apis nectare clauſa ſuo.
Dignum tantorum pretium tulit illa laborum:
Credibile eſt ipſam ſic voluiſſe mori.

1. *Latet, &c.*] Incluſa eſt. *Phaëtontide, &c.*] Electro quod naſcitur ex lachrymis ſororum Phaëtontis. vide ſupra epigr. 25. verſ. 2.

2. *Nectare.*] Melle, cujus colorem refert flavum electrum.

3. *Dignum tantorum, &c.*] Ob ſtrenuos in mellificiis labores merita eſt nobile hoc ſepulchrum.

4. *Credibile eſt, &c.*] Epigrammate 59. infra, & epigrammate 15. lib. 6.

Ad Soſibianum. XXXIII.

PLena laboratis habeas cum ſcrinia libris,
Emittis quare, Soſibiane, nihil?
Edent heredes, inquis, mea carmina. quando?
Tempus

Irridet Soſibianum, qui ſubinde jactabat ſe habere in ſcriniis multos libros elaboratos, & nihil interim in lucem dabat: dicebat enim hæredes ſuos, libros ejus edituros: poëta affirmans, jam tempus eſſe ut legantur, quaſi mortem ei imprecatur. *Ramireſius.*

Tempus erat jam te, Soſibiane, legi.

4. *Tempus erat, &c.*] Quorſum tibi poſtuma laus quam non es ſenſurus? quin vivus laudis tuæ dulcedine fruere. Sed & ab ambiguo imprecatur Soſibiano mortem præſentem. Morere (inquit) extemplo, ut poſſis legi. Vel ut Heraldus vult; Tempus erat deceſſiſſe te & oſſa tua eſſe lecta: nam oſſilegium profectò videtur alludere.

Ad Attalum. XXXIV.

SOrdida cum tibi ſit: verum tamen, Attale, dixit,
Quiſquis te niveam dixit habere togam.

1. *Sordida cum tibi ſit, &c.*] Sordidam Attali togam, jure poſſe niveam appellari dicit, quia defloccata, frigus intromittebat.

2. *Niveam dixit, &c.*] Non colore nitentem, ſed calore deſtitutam & frigus intromittentem. ambiguitatem *nivis*, habuiſti epigr. 34. lib. 3. potuit de Horatii lacernis ſupra epigr. 2. ſed vereor ne frigide nimis pro acumine Martialis. Immo, defloccatam, detritam, cujus nuda fila albent, ut epigr. 50. l. 7.

De pugna damarum. XXXV.

FRontibus adverſis molles concurrere damas
Vidimus, & fati ſorte jacere pari.
Spectavere canes prædam: ſtupuitque ſuperbus
Venator, cultro nil ſupereſſe ſuo.
Unde leves animi tanto caluëre furore?
Sic pugnant tauri, ſic cecidere viri.

Ad

1. *Frontibus adverſis.*] Qui mos cornutarum ferarum. *Molles concurrere damas.*] Domitianus in theatro exhibuit etiam damas inter ſe præliantes. hic miratur poëta veluti Domitiani numine factum, ut imbelles alias & fugaces animantes, in mortem, ut tauri, vel gladiatores, concurrerent. *Raderus.* *Molles*, Imbelles, infra epigramma 74.

2. *Et fati ſorte, &c.*] Et concurrentem utrumque concidiſſe.

3. *Spectavere canes, &c.*] Ocioſi ſpectatores ſolitæ prædæ. quia canes non ſæviunt in morientes animantes: & venatore opus non erat, qui agitaret, aut ferro conficeret damas.

4, *Cultro nil, &c.*] Neutrum ſupereſſe in quem exerceret cultrum ſuum venatorium.

5. *Unde leves, &c.*] Concluſio ab admiratione, & comparatione majorum. *Leves animi.*] Timidi. *Tanto, &c.*] Domitiani ſcilicet numine impulſi. adulatorie.

6. *Tauri.*] In arena commiſſi. *Sic cecidere viri.*] Sic corruunt ſæpe mutuis vulneribus gladiatores.

1. Tin-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Olum. XXXVI.

CAna eſt barba tibi : nigra eſt coma : tingere barbam
Non potes, hæc cauſa eſt : ſed potes, Ole, comam.

1. *Tingere barbam.*] An quod minus commode tegi poſſet artificium hoc in barba quam coma ? an quia morbo Charini laboraret, epigr. 78. lib. 1. & hinc ſtatim dilueretur fucus ? quod veriſimilius.

Ad Afrum. XXXVII.

CEntum Coranus, & ducenta Mancinus,
Trecenta debet Titius, hoc bis Albinus,
Decies Sabinus, alterumque Serranus :
Ex inſulis, fundiſque tricies ſoldum,
Ex pecore redeunt ter ducena Parmenſi,
Totis diebus, Afer, hoc mihi narras :
Et teneo melius iſta, quam meum nomen.
Numeres oportet aliquid, ut pati poſſim :
Quotidianam refice nauſeam nummis.
Audire gratis, Afer, iſta non poſſum.

Afrum quendam vanum divitiarum oſtentatorem increpat Poëta, ut infra Mancinum epigr. 61. Hic Afer nomina multa & ampliſſima numerabat, penſiones inſularum & fundorum, &c. ſe verò gratis id audire quotidie non poſſe affirmat, niſi ea nauſea, aliqua pecunia reficiatur. *Rameſius.*

1. *Coranus, &c.*] *Coranus*, Alii leg. Coracinus : Mancinus, Titius, Albinus, Sabinus, Serranus, ſunt nomina debitorum.

2. *Hoc bis.*] Sexcenta M. H. S.

3. *Alterum.*] Bis decies.

4. *Inſulis, &c.*] Domus in civitate quæ ſolæ ſtant, non aliis contiguæ, inſulas appellabant, & ſub Imperatoribus quaſvis ædes locatitias. *Tricies ſoldum.*] Tricies centena M. HS. integre, plenè. ut *plenum vicies*, ep. 100. lib. 1.

5. *Parmenſi.*] Pecus & lana Parmæ multum laudabantur.

6. *Totis diebus, &c.*] Inanis divitiarum oſtentator me uſque obtundis recitatione tuorum quos nominas debitorum, penſionum, & redituum, inquiens, *Centum Coran. &c.*

8. *Numeres oportet, &c.*] Nolo mihi numeres debitores hos tuos & reditus, ſed mihi numera pretium moleſtiæ & patientiæ in audiendis vanis tuis oſtentationibus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Gallam. XXXVIII.

GAlla nega : ſatiatur amor, niſi gaudia torquent:
Sed noli nimium, Galla, negare diu.

1. *Galla nega, &c.*] Monet Gallam ut aliquamdiu neget, ne ſcilicet ſatietur amor; non tamen perneget, quod eſſet torquere nimis. Ejuſdem argumenti eſt epigramma 58. lib. 1. & infra, 82. *Galla.* Lena Ovidiana; *Sæpe nega noctem, &c. Mox recipe, ut nullum patiendi colligat uſum, &c.* eleg. 8. lib. Amor. 1. & ipſe Poëta 3. de arte. *Dulcia non ferimus : ſucco renovamur amaro, &c.* vide & epigramma 82. infra, & 58. lib. 1. & Auſonii epigramma 38. & Anthol. lib. 7. epigr. Κιγχλίζεις, &c.

Ad Charinum. XXXIX.

ARgenti genus omne comparaſti,
Et ſolus veteres Myronis artes,
Solus Praxitelis manus, Scopæque,
Solus Phidiaci toreuma cœli,
Solus Mentoreos habes labores.
Nec deſunt tibi vera Grantiana,

Nec

Charini os verberat hoc epigrammate : & enumerat varia cælati argenti genera, quæ poſſideri à Charino dicit, & interea miratur, non eſſe argentum purum. vide lib. 1. epigr. 78. *Ramireſ.*

1. *Argenti, &c.*] Facti ſcil. id eſt, vaſorum argent.

2. *Et ſolus, &c.*] Gloriaris te habere vel diligenter & anxie tibi comparaſti vaſa archetypa cælata & elaborata ab his nobilibus artificibus, Myrone, Prax. &c. de quibus Plinius lib. 34. cap. 8. *Myronis.*] Præclari illi artifices, operibus ſuis nomen inſculpebant ſuum. Senec. lib. 1. de Tranquill. vitæ, cap. 1. *Placet miniſter incultus & rudis vernula, argentum grave ruſtici patris, ſine ullo opere & nomine artificis.* Herald.

4. *Phidiaci, &c.*] Phidiacum cælum appellat, quia toreuticen ille primus aperuit ac demonſtravit. Ars toreutice eſt, quæ toreumata, id eſt, vaſa cælata ex argento facit. Hic proprie *toreuma* de argento cælato ſigillis exſculptis & expreſſis: tum pro quovis poculo vel ſcypho etiam uſurpari ſolet. *Salmaſ.* Lib. 3. epigr. 35. *Cœli.*] Stili ſculptorii.

5. *Mentoreos labores.*] Mentor nobilis toreuta. *Labores.* Proprie enim de cælatura labor. Sic Martialis lib. 8. epigr. 51. *Quis labor in phiala?* Hinc *laborioſi cælatores* vulgo dicti.

6. *Vera.*] Non adulterina. P. Pithœus cap. 16. lib. 1. Adverſar. legit *Bera.* Alii habent *Vaſa. Grantiana.*] Alii legunt *Gratiana*, ex Plin. lib. 33. cap. 11. Legendum: *Nec deſunt tibi vera Gentiana.* Perperam hodie *Glaniana* ſcriptum eſt in multis editionibus tanquam de taberna Glanii. nemo tamen hodie, quæ illa ſint *Gentiana*, intelligit. *Gentiana*, pocula ſunt quæ in caſtris Gentianis fiebant. *caſtra* verò *Gentiana* in ſeptima regione ponuntur à P. Victore. *Vicus* vero *Gentianus* dicitur Sexto Rufo. quæ igitur in illo vico Gentiano fiebant, *Gentiana* dicta. *Salmaſ.*

7. *Cal-*

Nec quæ Callaico linuntur auro,
Nec menſis anaglypta de paternis.
Argentum tamen inter omne, miror,
Quare non habeas, Charine, purum.

7. *Callaico, &c.*] Hiſpanico deaurantur metallo. ut epigramma 95. libro 14.

8. *Anaglypta.*] Vaſa in aſperitatem exciſa, aſpera ſignis extuberantibus. *De paternis.*] Laudantur quippe ab antiquitate ipſa.

10. *Purum.*] Hic epigrammatis acumen & ſcopus. *purum* enim argentum dicebatur *non cælatum:* ſed ab ambiguo, exprobrat Charino (epigr. 78. lib. 1.) oris impuritatem, à quo vaſa hæc omnia conſpurcabantur, & ut ita dicam impurabantur.

Ad Poſthumum. XL.

Atria Piſonum ſtabant cum ſtemmate toto,
Et docti Senecæ ter numeranda domus;
Prætulimus tantis ſolum te, Poſthume, regnis:
Pauper eras, & eques, ſed mihi conſul eras.
Tecum ter denas numeravi, Poſthume, brumas:
Communis nobis lectus & unus erat.
Jam donare potes, jam perdere, plenus honorum,
Largus opum: expecto, Poſthume, quid facias.

Nil

1. *Atria.*] Ingrati animi crimen objicit Poſtumo, quem quum triginta annos pauperem coluiſſet, relictis aliis divitibus patronis; dives jam & potens factus, nihil poëtæ largiebatur. Expoſtulat itaque cum Fortuna, quæ Poſtumum impoſtorem beaverat. *Ramireſ.* Vide epigr. 90. lib. 2. verſ. 5. *Piſonum.*] Clariſſimæ familiæ Rom. *Stabant cum.*] Florebat illa domus patebatque mihi ad amicitiam & patrocinium. *Stemmate.*] Ceris & imaginibus nobilitato.

2. *Ter numeranda domus.*] Propter Senecam patrem Rhetorem, filium ejus Philoſophum, atque Lucanum nepotem. *vel.* propter 3. filios Rhetoris, Annæum, Gallionem ſeu Novatum, & Melam. alii dici volunt, quaſi *valde numeranda*, quam vim apud Græcos habet τρὶς.

3. *Tantis regnis.*] Patrociniis, & patronis illis ditioribus & nobilioribus. *Regnis* ergò pro regibus. Reges enim appellabant amicos magnos, quos colebant.

4. *Pauper, &c.*] Pauperem te & non patritium, ut Piſones; ſed equitem, antepoſui te & nobilioribus ac ditioribus; neque tamen ſecus colui atque conſulem aut conſularem. *Rad. Et eques.*] Scriv. legi vult. *ſed eques. Sed mihi conſul eras.*] Te perinde ac conſul ſeu conſularis eſſes, colui.

6. *Lectus, &c.*] Diſcubitorius. Triclinaris, ut Scriv. vult, non cubicularis. *Communis* ergo & *unus*, ad ſummam amicitiæ ſignificationem pertinet.

7. *Perdere, &c.*] Diminuere tibi & erogare in amicum veterem. *Vel*, jam me donando potes ſervare, vel non ſubveniendo perdere.

9. *Re-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Nil facis : & ſerum eſt alium mihi quærere regem.
Hoc fortuna placet? Poſthumus impoſuit.

9. *Regem.*] Patronum.
10. *Hoc fortuna placet, &c.*] Itane ô Fortuna? an in hoc ditaſti Poſthumum? certe & me & te, credo, fefellit, ac veluti proles Poſtuma rupto teſtamento fratribus imminuit rem. Quaſi innuat Fortunam eo fine divitias dediſſe Poſtumo, ut liberalis in amicos eſſet: is autem illas adeptus, avarus factus fuerat: & ſic nos decepit. *Ram.*

In malè recitantem. XLI.

QUid recitaturus circumdas vellera collo?
Conveniunt noſtris auribus illa magis.

1. *Quid recitaturus, &c.*] Focalibus è faſciis laneis muniebant fauces recitaturi adverſus ravim. quæ auditoribus magis convenire jocatur Poëta ad aures obſtruendas, ne male recitantem vel peſſimos verſus audiant. alluſum videtur ad id Xenocratis; *Pueris adverſum turpia dicta potius muniendæ aures follibus, quam athletis adverſum ictus adverſariorum.* Laertius 4. vide ep. 142. l. 14.

Ad Flaccum. XLII.

SI quis forte mihi poſſet præſtare roganti:
Audi, quem puerum, Flacce, rogare velim.
Niliacis primum puer is naſcatur in oris:
Nequitias tellus ſcit dare nulla magis.
Sit nive candidior : namque in Mareotide fuſcâ
Pulchrior eſt, quanto rarior iſte color.
Lumina ſideribus certent, molleſque flagellent
Colla comæ : tortas non amo, Flacce, comas.
Frons brevis, atque modus breviter ſit naribus uncis:
Pæſta-

Laudat Flacci puerum Amazonicum artificiosè: deſcribit enim quem puerum optaret, & poſt longam deſcriptionem talem fuiſſe Amazonicum affirmat. *Ramireſ.*

1. *Roganti.*] Pretio proſtitutum. epigr. 7. & 9. lib. 9. Alii leg. *locanti*, utraque lectio probari poteſt. Commodato enim petere, per verbum *rogandi* exprimitur. Sequenti etiam verſu leg. *locare.*

3. *Niliacis primum, &c.*] In Ægypto. Mareotis autem lacus eſt Ægypti.

4. *Nequitias tellus, &c.*] Laſciviam & improbitatem Veneream Juvenal. Sat. 15. verſ. 45. vide epig. 62. l. 3. verſ. 4.

5. *Namque, &c.*] Namque inter Ægyptios, qui omnes fere fuſci ſunt, majori in pretio eſt, quo quis ſit candidior.

7. *Flagellent.*] Dimiſſæ & diffuſæ fluant per colla, non crobylis, annulis aut cirris calamiſtratæ.

9. *Frons brevis, &c.*] Frons tenuis veteribus in laude. Sic Horat. lib. 1. Carm. Ode 33. ad Tibullum:

Inſignem tenui fronte Lycorida Cyri torret amor.

Modus breviter, &c.] Sit modus naribus

bus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Pæſtanis rubeant æmula labra roſis.
Sæpeque nolentem cogat, nolitque volentem:
Liberior domino ſæpe ſit ille ſuo.
Et timeat pueros, excludat ſæpe puellas.
Vir reliquis, uni ſit puer ille mihi.
Jam ſcio, nec fallis: nam me quoque judice verum eſt:
Talis erat, dices, noſter Amazonicus.

bus breviter, id eſt modice uncis. Sic Petronius loquitur: *nares paulũlum inflexæ.* & Sidonius Epiſt. 2. lib. 1. de Theodorico rege: *naſus*, inquit, *venuſtiſſime incurvus.*

10. *Pæſtanis rubeant, &c.*] In Pæſto Lucaniæ oppido bis in anno proveniebant roſæ.

11. *Sæpeque nolentem, &c.*] Grata petulantia & protervitate. Ut ſæpe excitentur & quaſi cogantur nolentes; ſæpeque volentes, quo magis incendantur, ad tempus fruſtrentur: ut videre eſt. lib. 5. epigr. 47. & 84. & ſupra 38. Alii vero ex Palat. & vett. edd. legunt: *Sæpe & nolentem.* Recte.

13. *Et timeat, &c.*] Zelotypiâ teſtetur amorem.

14. *Vir reliquis, &c.*] Aliis neget, mihi ſoli det.

15. *Iam ſcio, &c.*] Reſpondet voto ſuo Poëta ex perſona Flacci, cujus puerum Amazonicum talem fuiſſe dicit.

In Coracinum. XLIII.

NOn dixi, Coracine, te cinædum:
Non ſum tam temerarius, nec audax,
Nec mendacia qui loquar libenter.
Si dixi, Coracine, te cinædum,
Iratam mihi Pontiæ lagenam,
Iratum calicem mihi Metili.
Juro per Syrios tibi tumores,
Juro per Berecynthios furores.

Quod

Eſt faceta quædam in Coracinum illuſio expreſſa per ſuſpenſionem, quæ deſinit in paradoxon. Negat enim quod minus eſt probrum, & fatetur quod eſt majus. *Ramireſ.*

2. *Temerarius.*] Vides diſtingui temerarium ab audaci. diſtinxerunt & alii. T. Livius lib. 25. *Martius ad conſilium prima ſpecie temerarium magis quam audax, animum adjecit, ut ultro caſtra hoſtium oppugnaret.*

5. *Iratam mihi.*] Supple *precor, habeam* aut *experiar.* Imprecationis formula. *Pontiæ.*] Veneficæ. epigr. 34. lib. 2. verſ. 4. *Lagenam, calicem mihi.*] Vas quo miſcetur venenum. epigr. 69. infra verſ. 4. & lib. 12. epigr. 93.

6. *Metili.*] Venefici. Vel etiam putidi, cui fœtebat anima.

7. *Syrios tumores, Berecynthios, &c.*] Cl. I. Seldenus cap. 3. Syntagm. 2. de Diis Syris. Beroaldus annot. cap. 25. intelligit tumores & vibices à cultris & flagris quibus ſacerdotes Cybeles (quam Deam Syriam eſſe volunt) ſe ſauciabant. Ego autem cenſeo magis dici tumo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Quod dixi tamen, hoc leve, & puſillum eſt:
Quod notum eſt, quod & ipſe non negabis:
Dixi te, Coracine, cunnilingum.

tumores illos, ulcera & morbos quibus credebatur irata Iſis inflare pejerantes, ex mente Perſii, Sat. I. verſ. 187. ut & Furores quibus incitati Berecynthiæ matris Cybeles ſacerdotes, cultris ſibi lacertos, pectus, & humeros ſecant.

9. *Quod dixi, &c.*] Al. *Quid dixi tamen? hoc leve; &c.*

11. *Dixi te, &c.*] Negabat levius, fatetur Sarcaſtice quod gravius eſt. ſic Junius Baſſus, referente Quintiliano lib. 6. cap. 4. non dixi (inquit) te calceos veteres vendere; ſed emere ſolere dixi.

De Veſuvio monte. XLIV.

HIc eſt pampineis viridis modo Veſvius umbris:
Preſſerat hîc madidos nobilis uva lacus.
Hæc juga, quam Nyſæ colles, plus Bacchus amavit:
Hoc nuper Satyri monte dedere choros.
Hæc Veneris ſedes, Lacedæmone gratior illi:
Hic locus Herculeo nomine clarus erat.
Cuncta jacent flammis, & triſti merſa favilla:
Nec Superi vellent hoc licuiſſe ſibi.

1. *Veſuvius umbris.*] Veſuvii, vel Veſvii montis (quem alii *Veſebium* vel *Vesbium* vocant) incendium deplorat. Eſt notiſſimus mons in Campania felici. Hoc incendio extinctus fuit Naturalis hiſt. autor Plinius, cujus caſum deſcribit Plinius junior lib. 6. epiſt. 16. ad Tacit. Veſuvius, mons Campaniæ vini optimi fertiliſſimus. Sic Florus: *Hic amicti vitibus montes Gaurus, Falernus, Maßicus, & pulcherrimus omnium Veſuvius Ætnæ imitator.*

2. *Lacus.*] Qui excipiunt vina prælo expreſſa. epigr. 27. lib. 7. verſ. 7. Torcularia, verò, quibus uvæ preſſæ fundunt nectar.

3. *Nyſæ colles, &c.*] Indiæ montis, Bacchi natalibus & itineribus clari. Unde & invenit nomen Dionyſii, à Jove & Nyſa derivatum.

4. *Satyri.*] Bacchi comites.

5. *Hæc Veneris ſedes.*] In Veſuvio monte duo erant fana, Veneris & Herculis. Lacedæmones enim, ut tradit Pauſanias, Venerem coluerunt.

7. *Cuncta jacent, &c.*] De hujus montis incendio, quo periit Plinius Nat. hiſtoriæ autor, vide Plin. Jun. epiſt. 16. lib. 6.

8. *Nec ſuperi, &c.*] Et ipſos Deos pœnituit hujus incendii. Hyperbolicè.

Votum Parthenii ad Phœbum, pro Burro. XLV.

HÆc tibi pro nato plena dat lætus acerrâ,
Phœbe, Palatinus munera Parthenius.

Ut

Burri quinquennis, Parthenii filii natalem celebrat.

1. *Hæc tibi pro, &c.*] Hoc tibi tus large & liberali manu adolet pro ſalute filioli ſui Parthenius, qui in Palatio ſervit Imperatori Domit. à cubiculo.

Suet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ut qui prima novo ſignat quinquennia luſtro,
Impleat innumeras Burrus Olympiadas.
Fac rata vota patris : ſic te tua diligat arbor,
Gaudeat & certa virginitate ſoror.
Perpetuo ſic flore mices : ſic denique non ſint
Tam longæ Bromio, quam tibi, Phœbe, comæ.

Suet. Domit. cap. 16. & 17. vid. lib. 5. epigr. 6. Eſt vero *acerra*, thurarium vas, λιβανωτὶς Græce, ſed hic pro toto ſacrificio ſumitur. *Palatinus* dicitur, quia in palatio ſerviebat Cæſari, & à cubiculo eſſet Domit.

3. *Vt qui prima, &c.*] Ut Burrus filius ſuus quinquennis & novum auſpicatus luſtrum, multa vivat luſtra. uſurpatur autem Olympias pro ſpacio quinque annorum, ut luſtrum, quamvis quarto expleto anno, quinto ineunte, Olympici ludi fierent; unde Græcis annorum ratio.

5. *Sic te, &c.*] Sic te tua Daphnis, Peneï filia, in laurum verſa, diligat; quamque etſi perditè amares, te ſemper averſata fuit. *Arbor.*] Sic MS. noſter: *arbos*. Scriv. *Vxor*, vulg. Daphne quam amabas.

6. *Certa virginitate ſoror.*] Intaminata, intentata. *Vel*, quam colere ſtatuit. Perpetuam enim virginitatem ſervaſſe Dianam, & caſtitatis laudem meruiſſe, omnium ſcriptorum teſtimonio comprobatur.

7. *Flore mices.*] Flore juventæ, vel ἰὄλῳ.

8. *Bromio, &c.*] Baccho, qui intonſus fingitur, atque idem cum Sole. vide quæ ad Senec. Hip. verſ. 151. & Oed. 405. Farnabius commentus eſt.

De Sabello. XLVI.

SAturnalia divitem Sabellum
Fecerunt. merito tumet Sabellus:
Nec quemquam putat eſſe, prædicatque
Inter cauſſidicos beatiorem.
Hos faſtus, animoſque dat Sabello
Farris ſemodius, fabæque freſſæ,
Et turis, piperiſque tres ſelibræ,

Sabelli Cauſſidici inopes ridet opes: ſimulque Cauſſidicorum plerumque miſeram ſortem in perſona Sabelli Cauſſidici oſtendit. *Rad.*

1. *Saturnalia, &c*] In Saturnalibus mittebantur amicis Xenia ſeu munera. deridet Sabellum rabulam, qui ex vilibus muneribus in tantum ſuperbierit

2. *Tumet.*] Ob munera & xenia, quæ jactat.

6. *Farris ſemodius.*] Far, xenii etiam loco mittebatur. *Semodius* pars dimidia modii. Modius lib. XXVI. & uncias 8. capiebat. *Freſſæ.*] Fractæ, pellicula nudatæ. à *frendeo*, quod eſt frango.

7. *Selibræ.*] A tribus ſc. miſſæ & eo muneris vilitatem irridet: nam ſi ab uno miſſum id munus fuiſſet, ſeſquilibram dixiſſet. *Selibra* ergò eſt ſemilibra. Sed tamen & ſumi poteſt, pro miſſæ ab uno: ut τρία ἡμιωβόλια. Theophraſt. charact. περὶ ἀπονοίας, & hiſt. 2. τρία ἡμιπόδια.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Et Lucanica ventre cum Faliſco,
Et nigri Syra defruti lagena,
Et ficus Libyca gelata teſta,
Cum bulbis, cochleiſque, caſeoque.
Piceno quoque venit à cliente
Parcæ ciſtula non capax olivæ,
Et craſſo figuli polita cœlo
Septenaria ſyntheſis Sagunti,
Hiſpanæ luteum rotæ toreuma,
Et lato variata mappa clavo.
Saturnalia fructuoſiora
Annis non habuit decem Sabellus.

De

8. *Lucanica ventre, &c.*] Farciminis genus, Iſicia item dicta, quod milites à Lucanis didicerunt: ut à Faliſcis ventrem porcinum condire. epigramm. 35. lib. 13. & Athenæus, lib. 9. cap. 5.

9. *Syra.*] Vitrea. nam vitrum in Syria inventum. *Defruti lagena.*] Muſti ad dimidias decocti.

10. *Ficus Libyca, &c.*] Ficus ſcilicet hybernæ, ut de Mœſianis Plinius lib. 15. cap. 18. quæ teſtâ figlinâ condebantur. epigr. 88. infra. & epigr. 52. lib. 7. Sunt qui intelligunt ficus roſcido humore, quem preſſæ exudant, gelatas, deinde conſtipatas denſataſque in teſtâ. Etſi huc non faciat, videſis tamen Jo. Barclaii Argenidem lib. 5. de artificioſa ratione gelandi glacieque incruſtandi poma in Africa.

11. *Bulbis, &c.*] Quæ luxurioſis in deliciis. Athenæus lib. 2. cap. 22. Dioſc. cap. 9. lib. 2. Notandumque Bulbos & cochleas ſæpe conjungi. Petronius: *Mox cibis validioribus paſtus, id eſt, bulbis, cochlearumque ſine jure cervicibus, hauſi parcius merum.* Vide & Plin. lib. 1. epiſt. 15.

12. *Piceno venit, &c.*] Extenuat munus: Ciſtellam enim tam anguſtam fuiſſe jocabundus dicit, ut vix paucarum olivarum capax fuerit. De olivis ex agro Piceno, vide quæ lib. 13. Poëta dixerit:

Hæc quæ Picenis venit ſubducta trapetis,
Inchoat atque eadem finit oliva dapes.

14. *Et craſſo cœlo.*] *Cœlum* autem & *toreuma* transfert per Ironiam à nobilioribus vaſis & operibus. epigr. 39. ſupra verſ. 4. Pro *cœlo*, Palat. legit *cœno.* quod & Gruterus approbat. *Saguntina* enim vaſa lutea appellat ſemper poëta per contemptum, ut lib. 8. epigramm. 6. Et *toreuma luteum* irriſoriè vocat; quum id nomen cælatis auri argentique vaſis tribuatur. Et ſyntheſis ſeptem conſtans poculis, *a neſt of ſeven cups.* fictilibus ex argillâ Saguntina rudi, Hiſpani figuli torno factis. Alii, pro ſeptem vaſis paribus fictilibus: Sic ſyntheſis calicum & cacaborum, ſunt ſeptem calices & totidem cacabi. Vide Turneb. lib. 23. cap. 19.

17. *Lato variata, &c.*] Mappæ item in Saturnalibus mitti ſolitæ. lib. 5. epigr. 18. verſ. 2. atque hæ ad limbum purpureis vel aureis clavis variabantur.

18. *Saturnalia fructuoſiora.*] An non ex his muneribus tantis, juſta Sabello faſtus cauſa? *Scopticè.*

1. *En-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De Phaëthonte. XLVII.

ENcauſtus Phaëthon tabulâ depictus in hac eſt.
Quid tibi vis, dipyron qui Phaëthonta facis?

1. *Encauſtus Phaëthon, &c.*] Pictus & inuſtus encauſto. Encauſtice ars eſt pingendi, ſculpendique in cera vel ebore, ſtylo ignito: ab ἐγκαίνω Plin. l. 35. cap. 11. Quum itaque picto Phaëthontis fulmine flagrantis effigiem expreſſerit in cerâ, ab ignito cœlo ceu ſtylo liquefactâ, per jocum dicit Poëta Phaethonta fieri δίπυρον, bis ignitum & uſtum.

In Papilum. XLVIII.

PErcîdi gaudes: perciſus, Papile, ploras.
Cur, quæ vis fieri, Papile, facta doles?
Pœnitet obſcœnæ pruriginis? an magis illud
Fles: quod percîdi, Papile, deſieris?

1. *Percîdi, &c.*] Vide epigr. 72. l. 2.
2. *Cur, &c.*] Si enim pœniteat facti, cur ultra pateris? immo à deſiderio lachrymæ tuæ.

Ad Flaccum. XLIX.

NEſcis, crede mihi, quid ſint epigrammata, Flacce;
Qui tantum luſus illa, jocoſque putas.
Ille magis ludit qui ſcribit prandia ſævi
Tereos: aut cœnam, crude Thyeſta, tuam:
Aut puero liquidas aptantem Dædalon alas,
Paſcentem Siculas aut Polyphemon oves.
A noſtris procul eſt omnis veſica libellis:

Muſa

Flaccus exiſtimabat epigrammata meras eſſe nugas, & jocos; tragœdias verò & epopœias poëmatis gravitatem ſibi vindicare. Oſtendit id quod eſt, tragœdiæ & epopœiæ materiam è fabulis fictis & ſomniis poëtarum eſſe deſumptam: Epigrammatων verò materiam ex hominum moribus: illa delectationem & vanam admirationem continere; hæc autem correctionem & emendationem vitiorum. *Ramireſ.*

3. *Qui ſcribit, &c.*] Qui tragica aut epica ſcribit, argumenti fabuloſi, de Tereo, & Thyeſte liberos ſuos edentibus, de Dædali fuga, atque Polyphemi immanitate. Vide Ovid. lib. 6. & 8. Metamorph. & lib. 3. epigrammate 45.

4. *Crude.*] Gr. ὠμέ. Ovid. *Non tibi Theromodon, cruduſve rogabitur Atreus*, id eſt, crudelis.

5. *Puero.*] Icaro. *Liquidas, &c.*] Cera aptatas & à ſole liquefactas.

7. *Veſica libellis.*] Argumentum cothurnatum & verba ventoſa, turgida, ampulloſa, nugæ bullatæ.

 8. *Syr-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Muſa nec inſano ſyrmate noſtra tumet.
Illa tamen laudant omnes, mirantur, adorant,
Confiteor: laudant illa, ſed iſta legunt.

8. *Syrmate, &c.*] Stylo tragico. eſt enim Syrma ea veſtis pars quæ oblonga ſolum verrit, qualem in tragœdiis induti reges & heroes trahebant per theatra.

9. *Illa tamen.*] Facit quaſi loquentem Flaccum & objicientem, celebrari maxime tragicos & epicos, & eſſe in ſumma Romanorum Græcorumque exiſtimatione. *Laudant.*] Tanquam jucunda, ſublimia & grandia.

10. *Iſta legunt.*] Hæc epigr. quæ brevia, acuta, & in uſum vitæ ſalſa, epigr. 3. lib. 8. verſ. 22.

In Thaidem. L.

QUid me, Thai, ſenem ſubinde dicis?
Nemo eſt, Thai, ſenex ad irrumandum.

2. *Nemo eſt, &c.*] Namque hic non tanta vi opus eſt, & ad hoc genus libidinis pronior eſt ſenectus, ut de Tiberio Suet. cap. 44. & Juven. Satyr. 10. verſ. 208. & ipſam Thaidem arguit magis gaudere vitio fell.

Ad Cæcilianum. LI.

CUm tibi non eſſent ſex millia, Cæciliane,
Ingenti late vectus es hexaphoro.
Poſtquam bis decies tribuit Dea cæca, ſinumque
Ruperunt nummi: factus es, ecce, pedes.
Quid tibi pro meritis, & tantis laudibus optem?
Di reddant ſellam, Cæciliane, tibi.

In

Cæcilianus ditior factus, ſordidius vixit: vehebatur enim hexaphoro, quum vix ſex millia poſſideret; provectus ad vicies, pedes incedebat. Optat, ut Dii ei hexaphorum reddant εἰρωνικῶς, hoc eſt, ut ad priſtinam tenuitatem revertatur. *Ramireſ.*

1. *Cum tibi, &c.*] Vide epigr. 100. & 104. libro 1. quæ ejuſdem cum hoc ſunt argumenti. *Millia.*] Seſtertiûm.

2. *Late.*] Pro *latè*, alii *laxè*. *Hexaphoro.*] Epigramm. 81. lib. 2. *Hexaphoron.* Vehiculum, quod portabatur à ſex ſervis. Juvenal. *Sexta cervice feratur.*

3. *Bis decies, &c.*] Vicies centena M. HS. *Dea cæca, &c.*] Fortuna, quæ, ac ſi cæca eſſet, inique diſtribuit munera.

5. *Quid tibi, &c.*] Sic epigramm. dicta 104. lib. 1.

6. *Sellam.*] Id eſt, Hexaphorum ſeu priorem ſtatum.

In

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Hedylum. LII.

GEſtari junctis niſi deſinis, Hedyle, capris:
Qui modo ficus eras, jam caprificus eris.

In ficioſum Hedylum, qui junctis capris geſtari ſolebat; qui quum propter morbum, *ficus* meritò appellaretur; nunc ob geſtationem caprarum, *caprificus* poterit appellari. *Ramireſius.*

1. *Geſtari junctis, &c.*] De geſtationibus vide epigr. 13. lib. 1. verſ. 8. *Capris.*] Forte capris ad eſſedum junctis, ut epigr. 105. lib. 1. de pardis, cervis, &c. & de Heliogabalo canibus junctis vecto, refert Lampridius. ſunt tamen qui has capras fuiſſe meretrices autument. Brodæus ſumit, pro hircoſis ſervis.

2. *Ficus, &c.*] Ficoſus, fici morbo laborans. *Caprificus eris.*] Sæpe jocum petit Poëta ab hujuſmodi compoſitione & (ut dicam) à diviſis ad conjunctâ. ut illud de Ἀργο-nautis. epigr. 66. l. 3. hic autem vocum aptâ juncturâ, non eadem ſenſus argutia. niſi forte ominetur illum hinc futurum valde ficoſum ex compoſitione intenſiva *τοῦ capri*, ut Græcis in uſu βοῦ & ἱππο. vel qui modo fertilis eras, mox eris ſterilis.

Ad Coſmum. LIII.

HUnc, quem ſæpe vides inter penetralia noſtræ
Pallados, & templi limina, Coſme, novi,
Cum baculo, peraque ſenem: cui cana, putriſque
Stat coma, & in pectus ſordida barba cadit:
Cerea

Epigramma eſt, in fictum quemdam philoſophum Cynicum, qui ſolo corporis cultu & maledicentia, Cynicum ſe profitebatur: quum omni prorſus Cynica inſtitutione & doctrina eſſet deſtitutus. Hinc negat eum Cynicum eſſe, ſed canem. *Ramireſ.*

1. *Inter.*] In porticibus templi. Nam Cynicorum hominum ἀνεστίων & ἀοίκων habitationes in templis ſæpius. Et Hieronymus de Diogene: *Habitavit autem in portarum veſtibulis & porticibus civitatum.* Hæc enim receptacula erant miſerorum. *Herald.* Tum pro *noſtræ*, alii leg. *veſtræ*. Sed cum Muſambertio lege, *inter penetralia Veſtæ; Pallados & templi, &c.* Nam quomodo Cynicus ille inter penetrale & limen: ſive quis inter penetrale templi & limen locus, habitatori Cynico? *Penetralia noſtræ.*] Templum Minervæ Flavianæ à Domitiano nuper conditum. lib. IX. ep. 2.

3. *Baculo, peraque, &c.*] Quæ Cynicorum tota ſupellex. Hæc inſignia, & veluti γνωρίσματα iſtorum philoſophorum. Auſon. epigr. 111.

Pera, polenta, tribon, baculus, ſcyphus, arcta ſupellex
Iſta fuit Cynici. ——

Et ſic Cynici baculo ſuo, Herculis clavam imitabantur. *Pera*, eſt ſacculi viatorii genus, à collo ad lumbos pendens, quo obſonia feruntur. epigr. 81. lib. 14.

4. *Stat coma, &c.*] Horret. *Vel*, eſt putris πώγων μυοσόδης. *Coma* etiam *putris* nota infimarum ſordium, quæ hominibus illis placuere θαυμαστὸν ὅσον. unde & colorem nigriorem affectarunt. *Herald.* Vel ut Ramireſius exponit: *Stat*, id eſt plena eſt coma canis & putredine.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Cerea quem nudi tegit uxor abolla grabati,
Cui dat latratos obvia turba cibos:
Eſſe putas Cynicum, deceptus imagine falſa.
Non eſt hic Cynicus, Coſme : quid ergo? canis.

5. *Cerea quem.*] Lib. 1. epigr. 93. verſ. 4. *Nudi tegit uxor.*] Grabati alias inveſtis. relicti ſcilicet nudi & ſine ſtragula, ubi Cynicus ſumpſiſſet pallium ſuum. Heraldus legit *nudum*, & ineptire eos dicit, qui *nudi* legunt. *Abolla grabati.*] Pallium quod illi uxoris loco eſt, quo cum cubabat. ſic lib. 14. epigr. 119. verſ. 4. Atqui *grabatus* ipſe miſeriorum lectus erat; quare & Cynicorum ac cæterorum philoſophorum, qui luxui bellum indixerant, aut indixiſſe videri volebant. Id ipſum eſt, quod Seneca, *cubile humi poſitum* appellat. Χαμεύνην Græci dixere. *Herald.*

6. *Cui dat latratos.*] Qui latrando emendicat ſtipem. Cum enim Cynici *canes* vocentur; canum autem ſit latrare : recte dixit, latratos cibos latrando extortos. *Rad.* Sunt qui hic legant:

Cuique datis latrat obvia turba cibis.

Non rectè.

8. *Non eſt hic Cynicus, &c.*] Non profitetur diſciplinam Cynicam, ſed mere in canem degeneravit. ep. 93. l. 11. κύων γάρ ἐστι καὶ οὐχὶ καλεῖται. Ulpianus apud Athenæum. lib. 3. cap. 7. & cap. 28. vide & Luciani βίων πρᾶσιν. & Ἀνθολογ. νϛ. κεφ. ϛ. ubi πρωτοκύων dicitur Cynicus. & Arriani Epictet. περὶ κυνισμοῦ.

Ad Colinum. LIV.

O Cui Tarpejas licuit contingere quercus,
Et meritas prima cingere fronde comas:
Si ſapis, utaris totis, Coline, diebus,
Extremumque tibi ſemper adeſſe putes.
Lanificas nulli tres exorare puellas
Contigit : obſervant, quem ſtatuere, diem.
Divi-

Epicurea παραινέσεις ad vivendum, potandum, genioque indulgendum.

1. *O cui, &c.*] Coline, qui in certamine quinquennali, adeptus es coronam quernam, vive. *Tarpeias.*] Capitolinas. *Quercus.*] Coronam quernam in quinquennali certamine triplici, muſico, equeſtri, gymnico, inſtituto à Domitiano in honorem Jovis Capitolini. ſupra epigr. 1. verſ. 8. ſed & querna coronabantur vates magni, heroici ſcilicet.

2. *Meritas.*] Victrices. per Metonym. *Prima cingere, &c.*] Nobiliſſima, Jovi ſacra & ab Imperatore data.

3. *Utaris totis, &c.*] Ad voluptates, & vitæ hujus gaudia. Quæ enim cauſa nos dehortatur à delitiis; illa profaniſſimos idololatras ad omnem vitæ licentiam incitabat. Illi poſt decurſum vitæ præſentis ſpatium, meliorem vitæ ſpem ignorabant; nos eadem ſpes ad quaſcunque fortunæ indignitates, & ludibria perpetienda confirmat. *Rad.* ſic epigramm. 16. lib. 1. verſ. 4. & verſ. 5. Anthol. lib. 2. cap. 47.

5. *Lanificas puellas.*] Parcas, quibus fili vitæ ducendi & abſolvendi modus & cura.

7. *Cri-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Divitior Criſpo, Thraſeâ conſtantior ipſo,
Lautior & nitido ſis Meliore licet:
Nil adicit penſo Lacheſis, fuſoſque ſororum
Explicat, & ſemper de tribus una ſecat.

7. *Criſpo.*] Neronis vitrico, cujus opibus Nero ditatus eſt. Iſte non eſt, *Criſpus* Paſſienus, Neronis vitricus, ut notat Farnabius: ſed Vibius Criſpus de quo Tacit. 2. hiſt. *Vibius Criſpus, pecunia, potentia*, ingenio, inter claros magis, quam inter bonos. Et auctor dialogi de cauſſis corrupt. eloq. cum Marcellum Eprium & Criſpum Vibium nominaſſet: *Nec hoc illis alterive ter millies ſeſtertium præſtat, quamquam ad has ipſas opes poſſunt videri eloquentiæ beneficio veniſſe.* Gronovius. *Thraſeâ. &c.*] Epigr. 9. lib. 1. verſ. 1.

8. *Nitido ſis, &c.*] Splendido & lauto Meliore. nobili ex epiced. 2. ſylvæ Papinii, epitaphio Glauciæ.

10. *Vna ſecat.*] Atropos. Vel etiam Lacheſis. ut epigr. 89. verſ. 2, 3. & 86. lib. 9. Et pro *ſecat*, alii leg. *necat*.

Ad Lucium. LV.

LUci, gloria temporum tuorum,
Qui Grajum veterem, Tagumque noſtrum
Arpis cedere non ſinis diſertis:
Argivas generatus inter urbes,
Thebas carmine cantet, aut Mycenas,
Aut claram Rhodon, aut libidinoſæ
Ledæas Lacedæmonis palæſtras.

Nos

Licinum Hiſpanum poëtam Horatii imitatorem, qui tempore Domitiani floruit, hortatur ad celebranda Celtiberiæ loca, quæ quamvis durioris nominis, carmine comprehendit. *Ramir.*

1. *Luci.*] O Luci, nobilis Poëta Hiſpane, qui non cedis Horatio Venuſino lyræ gloria, qui æque celebras Lyrico carmine Hiſpaniæ flumina, ac Horatius ſuam Apuliam. *Tuorum.*] MS. B. *novorum.* Gruterus ex Palat. legit *duorum.* præteriti ſc. & præſentis.

2. *Grajum, &c.*] Fl. Hiſpaniæ. *Veterem* dixit, quia veteribus *Grajus*, poſteris *Gravius* dictus eſt. Junius *Gaurum* ſcripſit. non bene.

3. *Arpis cedere, &c.*] Civitati Apuliæ. Horatius enim Appulus fuit Venuſinus. *Cedere* ergò *Arpis*, eſt cedere Horatio. Aliud ergo oppidum Arpinum, aliud Arpi Arporum.

4. *Argivas, &c.*] Celebrent Græci vates urbes ſuas, nos Hiſpani noſtras.

5. *Thebas carmine, &c.*] Imitatio Horatiana, *Laudabunt alii claram Rhodon, &c.* Ode 7. lib. 1.

6. *Libidinoſæ.*] Quia Veneri conſecratæ: vel propter gymnicam puellarum luctam, vel propter Helenam.

7. *Ledæas palæſtras.*] Luctas Lacænarum, puellarum: quæ Lacedæmone, nudæ ad palæſtram deſcendebant, & cum viris etiam nudis luctabantur. Ovid. Epiſt. 15.

More tuæ gentis nitida dum nuda palæſtra
Ludis, & es nudis mixta puella viris.

Idque fieri ſolitum dicunt in honorem Ledæ, quæ proprios edidit Deos, Caſtorem & Pollucem. Nam quando ipſa Dea Jovi placuit, nuda erat in balneo;

 in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Nos Celtis genitos & ex Iberis
*Noſtræ nomina * duriora terræ*
Grato non pudeat referre verſu:
Sævo Bilbilin optimam metallo,
Quæ vincit Chalybaſque, Noricoſque,
*Et ferro * Plateam ſuo ſonantem,*
Quam fluctu tenui, ſed inquieto
Armorum Salo temperator ambit:
** Tutelamque, choroſque * Rixamarum,*
*Et convivia feſta * Carduarum,*
Et textis Peteron roſis rubentem,
*Atque antiqua patrum theatra * Rigas;*
Et certos jaculo levi Silaos,
*Turgentiſque lacus, * Petuſiæque,*
*Et parvæ vada pura * Vetoniſſæ,*

Et

in cujus rei memoriam nudæ prodibant in certamen *Ramir*. *Vel*, propter Caſtorem & Pollucem athletas filios Ledæ.

8. *Nos Celtis, &c.*] Nos Celtiberos ex Celtis, Gallis & Iberis miſtos.

9. *Nomina duriora terræ.*] Aſpera. Flu. & oppidorum Celtib. nomina quæ mox ſequentur ſub hac nota. *

10. *Grato non pudeat, &c.*] Gratiam patriæ referente.

11. *Sævo metallo, &c.*] Ferro. epigramm. 50. lib. 1. verſ. 3. & ep. 18. lib. 12.

12. *Chalibaſque.*] Pop. ad Pontum fere Euxinum. Vide melam. lib. 1. cap. 12. *Noricoſque.*] Pop. Germaniæ Æni fl. & Danubii accolas.

13. *Sonantem.*] In fodinis & ſecturis *vel* officinis ferrariis *Dum tonat adſtricta ſemper domus ignea maſſa.* vide lib. 12. ep. 18.

15. *Armorum Salo.*] Poſitus Plateæ deſcribitur, quam Salone fluvio, & torrenti ſimili ait cingi. Tum *temperator* dixit, quia Salone gelari ferrum dixit. lib. 1. epigr. 50.

16. *Tutelamque.*] Alii *Tuteclamque*. Et eodem verſu pro *Rixamarum*, alii leg. *Rixamorum*, vel *Riſamorum*. *Choroſque.*] Choreis gaudentes Rixamaros.

17. *Convivia feſta, &c.*] Lautiores Carduarum cives.

18. *Peteron.*] Alii leg. *Petoron.* tum *Peterem* & *Paterem*.

19. *Rigas.*] Alii legunt *ripas*. quod priſci juxta ripas ederent ſpectacula & aurigationes.

20. *Silaos.*] Alii leg. *Suebos*. *Suevos*, & *Silevos*. Raderus *Suellos*. Dicit enim *Suellum* vel *Suelum* oppidum eſſe Hiſpaniæ, hodie *Molena* dict.

21. *Turgentiſque, &c.*] MS. Bodl. *Tiruntique lacus* Palat. legit *Turaſiæque*. Alii *Turifiæque*, non *Petuſiæque*.

22. *Vetoniſſæ.*] Variè legitur. aliis *Toveniſſæ*. Et *Teutoniſſæ*. Et *ſanctum Ilicetum.*] Inviolatum ferro; locus ſacer. *Ilicetum* ergò à frequenti ilice; ut ſalicetum, &c. *Per quæ vel piger, &c.*] Dicit loca jam enumerata tam amœna, quamvis feſſus aut iners, ob amœnitatem tamen cum voluptate perambulares. *Rad.* Et pro *Baradonis* alii *Buradonis* vel *Purateonis*. Tum *Curvæ Matineſſæ*,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

*Et ſanctum * Baradonis ilicetum,*
Per quod vel piger ambulat viator;
Et quæ fortibus excolit juvencis
*Curvæ Manlius arva * Matineſſæ.*
Hæc tam ruſtica, delicate lector,
Rides nomina? rideas licebit.
Hæc tam ruſtica malo, quam Bituntos.

neſſæ, oppidum ſc. curvum ob poſitum loci. Alii leg. *Vativeſcæ*, alii *Vatineſſæ*; alii *Maniteſſæ*.

27. *Hæc tam ruſtica, &c.*] Et tamen hæc nomina Celtib. minus dura ſunt & horrida quam *Bitontum*. quaſi dicat cur tibi Romane lector delicate diſpliceat vel aſperitas nominum, vel inculta provincia Celtib. cum & nominis barbarie æque offendat, fertilitate ſane & dignitate his longe cedat, Bituntum viliſſimum Apuliæ oppidum. Muſambertius legendum cenſet, *Britannos*, ut ſit contentio inter provincias Hiſpaniarum & Britannorum. Alii leg. *Buntos*; alii *Bitundos*.

In Gargilianum. LVI.

MUnera quod ſenibus, viduiſque ingentia mittis,
Vis te munificum, Gargiliane, vocem?
Sordidius nihil eſt, nihil eſt te ſpurcius uno,
Qui potes inſidias dona vocare tuas.
Sic avidis fallax indulget piſcibus hamus:
Callida ſic ſtultas decipit eſca feras.
Quid ſit largiri, quid ſit donare; docebo,
Si neſcis: dona, Gargiliane, mihi.

Cum liberalitas & munificentia nullum ſibi proponant præmium, refutat hoc epigrammate Gargiliani cujuſdam heredipetæ vanitatem, qui ſe munificum vocari volebat, quod iis, quos captabat, ingentia munera mitteret: ſordidum eum & ſpurcum vocari debere affirmat; largirique & donare ſe dicturum profitetur, ſi ſibi pauperi, & à quo nihil exſpectare poteſt, munera mittat. *Ramireſ.*

1. *Viduiſque.*] Alii legunt *vetulis*. minus recte.

4. *Qui potes, &c.*] Qui munificentiæ titulo inſignis hamos, quibus orborum ſenum ac divitum viduarum inecſcas hereditates. Senec. epiſt. 8. *Munera iſta fortunæ putatis? inſidiæ ſunt.*

5. *Sic avidis fallax, &c.*] Epigr. 18. lib. 5. verſ. 9.

8. *Dona, &c.*] Munificus vere & liberalis eris, ſi mihi meique ordinis viris largitus fueris, qui vicem reddere non poſſumus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Fauſtinum. LVII.

DUm nos blanda tenent laſcivi ſtagna Lucrini,
Et quæ pumiceis fontibus antra calent:
Tu colis Argivi regnum, Fauſtine, coloni,
Quo te bis decimus ducit ab urbe lapis.
Horrida ſed fervent Nemeæi pectora monſtri:
Nec ſatis eſt, Bajas igne calere ſuo.
Ergo ſacri fontes & littora ſacra valete,
Nympharum pariter, Nereïdumque domus.
Herculeos colles gelida vos vincite brumâ,
Nunc Tiburtinis cedite frigoribus.

In

Hyeme Bajis, æſtate Tibure degendum. nam Tibur frigidum ſemper, Bajæ ſemper æſtuoſæ.

1. *Laſcivi, &c.*] Ob delicias illius lacus & amœnitatem loci, atque laſcivientium ibi hominum frequentiam. epigr. 63. lib. 1. verſ. 2.

2. *Quæ.*] Bajæ nempe, quæ ad radices montis Campaniæ ſitæ, aquas habent calidas. *Pumiceis.*] E pumice vel topho ſcaturientibus. *Antra.*] Cellæ excavatæ.

3. *Tu colis Argivi, &c.*] Tu degis Tibure, à Catillo Argivo condito, cui fratres Tiburtus & Corax, *Tibur Argeo poſitum colono.* Horat. ode 6. lib. 2.

4. *Quo te bis, &c.*] Quod ab urbe diſtat 20. M. paſſuum.

5. *Horrida, &c.*] Sed fervet æſtus, ubi jam Sol Leonis ſignum ſubjerit. Auguſti ſc. menſe. *Nemeæi.*] Qui fingitur ex Leone illo ab Hercule in ſylva Nemeæa cœſo in cœlum relatus. *Pectora monſtri.*] In pectore enim Leonis eſt fulgentiſſima ſtella primæ magnitudinis, quam cor Leonis appellant.

6. *Nec ſatis eſt, &c.*] Fontium enim fervori additur calor cœleſtis. Et ſic tacitè reddit cauſam ſuæ migrationis, ad vitandos ſc. calores, quos ibi qua à Sole, qua à cælo perferebat.

7. *Sacri fontes, &c.*] Bajani, nymphis ſacri, epigr. 3. lib. 3. verſ. 3. Fontibus enim & fluviis divinitatem neſcio quam aſſignavit rudis illa antiquitas. Unde ἱεροὶ ποταμοὶ, διὰ τὸ ἀέννaον, inquit Euſtath. ad lib. 11. Odyſſ. Et Perſæ non ſolum πυρσολάτραι, ſed ὑδρολάτραι, appellantur. Aquam autem præcipuo cultu venerantur, ita ut neque faciem ea lavent, neque aliter attingant, niſi potus gratia & ob plantarum curam. Unde & per ignem & per aquam jurabant. *Heraldus.* *Sacra valete.*] Nereidibus, ut ſequenti verſu. Gruterus reſcribendum contendit *Graja.* Alii *grata*: ſed non video qui poſſet Poëta eo tempore, quo æſtus ejus loci fugiebat, *grata* appellare *littora.*

9. *Herculeos colles, &c.*] Vos ô Bajæ calore veſtro melius ſolvetis brumæ frigus quam Tibur. lib. 1. epigr. 13. verſ. 1. Jam autem per æſtatis fervorem magis placet Tibur, frigori & ventis expoſitum. Vel, hiberno tempore cedat vobis Tibur: hoc autem æſtivo, vos ei cedite.

2. *Num*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Gallam. LVIII.

IN tenebris luges amiſſum, Galla, maritum.
Num plorare pudet te, puto, Galla, virum?

2. *Num plorare, &c.*] Gruterus legendum cenſet. *Non plorare pudet te, &c.* Hoc ſenſu: vides plorandum eſſe ob mortem ejus; pudet tamen id facere aperte. Euge! fœmina es animi plane virilis. Vir enim ſi plorat, plorat ſine teſte, ut tu. Aut Galla, puto non plorare te virum; quod quia turpe eſt, ploras in tenebris. Si enim plorares, tenebras non ſectarere. Alii, *Nam plorare pudet te puto, Galla, virum.* hac mente, adeo infamem ob impudicitiam fuiſſe Gallam, vivente marito, ut turpe ſit illum jam deflere. Vide etiam an huc faciat quod narrat Eumolpus de matrona illa Epheſia apud Petronium.

De vipera electro incluſa. LIX.

FLentibus Heliadum ramis dum vipera ſerpit,
Fluxit in obſtantem ſuccina gemma feram:
Quæ dum miratur pingui ſe rore teneri,
Concreto riguit vincta repente gelu.
5 *Ne tibi regali placeas, Cleopatra, ſepulchro;*
Vipera ſi tumulo nobiliore jacet.

Hujus epigrammatis argumentum explicatum eſt ſupra epigr. 32. in ſimili caſu, de ape incluſa electro. Hic eadem ratione, vipera ſuccini viſco implicata interiit. *Ramireſ.*

1. *Flentibus, &c.*] Ramis populi electriferæ, ut ſupra epigr. 32. verſ. 2. & lib. 6. epigr. 15. *Heliadum.*] *Heliades*, ſorores Phaëthontis, quæ ejus caſum deflentes, in arbores populos converſæ fuerunt, à quibus defluit ſuccinum. *Serpit.*] Serpere enim dicuntur ἄποδα: repere autem, quæ pedes habent breviſſimis cruribus, ut lacertæ. Al. *Repit.*

2. *Fluxit, &c.*] Artificium refert Poëtice, ad caſum. *Gemma.*] Al. *Gutta.*

4. *Concreto gelu.*] Succina. *Riguit.*] Non quod frigore, ſed quod rigore & duritie, gelu imitetur. *Vincta.*] Compedes viperæ, gummi & viſcus electri erant. Alii *victa.*

5. *Ne tibi regali, &c.*] E prœlio Actiaco fugiens Cleopatra in Ægyptum, ſe incluſit ſepulchro quod ipſa ſplendidum exſtruxerat, unde extracta, aſpidis morſu periiſſe putabatur. quod Poëta reſpicere videtur, cum viperæ tumulum conferat tumulo illius quæ aſpidis morſu periit.

De Curiatio. LX.

ARdea, ſolſtitio, Caſtranaque rura petantur,

Quique

Exemplo Curiatii, in Tiburtino loco ſalutari, morte exſtincti, docet æque per omne cælum, ſeu ſalubre, ſeu peſtilens, graſſari mortem, adeoque fata nullo excludi loco poſſe.

1. *Ardea.*] Petamus medio æſtatis fervore loca vel calidiſſima & peſtilentia, Ardeam, Caſtrum Inui. Sic reſtituit Petr. Scriverius ex opt. libri fide, loco τȣ̃ *Pæſtanaque.* tum quia receſſus amœnior, tum quiã Ardeæ propius Caſtrum Inui. Cui adſtipulatur Ph. Cluverius lib. 3. cap. 5. Ital. *Ardea*, dicta vel ab ardore, vel ardea avi, oppidum

pidum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Quique Cleonæo ſidere fervet ager:
Cum Tiburtinas damnet Curiatius auras,
Inter laudatas ad Styga miſſus aquas.
Nullo fata loco poſſis excludere : cum mors
Venerit, in medio Tibure Sardinia eſt.

pidum eſt Latii, Turni patria. Tria hic oppida Solis fervore æſtuantia, enumerat : Ardeam, Pæſtum, Lucaniæ oppid. & Bajas. *Solſtitio, &c.*] Æſtivo, ſic enim ſimpliciter poſitum ſignificat.

2. *Quique Cleonæo, &c.*] Bajas ſupra epig,. 57. verſ. 5. & 11. poſtquam in ſaluberrimo Tiburis cœlo periit Curiatius. *Cleonæum ſidus*, eſt leo, qui terram Auguſto menſe caloribus accendit. *Ager.*] Bajanus.

3. *Damnet, &c.*] Morte ſua reddat infames. Ditiores enim prædia & villas circa Tibur, aut in ipſa urbe ædes habebant, quo æſtate ſecedebant. Prædia illa *Tiburtina* appellabant; quemadmodum *Tuſculana*, quæ prope *Tuſculum*: Unde *Tuſculanum* villa Ciceronis.

4. *Laudatas aquas.*] Aquam Martiam, quæ ſe in Tiburtinam aperit. Plin. lib. 13. cap. 3.

5. *Cum mors, &c.*] Ubi fatalis hora venerit, ſaluberrimus locus, qualis eſt Tibur, vitam non magis conſervat quam Sardinia inſula, cœli intemperie & gravitate, peſtilentiſſima, ob ſalinas, graves Auſtros, Solpugas, venenatæ formicæ genus, ſeu Batrachium.

In Mancinum. LXI.

DOnaſſe amicum tibi ducenta, Mancine,
Nuper ſuperbo lætus ore jactaſti.
Quartus dies eſt, in ſchola poëtarum
Dum fabulamur, millibus decem dixti
Emptas lacernas munus eſſe Pompillæ:
Sardonycha verum lineiſque ter cinctum,
Duaſque ſimiles fluctibus maris gemmas

Vanum quendam & mendacem Mancinum depingit, & reprehendit; qui miſeros ſodales ſubinde enecabat, narrandis iis quæ ſibi donabantur. Rogat itaque hominem ut tandem tacere velit; aut ſi non poſſit, aliquid narret, quod libenter ſodales audiant, ſc. ſe ſpoliatum bonis ſuis, jacturam feciſſe, fuſtibus cæſum, &c. *Ramireſ.*

1. *Ducenta, &c.*] M. HS.

3. *In ſchola, &c.*] Ubi expectavimus recitationes.

5. *Lacernas, &c.*] A Pompilla tibi donatas lacernas.

6. *Sardonycha verum.*] Sic epigr. 60. lib. 9. *Sardonychas veros menſa quæſivit in omni.* Sunt enim & falſi. vide Plin. lib. 37. cap. 12. Al. *Sardonychas auro lineiſque ter vinctos.* Palatinus 1. habet *Lychenitiſque cerytum.* forte legend. *Lychnin atque cериten.* quæ nomina gemmarum. Rutgerſ. *Lineiſque, &c.*] Forte nigra, candida, miniata. vide Plin. lib. 37. cap. 12.

7. *Similes fluctibus, &c.*] Smaragdos, Cyaneos, Beryllos, vel Cariſtos. De quibus Statius: *& gaudens fluctus ſpectare Cariſtos.* & alibi: *& concolor alto Vena mari.* quæ laudem habent, ſi mari concolores.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Dediſſe Baſſam, Cæliamque juraſti.
Here, de theatro, Pollione cantante,
Cum ſubito abires, dum fugis, loquebaris;
Hereditatis tibi trecenta veniſſe:
Et mane centum, & poſt meridiem centum.
Quid tibi ſodales fecimus mali tantum?
Miſerere jam crudelis, & ſile tandem.
Aut, ſi tacere lingua non poteſt iſta,
Aliquando narra, quod velimus audire.

8. *Baſſam, &c.*] Mulieres, ficta forte nomina.

9. *Here.*] Heri. *antiquè. Pollione cantante.*] Citharœdo nobili. Juvenal. Satyr. 6. verſ. 388.

11. *Hereditatis.*] Jure hereditario.

13. *Quid tibi, &c.*] Ut mendaciſſimis ac vaniſſimis narrationibus nos indies enecare velis.

14. *Crudelis.*] Quia nos enecas mendaciis tuis.

16. *Quod velimus, &c.*] Te jacturam feciſſe aliquam, quod nobis auditu magis gratum: vel aliud quippiam unde nobis lucrum.

De Lycori. LXII.

Tibur in Herculeum migravit nigra Lycoris,
Omnia dum fieri candida credit ibi.

1. *Tibur in.*] Nigra Lycoris non magno in pretio Romæ, ſeceſſerat Tibur. Jocatur Poëta illam eo migraſſe motam fama de regionis illius frigiditate, quæ candorem vel ſervaret vel redderet. quod de ebore teſtantur Plinius, Silius, & Propertius. ſic epigr. 12. l. 7. *Herculeum, &c.*] Epigr. 13. lib. 1. verſ. 1.

De Cærellia. LXIII.

Dum petit à Baulis mater Cærellia Bajas,
Occidit inſani crimine merſa freti,
Gloria quanta perit vobis! hæc monſtra Neroni

Nec

Deflet Cærelliæ cujuſdam matris caſum, quæ eum à Baulis, peteret Bajas. naufragio periit in eo freto. *Ramireſ.* Baulis villæ nomen eſt, quæ promontorium Miſenum inter & Bajanum lacum flexo mari alluitur. Olim *Boaulia* dicta. Tacit. Annal. lib. 14.

1. *Mater.*] Cærellia quædam, & ipſa mater, à Baulis Bajas vecta perierat. arguit Poëta aquas criminis & jacturæ gloriæ, quæ monſtro hoc ſimile imperium Neronis in matre ſua Agrippina (vide Sueton. Neron. cap. 34. Tacit. Ann. 14. & Dionis Neron.) detrectaſſent, illique vel juſſæ pepercisſent: hanc autem immeritam injuſſæ merſiſſent.

3. *Gloria quanta.*] Magnam laudem vobis comparatam (quum Agrippinam juſſæ, non merſiſtis) in Cærellia innocente ſubmerſa perdidiſtis, quam etiam injuſſæ hauſiſtis. *Monſtra.*] Caſum, naufragium, mortem.

4. Nec

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Nec quondam juſſæ præſtiteratis aquæ.

4. *Nec quondam juſſæ.*] Olim enim ad Baulos Nero matrem, ſoluto repente machinoſo navigio, juſſerat mergi, quæ tamen enavit. ita illam juſſæ aquæ non oppreſſerunt; hanc injuſſæ hauſerunt. *Rad.*

De hortis Julii Martialis. LXIV.

JUli jugera pauca Martialis,
Hortis Heſperidum beatiora,
Longo Janiculi jugo recumbunt.
Lati collibus imminent receſſus:
Et planus modico tumore vertex
Cælo perfruitur ſereniore:
Et curvas nebulâ tegente valles
Solus luce nitet peculiari:
Puris leniter admoventur aſtris
Celſæ culmina delicata villæ.
Hinc ſeptem dominos videre montes,
Et totam licet æſtimare Romam,
Albanos quoque, Tuſculoſque colles,
Et quodcumque jacet ſub urbe frigus,
Fidenas veteres, breveſque Rubras,

Et

Laudat hortos Julii Martialis, à ſitu, à cœlo, à ſubjectis amœnis regionibus, à quiete, à benignitate & hoſpitalitate Domini; præfertque eos Tiburi, Præneſte, Setiæ.

1. *Iuli jugera, &c.*] Ad quem ep. 1. & 82. lib. 6. epigr. 16. & 71. lib. 7. & alias.

2. *Hortis, &c.*] Epigr. 21. lib. ſpectac. verſ 3.

3. *Longo Ianiculi, &c.*] Porrigebatur enim ad pontem Milvium Janiculum, excelſus mons non procul ab Urbe, trans Tiberim ſitus. *Recumbunt.*] Horti nempe Jul. Martialis.

5. *Et planus, &c.*] In vertice Janiculi planities eſt quæ colles ſuperat, ſerena & ſuda non nebulis, ut valles, tecta. hîc Julii Mart. villa.

9. *Puris aſtris.*] Pura vocat aſtra, quæ nullis nebulis aſpectui ſubtrahuntur. eadem eleganti metaphora infra lib. 8. epigr. 14. *puros ſoles & ſine fæce diem* dixit.

11. *Septem.*] Septem colles, Palatinum, Capitolinum, Quirinalem, Cœlium, Eſquilinum, Viminalem, Aventinum, quibus impoſita Roma rerum domina. *Domino, &c.*] Al. *Domino*, id eſt, Julio Mart.

12. *Æſtimare, &c.*] Luſtrare oculis.

13. *Albanos.*] Dicitur mons Albanus, ab Alba longa, ibi quondam exſtructa. *Tuſculum* verò urbs Latii.

14. *Et quodcumque, &c.*] Et quæcunque loca frigida ſuburbana.

15. *Veteres.*] Româ enim antiquiores. *Breveſque, &c.*] Oppid. parvum, forte Vlubras.

16. *Quod*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Et quod virgineo cruore gaudet,
Annæ pomiferum nemus Perannæ.
Illic Flaminiæ, Salariæque
Geſtator patet, eſſedo tacente,
Ne blando rota ſit moleſta ſomno,
Quem nec rumpere nauticum celeuſma,
Nec clamor valet helciariorum.
Cum ſit tam prope Mulvius, ſacrumque
Lapſæ per Tiberim volent carinæ.
Hoc rus (ſeu potius domus vocanda eſt)
Commendat dominus; tuam putabis:
Tam non invida, tamque liberalis,
Tam comi patet hoſpitalitate.
Credas Alcinoi pios Penates,
Aut facti modo divitis Molorchi.
Vos nunc omnia parva qui putatis,

Cen-

16. *Quod virgineo, &c.*] Nemus Dianæ Aricinæ, in quo fecerant ſacra non mitiora, quam Tauricæ Dianæ. Strabo. lib. 5. cruor itaque vel virginum cæſarum, vel Annæ Perannæ, quæ Didonis ſoror, (ut habent fabulæ) Laviniæ inſidias fugiens ſe in Numicium fl. dedit præcipitem. ſeu (ut tradunt melioris fidei hiſtorici) anus Bovillis oriundæ, quæ populo per ſeditionem in montem digreſſo cibum tulerit, ſeque poſtea ex alta feneſtra præcipitavit. vide Ovid. 3. Faſt. Macrob. 1. Saturn. c. 12. & Tiraquell. ad l. 3. Alexand.

18. *Illic Flaminiæ, &c.*] Ex hac villa proſpiciuntur eſſeda & currus in via Flam. & Salaria: non tamen audiuntur, aut ſomnum interpellant.

21. *Celeuſma.*] Epigr. 66. lib. 3. verſ. 3.

22. *Helciariorum.*] Qui navem adverſo flumine, vel qui navi, anchoram ſeu grave aliud pondus uno connixu & mutuo hortatu moliuntur. ab ἕλκω, *traho.*

23. *Mulvius.*] Pons Milvius, qui in via Flaminia ultra primum lapidem. *Sacrumque, &c.*] Pro Deo cultum. Virg. 8. Æneid. & epigr. lib. 3. verſ. 3.

25. *Hoc rus, &c.*] Honeſtior, gratior, laudatior fit domus iſta à domino Julio Mart. viro hoſpitali.

29. *Alcinoi.*] Regis Phæacum, qui Ulyſſem enatantem benigno hoſpitio excepit. Hom. odyſſ. ζ.

30. *Facti modo divitis.*] Quem *modo divitem factum* appellat Poëta, quod juxta Herculis fanum ſplendido luxu à Domitiano extructum, Molorcho ſacellum condiderat & ipſum donariis ditatum. *Molorchi.*] Pauperis paſtoris qui Herculem ad leonem Nemeæum occidendum venientem hoſpitio excepit.

31. *Vos nunc, &c.*] *Epiphonema.* Ite jam avari Vectidii quibus non ſufficiunt latifundia quæ milvus oberret quique centum jugera aratis. ego vel toti Tiburi, Præneſti, & Setiæ, pauca hæc Martialis jugera antefero.

32. *Ge-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Centeno gelidum ligone Tibur,
Vel Præneſte domate, pendulamque
Uni dedite Setiam colono:
Dum, me judice, præferantur iſtis
Julî jugera pauca Martialis.

32. *Gelidum, &c.*] Supra epigrammate 62.

33. *Pendulamque.*] In declivitate montis ſitam.

34. *Vni dedite.*] Uni colono Setinum agrum locandum dixit, qui ſcil. eum colat cum familia. Setia ergò civitas in extrema Latii parte, ſupra forum Appii. unde & Setinum vinum, de quo lib. 13. *Pendula Pontinos quæ ſpectat Setia campos.* Rad.

35. *Dum, &c.*] Malo jugerum paucorum Julii Mart. quam totius Setini agri dominus eſſe.

De Philæni. LXV.

OCulo Philænis ſemper altero plorat.
Quo fiat iſtud quæritis modo? luſca eſt.

2. *Luſca eſt.*] Ἀπροσδοκήτως reſp. neque enim alterum habet. ſi enim utrumque ſalvum haberet, utroque ploraret.

Ad Linum. LXVI.

EGiſti vitam ſemper, Line, municipalem:
Qua nihil omnino vilius eſſe poteſt.
Idibus, & raris togula eſt excuſſa Kalendis:
Duxit & æſtates ſyntheſis una decem.

Saltus

Irridet ſub ſpecie admirationis Linum quemdam, qui ingens patrimonium dilapidaverat eo victu & cultu, quo alius poſſet id multum augere: dicitque eum rem feciſſe difficilem. Nam eâdem parſimoniâ, qua alius quis ex paupere dives fieri poterat; ille contrà ex ditiſſimo factus eſt pauperrimus. *Ramireſ.*

1. *Municipalem.*] Frugalem, utpote ruſticam, quam degunt in municipiis, quæ oppida ſunt certa lege donata civitate, munerisque partem cum pop. Romano capiunt.

2. *Vilius.*] Minus ſumptuoſum, abjectius. Alii *dulcius.* Ramireſ leg. *durius.* dure nimis.

3. *Idibus, &c.*] Calendis & Idibus conveniebat ad publica ſacra populus togatus. in municipiis tamen rarior togæ uſus, Juven. Sat. 3. verſ. 171. & Plin. lib. 7. epiſt. 8. *Togula.*] Non lauta, nec laxa, qualem beatiores geſtabant; ſed exigua & anguſta. *Excuſſa Kalendis.*] Explicata, ubi depromitur è veſtiario, ſeu prælo. alii *tibi ſumpta.* Diebus enim feſtis tantum & ſolennibus, togas & candidiores veſtes ſumebant in municipiis.

4. *Syntheſis.*] Quæ eſt compoſitio & conſtructio aliquarum rerum, ſed præcipuè veſtium. Unde & Synechd. pro una veſte ſumitur, ut & hic. Et vide lib. 5. epigr. 80. *Vndecies una ſurrexti Zoile cœna, Et mutata tibi eſt Syntheſis undecies.* Et ultimo verſu: *Frigus enim magnum Syntheſis una facit.* Hoc enim loco notatur ſumma Lini parſimonia,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Saltus aprum, campus leporem tibi miſit inemptum,
Sylva gravis turdos exagitata dedit.
Raptus flumineo venit de gurgite piſcis:
Vina rubens fudit non peregrina cadus.
Nec tener Argolica miſſus de gente miniſter,
Sed ſtetit inculti ruſtica turba foci.
Villica vel duri compreſſa eſt nupta coloni:
Incaluit quoties ſaucia vena mero.
Nec nocuit tectis ignis, nec Sirius agris:
Nec merſa eſt pelago, nec fluit ulla ratis.
Suppoſita eſt blando numquam tibi teſſera talo:
Alea ſed parcæ ſola fuere nuces.
Dic ubi ſit decies, mater quod avara reliquit?
Nuſquam eſt. feciſti rem, Line, difficilem.

In

monia, quod tantum abeſſet à luxu, ut eâdem veſte, decem annis uteretur. *Ramireſ.* Epigr. 46. lib. 2. verſ. 3.

5. *Saltus aprum.*] Commoditates ex rure Lino provenientes enumerat, quum eſculenta & poculenta omnia haberet ſua, nullo pretio comparata. *Inemptum.*] Labore venationis tantum, non pretio quæſitum. *dapibus menſas onerabat inemptis.* Virg. 4. Georgic.

8. *Rubens fudit.*] Figlinus ex argilla rubra. *Non peregrina cadus.*] Domi nata, in agris tuis.

9. *Nec tener, &c.*] Non tibi menſæ miniſter magno pretio emptus ex Græcia. Ita ut effunderent in puerorum pretia, ingentes opes. ſic ſupra lib. 1. epigr. 59.

Millia pro puero, centum me mango popoſcit.
Riſi ego; ſed Phœbus protinus illa dedit.

10. *Sed ſtetit, &c.*] Sed villici pueri & vernæ. epigr. 50. lib. 1. verſ. 21.

12. *Saucia.*] Ebria. epigr. 68. lib. 3. verſ. 2. *Vena mero.*] Libidinis inſtrumentum. epigr. 46. lib. 6.

13. *Nec nocuit.*] Proponit nunc per negationem, cauſas paupertatis, quarum nulla contigit Lino; tectorum conflagrationem, agrorum ardorem, navium jacturam. *Ramireſ. Nec Sirius agris.*] Nec æſtus per dies caniculares agros & ſegetes exuſſit.

14. *Fluit.*] Verſatur in mari, quæ tua ſit.

15. *Suppoſita, &c.*] Non teſſeris aut aleis rem decoxiſti. à talis vero tanquam à minore luſu incipiebant, mox incaleſcentibus luſoribus proferebantur teſſeræ.

16. *Alea, &c.*] Sed aleæ tuæ pignora fuere nuces. de quibus vel pueri ludunt.

17. *Dic ubi, &c.*] Cum itaque frugaliter vixeris, veſtitu, victu, miniſterio & Venere; cum nec igni nec cæli inclementia, nec naufragio neque alea jacturam feceris, demiror unde ad paupertatem ſis redactus.

18. *Feciſti rem, &c.*] Cujus ratio non facile apparet: & tamen apparet te *rem familiarem* feciſſe tenuem & decoxiſſe.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Prætorem. LXVII.

PRætorem pauper centum ſeſtertia Gaurus
Orabat cana notus amicitia.
Dicebatque ſuis hæc tantum deeſſe trecentis,
Ut poſſet domino plaudere juſtus eques.
Prætor ait : ſcis me Scorpo, Thalloque daturum;
Atque utinam centum millia ſola darem.
Ah pudet ingratæ, pudet ah male divitis arcæ.
Quod non vis equiti, vis dare, Prætor, equo?

Ἀχαριστίαν Prætoris cujuſdam adverſus veterem amicum damnat, quod maluerit feræ & equis, quam homini prodeſſe. *Rad.*

2. *Cana.*] Veteri, à pueris inita. *Cara* alii. ut epigr. 16. lib. 1.

3. *Dicebatque, &c.*] Dicebatque hanc ſummam ſibi deeſſe ad cenſum equeſtrem, ſcilicet quadringenta Seſtertia, noſtræ monetæ 3125. l. ut intra 14. Ordines ſedens Domitiano Imp. advenienti plauderet. epigr. 34. lib. 6. Solere autem dari ad implendas equeſtres facultates teſtatur. Plin. epiſt. 19. lib. 1.

4. *Iuſtus eques.*] Integro cenſu Equeſtri ex lege Roſcia. Sunt qui legant, *Iuſſus.*

5. *Scorpo, Thalloque daturum.*] Nobili agitatori. epigr. 50. 53. & 74. lib. 10. & Lipſ. lib. 1. epiſtol. quæſt. 5. epiſt.

7. *Male divitis arcæ.*] Quæ uſum divitiarum neſcit. De arca jam dictum, lib. 1. epigr. 77. Et pro *Quod non vis.* Alii *Quod non das, &c.*

8. *Equo.*] Equis alendis ad Circum ab agitatoribus Scorpo Thalloque. *Vel,* An homini qui nihil aliud novit quam equos agitare, plus dabis quam honeſto equiti? vide epigr. 26. l. 5. Vel etiam ſtatuæ equeſtri erigendæ? ut epigr. 26. l. 5.

Ad Sextum. LXVIII.

INvitas centum quadrantibus, & bene cœnas.
Ut cœnem invitor, Sexte, an ut invideam?

Sportulæ pretio invitarat poëtam noſtrum Sextus; qui quum laute cœnaret; Poëta in eadem menſa, ſordide. Hoc ergo Martiali dolet, cui infelici ſpectanda erat, invidenda alterius felicitas.

1. *Invitas, &c.*] Vide epigr, 7. l. 3. unde huic lux.

Ad Papilum. LXIX.

TU Setina quidem ſemper, vel Maſſica ponis,
Papile : ſed rumor tam bona vina negat.

Dice-

A Papilo vel ut alii leg. Pamphilo, quatuor uxores veneno interfectas dicit, eoque ſe non ſitire ipſius, quamvis optimam lagenam. *Rad.*

1. *Setina Maßica.*] Vina nobilia. è Setia & Maſſico in Campania.

2. *Sed rumor, &c.*] Immo veneno miſta eſſe, fama eſt.

3. *Cæ-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Diceris hac factus cœlebs quater eſſe lagena.
Nec puto, nec credo Papile, nec ſitio.

3. *Cœlebs, &c.*] Viduus 4. uxoribus venenio ſublatis. de voce *cœlebs* vide quæ ad Senec. Hyppolyt. verſ. 230. *Lagenâ.*] Supra epigr. 43. verſ. 3.

4. *Nec ſitio.*] Nolo tamen bibere, malo enim famæ quam experientiæ fidem habere.

De Ammiano ad Maronillum. LXX.

NIhil Ammiano, præter aridam reſtem
Moriens reliquit ultimis pater ceris.
Fieri putaret poſſe quis, Maronille,
Ut Ammianus mortuum patrem nollet?

Refert de Ammiano quodam, qui, quum patris mortem optaret, ut hæreditate potiretur; ultimis tabulis, pater nihil ei præter reſtem reliquerit. Miratur fieri potuiſſe, ut Ammianus doleret ob patris mortem; vivus enim aliquid filio largiebatur.

1. *Aridam reſtem.*] Meram reſtem, qua ſe perditæ luxuriæ filius ſuſpenderet. Ramireſius legit *veſtem*, & ut credit, meliore ſenſu; quod *arida veſtis*, ſit ſola veſtis, nulla alia re adhibita. ſic lib. 10. epigr. 75.

Sportula nos junxit quadrantibus arida centum.

2. *Vltimis ceris.*] Ultimo teſtamento, vel ima cera teſtamenti, cum in prioribus nominaſſet alios heredes.

4. *Mortuum, &c.*] Cujus morte nihil præter reſtim ad eum devenit, cujus mortem expectabat, & forte ne expectarat quidem. vide epigr. 10. lib. 3.

* Ad Sophronium Rufum. LXXI.

QUæro diu totam, Sophroni Rufe, per urbem,
Si qua puella neget; nulla puella negat.
Tanquam fas non ſit, tanquam ſit turpe negare:
Tanquam non liceat; nulla puella negat.
Caſta igitur nulla eſt? caſtæ ſunt mille. quid ergo
Caſta facit? non dat; non tamen illa negat.

Ad

* Alii *Sempronium.*

Queritur puellarum Romanorum facilitatem, ex quibus nullam, quæ negaret, invenerat; adeo ut ne caſtæ quidem, quamvis non darent, non tamen negarent. *Ramireſ.*

2. *Si qua puella.*] Negantem puellam quærebat ob eam cauſſam, quod facilitas in dando ſatiare ſoleat, ut ſupra dixit epigr. 38.

Galla, nega, ſatiatur Amor, niſi gaudia torquent.

3. *Fas non ſit.*] Natura ſua.

4. *Liceat; nulla, &c.*] Facultate aliena. Quaſi vel ex ſua natura iniquum vel turpe ſit negare: vel ad negandum conceſſam non habeant facultatem. *Ramireſ.*

6. *Non dat.*] Mercedem. *Vel*, non ultro dat, ſed rogata non negat. unde apparet verum eſſe illud Ovidii, *caſta eſt quam nemo rogavit.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Quinctum. LXXII.

EXigis, ut donem noſtros tibi, Quincte, libellos.
Non habeo, ſed habet bibliopola Tryphon.
Æs dabo pro nugis, & emam tua carmina ſanus?
Non, inquis, faciam tam fatuè: nec ego.

Tacitè ſordes aliquorum reprehendit ſub Quincto, qui quum animi cauſſa poëtæ libellos expeteret; paucos tamen impendere in eam rem nummos recuſabat. *Ramireſ.*

2. *Bibliopola Tryphon.*] Clarus præfatione Quintiliani. & ep. 3. l. 13. ỹſ. 2.

4. *Tam fatuè.*] Qui emam nugas. *Nec ego.*] Qui donem fatuo. epigr. 118. lib. 1. verſ. 11.

De Veſtino. LXXIII.

CUm gravis extremas Veſtinus duceret horas,
Et jam per Stygias eſſet iturus aquas,
Ultima volventes orabat penſa ſorores,
Ut traherent parvâ ſtamina pulla morâ.
Jam ſibi defunctus, caris dum vivit amicis;
Moverunt tetricas tam pia vota Deas.
Tam largas partitus opes, à luce receſſit:
Seque mori poſthac credidit ille ſenem.

Atticum Veſtinum, filium illius Veſtini, quem Nero conſulem, immerentem occidit, ut ſcribit Tacit. Annal. 15. laudat illum à liberalitate, qua in extremo vitæ ſpiritu cum amicis uſus eſt, quibus ingentia diviſit dona: quo facto, libens deceſſit. *Ramireſius.*

1. *Gravis extremas.*] Gravi morbo affectus. *Veſtinus, &c.*] Filius Veſtini, qui in conſulatu præter culpam à Nerone mori juſſus eſt.

3. *Orabat.*] Colinæus & alii leg. *Oravit.*

4. *Pulla ſtamina.*] Nigra, quæ mortem minentur. epigr. 58. lib. 6. ut contra *alba*, ubi vitam Parcæ protrahunt. Juven. Sat. 12. verſ. 65. *Pulla.*] Sunt qui legant, *nigra.* alii *nulla.*

5. *Iam ſibi defunctus.*] Non vitæ deſiderio moram hanc orabat, ſed ut bona ſua amicis divideret.

8. *Mori ſenem.*] Morti maturum. ſic epigr. 53. lib. 10. Alii leg. *poſt hoc.*

De Damis. LXXIV.

ADſpicis, imbelles tentent quam fortia damæ
Prœlia? tam timidis quanta ſit ira feris?
In

De damis in arena adverſis frontibus in ſe mutuo concurrentibus, dictum ſupra. epigr. 35.

1. *Imbelles.*] Elegantibus antithetis hoc diſtichon ornavit: *Imbelles, fortia prœlia: timidis feris, quanta ira.* Et pro *audent* Gruterus ex marginali lectione Colinæi mallet legere *ardent*, modo illa lectio confirmaretur aliquo MS.

4. *Mitte*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In mortem parvis concurrere frontibus audent.
Vis, Cæſar, damis parcere? mitte canes.

4. *Mitte canes.*] A paradoxo. canibus, qui alias damis exitio ſunt, immiſſis, dirimetur prœlium damarum ad perniciem inter ſe furentium. ſic epigramm. 49. lib. 1.

De Nigrina. LXXV.

O Felix animo, felix Nigrina, marito,
Atque inter Latias gloria prima nurus.
Te patrios miſcere juvat cum conjuge cenſus,
Gaudentem ſocio, participique viro.
Arſerit Euadne flammis injecta mariti,
Nec minor Alceſtem fama ſub aſtra ferat.
Tu melius: certo meruiſti pignore vitæ,
Ut tibi non eſſet morte probandus amor.

Laudat Nigrinam à liberalitate in maritum, cui impartierat paternos cenſus; comparatque eam cum Euadne & Alceſte, quas ei poſtponit; quod illæ amorem in conjuges morte ſua; hæc ſine morte demonſtravit. *Ramireſ.*

1. *Animo marito, &c.*] Tuo, id eſt, vitæ tuæ, quæ vel ſine animæ tuæ jactura plus marito profuiſti, quam Euadne & Alceſtis pro & cum ſuis morientes. namque tu marito tuo, cui lege non licuit patrimonium uxoris caducum participare, è qua liberos non procreaſſet, liberaliter impertiiſti à patre tibi relictos cenſus. ſic enim malo legere quam *ſenſus*, ut vulgo.

2. *Gloria prima.*] Gloriam primam appellat more ſuo; quia eminentiſſimum quodvis in ſuo genere ſic vocare ſolet.

5. *Euadne flammis, &c.*] Quæ ſe in rogum Capanei conjugis injecit. Ovidius 3. de Arte, & Papin. lib. 12.

6. *Alceſtem, &c.*] Quæ conjugis Admeti mortem ſua redemit. *fab. nota.*

7. *Tu melius.*] Sc. te geſſiſti, quam Euadne & Alceſtis; quibus ut amorem in conjuges probarent, mori neceſſe fuit. Deinde ſubjungit aitiologiam: Nam *tu pignore*, id eſt, ea liberalitate, qua uſus es in maritum, *certo vita*, nulla cogente mortis neceſſitate; ſed in ſumma tranquillitate meruiſti, ut tantus amor tuus videretur, quantus poſſet videri, ſi pro conjuge mortem oppetiiſſes: itaque præferendus amor tuus, qui vita non morte ſpectatus fuit. *Ramireſ.* Vel ut Muſambertius exponit. Tu melius Nigrina; quæ *certo pignore vitæ*, ſeu viva, certo in maritum viventem pignore, communicati cum eo patrimonii tui, effeciſti, ut etſi non pro viro, aut cum viro moriaris, quemadmodum Euadne olim aut Alceſtis, non minori tamen quam illæ ſis laude officii & amoris erga conjugem. Alii *certæ*, vel *certe.* Juv. *Certè meruiſti pignora vitæ.*

8. *Vt tibi non, &c.*] Ut epigr. 9. lib. 1. & epigr. 57. lib. 11.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In avarum amicum. LXXVI.

Millia miſiſti mihi ſex, bis ſena petenti:
Ut bis ſena feram, bis duodena petam.

Ridicule docet, quo pacto ab amico dimidium poſtulati dare ſolito, totum impetrare poſſis. Quoniam tu tibi caves, dimidiato quod petebam (vide epigr. 76. lib. 1.) ego neceſſitati meæ conſulam in poſterum petendo geminum ejus ſummæ qua mihi opus fuerit. Ex Cujacii mente, qui dicit: *Plus petendum eſſe quam ſat eſt, ut conſequamur quantum ſat eſt.*

In Zoilum invidum. LXXVII.

Numquam divitias Deos rogavi,
Contentus modicis, meoque lætus.
Paupertas, veniam dabis, recede.
Cauſſa eſt quæ ſubiti, novique voti?
Pendentem volo Zoilum videre.

Zoilum invidum depingit eleganti paradoxo, dum dicit mutata voluntate ſe divitem velle fieri, quum ſupra multis epigrammatis paupertatem amplecti teſtatus eſſet, ut Zoilus præ invidia ſe ſuſpendat. *Ramireſ.*

3. *Paupertas, &c.*] Paupertati, quæ mihi hactenus cordi & in votis erat, jam renuncio, mutato conſilio & voto, diteſcere volo. nec alia de cauſa, quam ut ii qui rebus meis modice lætis invident, lætiſſimas ubi viderint, invidia rumpantur, aut ad laqueum fugiant.

In Varum. LXXVIII.

Ad cœnam nuper Varus me forte vocavit,
Ornatus dives, parvula cœna fuit.
Auro, non dapibus oneratur menſa: miniſtri
Apponunt oculis plurima, pauca gulæ.
Tunc ego, non oculos, ſed ventrem paſcere veni:
Aut appone dapes, Vare, vel aufer opes.

In

Varum quemdam ut vanum reprehendit, qui convivis ornatum divitem oſtentabat, cœnam autem parvulam apponebat. Ventrem ſe dicit, non oculos paſtum veniſſe. *Ramireſ.*

1. *Ad cœnam nuper, &c.*] Ejuſdem argumenti vide epigr. 44. lib. 1. epigramm. 59. lib 3. & epigr. 68. lib. 4. *Abjudicant hoc epigram. Martiali.* Nec injuria quod Adr. Junius ut & quædam alia adoptavit primus. Ἀργυρέῃ λιμῷ τις ἐς εἰλαπίνην με καλέσας Ἔκτανε. Anth. lib. 2. cap. 50.

6. *Aut appone dapes, &c.*] Nullum acumen, nulli ſales. Reſcribo venuſtiſſimo ſenſu: *Aut appone dapes, Vare, vel aufero opes.* Jubet enim Martialis, ut apponantur dapes, non aurum; nam niſi dapes apponantur, minatur ſe ablaturum aurum quod appoſitum erat; quemadmodum è dapibus partem domum auferebant. *Petitus.*

Inſe-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Afrum. LXXIX.

Condita cum tibi ſit jam ſexageſima meſſis,
Et facies multo ſplendeat alba pilo;
Diſcurris tota vagus urbe; nec ulla cathedra eſt,
Cui non mane feras irrequietus, ave.
Et ſine te nulli fas eſt prodire tribuno,
Nec caret officio conſul uterque tuo;
Et ſacro decies repetis Pallatia clivo,
Sigerioſque meros, Parthenioſque ſonas.
Hæc faciant ſane juvenes: deformius, Afer,
Omnino nihil eſt ardelione ſene.

Inſectatur facetiſſimè Afrum quendam ardelionem, importunè & intempeſtivè officioſum, quem ſexagenarium jam monet, ut ea officia junioribus relinquat. *Ramireſ.*

1. *Sexageſima meſſis.*] Id eſt, cum jam ſexagenarius ſis, & canis obſitus.

3. *Diſcurris tota, &c.*] Ambitioſa indagine officioſus per omnia divitum atria, quos vel in ipſis atriis, egredientes, vel in cathedris ſedentes admiſſus ſalutas, diſcurris, portans ineptum *Ave*, cui jam ſexagenario & cano dicendum potius fuerat *vale.* vide ep. 67. lib. 5. vide Senec. de Tranquil. cap. 12.

5. *Et ſine, &c.*] Epigr. 99. lib. 11.

7. *Sacro decies, &c.*] Multoties per viam Sacram repetis Cæſaris domum.

8. *Sigerioſque meros, &c.*] Jactas ubique familiaritatem tuam cum aulicis. crepas uſque Sigerium & Parthenium Cæſaris cubicularios. de nulla alia re quam de Sigerio & Parthenio loqueris. Sic Horat. lib. 1. epigr. 7. ad finem:

Sulcos & vineta crepat mera.

Sunt qui legant hic *Sigerioſque modos:* Sed Muſambert. legendum cenſet *Sigerioſque modo*, id eſt, tantum Sigerios, ſive nihil aliud ſonas quam Sigerios & Parthenios. Recte.

10. *Ardelione ſene.*] *Ardelio* eſt, qui omnia & nihil agit; ubique & nuſquam eſt. vide lib. 2. epigr. 7.

* Ad Mathonem. LXXX.

Hoſpes eras noſtri ſemper, Matho, Tiburtini.
Hoc emis. impoſui: rus tibi vendo tuum.

In

* Scriv. *Maronem.*

Loquacem Mathonem quendam inſectatur; qui ſanus, æger, nunquam ceſſabat loqui, & in medio febris ardore, ſummo conatu declamabat. Ipſe verò exiſtimabat magnam hanc eſſe rem. Docet poëta, majorem rem eſſe, eo tempore tacere. *Ramireſ.*

1. *Matho, Tiburtini.*] Vide epigr. quod ſequitur.

2. *Impoſui.*] Decepi ego te, immo tu teipſum dum mancipio tuum pretio vis eſſe prædium Tib. quod prius quidem gratis erat uſu tuum aſſidui hoſpitis, quamdiu meum fuit poſſeſſione.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Mathonem. LXXXI.

DEclamas in febre, Mathon: hanc eſſe phreneſim
Si neſcis, non es ſanus, amice Mathon.
Declamas æger, declamas hemitritæus.
Si ſudare aliter non potes, eſt ratio.
Magna tamen res eſt: errans cum viſcera febris
Exurit, res eſt magna, tacere, Mathon.

1. *Mathon.*] Cauſſidicus. Juvenal. ſat. 1. verſ. 32.

2. *Si neſcis, &c.*] Si neſcis hanc eſſe inſaniam, quod febricitans declamas, perdita ſane & deplorata laboras inſania, cujus ſenſum non habes. eſt autem Phreneſis inſania ex inflammatione cerebri orta. Celſus.

3. *Hemitritæus.*] Semitertiana laborans.

4. *Si ſudare, &c.*] Si hoc facias quo elicias ſudorem & hinc febrim leves, habes ſane cur declames.

5. *Magna tamen, &c.*] Poſſe in febre declamare, inquit Poëta ex perſona Mathonis. *Errans cum, &c.*] Reſp. objectioni Poëta. cum errans, id eſt, incertas habens acceſſiones & deceſſiones ſemitertiana exurit viſc. alii leg. *erras*: & referunt ad Poëtam redarguentem: Non eſt magna res, inquit Poëta, declamare in febri, erras Matho; magna res eſt, tum poſſe tacere.

6. *Tacere, Mathon.*] Non clamare, non ingemiſcere. arguit autem Mathonem vel improbæ & effrenis loquendi libidinis, vel pronuntiationis querulæ & quaſi in febre quiritantis. hoc epigr. ut & 84. Janus Rutgerſ. abdicat Martiali,

De Fabulla. LXXXII.

EPigramma noſtrum cum Fabulla legiſſet,
Negare nullam quo queror puellarum:
Semel rogata biſque terque neglexit
Preces amantis: jam, Fabulla, promitte:
Negare juſſi, pernegare non juſſi.

1. *Epigramma.*] Supra epigrammate 71.

4. *Iam, &c.*] Ut nolo nimis facilem, ita nec difficilem nimis. lib. 1. epigr. 58. & 38. ſupra.

5. *Negare, &c.*] Sic epigramm. 70. lib. 9. *Nam vigilare leve eſt, pervigilare grave.*

Ad Rufum. LXXXIII.

HOs quoque commenda Venulejo, Rufe, libellos,
Imputet & nobis otia parva, roga:

Imme-

Mittit ad Rufum duos epigrammatωn libellos, quos vult Venuleio commendari. Præfinit ergo tempus, quo eos ſit lecturus: & ſi longiores videbuntur, præcipit ut altera plicata charta, breviores faciat. *Rameireſ.*

1. *Hos quoque, &c.*] Duos, tertium & quartum hunc, infra verſ. 7.

4. Non

Immemor & paullum curarum, operumque ſuorum,
Non tetrica nugas exigat aure meas.
Sed nec poſt primum legat hæc, ſummumve trientem:
Sed ſua cum medius prœlia Bacchus amat.
Si nimis eſt legiſſe duos: tibi charta plicetur
Altera: diviſum ſic breve fiet opus.

4. *Non tetrica, &c.*] Non rigida cenſura ad amuſſim & perpendiculum examinet carmina hæc nugatoria *Exigat.*] Examinet, ducta Metaph. ab architectis vel ſtatuariis. Unde *exacta opera*, pro perfectis: pro quo Plautus *amuſsitata* dixit, quaſi ad amuſſim exacta. *Ramireſ.*

5. *Nec poſt, &c.*] Inter magis ſeria, & priuſquam mero incaluerit. epigr. 8. ſupra verſ. 8. *Summumve.*] Nec tamen poſt ultimum, ubi nimius fervor. vel ubi friguit deferbuitque alacritas. *Trientem.*] Qui quatuor continet ſcyphos. hic pro quovis poculo dicitur. Petitque ut in media cœna, ſuos ei offerat libellos. epigr. 107. lib. 1. verſ. 4.

6. *Sed ſua cum, &c.*] Sed inter ſcyphos, cum in media cœna poſcunt majora pocula.

7. *Duos, &c.*] Supra verſ. 1.

8. *Diviſum, &c.*] Vide ep. 29. ſupra.

In Nævolum. LXXXIV.

SEcuro nihil eſt te, Nævole, pejus: eodem
Sollicito nihil eſt, Nævole, te melius.
Securus, nullum reſalutas, deſpicis omnes;
Nec quiſquam liber, nec tibi gratus homo eſt.
Sollicitus, donas: dominum regemque ſalutas;
Invitas. eſto, Nævole, ſollicitus.

Nævolum inſectatur, qui pro rerum ſuarum eventu, modeſtum vel arrogantem ſe oſtendebat. Nam cum nullis premeretur curis, deſpiciebat cunctos: quum vero ſollicitus erat, omnibus ſe ſubmittebat. Precatur ei poëta perpetuam ſolicitudinem. *Ramireſ.*

1. *Securo nihil, &c.*] Te curis vacuo & proſpere agente, nihil arrogantius & inſolentius; curis preſſo modeſtior nemo aut ſummiſſior. & quod de Caligula Paſſienus, *Nemo fuit ſervus melior, nemo dominus deterior.*

4. *Nec quiſquam, &c.*] MS. Bodl. *Nec quiſquam viſus, nec tibi notus homo eſt.* Gruterus ex Palat. legit, *Nec tibi natus homo.* acute.

6. *Solicitus.*] Ut fias uſque modeſtus.

In Thaidem. LXXXV.

NOn eſt in populo, nec urbe tota,
A ſe Thaida qui probet fututam;
Cum multi cupiant, rogentque multi.
Tam caſta eſt, rogo, Thais? imo fellat.

4. *Fellat.*] Supra epigr. 50.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Ponticum. LXXXVI.

NOs bibimus vitro, tu myrrha, Pontice. quare?
Prodat perſpicuus ne duo vina calix.

Inurbanitatem Pontici notat hoc diſticho; qui convivis vilia, ſibi pretioſa vina miſcebat. & ne fucus detegeretur; ipſe poculis myrrhinis utebatur; convivis vitra porrigebat. *Ramireſius.*

1. *Nos, &c.*] Convivæ tui. *Myrrha.*] Poculo myrrhino.

2. *Prodat perſpicuus, &c.*] Ne ſi tu vitreis, ut nos, biberes, appareret te non idem vinum bibere quod nos, ſed generoſius. epigr. 49. lib. 10.

Ad librum de Apollinari. LXXXVII.

SI vis auribus Atticis probari,
Exhortor, moneoque te, libelle,
Ut docto placeas Apollinari,
Nil exactius, eruditiuſque eſt;
Sed nec candidius, benigniuſque:
Si te pectore, ſi tenebit ore,
Nec ronchos metues maligniorum,
Nec ſcombris tunicas dabis moleſtas.
Si damnaverit, ad ſalariorum

Curras

Elegans apoſtrophe ad librum ſuum, quem hortatur & monet, ut curet Apollinari placere; quod ſi obtineat, poterit cæterorum judicia contemnere: ſin minus, deſperet poſſe in vulgus placere. *Ramireſ.*

1. *Atticis probari.*] Politis, delicatis, eleganter teretibus.

3. *Apollinari.*] Ep. 25. lib. 7.

4. *Nil exactius, &c.*] Qui ut apprime exacti eſt judicii & eruditionis ad examinandum; ita miri candoris & benigni ingenii ad approbandum.

6. *Si te pectore, &c.*] Ille ſi te approbarit baſio & amplexu dignatus. epigr. 4. lib. 1. verſ. 9. abunde tutus eris, & extra plebei judicii aleam contemptumque poſitus.

7. *Ronchos.*] Judicia, cenſuras, ſubſannationes. vide epigramm. 4. lib. 1. verſ. 5.

8. *Scombris, &c.*] Erant autem ſcombri piſciculi ſalſi, quos *enchovas* Hiſpani vocant. Plin. lib. 31. cap. 8. *Tunicas.*] Tegmen: ſic lib. 3. epigr. 2. *Ne nigram cito raptus ad culinam Cordyllas madida tegas papyro; Vel turis piperiſve ſis cucullus.* epigr. 2. lib. 3. verſ. 3. *Moleſtas.*] Hinc conjicio non tam involutos ineptis hiſce chartis piſciculos illos venales, quam in iis frixos fuiſſe, cum Metaphoram ſumat à tunica illa moleſta pice & bitumine illita, qua miſelli ardebant damnati. epigr. 25. lib. 10. alii intelligunt chartas illas, quibus involuti afferebantur ſcombri, à coquo in ignem injectas. vide ep. 2. lib. 3. verſ. 5.

9. *Si damnaverit.*] Ille, ſi improbarit, deſpera te placere aliis poſſe. *Salariorum.*] Puerorum ſalſamenta vendentium.

11. *In-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Curras ſcrinia protinus licebit,
Inverſa pueris arande charta.

11. *Inverſa pueris, &c.*] In tergo à pueris ſcribenda. olim autem una tantum chartæ facie ſcribebatur. Et ea quæ in tergo ſcribebantur ὀπισθόγραφα, & in tergo ſcripta dicebantur. vide Juvenal. Satyr. 1. verſ. 5. vide epigr. 62. l. 8.

De Baſſa. LXXXVIII.

INfantem ſecum ſemper tua Baſſa, Fabulle,
Collocat, & luſus, deliciaſque vocat.
Et quod mireris magis, infantaria non eſt.
Ergo quid in cauſſa eſt? pedere Baſſa ſolet.

Facete pedentem notat Baſſam, quæ ut diſſimularet ſuum vitium, geſtabat infantem, cui culpam, quum pederet, impingebat. *Rad.*

3. *Infantaria non eſt.*] Nec tamen ea eſt quæ infantes amet. *novatum verbum.*

4. *Pedere Baſſa ſolet.*] Et in infantem quem geſtabat fabam cudere, culpam rejicere ſolet.

In diſſimulatorem. LXXXIX.

NUlla remiſiſti parvo pro munere dona;
Et jam Saturnî quinque fuere dies.
Ergo nec argenti ſex ſcriptula Septitiani,
Miſſa nec à querulo mappa cliente fuit?
Antipolitani nec quæ de ſanguine thynni
Teſta rubet, nec quæ coctana parva gerit;

Nec

Saturnalibus munera commeabant; ut Cal. Januarii ſtrenæ. Martialis amico cuidam donarat libellum epigrammatων, pro quo nil receperat. Hoc uſſit poëtam; unde hanc bilem in eundem evomuit. *Rad.*

1. *Munere dona.*] Libro forte, vel alio munere in Saturnalibus miſſo.

2. *Quinque, &c.*] Saturnalia ad quintum diem protraxit Caligula.

3. *Scriptula.*] Græcis γράμματα à numero literarum, uncia enim 24. continebat ſcrupula. Hoc loco accipio ſcrupulum pro pondere argenti, non pro nummo. Sex ergò ſcrupula octodecim cruciferis æſtimabuntur. *Septitiani.*] Argenti, ut volunt, improbioris notæ. Alii ad *libram* referunt, de qua epigr. 71. lib. 8. Alii leg. *Septitiane,* ad quem epigr. ult. lib. 11.

4. *Querulo.*] Qui ſemper apud patronum de inopia, &c. queritur. epigramm. 50. lib. 1. verſ. 27. *Mappa cliente fuit.*] Supra epigr. 46. verſ. 10.

5. *Antipolitani, &c.*] Nec muria, quæ è ſanguine thunni confecta mittebatur Romam ab Antipoli Aſiæ, aliis *Galliæ Narbonenſis* urbe. Gruterus dicit omnes MSS. & edd. vett. *Antipolitano*, legere. Vide lib. 13. epigr. 103.

6. *Coctana, &c.*] Ficus parvas ex Syria. lib. 13. epigr. 28.

7. Nec

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Nec rugoſarum vimen breve Picenarum:
Dicere te poſſes ut meminiſſe mei.
Decipies alios verbis vultuque benigno:
Nam mihi jam notus diſſimulator eris.

7. *Nec rugoſarum, &c.*] Nec fiſcella olivarum Picenarum. lib. 13. epigr. 36.
8. *Dicere te poſſes, &c.*] Μνημόσυνον ſcilicet & argumentum amoris.
10. *Diſſimulator eris.*] Ingratus. Eſt enim ingratus qui beneficium accepiſſe ſe negat, & qui diſſimulat. Sen. Benef. lib. 3. cap. 1. vel qui diſſimulas te non intelligere, quid velim. vide epigr. 16. verſ. 9. & epigr. 26. lib. 5. verſ. 8.

De ruſticatione. XC.

RUre morans quid agam, reſpondeo pauca, rogatus,
Luce Deos oro, famulos, poſt arva reviſo;
Partibus atque meis juſtos indico labores.
Inde lego, Phœbumque cio, Muſamque laceſſo.
Hinc oleo corpuſque frico, mollique palæſtra
Stringo libens, animo gaudens, ac fœnore liber.
Pondero, poto, cano, ludo, lavo, cœno, quieſco.
Dum parvus lychnus modicum conſumat olivi.
Hæc dat nocturnis nox lucubrata Camœnis.

Ad

Vitæ ſuæ modum quem tenebat in ruſticatione, exprimit breviter hoc epigrammate: quo fingit reſpondere, rogatus ab amico quid ageret ruri; & ſimul vult videri epigrammata ſucceſſivo labore ſcribere. *Ramireſ.* Hoc ep. longe infra Martialis ingenium videtur. Loco tamen non moveo, tot jam editionibus publici juris factum.

3. *Partibus atque, &c.*] Meis famulis opus diſtribuo. ſic Dido Virgiliana *operumque laborem Partibus æquabat juſtis aut ſorte trahebat.* Ramireſius ſic exponit, *Atque meis*, id eſt, famulis, *indico juſtos labores partibus*, id eſt, per partes.

4. *Phœbumque cio, &c.*] Pango carmina.

5. *Oleo corpuſque, &c.*] Epigr. 57. lib. 3. verſ. 4. & lib. IV. epigr. 8. *Mollique palæſtra ſtringo.*] Stringo lucta corpus; vel ſtringo palæſtræ pulvere, quem lib. 7. epigr. 96. *Haphen* vocat.

7. *Pondero, &c.*] Omnes uno ore emendant, *Prandeo*, neque enim prandium omnino Latio exulabat.

8. *Lychnus, &c.*] Ellychnium, lucerna.

9. *Hæc dat nocturnis, &c.*] Nox lucubrata dat hæc carm. &c. *Vel* nox dat hæc carmina lucubrata Muſis nocturnis.

Allo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Librum. XCI.

OHe jam ſatis eſt, ohe libelle.
Jam pervenimus uſque ad umbilicos:
Tu procedere adhuc, & ire quæris:
Nec ſumma potes in ſcheda teneri.
Sic tamquam tibi res peracta non ſit,
Quæ primâ quoque paginâ peracta eſt.
Jam lector queriturque, deficitque;
Jam librarius hoc & ipſe dicit!
Ohe jam ſatis eſt, ohe libelle.

Alloquitur librum, monetque jam quieſcendum eſſe.

1. *Ohe jam ſatis eſt, &c.*] Imitatio Horatiana. ſat. 5. lib 1. & ſat. 2. lib. 2. Hinc Juvenal.

Satur eſt cum dicit Horatius ohe.

2. *Ad umbilicos.*] Id eſt, ad finem. Vide adag. *ad umbilicum ducere.* De umbilicis autem & librorum ornamentis. Vide epigr. 67. lib. 1. verſ. 11.

3. *Tu procedere adhuc, &c.*] Tu tamen ô libelle vis ire ulterius, nec contentus es paginæ extremam etiam partem implere, tanquam nondum perfeceris rem, quam vel in prima paginæ parte feciſti, hoc eſt, ſatiaſti lectorem & tœdio enecaſti. *Scheda ſumma.*] Scheda commune nomen eſt omnibus chartis. *Summa ſcheda* hic pro extrema libri pagina accipitur: *ſumma* enim extrema eſt, ſicut *ſummus dies*, extremus dies. Vel pro ora & margine libri ſumitur. de ſcheda vide Vitellium cap. 3.

8. *Librarius, &c.*] Qui libros tranſcribit. Heraldus legendum forte credit: *Iam librarius Ohe & ipſe dicit.*

M. VA-

M. VALERII MARTIALIS EPIGRAMMATUM LIBER V.

Ad Cæſarem. I.

HOc tibi, Palladiæ ſeu collibus uteris Albæ,
Cæſar, & hinc Triviam proſpicis, inde Thetin:
Seu tua veridicæ diſcunt reſponſa ſorores,
Plana ſuburbani qua cubat unda freti:
Seu placet Æneæ nutrix, ſeu filia Solis,
Sive ſalutiferis candidus Anxur aquis;
Mittimus, ô rerum felix tutela, ſaluſque,
Soſpite quo gratum credimus eſſe Jovem.

Tu

MIttit librum ad Domitianum, rogatque uti gratum accipiat; ſeu lecturus, ſeu neglecturus.

1. *Hoc tibi.*] Hoc quicquid id eſt libri, hunc qualemcunque librum mittimus tibi ô Cæſar. *Palladiæ, &c.*] Seu degis in monte Albano. Quem locum tanquam arcem elegerat, & ubi quinquatria in honorem Minervæ quotannis celebravit. lib. 4. epigr. 1. verſ. 6.

2. *Triviam proſpicis.*] Artemiſium templum in nemore Dianæ Triviæ prope Aricinam. *Inde Thetin.*] Ab altera parte proſpicis mare.

3. *Seu tua veridicæ, &c.*] Seu degis Antii, ubi Fortuna colitur ſub imagine geminarum ſororum, quas Antiatinas dicit; quarum & meminit Sueton. in Calig. Hinc Horat.

O Diva gratum quæ regis Antium.

Sed quare geminæ? an quia alia, proſpera; alia infauſta. Per adulationem autem Domitiano numen majus & oraculum certius attribuit, dictanti ſcilicet his tanquam minoribus Diis reſponſa.

4. *Plana ſuburbani, &c.*] Quam urbem mare alluit, cujus ſuburbia occupat mare. Quum enim Antium ſit ἐπὶ πέτραις ἱδρυμένον (ut ſcribit Strabo) & abluatur mari, cui adjacet; videtur mare eſſe veluti in ſuburbio Antii, καὶ εἶναι οἱονεὶ προάστειόν τι. Hodie urbs ea Principum otio, & vacationi civilium occupationum dicata eſt.

5. *Seu placet, &c.*] Seu receſſiſti in Cajetam urbem Campaniæ, ab Æneæ nutrice dictam, ut vult Virg. 7. Æneid. ut alii, à καίειν, quod ibi claſſis Trojana incenſa. ut alii, à ſinuoſa cavitate, quam Lacones *Cajattam* dixerunt. *Seu filia Solis.*] Seu verſaris *Circeis*, promontorio Italiæ, à Circe filia Solis & Perſes quondam habitato.

6. *Salutiferis.*] Propter Pontinam, vel alias paludes, in quas pronum eſt Anxur ab Ufenti fluv. non parva aquarum ſalubritate. ſic epigr. 51. l. 10. vſ. 6. *Candidus, &c.*] *Impoſitum late ſaxis candentibus Anxur.* Horat. Sat. 5. l. 1.

8. *Gratum credimus, &c.*] Non immemorem Capitolii à Domitiano puero defenſi. epigr. 104. lib. 9. vel reſtituti cum iterum arſiſſet. Sueton. cap. 5. Domit. vide epigr. 59. lib. 7.

9. *Ac-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Tu tantum accipias : ego te legiſſe putabo,
Et tumidus Galla credulitate fruar.

9. *Accipias.*] Vulgò *Accipies.*
10. *Et tumidus.*] Superbus gloriabor librum à Cæſare lectum eſſe. *Galla credulitate fruar.*] Facili. Galli enim tunc ſimplices, &c. creduli, Strabo lib. 4.

Ad Lectores. II.

MAtronæ, puerique, virgineſque,
Vobis pagina noſtra dedicatur.
Tu, quem nequitiæ procaciores
Delectant nimium, ſaleſque nudi,
Laſcivos lege quattuor libellos ;
Quinctus cum Domino liber jocetur ;
Quem Germanicus ore non rubenti
Coram Cecropia legat puella.

Verecundum ait hunc libellum & caſtum, nempe Cæſari inſcriptum, cujus majeſtas & reverentia excludat omnem verborum rerumque licentiam; quod & lib. 8. docet epigrammate ad ſuum librum, quem ita affatur :

Laurigeros Domini liber intrature penates,
Diſce verecundo ſanctius ore loqui.

1. *Matronæ, &c.*] Vide epigr. 67. lib. 3. verſ. 4.
5. *Quatuor libellos.*] Præcedentes.
6. *Domino.*] Domitiano.
7. *Germanicus.*] Domitianus. Qui ſe tanquam à Germania devicta ita appellari voluit. *Ore non rubenti.*]Sine rubore.
8. *Cecropia, &c.*] Pallade, peculiari Domitiani numine; cujus filium ſe dici credique voluit. Suet. Domit. cap. 4. Vel virginem Palladi ſacram. Liber hic, inquit poëta, tam ſanctus eſt & purus, ut poſſit coram ſanctiſſimis Minervæ ſacerdotibus ſine rubore legi. *Rad.*

Ad Domitianum. III.

ACcola jam noſtræ Degis, Germanice, ripæ,
A famulis Iſtri qui tibi venit aquis,
Lætus & attonitus, viſo modo præſide mundi,
Affatus comites dicitur eſſe ſuos :
Sors mea quam fratris melior! cui tam prope fas eſt
Cernere, tam longe quem colit ille Deum.

Ad

1. *Accola jam, &c.*] Degis miſſus ad te in provinciam Rom. cis Danubium à Decebalo Dacorum rege (qui ultra Danubium) legatus de pace & obſidibus tradendis, ubi te vidit, beatiorem ſe fratre ſuo (forte, De cebalo) prædicabat, inquiens, *Sors mea, &c. Germanice, ripæ.*] Epigramm. præcedente. verſ. 4.
6. *Deum.*] Domitianum.

Ebriam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Paullum de Myrtale. IV.

FOEtere multo Myrtale ſolet vino:
Sed fallat ut nos, folia devorat lauri,
Merumque cautâ fronde non aqua miſcet.
Hanc tu rubentem prominentibus venis
Quoties venire, Paulle, videris contra;
Dicas, licebit: Myrtale bibit laurum.

Ebriam Myrtalem inſectatur.

2. *Fallat ut nos, &c.*] Ut gravior lauri vis, obruat vini odorem. vel ut ebrietatem defendat. Laurus enim inimica Baccho, arcet ebrietatem. Athenæus lib. 4. Dipnoſ.

3. *Cautâ fronde, &c.*] Qua cavet graveolentiam à vino.

4. *Hanc tu, &c.*] Quoties itaque Myrtalem rubicundam & venas inflatam conſpexeris, ne imputes Baccho ſed Apollini, noli illam ebriam dicere ſed vatem numine afflatam, epota lauro, non ſecus ac alii vates ἐνθουσιασμὸν procurant manducata lauro. Lycophr. Caſſ. δαφνηφάγων φοίβαζεν ἐκ λαιμῶν ὄπα.

Ad Sextum. V.

SExte, Palatinæ cultor facunde Minervæ,
Ingenio frueris qui propiore Dei;
Nam tibi naſcentes Domini cognoſcere curas,
Et ſecreta ducis pectora noſſe licet;
Sit locus & noſtris aliqua tibi parte libellis,
Qua Pedo, qua Marſus, quaque Catullus erit.
Ad Capitolini cœleſtia carmina belli,
Grande cothurnati pone Maronis opus.

Epigrammata mittit Sexto (qui Domitiano à ſecretis erat, & bibliothecæ curam habebat) quæ poni cupit inter alios epigrammatarios. *Rad.*

1. *Sexte, Palatinæ, &c.*] Sexte, qui es Imperatori à ſacræ religionis cultu, ab ingenii ſtudiis, & à conſiliis ſecretioribus, Bibliothecarius Palatinus.

2. *Ingenio frueris, &c.*] Verſaris enim cum ipſo Domitiano, & ejus conſilia, rationes, negotia, cauſſas pernoſcis & litteris mandas.

4. *Et ſecreta ducis.*] Periphraſis ſecretarii.

5. *Sit locus, &c.*] Dignare loco, repone libros meos in bibliotheca tua, vel Imperatoris, inter cæteros epigrammatarios, Catullum, Pedonem, Marſum.

7. *Ad Capitolini, &c.*] Sed carmina illa de bello Vitelliano ipſiuſque Domitiani periculo, flagrante Capitolio, (à te, vel ipſo forte Domitiano condita, namque his vacaſſe eum ſtudiis conſtat ex Plinii præfat. ad hiſt.) repone juxta Æneida ſublimis Virgilii. Sueton. cap. 1. Domit. Scriverius putat Sextum Epicum poëtam compoſuiſſe bellum Vitellianum: quod & Radero quam maximè veriſimile videtur.

Ad Muſas. Vel, librum commendat Parthenio. VI.

SI non eſt grave, nec nimis moleſtum,
Muſæ, Parthenium rogate veſtrum:
Sic te ſerior & beata quondam
Salvo Cæſare finiat ſenectus,
Et ſis invidiâ favente felix;
Sic Burrus cito ſentiat parentem;
Admittas timidam, brevemque chartam
Intra limina ſanctioris aulæ.
Noſti tempora tu Jovis ſereni,
Cum fulget placidus, ſuoque vultu,
Quo nil ſupplicibus ſolet negare.
Non eſt, quod metuas preces iniquas:
Nunquam grandia, nec moleſta poſcit,

Quæ

Poëta Muſas; Muſæ Parthenium rogant, ut Parthenius Cæſari libellum porrigat, quum tempeſtivum erit: vel non porrigat, ſed legat vidente Domitiano; qui quum ſit ſtudioſus litterarum, ſtatim poſcet libellum. *Rad. Domit.*

2. *Parthenium.*] Qui Cæſari eſt à cubiculis. *Veſtrum.*] Veſtri cultorem, ó Muſæ. epigr. 28. lib. 8. verſ. 1. & epigramm. 1. lib. 11.

3. *Sic te ſerior, &c.*] *Precationem hanc concipit, Muſarum verbis.* Sic diu ſoſpes & ſuperſtes & felix agas cum Cæſare.

5. *Et ſis invidia, &c.*] Quæ graſſatur maximè in aulis regum. ſic ergò invidia ſuperior ſis, ut ipſa cogatur tibi favere, hoc eſt, invidis etiam faventibus, ſemper retineas iſtum gratiæ locum. *Rad. Domit.*

6. *Burrus.*] Filius tuus, de quo epigramm. 45. lib. 4. *Sentiat parentem.*] Patris fortunas ſapiat, intelligat laudes & felicitatem patris; indolis paternæ det ſpecimen. vide & epigr. 38. lib. 6.

7. *Timidam, &c.*] Hunc verecundum, nec longum epigrammatum libellum.

8. *Intra limina, &c.*] In palatium vel in conclave Cæſaris. Vel *ſanctioris* forte, propter Lararium, in quo Minerva: aut quia ipſe Domitianus volebat dici haberique Deus.

9. *Iovis ſereni.*] Ubi placidus & lætus eſt Domitianus. *Metaph.*

10. *Suoque vultu.*] Vultus ſane Domitiani venuſtus erat, & quo ſe commendari voluit. Sueton. Domitian. cap. 18. Sic quidem in principio; ſed poſtea, avariſſimus, ut non ſolum non ſua largiretur, ſed alia raperet; ut idem teſtatur. cap. 12.

12. *Non iniquas.*] Neque enim poëta (inquiunt Muſæ) oblato libello hoc ornato, quicquam impudenter aut immodice petit.

13. *Nunquam grandia.*] Nunquam mea charta, meuſque liber cedro tinctus, purpuraque tectus, magnam vim pecuniæ, aut prædia impudenter petit. De umbilicis, vide epigr. 67. l. 1. verſ. 10.

Quæ cedro decorata, purpuraque
Nigris pagina crevit umbilicis.
Nec porrexeris iſta, ſed teneto,
Sic tanquam nihil offeras agaſque.
Si novi dominum novem ſororum,
Ultro purpureum petet libellum.

14. *Cedro purpuraque umbilicis.*] Vide epigr. 67. lib. 1. verſ. 11. & ep. 2. lib. 3.

18. *Dominum, &c.*] Domitianum, Muſarum cultorem, imo dominum. *Adulatoriè.*

* Ad Volcanum. VII.

QUaliter Aſſyrios renovant incendia nidos,
Una decem quoties ſecula vixit avis:
Taliter exuta eſt veterem nova Roma ſenectam,
Et ſumpſit vultus præſidis ipſa ſui.
Jam precor oblitus noſtræ, Volcane, querelæ
Parce: ſumus Martis turba, ſed & Veneris.
Parce pater: ſic Lemniacis laſciva catenis
Ignoſcat conjux, & patienter amet.

De

* Vel de Roma poſt incendium reſtaurata.

1. *Qualiter Aſſyrios, &c.*] Ut Phœnix avis illa Aſſyria, ubi annos M. vixerit, conſtructo rogo cremans ſeſe, renovari dicitur: ita Domitianus ſenio & incendio deformem urbem reſtituit.

2. *Una.*] Duo tamen viſi aliquando, pater & filius, Pierius Hieroglyph. lib. 20. *Decem quoties, &c.*] De numero annorum variant autores. Lactantius Martiali aſtipulatur. vide Plin. lib. 10. c. 2 Communis ferè omnium ſententia eſt, quingentos vivere annos Phænicem. Tacitus lib. 6. Annal. Ovid. 15. Metam.

Hic ubi quinque ſuæ complevit ſæcula vitæ.

3. *Exuta, &c.*] Eutropius lib. 7. & Sueton. Domit. cap. 5.

4. *Vultus, &c.*] Epig. præced. verſ. 9.

5. *Iam precor, &c.*] Noli ulterius in nos nepotes & genus Martis, cui tu ob adulterium ejus cum Venere tua infenſus es, flamma vindice furibundus graſſari. Signantius ergo eſt quod præferunt MSS. *natæ, Volcane, querelæ.*

6. *Sumus Martis, &c.*] Sumus quidem proles Martis adulteri tui, à Romulo: ſed & Veneris uxoris tuæ, ab Ænea, &c. *Turba.*] Reſcribendum hic eſſet *turma*, ſi *turba* ſemper de re abjecta & vili diceretur, quod quidam volunt. ſed hic *turba* τὸ πᾶν, ſeu potius τὸ ἅπαν ſignificat.

7. *Lemniacis laſciva.*] Quas in Lemno fabricaſti. *Catenis.*] Quibus deprehenſam cum Marte, expoſuiſti ludibrio diis.

8. *Ignoſcat conjux, &c.*] Tuæ illi injuriæ, & ſuam condonet Venus. *Patienter amet.*] Etſi deformis ſit, non coacta & obſervata. vel ſine æmulo. Rutgerſ. legend. cenſet: *ſapienter amet.* ut illud *Deprendi veto te Lesbia non futui.* Gronovius exponit *patienter amet*, moderate amet, & ne laboret impatientia ergà Martem.

Phaſi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De Phaſide. VIII.

EDictum Domini, Deique noſtri,
Quo ſubſellia certiora fiunt,
Et puros eques ordines recepit,
Dum laudat modo Phaſis in theatro,
Phaſis purpureis rubens lacernis,
Et jactat tumido ſuperbus ore:
Tandem commodius licet ſedere,
Nunc eſt reddita dignitas equeſtris;
Turba non premimur, nec inquinamur.
Hæc, & talia dum refert ſupinus,
Illas purpureas, & arrogantes
Juſſit ſurgere Lectius lacernas.

In

Phaſidem libertum, ut fictum equitem, irridet Martialis hoc epigrammate: is enim quum legitimum equitis cenſum non haberet, lacernis purpureis volebat videri eques, & jactabundus in theatro jactabat legem Othonis, quam Domitianus reſtituerat; ſed Lectius, cui ordinis Theatralis cura erat demandata, juſſit eum ſurgere.

1. *Edictum.*] De renovanda lege Roſcia, qua nulli in 14. gradibus ſedere licuit, niſi cui cenſus equeſtris. Sueton. cap. 8. Domit. *Domini, &c.*] *Dominum ſe ac Deum* appellari inſtituit Domitianus. Xiphilinus & Suetonius in Domit. cap. 13. *Pari arrogantia, quum procuratorum ſuorum nomine, formalem dictaret epiſtolam, ſic cupit; Dominus & Deus noſter ſic fieri jubet. Vnde inſtitutum poſthac, ut ne ſcripto quidem, ac ſermone cujuſquam appellaretur aliter.*

2. *Subſellia.*] Quæ triplicia, in Circo, Theatro, & Amphitheatro: tum ſubſellia prima ſeu proxima caveæ, in quibus Senatus. Secunda, Equeſtria; in quibus Equites. Tertia popularia, in quibus populus & plebs. lege Amphitheatrum Lipſii, cap. 14. *Certiora.*] Quæ à certo ordine occupentur, non promiſcue, ut antea.

3. *Puros ordines.*] Plebi non admiſtos.

4. *Phaſis in theatro.*] Plebejus neſcio quis, qui ex veſtitu ſe equitem videri voluit.

7. *Tandem, &c.*] *Verba hæc Phaſidis, ſe ex lacernis purpureis equitem gloriantis.*

11. *Illas purpureas, &c.*] Phaſidem verbis & veſtibus ſe pro equite jactantem, gradibus equeſtribus ejecit adveniens deſignator Lectius, qui illum probe noverat. lib. 3. epigramm. 94. verſ. 7.

19. *Lacernas.*] *Lacernas* ergò Metonymicῶs. Juſſit indutum lacernis purpureis loco cedere, & ad plebem tranſire.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Symmachum. IX.

LAnguebam : ſed tu comitatus protinus ad me
Veniſti centum, Symmache, diſcipulis.
Centum me tetigere manus Aquilone gelatæ.
Non habui febrem, Symmache, nunc habeo.

Symmachus ætate Martialis, medicus, cujus mentio eſt lib. 6. & 7. Quum ille Martialem, ægrum, viſeret cum ſuis auditoribus, qui etiam poëtæ arteriam quum manu explorarent, ex attactu tot frigidarum, horridam illi febrem conciliarunt, morbumque non tam curarunt, quam crearunt. *Rad.*

1. *Languebam, &c.*] Non plane ægrotabam, inclinabam tantum in morbum.

2. *Veniſti centum, &c.*] Veniſti, ô medice, comitatus multis tuis diſcipulis (pro more viſendi illius temporis) qui ſinguli longo ordine venam meam tangebant, vel potius arteriam explorabant. *felt my pulſe.*

3. *Aquilone gelatæ.*] Frigidiſſimæ, tanquam Boreâ gelatæ.

4. *Non habui febrem, &c.*] Et latenti in me febris cauſæ προηγουμένη, frigidus veſter contactus adjecit extrinſecus προκαταρκτικὴν, ita plane acceſſit febris, in quam prius ſolum diſponebar.

Ad Regulum, de fama poëtarum. X.

ESſe quid hoc dicam, vivis quod fama negatur,
Et ſua quod rarus tempora lector amat?
Hi ſunt invidiæ nimirum, Regule, mores,
Præferat antiquos ſemper ut illa novis.
Sic veterem ingrati Pompeji quærimus umbram;
Sic laudant Catuli vilia templa ſenes.

Ennius

Præſentia faſtidiri, deſiderari remota, & cæteris in rebus, & in poëſi docet.

3. *Regule, mores.*] De hoc Regulo vide epigr. 112. lib. 1.

5. *Sic veterem, &c.*] Sic novis Domit. ambulacris & porticibus pulcherrimis præferimus porticum Pomp. de qua epigr. 9. lib. 2. verſ. 11. *Umbram.*] Sic lib. 11. epigr. 48. Porticum Pompeii, vocat *umbram Pompejam.*

6. *Et laudant Catuli, &c.*] Et ſenes, laudatores temporis acti præconeſque vetuſtatis, Capitolio magnificentiſſime à Domit. inſtaurato, præferunt tamen illud prius à Luct. Catulo perfectum dedicatumque, quod bellis nuper Vitellianis conflagrarat. Alii leg. *Iulia* templa. Sed non ſatis video, quomodo Capitolium vocetur templum Julium. nam quod eſt apud Dionem lib. 43. *decretum, ut eraſo Catuli nomine, ſubſtitueretur Cæſaris.* decretum quidem, ſed non factum, ſi fides Tacito : qui aſſeverat Catuli nomen manſiſſe uſque ad ævum Vitelli ; hoc eſt, dum rurſus incenderetur Capitolium. Nec eſt quod huc trahamus epigr. 38. lib. 6. *Et infanti Iulia tecta placent*, quæ Calderinus non rectè ſumit pro Capitolio : quum ſit *Baſilica Iulia*, ubi oratores, ubi judicia. ut ſatis innuit verſus præcedens. *Gruterus.* Sed Gontius ſic exponit : *Catuli ſenes*, ſeu nobiles Romani & illuſtres laudant Julia templa Baſilica Cæſaris in foro Romano, præ templis novis à Domitiano conditis.

7. *Ennius*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ennius eſt lectus ſalvo tibi, Roma, Marone;
Et ſua riſerunt ſæcula Mæonidem.
Rara coronato plauſere theatra Menandro:
Norat Naſonem ſola Corinna ſuum.
Vos tamen, ô noſtri, ne feſtinate libelli:
Si poſt fata venit gloria, non propero.

7. *Ennius eſt lectus, &c.*] Neglectum erat opus Maronis, dum ipſe erat in vivis, prælato Ennio; ſed hoc poëtice amplificat, ut de Homero & Ovidio.

10. *Norat Naſonem, &c.*] Ovidii amica falſo hoc nomine celebrata, vide Gyraldum in vita Ovid.

12. *Si poſt, &c.*] Mihi ſufficiet gloria poſtuma.

De Stella. XI.

SArdonychas, ſmaragdos, adamantas, jaſpidas uno
Verſat in articulo Stella, Severe, meus.
Multas in digitis, plures in carmine gemmas
Invenies: inde eſt hæc, puto, culta manus.

Elegantiſſime laudat Stellæ Muſam.

1. *Smaragdos, &c.*] Mediam hic corripit exemplo Græcorum. Nonnii in Dionyſ. βίβλ. Theocrit. εἰδυλ. 17. Hom. Batrach.

2. *Articulo.*] Digito. *Stella, &c.*] Epigr. 8. lib. 1. verſ. 1.

3. *Plures, &c.*] Lumina & ornamenta carminum vocat gemmas.

4. *Inde eſt hæc, &c.*] Gemmeis annulis ornatur, quod elegantias & lumina in carmine ponere ſciat.

De eodem. XII.

QUod nutantia fronte perticatâ
Geſtat pondera Maſthlion ſuperbus,

Venuſtè jocatur in gemmas Stellæ, quibus credo puellarum vel ora, vel nominum literæ erant inſcriptæ. Alii, inquit, gravia cervicibus onera; alii humeris & brachiis ſeptem octove pueros geſtarunt. hoc nihil eſt; Stella uno digito portat decem puellas. *Rad.*

1. *Perticatâ.*] P. Scriv. ex opt. Cod. autoritate, judicioque opt. ſuo, reponit *perticata*, cum prius lectum eſſet *pertinaci.* cenſentque Maſthliona & Linum fuiſſe θαυματοποιοὺς, cujuſmodi fuiſſe Athanatum & Fuſium meminit Plinius. lib. 7. cap. 20. illum autem reſupinum (quocirca in ſeq. verſu legerim *ſupinus*, loco τοῦ *ſuperbus*) contum ſeu perticam ſtupendæ molis erectam in area frontis geſtaſſe; hunc utroque brachio pueros multos. Salmaſius dicit Phalangarium hic intelligi. *Phalangarii*, οἱ ταῖς δοκοῖς ἀποκρεμῶντες βάρη καὶ πλείονες ἅμα βαστάζοντες: Paulò diverſus abit à Nonio. Ille *Phalangarios* vocatos tradit, qui ſinguli per ſe fuſtibus onera vectant: talis ille Maſchlion Martialis. At Gloſſarum auctor de pluribus intelligit, qui conjuncti fuſtibus onera portant. Et veteres Grammatici notant *phalangarum* vocabulo ſignificari bacillos ſive fuſtes teretes modi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Aut grandis Linus omnibus lacertis
Septem quod pueros levat, vel octo;
Res non difficilis mihi videtur:
Uno cum digito, vel hoc, vel illo,
Portet Stella meus decem puellas.

cos. Martialis perticas vocat, atque inde *perticata frons*. Heſych. φαλάγγια, ϛρόγγυλα ξύλα ϗ σύμμετρα. *Salmaſ.*

6. *Vno cum digito, &c.*] Cum Stella uno digitulo portet 10. annulos, totidem puellarum pignora, vel potius ora ſeu effigies 10. puellarum (forte 9. Muſarum & Hiantidis ſuæ, atque alluſum ad Pyrrhi gemmam, qua effingebatur Apollo cum 9. Muſis) in unius annuli ſeu plurium gemmis inſculptas portet.

In Calliſtratum. XIII.

SUm, fateor, ſemperque fui, Calliſtrate, pauper,
Sed non obſcurus, nec male notus eques.
Sed toto legor orbe frequens, & dicitur, hic eſt:
Quodque cinis paucis, hoc mihi vita dedit.
At tua centenis incumbunt tecta columnis,
Et libertinas arca flagellat opes:
Magnaque Niliacæ ſervit tibi gleba Syenes;
Tondet & innumeros Gallica Parma greges.
Hoc ego, tuque ſumus. ſed quod ſum, non potes eſſe:
Tu quod es, è populo quilibet eſſe poteſt.

De

Se divitibus anteponit; quod divites multi, & è populo vel ſint, vel eſſe poſſint; poëtæ rari numerentur.

2. *Non obſcurus, &c.*] Ingenio clarus, honore equitis & titulo donatus. lib.2. epigr.91. & 92. non cenſu eques. Equeſter enim ordo temporibus Domitiani fædè contaminatus, cum peſſimis artibus ad eum honorem peſſimi quique & infames admitterentur. Quod Juvenalis Sat. 3. deplorat. *Exeat*, inquit, *Cujus res legi non ſufficit, & ſedeant hic Lenonum pueri, &c.*

3. *Dicitur, hic eſt.*] Digito monſtror.

4. *Quodque cinis, &c.*] Epigr. 1. lib. 1. verſ. 4.

6 *Libertinas arca.*] Ingentes, quales poſſederunt liberti ditiſſimi, Chryſoponus, Narciſſus, Pallas, Calliſtus, &c. quos enumerat Plinius. lib.36.cap.18. *Flagellat opes.*] Lib. 2. epigrammate 30. verſ. 4. & epigr. 42. lib. 4. verſ. 7.

7. *Magnaque, &c.*] Sunt tibi latifundia in fertili Ægypto, cujus civitas *umbram nuſquam flexura Syene.*

8. *Gallica, &c.*] Galliæ Ciſalpinæ urbs, lana nobilis. epigr. 43. lib. 2. verſ. 4. & lib. 14. epigr. 155.

9. *Hoc ego, &c.*] Quod ſupra dixi, ego ſcilicet Pauper doctus: tu Dives indoctus.

Venu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De Nannejo. XIV.

SEdere primo ſolitus in gradu ſemper,
Tunc cum liceret occupare, Nannejus;
Bis excitatus terque tranſtulit caſtra,
Et inter ipſas pene tertius ſellas
Poſt Cajumque Luciumque conſedit.
Illinc cucullo proſpicit caput tectus,
Oculoque ludos ſpectat indecens uno.
Et hinc miſer dejectus in viam tranſit,
Subſellioque ſemifultus extremo,
Et male receptus altero genu, jactat:
Equiti ſedere; Lectioque ſe ſtare.

Venuſtum ſane & elegans epigramma, & ſummo lepore tinctum. Nanneium ſcil. ſolitum ante Domitiani edictum ſedere inter equites, & quidem in equeſtrium primo gradu, qui ad Orcheſtram. Sed agnitum & pulſum aliquoties à deſignatore Lectio, tranſiſſe tandem ad ſummam caveam, & ſpectaſſe inter plebem & pullatos. *Rad.*

1. *Primo ſolitus, &c.*] Proximo Orcheſtræ.

2. *Tunc cum liceret.*] Ante Domitiani edictum, de quo ſupra epigramm. 8. verſ. 1. *Occupare, &c.*] Præripere equitibus.

3. *Bis excitatus, &c.*] Bis terque excitatus à deſignatoribus & coactus migrare in remotiorem locum cum ſella ſua (& hoc lepide dicit *caſtra transferre*) quam in ipſis gradibus poſuit inter duos equites Ca. & Lu. etiam inde extractus eſt in viam. ſellas autem inferre moris erat.

7. *Oculoque uno.*] An quia luſcus? an credo quod altero tantum oculo proſpiceret, cucullo obvolutus?

8. *Dejectus in viam.*] Vocabantur *viæ* in ſpectaculis interſtitia illa; tum quæ inter ordines erant; tum quibus per proclivum deſcendebatur. Sic igitur plures vias conſtituo: circa balthea ſcil. quæ theatrum cingebant; & in popularibus per proclivum. Nam Romani illi majorum gentium, loca diſtincta habebant, & cardinibus obſepta, ne vulgus temere ingrederetur. At populi gradus non ita poterant occludi. *Her.* *Viam.*] Interſtitia in ſpectaculis inter ordines erant, inter cuneos & circa balthea quæ theatrum cingebant.

9. *Semifultus.*] Semi-ſedens & ſemiſtans.

10. *Iactat.*] Velut ipſe eques.

11. *Sedere ſe.*] Dele *ſe. Lectioque, &c.*] Deſignatori, metuens ne & inde ejiceretur.

Ad Cæſ. Domitianum. XV.

QUinctus noſtrorum liber eſt, Auguſte, jocorum,
Et queritur læſus carmine nemo meo.

Gau-

Planum & apertum eſt hoc epigr. quo multis vitam, hoc eſt, memoriam nominis ſempiternam ſe peperiſſe; offendiſſe dicet neminem. Nam ubi laudes carmen habet, vera nomina præſcribit; ubi carpit improborum mores; ficta. *Rad.*

2. *Et queritur, &c.*] Nemo queritur ſe læſum eſſe. *Hellenis.*

Gaudet honorato ſed multus nomine lector,
Cui victura meo munere fama datur.
Quid tamen hæc proſunt, quamvis venerantia multos?
Non proſint: ſane me tamen iſta juvant.

3. *Honorato.*] Honoris cauſſa expreſſo. quod immortalitati conſecravit.
6. *Non proſint, &c.*] MS. Bodl.
Quid tamen hæc proſunt? quamvis venerantia multis
Non proſunt: ſane me tamen iſta juvant.

Ad Lectorem. XVI.

SEria cum poſſim, quod delectantia malim
Scribere, tu cauſſa es, lector amice, mihi,
Qui legis, & tota cantas mea carmina Roma,
Sed neſcis, quanti ſtet mihi talis amor.
Nam ſi falciferi defendere templa tonantis,
Sollicitiſque velim vendere verba reis;
Plurimus Hiſpanas mittet mihi nauta metretas,
Et fiet vario ſordidus ære ſinus.
At nunc conviva eſt, commiſſatorque libellus,
Et tantum gratis pagina noſtra placet.
Sed non hac veteres contenti laude fuerunt,

Cum

Laudari ſe verbis queritur, & nullo munere beari.

1. *Seria.*] Res graves & ſerii argumenti.

4. *Quanti ſtet mihi, &c.*] Inopia ſcil. & rerum indigentia. dum enim amorem capto ex his nugis, mercedem amitto quam ex aliis ſtudiis capere poſſem. Ita dum aliis placeo, mihi pereo.

5. *Si falciferi, &c.*] Si velim patronus cauſas defendere in foro, ubi *Saturni* falcem ferentis ædes. Macrob. lib. 1. cap. 8.

6. *Vendere, &c.*] Locare linguam, & *voces proſtituiſſe foro.* epigr. 63. l. 7. verſ. 7.

7. *Plurimus, &c.*] Mittentur mihi à clientibus quos defendi, cadi vini Hiſpani; nummo æreo implebitur ſinus, &c. *Metretas.*] Metreta idem genus menſuræ quod cadus; de Attico loquor. Cæterum μετρητὴς dicitur Græcis & Latinis *metretes*, maſc. gen. Et *metreta* f. gen. De qua ingens inter auctores ſacros & civiles diſputatio, quantum *metretes* capiat. Et ſciendum Syriacum metretem capaciorem Attico; Atticum Romano. Vide Raderum.

8. *Vario.*] Scribend. *Phario.* Rutgerſ.

9. *At nunc conviva, &c.*] Nunc tantum ad convivia admittitur, & inter compotationes lectitatur lib. meus. atque ipſe ego adeo.

10. *Gratis placet.*] Quia inde non diteſco, *Nec ſentit laudes ſacculus iſte meus.* Ergò *Gratis* eſt ſine pretio, quia nemo ſolvit mihi jocos & hilaritudinem.

11. *Sed non hac vet.*] Ampliſſimis enim muneribus culti fuere poëtæ quondam; ita ut ſinguli verſus, ſingulis aureis redimerentur.

12. *Mini-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Cum minimum vati munus Alexis erat.
Belle, inquis, dixti : ſatis eſt : laudabimur uſque.
Diſſimulas? facies me, puto, cauſſidicum.

12. *Minimum, &c.*] Virgilio donatus à Pollione Alexis puer formoſus. eclog. 2. Virgil. nec tamen pro magno munere.

13. *Belle, inquis, &c.*] Acclamas mihi *Belle*, & laudas, quaſi hoc ſatis ſit. ſed *Gloria quantalibet quid erit, ſi gloria tantum eſt?* vide Juven. Satyr. 7. verſ. 80. & Dial. Quintiliani ſeu Taciti.

14. *Diſsimulas?*] Non vis intelligere, me aliud poſcere præter laudem? infra epigr. 26. *Facies me, &c.*] Certe nihil largiendo coges me mutare ſtudium, & foro ſervire, ubi ſeges ampla. epigr, 77. lib. 1.

In Gelliam. XVII.

DUm proavos, atavoſque refers, & nomina magna;
Dum tibi noſter eques ſordida conditio eſt:
Dum te poſſe negas niſi lato, Gellia, clavo
Nube-

Gellia ſæpe agitata à poëta, ridetur iterum, quæ ob majorum imagines, & nobilitatem jactabunda negabat ſe niſi ſenatori nupturam; quum poſtea propè mendico nupſerit. *Rad.*

2. *Dum tibi, &c.*] Dum ſordet tibi maritus ex ordine equeſtri.

3. *Niſi lato, &c.*] Niſi ſenatori, cujus inſigne erat latus clavus, veſtis cui attexti clavi aurei ſeu coccinei. *Clavo.*] Variis enim figuris, qua rotundis, qua quadratis, veterum luxuria luſit in veſtibus auro purpurave illudendis: quæ rotundæ erant & in circulum flexæ, *plumas* vocabant Latini, & etiam *clavos*, Gr. ἧλους, capita enim clavorum rotunda. Unde & ἀσπιδίσκους Græci etiam vocant. dixerunt & *oculos*. hinc *veſtes purpura oculare* apud Tertullianum. *Plumatæ* ergò *veſtes*, & *plumatiles*, & *plumata Babylonica*, quæ pluribus notis ex auro purpurave, acu intextis, ſparſa erant & variata. σημεῖα Græcis, Latinis *notæ* & *ſigna*, hæc veſtium ποικίλματα. unde χρυσόσημος veſtis, & πορφυρόσημος, aureis purpureiſque notis inſignita. ut contra ἄσημος, quæ nihil auri aut purpuræ intextum haberet. *Plumæ* itaque erant notæ ex auro vel purpura rotundæ, & in modum plumarum factæ, quibus veſtes intertexebantur ac variabantur. Sic *clavata* veſtis dicebatur, quæ unius formæ clavos, aureos aut purpureos, ſuis locis inſertos & inſutos haberet. *Picta*, quæ diverſis coloribus intexta eſſet, ac varias rerum animaliumque formas acu expreſſas oſtenderet. *Clavi* verò tam aurei quam purpurei, particulæ erant ex auro vel purpura, nunc rotundæ, nunc quadratæ, quæ tanquam emblemata quædam veſtibus inſerebantur atque inſuebantur, quæ etiam à veſte poterant ſeparari, & inde eximi, ut in aliam veſtem transferrentur, & de novo conſuerentur. *Tunicam* itaque *laticlaviam* aut *anguſticlaviam* vocamus, quæ pluribus latis clavis & anguſtis eſſet inſignita. Qualitate clavi diſcernebantur equites à ſenatoribus. tunicam iſti habebant, cui conſuti erant multi latiores clavi; equitum verò tunica clavos anguſtiores inſutos habebat. hinc illa *laticlavia* dicebatur, hoc eſt, πλατύσημος: iſta *anguſticlavia*, στενόσημος, ψιχόσημον etiam veteres Gloſſæ interpretantur, quaſi quæ micas tantum purpuræ, non cla-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Nubere : nupſiſti, Gellia, ciſtifero.

vos haberet. accedebat & illa differentia, quod ſenatores, & reliqui omnes, quibus lati clavi jus erat, non cingerentur, ſed laticlaviam tunicam rectam pectore demitterent, cinctura minime ſtrictam: inde accipienda illa Horatii :

—— *Et latum demiſit pectore clavum.*

Equites autem ſuper tunicam anguſti clavi cingebantur. vide Quinctil. l. x cap. 3. *Salmaſ.*

4. *Ciſtifero.*] Abjectiſſimo Cybele ſacrificulo, qui ferebat ciſtulam, in qu religionis Iſiacæ erant arcana. Turn bus lib. 3. cap. 21. & Baptiſt. Pii Ar not. Prior. Calderinus de Judæo intel ligit, cui *cophinum fœnumque ſuppellex* Inepte legunt alii *Celtibero.*

Ad Quinctianum. XVIII.

QUod tibi Decembri menſe, quo volant mappæ,
Gracileſque ligulæ, cereique, chartæque,
Et acuta ſenibus teſta cum damaſcenis,
Præter libellos vernulas nihil miſi:
Fortaſſe avarus videar, aut inhumanus.
Odi doloſas munerum & malas artes.
Imitantur hamos dona : namque quis neſcit,
Avidum voratâ decipi ſcarum muſcâ?
Quoties amico diviti nihil donat,
O Quinctiane, liberalis eſt pauper.

Excuſat non miſſa Saturnalibus munera, & eo ſe liberaliorem dicit Martialis, quod pauper nil donarit diviti, id eſt, nihil petiverit ab illo : ſed multum donavit, qui æternum victurum carmen miſit, quo amicum fecit immortalem.

1. *Decembri menſe.*] In Saturnalibus epigr. 46. lib. 4. verſ. 1. *Volant mappæ.*] Ultro citroque inter amicos amicis miſſæ per clientes. *Mappæ.*] Dict. epigr. 89. verſ. 4.

2. *Ligulæ.*] Gladioli argentei ſeu ſpathulæ. epigr. 120. lib. 14. *Cerei.*] Feſtus : *Cereos Saturnalibus muneri dabant humiliores potentioribus ; quia candelis pauperes, locupletes cereis utebantur.* Vide Macrob. lib. 1. Saturn. cap. 7. & vide lib. 14. epigr. 42. *Chartaque.*] Lib. 14. epigr. 10. & 11.

3. *Acuta teſta.*] Vaſe teſtaceo metæ ſeu turbinis formam habente, *à larre. turbine conditus ruenti Prunorum globus.* Papin. *Senibus damaſcenis.*] Prunis rugoſis (ut epigr. 29. lib. 13.) à Damaſco Syriæ urbe.

4. *Vernulas, &c.*] Domi meæ natos, vel procaces, dicaces, jocoſos æque ac vernas. vide epigr. 42. lib. 1. verſ. 2.

5. *Avarus videar.*] Alii, *videor.* Benè.

7. *Imitantur, &c.*] Epigr. 56. l. 4. verſ. 5.

8. *Avidum vorata.*] Brodæus legendum cenſet : *Avidum vorato decipi ſcarum muſco.* Id eſt, alga.

10. *Liberalis, &c.*] Dona non ineſcat, non cauponatur, infra epigrammate 60.

Ad

Κολα-

Ad Cæſ. Domitianum. XIX.

SI qua fides veri, præferri, maxime Cæſar,
Temporibus poſſunt ſæcula nulla tuis.
Quando magis dignos licuit ſpectare triumphos?
Quando Palatini plus meruere dei?
Pulchrior & major quo ſub duce Martia Roma?
Sub quo libertas principe tanta fuit?
Eſt tamen hoc vitium, ſed non leve, ſit licet unum,
Quod colit ingratas pauper amicitias.
Quis largitur opes veteri, fidoque ſodali,
Aut quem proſequitur non alienus eques?

Κολακικὸν eſt: mulget laudando Cæſaris marſupium; & quiritando occultè petit, ut quod amici non præſtant, præſtet ipſe Cæſar.

1. *Veri, &c.*] *Immo adulationis.*

3. *Magis dignos.*] Imò indignos. *Triumphos.*] In ſpectaculis certe, non de hoſtibus, niſi falſos: ut de Dacis & Cattis victoribus magis quam victis. vide Sueton. cap. 6. & Dionem. Videtur ergo, heic non tantum militares hos triumphos; ſed ludorum & ſpectaculorum celebritates memorare.

4. *Quando Palatini, &c.*] Quando Palat. dei, Jupiter, Juno, Minerva, beneficiis ſuis majorem cultum & plures meruerunt honores, quam hoc ævo?

6. *Tanta fuit.*] Immo, quando minor? cum nemini de Rep. mutire quidem liceret.

8. *Colit.*] Propriè. Corn. Tacit. l. 1. Hiſt. *Inſignes amicitias juvenis ambitioſe coluerat.* Cultores inde deſignati. *Ingratas, &c.*] Donis, beneficiis, officiis. Quaſi diceret. Abutuntur divites clientum officiis & obſequiis, quæ nullo munere compenſant.

10. *Proſequitur.*] Beneficiis, donis *Non alienus eques.*] Qui nobilitate & cenſu eques eſt: non autem equo ſtipendia faciens, aut titulo equitis ab Imperatore honoratus. Gruterus & Scriverius, ſequens epigramma huic adjungunt & addendum cenſent.

Ad eundem. XX.

SAturnalitiæ ligulam miſiſſe ſelibræ,
Flammatæve togæ ſcriptula tota decem,

Luxu-

Quando nihil donant proceres Romani, Cæſar tu dona, quia nulla virtus Principis eſt dulcior & gratior in populum.

1. *Saturnalitiæ.*] In Saturnalibus mitti ſolitæ epigr. 46. lib. 4. verſ. 1. *Ligulam, &c.*] Supra epigr. 18. verſ. 2. *Selibræ.*] Semilibræ. Libra enim in duodecim uncias dividitur: & veteres *ſe* pro *ſemis* uſurparunt. *Ligulam* ergò *ſelibræ* vocat, quod ſex unciarum eſſet.

2. *Flammatæve, &c.*] Aut mittere togam purpura micantem & quaſi flammantem, quæ vix ſtetit 10. ſcrupulis, ſed auri; neque enim 10. ſcrupulis argenti, veſtis purpurea emi poterat. vide epigr. 89. lib. 4. verſ. 3.

3. *Luxu-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Luxuria eſt, tumidique vocant hæc munera regis.
Qui crepet aureolos, forſitan unus erit.
Quatenus hi non ſunt, eſto tu, Cæſar, amicus.
Nulla ducis virtus dulcior eſſe poteſt.
Jam dudum tacito rides, Germanice, naſo:
Utile, quod non vis, do tibi conſilium.

3. *Luxuria eſt.*] Luxurioſæ & nimiæ largitionis videtur eſſe divitibus noſtris. *Tumidique, &c*] Et divites patroni vocant hæc magna munera. Alii, *reges.*

4. *Qui crepet aureolos, &c.*] Qui donet ultra unum numum aureolum, & qui agitati ſonent. epigr. 36. lib. 12. verſ. 3. *Crepet.*] Crepat enim cum numeratur, id eſt, ſonat.

5. *Quatenus hi non ſunt.*] Quando ergò tam ſordidi & illiberales Romani, eſto tu munificus.

6. *Dulcior, &c.*] Quam munificentia.

7. *Tacito rides, &c.*] Suboluit me tibi hoc in rem meam conſuluiſſe, ideoque ſubrides.

8. *Utile, quod non vis, &c.*] Dum ſuadeo tibi munificentiam, quæ mihi uſui, tibi præſidio eſſe poſſit: ſed tibi non placet conſilium hoc impendioſum futurum. ſic infra epigr. 26. verſ. 12. Jan. Rutgerſ. legit, *quod nobis.* Lege, *Utile quod nobis, do tibi conſilium.*

Ad Julium Martialem. XXI.

SI tecum mihi, care Martialis,
Securis liceat frui diebus;
Si diſponere tempus otioſum,
Et veræ pariter vacare vitæ:
Nec nos atria, nec domos potentum,
Nec lites tetricas, forumque triſte
Noſſemus, nec imagines ſuperbas:
Sed

Julium Martialem hortatur ad vitam beatam, id eſt, voluptuariam.

1. *Martialis.*] Vide epigr. 64. lib. 4.

3. *Diſponere tempus.*] Propriè & eleganter. Plin. epiſt. 23. lib. 4. *Magnam cepi voluptatem, quum ex omnibus amicis cognovi, te, ut ſapientia tua dignum eſt, & diſponere otium & ferre.* Auſonius epiſt. 10.

Tempora diſponas ubi tu tua: Iuſque tuum ſit,
Ut nihil agas, vel quod voles.

Sic Græci χολῶ διαθέαζ. quod tamen propriè de iis, qui tempus abſumunt, ut iis lubet, quum nullis occupationibus diſtringantur. Sic Seneca Conſolat. ad Polybium, cap. 25. *Aut ſpectaculorum varietate animum detinere, ex tuo arbitrio diem diſponere.* Herald.

4. *Veræ vitæ.*] Epigr. 16. lib. 1. verſ. 4. & epigr. 90. lib. 2. verſ. 3.

5. *Nec nos atria, &c.*] Non curaremus noſſe.

7. *Imagines ſuperbas.*] In quibus ſtemmata nobilium, quibus ſæpe magis gloriabantur, quam virtute propria. Quibus oriundi eſſent parentibus & majoribus, harum imaginum inſcriptionibus cognoſcebant. Res enim præclare geſtas imaginibus inſcribere mos erat. *Herald.* Vide epigr. 90. lib. 2. verſ. 6.

8. *Geſta-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Sed geſtatio, fabulæ, libelli,
Campus, porticus, umbra, Virgo, thermæ;
Hæc eſſent loca ſemper, hi labores.
Nunc vivit ſibi neuter, heu, bonoſque
Soles effugere, atque abire ſentit;
Qui nobis pereunt, & imputantur.
Quiſquam vivere cum ſciat, moratur?

8. *Geſtatio.*] Duplicem habet intellectum: Primo ſenſu notat vectionem, quæ lectica, ſella, vehiculo, navi ſolita fieri. Altero ipſum locum, in quo geſtabantur. Fuit autem geſtatio, & valetudinis & voluptatis cauſſa veteribus comparata. vide Celſum lib. 2. de re Med. cap. 15. epigr. 13. lib. 1. verſ. 2.

9. *Virgo, thermæ.*] Virgo aqua, quam adduxit Agrippa via Præneſtina. Plin. lib 31. cap. 3. Marlian. lib. 6. cap. 15. noſter. lib. 6. epigr. 42. verſ. 17.

12. *Soles effugere, &c.*] Dies, quibus bene uti ad vitæ hilaritatem licuit.

13. *Qui nobis, &c.*] Quod eos inutiles abire paſſi ſumus, non aliis nobis redditis pro eis quibus non viximus genialiter. *Imputantur.*] Sic alibi Martialis: *Omnis ſcribitur hora tibi*, quomodocunque diem abſumis, datus imputatur, nec alius pro illo redit.

14. *Quiſquam, &c.*] Sic epigr. 16. lib. 1. *Vivere cum ſciat.*] Id eſt, cum poſſit. Horat. Neſcit vox miſſa reverti. Sic ἐπίσταται Græcis.

De Apollonio. XXII.

QUinctum pro Decimo, pro Craſſo, Regule, Macrum
Ante ſalutabat rhetor Apollonius
Nunc utrumque ſuo reſalutat nomine: quantum
Cura, laborque poteſt! ſcripſit, & edidicit.

Εἰρωνικὸν eſt, plenum ſalis & leporis; & præcipuum hujus loci acumen eſt, ἐν ἀντιθέσει nominum. Irridet enim Apollonium Rhetorem ἀμνήμονα, cui tam felix erat memoria, ut duo amicorum nomina retinere non poſſet, niſi ſcriberet & ediſceret velut orationem. *Rad.*

1. *Macrum.*] Acutius legas *Macrum.* nam & hinc inepti rhetoris infelicem arguit memoriam, qui *Decimum* ſalutaret dimidio nomine, *Quinctum: Craſſum*, contrario nomine, *Macrum.*

3. *Quantum.*] *Ironice & Scoptice.*

In Paullum. XXIII.

MAne domi ſi te merui, voluique videre,

Sint

Cur Paullo non dicat *Ave*, excuſat iter & abſentiam Paulli. Paullus hic Cauſſidicus nobilis fuit, de quo ſæpe Martialis, & Juvenal. Sat. 7.

1. *Mane domi, &c.*] Si tanti ſit tibi officium meum ut te videre mereatur, amor quidem meus is eſt ut ad te ire velim, etiamſi longius forent Exquiliæ, ubi tu habitas. *Si te merui.*] Palat. leg. *Niſi te volui meruique.* Vett. edd. *niſi te merui voluique* hoc ſenſu: tam mihi charus es, ut ſi te modo merear videre, non recu-

Sint mihi, Paulle, tuæ longius Exquiliæ.
Sed Tiburtinæ ſum proximus accola pilæ;
Qua videt antiquum ruſtica Flora Jovem.
Alta ſuburbani vincenda eſt ſemita clivi,
Et numquam ſicco ſordida ſaxa gradu:
Vixque datur longas mulorum vincere mandras;
Quæque trahi multo marmora fune vides.
Illud adhuc gravius, quod te poſt mille labores,
Paulle, negat laſſo janitor eſſe domi.
Exitus hic operis vani, togulæque madentis:
Vix tanti Paullum mane videre fuit.
Semper inhumanos habet officioſus amicos:
Rex, niſi dormieris, non potes eſſe meus.

Ad

recuſem longiſſimum iter; Tu enim in Exquiliis, ego ad Pilam Tiburtinam habeo. Sed es tanti, ut ſi vel longius illæ forent, ad te ſim venturus, modo domi reperiam. *Raderus.* Sed Farnabius cenſet, ſcribendum, *metui.* volebat amicum viſere, ſed metuebat ne Paulus vel domi non eſſet, vel negaretur eſſe.

2. *Exquiliæ.*] Quinta regione urbis. Vide Marlian. lib. 5. cap. 9. Panvin. &c.

3. *Sed Tiburtinæ. &c.*] Sed ego habito ad pilam in via Tiburtina. lib. 1. epigr. 118. verſ. 6. *Pila*, id eſt, columna.

4. *Qua videt, &c.*] Prope Floræ deæ ruſticæ & florum præſidis templum, atque vetus Capitolium Jovis. Templum enim Floræ deæ, erat è regione domus Martialis. vide Ovidium Faſtor. lib. 5.

5. *Alta ſuburbani, &c.*] Qua per Suburram aſcenditur ad montem Exquilinum. Melius ergò *Suburani.* Clivus enim *Suburanus* inter urbis Romæ notiora.

6. *Numquam, &c.*] Perpetuo cœnoſa ſaxa.

7. *Vincere.*] Superare, præterire. *to paſſe by.* Palat. leg. *Rumpere*, pro perrumpere optimè. *Mandras.*] Proprie caulas. ſtabula hîc, ut apud Juvenalem Sat. 3. verſ. 237. ſeries mulorum onera portantium.

8. *Quæque trahi, &c.*] Ad fabricam excitandam attrahi machinis, trochleiſque ſaxa vides. *Fune vides.*] Machinis, vel plauſtris. ut Juven. Sat. 3. verſ. 255.

10. *Negat laſſo, &c.*] Lib. 2. epigramm. 5.

11. *Madentis.*] Nimbo, luto, ſudore.

12. *Vix tanti, &c.*] Vix ſuſcipiendus ſit labor tantus, etiam ſi certum eſſet te domi tuæ repertum iri.

13. *Semper inhumanos.*] Concluſio gnomica. Quo officioſior cliens, hoc inhumanior patronus.

14. *Rex, niſi, &c.*] Si ergò cupis eſſe meus, ſeu Dominus, ſeu patronus, dormi tantiſper, donec ſalutatum te veniam, ut te domi offendam. Ergò aut domi mane ſis, aut ego non ſubibo tantas itineris moleſtias tui ſalutandi gratia. innuit autem Paulum exire & ipſum, alios ſalutatum, ut epigr. 18. lib. 2. verſ. 1.

1. *Her-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Baſſum. XXIV.

HErbarum fueras indutus, Baſſe, colores,
Jura theatralis dum ſiluere loci.
Quæ poſtquam placidi cenſoris cura renaſci
Juſſit, & Oceanum certior audit eques.
Non niſi vel cocco madidâ, vel murice tinctâ
Veſte nites, & te ſic dare verba putas.
Quadringentorum nullæ ſunt, Baſſe, lacernæ:
Aut meus ante omnes Codrus haberet equum.

1. *Herbarum, &c.*] Lacernas virides ſeu galbaneas. Ante enim legem theatralem promulgatam, ſeu revocatam, ſedebas ubi libebat, inter equites, quamvis non eques; & *virides*, hoc eſt, viles & abjectas geſtabas veſtes; nec arcebaris à 14. gradibus. At poſtquam Domitianus Imperator legem revocavit, & Oceanus deſignator, fictos equites jubet ſurgere; tu purpuram & coccina geſtas, quo videaris eques, nec ab Oceano ſuſciteris. *Viridis* ergò color fæmineus, ut ex Juvenale docet Lipſius lib. 1. Elect. cap. 13. Græcis χλωρὸς dicitur, Latinus etiam galbeus & galbanus: inde *galbanos mores*, id eſt, molles, fæmineos. *Rad.*

2. *Iura theatralis, &c.*] Lex Roſcia. ſupra epigr. 8. & 14.

3. *Quæ poſtquam.*] At poſtquam Domitianus Imp. aſſumpta cenſura revocavit legem Roſciam. ibid. 8. ſupra. *Placidi cenſoris.*] Domitianus enim morum præfecturam ſuſceperat, ut ſcribit Sueton. Unde *judex morum* à Juvenale appellatur εἰρωνικῶς. Dio ſcribit cæteros Imperatores ſuis temporibus ab hoc magiſtratu abſtinuiſſe: Cauſſam addit, quia abſque nomine τὸ ἔργον τῆς τιμητείας εἶχον. *Herald.*

4. *Oceanum.*] Deſignatorem theatralem. *Certior audit eques.*] Non plebi immiſtus, ut ante.

5. *Cocco murice, &c.*] Purpurea, piſcis muricis ſanguine ſeu flore, quem ore habet marienſque expuit, tincta; vel cocco, *cochineale.* grano ſcapis aquifoliæ ilicis deraſo. Plin. lib. 16. cap 8.

6. *Et te ſic, &c.*] Et veſte equitem mentiri, atque deſignatorem fallere credis.

7. *Quadringentorum, &c.*] Non qui habet lacernam purpuream, habet etiam cenſum equeſtrem. epigr. 67. lib. 4. verſ. 1. hac ratione Codrus pauper, foret eques, nam & illi purpurea veſtis.

De Hermete. XXV.

HErmes Martia ſæculi voluptas;
Hermes omnibus eruditus armis;

Variis præconiis Hermetem gladiatorem, in omni genere armorum principem laudat. Et verè ter maximum, ut Hermetem Triſmegiſtum in philoſophia; ſic Hermetem hunc in arena prædicat. *Rad.*

1. *Martia, &c.*] Ævi hujus & Romæ Martiæ, deliciæ & gloria, propter eruditionem in omni genere armorum. ut mox.

Hermes & gladiator, & magiſter;
Hermes turba ſui tremorque ludi;
Hermes quem timet Helius, ſed unum;
Hermes cui cadit Advolans, ſed uni;
Hermes vincere, nec ferire doctus;
Hermes ſuppoſititius ſibi ipſi;
Hermes divitiæ locariorum;
Hermes cura, laborque ludiarum;
Hermes belligera ſuperbus haſta;
Hermes æquoreo minax tridente;
Hermes caſſide languida timendus;
Hermes gloria Martis univerſi;
Hermes omnia ſolus, & ter unus.

De

3. *Et gladiator, &c.*] Et ipſe gladiator & gladiatorum magiſter, id eſt, laniſta.

4. *Turba, &c.*] Quo arma tractante, tota familia gladiatorum turbatur & timet.

5. *Quem timet, &c.*] Quem ſolum nobilis gladiator Helius timet.

6. *Cui cadit, &c.*] A quo ſolo vincitur Advol. nobilis glad.

7. *Nec ferire doctus.*] Premendo & involvendo vincere ſine ictu. vel adverſario parcere, ubi poſſet ferire.

8. *Suppoſititius ſibi ipſi.*] Pugnando non defatigatus ſed perinde ac recens gladiatoribus novis congreditur, nec indiget ut ſibi alius ſufficiatur, vide Lipſ. Saturnal. Gladiatores enim ſuppoſiticii erant, qui feſſis & victis gladiatoribus ſufficiebantur, qui cum victore contenderent, quos & *ſubditicios*, Græci ἐφέδρυς nominabant: ſubſtituebantur autem unus, alter, etiam tertius, ſorte tamen, non caſu. *Rad.*

9. *Divitiæ locariorum.*] Unde quæſtum faciant qui loca populo in ſpectaculis deſignant locantque. Et jam *lucar* dictum, quod prius *locar*: æs nimirum ex locis ſive ſedibus Theatralibus collectum.

10. *Cura, &c.*] Quem ludiæ omnes (id eſt gladiatorum uxores amicæve, vel etiam aliæ quæ gladiatoribus favent) certatim amant, & ſalvum cupiunt.

11. *Belligera ſuperbus haſta.*] Gladiatoris Samnitis more valide vibrat haſtam. In prælusione ſcil. ſe mirificè oſtentans, & ita haſtam vibrans, ut plauſum inde populi ferret.

12. *Æquoreo minax tridente.*] Retiarii more movet fuſcinam directam in Mirmillonem. vide quæ ad verſ. 143. Satyr. 2. Juvenal. & Lipſ. Saturn. lib. 2. cap. 8.

13. *Caßide.*] Andabatarum more pugnat. hi autem ex equis galea frontem oculoſque tecti pugnabant. Lipſ. Sat. lib. 2. cap 12. *Languida.*] Quæ tenebras & languidam caliginem inducit. Unde & natum eſt verbum: *Andabatarum more pugnare*, id eſt, cæcorum.

14. *Gloria Martis univerſi.*] Ut ſupra verſ. 1.

15. *Omnia ſolus, &c.*] Colligit quæ dixerat de Hermete, verſibus 1, 4, 5, 7, 10, 11, 12. & poteſt alluſiſſe ad Hermetem Triſmegiſtum, cujus ſummam ſcientiam in Philoſophia, æquat hujus in arena.

Queri-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De Chæreſtrato. XXVI.

QUadringenta tibi non ſunt, Chæreſtrate, ſurge,
Lectius ecce venit: ſta, fuge, curre, late.
Ecquis, iô, revocat, diſcedentemque reducit?
Ecquis, iô, largas pandit amicus opes?
Quem chartis famæque damus, populiſque loquendum?
Quis Stygios non vult totus adire lacus?
Hoc, rogo, non melius, quam rubro pulpita nimbo
Spargere, & effuſo permaduiſſe croco?
Quam non ſenſuro dare quadringenta caballo,

Aureus

Queritur poëta, Equites quamvis equitum ſatu vero priſcoque editos, ob egeſtatem tamen pelli gradu in ſpectaculis, nec à quoquam juvari; quum tamen divites eò, immo tale ſibi nomen comparare poſſent. ſed plus equum quam equitem amant. *Rad.*

1. *Quadringenta.*] Cenſum nempe equeſtrem non habes. epigr. 67. lib. 4. & epigr. 8. ſupra.

2. *Lectius ecce venit.*] Deſignator, qui excitabat & ejiciebat equites cenſu carentes, ex XIV. gradibus, id eſt, equeſtri loco. Eſt ergò vox amici admonentis, ut ſponte abeat, ne cum rubore poſtea, jubente Lectio, cogatur abire. *Sta, fuge, &c.*] Verba deſignatoris excitantis Chæreſtratum ex 14. gradibus. *vel,* amici monentis. *vel,* poetæ. *Sta.*] Quæritur, num licuerit non equiti, in equeſtribus tamen ſtare, ſicut gradum non occuparet? vide ſuprà epigr. 14. Sed credo intrà gradus nec ſtare quidem licuiſſe, alioqui non adderet poëta, *fuge, curre.* & addit *late*, id eſt, inter populum, ne Lectius deprehenſum inter equites, latentem protrahat. *Rad.*

3. *Ecquis.*] Ecquis *inquit Poëta* tam honoris & immortalis nominis amans, ut bonum virum Chæreſtratum liberalitate ſua donatum, in equitis honore ſervatum malit, quam majores ſumptus effundere in res inanes? *Iô.*] Vox hæc varium habet uſum, frequentiſſimè geſtientis eſt, ut *Io triumphe.* alias irridentis; alias dolentis. hoc loco vocantis videtur, vel plauſum captantis: quaſi dicat: Quis cum laude & applauſu omnium vult hunc Chæreſtratum ſervatum.

5. *Quem chartis famæque.*] Eos enim à poëtis immortali carmine celebratum iri dicit.

7. *Rubro, &c.*] Aſperſiones odoratas croceas è tubis ejaculatas in Amphitheatro. epigr. 3. lib. Spect. verſ. 8. Gloſſ. *Sparſio* κρόκος ὁ ῥαινόμενος. Sed de hac re. Lipſius in Amphitheatro. Ut autem *nimbum rubrum* dicit Martial. Sic Apulejus *imbrem odoratum* dixit. *Pulpita.*] Hoc propriè de theatris dictum, in quibus ſcenæ & pulpita.

9. *Non ſenſuro, &c.*] Statuas equorum atque aurigarum? epigr. 67. lib. 4. Ut enim ἆθλος eſt certamen: τὸ ἆθλον præmium certaminis: ſic ad hoc exemplum, quum miſſus equorum ſit certamen; & *miſſum* vel *miſſarium* de præmio miſſibus propoſito dictum. A præmiis *miliarii* dicti agitatores, ut & equi *ducenarii* & *centenarii*, qui ducenta & centum ſeſtertia merebant. ab eadem ratione *ducenarii* procuratores, à ducenis ſeſtertiis. Sic non ducenta tantum ſeſtertia, ſed quadringenta equis dabantur. Legitimum præmium quinque aurei. *Salmaſ. Non ſenſuro.*] Caballus enim fictus non ſentit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Aureus ut Scorpi naſus ubique micet?
O fruſtra locuples, ô diſſimulator amice,
Hæc legis & laudas? quæ tibi fama perit?

10. *Aureus ut Scorpi, &c.*] Bulengerus emendat *Æreus*. Ærea ſcilicet Scorpi ſtatua. *Synecd.* Sed ſtant à vulgato MSS. omnes: & dicit alibi noſter. lib. x. epigr. 74.

Cum Scorpus unâ quindecim graves hora
Ferventis auri victor auferat ſaccos.

Nihil igitur mirum, tam diviti ſtatuas aureas. Inquit enim poëta, Confers aurum ad ſtatuam equeſtrem Scorpi agitatoris, & negligis amicum nobilem.

11. *O fruſtra, &c.*] O qui neſcis uſum divitiarum. *Diſſimulator amice.*] Epigramm. 89. lib. 4. verſ. 10. & ſupra epigr. 20. verſ. 7. Alii, *amici*. Rectè.

12. *Hæc legis, &c.*] Probe hæc & vere à me moneri fateris, & tamen famæ hujus & immortalitatis rationem inire non vis? ſupra epigramm. 20. verſ. 9.

Ad Codrum. XXVII.

QUod alpha dixi, Codre, penulatorum
Te nuper, aliqua cum jocarer in charta:
Si forte bilem movit hic tibi verſus,
Dicas licebit beta me togatorum.

Fingit offenſum antehac Codrum, eique reponendi convitii facit poteſtatem.

2. *Aliqua, &c.*] Epigr. 57. lib. 2. verſ. 4.

4. *Beta me togatorum.*] Secundum vel non primum inter pauperes, quorum toga eſt, & ſic me ultum iveris. & jocus quæſitus eſt à ratione numerandi per literas.

In fictum equitem. XXVIII.

INgenium, ſtudiumque tibi, moreſque, genuſque
Sunt equitis, fateor: cætera plebis habes.
Bis ſeptena tibi non ſunt ſubſellia tanti,
Ut ſedeas viſo pallidus Oceano.

Ad

2. *Cætera, &c.*] Cenſum non habes equeſtrem.

3. *Bis ſeptena, &c.*] Cur autem adeo delectaris ſede equeſtri intra 14. gradus, ut opus habeas timere deſignatorem? ſupra epigr. 8. & epigr. 14. *Bis ſeptem ſubſellia.*] Male nonnulli *ſubſellia* hic accipiunt pro ſcamnis in cuneos & gradus illatis. Ergò *bis ſeptem ſubſellia* appellat, quatuordecim ordines equitum, ſive quatuordecim gradus, quos etiam ἕδρας appellavit Dio lib. 26. τοὺς γὰρ τῶν ἱππέων τοὺς ἐν τοῖς θεάτροις ἕδρας ἀκριβῶς ἀπὸ τῶν ἄλλων ἀφώρισε. *Nam equitum ſubſellia in theatris ab aliis ſolicite ſeparavit.* Rectè. Nam in gradibus ſubſellia componebantur, ut ait Vitruvius. Quatuordecim ordines proprie, & quatuordecim gradus. Item quatuordecim ſimpliciter ſine adjectione. *Heraldus.*

Occa-

Ad Aulum, de Mamerco. XXIX.

Ut bene loquatur, ſentiatque Mamercus,
Efficere nullis, Aule, moribus poſſis:
Pietate fratres Curtios licet vincas,
Quiete Nervas, comitate Ruſones,
Probitate Marcos, æquitate Mauricos,
Oratione Regulos, jocis Paullos:
Rubiginoſis cuncta dentibus rodit.
Hominem malignum forſan eſſe tu credas:
Ego eſſe miſerum credo, cui placet nemo.

Occaſionem laudandi Romanorum familias, ævi ſui principes & optimates à perſona ficta Mamerci captat. cui nemo ſatis bonus, (ut & Cæciliano l. 9. epigr. 72.) videbatur. *Rad.*

2. *Nullis, &c.*] Vel integerrimis.

3. *Curtios, &c.*] Alii leg. *Curios:* male: nam verſus repudiat: & conſtat *Curtios Montanos* pietate inſignes circa illa tempora, ex Tacito, & aliis.

4. *Nervas, comitate.*] Intelligi credo de Nerva, qui ſucceſſit Domitiano. namque is, teſte Xiphilino, quietus & mitis. *Rufones.*] Vel *Rufones.* Alii *Druſones.* Tum pro *Marcos* lege *Macros*, fide MS. intelligit enim *Bæbium Macrum*, ad quem aliquot Plinii epiſtolæ extant.

5. *Mauricos.*] Junium Mauricum ab æquitate laudat Plin. Sec. 4. lib. 22. epiſt. & lib. 1. epiſt. 5.

6. *Oratione.*] Eloquentia. *Regulos.*] Regulum inſinuat ad quem ſæpe ſupra. vide epigramm. 112. lib. 1. & lib. 4. epigr. 16. verſ. 4. *Paullos.*] Forte, ad quem, epigramm. 71. lib. 7. & epigramm 87. lib. 9. & ſupra epigr. 23.

7. *Rubiginoſis, &c.*] Theoninis & lividis, id eſt maledicentia.

8. *Hominem malignum.*] Nam is verè malignus, qui ſupra deſcribitur, nempe, qui nec bene ſentire, nec bene loqui de quoquam poteſt; & qui omnia perperam interpretatur. Livor etiam & obtrectatio, malignitatis aſſeclæ ſunt. *Herald.*

9. *Ego miſerum.*] Verè miſer, cui nihil placet: cruciatur enim ſemper, & ſemper iraſcitur; amat nullum, omnes odit, omnibus inviſus. *Miſerum, &c.*] Sic, lib. 1. epigr. 41. & infra epigr. 61. verſ. 3.

Ad Gelliam. XXX.

Si quando leporem mittis mihi, Gellia, dicis:
Formoſus ſeptem, Marce, diebus eris.
Si non derides, ſi verum, lux mea, narras:
Ediſti numquam, Gellia, tu leporem.

Ad

2. *Formoſus ſeptem, &c.*] Ex opinione vulgi, cui perſuaſum pulchros eos in dies ſequentes fore, qui leporinam ediſſent carnem. Plin. lib. 28. capite 19. & Lamprid. in Alex. Severo.

3. *Lux mea, narras.*] Amica, deliciæ, ſuavium meum, φίλον ſeu ἱερὸν φῶς. Hom. Il. π. γλυκερὸν φάος. Propertio frequens.

4. *Ediſti numquam, &c.*] Tu enim nunquam formoſa videris.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Varronem. XXXI.

VArro Sophocleo non inficiande cothurno,
Nec minus in Calabra ſuſpiciende lyra;
Differ opus: nec te facundi ſcena Catulli
Detineat, cultis aut elegia comis.
Sed lege fumoſo non aſpernanda Decembri
Carmina, mittuntur quæ tibi menſe ſuo.
Commodius niſi forte tibi, potiuſque videtur,
Saturnalicias perdere, Varro, nuces.

Varronem hortatur ad lectionem ſuorum epigrammatum Saturnalibus.

1. *Varro.*] Nec Menippæus, nec Atacinus hic Varro. Sed ignotus poſteris, notus tantum domi & ſuis, niſi quod à Martiale illuſtratus, vivit hodie aliena, non ſua Muſa redivivus. *Sophocleo.*] Laus Varronis, quem excellentem Tragicum appellat; nam princeps in eo genere Sophocles. *Cothurno.*] Epigr. 20. lib. 3. verſ. 5.

2. *Calabra*, *&c.*] Mire artifex carminis lyrici Græci & Latini, uterque enim ſermo Calabris familiaris: vel non minus cedens Horatio (qui Lucanus an Appulus, anceps; Venuſinus ſcilicet Calabriæ vicinus, ſat. 1. lib. 2.) in carmine lyrico, quam Sophocli in tragico.

3. *Opus*, *&c.*] Seria tua & ſeveriora ſtudia per hoſce dies ſepone. *Scena Catulli.*] Catulli epigrammatum elegantia & venuſtas, quæ ſcenæ omnis voluptatem ſuperat. forte mimos intelligit à Catullo mimographo ſcriptos, de cujus Phaſmate Juven. ſat. 8. verſ. 186. utriuſque poteſt meminiſſe, cum addat *elegiam.*

4. *Cultis comis.*] Cultum propriè requirit Elegia, quia tenera & teneris rebus apta: hinc *cultus Tibullus.*

5. *Fumoſo.*] Calet enim hic menſis, foco; hinc fumus. *Non aſpernanda Carmina*, *&c.*] Mea hæc. *Decembri.*] Læto Saturnalibus & libertate Decembri. proinde jocis his meis apto.

7. *Commodius*, *&c.*] Niſi forte malis his Saturnalibus ludere talis & perdere nuces, quam mea hæc legere, quæ ipſorum eſt ineptia. *modeſte hoc de ſuis.*

De ludo puerorum cum juvencis. XXXII.

ADſpice, quam placidis inſultet turba juvencis,
Et ſua quam facilis pondera taurus amet.
Cornibus hic pendet ſummis: vagus ille per armos
Currit,

Jucundum ſpectaculum inter pueros & tauros.

1. *Placidis*, *&c.*] Quam intrepide in ſpectaculis, pueri deſultoria quadam arte diſcurrant inambulentque per terga boum ludibundi & velitantes. *Placidis.*] Vox *placidis*, non poteſt niſi ad manſuetos referri. *Turba.*] Puerorum.

2. *Et ſua.*] Et hinc patet cicuratos fuiſſe. *Pondera*, *&c.*] Et quam patienter ſubmittant ſe percurrentibus pueris boves. *Pondera.*] Puerorum.

4. *In*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Currit, & in toto ventilat arma bove.
At feritas immota riget. non eſſet arena
Tutior, & poſſent fallere plana magis.
Nec trepidant greſſus: ſed de diſcrimine palmæ
Securus puer eſt, ſollicitumque pecus.

4. *In toto, &c.*] Tela vibrat, batuit, præludit, ab omni parte taurorum.

5. *At.*] Al. *Ah. feritas. Feritas immota, &c.*] Tauri dudum feroces, ſtant immoti, & pueris ubi veſtigia ſiſtant, unde batuant, præbent terga ſua pavimentum æque firmum ac ſolidum atque planam arenam.

6. *Et poſſent.*] Gruterus, *poterant*.

7. *Nec trepidant greſſus, &c.*] Ne interturbent puerorum ludos, impediantve victoriam. Al. *Nec trepidant geſtus, &c.* Quaſi diceret, pecus magis eſt ſollicitum pro homine, quam homo de ſeipſo: pueri non timent, & timet pecus: pueri certi ſunt de victoria, feræ timent ne impediant victoriam.

Ad Fauſtinum, de Criſpo. XXXIII.

QUadrantem Criſpus tabulis, Fauſtine, ſupremis
Non dedit uxori; cui dedit ergo? ſibi.

1. *Tabulis ſupremis.*] Teſtamenti codicillis.

2. *Sibi.*] Ventri ſuo. ipſe enim vivus omnia decoxerat, nec quicquam moriens habuit, quod uxori relinqueret. De Hermocrate, qui moriens ſe ſibi heredem teſtamento ſcripſit, vide epiſt. Lucilii. lib. 2. Anthol. cap. 50.

In Cauſſidicum. XXXIV.

CArpere cauſſidicus fertur mea carmina: qui ſit
Neſcio: ſi ſciero, væ tibi cauſſidice.

Epitaphium Erotii ad Frontonem & Flaccillam parentes. XXXV.

HAnc tibi, Fronto Pater, genitrix Flaccilla, puellam,
Oſcula commendo deliciaſque meas:

Pallida

Utrique parenti jam defuncto commendat ſexennem puellam Erotion, vernulam, immaturo fato extinctam; ut inſontem ejus animam apud Manes excipiant, & ne tellus corpuſculo gravis ſit. *Rad.*

1. *Hanc tibi, &c.*] Erotion puellam ſexennem immaturo extinctam fato, filiam veſtram ô Fronto & Flaccilla ſervi, dum viveretis mei, vernulam & delicias meas vobis commendo, ut excipiatis animulam ejus, deductamque defendatis à larvis illis, monſtris, terroribuſque Stygiis.

Pallida ne nigras horreſcat Erotion umbras,
Oraque Tartarei prodigioſa canis.
Impletura fuit ſextæ modo frigora brumæ;
Vixiſſet totidem ni minus illa dies.
Inter tam veteres ludat laſciva patronos,
Et nomen blæſo garriat ore meum.
Mollia nec rigidus ceſpes tegat oſſa, nec illi
Terra gravis fueris; non fuit illa tibi.

3. *Pallida, &c.*] Al. *Parvula*, aliis, *paulula*. Nondum enim erat ſexennis. *Ne nigras.*] Ut à vobis apud inferos excepta non timeat monſtra, larvaſque ſtygias.

4. *Tartarei canis.*] Cerberi triſaucis.

5. *Impletura fuit, &c.*] Quo minus ſextum ætatis annum expleret, defuere illi ſex dies.

7. *Tam patronos, &c.*] Vos parentes.

8. *Blæſo garriat, &c.*] Quod in tenellis & infantibus gratum eſt.

9. *Mollia nec rigidus, &c.*] Fauſta & ſolennis bene precandi mortuis (quos amabant) formula *Sit tibi terra levis*, tumuliſque inſcripta S. T. T. L. ut ſcilicet facilis pateret animæ reditio & iter ad ſepulchrum in parentalibus. ſepultos autem diris & incantationibus urgeri à terra graviori credebant, quibus itaque male volebant, terram gravem imprecabantur. vide quæ ad ult. verſ. Hippol. Senecæ adnotavit. Farn.

10. *Non fuit, &c.*] Illa enim fuit parvula, nec tibi oneri. epigr. 52. l. 6. verſ. 5.

De Euclide. XXXVI.

DUm ſibi redire de Patrenſibus fundis
Ducena clamat coccinatus Euclides,
Corinthioque plura de ſuburbano:
Longumque pulchra ſtemma repetit à Leda,
Et ſuſcitanti Lectio reluctatur;
Equiti ſuperbo, nobili, locupleti,

Gerebat ſe pro equite Euclides, quum ſervus eſſet; quem lepide deridet, dum proditum à clavi de ſinu cadente dicit. *Rad.*

1. *Redire, &c.*] Reditum ſibi eſſe annuum ex fundis Patrenſibus ducenta. Patra autem non procul à Corintho, urbs Achajæ,

2. *Coccinatus, &c.*] Supra epigr. 24. verſ. 5.

3. *Corinthioque, &c.*] Græcus enim Euclides è Corintho.

4. *Longumque pulchra.*] Jactatque ſe ducere genus ab equitibus Caſtore & Polluce, filiis Ledæ è Jove. *Stemma repetit, &c.*] Lib. 2. epigr. 90. verſ. 6.

5. *Lectio reluctatur.*] Deſignatori, eum ex equeſtri loco excitanti reluctatur.

6. *Equiti ſuperbo, &c.*] *Ironice.* huic Euclidi tam illuſtri, potenti & magnifico.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Cecidit repente magna de ſinu clavis.
Numquam, Fabulle, nequior fuit clavis.

7. *De ſinu clavis.*] Clavis erat inſigne quaſi ſervorum; geſtabant ſervi claves, & hoc munus illorum. *Lipſius.*

8. *Nequior fuit clavis.*] Quæ prodidit fortunas domini ſui, oſtenditque Eucliden *vel* ipſum eſſe ſervum, cui curæ aliena clavis. *vel* pauperem ſaltem, cui nemo famulus, qui ipſe ſuam geſtaret clavem.

Ad Fauſtinum. XXXVII.

LAudatus noſtro quidam, Fauſtine, libello,
Diſſimulat, quaſi nil debeat: impoſuit.

Carmine meo dedi illi nominis immortalitatem, neque (diſſimulante illo ſe neſcire me hinc munus captare, epigr. 89. lib. 4. verſ. 10. 11.) præmium accepi, adeoque ſpem meam falſam habuit.

De Erotio puella. XXXVIII.

PUella ſenibus dulcior mihi cycnis:
Agnâ Galeſi mollior Phalantini:
Concha Lucrini delicatior ſtagni;
Cui nec lapillos præferas Erythræos,
Nec modo politum pecudis Indicæ dentem,

Nives-

Luget Erotion puellam (de qua ſupra epigr. 35.) & eam ab elegantia pulchritudine, ſuavitate, variis comparatam rebus commendat. Demum vertit ſtylum in Pætum; qui Martialem velut fractum & mollem reprehendebat, quod vernulæ mortem tantopere deploraret, quum ſibi mortua uxore ipſe tamen conſtaret, & fortiter caſum ſuum ferret. Cui Martialis, ſalſe reſpondet, mortem uxoris videri poſſe expetiiſſe, quia inde locupletatus. *Rad.*

1. *Puella ſenibus, &c.*] Erotion, de qua ſupra, epigr. 35. *Cycnis.*] Qui candore ſunt eximio, & morituri dulce canunt, ut placet nonnullis. licet id negent ſanioris judicii autores. Quaſi innuere vellet Erotion candidiorem fuiſſe cygno, ſuaviuſque cantaſſe; & teneriorem fuiſſe agnellis Tarentinis.

2. *Agnâ Galeſi, &c.*] Agna Tarentina mollior. Mollia enim Tarentinarum pecudum vellera, quia pellibus integebantur ad teneritudinem conſervandam, ut notat Porphyrion ad Ode 6. lib. 2. Carm. Horat. Sic μάλακα πρόβατα dicuntur Polybio. *Herald.* Tarentum alluit fl. Galeſus, condidit Phalantus Lacon. epig. 43. lib. 2. verſ. 2.

3. *Concha Lucrini, &c.*] Non quod oſtrea Lucrina gulonibus expetebantur, ut exponit Raderus; ſed quia, *Levior aſſiduo detritis æquore conchis.* ut pingui ac rudi fiſtula canentem facit Polyphemum Ovid. Metamorph. 13. unde petitas has hyperbolicas laudes majori arte adumbravit noſter.

4. *Erythræos.*] Lapillos precioſos, gemmas, margaritas, &c. natas in mari Erythræo, quod vulgo dicitur *Rubrum mare*, ſed perperam, ut oſtendit Farnab. ad Thyeſten Senecæ, verſ. 370.

5. *Pecudis, &c.*] Elephantis dentem, id eſt, ebur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Niveſque primas, liliumque non tactum:
Quæ crine vicit Bætici gregis vellus,
Rhenique nodos, aureamque nitelam:
Fragravit ore, quod roſarium Pæſti;
Quod Atticarum prima mella cerarum;
Quod ſuccinorum rapta de manu gleba:
Cui comparatus indecens erat pavo,
Inamabilis ſciurus, & frequens Phœnix:
Adhuc recenti tepet Erotion buſto,
Quam peſſimorum lex avara fatorum,
Sexta peregit hieme, nec tamen tota,

Noſtros

7. *Crine vicit.*] Crinis colore. *Bætici, &c.*] Oves Bæticæ nativo colore rutilabant. lib. 14. epigr. 133. & lib. 2. epigr. 43. verſ. 2.

8. *Rhenique nodos.*] Germanorum: qui Rheni acccolæ, flavos crines ſeu rufos obliquabant & in nodum cogebant. epigr. 3. lib. ſpect. verſ. 9. *Aureamque nitelam.*] Rutilos ac rufos puellæ crines comparat Bætico velleri, Germanorum capillis, & nitelæ pilo. Bæticas lanas, rufas ſive rutilas fuiſſe notiſſimum eſt. *Nitela* quoque rutilum habet pilum, & præcipuè Sciurus. ut propterea *nitelam* de Sciuro accipere potius ſit. nam etſi *mus agreſtis* etiam rubeus ſit & rutilus, non tamen ut cum ſciuro ſit comparandus. Et *nitela* in Gloſſis eſt *Sciurus*: nam δενδροβάτης propriè dicitur. hinc color *nitelinus* apud Plin. lib. 16. cap. 37. de rubeo ſeu rutilo. ita ut non mirum ſit, crines àd plenum rufos & rutilos *nitelæ* comparaſſe Martialem, & *auream* vocaſſe. *Salmaſ.* Vel ut alii volunt *Nitellam. Aureamque nitelam.*] Micas pulveris auri repertas in arenis, ſcobem & ramenta aurea, quibus conſperſam comam illuminarunt.

9. *Roſarium.*] Eſt locus roſis conſitus. *Paſti.*] Oppidi Lucaniæ, roſas bis in anno proferentis, Majo & Septembri epigr. 31. lib. 12.

10. *Quod Atticarum prima, &c.*] Prima dicit, velut illibata, integrumque odorem retinentia. vide epigr. 104. lib. 13.

11. *Succinorum, &c.*] Electrum manu tritum ſuave olet. epigr. 64. l. 2. Dioſc. lib. 1. cap. 93. *Gleba.*] Succinum eſſe foſſile, & in duobus locis Scythiæ erui dixit Philemon.

12. *Indecens pavo.*] Quaſi dicat, Erotion elegantior pavone, tantoque pulchrior, ut turpis præ illa pavo putari poſſet.

13. *Inamabilis ſciurus.*] Quo tamen nihil amabilius, & hodie pueris in delitiis. à σκιὰ & οὐρὰ, quod cauda corpus inumbret, imò tegat. *Rad. Phœnix.*] Quæ rara avis, &, ut quidam volunt, unica, hac tamen Erotion in genere ſuo rarior.

14. *Recenti, &c.*] Recens elata eſt & cremata. epigrammate 35. ſupra.

16. *Sexta peregit hieme, &c.*] *Nec tamen tota*, dicit; quia ſex dies defuerunt, ut ipſe ſupra dixit epigr. 35. Et pro *Peregit* reponendum videri queat *Peremit*. Nam ſic omnino epigr. 61. lib. 1.

Hic feſtinata requieſcit Erotion umbra,
Crimine quam fati ſexta peremit hyems.

Sed

Noſtros amores, gaudiumque, luſuſque.
Et eſſe triſtem me meus vetat Pætus:
Pectuſque pulſans, pariter & comam vellens:
Deflere non te vernulæ pudet mortem?
Ego conjugem, inquit, extuli, & tamen vivo,
Notam, ſuperbam, nobilem, locupletem.
Quid eſſe noſtro fortius poteſt Pæto?
Ducenties accepit, & tamen vivit.

Sed *peragere* etiam pro perimere. Val. Flaccus lib. 1. Argonaut.

Fert gravis invito victorem Neſtora tergo
Monychus, ardenti peragit Clytus Actora quercu.

Sic διαπρεάττειν Græcis. *Herald.* epigramm. 35. ſupra.

19. *Pectuſque pulſans, &c.*] Qui af flictis lugendi mos erat, in funeribus præcipue.

20. *Deflere, &c.*] *Verba Pæti, Martiali luctus modum ſuadentis, ſuo exemplo.*

23. *Quid eſſe noſtro, &c.*] Reſp poëta Ironice collaudans Pæti fortitudinem, imo exprobrans illi fictum dolorem ſeu potius gaudium, cui è conjugis morte obtigerit dos tam ampla.

24. *Ducenties accepit.*] Hic epigrammatis aculeus. Male verò cum Pæto noſtro agitur: qui cum tantis calamitatibus vexetur, mirum qui poſſit vivere Nam ducenties morte uxoris accepit. O fœda calamitas & abominanda! εἰρωνεία. *Herald.* Rigaltius dicit ideo eum fortiſſimum eſſe, quia ducenties accepit, & tamen vivat: quaſi ſcil. cc. plagas accepiſſet, ſive cc. ictus ſuſtinuiſſet. *Et tamen vivit.*] Regerit Ironice in Pætum hæc ſua verba.

In Calliodorum. XXXIX.

Calliodorus habet cenſum (quis neſcit?) equeſtrem,
Sexte; ſed & fratrem Calliodorus habet.
Quadringenta ſecat, qui dicit σῦκα μέριζε;

Uno

Plenum ſalis & leporis epigramma. Calliodorus cum fratre cenſum equeſtrem poſſidebat, eoque ſe equitem jactabat. Martialis primum negat Calliodorum eſſe equitem partitis bonis: deinde docet ridicule, quo pacto poſſit uterque eſſe eques; nempe ut vel duo uni inſideant equo ſive ſubſellio in ſpectaculis: vel Caſtorem & Pollucem imitentur, & per vices, ut illi immortales, ita iſti equites ſint, hodie Calliodorus, poſtridie frater. *Rad.*

3. *Quadringenta ſecat.*] Sed frater (inquit poëta) cogit te dividere quadringenta, ſibique ducenta poſcit. *Secat, qui dicit, &c.*] *Seca,* legend. cenſet. Ja. Rutgerſ. lib. 6. cap. 11. var lect. Et frater ille tuus qui hæreditatem ad aſſem uſque, & minima quæque ut & ficos dividi ex æquo poſcit, aufert tibi medium cenſum. Reſcribendum putat, Petitus:

Quadringenta ſecat, qui dicit οὐκ' ἐμὲ ῤ ἴζε, &c.

Calliodori pater cenſum habuerat Equeſtrem: ſuperſtites autem reliquit duos filios, hunc Calliodorum, & alterum minorem. Cum autem illi eſſet tantum equeſtris cenſus, nec amplius quicquam haberet in bonis; neceſſario

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Uno credis equo poſſe ſedere duos?
Quid cum fratre tibi, quid cum Polluce moleſto?
Non eſſet Pollux ſi tibi, Caſtor eras.
Unus cum ſitis; duo, Calliodore, ſedetis.
Surge: ſolœciſmum, Calliodore, facis.
Aut imitare genus Ledæ; aut cum fratre ſedere
Non potes. alternis, Calliodore, ſede.

fiebat, ut Calliodorus Equeſtrem cenſum non haberet: nam Calliodori minor frater è quadringentis illis, quæ pater in bonis reliquerat, repetebat ſive legitimam, quæ ab inteſtato defertur; ſive datum legatum ex teſtamento. Itaque quadringenta illa Equeſtris cenſus, quem *Equi* nomine ſignificat Poëta, ſecabat. Secabat autem, quia dicebat fratri, *σύ κ' ἐμὲ ῥ' ἵζε*, *tu fac me quoque ſedere*, Equo ſcilicet, id eſt, da mihi meam de bonis paternis partem. At uno equo ſedere duo non poſſunt, hoc eſt, neuter totam hæreditatem paternam poteſt cernere, & cenſum Equeſtrem habere. *Petitus. Qui dicit.*] Qui habet jus petendi alteram hæreditatis partem, frater nempe. *Σῦκα μέριζε.*] Adagium eſt in eos, qui quum parvam adierint hæreditatem, eam ipſam tamen coguntur in plures partiri cohæredes, ita ut videantur *ficos dividere*. vel *σῦκα μέριζε*, id eſt, divide mecum totam ſortem hæreditatis æqua ratione, ad uſque aſſem, hoc eſt, minima, maxima: ita ut *σῦκα* minima bonorum ſignent, nihilque non eſſe dividendum.

4. *Uno credis*, &c.] Neque poteſtis ex uno cenſu eſſe duo equites, & uno ſedere equo, aut uno ſubſellio.

5. *Polluce moleſto.*] Fratre (ut ille Caſtoris) qui officit tuo honori, dimidiatus eques.

6. *Non eſſet Pollux*, &c.] Elegans luſus in nominibus. Pollux enim pugil, Caſtor, eques; frater ille tuus quaſi pugil tibi reluctatur ne poſſis eſſe eques.

8. *Solœciſmum*, &c.] Nec enim fas dicere, *unus ſedetis*.

9. *Genus Ledæ*, &c.] E quibus Caſtor immortalitatem ſuam cum fratre partitus eſt, ut alternis vicibus morerentur & reviviſcerent. ita vos per vices eſtote, equites, niſi alterum dicat oportere mori & ad inferos deſcendere, ut ſuperſtes ſit eques.

In Carinum. XL.

SUpremas tibi tricies in anno
Signanti tabulas, Carine, miſi
Hyblæis

Fingit Martialis, ſe diu fruſtra muneribus captaſſe hæreditatem Carini tuſſientis. Optat enim illi exitialem tuſſim, quia non amplius habet quod donet. Improbus captantium & captatorum artes carpit ſine invidia, dum ſe ipſum captatorem & Carinum captatum ſimulat. *Rad.*

1. *Supremas*, &c.] Sæpius mutanti tabulas teſtamenti, ut illicias captatores quos captes. Luciani dial. Petron.

2. *Miſi.*] Poëta ſe captatorem fingit, quo cautius improbas hæredipetarum artes carpat.

3. *Hy-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Hyblæis madidas thymis placentas.
Deſeci: miſerere jam Carine.
Signa rarius, aut ſemel fac illud,
Mentitur tua quod ſubinde tuſſis.
Excuſſi loculoſque ſacculumque,
Crœſo divitior licet fuiſſem,
Iro pauperior forem, Carine,
Si conchen toties meam comeſſes.

3. *Hyblæis madidas, &c.*] Melle opt. Hybla mons Siciliæ mellificiis clarus, thymo quippe abundat, qui apibus gratus.

4. *Defeci.*] Exhauſtus ſum, non ſuppetit quod ultra mittam. *Miſerere.*] Quaſi diceret; tandem morere.

5. *Signa rarius, &c.*] Vel noli ſpem noſtram eludere toties mutando teſtamentum; vel ſemel morere & præſta fidem tuſſi tuæ mendaci. vide epigr. 56. lib. 12.

6. *Mentitur.*] Toties mortem tuam pollicita tuſſis, ſpem noſtram fallit.

7. *Sacculumque.*] Gloſſ. *ſaccellus*, *βαλάντιον*.

8. *Crœſo, &c.*] Lydiæ illo rege ditiſſimo. Herodot. 1.

9. *Iro pauperior, &c.*] Arnæo mendico. Hom. Odyſſ. 17.

10. *Si conchen, &c.*] Si non mellita placenta, ſed vili cibo fabarum in ſiliquis coctarum te paſcerem, quoties ſignas, vel tuſſiendo mihi ſpem mortis tuæ facis.

Ad Artemidorum. XLI.

PInxiſti Venerem; colis, Artemidore, Minervam:
Et miraris, opus diſplicuiſſe tuum?

Auſterioris Philoſophiæ cliens & ſeverioris diſciplinæ ſtudioſus, non belle, non cum gratia & Venere aggrederis Veneris jocos & Muſas haſce leviores. quin Gratiis ſacra facis ô Xenocrates? vide epigr. 103. lib. 1. Vel irata Venere pinxiſti Venerem, & miraris Veneri tuæ deeſſe Venerem. Cur irata? quia anteponis illi Minervam, quam colis. Jocus eſt, in pictorem rudem.

In Didymum. XLII.

SPadone cum ſis eviratior fluxo,
Et concubino mollior Celæneo,

Quem

In faſtuoſum ſuperbumque ſpadonem Didymum ſcribit, quem ut dubium equitem affirmat; ita maritum, qui honoratus erat, negat. *Rad.*

1. *Spadone, &c.*] Gallum Cybeles ſacerdotem credo intelligi, propter Atyn in verſu ſeq. *Fluxo.*] Molli. eviratis fluxæ ſunt carnes.

2. *Concubino Celæneo.*] Aty puero Cybele adamato, à quâ offenſâ in furorem actus, ſibi teſtes execuit. *Celænæ* autem Phrygiæ, unde & Cybele, urbs, & tumulus Aſiæ, juxta quam Gallus fluvius. Ovid. 4. Faſt.

3. *Sectus*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Quem ſectus ululat matris entheæ Gallus,
Theatra loqueris, & gradus, & edicta;
Trabeaſque, & Idus, fibulaſque, cenſuſque:
Et pumicata pauperes manu monſtras.
Sedere in equitum liceat an tibi ſcamnis,
Videbo, Didyme: non licet maritorum.

3. *Sectus Gallus.*] Caſtratus Cybeles ſacerdos. *Vlulat.*] In ſacris ululatu requirit. *Matris entheæ.*] Cybeles numimine ſuo afflantis, & ſacerdotes in furorem vertentis.

4. *Theatra loqueris.*] Jus in theatro ſpectandi. Quaſi ad te ſpectent illa Equeſtria inſignia, ſedes & honores. *Gradus.*] Quatuordecim gradus. *Edicta.*] Decreta Domitiani. vide ſupra epigr. 8.

Edictum Domini Deique noſtri,
Quo ſubſellia certiora.

5. *Trabeaſque, & Idus.*] Equites Rom. trabeati ſeu induti veſtes trabibus pannorum albis & purpureis intertextas tranſvehebantur Idibus Juliis. Valer. Max. lib. 11. cap. 11. Coronabantur & oleæ ramis in ea tranſvectione, ut docet Dionyſ. Halic. lib. 6. Antiq. Rom. Quare *Idibus Iuliis.* Quod eo die equites, Caſtore & Polluce viſis in prælio pro re Romana ſtantibus, Latinos vicerint. *Fibulaſque.*] Non aſtrigmenta illa & cuſtodias pudoris, de quibus epigr. 81. lib. 7. & epigr. 215. lib. 14. ſed fibulas illas in nobilitatis inſigne equitibus indultas, & Tribunis aureas in trabea vel chlamyde geſtatas. Liv. Plut. Pancirol. & alii. *Cenſuſque.*] Equeſtres libro 4. epigrammate 67. verſ. 1.

6. *Pumicata, &c.*] Pumice levigata, quæ delicatorum erat mollities. Nam eo mollitiei, non dicam elegantiæ, devoluti erant, ut non ſolum manus; ſed & alias corporis partes, pumice ſibi lævigarent: Expono ergò *pumicatam manum*, teneram, lævam, mollem, delicatam, quales ſunt nobilium fœminarum & puerorum. Plin. lib. 36. & lib. 2. cap. 11. Juven. Sat. 6. & 8. Sidon. Apol. epiſt. 7. lib. 1. &c. *Monſtras.*] Per contemptum.

7. *Sedere, &c.*] Utrum permiſerint te ſedere deſignatores ordine equeſtr.

8. *Non licet maritorum.*] Quia ſpado es. Maritis autem in ſpectaculis proprii & honeſtiores loci aſſignati ab Auguſto. Suet. cap. 44. & Tacit. 3. Annal. A. Gell. lib. 2. cap. 15.

Amicis quod datur, non perire. XLIII.

CAllidus effracta nummos fur auferet arca:
Proſternet patrios impia flamma Lares.
Debitor uſuram pariter, ſortemque negabit:
Non reddet ſterilis ſemina jacta ſeges.

Diſpen-

1. *Callidus effracta, &c.*] Laudat hoc Epigrammate munificentiam, & eas opes perpetuo ſervari affirmat, quæ amicis dantur, quum omnes aliæ divitiæ incertis fortunæ caſibus eripi poſſint.

3. *Sortemque negabit.*] *The Principall.*

5. *Di-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Diſpenſatorem fallax ſpoliabit amica:
Mercibus extructas obruet unda rates.
Extra fortunam eſt quidquid donatur amicis:
Quas dederis, ſolas ſemper habebis opes.

5. *Diſpenſatorem.*] Diſpenſator eſt ſervus, qui familiæ rationes diſpenſat, peculique adminiſtrationem habet, & herilem pecuniam expendit. Quaſi dicat, Sæpe diſpenſator donat pecuniam domini amicæ, amatorem circumvenienti, pretium nequitiæ. *Raderus.*

7. *Extra fortunam, &c.*] Extra fortunæ aleam, nullatenus fortunæ obnoxium. M Antonius apud Rabirium Poëtam, *Hoc habeo quodcunque dedi, &c.* Senec. lib. 6. de Benef. cap. 3. Notum & illud Alexandri, interrogati ubi ſuos reconderet theſauros: *Apud amicos*, inquit, Plutarch.

De Thaide & Lecania. XLIV.

THais habet nigros, niveos Lecania, dentes.
Quæ ratio eſt? emptos hæc habet, illa ſuos.

Vide epigr. 73. lib. 1. verſ. 2. & epigramm. 23. lib. 12. & lib. 2. Anthol. cap. 13. Ἠγόρασας πλοκάμους, φῦκος, , μέλι, κηρὸν, ὀδόντας, &c.

In Dentonem. XLV.

QUid factum eſt, rogo, quid repente factum eſt?
Ad cœnam mihi, Dento, quod vocanti
(Quis credat?) quater auſus es negare.
Sed nec reſpicis, & fugis ſequentem;
Quem thermis modo quærere, & theatris,
Et conclavibus omnibus ſolebas.
Sic eſt: captus es unctiore cœna,
Et major rapuit canem culina
Jam te: ſed cito cognitum & relictum

Cum

1. *Quid factum, &c.*] Quo caſu accidit, ut Dento, quater à me ad cænam vocatus recuſarit, qui alias me per totam urbem & omnes cænationes quæritare ſolebat? Invenit lautiorem popinam.

2. *Dento, &c.*] Nomen ex re natum, dente ſcilicet ſtrenuus.

4. *Sequentem.*] Me ſequentem ut invitem te.

5. *Thermis, theatris.*] Vide epigr. 14. lib. 2.

6. *Conclavibus, &c.*] Cœnationibus, cellis.

7. *Unctiore cœna.*] Gruterus legendum cenſet, *menſa.*

8. *Canem culina.*] Cœnipetam Dentonem, inſtar canis odorantem lautiorem culinam.

9. *Sed cito, &c.*] Sed agnitus faſtiditusque divitibus, redibis ad tenuem menſam meam.

1. Dicis

Cum faſtidierit popina dives,
Antiquæ venies ad oſſa cœnæ.

In Baſſam. XLVI.

DIcis formoſam, dicis te, Baſſa, puellam,
Iſtud quod non eſt, dicere Baſſa ſolet.

1. *Dicis formoſam, &c.*] Negare ſoles & contrarium dicere (ut Galla epigr. 25. lib. 2.) hic ſane præter mentem tuam non es quod dicis, formoſa & puella, ſed anicula & πριβαὶς. vide epigr. 91. lib. 1.

2. *Iſtud quod non eſt.*] Al. *Iſtud, quæ non eſt, dicere Baſſa ſolet.*

Ad Diadumenum. XLVII.

BAſia dum nolo, niſi quæ luctantia carpſi,
Et placet ira mihi plus tua, quam facies:
Ut te ſæpe rogem, cædo, Diadumene, ſæpe;
Conſequor hoc, ut me nec timeas, nec ames.

3. *Cædo, Diadumene, ſæpe.*] Ita J. Gruterus, non ut alii *cedo*, hac mente: Ut mihi amorem, tibi iram commoveam, verberibus ſæpe rem ago. Inde conſequor, &c. Janus Rutgerſ. *cedo, ô Diad.*

De Philone. XLVIII.

NUmquam ſe cœnaſſe domi Philo jurat: & hoc eſt:
Non cœnat, quoties nemo vocavit eum.

1. *Et hoc eſt.*] Nec pejerat. jejunat enim quoties non alio invitatur.

De Encolpo. XLIX.

QUid non cogit amor? ſecuit nolente capillos
Encolpus domino, nec prohibente tamen.
Permiſit, flevitque Pudens. ſic ceſſit habenis
Audaci

Vide lib. 1. epigr. 32. Illic voverat Encolpus, Auli Pudentis centurionis Amaſius, crines ſuos Phœbo, ut primum dominus ſuus, ad primipilatum (quæ proxima erat dignitas) evehere-tur: nunc quum creatus eſſet primipilaris, puer damnatus voti, tondet crines Aulo non prohibente, ſed tamen dolente.

1. *Quid, &c.*] Imitatio Virgiliana. *Quid non mortalia pectora cogis, &c.*

2. *Nec prohibente tamen.*] Quia ex voto, propter dominum, primipilarem aſſecutum dignitatem. vide epigr. 32. lib. 1. unde huic lux.

3. *Sic ceſſit habenis.*] Sic, id eſt, animo volente nolente, Phœbus dedit Phaëthonti currus ſui moderamen.

5. *Talis*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Audaci queſtus de Phaëthonte pater.
Talis raptus Hylas, talis deprenſus Achilles
Depoſuit gaudens, matre dolente, comas.
Sed tu nec propera, brevibus nec crede capillis;
Tardaque pro tanto munere, barba veni.

5. *Talis raptus Hylas.*] Sic Theodamas arma adverſus Herculem movens, filium Hylam domi manere voluit, ſed petenti puero conceſſit ut una proficiſceretur, atque ita ab Hercule raptus eſt. *vel*, Sic Hylas Herculi offenſus ob patrem occiſum, amore tamen Herculis victus ſe illi comitem ceſſit. *Vel*, Sic impetrata & extorta invito Herculi veniâ eundi aquatum, periit Hylas à Nymphis raptus. *Talis deprenſus Achilles.*] Sic Ach. ubi virgineo habitu apud Lycomedem latuit matris ſuaſu, deprenſus ab Ulyſſe, depoſitis comis ex ephebis exceſſit, & lætus, nolente licet matre, Trojam profectus eſt.

7. *Tu nec, &c.*] O barba. *Crede.*] Non crede Encolpum propterea grandem eſſe & virum factum, quod abſciderit crines primos, quos alere ſolebant delicati pueri ad annum 17. *Capillis.*] Detonſæ comæ in honorem domini ſui.

8. *Tardaque, &c.*] Ita epigr. 32. lib. 1. verſ. 8.

Ad Labienum. L.

Vidiſſem modo forte cum ſedentem
Solum te, Labiene: tres putavi.
Calvæ me numerus tuæ fefellit.
Sunt illinc tibi, ſunt & hinc capilli,
Quales nec puerum decere poſſint.
Nudum eſt in medio caput, nec ullus
In longa pilus area notatur.
Hic error tibi profuit Decembri,
Tunc cum prandia miſit Imperator;

Cum

1. *Vidiſſem, &c.*] Calvam Labieni ridet.

2. *Tres putavi.*] Quod tribus in capite partibus eſſet capillatus, fronte & utriſque temporibus.

3. *Calvæ me numerus, &c.*] Quæ à fronte & utroque tempore capillata, & medio capite glabra, viſa eſt mihi terna. vide epigr. 83. lib. 10. verſ. 10.

4. *Capilli.*] Promiſſi forte & cirrati, quales alunt pueri.

7. *Area notatur.*] Summa calva. ſic Petron. *Areaque attritis ridet aduſta pilis.*

9. *Tunc cum, &c.*] Ubi ex numero calvæ tuæ pro tribus numeratus accepiſti tria panaria (ſive panes illi, ſive corbes viminei pane referti fuerint) quæ in Saturnalitiis, vel ut refert Suetonius cap. 4. in Septimontiali ſacro Domitianus Senatui equitique diſtribuit.

10. *Cum*

Cum panariolis tribus rediſti.
Talem Geryonem fuiſſe credo.
Vites, cenſeo, porticum Philippi,
Si te viderit Hercules, periſti.

10. *Cum panariolis.*] Sueton. in Domit. de hac largitione. *Panaria ſparſa, &c.* Et in Caligula: *Sparſit & miſſilia variarum rerum, & panaria cum obſonio viritim diviſit.* Id autem eſt, mea quidem ſententia, quod Perſius appellat *Artocreas*, Sat. VI.

— Oleum, artocreaſque popello
Largior, an prohibes? —

Viſceratio ſola carne conſtabat: verum panis poſtremis temporibus additus, & idcirco Viſcerationem interpretantur ἀρτόκρεας. Cum viſceratione epulum quandoque dabant, οἱ μεγαλοπρεπεῖς. Sueton. in Jul. Cæſ. *Adjecit epulum ac viſcerationem, & poſt Hiſpanienſem victoriam, duo prandia.* Herald.

11. *Talem Geryonem, &c.*] Tricipitem, namque illum tricorporem fingunt Poëtæ, quem Hercules in Hiſpania interfecit, abactis in Italiam bubus, de quo infra, epigr. 66. verſ. 12.

12. *Porticum Philippi.*] Porticum & ædes Hercu'is atque Muſarum Martius Philippus Auguſti vitricus reſtauravit, & in iis imaginem Herculis.

13. *Si te viderit Hercules.*] Eſt enim ille ἀλεξίκακος, & monſtrorum profligator. *Periſti.*] Ex calva, te tricorporem Geryonem creditum invadet. Geryon autem ab Heſiodo τρικέφαλος dictus, ab aliis τρικάρηνος.

In Charopinum. LI.

COEno domi quoties, niſi te, Charopine, vocavi;
Protinus ingentes ſunt inimicitiæ:
Meque petis ſtricto medium transfigere ferro,
Si noſtrum ſine te ſcis caluiſſe focum.
Nec ſemel ergo mihi furtum feciſſe licebit?
Improbius nihil eſt hac, Charopine, gula.
Deſine jam noſtram, precor, obſervare culinam,
Atque aliquando meus det tibi verba coquus.

1. *Cœno domi quoties, &c.*] Charopinum importunum cænipetam notat. Senſus & ordo verborum eſt: Quoties domi cæno, te non invitato, iraſceris non ſecus ac juratus hoſtis. *Rad.*

3. *Stricto medium, &c.*] Gulæ ejus iratæ rabiem amplificat Poëta.

5. *Nec ſemel, &c.*] Non licebit mihi vel ſemel domi abſque te clam cœnare? *Furtum facere*, eſt: Celare tuam gulam, & reſupinantem naſum, qui cœnam meam uſque odorat.

8. *Coquus.*] Lateat, fallat te. Al. *focus.*

Ad

Carpit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Rufum. LII.

HIc qui libellis prægravem gerit lævam,
Notariorum quem premit chorus levis,
Qui codicillis hinc, & inde prolatis,
Epiſtoliſque commodat gravem vultum,
Similis Catoni, Tullioque, Brutoque;
Exprimere, Rufe, fidiculæ licet cogant,
Ave Latinum, χαῖρε *non poteſt Græcum.*
Si fingere iſtud me putas, ſalutemus.

Carpit inſolentem cujuſdam indocti illaudatique cauſſidici arrogantiam, qui non ſalutet, nec ſalutanti reſpondeat, quod in ἀλαζόνα convenit. Vel videtur potius illius cauſſidici inſcitiam, & in dicendo infantiam velle notare; qui quo magis ſe pro cauſſidico & erudito viro venditet, hoc minus ſciat; ut qui ne ſalutantes quidem poſſit officiosè ſalutare.

1. *Libellis, &c.*] Supplicibus accuſatoriis, ſeu judiciariis libellis onuſtam. captans hinc exiſtimationem apud populum periti cauſſidici, ut cui multitudo negociorum.

2. *Notariorum quem, &c.*] Puerorum amanuenſium *Clerkes*. qui ejus tanquam pluribus diſtricti negotiis dictata ſcribant. *Notariorum.*] Cingebatur etiam & quaſi ſtipabatur pluribus notariis, tanquam multa dictare ſoleret, & diverſis negotiis diſtringeretur. Gloſſæ, *Notarius*, σημειογράφος. Rectè. *Notare*, ἐπισημειοῦσθαι, σημειογραφεῖν, ταχυγραφεῖν, Harum notarum repertor Mæcenas perhibetur. Dio. lib. 4. Notarii enim ſunt ταχυγράφοι Græcis.

3. *Codicillis, &c.*] Quibus teſtamentorum perfectiones, vel publicæ autoritatis mandata continentur.

4. *Gravem vultum.*] Graphicè, faſtum Ardelionis depingit: Attendit enim legentes ſublato ſupercilio, caperata fronte, totoque vultu ad ſeveritatem compoſito; velut rerum omnium ſolus arbiter, judex, patronus. *Raderus.*

5. *Catoni.*] Viro graviſſimo & max. autoritatis. *Tullioque.*] Patrono attentiſſimo. *Brutoque.*] Literis aſſidue affixo. percuſſorem Cæſaris intelligo.

6. *Exprimere, &c.*] Ita tamen inhumanus eſt, adeo indoctus & inſciens, ut adhibitis tormentis illi extorquere non poſſis *Ave Lat.* multo minus χαῖρε Græcum. Avere & χαίρειν ſibi mutuo reſpondent. Nam & *Avere* propriè in ſalutationibus matutinis (Martial. epigramm. 56. & 99. lib. 1. & alibi ſæpe) & generalius alias; ſic & χαίρειν. *Salvere* tamen crebrò in ſalutatione matutina. *Valere* verò in ſalutatione veſpertina. *Herald.*

8. *Salutemus.*] Specimen facturi & periculum hominis.

In Poſtumum. LIII.

QUæ mihi præſtiteris memini, ſemperque tenebo,
Cur igitur taceo? Poſtume, tu loqueris.

Dantem oportere oblivisci ait, meminiſſe accipientem, ut olim docuerunt è ſapientum numero Lacon ille Chilo: ſi contrà fiat, corrumpitur beneficium.

Incipio

Incipio quoties alicui tua dona referre,
Protinus exclamat; dixerat ipſe mihi.
Non belle quædam faciunt duo: ſufficit unus
Huic operi: ſi vis, ut loquar, ipſe tace.
Crede mihi, quamvis ingentia, Poſtume, dones
Auctoris pereunt garrulitate ſui.

4. *Ipſe mihi.*] Poſtumus.

5. *Sufficit unus.*] Vide Senec. de Benefic. lib. 2. cap. 10. & 11. & lib. 7. cap. 22.

7. *Dones.*] Gruterus ex Palat. legit *dona.* Alii *donas.*

8. *Pereunt garrulitate ſui.*] Amittunt gratiam.

Ad Baſſum. LIV.

COlchida quid ſcribis, quid ſcribis, amice, Thyeſten?
Quid tibi vel Niobe, Baſſe, vel Andromache?
Materia eſt, mihi crede, tuis aptiſſima chartis
Deucalion; vel, ſi non placet hic, Phaëthon.

1. *Colchida quid ſcribis, &c.*] Cur ſumis tibi tragœdiarum argumenta omnia tuis carminibus negata? ſcilicet Medeæ per æthera volantis, Thyeſtæ contumacis, Niobes in ſaxum verſæ, Andromaches Trojæ flammis ſuperſtitis. hæc fata non manent tuas chartas. quin potius ſumis materiam tuis ſcriptis dignam: Deucaliona aut Phaëthonta, quorum hic flammis periit, ille aquis, qui exitus tuis chartis convenit. Sic Leonidas Anthol. 2. Γράψας Δευκαλίωνα μενέστρατε καὶ Φαέθοντα, &c. ſic alias de ſuis jocatur noſter. epigr. 6. lib. 1. & 99. lib. 3.

2. *Quid tibi vel Niobe, &c.*] Quid tibi materia eſt Niobe vel Andromache? alii leg. *Nioben* & *Andromachen*, atque ſubintelligunt, *Scriptio eſt*, ut Plaut. *Quid tibi meam tactio eſt?* Sed Gruterus mavult elicere ſenſum ex verſu Horatii.

Quo mihi fortunas, ſi non conceditur uti?

Quum alii leg. *fortuna.* J. Gruterum ſecutus Scriv. *Quo tibi vel*, nec ſine autoritate Cod. Palat. & al.

3. *Materia eſt.*] Argutiſſimè poëtæ malo dictat materiam carminis, vel Deucalionem, vel Phaëtontem: qua monet carmina Baſſi digna eſſe, vel aquis, vel flammis.

De Rhetore Apollonio. LV.

EXtemporalis factus eſt meus Rhetor:
Calpurnium non ſcripſit, & ſalutavit.

Apollonius qui modo (epigramte 22. ſupra) *ſcripſit & edicit*: nunc tantum profecit, ut unum aliquem etiam duri nominis poſſit ſalutare, nec tamen ſcripſerit. *Iron.*

De

1. Dic

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De Aquila portante Jovem. LVI.

DIc mihi, quem portes, volucrum regina? tonantem.
Nulla manu quare fulmina geſtat? amat.
Quo calet igne deus? pueri. cur mitis aperto
Reſpicis ore Jovem? de Ganymede loquor.

1. *Dic mihi, &c.*] Vide Alciati emblema de Aquila Jovem geſtante & ibidem Minoem.

3. *Pueri. Ganymede loquor.*] Ganymedes quem in Jovis gratiam rapui.

Ad Lupum. LVII.

CUi tradas, Lupe, filium magiſtro,
Quæris ſollicitus diu, rogaſque.
Omnes grammaticoſque rhetoraſque
Devites, moneo: nihil ſit illi
Cum libris Ciceronis, aut Maronis.
Famæ Tutilium ſuæ relinquat.
Si verſus facit, abdices Poëtam.
Artes diſcere vult pecunioſas?
Fac, diſcat, citharœdus, aut choraules.
Si duri puer ingenî videtur,
Præconem facias, vel architectum.

Martialis hoc epigr. docet, non eſſe locum in urbe bonis artibus. Citharœdos, choraulas, præcones, & hoc genus hominum regnare, diteſcereque: Ciceronem & Maronem propè exulare.

2. *Rogaſque.*] Ita Gruterus cum prius eſſet, *diuque tentas.*

3. *Omnes, &c.*] *Quando artibus honeſtis Nullus in urbe locus, &c.* Juven. Satyr. 3.

6. *Tutilium, &c.*] Non, *Rutilium* ut vulgò, ne ceſpitet verſus, peccantibus duabus primis ſyllabis. Videtur is eſſe quem laudat Cicero 1. de oratore, & in Bruto. de quo Valer. Max. lib. 2. cap. 3. & Sueton. in Auguſto, cap. 89. alii leg. *Lucilium. Suæ famæ.*] Quam maximam habuit, & morum & doctrinæ.

7. *Si verſus facit, &c.*] A ſterili & inutili poëtices ſtudio illum omni ratione averte.

9. *Diſcat.*] Diſcat citharœdi artem, diſcat fieri citharœdus. *Helleniſm.* vide Joſ. Mercerum ad epiſt. 19. lib. 1. Ariſtæneti. nec opus erit Jani Gulielmi lima, qui lib. 3. veriſimil. cap. 19. legit *Fac hiſcat, &c. Citharœdus.*] Citharœdi hac tempeſtate in pretio. epigram. 4. lib. 3. verſ. 8. *Choraules.*] Qui in choro tibia canit.

11. *Præconem facias.*] Præconum enim ars tunc temporis ad invidiam uſque fructuoſa. vide epigr. 8. lib. 6. *Arthitectum.*] Præter privatorum enim in ædificiis hac tempeſtate luxum, & Domitianus templa & alia publica inſtauravit. epigr. 4. lib. 9.

Ad Cinnam. LVIII.

CUm voco te dominum, noli tibi, Cinna, placere:
Sæpe etiam ſervum ſic reſaluto meum.

1. *Dominum.*] *Sir. Noli tibi.*] Alii *nolo*, minus benè.

2. *Servum, &c.*] Ironice & Scoptice. Pet. Scriv. legit *tuum*.

Ad Poſtumum. LIX.

CRas te victurum, cras dicis, Poſtume, ſemper
Dic mihi cras iſtud, Poſtume, quando venit?
Quam longe cras iſtud? ubi eſt? aut unde petendum?
Numquid apud Parthos, Armenioſque latet?
Jam cras iſtud habet Priami vel Neſtoris annos.
Cras iſtud quanti, dic mihi, poſſit emi?
Cras vives: hodie jam vivere, Poſtume, ſerum eſt.
Ille ſapit, quiſquis, *Poſtume*, vixit heri.

Epicurea παραίνεσις, commodis præſentibus fruendum hodie, καὶ μηδὲν ἀναβαλλόμενοι.

1. *Cras te victurum.*] De præſentibus fruendis. epigr. 16. lib. 1. & ep. 90. lib. 2. Anthol. cap. 47. *Cras dicis, &c.*] Et cras hoc comperendinat juvenis ignavus, apud Perſ. Satyr. 5. verſ. 66.

3. *Quam longe cras.*] Scriverius legit, *Quam longe eſt cras, &c.*

5. *Iam cras, &c.*] Ita protruſiſti horam, ut hora ferè jam protruſerit te, ſenem factum.

6. *Cras iſtud quanti, &c.*] Cras hoc tuum quod præteriit non poteſt redimi: futurum quantuli? facili ſane pretio, immo nullo, quia ſponte venit, ſi velis uti. ſed vide Senec. epiſt. 12.

7. *Hodie, &c.*] Epigrammate 16. lib. 1.

Ad Stellam. LX.

QUod non argentum, quod non tibi miſimus aurum;
Hoc facimus cauſſa, Stella diſerte, tua.
Quiſquis magna dedit, voluit ſibi magna remitti:
Fictilibus noſtris exoneratus eris.

Ad

1. *Argentum, aurum.*] Vaſa argentea & aurea. *Miſimus.*] In Saturnalibus. epigr. 46. lib. 2. verſ. 1. *Non tibi miſimus.* Alii *mittimus*.

2. *Cauſſa, tua.*] Ut tibi parcam, ne majora ex more remittas, ut ſeq. verſu. vide & epigr. 18. ſupra.

4. *Exoneratus eris.*] Liberatus onere remittendi munera, quibus reſpondeas levibus & fictilibus his meis.

Mordet

Ad detractorem. LXI.

ALlatres licet uſque nos & uſque,
Et gannitibus improbis laceſſas:
Certum eſt hanc tibi pernegare famam,
Olim quam petis in meis libellis,
Qualiſcumque legaris ut per orbem,
Nam te cur aliquis ſciat fuiſſe?
Ignotus pereas, miſer, neceſſe eſt.
Non deerunt tamen hac in urbe forſan
Unus, vel duo, treſve, quattuorve,
Pellem rodere qui velint caninam.
Nos hac à ſcabie tenemus ungues.

Mordet mordentem canem, eique negat immortalitatem nominis, quam à poëta carpendo volebat exprimere.

2. *Gannitibus, &c.*] Conviciis tuis & maledictis. gannire canum eſt. ut alii, vulpium. Propriè ergo dixit *gannitibus*, quia antea dixit *adlatres*. Gloſſ. *gannit*, σκύζει. Impensè benè, quia utrumque canum. *Herald.*

3. *Certum eſt hanc, &c.*] Non vivet, non notum erit poſteritati nomen tuum in carminibus meis vel infami nota inuſtum.

7. *Miſer, &c.*] Quia invidus. epigramm. 41. lib. 1. & ſupra epigr. 29. verſ. 9.

10. *Pellem rodere, &c.*] Qui maledicos velint maledictis inſectari. Alluſum vult Eraſmus ad proverb. *Canis caninam non eſt.* Varro lib. 6. LL. vide epigramm. 2. lib. 13. verſ. 3. Horat. epod. 6.

11. *Nos hac, &c.*] Ego ab hac libidine & contagio maledicendi me contineo, ſcabie ejus nolo me contaminare, nolo pruritum ejus ſcabendo levare.

In Marianum. LXII.

CRiſpulus iſte quis eſt, uxori ſemper adhæret
Qui, Mariane, tuæ? criſpulus iſte quis eſt?
Neſcio quid dominæ teneram qui garrit in aurem,
Et ſellam cubito dexteriore premit?
Per cujus digitos currit levis annulus omnes:

Crura

Elegantiſſimum epigr. quo nonnullorum ſtupiditas traducitur, qui formoſulos juvenes uxoribus ſuis adhærere patiebantur ſub officii domeſtici prætextu. Reſpexit hoc epig. B. Hieron. pluribus locis l. 1. adverſus Jovinian. *Herald.*

1. *Criſpulus.*] Criſpatus crines, & delicatus.

4. *Sellam cubito, &c.*] Incumbit, innititur ſellæ uxoris tuæ.

Crura gerit nullo qui violata pilo?
Nil mihi reſpondes? uxoris res agit, inquis,
Iſte meæ: ſane certus, & aſper homo eſt:
Procuratorem vultu qui præferat ipſo;
Acrior hoc Chius non erat Aufidius.
O quam dignus eras alapis, Mariane, Latini:
Te ſucceſſurum credo ego Panniculo.
Res uxoris agit? res nullas Criſpulus iſte:
Res non uxoris, res agit iſte tuas.

6. *Crura, &c.*] Cui crura depilata. epigr. 29. lib. 2. verſ. 7.

7. *Vxoris, &c.*] Eſt procurator, qui uxoris negotia obit.

8. *Sane certus, &c.*] *Martialis reſp.* Is tibi ſane propter diligentiam, attentionem, formam & vultum videtur eſſe procurator acer, ego autem perſpicio illum eſſe mœchum, quo non Aufidius inſignior. de quo Auf. Juven. Satyr. 9. verſ. 25. poſſunt & hæc Mariano collaudanti criſpulum hunc, & præferenti ejus diligentiam attentioni Aufidii Luſci; qui è decuria ſcribarum factus eſt prætor, continuari, uſque ad *O quam dignus, &c.*

11. *O quam dignus, &c.*] O digne qui in ſpectaculis theatralibus riſum moveas alaparum contumeliis exceptus, non ſecus ac Panniculus mimus à Latino, mœchi ſui partes agente, cæſus, vide epigr. 72. lib 2. *Alapis.*] De alapis ac ſalapittis, quibus ſtupidi & de uxoribus ſuis parum ſolliciti objurgabantur in mimis, vide Heraldum ad Arnob. lib. VII.

13. *Res uxoris agit?*] Cum indignatione repetit hoc Poëta. *Res nullas, &c.*] Nulla negocia nullas in foro uxoris tuæ partes agit iſte procurator criſpulus, immo tuum locum & vices ſupplet in thalamis iſte mœchus. Alii pro *nullas* leg. *ullas.* Et in ſequenti pro *iſte*, leg. *ipſe.*

Ad hoſpites. LXIII.

IUre tuo noſtris maneas licet, hoſpes, in hortis,
Si potes in nudo ponere membra ſolo:
Aut ſi portatur tecum tibi magna ſupellex:
Nam mea jam digitum ſuſtulit hoſpitibus.

Nulla

1. *Iure tuo noſtris, &c.*] Hortum ſe hoſpitibus offerre dicit; ſi hoſpites ſumptum & ſupellectilem offerant.

2. *Si potes in nudo.*] Mihi enim neque ſellæ, neque lecti ſunt.

4. *Nam mea jam, &c.*] Meam enim ſuppellectilem, lectos, ſellas, &c. alii jam hoſpites attriverunt, atque uſu tanquam ſuam factam & à domino alienatam conſumpſerunt. Vel mea ſupellex, jam victa & perdita ſuccubuit. *Metaph. ſumpta, vel*, ab arena in qua victi tollebant digitum in ſignum τῆς ἥττης, epigrammate 29. lib. ſpectaculorum. *Vel*, à licitationibus, in quibus digito ſublato ſe quis profitebatur emptorem ſeu conductorem. Cicero 3. in Verrem. *Iunius patruus tollit digitum*, &c. vide Briſſonii form. lib. 6.

5. *Fra-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Nulla tegit fractos nec inanis culcitra lectos:
Putris & abruptâ faſcia reſte jacet.
Sit tamen hoſpitium nobis commune duobus:
Emi hortos ; plus eſt : inſtrue tu ; minus eſt.

5. *Fractos, &c.*] Al. *farctos. Culcitra.*] Culcitræ tomento fartæ erant: & dicit poëta non modo ſe malè fartam, ſed omninò nullam habere, quam lecto injiciat. de culcitra, plura lib. XIV.

6. *Putris & abruptâ, &c*] Et faſciæ cancellatæ, quibus lectus tenditur, cadunt putres, rupta reſte, *the bed coard*.

Ad Ponticum. LXIV.

QUid ſentis, inquis, de noſtris, Marce, libellis?
Sic me ſollicitus, Pontice, ſæpe rogas.
Admiror ; ſtupeo ; nihil eſt perfectius illis:
Ipſe tuo cedit Regulus ingenio.
Hoc ſentis? inquis ; faciat tibi ſic bene Cæſar,
Sic Capitolinus Jupiter : imo tibi.

1. *Quid ſentis, &c.*] Cæcum φιλαυτίᾳ Ponticum ironicῶs laudat, & irridet.

3. *Admiror, &c.*] Reſpondet Martialis.

4. *Regulus.*] Cauſſidicus ille nobilis, & bipedum nequiſſimus. Sic epigr. 16. lib. 4. verſ. 6. vide epigr. 13. & 112. lib. 1.

5. *Sic bene Cæſar.*] Ut vir bonus es, ô Martialis, & candidus judex. Eſt ergò formula benè precandi. vide Briſſon. lib. 1.

6. *Imo tibi.*] Imo tibi, ô Pontice, *reſpondet Martialis:* ſic faciant Domitianus & Jupiter bene, ut ego bene ſentio de tuis libellis, id eſt, faciant male, neque enim verè & ex animo probavi, ſed ut tuæ ſubſervirem φιλαυτίᾳ, ut qui male ſanus, palpum malis, quam judicium rectum. vide epigramm. 76. lib. 8.

Ad ſuos miniſtros. LXV.

SExtantes, Calliſte, duos infunde Falerni:
Tu ſuper æſtivas, Alcime, funde nives.

Pin-

Invitat ſe ipſum ad genialem vitam, quod omnibus moriendum, etiam Cæſaribus.

1. *Sextantes, duos, &c.*] Triens 4. cyathos, ſextans duos continet cyathos, & eſt ſexta pars ſextarii. ep. 28. lib. 1. verſ. 2. *Calliſte.*] Miniſter poëtæ.

2. *Æſtivas nives.*] Aquam nivatam ſeu gelidam è nivibus expreſſam, quâ vina generoſiſſima diluebant, ep. 117. lib. 14. vel decoctam & vitris demiſſam in nives ut refrigeretur. Neronis inventum. Gruterus, *ſolve nives* Antiquæ hæ deliciæ. Senec. epiſt: 79. *O infelicem ægrum! Quare. Quia non vino nivem diluit: quia non rigorem potionis ſuæ, quam capaci ſcypho miſcuit, renovat fracta inſuper glacie.* Sed & meram nivem bibebant. Unde Mart. lib. XIV.

Non potare nivem, ſed aquam potare rigentem
De nive, commenta eſt ingenioſa ſitis.

Pingueſcat nimio madidus mihi crinis amomo,
Laſſenturque roſis tempora ſutilibus.
Jam vicina jubent nos vivere Mauſolea:
Cum doceant, ipſos poſſe perire deos.

Ex utraque conſuetudine, ut opinor, Plin. lib. 19. cap. 4. *Et ipſa naturæ elementa vi pecuniæ diſcreta ſunt. Hi nives; illi glaciem potant, pænaſque montium in voluptatem gulæ vertunt. Servatur algor æſtibus, excogitaturque ut alienis menſibus nix algeat.* Nix autem venalis erat ad hunc uſum. Cæterum aqua nivata utebantur etiam ad lavationem, οἱ ἄσωτοι καὶ διάθρυπτοι τῶν πλουσίων. Quomodo autem ſervaretur nix iſta, docet Plutarch. lib. 6. ſymph. probl. 6. *Herald.*

3. *Pingueſcat nimio, &c.*] Unguentis delibuti, & floribus coronati convivabantur veteres. *Pingueſcat nimio.*] Sic λιπαροὺς πλοκάμους dixerunt Græci. *Nimio* autem, id eſt, multo. Gloſſ. *Nimis*, ἄγαν, πάνυ, σφόδρα. Plaut. in Amphit.

Legiones educunt ſuas nimis pulchris armis præditas.

Amomo.] Unguento inde facto, cum valetudinis, tum voluptatis cauſa.

4. *Roſis ſutilibus.*] Coronas è roſarum foliis conſuebant. *Sutilibus.*] Plectilibus, quæ è ramulis innectebantur plectebanturque, unde & dictæ; ut *ſerta* à ſerendo: *ſutiles* ergò, quæ è floribus, mero imprimis roſarum folio conſuebantur. Florum itaque faſciculis coronisque capita revinctæ, in conviviis potare ſoliti erant: primum quidem hederaceis & ex apio; mox myrteis, quippe quæ adſtringunt, & vini exhalationes arcent: tum è roſis, quæ & gravitatem capitis ſedant, & potione æſtuantes refrigerant. Corona inſuper plenitudinis & libertatis ſymbolum, feſtis conviviiſque competit, ut & capiti quod rationalis animæ ſedes. *Farnab.*

5. *Iam vicina.*] Gruterus mavult, *Tam vicina, &c.* Pro eo quod ſolebant conviviis inferre ſceleton vel oſcellum, ut eo conſpectu admonerent præſentes, ut caperent voluptates, antequam iſti ſimiles fierent quod brevi futurum erat: Martialis enim mentionem facit ſepulcri Cæſarei, quod propinquum erat, & proximum ei loco, in quo potabat. *Gronovius. Vicina jubent nos.*] In valle Martia erat ſepulchrum Auguſti. *Vel*, propiora, quam illud Cariæ Mauſoleum. *Vivere.*] Vita uti, genialiter vivere epigr. 16. lib. 1. verſ. 4. *Mauſolea.*] Sepulchra Auguſti, Imperatorum atque cognatorum, ab Auguſto extructa ad ſimilitudinem Mauſolei Artemiſiæ. epigr. 1. lib. ſpect. verſ. 5. vide epigr. 59. lib. 2. verſ. 2.

6. *Deos.*] Imperatores, qui ſe pro diis haberi volebant.

Ad Cæſarem. LXVI.

ASTra, polumque dedit, quamvis obſtante noverca,
Alcidæ, Nemeæ terror, & Arcas aper;
Et

Refertur hoc Epigramma ad Carpophorum, quod admodum affine epigramm. 27. lib. Spect. ſed laudem totam tribuit Domitiano. Et tamen non ab ipſo Domitiano confectas has feras ex hoc verſu poteſt colligi:

Reddatur ſi pugna triplex paſtoris Iberi,
Eſt tibi qui poſſit vincere Geryonem.

1. *Aſtra, &c.*] Cœlo donavere Herculem geſta ſua, etiam ingratiis Junonis.

2. *Nemeæ terror, &c.*] Leo in ſylva Nemæea interfectus ab Hercule, epigramm. 27. lib. ſpect. verſ. 3.

3. Et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Et caſtigatum Libycæ ceroma palæſtræ;
Et gravis in Siculo pulvere fuſus Eryx:
Sylvarumque tremor, tacitâ qui fraude ſolebat
Ducere nec rectas Cacus in antra boves:
Iſta tuæ, Cæſar, quota pars ſpectatur arenæ?
Dat majora novus prœlia mane dies.
Quot graviora cadunt Nemeæo pondera monſtro?
Quot tua Mænalios collocat haſta ſues?
Reddatur ſi pugna triplex paſtoris Iberi;
Eſt tibi, qui poſſit vincere Geryonem,
Sæpe licet Grajæ numeretur bellua Lernæ,

Impro-

3. *Et caſtigatum Libycæ.*] Et Antæi Libyci inſolentia in provocandis ad palæſtram hoſpitibus, ab Hercule caſtigata morte. *Ceroma.*] Quod hic ponitur pro ipſo Antæo ceromate inuncto. Ceroma ergò fiebat ex oleo, pulvere, & cera commixtum, quo ungebantur Athletæ. *Libycæ palæſtræ.*] Libyci certaminis. nam ſumitur hic pro ipſa lucta & certamine, quod in Libya commiſſum eſt. vide epigr. 57. l. 3. verſ. 25.

4. *Gravis.*] Veneris filius ab Hercule cæſtuum certamine devictus. Virgil. 5. Æneid.

6. *Nec rectas.*] Averſas per caudam tractas. Virgil. 8. Æneid. Alii leg. *neglectas.* malim *non rectas. Cacus.*] Vulcani filius triceps erat, fur & latro, eoque viatoribus timebatur. Quia ideo boves in antrum ſuum averſas trahebat, ne quærentibus factum deprehenderetur, cum veſtigia foras ducerent, non intro.

7. *Iſta tuæ, Cæſar, &c.*] Hæc vel iſta omnia Herculis facta collata cum Cæſaris ſpectaculis in Amphitheatro, quota pars ſunt? quaſi diceret, minima.

8. *Majora.*] Dicit ergò Poëta, Romæ in Amphitheatro majores beſtias, monſtraque uno die, & quidem dimidiato & matutino confici, quam Hercules tota vita confecit. *Novus dies.*] Matutinum ſpectaculum, quo beſtiarii cum beſtiis depugnabant: poſt meridiem, qui ſupererant, inter ſe.

10. *Collocat haſta ſues.*] Interficit. *Metaph.* Sumpta ab antiquo collocandi cadaveris more: de quo multa Lipſius lib. 1. Elect. cap. 6. Sic προτίθεσθαι Græcis. Et non ſolum pro collocare in veſtibulo ædium; verum & in loco publico, ut pro Roſtris Romæ, ubi & laudatio peragebatur. *Herald. Tua haſta.*] Pro Carpophori haſta, qui eſt tuus venator; quodque ipſe fecit, tu videris feciſſe.

11. *Paſtoris Iberi.*] Geryonis tricorporis, Hiſpanorum regis. vide Mythologos. Sed res ita ſe habet. Geryon tres habuit filios Geryones, quos Hercules Libycus, cum in ſubjectos Hiſpanos tyrannidem exercerent, comparato exercitu, ex provocatione unus omnes, tres ſolus confecit. unde nata eſt fabula, Geryonem tricipitem ab Hercule victum. *Rad.*

12. *Qui poſſit, &c.*] Carpophorus, ſeu quis alius. lib. ſpect. epigrammate 27.

13. *Numeretur bellua Lernæ.*] Hydra, numeroſum (repullulantibus quæ excidebantur capitibus) malum. epigramm. 27. lib. ſpect.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Improba Niliacis quod facit Hydra feris?
Pro meritis cœlum tantis, Auguſte, dederant
Alcidæ cito Dî: ſed tibi ſero dabunt.

14. *Improba, &c.*] Non tamen conferenda eſt cum Crocodilis Niligenis, qui in theatro interfecti ſunt.

15. *Pro meritis, &c.*] Concluſio ex adulatione & comparatione geſtorum ab Hercule & Domitiano. Ex quibus par præmium, vel majus ſit Domitiano exſpectandum. Dii Herculi ob ærumnas & labores citò dederunt cælum: *Tibi* ſerò dabunt, tam ſerò, ut nec adhuc dederint, nec daturi ſint unquam. *Rad.*

16. *Sero dabunt.*] Ut diu præeſſe & prodeſſe Reipubl. poſſis. ſic ep. 39. l. 8.

In Pontilianum. LXVII.

SÆpe ſalutatus, numquam prior ipſe ſalutas:
Sic erit æternum, Pontiliane, vale.

Cum adeo ſis inhumanus, ut nec ſalutes nec reſalutes (ut epigr. 51. ſupra) quoniam tibi non placet *ſalve* illud vel *Ave* in congreſſu ſolenne: tibi inhumano & quaſi mortuo dicemus uſque *Vale*, vel *æternum vale.* qui mos veteribus fuit ſalutandi mortuos, qui reſalutare non poterant. vide epigramma 8. libro 9. & Lucianus: ὑπὲρ τοῦ ἐν τῇ προσαγορεύσει πταίσματος.

2. *Sic erit æternum.*] Tunc enim ſalutaberis, neque reſalutare poteris. Placet ut legatur, *Æternum Pontiliane vale*, conjunctim, ut ſint verba ſalutantis Pontilianum, jam μηδὲν ὄντα. Virgilius. XI. Æneid. *Salve mi maxime Palla, Æternumque vale.* Nota res, & verbi ac φράσεως proprietas. Inde autem nata, quia exiſtimabant miſelli illi τοὺς μακαρίτας, ſe in æternum amittere. *Herald.*

De hirundine. LXVIII.

HIbernos peterent ſolito cum more receſſus
Atthides, in nidis una remanſit avis.
Deprendêre nefas ad tempora verna reverſæ,
Et

Sub tecto & tegulis, ubi nidificant hirundines, Martialis habitabat, aveſque contubernales habebat hirundines; ex quibus unam cum reliquis non avolaſſe in autumno notarat; eamque à reverſis altero vere laniatam. Et brevi fabulam Prognes exponit. *Rad.*

1. *Hibernos peterent, &c.*] Cum hirundines, appetente jam hyeme, à nobis advolarent Africam (teſte Plinio) unde verni nos viſunt.

2. *Atthides.*] Hirundines, à Progne Pandionis Atticæ regis filia in hirundinem converſa. *In nidis una, &c.*] Hoc forte ſub tegulis, ubi ſcalis habitavit tribus, in contubernalibus ſuis hirundinibus animadverterat Martialis.

3. *Nefas ad tempora, &c.*] Manſiſſe, contra morem & naturam hanc hirundinem deprendêre cæteræ vere reverſæ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Et profugam volucres diripuere ſuæ.
Sero dedit pœnas. diſcerpi noxia mater
Debuerat : ſed tunc, cum laceravit Itym.

4. *Suæ.*] Ejuſdem generis aves, cognatæ inter ſe : *profugam* deſertricem agminis, quod ut in re militari capitale eſt, ita fuit huic hirundini, cum diſcerperetur. *Rad.*

5. *Sero dedit pœnas, &c.*] Alludit ad fab. Prognes, quam dicit tum diſcerpendam fuiſſe, ubi ipſa ſuum filium Itym diſcerpebat. ſimulque ludit in verbis *diſcerpi* & *lacerare.* vide fab. 6. Metamorph. Ovid. & apud Mythologos.

Ad Lesbiam. LXIX.

ARctoâ de gente comam tibi, Lesbia, miſi:
Ut ſcires quanto ſit tua flava magis.

Aureus color capillorum Germanicorum, καὶ πάντων σχεδὸν τῶν πρὸς ἄρκτον οἰκούντων. Juvenal. Satyr. XIII.

Cærula quis ſtupuit Germani lumina? flavam Cæſariem?

Emptæ autem hæ comæ à pleriſque mulieribus capillorum colorem mentientibus. *Herald.*

1. *Arctoâ de gente, &c.*] E Germania, quæ ad Arctum. Germani autem flavâ cæſarie ſpectabiles.

2. *Ut ſcires, &c.*] Ut videas quam impudenter fucum facias meretricium, cui placet caliendrum, ſeu coma empta & factitia quæ vel Germanos flavo colore ſuperet. Matronæ autem nigra, lupæ flava gaudebant comâ. videtur hujus epigr. argumentum deſumptum ex Ovid. lib. I. Amor. eleg. 14. *Nunc tibi captivos mittit Germania crines*, &c.

In M. Antonium. LXX.

ANtoni Phario nil objecture Pothino,
Et levius tabulâ quam Cicerone nocens:
Quid gladium demens Romana ſtringis in ora?
Hoc admiſiſſet nec Catilina nefas.
Impius infando miles corrumpitur auro:
Et

Ingens & æternum æterni Ciceronis elogium. & ſimul execratur ſcelus Antonii.

1. *Phario.*] Ægyptio. Notant autem hiſtoriæ omnes, peſſimum iſtum Eunuchum Pothinum, qui magno illi Pompeio perniciem molitus eſt, juſtas tandem ſceleris ſui pænas luiſſe. vide epigr 65. lib. 3. unde huic fax *Nil objecture.*] Nihil habes quod illi exprobres.

2. *Levius tabulâ, &c.*] Minus totâ proſcriptorum tabulâ nocens, quam uno Cicerone.

3. *Romana, &c.*] In Ciceronis os: *Quod tibi Roma caput cum loquereris, erat.* epigr. 65. lib. 3. verſ. 4.

4. *Nec Catilina nefas.*] Si revixiſſet, cui tamen major odii cauſſa Ciceronis, quam tibi.

5. *Impius, &c.*] Popilius Lenas percuſſor Ciceronis, qui illum capitis reum defenderat.

6. *Tan-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Et tantis opibus vox tacet una tibi.
Quid proſunt ſacræ pretioſa ſilentia linguæ?
Incipient omnes pro Cicerone loqui.

6. *Tantis opibus, &c.*] 250000. drachmis Atticis. Appian. lib. 4. Tanto ergò pretio emiſti ſilentium, recisâ Ciceronis lingua. *Una linguæ.*] Ciceronis, qui te Philippicis exagitavit.

7. *Quid proſunt.*] Quaſi dicat, fruſtra laboraſti in emendo hoc tam pretioſo ſilentio; quod tamen haud prodeſt, nam ut ſequitur. *Incipient omnes pro Cic. loqui.*

8. *Incipient omnes, &c.*] Omnes jam in crudele hoc tuum facinus invehentur. ſic epigr. 82. lib. 2. Rad. legendum cenſet, *Incipiunt.*

De Syriſco ad Maximum. LXXI.

INfuſum ſibi nuper à patrono
Plenum, Maxime, centies Syriſcus
In ſellariolis vagus popinis
Circa balnea quattuor, peregit.
O quanta eſt gula, centies comeſſe!
Quanto major adhuc, nec accubare!

Syriſcum libertum ganeonem & conturbatorem illuſtrem, inter paucos dies decoxiſſe ait centies centena millia HS, id eſt, ducenta quinquaginta millia Philippæorum. *Syriſcus* autem eſt nomen fictum & ſervile. Syri enim plerique ſervi à poëtis introducuntur.

1. *Infuſum, &c.*] Donatum.

2. *Plenum, &c.*] Juſtum, integrum centies. epigr. 37. lib. 4. verſ. 4.

3. *Sellariolis, &c.*] Ganeis & tabernis, ubi non honeſte accumbebant, ſed ventri indulgebant ſedentes. de Sellaria item vide quæ Torrentius ad 43. cap. Sueton. Tib. Sic *ſellariam* appellavit cellam ſuam, & ſedem arcanarum libidinum Tiberius. Sueton. in Tib. Hinc illuſtrandus Juvenal. Satyr. x.

—Tutor haberi Principis, Auguſta
Caprearum in rupe ſedentis
Cum grege Chaldæo.

Nota *Sedentis*, propter ſellariam. H. *Vagus popinis.*] Quo honeſti homines, imo & paulo honeſtiora mancipia raròintrabant, præcipue Athenis. Sed nunc apud nos. O mores!

4. *Quatuor.*] Neronis, Grilli, Titi, Agrippæ. *Peregit.*] Conſumpſit, decoxit.

5. *Comeſſe.*] Comeſſationibus abſumpſiſſe.

6. *Quanto major, &c.*] Atqui id non juſtis conviviis & cœnis, ſed jentaculis, prandiolis, repotiis, &c. in quibus non accubuit Quaſi dicat, quantum conſumpſiſſet, ſi accubuiſſet, id eſt, ſi convivium juſtum apparaſſet.

Ad Fauſtinum. LXXII.

HUmida quà gelidas ſummittit Trebula valles,
Et viridis Cancri menſibus alget ager;

Rura

Invitat Fauſtinum æſtu fervente in Trebulanum agrum, ipſo Tibure frigidiorem.

1. *Trebula valles.*] Oppidum ſeu vicus in Sabin.

2. *Cancri menſibus, &c.*] Julio menſe,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Rura Cleonæo numquam temerata leone,
Et domus Æolio ſemper amica Noto,
Te, Fauſtine, vocant : longas his exige meſſes
Collibus ; hibernum jam tibi Tibur erit.

menſe, quo Cancer ſolem accendit, & Auguſto quo Leonis fervent pectora. epigr. 57. lib. 4. verſ. 5. 6. 7.

3. *Rura Cleonæo.*] Rura Trebulæ te invitant. *Rura Cleonæo.*] Rura Trebulana nunquam uſta ſunt calore Solis, Auguſto menſe, quo leo ardet, ſemper frigida ſunt, etiam ſumma æſtate.

4. *Domus, &c.*] Villa Auſtro expoſita. venti in Æoli ditione eſſe perhibentur. Notus autem proprie ab Æolia Italiam adflat: & à meridie ſpirat, ventus humidus, unde rectè ſuprà poëta, *humidam Trebulam* vocavit.

5. *Longas, &c.*] Æſtatem longam, dies æſtivos longos.

6. *Hibernum, &c.*] Tibur frigidiſſimum habitum, ſi Trebulæ conferatur, videbitur hyeme fervere. ep. 57. 60. & 62. lib. 4.

Ad Rufum, de origine Bacchi. LXXIII.

QUi potuit Bacchi matrem dixiſſe Tonantem,
Ille poteſt Semelen dicere, Rufe, patrem.

Jocus ex nomine Bacchi ſumptus: Græcis enim διμήτωρ, ſeu *bimater* dictus: quaſi duas habuerit matres: Jovem ex cujus femore natum ajunt, & Semelem Cadmi filiam, ex qua denuo flammata, velut igne prodiit. Qui in monſtroſo Bacchi διμήτορος ϗ διθύρου Jovis ſcilicet femore perfecti & renati partu, monſtroſo ludit ingenio, Jovem Bacchi matrem vocans, cur non æque ἀτόπως & Semelen appellat patrem Bacchi? verum non tam rationem & analogiam hic vel ignoravit vel non examinavit Martialis, quam jocum affectavit. vide Mureti. var. lection. 19. cap. 1.

Ad Theodorum. LXXIV.

NOn donem tibi cur meos libellos
Oranti toties, & exigenti,
Miraris, Theodore? magna cauſſa eſt:
Dones tu mihi ne tuos libellos.

Vide lib. 7. epigr. 2. quod huic conſonat.

De Pompejo & filiis. LXXV.

POmpejos juvenes Aſiâ, atque Europa, ſed ipſum
Terra tegit Libyes ; ſi tamen ulla tegit.

Quid

1. *Pompejos, &c.*] Cnejus Pompeji Magni filius interiit in Europa victus à Cæſare ad Mundam in Hiſpania: Sextus periit à militibus Antonianis interceptus Mileti in Aſia. *Sed ipſum, &c.*] Pompejus Magnus occiſus, ut epigr. 65. lib. 3. verſ. 1. in Libya ſeu Africa ad Peluſium Nili oſtium ſepultus eſt. Strabo l. 16. in monte Caſſio ſepultum refert.

2. *Si tamen ulla tegit.*] Neque enim conſtat an ſepultus fuerit.

— *Iacet ingens litore truncus*

Dixit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Quid mirum toto ſi ſpargitur orbe? jacere
Uno non poterat tanta ruina loco.

Dixit Virgil. de Priamo, ſed reſpexit Pompejum, 2. Æneid. & illud,

Marmoreo in tumulo Licinus jacet, at Cato parvo,
Pompejus nullo. Quis putat eſſe deos?

3. *Toto, &c.*] Per tres orbis partes quæ tum notæ, nondum inventa America. de his autem 3. partibus Pompejus triumpharat.

Et quaſi non poſſet tellus tot ferre ſepulchra,
Diviſit cineres. ——

Petronius antea, de Craſſo, Pompejo, Jul. Cæſare.

Ad Quinctum. LXXVI.

QUæ legis cauſſa nupſit tibi Lælia, Quincte,
Uxorem potes hanc dicere legitimam?

1. *Legis, &c.*] Quæ lege & jure nupſit. ſed ludit Poëta cum à notatione *legis* & *legitimæ*, tum ab homonymia τοῦ *legitimam*. quiſi dicat, adultera Lælia nupſit Quincto mœcho: ideoque metu legis Juliæ in adulteros latæ & à Domitiano revocatæ. vide epigr. 7. lib. 6. lege & 88. Auſonii. Uxor legitima erat νόμιμος, quæ ſecundum leges in manum mariti convenerat κατὰ νόμιμον σύνοδον, ut loquitur Philo alicubi; & opponitur παλλακῇ & concubinæ Hic ergò *uxor legitima*, quæ Juliæ legis metu nupſit. *Herald.*

Ad Cinnam. LXXVII.

PRofecit poto Mithridates ſæpe veneno,
Toxica ne poſſent ſæva nocere ſibi.
Tu quoque caviſti cœnando tam male ſemper:
Ne poſſes unquam, Cinna, perire, fame.

Jocus in Cinnam pauperem, à comparatione Mithridatis, veneno adſueti, & Cinnæ, fami.

1. *Profecit, &c.*] Vide Plin. nat. hiſt. lib. 25. cap. 2. & A. Gell. lib. 17. cap. 16.

Ad Marullum. LXXVIII.

NArratur belle quidam dixiſſe, Marulle,
Qui te ferre oleum dixit in auriculam.

2. *Ferre, &c.*] Aſſentationem & blanditias potentiorum auribus inſtillare. vide adag. *ferre ore oleum. Auriculam.*] Al. *auricula.* id eſt, te eſſe aure ſupinâ, qui alios audire adverſeris. inverſo adagio, *oleum ore geſtare.* quod de eo dicitur qui loqui cavet. vide epigramm. 42. lib. 6. Vel poëta hic habitum capitis in Marullo irridet ac notat, ut qui perinde incedat & caput in dextrum àut ſiniſtrum humerum inclinet, ac ſi oleum in illa ferret, ac ſollicitus eſſet, ne effunderet, quos incurvi cervicum pecus nominant. *Rad.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Turanium. LXXIX.

SI triſti domicœnio laboras,
Turani ; potes eſurire mecum.
Non deerunt tibi, ſi ſoles προπίνειν,
Viles Cappadocæ, graveſque porri.
Diviſis cybium latebit ovis :
Ponetur digitis tenendus unctis
Nigrâ cauliculus virens patellâ,
Algentem modo qui reliquit hortum :

Et

Turanii nomen verum eſt, ad quem Epiſtola Martialis libro IX. *Ave mi Turani, &c.* ſingularis fuit poëtæ amicus, quem & fratrem appellat.

1. *Si triſti, &c.*] Ne triſtis & ſolus domi cœnes, poteris apud me cœnare, frugali & parabili menſa contentus. ad ejuſmodi cœnam invitat Perſicum Juvenalis. Satyr. 11. & Septitium Plinius, epiſt. 15. lib. 1. *Triſti domicœnio.*] Non quod Turanius pauper; ſed quod domi ſine familiarium affatu & uſu, triſtius quam inter ſodales cœnaturus eſſet. Senſus ergo eſt:

3. *Si ſoles, &c.*] Apponentur tibi in libationem, promulſidem, antecœnium, guſtationem ſeu guſtum, de quo lib. 10. epig,. 31. verſ. 4. lib. 11. epigramm. 32. verſ. 4. & ep. 53. verſ. 12. Προπίνειν, ergò eſt prægustare ante cœnam. Verbum enim *propino* apud Latinos non de potione tantum, ſed de cibo etiam uſurpatum reperio. Jul. Capitolin. in M. Antonio, *venenatam partem fratri edendam propinans.* Terent. in Eunucho:

Hunc ego vobis comedendum & deridendum propino :

Et tranſlate aliquem ridendum aliis propinare. Placet Radero quod Biſciola notavit: dicit enim Martialem voluiſſe dicere:

Non deerunt tibi, ſi voles προπίνειν,
Viles Capp. &c.

Quaſi dicat, Non defutura illi genera ciborum, quæ ſi vellet libere Toranius, deſiderium poſſent excitare bibendi. Hodieque cum ad bibendum invitamus, id facimus, olivis; porris, &c. Merula verò legendum cenſet: *Seßiles propinquæ*, id eſt, lactucæ vulgares in urbanis hortis uſque obviæ. Nam, inquit, *propinare*, non de cibo dicitur, ſed de potu. Præterea, quis vidit unquam herbas propinari, & in principio cœnæ?

4. *Viles Cappadocæ.*] Lactucæ Cappadocæ. lib. 13. epigr. 14. *Graves.*] Odorene? An graves ſtomacho, capiti, oculis.

5. *Cybium latebit ovis.*] Piſcis è pelamidum genere conciſi fruſta; ovis ruptis frixa & tecta. Plin. lib. 32. cap. 11. & Athenæus lib. 3. cap. 52.

6. *Vnctis.*] Propter oleum cauliculis ſuperfundi ſolitum. Lipſ. 5. epiſt. quæſt. 1. lib. Gruterus retinet *uſtis*, propter ἀντίθεσιν τοῦ *Algentis horti.* quod ſeq.

7. *Cauliculus.*] Coliculus ſeu cauliculus, à caulibus dictus; braſſicæ eſt interior pars, reſecta à caule: ita ut thyrſus ipſe ſit braſſica, caulis coliculus. vide lib. 13. epigr. 17. Sæpe braſſica & cauliculi pro eodem ſumuntur. *Rad.*

9. *Pul-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Et pultem niveam premens botellus;
Et pallens faba cum rubente lardo.
Menſæ munera ſi voles ſecundæ,
Marcentes tibi porrigentur uvæ,
Et nomen pyra quæ ferunt Syrorum;
Et quas docta Neapolis creavit
Lento caſtaneæ vapore toſtæ:
Vinum tu facies bonum bibendo.
Poſt hæc omnia forte ſi movebit
Bacchus, quam ſolet, eſuritionem,
Succurrent tibi nobiles olivæ,
Piceni modo quas tulere rami,
Et fervens cicer, & tepens lupinus.
Parva eſt cœnula, (quis poteſt negare?)
Sed finges nihil, audieſve fictum,

Et

9. *Pultem niveam, &c.*] Pulti ex alicæ farinâ impoſitus botellus, qui conficiebatur ex ovi vitellis coctis, nucleis pineis conciſis, cepa, porro, thure, pipere, liquamine & vino, quibus inteſtinum farciebatur. *à pudding or ſalſage.* Apic. lib. 2. cap. 5. erat & χορδὴ αἱματίτις. Athenæus. lib. 3. cap. 36. *Niveam.*] Nempe ex alica ſectam: alicæ autem farina candidiſſima. *Botellus* ergò genus farciminis fuit, ſine carnibus tamen. Alii ſanguine fartum fuiſſe. Belg. *Een Bloet-worſt.*

10. *Rubente lardo.*] Fumoſo, vel rancidulo.

12. *Marcentes, &c.*] Maturæ, vel duracinæ. epigr. 44. lib. 1. Brodæus vult: Aliis dici, *tempore corruptas.* quibuſdam *liquore plenas.*

13. *Nomen pyra, &c.*] Pyra Syra, ex Syria allata.

14. *Docta Neapolis creavit.*] Studiis literarum & gymnaſiis celebris. Neapolitanæ autem caſtaneæ laudatæ, quæ & torrentur & elixantur.

15. *Toſtæ.*] MS. B. *coctæ.*

16. *Vinum tu facies, &c.*] Vinum qualecunque ſapiet tibi non ante ſitim bibenti. ita Socrati ποτὸν πᾶν ἡδὺ ἦν διὰ τὸ μὴ πίνειν, εἰ μὴ διψῴη. Xenoph. Apomnem. α. *Vel*, liberalius bibendo videberis approbare vinum meum qualecunque.

17. *Poſt hæc omnia, &c.*] Quod ſi vinum tibi moverit appetitum novum, naturali calore accenſo; vel etiam vomitu. hoc autem ante vel in cœna factitabant veteres ad purgandum ſtomachum & provocandum appetitum. Juven. 6. verſ.428. Athen. lib. 15. c. 1. & Seneca Epiſt. 95. *Vomunt ut edant, edunt ut vomant.* Mox, *Et vinum omne vomitu remetiuntur.*

21. *Fervens cicer, &c.*] Ab igne coctum: *vel*, naturæ fervidæ; comburit enim, urinam movet, &c. Athenæus. lib. 2. cap. 14. *Tepens lupinus.*] Aquâ maceratus tepenti.

23. *Sed finges.*] Sed cœnæ tenuitatem compenſabit libertas & ſynceritas, ubi non erit opus ſimulatione & diſſimulatione, ut in menſis divitum.

24. *Tuo*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Et vultu placidus tuo recumbes;
Nec craſſum dominus leget volumen:
Nec de Gadibus improbis puellæ
Vibrabunt ſine fine prurientes
Laſcivos docili tremore lumbos:
Sed, quod non grave ſit, nec inficetum,
Parvi tibia condyli ſonabit.
Hæc eſt cœnula. Claudiam ſequeris:
Quam nobis cupis eſſe turpiorem.

24. *Tuo recumbes.*] Non ficto, non ad alterius gratiam compoſito.

25. *Nec craſſum, &c.*] Nec ego moleſtus tibi ero, longo volumine legendo inter menſam. epigr. 53. lib. 11. verſ. 19. Ού μελοποιὸς ἐρεῖ κα[illegible]κείμενος Antholog. lib. 2. cap. 47.

26. *Gadibus, &c.*] Vide epigr. 42. lib. 2. verſ. 11. & Juvenal. Satyr. 11. verſ. 162.

30. *Parvi tibia, &c.*] Parvi foraminis tibia inſtar condyli, qui pars eſt digiti eminens in commiſſura pugni. Sunt qui per *Condylum*, tibicinem intelligant; ut tibia Condyli.

31. *Claudiam ſequeris.*] Aderit & Claudia deliciæ tuæ, quam ſcio te libenter ſecuturum. imo cupies te priorem nobis eſſe propter eam, quam vel nobis magis adeſſe velis. *Et niſi cœna prior potiorque puella, &c.* Horat. epiſt. 5. lib. 1. Commodius ergo ſcriberetur:

Iam nobis cupis eſſe te priorem.

Alii aliter legunt. Vel:

Hæc eſt cœnula: Claudium ſequeris?
Quam nullis cupis eſſe turpiorem:

Herald.

Hæc eſt cœnula: credo jam ſequeris
Iam nobis cupis eſſe te priorem.

Vel.

——— *Claudiam ſequeris*
Quæ nobis cupit eſſe te priorem.

In Zoilum. LXXX.

UNdecies una ſurrexti, Zoile, cœnâ;
Et mutata tibi eſt ſyntheſis undecies:
Sudor inhæreret madidâ ne veſte retentus,
Et laxam tenuis læderet aura cutem.
Quare ego non ſudo, qui tecum, Zoile, cœno?
Frigus enim magnum ſyntheſis una facit.

Zoilum veſtium oſtentatorem exagitat.

1. *Surrexti.*] Mutandæ veſtis cauſa, quum te ſudore perfuſum fingeres.

2. *Syntheſis undecies.*] Veſtis cœnatoria. vide epigr. 46. lib. 2. verſ. 3.

4. *Laxam tenuis, &c.*] Ex ſudore poroſam. Vel *laxam*, diſtentam & turgentem: corpus ſcil. tuum præpingue & obeſum. *Rad.*

6. *Frigus enim, &c.*] Quia mihi non ea veſtium copia quæ tibi, qui ſudare te fingis ut ſyntheſes oſtentes. ſic epigr. 16. lib. 2. verſ. 6.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Severum. LXXXI.

NOn totam mihi, ſi vacabis, horam,
Dones, & licet imputes, Severe,
Dum noſtras legis, exigiſque nugas.
Durum eſt perdere ferias: rogamus,
Jacturam patiaris hanc, feraſque.
Quod ſi legeris ipſe cum diſerto,
(Sed numquid ſumus improbi?) Secundo?
Plus multo tibi debiturus hic eſt,
Quam debet domino ſuo libellus.
Nam ſecurus erit, nec inquieta
Laſſi marmora Siſyphi videbit;
Quem cenſoria cum meo Severo
Docti lima momorderit Secundi.

Librum Severo cenſendum mittit, quem immortalem futurum dicit, à Severi & Secundi caſtigatione prodeuntem. Ordo verborum eſt: Severe, ſi vacabis (malim *vacabit)* non totam horam mihi dones & imputes, legendo libello.

2. *Imputes Severe.*] Me tibi debitorem ejus facias.

3. *Exigiſque nugas.*] Ad examen judicii caſtigas.

4. *Durum eſt, &c.*] *Objectio ex perſona Severi.* Non eſt æquum me ocia mea perdere nugis tuis impenſa. *Rogamus.*] *Reſp. Poëta.*

5. *Iacturam patiaris.*] Quaſi dicat, Perdes tu quidem ferias; ſed rogo perde noſtra cauſſa ſemi horulam.

7. *Improbi.*] Qui tibi adjungimus comitem æque gravibus, ac tu, diſtrictum negotiis. *Improbi.*] Impudentes, quod hoc abs te petamus. *Secundo.*] Libertus hic Lucenſis ille? de quo lib. 1. epigr. 2. verſ. 7. An Plinius Junior qui noſtro amicus (ut teſtatur ipſe Plin. epiſt. ult. lib. 3.) qui & Secundus cognominatus eſt, diſertumque eum vocat Martialis, epigrammate 19. libro 10.

8. *Plus multo, &c.*] Plus tibi caſtigatori, quam mihi autori. Vide quanti faciat poëta limam, & caſtigationes doctorum.

10. *Nec inquieta, &c.*] Effugiet mortem, non interibit ad inferos, ubi ſaxum ingens volvit Siſyphus, damnatus. ſic epigr. 2. lib. 10. *Marmora inquieta*, Syſiphi ſaxum ſc.

13. *Lima, &c.*] Caſtigatio, expolitio, Metaph. à fabris.

Ad Æmilianum. LXXXII.

SEmper eris pauper, ſi pauper es, Æmiliane:
Dantur opes nulli nunc niſi divitibus.

In

2. *Nulli.*] Al. *nullis.*

Avarum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Gaurum. LXXXIII.

QUid promittebas mihi millia, Gaure, ducenta:
Si dare non poteras millia, Gaure, decem?
An potes, & non vis? rogo, non eſt turpius iſtud?
I, tibi diſperdas, Gaure: puſillus homo es.

Avarum carpit Gaurum, qui cum Poëta ducenta millia HS. in fœnus promiſiſſet; petenti, nec decem millia credere voluit.

1. *Quid.*] In denegando quis pudor eſt paululum: poſt ubi tempus eſt promiſſa jam perfici. Charinus apud Terent. *Promittebas, &c.*] Mutuo, fœnore, vel gratis. *Millia ducenta.*] Quinque millia Philippæorum.

3. *An potes, &c.*] Si poteras, inquit poëta, & nolebas, cur es pollicitus? nonne hoc eſt turpius, quam ſi mihi petenti, ſtatim à principio negaſſes; aut nihil petenti, nihil pollicitus eſſes. Quæ noluiſti mihi dare, ea tibi habeas, male iis utaris, quæ nec bene tibi vertant. Ita emendavit Scriverius de conſilio Scaligeri; cum antea legeretur *diſperas*.

4. *I, tibi diſperdas.*] Sic vero illos verſus corrigit eximius Lipſius lib. 1. Epiſt. quæſt. epiſt. 5.

An potes, & non vis, rogo? Non eſt turpius iſtud
Si tibi: Diſpereas Gaure puſillus homo es.

Sed hæc lectio non minus intricata. Quid ſi ita?

An potes, & non vis? Rogo non eſt turpius iſtud
Sic tibi? Diſpeream, Gaure, puſillus homo es.

Puſillus homo es.] Μικρολόγος, parvi animi. *a baſe fellow.*

Ad Dindymum. LXXXIV.

INſequeris, fugio; fugis, inſequor; hæc mihi mens eſt.
Velle tuum nolo, Dindyme, nolle volo.

1. *Inſequeris, &c.*] Diſparia nobis ſtudia, voluntates diverſæ. Sic ep. 47. lib. 12. vide & epigrammate 47. ſupra.

Ad Gallam. LXXXV.

IAm triſtis nucibus puer relictis
Clamoſo revocatur à Magiſtro:
Et blando male proditus fritillo,

Arcanâ

Queritur nil ſibi Xeniorum à Galla miſſum Saturnalibus, ſe tantundem Gallæ remiſſurum Martialibus.

1. *Nucibus puer relictis.*] Pueris nucum luſus indultus fuit in Saturnalibus, viris alea. finitis vero Saturnalibus, revocabantur in ſcholam pueri à magiſtris. *Plinius epiſt. 7. lib. 8.* alea viris inhibita, cujus animadvertendæ cura ad Ædiles ſpectabat.

2. *Revocatur.*] In ſcholam ſcilicet. Nam Saturnalibus ferventibus ceſſabant ſcholæ: exactis aperiebantur.

3. *Proditus.*] A rotati concuſſique fritilli ſono proditus Ædili ganeas perquirenti. *Fritillo.*] Epig. 14. lib. 4. vſ. 8.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Arcanâ modo raptus è popinâ,
Ædilem rogat udus aleator.
Saturnalia tranſiere tota.
Nec munuſcula parva, nec minora
Miſiſti mihi, Galla, quæ ſolebas.
Sane ſic abeat meus December.
Scis certe puto veſtra jam venire
Saturnalia, Martias Kalendas.
Tunc reddam tibi, Galla, quod dediſti.

4. *Arcanâ modo, &c.*] Palam ludere poſt Saturnalia nefas erat. *E popina.*] Ubi lurcones, ganeones & aleatores ab Ædilibus veſtigabantur. Senec. lib. de Vita Beata, cap. 8.

5. *Ædilem rogat.*] Neque enim jus Ædili in aleatores, Saturni tempore: quo elapſo; priſtina eidem auctoritas. Martial. lib. 13.

Nec timet Ædilem moto ſpectare fritillo.

Saturnalibus enim forum aleatorium calfaciebant. *Rogat.*] Ut ſibi parcat, nec in jus trahat. *Udus aleator.*] Vino madens.

6. *Saturnalia, &c.*] Epigr. 89. l. 4. verſ. 2.

9. *Sane ſic abeat, &c.*] Nihil mihi miſiſti noſtris Saturnalibus Decembr. nihil tibi mittam Calendis Martiis. Quæ vobis tanquam Saturnalia ſunt, & in quibus celebratus erat natalis Veneris, miſſaque mulieribus munera à maritis & amatoribus. vide tit. Apophoreton. lib. 14.

11. *Saturnalia, Martias calendas.*] Juvenalis Sat. 9.

Munera fœmineis tractas ſecreta Calendis.

Sed nihil tritius in tota antiquitate. Idcirco autem docet amandi magiſter, ne eo tempore puellarum captentur amicitiæ: quia ſolent tunc temporis plurima pro jure ſuo flagitare: dicit enim:

Magna ſuperſtitio tibi ſit natalis amicæ.
Quaque aliquid dandum eſt, illa ſit atra dies.

M. VA-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

M. VALERII MARTIALIS EPIGRAMMATVM LIBER VI.

Ad Julium Martialem. I.

SExtus mittitur hic tibi libellus,
In primis mihi care Martialis:
Quem ſi terſeris aure diligenti,
Audebit minus anxius tremenſque,
Magnas Cæſaris in manus venire.

AD Julium Martialem mittit caſtigandum novum libellum, ut exire ſecurius, & in manus Cæſaris venire poſſet.

2. *Martialis.*] Ad quem, lib. 5. epigram. 21.

3. *Si terſeris, &c.*] Si acri digiti, auris, judicii cenſura caſtigaris. *Terſeris.*] Ad ſpongiam ergò alludere videtur, de qua ſupra lib 4. epigr. 10.

5. *Magnas Cæſaris, &c.*] Cæſareas. ſic epigr. 8. lib. 4. verſ. 10. *Magnas.*] Sunt qui legant Magni. *Cæſaris.*] Domitiani.

Adulatorium. II.

LUſus erat ſacræ connubia fallere tedæ:
Luſus & immeritos exſecuiſſe mares.
Utraque tu prohibes, Cæſar, populiſque futuris
Succurris, naſci quos ſine fraude jubes.
Nec ſpado jam, nec mæchus erit, te præſide, quiſquam:
At prius (ô mores) & ſpado mœchus erat.

De

1. *Luſus erat, &c.*] Pro ludo habebantur adulteria.

2. *Luſus & immeritos.*] Suetonius. *Caſtrari mares vetuit.* Spadonum qui apud mangones erant, pretia moderatus eſt. Papinius IV. Sylv. de hoc edicto Domitiani.

Qui fortem vetat interire ſexum:
Et cenſor prohibet mares adultos
Pulchræ ſupplicium timere formæ.

Hoc autem ideo vetuit, quia cum memoriam Titi fratris odio haberet, & is Eunuchos amaſſet, hoc in ejus contumeliam edictum proſcribendum cenſuit. Xiphilinus in Domitiano. *Herald*

Execuiſſe mares.] Caſtrare. *Exſecuiſſe.*] Exſecare, ἐκτέμνειν. Sic *circumſectos.* Judæos dixit Sueton. in Domitian. quos *circumciſos* vulgo appellamus.

3. *Prohibes, &c.*] Edictis. Sueton. Domit. cap. 7. Xiphilin. Dom. Dio. Amm. Marcellin. lib. 18. Papin. 4. Sylv.

4. *Sine fraude jubes.*] Legitime, non ex adulterio.

6. *Et ſpado, &c.*] *Eleganter utrunque conjungit Poëta.* vide Juven Sat. 1. verſ. 22. & Satyr. 6. verſ. 367. & epigramm. 67. lib. 6. unde huic lux

 * Ex

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De * filio Domitiani. III.

NAſcere Dardanio promiſſum nomen Julo,
Vera deûm ſoboles : naſcere magne puer.
Cui pater æternas poſt ſecula tradat habenas,
Quique regas orbem cum ſeniore ſenex.
Ipſa tibi niveo trahet aurea pollice fila,
Et totam Phryxi Julia nebit ovem.

* Ex Domitia uxore, cujus meminit Suet. cap. 3. Neque enim placet hoc de conceptu Juliæ, quem ipſe pater & patruus abortivum eſſe voluit, intelligi : ut vult Calderinus.

1. *Naſcere.*] Naſcentem puerum alloquitur poëta, vel potius natum & creſcentem ; ſicut ſtirpem dicimus naſci dum creſcit. *Dardanio.*] Trojano, à Dardano. *Promiſſum, &c.*] Imitatio Virgiliana.

Iulius à magno demiſſum nomen Iulo.
1. Æneid. &
Chara deûm ſoboles, &c. ———
hæc autem *vera*, Domitiani ſcilicet Dei ac Domini. epigr. 8. lib. 5.

3. *Habenas.*] Imperium Romanum.

4. *Quique regas, &c.*] Imit. Ovidiana. *Soſpite ſic te ſit natus quoque ſoſpes : & olim Imperium regat hoc cum ſeniore ſenex.* 2. Triſt. verſ. 165.

5. *Ipſa tibi niveo, &c.*] Parcæ Deæ dabunt patrueli tuæ Juliæ filiæ Titi, partes ſuas ; atque Julia pro amore ſuo tibi nebit pollice niveo (qui longævitatem figurat) fila aurea, quæ ſummam portendunt felicitatem. namque ex diſciplina Hetruſcorum aries inſolito colore indutus, regi vel Imperatori omnium rerum largitionem portendebat. vide quæ ad verſ. 228. Thyeſt. Senecæ.

6. *Phryxi, &c.*] Vellus aureum, quale erat arietis illius quo Phryxus vectus è Bæotia in Colchos transfretavit. *Iulia.*] Titi filia, neptis Domitiani. Illa ergo Domitiani filium non poterat non, utpote ſanguinem patrui, amare : ſive amarit, ſive oderit, hoc poëta ex decoro fingit. Senſus ergò eſt; Julia quaſi dea, Parcarum loco tibi naſcenti, natoque nebit felicia vitæ ſtamina & aurea fila, totumque vellus aureum, id eſt, meram felicitatem.

Adulatorium. IV.

CEnſor maxime, principumque princeps,
Cum tot jam tibi debeat triumphos,
Tot naſcentia templa, tot renata,

Laudat Domitianum, quod legem Juliam de ſtupris ; & Scatiniam de impudicitia, & adulteris puniendis revocarit, atque hiſtrionibus ſcenam interdixerit ; pueros caſtrari à mangonibus vetuerit, &c. præfertque hanc Cæſaris laudem & factum, cæteris omnibus ſeu triumphis, ſeu templis.

1. *Cenſor maxime.*] Cenſuram ſibi aſſumpſit maximam. Suet. c. 8. perpetuam. Dio. *Principumque*] Imperator.

2. *Triumphos.*] Ex Dacis ſc. Cattis & Sarmatis. epigr. 2. lib. 2. verſ. 6. & epigr. 19. lib. 5. verſ. 3.

3. *Tot naſcentia.*] Tot nova, & ab integro ex fundamentis erecta, & tot renata ſeu reſtituta. Sueton. cap. 5. Eutrop. lib. 7. Caſſiod. Chron.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Tot ſpectacula, tot deos, tot urbes:
Plus debet tibi Roma, quod pudica eſt.

4. *Tot ſpectacula.*] Suet. cap. 4. vide epigr. 19. lib. 5. ibid. *Tot deos, &c.*] Novos Deos, ſeipſum, patrem, fratrem & Julium, cum antiquis, Jove cuſtode, Hercule, Fortuna reduce, Jano, &c. Xiphilin. & Sueton. vide epigramm. 19. lib. 5.

5. *Pudica eſt.*] Vide quæ ad ep. 2. ſupra.

Ad Cæcilianum. V.

RUſtica mercatus multis ſum prædia nummis:
Mutua des centum, Cæciliane, rogo.
Nil mihi reſpondes? tacitum te dicere credo:
Non reddes: ideo, Cæciliane, rogo.

3. *Nil mihi reſpondes.*] Id eſt, tacitè negas: nam ſilentium tuum honeſta denegatio eſt. *Tacitum, &c.*] Tacendo videris dicere me non redditurum.

4. *Ideo, &c.*] Ut non reddam, rogo gratis & dono, non mutuo.

Ad Lupercum. VI.

COmœdi tres ſunt: ſed amat tua Paulla, Luperce,
Quattuor, & κωφὸν Paulla πρόσωπον amat.

Scoptice excuſat Paullam quod amet quatuor comœdos, inquiens eam non facere præter legem Dramatis. quamvis enim in ſcena plures tribus ſimul loqui non conveniat, inducitur tamen ſæpe perſona quarta, quæ vel muta eſt vel loqui non laborat: id eſt parce loquitur. Sed, mentem Poëtæ petat qui volet. ex epigrammate 33. libro 9. verſ. 3.

De Theleſina. VII.

JUlia lex populis ex quo, Fauſtine, renata eſt;
Atque intrare domos juſſa Pudicitia eſt:
Aut minus, aut certe non plus triceſima lux eſt,
Et nubit decimo jam Theleſina viro.
Quæ nubit toties, non nubit: adultera lege eſt.
Offendor mœchâ ſimpliciore minus.

Ad

1. *Iulia lex populis, &c.*] Ex quo tempore Domitianus revocavit legem Juliam à C. Julio Cæſar. Octaviano contra adulteros latam. vide Suet. Domit. 7. & cap. 8. & ſupra epigr. 2. & 4. primum hoc diſtichon in ed. Scriveriana deſideratur, conſilione ſuo? an incuria Typographica? hoc videtur ex lemmate, ubi Fauſtini mentio.

3. *Aut minus, &c.*] Intra menſem vel 30. dies Theleſina nupſit decies.

5. *Non nubit, &c.*] Fraudem facit legi, conjugii nomine prætexit adulterium, vim legis eludit, neque jam uxor eſt ſed adultera legitima. epig. 76. lib. 5. vide & 22. epigr. infra.

6. *Mœchâ, &c.*] Quæ ſimpliciter mœcha eſt, neque legem ipſaſque nuptias adulterat. epigr. 88. lib. 1. & epigramm. 42. lib. 3.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Severum. VIII.

PRætores duo, quattuor tribuni,
Septem cauſſidici, decem Poëtæ,
Cujuſdam modo nuptias petebant
A quodam ſene. non moratus ille
Præconi dedit Eulogo puellam.
Dignum quid fatuo, Severe, fecit?

1. *Prætores duo, &c.*] Honores ait jacere & bonas artes; in pretio eſſe citharœdos, choraulas, præcones, uti & queritur Juvenal. Satyr. 3. vide & lib. 5. epigr. 57.

5. *Præconi dedit, &c.*] Iis enim temporibus præconum fortuna ad invidiam uſque lauta; quod Martiali indignationem excitabat ſupra epigr. 58. l. 5. At olim infimorum & miſerorum homunciorum miniſterium erat. *Her.*

6. *Dignum quid fatuo, &c.*] Immo ſapienter fecit, pro more hodierno locandarum filiarum: qui tenuioris conditionis hominibus prælatum elegit generum artis pecunioſæ. epigr. 57. lib. 5. Alii leg. *Dic nunquid fatuè, Severe, fecit?*

Ad Lævinum. IX.

IN Pompejano dormis, Lævine, theatro:
Et quereris, ſi te ſuſcitat Oceanus?

1. *Dormis, &c.*] Vel, ſimulas ſomnum, ne ejiciaris â deſignatore Oceano.

2. *Te ſuſcitat Oceanus.*] Ludit in ambiguitate τῶ *ſuſcitat.* quod ſignificat, excitare è ſomno & ex equeſtribus ſedibus. epigr. 94. lib. 3. verſ. 10. & epigr. 8. lib. 5.

Petit latenter à Domitiano pecuniam. X.

PAuca Jovem nuper cum millia forte rogarem:
Ille dabit, dixit, qui mihi templa dedit.
Templa quidem dedit ille Jovi: ſed millia nobis
Nulla dedit: pudeat pauca rogaſſe Jovem.
At quam non tetricus, quam nullâ nubilus irâ,
Quam placido noſtras legerat ore preces!
Talis ſupplicibus tribuit diademata Dacis:

Et

2. *Ille dabit,*] Domitianus.

3. *Templa quidem, &c.*] Sueton. Domit. c. 5. vide & epigr. 1. l. 5. verſ. 11.

4. *Pudeat pauca.*] Al. *Pudet heu, Pauca rog.*

5. *At quam non, &c.*] Carmen tamen vel libellum ſupplicem legit vultu non minus ſereno, quam quo jura victis dat, quam quo triumphat.

7. *Dacis.*] Epigr. 3. lib. 5.

8. *Capi-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Et Capitolinas itque reditque vias.
Dic precor, ô noſtri dic conſcia virgo Tonantis:
Si negat hoc vultu, quo ſolet ergo dare?
Sic ego: ſic breviter poſita mihi Gorgone Pallas:
Quæ nondum data ſunt, ſtulte, negata putas?

8. *Capitolinas itque, &c.*] Capitolium aſcendit triumphans per viam ſacram.

9. *Conſcia virgo.*] O Pallas, familiare Domitiani numen, quam eximiè colit, & cujus filium ſe eſſe vult. epigr. 1. lib. 4. verſ. 5. Scitè Palladem interrogat: nam ipſum Domitianum interrogare, quare nil donarit, & verecundiæ & impudentiæ fuiſſet. *Tonantis.*] Domitiani. vide lib. 5. epigr. 1.

11. *Sic ego, &c.*] Sic ego quærebam inquit Martialis, ſic autem Pallas reſpondit. *Poſita mihi.*] Perſonam ſcilicet induta mitem. ita Silius, *Iam bellica Virgo Ægide depoſita, &c.* vel alludit ad ſtatuam Palladis in Capitolio poſitam ſine ægide, ut quam Domitianus habet. epigr. 179. lib. 14. *Gorgone.*] Scuto, cui pictura Meduſei capitis inerat.

12. *Quæ nondum, &c.*] Exſpecta modo, dabit, neque enim negavit quia non ſtatim dedit.

In Marcum. XI.

QUod non ſit Pylades hoc tempore, non ſit Oreſtes,
Miraris? Pylades, Marce, bibebat idem.
Nec melior panis, turduſve dabatur Oreſti:
Sed par, atque eadem cœna duobus erat.
Tu Lucrina voras: me paſcit aquoſa Peloris:
Non minus ingenua eſt & mihi, Marce, gula.
Te Cadmea Tyros, me pinguis Gallia veſtit:

Vis

1. *Quod non ſit Pylades, &c.*] Quod nullum hodie reperiatur amicorum par, non eſt mirum cum nulla inter eos, qui amici eſſe volunt, inveniatur conditionum paritas, rerum communio, aut ſtudiorum ſimilitudo. Oreſtis cum Pylade amicitia vel pueris audita.

3. *Nec melior panis, &c.*] Vide epigramm. 43. lib. 2. & epigr. 59. lib. 3. E Codd. Petr. Scriv. reponit, *rhombus*, Alii habent *pavus*.

5. *Lucrina voras, &c.*] Oſtrea Lucrina, quæ in laude erant & pretio. *Aquoſa Peloris.*] Flaccida concha & ſine collo, à Peloro Siciliæ promontorio dicta.

6. *Non minus, &c.*] Non mihi minus exacta eſt tenuis ſaporum ratio, nec minus deliciarum cupido quam tibi.

7. *Cadmea.*] Epigr. 43. lib. 2. verſ. 7. *Pinguis Gallia veſtit.*] Sagum Gallicum craſſioris villi, vide epigramma 19. libro 4. & Juvenal. Satyr. 9. verſ. 30. Pinguiores enim craſſioreſque olim veſtes à textoribus Gallis. Juvenalis Satyr. IX.

—— Pingues aliquando lacernas,
Et malè percuſſas textoris pectine Galli
Accipimus.

Pingues lacernas dicit Juvenalis παχείας.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Vis te purpureum, Marce, ſagatus amem?
Ut præſtem Pyladen, aliquis mihi præſtet Oreſtem.
Hoc non fit verbis, Marce: ut ameris, ama.

8. *Sagatus amem.*] Dixit: *Me pinguis Gallia veſtit.* Sagum autem Gallicum erat: quin & ipſum nomen, ſi credimus Iſidoro. Sed & Hiſpanicum.

10. *Marce, ut ameris, ama.*] Verum præceptum, & è ſapientiæ fontibus. Seneca Epiſt. 9. Hecaton ait: *Ego tibi monſtrabo amatorium, ſine medicamento, ſine herba, ſine ullius veneficæ carmine: Si vis amari, ama.*

De Fabulla. XII.

JUrat capillos eſſe, quos emit, ſuos
Fabulla: numquid, Paulle, pejerat? nego.

1. *Suos.*] Mentali quidem reſtrictione ambigui *ſuos*, ad emptitios ſcilicet, non nativos. ſic epigr. 20. lib. 2. & epigr. 30. lib. 1.

2. *Nego.*] Supplet è duobus codd. Scriverius, cum antea claudicaret jambus, monſtroſe vulg. quinarius. Alii leg. *nunquid illa, Paulle, peierat?*

De ſtatua Juliæ. XIII.

QUis te Phidiaco formatam, Julia, cœlo:
Vel quis Palladiæ non putet artis opus?
Candida non tacitâ reſpondet imagine Lygdos,
Et placido fulget vivus in ore decor.
Ludit Acidalio, ſed non manus aſpera, nodo,
Quem

Statuam è candidiſſimo marmore Domitianus Juliæ, quam impenſius amabat, exædificavit, argumentum amoris, quem per ceſtum, Iuliæ manu hærentem declaravit, cum eo ſe percuſſum, ut olim Iupiter à Iunone, & Mars à Venere ſignificaret; illumque ceſtum ait poëta, tam verum & potentem, ut videatur ab ipſius Cupidinis collo detractus, imò qui vincat eundem; ut ſi Iuno aut Venus ceſtum deſideret, poſſit illum non jam à Cupidine, ſed à Iulia mutuum accipere. *Rad.*

1. *Quis te Phidiaco, &c.*] Quis ſtatuam tuam finxit tanto artificio, ut Phidiæ eximii toreutis ſuperaſſe, ipſiuſque Palladis artem æquare videatur? *Iulia.*] Filia Titi Imp. & Martiæ Furvillæ, cui impenſius amatæ Domitianus patruus inſignem ſtatuam tenentem manu ceſtum, quo ſe percuſſum innueret, erexit. *Cœlo.*] Stilo ſculptorio.

3. *Non tacitâ, &c.*] Ad vivum ita expreſſa, ut loqui videatur. *Lygdos.*] Marmor Lygdinum. è Tauro & Arabia. epigr. 42. infra.

4. *Decor.*] MSS. quidam præferunt *liquor*, ſplendor ſcilicet reſultans ex ſtatuâ Iuliæ, & fulgor defluus oculos præſtringens. Turneb. lib. 23. cap. 28.

5. *Ludit.*] Ludibunda & velut tenera ac molli manu gerit ceſtum, id eſt, baltheum amoris potentem, Cupidini ereptum, quo Martem Venus, Jovem Iuno tactum ad amorem accendere fertur. vide Gyraldi Syntag. 13. de Venere. *Acidalio, &c.*] Venus Acidalia dicta eſt ab ἀκίδας id eſt curas quas injicit: vel ab Acidalio fonte in Orchomeno

Quem rapuit collo, parve Cupido, tuo.
Ut Martis revocetur amor, ſummique Tonantis;
A te Juno petat ceſton & ipſa Venus.

meno Bœotiæ quo ſe lavare Gratiæ ferebantur. in hoc autem cingulo omnes ineſſe Gratias & Veneres canit Homer. Il. ξ. *Acidalius nodus* ſeu Cupidineus, pro ceſto ſumitur, quo percuſſura videtur Domitianum.

7. *Vt Martis, &c.*] Iuno & Venus tanquam minores Deæ à te (ubi conciliatos volunt Iovem & Martem) petant cingulum hoc, quo tu incendis Domitianum Deum & Dom. noſtrum. *Revocetur.*] Alii *renovetur*, non inepte.

8. *Ceſton & ipſa Venus.*] Modo. verſ. 5. *Acidalius nodus.*

In Laberium. XIV.

VErſus ſcribere poſſe te diſertos
Affirmas, Laberi: quid ergo non vis?
Verſus ſcribere quis poteſt diſertos,
Non ſcribat Laberi; virum putabo.

Difficile Poëta affirmat ingenium excellens artem non oſtentare: nullumque fere eſſe, qui cum aliquid ſe ſcire præter cæteros putet, nolit hoc alios de ſe ſcire.

2. *Laberi, &c.*] Alius hic à Laberio mimorum ſcriptore.

4. *Virum putabo.*] Qui poſſit famam & gloriam contemnere, non oſtentando artem ſuam ac ſcientiam.

De formica ſuccino incluſa. XV.

DUm Phaëthontea formica vagatur in umbra,
Implicuit tenuem ſuccina gutta feram.
Sic modo quæ fuerat vitâ contempta manente,
Funeribus facta eſt nunc pretioſa ſuis.

1. *Phaëthontea, &c.*] Populea, vide epigr. 25. lib. 4. verſ. 2.

2. *Feram.*] Formicam.

4. *Funeribus facta eſt, &c.*] Simile de vipera, epigrammate 59. libro 4. verſ. 5.

Ad Priapum. XVI.

TU qui pene viros terres, & falce cinædos,
Jugera ſepoſiti pauca tuere loci.

Sed

1. *Viros terres, &c.*] Fortes, nec falcem quam manu geris, timentes; ſed te cuſtodem ἀνδρογονίδην averſatos. epigrammate 36. lib 1. verſ. 15. *Cinædos.*] Molles, ſed falcem tuam veritos. Gronovius hic legendum cenſet:

Tu qui falce viros terres, & pene cinædos.

2. *Iugera, &c.*] Hortum. epigr. 57. lib. 3. verſ. 47.

3. *Sed*

Sed tua non intrent vetuli pomaria fures;
Sed puer, aut longis pulchra puella comis.

3. *Sed tua.*] Gruterus legendum cenſet, è MSS. *Sic tua, &c.*

4. *Puer, puella comis.*] Qui talione luant pœnas, ſi intrarint hortum.

In Cinnamum. XVII.

Cinnam, Cinname, te jubes vocari.
Non eſt hic, rogo, Cinna, barbariſmus?
Tu ſi Furius ante dictus eſſes,
Fur iſtâ ratione diceteris.

1. *Cinnam.*] Ut habearis nobilis, & Cinnâ, conſulari quidem, ſed crudeli viro oriundus. *Cinname, &c.*] Tonſor. de quo epigr. 63. lib. 7.

4. *Iſtâ ratione diceteris.*] Barbarâ hac Apocope.

Epitaphium Salonini, ad Priſcum. XVIII.

Sancta Salonini terris requieſcit Iberis,
Qua melior Stygias non videt umbra domos.
Sed lugere nefas, nam qui te, Priſce, reliquit
Vivit, quâ voluit viverc parte magis.

1. *Sancta Salonini.*] Proprie *Sancta:* nam Manes ſancti. vide Macrob. lib. 3. Saturnal. cap. 3. Virgil. XI. Æneid. *Tuque ô ſanctiſſima conjux Felix morte tua.* Nota etiam *felix* μακαρίτης: Et *Deorum manium jura ſancta ſunt*, apud M. Tull. lib. II. de Legib. Et *Sanctitas* propriè *juſtitia ergà manes*, ut idem ait in Topicis. Recte igitur in gloſſ. *Sanctus*, ὅσιος, ἅγιος. *Herald. Terris requieſcit Iberis.*] In Hiſpania.

2. *Qua melior, &c.*] Quâ umbrâ non eſt alia apud inferos ſanctior.

3. *Sed lugere, &c.*] *Abſint inani funere næniæ, &c.* Horat. ode 20. lib. 2. quia *multa pars mei Vitabit Libitinam. uſque ego poſtera Creſcam laude recens:* inquit idem ode 30. lib. 3. Magna quidem ejus pars eſt ſuperſtes, cui ſupereſt gloria ex claris factis, & ex bene meritis, nominis celebritas. ſed alia hîc mens Poëtæ noſtri & ratio Pythagorica, φίλων σώματα μὲν δύο, ψυχὴ δὲ μία. vivit itaque melior Salonini pars in eo quod te ſuperſtitem reliquerit, quem vel anima ſua chariorem habuit.

In Poſtumum cauſſidicum. XIX.

Non de vi, neque cæde, nec veneno,

Sed

1. *Non de vi, &c.*] Ineptos hujuſmodi & umbraticos cauſſidicos, qui figurarum tumore & ſententiarum vaniſſimo ſtrepitu crepantes, nihil ex iis quæ in uſu ſunt aut vident aut loquuntur, exagitat Petronius ſtatim ab initio Sat. Ita hic Poſtumus vel ex alia oratione (ut ait Cicero pro Roſcio Amerino) quam in alium reum fuerat commentatus hæc declamavit: vel arceſſitos hos artis colores & purpureum, qui late ſplendeat, pannum aſſuit cauſſæ levi, quam actam oportuit de tribus capellis. vide Lucilli epigr. lib. 2. cap. 46.

Antho-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Sed lis eſt mihi de tribus capellis.
Vicini queror has abeſſe furto.
Hoc judex ſibi poſtulat probari:
Tu Cannas, Mithridaticumque bellum,
Et perjuria Punici furoris,
Et Syllas, Marioſque, Mutioſque
Magna voce ſonas, manuque totâ.
Jam dic, Poſtume, de tribus capellis.

Antholog. unde hoc expreſſum. vide & Lucianum in Ῥητόρων διδασκάλῳ.

2. *De tribus capellis.*] De re levi contendebam cum adverſario; & tu perinde ac ſi de imperio orbis ageretur, memoras graviſſima bella, quaſi dicat, omitte hæc & redi in viam.

5. *Tu Cannas, &c.*] Tu neſcio quid grande ſonas de clade Cannenſi, bello cum Mithridate, Hannibale, Porſenna, quem Mutius Scævola adortus eſt, epigramm. 22. lib. 1. & bellis civilibus Marii & Syllæ. extra chorum quidem, & mira de lente.

8. *Manuque totâ.*] Omni geſtu & actionis viribus. ita magno conatu magnas nugas agis.

In Phœbum. XX.

MUtua te centum ſeſtertia, Phœbe, rogavi:
Cum mihi dixiſſes, exigis ergo nihil?
Inquiris, dubitas, cunctaris, meque diebus
Teque decem crucias: jam rogo, Phœbe, nega.

1. *Mutua te centum.*] Heic eſt χαρακτὴρ hominis vani, & ut ajebat Comicus, lingua factioſi, inertis opera & ſubleſta fide. Multi reperiuntur ejuſmodi, qui non modo facile promittunt, ſed ſeſe ultrò offerunt; quorum amicitiam ſi vis experiri, nihil invenies alienius. *Herald.*

2. *Cum mihi dixiſſes, &c.*] Quæ eſt oratio hominis prompti ad beneficia conferenda. Cum ipſe me ſæpe hortatus fueris prius ut aliquid à te peterem. Jam tamen dubitas, cunctaris, &c.

3. *Inquiris, dubitas.*] Solicitus es, qualis ille inficiator ac fraudulentus ſolet, ut obſervat Seneca lib. 3. de Benefic. cap. 17. Al. *anquiris.*

4. *Nega.*] Amarum eſt diu pendere, æquius erat mihi ſpem præcidi, tibi metum; quam utrunque ſic trahi, ſic cruciari. vide Senec. de Benef. lib. c. 1. & epigr. 30. infra. & lib. 7. epigramma 42.

De Stella & Janthide. XXI.

PErpetuam Stellæ dum jungit Janthida vati
Læta Venus, dixit: plus dare non potui.
Hæc

1. *Perpetuam, &c.*] Cum Venus Violantillam duram diu & inexorabilem jungeret tandem connubio ſtabili Stellæ Poëtæ, dixit; cape munus quo non

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Hæc coram dominâ: ſed nequius illud in aurem,
Tu ne quid pecces, exitioſe, vide.
Sæpe ego laſcivum Martem furibunda cecîdi,
Legitimos iſſet cum vagus ante toros.
Sed poſtquam meus eſt, nulla me pellice læſit:
Tam frugi Juno vellet habere Jovem.
Dixit, & arcano percuſſit pectora loro.
Plaga juvat: ſed tu jam dea cæde duos.

non potui dare majus. Papin. ſylv. 1. *Ianthida vati.*] Diminutiv. ab ἴον, ut Violantilla à viola.
3. *Dominâ.*] Violantilla.
4. *Pecces, exitioſe, vide.*] Amore furens & zelotypia.
5. *Cecîdi.*] Ceſto illum mihi conciliatura. epigr. 13. ſupra.
6. *Vagus ante toros.*] Adulteriis.
8. *Tam frugi, &c.*] Tam continentem & thalamo ſuo fidelem.
9. *Arcano loro.*] Arcanæ virtutis baltheo. de quo ſupra. epigr. 13.
10. *Plaga juvat.*] Ut illam amem. *Sed tu jam, &c.*] Illam æque ac me, ut me mutua amoris fide amplectatur.

In Proculinam. XXII.

QUod nubis, Proculina, concubino,
Et mœchum modo, nunc facis maritum;
Ne lex Julia te notare poſſit:
Non nubis, Proculina, ſed fateris.

2. *Mœchum modo, &c.*] Qui modo mœchus erat Μοιχεύειν μὲν θέλουσιν ὃν λανθάνουσι χρόνον, γαμεῖν δὲ ὡς ἐμφιχοῦσιν, ὅταν ἐπ᾽ αὐταῖς ληφθῶσι. Apollonius apud Philoſtratum. libro 8.
3. *Lex Iulia, &c.*] Supra epigr. 7. verſ. 1. & epigr. 2. & 4.
4. *Non nubis, &c.*] Supra epigr. 7. verſ. 5. & epigr. 76. lib. 5. & epigr. 75. lib. 1. *Sed fateris.*] Illum fuiſſe mœchum.

In Lesbiam. XXIII.

STare jubes noſtrum ſemper tibi, Lesbia, penem;
Crede mihi, non eſt mentula, quod digitus.
Tu licet & manibus, blandis & vocibus inſtes:
Contra te facies imperioſa tua eſt.

De

Σύγχρονοι fuerunt Martialis & Juvenal. acumen ſæpe convenit, & vel Philo Platoniſſat, vel Plato Philoniſſat. uter utri acceptum ferat utriuſque interpres non dico. verum hoc epigrammate. vide expreſſum Satyr. 6. Juvenalis verſ. 196. ibidemque expoſitum.

Laſci-

De Chariſiano. XXIV.

NIl laſcivius eſt Chariſiano;
Saturnalibus ambulat togatus.

Laſciviæ id eſſe in Cariſiano jocatur, quod revera paupertatis erat: ut cui non erat veſtis cœnatoria quam ſumeret in Saturnalibus; ubi Senatores & equites poſitis togis induebant ſyntheſes. vide epigr. 141. lib. 14. & Lipſ. 1. Satyr. 1. æque, inquit, laſcivum eſt gravitatem inducere, ubi cæteri pro ritu civitatis laſciviunt, ac laſcivire ubi cæteri cives gravia agunt.

Ad Marcellinum. XXV.

MArcelline boni ſoboles ſincera parentis,
Horrida Parrhaſio quem tegit urſa jugo:
Ille vetus pro te patriuſque quod optat amicus,
Accipe, & hæc memori pectore vota tene:
Cauta ſit ut virtus, nec te temerarius ardor
In medios enſes, ſævaque tela ferat.
Bella velint, Martemque ferum rationis egentes:
Tu potes & patriæ miles, & eſſe decus.

Marcellinum in Dacia, tirocinia militaria ponentem, monet, ut cautè fortis ſit. illum nihilominus, ut Ulyſſem, patriam propugnare, eique decus immortale parere poſſe. *Rad.*

1. *Sincera parentis.*] Vera, ingenua; ingenio, moribus, pectore patrem referens, fortis forti create: purum aurum à puro auro.

2. *Parrhaſio quem, &c.*] Qui mereris tyro in Dacia, quæ ſpectat ad Septentrionem. militaſſe eum in Dacis & Getis teſtantur. epigr. 46. lib. 9. & epigramm. 79. lib. 7. de Parrhaſia urſa, vide verſ. 3. epigr. 11. lib. 4.

3. *Ille.*] Ego. *Patrius amicus.*] Fuit enim familiaris patri, cujus cauſſa amavit filium.

7. *Bella velint, &c.*] Temere pugnent furioſi, tu caute & uti fortem decet; qui *non timebit, cavebit tamen.* Senec. epiſt. 85. & Ariſt. Eth. 3. lib. habes enim in te artium ornamenta quibus togatus non minus quam armatus patriam cohoneſtare poſſis. *licet eminus eſſe fortibus, Antæo nocuit temeraria virtus.*

8. *Tu potes, &c.*] Alii leg. *Tu potes & patris miles & eſſe ducis.* Vide Turneb. lib. 25. cap. 27. non placet.

De Sotade. XXVI.

PEriclitatur capite Sotades noſter.
Reum putatis eſſe Sotadem? non eſt.
Arrigere deſît poſſe Sotades: lingit.

Ad

1. *Periclitatur, &c.*] In judicio rei dicuntur *capite periclitari.* Sotaden λείχοντα, capitis vel oris miniſterio male uſum, *capite periclitari* ait. qui patitur, *ore morigerari*; qui agit, *capiti illudere* rectius & ambigue dicitur.

Nepo-

Ad Nepotem. XXVII.

BIs vicine nepos (nam tu quoque proxima Floræ
Incolis, & veteres tu quoque Ficelias)
Eſt tibi, quæ patrii ſignatur imagine vultus,
Teſtis maternæ nata pudicitiæ.
Tu tamen annoſo nimium ne parce Falerno:
Et potius plenos ære relinque cados.
Sit pia, ſit locuples, ſed potet filia muſtum;
Amphora cum dominâ, nunc nova fiat anus.
Cæcuba non ſolos vindemia nutriat orbos:
Poſſunt & patres vivere, crede mihi.

Nepotem vicinum hortatur ad genialem vitam.

1. *Bis vicine nepos, &c.*] Duplici modo ait Nepotem ſibi eſſe vicinum: primo in urbe Roma circa Floræ templum: tum in Sabinis, Ficeliarum oppido: inter quod & Nomentum Martialis prædium habuit. Cluv. Ital. l. 2. c. 9. *Proxima Floræ.*] Ep. 23. l. 5. verſ. 4.

2. *Ficelias.*] Oppidum in Sabinis. Alii leg. *Fregellas*: alii *Ficedulas*: illud frigidè ſanè & contrà verſum: hoc æquè obſcurè ac Ficelias: rurine illæne fuerint, an in urbe. alii *Ficuleas*. vide Brod. Miſcell. 10. lib. 28. cap.

3. *Eſt tibi.*] Procreaſti filiam tui ſimillimam, quæ planè refert omnibus oris lineamentis patrem, quod argumento eſt, eſſe tibi uxorem caſtam, & filiam hanc legitimam. *Rad. Patrii ſignatur, &c.*] Sic Catullus in nuptiis Juliæ & Torquati: *Sit ſuo ſimilis patri, &c.* mox, *Et pudicitiam ſuæ matris indicet ore.* & Horat. *Laudantur ſimili prole puerperæ.* Al. *Patria.* Et ſic Gruterus ex MSS. non *patrii.* Sed ut illius elegantia intelligatur, ſciendum τὸ *vultus* eſſe accuſativum pluralem: *Signata vultus patria imagine*, eſt in vultibus ſignatam patriam imaginem habens. Notus helleniſmus. *Gronovius.*

5. *Tu tamen annoſo, &c.*] Ne parce veteri vino, verum bibe uti ante natam filiam: nec reconde vina ſed nummos illi relinquendos. epigr. 126. lib. 13.

7. *Muſtum.*] Non vinum à te reconditum, ſed quod ipſa levit, & quod cum ipſa ſimul conſeneſcat.

8. *Amphora, &c.*] Quo enim die, ſeu mas, ſeu fæmina nata, condebant vinum novum, ut cum prole creſceret, & die natali inde tantum hauriretur.

9. *Cæcuba non ſolos, &c.*] Non orbis tantum, ſed & iis qui liberos habent liceat genialiter vivere & cæcubi culullos exhaurire.

Epitaphium Glauciæ. XXVIII.

LIbertus Melioris ille notus,
Tota qui cecidit dolente Roma,

Cari

1. *Libertus.*] Lege epicedion Glauciæ Melioris lib. 2. ſylv. Statii. quod huic concinit ac facem præfert. *Melioris.*] Mel. Attedii.

3. Bre-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Cari deliciæ breves patroni,
Hoc ſub marmore Glaucias humatus
Juncto Flaminiæ jacet ſepulchro:
Caſtus moribus, innocens pudore,
Velox ingenio, decore felix.
Bis ſenis modo meſſibus peractis
Vix unum puer applicabat annum.
Qui fles talia, nil fleas viator.

3. *Breves.*] Puer enim extinctus. *Patroni.*] Melioris Attedii, qui Glauciam etiamnum infantem propter formam & ingenium manumiſerat. epigr. ſeq.

5. *Flaminiæ, &c.*] Viæ Flam. extra urbem, in qua tumuli frequentes.

6. *Innocens pudore.*] Al. *integer pudore.*

8. *Meßibus peractis.*] Alii, *menſibus.* vitioſiſſime. unde enim bimulo ingenium, mores caſti, pudor, &c. prædicta?

9. *Vix unum, &c.*] Prope erat tredecennis.

10. *Qui fles talia, &c.*] Qui Glauciæ fatum immaturum atque Melioris miſeram orbitatem defles, ſis precor felix, neque habeas ex tuo quod fleas. ut lib. 10. epigr. 61.

De eodem. XXIX.

NOn de plebe domus, nec avaræ verna cataſtæ,
Sed domini ſancto dignus amore puer:
Munera cum poſſet nondum ſentire patroni,
Glaucia libertus jam Melioris erat.
Moribus hoc formæque datum. quis blandior illo?
Aut quis Apollineo pulchrior ore fuit?
Immodicis brevis eſt ætas, & rara ſenectus.

1. *Non de plebe, &c.*] Non pars Niliacæ plebis aut Alexandrinæ, non è familia plebeja. *vel*, non è grege atque turba domeſticorum ſervorum. ſic l. 8 epigr. 51. *Avaræ.*] Avarorum mangonum quibus hinc quæſtus. *Verna, &c.*] Nec es verna venalitius, ita natus domi, ut venum in cataſta cum reliquis ſervis exponerere: ſed ita natus, ut meritò à Meliore amarêre. Statius:

Non te barbaricæ verſabat turba cataſtæ.

Epigr. 42. lib. 1. verſ. 1. *Cataſtæ.*] Pegmatis lignei, quo venales exponebantur ſervi. à καθιστάναι. Vel ut Raderus exponit: Eſt machina lignea longaque, compedis forma, ſervis credo venalitiis injecta: unde dicti ipſi ſervi *cataſti.*

3. *Munera, &c.*] Infans enim manumiſſus eſt. Vide & epigr. præced. verſ. 3.

6. *Apollineo, &c.*] Formoſo, inſtar Apollinis.

7. *Immodicis brevis eſt, &c.*] Pulcherrima quæque brevis ævi ſunt. præcox indoles immaturi plerunque fati. τὰ γὰρ περισσὰ σώματα πίπτειν βαρείαις πρὸς θεῶν δυσπραξίαις, ἔφασκ᾽ ὁ μάντις. Calchas ſcilicet referente

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Quidquid ames, cupias non placuiſſe nimis.

nuncio Sophocleo in Ajace *μεγαστεροφ.* ex opinione impiâ, Deos invidere eximiæ & enormiori gloriæ. hinc & faſcini adhibiti, ſputum, ſalivæ aliæque res turpiculæ, quibus gloriam temperari, arcerique invidiam credebant. *Immodicis brevis eſt.*] Hæc fuit antiquorum ſententia, immodicis & humanam ſortem quacunque in re ſuperantibus hominibus invidere Deos; & inde fieri, ne inter nos diurnent. Quare dicebat Cato Cenſorius: *ſenilem juventam præmaturæ mortis eſſe ſignum.* Plin. lib. 7. cap. 51. Optabant igitur ne quid nimis placeret, ut præcipit hic Martialis: & nimiam laudationem nocere exiſtimabant. Quidam enim prodiderunt eſſe homines nimia laudatione effaſcinantes, vide A. Gell lib. 9. cap. 4. Et hic propriè *faſcinum.* Unde *Præfiſcine* dixerunt, ad avertendum faſcinum. Notus hic Virgilii locus:

—— Bacchare frontem
Cingite, ne vati noceat mala lingua futuro.

Nota *mala lingua:* nam *faſcinum* à fando, inquit Feſtus. At Cloatius Verrius quaſi *βάσκανον* dictum autumat, & commode ſane & condecenter, ait Gell. lib. 6. cap. 12. Cæterum tota illa opinio ex eo fluxit, quod opinabantur Deos invidere *enormiori gloriæ*, ut loquitur Tertullianus. Impia ſententia. Invidiam autem iſtam ita metuebant, ut eam quocunque modo placare conarentur; & idcirco res turpiculas puerorum collo appendebant, bonæ ſcævæ cauſſa, ut notat Varro in libris de Ling. Lat. Quo ſanè videtur alluſiſſe Plautus in Milite.

Enim jam dudum geſtio, mœcho, hoc abdomen abdimere,
Vt faciam quaſi puero in collo pendeant crepundia.

Et in ſuis ædibus hæc προβασκάνια (Mutonia appellat γλωσσογράφον) habebant. Plutarch. & Pollux. *Heraldus.*

8. *Non placuiſſe nimis.*] Ne cito pereat, teque jactura cruciet.

In Pætum. XXX.

Sex ſeſtertia ſi ſtatim dediſſes,
Cum dixti mihi; ſume, tolle, dono:
Deberem tibi, Pæte, pro ducentis.
At nunc cum dederis diu moratus,
Poſt ſeptem puto, vel novem Kalendas:
Vis dicam tibi veriora veris?
Sex ſeſtertia, Pæte, perdidiſti.

1. *Sex ſeſtertia.*] Senſus eſt: Si mihi tantum donaſſes ſex ſeſtertia, quum pollicitus es, deberem tibi tantas gratias, quantas ſolverem, ſi donaſſes ducenta Nunc quia ſerò admodum & vix tandem, quod promiſiſti largitus es, amiſiſti omnem gratiam: qui enim citò dat, bis dat.

3. *Deberem tibi.*] Gratiam aut fœnus pro ducentis ſeſtertiis, id eſt, pro ducentis millibus ſeſtertiûm. *Rad. Pro ducentis.*] Ac ſi donaſſes mihi ducenta ſeſtertia. nam quod exponunt, *ſex ratione fœnoris ducentorum*, non placet.

5. *Kalendas.*] Menſes.

7. *Perdidiſti.*] *Bis dat, qui cito dat, minimi gratia tarda preti eſt.* Alciat. embl. 162. vide epigr. 20. ſupra.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Charidemum. XXXI.

UXorem, Charideme, tuam ſcis ipſe, ſiniſque
A medico futui. vis ſine febre mori.

2. *Vis ſine febre mori.*] Valetudinis forte gratia vigilanti ſtertis naſo, & medicum palpas hac, hoc volui dicere munere.

De morte Othonis. XXXII.

CUm dubitaret adhuc belli civilis Enyo,
Forſitan & poſſet vincere mollis Otho:
Damnavit multo ſtaturum ſanguine Martem,
Et fodit certâ pectora nuda manu.
5 *Sit Cato, dum vivit, ſanè vel Cæſare major:*
Dum moritur, numquid major Othone fuit?

1. *Cum dubitaret.*] Cum adhuc ancipiti, dubioque Marte, Otho cum Vitellio pugnaret. *Enyo.*] Bellona, furor bellicus. epig 24. lib. ſpect. verſ. 3.

2. *Poſſet vincere.*] Neque enim ſe Galbæ oppoſuiſſet, niſi ſperaſſet ſine bello civili rem geri potuiſſe; atque ubi jam à Vitellianis ad Bedriacum fraude ſuperato, ſatis ſupereſſet ſpei, integræque ferè copiæ, ſupervenientibus & aliis; odio tamen civilium armorum, & ne periret populus, ſe pugione transfodit. Sueton. Dio. & Tacit. 2. Hiſt. *Mollis Otho.*] De mollitie ejus, Sueton. cap. 12. & Juven. Sat. 2. verſ. 102.

3. *Damnavit, &c.*] Civilia bella exoſum Othonem, etiam privatum adhuc, refert Sueton. cap. 10. Sed pulcherrimè apud Dionem loquitur Otho, quum inquit: *Multo melius eſt, multoque juſtius unum pro multis, quam pro uno multos interire. Ego quidem Mutius, eſſe malim, aut Curtius; quam Marius, quam Sylla, &c. Staturum, &c.*] Alii, *laturum jam*: alii, *ſaturatum*: ego *ſtaturum* probo, ut verſ. 2. *Stare* enim pro *conſtare*, dixit lib. 3. epigramm. 74. verſ. 8.

5. *Vel Cæſare major.*] Quo vel victore majorem ſe & meliorem affirmavit Cato.

6. *Major Othone fuit?*] Minor certe. Cato enim rebus fractis & deſperatis, Otho ſalvis jam & integris: ille tædio, hic odio belli civilis ſe interfecit. vitam mollem forti morte cohoneſtavit. *alii* (inquit Tacitus) *diutius imperium tenuerunt, nemo tam fortiter reliquit.*

In Sabellum. XXXIII.

NIl miſerabilius, Matho, pædicone Sabello
Vidiſti, quo nil lætius ante fuit.
Furta, fugæ, mortes ſervorum, incendia, luctus
Affligunt hominem. tam miſer, & futuit.

Ad

4. *Tam miſer, &c.*] Et miſeria miſeriarum hæc eſt, quod amiſſis fuga & morte pueris, detruſus eſt ad mulieres. *Scopticè.* Turneb. lib. 26. cap. 27.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Diadumenum. XXXIV.

BAſia da nobis, Diadumene, preſſa. quot, inquis?
Oceani fluctus me numerare jubes.
Et maris Ægæi ſparſas per littora conchas,
Et quæ Cecropio monte vagantur apes:
Quæque ſonant pleno voceſque, manuſque theatro,
Cum populus ſubiti Cæſaris ora videt.
Nolo quot arguto dedit exorata Catullo
Lesbia: pauca cupit, qui numerare poteſt.

1. *Baſia, &c.*] Vide epigr. 64. lib. 3. & epigr. 47. lib. 5.

4. *Cecropio monte, &c.*] Hymetto monte prope Athenas Cecropi regnatas: Thymo, apibus & melle celebri.

5. *Voceſque, manuſque theatro.*] Plauſu enim & fauſtis acclamationibus excipiebantur in ſpectaculis Imperatores. Et his acclamationibus Imperatori felicitatem comprecabantur, Nota τὸ Ῥωμαίοις συνήθες εὐτυχίαν ἐπιβοωμένων. Nam vox erat *feliciter.* Aliis etiam blanditiis onerabantur. Vide Tertull. lib. de ſpectaculis. cap. 25.

6. *Cum populus, &c.*] Ubi plauſu & fauſtis acclamationibus excipitur in ſpectaculis Cæſar.

7. *Quot arguto dedit, &c.*] *Mille, deinde centum, Dein mille altera. dein ſecunda centum, &c.* Catull. epigr. 5. ad Lesbiam.

8. *Pauca cupit, &c.*] *Pauperis eſt numerare pecus.* & Horat. *numerabilis, utpote paucus*, epigramm. ad Piſones.

Ad Cæcilianum. XXXV.

SEptem clepſydras magnâ tibi voce petenti
Arbiter invitus, Cæciliane, dedit.

At

In moleſtum cauſſidicum, quem inter dicendum bibentem, ut vires revocaret, horaſque orando expleret, poëta monet, ut ſi velit bibere, exhauriat aquam clepſydræ; id eſt, ut citò finiat orationem, qua occidebat auditores. *Rad.*

1. *Clepſydras.*] Horologia aquaria, phialas è vitro, cupro, argento, &c. è κλέπτω & ὕδωρ. per quæ guttatim defluit aqua ad temporum ſpatia dimetienda priſcis in uſu, ut hodie horologia arenaria. *houre-glaſſes.* clepſydra autem tertiam fere horæ partem continebat. vide Plin lib. 2. epiſt. 11. & epigr. 2. lib. 6. & Budæum in Pandect. pag. 371. Lucianus in Ἁλιεῦσι ſimpliciter ὕδωρ pro clepſydra ponit. Dabantur clepſydræ à judicibus, ut hinc etiam manifeſtum eſt, & plures defendenti quam accuſanti. vide Plin. epiſt. 9. lib. 4. unde fiebat, ut aliquando Oratores elaboratas ſuas orationes, & multarum noctium pretio æſtimatas, totas recitare non poſſent. M. Antoninus Imperator & Philoſophus, clepſydras Oratoribus liberaliter dedit. Cæterum unaquæque clepſydra effluebat, ut opinor, ſpatio tertiæ partis unius horæ. vide Plin. lib. 11. Epiſt. 11. *Her.*
Magnâ tibi voce petenti.] Tanquam gratum tibi faceret judex longum dicendi ſpatium concedendo.

2. *Arbiter.*] Judex.

3. Te-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

At tu multa diu dicis : vitreiſque tepentem
Ampullis potas ſemiſupinus aquam.
Ut tandem ſaties vocemque ſitimque ; rogamus
Jam de clepſydra, Cæciliane, bibas.

3. *Tepentem.*] Morâ egelidam. an à ſole vel igne calidam? quam ſupino ore bibis ad vocem & vires reficiendas, ſimulque ut tempus protrahas. bibendi autem inter agendum morem hunc à ſuo oratore procul abeſſe vult Fabius lib. 11 cap. ult.

4. *Semiſupinus.*] Exprimit geſtum bibentis, & ampullam exhaurientis, quum caput ſupinant, ut ii, qui amphoras totas ſiccant. *Rad.*

5. *Ut tandem ſaties, &c.*] Ut exhauſta tandem clepſydra finias, tuæque voci ac noſtris auribus parcas. Vide Turneb. lib. 25. cap. 27.

Ad Papilum. XXXVI.

Mentula tam magna eſt, tantus tibi, Papile, naſus :
Ut poſſis, quoties arrigis, olfacere.

Tricubitales & ad omne miniſterium inſtrumentales naſos emungunt aliquanto honeſtius epigrammatiſtæ Græci. Antholog. lib. 2. cap. 23.

In Carinum. XXXVII.

Secti podicis uſque ad umbilicum
Nullas relliquias habet Carinus.
Et prurit tamen uſque ad umbilicum :
O quantâ ſcabie miſer laborat !
Culum non habet, eſt tamen cinædus.

3. *Prurit tamen, &c.*] Catamito tamen diffiſſo & inutili ſævit circa jecur ulceroſum prurigo turpitudinis.

De filio Reguli. XXXVIII.

Adſpicis ut parvus, nec adhuc trieteride plenâ
Regulus auditum laudet & ipſe patrem?
Maternoſque ſinus viſo genitore relinquat,
Et

Laudat filium Reguli oratoris, fauſtaque eidem ominatur, quod tamen votum inane fuit.

1. *Parvus.*] Filiolus Reguli. de quo vide Plin. epiſt. 2. lib. 4. *Nec adhuc trieteride plenâ.*] Nondum trimulus. ἀπὸ τοῦ τριέτους trieteris, ſpatium 3. annorum & feſtum Baccho ſacrum, propter expeditionem ad Indos triennio exactam.

3. *Maternoſque ſinus.*] Avidus ſc. patris audiendi, negligit matrem ; velut jam tum ætatem ingenio præcurrens, nucibus relictis, majora ſpectaret.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Et patrias laudes ſentiat eſſe ſuas?
Jam clamor, centumque viri, denſumque coronæ
Vulgus, & infanti Julia tecta placent.
Acris equi ſoboles magno ſic pulvere gaudet;
Sic vitulus molli prœlia fronte cupit.
Dî ſervate, precor, matri ſua vota, patrique:
Audiat ut natum Regulus, illa duos.

4. *Suas.*] In ſe derivari: vel hæredem non bonorum, ſed laudum etiam & virtutum. *Rad.*

5. *Centumque, &c.*] Cauſæ actæ coram Centum viris. qui tamen erant 105. cum ex 35. tribuum ſingulis terni eligerentur ad judicandum de hæreditatibus. vide Tacit. Dialog. de Oratorib. & Plin. epiſt. 14. lib. 2. & mox verſ. 5. vide & epigramma 62. lib. 7. verſ. 5. *Coronâ.*] Tribunalia circumſtante.

6. *Julia tecta.*] Julia Baſilica, Julii Cæſ. templum in foro, in quo cogebantur C. virorum quatuor concilia ad cauſſas de teſtamentis audiendas. vide Plin. epiſt. 21. lib. 5. & lib. 6. epiſt. 33. vide & Jani Parrhaſii epiſt. 57. *Placent.*] Reguli filio placent actiones apud Centum viros; quaſi & ipſe jam cuperet inſiſtere veſtigia patris.

7. *Acris equi, &c.*] Alludit ad Horat.

Fortes creantur fortibus:
Eſt in juvencis, eſt in equis patrum virtus, &c.

8. *Molli fronte.*] Ἀκέρως, nondum cornutus.

10. *Natum.*] Filium, paternæ eloquentiæ æmulum. *Duos.*] Maritum & filium. Irritum autem hoc fecerunt Parcæ votum. vide 2. epiſt. 4. Plin.

In Cinnam. XXXIX.

Pater ex Marullâ, Cinna, factus es ſeptem,
Non liberorum: namque nec tuus quiſquam,
Nec eſt amici, filiuſve vicini:
Sed in grabatis tegetibuſque concepti
Materna produnt capitibus ſuis furta.

Adulteria uxoris Marullæ, jocando commemorat Cinnæ: nam Cinna habebatur pater ſeptem liberorum, quum nullum procreaſſet: ſimul ſordes adulteriorum accuſat, quod mulier ſectetur, moriones, piſtores, ſervos, &c.

4. *Sed in grabatis, &c.*] Sed à ſervis tibi geniti, vel in grabatis quæ humiliorum ſervorum lecti ſunt: vel ſuper tegetibus, quas lupæ, ut & ſervi, pro lectis habent. Juv. Sat. 6. verſ. 118.

—— *Dormire virum cum ſenſerat uxor,*
Auſa Palatino tegetem præferre cubili, &c.

Sed nonne alluſit poëta eruditiſſimus ad dictum Diogenis canis, qui περὶ παιδὸς πεπορνευκότος ἐρωτηθεὶς πόθεν εἴη, τεγεάτης, ἔφη. Nempe τεγεάτης ibi à τέγος, quod & τέγεος; quo verbo *lupanar* aliquando ſignificari alibi oſtendimus. *Herald.*

5. *Furta.*] Adulteria.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Hic qui retorto crine Maurus incedit,
Sobolem fatetur eſſe ſe coci Santræ.
At ille ſimâ nare, turgidis labris,
Ipſa eſt imago Pannici palæſtritæ.
Piſtoris eſſe tertium, quis ignorat,
Quicunque lippum novit & videt Damam?
Quartus cinæda fronte, candido vultu,
Ex concubino natus eſt tibi Lygdo:
Præcide ſi vis filium, nefas non eſt.
Hunc vero acuto capite, & auribus longis,
Quæ ſic moventur ut ſolent aſellorum,
Quis morionis filium neget Cyrrhæ?
Duæ ſorores; illa nigra, & hæc rufa,
Croti choraulæ, villicique ſunt Carpi.
Jamque hybridarum grex tibi foret plenus,
Si ſpado Coreſus, Dindymuſque non eſſet.

Ad

6. *Retorto crine.*] Nam Æthiopes & & Mauri οὐλότριχες. Vide Ariſt. lib. 5. de Generat. Anim. cap. 3. Martial. in Amphith.

Atque aliter tortis crinibus Æthiopes. Tales propriè qui prope Nilum habitabant: quod obſervat Diod. Siculus lib. III. *Maurus incedit.*] Maurum referens. vide epigramma 3. lib. ſpect. verſ. 7. Ariſtot. lib 5. generat. anim. cap. 3.

7. *Coci Santræ.*] Al. *Cogiſantræ.* ſervi ſcil. Mauri.

9. *Palæſtritæ.*] Qui familiam ad palæſtram ungit atque exercet. ep. 57. lib. 3. & 82.

11. *Lippum, &c.*] Piſtorem ab igne lippum.

12. *Cinæda.*] Impudica.

13. *Concubino.*] Catamito tuo.

14. *Præcide.*] Alii, *Percide.* Epig. 72. lib. 2. *Nefas non eſt.*] Eſt enim concubini tui filius.

16. *Quæ ſic moventur, &c.*] Rarum hoc: nam verè ſcribit Ariſt. lib. I. de hiſt. Animal. cap. XI. Hominem ſolum eſſe auribus immotis inter animalia: verum accidere aliquando, ut violata pæne naturæ lege, quibuſdam aures moveantur. *Herald.* *Vt ſolent aſellorum.*] Hos ut plurimum ſtolidos ac fatuos eſſe tradunt Phyſiognomici; ita ut hunc tanquam morionis filium ſubſannet Martialis.

19. *Choraulæ.*] Epig. 57 lib. 5. verſ. 9.

20. *Hybridarum.*] Servi liberorum, ingenua matre & ſervis hominibus natorum, quos epigr. 85. lib. I. appellavit *equites vernas.* Proba itaque videtur lectio quam præfert MS. Bodlejanus: *Iam Vernularum grex.* Hybrida eſt fœtus ex imparibus parentibus: ut canis ex venatico & gregario. *a mungrell.* vide epigr. 22. lib. 8. *Grex plenus.*] Ut muſarum è numero novenario, qui Pythagoreis numerus perfectiſſimus, nempe ab impari unitate primo quadratus, tribuſque conſtans ternariis.

21. *Spado Coreſus, &c.*] Qui teſtibus evulſis ad impraegnandum impotens eſt, coit tamen. J. C. Scalig. Exercit. 275.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Lycorim. XL.

FOEmina præferri potuit tibi nulla, Lycori:
Præferri Glyceræ fœmina nulla poteſt.
Hæc erit hoc, quod tu: tu non potes eſſe, quod hæc eſt.
Tempora quid faciunt! hanc volo, te volui.

1. *Tibi nulla, Lycori.*] Quondam juveni.
2. *Glyceræ fœmina, &c.*] Jam in flore ipſo.
3. *Hæc erit, &c.*] Gl. erit anus. ut Lycoris, vivat modo. *Tu non potes, &c.*] Tu Ly. non potes eſſe puella ut Glycera.

In raucum Poëtam. XLI.

QUi recitat land fauces & colla revinctus,
Hic ſe poſſe loqui, poſſe tacere negat.

Ravi laborans poëta quiſpiam, focale ad fauces & guttur ſervandum adhibebat. Martialis abſurdum ejus factum à contrariis & pugnantibus notat. Tu, quia fauces obligas, oſtendis te raucum eſſe, non poſſe loqui; idem tamen quum raucus aſcendis & recitas, negas te poſſe tacere. Nec tacere ergò, nec loqui noſti. De more verò fauces obligandi, vide ep. 142. l. 14. *Rad.*

1. *Qui recitat.*] Vide epigr. 41. l. 4. *Et colla revinctus.*] MS. noſter, *Et tempora vincta:* & mox, *poſſe tacere.* quod vulg. *noſſe.*
2. *Hic ſe poſſe loqui, &c.*] Alludere videtur ad illud Epicharmi, Οὐ λέγειν δεινὸς, ἀλλὰ σιγᾶν ἀδύνατος. Citat A. Gell. lib. 1. cap. 15.

De Etruſci thermis, ad Oppianum. XLII.

ETruſci niſi thermulis lavaris,
Illotus morieris, Oppiane.
Nullæ ſic tibi blandientur undæ:
Nec fontes Aponi rudes puellis,

Non

A morbo Oppiani ſumit occaſionem laudandarum Etruſci thermarum, quas lib. 1. Silvarum Papinius eleganter deſcribit: Romæ erant in ipſa urbe. Oppianum autem poëtam ſua opinione, non Poëtam Martialis judicio, in his thermis luem morbi abſterſurum dicit, aut illotum moriturum. Oppianus enim, ut lib. 7. leges, pallidus affectabat poëſin, eo ſolum nomine quod palleret: pallent enim ob ſtudium boni poëtæ. Sed Oppianus naturæ vitio laborabat, non alio.

1. *Etruſci, &c.*] Claudii Etruſci balneis. *Lavaris.*] Alii *laveris.*
2. *Illotus, &c.*] Neque enim aliæ thermæ labes tuas & malum colorem (epigr. 3. lib. 7.) eluere valent. vel ludit in homonymia τοῦ *illotus*, ut opponatur *lauto*, id eſt, ſordidus liberali. Mortui verò lavabantur aqua calida, unde joci occaſio. Herald.
4. *Aponi.*] Patavio vicini, quem celebrat Claudianus epigr. 3. & Caſſiod. lib. 2. Var. 39. *Rudes puellis.*] Intacti puellis. ſcribit enim Theodoricus rex eſſe in aquis Aponi ſtupendam quandam continentiæ diſciplinam: nam in undam qua viri reficiuntur ſi mulier deſcendat, incenditur, & calore exuritur. vide

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Non mollis Sinueſſa, fervidique
Fluctus Paſſeris, aut ſuperbus Anxur,
Non Phœbi vada, principeſque Bajæ.
Nuſquam tam nitidum micat ſerenum:
Lux ipſa eſt ibi longior, dieſque
Nullo tardius à loco recedit.
Illic Taygeti virent metalla,
Et certant vario decore ſaxa,
Quæ Phryx, & Libys altius cecîdit.
Siccos pinguis Onyx anhelat æſtus,
Et flamma tenui calent Ophitæ.
Ritus ſi placeant tibi Laconum,
Contentus potes arido vapore,
Cruda Virgine Martiave mergi;

Quæ

vide Caſſiodor. epigr. 39. lib. 2. & Cluver. Ital. lib. 1. cap. 18. vel ad verecundiam forte Patavinarum reſpexit. vide lib. 11. epigr. 17. & Plin. epiſt. 14. lib. 1.

5. *Mollis, &c.*] Mollitie cœli & ſalubritate aquarum laudata Sinueſſa Campaniæ urbs. Tacit. Annal. 12. vide epigr. 8. lib. 11. verſ. 10.

6. *Paſſeris.*] Loci Campaniæ ad inferum mare. *Superbus Anxur.*] *Impoſitus ſaxis latè candentibus Anxur.* Horat. Satyr. 5. lib. 1. & epigr. 1. lib. 5.

7. *Phœbi vada.*] *Aquæ Apollinares,* calidæ & nobiles, olim *Cæretanæ aquæ* ſeu *Cærites.* juxta Cære opp. Etruriæ. Cluv. Ital. lib. 2. cap. 2. *Principeſque Bajæ.*] Nobiliſſimæ aquæ Bajanæ.

8. *Micat.*] Al. *vacat.*

11. *Taygeti metalla.*] Marmor viride ex Taygeto monte Laconiæ. Catachreſis, *metalla*, pro lapide.

12. *Certant.*] Marmor Sinadicum è Phrygia purpurei coloris certat marmori Nomadico è Libya flavo. *Vario decore.*] Colorum varietate certant marmora.

13. *Altius cecîdit.*] E terra, è lapicidina. vel propter moles marmorum majores.

14. *Onyx anhelat æſtus.*] Onychium marmor (de quo Plin. lib. 36. cap. 7.) æſtu ſicco anhelat, ſudat tamen. Senſus eſt, ut vult, Raderus: Onyx pinguis ſeu ſudans, anhelat æſtus ſiccos, id eſt, ſolem; perinde ac ſi hominis more æſtu balnearum laboret? nec aliud dicit, quam in thermis Etruſci, etiam inter alia marmora reperiri Onychem.

15. *Flamma tenui.*] Vapore temperato. *Ophitæ.*] Marmor maculis diſtinctum inſtar ſerpentis. ab ὄφις.

16. *Ritus ſi placeant, &c.*] Sudare ſicca cella, frigida lavare, &c. ut ſeq. vide Mercurial. cap. 10. lib. 1. & Plin. epiſt. 17. lib. 2. & lib. 6. epiſt 5.

18. *Cruda.*] Frigida, gelida. Nam à ſudatione, frigida ſe mergebant Lacones, quibus calida omnino erat interdicta, frigida quotidiana. Vide Plutarch. lib. de Inſtitut. Laconicis. Tum porrò aquam frigidam vocant *crudam Virginem*, nam *Aqua Virgo* nomen aquæ Romæ nobiliſſ. ut & aqua Martia. *Virgine.*] Epigr. 21. lib. 5. verſ. 9. *Martiave mergi.*] Aqua, quæ olim Anceja, ab Anco Martio rege, poſtea à

 Q. Mar-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Quæ tam candida, tam ſerena lucet,
Ut nullas ibi ſuſpiceris undas,
Et credas vacuam nitere Lygdon.
Non attendis, & aure me ſupina,
Jam dudum quaſi negligenter audis.
Illotus morieris, Oppiane.

Q. Martio prætore in urbem invecta & inſtaurata.

21. *Lygdon.*] Marmor candidiſſimum ex Lygdo in Tauro monte.

22. *Aure ſupina.*] Contrà, Aure prona. Sic Tacit. *Obtrectatio & livor pronis auribus accipiuntur.* Quaſi dicat. Tu Oppiane, mihi non auſcultans, ſalutaria monenti, morieris illotus. Nam ſi te non capiunt thermæ Etruſci, nullæ capient: tam ſalubres enim ſunt, ut illæ ſolæ, vel nullæ te curare poſſint. *Rad.* vide epigr. 78. lib. 5. verſ. 2.

24. *Illotus, &c.*] Supra verſ. 2.

Ad Caſtricum. XLIII.

DUm tibi felices indulgent, Caſtrice, Bajæ:
Canaque ſulphureis nympha natatur aquis:
Me Nomentani confirmant otia ruris,
Et caſa jugeribus non oneroſa ſuis.
Hîc mihi Bajani Soles, molliſque Lucrinus;
Hîc veſtræ mihi ſunt, Caſtrice, divitiæ.
Quondam laudatas quocunque libebat ad undas
Currere, nec longas pertimuiſſe vias.
Nunc urbi vicina juvant, facileſque receſſus,
Et ſatis eſt, pigro ſi licet eſſe mihi.

In

Caſtricus Baias petiverat: Martialis, ait, ſibi Baiarum loco eſſe ſuam villam Nomentanam, dum ſe penitus à morbo recreet: ægrum enim fuiſſe, è verbo (*confirmant*) intelligas. *Raderus.*

1. *Felices, &c.*] Nobiles aquis, amœnæ, ſalubres.

2. *Canaque, &c.*] Quia ſulphurea: vel ob reverentiam numinis aquarum.

3. *Nomentani otia ruris.*] Seceſſus in Nomentanam villam meam. de qua, epigr. 38. lib. 2. *Confirmant.*] A morbo recreant.

4. *Caſa jugeribus, &c.*] Villa non ultra modum & rationem agri exædificata.

5. *Hîc mihi, &c.*] Non ultra Nomentanum agrum quæro balnea & delicias (legerim itaque *deliciæ* pro *divitiæ* in ſeq: verſu) quas olim Bajis & in lacu Lucrino quærere ſolebam.

6. *Veſtræ.*] Al. *noſtræ.*

7. *Laudatas, &c.*] Bajas. Lucrinum lacum, Tiburtinam, Martia, &c. epigramm. 60. lib. 4.

9. *Nunc urbi vicina juvant.*] Me ætate provectiorem, invalidum, & pigrum juvant vicina. *Facileſque receſſus.*] Suburbani, & quaſi ad manum.

2. *Salt.*]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Calliodorum. XLIV.

FEſtive credis te, Calliodore, jocari;
Te ſolum multo permaduiſſe ſale.
Omnibus adrides, dicteria dicis in omnes;
Sic te convivam poſſe placere putas.
At ſi ego non belle, ſed vere dixero quiddam:
Nemo propinabit, Calliodore, tibi.

2. *Sale.*] Leporum, jocorum.

4. *Sic te convivam, &c.*] Et dicteriis inſtructus tanquam facetus ſcurra menſas alienas petis.

5. *At ſi ego, &c.*] At ſi ego non falſe, ſed vere dixero te eſſe impuri oris φοινικίζοντα, nemo te ad poculum ſuum invitabit, vide epigr. 15. lib. 2.

In nuptias Lygdi & Lectoriæ. XLV.

LUſiſtis, ſatis eſt; laſcivi nubite cunni:
Permiſſa eſt vobis non niſi caſta Venus.
Hæc eſt caſta Venus? nubit Lectoria Lygdo:
Turpior uxor erit, quam modo mœcha fuit.

1. *Luſiſtis, &c.*] Concubine, & mœcha.

2. *Permiſſa, &c.*] *Verba hæc edicti legis Iuliæ.* ſupra epigr. 7. verſ. 1.

3. *Lectoria.*] Mœcha. Alii, *Lætoria.*

Lygdo.] Concubino. epigr. 39. ſupra verſ. 7.

4. *Turpior, &c.*] Nubendo enim fateris tuum cum catamito adulterium. vide epigr. 22. ſupra.

Ad Catianum. XLVI.

VApulat aſſiduo Veneti quadriga flagello,
Nec currit: magnam rem, Catiane, facit.

Ad

Ex quatuor aurigarum factionibus Veneta Domitiano erat inviſa. Aurigæ itaque Venetæ factionis inſultat Poëta. Ironice collaudans eum quod aſſiduo conamine moliretur, nec tamen metam contingeret victor. Lucillius lib. 2. Antholog. cap. 23. pigrum cujuſdam equum comparat Durateo illi Trojano.

1. *Veneti.*] Aurigatoris, ſeu aurigæ qui in Circo flectebat metas.

2. *Magnam rem facit.*] Εἰρωνικῶς. Nempe, qui cum tantopere vapulet, non currat tamen.

Occa-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad * Janthida nympham. XLVII.

Nympha, mei Stellæ quæ fonte domeſtica puro
Laberis, & domini gemmea tecta ſubis:
Sive Numæ conjux Triviæ te miſit ab antro;
Sive Camœnarum de grege nona venis:
Exſolvit votis hac ſe tibi virgine porca
Marcus, furtivam quod bibit æger aquam.
Tu contenta meo jam crimine, gaudia fontis
Da ſecura tui: ſit mihi ſana ſitis.

Occaſionem captat laudandi fontis Stellæ. Æger poëta furtim hauſerat aquam ex fonte Stellæ, quæ ut ſibi non noceret, vovit Hiantidi porcam. Hic ſe votum ait ſolvere, porroque rogat, ut ſecurus fontem illum Hiantidos bibat. Hiantida enim vocat aquam ab uxore Stellæ. *Rad.*

* Ita nympham aquæ vocat ab uxore Stellæ. epigr. 21. ſupra verſ. 1. & 2.

1. *Nympha.*] Numen fontis, Lympha, aqua. *Mei.*] Al. *meo.* *Domeſtica.*] Intra parietes.

2. *Domini.*] Stellæ. *Gemmea tecta ſubis.*] E vario marmore nitentia, ac ſi gemmea forent.

3. *Sive Numæ conjux.*] Sive è ſpecu Nymphæ Egeriæ conjugis Numæ in valle Dianæ Aricinæ, ſive ex fonte Muſarum, quibus amica Egeria, vel (ut quidam volunt) una è Muſis. Ovid. 3. Faſt. *Triviæ, &c.*] Alii leg. *Trivia te miſit ab Anna.* & intelligunt Dianam Ariciæ cultam ab Anna Perranna. vide epigr. 64. lib. 4. verſ. 11. de Trivia vide epigr. 65. lib. 9. Jan. Rutgerſius legi vult *Tyria te miſit ab Anna*, quæ Didonis Tyriæ ſoror.

5. *Tibi virgine, &c.*] Nymphæ quam clam hauſerat, furti piaculum, porcam immolat Martialis, ut hœdum Blanduſiæ fonti Horatius, ode 13. lib. 3.

6. *Furtivam, &c.*] Cur furtivam maluit quam ab amico donatam? an ex ſuperſtitione? an quia dulcior aqua furtiva?

7. *Gaudia fontis.*] Uſum aquæ furtivæ non inſalubrem.

In Pomponium. XLVIII.

Quod tam grande ſophos clamat tibi turba togata;
Non tu, Pomponi; cœna diſerta tua eſt.

De

1. *Sophos clamat tibi.*] Ep. 4. lib. 1. *Turba togata.*] Laudicœnæ & σοφοκλεῖς qui in recitationibus ſolent ἐπισημήνασθαι Ὀρθῶς, Σοφῶς, &c. Theophraſt. Charact. περὶ κολακείας.

2. *Cœna diſerta tua eſt.*] Suffragia hæc & acclamationes à blandientibus, & cœna vel trita veſte corruptis, exagitat Horat. ſub fine epiſtolæ ad Piſones. & Perſ. Sat. 1. verſ. 54. & Plinius, quem vide de hujus rei origine, modo, fœditate, epiſt. 14. lib. 1.

1. *Non*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De ſe Priapus. XLIX.

NOn ſum de fragili dolatus ulmo,
Nec quæ ſtat rigidâ ſupina venâ,
De ligno mihi quolibet columna eſt,
Sed vivâ generata de cupreſſo:
Quæ nec ſecula centies peracta,
Nec longæ cariem timet ſenectæ.
Hanc, tu quiſquis es, ô malus, timeto:
Nam ſi vel minimos manu rapaci
Hoc de palmite læſeris racemos:
Naſcetur, licet hoc velis negare,
Inſerta tibi ficus à cupreſſo.

1. *Non ſum, &c.*] Ex perſona Priapi hortorum cuſtodis. epigr. 36. lib. 1. verſ. 15. & lib. 3. ep. 57. & ep. 16, ſupra.

2. *Vena.*] Σάθη.

4. *Vivâ, &c.*] Vitalitatis cupreſſi rationem addit duobus verſ. ſeq. vide epigr. 73. infra.

7. *Malus.*] Fur.

10. *Naſcetur, &c.*] Tibi ficoſo inſeretur vena mea cupreſſea. epigr. 16. ſupra.

De Theleſino. L.

CUm coleret puros pauper Theleſinus amicos,
Errabat gelidâ ſordidus in togulâ.
Obſcœnos poſtquam cœpit curare cinædos,
Argentum, menſas, prædia ſolus emit.
Vis fieri dives Bithynice? conſcius eſto.
Nil tibi, vel minimum, baſia pura dabunt.

Ad

1. *Puros.*] Caſtos, probos, pudicos, quorum baſia pura. *Amicos.*] Grut. *amores.* rectè.

3. *Curare.*] Colere, θεραπεύειν Grut. *ſervare*, id eſt, obſervare. Helleniſmus, θεραπεύειν. epigrammate 18. lib. XI.

Turba tamen non deeſt, ſterilem quæ curet amicum.

Plin. epiſt. 5. lib. 1. Nec me præterit eſſe Regulum δυσκαθαίρετον. *Eſt enim locuples, factioſus, curatur à multis, timetur à pluribus.* Colere hoc ſenſu commune. Sed non *ſervare* pro *colere*. Meliores ergò codices, (ut & Gronovius teſtatur) habent, *curare.*

5. *Conſcius eſto.*] Scelerum alienorum & impuritatis. Juvenalis Sat. 3. verſ. 49. *Quis nunc diligitur, niſi conſcius, &c.*

3. *Ira-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Lupercum. LI.

QUod convivaris ſine me tam ſæpe, Luperce;
Inveni, noceam qua ratione tibi.
Iraſcar licet uſque voces, mittaſque, rogeſque,
Quid facies? inquis. quid faciam? veniam.

3. *Iraſcar.*] Alii leg. *Iraſcor.*
4. *Veniam.*] Expectarat ex præcedentibus Lupercus dicturum Poëtam ſe vocatum non venturum. reſpondet autem ἀπροσδοκήτως ſe venturum. quod male urit avarum convivatorem.

Epitaphium Pantagathi tonſoris. LII.

HOc jacet in tumulo raptus puerilibus annis
Pantagathus, domini cura, dolorque ſui,
Vix tangente vagos ferro reſecare capillos
Doctus, & hirſutas excoluiſſe genas.
Sis licet inde ſibi Tellus placata, leviſque;
Artificis levior non potes eſſe manu.

Pantagathi pueri ſervi & tonſoris expediti & facilis, tumulus.
2. *Domini.*] Forte ipſius Martialis. *Cura, dolorque ſui.*] Amor & deliciæ dum viveret, dolor ex morte.
3. *Vix tangente, &c.*] Propter facilem & levem in tondendo radendoque manum, tu ſis illi levis ô terra. vide epigr. 35. lib. 5. verſ. 9. Alii leg. *Sis licet, ut debes, tellus, &c.* Recte.
6. *Artificis levior.*] Quamvis ô tellus Pantagatho ſis leviſſima, facilitatem tamen Pantagathi vincere non potes; nec potes tam levis eſſe pondere, quam levis & facilis illius manus fuit, quum tonderet. & hæc tonſorum propria laus, levi manu percurrere caput. *Rad.*

De Andragora. LIII.

LOtus nobiſcum eſt, hilaris cœnavit; & idem
Inventus mane eſt mortuus Andragoras.
Tam ſubitæ mortis cauſſam, Fauſtine, requiris?
In ſomnis medicum viderat Hermocratem.

De

4. *In ſomnis, &c.*] Pernicioſum mehercule medicum! cujus imago vel per ſomnium viſa, faceret ad mortem. Quid ipſe feciſſet arte ſua inerti? habes ejuſdem ingenii epigramma Græc. libro 2. capite 21. Ἑρμογένη τὸν ἰατρὸν, &c. Lucillii. & Nicharchi Οὔτ' ἔκλυσεν, &c.

4. *Tan-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De Sextiliano. LIV.

Tantos, & tantas ſi dicere Sextilianum,
Aule, vetes; junget vix tria verba miſer.
Quid ſibi vult? inquis. dicam, quid ſuſpicer eſſe;
Tantos, & tantas Sextilianus amat.

4. *Tantos, &c.*] Prægrandes draucos, eorumque caudas.

In Coracinum. LV.

Quod ſemper caſiaque, cinnamoque,
Et nido niger alitis ſuperbæ
Fragras plumbea Nicerotiana,
Rides nos, Coracine, nil olentes:
Malo, quam bene olere, nil olere.

In olentem & infamem, & nimiis notabilem delitiis eſt Epigramma. Quicunque enim hircum olet, variis pigmentis compeſcit vel gravem animam, vel corporis vitium; quibus odoribus haud eget nihil olens & purus. *Rad.*

1. *Caſiaque, cinnamoque.*] Synecdoch. pro quovis aromate. de caſia vide quæ adnotarim ad verſ 36. Sat. 6. Perſii.

2. *Nido niger.*] Unctus thure quod æquè ac cinnamomum & caſiam in nidum congerit Phœnix, atque inde diſcutitur. Plin. lib. 10. cap. 2. & lib. 12. cap. 19 refert, negatque Thus ergò intelligit, quod cinnamo adjunctum delicatis fragrantiam miniſtravit. Sidonius epiſt. 13. lib. 2. *Hinc ſuffita cinnamo ac thure cœnatio ſpargeret peregrinos naribus odores. Alitis ſuperbæ.*] Phœnicis, epigr. 7. lib. 5. verſ. 1.

3. *Fragras.*] *Flagras* leg. Salmaſius. *Plumbea Nicerotiana.*] Redoles Unguenta à Nicerote (epigr. 38. lib. 10. & epigr. 66. lib. 12.) aromatopolâ confecta, & in vaſis plumbeis cocta in umbra, ut docet. Plin. lib. 13. cap. 2. alii referunt ad ſagittas plumbeas, quibus cinnamomum ex Phœnicis nido decuſſum tradit Ariſtot. lib. 6. de Nat. Animalium. cap. 13, Papin. 2. ſylv. *Phariæque exempla volucri Cinnama.* Vide Turneb. Adverſ. lib. 26. cap. 27.

5. *Malo, &c.*] Vide epigramm. 12. lib. 2.

In Charidemum. LVI.

Quod tibi crura rigent ſetis, & pectora villis;
Verba putas famæ te, Charideme, dare.
Extirpa, mihi crede, pilos de corpore toto,

Teque

1. *Quod tibi crura, &c.*] Crura & pectus hiſpida ſetoſaque præ te ferendo, putas te contra iturum & decepturum famam quæ de tua mollitie increbuit.

3. *Extirpa, &c.*] Epigr. 29. lib. 2. verſ. 6.

5. *Dice-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Teque pilare tuas teſtificare nates.
Quæ ratio eſt? inquis. ſcis multos dicere multa.
Fac pædicari te, Charideme, putent.

5. *Dicere multa.*] Loqui varia de tua turpitudine. Πολλὰ ϗ παντοῖα dicunt Græci eleganter.

6. *Fac, &c.*] Hanc quaſi levioris criminis ſuſpicionem oppone illi graviori, quod te ſuſpicantur φοινικίζειν.

In Phœbum. LVII.

MEntiris fictos unguento, Phœbe, capillos,
Et tegitur pictis ſordida calva comis.
Tonſorem capiti non eſt adhibere neceſſum:
Radere te melius ſpongia, Phœbe, poteſt.

Phœbum canum & calvum, fictitios ſibi capillos comparantem irridet. Qui olim enim toto erant capite calvi, ſibi ſolebant unguento perfuſi velut fila capillorum imitari.

1. *Mentiris fictos, &c.*] Calvitiem diſſimulare vis unguento perfuſus, quod fila capillorum imitetur. vide Turneb. Adverſ. lib. 25. cap. 27. & epigr. 74. infra.

4. *Spongia, &c.*] Quæ pictos crines abſtergat.

Ad Aulum Pudentem. LVIII.

CErnere Parrhaſios dum te juvat, Aule, Triones
Cominus & Scythici ſidera pigra poli;
O quam pæne tibi Stygias ego raptus ad undas,
Elyſiæ vidi nubila fuſca plagæ!
Quamvis laſſa tuos quærebant lumina vultus,
Atque erat in gelido plurimus ore Pudens.
Si mihi lanificæ ducunt non pulla ſorores

Sta-

Aulo Pudenti in Sarmatico bello occupato, exponit morbum ſuum, quo ſe prope ait extinctum: ſed nunc revaleſcere, ſperareque mox futurum, ut ſalvus ipſe ſalvum ex militia venientem Pudentem, & primipilatu, hoc eſt, equeſtri honore affectum, ſalutet. *Rad.*

1. *Cernere Parrhaſios, &c.*] Dum tu centurionis ſtipendia mereris apud Getas in Sarmatia, quæ ad Septentrionem. de Parrhaſiis urſis. vide quæ ad epigr 11. lib. 4. verſ. 3. & epigr. 25. ſupra verſ. 2.

2. *Scythici.*] Al. *Getici ſidera pigra poli. Sidera pigra.*] Urſas tarde moventes, quia polo vicinas.

3. *O Quam pæne tibi, &c.*] Quam pæne mortuus ſum. ſic Horat. ode 13. lib. 2. *Quam pæne furvæ regna Proſerpinæ, &c.*

5. *Quamvis laſſa, &c.*] Oculi mei quaſi in morte graves & natantes deſiderabant tuum conſpectum.

7. *Si mihi lanificæ, &c.*] Si Parcæ vitam mihi diuturniorem indulſerint. vide notam ad epigr. 73. lib. 4.

8. *Nec*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Stamina, nec ſurdos vox habet iſta deos:
Soſpite me ſoſpes Latias revehêris ad urbes,
Et referes pili præmia clarus eques.

8. *Nec ſurdos, &c.*] Audientes.
9. *Ad urbes.*] MS. noſter, *ad oras.*
10. *Referes pili, &c.*] Redibis primipili ceu primi centurionis honore & ornamentis equeſtribus ornatus. Et pro *clarus*, alii *magnus.*

In Baccaram. LIX.

ET dolet, & queritur, ſibi non contingere frigus
Propter ſexcentas Baccara gauſapinas:
Optat & obſcuras luces, ventoſque, niveſque:
Odit & hibernos, ſi tepuëre, dies.
Quid fecere mali noſtræ tibi, ſæva, lacernæ,
Tollere de ſcapulis quas levis aura poteſt?
Quanto ſimplicius, quanto eſt humanius iſtud:
Menſe vel Auguſto ſumere gauſapinas?

Ut Zoilus morbum ſimulabat, quo oſtentaret ſtragulam veſtem, ut videre eſt, lib. 2. epigr. 16. ita Baccara iſte hyemem optabat, qua ferendi gauſapinas eſſet occaſio. Poëta indignatur, & non haberi ſui rationem à Baccara, qui frigora defendere multis gauſapinis poſſit; in gratiam tenuiorum potius optandam eſſe æſtatem; vel certò mediis caloribus ſumendas gauſapinas.

1. *Sibi non contingere frigus.*] Ut detur illi occaſio ferendi oſtentandique gauſapinas, pænulas crebras & villoſas, (*mantles.*) vide epig. 16. l. 2. Zoilum pari morbo laborantem, propter ſtragula.

3. *Obſcuras luces, &c.*] Ut cœlum ſit nubilum frigidum, &c.

5. *Quid fecere mali.*] Cur petis tu hyemem, cum me videas nudum & ventoſa indutum lacerna? nulla tibi pannoſorum cura? Sic epigr. 19. lib. 1. *Quid tantum fecere boni, &c. Sæva, lacernæ.*] Al. *ſæve.* ut Baccara ſit nomen viri.

6. *Tollere de ſcapulis, &c.*] Leves nimium & tenues.

7. *Simplicius, humanius iſtud.*] *Simplicius*, oſtentationis tuæ morbum confeſſa, gauſapinas, vel per ſummum æſtatis ardorem geſtando; *humanius*, non imprecata frigus nobis, quibus tenues ac tritæ lacernæ.

De Pompillo, ad Fauſtinum. LX.

REm factam Pompillus habet, Fauſtine: legetur,
Et nomen toto ſparget in orbe ſuum.

Sic

Ut ſcripta, librique auctoris æternent, opus eſſe non tantum ingenio, ſed etiam genio affirmat poëta? Atque ingenium quidem eſſe Pompillo, deeſſe tamen genium. *Rad.*

1. *Rem factam, &c.*] Famam, & nominis, quam deſideravit, celebritatem: eadem phraſis. epigr. 28. lib. 1. & epigramm. 26. lib. 2. Diciturque de eo, qui rem ſpe certa jam devoravit; qui ſine dubitatione putat perfectum iri, quod deſiderat. *Rad.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Sic leve flavorum valeat genus Uſipiorum,
Quiſquis & Auſonium non amat imperium.
Ingenioſa tamen Pompilli ſcripta feruntur;
Sed famæ non eſt hoc, mihi crede, ſatis.
Quam multi tineas paſcunt blattaſque diſerti!
Et redimunt ſoli carmina docta coci!
Neſcio quid plus eſt, quod donet ſecula chartis:
Victurus Genium debet habere liber.

3. *Sic, &c.*] Sic valeant Uſipii Germaniæ pop. & quicunque nominis Romani hoſtes ſunt, ut vivent Pompilli ſcripta. id eſt, Utinam ſic pereant hoſtes Pop. Rom. ut peribunt Pompilli chartæ. Et hoc reſpondet Poëta priori diſticho è perſona vulgi. *Leve genus, &c.*] Quod à Romanis defeciſſent. Tacit. in vita Agricolæ.

5. *Ingenioſa, &c.*] *Inſtat vulgus.*

6. *Sed famæ, &c.*] *Reſp. Poëta.*

7. *Tineas paſcunt, &c.*] Scribunt, quæ, nemine legente, tineis ac blattis relinquantur eſcæ. epigr. 1. lib. 13.

8. *Carmina docta coci.*] Quæ togæ ſunt cordyllis, & piperis cuculli. epigramm. 2. lib. 3. verſ. 3. & epigr. 87. lib. 4. verſ 8.

9. *Quod donet, &c.*] Æternitatem, famam, &c.

10. *Genium debet, &c.*] Nativam quandam vim & ingenuam facultatem: non ingenium coactum, quod male reſpondet. *Vel* felicitatem quandam & quaſi genii favorem, cujus patrocinio libris æque opus eſt ac viris, urbibus, &c. Henric. Steph. Schediaſm. lib. 1. cap. 19. genium famæ. ut epigramm. 11. lib. 7. vide & Turneb. lib. 22. cap. 32.

In Invidum. LXI.

Laudat, amat, cantat noſtros mea Roma libellos:
Meque ſinus omnes, me manus omnis habet.
Ecce rubet quidam, pallet, ſtupet, oſcitat, odit.
Hoc volo: nunc nobis carmina noſtra placent.

En quam frequentem habuerit lectorem hic epigrammatarius: non minus certè hodie omnium doctorum, indoctorumque propè manibus teritur. Deſcribit deinde affectus, ſignaque Zoilorum & liventium. *Rad.*

1. *Mea Roma.*] Mihi favens & amica.

3. *Oſcitat, odit.*] Faſtidit. vide epigramm. 6. lib. 2. verſ. 4.

4. *Hoc volo, &c.*] Ut invidis diſpliceant mea carmina. namque hoc felicitatis argumentum.

Ad Oppianum. LXII.

Amiſit pater unicum Silanus:
Ceſſas mittere munera, Oppiane?

Heu

Oppianum hæredipetam carpit. Quaſi dicat. Pater Silanus prædives unico filio privatus eſt, non captas hanc prædam Oppiane, qui ſoles omnium hæreditatibus viduorum viduarumque imminere? *Rad.*

2. *Ceſſas mittere, &c.*] An ceſſas captare hanc prædam, O hæredipeta?

3. *Par-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Heu crudele nefas, malæque Parcæ!
Cujus vulturis hoc erit cadaver?

3. *Parcæ.*] Quæ unicum Silani filium ſuſtuliſtis.

4. *Cujus vulturis, &c.*] Cui hæredipetæ continget hæc præda? *Qui, ut hæres ſcribatur, conſolatur aut aßidet: vultur eſt, cadaver exſpectat.* Senec. epiſt. 95. vide Pierii Hieroglyph. lib. 18. de Vulture.

Ad Marianum. LXIII.

SCis te captari: ſcis hunc, qui captat avarum:
Et ſcis qui captat, quid, Mariane, velit:
Tu tamen hunc tabulis hæredem, ſtulte, ſupremis
Scribis, & eſſe tuo vis, furioſe, loco.
5 *Munera magna quidem miſit, ſed miſit in hamo;*
Et piſcatorem piſcis amare poteſt?
Hiccine deflebit vero tua fata dolore?
Si cupis, ut ploret: des, Mariane, nihil.

Convenit argumentum cum ſuperiore. Marianum enim indignabundus irridet, quod fraudem captatoris non notet.

1. *Captari, &c.*] Muneribus & officiis allici & oppugnari ab iſto, ut ſcribatur hæres.

2. *Quid, &c.*] Mortem tuam, quo citius fruatur bonis tuis. epigramm. 27. lib. 8.

4. *Eſſe tuo vis, &c.*] In locum, jus, & bona tua ſuccedere.

5. *Munera magna, &c.*] Epigr. 56. lib. 4. verſ. 1. & epigr. 18. lib. 5. verſ. 6. *Magna quidem.*] Alii *tamen.* Et ſequenti diſticho, pro *tua fata*, alii leg. *mea fata.* minus bene.

8. *Des, Mariane, nihil.*] Deceptam ſibi ſpem plorabit veris lacrymis. *Hæredis autem fletus riſus eſt.*

In detractorem. LXIV.

CUm ſis nec rigida Fabiorum gente creatus,
Nec qualem Curio, dum prandia portat aranti,
Hir-

Indignatur poëta ſua carmina velut turpia, carpi ab eo, qui turpior ſit ſuis carminibus, qua moribus, qua natalibus; hoc vero ferendum non eſſe, juxta Juvenalis dictum:

— *Caſtigas turpia, cum ſis.*
Inter Socraticos notiſſima foſſa cinædos.

Clam verò occaſionem ſumit commendandi ſua carmina. *Rad.*

1. *Cum ſis.*] Tu, quem neque majores ornant neque propriæ virtutes: auden, tu ô viliſſime & molliſſime tibi criticâ arreptâ virgâ mea carpere carmina, eaque à laudatis laudata? *Rigida gente creatus.*] Studiis belli aſperrima.

2. *Curio.*] M. Curio Dentato, agriculturæ ſtudiis non minus quam victoriis & triumphis apud authores celebri. Cum ergò nec ex Fabia gente, nec è M. Curii Dentati natus ſis, audes tamen me carpere.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Hirſuta peperit rubicunda ſub ilice conjux:
Sed patris ad ſpeculum tonſi, matriſque togatæ
Filius, & ſponſam poſſit te ſponſa vocare:
Emendare meos, quos novit fama, libellos,
Et tibi permittis felices carpere nugas:
Has, inquam, nugas, quibus aurem advertere totam
Non aſpernantur proceres urbiſque, foriqne:
Quas & perpetui dignantur ſcrinia Silî,
Et repetit toties facundo Regulus ore;
Quique videt propius magni certamina Circi
Laudat Aventinæ vicinus Sura Dianæ:
Ipſe etiam tanto dominus ſub pondere rerum
Non dedignatur bis terque revolvere Cæſar.
Sed tibi plus mentis, tibi cor limante Minerva
Acrius, & tenues finxerunt pectus Athenæ.
Ne valeam, ſi non multo ſapit altius iſtud,
Quod cum panticibus laxis, & cum pede grandi,

Et

3. *Hirſuta peperit.*] Nec tu es ille, quem Curio marito *conjux rubicunda*, id eſt, ruſtica & ſole colorata, ſub ilice hirſuta & comata peperit, id eſt, nec tu è gente Curiorum.

4. *Ad ſpeculum, &c.*] Mollis, effœminati, pathici. qualis erat Otho, cui *ſpeculum civilis ſarcina belli.* Juven. Satyr. 2. verſ. 100. vide Senec. de Brevit. vitæ. cap. 12. Et ex eorum numero qui curioſè & faſtidioſè tondentur; quibus vita inter pectinem & ſpeculum degitur. *Togatæ.*] Famoſæ adulteræ, adulterii enim convictæ, cogebantur togâ indutæ in publicum procedere.

5. *Sponſam poſſit, &c.*] Uſque adeo effœminatus es & mollis, ut ſponſa, cum Diogene dubitare poſſit, vir ne ſis, an mulier?

7. *Felices, &c*] Doctorum calculo & præconio nobilia atque victura carmina.

10. *Silî.*] Silii Italici poëtæ. vide epigr. 14. lib. 4. & epigr. 62. lib. 7.

11. *Regulus ore.*] Ad quem ſæpe ſupra. vide epigr. 13. & epigramm. 112. lib. 1. &c.

12. *Quique videt, &c.*] Quæ carmina laudet Clariſſ. orator Palſurius Sura, qui habitat in Aventino monte ubi Diana colitur, unde deſpicere poteſt in Circum max. ſubjectum.

16. *Sed tibi, &c.*] *Ironice*, tu tamen tibi arrogas plus judicii, &c. *Tibi cor limante Minerva.*] Et tibi artium atque Athenarum (quæ ſapientiæ magiſtra perhibetur) præſes Minerva polivit ingenium & exacuit judicium. *Iron.*

17. *Tenues.*] Subtiles, acutæ. *Finxerunt.*] Alii *Fixerunt.* Sed Horat. tamen ad Piſones: *Quamvis voce paterna Fingeris ad rectum, &c.*

18. *Ne valeam, &c.*] Diſpeream, ſi non cor pecudis jam putridum, quod cum inteſtinis, pedibus, jecore & pulmone lanius circumfert per compita venale, plus ſapiat quam tuum. Turn. lib. 26. cap. 27.

20. *Ru-*

Et rubro pulmone vetus, naſiſque timendum,
Omnia crudelis lanius per compita portat.
Audes præterea, quos nullus noverit, in me
Scribere verſiculos, miſeras & perdere chartas:
At ſi quid noſtræ tibi bilis inuſſerit ardor,
Vivet, & hærebit totoque legetur in orbe:
Stigmata nec vafra delebit Cinnamus arte.
Sed miſerere tui, rabido nec perditus ore
Fumantem naſum vivi tentaveris urſi.
Sit placidus licet, & lambat digitoſque, manuſque:
Si dolor, & bilis, ſi juſta coëgerit ira,
Urſus erit: vacua dentes in pelle fatiges,
Et tacitus quæras, quam poſſis rodere carnem.

20. *Rubro pulmone, &c.*] Jam corrupto pulmone, putre & fœtens.

22. *Quos miſeras, &c.*] Carmina quæ nemo legat. epigr 9. lib. 3.

24. *At ſi quid noſtræ, &c.*] At ſi ego in te ſcripſero carmen.

26. *Stigmata, &c.*] Inuſtam tibi ex meis epigrammatis infamiam. Metaph. à punctis corpori inuſtis. quæ lepide Petronius *epigrammata* dixit. *Cinnamus arte.*] Tonſor. lib. 7. epigr. 63.

27. *Rabido nec perditus ore.*] Noli latratu tuo ad iram irritare me, quem comperies urſum vivum & in iras pronum, ubi dabitur occaſio. quin potius ô timide ac imbecillis catule, pellem urſi fœno fartam mordicus laceſſis, unde tibi nihil impendet periculi? me vivum ſenties. cave canis, & quære aliam carnem quam tacitus rodas. vide ep. 61. lib. 5. & Horat. epod. 6. Vel ne urſum iram ſpirantem, anima tua & voce irritaris. Hieroglyphici enim vehementem iram ſignificaturi, urſum fingunt, quod id animal immodicis animis ſoleat excitari. *Naſum* addit, nam in illo ſedes iræ. Flatus enim & ſpiritus vehementior iram prodit. Et verſum ſequentem ſic Scriverius legit: *Fumantem vivi naſum, &c.*

32. *Et tacitus quæras.*] MS. Bodl. *Et tacitam quæras.*

Ad Tuccam. LXV.

HExametris epigramma facis, ſcio dicere Tuccam:
Tucca ſolet fieri; denique, Tucca, licet.
Sed tamen hoc longum eſt. ſolet hoc quoque Tucca, licetque:
Si breviora probas, diſticha ſola legas.
Conveniat nobis: ut fas, epigrammata longa
Sit tranſire tibi; ſcribere, Tucca, mihi.

De

1. *Hexametris, &c.*] Propter ſuperius forte epigramma.

2. *Tucca ſolet fieri, &c.*] Reſpondet Poëta.

5. *Conveniat nobis, &c.*] Ex pacto inter nos ita diſpertiamus munia: ut mihi liceat longa epigramm. ſcribere, tibi tranſire.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De præcone puellam vendente. LXVI.

FAmæ non nimium bonæ puellam,
Quales in media ſedent Suburra,
Vendebat modo præco Gellianus.
Parvo cum pretio diu liceret,
Dum puram cupit approbare cunctis:
Attraxit prope ſe manu negantem:
Et bis terque quaterque baſiavit.
Quid profecerit oſculo, requiris?
Sexcentos modo qui dabat, negavit.

2. *Quales, &c.*] Epigr. 35. lib. 1. verſ. 5. & epigr. 17. lib. 2. verſ. 1. lupæ ſcilicet.

4. *Parvo cum pretio diu liceret.*] Quaſi ipſe præco *licere* diceretur. Scribendum autem, *diu licerent:* homines puta circumſtantes. *Gronovius. When a ſmall price vvas bedden for her.*

5. *Dum puram cupit, &c.*] Dum facilem ſed negantis arte inſtructam puellam, pro pudicâ & purâ approbare cupit, eoque vendibiliorem facere, reluctantem illam & negantem ſæpius baſiavit. quod ubi feciſſet præco, oris non magis puri quam Sabidius. ep. 33. lib. 1. & epigr. 17. lib. 3. vel Poſtumus, epigr. 10. lib. 2. adeo impuram reddidit, quam puram approbare voluit; ut qui modo ſexcentos licitus eſt, jam ſe daturum neget.

Ad Pannicum de Gellia uxore. LXVII.

CUr tantùm eunuchos habeat tua Gellia, quæris
Pannice? vult futui Gellia, non parere.

Vide ſupra epigr. 39. verſu ultimo & Juven. Sat. 6. verſ. 367.

2. *Non parere.*] Alii, *nec parere.*

De morte Eutychi pueri. LXVIII.

FLete nefas veſtrum, ſed toto flete Lucrino
Najades, & luctus ſentiat ipſa Thetis.
Inter Bajanas raptus puer occidit undas
Eutychus, ille tuum, Caſtrice, dulce latus.

Hic

1. *Nefas veſtrum.*] Quod ſit hoc nefas, docebit tertius verſus. *Toto flete Lucrino.*] Emiſſo qu ſi per lacrymas toto lacu Lucrino & in mare profluente, ut Thetis in mari luctum ſentiat.

2. *Najades, &c.*] Nymphæ aquarum. Scribendum *Naides.* nam altero non ſunt uſi veteres, niſi ubi quatuor ſyllabarum eam vocem voluere: *Naïades.* Gronovius.

4. *Latus.*] Latero, qui lateri tuo ſemper hærebat, qui latus tuum uſque tegebat. ſic epigr. 46. lib. 2. verſ. 8. vide Jani Gulielmi Veriſimil. lib 3. c. 17.

6. *Ale-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Hic tibi curarum ſocius, blandumque levamen,
Hic amor, hic noſtri vatis Alexis erat.
Numquid te vitreis nudum laſciva ſub undis
Vidit, & Alcidæ Nympha remiſit Hylam?
An Dea fœmineum jam negligit Hermaphroditum,
Amplexu teneri ſollicitata viri?
Quidquid id eſt, ſubitæ quæcunque eſt cauſſa rapinæ:
Sit, precor, & tellus mitis, & unda tibi.

6. *Alexis erat.*] Puer Caſtrico in deliciis, ut Virgilio Alexis, *Vel* alter Alexis.
8. *Et Alcidæ Nympha.*] Et rapuit te Hylâ pulchriorem, reſtituitque Herculi Hylam. vide epigr. 49. lib. 5. verſ. 5. *Remiſit.*] Alii, *reviſit.*
9. *Dea fœmineum, &c.*] Nympha, Salmacis. Ovid. Metamorph. 4.
10. *Sollicitata.*] Allecta. *Viri.*] Eutychi.
12. *Sit precor, &c.*] Epigr. 35. lib. 5. verſu ultimo.

De Baſſa. LXIX.

NOn miror, quod potat aquam tua Baſſa, Catulle,
Miror, quod Baſſi filia potat aquam.

1. *Non miror, &c.*], Non miror Baſſam ſumere aquam qua parte opus eſt (epigrammate 50. lib. 2.) cum norim eam tuam eſſe cui ore morigeratur: Sed miror eam in tantum degeneraſſe à patre Baſſo. utrum ſanctus ille fuerit, & filia tam dedecorosâ indignus, an temulentus & meracus ebrius?
2. *Baßi filia.*] Gruterus ex Palat. legendum cenſet *Baſſæ filia.* ut in matre anu feratur, quod non in filia ævi florentis, quæque & amatoribus parte ſua ſatisfacere deberet, & ſimul ſibi.

Ad Martianum. LXX.

SExageſima, Martiane, meſſis
Acta eſt, &, puto, jam ſecunda Cottæ;
Nec ſe tædia lectuli calentis
Expertum meminit die vel uno.
Oſtendit digitum, ſed impudicum,
Alcon-

Cottam felicem prædicat, quod tota vita, nullo morbo tentatus fuerit; ſe infelicem, qui vix ullam à dolore horam vacuam vixerit.
1. *Sexageſima, &c.*] LXII. annos natus eſt Cotta, neque unquam lecto eum affixit unius dieculæ febris ardens.
3. *Tædia lectuli calentis.*] Nunquam febri ardente jactatus decubuit.
5. *Oſtendit digitum, &c.*] Per contemptum & deriſionem oſtendit medicis medium unguem, infamem & impudicum digitum. vide epigramm. 93. lib. 1. verſ. 2. & epigramm. 28. lib. 2. verſ. 2.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Alconti, Daſioque, Symmachoque.
At noſtri bene computentur anni,
Et, quantum tetricæ tulere febres,
Aut languor gravis, aut mali dolores,
A vita meliore ſeparentur:
Infantes ſumus, & ſenes videmur.
Ætatem Priamique, Neſtoriſque
Longam qui putat eſſe, Martiane,
Multum decipiturque, falliturque.
Non eſt vivere, ſed valere, vita.

6. *Alconti, Daſioque, Symmachoque.*] Medico.

8. *Et, quantum, &c.*] Et à melioris vitæ ſtatu ſubducatur quantum temporis ſit impenſum animi vel corporis morbis, facile apparebit nos diu fuiſſe, parum vixiſſe.

15. *Non eſt vivere, &c.*] Imo. *Valere eſt Philoſophari*, inquit Seneca, *Sine hoc æger eſt animus, &c.* epiſt. 15.

De Telethuſa. LXXI.

EDere laſcivos ad Bætica cruſmata geſtus,
Et Gaditanis ludere docta modis;
Tendere quæ tremulum Pelian, Hecubæque maritum
Poſſet ad Hectoreos ſollicitare rogos;
Urit, & excruciat dominum Telethuſa priorem:
Vendidit ancillam; nunc redimit dominam.

1. *Bætica cruſmata geſtus.*] Κρέμβαλα, tympanorum & cymbalorum pulſus cum digitorum crepitu, cujuſmodi ſaltationes Hiſpanis in uſu eſſe docet J. C. Scal cap. 18. lib. 1. Poëtic. & hodie videmus.

2. *Modis.*] Quos tres enumerat ibid. Scal. *Chironomiam, Halma, Lactiſma.* vide epigr. 42. lib. 11. epigr. 79. lib. 5. verſ. 26. idemque expreſſum à Juvenale Satyr. 11. verſ. 165.

3. *Tendere quæ tremulum.*] Quibus ad libidinem incendi *jam frigidus ævo Laomedontiades & Neſtoris hernia poßit.* Juvenal. Satyr. 6. verſ. 326. *Tendere.*] Ad rem Veneream idoneum reddere, rurſuſque ex vieto decrepitoque ſene adoleſcentem facere. *Pelian.*] Patrem Jaſonis longævum. *Hecubæque maritum.*] Priamum.

4. *Ad Hectoreos rogos.*] Vel in medio mœrore, in funere. Hectoris. Alii tamen ſed malè, *Toros.* Et pro *ſollicitare* legunt *ſollicitata.* & ſequenti verſu pro *Telethuſa* leg. *Theleſina.*

6. *Vendidit, &c.*] Poſtquam deſiderio ejus excruciatur, quam ancillam vendiderat, redimit ut illi ſerviat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De Cilice fure. LXXII.

FUr notæ nimium rapacitatis
Compilare Cilix volebat hortum:
Ingenti ſed erat, Fabulle, in horto
Præter marmoreum nihil Priapum.
Dum non vult vacua manu redire;
Ipſum ſurripuit Cilix Priapum.

Egregium ſane cuſtodem, de quo exclamare libet; *ſed quis cuſtodiet ipſum Cuſtodem?* ut Juvenal. Sat. 6. verſ. 348. de fœminarum cuſtodibus. Statuis autem aureis & argenteis addebantur cuſtodes; ligneæ & lapideæ incuſtoditæ erant: lepide itaque cum Apollinis ſtatuâ, quam ſurrepturus erat, jocatur Entychidas, Anthol. libro 2. capite 25.

De Priapo Hilari. LXXIII.

NOn rudis indocta fecit me falce colonus:
Diſpenſatoris nobile cernis opus.
Nam Ceretani cultor ditiſſimus agri
Hos Hilarus colles & juga læta tenet.
Adſpice, quam certo videar non ligneus ore,
Nec devota focis inguinis arma geram:
Sed mihi perpetua nunquam moritura cupreſſo
Phidiaca rigeat mentula digna manu.
Vicini, moneo, ſanctum celebrate Priapum,
Et bis ſeptenis parcite jugeribus.

Ad

1. *Non rudis indocta, &c.*] De Priapo. epigrammate 26. lib. 1. verſ. 15. & epigrammate 57. lib. 3. & ſupra epigrammate 49.

2. *Diſpenſatoris, &c.*] Artificiſne, qui cuſtodem effinxit? an fuit hic Hilarus diſpenſator & cultor agri Ceretani?

3. *Ceretani, &c.*] Ceretum, Umbriæ opp.

5. *Quam certo, &c.*] Quam ad vivum effictus vultus, non videatur eſſe è ligno.

6. *Nec devota focis, &c.*] Non urenda pro ligno arido & putri, namque è cupreſſo illis vitalitas. epigr. 49. ſupra verſ. 3.

8. *Phidiaca rigeat, &c.*] Affabre facta, tanquam manu Phidiæ. epigr. 35. lib. 3. & epigr. 13. ſupra verſ. 1.

9. *Sanctum, &c.*] Vide epigr. 67. lib. 3. verſ. 7.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Eſculanum. LXXIV.

MEdio recumbit imus ille qui lecto,
Calvam trifilem ſemitactus unguento,
Foditque tonſis ora laxa lentiſcis;
Mentitur, Eſculane: non habet dentes.

Calvum quempiam edentulum, qui ſimulabat ſe dentatum, mordet.

1. *Medio recumbit.*] De more & ordine Rom. diſcumbendi in lectis ad menſam. vide Lipſ. 3. Antiqu. lect. Ciacon. de triclinio & Stuck. conviv. 2. *Imus.*] Eum accumbere in honoratiſſimo loco dicit; nam eum tres eſſent lecti, imus lecti medii locus erat honoratiſſimus, ut in Sympoſiacis auctor eſt Plutarchus. Turneb. lib. XIV. cap. 27. Palat. pro *imus*, habet *unus*.

2. *Trifilem ſemitactus unguento.*] Sulcis unguento ductis & pictis in calvâ tripili ſeu trifili, tres ſc. vel paucos admodum habenti capillos. *Semitactus* autem, ἡμίχειστος, *tangere* quippe *oleo*, eſt *ungere*. Joſ. Scal. & P. Scriv. vide & epigr. 57. ſupra. Turnebus legendum cenſet pro *ſemitactus*, *ſemitatus*; ille enim unguento comam ſibi in capite calvo pinxerat & effinxerat; ſed quæ trium filorum ſeu capillorum eſſet: vel calvam haberet, cui reliqui eſſent tres capilli: & cum in capite tanquam ſulcos duxiſſet unguenti lituris & veluti vias ſecuiſſet, *ſemitatus* dixit, quæ eſt antiquorum librorum ſcriptura. ut mirer quid ſit, quod & contra ſententiam & verſus rationem, multi *ſegmentatus*, & defendant & declarent. Turneb. lib. XXVI. cap. XXVII. Sed Raderus Gontii explanationem probat: Qui *Calvam* iſtius calvi, comparat vineæ, quæ propter ſenectutem, vel aliud ob vitium, paucas habet vites, & *calvata* dicitur. Vide Catonem de re Ruſt. cap. 33. Sicut ergo in calvata vinea, quæ paucas habet vites & palos ſemitæ lucet inter hortulos vitium: ſic in calvi recumbentis calva, hinc & hinc ad tempora paululum ſupra aures erant tres pili, media verò ſemita late nitebat unguento. Gruterus verò dicit legi in Palat. *Calvam ſimilem*, unde Jan. Rutgerſius, legendum putat: *Calvam Sileni*.

3. *Foditque tonſis, &c.*] Qui videtur dentes purgare lentiſco. de quo epigramm. 22. lib. 14.

4. *Mentitur, &c.*] Simulat, ne appareat edentulus.

In Pontiam. LXXV.

CUm mittis turdumve mihi, quadramve placentæ,
Sive femur leporis, ſive quid his ſimile;
Buccellas miſiſſe tuas te, Pontia, dicis.

Has

Pontiam veneficam exagitat, cujus munera veneno tincta repudiat. lib. 2. epigr. 34. & lib 4. epigr. 43.

1. *Quadramve placentæ.*] Epigr. 76. lib. 3. verſ. 1.

3. *Buccellas, &c.*] *Buccella*; ψωμία, & buccellum, panis in modum circuli ſeu coronæ factus, ſex fere unciarum. à Latina voce *bucca* vel *buccea*, quæ fruſtum panis vel panem ſignificat. Vetus Gloſſarium: *Ientat* βουκκίζει. *Guſtare*, βουκκίσαι. hinc *buccæ* & *buccellarii*, qui aliena buccea, id eſt, quadra vivunt, paraſiti ſcil. & adſeclæ. *Salm. Marſels.*

4. *Nec*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Has ego nec mittam, Pontia, ſed nec edam.

4. *Nec mittam, &c.*] Nec amicis mittam, multo minus ipſe edam, ut qui ſciam tua veneficia. epigramm. 34. lib. 2.

Epitaphium Fuſci. LXXVI.

ILle ſacri lateris cuſtos, Martiſque togati,
Credita cui ſummi caſtra fuere ducis:
Hic ſitus eſt Fuſcus. licet hoc, fortuna, fateri:
Non timet hoſtiles jam lapis iſte minas.
Grande jugum domitâ Dacus cervice recepit,
Et famulum victrix poſſidet umbra nemus.

1. *Sacri lateris cuſtos.*] Imp. Domitiani præfectus prætorii. *Martiſque togati.*] Prætorianæ cohortis, quæ in urbe ſeu ad muros urbis erat, præfectus *vel*, legatus Domitiani, qui ipſe in urbe propter auſpicia & imperia reſidens bella gerit per duces.

2. *Credita cui ſummi, &c.*] Cui Domitian. commiſerat belli Dacici ſummam. Suet. Dom. cap. 6. Tacit. 2. & 3. lib. hiſt.

3. *Fuſcus.*] In Dacia bello oppreſſus interiit. Eutrop. lib. 7. Juven. Sat. 4. verſ. 111. *Licet hoc, &c*] Etſi ipſe victus ceciderit, jam tamen ſecurus eſt tumulus ejus, Dacis poſtea victis à Juliano.

5. *Grande jugum, &c.*] Victi jam Daci retulerunt inferias umbræ Fuſci, cui quaſi victrici ſacratur tumulus cum agello & luco in ipſa Daciâ redactâ in deditionem, vide epigr. 115. & 117. l. 1.

In Afrum. LXXVII.

CUm ſis tam pauper, quam nec miſerabilis Irus;
Tam juvenis, quam nec Parthenopæus erat;
Tam fortis, quam nec, cum vinceret, Artemidorus;
Quid te Cappadocum ſex onus eſſe juvat?
Rideris, multoque magis traduceris, Afer,

Quam

Afri mendicitatem cum ſumma arrogantia & faſtu conjunctam, omnium ludibrio exponit. Pauperrimus enim & valentiſſimus hexaphoris ferebatur, perinde quaſi ditiſſimus eſſet, aut æger. *Rad.*

1. *Irus.*] Arnæus mendicus, Homer. Odyſſ. ζ.

2. *Parthenopæus erat.*] Pulcherrimus juvenis unus è ſeptem ducibus ad Thebas profectis. Æſchylus in ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις. & Papin. Theb.

3. *Artemidorus.*] Artemid. Trallianus pancratiaſta nobilis. ſub Impp. Galba & Vitellio. vide quæ Scriver. è Pauſaniæ Eliac. poſteriore.

4. *Quid te Cappadocum, &c.*] Cur tu perinde ac dives eſſes ſenex vel æger, geſtaris hexaphoro, lecticam ſubeuntibus ſex ſervis è Cappadocia gente ad ſervitutem nata?

5. *Traduceris, Afer.*] Vide quæ ad epigramma 4. lib. ſpectaculorum verſu 3.

7. Non

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Quam nudus medio ſi ſpatiere foro.
Non aliter monſtratur Atlas cum compare ginno,
Quæque vehit ſimilem bellua nigra Libyn.
Invidioſa tibi quam ſit lectica, requiris?
Non debes ferri mortuus hexaphoro.

7. *Non aliter monſtratur, &c.*] Pro hac lectione ex variis bonis libris pugnat Ang. Politianus. cap. 23. hoc ſenſu. Si quando Atlas nanus (Juvenal. Satyr. 8. verſ. 31.) mulo pumilo & compare utatur, vulgo ridetur, ut & Maurus ubi concolorem ſibi elephantum conſcendit: ſic Afer merito ridetur qui pauper, juvenis & fortis, ab aliis juvenibus ſuæ prope conditionis geſtatur. Ex intima quidem Poëtæ mente. Quando tamen (vel ipſo fatente) in MSS. venerandæ vetuſtatis prope omnibus legatur *gibbo*, primatem palmaremque conciliandi reſtituendique hujus, inter alia plurima, loci gloriam retulit ſagaciſſimus P. Scriverius, qui in Animadverſionibus ſuis reponit *ginno*, hoc eſt parvo mulo, quod ex interlineari gloſſa vel margine in textum irrepſiſſe videtur. vide epigramm. 197. lib. 14.

8. *Bellua, &c.*] Elephas.

9. *Invidioſa tibi quam, &c.*] Vel mortuo tibi invideretur hexaphorum, nedum vivo, tam pauperi, cui efferendo magis conveniret ſandapila. vide epigr. 81. lib. 2.

10. *Non debes ferri mortuus.*] Id eſt, non effereris hexaphoro, ſed ſandapila; quippe cum ſis perſona vilis & intimæ paupertatis. Helleniſmus, *Non debes ferri*, οὐ μέλλεις βαστάζεσθαι. Jocabantur autem nonnulli in eos qui lectica vehebantur, tanquam in mortuos, quod & hi lectica efferrentur. *Herald.*

Ad Aulum, de Phrygo luſco. LXXVIII.

POtor nobilis, Aule, lumine uno
Luſcus Phryx erat, alteroque lippus:
Huic Heras medicus, Bibas caveto:
Vinum ſi biberis, nihil videbis.
Ridens Phryx, oculo, valebis, inquit.
Miſceri ſibi protinus deunces,
Sed crebros jubet. exitum requiris?
Vinum Phryx, oculus bibit venenum.

Ad

Ait Phrygi huic vinum carius fuiſſe oculo.

3. *Heras medicus, &c.*] J. Grut. è Palat. cod. reſtituit, cum in vulg. ſit, *Huic dicit medicus.*

5. *Oculo.*] Ita Gallus quidam luſcus excuſſo ſibi in ludo gladiatorio punctim batuenti unico oculo: exclamavit, *adieu mon oeil, & bon nuict meſſieurs*, & ep. Lucillii l. 11. Anthologiæ, amiſſurus oculum dixit, χαῖρ' ἱερὸν φῶς. *Valebis.*] Pereas. Gall. *adieu.*

6. *Deunces.*] Scyphus capax undecim cyathorum.

8. *Oculus bibit venenum.*] Extinctus enim eſt bibendo oculus. Perditam luxuriam fortaſſe alludit, quam notat Plin. lib. 14. cap. 22.

In

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Lupum. LXXIX.

TRiſtis es, & felix; ſciat hoc fortuna caveto:
Ingratum dicet te, Lupe, ſi ſcierit.

In lætis lætum, triſtem in triſtibus vult eſſe Lupum, vulgi ſc. non ſuperſtitioſa philoſophorum ratione, qui eundem & Socraticum in omni fortuna vultum ſervandum docent. *Rad.*

2. *Ingratum dicet, &c.*] Nec uſu, nec vultu, nec animo læto munera ejus agnoſcentem. unde irata levis dea inſtar Scythiæ capræ rem tibi diſturbabit.

Ad Cæſarem de roſis hibernis. LXXX.

UT nova dona tibi, Cæſar, Nilotica tellus
Miſerat hibernas ambitioſa roſas:
Navita deriſit Pharios Memphiticus hortos,
Urbis ut intravit limina prima tuæ.
Tantus veris honos, & odoræ gratia Floræ,
Tantaque Pæſtani gloria ruris erat.
Sic quacumque vagus, greſſumque oculoſque ferebat,
Textilibus ſertis omne rubebat iter.

At

Ex Ægypto roſæ hibernæ mitti Romam ſolebant. Ævo Domitiani in urbe etiam educabantur, novo invento. Plin. lib. 22. cap. 4. Et poëta quaſi inſultans Ægyptiis mercatoribus, ſeſe ob roſarum hibernarum advectionem jactantibus, monet, ut ipſi nunc ex Italia roſas petant, Italis autem mittant frumentum. *Rad.*

1. *Vt nova dona, &c.*] Ubi tibi allatæ ſunt ex Ægypto roſæ hibernæ.

2. *Ambitioſa roſas.*] Ex hibernis roſis laudem captans.

3. *Navita deriſit, &c.*] Ipſe nauta ſeu mercator Ægyptius viſus eſt contemnere Ægyptios hortos præ noſtris. in quibus magnam roſarum hibernarum copiam invenit. lib. 13. ep. 127.

5. *Tantus veris, &c.*] Tam læta per urbem roſaria florebant, ut ver ipſum & Floræ regnum, Pæſtanique agri roſetis pleni, in urbem migraſſe viderentur. *Floræ.*] Deæ florum. *Metonym.*

6. *Tantaque Pæſtani, &c.*] Tanta erat roſarum copia, quarum ferax Pæſtus. epigr. 38. lib. 5. verſ. 9. & lib. 12. epigr. 31.

8. *Textilibus ſertis.*] Coronis & ſertis textis è roſis. Al. *Sutilibus.* Legendum pro *textilibus*:

Tonſilibus ſertis omne rubebat iter.

Tonſilium coronarum meminit Servius ad hunc verſum Virgilii:

Ipſe caput tonſæ foliis ornatus olivæ.

Quem de corona tonſili interpretatur & rectè. *Tonſæ*, inquit, *olivæ, minutis foliis compoſitæ. Habiturum ſe autem coronam tonſilem dixit.* Poëta ipſe *tonſam coronam* pro tonſili appellavit:

Omnibus in morem tonſa coma preſſa corona.

Nam tonſa corona & tonſilis idem, ut porrum ſectum & ſectile. Coronas interdum ex integris frondibus & intonſis nectebant veteres, ut ex lauro, oliva & aliis. Interdum ex mero folio funiculis eas ſuebant. Hæ *tonſiles* vocatæ; illæ nexiles vel plexiles. Tonſæ vel tonſiles, id eo quod ex foliis detonſis textæ eſſent; vel quod folia in his pa-

rum

At tu Romanæ juſſus jam cedere brumæ,
Mitte tuas meſſes; accipe, Nile, roſas.

rum eminerent, tanquam ſi tonſa eſſent. hinc tonſiles tapetas brevibus ac tonſis villis. *Salmaſ.* *Omne iter.*] Urbis vicus omnis.

10. *Mitte tuas, &c.*] Habe tibi roſas, mitte nobis frumentum.

In Charidemum. LXXXI.

IRatus tamquam populo, Charideme, lavaris:
Inguina ſic toto ſubluis in ſolio.
Nec caput hîc vellem, ſic te, Charideme, lavare;
Et caput, ecce, lavas: inguina malo laves.

1. *Iratus tamquam, &c.*] Tanquam volens eos polluere & conſpurcare, qui poſt te in eodem ſolio loturi ſunt.

3. *Nec caput hîc, &c.*] Vide epigramma 42. libro 2. argumenti æque puri.

Ad Rufum. LXXXII.

QUidam me modo, Rufe, diligenter
Inſpectum, velut emptor, aut laniſta,
Cum vultu, digitoque ſubnotaſſet,
Tune es, tune, ait, ille Martialis,
Cujus nequitias, jocoſque novit
Aurem qui modo non habet Batavam?
Subriſi modice: levique nutu
Me, quem dixerat eſſe, non negavi.
Cur ergo, inquit, habes malas lacernas?

Reſpon-

1. *Quidam me modo, &c.*] Tanquam empturus quis ſervum, aut gladiatorem. mancipia autem venalia empturi diligenter inſpiciebant, deveſtiebant etiam & contrectabant.

5. *Nequitias, &c*] Epigrammata laſciva & jocoſa.

6. *Batavam.*] Lectionem hanc, loco motam, ſed opt MSS. autoritate vindicatam, recipiunt aut certe agnoſcunt tres Batavi, clariſſima Martialis lumina, Hadr. Junius, J. Gruterus, Petr. Scriverius. & ferunt aliquanto clementius quam magnus ille Eraſmus & patriotæ alii. exponunt ſcilicet gratulari ſibi Poëtam, quod legatur ab omnibus Romæ, præterquam à Batavis, qui armis & duriori vitæ aſſueti, corporis Auguſti cuſtodes, non ita curabant jocos iſtos. Prætereunt quippe (juxta Venuſinum Poëtam) poëmata Rhamnes, neque ſapit Centurionum genti nequior iſte ſal. Nam quod in vulgg. legitur *ſeveram*, è gloſsâ videtur huc tranſmigraſſe.

9. *Cur ergo, &c.*] *Ego Poëta ſum, &, ut ſpero, non humillimi ſpiritus, &c. Quare ergo, inquis, tam male veſtitus es? Propter hoc ipſum, amor ingenii neminem unquam divitem fecit.* Petronius.

11. *Hoc*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Reſpondi : quia ſum malus Poëta.
Hoc ne ſæpius accidat Poëtæ,
Mittas, Rufe, mihi bonas lacernas.

11. *Hoc ne ſæpius, &c.*] Ne ſæpius cogar me malum fateri Poëtam.

Ad Cæſarem Domitianum. LXXXIII.

QUantum ſollicito fortuna parentis Etruſco;
Tantum, ſumme ducum, debet uterque tibi.
Nam tu miſſa tua revocaſti fulmina dextra:
Hos cuperem mores ignibus eſſe Jovis.
Si tua ſit ſummo, Cæſar, natura Tonanti,
Utetur toto fulmine rara manus.
Muneris hoc utrumque tui teſtatur Etruſcus,
Eſſe quod & comiti contigit, & reduci.

Laudat Cæſarem, quod Etruſcum revocarit ab exilio.

1. *Quantum ſollicito, &c.*] Quantum Etruſcus, in exilium ſed non extra Italiam miſſus, debet filio, qui patrem in exilium accomitatus eſt, & cujus pietate & precibus Domitianus permotus eum revocavit: tantum & pater & filius tibi ô Cæſar. vide Papinii ſylv. 3. & epigr. 39. lib. 7.

3. *Fulmina dextra.*] Exilii decretum.

4. *Hos cuperem, &c.*] Ut ſint revocabiles.

6. *Toto fulmine, &c.*] Tota vi emiſſo. Heraldus legit *torto*.

8. *Eſſe quod, &c.*] Supra verſ. 1.

De Philippo. LXXXIV.

OCtaphoro ſanus portatur, Avite, Philippus:
Hunc tu ſi ſanum credis, Avite, furis.

Arrogantem carpit & ſuperbum.

1. *Octaphoro.*] Lectica ab octo ſervis geſtata. Is fuit potentiorum faſtus tunc temporis, eleganter notatus à Cynico Luciani. Nam & in illis lecticis cubabant reſupini. Sed de Lecticis & de earum uſu multa ſcripſit Lipſius libro 1. Elect. cap. 19. *Sanus.*] Corpore.

2. *Si ſanum credis, &c.*] Animo. *quod ipſe non ſani eſſe hominis, non ſanus juret Oreſtes.* Perſ. Satyr. 3. ult. verſ.

In mortem Rufi Camonii. LXXXV.

EDitus eſt ſextus ſine te mihi, Rufe Camoni,
Nec te Lectorem ſperat, amice, liber.

Im-

Plurima ſunt epigrammata ad Rufum, natum annos quinque ſupra viginti, qui in Cappadocia diem obiit.

1. *Editus eſt ſextus, &c.*] Te in Cappadocia peregre, vel etiam fatis functo, ſextum hunc edidi lib. Al. leg. *Editur en* (*eu* vel *heu*) *ſextus ſine te mihi, Rufe Camoni*, cujus familiæ meminit & lib. 9. epigr. 76. & 78. neque enim ferenda lectio vulg. *Camœnis*.

2. *Nec te Lectorem, &c.*] Quia jam mortuum.

3. *Im-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Impia Cappadocum tellus, & numine lævo
Viſa tibi, cineres reddit, & oſſa patri.
Funde tuo lacrymas, orbata Bononia, Rufo:
Et reſonet tota planctus in Æmilia.
Heu qualis pietas, heu quam brevis occidit ætas!
Viderat Alphei præmia quinque modo.
Pectore tu memori noſtros evolvere luſus;
Tu ſolitus noſtros, Rufe, tenere jocos.
Accipe cum fletu mœſti breve carmen amici,
Atque hæc abſentis thura fuiſſe puta.

3. *Impia, &c.*] Propter ingenia ſua mala & ſervilia. *Vel* propter mortem tuam à peſtilitate ejus aëris. *Et numine lævo.*] Aut religionis inconſtantia heic notanda; aut legendum *lumine lævo*, ut in Junii codice ſcriptum. Ut pede ſiniſtro iter ingredi: ſic lumine lævo quid adſpicere infauſtum. *Numine lævo* tamen dixerunt quidam in ſiniſteritate. Nam malos quoſdam genios hominibus infortunatis adhærentes exiſtimabant, & adfixos, donec eos in imum exitii barathrum deturbaſſent. *Herald.* *Numine lævo.*] Averſante Deo. ſidere non fauſto.

5. *Orbata Bononia.*] Hinc collige, Rufum fuiſſe Bononienſem.

6. *Æmilia.*] Lombardia cis Padum. epigr. 4. lib. 3. verſ. 2.

8. *Viderat Alphei.*] Quinque luſtra, vel Olympiadas, quinque Olympica certamina ad Alpheum amnem celebrata. vide quæ ad verſ. 480. Herc. Fu. Senec. *Præmia quinque.*] Palat. leg. *præmia quanta*: ut forte fuerit, *quarta.* Gruter.

10. *Noſtros, Rufe.*] J. Gruterus, *totos.* *Tenere.*] Tu ſolitus es ediſcere noſtra epigrammata.

12. *Atque hæc abſentis, &c.*] Vice thuris, quod ipſe præſens rogo injeciſſem, (nam thus & odores rogo amicorum injiciebant amici) cape hoc carmen abſentis. epigr. 26. lib. 10. verſ. 8.

In bibentes aquam calidam. LXXXVI.

SEtinum, dominæque nives, denſique trientes,
Quando ego vos, medico non prohibente, bibam?
Stultus, & ingratus, nec tanto munere dignus,
Qui mavult hæres divitis eſſe Midæ.

Poſſi-

Queritur ſibi ægro, aſſidue bibendam calidam ex præſcripto Medici; mallet Setinum nobile, vel gelidam aquam, quæ decocta temperabatur.

1. *Setinum.*] Vinum nobile è Setia Campaniæ oppido. *Dominæque.*] Nobiles, vel quæ temperant calorem vini. *Denſi trientes.*] Vide ep. 65. lib. 5.

3. *Stultus, &c.*] Demens eſt & fortunæ ingratus, qui ex voto Midæ, aurea ſiti mavult perire, quam delicata vina & nobilem decoctam bibere. Quaſi dicat, Inſanit, qui colligit opes, & bibit calidam.

5. Poßi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Poſſideat Libycas meſſes, Hermumque, Tagumque,
Et potet calidam, qui mihi laudat, aquam.

5. *Poßideat Libycas meſſes, &c.*] Medicus vel alius quiſpiam poſſideat quantum metit Africa, habeat auriſluos amnes, dum aquam bibat calidam: mihi vel pauperi liceat vinum bibere. *tanti mihi non ſit opaci Omnis arena Tagi, &c.* ut caream nobili vino nivibus diluto. vide epigramma χθιζὸν ἐμοὶ νοσέοντι. lib. 2. Anthol. cap. 47. Scriverius ex ſcripturâ in orâ Ed. Junianæ proſtante *libet.* quam & agnoſcit Turnebus eſſe in ſuo MS. & ſuſpicatur legendum *livet*, id eſt, qui mihi invidet aquam frigidam. Gronovius etiam legendum cenſet *livet*; ſed paullo alia ſignificatione. Non enim, qui mihi invidet aquam proprie frigidam: qui non poteſt intelligi niſi medicus. Generali utitur deteſtatione. Sic dicebant: *Hoc illis accidat, qui nobis male volunt: hoc inimicis & invidis noſtris accidit.*

Ad Cæſarem. LXXXVII.

DI tibi dent, & tu Cæſar, quæcunque mereris:
Dî mihi dent, & tu, quæ volo, ſi merui.

1. *Tu Cæſar, &c.*] Qui tibi potes dare, nec opus habes ab alio quam à Diis & teipſo quicquam expectare. epigr. 33. lib. 10.

Ad Cæcilianum. LXXXVIII.

MAne ſalutavi vero te nomine caſu:
Nec dixi Dominum, Cæciliane, meum.
Quanti libertas conſtet mihi tanta, requiris?
Centum quadrantes abſtulit illa mihi.

De

Mihi excidit nomen tuum te ſalutanti, tu multaſti me ſportula.

1. *Vero te nomine caſu.*] Mero tuo nomine, nec appellavi te dominum ſeu patronum, ex more clientum ſalutantium.

3. *Quanti libertas, &c.*] Vis ſcire quantuli me aſſeruerim in hanc libertatem ut domino carerem? mulctâ certe & jacturâ ſportulæ; id eſt, decem nummorum. Libertas ἀντὶ παῤῥησίας non uno loco. Heic autem videtur accipi poſſe propria ſignificatione. Nam qui dominum non habet, liber eſt. ut contrà. Unde Mart. lib. 1.

E ſervo ſcis te genitum, blandeque fateris.
Cum dicis Dominum Soſibiane patrem.

Multa enim ſimul cum libertate Romana aboleverunt: plurima verterunt. Domini vox in ſalutationibus frequens, tempore Martialis; imo antea. Nam & Seneca teſtatur ignotos ita ſalutari ſolitos. Sic δεσπότην uſurparunt Græci in ſalutationibus: & promiſcuè hac ſalutatione uſi ſunt, Romano imperio additi. *Herald.* *Conſtet.*] Quia libertatem adipiſcebantur, qui eam redimere poterant.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De Panareto potore. LXXXIX.

CUm peteret ſeram media jam nocte matellam
Arguto madidus pollice Panaretus:
Spoletina data eſt, ſed quam ſiccaverat ipſe:
Nec fuerat ſoli tanta lagena ſatis.
Ille fide ſumma teſtæ ſua vina remenſus,
Reddidit œnophori pondera plena ſui.
Miraris, quantum biberat, cepiſſe lagenam?
Deſine mirari, Rufe: merum biberat.

2. *Arguto pollice.*] Digitis enim inter ſe colliſis, pollice ſcil. & medio digito, crepitum edebant, ſignum nempe matulæ porrigendæ. vide epigr. 81. lib. 3. verſ. 15. & epigr. 119. lib. 14. *Madidus.*] Vino.

3. *Spoletina data eſt, &c.*] Fictilis lagena, quam prius vino Spoletino plenam exſiccarat, etiamſi capacior fuiſſet, exhauſturus.

5. *Ille fide ſumma, &c.*] Convenit ratio accepti ac redditi, non auxit vinum adhibitâ ad diluendum aquâ. quod vel ex ratione redditæ ad juſtam menſuram urinæ, jocatur Poëta, conſtare Panaretum bibiſſe merum.

8. *Deſine mirari.*] Rufus mirabatur, quod cum Panaretus lagenam integram exſiccaſſet, non plus urinæ reddiderit, quam quantum lagena cepiſſet; cum ex ratione aquæ affuſæ, multo amplius & debuerit, & bibiſſe, & remenſus fuiſſe. Reſpondet Poëta Panaretum non adhibuiſſe aquam, ſed meracum vinum bibiſſe: atque hinc ſumma fide remenſum eſſe, quod exhauſiſſet. *Rader.*

De Gellia. XC.

MOEchum Gellia non habet, niſi unum.
Turpe eſt hoc magis; uxor eſt duorum.

Extenuabat culpam ſuam Gellia, quaſi tolerabiliorem quod non niſi unum haberet mœchum, ut epigrammate 92. lib. 3. Redarguit eam Poëta, æque turpe eſſe *inquiens* uxori, unum habere mœchum, ac non nuptæ multos. eſſe quippe uxorem duorum, mariti ſcilicet legitimi & adulteri. Si enim juxta Senecam 3. Benef. cap. 16. adulterium unius vocatur matrimonium, & uxor certe erit adulteri, quæ illi dedit.

In Zoilum. XCI.

SAncta ducis ſummi prohibet cenſura, vetatque
Mœchari. gaude, Zoile, non futues.

In

1. *Sancta, &c.*] Vide 2. 4. 6. & 7. epigr. ſupra.

2. *Gaude, &c.*] Zoilus enim erat fellator, ut epigrammate 13. lib. 2. & epigrammate 81. lib. 3. Alii leg. *non futuis.*

2. Myro-

In Ammianum. XCII.

CÆlatus tibi cum ſit, Ammiane,
Serpens in paterâ Myronis arte;
Vaticana bibis: bibis venenum.

2. *Myronis arte.*] Sculptoris nobilis. epigr. 39. lib. 4. verſ. 2.

3. *Vaticana bibis, &c.*] Pulchre convenit ſerpenti expreſſo in poculo cum vino Vaticano, quod omnium peſſimum eſt, & (ut dixit epigrammate 19. libro 1. verſu 6.) ſævum toxicum.

De Thaide. XCIII.

TAm male Thais olet, quam non fullonis avari
Teſta vetus, mediâ ſed modo fracta viâ.
Non ab amore recens hircus, non ora leonis,
Non detracta cani Tranſtiberina cutis.
Pullus abortivo nec cum putreſcit in ovo,
Amphora corrupto nec vitiata garo.
Virus ut hoc alio fallax permutet odore,
Depoſitâ quoties balnea veſte petit:
Pſilotro viret, a:t acidâ latet oblita cretâ:

Aut

1. *Tam male Thais olet, &c.*] Aliquam lupam ſeu proſtibulum, nomine Thaïdis vexat poëta, propter graveolentiam, quæ Harpyiis & Chimæris hiſce communis. Fuere Thaïdes amicæ, poëtis multis celebratæ. *Fullonis.*] Fullo eſt, qui togas recentat, & maculas ac ſordes è toga eluit, & addito ſulphure & creta rurſum candefacit. Plin. lib. 35. cap. 17. *Avari* dicit, quia magnum pretium pro veſtibus candefactis aut emaculatis exigebant. *Rad.*

2. *Teſta vetus, &c.*] Qua urinam (camelorum maxime, teſte Plinio l.28. cap. 8.) ad purgandarum veſtium uſum excipiebant fullones, hæc autem dolia ſtabant in publico. *Fracta.*] Tum enim graviſſimus & teterrimus exhalat odor.

3. *Ab amore, &c.*] Sic epigr. 4. lib. 4. Nam & hirci & cervi, & alia animalia, cum coëunt, deterrime fætent. *Ora leonis.*] Animæ leonis virus grave. Plin. lib. 11. cap. 53. vide Annot. prior. Baptiſtæ Pii. cap 15.

4. *Detracta, &c.*] Urbis pars trans Tiberim viliori plebeculæ colebatur, & in ea exercebantur ſordida & fœtida opera, ut excoriationes, ſulphurata, &c. vide epigr. 42. lib. 1. verſ. 3. Juvenal. Satyr. 14. verſ. 203.

5. *Pullus abortivo, &c.*] Nec pejus olet ovum putridum.

6. *Garo.*] Ex inteſtinis & tabe ſcombrorum confecto, ſed corrupto.

7. *Virus ut hoc alio, &c.*] Graveolentiam ut lotura diſſimulet. Vel illa Thais *fallax*, quamvis fætorem corporis tegere conetur & obruere, &c. vide epigr. 88. lib. 1.

9. *Pſilotro.*] Pſilotra ſunt medicamenta ſeu unguenta, quibus piloſæ corporis partes glabrantur. epigr. 29. lib. 2. verſ. 7. & epigr. 73. l. 3. verſ. 1. vulg. *nitet. Acida latet oblita.*] Aceto maceratâ epigr. 73. lib. 3. verſ. 4. *Cretâ.*] Cimoliâ, Chiâ ſeu Samiâ, qua utebantur fœminæ ad cutim emendandam.

 10. *Pin-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Aut tegitur pingui terque quaterque fabâ.
Cum bene ſe tutam per fraudes mille putavit:
Omnia cum fecit; Thaida Thais olet.

10. *Pingui fabâ.*] Oleo, unguento ſeu farinâ fabarum, quæ & faciem commendant.

11. *Tutam, &c.*] A graveolentia & fœditate.

12. *Thaida Thais olet.*] Impuram lupam & olidam capram. Nam mulier optimè olet, quum nihil olet.

De Calpetiano. XCIV.

PONuntur ſemper chryſendeta Calpetiano,
Sive foris, ſeu cum cœnat in urbe domi.
Sic etiam in ſtabulo ſemper, ſic cœnat in agro.
Non habet ergo aliud? non habet immo ſuum.

Irridet ſplendidam Calpetiani, ſeu ut alii leg. *Calpetani*, mendicitatem.

1. *Chryſendeta.*] Lances auro circumvinctæ. epigrammate 43. lib. 2. verſ. 11.

3. *Stabulo ſemper, &c.*] Diverſorio, πανδοχείῳ, Stabularius, πανδοχεύς.

4. *Non habet, &c.*] Itane lautus eſt, ut gemmeis aureiſque bibat? *Non habet, &c.*] *Reſp. poëta.* immo hæc non ſunt ipſius, ſed mutuo ſumpta. Ipſe enim, nec aurea, nec argentea, Codro pauperior, poſſidet. Niſi forte etiam oblique hæc ipſe chryſendeta furto ablata velit à Calpetiano. Martialis enim quum dicit, *non habet ſuum*, ergo alienum, nec quomodo alienum exponit, ſed relinquit lectori cogitandum.

M. VA-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

M. VALERII MARTIALIS EPIGRAMMATVM LIBER VII.

Ad Domitianum, de lorica. I.

ACcipe belligeræ crudum thoraca Minervæ,
Ipſa Meduſææ quem timet ira comæ.
Dum vacat hæc, Cæſar, poterit lorica vocari:
Pectore cum ſacro ſederit, Ægis erit.

1. *ACcipe belligeræ.*] Domitianus in expeditione quam ſuſcepit adverſus Sarmatas ſeu Dacos infra verſ. 8. videtur ſibi fieri curaſſe loricam, inſtar Ægidos Minervæ, quam peculiariter coluit & cujus ſe filium eſſe voluit. Lorica autem hæc & Minervæ ægida, ex ſquamoſo draconum corio contextam repræſentavit: vel Sarmaticum thoraca, de quo infra. verſ.4. *Accipe.*] Accipe Cæſar, & indue loricam impenetrabilem telis belligeræ Minervæ, eſt enim togata & militaris Minerva. *Crudum, &c.*] Militaremne & crudum, ut volunt? an reſpicit primos thoracas è crudis loris corioque confectos?

2. *Ipſa Meduſææ, &c.*] Quem vel ipſa Minervæ Ægis, Meduſæ capite formidabilis, timeat. Vulgg. edd. *ira Deæ.* Calderin. & MS. Bodl. *quo tumet ira Deæ.* Id eſt, quo irata Pallas utitur, quem ſumit Pallas pugnatura. *Meduſæa* dicitur Pallas, quod Palladis ope Perſeus Meduſam interfecerit. Meduſa una ex Gorgonibus, filia Phorbi fuit. comam ejus vertit in ſerpentes Pallas, & ori dedit hanc vim, ut qui illud aſpicerent, in lapides verterentur. *Rad.*

3. *Dum vacat hæc, &c.*] Quam, ubi non geſtatur à Domitiano, loricam voces, cum autem induerit eam Cæſar, jam Ægis erit. Dii enim Ægidas geſtant, mortales verò, loricas. Ægis propriè munimentum eſt pectoris æreum à Vulcano fabricatum, habens in medio Gorgonis caput.

4. *Sacro ſederit, &c.*] Domitiani, æque Dei, ac Minervæ & Jovis, quorum peculiaris Ægis. ſupra verſ. 1.

Ad ipſam loricam.

INvia Sarmaticis domini lorica ſagittis,

Et

1. *Invia Sarmaticis domini.*] Diſtinctum hoc à priore tetraſticho epigr. præfert Calderina Ed. quam alii ſecuti. Hic ergò loricam ipſam alloquitur; ſuperiori tetraſticho Cæſarem eſt affatus. Felicem enim prædicat loricam, quod pectus Dei, id eſt, Cæſaris attingat, & comes eat in hoſtes. *Invia.*] Domitianus ad modum Sarmaticarum loricarum ſibi thoracem fieri curarat. Sarmaticæ autem loricæ tam duræ & firmæ erant, ut ictus omnes ſuſtinerent, quod teſtatur Pauſan. lib. 1. Varia verò genera loricarum celebravit antiquitas: nam lineas, coriaceas, æneas, ac ferreas fuiſſe conſtat: de ſingulis copioſiſſime Lipſius lib. 3. de Milit. Rom. dial. 6. De Sarmatarum, ſeu Polonorum,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Et Martis Getico tergore fida magis:
Quam vel ad Ætolæ ſecuram cuſpidis ictus
Texuit innumeri lubricus unguis apri.
Felix ſorte tua! ſacrum cui tangere pectus
Fas erit, & noſtri mente calere Dei.
I comes, & magnos illæſa merere triumphos,
Palmatæque ducem, ſed cito, redde togæ.

rum, ut hodie appellantur telis, ſæpe Ovid. lib. de Triſtib & de Ponto. *Rad. Lorica ſagittis.*] Supra verſ. 1.

2. *Martis Getico.*] Qui loricatus tergore, colitur à Getis. vel qui è Getis oriundus eſt. Amplificat duritiem loricæ Domitiani, à comparatione. duriſſimas habent Getæ loricas, durior eſt tamen Domitiani lorica. Quia ergo Mars à Getis oriundus, armaturam illi poëta Geticam rectè induit. *Rad.*

3. *Ætolæ.*] Ab Ætolis inventæ lanceæ: *vel*, Meleagri Ætoli lanceæ impenetrabilem. *Securam.*] Ictum non timentem.

4. *Texuit.*] An lorica hæc ſquamis æneis aprinas ungulas imitantibus conſerta fuit? an ex veris ungulis ad imitationem Sarmatarum, (qui teſte Pauſania lib. 1.) ex ungulis collectis, loricas inſtar draconum ſquameas conſuebant. *Innumeri apri.*] Synecdoch. innumeri ungues aprorum. *Lubricus*, politus.

5. *Felix ſorte tua.*] O felicem loricam, non tam quod tam firma & dura videare, quam quod mox à Cæſare induêre, & cæleſtem ac divinum illius animum continebis. *Sacrum Dei.*] Domitiani, qui ſe ipſum Deum vocabat.

7. *Et magnos, &c.*] Et Domitianum incolumem reſtitue urbi, triumphantem palmatâ indutum togâ. cui intexebantur victoriæ cum ramulis palmarum.

8. *Palmatæque.*] Dionyſius *palmatam tunicam* χρυσόσημον ſemper appellat, hoc eſt, auro clavatam, vel aureos clavos habentem. Communes enim Romanorum tunicæ albæ erant, purpura clavatæ, quas *palmatas* dicebant à clavorum latitudine. poſtea tamen & ipſæ quoque pingi cœperunt, & *palmatæ* dici à picturæ genere, quod palmas ſcilicet intextas haberent. Poſtquam ergò & tunicæ quoque triumphales pingi cœptæ ſunt, & à picturæ argumento palmatæ ſunt appellatæ, inde factum eſt, ut & pictis togis hoc idem nominis donaretur, & *palmatæ* paſſim ipſæ vocarentur. *Salmaſ.* Sed Brodæus vult, eam veſtem à *palma*, id eſt, victoria, nomen inveniſſe.

Ad Pontilianum. II.

CUr non mitto meos tibi, Pontiliane, libellos?
Ne mihi tu mittas, Pontiliane, tuos.

De

1. *Cur non mitto, &c.*] Verebatur Poëta ne Pontilianus beneficium maleficio compenſaret, ſibique pro ſuis bonis, mitteret peſſima epigrammata. Sic lib. 5. epigr. 74.

1. *Mali*

De Oppiano. III.

Eſſet, Caſtrice, cum mali coloris,
Verſus ſcribere cœpit Oppianus.

1. *Mali coloris.*] Valetudinarius & morbo pallidus. epigr. 42. lib. 6. verſ. 2.
2. *Verſus ſcribere, &c.*] Vel hinc nomen pretiumque poëtæ aucupatus quod palleat. ut credatur ſtudio crudus ac pallidus. *Decipit exemplar vitiis imitabile, quod ſi Pallerem caſu, biberent exangue cuminum.* Horat. epiſt. 19. l. 1.

Ad Cæſarem Domitianum. IV.

Si deſiderium, Cæſar, populique patrumque
Reſpicis, & Latiæ gaudia vera togæ;
Redde Deum votis poſcentibus; invidet hoſti
Roma ſuo, veniat laurea multa licet.
Terrarum dominum propius videt ille, tuoque
Terretur vultu barbarus, & fruitur.

Palpat Domitianum, quem incredibili deſiderio exſpectari dicit à patria. Si te charitas civium tuorum movet; ſi Senatus & plebis vota non negligis, redi in urbem.

2. *Togæ.*] Gentis togatæ, Romanæ.
3. *Deum, &c.*] Te ô Domit. *Invidet hoſti.*] Quod tua fruitur præſentia.
4. *Veniat laurea, &c.*] Etſi magnam referres victoriam laureatis literis ſignificatam, &c. ut epigr. ſeq. lauream ſimul de Sarmatis Domitianus intulit Jovi Capitolino.
5. *Terrarum Dominum.*] En cauſſam, cur hoſti Roma invideat, quia præſentem videt Dominum & Deum noſtrum. *Ille.*] Hoſtis.
6. *Terretur, &c.*] Vultu hoſtis & victoris. *Fruitur.*] Vultu ſpecioſo & auguſto Dei.

De fama reditus Domitiani. V.

Ecquid Hyperboreis ad nos converſus ab oris
Auſonias Cæſar jam parat ire vias?
Certus abeſt auctor, ſed vox hoc nunciat omnis:
Credo tibi; verum dicere, Fama, ſoles.
Publica victrices teſtantur gaudia chartæ:

Mar-

De reditu Cæſaris ait, paſſim rumores ſpargi, ſed abſque auctore, rogat Cæſarem, ut ipſe auctor nuntiuſque ſit triumphi, & mox veniat. *Rad.*

1. *Hyperboreis, &c.*] A Sarmatis qui Septentrioni finitimi.
2. *Auſonias Cæſar, &c.*] Italas, ab Auſone Ulyſſis & Calypſus filio.
3. *Certus abeſt auctor.*] Auctorem certum non habemus, fama tamen conſtans eſt, & famæ fidem habere lubet.
5. *Publica.*] Si litteræ Romam miſſæ teſtantur venturum principem, quid eſt quod dicat, *Certus abeſt auctor?* litteras intellige miſſas de victoria Cæſaris adverſus Sarmatas, non de adventu: quamquam poëta rectè conjiciat, venturum principem bello patrato. argumento à litterarum teſtimonio ducto. *Victrices teſtantur, &c.*] Laureatæ literæ ad Senatum miſſæ, victoriæ indices.

Martia laurigera cuſpide pila virent.
Rurſus, iô, magnos clamat tibi Roma triumphos,
Invictuſque tua, Cæſar, in urbe ſonas.
Sed jam lætitiæ quo ſit fiducia major,
Sarmaticæ laurus nuncius ipſe veni.

6. *Laurigera, &c.*] Pila & haſtæ militum victoriam teſtantur laureata. Lauro enim & frondibus feſtis ornabantur pila ἐν κατορθώμασι καὶ νίκαις. Plin. lib. 35. cap. ult. *Ipſa pacifera* (laurus ſcil.) *ut quam prætendi etiam inter armatos hoſtes, quietis ſit indicium. Romanis præcipua lætitiæ, victoriarumque nuncia additur litteris, & militum lanceis, piliſque.* Quare è Romano more Seneca in Agamemnone:

Sed ecce vaſto concitus miles gradu
Manifeſta properat ſigna lætitiæ gerens:
Namque haſta ſummo lauream ferro gerit. Herald.

7. *Iô, magnos, &c.*] Vox triumphi ſolennis. *Ipſe gerens laurus, lauro devinctus agreſti, Miles* Jô *magna Voce* triumphe *canet*. Tibul. lib. 2. epigr. 6.

8. *Invictuſque.*] Vocaris jam & proclamaris à toto populo, *invictus Imperator.* Eſt enim hoc ſolenne Imperatorum elogium, ut dicantur *Invicti, &c.* Rad.

9. *Sed jam lætitiæ.*] Sed ut expleatur populi deſiderium & gaudium, propera in urbem, & ipſe nuncius eſto tuæ victoriæ.

10. *Nuncius ipſe veni.*] Tu ipſe ô Domit.

Ad Cæſarem Domitianum. VI.

Hiberna quamvis Arctos, & rudis Peuce,
Et ungularum pulſibus calens Iſter,
Fractuſque cornu jam ter improbo Rhenus,
Teneat domantem regna perfidæ gentis,
Te ſumme mundi rector, & parens orbis,
Abeſſe noſtris non tamen potes votis.

Illic

Argumentum de deſiderio & amore pop. Romani, erga Principem abſentem. Quaſi dicat. Quamvis procul ab urbe in hôſtico ad ſeptentrionem degas; tamen es præſens animis & votis noſtris. *Rad.*

1. *Hiberna, &c.*] Quamvis te detineant à nobis bella in regionibus ſeptentrionalibus. *Rudis.*] Rudem credo vocat, à barbarie Peucinorum. Arrianus lib. 1. & poëta infra. *Peuce.*] Inſula ad primum Iſtri oſtium.

2. *Vngularum pulſibus.*] Cujus *undas Frigore concretas ungula pulſat equi.* Ovid. 3. Triſt. eleg. 10. *Calens.*] Poëtica hyperbole. Locum frequentatum ſonat, vox *caleo.*

3. *Fractuſque.*] Et Rheni accolæ Germani, Batavi, & Catti tribus expeditionibus victi. *Cornu jam, &c.*] Alludit ad fluviorum cornua. Ælian. cap. 33. lib. 2. Variar. hiſtoriar.

4. *Teneat.*] Quamvis, ô Cæſar, ibi occupatus ſis & detineare, in coërcendis rebellibus. *Perfidæ gentis.*] Rebellis & contumacis.

6. *Abeſſe noſtris, &c.*] Animis tamen & votis te conſequimur.

8. *Adeo-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Illic & oculis & animis ſumus, Cæſar:
Adeoque mentes omnium tenes unus,
Ut ipſa magni turba neſciat Circi
Utrumne currat Paſſerinus, an Tigris.

8. *Adeoque mentes.*] Ita omnes quum aliquid narratur, vel de victoria, vel de adventu tuo, animis & oculis avertuntur à ſpectaculis; ut nemo advertat quid illic agatur. *Rad.*

9. *Vt ipſa magni, &c.*] Ut mentes noſtræ quondam Circenſibus ludis attentæ, jam tibi peregrinatæ neſciant quid in circo agatur.

10. *Paſſerinus.*] Palat. leg. *Paſſarinus.* Equus. habet enim tabula equorum Circenſium, apud Onuphrium, nomen Paſſerini equi Circenſis. Legendum cenſet Salmaſius:

Vt turba magni ſæpe neſciat Circi
Vtrumne currat Paſſerinus an Tigris.

Paſſerini & Tigridis nominibus, qui in illa ætate, equi fuerunt celeberrimi, duas quadrigas intelligi debere certum eſt, in quibus equi illi funales ſiniſtri erant. Non verò illi equi ſingulares currebant, ſed in curru juncti. per Paſſerinum ergò intelligit currum, in quo Paſſerinus fuit præcipuus equus. Idem dici oportet & de Tigri. *Salmaſius.*

De reditu Domitiani. VII.

NUnc hilares, ſi quando mihi, nunc ludite Muſæ:
Victor ab Othryſio redditur orbe Deus.
Certa facis populi tu primus vota, December:
Jam licet ingenti dicere voce; Venit.
Felix ſorte tua! poteras non cedere Jano,
Gaudia ſi nobis, quæ dabit ille, dares.
Feſta coronatus ludet convicia miles,
Inter laurigeros cum comes ibit equos.

Fas

Cum nunciatum eſſet Domitianum venturum in urbem, eumque jam eſſe in itinere; alloquitur poëta, primum Muſas, deinde Decembrem; quem dicit Januario anteponi potuiſſe, ſi Cæſar ipſo Decembri veniſſet in urbem. Poſtremo dicit, ſua carmina valde convenire tempori, eſſe enim illa jocoſa; mox etiam militem jocos in triumpho dicturum. *Rad.*

1. *Nunc hilares, &c.*] Si unquam aliis carminibus luſi, nunc poſcit tempus ut læta canam.

2. *Othryſio, &c.*] Septentrionali, ubi Othryſa Thraciæ urbs verſus Euxinum.

3. *Certa facis, &c.*] Menſe tandem Decembri certum accepimus nuncium de Cæſaris reditu. *Vota.*] Deſideria, gaudiaque.

5. *Sorte tua, &c.*] Eo quod nuncius es reditus Domitiani. quod ſi eodem menſe urbem ingreſſurus eſſet Cæſar, nec ipſi Januario cederet December.

7. *Feſta coronatus, &c.*] De jocis & ſcommatis militum in Imperatorem jactis, ſupra diximus. vide epigr. 5. lib. 1. verſ. 3.

8. *Laurigeros.*] In triumphis & ipſi equi laureati incedebant. *Comes.*] Miles.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Fas audire jocos, levioraque carmina, Cæſar,
Sit tibi : ſi luſus ipſe triumphus amat.

9. *Iocos, &c.*] Mea hæc jocoſa epigr. 10. *Sit tibi : ſi.*] J. Rutgerſius leg. *Et tibi ſit. luſus ipſe. Luſus ipſe.*] Solennis enim & magnificus triumphus, admittit quoſvis, & quorumvis militum ac hominum jocos.

De Caſcelio. VIII.

CUm ſexaginta numeret Caſcelius annos,
Ingenioſus homo eſt : quando diſertus erit?

Jactabat ſe Caſcelius de ingenio ἑξηκονταέτης, volebatque videri doctus. Poëta, nimis ſero te inquit, ingenioſum dicis; à puero requirebatur ad doctrinam futuram ingenium. *Raderus.*

2. *Quando diſertus erit.*] Diſertus ſcil. futurus poſt ducentos annos, & acturus cauſas apud inferos, in quo tandem ſexagenario ingenium ad doctrinam futuram elucere incipit. *Quando?*] Nunquam: hactenus enim nihil ſtuduit, & in poſterum non poterit; ætas enim negat.

In Olum. IX.

PÆdicatur Eros, fellat Linus : Ole, quid ad te?
De cute, quid faciant ille, vel ille ſua?
Centenis futuit Matho millibus : Ole, quid ad te?
Non tu propterea, ſed Matho pauper erit.
In lucem cœnat Sertorius : Ole, quid ad te?
Cum liceat tota ſtertere nocte tibi.
Septingenta Tito debet Lupus : Ole, quid ad te?
Aſſem ne dederis, crediderisve Lupo.
Illud diſſimulas, ad te quod pertinet, Ole,
Quodque magis curæ convenit eſſe tuæ.
Pro togula debes : hoc ad te pertinet, Ole.
Quadrantem nemo jam tibi credet : & hoc.

Uxor

1. *Pædicatur Eros, &c.*] Olus aliis obtrectabat, alioſque prodigere ſua dicebat, quum ipſemet nihil haberet. *Ole quid ad te?*] Legendum cenſet Salmaſius: *Olle, quid ad te De cute quid faciant ille vel ille ſua?* Nam *De alieno corio ludere* proverb. in eos dicitur qui de alieno liberales. ſed chamæleon non de alieno, ſed de ſuo plane corio ludit, quod ita pro libito, verſipelle habet ac verſatile. Turneb. lib. 24. cap. 28.

5. *In lucem cœnat.*] Pernox in commeſſationibus, compotationes in lucem protrahit. ſic epigr. 29. lib. 1.

8. *Aſſem ne dederis.*] Si te ſollicitum reddunt nomina Lupi quæ Tito debet; tu nil illi credas, cura vacabis.

11. *Pro togula debes.*] Nondum ſolviſti togam quam geſtas; hoc taces & diſſimulas, aliorumque debita recenſes.

14. *Po-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Uxor mœcha tibi eſt : hoc ad te pertinet, Ole.
Poſcit jam dotem filia grandis : & hoc.
Dicere quindecies poteram quod pertinet ad te:
Sed quid agas, ad me pertinet, Ole, nihil.

14. *Poſcit jam dotem.*] Nam filiæ debitor eſt pater, quum eam dotare teneatur, lib. 19. D. de ritu nupt l. 1. §. ſed ſi D. ſi quid in fraud. patron. Quare Artemidorus obſervat eleganter, filias in ſomnis ſumptum & damnum portendere; quia dos iis debetur. *Her.*

16. *Sed quid agas, &c.*] Sed neque ego in aliena rep. curioſus, neque tu aut tua tanti.

Ad Aulum Pudentem. X.

COgis me calamo, manuque noſtra
Emendare meos, Pudens, libellos.
O quam me nimium probas, amaſque,
Qui vis archetypas habere nugas?

4. *Qui vis archetypas, &c.*] Qui vel in nugis, qualia ſunt mea carmina, primogenias probas ab ipſo autore exaratas vel emendatas.

Ad Fauſtinum. XI.

SIc me fronte legat dominus, Fauſtine, ſerena,
Excipiatque meos qua ſolet aure jocos:
Ut mea nec juſte quos odit, pagina lædit,
Et mihi de nullo fama rubore placet.
Quid prodeſt? cupiant cum quidam noſtra videri,
Si qua Lycambeo ſanguine tela madent?
Vipereumque vomant noſtro ſub nomine virus,
Qui Phœbi radios ferre diemque negant?

Ludi-

Clancularius poëta, ut poëtæ noſtro periculum crearet, famoſa quædam carmina Martialis nomine ediderat. Jurat poëta nihil à ſe ſcriptum, quod cuiquam ruborem adferret, aut notam inureret. *Rad.*

1. *Dominus.*] Domitianus, quem maxime lectorem velim.

2. *Qua.*] Benigna.

4. *Mihi, &c.*] Non famam capto ex alienâ infamiâ epiſt. 1. lib. verſ. 6. ubi *rubet Auditor cui frigida mens eſt.*

5. *Cupiant cum, &c.*] Clancularius aliquis Poëta, famoſa quædam & virulenta carmina ſub perſonâ Martialis ediderat. epigrammate 3. & 33. libro 10.

6. *Lycambeo, &c.*] Mordaci & rabido jambo, quali armatus Archilochus, Lycamben ſocerum, quod ſponſam ſibi negaſſet filiam, ad ſuſpendium adegit.

8. *Qui Phœbi, &c.*] Non auſi nomen ſuum prodere.

9. *Ludi-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ludimus innocui: ſcis hoc bene. juro potentis
Per genium Famæ, Caſtalidumque gregem:
Perque tuas aures magni mihi numinis inſtar,
Lector, inhumana liber ab invidia.

9. *Ludimus innocui, &c.*] Sic MS. Bodl. ſic Scriver. ed. at vulg. *Ludimus innocuis verbis hoc juro.*

10. *Per genium Famæ.*] Me innocuum eſſe à maledicentia, juro per famam nominis mei, & per tuum favorem lector candide. *Genius* enim eſt rei cujuſcunque gratia, Venus, lepos. epigramm. 60. lib. 6. *Caſtalidumque gregem.*] Muſarum chorum.

De Lycoride. XII.

DUm Tiburtinis albeſcere collibus audit
Antiqui dentis fuſca Lycoris ebur,
Venit in Herculeos colles. quid Tiburis alti
Aura valet? parvo tempore nigra redit.

Vide conſonum huic epigramm. 62. lib. 4.

1. *Collibus.*] *Solibus*, ex Palatino Gruter. legit.

Ad Aulum, de luctu ſuæ puellæ. XIII.

ACcidit infandum, noſtræ ſcelus, Aule, puellæ;
Amiſit luſus, deliciaſque ſuas:
Non quales teneri ploravit amica Catulli
Lesbia, nequitiis paſſeris orba ſui;
Vel Stellæ cantata meo, quas flevit Janthis,
Cujus in Elyſio nigra columba volat.
Lux mea non capitur nugis, nec amoribus iſtis,
Nec dominæ pectus talia damna movent.
Bis denos puerum numerantem perdidit annos,
Mentula cui nondum ſeſquipedalis erat.

Ad

1. *Scelus, &c.*] Parcarum ſcilicet malarum, ut epigr. 62. lib. 6.

3. *Ploravit, &c.*] Epigr. 2. & 3. Catulli.

4. *Lesbia, &c.*] Vide & epigr. 8. lib. 1.

5. *Quas flevit.*] Scil. delitias. malè alii leg. *quam flevit*: neque enim referri poteſt ad *columbam*.

6. *Elyſio nigra, &c.*] Poëtice. omnium enim rerum umbras apud inferos volunt eſſe.

7. *Nec amoribus iſtis.*] Grut. *neque moribus iſtis.*

1. *Puer*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Arginum puerum Janthidos. XIV.

QUis puer hic nitidis abſiſtit Janthidos undis,
Et fugit ad dominam Najada? nunquid Hylas?
O bene, quod ſylvâ colitur Tirynthius iſtâ,
Et quod amatrices tam prope ſervat aquas!
Securus licet hos fontes, Argine, miniſtres:
Nil facient Nymphæ: ne velit ipſe, cave.

1. *Puer hic nitidis.*] Arginus ſcilicet. *Abſiſtit Ianthidos.*] Qui abſtinet, qui refugit. Alii *adſiſtit. Vndis.*] Fonte in ædibus Stellæ.

2. *Et fugit ad dominam Najada.*] Argini effigiem intellige poſitam in nemore propter fontem, quem Stella ab uxoris Violantillæ nomine appellaverat Janthida: ſed ita propter, ut modicum intervallum intereſſet. Ideo fingit poëta puerum ſic locatum, quaſi vereretur caſumHylæ, quem quum appropinquaſſet nimium aquæ, Nympha rapuit. Idque tum expreſſit: *Et fugitat dominam Naida.* Fugitare videtur, dum abſiſtit, nec audet adpropinquare. fontem vocat *Naida dominam* quia gerebat nomen dominæ Argini, uxoris Stellæ, qui ejus dominus. *Gronovius. Dominam Najada*] Cujus Nympham dixerat eſſe Janthida, epigramm. 47. lib. 7. *Hylas.*] Lib. 6. epigr. 68. verſ. 8. & ep. 49. lib. 5. verſ. 5.

3. *O bene, &c.*] O bene tibi eſt quod proximo nemore cultus Hercules tibi præſidio eſt & tutela, ne rapiaris à Nymphis te amantibus. epigr. 49. infra. *O bene quod*, uſitata φράσις & elegans. Ovid. Eleg. 2. lib. 1. Triſt.

O bene, quod non ſum mecum conſcendere paſſus.

Sic Græcis ὡς εὐτυχῶς ὅτι.

5. *Securus, &c.*] Sine metu potes ex hoc fonte haurire aquam, quam miniſtres. Janthis nympha hujus fontis non rapiet te, ut Hylam quondam nymphæ fl. Aſcanii. cave tibi ab ipſo Stella. Et pro *facient*, alii leg. *faciunt.*

Ad Regulum. XV.

ÆRa domi non ſunt. ſupereſt hoc, Regule, ſolum,
Ut tua vendamus munera: numquid emis?

Callida emendicatio. Dum inopiæ ſuæ unicum remedium dicit eſſe venditionem munerum ſibi à Regulo miſſorum, quæ norat dominum non redempturum, donaturum potius pretium ipſorum.

Ad bibliothecam Julii Martialis. XVI.

RUris bibliotheca delicati,
Vicinam videt unde lector urbem;

Inter

Autographum ſeptem librorum epigrammatum dedicat bibliothecæ Julii Martialis, cujus hortos & rus in Janiculo ſuburbano deſcripſit.

1. *Ruris, &c.*] Ruris ſuburbani Julii Martialis, quod deſcripſit epigr. 64. l. 4.

2. *Vicinam videt, &c.*] Sic ep. 64. lib. 4. verſ. 11.

4. *Laſci-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Inter carmina ſanctiora ſi quis
Laſcivæ fuerit locus Thaliæ:
Hos nido licet inſeras vel imo,
Septem quos tibi mittimus libellos:
Auctoris calamo ſui notatos:
Hæc illis pretium facit litura.
At tu munere dedicata parvo,
Quæ cantaberis orbe nota toto:
Pignus pectoris hoc mei tuere
Julî bibliotheca Martialis.

4. *Laſcivæ Thaliæ.*] Meis his carminibus jocoſis floridæ & conviviis aptæ Muſæ Θαλείας fœtibus. ut epigr. 8. lib. 4. verſ. 12.

5. *Nido imo.*] Infima ſtatione, ordine. *Nidi* enim foruli ſunt librorum, in quibus velut capſis, certo ordine graduque reponuntur, ut diximus. epigr. 118. lib. 1. verſ. 15.

8. *Hæc illis pretium, &c.*] Quod autoris autographi ſunt, & quos ep. 10. ſupra, dixit archetypos. *Litura.*] Et majori in pretio erunt, quod manu mea emendati.

9. *Tu munere.*] Cui conſecro & dono hos libellos meos. *Dedicata.*] Donata, conſecrata. Bibliothecæ enim Muſis & Apollini ſacræ erant. Dedicabantur & ſtatuæ & imagines in bibliothecis.

10. *Nota.*] Carmine meo.

In Gallam. XVII.

CUm tibi ſit facies, de qua nec fœmina poſſit
Dicere; cum corpus nulla litura notet:
Cur te tam rarus cupiat, repetatque fututor,
Miraris? vitium eſt non leve, Galla, tibi.
Acceſſi quoties ad opus, miſtiſque movemur
Inguinibus: cunnus non tacet, ipſa taces.
Dî facerent ut tu loquereris, & ipſe taceret:
Offendor cunni garrulitate tui.
Pedere te mallem: namque hoc nec inutile dicit
Symmachus, & riſum res movet iſta ſimul.
Quis ridere poteſt fatui poppyſmata cunni?
Cum ſonat hic, cui non mentula menſque cadit?

Dic

2. *Dicere, &c.*] Se talem habere. id eſt tibi contendere, tibi ſe æquiparare, præferre ſaltem non auſit. *Litura notet.*] Menda, nævus. *vel* lomentum quo rugas condunt linuntque. epigramm. 42. lib. 3.

11. *Fatui, &c.*] Vide epigr. 71. lib. 3. verſ. 8.

De

Dic aliquid ſaltem, clamoſoque obſtrepe cunno:
Et ſi adeo muta es, diſce vel inde loqui.

De fragmento Argûs. XVIII.

FRagmentum, quod vile putas & inutile lignum,
Hæc fuit ignoti prima carina maris.
Quam nec Cyaneæ quondam potuere ruinæ
Frangere, nec Scythici triſtior ira freti.
Secula vicerunt: ſed quamvis ceſſerit annis,
Sanctior eſt ſalva parva tabella rate.

De Argo nave, doctiſſime diſertiſſimeque unus in paucis Hieronymus Columna ad Ennii Medeam diſputat pag. 314. Hujus fragmentum tempore Martialis Romæ exſtabat, in quod eſt hoc epigramma. *Rad.*

1. *Fragmentum, &c.*] Quod Romæ extabat tempore Martialis, ut videtur.

2. *Ignoti prima, &c.*] Non prius tentati mortalibus. *nullaque mortales præter ſua litora norant.* Argonautas primum tentaſſe mare volunt poëtæ.

3. *Cyaneæ quondam, &c.*] Duæ inſulæ in Ponti Euxini oſtio, quæ & Symplegades, quas tranſmiſere Argonautæ non ſine periculo mutilata ſumma puppis parte. has ergò tranſmiſere, Phinæi monitu, præmiſſa viæ duce columba. *Ruinæ* addit, quia ad Cyaneos hoſce ſcopulos magnum adiere diſcrimen. vide quæ ad verſ. 1210. Herc. Fu. & verſ. 341. Medeæ Senecæ notavit, Farnabius.

4. *Ira freti.*] Al. *unda.*

5. *Secula vicerunt, &c.*] Fluctus, ſcopulos, ſyrtes prætervectam & ſuperantem, vicit tandem ætas. Hoc eſt, & quæ non ceſſerat fluctibus, ſcopulis & ſyrtibus, ceſſit tandem tempori, quod exedit, conſumitque omnia.

6. *Sanctior, &c.*] Fragmentum hoc religione & antiquitatis veneratione vel ipſam integram, vel alias quaſvis naves ſuperat.

In Sanctram. XIX.

NIhil eſt miſerius, nec guloſius Sanctrâ.
Rectam vocatus cum cucurrit ad cœnam,
Quam tot diebus, noctibuſque captavit;
Ter poſcit apri glandulas, quater lumbum,
Et utramque coxam leporis, & duos armos:

Nec

Emptorem cœnarum, & venditorem earundem Sanctram deſcribit.

1. *Miſerius.*] Tum labore & officiis quibus cœnam captavit: tum maxime avaritia, qui analecta vendidit. *Guloſius Sanctra.*] Rapacius, qui tantum ſuffuratus eſt.

2. *Rectam vocatus.*] In qua accumbit. Domitianus enim abrogatis ſportulis, revocarat rectas cœnas, ut ſupra dict.

4. *Ter poſcit.*] Liberaliores convivatores clientibus & convivis poteſtatem faciebant poſcendi, quæ vellent. ep. 81. lib. 3. verſ. 20.

5. *Vtramque coxam.*] Nempe meliores leporis partes.

6. *Peje-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Nec erubeſcit pejerare de turdo;
Et oſtreorum rapere lividos cirros.
Buccis placentæ ſordidam linit mappam.
Illic & uvæ collocantur ollares,
Et Punicorum pauca grana malorum,
Et excavatæ pellis indecens vulvæ,
Et lippa ficus, debiliſque boletus.
Sed mappa cum jam mille rumpitur furtis,
Roſos tepenti ſpondylos ſinu condit,
Et devorato capite turturem truncum.
Colligere longa turpe nec putat dextra
Analecta, quicquid & canes reliquerunt.
Nec eſculenta ſufficit gulæ præda,
Miſto lagenam replet ad pedes vino.
Hæc per ducentas cum domum tulit ſcalas,

Seque

6. *Pejerare de turdo.*] Jurare ſibi turdum non appoſitum. cum plures appoſitos ſubduxiſſet.

7. *Oſtreorum, &c.*] Cirros oſtreorum Raderus opinatur dici purpureos crines, qui fibras oſtreorum ambiunt, cum vero oſtrea proprie cirris careant, cum Brodæo lib. 9. Miſc. cap. 29. ſentio per *oſtrea* intelligi, oſtracoderma: utpote locuſtas, ſquillas, cancros, aſtacos.

8. *Buccis placentæ, &c.*] Ut, *improbi panis buccas*, epigrammate 5. lib. 10. & *ſectæ quadræ placentæ*, epigrammate 7. lib. 3. Vulg. *Dulci placenta. Mappam.*] Dum mappæ involvit placentam ſubductam. vel ſimpliciter, ſordidam.

9. *Ollares.*] Quæ in olla ſervabantur. Platina lib. 2. & Plin. lib. 5. c. 17. Columell. cap. 43. lib. 12.

11. *Excavatæ, &c.*] Granatorum mal. Exeſis carnibus. *Vulvæ.*] Ejectitiæ. vide epigr. 56. lib. 13. & Apitii lib. 7. cap. 1.

12. *Lippa ficus.*] E qua lactens fluit humor. *Debiliſque boletus.*] Non optimi. Vel potius cum Gronovio, non reciſi, vel nullius, vel debilis caulis. Ut Statio: *debiliſque perna.*

14. *Spondylos ſinu condit.*] Vertebraſne animalium? an piſces, cum Macrobio & Seneca. qui vulgo *ſchinoli*? an ſalſamenta, cum Athenæo? Salmaſius verò de aliis ſpondylis non hoc intelligendum dicit, quam de oſtrearum cervicibus. Petronio cochlearum cervices dicuntur, qui Græcis τράχηλοι.

15. *Et devorato, &c.*] Sanctra turturem capite detracto furatus eſt.

16. *Longa.*] Porrecta.

17. *Analecta.*] Quæ ſub menſam cadebant vel projiciebantur, erantque miniſtris relegenda.

18. *Nec eſculenta, &c.*] Nec cibos tantum rapit.

19. *Miſto lagenam, &c.*] Aqua temperato, quod ſervi ad pedes biberent.

20. *Ducentas, &c.*] Multas ſcalas, aut ſcalarum gradus: & Sanctram pauperem ſub tegulis altis more pauperum habitaſſe, ut epigr. 118. lib. 1. vel per multas ædes.

22. *Ven.*

Seque obſerata cluſit anxius cella,
Guloſus ille poſtero die vendit.

22. *Vendit.*] Ἀπροσδοκήτως, expectabatur ut rapax & guloſus Sanctra voraret iſta: ille vero avarus & miſer vendidit.

De natali Lucani. XX.

HÆc eſt illa dies, quæ magni conſcia partus,
Lucanum populis, & tibi, Polla, dedit.
Heu! Nero crudelis, nullaque inviſior umbrâ:
Debuit hoc ſaltem non licuiſſe tibi.

Natalem diem & fatalem Lucani, eodem epigrammate canit & deplorat. C. Cæſare Germanico, iterum, & L. Cæſiano coſſ. Cordubæ, quæ Hiſpaniæ Bæticæ provincia, natus eſt Lucanus, IV. Nonar. Novembr.

1. *Magni conſcia partus.*] Lucani, nobilis poëtæ.

2. *Polla, dedit.*] Polla Argentaria uxor Lucani.

3. *Heu! Nero crudelis.*] Conſpiraverat Lucanus in Neronem, quod fama carminis ejus premebatur à Nerone; contrà quem, ut canit Papinius, eſt in theatro coronatus. *Nullaque inviſior umbrâ.*] Nullius cæde inviſior quam Lucani. ſic de Cicerone epigr. 70. lib. 5. verſ. 2.

4. *Non licuiſſe tibi.*] Reſpexit id, quod multis à ſe occiſis dixit Nero, *Neſciſſe hactenus Cæſarem, quantum Imperatori liceret.*

De eodem. XXI.

VAtis Apollinei magno memorabilis ortu
Lux redit: Aonidum turba favete ſacris.
Hæc meruit, cum te terris, Lucane, dediſſet,
Mixtus Caſtaliæ Bætis ut eſſet aquæ.

1. *Vatis, &c.*] Lucani poëtæ ſub Apollinis præſidio. *Memorabilis, &c.*] Clarus & celebrandus natalis.

2. *Turba.*] Al. *turma.* vide Jan. Gulielm. in Pſeudolum Plauti quæſtion. cap. 6.

3. *Hæc meruit, &c.*] Hæc dies vel propter te ô Lucane editum meruit, ut Bætis, patrius Lucani fluvius, numeretur inter fontes Muſarum.

De eodem, ad Phœbum. XXII.

PHœbe veni; ſed quantus eras cum bella canenti
Ipſe dares Latiæ plectra ſecunda lyræ.
Quid tantâ pro luce precer? tu, Polla, maritum
Sæpe colas, & ſe ſentiat ipſe coli.

1. *Phœbe veni, &c.*] Ad ſacra hæc quibus celebramus natalem Lucani, cui tu ipſe dediſti ſecundam carminis epici à Virgilio gloriam. Et pro *canenti*, Gruterus legit, *tonanti.*

4. *Sæpe colas, &c.*] Diu vivas ut quotannis colas hunc mariti tui natalem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In maledicum. XXIII.

CUm Juvenale meo quæ me committere tentas,
Quid non audebis, perfida lingua, loqui?
Te fingente nefas, Pyladen odiſſet Oreſtes:
Theſea Pirithoï deſtituiſſet amor.
Tu Siculos fratres, & majus nomen Atridas,
Et Ledæ poteras diſſociare genus.
Hoc tibi pro meritis, & talibus imprecor auſis;
Ut facias illud, quod, puto, lingua facit.

1. *Cum Iuvenale, &c.*] Quæ tentas contentionis & diſſidii ſemina ſerere inter me & Juvenalem meum, egregium illum procul dubio Satyrographum. vide Lipſ. ep. 20. quæſtionum lib. 1.

3. *Pyladen odiſſet Oreſtes.*] Adblanditur nimis, *Pylades odiſſet Oreſten*, quæ eſt ſcriptura Palat. Vel pueris nota hæc amicorum paria.

5. *Siculos fratres, &c.*] Amphinomum & Anapiam Catanâ Siciliæ oppido oriundos, fratres invicem charos, erga parentem pios. de quibus Seneca 3. de Benef. cap. 17. Strabo lib. 6. Plutarch. orat. ad Apollonium, Silius. &c.

6. *Ledæ genus.*] Caſtorem & Pollucem.

8. *Vt facias illud, &c.*] *Hæreat inguinibus ſemper tam noxia lingua, &c.* epigr. 61. lib. 2. *Lingua facit.*] Gruterus ex Palat. legit, *facis.* alloquitur enim ipſam linguam.

In malum poëtam. XXIV.

DUlcia cum tantum ſcribas epigrammata ſemper,
Et ceruſſatâ candidiora cute:
Nullaque mica ſalis, nec amari fellis in illis
Gutta ſit, ô demens! vis tamen illa legi.
Nec cibus ipſe juvat morſu fraudatus aceti:
Nec grata eſt facies, cui gelaſinus abeſt.

Infan-

2. *Ceruſſatâ, &c.*] Ceruſſa expoſita.

3. *Salis.*] Ingenii, argutiæ, urbanitatis. *Fellis.*] Amarulentiæ, acerbitatis

5. *Nec cibus, &c.*] Ut acida acuunt & irritant ſtomachum; ita acriter dicta, invitant lectorem.

6. *Nec grata eſt facies, &c.*] Qualem ori gratiam addunt rugæ illæ inter ridendum contractæ: tale epigrammati decus addunt quæ riſum movent. *Vel,* Ut minus grata eſt facies cui ridenti deeſt Deus Gelaſinus: ita & epigrammati perit venuſtas, ſi abſit mordacitas.

7. *In-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Infanti melimela dato, fatuaſque mariſcas:
Nam mihi, quæ novit pungere, Chia ſapit.

7. *Infanti melimela dato, &c.*] Infantibus mellita ſeu muſtea poma dato & propter dulcedinem inſipidas ficus, quaſi dicat. Inſulſis placeant epigrammata dulcia & nec ingenio nec acerbitate condita: mihi placet epigramma ſalſum, acre, mordax, & piperatum.

8. *Quæ novit, &c.*] Ficus Chia quæ ſalem & vinum ſapit. epigr. 23. lib. 13.

Scazonta mittit ad Apollinarem. XXV.

APollinarem conveni meum, Scazon,
Et ſi vacabit (ne moleſtus accedas)
Hoc qualecunque, cujus aliqua pars ipſa eſt,
Dabis: hoc facetum carmen imbuant aures.
Si te receptum fronte videris totâ,
Noto rogabis ut favore ſuſtentet.
Quanto mearum, ſcis, amore nugarum
Flagret: nec ipſe plus amare te poſſum.
Contra malignos eſſe ſi cupis tutus,
Apollinarem conveni meum, Scazon.

Apollinaris hic extrà aleam magnus clarusque vir erat; ſi modo is eſt, ad quem Secundi leguntur epiſtolæ. doctiſſimum eundem fuiſſe conſtat ex hoc carmine, quo teſtatur hunc aliquam epigrammatum ſuorum partem eſſe: monetque Scazontem ſuum, Jambumve claudicantem, ut in ſinum Apollinaris confugiat, ubi tutum fore librum pollicetur. *Rad.*

1. *Apollinarem.*] Ad eundem epigram. 87. lib. 4. *Scazon.*] Epigram. 97. lib. 1.

2. *Et ſi vacabit, &c.*] Sed captato oportuno tempore.

3. *Cujus aliqua pars ipſe eſt.*] Limam adhibens, emendans, interpolans partem habet in hoc qualicunque opere.

5. *Totâ.*] Plane læta & benigna.

De Apro ſibi à Dextro miſſo. XXVI.

TUſcæ glandis aper populator, & ilice multâ
Jam piger, Ætolæ fama ſecunda feræ,
Quem meus intravit ſplendenti cuſpide Dexter;
Præda

1. *Tuſcæ glandis, &c.*] Glande paſtus in agro Tuſcano. *Ilice multâ.*] Saginâ & pinguedine à glande.

2. *Iam piger.*] Gruterus legi poſſe credit, *Impiger. Ætolæ fama, &c.*] Magnitudine proximus apro illi, quem irata Diana in Ætolorum agros immiſit. lib. ſpect. 15.

3. *Cuſpide.*] Venabulo. *Dexter.*] A quo occiſum & poëtæ miſſum arguit ſupremum diſtichon. Alii *culter.* Et tunc ad Martialem deberet referri.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Præda jacet noſtris invidioſa focis.
Pingueſcant madidi læto nidore Penates,
Flagret & exciſo feſta culina jugo.
Sed coquus ingentem piperis conſumet acervum,
Addet & arcano miſta Falerna garo.
Ad dominum redeas: noſter te non capit ignis,
Conturbator aper. vilius eſurio.

4. *Invidioſa focis.*] Opima, cui vel invideri poſſit; utpote majori, quam mea ferat conditio.

5. *Pingueſcant, &c.*] Uncta cœna & lauta inſtruatur ob pinguem aprum; rideant penates madidi, ebriique lares. *Rad. Penates.*] Qui juxta focum, *vel* ædes. *Metonymice.* Al. *madido tetri nidore Penates.*

6. *Iugo.*] Sylvâ, *Hyperbolice. Vel* lignis *Synecdochice* è montis jugo. ad aprum ſcil. aſſandum.

7. *Sed coquus, &c.*] Sed impenſa condiendi, ſuperabit facultates meas, ſatius itaque eſt ut remittam Dextro, niſi forte & ille mihi hos ſumptus ſuppeditet.

8. *Arcano miſta, &c.*] Interiori meliorique garo, quod admiſto Falerno dicebatur œnogarum. vide epigr. 93. lib. 6. verſ. 6. & lib. 13. epigr. 82. & 102.

9. *Te non capit ignis.*] Noſtra culina frugalis, non eſt inſtructa tot condimentis, aromatibus, & liquaminibus, &c.

10. *Conturbator aper.*] In quo condiendo conturbabuntur rationes meæ, & decoquentur opes. Qui enim non ſunt ſolvendo, neque ſe extricare nominibus poſſunt & ære alieno, illi conturbant; nec enim eorum rationes explicari & expediri poſſunt. Plautus Amphitryonis prologo, explicat contrariam dicendi formam: cum inquit: *Et ut res rationeſque veſtrorum omnium Benè expedire voltis.* Turneb. lib IV. cap. 15. *Vilius eſurio.*] Minoris conſtat fames mea, viliori cibo contenta eſt, minore ſumptu cœnam mihi conſtare velim.

Ad Fuſcum. XXVII.

Sic Tiburtinæ creſcat tibi ſylva Dianæ,
Et properet cæſum ſæpe redire nemus.
Nec Tarteſſiacis Pallas tua, Fuſce, trapetis
Cedat,

Ad Fuſcum mittit librum Saturnalibus legendum & judicandum.

1. *Sic Tiburtinæ, &c.*] Sic tibi omniá feliciter cedant, precor, ſic ſylva, quam Tibure habes, cæſa revireſcat. *Dianæ.*] Nemorum præſidis ac Deæ.

3. *Nec Tarteſſiacis.*] Nec olivetum tuum fertilitate olearum aut olivi copiâ cedat Hiſpanis olivis, Tarteſſus Straboni fluvius eſt, qui aliis Bœtis, unde Bœtica Hiſp. *Pallas tua.*] Olei inventrix, quæ, reliquis Diis ſteriles ad ſpeciem eligentibus arbores, oleam cum forma, tum fructu inſignem ſumpſit. *Fuſce.*] Videtur hic eſſe, ad quem Plin. Sec. ep. 9. lib. 7. *Trapetis.*] Prælis oleariis ſic Papin. 2. Sylv. in Genethliaco Lucani: *Quæ Tritonide fertiles. Athenas Vnctis Bœtica provocas trapetis.* Gloſſ. *Trapetum*, ἐλαιῶν μύλ(ος, ἐλαιουργεῖον. Varro lib. 4. de Ling. Lat. *Trapetes molæ oleariæ vocantur.* Sidonius Panegyrico;

— *Olei-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Cedat, & immodici dent bona muſta lacus.
Sic fora mirentur, ſic te Pallatia laudent,
Excolat & geminas plurima palma fores:
Otia dum medius præſtat tibi parva December,
Excipe, ſed certâ quos legis aure jocos.
Scire libet verum: res eſt hæc ardua: ſed tu
Quod tibi vis dici, dicere, Fuſce, potes.

—— *Oleique liquores*
Iſſe per attonitas bacca pendente trapetas.

Bætica autem oleo abundabat, eoque pretioſo. Papin. lib. 2. Sylvarum.

Quæ Tritonide fertiles Athenas
Vnctis Bætica provocas trapetis.

Quanta fuerit Tarteſſi dignitas, norunt qui de Bætica quidquam legerunt. *Herald.*

4. *Immodici lacus.*] Pleni, immo redundantes muſto lacus, qui excipiunt vinum trapetis expreſſum. epigr. 44. lib. 4. verſ. 2.

5. *Te Pallatia laudent.*] Agentem cauſas.

6. *Palma fores.*] Palma affigebatur januis cauſſidicorum, qui in cauſis viciſſent, quam Auſonius vocat *palmam forenſem*, vide Sat. 7. Juven. verſ. 117.

Rumpe miſer tenſum jecur, ut tibi laſſo
Figantur virides ſcalarum gloria palmæ.

Scalas hic pro aditu domus, ſive janua accipit, ut Oratorum pauperies indicetur, qui more omnium pauperum in cœnaculis habitabant. *Herald.*

7. *Otia dum medius, &c.*] A cauſis & foro. Juſtitium in his Saturnalibus.

8. *Certâ quos, &c.*] Criticâ & cenſoriâ. *Iocos.*] Epigr. hæc mea.

9. *Scire libet verum, &c.*] Al. *Scire licet.* Alii *Scire libet verum? res eſt hæc ardua.* ex perſona Fuſci verum pronunciare ſubtimentis, ne odium pariat. reſpondet poëta: *ſed tu mihi dic, quod tibi in pari redici velles, &c.* vide epiſt. lib. 12. & Horatii epiſt. ad Piſones ſub fine, vide epiſt. 76. lib. 8.

Ad Teſtilum puerum. XXVIII.

TEſtile Victoris tormentum dulce Voconî,
Quo nemo eſt toto notior orbe puer:
Sic etiam poſitis formoſus amere capillis,
Et placeat vati nulla puella tuo:
Paulliſper domini doctos ſepone libellos,
Carmina Victori dum lego pauca tuo.
Et Mæcenati Maro cum cantaret Alexim,

1. *Tormentum Voconî.*] Deliciæ & amor, qui riſus lugubris, dolor ſuavis, timor generoſus, mors viva, &c.

2. *Orbe.*] Alii, *urbe.*

3. *Poſitis capillis.*] Vide epigr. 32. lib. 1. verſ. 1.

4. *Placeat, &c.*] Præ te.

7. *Et Mæcenati, &c.*] Etſi capiebatur maxime Mæcenas eclogâ quam ſcripſerat Virgil. de formoſo Alexi quem ardebat: non tamen dedignatus eſt & carmen, quod Marſus inferior poëta, ſcripſerat de fuſca Melænide. ita nec Victor, mea hæc aſpernabitur, &c.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Nota tamen Marſi fuſca Melænis erat.

8. *Melænis erat.*] A μέλαινα.

In Cæliam. XXIX.

DAs Parthis, das Germanis: das, Cælia, Dacis:
Nec Cilicum ſpernis, Cappadocumque toros.
Et tibi de Phariâ Memphiticus urbe fututor
Navigat, à rubris & niger Indus aquis:
Nec recutitorum fugis inguina Judæorum,
Nec te Sarmatico tranſit Alanus equo.
Qua ratione facis, cum ſis Romana puella,
Quod Romana tibi mentula nulla placet?

1. *Das.*] Tui copiam. *Parthis.*] Al. *Cattis.*

3. *Phariâ urbe fututor.*] Memphi. epigr. 1. lib. ſpectac. verſ. 1.

4. *Rubris & niger, &c.*] A mari Erythræo quod cum ἐρυθραῖον diceretur Græcis, ab Erythra filio Perſii & Andromidæ qui ibi regnavit, Latini *Rubrum* verterunt, cujus coloris vel arenas vel undas eſſe credebant. Hebr. כב id eſt, papyroſum.

5. *Recutitorum, &c.*] Quibus circumciſis ſuccreſcit cutis.

6. *Sarmatico, &c.*] Namque Alanos Scythiæ pop. in Sarmatia Europæa ponunt Plin. & Ptolom.

Ad Regulum. XXX.

RAucæ cortis aves, & ova matrum,
Et flavas medio vapore Chias,
Et fœtum querulæ rudem capellæ,
Nec jam frigoribus pares olivas,
Et canum gelidis olus pruinis
De noſtro tibi rure miſſa credis?
O quam, Regule, diligenter erras!

Empta foro, non inempta rurive nata Regulo à ſe miſſa munera ait.

1. *Raucæ.*] Ab avium domeſticarum rauco cantu. *Cortis.*] Pluribus tectis ſive muris ſeptæ, inſtar mapalii. Feſtus. *a court or barton.* *Aves, & ova.*] Gallinæ, anſeres, anates, columbæ, &c. *Matrum.*] Gallinarum, anatum.

2. *Flavas medio, &c.*] Moderato calore ſiccatas ficus Chias. ſupra. epigramm. 24. verſ. 8. & l. 13. epigr. 23. vel hibernas & gelatas. epigramm. 44. lib. 4.

3. *Fœtum.*] Hœdum. *Querulæ, &c.*] De fœtu abrepto quiritantis.

4. *Nec jam, &c.*] Gelatas & corrugatas frigore, cui non ſunt ferendo.

5. *Canum olus.*] Ex horto rigente, modo lectum, & pruinis obſitum.

7. *Quam, Regule, &c.*] Quam de dita opera erras & diſſimulas te neſcire ſterilitatem agelli mei.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Nil noſtri, niſi me, ferunt agelli.
Quidquid villicus Umber, aut colonus,
Aut rus marmore tertio notatum,
Aut Tuſci tibi, Tuſculi-ve mittunt,
Id totâ mihi naſcitur Suburrâ.

8. *Niſi me ferunt.*] Nihil ferunt, niſi me tantum & vix me alunt agelli mei.

9. *Quidquid villicus Umber.*] Quicquid tibi tuus villicus vel ex Umbria, vel coloni ex Tuſculanis agris mittunt, id mihi emendum in foro Suburano. *Rad.*

10. *Rus marmore, &c.*] Suburbanum tuum. ad tertium ab urbe lapidem.

12. *Id totâ mihi, &c.*] Id ego emo in foro olitorio in urbe, quod tamen in Subura non erat. de Subura, vide epigr. 35. lib. 1. verſ. 5. *in meretrix.* & epigr. 57. lib. 3.

Ad Atticum. XXXI.

ATtice, facundæ renovas qui nomina gentis,
Nec ſinis ingentem conticuiſſe domum:
Te pia Cecropiæ comitatur turba Minervæ,
Te ſecreta quies, te ſophos omnis amat.
At juvenes alios fracta colit aure magiſter,
Et rapit immeritas ſordidus unctor opes.
Non pila, non follis, non te paganica thermis
Præparat, aut nudi ſtipitis ictus hebes:

Vara

Laudat currendi exercitationem in Attico.

1. *Facundæ renovas, &c.*] Qui doctiſſimi ac diſertiſſimi viri T. Pomponii mores & doctrinam exprimis.

2. *Nec ſinis ingentem, &c.*] Nec degener pateris ut conticeſcat familiæ tuæ & ortus gloria.

3. *Te pia Cecropiæ, &c.*] Tu habes ſemper comitatum Græcorum philoſophorum.

4. *Te ſecreta quies.*] Seceſſus ab ambitu, magiſtratu & turbâ. *Sophos.*] Sapiens.

5. *At juvenes, &c.*] At alii juvenes vacant pugillatui, quem docet Gymnaſtes, cujus aures, ut & aliorum athletarum contuſæ plerunque ſunt à plagis concertatorum. vide Turnebum lib. 24. cap. 28. & Mercurialem lib. 5. de re gymnaſt. cap. 6.

6. *Et rapit, &c.*] Et aliptes non neceſſario ungendi miniſterio præſtito, emungit juvenum marſupia.

7. *Non pila, &c.*] Pilarum quatuor genera. 1. *Trigonalis*, parva, quam tres luſores figurâ trigonem exprimente, diſtincti ſibi invicem reddebant. 2. *Harpaſtum*, parva item pila è corio facta, quam ſolo repercuſſam, raptam revocabant, unde nomen ab ἁρπάζω, rapio. 3. *Follis*, magna pila ex aluta confecta, ſi major, brachiis; ſi minor, pugnis impelli ſolita. 4. *Paganica*, qua in pagis ludebatur. vide epigr. 19. lib. 4. verſ. 5. *Thermis.*] Ante cœnam lavabant priſci, ante lavationem corpus exercebant.

8. *Præparat.*] Ad thermas, ad balneas. *Stipitis ictus.*] Exercitatio ad palum, contra quem in terra defixum tanquam adverſarium tirones ſe exercebant. vide quæ nos ad 248. verſ. 6. ſat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Vara nec injecto ceromate brachia tendis;
Non harpaſta vagus pulverulenta rapis:
Sed curris niveas tantum prope Virginis undas,
Aut ubi Sidonio taurus amore calet.
Per varias arteis, omnis quibus area ſervit,
Ludere, cum liceat currere, pigritia eſt.

Juvenalis. vide & Vegetium. Stewechium, Mercurialem, & Lipſium. *Ictus hebes.*] Hebetes ergò ictus, non acuti, quia lignei gladii: *Ictus* ergò à ſudibus vel rudibus, ligneis gladiis & clavis.

9. *Vara nec injecto.*] Nec luctâ obtorques brachia & lacertos quaſi varos. ſic Ludovic Carion. emendat lib. 2. cap. 9. alii leg. *Rara.* illa lectio melior.

10. *Harpaſta.*] Genus pilæ minimæ. ut dictum verſ. 7. Epigr. 57. lib. 3. verſ. 25.

11. *Sed curris.*] Sed exerces tantum te curſu ad aquam Virginem, vel ad porticum Europæ. vide epigr. 21. l. 5. v. ſ. 9.

12. *Vbi taurus, &c.*] Taurus Jupiter, qui Europen Agenoris Tiri, & Sidonis conditoris filiam per mare in Cretam vexit. Ad porticum Europæ, epigr. 14. lib. 2. verſ. 3.

13. *Per varias, &c.*] Literato viro conveniunt magis exercitationes faciles & breves, quæ corpus & ſine morâ laxent & tempori parcant, quarum præcipua eſt curſus, quam pigri iſti ludi quibus Campus & gymnaſium ſervit. legitur & *area fervet.* Pet. Scriv. *Areas* intelligit, *vitæ ſpatia*, ut epigramm. 24. lib. 10. ſed vide epiſt. 15. Senecæ.

In Cinnam. XXXII.

SOrdidior cœno cum ſit toga, calceus autem
Candidior prima ſit tibi, Cinna, nive;
Dejecto quid, inepte, pedes perfundis amictu?
Collige, Cinna, togam; calceus ecce perit.

Scopticum in Cinnam, quod mundis & candidis calceis utatur; ſordida verò & inquinata toga.

2. *Candidior, &c.*] Calcei albi Romanis elegantioribus in uſu. Vel ut Heraldus cenſet, mulieribus. Ovid:

Pes malus in nivea ſemper celetur aluta.

3. *Dejecto.*] *Neglecto.* Gruter. ex Palat. & Bodl. MS. Malè. ex mente Gronovii.

4. *Collige, &c.*] Tolle, ne inquinet album calceum, cui male convenit cum ſordida toga. Docet enim poëta, inſanum eſſe Cinnam, qui majorem calcei, quam togæ rationem habeat: contrarium faciendum fuiſſe togam colligendam eſſe, ne calceis ſordidis inquinetur: non ut calcei qui ſæpè neceſſariò collutulantur à toga, & contaminentur. *Rad.*

Ad Severum, de Charino. XXXIII.

QUo poſſit fieri modo, Severe,
Ut vir peſſimus omnium Charinus
Unam

Duorum impuriſſimorum beneficia in P. R. inter ſe confert, quaſi dicat, miraris, qui potuerit à malo homine aliquid boni fieri? etiam Nero peſſimus, optimas exſtruxit thermas. *Raderus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Unam rem bene fecerit, requiris?
Dicam, ſed cito. quid Nerone pejus?
Quid thermis melius Neronianis?
Non deeſt protinus, ecce, de malignis,
Qui ſic rancidulo loquatur ore:
Ut quid tu domini, Deique noſtri
Præfers muneribus Neronianas?
Thermas præfero balneis cinædi.

4. *Quid Nerone pejus*] Ut Nero peſſimus exſtruxit optimas thermas ; ita cinædus hic Charinus balneas excitavit nobiles.

6. *Non deeſt, &c.*] Quod ſi quis malignus mihi hîc obſtrepat, perinde ac ſi præferam Neronis thermas aut Charini balneas publicis Domitiani ædificiis: reſpondeo me id non facere, ſed conferre tantum inter ſe Neronis & Charini opera.

7. *Rancidulo.*] Maligno, infecto detrectationibus & adulationibus. Metaphora ſumpta à vitiato jam & propè corrupto cibo.

8. *Ut quid, &c.*] Janus Rutgerſius leg. *Quid? tu tot domini.* Scriver. *Ecquid tu.*

Ad Lecaniam. XXXIV.

INguina ſuccinctus nigrâ tibi ſervus alutâ
Stat, quoties calidis tota foveris aquis.
Sed meus, ut de te taceam, Lecania, ſervus,
Judæum nullâ ſub cute pondus habet.
Sed nudi tecum juveneſque ſeneſque lavantur,
An ſola eſt ſervi mentula vera tui?
Ecquid fœmineos ſequeris, matrona, receſſus?
Secretuſque tua, cunne, lavaris, aqua?

2. *Tota foveris aquis.*] Leg. *lota.* Rutgerſ. Tibi in publicis balneis lavanti promiſcue, ubi nemo noſtrum non ipſe quidem circumciſus Judæus tegit verenda. adſtat ſervus tuus ſubligaculo tectus & fibulâ ligatus : perinde quaſi nos cæteri non eſſemus viri & tu privatim lavares. epigr. 76 lib. 11. Fœdiſſimum hunc morem virorum promiſcue cum fœminis lavandi ſuſtulit Trajanus. Xiphilin. in Adriano. & Spartianus.

3. *De te.*] Scriver. legit, *de me.*

5. *Sed nudi.*] Gruterus ex Palat. legendum cenſet, *Et nudi.* Iiſdem enim in locis lavabant viri cum mulieribus ſimul.

6. *Mentula vera.*] Guilielmius cenſet legendum *verba*, quod plus habet ſpeciei, quam veritatis. qui enim à Martiale alibi producuntur fibulati, quum interim eſſent verpi, hoc faciebant, ne penderent tributum tanquam Judæi. at *vera mentula* hic dicitur, quemadmodum infra: *Difficile eſt vero nubere Galla viro.* Quid quod poëta ſibi ipſi interpres lib. 11. epigr. 76. *Omnes an nos tibi ſumus ſpadones, &c.* Gruterus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Stellam. XXXV.

CUm pluvias, madidumque Jovem perferre negaret,
Et rudis hibernis villa nataret aquis:
Plurima, quæ poſſet ſubitos effundere nimbos,
Muneribus venit tegula miſſa tuis.
Horridus, ecce, ſonat boreæ ſtridore December:
Stella, tegis villam, non tegis agricolam.

1. *Cum pluvias, &c.*] Cum perplueret villa, miſiſti mihi tegulas, ecce horreo frigore, cur non mittis mihi togam?

3. *Effundere nimbos.*] Al. *defendere.* id eſt, arcere. vide Jani Guliel. Veriſimil. lib. 3. cap. 25. Qui hic mavult legere *defendere*, interrogandus erat, taleſne putat fuiſſe formas imbricum tegularumve veterum, atque ſæculi noſtri? *Grut.*

Ad Caſtricum, de theta. XXXVI.

NOſti mortiferum quæſtoris, Caſtrice, ſignum?
Eſt operæ pretium diſcere theta novum.
Exprimeret quoties rorantem frigore naſum,
Lethalem juguli juſſerat eſſe notam.
Turpis ab inviſo pendebat ſtiria naſo,
Cum flaret madidâ fauce December atrox.
Collegæ tenuere manus. quid plura requiris?
Emungi miſero, Caſtrice, non licuit.

Ad

1. *Noſti mortiferum, &c.*] Alii leg. *Noſtri.* Senſus eſt. Pro veteri illa condemnationis & mortis Θανάτου litera, Quæſtor noſter novam habet notam. emuncto ſcilicet naſo dat carnifici ſignum occidendi hominis. huic aliquando opus erat diſtillantem naſum emungere, manum naſo admoturum impedierunt quæſtores collegæ ipſius, quaſi daturum hinc cædis ſignum. Jocatur poëta miſere cum illo agi, cui, modo alios populariter occidenti, jam non liceat ſuum naſum abſtergere.

2. *Theta novum.*] Novum enim mortis ſignum invenit, ut quempiam interfecturus, naſum emungeret; hinc vocat *novum*, aliis inuſitatum. *Mortiferum* vocat, quod mortis nuntium adferat: nam θάνατος Græcis mors, prima littera, pro voce tota uſurpetur. Romani prius A cum abſolverent, C. cum condemnarent, N L. cum non liqueret, uſurpabant. Lege Alexandrum ab Alexandro lib. 3. cap. 5. & Tiraquel. ibid.

5. *Stiria naſo.*] *A drop*, ſtilla gelata, *gutta congelati naſi.* vi frigoris & cœlo pluvio expreſſa. epigr. 99. lib. 11.

6. *Cum flaret.*] Palat. legit, *fleret*, non benè.

7. *Collegæ.*] Plures enim fuere quæſtores; primum duo, mox quatuor; tum plures.

Ad Polyphemum. XXXVII.

TAntus es, & talis noſtri, Polypheme, Severi:
Ut te mirari poſſit & ipſe Cyclops.
Sed nec Scylla minus: quod ſi fera monſtra duorum
Junxeris, alterius fiet uterque timor.

1. *Tantus es, & talis noſtri, &c.*] Polyphemus iſte & Scylla fueruntne ſervi Severi; an forte ſtatuæ adeo immanes & ingentes, ut vel Siculo illi Cyclopi & marino monſtro poſſent eſſe terrori?

3. *Sed nec Scylla minus.*] Sed nec ipſa Scylla poſſit minus mirari tuum Scyllam, alii leg. *minor.* ut eam Polyphemo non fuiſſe minorem accipiamus. Turneb. lib. 24. cap 28. *Quod ſi fera, &c.*] Imo & ſibi invicem terriculamento eſſe poſſint. unde videtur illos fuiſſe ſervos deformes.

De Cælio. XXXVIII.

DIſcurſus varios, vagumque mane,
Et faſtus, & ave, potentiorum,
Cum perferre patique jam negaret;
Cœpit fingere Cælius podagram.
5 *Quam dum vult nimis approbare veram,*
Et ſanas linit obligatque plantas,
Inceditque gradu laborioſo;
(Quantum cura poteſt, & ars doloris!)
Desît fingere Cælius podagram.

Cælii fraudes & podagram irridet.

1. *Diſcurſus varios, &c.*] Officioſas clientis diſcurſitationes in ſalutandis patronis ſuperbis

2. *Potentiorum.*] Divitum.

6. *Et ſanas, &c.*] Quales impoſtorum quorundam ſunt artes & mendicorum.

8. *Quantum, &c.*] *Ironice.* ut lib. 5. epigr. 22. verſ. 3.

9. *Desît fingere, &c.*] Veram enim habet podag.

Epitaphium patris Etruſci. XXXIX.

HIc jacet ille ſenex, Auguſta notus in aula,
Pectore non humili paſſus utrumque Deum;
Nato-

1. *Ille ſenex, &c.*] Etruſcus. vide epigr. 83. lib. 6.

2. *Non humili paſſus.*] Forti animo. *Utrumque Deum.*] Utrumque, ambos. ut *Si duo præterea tales Idæa tuliſſet Terra Viros.* Maro. Edd. recentes *poßidet umbra nimus.* Domitiani potius Domini ac Dei gratiam & iram. dicto epigramm. 83. lib. 6. Domit. iratum & placatum.

3. *Nato-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Natorum pietas ſanctis quem conjugis umbris
Miſcuit: Elyſium poſſidet ambo nemus.
Occidit illa prior viridi fraudata juventâ:
Hic prope ter ſenas vixit Olympiadas.
Sed feſtinatis raptum tibi credidit annis,
Aſpexit lacrymas quiſquis, Etruſce, tuas.

3. *Natorum.*] Geminorum, qui eodem cum matre, quæ flore ætatis extincta eſt, ſepulchro patrem condiderunt. Tum filius Etruſcum patrem damnatum & in exilium ejectum ſpontè comitatus eſt, nec antea deſtitit fatigare precibus Domitianum, quam pacem illi, reditumque impetraret. *Conjugis.*] Etruſcæ; à qua ſummo loco nata, Etruſcus maritus, & filii nomen accepêre.

6. *Ter ſenas, &c.*] Nonaginta annos, ſi poëtice Olympiada pro luſtro ſumamus. Sunt qui pro *vixit*, legant *vidit.*

7. *Sed feſtinatis, &c.*] Quem jam nonagenarium fato maturo defunctum deflevit pius filius, perinde ac immaturo fato præreptum.

Ad Sempronium Tuccam. XL.

COſmicos eſſe tibi, Semproni Tucca, videris:
Coſmica, Semproni, tam mala quam bona ſunt.

Sempronium tam malum videri poſſe, quam bonum dicit. Mundanuſne Socraticus? an ornatus, nitidus, ſeu comis? an forte unguentis delibutus? namque & hæc omnia media & ἀδιάφορα ſunt. vide Turneb. lib. 26. c. 24.

Ad Caſtricum. XLI.

MUneribus cupiat ſi quis contendere tecum,
Audeat hic etiam, Caſtrice, carminibus,
Nos tenues in utroque ſumus, vincique parati:
Inde ſopor nobis, & placet alta quies.
Tam mala cur igitur dederim tibi carmina, quæris?
Alcinoo nullum poma dediſſe putas?

In

Ab opibus, liberalitate, eruditione laudat Caſtricum, ſe extenuat, accuſat, excuſat.

1. *Muneribus, &c.*] Cum æque nobilis ſis Poëta, ac munificus dives.

3. *Nos.*] Ego. *Vincique parati.*] Opibus & carminibus.

6. *Alcinoo, &c.*] Ut Phæacum illi regi, cui ſuppetebant poma nobiliſſima, aliquis forte muneri obtulit minus nobilia: ita ego tibi mala mea carmina.

Aut

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Cinnam. XLII.

PRimum eſt, ut præſtes, ſi quid te, Cinna, rogabo:
Illud deinde ſequens, ut cito, Cinna, neges.
Diligo præſtantem; non odi, Cinna, negantem,
Sed tu nec præſtas, nec cito, Cinna, negas.

Aut dandum, aut citò negandum.

2. *Vt cito, &c.*] Vide epigr. 20. & 30. lib. 6.

De imagine Maximin. Cæſonii, ad Q. Ovidium. XLIII.

MAximus ille tuus, Ovidi, Cæſonius hic eſt;
Cujus adhuc vultum vivida cera tenet.
Hunc Nero damnavit: ſed tu damnare Neronem
Auſus es, & profugi, non tua, fata ſequi.
Æquora per Scyllæ magnus comes exulis iſti:
Qui modo nolueras conſulis ire comes.
Si victura meis mandantur nomina chartis,
Et fas eſt cineri me ſupereſſe meo:
Audiet hoc præſens, venturaque turba; fuiſſe
Illi te, Senecæ quod fuit ille ſuo.

De

Maximus Cæſonius, vir conſularis à Nerone damnatus, in conjuratione Piſoniana in exilium miſſus, comitem voluntarium habuit Q. Ovidium qui expreſſam Cæſonii poſtea mortui imaginem ſervabat, ad quam hoc epigramma ſcripſit poëta. *Rad.*

1. *Maximus, &c.*] Hæc eſt effigies in cera ad vivum expreſſa Max. Cæſonii, quem à Nerone damnatum in conjuratione Piſoniana, *Tacit.* 15. *Annal.* Tu Ovidi in exilium comitatus es per mare Siculum, in Siciliam vel Africam, cui modo præfuerat. proconſuli te comitem negabas, exuli offerebas.

2. *Vivida cera.*] Quæ ad unguem refert Cæſonium. Ita enim mortuos ſolebant quaſi in vitam revocare.

3. *Sed tu, &c.*] Iniquum fuiſſe Neronis judicium arguebas, ſponte exulem ejus ſequutus.

5. *Æquora per Scyllæ.*] In Sardiniam aut Siciliam ejectum.

7. *Si victura, &c.*] Si vitale fuerit hoc carmen meum, ſcient inde præſentes & poſteri, Ovidium id præſtitiſſe Cæſonio, quod Cæſonius prius Annæo Sen. à Claudio in Corſicam relegato.

Ovidii

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De eadem. XLIV.

FAcundi Senecæ potens amicus,
Caro proximus, aut prior Sereno,
Hic eſt Maximus ille quem frequenti
Felix littera pagina ſalutat.
Hunc tu per Siculas ſecutus undas,
O nullis Ovidi tacende linguis,
Spreviſti domini furentis iras.
Miretur Pyladem ſuum vetuſtas,
Hæſit qui comes exuli parentis.
Quis diſcrimina comparet duorum?
Hæſiſti comes exuli Neronis.

Ovidii fidem, & charitatem in Cæſonium, anteponit Pyladis officio Oreſtem comitantis.

1. *Facundi, &c.*] Ejuſdem argumenti cum præcedenti epigram.

2. *Caro, Sereno.*] Carus, Serenus, Cæſonius Maximus, ut epigr. præcedenti, & Seneca epiſt. 87. Senecæ amiciſſimi erant.

3. *Quem frequenti, &c.*] Ad quem toties ſcripſit Seneca.

7. *Domini.*] Neronis.

9. *Exuli parentis.*] Oreſti, non quidem à matre in exilium miſſo, ſed ab Electra ſorore ſubducto & à pædagogo in Phocidem ſublato, unde reverſus matris cæde patris ſui necem ultus rurſum exulavit. Electra Eurip. & Sophoclis.

10. *Duorum.*] Oreſtis & Cæſonii: Ovidii & Pyladis. majus tu diſcrimen adiiſti, ô Ovidi, quam Pylades. ille ſe Oreſti ſine periculo propè adjunxit comitem; tu damnatum à Cæſare crudeliſſimo, non dubitaſti ſequi. *Rad.*

11. *Neronis.*] Crudeliſſimi tyranni & cujus in manu erat te repetiiſſe, quod Clytemneſtra non potuit.

Ad Priſcum. XLV.

COmmendare tuum dum vis mihi carmine munus,
Mæonioque cupis doctius ore loqui:
Excrucias multis pariter me teque diebus:
Et tua de noſtro, Priſce, Thalia placet.

Divi-

1. *Commendare, &c.*] Priſcus pollicitus fuerat Martiali munus, trahebat autem moram ut carmine ſuo, quod poëtæ approbari voluit, munus exornaret: poëta, quem premebat egeſtas, petit id ſibi mitti muneris, vel ſine carmine, quod utrique minori foret moleſtiæ.

4. *Tua de noſtro, Priſce.*] De noſtro incommodo, & non ſine damno meo, tibi places in tuo carmine, quod dum meditaris, ego munus deſidero. Turnebus lib. 24. cap. 28. legit, *tacet.* Quod enim verſus ſcribere ſe accuratos ſimularet, vel etiam meditaretur & tanquam ruminaret, nec interea dona remitteret; ſilentium ejus meritò ſibi conqueritur damnoſum Martialis. *Thalia placet.*] Epigr. 16. verſ. 4. ſupra. & lib. 4. epigr. 8. verſ. 12.

6. *Munc-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Divitibus poteris Muſas, elegoſque ſonantes
Mittere: pauperibus munera pexa dato.

6. *Munera pexa dato.*] Veſtem pexam. Alii legunt *plena*. id eſt, quorum gratia non diminuitur morâ. Alii *plana*. id eſt, abſque carminibus.

Ad Licinium Suram. XLVI.

DOctorum Licini celeberrime Sura virorum,
Cujus priſca graves lingua reduxit avos:
Redderis, (heu) quanto fatorum munere nobis,
Guſtata Lethes pœne remiſſus aqua!
Perdiderant jam vota metum, ſecuraque flebant
Triſtia cum lacrymis: jamque peractus eras.
Non tulit invidiam taciti regnator Averni,
Et raptas fatis reddidit ipſe colos.
Scis igitur, quantas hominum mors falſa querelas
Moverit & frueris poſteritate tua.
Vive velut rapto, fugitivaque gaudia carpe:
Perdi-

Gratulatur Licino reditum in vitam, quæ jam ab omnibus deplorata & conclamata fuerat, hortaturque ut reliquam vitæ partem genio indulgeat. *Rad.*

1. *Sura virorum.*] Sic Plinius Sec. 30. epiſt. 4. lib. *altiſsima iſta eruditione tua digniſsimam quæſt. &c.* Al. *celeberrime ſumme Virorum.*

2. *Cujus priſca, &c.*] Cujus ſyncera oratio & antiquitatem ſapiens, exprimit gravitatem & mores veterum illorum Romanor.

3. *Redderis, &c.*] Quanto nos bearint munere Parcæ, quæ te prope mortuum vitæ reſtituerunt.

5. *Perdiderant jam vota, &c.*] Ita Petr. Scriv. è Membranis & Junii margine. *Triſtitia & lacrymæ ſunt carmina lugubria.* vulg. Ed. *Triſtitia, & lacrymis jamque peractus eras.* Tanquam incerta morte depoſueramus ſpem & cum votis metum curamque pro te, qui jam pro mortuo deploratus eras & conclamatus.

7. *Non tulit, &c.*] Vidit ſenſitque Pluto ſe non fore ferendo invidiam & querelas hominum te lugentium ipſiuſque rapacitatem deteſtantium, itaque eripuit Parcis colos fuſoſque & te vitæ reſtituit.

9. *Falſa querelas.*] Te faucibus ſuis erepto decepta, *Vel* quam nos veram putabamus; teque vere mortuum.

10. *Frueris poſteritate tua.*] Et quaſi redivivus ſentis quam charus fueris nobis, tanquam poſteris, tuis futuris. Plin. epiſt 1. lib. 2. *Triginta annis gloriæ ſuæ ſupervixit. Legit ſcripta de ſe carmina: legit hiſtorias, & poſteritati ſuæ interfuit.*

11. *Vive velut rapto, &c.*] Mortis itaque, quam evaſiſti, memor, rape vitæ reſtitutæ gaudia. Et quaſi utraque manu amplectere vitam fugitivam, & te totum da commodis præſentis vitæ. vide epigr. 16. lib. 1. verſ. 8. tibi ſuperſtes.

12. *Per-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Perdiderit nullum vita reverſa diem.

12. *Perdiderit nullum diem.*] Qui metuebant & cavebant ne dies ita perderent, *vitam ſe rapere* dicebant. Eleganter Plinius lib. 14. cap. 22. de iis qui heſterna crapula mentem opprimebant: *Rapere ſe ita vitam prædicant, quum priorem diem quotidie perdant, imò verò & venientem.* Sic *lethum non perdere* dicunt eos, qui non inulti moriuntur. Lucanus libro 3. *Non perdere lethum Maxima cura fuit.* Perdere ſe diem illum putabant, quem non indulgebant genio, voluptatibus, &c.

De Annio. XLVII.

Cum menſas habeat fere ducentas,
Pro menſis habet Annius miniſtros:
Tranſcurrunt gabatæ, volantque lances.
Has vobis epulas habete lauti;
5 *Nos offendimur ambulante cœna.*

Annio non deſunt menſæ, imo dives & lautus habet ducentas. cur itaque miniſtri ejus ſubeunt menſarum vices & nihil apponitur? ſcilicet ut dapibus ſuis parcat, quas miniſtri circumferentes prætereant alios; aliis priuſquam quid ad ſatietatem decerpſerint, præripiant. placeant ſibi lauti his epulis, nos tenuiores non juvant cœnæ iſtæ ambulantes (*running banquets*) *quæ & noſtris parcipromis inoleverunt in ſilicerniis & repotiis.*

1. *Ducentas.*] Alii *trecentas.*

2. *Pro menſis miniſtros.*] Ipſi miniſtri ſubeunt vices menſarum, quia ipſi gerunt cibos in gabatis & paropſidibus. Moris autem erat prioribus, ut ſingulis miſſibus ſingulas menſas inferrent, jam ſuis epulis dapibuſque onuſtas, eaſque poſtea ſimul auferrent: Annius unam haud dubie menſam appoſuerat, ſed eam vacuam; deinde miniſtri ordine circumferebant obſonia, ut quod cuique placeret, inde carperet. *Rad.* Turneb. lib. 26. cap. 24. *Puto*, inquit, *ita intelligendum. Suppetunt illi plurimæ menſæ ad ducentas, non tamen in eis obſonia reponit; ſed eas ſemper ſervi gerunt, nec epulis frui poſſunt convivæ. ita ambulatoriam cœnam potius ſpectant quam comedunt; cum miniſtri celeriter paropſides & gabatas ante convivas præterferant.*

3. *Gabatæ, &c.*] Lances eſcariæ.

5. *Nos offendimur.*] Pauperes amant appoſitam cœnam, qua famem & ventrem, non oculos paſcant.

Ad Severum. XLVIII.

Parva ſuburbani munuſcula mittimus horti;
Faucibus ova tuis: poma, Severe, gulæ.

1. *Parva.*] Palat. legit *Pauca.*

2. *Faucibus, &c.*] Raucis forte vel exulceratis mollia. *Gulæ.*] Palato grata.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad fontem Hiantidos. XLIX.

FOns dominæ, regina loci, quo gaudet Ianthis,
Gloria conſpicuæ, deliciumque domus.
Cum tua tot niveis ornetur ripa miniſtris,
Et Ganymedæo luceat unda choro:
Quid facit Alcides ſylvâ ſacratus in iſtâ?
Tam vicina tibi cur tenet antra Deus?
Numquid Nympharum notos obſervat amores,
Tam multi pariter ne rapiantur Hylæ?

1. *Fons dominæ, &c.*] Vide epigr. 47. lib. 6.

4. *Ganymedæo, &c.*] Pueris delicatis, inſtar Ganymedis.

5. *Quid facit, &c.*] Vide epigr. 14. ſupra, quod huic concinit. verſ. 3.

Ad Urbicum. L.

MErcari noſtras ſi te piget, Urbice, nugas:
Et laſciva tamen carmina noſſe libet;
Pompejum quæras (& noſti forſitan) Auctum,
Ultoris prima Martis in æde ſedet.
Jure madens, varioque togæ limatus in uſu,
Non lector meus hic, Urbice, ſed liber eſt.
Sic tenet abſentis noſtros, cantatque libellos:
Ut pereat chartis littera nulla meis.
Denique, ſi vellet, poterat ſcripſiſſe videri;
Sed famæ mavult ille favere meæ.

Hunc

Pompeium Auctum celebrat, qui Poëtæ verſus, ut ſuum nomen tenebat, poteratque carentibus libro, ipſe liber eſſe. Hunc ut adeat, monet Urbicum, ſi velit inemptum poſſidere Martialem.

3. *Pompejum quæras, &c.*] Adeas Pompejum Auctum, quem & tute fortaſſe noſti.

4. *Æde ſedet.*] Quæ ſignis militaribus à Parthis remiſſis extructa eſt. ut alii, poſt victoriam Philippicam. Suetonius Auguſti capite 29. Dio libro 44.

5. *Iure madens.*] Juriſprudentiâ tinctus, imbutus. ſic infr. epigr. 68. & epigr. 40. lib. 1. verſ. 3. *Calderin.* juſculo madens. *Varioque, &c.*] Studiis pacis & variis cauſis exercitatus. *Calderin.* attrita indutus toga, qua in variis officiis utitur.

6, *Sed liber eſt.*] Adeo ad unguem tenet & memoriter recitat.

7. *Abſentis.*] Hic enim nolo, *abſentis* pro *abſentes*.

9. *Poterat, &c.*] Se authorem profiteri, niſi meæ faveret famæ, poterat. vide Senec. prolog. declam.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Hunc licet à decimâ (nec enim ſatis ante vacabit)
Sollicites: capiet cœnula parva duos.
Ille leget, bibe tu: nolis licet, ille ſonabit:
Et cum, jam ſatis eſt, dixeris; ille leget.

11. *Decimâ nec enim, &c.*] Quæ ſtatuta cœnæ hora aliquanto tardior propter occupationes Aucti, vel tenuitatem ejus.

Ad Auctum. LI.

GRatum eſt, quod Celeri noſtros legis, Aucte, libellos;
Si tamen & Celerem quod legis, Aucte, juvat.
Ille meas gentes, & Celtas rexit Iberos,
Nec fuit in noſtro certior orbe fides.
Major me tanto reverentia turbat; & aures
Non auditoris, judicis eſſe puto.

1. *Aucte libellos.*] Epigr. præced.

2. *Si tamen, &c.*] Niſi moleſtum ſit Celeri, audire hujuſmodi nugas.

3. *Ille meas, &c.*] Celer fuit præfectus Celtiberiæ, patriæ meæ.

4. *Nec fuit, &c.*] Nec alius quiſquam majori fide, & abſtinentia adminiſtravit noſtram Celtiberiam.

5. *Major, &c.*] Terreor viri majeſtate, nec minus ſanctum expecto judicem carminis mei, quam olim gentis meæ. Vulgò legitur *tanti*, ſed illepide.

In Umbrum. LII.

OMnia miſiſti mihi Saturnalibus, Umber,
Munera, contulerant quæ tibi quinque dies;
Bis ſenos triplices, & dentiſcalpia ſeptem:
His comes acceſſit ſpongia, mappa, calix;
Semodiuſque fabæ cum vimine Picenarum,
Et Laletanæ nigra lagena ſapæ:

Par-

Umbri munera Saturnalibus ſibi miſſa, ironicè elevat.

2. *Contulerant, &c.*] Quæ ab aliis tibi miſſa ſunt per Saturnalia, quæ ad 5. dies protraxit Caligula. vide ep. 46. lib. 4.

3. *Triplices.*] Pugillares. Dicuntur autem *triplices*, à tribus foliis; *quincuplices*, quinquefoliorum. fiebant ex citro, ebore, aliiſque generibus materiarum; ut hodie ex membrana, lapide, lignis. epigr. 6. lib. 14. *Dentiſcalpia ſeptem, &c.*] De his lib. 13. & 14.

5. *Fabæ.*] Epigramm. 46. lib. 4. ✠ſ. 6. *Vimine Picenarum.*] Fiſcella olivarum Picenarum. lib. 13. epigr. 36.

6. *Laletanæ, &c.*] Lagena ignobilis, fæculenti & turbidi vini ex Laletania in Hiſp. Tarraconenſi. Gloſſ. *Sapa*, ἕψημα. *Sapa Laletana* hoc loco, quia hoc vinum craſſius. unde & alibi *fæx Laletana*. Tum dicit *Nigra lagena*, quod ad vinum refero, quod purpureum vocat Ovid.

7. *Par-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Parvaque, cum canis venerunt coctana prunis,
Et Libycæ fici pondere teſta gravis.
Vix puto triginta nummorum tota fuiſſe
Munera, quæ grandes octo tulere Syri.
Quanto commodius nullo mihi ferre labore
Argenti potuit pondera quinque puer?

7. *Parvaque coctana.*] Ficus parvæ ex Syria. epigramm. 28. lib. 13. *Canis venerunt prunis.*] Quæ epigramm. 18. lib. 5. ſenes dixit Damaſcenos. vide epigramm. 29. lib. 13.

8. *Et Libycæ.*] Et vas grave Africanis & hibernis ficis. Epigr. 46. lib. 4.

9. *Vix puto, &c.*] Puto vix valuiſſe 30. HS. *noſtræ monetæ* 4. ſſ. 8. d.

10. *Syri.*] Servi è Syria, *Synecdoch.*

12. *Pondera quinque.*] Libras quinque.

In Naſidienum. LIII.

SEmper mane mihi de me mera ſomnia narras,
Quæ moveant animum, ſollicitentque meum.
Jam prior ad fæcem, ſed & hæc vindemia venit;
Exorat noctes dum mihi ſaga tuas.
Conſumpſi ſalſaſque molas, & thuris acervos:
Decrevere greges, dum cadit agna frequens.

Non

Artes captandi damnat in Naſidieno, qui prius poëtæ adulabatur, ut aliquid ab eo muneris; deinde ſomniorum religione objecta, conabatur emungere. *Rader.*

3. *Iam prior, &c.*] Ad expianda infauſta tua de me ſomnia, in ſacrificiis abſumpſi Vinum omne meum ſuperioris & hornæ vindemiæ. Tantum vini mei exhauſiſti ad peragendas expiationes tuas, ut neque ex priori, neque ex hac vindemia quidquam mihi ſuperſit. Martial. epigr. 1. lib. XI.

Amphora nunc petitur nigri carioſa falerni,
Expiet ut ſomnos garrula ſaga tuos.

Nam vini uſus erat in ſacrificiis, & poſt molam ſalſam ſæpe fundebatur. Quum vinum non haberent, aqua utebantur.

4. *Exorat noctes.*] Expiat, avertit omen. *Exorare* heic ἐξιλάσκεσθαι, ut rectè in Gloſſ. *Oramus* τὰ δυσκλεῖα: *Exoramus* hoc modo τὰ ἀποδυσκλεῖα. Sic *Exſacrificare*, ſacrificare ne quid accidat. *Herald.* *Saga tuas.*] Somniorum interpres & expiatrix. epigr. 50. lib. 11.

5. *Salſaſque molas.*] Far ſale miſtum. Feſtus: *Mola vocatur etiam far toſtum, & ſale ſparſum, quod eo molito hoſtiæ aſpergantur.* Rectè gloſſarium, *Molæ ſalſæ*, οὐλαὶ πεφρυγμέναι. Rectè, inquam, ſi ritum Græcanicum reſpexeris. Nam in Græcia mola ſalſa hordeacea erat; ut farrea in Latio. Nam poſt triſtius aliquod ſomnium mola ſalſa & thure Jovi prodigiali comprecabantur.

6. *Decrevere, &c.*] Decreſcunt mihi greges crebra immolatione.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Non porcus, non cortis aves, non ova ſuperſunt.
Aut vigila, aut dormi, Naſidiene, tibi.

7. *Cortis aves.*] Epigr. 30. ſupra, verſ. 1. &c. *Non ova ſuperſunt.*] Hæc dicit, quia ova adhibebantur ad expiationes. vide Alexandr. ab Alexandro lib 5. cap. 27.

8. *Aut vigila, &c.*] Aut nunquam dormias precor, aut de te ſomnies, tuo damno.

In Chreſtum. LIV.

NUlli munera, Chreſte, ſi remittis,
Nec nobis dederis, remiſeriſque;
Credam te ſatis eſſe liberalem.
Sed ſi reddis Apicio, Lupoque,
Et Gallo, Titioque, Gellioque;
Lingas non mihi (nam proba & puſilla eſt)
Sed quæ de Solymis venit peruſtis,
Damnatam modo mentulam tributi.

4. *Apicio, Lupoque, &c.*] Turpitudinis tuæ miniſtris.

5. *Gellioque.*] Palat. & membranæ Anglicanæ *Cæſioque.* Sunt & qui leg. *Celioque.*

6. *Lingas.*] Scriptus codex Turnebi, ut & Palat. *Linges. Non mihi, &c.*] Non meam, quæ caſtior eſt, ſed ſervi mei Judæi damnati ad tributum; vel nomine tributi in ſervitutem damnati. Turneb. leg. *tributi.* lib. 24. cap. 28. grave autem tributum pendebant, cum Judæi, tum qui Judaicæ ſectæ initiabantur circumſecti. Sueton. Domit. cap. 12. *Et puſilla eſt.*] Palat. apertè *puella eſt.* Et cur non admittam, cum eandem alibi nominet *anum*, mentionemque faciat *chartæ virginis*? Gruter.

Ad Rabirium. LV.

AStra polumque tua cepiſti mente, Rabiri:
Parrhaſiam mirâ qui ſtruis arte domum.

Phi-

Architectum Domitiani Rabirium laudat, qui Domitiano nobile palatium extruxit.

1. *Aſtra polumque.*] Ut Phidias Jovis Olympici ſimulachrum efficturus, dicitur direxiſſe mentem ſuam ad vultum Jovis ab Homero expreſſum Iliad. α. Ἦ καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων, &c. Valer. Max. lib. 3. c. 7. Ita tu Rabiri Domitiano palatium exſtructurus concepiſti mente cœleſtes domos, quibus magiſtris & exemplaribus utereris ad hanc fabricam. *Tua cepiſti mente.*] Al. *pia.* Et pro *cepiſti* Scriverius legit *percepſti. Rabiri.*] Architectus erat nobilis, epigrammate 71. libro 10.

2. *Parrhaſiam, &c.*] Palatinam, in monte Palatino ubi Euander Arcas primus ædificavit. Parrhaſia autem urbs Arcadiæ eſt: unde Euander Virgilio dictus Parrhaſius 11. Æneid.

3. *Phi-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Phidiaco ſi digna Jovi dare templa parabit,
Has petat à noſtro Piſa tonante manus.

3. *Phidiaco ſi digna, &c.*] Si Piſa urbs illa Elidis inſtituerit ædificare templum dignum illo ſimulachro à Phidia fabrefacto, petat à noſtro Deo Domitiano ſuum architectum Rabirium.

De Achilla. LVI.

C*Aſtora de Polluce Gabinia fecit Achillam:*
Pyxagathos fuerat, nunc erit Hippodamus.

Alludit Poëta ad verſum Homeri Iliad. γ. Κάστορα θ' ἱππόδαμον, καὶ πὺξ ἀγαθὸν Πολυδεύκεα. jocum autem quærit in ambiguitate τοῦ πὺξ quod ſignificat *pugnis.* atque idem pro πυγὴ uſurpatur Ariſtoteli in phyſiognom. Ita Achillas puer exoletus (ut epigrammat. 90. lib. 3.) & modo πὺξ ſtrenuus jam factus eſt ἱππόδαμος eques *per maneggiare & cavalcare la donna Gabinia.* hoc eſt, Caſtor de Polluce.

Ad Gallam. LVII.

J*Am ſex, aut ſeptem nupſiſti, Galla, cinædis:*
Dum coma te nimium, pexaque barba juvat.
Deinde experta latus, madidoque ſimillima loro
Inguina, nec laſſa ſtare coacta manu,
Deſeris imbelles thalamos, mollemque maritum:
Rurſus & in ſimiles decidis uſque toros.
Quære aliquem Curios ſemper Fabioſque loquentem,
Hirſutum, & durâ ruſticitate trucem.
Invenies: ſed habet triſtis quoque turba cinædos:
Difficile eſt, vero nubere, Galla, viro.

De

1. *Cinædis.*] Dum ex cultu & elegantiâ eos judicabas ſtrenuos ad κλινοπάλην.

6. *Similes toros.*] Mollium & imbellium cinædorum.

7. *Quære aliquem, &c.*] Ne ulterius te decipiant pexi iſti & comati; quære aliquem ex iis qui ſermone & cultus neglectu gravitatem & virilitatem profitentur. epigr. 25. lib. 1.

9. *Sed habet, &c.*] Sed & hi ſunt Socratici cinædi.

10. *Difficile eſt, &c.*] Ita *omnis vicus abundat Triſtibus obſcœnis, &c.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De Cæciliano. LVIII.

NOn cœnat ſine apro noſter, Tite, Cæcilianus,
Bellum convivam Cæcilianus habet.

Quanta eſt gula quæ ſibi totos ponit apros, animal propter convivia natum, &c. Vacuiſque toris tantum ipſe jacebis. Juvenal. 1. Satyr. Hic noſter *convivam* vocat aprum ſoli Cæciliano appoſitum. alii hominem fuiſſe Aprum volunt.

Ad Jovem Capitolinum. LIX.

TArpejæ venerande rector aulæ,
Quem ſalvo duce credimus Tonantem,
Cum votis ſibi quiſque te fatiget,
Et poſcat dare, quæ Dei poteſtis:
Nil pro me mihi, Jupiter, petenti,
Ne ſuccenſueris velut ſuperbo.
Te pro Cæſare debeo rogare:
Pro me debeo Cæſarem rogare.

Fœda adulatio ergà Domitianum.

1. *Tarpejæ aulæ.*] Capitolii in colle prius Saturnio, mox *Tarpejo* à Virgine Tarpeja, quæ arcem Sabinis prodidit, dicto.

2. *Quem ſalvo duce.*] Quem Deum credimus, dum ſalvus noſter Deus eſt, qui te bello Capitolino ſervavit, & Capitolium incenſum inſtauravit. Sic epigr. 1. lib. 5. verſ. 8.

7. *Te pro Cæſare, &c.*] Tu mea & publica prece rogatus, ſerva Cæſarem, ille me ſervabit: tu illi donato, ille mihi donabit.

Ad Cæſarem Germanicum. LX.

ABſtulerant totam temerarius inſtitor urbem,
Inque ſuo nullum limine limen erat.
Juſſiſti tenues, Germanice, creſcere vicos;
Et modo quæ fuerat ſemita, facta via eſt.

Nulla

1. *Abſtulerat, &c.*] Inſtitores, tonſores, caupones, coqui, &c. modo vicos omnes urbis occuparant tabernis ſuis & pergulis (quod apud nos in publicis nundinis factum videmus) fores & limina præſtruxerant. *Inſtitor* ergò propriè dicitur is, qui tabernis, vinis vendendis, vel alicui alteri negotio eſt præpoſitus. ſic dictus, quod negotio gerendo inſtet.

3. *Germanice.*] Lib. 5. ep. 2. verſ. 7. *Creſcere.*] Remotis tabernis, ampliores & latiores fieri.

4. *Semita, facta, &c.*] Gloſſ. *Semita*, ἡμιόδιον. Plaut. *A ſemita in viam regredere.*

5. *Nulla*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Nulla catenatis pila eſt præcincta lagenis:
Nec prætor medio cogitur ire luto.
Stringitur in denſa nec cæca novacula turba:
Occupat aut totas nigra popina vias.
Tonſor, caupo, coquus, lanius ſua limina ſervant.
Nunc Roma eſt, nuper magna taberna fuit.

5. *Nulla catenatis, &c.*] Nullus caupo vendit vinum ad pilas in tabernis quæ lagenis ſunt refertæ, & quæ catenis fixæ ſunt. Juven. Sat. 3. verſ. 304. niſi forte & ipſæ lagenæ pilis affixæ ſunt catenis. de pilis vide quæ ad epigr. 43. lib. 2. verſ. 6.

6. *Medio luto.*] Ad canalem, propter tabernas utrinque. Viis ſcil. utrinque ad ædes tabernis occupatis.

7. *Stringitur, &c.*] Hoc eſt, tonſores non tondent in media turba. Ergo domi, quia cellæ tonſoriæ publicæ dejectæ, uti & cauponum tabernæ. *Cæca.*] Recondita theca ſua; vel quæ non videatur in turba. *Novacula.*] Novaculam hanc tonſorum fuiſſe arbitror, quum mox inter cæteros recenſeat *tonſorem*, non βαλαντιοτόμων neque ſicariorum, quorum eſſe putant alii propter epitheton *cæca*.

10. *Nunc Roma eſt, &c.*] Ita ep. 2. lib. ſpectac. *Reddita Roma ſibi eſt, &c.* Nuper Roma videbatur verſa in popinam aut tabernam, nunc urbs à te reſtituta eſt.

In Amillum. LXI.

Recluſis foribus grandes percîdis, Amille,
Et te deprendi, cum facis iſta, cupis;
Ne quid liberti narrent, ſervique paterni,
Et notet obliquâ garrulitate cliens.
Non pædicari ſe qui teſtatur, Amille,
Illud ſæpe facit, quod ſine teſte facit.

1. *Percidis, Amille.*] Epigr. 72. lib. 2. verſ. 3.

3. *Narrent, &c.*] Te gravius aliquid pati.

5. *Et notet.*] Gruterus ex Palat. & Anglic. legit: *Et niger:* ut *niger* ille, deſignet garrulum quem, Horatianæ picturæ non diſſimilem.

5. *Teſtatur, teſte facit.*] Ludit in *teſtatur* & *teſte*, nec non in ambiguitate τοῦ *teſte*. hîc autem ὄρχεις intelligit, id eſt, λείχει ἢ φοινικίζει.

De Silio (Italico.) LXXII.

Perpetui numquam moritura volumina Silî
Qui legis & Latia carmina digna toga;
Pierios

1. *Perpetui, &c.*] Latuere Silii opera per multa ſecula. jam vero eruta & vindicata vivunt. epigr. 14. lib. 4.

2. *Latia carmina, &c.*] Digna poëta in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Pierios tantum vati placuiſſe receſſus
Credis, & Aoniæ Bacchica ſerta comæ?
Sacra cothurnati non attigit ante Maronis,
Implevit magni quam Ciceronis opus.
Hunc miratur adhuc centum gravis haſta virorum;
Hunc loquitur grato plurimus ore cliens.
Poſtquam bis ſenis ingentem faſcibus annum
Rexerat, aſſerto qui ſacer orbe fuit:
Emeritos Muſis & Phœbo tradidit annos:
Proque ſuo celebrat nunc Helicona foro.

ta in Italia vel ipſa Roma nato. Italici enim cognomen habuit ab Italica urbe Pelignorum, alias Corfinio. *vel potius* digna majeſtate oratoris Romani, & conſulis. Plinius. Sec *ſcripſit carmina majore cura quam ingenio.* epiſt 7. lib. 3.

3. *Pierios tantum, &c.*] Credis ne eum tantum fuiſſe poëtam? imo non optimum attigit poëtam, priuſquam optimum expreſſiſſet oratorem.

5. *Sacra, &c.*] Non ante Maronem attigit, quam Ciceronem expreſſiſſet. Tum ſacri ipſi poëtæ, ut recte Turnebus notat lib. Adv. XXI. cap 6. Poëtæ enim inter vates & prophetas cenſentur, qui ſacri habentur. Val. Flaccus lib. 1. Argonaut.

Ecce ſacer, totuſque Dei, per littora Mopſus
Immanis viſu, vittamq; comamq;, &c.

Nota, *Totuſque Dei*, id eſt, Deo plenus, & furore divino afflatus. *Herald.* epigr. 20. lib. 3. verſ. 7. & epigr. 5. lib. 5. verſ. 8.

7. *Centum gravis, &c.*] Judicium C. virorum qui de teſtamentis & hæreditatibus in ſuo foro haſtâ poſitâ judicabant, quemadmodum auctionarii in atrio auctionario haſta præconis poſita. vide epigr. 38. lib. 6. verſ. 5. & conſule Cornelium Vitell. Annotat. in Merulam. cap. 21.

9. *Poſtquam bis ſenis.*] Poſtquam conſul fuerat eo anno quo Nero periit. Plin. Sec. lib. 3. epiſt. 7. *Ingentem aſſerto, &c.*] Quo terrarum orbis in libertatem aſſertus eſt, tyranno Nerone ad vim ſibi inferendam adacto & occiſo.

11. *Emeritos Muſis, &c.*] Foro emeritus ſeceſſit in Campaniam, ubi Muſis vacavit ſcripſitque carmine heroico 17. libros de Punico bello ſecundo.

In Cinnamum. LXIII.

QUi tonſor fueras totâ notiſſimus urbe,
Et poſthæc dominæ munere factus eques:

Sica-

Ex tonſore, beneficio fœminæ factus eques Cinnamus, & à neſcio quo vocatus in jus, abiit in Siciliam exulatum Poëta inſcitiam illius irridens, ait illum rediturum ad artem aſſuetam, cum aliam non teneat; iterumque tonſorem fore. *Rad.*

1. *Qui tonſor fueras, &c.*] Hunc credo innuere Juvenalem, Satyr. 1. verſ. 25.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Sicanias urbes, Ætnæaque regna petiſti
Cinname, cum fugeres triſtia jura fori.
Qua nunc arte graves tolerabis inutilis annos?
Quid facit infelix & fugitiva quies?
Non rhetor, non grammaticus, ludive magiſter,
Non Cynicus, non tu Stoicus eſſe potes.
Vendere nec vocem Siculis plauſumque theatris:
Quod ſupereſt, iterum, Cinname, tonſor eris.

3. *Sicanias, &c.*] In jus vocatus mutavit ſolum, vel exulatum abiit in Siciliam.

5. *Inutilis annos.*] Nulla honeſta immo nec ſordida arte inſtructus.

6. *Infelix.*] In exilio.

7. *Ludive magiſter.*] Literator. Domitius de laniſta intelligit. magis convenit præcedentibus, ut de liberatore intelligas.

8. *Non Cynicus, &c.*] Nullius ſectæ philoſophus.

9. *Vendere, &c.*] Præco, an potius cauſſidicus, qui *voces proſtituere foro.* Ovid. eleg. 15. lib. 1. Amor. *clamoſi rabioſa fori jurgia vendere.* Seneca 171. verſ. Herc. Fu. *ſolicitis vendere verba reis* dicitur noſtro, epigr. 16. lib. 5. *Plauſumque theatris.*] Hiſtrio, aut citharœdus.

In Gargilianum. LXIV.

LIs te bis decimæ numerantem frigora brumæ
Conterit una tribus, Gargiliane, foris.
Ah miſer, & demens! viginti litigat annis
Quiſquam, cui vinci, Gargiliane, licet?

2. *Tribus, foris.*] 1. Veteri Romano. 2. Caii, Jul. Cæſ. 3. Auguſti. ep. 38. lib. 3. verſ. 4.

3. *Viginti litigat annis quiſquam.*] Satius fuerat ſemel vinci, quam ducere litem & ferre impendia & moleſtias viginti annorum, etiam cum victoria.

De Labieno. LXV.

HÆredem Fabius Labienum ex aſſe reliquit:
Plus meruiſſe tamen ſe Labienus ait.

In

1. *Ex aſſe reliquit.*] Bonis univerſi patrimonii.

2. *Plus meruiſſe tamen ſe Labienus ait.*] Labienus ait ſe plus meruiſſe, qui plura Fabio donarit quam ex teſtamento accepit. & ego (innuit Poëta) majori damno & dolo Labienum dignum cenſeo, qui per fraudem captavit hæreditatem. Ludit enim Poëta in ambiguo, *meruiſſe* enim & ad pœnam, & ad præmium refertur. Labienus de præmio accipit; poëta de pœna intelligit, quaſi majori malo ille hæredipeta fuerit mulctandus, nec unus quidem as legandus. vide Turnebum lib. 24. cap. 28.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Philænim. LXVI.

PÆdicat pueros tribas Philænis,
Et tentigine ſævior mariti
Undenas vorat in die puellas.
Harpaſto quoque ſubligata ludit,
Et flaveſcit haphe, graveſque draucis
Halteras facili rotat lacerto,
Et putri lutulenta de palæſtrâ
Uncti verbere vapulat magiſtri.
Nec cœnat priùs, aut recumbit ante
Quam ſeptem vomuit meros deunces:
Ad quos fas ſibi tunc putat redire,
Cum coliphia ſexdecim comedit.
Poſt hæc omnia; cum libidinatur,
Non fellat: putat hoc parum virile:

Sed

1. *Pædicat pueros.*] Τῷ ὀλίσβῳ. *Tribas Philænis.*] Lacerata carmine Polycratis, cum mulierum omnium eſſet caſtiſſima, ſi verum quod de ea ſcribit Æſchrion apud Athenæum lib. 8. Sed Æſchrionis apologia nihil eam juvit apud poſteros. *Herald. Tribas.*] Fricatrix.

2. *Tentigine, &c.*] Libidinis prurigine magis inflammata quam maritus.

3. *Vorat in die puellas.*] Λεσβιάζουσα, φοινικίζουσα καὶ τρίβουσα. Grut. leg. *dolat.*

4. *Harpaſto quoque.*] Epigr. 19. lib. 4. *Subligata ludit.*] Veſte ſubducta, *Vel*, ſubligari uſa.

5. *Flaveſcit haphe.*] In palæſtra flaveſcit aſpergine arenæ: ita Achelous cum Hercule luctans *fulvæ tactus flaveſcit arenæ.* Ovidius Meta. 9. ἁφὴ autem *tactus* eſt. Epict. cap. 26. Enchirid. ἔστι δ' ὅτε χεῖρα βαλεῖν, σφυρὸν στρέψαι, πολλὴν ἁφὴν καταπιεῖν. *Graveſque, &c.*] Et pondera illa plumbea ſeu ferrea corpori exercendo in Gymnaſiis & Balneis adhibita, vel ipſis grandibus draucis gravia, agili verſat manu. vide epigr. 48. & 49. lib. 14. & Juvenal. ſatyr. 6. verſ. 22. quæ huic epigramm. conſonat.

7. *Putri.*] Male olenti ab oleo. *Lutulenta, &c.*] Ceromate è luto uncta.

8. *Uncti magiſtri.*] Aliptæ manus crepitu inter ungendum. vide Juvenal. Satyr. 6. verſ. 423. *Verbere vapulat.*] Nam & hi Magiſtri, quos ἐπιστάτας Græci dicunt, jus virgæ habebant.

9. *Nec cœnat, &c.*] *Sextarius alter Ducitur ante cibum rabidam facturus orexim, &c.* Juvenal. Sat. 6. verſ. 428. vide epigr. 71. lib. 5. Al *reverti.*

12. *Cum coliphia.*] Luctatorum panes, qui vires palæſtritarum membris addunt, à κῶλον & ἶφι, ut vult Dom. Calderinus; quam etymologiam aſſerere laborat Corn. Vitellius contra Merulam, Annot. cap. 12. Certo enim ciborum genere ad palæſtras, & cæteras ejuſmodi exercitationum formas præparabantur. Juvenal. Sat. 2. *Luctantur paucæ, comedunt coliphia paucæ.*

15. *Me-*

Sed plane medias vorat puellas.
Dî mentem tibi dent tuam Philæni:
Cunnum lingere quæ putas virile.

15. *Medias, &c.*] Supra verſu 3.

16. *Mentem tuam Philæni.*] Mentem ſanam, vel quæ fœmineam appetat libidinem. Locum iſtum nonnulli exagitant: at Grutero elegans videtur; ut videlicet uſurus voto aut imprecatione, id præter omnem omnium exſpectationem optet, quod jam habebat. Eodem ferè modo hoc lib. epig. XXIII. *Hoc facias, quod puto lingua facis.* Nec admodum diſſimiliter Turnus apud Virgilium lib. XI. Æneid. verſ. 408.

Nunquam animam talem dextra hac (abſiſte moveri)
Amittes; habitet tecum, & ſit pectore in iſto.

Sic apud Senecam in ſui nominis Medea, verſ. 968. *Mihi me relinque.* Et Symmachus lib. IV. epiſt. 48. *Dii illos mentibus ſuis puniant.*

Ad Inſtantium Rufum. LXVII.

COmmendare meas, Inſtanti Rufe, Camœnas
Parce precor ſocero: ſeria forſan amat.
Quod ſi laſcivos admittit & ille libellos,
Hæc ego vel Curio Fabricioque legam.

1. *Inſtanti Rufe, &c.*] De hoc eodem Inſtantio Rufo, epigr. 51. lib. 8. & epigr. 97. lib. 12.

4. *Vel Curio, &c.*] Vel continentiſſimis, graviſſimis & ſeveriſſimis viris. Hoc eſt, ſi ô Inſtanti, ſocer tuus, libellos meos legerit, nullum exiſtimabo quamtumvis gravem, rejecturum.

De Theophila ad Canium. LXVIII.

HÆc eſt illa tibi promiſſa Theophila, Cani,
Cujus Cecropia pectora dote madent.
Hanc ſibi jure petat magni ſenis Atticus hortus,

Nec

Sponſam Canii poëtæ Theophilam, ab exquiſita doctrina & ſingulari caſtimonia laudat.

1. *Promiſſa Theophila.*] Sponſa, conjux. *Cani.*] Poëta, de quo epigram. 62. & epigramm. 70. lib. 1. & epigr. 20. lib. 3.

2. *Cujus Cecropia, &c.*] Græce erudita. Al. *pectora voce madent.*

3. *Hanc ſibi jure petat.*] Hanc ſibi diſcipulam vendicet, utpote diſciplinæ ſuæ æmulam Epicurus magnus ſenex horto quo gaudebat celebris. Alii leg. *magni ſenis altus in hortis*, atque intelligunt Platonem in ſuburbano Athenis nemore ab Academo in uſum ſcholæ conſecrato profitentem. *Magni ſenis.*] Academi ſenis, in cujus horto Plato philoſophatus. *Senes* autem dicti magni illi viri, & γέροντες, Græcis ſcriptoribus; quia in ſenectute τὸ ἄκρον τῆς σοφίας.

4. Nec

Nec minus eſſe ſuam Stoica turba velit.
Vivet opus quodcunque per iſtas miſeris aures;
Tam non fœmineum nec populare ſapit.
Non tua Pantænis nimium ſe præferat illi,
Quamvis Pierio ſit bene nota choro.
Carmina fingentem Sappho laudavit amatrix:
Caſtior hæc, & non doctior illa fuit.

4. *Nec minus, &c.*] Nec minus ſuæ diſciplinæ æmulam hanc ſibi vendicant Stoici.

5. *Quodcunque.*] Quodcunque Theophila recenſuerit & emendarit. *Per iſtas, &c.*] Gruterus ex Palat. legit: *Per has emiſeris.* rectè.

7. *Pantænis, &c.*] Doctam neſcio quam innuit poëtriam. Ita Scriv. *Panthenis* ex MSS. omn. Gruterus. Vulg. *Parthenis.* Quaſi diceret: Nec tu Cani Parthenin tuam familiarem antepoſueris Theophilæ, quamvis doctam poëtriam. An Sulpitiam intelligit eo tempore florentem, an aliam aliquam?

9. *Carmina fingentem, &c.*] Theophilæ carmina vel ipſa Sappho Phaonis amatrix laudarit. legitur namque & *laudarit.*

10. *Caſtior hæc, &c.*] Theophila vincit Sappho verecundia: ingenio & doctrina illi non cedit.

In Philænim. LXIX.

IPſarum tribadum tribas, Philæni,
Recte, quam futuis, vocas amicam.

Male ſonat dicta viro *amica*; mulieri, bene. quam vero Philænis amicam vocat male audit, cum ipſa Phil. ſit tribas. Καλοῦσι γοῦν καὶ αἱ ἐλεύθεραι γυναῖκες καὶ αἱ παρθένοι τὰς συνήθεις καὶ φίλας, ἑταίρας, &c. καλοῦσι γε τὰς μισθαρνούσας, ἑταίρας. Athenæus lib. 13. cap. 4.

De familia ficoſa. LXX.

FIcoſa eſt uxor, ficoſus & ipſe maritus:
Filia ficoſa eſt, & gener, atque nepos.
Nec diſpenſator, nec villicus ulcere turpi,
Nec rigidus foſſor, ſed nec arator eget.
Cum ſint ficoſi pariter juveneſque ſeneſque,
Res mira eſt; ficos non habet unus ager.

Ad

1. *Ficoſa eſt uxor, &c.*] Tota familia laborat ulcere quam σύκωσιν Græci vocant, de qua Celſus lib. 6 cap. 3. nec tamen in agro fructificant ficus. Jocus ab ambiguo τοῦ *ficus.* vide epigramma 66. lib. 1.

2. *Nepos.*] Ita Gruterus. alii *ſocer.*

A Paulo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Paullum. LXXI.

GRatus ſic tibi, Paulle, ſit December:
Nec vani triplices, breveſque mappæ,
Nec thuris veniant leves ſelibræ;
Sed lances ferat, aut ſcyphos avorum,
Aut grandis reus, aut potens amicus:
Seu quod te potius juvat capitque.
Sic vincas Noviumque Publiumque
Mandris & vitreo latrone clauſos;

Sic

A Paulo aſſeri ſua carmina à malignis cupit. Eo ſenſu: Per gratiſſima Saturnalia te precor, quibus opto, ut tibi non pauperum, ſed divitum munera larga mittantur, non inanes inquam pugillares tribus paginis, non mappæ, aut ſemilibra turis: ſed lances, ſeu ſcutulæ & ſcyphi antiquo opere facti: aut precor luſores Novium & Publium ludo latrunculorum & vincas ludo trigonalis pilæ Polybum: per hæc inquam te precor, ut ſi quiſquam infamia de aliis, & maledica ſparſerit, patrocinium mei ſuſcipias. *Rader.*

1. *Gratus ſic tibi, &c.*] *Imprecandi formula.* Sic tibi affluant precor larga à clientibus & amicis munera in Saturnalibus miſſa, ut epigramm. 46. lib. 4. verſ. 1. vide epigramma 52. ſupra.

2. *Vani.*] Leves. *Triplices.*] Pugillares. lib. 14. epigr. 6. *Mappæ.*] Epigrammate 46. lib. 4. verſ. 17.

3. *Leves ſelibræ.*] Perplacet Grutero lectio Palat. *leveſve libræ.* vide epigramma, 70. lib. 8.

4. *Scyphos avorum.*] Scyphos veteres & archetypos: vel graves auro, qualibus utebantur priſci, Neſtor, &c.

5. *Grandis reus.*] Cliens dives.

7. *Sic vincas, &c.*] Sic vincas latrunculorum ludo peritiſſimos tuos colluſores Novium & Publium.

8. *Mandris.*] Calculorum ſeu latrunculorum ſeptis & regionibus, vel ipſis latronum gregibus clauſos. vide epigr. 23. lib. 5. verſ. 7. fortaſſe quadrigis eburneis, namque ejuſmodi calculis luſiſſe Neronem autor eſt Suetonius, Petr. Scriver. *Mandris & vitreo latrone clauſos.*] Latini *mandras, ſepta, vallos, & capſos & carceres* vocabant, loca illa ſeu ſedes in tabula, in quibus veluti cluſi tenebantur latrunculi. Græci πόλεις, χώρας & χαρακώματα. Calculus ergò qui in calculi diſcoloris ſedem faciebat impetum, ut eum caperet & ſede ſua pelleret, mandram ejus ſive vallum frangere dicebatur. hinc totum latrunculorum ludum vel tabulam potius in qua latrunculis ludebatur, ζατρίκιον nominarunt. In hoc etiam ludo ſunt calculi, qui ordine moventur; alii qui vagè & obliquè. *inciti* autem dicuntur, qui eo ſunt redacti, ut cieri moverique nequeant: inde proverbium *ad incitas redigere*, pro ad extremas metas compellere, & in ſummam deſperationem aliquem adducere. Porro quem veteres *calculum incitum* vocabant, eum nos in hoc eodem ludo *ſcaccum mattum* dicimus, id eſt, contritum & ſubactum. *mattus* antiqua vox & Latina, quæ emollitum, ſubactum, & maceratum ſignificat. inde verbum *mattare*, pro domitare, ſubigere, & macerare. hinc *via matta* Ciceroni, via lutoſa & humecta. lib. epiſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Sic palmam tibi de trigone nudo
Unctæ det favor arbiter coronæ,
Nec laudet Polybi magis ſiniſtras:
Si quiſquam mea dixerit malignus
Atro carmina quæ madent veneno:
Ut vocem mihi commodes patronam,
Et, quantum poteris, ſed uſque, clames:
Non ſcripſit meus iſta Martialis.

epiſt. ad Atticum XVI. epiſt. 12. vulgò excuditur, *via inepta*, ſatis ineptè. inde per Metaph. homo triſtis, *mattus* dicebatur. *Salmaſ. Vitreo latrone clauſos.*] Latrunculis è vitro diſcolori, ad diſtinguendas diverſas partes, epigr. 17. & 20. lib. 14.

9. *Sic palmam, &c.*] Sic tibi victoriam in ludo trigonalis pilæ adjudicent uncti gymnaſtæ. vide epigramm. 19. lib. 4. *Nudo, &c.*] Quem ludum nudi unctique exercebant.

11. *Polybi.*] Luſoris alicujus periti. *Magis.*] Quam tuam. *Siniſtras.*] Agilitatem manus ſiniſtræ, qua in jaciendâ excipiendâque pilâ non minus utebantur quam dextrâ. epigr. 84. lib. 12.

12. *Si quiſquam, &c.*] Ut, ſi quis famoſa & maledica carmina ſub meo nomine ediderit mihique adſcripſerit, patrocineris mihi, meque aſſeras. vide epigr. 11. ſupra.

Ad Maximum. LXXII.

Esquiliis domus eſt, domus eſt tibi colle Dianæ,
Et tua patricius culmina vicus habet:
Hinc viduæ Cybeles, illinc ſacraria Veſtæ;
Inde novum, veterem proſpicis inde Jovem.
Dic, ubi conveniam: dic, qua te parte requiram?
Quiſquis ubique habitat; Maxime, nuſquam habitat.

Pro

In Maximum ludit pluribus in locis habitantem.

1. *Colle Dianæ.*] In monte Aventino, cujus ſummitas habet templum Dianæ. epigr. 64. lib. 6. verſ. 13.

2. *Et tua patricius, &c.*] Suntque tibi ædes in vico ſub Exquiliis, ubi Servius Tullius juſſit patricios habitare.

3. *Hinc viduæ, &c.*] Ex domo tua in Exquiliis ab altera parte vides ædem Veſtæ & Capitolium novum. Ex ædibus tuis in Aventino proſpicis templum Cybeles & Capitolium vetus. *Cybeles.*] Deûm matris templum intelligo.

4. *Inde novum.*] Ex Exquiliis. *Veterem inde.*] Ex Aventino.

6. *Quiſquis, &c.*] *Nuſquam eſt, qui ubique eſt.* Senec. 2. epiſt.

1. Cylle-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Pro Caro & Norbana votum. LXXIII.

CYllenes cœlique decus, facunde miniſter,
Aurea cui torto virga dracone viret:
Sic tibi laſcivi non deſit copia furti,
Sive cupis Paphien, ſeu Ganymede cales:
Maternæque ſacris ornentur frondibus Idus,
Et ſenior parcâ mole prematur avus:
Hunc ſemper Norbana diem cum conjuge Caro
Læta colat, primis quo coïere toris.
Hic pius antiſtes Sophiæ ſua dona miniſtrat:
Hic te thure vocat, fidus & ipſe Jovi.

1. *Cyllenes cœlique decus.*] Montis Arcadiæ, in quo Maja à Jove compreſſa. *Facunde miniſter.*] Nuncie, διάκτορος.

2. *Aurea, &c.*] Qui geris caduceum draconibus mari & fœmina involutum.

3. *Laſcivi furti.*] Callidus quidem fuit Merc. quicquid placuit, jocoſo condere furto. hîc tamen *laſciva furta* intelligas *adulteria*, propter verſum ſequentem.

5. *Maternæque, &c.*] Celebreturque natalis tuus Idib. Majis, ornenturque poſtes frondibus ut in feſtis. vide epigr. 68. lib. 12. verſ. 1.

6. *Et ſenior, &c.*] Et cœlum (quod ſuſtinere dicitur) urgeat avum tuum Atlanta, minore pondere.

7. *Caro.*] Al. *Charo.*

8. *Primis, &c.*] Qui dies illis nuptialis.

9. *Hic prius, &c.*] Namque hic colit ſapientiam & eloquentiam, cujus tu Deus es: & miniſter fidus eſt noſtro Jovi Domitiano, ut tu cœleſti illi.

In anum deformem. LXXIV.

VIs futui gratis, cum ſis deformis, anuſque.
Res perridicula eſt: vis dare, nec dare vis.

2. *Vis dare, nec dare vis.*] Vide epigramma 89. lib. 3.

Ad Philomuſum. LXXV.

QUod te diripiunt potentiores
Per convivia, porticus, theatra,
Et tecum, quoties ita incidiſti,

Geſtari

Philomuſum ſcurram oſtendit, qui non viri, ſed morionis locum occupet apud proceres Romanos.

1. *Te diripiunt, &c.*] Comitem habere certatim cupiunt.

6. *De*

Geſtari juvat, & juvat lavari:
Nolito nimium tibi placere.
Delectas Philomuſe: non amaris.

6. *Delectas, &c.*] Pro ſcurra & morione haberis, non pro amico. δι' ἡδονὴν ὡς εὐτράπελον, οὐ κατὰ σεαυτὸν καὶ ὡς φίλον σ' ἀγαπῶσι. Ariſt. 8. Nicom. Eth. cap. 3.

In Tuccam. LXXVI.

EXigis ut noſtros donem tibi, Tucca, libellos.
Non faciam: nam vis vendere, non legere.

Illiberalem & ſordidum animum Tuccæ declarat.

In Papilum. LXXVII.

DUm Saxetani ponatur cauda lacerti;
Et bene ſi cœnas, conchis inuncta tibi eſt:
Sumen, aprum, leporem, boletos, oſtrea, mullos,
Mittis. habes nec cor, Papile, nec genium.

Docet Papilum ſtultum, qui velit videri lautus foris, & domi egeat, bona ſua aliis largiatur, ut ipſe careat. *Rad.*

1. *Saxetani.*] Vel *Sexitani.* à patria Bœtica ut inquit Plinius libro 32. capite 11. & Athenæus libro 3. capite 33. *Lacerti.*] Viliſſimi piſcis.

2. *Conchis, &c.*] Virides fabæ, neque ex oleo perfuſæ.

3. *Sumen.*] Papillæ porcæ, à fætu edito ſtatim reſectæ. *Mullos.*] Piſces. lib. 13.

4. *Cor Papile.*] Cui fatuo & inſulſo viles cibi æque ſapiunt ac pretioſi. *Genium.*] Cui non indulges, quem fraudas, dum aliis lautus es, tibi ſordidus.

Ad Severum. LXXVIII.

POtavi modo conſulare vinum.
Quæris quam vetus atque liberale?
Ipſo conſule conditum: ſed ipſe,
Qui ponebat, erat, Severe, conſul.

Ad

1. *Conſulare vinum.*] Jocatur in verbo *Conſulare vinum*: nam videtur dicere *Vetus*, & κατ' ἐξοχὴν Opimianum (de quo epigrammate 27. libro 1. verſu 4.) vel Anitianum. Sed addit fuiſſe hornum, & ipſo, qui poëtam invitarat, conſule diffuſum, atque adeo appoſitum. vide Turnebi adverſaria libro 25. capite 24.

2. *Quam vetus, &c.*] Quam generoſum & nobile?

3. *Ipſo conſule conditum.*] Pendebat è vaſis vinariis tabella, in qua vini ætas ſcripta erat; id eſt, quo tempore, quibuſque Conſulibus conditum eſſet. Hinc jocus Martialis.

1. *Qua-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Fauſtinum. ut libellos ſuos Marcellino mittat. LXXIX.

Quatenus Othryſios jam pax Romana Triones
Temperat, & tetricæ conticuere tubæ,
Hunc Marcellino poteris, Fauſtine, libellum
Mittere; jam chartis, jam vacat ille jocis.
Sed ſi parva tui munuſcula quæris amici
Commendare, ferat carmina noſtra puer:
Non qualis Geticæ ſatiatus lacte juvencæ
Sarmatica rigido ludit in amne rota:
Sed Mitylenæi roſeus mangonis ephebus,
Vel non cæſus adhuc matre jubente Lacon.
At tibi captivo famulus mittetur ab Iſtro,
Qui Tiburtinas paſcere poſſit oves.

1. *Quatenus.*] Quoniam compoſita jam pace, Romani qui in Sarmatia & Dacia vacant ſtudiis, &c. *Othryſios jam, &c.*] Epigr. 7. ſupra verſ. 2. *Triones.*] Urſam, polum, ἅμαξαν, Septentrionem vide epigr. 58. lib. 6. epigr. 11. lib. 4. verſ. 3.

3. *Marcellino poteris, &c.*] Profecto ad bellum Sarmaticum. ut epigr. 25. lib. 6. & epigr. 46. lib. 9.

5. *Parva ferat, &c.*] Carmina à me illi donata, ferat elegans à te puer.

7. *Non qualis, &c.*] Non barbarus è Getis vel Gelonis γαλακτοφάγοις. vide epigr. 3. lib. ſpectac. verſ. 4.

8. *Rigido, &c.*] Glacie & frigore concreto amne. Al. *gelido. Rota.*] Curſus rotis, *Vel* trocho, epigr. 168. lib. 14.

9. *Mitylenæi roſeus.*] Græci. Græcia autem nequitiarum officina. Mitylene Lesbi inſulæ oppidum. *Mangonis.*] Mangones hominum genus improbiſſimum, qui pueros exſecabant, & frangebant in Venerem. epigr. 59. lib. 1. verſ. 1.

10. *Non cæſus adhuc matre jubente Lacon.*] Apud Lacædemonios pueri in ara Dianæ, flagellis cæſi exercebantur ad tolerantiam. Adſtabantque parentes & propinqui qui hortabantur διακέρσαι πρὸς τὸν πόνον, καὶ ἐγκαρτερῆσαι τοῖς δεινοῖς. Lucian. περὶ γυμνασίων.

11. *At tibi captivo, &c.*] Et Marcellinus mittet tibi è Dacia devicta, qui paſcat oves in Tiburtina tua villa. epigr. 57. lib. 4.

Ad Lauſum. LXXX.

Triginta toto mala ſunt epigrammata libro:
Si totidem bona ſunt; Lauſe, liber bonus eſt.

De

Vide lib. 1. epigramma 17. & epigramma 87. infra.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De Menophilo. LXXXI.

MEnophili penem tam grandis fibula veſtit,
Ut ſit comœdis omnibus una ſatis.
Hunc ego credideram (nam ſæpe lavamur in unum)
Sollicitum voci parcere, Flacce, ſuæ:
Dum ludit media populo ſpectante palæſtra,
Delapſa eſt miſero fibula; verpus erat.

1. *Menophili, &c.*] Comœdi, citharœdi, adoleſcentulique alii, virilia, fibulâ coërcere ſolebant, quo à Venere abſtinerent, vocis ſeu valetudinis conſervandæ cauſa. Celſus lib. 7. cap. 25. & Juvenal. Satyr. 6. verſ. 73. & 380. Duo autem harum fibularum erant genera. Vel indumentum, quo comprimebantur, ſimul & tegebantur inguina: vel filum æneum argenteumve præputio trajectum.

6. *Verpus erat.*] Judæus, vel recutitus, utebatur autem fibulâ (illâ priore, modo dictâ) ad velandam ἀσχημοσύνην.

De Eutrapelo. LXXXII.

EUtrapelus tonſor dum circuit ora Luperci,
Expungitque genas: altera barba ſubit.

2. *Expungitque.*] Alii, *Expingitque. Altera barba ſubit.*] Tardus tonſor ſeu circumſpectus tantam operi impendit moram ut vel radenti altera ſuccreſcat barba. vide epigramma 52. lib. 8.

Ad Librum. LXXXIII.

DUm mea Cæcilio formatur imago Secundo,
Spirat & argutâ picta tabella manu:
I liber ad Geticam Peucen, Iſtrumque tacentem:
Hæc loca perdomitis gentibus ille tenet.
Parva dabis caro, ſed dulcia dona ſodali:
Certior in noſtro carmine vultus erit.

Caſi-

1. *Dum mea, &c.*] Dum Cæcilius Secundus (Plinius, ut credo, Junior, namque is Bithyniam & Pontum obtinuit provincias) ſibi effingi curat meam imaginem. Quod diſceſſuri amici mutuo factitabant ad memoriam abſentium revocandam.

2. *Spirat, &c.*] Ad vivum efficta.

3. *Peucen, Iſtrumque.*] Inſulam ad Iſtri oſtium. *Tacentem.*] Placidis & quaſi ſtagnantibus aquis: vel gelu & frigore concretum. alii leg. *jacentem.*

4. *Hæc loca, &c.*] Supra verſ. 1.

6. *Certior, &c.*] Epigrammata Cæcilio grata, & quæ ingenii mei imaginem certiorem expreſſerint & diuturniorem retinuerint, quam tabula quævis ab artifice peritiſſimo efficta.

Facile

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Caſibus hic nullis, nullis delebilis annis
Vivet, Apelleum cum morietur opus.

Ad Sabellum. LXXXIV.

QUod non inſulſe ſcribis tetraſticha quædam;
Diſticha quod belle pauca, Sabelle, facis:
Laudo, nec admiror: facile eſt epigrammata belle
Scribere; ſed librum ſcribere difficile eſt.

Facile eſſe ait, unum alterumve epigramma commodum condere: ſed librum totum, hoc difficile, nec cujuſvis; deſideratur in tanto numero epigrammatum magna rerum varietas, & tot argumenta quot ſunt epigrammata, nec quælibet apta res epigrammati. *Rad.*

1. *Quædam.*] Pauca.

2. *Belle Sabelle, facis.*] Vide epig. 39. lib. 12.

3. *Epigrammata belle.*] Scriverius legit, *epigramma Sabelle.*

4. *Sed librum, &c.*] Deſideratur enim ad librum perficiendum varietas, acumen, & largus ingenii fons.

In Sextum. LXXXV.

AD natalicias dapes vocabar,
Eſſem cum tibi, Sexte, non amicus.
Quid factum eſt, rogo, quid repente factum eſt?
Poſt tot pignora noſtra, poſt tot annos,
Quod ſum præteritus vetus ſodalis?
Sed cauſſam ſcio. nulla venit à me
Argenti tibi libra puſtulati,
Nec levis toga, nec rudes lacernæ;

Non

Ait Sextum munera venari ſuis cœnis. Eamque ob cauſſam ſe præteritum, quod nihil donaſſet Sexto, in ipſius natali.

1. *Natalicias, &c.*] Feſtam celebritatem natalis tui.

2. *Non amicus.*] Nondum valde familiaris.

4. *Pignora noſtra, &c.*] Amicitiæ mutua pignora.

5. *Præteritus vetus ſodalis.*] Metaph. ab iis qui à Cenſoribus Senatu moti in recitatione Senatorum non nominabantur, & dicebantur *præteriti.* Heraldus dicit eſſe verbum juris, ubi is, cujus teſtator non meminit, dicitur *præteritus.* Nihil crebrius. Id παρελθεῖν & παραλείπειν Græci dixerunt.

7. *Puſtulati.*] Puri puti, puſtulis tumentis ab ignis excoquentis vi. Turnebus Adv. lib. 24. cap. 2. Al. *puſulati.* quod idem. Sed & Gruterus è MS. *Hiſpani tibi libra puſulati.* id eſt, opt. argenti ex Hiſpania.

8. *Levis toga.*] Impexa. Gruter. è MS. *tenuis*, ſed contract. in diſſyllabum. poſcente verſu. *Rudes lacernæ.*] Novæ. injiciebantur togis, ut hodie pallia.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Non eſt ſportula, quæ negociatur:
Poſcis munera, Sexte, non amicos.
Jam dices mihi, vapulet vocator.

9. *Non eſt ſportula, &c.*] Sportula qua me velut clientem donaſti, ſi in lucrum & quæſtum largitus eam fuiſti, deſiit eſſe ſportula: auctio eſt, & negotiatio, καπηλεία. Non enim invitas niſi qui compenſent. Non eſt ergò beneficium, ſed auctio.

10. *Poſcis.*] Alii *Paſcis.*

11. *Vapulet vocator.*] Confers culpam in ſervum vocatorem, ut qui me præterierit imprudens. al. leg. *Vah pudet, vocetur. Vapulet.*] Det pœnas, quod te neglexerit.

De Se. LXXXVI.

SI meus, auritâ gaudet glaucopide Flaccus:
Si fruitur triſti Canius Æthiope:
Publius exiguæ ſi flagrat amore catellæ;
Si Cronius ſimilem cercopithecon amat:
Delectat Marium ſi pernicioſus ichneumon;

Pica

Alia aliis in delitiis eſſe, ſe delectari Labyca puero formoſiſſimo.

1. *Si meus, &c.*] Cum alii delectentur deformibus monſtris, cur non ego formoſo puero Labyca? forte item monſtroſo, namque luxum tandem in diſtorta & prodigioſa corpora verterunt Romani. Quintil. decla. 298. & Inſtit. lib. 11. cap. 5. Idem de mulieribus Rom. Clem. Alexandrinus, & Ammianus Marcel. lib. 14. *Glaucopide.*] Bubone ſeu ululâ. Alii legunt *lagopode.* alii *lagopece.* & *lagagocepe, &c.*

2. *Triſti.*] Atro, ingrato. *Vel*, infauſti ominis ſi cui matutinus occurriſſet. Juvenal. Sat. 6. verſ. 601. Appian. 4. ἐμφυλίων Infauſtum enim videbatur, mane, aut in quolibet principio Æthiopi occurrere; quemadmodum & ſimiæ, atque etiam Eunucho & claudo. Juvenal. Satyr. 6.

Eſſes Æthiopis fortaſſe pater, mox decolor hæres
Impleret tabulas, nunquam tibi mane videndus.

Duplex cauſa hujus rei: *Deformitas* & *imperfectio.* Deformitas, ut in Æthiope, ſimia. *Imperfectio*, ut in Eunucho & claudo. Quare & quocunque alio modo mutilati, malè ominati. Sacerdotes quoque non integri corporis, eligi non poterant; quemadmodum neque victimæ. Idem ritus in Iſraëlitarum ſacrificiis obſervatus. Cæterum omnia illa, de quibus agimus, in principiis maximè obſervata. Nam Ovidius 1. Faſt.

Omina principiis, inquit, ineſſe ſolent.

Unde horis matutinis, & cum aliquid aggrederentur, aut domo egrederentur, ea præcipuè obſervabant. *Herald. Canius Æthiope.*] Poëta Gaditanus de quo epigr. 62. & 70. lib. 1. & epigram. 20. lib. 3.

3. *Publius, &c.*] Ep. 110. lib. 1.

4. *Similem.*] Æthiopine? an catellæ? an ſimiæ? an ſibi ſimilem? ut epigram. 202. lib. 14. *Cercopithecon.*] Simio ſimilis. Ex κέρκος, *cauda*, & πίθηκος, *ſimia.*

5. *Marium.*] Priſcum vel Celſum. *Pernicioſus ichneumon.*] Mus Indicus, magnitudine felis, pernicioſus aſpidi & crocodilo, quibus acerrimus eſt hoſtis. Plinius lib. 8. cap. 24. Ælian. lib. 8. cap. 25. Athenæus lib. 9. cap. 10.

6. *Pica*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Pica ſalutatrix ſi tibi, Lauſe, placet:
Si gelidum collo nectit Glacilla draconem;
Luſciniæ tumulum ſi Theleſina dedit:
Blanda Cupidinei cur non amet ora Labycæ,
Qui videt hæc dominis monſtra placere ſuis.

6. *Pica ſalutatrix.*] Humanam conata vocem. vide epigr. 76. lib. 14. τῶν ὀρνίθων εὔγλωττα μιμεῖται τοὺς τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἄλλων ὀρνίθων ἤχους.

7. *Glacilla.*] Palat. Gladella, & Gradilla. Alii *Flaccilla. Draconem.*] Pleræque mulierculæ Rom. in deliciis habebant ſerpentes, quibus ſe in æſtivis menſibus refrigerarent, Senec. 3. de Ira Lucian. in Alexandro. Sueton. Tiber. cap. 72. Plin. lib. 29. cap. 4.

8. *Luſciniæ, &c.*] Quam vivam in deliciis habuerat, mortuæ tumulum extruxit, ut murenæ Craſſus.

9. *Cupidinei Labycæ.*] Cupidini paris pueri. *Amet ora.*] Quiſquam, *vel* ipſe amem? *Labycæ.*] Alii *Labyrtæ.*

De ſuis libris. LXXXVII.

FErtur habere meos, ſi vera eſt fama, libellos
Inter delicias pulcra Vienna ſuas.
Me legit omnis ibi ſenior, juveniſque, puerque,
Et coram tetrico caſta puella viro.
Hoc ego maluerim, quam ſi mea carmina cantent,
Qui Nilum ex ipſo protinus ore bibunt.
Quam meus Hiſpano ſi me Tagus impleat auro,
Paſcat & Hybla meas, paſcat Hymettos apes.
Non nihil ergo ſumus, nec blandæ munere linguæ
Decipimur. credam jam puto, Lauſe, tibi.

Apol-

In Gallia quoque ſe jam legi gloriatur.

2. *Vienna ſuas.*] Allobrogum ſeu Galliæ Narbonenſis urbs. non illa Auſtriæ.

6. *Qui Nilum, &c.*] Remotiſſimi Æthiopes, ad Lunæ montes, etſi fontes Nili tum latuerint.

7. *Quam Tagus, &c.*] Quam ſi me cantent Hiſpani conterranei mei, Siculi, & Græci. vel quam ſi abundarem auro Hiſpano, ac melle Siculo & Attico, eſt enim Tagus Fl. Hiſpaniæ ſeu Luſitaniæ, Hybla mons Siciliæ, Hymettos, mons Atticæ.

9. *Munere, &c.*] Al. *Murmure.* malè.

10. *Credam jam puto, &c.*] Credam bona mea carmina æquare numerum malorum, atque adeo bonum eſſe librum. epigr. 80. ſupra.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Apollinari mittit coronam roſeam. LXXXVIII.

I Felix roſa, mollibuſque ſertis
Noſtri cinge comas Apollinaris;
Quas tu nectere candidas, ſed olim,
Sic te ſemper amet Venus, memento.

Apollinari amiciſſimo ſuo, carminumque ſuorum emendatori mittit ſertum roſaceum, optatque ut comas eo cingat ad multam ſenectam.

2. *Apollinaris.*] Epigr. 87. lib. 4. & epigr. 25. lib. 7.

3. *Olim.*] Longa floreſcentem juventute cingas, nec non ſero caneſcentem & uſque ad multam ſenectutem. Vel quas tu comas candidas roſa cinge, ſed nondum, olim tamen futuras canas. quaſi dicat; quas opto ut poſſis in multos annos geſtare, donec caneſcas.

4. *Venus.*] Cui dicata es.

Ad Creticum. LXXXIX.

JActat inæqualem Matho me feciſſe libellum:
Si verum eſt, laudat carmina noſtra Matho.
Æquales ſcribit libros Calvinus & Umber.
Æqualis liber eſt, Cretice, qui malus eſt.

1. *Iactat, &c.*] Objicit Matho me ſcripſiſſe lib. inæqualem, cui vel me fatente epigr. 17. lib. 1. & bona inſunt & mala. habet præterea inæqualis liber laudem à rerum varietate.

3. *Æquales, Æqualis liber eſt.*] Totos malos, cui nihil admiſcetur boni. nullus autem liber totus bonus eſt. *Calvinus Vmber.*] Poëta malus.

4. *Cretice.*] Alii leg. *Critice.*

Ad Juvenalem. XC.

DE noſtro facunde tibi, Juvenalis, agello
Saturnalicias mittimus, ecce, nuces.
Cætera laſcivis donavit poma puellis
Mentula cuſtodis luxurioſa Dei.

2. *Saturnalicias, &c.*] Quibus luditur in Saturnalibus. epigr. 31. lib. 5. verſ. 8.

4. *Mentula, &c.*] Ipſe Priapus. epigramm. 36. lib. 1. verſ. 15. epigr. 49. & 73. lib. 6.

In Baccaram. XCI.

SI quid opus fuerit, ſcis me non eſſe rogandum,
Bis nobis dicis, Baccara, terque die.
Appel-

In vanum promiſſorem, & pollicitis divitem; aut potius in diſſimulatorem. Veri enim amici eſt, etiam non roganti ſuccurrere.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Appellat rigida triſtis me voce Secundus:
Audis, ſed neſcis, Baccara, quid ſit opus.
Penſio te coram petitur clareque, palamque:
Audis, ſed neſcis, Baccara, quid ſit opus.
Eſſe queror gelidaſque mihi tritaſque lacernas:
Audis, ſed neſcis, Baccara, quid ſit opus.
Hoc opus eſt, ſubito fias ut ſidere mutus;
Dicere ne poſſis, Baccara, quid ſit opus.

3. *Appellat, &c.*] Exigit à me fœnus creditor.

4. *Sed neſcis, &c.*] Al. *& neſcit Bacchara quid ſit opus?* Illa enim ſæpiuſcule dixerat Martiali, pete, ſi quid tibi opus.

5. *Penſio, &c.*] Cellæ, ædium conductarum pretium. lib. 3. epigr. 30. verſ. 3.

7. *Gelidaſque, &c.*] Tenues, quæ frigus intromittunt.

9. *Subito, &c.*] Ut inſtar arboris ſideratæ, attoniti ſtupeſcant tibi ſenſus, ſitque (ut ait epigr. 86. lib. 11.) ſidere percuſſa tibi lingua, ne quenquam poſthac vanis pollicitis lactes, & eum, ubi opus eſt promiſſa perfici, deſtituas.

Ad Narniam. XCII.

NArnia, ſulphureo quam gurgite candidus amnis
Circuit, ancipiti vix adeunda jugo;
Quid tam ſæpe meum nobis abducere Quinctum
Te juvat, & lenta detinuiſſe mora?
Quid Nomentani cauſſam mihi perdis agelli,
Propter vicinum qui pretioſus erat?
Sed jam parce mihi, nec abutere, Narnia, Quincto;
Perpetuo liceat ſic tibi ponte frui.

De

Rogat Narniam civitatem, ne diutius detineat Q. Ovidium agro Nomentano vicinum agrum habentem, ſe ægrè ipſius abſentia carere. *Rad.*

1. *Narnia.*] Civitas Umbriæ. *Amnis.*] Nar. fl. unde civitati nomen.

2. *Ancipiti, &c.*] Gemino monte.

3. *Quid tam ſæpe, &c.*] Cur voluptate tua allicitum toties evocas tamdiuque detines Q. Ovidium vicinum meum in agro Nomentano, & cujus unius cauſa placet mihi fundus meus Nomentanus?

7. *Quincto.*] Qui & ipſe gaudet mea vicinia.

8. *Perpetuo, &c.*] Sic vobis incolumis maneat urbs ô Narnia, cum eximio illo ponte, qui duos præaltos & abruptos montes conjungit. vide Schotti Itinerar. lib. 1. pag. 106.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De Papilo. XCIII.

UNguentum fuerat, quod onyx modo parva gerebat:
Olfecit poſtquam Papilus, ecce garum eſt.

Tam gravem ait, & olentem Papili animam ex infami & impuro ore profectam, ut afflatu etiam nobiliſſima unguenta corrumpat, & garum reddat. *Garum* autem eſt liquamen piſcium ſalſum, quod Seneca pretioſam ſaniem præcordia rodentem appellat.

1. *Onyx.*] Vas unguentarium ex onyche. lib. 6. epigr. 42. Meritò mirantur hic viri docti τὸ *onyx* fœmineo genere. Scribo: *quod onyx modo parve gerebas*. ut ipſum vas alloquatur, quod frequens poëtæ.

2. *Garum eſt.*] Corruptum ab afflatu oris tui impuri. vide epigramma 17. lib. 3. verſ. 6.

In Linum. XCIV.

BRuma eſt; & riget horridus December,
Audes tu tamen oſculo nivali
Omnes obvius hinc & hinc tenere,
Et totam, Line, baſiare Romam.
Quid poſſis graviuſque, ſæviuſque
Percuſſus facere, atque verberatus?
Hoc me frigore baſiet nec uxor,
Blandis filia nec rudis labellis.
Sed tu dulcior, elegantiorque;
Cujus livida naribus caninis,
Dependet glacies, rigetque barba,
Qualem forficibus metit ſupinis
Tonſor Cinyphio Cilix marito.

Cen-

Linum monet, ne ſe baſiet hyemali tempore; quum ſemper ſit mucidus. Ille verò quum vellet ambitioſus videri, amicos obvios omnes naribus fluentibus baſiabat, *Calderin.*

2. *Oſculo.*] Oſculis ſalutare obvios amicos Romanis moris erat, ut & Perſis, Judæis, Græcis, &c. *Nivali.*] Frigido & madido.

5. *Quid poßis, &c.*] Non poſſes melius vindicare injuriam verberum tibi incuſſorum, quam fœdis hiſce oſculis, ut epigr. 23. lib. 2.

7. *Hoc me frigore, &c.*] Brumali frigore.

9. *Dulcior, elegantiorque.*] Videris tibi dulcior & elegantior, *vel* Ironice.

10. *Livida glacies.*] Mucoſa ſtiria.

12. *Qualem.*] Qualem habent barbam hirci Cinyphii à Cilice paſtore tonſi. *Forficibus.*] Al. *forcipibus*. *Supinis.*] Acie forficum depreſſa, manubrio ſublato.

13. *Cinyphio marito.*] Hirco viroque patreque gregis ad Cinyphem Africæ fl. paſto.

15. *Gal-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Centum occurrere malo cunnilingis:
Et Gallum timeo minus recentem.
Quare ſi tibi ſenſus eſt, pudorque;
Hibernas, Line, baſiationes,
In menſem rogo differas Aprilem.

15. *Gallum timeo minus recentem.*] An Gallum Cybeles cui recens caſtrato graviter olet anima? an Bœticum illum Gallum, de quo epigr. 80. lib. 3. Nuper λείξαντα. Sed & vide Turnebum qui ſignificari putat malum odorem, quem corpore ſuo emittebant Galli Romam venientes recenteſque, quum intemperantius viverent, & labore itineris virus intemperantiæ augerent, lib. 25. cap. 24.

18. *In menſem, &c.*] Tum enim minus erit mucoſus & frigidus.

Epitaphium Urbici pueri. XCV.

CONditus hic ego ſum Baſſi dolor Urbicus infans:
Cui genus & nomen maxima Roma dedit.
Sex mihi de prima deerant trieteride menſes,
Ruperunt tetricæ cum mala penſa Deæ.
Quid ſpecies, quid lingua mihi, quid profuit ætas?
Da lacrymas tumulo, qui legis iſta, meo.
Sic ad Lethæas, niſi Neſtore ſenior, undas
Non eat, optabis quem ſupereſſe tibi.

Elegans infantis bimuli tumulus.

1. *Baſsi dolor, &c.*] Parenti cauſa doloris ex morte.

2. *Cui genus, &c.*] Natus in urbe & ab urbe dictus Urbicus, id eſt, Romanus.

3. *Sex mihi, &c.*] Triennio. erat itaque biennis & ſemeſtris epigr. 38. lib. 6. verſ. 1.

4. *Ruperunt, &c.*] Ubi vitæ filum inciderunt Parcæ.

5. *Lingua mihi, &c.*] Blæſa, balbutiens, parentibus grata.

6. *Da lacrymas.*] Exoptatas fuiſſe morientibus lacrymas, docet Herald. lib. 1. Adverſ. cap. 9.

7. *Sic ad Lethæas, &c.*] Sic, ut fles & optas mihi vitam tibi ſuperſtitem fuiſſe, vivas ultra annos Neſtoreos. *Vel*, Sic, ut me fles, filius tuus quem tibi ſuperſtitem optares Neſtoris annos ſuperet. Alii *ſerior*.

Ad librum de Cæſio Sabino. XCVI.

NOſti ſi bene Cæſium, libelle,
Montanæ decus Umbriæ Sabinum,
Auli

Mittit librum Cæſio Sabino ex Umbria oriundo, & Auli Pudentis municipi. quantum autem Cæſius amarit Martialem, vel ex hoc intelligas, quod omnibus negotiis antepoſuerit poëtæ nova Epigrammata, & ea unus omnibus legerit. *Rad.*

1. *Cæſium, libelle.*] Vide Baptiſt. Fontejum de gente Cæſia cap. 20. & 21. vide & ep. 59. lib. 9.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Auli municipem mei Pudentis;
Illi tu dabis hæc, vel occupato.
Inſtent mille licet premantque curæ,
Noſtris carminibus tamen vacabit.
Nam me diligit ille, proximumque
Turni nobilibus leget libellis.
O quantum tibi nominis paratur!
O quæ gloria! quam frequens amator!
Te convivia, te forum ſonabit,
Ædes, compita, porticus, tabernæ.
Uni mitteris, omnibus legêris.

3. *Auli Pudentis.*] De quo epigr. 32. lib. 1. & 49. lib. 5. & ep. 13. lib. 4. &c.
5. *Curæ.*] Negotia, ſtudia.
8. *Turni, &c.*] Satyrographi ex Auruncа, epigr. 11. lib. 11. & Sidonius carm. 9. Rutilius in Itinerario & Juvenalis interpres vetus, ad ſat. 1.
13. *Uni mitteris.*] Cæſio Sabino.

Ad Caſtorem. XCVII.

OMnia, Caſtor, emis: ſic fiet, ut omnia vendas.

Cum ultra facultates omnia vis habere lauta ac nitida, multaque emis, adigeris tandem urgente inopia ad omnia vendenda. Turnebus ait ſe in quibuſdam exemplaribus reperiſſe hunc verſum appenſum. *Nil uxore tamen nudius eſſe poteſt.* diſpice lector quam conveniat. lib. 25. cap. 24.

Ad Criſpinum. XCVIII.

SIc placidum videas ſemper, Criſpine, tonantem;
Nec te Roma minus, quam tua Memphis amet:
Carmina Parrhaſiâ ſi noſtra legentur in aula;
(Namque ſolent ſacra Cæſaris aure frui:)
Dicere de nobis, ut lector candidus, aude:
Tem-

Commendat Criſpino librum eumque à Criſpino vult Cæſari commendari. Criſpinus autem hic, erat Ægyptius, qui plurimum gratia & potentia potuit apud Domitianum, quem acerbè Juvenalis momordit Sat. 1. & 4. quem & vernam Ægyptium appellat. *Rad.*

1. *Tonantem.*] Jovem noſtrum Domitianum.
2. *Tua Memphis amet.*] Ægypti civitas. Criſpinum autem fuiſſe Ægyptium juratus teſtabitur Juvenali, cui ſatyr. 1. dicitur *pars Niliacæ plebis & verna Canopi.*
3. *Parrhaſiâ, &c.*] Palatina. ſupra epigr. 55. verſ. 2.
5. *Aude.*] Aude ô Criſpine, ut lectorem decet candidum, Cæſari legenti adſpirare hoc eulogio; *Certe & hic Martialis eſt ævi hujus ornamentum, O Cæſar.*

7. *Marſo*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Temporibus præſtat non nihil iſte tuis.
Nec Marſo nimium minor eſt, doctoque Catullo,
Hoc ſatis eſt: ipſi cætera mando Deo.

7. *Marſo Catullo.*] De his epigr. 71. & 77. lib. 2. & 62. lib. 1.
8. *Deo.*] Domitiano, quaſi dicat, Tu tantum illi ſuggere: ipſe Imp. mihi Deus erit abunde beneficus, vide epigr. 8. lib. 5. verſ. 1.

* Ad Ponticum. XCIX.

Pontice, per reges diſcurris, & omnia luſtras;
Magna quidem ſequeris, Pontice; magnus homo es.
Pontice, ſi qua facis, ſine teſte facis, ſine turba:
*Non adhibes multos, Pontice; * cautus homo es.*
Pontice, te celebrem formâ natura creavit:
*Dignus eras Helenâ Pontice; * pulcher homo es.*
Pontice, voce tua poſſes adamanta movere:
*Vox tua dulce ſonat, Pontice; * dulcis homo es.*
Pontice, ſic alios, ſic te quoque decipit error:
*Vis dicam verum, Pontice? * nullus homo es.*

* *Tria quæ ſequuntur epigrammata è veteri exemplari Anglicano tranſcripta pro legitimis ægrè agnoſcuntur. hoc ſane Martialis acumen parum ſapit.*
1. *Per reges, &c.*] Patronos ſalutando.
2. *Magnus homo es.*] Magnus videri vis. *Vel es magnus, malus, mutus, piſcis.* Nequam magnus homo, *ait Lucilius.*
3. *Sine teſte facis, &c.*] Epigr. 61. ſupra verſ. 6.
4. *Cautus, pulcher, &c.*] Dum magnus, cautus, pulcher, dulcis eſſe vis, nullus es.

Ibidem de vetula. C.

Tacta places, audita places, ſi non videare,
Tota places: neutro, ſi videare, places.

Vide epigr. 23. lib. 6.

Ibidem de Milone. CI.

Milo domi non eſt: peregre Milone profecto
Arva vacant: uxor non minus inde parit,
Cur ſit ager ſterilis, cur uxor lactitet, edam:
Quo fodiatur ager non habet, uxor habet.

4. *Quo fodiatur, &c.*] Ager non habet colonum, uxor habet mœchum.

M. VA-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

M. VALERII MARTIALIS EPIGRAMMATVM LIBER VIII.

Imperatori Domitiano, Cæſari Auguſto, Germanico, Dacio, Valerius Martialis ſalutem.

OMnes quidem libelli mei, Domine, quibus tu famam, id eſt, vitam dediſti, tibi ſupplicant: & puto propter hoc legentur. Hic tamen, qui operis noſtri octavus inſcribitur, occaſione pietatis frequentius fruitur. Minus itaque ingenio laborandum fuit, in cujus locum materia ſucceſſerat. quam quidem ſubinde aliqua jocorum miſtura variare tentavimus: ne cœleſti verecundiæ tuæ laudes ſuas, quæ facilius te fatigare poſſunt, quam nos ſatiare, omnis verſus ingereret. Quamvis autem epigrammata ſeveriſſimis quoque, & ſupremæ fortunæ viris ita ſcripta ſint, ut mimicam verborum licentiam affectaſſe videantur: ego tamen illis non permiſi tam laſcive loqui, quam ſolent. Cum pars libri & major & melior ad majeſtatem ſacri nominis tui allegata ſit, meminerit non niſi religionis purificatione luſtra-

tus

Propter, &c.] Quod tibi dicati ſunt, quod tu eos vita dignos cenſes.

Occaſione, &c.] A bellis tuis & victoriis Dacica & Sarmatica, argumenta ſæpe petens.

Minus itaque, &c.] *Facile eſt Ventis dare vela ſecundis, Fœcundumque ſolum varias agitare per artes, Auroque atque ebori decus addere, cum rudis ipſa Materies niteat.* Manil. 3 Aſtr. & Callimach. de Apolline, Ἐςὶ γὰρ εὔυμνος τὶς ἂν οὐ ῥέα Φοῖβον ἀείδοι.

Omnis, &c.] Omne epigramma.

Quamvis autem, &c.] Vide epiſt. 4. lib. 4. & epiſt. 3. lib. 5. Plin. Sec. ſua excuſantis hendeca ſyllaba.

Supremæ.] Al. *ſummæ.*

Mimicam.] Al. *mimam.*

Meminerit.] Liber. *Non niſi, &c.*] Tu Deus es. lib 5. epigr. 8. Dii autem non adeundi niſi à caſtis, puris, ab omni labe luſtratis & περιῤῥαινομένοις. Unde luſtrationes illæ, de quibus plena manu tota antiquitas. Erant & περιῤῥαντήρια, quibus ἐῤῥαίνοντο καὶ ἐκαθαρίζοντο, antequam in templum introirent. Certi enim æditui τοὺς εἰσιόντας aqua adſpergebant. Hujus purifica-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

tus accedere ad templa debere. Quod ut cuſtoditurum me lecturi ſciant, in ipſo libelli hujus limine profiteri breviſſimo placuit epigrammate.

rificationis meminit & Sozomenus. Ritus iſte in Eccleſiam Chriſtianam poſtea devolutus. Cæterum Diis ſuperis ſacra facturi, corpus ſæpius abluebant: Inferis verò adſpergebant tantum. Vide Macrob. lib. 3. Saturnal. cap. 1. *Heraldus.*

Religionis.] Scriver. legit, *religioſa.*
Luſtratus.] Grut. *luſtratos* legend. dubitat.

Ad librum ſuum. I.

Laurigeros domini liber intrature penates,
Diſce verecundo ſanctius ore loqui.
Nuda recede Venus: non eſt tuus iſte libellus.
Tu mihi, tu Pallas Cæſariana veni.

Libro Palatinam domum ingreſſuro mandat verborum rerumque verecundiam & reverentiam.

1. *Laurigeros.*] Palatium propter recentem victoriam Sarmaticam laureatum. quamvis & Auguſtas fores perpetua ornabat laurus. *Domini.*] Domitiani.

3. *Nuda recede Venus.*] Verborum laſcivia, quæ Veneri vel nudæ conveniant. Ad picturam etiam Veneris reſpicere videtur, quæ nuda pingebatur, ceſto tantum præcincta. *Non eſt tuus.*] Quia caſtus.

4. *Cæſariana veni.*] Cæſ. Domitiani numen peculiare, quam Deam ſuperſtitioſe coluit, ſeque ejus filium haberi voluit. Suet. Dom. cap. 4.

Ad Janum. II.

Faſtorum genitor, parenſque Janus
Victorem modo cum videret Iſtri,
Tot vultus ſibi non ſatis putavit;
Optavitque oculos habere plures.
5 *Et linguâ pariter locutus omni;*

Ter-

Blanditur Domitiano ob reditum.

2. *Faſtorum genitor, &c.*] Librorum, qui ſingulorum annorum geſta continebant, à Jano autem temporum rectore auſpicium habent. epigr. 8. infra verſ. 12.

2. *Victorem, &c.*] Cum Domitianum à Sarmatis reducem videret.

3. *Tot vultus, &c.*] Duos, vel quatuor. Bifrons enim fingitur Janus, ut qui annum elapſum reſpiciat, ſequentem proſpiciat. Immo & Quadrifrons, propter quatuor elementa vel quatuor anni tempeſtates. Servius ad 8. Æneid. & Fab. Pictor.

4. *Optavitque oculos.*] Deſiderium vehemens videndi Cæſaris ſignificat.

5. *Omni.*] Binis vel quatuor linguis. ut modo, verſ. 3.

6. Do-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Terrarum Domino, Deoque rerum
Promiſit Pyliam quater ſenectam:
Addas, Jane pater, tuam rogamus.

6. *Domino, &c.*] Domitiano lib.5. epigr. 8. verſ. 2.

7. *Pyliam quater ſenectam.*] Quatuor ætates Neſtoris, ex ore quaterno. id eſt 12. ſecula.

8. *Pater, tuam ragamus.*] Immortalitatem. Janus enim Deus. Veteres bene ſuis Imperatoribus precabantur, ſive natalitiis diebus, ſive Calendis, ſive in reditu, longoſque annos optabant. Et quos eximiè diligebant, eis dicere ſolebant, paratos ſe partem annorum ſuorum dare.

Ad Muſam. III.

QUinque ſatis fuerant; nam ſex, ſeptemvè libelli,
Eſt nimium: quid adhuc ludere, Muſa, juvat?
Sit pudor, & finis. jam plus nihil addere nobis
Fama poteſt: teritur noſter ubique liber.
Et cum rupta ſitu Meſſallæ ſaxa jacebunt,
Altaque cum Licinî marmora pulvis erunt:
Me tamen ora legent, & ſecum plurimus hoſpes
Ad patrias ſedes carmina noſtra feret.
Finieram, cum ſic reſpondit nona ſororum,
Cui coma, & unguento ſordida veſtis erat:
Tune potes dulces, ingrate, relinquere nugas?
Dic mihi, quid melius deſidioſus ages?
An juvat ad tragicos ſoccum transferre cothurnos?
Aſpera vel paribus bella tonare modis?

Per-

Fingit ſe à Muſa incitatum, ad proſequendum Epigrammatum ſcribendorum ſtudium.

5. *Et cum Meſſallæ Licini, &c.*] Atque ubi invidioſa vetuſtas in pulverem verterit marmoreas ædes vel potius ſepulchra. Sic enim loquitur Juvenalis Satyra 10. verſ. 143. & huic conſonat noſter epigr. 2. lib. 10. M. Val. Corvini Meſſalæ oratoris clariſſ. & Licini ditiſſimi liberti Cæſ. Auguſti. *Licini.*] Palat. legit *Licinia* & *Licina*, quod ultimum ſi admittimus, illud *cum* erit præpoſitio, non adverbium.

9. *Nona ſororum.*] Una è novem muſis, non tamen infima, Thalia conviviis apta, uncta itaque pro more à balneis & ante convivia. vide epigr. 8. lib. 4. verſ. 12.

12. *Nugas.*] Epigrammata?

13. *Soccum transferre.*] Verſum humilem & levem inſtar comicorum, quorum proprie eſt ſoccus. *Cothurnos.*] Epigr. 20. lib. 3. verſ. 7.

14. *Paribus, &c.*] Verſibus heroïcis.

15. *Per-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Perlegat ut tumidus raucâ te voce magiſter,
Oderit & grandis virgo bonuſque puer?
Scribant iſta graves nimium, nimiumque ſeveri,
Quos mediâ miſeros nocte lucerna videt.
At tu Romano lepidos ſale tinge libellos:
Agnoſcat mores vita legatque ſuos.
Anguſta cantare licet videaris avena,
Dum tua multorum vincat avena tubas.

15. *Perlegat, &c.*] Melior lectio *prælegat.* uti in ſcholis prælegunt & exponunt magiſtri Homerum, Virgilium, & alios autores epicos. *Rauca voce.*] Qui ad ravim uſque clament.

16. *Oderit.*] Tædio: vel propter pœnas irrogatas, ipſos execrentur autores diſcipuli.

18. *Quos media, &c.*] Quos elucubrationes reddunt miſeros. *Miſeros.*] Miſeret me iſtorum miſerorum (quamvis interpretari queas *laborioſos*) ut puto, non ſua nec Martialis culpa; qui *ſeros* illos concinnaſſe videtur, non *miſeros*: ut Virgilio, *Æneas ſe matutinus agebat.* Gronovius.

19. *Sale tinge libellos.*] Jocoſo acumine.

20. *Agnoſcat mores.*] Quos tamen ita deſcribit, ut parcat perſonis, exponat vitia. Epiſtolarum 1. libro verſu 4.

21. *Anguſta avena.*] Tenui carmine, ſive verſum ſive argumentum reſpicias.

22. *Dum tua, &c.*] Dum plus laudis epigrammate merearis, quam alii heroïco verſu. ep. 49. lib. 4 verſ. 7. 8.

Ad Cæſarem Domitianum, vel ut alii, Germanicum. IV.

QUantus, ïo, Latias mundi conventus ad aras
Suſcipit, & ſolvit pro duce vota ſuo!
Nam

Deos & homines, ait, gratulari adventum Cæſari, & ſacra, pro gratiarum actione, facere.

1. *Mundi, &c.*] Ab omni orbis loco frequens populus ſupplicationis & gratulationis cauſa.

2. *Suſcipit.*] Reus voti pro Imperatoris ſalute de anno præterito ſolvit vota, & nova vota nuncupat in annum proximum, quæ oppido fiebant redeunte Domitiano menſe Januario. Commodum Januario menſe redibat Domitianus, quo pro Imperatorum ſalute vota ſuſcipiebant & ſolvebant. Suſcipiebant in proximum annum; ſolvebant priori anno ſuſcepta. vide Plin. epiſt. 44. l. 10. ad Trajanum. Cœpit autem mos temporibus Jul. Cæſaris, cui inter cæteros honores hic quoque decretus, ut vota pro eo quotannis conciperentur. Unde idem honos cæteris Imperatoribus poſtea habitus. Nuncupabantur vota iſta à Magiſtratib. & Sacerdotibus præcipuè. Celebrabant quoque diem ſuſcepti imperii, & pro Imperatore vota ſuſcipiebant. Neque pro Imperatoribus tantum, ſed & pro eorum liberis & charis vota ſignabant. *Herald.* *Et ſolvit.*] Eſt igitur voti reus. Vide Macrob. l. 3. Saturn. cap. 5.

3. *Nam*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Nam ſunt hæc hominum, Germanice, gaudia tantum,
Sed faciunt ipſi nunc, puto, ſacra Dei.

3. *Nam ſunt.*] Scriv. leg. *nam non.* *Germanice, &c.*] Epigr.2. lib.5. verſ.7.
4. *Ipſi dei.*] A te culti, ſervati, templis donati, ep.1.l.5.verſ.8. & epig.4.lib.9.

Ad Macrum. V.

DUm donas, Macer, annulos puellis;
Deſîſti, Macer, annulos habere.

1. *Puellis.*] Al. *amicis.* id eſt, impuris fœminis, in quas aurum & opes effundis.
2. *Deſîſti, Macer, &c.*] Privatus es equeſtri dignitate, cui inſigne & jus annulorum. *poſt cuncta noviſſimus exit Annulus.* Juvenal. ſatyr. 11. verſ. 43.

In Euctum. VI.

ARchetypis vetuli nihil eſt odioſius Eucti.
Ficta Saguntino cymbia malo luto.
Argenti furioſa ſui cum ſtemmata narrat
Garrulus, & verbis mucida vina facit.
Laomedonteæ fuerant hæc pocula menſæ;
Ferret ut hæc, muros ſtruxit Apollo lyrâ.
Hoc cratere ferox commiſit prælia Rhæcus

Cum

Ex vana Eucti vaſorum oſtentatione, captat occaſionem laudandi pocula priſcis celebrata: Laomedontis, Rhœci, Neſtoris, &c. Euctum verò ait habere antiqui operis pocula, ſed recentia vina. *Rad.*

1. *Archetypis, &c.*] Poculis primogeniis, originalibus, & quæ ab ipſis dominis per tot ſeculorum ſeries habere ſe jactat. *Odioſius Eucti.*] Propter garrulam jactantiam, mendacem vanitatem, vilitatem novi vini in his appoſiti.

2. *Saguntino.*] Fictiles cyathos ex argilla Saguntina antepoſuerim poculis Eucti, quamvis illa jactet. epigr. 46. lib. 4. verſ. 15. & 108. lib.14. *Cymbia malo luto.* Pocula in cymbæ formam efficta, Macrob. Saturn. lib.5. cap 21.

3. *Furioſa, &c.*] Inſana quadam & inſenſata prædicatione pocula ab ætate & dominis jactans. Al. leg. *fumoſa.* id eſt, caligine neglectæ vetuſtatis obducta. Ut exponit Boëthius lib. 1. de Conſol. philoſoph. ita Cicero & Seneca *fumoſas imagines* dixere. & Juvenalis, *fumoſos equitum magiſtros.*

4. *Verbis mucida, &c.*] Dum per verboſam Eucti oſtentationem poculorum, vinum effuſum muceſcit & vappa fit. Hoc eſt, ipſa cœnæ gratia, vinique ſuavitas garrulitate Eucti corrumpitur.

5. *Laomedonteæ, &c.*] Hæc (inquit) fuerant Laomedontis pocula: vel ex auro illo quo pacti & conducti Neptunus & Apollo mœnia Trojana ædificarunt.

6. *Ferret ut hac.*] Præmii & pretii loco acciperet.

8. *Pugna*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Cum Lapithis; pugnâ debile cernis opus.
Hi duo longævo cenſentur Neſtore fundi:
Pollice de Pylio trita columba nitet.
Hic ſcyphus eſt, in quo miſceri juſſit amicis
Largius Æacides vividiuſque merum.
Hac propinavit Bytiæ pulcherrima Dido
In paterâ, Phrygio cum data cœna viro eſt.
Miratus fueris cum priſca toreumata multum,
In Priami cyathis Aſtyanacta bibes.

8. *Pugna debile, &c.*] Magis placet hæc diſtinctio quam vulgata iſta, *pugna: debile cernis opus.* ut ſit, poculum pugna & rixa colliſum *(battered.) dum prima pocula pugna Miſſa volant.*

9. *Hi duo longævo.*] Hic eſt geminus ille crater & ἀμφικύπελλα Neſtoris, duos habens fundos, anſas quatuor & earum ſingulis inſidentes 2. columbas, celebratus Homero Il. Athenæo l. 11. cap. 12. & 13. *Cenſentur, &c.*] In pretio habentur.

10. *Pollice de Pylio, &c.*] Quæ anſis ſedebant columbæ aureæ, uſu tritæ fulgebant.

11. *In quo miſceri, &c.*] Quem Ulyſſi, Phœnici, legatis Agamemnonis I. Iliad. propinavit Achilles.

12. *Vividiuſque merum.*] J. Gruterus feliciter è MSS. revocavit, cum prius legeretur *& bibit ipſe merum.* Achilles enim Iliad. 1. poſcit majus poculum vinumque vividius, *μείζονα δὴ κρατῆρα Μενοιτίου υἱὲ καθίστα Ζωρότερον δὲ κέραιρε.*

13. *Hac propinavit, &c.*] Nota ex 1. Æneid. Virg.
Tum Bitia dedit increpitans, &c.

14. *Phrygio viro eſt.*] Æneæ.

16. *In Priami, &c.*] In vetuſtiſſimis poculis apponit novum vinum. Torrentius, de poculis novis, quorum antiquitatem Euctus ementitus eſt, intelligit. Noti ſunt Priamus ſenex & Aſtyanax filius Hectoris, puer. *Bibes.*] Alii, *bibis.* Gruter. ex MSS. *calathis Aſtyanacta bibes.* Calathum genus poculi eſſe, ait Gloſſarium P. Danielis: in quo præterea: *calathi*, ſcyphi, cyathi.

In Cinnam. VII.

HOc agere eſt cauſſas, hoc dicere, Cinna, diſertè,
Horis, Cinna, decem dicere verba novem?
Sed modo clepſydras ingenti voce petiſti
Quattuor: ô quantum, Cinna, tacere potes!

Ad

2. *Decem dicere, &c.*] Synecdoche finita.

3. *Clepſydras, &c.*] De his vide epigr. 35. lib. 6. verſ. 1.

4. *O quantum, &c.*] Petiiſti, credo, tantum ſpatii, quo taceres, non diceres. Noſter MS. *O quantum dicere, Cinna, potes?*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Janum de reditu Cæſaris. VIII.

PRincipium des, Jane, licet velocibus annis,
Et revoces vultu ſecula longa tuo:
Te primum pia thura rogent, te vota ſalutent:
Purpura te felix, te colat omnis honos:
Tu tamen hoc mavis, Latiæ quod contigit urbi,
Menſe tuo reducem, Jane, videre Deum.

Quamvis felix prædicari poſſis, quod abs te anni principium & auſpicium ducatur; tuique menſis initio, conſules purpuram & faſces ſumant; tamen multo es felicior, quod menſe tuo Domitianus victor & ſoſpes à Sarmatis eſt reverſus.

1. *Principium.*] Veteres enim Janum præfecerunt reducendis annis & ſæculis.

2. *Et revoces vultu.*] Biformis enim & bifrons fingitur, quod præterita & futura videat & jungat; & finis præcedentis, & principium ſequentis anni. *Rad.* Supra epigr. 2. verſ. 1. &c.

3. *Primum pia.*] Ut tu, qui limina ſervas, ſupplicibus aditum ad deos patefacias. Ovidius 1. Faſt. *Vel*, ut rerum omnium potentem & principium, epigr. 28. lib. 10. *Thura rogent.*] Al. *turba.* id eſt, populus, plebs. ut infra epigr. 15. Niſi velimus per *piam turbam* notare ſacerdotes, quod non ita abſurdum. *Vota ſalutent.*] Al. *Vota; ſalutet Purpura.*

4. *Purpura, &c.*] Conſules novi, *quibus nova purpura fulget*, ut ait Ovid. 1. Faſt. *Vel* Senatus. *Omnis honos.*] Omnis magiſtratus. ſic Statius 4. Sylv. *turmæque, tribuſque. Purpureique patres, lucemque à conſule ducit Omnis honos.*

5. *Tu tamen hoc mavis, &c.*] Nec tam tibi places ô Jane, quod tuo menſe ineat annus, inaugurentur conſules, vota quilibet nuncupet: quam quod redeat jam Domitianus.

Ad Quinctum de Hyla. IX.

SOlvere dodrantem nuper tibi, Quincte, volebat
Lippus Hylas: luſcus vult dare dimidium.
Accipe quamprimum: brevis eſt occaſio lucri.
Si fuerit cæcus, nil tibi ſolvet Hylas.

Mora trahet damnum. Hylas qui modo lippus, novem de libra uncias tibi, ô Quincte, vel fœneratori vel ophthalmico volebat ſolvere, jam altero captus oculo, 6. tantum uncias tibi prius 9. recuſanti ſe ait ſoluturum. cave ſis ne cæcus omnino factus, tibi nihil reddat.

De Baſſo. X.

EMit lacernas millibus decem Baſſus
Tyrias coloris optimi. lucrifecit.
Adeo bene emit? inquis. immo non ſolvit.

Ad

3. *Adeo bene emit, &c.*] Tantuli, (*ſo good cheape.*) Id eſt, tam ne vili pretio lacernas haſce ſibi comparavit. *Non ſolvit.*] Alii, *non ſolvet.* Immò quod majus eſt, non ſolvit. vel non eſt ſolvendo. vel furatus eſt.

Fauſtas

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Cæſarem Domitianum. XI.

PErveniſſe tuam jam te ſcit Rhenus in urbem:
Nam populi voces audit & ille tui.
Sarmaticas etiam gentes, Iſtrumque, Getaſque
Lætitiæ clamor terruit ipſe novæ.
Dum te longa ſacro venerantur gaudia Circo,
Nemo quater miſſos currere ſenſit equos.
Nullum Roma ducem, nec te ſic, Cæſar, amavit:
Te quoque jam non plus, ut velit ipſa, poteſt.

Fauſtas populi & inuſitatas acclamationes Cæſare redeunte, poëta deſcribit, quas affirmat ipſis Sarmatis auditas, unde profectus erat. indeque Cæſaris adventum in urbem, etiam à remotiſſimis gentibus cognitum eſſe; adeoque omnium occupatos in Cæſare ſpectando oculos fuiſſe, ut nemo, quid in Circo ageretur, animadverteret. *Rad.*

1. *Tuam jam te ſcit.*] A te magnifice extructam paſſim & ornatam, vel, ſimpliciter, Romam. *Rhenus in urbem.*] Germani, Rheni fluv. accolæ.

2. *Voces audit, &c.*] Clamores & applauſus in Circo. *Hyperbole ſatis vocalis & clamoſa.*

5. *Longa gaudia circo.*] Applauſus & acclamationes longæ, geminatæ & reboantes.

6. *Nemo quater, &c.*] E 25. ſpaciis à carceribus & ſeptem flexibus circa metas ad victoriæ palmam, populus dum tibi ſtudet, in te oculos & mentem convertunt omnes, non advertit quatuor; quamvis alibi *nihil amplius optet quam panem & Circenſes*, ut ait Juvenalis. vide epigramm. 6. lib. 7. verſ. 9.

7. *Nec te ſic, &c.*] Nec teipſum, priuſquam tui ſenſit deſiderium, quod tibi reduci læti omnes teſtantur. Grut. *Niſi te.* Raderus tamen cenſet ſervandam receptam lectionem *nec te*, hoc ſenſu: Quamvis populus Romanus multos principes vehementer amavit; tamen hactenus nullum tam ardenter amavit ac te; nec te prius tantopere ut nunc amat, amavit; modo verò ita amat, ut ſi velit magis amare, non poſſit.

8. *Vt velit, &c.*] Etiamſi velit.

Ad Priſcum. XII.

UXorem quare locupletem ducere nolim,
Quæritis? uxori nubere nolo meæ.
Inferior matrona ſuo ſit, Priſce, marito:
Non aliter fuerint fœmina virque pares.

Ad

Imparia connubia infauſta.

2. *Vxori nubere, &c.*] Nolo ſubjici uxori, quæ proprie viro *nubere* dicetur. nolo dote libertatem vendere, γυναῖκ᾽, οὐ δέσποιναν θέλω ἧς ἐστὶ δοῦλος ὁ πένης, Anaxandrides apud Stobæum. epigr. 69. lib. 10.

3. *Matrona.*] Matronam dicit γυναῖκα γαμετήν. Sic enim Græci vertere. Unde effatum illud Fortunæ muliebris, quod apud Val. Max. lib. 1. cap. 8. RITE ME MATRONAE VIDISTIS, RITEQVE DEDICASTIS.

4. *Fuerint.*] MSS. *fiunt.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Gargilianum. XIII.

MOrio dictus erat: viginti millibus emi.
Redde mihi nummos, Gargiliane: ſapit.

1. *Viginti millibus emi.*] Fatui iſti & moriones in pretio & deliciis erant apud divites, ad hilaritatem. vel, ut hodie apud noſtros fatuos divites, ut ſit in ædibus aliquis domino ipſo ſtultior.

2. *Sapit.*] Plus juſto ſapit, id eſt, plus quam fatuum & morionem vellem. vide epigr. 110. lib. 14.

In crudelem amicum. XIV.

PAllida ne Cilicum timeant pomaria brumam,
Mordeat & tenerum fortior aura nemus:
Hibernis objecta notis ſpecularia puros
Admittunt ſoles, & ſine fæce diem.
At mihi cella datur, non tota clauſa feneſtra,
In qua nec Boreas ipſe manere velit.
Sic habitare jubes veterem crudelis amicum?
Arboris ergo tuæ tutior hoſpes ero.

Martialis queritur, melius arbores tegi ab amico, quam amicum.

1. *Pallida ne.*] Ab injuria ventorum & frigoris epigr. 68. infra. *Cilicum timeant, &c.*] Referas *Cilicum* ad arbores potius è Cilicia tranſlatas, quam ad brumam.

2. *Mordeat.*] (*Nip.*) *Tenerum, &c.*] Stirpium teneriorum ſuccreſcentem ſylvam.

3. *Specularia puros.*] Lapides pellucidi in tenues cruſtas fiſſi, quibus Romani in feneſtris utebantur ut nos vitro. Seneca epiſt. 91. & lib. de Provid. Divina cap. 4. Plin. lib. 15. capite 16. Columell. lib. 11. cap 3. Pancirol.

4. *Sine fæce diem.*] Purum, abſque pulveris, venti aut atomorum turbine, ſine pluvia & tempeſtate. Al. *& ſine ſole diem.*

6. *Nec Boreas, &c.*] Non ipſe horrens Septentrionis incola Boreas. *Emphaſis hyperbolica.*

7. *Sic habitare, &c.*] In hoc verſu quodque verbum eſt Emphaticum.

Ad Domitianum. XV.

DUm nova Pannonici numeratur gloria belli,
Omnis & ad reducem dum litat ara Jovem;
Dat

Epigramma eſt de laurea Domitiani, quam Jovi Capitolino ex bello Sarmatico intulit, de quibus triumphare noluit.

1. *Pannonici numeratur.*] Sarmatici. *Numeratur.*] *Narratur.*

2. *Iovem.*] Domitianum.

3. Dat

Dat Populus, dat gratus Eques, dat thura Senatus,
Et ditant Latias tertia dona tribus;
5 *Hos quoque ſecretos memorabit Roma triumphos,*
Nec minor iſta tuæ laurea pacis erit.
Quod tibi de ſanctâ credis pietate tuorum.
Principis eſt virtus maxima, noſſe ſuos.

3. *Dat Populus, &c.*] Ab enumeratione partium oſtendit totam urbem & Rempub. effuſam in vota, ob principis adventum & victoriam. Supra epigr. 8. verſ. 3. 4. 5. *Dat thura.*] Signatè. Alias, Aris thura imponere: ut *aris imponere honorem* dictum Virgilio. Sic *thura jacere* dixerunt ſcriptores Eccleſiaſtici. *Herald.*

4. *Et ditant Latias, &c.*] Et à Domitiano datum plebi pauperique populo congiarium, & tributim epulum, infra epigr. 50. propter relatam è bello Sarmatico lauream tertiam: bis enim ante de Cattis & Dacis triumphaverat. Alii *Et litant.* Theod. Marcilius legend. cenſet: *Et dicant Latiai, &c.* Antiquè, inquit, ſcriptum *Latiai* pro Latiæ, unde factum *Latias.* Cauſa verò triumphis ſecretis fuit, ut ſi ex cive parta victoria, qualis laurea C. Antonii ex bello Catilinario: aut ex bello, non acie, ſed pace & pactione, qualis hæc Domitiani laurea de Sarmatis

6. *Nec minor, &c.*] Quod cum licuiſſet juſtum agere triumphum, lauream tantum Jovi Capitolino maluit inferre. Vel ut Raderus exponit: Nec minus celebris hæc tua erit laurea, qua pacem populo Romano attuliſti, ac ſi magnificentiſſimum triumphum egiſſes.

7. *Quod tibi de, &c.*] Quam benè ſentis de civibus tuis, quum credis te non minore admiratione fore apud tuos, laurea tantum relata, ac ſi plenum triumphum egiſſes? ſciebas enim quid de te Roma ſentiret.

8. *Noſſe ſuos.*] Benevolos animos & amorem ſubditorum ſuorum erga ſe propter bene merita agnoſcere.

In Ciperum. XVI.

PIſtor qui fueras diu, Cipere,
Nunc cauſſas agis, & ducena quæris:
Sed conſumis, & uſque mutuaris.
A piſtore, Cipere, non recedis;
5 *Et panem facis, & facis farinam.*

2. *Ducena.*] Alii *ducenta.* Opuleſcere vis & rem facere ex cauſis. ſed nihil tibi felicius nunc cedit forum, quam modo piſtrinum. namque ut ibi farinam pinſebas, deinde panem conficiebas, è cujus pretio rurſus farinam comparaſti, atque adeo in circulum laborans vivebas in diem: ita hic quæris, deinde conſumis, rurſus mutuaris. &c.

5. *Et panem facis, &c.*] Id eſt, decoquis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Sextum. XVII.

EGi, Sexte, tuam, pactus duo millia, cauſſam.
Miſiſti nummos quot mihi? mille. quid eſt?
Narraſti nihil, inquis, & à te perdita cauſſa eſt:
Tanto plus debes, Sexte, quod erubui.

Plus ſibi deberi ait Martialis ob amiſſam cauſſam, quam obtentam. quia, inquit, tua cauſſa erubui, quod gravius eſt, quam ſi viciſſem, & fuiſſem laudibus mactatus. *Rad.*

3. *Narraſti nihil, &c.*] Dicis me male egiſſe & cauſam prodidiſſe.

4. *Tanta plus debes, &c.*] In ſolatium dedecoris mei & jacturæ famæ, quam ex cauſa tua ſuſtinui.

Ad Cirinium. XVIII.

SIc tua, Cirini, promas epigrammata vulgo,
Ut mecum poſſis, vel prior ipſe legi:
Sed tibi tantus ineſt veteris reſpectus amici,
Carior ut mea ſit quam tua fama tibi.
Sic Maro nec Calabri tentavit carmina Flacci,
Pindaricos poſſet cum ſuperare modos:
Et Vario ceſſit Romani laude cothurni,
Cum poſſet tragico fortius ore loqui.
Aurum, & opes, & rura frequens donabit amicus:
Qui velit ingenio cedere, rarus erit.

De

1. *Sic tua, &c.*] Gruterus, *Si tua.* & ſequenti verſu, pro *Vt, mecum, Vel mecum*, & ſexto verſu pro *poſſet*, legit *noſſet*, hoc ſenſu: Si tu, inquit, publicares epigrammata tua, vel æquè magnum nomen in eo genere atque ego conſecutus ſum, vel majus etiam comparares. Sed tu me ſic amas, ut tibi ipſi ſis iniquus, ut premas tua, & mihi ſoli eam famam relinquas: ita major ſum, quia te parem eſſe, ignoratur. *Noſſet ſuperare*, etiam exquiſitum eſt: Virgil. in Culice: *Dignus amor venia, parvum ſi Tartara noſſent Peccatum ignoviſſe.* Gronovius.

2. *Vt mecum, &c.*] Bonâ ne hæc fide? an Ironice? videtur ſane & ex animo., propter exemplum Virgilii. *Prior ipſe legi.*] Majori laude quam ego.

3. *Sed tibi tantus, &c.*] Hâc modeſtia & amicitia inductus Virgilius ceſſit Horatio lyrici carminis laudem, & Vario epici carminis, vel tragœdiæ gloriam. cum illum Pindaricæ lyræ modis, hunc Sophoclei cothurni ſublimitate viciſſe potuit. Varium ſiquidem ut epicum & Mæonii alitis æmulum canit Horatius. ode 6. lib. 1. ita Varii tragœdiam Thyeſten cuilibet Græcorum comparat Quintil. lib. 10. cap. 1.

9. *Aurum, &c.*] Cenſu ſe aliis haberi inferiores ferunt non pauci: ſed nemo fere eſt qui ſe altero minus ingenioſum fateri velit.

Cinna

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De Cinna. XIX.

PAuper videri Cinna vult ; & eſt pauper.

Cinna his vere pauper, quaſi diſſimularet opes, oſtentabat pannos, & paupertatem uſque jactabat, ut ſtulti & ebrii ſimulare volunt non raro ſtultitiam & ebrietatem, cum nil opus ſit ſimulatione. vide epigr. 33. lib. 11.

Ad Varum. XX.

CUm facias verſus nulla non luce ducenos,
Vare, nibil recitas : non ſapis, atque ſapis.

Varum ſchediaſten, ſimul ait ſapere & deſipere : *deſipere*, quod fruſtrà laboret, & quotidie effundat ducentos verſus : *ſapere*, quod eoſdem non recitet, quos ſi recitaret, ineptus haberetur. nihil enim dignum auditu memoriaque ſcribi poteſt, tam brevi tempore tanto numero. Et pro *ducenos* alii leg. *ducentos.*

2. *Non ſapis, atque.*] Qui ſtans pede in uno, in hora ducentos præcipitas verſus, vitioſos ſcilicet & ineptos qui tibi lutulento, fluenti è bucca excidunt. *Sapis.*] Qui non recitas malos illos verſus, unde tibi plus eſſet dedecoris quam laudis.

Ad Luciferum, vel in adventum Cæſaris. XXI.

PHoſphore, redde diem. quid gaudia noſtra moraris?
Cæſare venturo, Phoſphore, redde diem.
Roma rogat. placidi numquid te pigra Bootæ
Plauſtra vebunt, lento quod nimis igne venis?
Ledæo poteras abducere Cyllaron aſtro:
Ipſe

Pridie quam Cæſar urbem ingrederetur, Martialis meditatus alloquitur ſidera, ut noctem præcipitent : tantum enim eſſe deſiderium & exſpectationem populi, ut longiſſima ei nox videatur. Tandem acutè & venuſtè concludit, nil opus fore die, ſub mediam etiam noctem fore lucem meridianam Cæſare ingrediente ; nam ipſum eſſe ſolem. *Rad.*

1. *Phoſphore, &c.*] Veneris ſtella, quæ Solis orientis prænuntia, Lucifer dicitur; ſolem occidentem ſubſequens, Veſperus. *Gaudia noſtra moraris.*] Deſiderium Cæſaris expectati & cum die urbem ingreſſuri.

3. *Rogat.*] Ut diem properes. *Placidi numquid, &c.*] Cur tarde oreris ac ſi veherereris plauſtro, quod inſequi videtur Arctophylax, ſignum tardum, quia polo vicinum? epigr. 3. lib. 4. verſ. 5. *Bootæ.*] Qui *bubulcus* Latinè, & Græcè *Arctophylax* dicitur, quod quaſi ſervet & cuſtodiat arcton. ſeu paſtor ſit boum, unde Bootes. Septem enim ſtellæ *triones*, quaſi teriones, id eſt, boves dicebantur.

4. *Plauſtra.*] Major arctos, Græce vocatur ἅμαξα, Lat. plauſtrum. *Lento.*] Tardo. *Igne venis.*] Stella, luce.

5. *Ledæo poteras.*] Sumas licet Caſtoris equum, illi à Mercurio donatum, & jam aſtris additum. *Ledæo.*] Ledes natis, geminis. *Adducere.*] Alii & re-

Ipſe ſuo cedet nunc tibi Caſtor equo.
Quid cupidum Titana tenes? jam Xanthus, & Æthon
Fræna volunt: vigilat Memnonis alma parens.
Tarda tamen nitidæ non cedunt ſidera luci,
Et cupit Auſonium Luna videre ducem.
Jam, Cæſar, vel nocte veni: ſtent aſtra licebit,
Non deerit populo te veniente dies.

ctè *abducere.* Hoc eſt, poſſes abducere ſeu eripere equum Caſtori, ut hoc vehens citius diem reduceres. *Cyllarus* enim equus à Mercurio Dioſcoris donatus.

6. *Ipſe ſuo.*] Ipſe Caſtor, Cyllarum ſuum equum tibi interim dabit mutuum, ut citius exoriaris.

7. *Cupidum, &c.*] Exoriri cupientem ſolem. *Iam Xanthus, &c.*] Jam ſolis equi, curſum geſtiunt.

8. *Memnonis, &c.*] Aurora.

9. *Tarda tamen, &c.*] Stant ſtellæ, nec movetur luna, deſiderio (credo) videndi Imperatorem Rom. redeuntem.

11. *Stent aſtra licebit.*] Ipſe Cæſar ſibi ſol erit, gloriæque ſuæ fulgore luſtrabit cœlum, vel manente noctis facie. Al. *ſint aſtra licebit.*

12. *Non deerit.*] Concluſio plena adulationis Ubicunque Cæſar, ibi dies; nam Cæſar noſter Sol eſt.

In Gallicum. XXII.

INvitas ad aprum; ponis mihi, Gallice, porcum.
Hybrida ſum, ſi das, Gallice, verba mihi.

2. *Hybrida ſum, &c.*] Hybridam me eſſe innuis, dum apponis porcum hybridam, id eſt, ex fero & manſueta natum: vel lege *Sim.* quaſi dicat, utinam ego hybrida ſim, niſi intelligam fucum mihi factum. ſic Chærea Terent. *tum pol ego is eſſem qui aſſimulabar, niſi, &c.* de hybrida vide epig. 39. l. 6. v. 20.

Ad Ruſticum. XXIII.

ESſe tibi videor ſævus, nimiumqueguloſus,
Qui propter cœnam, Ruſtice, cædo cocum?
Si levis iſta tibi flagrorum cauſſa videtur,
Ex qua vis cauſſa vapulet ergo cocus?

An quæſo iniquum eſt, ſi quis pendat pœnas ejus quod deliquerit in ſua arte? tum ſane iniquus eſſe viderer ſi delictum alieni artificii in illo punirem.

Ad Cæſarem Domitianum. XXIV.

SI quid fortè petam timido, gracilique libello,
Improba non fuerit ſi mea charta; dato.

Et

2. *Improba, &c.*] Impudenter petas.

6. Qui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Et ſi non dederis, Cæſar, permitte rogari:
Offendunt nunquam thura, preceſque Jovem.
Qui fingit ſacros auro, vel marmore vultus,
Non facit ille deos: qui rogat, ille facit.

6. *Qui rogat, ille facit.*] Qui ſupplicat, qui adorat, qui rogat, ille numen ineſſe rogato fatetur: ita ego te Deum facio dum rogo. *Adulatorie & paraſitice.*

In Oppianum. XXV.

VIdiſti ſemel, Oppiane, tantum
Ægrum me male: ſæpe te videbo.

Ne mihi inſultes quod me ſemel ægrum vidiſti, ego te ſæpe, & uſque videbo morbo pallidum. ut epigr. 3. lib. 7.

Ad Cæſarem Domitianum. XXVI.

NOn tot in Eois timuit Gangeticus arvis
Raptor, in Hyrcano qui fugit albus equo:
Quot tua Roma novas vidit, Germanice, tigres:
Delicias, potuit nec numerare ſuas.
Vincit Erythræos tua, Cæſar, arena triumphos,
Et victoris opes, divitiaſque dei.
Nam cum captivos ageret ſub curribus Indos,
Contentus gemina tigride Bacchus erat.

Ad

Tigrides plures in ſpectaculum adduxerat Domitianus, à qua re Martialis illum laudandi occaſionem arripit; ipſique Baccho, qui duabus tigribus triumphavit, anteponendi.

1. *Eois arvis.*] Periphraſis Indiæ orientalis. *Gangeticus*, Aſiaticus dictus, à Gange nobiliſſimo flumine Aſiæ. *Gangeticus Raptor.*] Venator Indus non timet tot tigres in Orientalibus regionibus, quot, &c.

2. *Hyrcano qui fugit.*] Ex Hyrcania. *Vel*, non ſegniori quam ſunt equi Hyrcani. *vel* in Hyrcania, ubi venantur tigres non ſecus ac in India. unde legi poteſt, *& Hyrcano.* vide epigr 18. lib. Spectac. *Albus equo.*] Metu pallidus.

3. *Tua Roma, &c.*] Supra epigr. 11. verſ. 1. *Germanice, tigres.*] Epigr. 2. lib. 5. verſ. 7.

4. *Delicias, &c.*] Spectaculi.

5. *Vincit Erythræos, &c.*] Tuum amphitheatrum, ô Cæſar, ſuperat triumphum Bacchi reducis ex India, Perſia, & littoribus rubri maris devictis. (vide epigr. 38. lib. 5. verſ. 4.) namque ille triumphavit gemina tantum invectus tigride, tu pluribus.

Ad Gaurum. XXVII.

MUnera qui tibi dat locupleti, Gaure, ſenique;
Si ſapis & ſentis, hic tibi ait: morere.

Captatores teſtamentorum inſidiabantur divitibus ægris & ſenibus; illiſque munera mittebant, ut hæredes ſcriberentur. de hac fraude monet Gaurum poëta, ut ſibi ab hujuſmodi vulturum inſidiis caveat.

2. *Morere.*] Ut in bona tua ſuccedat hæredipeta ille. epigr 63. lib. 6.

* De Partheniana toga. XXVIII.

DIc toga facundi gratum mihi munus amici,
Eſſe velis cujus fama, decuſque gregis?
Apula Ledæi tibi floruit herba Phalanti,
Qua ſaturat Calabris culta Galeſus aquis?
An Tarteſſiacus ſtabuli nutritor Iberi
Bætis in Heſperiâ te quoque lavit ove?
An tua multifidum numeravit lana Timavum,

Quem

Donatus à Parthenio præfecto cubiculi Domitiani nobili toga Martialis, petit rectè meliorem etiam lacernam, alioqui ſe ludibrio fore populo, ſi nobiliſſima candidiſſimaque toga incedat, & vilem, tritamque lacernam togæ novæ injiciat. *Raderus.*

* Donata Martiali à Parthenio, qui Cæſari à cubiculis, epigr. 6. lib. 5.

1. *Dic toga.*] Per Proſopopœïam, togam alloquitur. *Facundi gratum, &c.*] Docti ſcilicet atque Poëtæ, ut ep. 50. lib. 9. & epigr. 5. lib. 5. verſ. 1. & epigramm. 1. lib. 11.

2. *Eſſe velis, &c.*] E cujati vellere es? de laudatiſſimis lanæ generibus. epigr. 155. lib. 14.

3. *Apula.*] Enumerat præſtantiſſima genera vellerum, inter quæ primum Tarentinum, de quo lib 14. epigr 155. *Apula?* An à gregibus in paſcuis Tarenti in Apulia, quam condidit Phalantus Lacedæmonius? epigr. 38. l 5. verſ. 2. *Ledæi tibi.*] E Lacedæmone clarâ concubitu Jovis & Ledæ, Ledæque natis. *Floruit herba.*] Quam oves Tarentinæ depaſtæ ſunt. *Phalanti.*] Tarentinæ urbis conditoris.

4. *Qua ſaturat, &c.*] Qua Galeſus à Calabris ortus irrigat culta. epigr. 38. lib 5. verſ. 2. Gronovius è MS. legit: *Calabri culta*, id eſt, agricolæ Calabri.

5. *An Tarteßiacus.*] An ex Hiſpania, ubi Tarteſſi fluv. quæ & Bætis, aqua epota veſtit oves nobili lana? Juvenal. Satyr. 12. verſ. 41. *Stabuli nutritor.*] Fluvius, qui bibitur Hiſpanis ovibus.

6. *Lavit ove.*] Ita optime reſtituit ex eo quod Palatinus codex præferebat *lanitone* ingenioſe exutum Cl. Rutgerſius, ut epigr. 13. lib. 14. *me mea tinxit ovis.* Antea erat: *lavit aqua.* neque è mente nec arte Poëtæ, cum diſtichon ſuperius etiam clauſum fuerit *aquis.*

7. *An tua multifidum.*] An ab Altino nobili ovibus & lana prope Timavum multis oſtiis in mare Adriaticum influentem? ut epigr. 25. lib. 4. verſ. 5. *Numeravit, &c.*] *Pathos.* quaſi lana aut ovis noſſet numerum oſtiorum Timavi, ſintne ſeptem an novem.

8. *Quem*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Quem prius aſtrifero Cyllarus ore bibit?
Te nec Amyclæo decuit livere veneno:
Nec Miletus erat vellere digna tuo.
Lilia tu vincis, nec adhuc delapſa liguſtra,
Et Tiburtino monte quod albet ebur.
Spartanus tibi cedet olor, Paphiæque columbæ;
Cedet Erythræis eruta gemma vadis.
Sed licet hæc primis nivibus ſint æmula dona,
Non ſunt Parthenio candidiora ſuo.
Non ego prætulerim Babylonica picta ſuperbe
Texta, Semiramiâ quæ variantur acu.

Non

8. *Quem prius, &c.*] Cyllarus quidam vexit Caſtora, qui cum Argonautis Timavum prætervexit. ut epigr. 25. lib. 4. atque ipſe Caſtor in ſidus relatus eſt. cum vero dicat *ore aſtrifero*, malim de ipſo Cyllaro in aſtrum verſo intelligere. ſupra epigr. 21. verſ. 5. Alii, *Quem prius aſtrif.*

9. *Te nec Amyclæo decuit.*] Adeo eximie candida es, ut non eſſes inficienda purpurâ Lacedæmoniâ nec Mileſia. Amycle autem Laconiæ civitas eſt: Miletus Joniæ in Aſia. *Livere.*] Succo imbui. Metaph.

10. *Miletus.*] Oppidum Aſiæ, in quo periit Pompeii filius, tingebantur ibidem lanæ.

11. *Lilia tu vincis.*] Candore. *Liguſtra.*] Arbor, florem gignit candidum. vide 2. Eclog. Virgilii.
Alba liguſtra cadunt, &c.

12. *Tiburtino.*] Vide epigr. 62. lib. 4.

13. *Spartanus, &c.*] Cygnus, cujus ſpeciem indutus Jup. compreſſit Ledam Spartanam. *Paphiæque columbæ.*] Veneri, quæ in Papho colitur, dicatæ.

14. *Gemma vadis.*] Margarita, &c. epigr. 38. lib. 5. verſ. 4.

15. *Primis nivibus, &c.*] Intactis. *Dona.*] Veſtis, toga.

16. *Parthenio, &c.*] Parthenii, qui miſit, animo.

17. *Babylonica picta ſuperbè.*] *Babylonica*, acu fieri ſolita. non minori tamen varietate, nec paucioribus aut minus expreſſis, minuſque mirandis figurarum imitationibus in veſtibus contexendis luſerunt antiqui artifices ſola texturæ ratione, & connexione ſtaminis ad ſubtemen, quam qui acu pingerent. hinc alicubi dixit Martial. l. XIV. epigr. 150. *Victa eſt Pectine Niliaco jam Babylonis acus.* Et addit *texta*. Nam *Plumarii*, textores dicti, non ſolum qui clavos ſeu plumas veſtibus inſuerent & intexerent; ſed & qui quocunque genere picturæ, quibuſcumque coloribus & figuris variatas veſtes, acu pingerent. hinc *plumare*, τὸ ποικίλλειν, & plumatum opus, τὸ ποικίλον ſeu πεποικιλμένον. Qui *Babylonica* ergò periſtromata variis coloribus intextis pingebant, *plumarii* vocati; quod & Babylonem maximè celebraviſſe, & nomen impoſuiſſe refert Plin. hinc ῥαπτὰ Græcis *tapetia* Babylonico opere picta. *Salmaſ.* Sed Cl. Gronovius legendum hic cenſet: *Babylonos picta ſuperbæ Texta, &c. Picta ſuperbe.*] Coloribus variis radio intextis diſtincta.

18. *Semiramia, &c.*] Babylonica, à Semiramide regina Babylonis In ſummo vero pretio erant tapetia & aulæa Babylonica.

19. Non

Non Athamanteo potius me mirer in auro;
Æolium dones ſi mihi, Phryxe, pecus.
O quantos riſus pariter ſpectata movebit
Trita Palatina noſtra lacerna toga!

19. *Non Athamanteo, &c.*] Non mihi magis placeret veſtis ex aureo vellere Phryxi, cui Athamas pater, quam tua toga Partheni.

20. *Pecus.*] Vellus, πέκος. alii leg. *decus.* Non male de ariete, aureum vellus habente.

21. *O quantos riſus, &c.*] O quantum tollent omnes cachinnum ubi viderint novæ huic togæ mihi à Parthenio, qui in Palatio ſervit Cæſari, miſſæ injectam vilem meam & tritam lacernam? hinc apparet lacernas togis injici ſolitas.

22. *Trita Palatina, &c.*] Alii, *Cum Pallatina noſtra lacerna toga.* MS. noſter & alii, *Culta Palatina.*

De diſtichis. XXIX.

DIſticha qui ſcribit, puto, vult brevitate placere.
Quid prodeſt brevitas, dic mihi, ſi liber eſt?

Habet quidem epigr. laudem ſuam à brevitate, & ſunt qui diſtichon vel tetraſtichon excedere oportere epigramma negant. Et tamen liber è diſtichis æque liber eſt, ac ſi ex longioribus epigramm. compingeretur.

De ſpectaculo Scævolæ. XXX.

QUi nunc Cæſareæ luſus ſpectatur arenæ,
Temporibus Bruti gloria ſumma fuit.
Adſpicis, ut teneat flammas, pœnâque fruatur
Fortis, & attonito regnet in igne manus!
Ipſe ſui ſpectator adeſt, & nobile dextræ
Funus amat: totis paſcitur illa ſacris.

Quod

Vide epigramm. 7. lib. ſpectacul. Hic damnatus quiſpiam, ut videtur ex epig. 25. lib. 10. Scævolam (de quo lib. 1. epigr. 22.) agens, dextram foco immiſſam in Amphitheatro exurere ſuſtinuit.

1. *Qui nunc.*] Quod apud primos Romanos admirandæ erat & celebrandæ fortitudinis opus, nos jam per luſum fieri videmus. *Cæſareæ arenæ.*] In amphitheatro Cæſaris, quod συνεκδοχικῶς *arena* vocatur.

3. *Fruatur.*] In laudem ſuam & quaſi voluptatem vertat & ſic patiendo illuſtrior fiat.

4. *Et attonito regnet, &c.*] Contemptrix ignis, & quam ipſe ignis attonitus ſtupuerit.

5. *Ipſe ſui ſpectator, &c.*] *Eleganter & Emphatice.* ipſe per ocium, quaſi illæſus & à manu ſua alienus, ſpectavit dextram ſuam exuri.

6. *Funus amat.*] *Metaphora elegans.* quaſi vivam dextram rogo inferret. *Totis paſcitur, &c.*] Tanquam victima exuritur. in arâ enim fecerat hoc Scævola.

7. *Quod*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Quod niſi rapta foret nolenti pœna, parabat
Sævior in laſſos ire ſiniſtra focos.
Scire piget poſt tale decus, quid fecerit ante:
Quam vidi, ſatis eſt hanc mihi noſſe manum.

7. *Quod niſi rapta, &c.*] Namque amovendus erat fictitius hic Scævola ab igne, juſſu Imperatoris; ut ille verus, regis.

8. *Laſſos ire, &c.*] Victos & fortitudini cedentes: Vel *laſſus ignis* dicitur, qui non viget, ſed jam minuitur. Alii, *laxos.*

9. *Scire piget, &c.*] Non quærimus quænam ſcelera commiſerit ante; illum fortem eſſe virum vel ex hoc apparet.

In Dentonem. XXXI.

NEſcio quid de te non belle, Dento, fateris,
Conjuge qui ductâ jura paterna petis.
Sed jam ſupplicibus dominum laſſare libellis
Deſine, & in patriam ſerus ab urbe redi.
Nam dum tu longe deſertâ uxore, diuque
Tres quæris natos, quattuor invenies.

1. *Neſcio quid, &c.*] Te parum eſſe virum, nec Veneri habilem.

2. *Iura paterna petis.*] Jus trium liberorum. vide epigr. 91. & epigr. 92. lib 2.

3. *Supplicibus libellis*] Supplicationibus. (*with petitions or requeſts.*) *Dominum laſſare.*] Imperatorem.

4. *Et in patriam.*] Poëta, ut ex urbe maturiùs in patriam redeat (nec enim erat Romanus) monet; non impetrato jure trium liberorum, quatuor domi reperturum ex adulterio uxoris ſuſceptos. Concludit ergò argutè, domi inventurum & amplius, quod quærit foris. *Rad.*

6. *Quattuor invenies.*] Ex adulterio uxoris, Milone peregre profecto. epigramm. 101. lib. 7.

De columba Aretullæ. XXXII.

AEra per tacitum delapſa ſedentis in ipſos
Fluxit Aretullæ blanda columba ſinus.
Luſerat hoc caſus, niſi inobſervata maneret,
Permiſſaque diu nollet abire fugâ.
Si meliora piæ fas eſt ſperare ſorori,
Et dominum mundi flectere vota valent:

Hæc

1. *Aëra per tacitum, &c.*] Ominatur Aretullæ, fratris ab exilio reditum.

3. *Luſerat hoc caſus, &c.*] Caſu aliquo velut ab accipitre acta videretur, niſi & in gremio Aretullæ manſiſſet.

4. *Diu nollet, &c.*] Alii, *ſibi.*

5. *Si meliora, &c.*] Si Aretullæ liceat ex hoc omine ſpem aliquam concipere.

6. *Dominum, &c.*] Domitianum.

7. *A Sar-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Hæc à Sardois tibi forſitan exulis oris,
Fratre reverſuro, nuncia venit avis.

7. *A Sardois.*] E Sardinia, ubi frater tuus, ô Aretulla, exulat. Sardinia autem gravis inſula, in quam exules, ut & in Gyaros mittebantur. *Tibi forſitan, &c.*] Felix augurium revocatum iri fratrem tuum. vel nuncia eſt à fratre reverſuro. Atque alludit ad columbas ab Hirtio cum literis miſſas, ad Brutum Mutinæ obſeſſum. Frontinus. lib. 3. Stratagem.

Ad Paullum, de phiala. XXXIII.

De prætoricia folium mihi, Paulle, corona
Mittis, & hoc phialæ nomen habere jubes.
Hac fuerat nuper nebula tibi pegma perunctum,
Pallida quam rubri diluit unda croci.
An magis aſtuti deraſa eſt ungue miniſtri
Bractea, de fulcro (quod reor eſſe) tuo?
Illa poteſt culicem longe ſentire volantem,
Et minimi penna papilionis agi.
Exiguæ volitat ſuſpenſa vapore lucernæ,
Et leviter fuſo rumpitur icta mero.
Hoc linitur ſputo Jani caryota Calendis,

Quam

Extenuat Pauli munus, ſibi miſſum.

1. *De, &c.*] Phialam tenuis laminæ ſeu bracteæ, comparatam leviſſimis quibuſcunque rebus extenuat. Miſiſti mihi (inquiens) ô Paulle folium corollæ argenteæ pro Phialâ. *Prætoricia.*] A prætore vel alio ludorum præfecto donata victori. *Folium mihi, &c.*] Coronæ effingebantur ex auro argentoque, in tenuiſſimas bracteas diducto, vel folia vel flores, vel florum cauliculos exprimente. Plin. lib. 22. cap. 2.

3. *Nebula pegma perunctum.*] Tenui & ſubtili auri argentive folio *(gold foile, or ſilver-foile)* quo inducta ornabantur pegmata, de quibus Epigr. 2. libro Spectac. verſ. 2.

4. *Vnda croci.*] Adſperſio è croco miſto dulci vino. epigr. 3. lib. Spectac. verſ. 8. dilutis autem pegmatis evaneſcebat folium aureum ſeu argenteum inſtar nebulæ.

5. *An magis, &c.*] An potius eſt hæc phiala è bracteâ argenti quam ſervus aliquis furax deraſit à pede lecti tui? hujuſmodi vero bracteis è ligno, ebore, auro, argento, teſtudine, lectos ornare moris erat. Suet. Calig. 2. 32.

6. *Bractea, &c.*] Al. *Bractea de fulcro quam reor eſſe tuo?* & poſt vocem *miniſtri*, comma ponunt.

7. *Illa poteſt, &c.*] Ita levis eſt ut vel à papilionis culiciſve prætervolantis aëre impulſo, etiam à longè agitetur, *Hyperbole.*

9. *Volitat, &c.*] Ob levitatem, vel lucernæ ſuſpenſa avolat, à vapore lucernæ agitata.

10. *Leviter, &c.*] Cedit, fatiſcit, ſi vel levi manu infuderis merum.

11. *Sputo.*] Tenui corio, cruſta, vel tectorio. An forte in deaurando ſputo utebantur vice gummi? *Iani Calendis.*] Januariis Calend. ubi xenia mittuntur patronis. *Caryota.*] Hunc locum illuſtravit ſummus Scaliger ad Tibullum.

Cum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Quam fert cum parvo ſordidus aſſe cliens.
Lenta minus gracili creſcunt colocaſia filo:
Plena magis nimio lilia Sole cadunt:
Nec vaga tam tenui diſcurſat aranea tela:
Tam leve nec bombyx pendulus urget opus.
Craſſior in facie vetulæ ſtat creta Fabullæ:
Craſſior offenſæ bulla tumeſcit aquæ.
Fortior & tortos ſervat veſica capillos,
Et mutat Latias ſpuma Batava comas.
Hac cute Ledæo veſtitur pullus in ovo:
Talia lunata ſplenia fronte ſedent.
Quid tibi cum phiala, ligulam cum mittere poſſes:
Mittere cum poſſes vel cochleare mihi?
Magna nimis loquimur, cochleam cum mittere poſſes:
Denique cum poſſes mittere, Paulle, nihil.

In

Cum caryota igitur ſimul & aſſem porrigebant pauperes. Nam ineunte anno ſtips Jano offerebatur. Sic & Diis ſuis peculiaribus, ſingulis calendis peculiolam aliquam porrigebant. Ratio hujus ſuperſtitionis eſt, quia Calendas & annorum principia religioſe obſervabant. Et non Ethnici ſolum, verum & ex Dei præcepto Iſraëlitæ initia menſium obſervabant, & ſacrificiis celebrabant. *Heraldus.* *Caryota.*] Palmæ fructus epigr. 27. lib. 13.

13. *Colocaſia filo.*] Fabæ Ægyptiacæ, quæ coctæ vel manducatæ tenduntur ut fila. epigr. 57. lib. 13.

14. *Plena magis, &c.*] Folia liliorum ab ardore Solis decidentium, ſunt craſſiora quam tua phiala.

15. *Nec vaga, &c.*] Aranearum & bombycum telæ non ſunt adeo ſubtiles.

17. *Craßior, &c.*] Fucus ſeu incruſtamentum faciei ſupertectum è cretâ Chiâ vel Selinuſiâ.

18. *Offenſæ, &c.*] Percuſſæ, agitatæ, unde oritur bulla.

19. *Veſica capillos.*] Reticulum tenue inſtar veſicæ. *(a call.)*

20. *Et mutat, &c.*] Nec craſſior eſt phiala, quam ſpuma ſmegmatis ſeu lixivii quo Germani ruffabant crines, & ab his idem doctæ Romanæ fœminæ.

21. *Hac cute, &c.*] Ova cygnea habent cutim æque denſam.

22. *Talia lunata, &c.*] Splenia, emplaſtra quæ ad ſplenis formam adhibentur fronti, ſunt æque ſpiſſa. epigr. 29. lib. 2. verſ. 9. *Lunata.*] Lunata frons dicitur, quod hemicyclon à geminis temporibus efficiat.

23. *Ligulam, &c.*] Gladiolum, ſpathulam, vel parvam quandam menſuram ex argento. epigrammate 120. lib. 14.

24. *Cochleare cochleam nihil.*] Gradatim deſcendendo extenuat Paulli munus.

1. *Arche-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In jactatorem. XXXIV.

ARchetypum Myos argentum te dicis habere.
Quod ſine te factum eſt, hoc magis archetypum eſt.

1. *Archetypum*] Epigr. 6. ſupra, verſ. 1. *Myos, &c.*] Sculptoris & artificis nobilis.

2. *Quod ſine, &c.*] Si tu moleſtus oſtentator abſis, inquit Turneb. lib. 21. cap. 24. *vel*, quod factum eſt ante te natum, vel à quovis alio, & non à te, quod ſoles, adulteratum.

In peſſimos conjuges. XXXV.

CUm ſitis ſimiles, pareſque vitâ,
Uxor peſſima, peſſimus maritus;
Miror, non bene convenire vobis.

Cum plurimum ad amorem valeat morum ſimilitudo, vel inter malos.

Ad Cæſarem Domitianum. XXXVI.

REgia pyramidum, Cæſar, miracula ride:
Jam tacet Eoum barbara Memphis opus.
Pars quota Parrhaſiæ labor eſt Mareoticus aulæ?
Clarius in toto nil videt orbe dies.
Septenos pariter credas aſſurgere montes:
Theſſalicum brevior Pelion Oſſa tulit.
Æthera ſic intrat, nitidis ut conditus aſtris

Infe-

Domus hæc Palatina Cæſaris, digna erat ſpectatu; ut quæ inter nobiliores orbis fabricas referri poſſet, quam poëta Pyramidibus, auliſque Ægypti anteponit, atque altitudine etiam altiſſimis Theſſaliæ montibus præfert. poſtremo argutè concludit: quamquam tam vaſta, ampla & excelſa eſt domus, tamen eſt minor Domino Cæſare. *Rad.*

1. *Regia pyramidum.*] Quod reges Ægypti pyramidas condiderint. Epigramm. 1. libro Spectac. verſ. 1. *Ride.*] Præ tuis contemne.

2. *Eoum barbara.*] In Ægypto, quæ Orientem à Meridie ſpectat. *Memphis opus.*] Nobiliſſima Ægypti civitas, pyramidibus clara. epigr. 1. lib. ſpect.

3. *Pars quota.*] Quaſi dicat, nihil, aut minima pars, ſi ad tuum palatium conferatur. *Parrhaſiæ labor eſt.*] Palatinæ. lib. 7. epigr. 55. verſ. 2. *Mareoticus aulæ.*] Ægyptiacus, à palude Mareotide.

5. *Septenos, &c.*] Septem turres palatii evectas, inſtar montium illorum quos congeſtos feruntur gigantes in cœlum ſtruxiſſe.

7. *Æthera, &c.*] Ita aula ſummum caput inter nubila condit, & ſub ſe videt Jovem tonantem & meteora mediæ regionis aëris. *Intrat.*] Id eſt, ad cælum uſque ejus apex pertinet; ita ut nubes & tonitrua inferiora habeat. Sic dictum ut illud,

Sub pedibuſque videt nubes & ſidera
Daphnis.

Sed heic ὑπερβολή. Cum igitur omnia infra quandoque turbentur & fulminibus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Inferiore tonet nube ſerenus apex.
Et prius arcano ſatietur lumine Phœbi,
Naſcentis Circe quam videt ora patris.
Hæc, Auguſte, tamen, quæ vertice ſidera pulſat,
Par domus eſt cœlo: ſed minor eſt domino.

bus terreantur, faſtigium tamen domus tam excelſæ immotum manet, & extrà tempeſtatis impetum. *Herald.*

9. *Et prius.*] Et faſtigium aulæ illuſtretur totum ſole prius, quam cacumen montis Circes. *Arcano, &c.*] Quod alios ubique latet.

10. *Naſcentis patris.*] Orientis Solis, cujus filia Circe.

11. *Hæc Auguſti, tamen.*] Concluſio & Epiphonema. Hæc ô Cæſar tua domus, quamvis culmine ſidera tangat, & cælum æquet amplitudine, tamen te non capit, nec eſt ſatis ampla pro dignitate nominis & numinis tui.

12. *Minor eſt domino.*] *Adulatorie.* Sic Papinius Sylv. 4.

Ad Polycarmum. XXXVII.

QUod Cajetano reddis, Polycarme, tabellas,
Millia te centum num tribuiſſe putas?
Debuit hæc, inquis. tibi habe, Polycarme, tabellas,
Et Cajetano millia crede duo.

Nihil donas Cajetano, qui reddis illi chirographum, quo agnoſcit ſe tibi debere M. C. (vel ut alii, *millia ter centum.*) cui quidem æri non eſt ſolvendo: imo ſerva ſyngrapham, & da illi II. M. Hoc ſi feceris te aliquid donaſſe dicemus. vide epigramma 105. libro 9.

Ad Meliorem. XXXVIII.

QUi præſtat pietate pertinaci
Senſuro bona liberalitatis,
Captet forſitan, aut vicem repoſcat:
At ſi quis dare nomini relicto
Poſt Manes, tumulumque perſeverat,
Quærit quid, niſi parcius dolere?
Refert ſis bonus, an velis videri.

Præſtas

Celebrat pietatem Melioris ergà Blæſum ſcribam, cujus defuncti natalem quotannis revocabat, & feſtum Blæſianum appellabat.

1. *Qui præſtat, &c.*] Qui munera vivis donat, majora munera vel hæreditatem captare videatur.

4. *Nomini, &c.*] Mortuo.

6. *Quærit quid, &c.*] Quid quærit niſi dolorem ſuum conſolari & mitigare largitione pia?

7. *Refert ſis bonus.*] Hic verſus legendus abſque interrogationis nota. *Refert* autem, id eſt, plurimum intereſt. Gloſſ. *refert*, διαλλάττει, διαφέρει. Senſus ergo eſt: Qui mortuum benefi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Præſtas hoc, Melior, ſciente fama:
Qui ſollennibus anxius ſepulti
Nomen non ſinis interire Blæſî;
Et de munifica profuſus arca
Ad natalitium diem colendum,
Scribarum memori piæque turbæ
Quod donas, facis ipſe Blæſianum.
Hoc longum tibi vita dum manebit,
Hoc & poſt cineres erit tributum.

ciis proſequitur, revera beneficus eſt: qui vivum, beneficus fortaſſe videri vult. Atqui magnum eſt diſcrimen inter τὸ ὂν, & τὸ φαινόμενον. Cato enim *eſſe, quam videri bonus malebat.* Herald. *Refert.*] Plurimum intereſt inter eum qui bonus eſt, & tantum bonus vult videri.

9. *Qui ſolennibus, &c.*] Qui in memoriam Blæſi pueri tui defuncti celebras natalem illius quotannis, largitus ſcribis munera, è quorum numero & ipſe Blæſus erat.

12. *Ad natalitium.*] Antiquiſſima conſuetudo diei natalis colendi, cujus etiam mentio Geneſ. cap. 40. commentar. 49. Perſis etiam ſumma religione obſervata. vide Herodot. Celebrabant & amicorum atque Imperatorum natales: tum & defunctorum. Plin. epiſt. 7. lib. 3. Juvenal. Sat. 5.

Quale coronati Thraſea, Helvidiuſque bibebant
Brutorum & Caßi natalibus.

Diem colendum.] Sic omninò ἡμέραν θεραπεύειν Græci dicunt. *Herald.*

14. *Blæſianum.*] Feſtum nomine Blæſi & in illius gratiam. unde tibi præſens gloria, nec minus ſuperſtes. de Atedio Meliore, epigr. 28. lib. 6. & Papin. ſylv. 2. vide & epiſt. 17. lib. 1. Plin. Sec. & epiſt. 9. lib. 9.

Ad Domitianum. XXXIX.

Qui Pallatinæ caperet convivia menſæ,
Ambroſiaſque dapes, non erat ante locus.
Hîc haurire decet ſacrum, Germanice, nectar,
Et Ganymedeâ pocula mixta manu.
Eſſe velis, oro, ſerus conviva Tonantis.
At tu ſi properas Jupiter, ipſe veni.

Ad

Laudat regiam Domitiani à Rabirio exſtructam. Nam ante ædificatum hoc palatium, non poterant in aula celebrari ſolemnia populi convivia, nunc accumbimus omnes, & divina Domitiani munera bibimus. *Rad.*

1. *Pallatinæ, &c.*] De aulâ hac Palatina, ſupra epigr. 36.

2. *Ambroſiaſque dapes, &c.*] Imperatoris Domit. dei & immortalis.

4. *Ganymedeâ pocula, &c.*] Miniſtrata convivis, ab ephebis Domitiani, ſimilibus pulchritudine Ganymedi.

5. *Eſſe velis, &c.*] Serus cœlum adeas, diuque nobis interſis.

6. *At tu ſi, &c.*] At ſi properas ô Jupiter habere Domitianum convivam, tu potius veni ad eum, quam ille ad te.

Minatur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Priapum. XL.

NOn horti, neque palmitis beati,
Sed rari nemoris, Priape, cuſtos,
Ex quo natus es, & potes renaſci,
Furaces, moneo, manus repellas,
Et ſylvam domini focis reſerves.
Si defecerit hæc, & ipſe lignum es.

Minatur Priapo hortorum & ſilvarum cuſtodi flammas; niſi cuſtodiat ſilvam ſuam, flammarum alimenta.

1. *Palmitis beati.*] Vitis, vineæ.

6. *Si defecerit hæc, &c.*] Namque è ligno es, & niſi ſylvam cuſtodias, deficiente in focum ligno, ipſe tu combureris.

Ad Fauſtinum. XLI.

TRiſtis Athenagoras non miſit munera nobis,
Quæ medio brumæ mittere menſe ſolet.
An ſit Athenagoras triſtis, Fauſtine, videbo:
Me certe triſtem fecit Athenagoras.

Athenagoras excuſat ſe, inquiens: mihi quidem dolet me nullum munus tibi miſiſſe hoc Decembri & his Saturnalibus. *Angl. I am ſony thar, &c.* neſcio ſane, *reſpondet poëta* an ille doluerit: ego certè doleo me nihil accepiſſe.

2. *Quæ medio brumæ.*] Id eſt, Saturnalibus, quæ menſe Decembri celebrabantur. Sed & ipſo brumæ, id eſt, ſolſtitii hyberni die, munera commeabant: quia tum annuus Solis curſus quaſi redintegratur. Nam à puncto ſolſtitiali hyberno ad nos regreditur, & eſt veluti principium novi anni ſolaris. *Herald.*

Ad Mathonem. XLII.

SI te ſportula major ad beatos
Non corruperit, ut ſolet: licebit
De noſtro, Matho, centies laveris.

In

1. *Sportula, &c.*] Epigr. 7. lib. 3. verſ. 1. 5.

2. *Non corruperit, &c.*] Non tranſtulerit corruptum nidore majoris culinæ ad cœnas divitum. Vel ſi te ſportula major non corruperit, & ad beatos ac divites tranſtulerit, deſertis tenuioribus. Sic dicunt Græci σώζεσθαι εἰς πόλιν, id eſt, φεύγειν, ἢ ἀπιέναι εἰς πόλιν τινὰ καὶ ἐκεῖ σώζεσθαι. *Herald.*

3. *De noſtro, &c.*] De mea ſportula, ut volunt, quæ C. quadrantum. quamvis non conſtat ratio, cum Adverbia iſta in *es* Numeralia deſignent totidem centena Millia. itaque vel ludit Poëta, vel centies lavari, id eſt, à balneis cœnare apud ſe invitat Mathonem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Fabium & Chreſtillam. XLIII.

EFfert uxores Fabius, Chreſtilla maritos:
Funereamque toris quaſſat uterque facem.
Victores committe Venus: quos iſte manebit
Exitus, una duos ut Libitina ferat.

Fabius uxores mactabat, Chreſtilla maritos: poëta hos matrimonio jungendos ait, ſic enim futurum, ut ſe mutuo interimant, & unà efferantur. *Rad.*

1. *Effert, &c.*] Ad rogum & ſepulchrum.

2. *Funereamque facem.*] Facibus accenſis elatos fuiſſe mortuos notiſſimum eſt. Eas geſtabant, qui funus proſequebantur, quæ conſuetudo non omnino ſublata. Quo plures funus exſequebantur, eo & plures faces. Unde hoc ſigno, exſequiarum celebritas notatur *Funeream facem* dixit Mart. ut diſtinguat à nuptiali. *Herald.*

3. *Committe Venus.*] *Metaph. ab arena.* Congrediantur tandem victor hic uxorum, victrix illa maritorum, matrimonio juncti, ut videamus uter vicerit, vel an uterque fortiter quaſi mutuis vulneribus occubuerit.

4. *Libitina ferat.*] Feretrum. Libitina autem Romanis Dea præſes mortis, in cujus æde quæ ad ſepulturam pertinent, vendebantur. eſtque eadem cum Venere. Plutarch. probl.

Ad Titullum. XLIV.

TItulle, moneo, vive ſemper; hoc ſerum eſt:
Sub pædagogo cœperis licet, ſerum eſt.
At tu, miſer Titulle, nec ſenex vivis:
Sed omne limen conteris ſalutator,
Et mane ſudas urbis oſculis udus,
*Foroque triplici ſparſus ante * equos omnes,*
** Ædemque Martis, & * Coloſſos Auguſti*
Curris per omnes tertiaſque, quinctaſque.
Rape, congere, aufer, poſſide: relinquendum eſt.
Superba denſis arca palleat nummis,

Cen-

Titullum jubet vivere genialiter, nec hæredibus ingratis multa relinquere.

1. *Vive ſemper.*] Genialiter. epigramm. 16. lib. 1. *Hoc ſerum eſt.*] Hac ætate.

2. *Sub pædagogo, &c.*] Etiamſi cœpiſſes à puero.

4. *Omne limen.*] Ep. 79. lib. 4. verſ. 3.

6. *Triplici ſparſus ante.*] Epigr. 38. lib. 3. verſ. 4. *Equos omnes.*] Equites, inquiunt, & judices equeſtris ordinis. ſed quid ſi deſignet *tria fora?* 1. *Vetus,* in quo equi, id eſt, ſtatuæ equeſtres. 2. *C. Iulii Cæſ.* ad ædem Martis. 3. *Auguſti.* ubi Coloſſus & bibliotheca Auguſti.

8. *Tertiaſque, quinctaſque.*] Horas. non tabernas decuriaſve. vide epig. 67. infra.

11. *Ca-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Centum explicentur paginæ Calendarum:
Jurabit hæres, te nihil reliquiſſe,
Supraque pluteum te jacente, vel ſaxum,
Fartus papyro dum tibi torus creſcit,
Flentes ſuperbus baſiabit eunuchus;
Tuoque triſtis filius, velis nolis,
Cum concubino nocte dormiet primâ.

11. *Calendarum.*] Debitorum, à quibus uſuræ ſingulis Calendis exigebantur.

13. *Iacente.*] Exporrecto, compoſito.

14. *Fartus, &c.*] Dum apparatur tibi torus funereus, in quo efferaris ad rogum. qui papyro, vel (ut Joſ. Scalig. ad Guilandinum vult) fari Tuſco farciebatur. epigr. 97. lib. 10.

15. *Flentes, triſtis.*] In medio funeris tui luctu. *Superbus.*] Gruterus ex Palat. legit *ſuperbum*. Scriv. *ſuperbos*.

Ad Flaccum de reditu P. Terentii. XLV.

PRiſcus ab Ætnæis mihi, Flacce, Terentius oris
Redditur: hanc lucem lactea gemma notet.
Defluat, & lento ſplendeſcat turbida lino
Amphora centeno conſule facta minor.
Continget nox quando meis tam candida menſis?
Tam juſto dabitur quando calere mero?
Cum te, Flacce, mihi reddet Cythereïa Cypros,
Luxuriæ fiet tam bona cauſa meæ.

Ad

Celebrat reditum è Sicilia P. Terentii, Martialis familiariſſimi: & precatur, ut tam lætè mox etiam Flacci redeuntis è Cypro diem agat.

1. *Ætnæis mihi, &c.*] Sicilia, in qua Ætna.

2. *Lactea gemma notet.*] Albus calculus. ſumpt. à Thracum more, qui fauſtos dies albis lapillis, infauſtos nigris computarunt. ipſa margarita vice albi calculi. ſic epigr. 38. lib. 10. verſ. 5. & epigr. 34. lib. 12.

3. *Splendeſcat turbida.*] Lente tranſmittente vinum, quod paullatim per colum diſtillat. *Lino.*] Vinum vetuſtum & annoſo ſitu craſſum tranſmittatur per ſaccum vel colum quo defecetur. vide epigr. 40. lib. 2. epigr. 61. lib. 12. item lib. 14. epigr. 103. & 104. Ita P. Scriverius, cum prior lectio *limo*, variè exerceret torqueretque interpretes.

4. *Amphora.*] Annoſum vinum & ſeculare. *Centeno conſule.*] Longo tempore, multis annis. vide epigr. 27. lib. 1. verſ. 7. *Facta minor.*] Ætate imminuta, ſenio exſiccata. Aſſiduè enim quid deperit.

5. *Continget Cum te, &c.*] Ecquando iterum erit mihi æque juſta convivii cauſſa? certe Ubi idem Flaccus redierit ex Cypro, Veneri, quæ in Cytheris, quo mari nata appellebat, colitur, ſacrata.

8. *Luxuriæ.*] Feſtæ accubationi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Ceſtum puerum. XLVI.

QUanta tua eſt probitas, quanta eſt præſtantia formæ,
Ceſte puer, puero caſtior Hippolyto!
Te ſecum Diana velit, doceatque natare:
Te Cybele totum mallet habere Phryga.
Tu Ganymedeo poteras ſuccedere lecto,
Securus domino baſia ſola dares.
Felix quæ tenerum vexabit ſponſa maritum,
Et quæ te faciet prima puella virum!

1. *Quanta tua eſt, &c.*] Legerim, *Tanta tua eſt probitas, quanta eſt.* ut epigr. 6. lib. 11. *Præſtantia formæ.*] J. Gruterus, *infantia formæ.*

2. *Caſtior Hippolyto.*] Vide argumentum Hippolyti Senec. trag.

3. *Diana velit.*] Ipſa caſtitatis Dea. *Doceatque.*] P. Scriver. *Doriſque natare. Natare.*] Inter nymphas ſuas, neque oculos tuos ulciſcetur, ut quondam Actæonis.

4. *Te Cybele.*] Brodæus legendum cenſet: *Te Cybele ſecum mallet habere Phryge.* Hoc eſt, Te ſecum habere mallet, quam Atyn Phrygium. Sed Gruteri lectio præfertur, legentis, *totum*, & *Phryga. Totum, &c.*] Non caſtratum, ut Atyn quondam puerum ſuum Phrygium.

5. *Ganymedeo, &c.*] Epigr. 56. l. 5.

6. *Securus, &c.*] Non ſuſpectus Junoni, nec zelotypam deam urens. Gruter. *Sed durus domino:* vix baſia à te impetraret Jupiter, nedum quid ulterius.

In variè ſe tondentem. XLVII.

PArs maxillarum tonſa eſt tibi, pars tibi raſa eſt;
Pars vulſa eſt: unum quis putet eſſe caput?

2. *Unum quis, &c.*] Quod vulſura fœminam, tonſura juvenem, raſura virum præ ſe fert.

De abolla Criſpini. XLVIII.

NEſcit cui dederit Tyriam Criſpinus abollam,
Dum mutat cultus, induiturque togam.
Quiſquis habes, humeris ſua munera redde, precamur:
Non hoc Criſpinus, te ſed abolla rogat.

Non

Furem hortatur, ut ablatam Criſpino abollam reddat; & togam potius ſubducat, alioqui deprehenſum iri.

1. *Dederit.*] Tenendam. *Tyriam.*] Purpura è Tyro imbutam. *Abollam.*] Pallium duplicatum. epigrammate 53. lib. 4.

2. *Cultus.*] Veſtem, abollam.

4. *Abolla rogat.*] Quæ tibi non convenit, furemque prodet.

6. De-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Non quicunque capit ſaturatas murice veſtes,
Nec niſi deliciis convenit iſte color.
Si te præda juvat fœdique inſania lucri,
Quà poſſis melius fallere, ſume togam.

6. *Deliciis, &c.*] Lautioribus & delicatis.

7. *Fœdique lucri.*] Furti.

8. *Melius fallere.*] Latere, furtum celare. λανθάνειν. *Togam.*] Hac melius latebis, omnes enim togati incedunt.

De Aſpro. XLIX.

FOrmoſam plane, ſed cæcus diligit Aſper.
Plus ergo, ut res eſt, quam videt Aſper, amat.

Quam tamen non videt. *Qui nunquam viſæ flagrabat amore puellæ.* Juvenal. ſatyr. 4. verſ. 114. de Catullo Meſſalino.

Ad Cæſarem Domitianum. L.

QUanta Gigantei memoratur menſa triumphi,
Quantaque nox ſuperis omnibus illa fuit;
Qua bonus accubuit genitor cum plebe deorum,
Et licuit Faunis poſcere vina Jovem:
Tanta tuas Cæſar, celebrant, convivia laurus:
Exhilarant ipſos gaudia noſtra deos.
Veſcitur omnis eques tecum, populuſque, patreſque,
Et capit ambroſias cum duce Roma dapes.
Grandia pollicitus, quanto majora dediſti!
Promiſſa eſt nobis ſportula, recta data eſt.

Epulum dedit populo Domitianus, poſt lauream à Sarmatis Jovi illatam, quod hoc carmine celebrat Martialis, & confert cum epulo Jovis.

1. *Quanta, &c.*] Quantum convivium Jupiter præbuit Diis, relata de gigantibus victoria, &c.

3. *Plebe deorum.*] *Eſt quoque plebs ſuperum, Fauni, Satyrique, Lareſque, Fluminaque & Nymphæ, ſemideumque genus.* Ovid. in Ibin.

5. *Tanta tuas Cæſar, &c.*] Tanta eſt lautitia ejus convivii, quod tu, ô Domitiane, dediſti Senatui, equitibus, plebi, poſt lauream à Sarmatis Jovi illatam. ſupra epigr. 15. verſ. 4.

8. *Ambroſias, &c.*] Ab Imp. Domitiano deo datas epigramm. 8. lib. 5.

10. *Sportula, recta data eſt.*] Epig. 7. lib. 3.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De phiala Inſtantii Rufi. LI.

QUis labor in phialâ? docti Myos, anne Myronis?
Mentoris hæc manus eſt, an Polyclete tua?
Liveſcit nullâ caligine fuſca, nec odit
Exploratores nubila maſſa focos.
Vera minus flavo radiant electra metallo,
Et niveum felix puſtula vincit ebur.
Materiæ non cedit opus: ſic alligat orbem,
Plurima cum totâ lampade Luna nitet.
Stat caper Æolio Thebani vellere Phryxi
Cultus: ab hoc mallet vecta fuiſſe ſoror.
Hunc nec Cinyphius tonſor violaverit, & tu
Ipſe tuâ paſci vite, Lyæe, velis.
Terga premit pecoris geminis Amor aureus alis:
Palladius tenero lotos ab ore ſonat.

Sic

Laudat munus ſibi ab Inſtantio Rufo miſſum.

1. *Quis labor, &c.*] Cujus artificis opus eſt hæc phiala mihi à Rufo miſſa? Myoſne, Myronis, Mentoris, an Polycleti? cælatorum, de quibus Plinius lib. 33. epigr. 12. *Labor.*] Propriè de cœlatura *labor.* Hinc *laborioſi* cælatores vulgò dicti.

3. *Liveſcit, &c.*] Pura nitet, neque habet maculam aut ſitum contractum, unde quis ſuſpicetur eam non eſſe puri metalli. imo nec metuit in igne explorari.

5. *Vera minus, &c.*] Phiala hæc ex electro fictitio, miſta ſcilicet auro quinta argenti portione, ſuperat colore verum ſuccinum, vel electrum illud metallicum in ipſis venis & fodinis miſtum.

6. *Felix puſtula.*] Feliciter & ingeniosè facta. vel quæ me facit felicem. vel quia aurea ſeu argentea. Argentum purum putum, puſtulatum, epigr. 85. lib. 7. verſ. 7. Alii, *puſula.*

7. *Materiæ, &c.*] *Materiam ſuperabat opus.* Ovid. 2. Met. *Sic alligat orbem.*] Forma & nitore refert plenam lunam. Vel claudit orbem phialæ circulo elegantique emblemate. an implet & circinat? *Rad.*

9. *Stat caper.*] Prominet cælatus in phiala caper, quo mallet vehi Helle, quam illo qui Phryxum filium Athamantis regis Thebanorum, cui Æolus pater, pontum transfretavit. *Æolio vellere.*] Caper aureo vellere ornatus, qui Phryxum & Hellen per pontum, dejecta tamen Helle tranſvexit.

10. *Soror.*] Helle, Phryxi ſoror: ab hoc enim capro ſi vecta fuiſſet, in mare non fuiſſet excuſſa.

11. *Cinyphius, &c.*] Epigrammate 94. lib. 7. verſ. 13. & 10.

12. *Ipſe tuâ, &c.*] Capri cælabantur in calicibus & victimæ ſtatuebantur Baccho, quod vineis nocebant, huic tamen tam affabre formato ipſe Bacchus parceret, eumque paſceret ſua vite. epigr. 39. lib. 13.

13. *Amor aureus alis.*] Cupido.

14. *Lotos ab ore ſonat.*] Tibiæ genus è Loto

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Sic Methymnæo gaviſus Arione delphin
Languida non tacitum per freta vexit onus.
Imbuat egregium digno mihi nectare munus
Non grege de domini, ſed tua, Ceſte, manus.
Ceſte decus menſæ, miſce Setina: videtur
Ipſe puer nobis, ipſe ſitire caper.
Det numerum cyathis Inſtanti littera Rufi:
Auctor enim tanti muneris ille mihi.
Si Telethuſa venit, promiſſaque gaudia portat:
Servabor dominæ, Rufe, triente tuo.
Si dubia eſt, ſeptunce trahar: ſi fallit amantem,
Ut jugulem curas, nomen utrumque bibam.

Ad

è Loto arbore quæ naſcitur in Libya juxta Palladis lacum. Ad tibiarum cantus expetitur. Plinius lib. 13. cap. 17. Athenæus libro 4. cap. 25. φώτιγγες Alexandrinis dictæ. vide Brodæi Miſcell. 25. lib. 2.

15. *Methymnæo.*] In Methymna, quæ urbs Lesbi eſt, nato. *Arione delphin.*] Vide Strab. lib. 16. c. ulti. A. Gell. lib. 16. cap. 19. Herod. 1. &c.

16. *Non tacitum, &c.*] Vocalem, lyra canentem Ariona.

17. *Imbuat, &c.*] Non quivis è vilibus ſervis mihi imbuat *Angl. (ſeaſon)* hanc phialam pretioſo vino & tam nobili phiala digno.

18. *Sed tua, &c.*] *Sed tua certa manus, Ceſte decus menſæ.* Grut. ex MS.

19. *Setina.*] Vina è Setia urbe Campaniæ.

20. *Puer nobis.*] Cupido, qui effingitur in phiala capro vectus. *Caper.*] Cupidinem geſtans, ſup. verſ. 9. & 11.

21. *Numerum cyathis.*] De hoc more bibendi ad numerum literarum nominis, vide ep. 72. l. 1. & Opſopœum ad ep. Ε῎ςχει Λυσιδίκης κυάθους δέκα, lib. 7. Anthol. pro *Inſtanti.*] Junius & Gruterus legendum cenſent *Inſtantis.*

22. *Auctor, &c.*] Ille enim mihi muneri miſit hanc phialam.

23. *Si Telethuſa venit, &c.*] Si expectanda ſit amica, parcius bibendum, ut ep. 107. lib. 1. contentus itaque ero quincunce. ep. 28. lib. 1. verſ. 2. quinque cyathis, qui triens eſt tuus, hoc eſt, numerus tertiæ patris nominis tui *Inſtantius Rufus*, quod literarum eſt XV.

25. *Septunce trahar.*] Dimidium præter. propter literarum nominis tui.

26. *Vt jugulem curas.*] *Elegans Metaph.* ut conficiam curas, affectus & amores, quæ ſæpe cruciant, ſtrangulant & jugulant homines. & hoc ex præcepto Ovidii 2. de Remed. Am. *ebrietas tanta ſit, ut tibi curas Eripiat.* vide ep. Βάκχου μέτρον ἄριστον ὅ μὴ πολὺ μηδ᾽ ἐλάχιστον, &c. Anthol. cap. 47. *Nomen utrumque bibam.*] Numerum utriuſque nominis; tot nimirum calices, quot habet literas utrumque nomen *Inſtantius Rufus.* quindecim ſcilicet cyathos. ingenua hæc ut arbitror, atque ingenioſa numeri incerti, nominis ambigui, rationiſque apud alios impeditiſſimæ explicatio accepta feratur ſagaciſſimo Viro Petro Scriverio.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Ceditianum. LII.

TOnſorem puerum, ſed arte talem,
Qualis nec Thalamus fuit Neronis,
Druſorum cui contigêre barbæ,
Æquandas ſemel in genas rogatus,
Rufo, Ceditiane, commodavi.
Dum juſſus repetit pilos eoſdem,
Cenſura ſpeculi manum regente;
Expingitque cutem, facitque longam
Detonſis epaphæreſim capillis;
Barbatus mihi tonſor eſt reverſus.

2. *Thalamus fuit Neronis.*] Tonſor Neronis ex lapide Romæ in æde Mariæ, Lipſ. lib. 1. epiſt. quæſt. 5.

3. *Druſorum.*] Familiæ Neronis, cui cognomen addebatur Ænobarbi à Domitio. vide rationem apud Plutarchum in Æmylio Dion. 6. *Contigêre barbæ.*] Tondendæ, radendæ, æquandæ.

6. *Dum juſſus, &c.*] Dum immodico elegantiæ ſtudio curaque ad ſpeculi cenſuram omnem pilum iterum atque iterum caſtigari vult, &c.

8. *Expingitque, &c.*] Alii, *Expungitque.* ut epigr. 82. lib. 7.

9. *Epaphæreſim.*] Non ſimul ſed lenta detonſione, ab ἐπαφαιρέω *inſuper detraho.*

10. *Barbatus mihi, &c.*] Detentus eſt tamdiu in opere. epigr. 82. lib. 7. ut jocetur poëta rediiſſe barbatum? An forte longam paſſus eſt Hyli noctem, de qua vide epigr. 7. lib. 4.

In Catullam. LIII.

FOrmoſiſſima quæ fuere, vel ſunt,
Sed viliſſima quæ fuere, vel ſunt,
O quam te fieri, Catulla, vellem
Formoſam minus, aut magis pudicam!

Rara eſt concordia formæ atque pudicitiæ: hinc poëta Catullam optat, vel minus formoſam; vel magis pudicam: hoc, ne tam vilis habeatur: illud, ne tam turpis, ob formam omnibus proſtitutam exiſtat. *Rad.*

1. *Formoſißima, &c.*] Fœminarum.

2. *Vilißima, &c.*] Quia proſtituta omnibus.

Ad Cæſarem Domitianum. LIV.

MAgna licet toties tribuas, majora daturus
Dona,

Laudat congiarium Domitiani, quod populo ter dedit. Poëta enim argutè, quum Imperatores largiendis donis ſtuduerint ſibi populum conciliare, ait, munera amari propter Domitianum; non Domitianum propter munera. *Raderus.*

2. *Dona.*]

Dona, ducum victor, victor & ipſe tui.
Diligeris populo non propter præmia, Cæſar,
Propter te populus præmia, Cæſar, amat.

2. *Dona.*] Spectacula, epulas, munera, congiaria, &c. Sueton. Domit. *Ducum victor.*] Regum Sarmatarum, Daçorum, &c. *Victor & ipſe tui.*] Et qui teipſum indies virtute & benignitate ſuperas.

3. *Præmia.*] Alii, *munera.*

Ad eundem, de leone. LV.

AUditur quantum Maſſyla per avia murmur,
Innumero quoties ſylva leone furit:
Pallidus attonitos ad Pœna mapalia paſtor
Cum revocat tauros, & ſine mente pecus:
Tantus in Auſonia fremuit modo terror arena.
Quis non eſſe gregem crederet? unus erat.
Sed cujus tremerent ipſi quoque jura leones,
Cui diadema daret marmore picta Nomas.
O quantum per colla decus, quem ſpargit honorem,
Aurea lunatæ cum ſtetit unda jubæ!
Grandia quam decuit latum venabula pectus,
Quantaque de magna gaudia morte tulit!

Unde

Numidicum & immanem leonem à Cæſare in arenam miſſum & occiſum laudat.

1. *Maſſyla, &c.*] Per deſerta Africæ. Maſſylia autem Libyæ pars eſt.

2. *Furit.*] Fremit, rugitu reboat.

3. *Pallidus.*] Metu. *Attonitos.*] Metu ſtupidos atque ἔκφρονας ob rugitum leonum. *Pœna.*] Id eſt, Punica.

5. *Tantus in Auſonia, &c.*] Non minore rugitu fremuit nuper leo terribilis in Rom. Amphitheatro.

7. *Sed cujus tremerent, &c.*] Sed talis, cui regnum & ſummum jus cederent cæteri leones, ut leoni feræ cæteræ.

8. *Marmore picta.*] Marmore clara Numidia. Numidæ prius Nomades dicti à νέμω. Saluſt. & Plin lib. 5. *Nomas.*] Græca vox, latine Numidiam valet, quæ maculoſo marmore abundat.

9. *O quantum decus.*] Jubam inſignem vocat *decus*: ſunt autem jubati leones præſtantiſſimi. *Quem ſpargit.*] Gruterus legit *ſparſit*, loquitur enim de re jam facta.

10. *Aurea lunatæ cum, &c.*] Cum fulva juba horreret erecta undique in orbem, ad modum plenæ lunæ, ejuſque extremitas aureo fulgore ſplenderet. quidam MSS. ut & Bodleianus præferunt, *cum ſtetit umbra jubæ.* melius. *Stetit.*] Inhorruit. Leo enim ſibi certandum videns, jubam erexit, ut homines per timorem erigunt comam.

11. *Grandia quam, &c.*] Quam par fuit grandi venabulo?

12. *De magna gaudia, &c.*] Ab ipſo imperatore, Carpophoro, Glabrione vel alio nobili beſtiario cæſus. Vel *magnam mortem* de fera magna & immani, & in publico cum beſtiario valido pugnante interpretari poſſis.

13. *Unde*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Unde tuis, Libye, tam felix gloria ſylvis?
A Cybeles numquid venerat ille jugis?
An magis Herculeo, Germanice, miſit ab aſtro,
Hanc tibi vel frater, vel pater ipſe, feram?

13. *Vnde tuis Libye.*] Apoſtrophe ad Libyam leonum feracem, quam beatam prædicat ob tam eximiam feram.

14. *A Cybeles, &c.*] Ab Ida, vel alio Phrygiæ monte, cui præeſt Cybele, à quatuor leonibus curru vecta.

15. *Herculeo, &c.*] Epigr. 57. lib.4. verſ. 5.

16. *Frater vel pater, &c.*] Titus vel Veſpaſianus in Deos relati.

Ad Flaccum. LVI.

TEmporibus noſtris ætas cum cedat avorum,
Creverit & major cum duce Roma ſuo:
Ingenium ſacri miraris abeſſe Maronis,
Nec quemquam tanta bella ſonare tuba.
Sint Mæcenates, non deerunt, Flacce, Marones,
Virgiliumque tibi vel tua rura dabunt.
Jugera perdiderat miſeræ vicina Cremonæ,
Flebat & abductas Tityrus æger oves.
Riſit Tuſcus eques, paupertatemque malignam
Reppulit, & celeri juſſit abire fuga.
Accipe divitias, & vatum maximus eſto:
Tu licet & noſtrum, dixit, Alexin ames.
Adſtabat domini menſis pulcherrimus ille,

Mar-

1. *Temporibus noſtris, &c.*] Nullos, ait, ſuo tempore Virgilios, quod nulli ſint Mæcenates. Videtur Flaccus de Martiale queſtus, quod nunquam ita ſe laudaſſet, ut Parthenium, Paulum & Rufum, qui dona miſerant Poëtæ, & Poëta viciſſim carmen. Si vis, inquit, à me laudari da munera Mæcenatis & ero tuus, ſi non Virgilius, certe Marſus. *Rad. Cum cedat.*] Qui fit, ut noſtro ævo, quo maxime floret Roma, nulli floreant vates?

2. *Duce Roma ſuo.*] Imp. Domitiano. epigr. 19. lib. 5.

5. *Mæcenates, &c.*] Qui foveant poëtas, quod fecit C. Cilnius Mæcenas.

7. *Iugera perdiderat, &c.*] Vide Virgilii vitam & eclog. 1. & 9. unde hoc hemiſtich. *miſeræ vicina Cremonæ.*

8. *Tityrus æger oves.*] Virgilius ſub perſona Tityri. eclog. 1.

9. *Tuſcus eques.*] Mæcenas regibus Etruſcis oriundus.

12. *Noſtrum, dixit.*] Pollionis tamen fuiſſe hunc puerum adſtruit Apulejus. Apol. 1. & Donatus. *Alexin ames.*] Notum ex ecloga 2. Virg.

13. *Domini.*] Mæcenatis. *Pulcherrimus.*] Puer Mæcenatis, vati dilectus. At Apuleius in Apologia, puerum amici ſui Pollionis fuiſſe dicit. Turneb. lib.29. cap.13. *Ille.*] Alexis vel Alexander.

14. *Mar-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Marmorea fundens nigra falerna manu;
Et libata dabat roſeis carcheſia labris,
Quæ poterant ipſum ſollicitare Jovem.
Excidit attonito pinguis Galatea poëtæ,
Theſtylis & rubras meſſibus uſta genas:
Protinus Italiam concepit, & arma virumque.
Qui modo vix Culicem fleverat ore rudi.
Quid Varos, Marſoſque loquar, ditataque vatum
Nomina, magnus erit quos numerare labor?
Ergo ero Virgilius, ſi munera Mecœnatis
Des mihi? Virgilius non ero, Marſus ero.

14. *Marmorea fundens, &c.*] Candenti purius Pario marmore. & *αὐλί-θε) τῶ nigra Falerna.*

17. *Excidit attonito, &c.*] Exciderunt illi Bucolica, non amplius ſcripſit humilia carmina de Galatea & Theſtyli ſole peruſta.

18. *Theſtylis.*] Excidit & hæc agreſtis puella in agris & ruri verſata.

19. *Italiam concepit.*] Hiſtoriam Italiæ & Romani nominis ducti ab Ænea. *Arma virumque.*] Libros Æneïdos, cujus initium *Arma virumque cano, &c.*

20. *Culicem, &c.*] Poëmation de Culice parvum & rude, collatum cum Æneïde. ſed per ſe tamen nobile.

21. *Quid Varos, &c.*] Lucius Varus, cum Plotio & Tucca Æneïdem emendavit; forte hunc intelligit. Marſus, Epigrammatarius fuit, quem imitatus eſt Martialis. lib. 3. epigr. 5.

24. *Virgilius non ero.*] Non ero clariſſimus epicus; ero clarus, ut ſpero epigrammatographus. *Marſus ero.*] Poëta epigrammatarius. l. 2. epigr. 71. verſ. 3. & epigr. 98. lib. 7. Heraldus legit *Marcus*, quaſi dicat Marcus ero Martialis, & huic nomini non minus celebritatis conciliabo, quam Virgilius olim conciliavit ſuo. Simul invidiam declinat, quæ veritatem & ſimplicitatem ſequi ſolet.

De Picente. LVII.

TReis habuit dentes, pariter quos exſpuit omnes,
Ad tumulum Picens dum ſedet ipſe ſuum.
Collegitque ſinu fragmenta noviſſima laxi
Oris, & aggeſtâ contumulavit humo.
Oſſa licet quondam defuncti non legat hæres:
Hoc ſibi jam Picens præſtitit officium.

In

3. *Collegitque, &c.*] Alludit ad veterum morem colligendi oſſa. de quo vide quæ Farnab. ad verſ. 797. Troadis Senecæ; nec non ad id quod lib. 8. c. 5. Quintil. *Infeliciſsima fœmina, nondum extuliſti filium & jam oſſa legiſti, &c.* *Laxi.*] Ita MSS. Grut. & ęditio Calderini. at vulg. *fracti Oris.*

Ludit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Artemidorum. LVIII.

CUm tibi tam craſſæ ſint, Artemidore, lacernæ,
Poſſim te Sagarim jure vocare meo.

Ludit in ambigua voce *Sagari*. Artemidorus tam craſſam enim geſtabat lacernam, ut ſagum videri poſſet. Quod ſi *ſagaris* ſit genus ſcuti, quaſi Artemidorus tam craſſam geſtarit lacernam, uti loco ſcuti eſſe potuerit. *Rad.*

1. *Artemidore, lacernæ.*] Qui nomen habes ἀπὸ τῶν τῆς Ἀρτέμιδος δώρων, ac ſi tenuiſſima Minervæ tela indueremis: cum tamen lacernis veſtiaris non minus craſſis quam ſunt ſaga, *Sagarim* ego te pro Artemidoro vocabo.

2. *Meo.*] Editio Calderini, Junius in margine & alii præferunt *meum*, familiaritas quædam noſtro familiaris. *Codrus meus, Publius meus, &c.*

In luſcum furem. LIX.

ADſpicis hunc uno contentum lumine, cujus
Lippa ſub attrita fronte lacuna patet?
Ne contemne caput, nihil eſt furacius illo:
Non fuit Autolyci tam piceata manus.
Hunc tu convivam cautus ſervare memento:
Tunc furit, atque oculo luſcus utroque videt.
Pocula ſolliciti perdunt ligulaſque miniſtri,
Et latet in tepido plurima mappa ſinu.
Lapſa nec à cubito ſubducere pallia neſcit,
Et tectus lænis ſæpe duabus abit.
Nec dormitantem vernam fraudare lacerna
Erubuit fallax, ardeat illa licet.

Si

Nobilem & exercitatum furem monophthalmum ſeu unoculum celebrat, qui plus uno, quam alii duobus videant oculis.

1. *Uno contentum, &c.*] Cui unus ſufficit ad furta oculus. Alii, *contemptum.*

2. *Lippa ſub lacuna.*] Cavea oculi ſtillans. Et pro *patet*; alii leg. *ſedet. Attrita fronte.*] Impudenti, effricta fronte.

3. *Caput, &c.*] Hominem, ut Græci κεφαλήν, vel ſimpliciter, caput unoculum noli credere inutile aut innocuum.

4. *Autolyci tam.*] Mercurii filii, patri furtis ſimillimi. Iliad. κ. *Piceata manus.*] Cui adhæreant tacta. viſcata manus. *Angl. enecy finger à lime-twig.* Scriv. leg. *piperata.*

5. *Servare memento.*] Obſervare. Alii, *vitare.*

7. *Solliciti perdunt.*] Qui quam ſolicite cuſtodiunt. *Ligulæ.*] Quæ priſcis loco cochlearis. epigramm. 33. ſupra verſ. 23. & infra epigr. 71. verſ. 9.

10. *Lænis.*] Læna genus veſtis militaris, quam & chlamydem vocant. Virg. 4. Æneid.

Tyrioque ardebat murice læna.

13. *Si*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Si nihil invaſit, puerum tunc arte doloſa
Circuit, & ſoleas ſurripit ipſe ſuas.

13. *Si nihil invaſit, &c.*] Si nihil aliud eſt quod furetur, puero ſuo, qui ad pedes cuſtodit, depoſitas ſoleas ſuas ſurripit, ne deſuetæ manus artem diſcant, *to keep his hands in vre.*

14. *Circuit.*] Quod fures ſolent, furti faciendi occaſionem captantes. Sic quicunque fraudem aliquam moliuntur.

In * Claudiam. LX.

SUmma Palatini poteras æquare Coloſſi,
Si fieres brevior, Claudia, ſeſquipedem.

* Longoliam aliquam fœminam quam poëta per Hyperbolen jocatur excedere ſtatura altiſſimum Romæ Coloſſum, epigrammate 2. lib. Spectac. verſ. 4.

2. *Seſquipedem.*] Alii, *ſeſquipede.*

Ad Severum, de Carino. LXI.

LIvet Carinus, rumpitur, furit, plorat,
Et quærit altos, unde pendeat, ramos:
Non jam quod orbe cantor & legor toto:
Nec umbilicis quod decorus & cedro
Spargor per omnes, Roma quas tenet, gentes:
Sed quod ſub urbe rus habemus æſtivum,
Vehimurque mulis, non ut ante, conductis.
Quid imprecabor, ô Severe, liventi?
Hoc opto; mulas habeat, & ſuburbanum.

1. *Livet Carinus, &c.*] Invidia. vide epigramm. 77. lib. 4. & lib. 6. epigramm. 61.

4. *Vmbilicis, &c.*] Epigr. 67. l. 1. verſ. 12. *Cedro.*] Epigramm. 2. lib. 3. verſ. 8.

7. *Non, &c.*] Sed meis.

9. *Mulas habeat, &c.*] Redigatur ad rem olitoriam, quæritet ſibi victum ex horto unico ſuburbano, agatque mulas, rolere venali onuſtas per urbem. Vel opto ut ſit tam pauper ac ego, nihilque habeat præter meas mulas, quas alere vix poſſit, & meum ſuburbanum ſterile & male exſtructum. ut lib. 5. epigramm. 63.

De Picente. LXII.

SCribit in averſa Picens epigrammata charta;
Et dolet, averſo quod facit illa deo.

De

Picens epigrammata ad nauſeam longa ſcripſerat, etiam in averſa charta (*on the other ſide.*) quod Juven. dixit *à tergo*, cum veteres una tantum chartæ facie ſcribebant, quod bibula illorum charta tranſmitteret atramentum. Jocatur poëta, non mirum eſſe ſi averſo Deo, hoc eſt, invita Minerva, Muſis invitis & Apolline nullo componat carmina, qui in averſa charta & opiſthographo ſcribat. luditque in variatione *averſa* & *averſo.*

1. *Theſty-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De Aulo. LXIII.

THeſtylon Aulus amat, ſed nec minus ardet Alexin:
Forſitan & noſtrum ſic Hyacinthon amat.
I nunc & dubita, vates an diligat ipſos,
Delicias vatum cum meus Aulus amet.

1. *Theſtylon, &c.*] Delicatos pueros, poëtarum amaſia.

In Clytum. LXIV.

UT poſcas, Clyte, munus, exigaſque,
Uno naſceris octies in anno;
Et ſolas puto, treſve, quattuorve
Non natalitias habes Calendas.
Sit vultus tibi levior licebit
Tritis littoris aridi lapillis;
Sit moro coma nigrior caduco;
Vincas mollitie tremente plumas,
Aut maſſam modo lactis alligati;
Et talis tumor excitet papillas,
Quales cruda viro puella ſervat:
Tu nobis, Clyte, jam ſenex videris.
Tam multos quis enim fuiſſe credat
Natales Priamive, Neſtoriſve?
Sit tandem pudor, & modus rapinis.
Quod ſi ludis adhuc, ſemelque naſci

Uno

Clytus, ſæpius ut ab amicis natalitia munera reciperet, ferè quot calendis celebrabat natalem ſuum. poëta impudentiam hominis arguit, & monet ut ſemel agat genethliaca, alioqui ſe nihil miſſurum, ſed neglecturum perinde ac ſi natus non fuiſſet unquam. *Rad.*

1. *Vt poſcas, &c.*] Ut amicis & clientibus frequens detur occaſio munerum natalitiorum tibi mittendi.

2. *Vno naſceris, &c.*] Celebras memoriam natalis tui octies per annum, novieſve.

3. *Solas puto, &c.*] Singulis menſibus, exceptis tantum tribus aut quatuor, habes fictitium natalem.

5. *Sit vultus, &c.*] Sis licet imberbis, crine niger, tener & mollis; Priamum tamen & Neſtora annis ſuperare videris, qui toties celebraris natalem.

7. *Caduco.*] Maturo ſcilicet & nigro. epigr. 73. lib. 1. verſ. 5.

9. *Maſſam modo, &c.*] Metam lactis coagulati. vide epigr. 44. lib. 1. verſ. 7.

11. *Cruda, &c.*] Innupta.

18. *Natum*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Uno jam tibi non ſat eſt in anno;
Natum te, Clyte, nec ſemel putabo.

18. *Natum te, &c.*] Ne unum quidem diem eſſe tuum natalem putabimus, nec in eo tibi munera mittemus. An tectè ſpurium notat, de cujus natali non conſtet?

Ad Domitianum. LXV.

Hic ubi fortunæ Reducis fulgentia latè
Templa nitent, felix area nuper erat:
Hic ſtetit Arctoi formoſus pulvere belli
Purpureum fundens Cæſar ab ore jubar.
Hîc lauro redimita comas, & candida cultu
Roma ſalutavit voce manuque ducem.

Grande

Poſt victoriam Sarmaticam, arcum maximum triumphalem ſibi poni juſſit Domitianus, quem præter alia illius opera celebrat hoc epigram. Martialis. Arcus ſtatim à morte ejus ſunt diſturbati. tam multi erant per urbem conditi; ut cuidam Græcè fuerit inſcriptum, ἀρκεῖ, *ſufficit.*

1. *Reducis fulgentia late.*] Auguſto ob reditum, ara Fortunæ reducis conſecrata. Dio. lib. 54. Domitiano à bello Sarmatico reduci, templum Fortunæ reducis ædificatum. Τύχην ἐπανάγωγον appellat Dio loco citato. Meminit hujus Fortunæ & Claudianus:

Aurea Fortunæ reduci ſi templa priores
Ob reditum vovere ducum

2. *Felix area nuper erat.*] Viſo primum & ſalutato ibi principe. ut ſeq. verſu.

2. *Arctoi.*] Sarmatici. epigr. 5. l. 7. verſ. 1. *Formoſus, &c.*] Pulverulenta belli gloria inſignis.

4. *Purpureum jubar.*] Purp. radios, ruborem.

5. *Lauro redimita, &c.*] Principi è bello reduci proceſſerunt obviam cives laureati. epigr. 7. lib. 7. verſ. 8. Et quoſlibet læta nuntiantes ad hoc exemplum excipiebant, & eo modo lætitiam ſuam teſtabantur. Unde & domos lauro & cæteris frondibus ornabant in lætitia publica, & ejuſmodi ſolemnibus ὑποδοχαῖς. Sed & in privatis celebritatibus, ut in nuptiis, ornamenta ejuſmodi. Hujus rei exempla ſunt πρόθυρα apud Juvenal. Sat. VI.

Ornentur poſtes, & grandi janua lauro, &c.

Sed & ἡ αὐλητρὶς per compita circum curſabat, & vicum canore ſuo implebat. Sic ſolebant etiam, cum ſibi infans naſceretur. Juvenal. Sat. 9.

——— Foribus ſuſpende coronas
Iam pater es. ———

Ad ſummam, feſtivitatis inſigne laurus januis appenſa. *Herald. Cultu.*] Niveis veſtibus induta. Vulg. leg. *vultu.*

6. *Manuque ducem.*] Adoratione, admota ori manu, ut in ſalutationibus Deorum, inquit Lipſ. Doctiſſ. Heraldus ad plauſum, quo excipiunt Imperatores, refert. *Ducem.*] Dicit enim hoc accipiendum de ſalutatione, quæ ἐν εὐφημίᾳ καὶ κρότῳ. Nam voce & plauſu exceptos fuiſſe Imperatores probari poteſt facillime. Et ne te multis morer, in promptu eſt, quod antea apud Martialem noſtrum expoſuimus:

Quæque ſonant pleno voceſque manuſque theatro,
Cum populus ſubiti Cæſaris ora videt.

Grande loci meritum teſtantur & altera dona:
Stat ſacer edomitis gentibus arcus ovans.
Hîc gemini currus numerant elephanta frequentem:
Sufficit immenſis aureus ipſe jugis.
Hæc eſt digna tuis, Germanice, porta triumphis:
Hos aditus urbem Martis habere decet.

7. *Grande loci meritum.*] Quod ibi Cæſar Pop. Rom. ſalutantem humaniter exceperit, Martialis pro *grandi merito* accipit; eoque nomine ibi Fortunæ Reduci templum & arcum triumphalem ait Domitiano excitatum. *Altera dona.*] Arcus triumphalis. Primum donum, templum Fortunæ intellige.

8. *Edomitis.*] Alii, *& domitis.* *Arcus ovans.*] Ἀψὶς τροπαιοφόρος, arcus triumphalis, arcuata porta, cui è lapide in altum extructæ pictam inſcribi victoriam ejuſque ſeriem moris erat. de variis arcubus Domitiani, vide Sueton. Domit. cap. 13. *Ovans.*] *Ovantem arcum* dicit, quia *Hic gemini currus numerant elephanta frequentem.* In eo arcu Domitiani victoriam & triumphum depinxerant. de more Juvenal. Satyr. 9.

—— *Et ſummo triſtis captivus in arcu.*

Rationem adfert Plin. lib. 34. cap. 6. *Columnarum ratio erat, attolli ſupra cæteros mortales, quod & arcus ſignificat novitio invento.* Hoſce arcus, ἁψῖδας τροπαιοφόρους Græci ſcriptores appellarunt, ut Dio ſæpiſſime. Cæterum arcubus hiſce delectatum fuiſſe Domitianum conſtat ex Suetonio & aliis. *Herald.* Et pro *ovans*, alii *ovat.*

9. *Hic gemini, &c.*] Supra arcum poſitæ erant geminæ quadrigæ, propter geminam è Dacis victoriam, ad quam elephanti juncti, quos Domitianus victor regebat.

10. *Sufficit immenſis.*] Aureus enim & argenteus in iſtis arcubus ſtabat Domitianus. *Aureus ipſe jugis.*] Statuas ſibi non niſi aureas & argenteas poni permiſit, ac ponderis certi. Domit. Sueton. cap. 13. & Xiphilin. Domit.

12. *Hos aditus.*] Has portas arcuatas & triumphales. *Vrbem Martis, &c.*] Romam, à Martis progenie conditam.

De conſulatu Silii. LXVI.

AUguſto pia thura, victimaſque
Pro noſtro date Silio, Camœnæ,
Bis ſenos jubet en redire faſces
Nato conſule, nobilique virga

Vatis

Conſulatum filii, non patris Silii ornat carmine Martialis; & optat, ut quondam & alter filius conſul creetur; ſicque conſulares faſces ter ad domum Silii redeant. *Rad.*

1. *Auguſto.*] Imperatori Domitiano.

2. *Pro noſtro date.*] Lectio Palat. *veſtro*, impenſius arridet Grutero.

3. *Bis ſenos jubet, &c.*] Silio delatum conſulatum vide epigr. 62. lib. 7. verſ. 2. & 4.

4. *Nato conſule.*] Filio Silii poëtæ, alii legunt *Noto*, & eundem Silium bis Cos. deſignari volunt, cui optet poëta tertium conſulatum. Sed Silius uno conſulatu contentus receſſit à Republica. epigr. 62. lib. 7. Martialis itaque horta-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Vatis Caſtaliam domum ſonare.
Rerum prima ſalus & una Cæſar,
Gaudenti ſupereſt adhuc quod optet
Felix purpura, tertiuſque conſul.
Pompejo dederit licet ſenatus,
Et Cæſar genero ſacros honores:
Quorum pacificus ter ampliavit
Janus nomina, Silius frequentes
Mavult ſic numerare conſulatus.

hortatur Muſas, gratias & ſacra dare Cæſari propter conſulatum Silii filio delatum, optatque alteri Silii filio tertium conſulatum. ita ut triplex ejuſdem familiæ conſulatus, exprimat triplicem illum Pompeji & Agrippæ. *Nobilique virga.*] Magiſtratu domum ſuam aut alienam accedente, lictor ejus præcedens virga fores pulſabat. Liv. lib. 6. Plin. lib. 7.

10. *Genero ſacros honores.*] Pompejo, cui nupſit Julia Cæſaris filia. ſed cur bis idem dicit poëta? Intellige ſi placet, M. Vipſanium Agrippam cui nupta eſt Auguſti Julia, quem uſque in tertium conſulatum amicitia principis evexit. *Vellejus.* & hunc eſſe ſenſum poëtæ patet ex ſequentib.

11. *Pacificus, &c.*] Templum Jani bis claudebatur ante Octavium, quod erat ſignum pacis. tertio claudebatur, imo ter, ſub ipſo Auguſto, ſemel quidem cum M. Agrippa ſecundum conſule. unde nomina eorum illuſtrata. *Vel,* Quorum tertium conſulum nomina referebantur in Faſtos, qui in tutela & auſpicio Jani. epigr. 2. ſupra.

13. *Sic numerare, &c.*] In ſe & duobus filiis, quam in ſe uno tres conſulatus, ut Pompejus & Agrippa.

In Cæcilianum. LXVII.

Horas quinque puer nondum tibi nunciat, & tu
Jam conviva mihi, Cæciliane, venis.
Cum modo diſtulerint raucæ vadimonia quartæ,

Et

Cæcilianum convivam præmaturè ad cœnam ventitantem, jubet aut maturius aut ſerius adeſſe, hoc eſt, omninò abeſſe.

1. *Horas quinque.*] Nondum quintam, præproperam nimis cœnæ horam. vide epigr. 8. lib. 4. verſ. 7. *Puer nondum, &c.*] Servorum erat nunciare horas. Iuvenal. Sat. 10.

— *Clamore opus eſt, ut ſentiat auris,*
Quem dicat veniſſe puer, quot nunciet horas.

Nuntiabant igitur horas pueri, & monebant quando lavare, geſtare, cœnare oporteret.

3. *Diſtulerint.*] In alterum diem, quod fiebat hora tertia, quæ exercebat cauſſidicos. epigr. 8. lib. 4. idque propter ludos Florales. *Raucæ.*] Sic ep. 8. lib. 4. *raucos cauſſidicos. Vadimonia.*] Synecdochice pro judiciis. Vadimonium enim eſt ſponſio ſiſtendi in judicio. *Quartæ.*] Horæ ſcilicet litium forenſium differendi. Alii, *chartæ.* perperam. vide J. Salmuth ad Pancirolum, cap. de cibi capiendi modo veterum pag. 538. Al.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Et Floralicias laſſet arena feras.
Curre, age, & illotos revoca, Calliſte, miniſtros:
Sternantur lecti: Cæciliane, ſede.
Caldam poſcis aquam; ſed nondum frigida venit:
Alget adhuc nudo clauſâ culina foco.
Manè veni potius. nam cur te quincta moretur?
Aut cur non ſero, Cæciliane, venis?

4. *Floralicias feras.*] Lepores, capreas, &c. ab Ædilibus exhibitas in Floralibus. de quibus epigr. 3 lib. 1.

5. *Illotos revoca, &c.*] Ante octavam, quæ hora eſt balnearum.

6. *Lecti.*] Triclinares, quibus accumbitur.

7. *Caldam poſcis, &c.*] Aquam calidam, ad vomitum vel ad vinum diluendum. Lipſ. Elect. 1. cap. 4. *Caldam poſcis aquam: nondum mihi frigida venit.*

8. *Nudo clauſa, &c.*] Sine igne & lignis. Alii, *cluſa.*

9. *Mane veni potius, &c.*] Importune & intempeſtive veniſti, perinde ac primo mane: opportunius & humanius veniſſes tarde & poſt cœnæ horam.

10. *Aut cur non ſero.*] Joſias Mercerus ex veſtigiis antiquæ ſcripturæ, *ut jam te ſero*, reſcribit ingenioſiſſime, *Ut jentes ſerò, &c.* Scriptum fuerat, *Ut jantes.* Hora jentaculi tertia aut quarta erat. unde Martialis eum qui ad quintam venerat pranſurus, ſerò venire dixit, ut jentaret. nimis tempori, ut pranderet. *Guſtare* etiam pro jentare dicebant. *Guſtum* etiam & *guſtationem* pro jentaculo dicebant. Gloſſarium vetus: *guſtus*, γεῦμα, γαρόσμη. *guſtare*, βουκίσαι. ſcio *guſtum* & *guſtationem* etiam primam partem cœnæ dictam. veteres Gloſſæ γαρόσμην exponunt, quod garum vel oxygarum & alia ſalſamenta in illa cœnæ initiatione adponerentur. Martialis:

——— *Adfertur protinus ingens*
Inter lactucas oxygarumque liber.

Nam lactucæ & oxygarum in guſtu apponebantur. *Guſtarium* etiam hodie dicimus antecœnam vel merendam, hoc eſt, cibum illum quem ſumimus inter cœnam & prandium. raro autem prandebant veteres, & jentaculum cum prandio multi confundebant. *Salmaſ.*

Ad Entellum. LXVIII.

QUi Corcyræi vidit pomaria regis,
Rus, Entelle, tuæ præferat ille domus.
Invida purpureos urat ne bruma racemos,
Et gelidum Bacchi munera frigus edat;

Con-

Vindemiam Entelli etiam hyeme florentem, miroque artificio conſervatam laudat.

1. *Corcyræi, &c.*] Alcinoi regis Phæacum. Corcyra enim maris Ionii inſula, ubi laudatiſſimos hortos coluit Alcinous. vide epigramm. 64. lib. 4. verſ. 29.

2. *Rus, Entelle, &c.*] Præferat tuum hortum illius horto.

3. *Urat ne bruma, &c.*] Mordeat. ſupra epigr. 14. verſ. 2. *Boreæ penetrabile frigus adurit.* Virgil. κινεῖ τὸ ψυχρὸν διὰ τὸ συνάγειν, ἢ ἀντιπεριστάναι τὸ θερμόν. Ariſt.

4. *Bacchi, &c.*] Vites.

5. Con-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Condita perſpicua vivit vindemia gemma,
Et tegitur felix, nec tamen uva latet.
Fœmineum lucet ſic per bombycina corpus:
Calculus in nitida ſic numeratur aqua.
Quid non ingenio voluit natura licere?
Autumnum ſterilis ferre jubetur hiems.

5. *Condita perſpicua, &c.*] Lapide ſpeculari tegitur ab injuria frigoris. epigr. 14. ſupra verſ. 3.

6. *Felix.*] Quia tempore etiam alieno ferax; aut quia tecta & munita contra hyemes.

7. *Bombycina corpus.*] Multitia è bombyce vel ſerico intexta, tenuia & pellucida. Senec. benef. lib. 7. cap. 9. & Iuvenal. ſat. 2. verſ 66. hujuſmodi veſtes vitreæ, nebulæ lineæ, vela ſerica, carbaſei venti, texta pellucida matronis Romanis in uſu erant, ut noſtris hodie dominis, *laune and tiffenei.*

8. *Sic numeratur aqua.*] Ita perlucent & apparent calculi, ut numerari poſſint.

9. *Quid non, &c.*] Claudit epigramma cum exclamatione per admirationem humanæ induſtriæ & ſolertiæ ingenii, quod nil non poſſit arte efficere.

10. *Autumnum, &c.*] Ita muniti ſpecularibus horti, ipſa bruma fructus ferunt, perinde ac in autumno.

In Vacerram. LXIX.

MIraris veteres, Vacerra, ſolos,
Nec laudas niſi mortuos poëtas.
Ignoſcas petimus, Vacerra: tanti
Non eſt, ut placeam tibi, perire.

Mortuos tantum laudabat poëtas Vacerra. Martialis argute: non tanti facio tuas laudes, ut tua cauſſa velim ante diem mori, quo abs te laudari poſſim.

1. *Miraris veteres, &c.*] Vide epigramm. 10. lib 5. verſ. 4.

3. *Tanti.*] Ut tua mihi poſt fata contingat laus, non propero mori. dict. epigr. verſ. 6.

De Nerva. LXX.

QUanta quies placidi tanta eſt facundia Nervæ;
Sed cohibet vires ingeniumque pudor.

Cum

Laudat Nervam Imperatorem ab ingenio poëtico, qui etiam puer, à carminis dulcedine Tibullus appellabatur.

1. *Quanta quies, &c.*] Æque facundus & carmine dulcis eſt Nerva, ac mitis & lenis. de lenitate Nervæ, Aurel. Victor. Dio. Eutropius: de poëſi noſter epigr. 27. lib. 9. Plin. Jun. lib. 5. epiſt. 3. Gyrald. dial. 5. Nero qui Nervam appellavit ſuum Tibullum. ep. 27. lib. 9. verſ. 9.

2. *Sed cohibet, &c.*] Modum, pudorem & decorum adhibet in poëſi, non proluit ſe fonte Caballino, cui vel exhauriendo ſufficeret; non laxas

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Cum ſiccare ſacrum largo Permeſſida poſſet
Ore, verecundam maluit eſſe ſitim:
Pieriam tenui frontem redimire corona
Contentus, famæ nec dare vela ſuæ.
Sed tamen hunc noſtri ſcit temporis eſſe Tibullum,
Carmina qui docti nota Neronis habet.

ingenio habenas indulget; ſed ſibi temperat, & modice bibit fontem Muſarum Permeſſida, advertens quid deceat virum magnum, & minorum ſtudiorum gloriam ad viros inferioris ſortis relegans.

5. *Pieriam.*] Poëticam. *Tenui frontem redimire, &c.*] Hederacea, quæ elegiographiis & epigrammatariis datur, cum poſſet heroicus quernam mereri.

6. *Famæ nec vela dare.*] Non colligere omnem, quam poſſit, nominis celebritatem.

7. *Sed tamen hunc, &c.*] Ut ſupra, verſ. 1.

In Poſtumianum. LXXI.

Quattuor argenti libras mihi tempore brumæ
Miſiſti ante annos, Poſtumiane, decem.
Speranti plures (nam ſtare, aut creſcere debent
Munera) venerunt pluſve, minuſve duæ.
Tertius, & quartus multo inferiora tulerunt.
Libra fuit quincto Septitiana. quid eſt?
Beſſalem ad ſcutulam ſexto pervenimus anno:
Poſt hunc in cotulâ raſa ſelibra data eſt.
Octa-

Poſtumianus quotannis ad ſaturnalia, poëtam donis coluit; ſic ut quo magis creſcerent anni, eo minus donaret; jamque poſt decimum annum adeo minuerat munera. Monet ergò hunc Martialis, ut incipiat à primo rurſus anno, rurſumque mittat quatuor argenti libras, atque ita deinceps pergat. *Rad.*

1. *Tempore brumæ.*] Saturnalibus in menſe Decembri.

3. *Nam ſtare, &c.*] *Beneficia ſubvertis antiquiora, niſi illa poſterioribus cumules.* epiſt. 4. lib. 3. & Seneca 2. de Benef. cap. 11. *parum eſt dediſſe, fovenda ſunt beneficia, &c.*

6. *Septitiana.*] Libra octo unciarum cum ſemunciâ; quæ Romanis bello attritis defluxit ab unciis 12. ut epigr. 17. ſupra. *Quid eſt.*] *Miſiſti nummos quot mihi? mille. quid eſt?* Ita Scriverius. cum prius eſſet *quidem*, inepte conceptum compoſitumque à ſciolo librario, ex eo quod exaratum invenerat, *quid eſt?*

7. *Beſſalem, &c.*] Ad vaſculum octo unciarum. *Beſſalis* ergò à beſſe: bes octo conſtat unciis. *Scutula* ergò erat vas cavum & rotundum à ſcuto dictum; unde & *ſcutella* apud Ciceronem.

8. *In cotulâ, &c.*] Cotyla ſeu calix politus vel cælatus ſex unciarum datus eſt.

9. *Li-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Octavus ligulam miſit ſextante minorem:
Nonus acu levius vix cochleare tulit.
Quod mittat nobis decimus jam non habet annus:
Quattuor ad libras, Poſtumiane, redi.

9. *Ligulam miſit, &c.*] Vaſculum, menſuram, quæ quartam partem cyathi continet. alias ſignificat *ſpathulam*, gladiolum. ut ſupra epigrammate 33. verſu 23.

10. *Aculevius, &c.*] Alii, *acu levius mî cochl.* Hoc loco videtur cochlear diſtingui à ligula, quod multi tamen negant.

11. *Quod mittat, &c.*] Non invenit quod minus mittat.

12. *Quattuor, &c.*] Incipe rurſus à primo anno, & perage, ſi placet, annua munera in circulum.

Ad librum ſuum. LXXII.

NOndum murice cultus, aſperoque
Morſu pumicis aridi politus,
Artanum properas ſequi, libelle:
Quem pulcherrima jam redire Narbo,
Docti patria Narbo Votieni
Ad leges jubet annuoſque faſces:
Votis quod paribus tibi petendum eſt,
Continget locus ille, & hic amicus.
Quam vellem fieri meus libellus.

Artano Narbonem redeunti comitem donat libellum, vices auctoris obeuntem, qui vellet ipſe eſſe libellus, id eſt, comes Artani.

1. *Nondum murice.*] Libros purpureis ornatos coloribus, titulos minio ſcriptos, umbilicis cultos, frontes pumice raſas, ex Ovid. l. 1. Triſt. eleg. 1. diſces. Vide epigr. 2. lib. 3. verſ. 11. & epigr. 67. lib. 1. verſ. 11.

3. *Artanum, &c.*] Amicum poëtæ redeuntem Roma Narbonem, celeberrimam Galliæ Braccatæ civitatem.

5. *Docti patria.*] Gruterus ex Palat. legendum cenſet: *Docti Narbo, paterna Votieni.* Rectè. *Votieni.*] Poëtæ nobilis.

6. *Ad leges jubet, &c.*] Ad jus dicendum & magiſtratum. Narbo fuit colonia Romana, unde Martius dictus eſt, & ad Romæ formam adminiſtrabatur.

7. *Paribus, &c.*] Ut contingat tibi locus bonus: ut amicus bonus.

9. *Quam vellem, &c.*] Ut utroque fruerer; Narbone, loco amœniſſimo; Artano, amico ſinceriſſimo.

Ad Inſtantium. LXXVIII.

INſtanti, quo nec ſincerior alter habetur
Pectore, nec nivea ſimplicitate prior:
Si dare vis noſtræ vires animoſque Thaliæ,
Et

3. *Thaliæ.*] Epigr. 8. lib. 4. verſ. 12. & epigr. 16. lib. 7. verſ. 4.

Et victura petis carmina ; da, quod amem.
Cynthia te vatem fecit, laſcive Properti:
Ingenium Galli pulchra Lycoris erat.
Fama eſt arguti Nemeſis formoſa Tibulli:
Lesbia dictavit, docte Catulle, tibi.
Non me Peligni, nec ſpernet Mantua vatem,
Si qua Corinna mihi, ſi quis Alexis erit.

4. *Da, quod amem.*] Μουσικὴν ἔρως διδάσκει inquit Plutarch. certe feliciter ceſſit amor non paucis poëtis, quibus amicæ materiam felicem in carmina præbuerunt, unde juncta nomina toto cantantur in orbe. ut canit Ovidius eleg. 3. lib. 1. Amorum.

5. *Cynthia te vatem, &c.*] Latinos recenſet poëtas, quorum ingenia amor excitavit, quorum amores & amicas nemo propemodum non audivit, qui de ipſis poëtis, quamvis ſub aliis nominibus. vide Gyrald. de vitis poëtarum.

In malum medicum. LXXIV.

HOplomachus nunc es, fueras ophthalmicus ante:
Feciſti medicus, quod facis hoplomachus.

Imperitum medicum irridet, ex vicina vocum cognatione, capto joco.

1. *Hoplomachus, &c.*] Gladiator armatus. ex ὅπλα & μάχη. *Ophthalmicus ante.*] Medicus ocularis. (*an oculiſt.*) Et ludit à vicinia nominum ſimul & artium. ſic epigrammate 31. & 48. lib 1.

2. *Feciſti medicus, &c.*] Excæcas homines. videturque Samnitum & gravis armaturæ gladiatorum pugna fuiſſe punctim ferire. vide Lipſii Saturnal.

De Gallo Lingono. LXXV.

DUm repetit ſera conductos nocte penates
Lingonus à Tecta Flaminiaque recens:
Expulit offenſo vitiatum pollice talum,
Et jacuit toto corpore fuſus humi.

Quid

Hiſtoricum epigramma de ſacerdote Cybeles, qui offenſo pede eliſerat talum ; quem jacentem, veſpillones à ſervulo unico & macro rogati, retulerunt domum in ſandapila. Hunc Gallum æquè mortuum potuiſſe dici affirmat poëta, quam illud cadaver ; quod illud eſſet exanime, hic eviratus. *Raderus.*

1. *Conductos penates.*] Conductam ære cellam, paupertinum fuiſſe docet, qui ædibus caruerit, ut fuerit opus conducere pretio ; & cellam tantum, non domum, ſed domus partem.

2. *Lingonus.*] Ex urbe Galliæ Celticæ. *Langres. Tecta, &c.*] Viâ Tectâ ſeu Bornicatâ, quæ ad Campum, prope Flaminiam.

3. *Expulit, &c.*] Eliſit talum, læſo pollice pedis.

6. *In-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Quid faceret Gallus, qua ſe ratione moveret?
Ingenti domino ſervulus unus erat,
Tam macer, ut minimam poſſet vix ferre lacernam:
Succurrit miſero caſus, opemque tulit.
Quattuor inſcripti portabant vile cadaver,
Accipit infelix qualia mille rogus.
Hos comes invalidus ſubmiſſa voce precatur,
Ut quocumque velint corpus inane ferant.
Permutatur onus, ſtipataque tollitur altè
Grandis in anguſta ſarcina ſandapila.
Hic mihi de multis unus, Lucane, videtur:
Cui merito dici, mortue Galle, *poteſt.*

6. *Ingenti, &c.*] Grandi & obeſo.

7. *Ferre lacernam.*] In uſum domini, adverſum ingruentem ſubito pluviam vel tempeſtatem, Alii, *ferre lucernam:* quia *ſera nocte*. Rectè.

1. *Succurrit miſero.*] Servo miſero, qui dominum portare non poterat, caſu occurrerunt veſpillones, qui cadaver efferebant.

9. *Inſcripti, &c.*] Servi ſtigmatiæ, literis inuſti, literati veſpillones. *Inſcripti.*] Erant enim publica mancipia huic operi attributa. *Inſcripti* autem, ut *Literati* Plauto, & Apuleio. Juvenalis Satyr. 14.

Quem mire afficiunt inſcripta ergaſtula, carcer
Ruſticus.

Seneca lib, 3. de Ira. cap. 3. *Varia vinculorum genera, varia pœnarum, lacerationes membrorum, inſcriptiones frontis, & beſtiarum immanium caveæ.* Herald. *Vile cadaver.*] Et idcirco ab inſcriptis ſervis & veſpillonibus bajulabatur.

10. *Accipit infelix, &c.*] E pauperibus enim plures in unum rogum conjiciebantur. At contrà divitum & clarorum virorum rogi elati & ſuperbi erant. Ipſum etiam ſepulchrum majus quandoque & altius exſtruebant honoratioribus. *Herald.*

11. *Comes, &c.*] Servus Galli.

12. *Inane ferant.*] Sterile, & impotens ad generandum ſui ſimile; expers procreatricis facultatis, quæ vegetantis animæ eſt. Ariſtotel. de Anima. cap. 4. tex. 48. vide verſ. 16. infra. Raderus mavult hoc referri ad cadaver. Rogat enim ſervus, ut cadaver in quemcunque angulum deponant, & tollant dominum ſuum, domumque ferant, & deinde cadaver porrò efferant. *Inane.*] Mortuum, ψυχῆς ἐστερημένον. Ovid. in Epicedio Tibulli:

Ille tui vates operis, tua fama Tibullus,
Ardet in exſtructo corpus inane rogo.

Sic *inane ſolum*, pro inferis.

13. *Permutatur onus.*] Gallus cadavere. *Stipataque, &c.*] A quatuor ſtigmate inuſtis libitinariis. *vel* ſtipata, id eſt, intruſa & inſerta in anguſtam ſandapilam, quæ præpinguem Gallum vix caperet.

14. *Sarcina.*] Gallus. *Sandapila.*] Sandapila enim vilia cadavera efferebantur, ut notat Fulgentius.

15. *Hic mihi de multis.*] Adagium protritum, εἷς ἐκ πολλῶν, pro vili, ignoto.

16. *Cui merito dici, &c.*] In quem competit dicterium illud in Gallos Cybeles miniſtros jactum, quibus eviratis mortua erat Venus, verſ. 8. modo.

In Gallicum. LXXVI.

DIc verum mihi, Marce, dic amabo;
Nil eſt, quod magis audiam libenter:
Sic & cum recitas tuos libellos,
Et cauſſam quoties agis clientis,
Oras, Gallice, me rogaſque ſemper,
Durum eſt me tibi, quod petis, negare.
Vero verius ergò quid ſit, audi:
Verum, Gallice, non libenter audis.

Argutiſſimè tangit Gallicum de ſuo ingenio ſcriptiſque ſententiam poëtæ requirentem, & aliquid laudis aucupantem. vide epigramm. 64. lib. 5. & epigr. 27. lib. 7. verſ. 9. & Perſii Satyr. 1. verſ. 55.

Ad Liberum amicum. LXXVII.

LIber, amicorum dulciſſima cura tuorum,
Liber, in æterna vivere digne roſa:
Si ſapis, Aſſyrio ſemper tibi crinis amomo
Splendeat, & cingant florea ſerta caput.
Candida nigreſcant vetulo cryſtalla Falerno,
Et caleat blando mollis amore torus.
Qui ſic, vel medio finitus vixit in ævo,
Longior huic facta eſt, quam data vita fuit.

2. *Liber.*] Ad eundem Liberum, epig. 74. lib. 4. *In roſa.*] In perpetua florulentia ætatis, voluptatis, deliciarum.

3. *Amomo Aſſyrio, &c.*] Unguentis delibuti & floreis ſertis coronati convivabantur veteres. vide quæ ad Senecæ Thyeſten adnot. Farnab. v. 942. & 945.

5. *Cryſtalla Falerno.*] Pocula cryſtallina.

7. *Qui ſic, &c.*] Pauci anni genialiter acti (quæ Epicureis vera vita eſt. epigr. 16. lib. 1. verſ. 4.) æquant, imo ſuperant longiſſimam vitam, quæ voluptate caret. Contra vero Cicero & egregie: *unus dies bene & ex præceptis tuis*, ô Philoſophia, *actus, peccanti immortalitati eſt anteponendus.* 5. Tuſculan. quæſt.

De ludis Stellæ. LXXVIII.

QUos cuperet Phlegræa ſuos victoria ludos,

Indica

Laudat Stellam, à quo præter triumphum Domitiani, carmine celebratum; etiam ludi ad honorem Principis, & victoriæ memoriam ſunt dati: quem tamen honorem præſentia Cæſaris ſuperavit; quod his Stellæ ludis intereſſe non ſit dedignatus. *Rad.*

1. *Quos cuperet, &c.*] Stella non carmine tantum celebravit victoriam Sarmaticam Domitiani, ſed & ludis, qualibus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Indica quos cuperet pompa, Lyæe, tuos:
Fecit Hyperborei celebrator Stella triumphi:
O pudor! ô pietas! & putat eſſe parum.
Non illi ſatis eſt turbato ſordidus auro
Hermus, & Heſperio qui ſonat orbe Tagus.
Omnis habet ſua dona dies, nec linea dives
Ceſſat; & in populum multa rapina cadit.
Nunc veniunt ſubitis laſciva numiſmata nimbis:

Nunc

libus tuum de gigantibus à te in Phlegræis campis, ô Hercules, devictis; vel tuum, ô Baeche, devicta India triumphum celebrari velis. De Phlegræâ vero Herculis potius quam Jovis victoria intelligendum cenſeo, quod & Silius lib. I. eas conjungit.

— *Qualis odoratis deſcendens*
Liber ab Indis, &c. —

Mox,

Aut cum Phlegræis confecta mole gigantes
Inceßit campis tangens Tyrinthius aſtra.

2. *Indica pompa.*] Indicus triumphus. *Lyæus*, Bacchus, ἀπὸ τοῦ λύειν, quod curas ſolvat vinum: unde *Liber* à Latinis eſt appellatus, quod animum à curis liberet.

3. *Fecit Hyperborei, &c.*] Fecit ludos Sarmatici triumphi, quem & carmine deſcripſit Stella.

5. *Non illi ſatis eſt, &c.*] Stellæ, ad liberalitatem non ſatis eſt quicquid habent auri Hermus & Tagus, in populum ſparſiſſe. Virgil. 2. Georg.

Nec pulcher Ganges, atque auro turbidus Hermes.

Et noſter *ſordidus* dixit.

7. *Omnis habet ſua dona dies.*] Plures dies agebantur ludi, in quibus inſtaurabantur dona, eaque varia. *Nec linea dives.*] O quantum negotii & ſudoris indagatoribus Criticis faceſſit hæc *linea!* Bulengerus exponit, ordinem dierum, quibus miſſilia dabantur. Turnebus contextam è gemmis lineam. Calderinus, caveam divitum & cuneos. Lipſius, pro ordine ſubſelliorum, interpretatur *divitem lineam*, Orcheſtram, in qua Senatus. Cælius Rhod. lineam albam in carceribus Circi, libro 5. cap. 14. Raderus, perpetuam ſeriem donorum. Poſt hos, ſi quis conjecturæ meæ locus, dicerem continuata fuiſſe miſſilia ferarum & volucrum, quæ capiebantur linea, quod retis genus eſt. vide quæ ad Senecæ Hyppolitum verſ. 46. & Pierii Hieroglyph. 7. *Dives, &c.*] Miſſilia ludorum Stellæ commendat illo Epigrammate Martialis quorum magnificentiam & opulentiam deſcribens ait, non illi ſatis fuiſſe aurea dona in populum ſpargere; ſed etiam margaritas miſiſſe quæ auro pretioſiores. Quis ergò hic non videt *lineam divitem* ex genere miſſilium fuiſſe, quæ in ludis Stellæ, populo ſparſa ſunt? gemmas & margaritas in illis miſſilibus ſpargi ſolitas oſtendit Suetonius. Ergo per *lineam divitem* intelligi debere certum eſt, margaritarum lineam. *lineæ margaritarum*, & *margaritarum in linea* mentio apud Juriſconſultos. *Filum margaritarum* alii dixere; alii *linum*. Tertullianus de habitu muliebri: *uno lino decies ſeſtertium inſeritur:* id eſt, uni filo, vel uni lineæ. nam linea eſt σειρά. hinc *monolinum* ſimplex margaritarum linea: ut *dilinum* duplex: *trilinum* triplex, &c. vel triplici linea margaritæ inſertæ. *Salmaſ.*

8. *Rapina cadit.*] Direptio miſſilium per teſſeras & ſine teſſeris.

9. *Numiſmata nimbis.*] HS. ſparſi è loco ſuperiore.

10. *Nunc*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

*Nunc dat * ſpectatas teſſera larga feras.*
*Nunc implere ſinus ſecuros gaudet, & * abſens*
Sortitur dominos, ne laceretur, avis.
Quid numerem currus, ter denaque præmia palmæ,
Quæ dare non ſemper conſul uterque ſolet?
Omnia ſed, Cæſar, tanto ſuperantur honore,
Quod ſpectatorem te tua laurus habet.

10. *Nunc dat ſpectatas, &c.*] In ſphærulis ſeu teſſeris ligneis, quæ ſpargebantur in populum, inſcripta ſunt munera vulgo ceſſura, (*) vel viſarum & præſentium (*) vel abſentium ferarum aviumque. Teſſeras ergò & ſphærulas ſeu globulos populus rapiebat quum jactarentur, & quod quiſque in teſſera ſignum habebat, illud accipiebat ab Imperatore, ut ſi teſſeræ eſſet inſcriptus cervus, equus, domus; domum, equum vel cervum à Cæſare vel munerario accipiebat. *Miſſilia* ergò rem ipſam ſpargunt & mittunt: *Teſſeræ* promittunt: ita non laceratur rapientium manibus abſens avis, & implet ſinus ſecuros: qui enim in ſinum condidit teſſeram, non metuit ne evolet avis, ſed ſecurus eſt. Turneb. lib. 29. cap. 9.

11. *Securos gaudet, &c.*] Viritim diviſa. vel non cogitantium aut captantium. vel quibus forte per ſymbolum contigit.

12. *Sortitur dominos.*] Qui ſymbolum jactum occuparunt.

13. *Quid numerem currus.*] Aurigarum factiones. *Ter denaque, &c.*] Ingentia victoriarum præmia. Palma enim multis præmium. Gladiatores victores cum palma diſcurrebant.

14. *Quæ dare, &c.*] Plura quam quæ vel duo conſules in ludis ſuis & ſpectaculis dant. an conſul erat Stella? an votivi hi ludi?

16. *Quod ſpectatorem, &c.*] Quod dignaris tua præſentia ludos hos, quibus Stella celebrat lauream tuam Sarmaticam.

In Fabullam. LXXIX.

OMnes aut vetulas habes, amicas,
Aut turpes, vetuliſque fœdiores:
Has ducis comites, trahiſque tecum
Per convivia, porticus, theatra.
Sic formoſa, Fabulla, ſic puella es.

5. *Sic formoſa, Fabulla, &c.*] Inter has vetulas & turpes: his aniculis & ſilicerniis collata, vis formoſa & puella videri.

Ad Domitianum. LXXX.

SAnctorum nobis miracula reddis avorum,

Nec

Pugillatum exercuere Lacedæmonii, ejuſque pugnæ auctorem Pollucem tradunt Domitianus jam deſitum pugillatum revocavit, à quo facto poëta laudat Cæſarem, & affirmat illi in acceptis referenda & antiqua & recentia ſpectacula, templa, &c. *Rad.*

1. *Sanctorum nobis.*] Pugilatum revocas.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Nec pateris, Cæſar, ſecula cana mori:
Cum veteres Latiæ ritus renovantur arenæ,
Et pugnet virtus ſimpliciore manu.
Sic priſcis ſervatur honos te præſide templis,
Et caſa tam culto ſub Jove numen habet.
Sic nova dum condis, revocas Auguſte, priora:
Debentur quæ ſunt, quæque fuere, tibi.

vocas. *Miracula.*] Quæ mirabatur antiqua ſimplicitas, illa revocaſti. Nec enim gladiatorum cruenta ſpectacula priores Romani edidere; nec venationes tam feras, ut cum feris cogerentur pugnare homines. *Rad.*

2. *Cana mori.*] Antiqua, priſca.

3. *Cum veteres.*] Olim pugiles in Circenſibus committebantur, tu revocas illam conſuetudinem. *Arenæ.*] Qui majoribus noſtris Trojâ profectis inter ſpectacula. Petr. Scriverius de gladiatoribus intelligit. Quod & de pugilatu dicitur. Sic Dares *Buten fulva moribundum extendit arena.* atque Entellus *ingens media conſiſtit arena.* Æneid. 6.

4. *Simpliciore manu.*] Pugnis nudis vel cœſtibus.

5. *Sic priſcis, &c.*] Ut ludos veteres inſtauras, ita templa quamvis humilia colis, magnaque ob ſanctam vetuſtatem in veneratione habes.

6. *Et caſa, &c.*] Nec Jupiter, donariis utcunque dives & magnificis templis cultus, faſtidit humilem ſuam in capitolio caſam: nec Domitianus Jupiter noſter, in tanta gladiatorum copia, dedignatur ſpectare pugiles. *Culto Iove.*] Tam divite & magnifico templis. Et pro *numen*, alii *nomen*.

7. *Nova dum condis, &c.*] Templa epigramm. 4. lib. 9. verſ. 8. & ſpectacula.

De Gellia. LXXXI.

NOn per myſtica ſacra Dindymenes,
Nec per Niliacæ bovem juvencæ,
Nullos denique per deos, deaſque
Jurat Gellia: ſed per uniones.
Hos amplectitur, hos deoſculatur:
Hos fratres vocat, hos vocat ſorores:

Hos

Gellia vita ſua chariores habebat gemmas, ſine quibus negabat ſe poſſe vivere. Poëta precatur, ut à fure Sereno gemmæ clepantur, Gelliaque moriatur. *Rad.*

1. *Myſtica ſacra.*] Initia & myſteria Deæ Dindymenes, Catullus crotalum, & tympanum fuiſſe canit. Forte poſſunt hic myſtica ſacra accipi, pro ſacris Bonæ Deæ, quæ ſolæ fœminæ curabant. *Dindymenes.*] Cybeles, à Dindymo monte Phrygiæ. vel bonæ Deæ.

2. *Nec per Niliacæ, &c.*] Nec per Apim bovem, ſub cujus ſpecie Ægyptii colebant Oſirim, cui nupſit Iſis, Ægyptiorum ex Jô vacca, dea.

4. *Uniones.*] Margaritas, gemmas. Per ea vero quæ ſibi chariſſima fuerunt, jurabant veteres.

5. *Deoſculatur.*] Alii, *peroſculatur.*

10. *Eheu,*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Hos natis amat acrius duobus.
His ſi quo careat miſella caſu,
Victuram negat eſſe ſe nec horam.
Eheu quam bene nunc, Papiriane,
Annæi faceret manus Sereni!

10. *Eheu, &c.*] O utinam uniones hos ſubduceret piceata furis alicujus, qualis fuit An. Serenus, manus, ut ſtatim moreretur Gellia uſu vitæ indigna, vel ob hoc, quod neſciat quid in vita ſit amandum. Argute ergò, ait poëta, eam dignam morte, quæ gemmas plus Diis, plus ſuis liberis, plus ſua vita & ſe ipſa diligat.

Ad Domitianum. LXXXII.

Dante tibi turba querulos, Auguſte, libellos,
Nos quoque, qui domino carmina parva damus;
Poſſe deum rebus pariter, Muſiſque vacare
Scimus; & hæc etiam ſerta placere tibi.
Fer vates, Auguſte, tuos: nos gloria dulcis,
Nos tua cura prior, deliciæque ſumus.
Non quercus te ſola decet, nec laurea Phœbi:
Fiat & ex ederâ civica noſtra tibi.

Laudat Domitianum, quod faveat poëtis; nec ſummis & epicis tantum, ſed epigrammatariis etiam.

1. *Querulos libellos.*] Libellos ſupplices.

2. *Nos quoque, qui.*] Alii, *quod.* Ut ſcil. populo licet preces fundere, & libellos ſupplices tibi offerre; ita nobis poëtis, ô Cæſar, licet carmina porrigere & dedicare. *Carmina parva.*] Epigrammata. Vel quæ materiam non illuſtrem complectuntur.

3. *Deum.*] Te Domit. epigramm. 8. lib. 5. verſ. 1. *Rebus pariter.*] Adminiſtrationi Reip. & orbis terrarum. *Muſiſque, &c.*] Studiis, literis, carminibus.

5. *Tuos, &c.*] Sic Quintil. lib. 10. cap. 1. *Amas poëticam Cæſar, &c.*

7. *Non quercus, &c.*] Non quercus ſola te, ô Imperator decet, non laurus, ob ſervatos cives devictoſque hoſtes; ſed & hederæ doctarum præmia frontium tibi poëtæ poëtiſque faventi debentur; ſic affatur Auguſtum Virgil. eclog. 8.

—— *hanc ſine tempora circum*
Inter victrices ederam tibi ſerpere lauros.

Ponebatur enim querna corona, civica dicta, in veſtibulo palatii: laurus ante limina. Quod primum in honorem Auguſti factum: deinde & cæteris Imperatoribus datum. *Herald.*

8. *Fiat & ex ederâ.*] Et coronam poëticam mereris, vel quia ipſe poëta; vel quia faves poëtis. Virgil. Eclog. 7. *Paſtores hedera creſcentem ornate poëtam.* Servius, poëtas hedera coronari dicit, quod ſacri Baccho, cui edera ſacra; unde & ipſi velut Bacchæ inſanire dicuntur: vel quia ſemper virent ederæ; quemadmodum carmina æternitatem & merentur, & aliis pariunt. *Civica noſtra.*] Quæ nobis civibus tuis datur, illa etiam te decet. Aut fiat corona tibi Imperator ex edera, quia poëtas minorum gentium; ſeu minores etiam amas, ſervas & ornas. *Rad.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

M. VALERII MARTIALIS EPIGRAMMATVM LIBER IX.

Ad Avitum. I.

NOte, licet nolis, ſublimi pectore vates,
Cui referet ſerus præmia digna cinis.
Hoc tibi ſub noſtra breve carmen imagine vivat,
Quam non obſcuris jungis, Avite, viris.
Ille ego ſum nulli nugarum laude ſecundus:
Quem non miraris, ſed puto, lector, amas.
Majores majora ſonent: mihi parva locuto
Sufficit in veſtras ſæpe redire manus.

1. *Note, &c.*] Utcunque ſciam quantum carmine valeas, quantoque ſublimiorem ipſe potuiſſes imagini noſtræ adjeciſſe inſcriptionem; ſubſcribe tamen, ſi placet, hoc tetraſtichon imagini meæ, quam in bibliothecam tuam admittere dignaris. Alii, *Non te celabis.* *Nolis.*] Pro *nobis*, cum Grutero legendum *non vis*, id eſt, quamvis ipſe tuam famam premas.

3. *Breve carmen, &c.*] Tetraſtichon quod ſeq. *Ille ego ſum, &c.*

4. *Non viris.*] Clariſſ. autorum imaginibus in bibliotheca tua.

6. *Quem non miraris, &c.*] Vide epigramma 49. lib. 4. *Illa tamen laud. &c.*

Martialis Turanio ſuo S.

AVe, mi Turani, frater cariſſime. Epigramma, quod extra ordinem paginarum eſt, ad Stertinium clariſſimum virum ſcripſimus, qui imaginem meam ponere in bibliotheca ſua voluit. De quo ſcribendum tibi putavi, ne ignorares Avitus iſte quis vocaretur. Vale, & para hoſpitium.

De

Auctoritate MSS. freti neque conſilio minus P. Scriverii, epiſtolio poſt epigramma ad Avitum dedimus ſecundum locum: qui tamen nullum habet in Bodlejano aliiſque quibuſdam MSS.

Extra ordinem, &c.] Separatum à reliquis epigramm. unde in quibuſdam MSS. deſideratur.

Imaginem, &c.] Pro more exornandi, tum publicas, tum privatas bibliothecas ſcriptis & imaginibus veterum & optimorum autorum.

Ne ignorares.] Poëta, volente (ut puto) ipſo per modeſtiam Stertinio, cum Aviti nomine inſigniret Stertinium, noluit tamen hoc latere Turanium.

De

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De templo Flaviæ gentis. II.

DUm Janus hiemes, Domitianus autumnos,
Auguſtus annis commodabit æſtates:
Dum grande famuli nomen aſſeret Rheni
Germanicarum magna lux calendarum:
Tarpeja ſummi ſaxa dum patris ſtabunt:
Dum voce ſupplex, dumque thure placabit
Matrona divæ dulce Juliæ numen:
Manebit altum Flaviæ decus gentis,
Cum ſole, & aſtris, cumque luce Romana.
Invicta quidquid condidit manus, cœlum eſt.

De hoc templo Sueton. in Domit. cap. 1. 5. & 17.

1. *Dum Ianus hiemes.*] Quandiu erunt hyemes, quarum medio menſi Janus dedit nomen. *Domitianus autumnos.*] Quandiu erit autumnus, cujus menſem Octobrem Domitianus â ſe appellari voluit Domitianum.

2. *Auguſtus, &c.*] Quandiu erunt æſtates, in quibus menſis Sextilis ab Auguſto denominatus eſt.

3. *Dum grande, &c.*] Dum magna & prima dies Septembris redit, qui à Domitiano nomen habet Germanici, ob Germanos Rheni fluv. accolas ſubactos.

5. *Tarpeja, &c.*] Dum ſtabit capitolium Jovis à Tarpeja olim Sabinis proditum.

6. *Dum voce ſupplex, &c.*] Dum matronæ Rom. thure & precibus colent Juliam Titi filiam, quam perdite amatam & ex conceptu abacto mortuam Domitianus conſecravit relatam in deam.

8. *Altum, &c.*] Templum Flaviæ gentis à Domitiano conditum. Suet. Domit. cap. 1. 5. & 17. noſter infra 4. & 35. Concludit per inductionem: Quamdiu Sextilis vocabitur Auguſtus, Germanicus September, Domitianus October: & quamdiu Dea coletur Julia; tam diu durabit templum illuſtre & magnif. regale gentis Flaviæ. Et velut ipſe Sol & ſidera & imperium Romanum ſemper durabunt: ita cum Sole, &c. etiam hoc templum Cæſaris Flaviæ gentis. *Rad.*

9. *Cum ſole, &c.*] Quandiu fulgebunt Sol, aſtra; & gloria imperii Rom. locutio Ovidiana: *Cum ſole & luna ſemper Aratus erit.* eleg. 15. lib. 1. Amorum.

10. *Cœlum eſt.*] Æternum, ut cœlum. ex ſcholæ Peripateticæ ſententia.

In Lupum. III.

PAuper amicitiæ cum ſis, Lupe, non es amicæ;
Et queritur de te mentula ſola nihil.
Illa ſiligineis pingueſcit adultera cunnis;

Con-

1. *Pauper, &c.*] Vide Juven. ſat. 7. verſ. 73. ab eadem mente & ingenio.

3. *Illa ſiligineis.*] Lupus amicas paſcebat pane ſiligineo. vide epig. 69. l. 14.

5. *Incen-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Convivam paſcit nigra farina tuum.
Incenſura nives dominæ Setina liquantur;
Nos bibimus Corſi pulla venena cadi.
Empta tibi nox eſt fundis non tota paternis;
Haud ſua deſertus rura ſodalis arat.
Splendet Erythræis pellucida mœcha lapillis:
Ducitur addictus te, futuente, cliens.
Octo Syris ſuffulta datur lectica puellæ:
Nudum ſandapilæ pondus amicus erit.
I nunc, & miſeros Cybele præcide cinædos:
Hæc erat, hæc cultris mentula digna tuis.

5. *Incenſura, &c.*] Amicæ tuæ colantur vina optima è Setia, quæ calore ſuo nives, quibus diluuntur, incendant. epigr. 69. lib. 4. verſ. 1.

6. *Corſi pulla.*] Vilioris notæ vini è Corſica, cujus mella, thyma & cœlum gravia. legitur & *torti*; quod exponunt, *Supremum torculari expreßi.* *Venena cadi.*] Vina non meliora Vaticanis, quæ dixerat *toxica.* epigr. 12. lib. 1. & epigr. 92. lib. 6.

7. *Nox non tota.*] Pars noctis.

8. *Haud ſua.*] Conducta.

9. *Erythræis, &c.*] Epigr. 38. lib. 5. verſ. 4.

10. *Addictus, &c.*] In carcerem vel ædes creditoris, cui à Prætore addicitur ære obrutus.

11. *Syris.*] Servis è Syria octophorum geſtantibus.

12. *Sandapilæ, &c.*] Epigramm. 81. lib. 2.

13. *Nunc, &c.*] Caſtra miſeros cinædos, ut tibi ſint ſacerdotes. *Ironicè.* imo Lupum potius lautum cinædum, qui amicos inguini poſthabet.

Ad Domitianum. IV.

QUantum jam ſuperis, Cæſar, cœloque dediſti,
Si repetas, & ſi creditor eſſe velis;
Grandis in æthereo licet auctio fiat Olympo,
Coganturque Dei vendere quidquid habent:
Conturbabit Atlas, & non erit uncia tota,

Deci-

Mirificè tollit opera Domitiani, dicitque nec Jovem, nec ſuperos omnes ſolvendo futuros, ſi nomina ab illis Cæſar exigat. An ulla adulatio huic par uſpiam legitur?

2. *Si repetas, &c.*] Si tibi rependi velles, nec donares.

3. *Grandis, &c.*] Etiamſi haſta poſita (*ſale by out-cry*), opes ſuas dii deæque vendere velint. *Auctio.*] Cum quis ſeu obæratus, ſeu non, ſed ſponte, præconi ſeu haſtæ bona ſubjicit, aut à creditore ſubjiciuntur ea lege, ut ei, qui adjecto pretio licitatione vincit, res empta addicatur. De formulis auctionum lege Briſſon. lib. 6. *Rad.*

5. *Conturbabit.*] *Will prove banquerupt.* cedet foro. *Atlas.*] Qui cœlum hume-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Decîdat tecum qua pater ipſe Deûm.
Pro Capitolinis quid enim tibi ſolvere templis,
Quid pro Tarpeiæ frondis honore poteſt?
Quid pro culminibus geminis matrona Tonantis?
Pallada prætereo: res agit illa tuas.
Quid loquar Alciden, Phœbumque, pioſque Laconas?
Addita quid Latio Flavia templa polo?
Expectes, & ſuſtineas, Auguſte, neceſſe eſt:
Nam tibi quod ſolvat non habet arca Jovis.

humeris ſuſtinere fingitur. *vel*, cœlicolæ quotquot ſuſtinet Atlas. *Et non erit, &c.*] Nec ipſe Jupiter ſi velit tecum decidere, (*compound and take order with thee.*) poterit ſolvere unciam de aſſe. (*ſive groates in the pound.*) O miſerum decoctorem Jovem!

7. *Capitolinis, &c.*] Capitolium incendio abſumptum reſtituiſti, & novam ædem in Capitolio excitaviſti Jovi cuſtodi. Domit Suet. cap. 5. *Plurima & ampliſſima opera incendio abſumpta reſtituit, in queis erat & Capitolium, quod rurſus arſerat: ſed omnia ſub titulo tantum ſuo, ac ſine ulla priſtini auctoris memoria.* Unde Eutropius lib. 7. Capitolium factum à Domitiano dicit, non refectum.

8. *Tarpejæ, &c.*] Coronæ quernæ, ut & laureæ Capitolinæ. vide epigr. 1. verſ. 6. & epigr. 54. verſ. 1. lib. 4.

9. *Quid pro culminibus, &c.*] Quid pro geminis delubris tibi ſolvere poteſt Juno?

10. *Pallada prætereo.*] Cui Chalcidœcæ templum erexiſti. Caſſiod. l. 6. cap. 11. cui ſtatuam in cubiculo conſecraſti & quinquatria. Quin & Palladis filius dici volebat: cujus ſacra ideo ab eo religioſiſſimè culta. *Res agit illa tuas.*] Illa à te ſtat; res tuas, rationes & conſilia diſponit; tibi familiare numen eſt, imo mater. ubi enim Domitianus audiviſſet ex lib. Sibyllinis, fore, ut virgo pareret æternum Imperatorem, nihil amplius voluit quam ſe eſſe filium perpetuæ virginis Dianæ.

11. *Alciden, &c.*] Herculi templum in via Appia poſitum & ſtatuam. ut & Apollini, & ex pietate Pollucis erga fratrem alternatim immortalibus Caſtori & Polluci filiis Ledæ Lacenæ.

12. *Addita quid, &c.*] Templum Flaviæ gentis, quod cœlum vertice tangit. Excelſiſſima enim hæc templa. Alibi: *Dum videt Auguſti Flavia templa poli.* Et de his intelligendus hic locus epigrammate 51. lib. 10.

Nec Capitolini ſummum penetrale Tonantis,
Quæque nitent cælo proxima templa ſuo.

Solebant templa iſta exſtruere elata & excelſa: quod & Chriſtiani fecerunt, præeunte Conſtantino. *Herald.* Tum ut Torrentius vult, *Latium polum* appellat eam veluti poli partem, cui Latinorum Romanorumque Dii tranſcripti fuerant, eoſque inter Veſpaſianus. *Latio Flavia templa polo.*] De quo ſupra epigr. 2. & infra epigr. 35. & lib. 10. epigr. 51.

In Æſchylum. V.

AUreolis futui cum poſſit Galla duobus,

Et

1. *Aureolis, &c.*] Nummis aureis. *Æreolis* legendum putat Janus Rutgerſius quum vulgari ſcorto nimium ſit ille.

2. *Plus*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Et plus quam futui, ſi totidem addideris:
Aureolos à te cur accipit, Æſchyle, denos?
Non fellat tanti Galla. quid ergo? tacet.

2. *Plus quam futui, &c.*] Epigr. 52. lib. 2. & epigr. 35. infra.

4. *Tacet.*] Ore morigeratur. epig. 95. lib. 3. verſ. 2.

In Paullam. VI.

NUbere vis Priſco, non miror, Paulla: ſapîſti.
Ducere te non vult Priſcus: & ille ſapit.

1. *Nubere.*] Diviti & nobili Paulla infamis mulier cupiebat nubere. Priſcus impuram rejecit. Tu, inquit, Paulla, haud ſtulte agis, dum affectas nuptias divitis; ſed æquè ſapienter ille, qui te contemnit. *Raderus. Priſco.*] Diviti.

2. *Te.*] Infamem.

Ad Domitianum. VII.

TIbi ſumme Rheni domitor, & parens orbis,
Pudice princeps, gratias agunt urbes;
Populos habebunt: parere jam ſcelus non eſt.
Non puer avari ſectus arte mangonis
Virilitatis damna mœret ereptæ:
Nec quam ſuperbus computet ſtipem leno,
Dat proſtituto miſera mater infanti.
Qui nec cubili fuerat ante te quondam
Pudor, eſſe per te cœpit & lupanari.

1. *Rheni domitor, &c.*] Germanice. lib. 5. epigr. 2. verſ. 7.

2. *Pudice princeps, &c.*] Epigr. 4. lib. 6. verſ. 5.

3. *Populos habebunt.*] Poſtquam caſtrari mares edicto prohibuiſti. vide epigr. 2. lib. 6. verſ. 3. & infra epigr. 9. Gruterus legendum cenſet, *populus habebunt*, ſcil. gratias. *Parere, &c.*] Vide epigr. 67. lib. 6.

6. *Nec quam, &c.*] Nec à paupercula matre leno conducit vel emit puerum proſtituendum. infra epigrammate 9.

8. *Qui nec cubili, &c.*] Vide epigramma 2. lib. 6.

In Afrum. VIII.

DIcere de Libycis reduci tibi gentibus, Afer,

Con-

Afer ſuperbus, ex Africa redux, non admittebat poëtam ad gratulandum adventum. Indignabundus poëta, vel potius jocabundus; ſi non vis, inquit, ſalvere, vale. Et τὸ *vale*, ſimul amicitiæ ſolutum fœdus notat. quo pacto eos valere jubemus, quos à nobis abigimus, aut potius à quibus nos diſcedimus. *Rad.*

1. *Dicere, &c.*] Volui te ex Africa reverſum ſalutare: ſed non admittebar.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Continuis volui quinque diebus Ave.
Non vacat, aut dormit, dictum bis, terque reverſo:
Jam ſatis eſt. non vis, Afer, avere: Vale.

4. *Non vis, &c.*] Si non vis ſalvere & vivere, abi in malam rem & morere. vide epigramma 17. libro 5.

Ad Domitianum. IX.

TAmquam parva foret ſexus injuria noſtri
Fœdandos populo proſtituiſſe mares:
Jam cunæ lenonis erant, ut ab ubere raptus
Sordida vagitu poſceret æra puer.
Immatura dabant infandas corpora pœnas.
Non tulit Auſonius talia monſtra pater:
Idem qui teneris nuper ſuccurrit ephebis,
Ne faceret ſteriles ſæva libido viros.
Dilexere prius pueri, juveneſque ſeneſque:
At nunc infantes te quoque, Cæſar, amant.

3. *Iam cunæ, &c.*] Supra epigr. 7. verſ. 6. Et Gruterus ex Palat. legit. *curæ.*
5. *Immatura corpora.*] Infantium.
6. *Non tulit, &c.*] Edicto prohibuit Domitianus pueros intra ſeptimum annum proſtitui, & Scatiniam revocavit. Suet. Domit. cap 8.
7. *Succurrit ephebis.*] Ne caſtrarentur. ſupra epigr. 7. verſ 3. & lib. 6. epigr. 2. verſ. 3.

Ad Bithynicum. X.

NIl tibi legavit Fabius, Bithynice, cui tu
Annua, ſi memini, millia ſena dabas.
Plus nulli dedit ille: queri, Bithynice, noli:
Annua legavit millia ſena tibi.

In

Bithynicus quotannis Fabio ſex millia HS. donavit, ut tandem hæres ſcriberetur à Fabio. Sed Fabius artem captandi notans, illa ſena millia conſumpſit, & Bithynico moriens nil legavit. Querentem Bithynicum ſolatur poëta irridendo captatorem. Noli inquit, queri tibi nil legatum: quotannis enim tibi legavit ſex millia, quæ ſolebas antea dare Fabio, & poſthac non dabis. *Rad.*

1. *Tibi legavit Fabius, &c.*] Quem hæredipetam notarat.
4. *Annua, &c.*] Tibi jam manent 6000. HS. quæ Fabio vivo conferre annua ſolebas, ut hæres ſcribereris.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Cantharum. XI.

COEnes, Canthare, cum foris libenter:
Clamas, & maledicis, & minaris.
Deponas animos truces, monemus:
Liber non potes, & guloſus eſſe.

Paraſitus inſtruatur neceſſe eſt octava arte ingenua, hoc eſt, Adulatoria. guloſus cœnipeta loquatur placentia, ut qui libertatem dapibus vendiderit. epigramm. 53. lib. 2. Liberi enim liberè de aliorum vitiis loquuntur, nemini blandiuntur: hinc à nemine invitantur: guloſi niſi adulentur & riſerint cum ridentibus, non vocantur. *Raderus.*

De Earino * Domitiani. XII.

NOmen cum violis, roſiſque natum,
Quo pars optima nuncupatur anni;
Hyblam quod ſapit, Atticoſque flores,
Quod nidos olet alitis ſuperbæ:
Nomen nectare dulcius beato,
Quo mallet Cybeles puer vocari,
Et qui pocula temperat Tonanti:
Quod ſi Parrhaſia ſones in aula;
Reſpondent Veneres, Cupidineſque:
Nomen nobile, molle, delicatum
Verſu dicere non rudi volebam:
Sed tu ſyllaba contumax repugnas.

Di-

* Puero Domitiani.

Ludit in nomine Earini, Domitiani Eunuchi: & nomen quidem dulce eſſe, quod à vere ſit deductum. Græcis enim *ἔαρ ver* ſonat; ſed contumacibus ſyllabis conſtare, ſyllabaſque repugnare.

1. *Nomen, &c.*] Εἀρινὸς vernus, viridis, ab ἔαρ ver. quod floribus abundat.

2. *Pars optima anni.*] Ver. *Omnia tunc florent.*

3. *Hyblam quod ſapit.*] Mel ex Hybla Siciliæ monte. *Atticoſque flores.*] Apibus depaſtos in Hymetto monte Atticæ.

4. *Nidos, &c.*] Phœnicis. Epigr. 55. lib 6. verſ. 2.

6. *Cybeles puer.*] Atys. epigrammate 86. lib. 2.

7. *Qui pocula, &c.*] Ganymedes, Jovis pocillator.

8. *Parrhaſia, &c.*] Palatina. epigram. 55. lib. 7. vſ. 2. *Sones.* Loquaris.

9 *Reſpondent, &c.*] Omnis gratia, venuſtas, elegantia & ſuavitas reſpondent, & inſunt ori tuo.

11. *Non rudi volebam.*] Verſu eleganti, tereti & rotundo.

12. *Tu ſyllaba, &c.*] Prima brevis cum reliquis paribus officit, quo minus

 verſu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Dicunt Eiarinon tamen poëtæ,
Sed Græci, quibus eſt nihil negatum,
Et queis ἄρες ἄρες licet ſonare;
Nobis non licet eſſe tam diſertis,
Qui Muſas colimus ſeveriores.

verſu eleganti dicatur. Hinc *Equotutium* Horatius, *Sigillaria*. Lucilius circumlocuti ſunt ſeu potius conjicienda dedêre, *Quæ verſu hexametro non plane dicere poßis*.

13. *Dicunt, &c.*] Ἐπ' ἄνθεσιν εἰαρινοῖσιν. Homer. Il. β.

14. *Sed Græci, &c.*] Homer. Il. ε. ἄρες ἄρες βροτολοιγὲ, μιαιφόνε, τειχεσιπλῆτα. ubi prima in Ἄρες communiter uſurpatur, ſed variato accentu. Hinc & Lucilius luſit, APEC APEC *Græci ut faciunt*.

16. *Nobis non, &c.*] Nobis Latinis poëtis non permittitur eadem licentia.

De eodem. XIII.

SI daret autumnus mihi nomen, ὀπώρινος eſſem:
Horrida ſi brumæ ſidera, χειμέρινος.
Dictus ab æſtivo θέρινος tibi menſe vocarer,
Tempora cui nomen verna dedere, quis eſt?

1. Ὀπώρινος.] Id eſt, Autumnalis.

2. Χειμέρινος.] Id eſt, Hibernus.

3. Θέρινος.] Id eſt, Æſtivus. *Tibi menſe vocarer.*] Ita Edit. princeps Calderini. Vulg. *mihi*. malè.

4. *Verna.*] Ἐαρινὸς. id eſt, vernus.

De eodem. XIV.

NOmen habes, teneri quod tempora nuncupat anni,
Cum breve Cecropiæ ver populantur apes.
Nomen, Acidalia meruit quod arundine pingi,
Quod Cytherea ſua ſcribere gaudet acu.
Nomen, Erythræis quod littera facta lapillis,
Gemma quod Heliadum pollice trita notet.

1. *Teneri anni.*] Veris.

2. *Breve, &c.*] Flores vernos, veris honores in Hymetto.

3. *Acidalia arundine pingi.*] Cnidio calamo? an columbæ penna, quæ Veneris avis? an penna ſeu ſagitta Cupidinis, Veneris filii? vide epigr. 13. lib. 6. verſ. 5.

4. *Cytherea, &c.*] Qua Venus præſes veris pingit varios flores.

5. *Nomen Erythræis.*] Nomen dignum, quod notet littera facta ſeu ſcripta, Erythræis lapillis; id eſt, nomen gemmeum gemmis ſcribendum. epigrammate 38. lib. 5. verſ. 4.

6. *Gemma, &c.*] Succinum, electrum. vide epigr. 25. lib. 4. verſ. 2. & epigr. 38. lib. 5. verſ. 11.

Quod *7. Penna,*

Quod penna ſcribente grues ad ſidera tollant;
Quod decet in ſola Cæſaris eſſe domo.

7. *Penna, &c.*] Volando exprimentes literam Y, cui reſpondet Latina V. quæ *veris* prima eſt. Alii legunt, *ſtridente penna.* quaſi dicat, adventu ſuo veris adventum nuncient. Alii ad literam Δ, quam ex volatu illarum avium obſervatam inveniſſe dicitur Palamedes, referunt.

8. *Domo.*] In qua vernare omnia & florere decet.

In amicum cœnipetam. XV.

HUnc, quem cœna tibi, quem menſa paravit amicum,
Eſſe putas fidæ pectus amicitiæ?
Aprum amat, & mullos, & ſumen, & oſtrea, non te.
Tam bene ſi cœnem, noſter amicus erit.

Cœnipetam ait eſſe πάμφιλον, id eſt, omnium aſſentatorem, & nulli verè & ſanctè amicum *Errat*, inquit Seneca, *qui amicum in atrio quærit, in convivio probat.*

1. *Quem cœna.*] Horum amicorum duo ſunt genera; quorum alios τὸ χῆμα honeſtiores amicitia dignos judicamus; cum tamen nidore culinæ potius, quam amicitiæ honeſtate aut voluptate ducantur, περὶ τάγηνον, καὶ μετ' ἄριστον φίλοι, ut dicebat Eupolis: Alios minus periculoſos & apertos, Paraſitos nuncupamus. *Herald.*

2. *Eſſe putas fidæ.*] Magna verò amicitia & prodigioſa, ſi amici ejuſmodi φίλου σκιὰν tantummodo habent.

De Chloe. XVI.

INſcripſit tumulo ſeptem celebrata virorum
Se feciſſe Chloe: quid pote ſimplicius?

1. *Celebrata.*] Intelligit famoſum & nobile ſcortum. Alii *ſcelerata.* malè.

2. *Se feciſſe Chloe.*] Inſcripſit tumulo, CHLOE FECIT ſcilicet tumulum vel monumentum ſeptem maritis. *Quid pote ſimplicius.*] Fatetur ſe feciſſe. intimat Poëta, inſidias ſtruxiſſe, aut vim vitæ maritorum ſuorum intuliſſe. Trifariam itaque accipi poteſt ambiguitas hujus verbi: *Se feciſſe*, hoc eſt, ſe tumulum poſuiſſe: vel *ſe feciſſe*, ſe necaſſe ſeptem viros. vel denique referri poteſt ad res Venereas, & pulchrè conveniet Chloë meretrici. *Rigalt.*

De coma Earini. XVII.

COnſilium formæ ſpeculum dulceſque capillos

Per-

Comam ſuam detonſam, Earinus Domitiani eunuchus, paulo antè quam lex vetaret, ſectus, miſit cum ſpeculo Pergamum Æſculapio, deo patrio, nam & Earinus erat Pergamenus. Hanc comam venuſto carmine Papinius, & hic Martialis immortalem reddunt. *Rad.*

1. *Conſilium formæ ſpeculum.*] Quod conſulere ſolebat de forma ſua. Eodem ritu, quo virgines pupas Veneri; mili-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Pergameo poſuit dona ſacrata deo,
Ille puer tota domino gratiſſimus aula,
Nomine qui ſignat tempora verna ſuo.
Felix, quæ tali cenſetur munere tellus!
Nec Ganymedeas mallet habere comas.

tes emeriti, arma Herculi donabant. Tertullian. lib. de velandis virginib. cap. 12. *Iam & conſilium formæ à ſpeculo petunt, & faciem moroſiorem, à lavacro macerant, forſitan & aliquo eam medicamine interpolant.* Herald. *Dulceſque capillos.*] Vide Papinii Sylv. l. 3. de coma Earini, & præfationem ejuſdem libri ad Pollionem.

2. *Pergameo, &c.*] Æſculapio, cui nobile fanum Pergami, patrio ſuo Deo. vide epigramm. 32. lib. 1. verſ. 1. Pergamus, eſt Ptolomæo Troadis urbs in Aſia minore, Galeni patria, & chartarum, quæ pergamenæ dicuntur, inventrix. In hac nobile fanum Æſculapii viſebatur, qui inde Pergameus eſt dictus. *Raderus.*

3. *Ille puer, &c.*] Earinus, de quo præcedentibus epigr. Variè legitur hic verſus: Sunt qui legant, *tantæ domino gratiſſimus aulæ.* Alii aliter.

4. *Signat tempora.*] Earinus enim *vernum* ſignificat.

5. *Felix, quæ tali, &c.*] Pergama tellus beata tanto munere.

De eadem ad Æſculapium. XVIII.

Latonæ venerande nepos, qui mitibus herbis
Parcarum exoras penſa, breveſque colos:
Hos tibi laudatos domino ſua vota capillos
Ille tuus Latiâ miſit ab urbe puer.
Addidit & nitidum ſacratis crinibus orbem,
Quo felix facies judice tota fuit.

Tu

Rogat Pergameum Deum, uti Earinum tonſum tam formoſum ſervet, quam fuerat intonſus.

1. *Latonæ venerande nepos.*] Æſculapi fili Apollinis, cui mater Latona, medicinæ inventor. *Qui mitibus herbis.*] Propter Hippolytum vitæ ab Æſculapio reſtitutum.

2. *Parcarum penſa.*] Parcæ præſides humanæ vitæ, cujuſque ævum & fata moderantur ſtamine, quod de colo detrahunt. ad quam fabulam reſpicit poëta, & affirmat Æſculapii arte penſa brevia tendi.

3. *Domino, &c.*] Janus Gulielmus ex Jacobi Hutteri lib. MS reſtituit *domino rata vota.* tonſura enim voti non raro ſymbolum. epigr. 32. lib. 1. verſ. 1. & Junius de coma, & quæ ad Juvenal. ſatyr. 12. verſ. 81.

4. *Tuus.*] Pergami natus. epigrammate præcedenti verſ. 2. *Latiâ urbe.*] Roma.

5. *Nitidum orbem.*] Speculum. *epigramm. ſuperiore.*

6. *Iudice tota.*] Gruterus ex Palat. legendum contendit *tuta.* adeo ſc. confiſam ſpeculo faciem, ut ſi ab eo ſolum laudaretur; nullius toto orbe reformidaret judicium cenſuramve: Cui & Petronius ſuffragatur, dicens: *Quod ad me attinet, non timeo ne quis inveniatur cui minus placeam, nec ſpeculum mihi, nec fama mentitur.*

7. *Tu.*]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Tu juvenile decus ſerva, ne pulchrior ille
In longa fuerit quàm breviore coma.

7. *Tu.*] Æſculapi, da, ut tam ſit elegans tonſus, quam pulcher erat intonſus.

Ad Cæſarem Domitianum. XIX.

ESt mihi, ſitque precor longum te præſide, Cæſar,
Rus minimum: parvi ſunt & in urbe Lares.
Sed de valle brevi, quas det ſitientibus hortis,
Curva laboratas antlia tollit aquas.
Sicca domus queritur nullo ſe rore foveri,
Cum mihi vicino Martia fonte ſonet.
Quam dederis noſtris, Auguſte, Penatibus undam,
Caſtalis hæc nobis, aut Jovis imber erit.

Ait ſe ruſculum habere ſuburbanum, & urbanam domum; utrumque ſitire, & rus & domum: ſed agellum ait ſe irrigare, hauſta de vicina valle aqua; domum non poſſe: petit venulam aquæ Martiæ non procul inde ſalientis.

1. *Longum, &c.*] Te diu præſide.

2. *Rus minimum, &c.*] De quo epigrammate 61. lib. 8. & infra epigrammate 99.

3. *Brevi, &c.*] Sed de valle ſubjecta, aqua horto irrigando hauritur.

4. *Laboratas.*] Labore multo petitas. *Antlia tollit aquas.*] Hauſtrum, machina ad hauriendum. ab ἀντλέω.

6. *Martia fonte ſonet.*] Epigr. 42. lib. 6.

7. *Quam dederis noſtris, &c.*] E qua Martia ſi mihi permiſeris, ô Domitiane, diducere venulam aquæ in ædium mearum uſum.

8 *Caſtalis hæc nobis, &c.*] Æque grata erit atque aqua è fonte Muſarum, aut ab ipſo Jove.

In Sabellum. XX.

LAudas balnea verſibus trecentis
Cœnantis bene Pontici, Sabelle,
Vis cœnare, Sabelle, non lavari.

Poëta cœnipeta, cui venter artis magiſter.

Ad Domitianum. XXI.

HÆc quæ tota patet, tegiturque & marmore, & auro,
Infantis domini conſcia terra fuit.
Felix

1. *Hæc quæ tota.*] Area hæc in qua ſteterat domus Domitiani natalis, jam vero Flaviæ gentis templum marmore & auro magnifice extructum eſt. *Patet, &c.*] Extenditur. vel ubi templum publicum & omnibus patens.

2. *Conſcia terra.*] Quæ Domitianum natum excepit, naſcentem vidit.

Felix quæ tantis ſonuit vagitibus, & quæ
Vidit reptantes, ſuſtinuitque manus!
Hîc ſteterat veneranda domus, quæ præſtitit orbi,
Quod Rhodos, aſtrifero quod pia Creta polo.
Curetes texêre Jovem crepitantibus armis,
Semiviri poterant qualia ferre Phryges.
At te protexit Superûm pater, & tibi, Cæſar,
Pro jaculo & parmâ, fulmen & Ægis erat.

3. *Quæ tantis, &c.*] Quæ ſuſcepit Domitianum, ut Rhodos Neptunum; ut Creta Jovem. *Vel*, quæ non minus præſtitit orbi, ſuſcepto Domitiano; quam Rhodos & Creta cœlo, Jove ſuſcepto. Rhodii enim Telchines iidem qui Curetes. epigr. 1. lib. 4. verſ. 2. Gruterus ſcripturam Palatini probat, legentis: *O felix! quantis ſonuit vagitibus, & quas:* Nec dubitat de veritate hujus ſcripturæ, quum ei patrocinentur, & quaſi columnam ſupponant omnibus literis membranæ aliæ, & editio omnium antiquiſſima.

7. *Curetes, &c.*] Qui Jovem Saturno ſubductum cymbala pulſantes vel ἐνόπλιον ſaltantes educandum in Cretam deportarunt.

8. *Semiviri Phryges.*] Evirati Corybantes, ſacerdotes Cybeles.

9. *At te protexit, &c.*] Videntur hæc confuſe intelligi de Jove cuſtode, cui templum condidit Domitianus eo loco quo delituiſſet bello Vitelliano.

10. *Iaculo, &c.*] Enſe & ſcuto, quæ Corybantum arma ſunt. *Ægis erat.*] Epigr. 1. lib. 7. verſ. 1. & 4.

Ad Auctum. XXII.

ARtemidorus habet puerum: ſed vendidit agrum:
Agrum pro puero Calliodorus habet.
Dic, uter ex iſtis melius, rem geſſerit, Aucte?
Artemidorus amat, Calliodorus arat.

Ludit in Paronomaſia verſus ultimi; & antitheta nominum ſignificatione. cum Artemidorus, cui à Minerva dea caſta nomen, amet: Calliodorus, cui à formæ dono nomen, aret.

Ad Paſtorem. XXIII.

CRedis ob hoc me, Paſtor, opes fortaſſe rogare,
Propter quod vulgus, craſſaque turba rogat:

Ut

Liberalis animi argumenta prodit. An hic Julius Paſtor, de quo Plinius Junior lib. 1. epiſt. 18. An ejus frater, quem impius Caligula interfecit, ut eſt apud Senecam lib. 2. de Ira. cap. 33.

2. *Propter quod.*] Qui divitias in luxum & voluptates effundit, aut in faſtum abſumit. Gruterus ex manuſcriptis libris legit: *ob hæc*, & *Propter quæ.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ut Setina meos conſumat gleba ligones,
Et ſonet innumerâ compede Tuſcus ager:
Ut Mauri Libycis centum ſtent dentibus orbes;
Et crepet in noſtris aurea lamna toris:
Nec labris niſi magna meis cryſtalla terantur,
Et faciant nigras noſtra Falerna nives:
Ut Canuſinatus noſtro Syrus aſſere ſudet,
Et mea ſit culto ſella cliente frequens:
Æſtuet ut noſtro madidus conviva miniſtro,
Quem permutatum nec Ganymede velim:
Ut lutulenta linat Tyrias mihi mula lacernas,
Et Maſſyleum virga gubernet equum.
Est nihil ex iſtis: ſuperos, ac ſidera teſtor.
Ergo quid? ut donem, Paſtor, & ædificem.

3. *Vt Setina, &c.*] Ut colam vineas in Setia civitate Latii, ubi vites nobiles.

4. *Et ſonet, &c.*] Et innumeri ſervi in ergaſtula Thuſca mittantur, opus in compedibus facturi. epigr. 29. lib. 3. verſ. 1. Vinciebantur ſervi in agris. Tibullus, lib. 2. *Sæpe etiam valida ſolatur compede vinctum, Crura ſonant ferro: ſed canit inter opus.* Lucanus lib. 7. *Vincto foſſore coluntur Heſperiæ ſegetes.* Ablegebantur autem ad hæc opera ſæpius ſervi noxii; & hunc laborem contumacia, aut alio peccato merebantur. *Herald.*

5. *Vt Mauri, &c.*] Menſas ingenti pretio factas, & ex Atlante Mauritaniæ monte allatas, quas citreas vocabant, eburneis pedibus impoſitas. *Dentibus Libycis.*] Eburneis ex elephanti dentibus. *Orbes.*] Menſæ. epig. 43. l. 2. verſ. 9.

6. *Aurea lamna.*] Bracteis aureis argenteiſque triclinia fuiſſe cooperta, dictum ſuprâ. epigr. 33. lib. 8. verſ. 6.

7. *Cryſtalla terantur.*] Vaſa cryſtallina, quæ Romanis in luxu.

8. *Faciant, &c.*] Dum nives quibus diluitur vinum Falernum, nigreſcunt à vino. epigr. 65. lib. 5.

9. *Vt canuſinatus, &c.*] Ut ſervi mei è Syria (*Synecdochicè*) veſtiti nobili & rufa lana è Canuſio, geſtent lecticam meam. Vides ſtultiſſimorum hominum faſtum. Non ſolum conſpici ſe volunt, ſed & ſervos ſuos. Unde canuſinatus ille, & rutilus in lecticariis color. & in mulionibus. *Herald.* Pretioſiores & lectiores Aſiatici erant. Juvenal. ſat. 5.

Flos Aſiæ ante ipſum pretio majore paratur,
Quam fuit & Tulli cenſus pugnacis, & Anci.

Aſſere ſudet.] Amite lecticæ prominente.

10. *Frequens.*] Stipata. Nec ideo peto divitias, ut habeam multos anteambulones, comites, clientes togatos.

11. *Æſtuet ut noſtro.*] Amore. infra epigr. 26. *Madidus.*] Vino.

12. *Velim.*] Alii, *Velis.* Alii, *Velit.*

13. *Mihi mula lacernas.*] Purpurato, mulis vecto.

14. *Maſſyleum, &c.*] Maſſyli ſeu Numidæ virga regunt equos, non frænis, unde Virgilio & Auſonio *infræni* dicti. *ſonipes ignarus habenæ, Virga regit.* Claud. bell. Gildon.

16. *Vt donem, & ædificem.*] Honeſte & Magnifice.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Carum. XXIV.

O Cui virgineo flaveſcere contigit auro,
Dic ubi Palladium ſit tibi, Care, decus?
Adſpicis en domini fulgentes marmore vultus,
Venit ad has ultro noſtra corona comas.
Albanæ livere poteſt pia quercus olivæ,
Cinxerit invictum quod prior illa caput.

1. *O cui virgineo, &c.*] Quid factum eſt ô Care de corona illa aurea in ſimilitudinem foliorum olivæ Palladiæ expreſſa (epigr. 33. lib. 8. verſ. 1) tibi victori in quinquatriis Minervæ virginis à Domitiano donatæ? epigr. 54. lib. 4. verſ. 1.

2. *Palladium decus.*] Id eſt, Palladia corona, ſive in certamine Palladi ſacro reportata. Sic *Regium decus*, diadema & corona regia.

3. *Adſpicis, &c.*] *Reſpondet Carus.* Illa coronavi ſtatuam marmoream Domitiani, quam domi meæ, ut vides, colo.

4. *Comas.*] Cæſareas.

5. *Albanæ, &c.*] Querna ſane, *refert Martialis*, qua coronari ſolet Imperator habet quod oleaginæ huic invideat hunc honorem.

Ad eundem. XXV.

QUis Pallatinos imitatus imagine vultus
Phidiacum Latio marmore vicit ebur?
Hæc mundi facies; hæc ſunt Jovis ora ſereni:
Sic tonat ille Deus, cum ſine nube tonat.
Non ſolam tribuit Pallas tibi, Care, coronam:
Effigiem domini, quam colis, illa dedit.

Idem argumentum de ſtatua Domitiani, quam in ædibus ſuis factam colebat Carus: hujus elegantiam artemque prædicat.

1. *Quis Pallatinos, &c.*] Quis tibi (ô Care) tam affabre effinxit ſtatuam hanc Imperatoris?

2. *Phidiacum, &c.*] Epigramm. 13. lib. 6. verſ. 1.

3. *Hæc mundi facies.*] Sole illuſtrata; ſic nitet & fulget hoc marmor. Talis fingitur Jovis facies, ſed placidi, ſed ſereni. Ita Theſeus de Plutone apud Senecam in Herc. Fur. verſ. 723. *Vultus eſt illi Iovis, ſed Fulminantis.*

4. *Sine nube.*] Sine ira, quæ frontis ſerenitatem turbat.

5. *Non ſolam, &c.*] Epigr præced. verſ. 1.

6. *Effigiem domini, &c.*] Certe tam artificioſe efficta ſtatua non eſt tibi, niſi à Pallade. epigr. 13. lib. 6. verſ. 1.

In Afrum. XXVI.

DAntem vina tuum quoties adſpeximus Hyllum,
Lu-

1. *Dantem, &c.*] Miniſtrantem conviviis pocula puerum tuum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Lumine nos, Afer, turbidiore notas.
Quod rogo, quod ſcelus eſt, mollem ſpectare miniſtrum?
Adſpicimus Solem, ſidera, templa, deos.
Avertam vultus, tamquam mihi pocula Gorgon
Porrigat, atque oculos oraque noſtra tegam?
Trux erat Alcides: ſed Hylam ſpectare licebat.
Ludere Mercurio cum Ganymede licet.
Si non vis teneros ſpectet conviva miniſtros:
Phineas invites, Afer, & Oedipodas.

2. *Lumine turbidiore notas.*] Vultu ſubirato & torvo. vide epigr. 98. lib. 10.
4. *Adſpicimus, &c.*] Cum liceat adſpicere res tuo miniſtro multo pulchriores, ſolem ſcilicet, ſidera, &c.
5. *Gorgon.*] Meduſa, quæ viſu homines in ſaxa convertebat.
7. *Hylam ſpectare licebat.*] Epigr. 49. lib. 5. verſ. 5.
8. *Ludere, &c.*] Epigr. 73. lib. 7.
10. *Phineas invites, &c.*] Invites cæcos, quales erant Phineas & Oedipus. fabulæ notæ. *Phineas* hic eſt Accuſativus pluralis à Phineus, eos.

De Nerva. XXVII.

AUdet facundo qui carmina mittere Nervæ,
Pallida donabit, glaucia, Coſme, tibi.
Pæſtano violas, & cana liguſtra colono,
Hyblæis apibus Corſica mella dabit.
Sed tamen & parvæ nonnulla eſt gratia Muſæ:
Appetitur poſito vilis oliva lupo.
Nec tibi ſit mirum, modici quod conſcia vatis
Judicium metuat noſtra Thalia tuum.
Ipſe tuas etiam veritus Nero dicitur aures,
Laſcivum juvenis cum tibi luſit opus.

In

1. *Audet, &c.*] Vide ejuſdem ingenii epigr. 41. lib. 7.
2. *Pallida, &c.*] Non minus inepte facit, quam qui Coſimo ſeplaſiario atque myropolæ optimo mittit vilem pallentis Meminthes ſeu papaveris corniculati ſuccum, qui glaucium vocatur. Sunt qui legant, *Pallia donabit glaucina.*] Hoc eſt, ineptè mittit veſtes coloris glauci, tibi, cui purpurearum veſtium copia.
3. *Pæſtano violas, &c.*] Pæſtum Lucaniæ opp. floribus abundat, etiam bis in anno. epigr. 38. lib. 5. verſ. 9.
4. *Hyblæis, &c.*] Ipſis apibus. *vel*, iis, qui habent apes Hyblæas, mittit amari ſaporis mella Corſica.
6. *Appetitur, &c.*] Neque enim appoſitis in lautiſſimo convivio delicatis piſcibus, faſtidimus viles olivas.
8. *Thalia tuum.*] Epigr. 8. lib. 4. verſ. 12. & epigr. 16. lib 7. verſ. 4.
9. *Ipſe tuas, &c.*] Epigr. 70. lib. 8. verſ. 1.

3. *Pro-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Chreſtum. XXVIII.

Cum depilatos, Chreſte, coleos portes,
Et vulturino mentulam parem collo,
Et proſtitutis levius caput culis,
Nec vivat ullus in tuo pilus crure,
Purgentque crebræ cana labra volſellæ;
Curios, Camillos, Quinctios, Numas, Ancos,
Et quidquid uſquam legimus piloſorum
Loqueris, ſonaſque grandibus minax verbis;
Et cum theatris, ſeculoque rixaris.
Occurrit aliquis inter iſta ſi draucus,
Jam pædagogo liberatus, & cujus
Refibulavit turgidum faber penem:
Nutu vocatum ducis, & pudet fari,
Catoniana, Chreſte, quod facis lingua.

3. *Proſtitutis, &c.*] Cinædorum,

5. *Purgentque, &c.*] Epigr. 29. lib. 2. verſ. 6. Alii, *Pingantque.*

6. *Curios, &c.*] Et habes uſque in ore veterum incultam gravitatem & continentiam. ſic epigr. 25. lib. 1.

9. *Et cum theatris, &c.*] Et exclamas. *O tempora! O mores!* indignatus theatra & ſecula hæc quaſi ludicra & laſciva nimis.

11. *Iam pædagogo, &c.*] Qui ex ephebis exceſſerit.

12. *Refibulavit turgidum.*] Fibulam ſolvit & ſuſtulit, epigr. 81. lib. 7. verſ. 1. *Faber penem.*] Erat enim fibula ex ære, dict. epigr. 81. lib. 7.

13. *Pudet fari.*] Jubet me pudor tacere, quid agat lingua tua, qua te profiteris tertium moribus Catonem.

14. *Facis lingua.*] Epigr. 72. lib. 2.

Epitaphium Latini. XXIX.

Dulce decus ſcenæ: ludorum fama, Latinus
Ille ego ſum; plauſus, deliciæque tuæ:
Qui ſpectatorem potui feciſſe Catonem,
Solvere qui Curios, Fabricioſque graves.

Sed

Latinum arte mimica nobilem emortualem laudat à morum innocentia, & vita procul à ſcenicis ludis diſtante. vide & lib. 1. epigr. 5.

1. *Dulce decus ſcenæ, &c.*] *Ego ſum dulce decus, &c.* ex perſona Latini ſepulti, quod fit in Epitaphiis. *Latinus.*] Celebris mimus, Domitiano charus.

3. *Spectatorem Catonem.*] Epigr. 3. lib. 1. intrantem ut exeat tantum.

4. *Solvere, &c.*] In riſum ſolvere graviſſimos illos & continentiſſimos viros Curium & Fabricium.

5. *Ni-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Sed nihil à noſtro ſumpſit mea vita theatro,
Et ſola tantum ſcenicus arte feror:
Nec poteram gratus domino ſine moribus eſſe:
Interius mentes inſpicit ille Deus.
Vos me laurigeri paraſitum dicite Phœbi,
Roma ſui famulum dum ſciat eſſe Jovis.

5. *Nihil à noſtro, &c.*] Non contraxit ſibi laſciviam & improbitatem in theatris exprimi ſolita. Sic alibi dixit: *Laſciva eſt nobis pagina, vita proba.* Et: *Laſcivus verſu, mente pudicus erat.*
6. *Sola tantum, &c.*] Non animo, non moribus.
7. *Domino, Deus, Iovis.*] Domitian.
9. *Paraſitum dicite Phœbi.*] Mimi & hiſtriones, qui poëtarum carmina recitabant, appellabantur paraſiti Apollinis.

Epitaphium Philænis. XXX.

SEcula Neſtoreæ permenſa, Philæni, ſenectæ,
Rapta es ad infernas tam cito Ditis aquas?
Euboïcæ nondum numerabas longa Sibyllæ
Tempora: major erat menſibus illa tribus.
Heu quæ lingua ſilet! non illam mille cataſtæ
Vincebant, nec quæ turba Serapin amat:
Nec matutini cirrata caterva magiſtri,

Nec

Epitaphium Philænis, ſagæ, lenæ & lupæ; cui terram tam levem precatur, ut illius corpus à canibus effoſſum devoretur.
1. *Secula, &c.*] Tria ſecul. 300. annos, ut quidam volunt. ut alii 90. cum γενεὰ pariendi ac generandi perfectius ſpacium annorum 30. periodum conficiat. Cæl. Rhod. lib. 19. cap. 22.
2. *Rapta, &c.*] Quaſi immatura. *Ironicè.* cum triſæclem fuiſſe dicat.
3. *Euboicæ, &c.*] Cumanæ. Eubæa enim inſula Ægæi maris, in qua Chalcis civitas. Chalcidici coloniam Cumas deduxere, unde & ipſæ Cumæ Euboïcæ dictæ. Virg. 6.
Et tandem Euboïcis Cumarum allabimur oris.
Longa Sibyllæ.] Ætatem M. annorum ex voto ſuo, ut tot annos viveret, quot manu complecteretur arenæ corpora, &c. Ovid. Metam. lib. 14.
4. *Major erat, &c.*] Fingit Hyperbolice poëta defuiſſe Philænidi 3. tantum menſes de ætate Sibyllæ. Scriver. conceptum hariolatur *meſſibus.*
5. *Quæ lingua ſilet!*] Quam vocalis & Stentorea! *Cataſtæ.*] Servi in cataſtis, id eſt, pegmatis ligneis venales expoſiti. epigrammate 29. lib. 6. verſ. 1.
6. *Quæ turba, &c.*] Iſidis ſacerdotes invento Oſiri. Juvenalis ſatyr. 8. verſ. 28. vel impura turba quæ in Serapidis ſacris ſolennibus ad Canopum per foſſam ex Alexandria deſcendunt in naviculis cantantes, frementes, &c. Strab. lib. 17.
7. *Cirrata caterva magiſtri.*] Pueri cirrati in ſcholis. Perſ. ſatyr. 1. vſ. 29.
8. *Stry-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Nec quæ Strymonio de grege ripa ſonat.
Quæ nunc Theſſalico Lunam deducere rhombo,
Quæ ſciet hos illos vendere lena toros?
Sit tibi terra levis, mollique tegaris arenâ,
Ne tua non poſſint eruere oſſa canes.

8. *Strymonio, &c.*] Gruibus, imminente tempeſtate, vel hyeme, magno cum clangore è Thracia, cujus Strymon eſt fluv. advolantibus.

9. *Quæ nunc.*] Quæ jam ſaga poſt mortem Philænidis turbine, vertigine magicâ, ſeu girgillo, cui involvebant filum quo lunam torqueri credebant, deducere? id eſt, quæ jam maga excantabit lunam? de qua re & opinione vide quæ Farnab. ad Senecæ Hippolyt. verſ. 420. *Theſſalico, &c.*] Theſſalia olim incantationibus & veneficiis famoſa. *Lunam deducere.*] Quod tum credebant fieri, quum objectis umbris eam videbant deficere. quod cum fieret, pulſabant æra, quod antidotum habuere contrà artes ſagarum. *Rhombo.*] Rhombus eſt vertigo magica, quam turbinem Horatius in Epodis appellat. Rotam ferream ſeu æream dicunt, cui fila & ſtamina, quibus ſe viros illigare credebant ſagæ torquebant, uti Propertius, Theocritus & Virgil. docent.

10. *Vendere lena.*] Lena, conciliatrix amorum, quæ turpi ex re, quæſtum alieno etiam corpore facit.

11. *Sit tibi terra levis.*] Vide epigram. 89. lib. 1. verſ. 2. cujus precationis formulam invertit Poëta verſu ſeq. dicens; ſit tibi terra tam levis, ut oſſa tua à canibus effoſſa rodantur. ſic Ammianus, Εἴη σοι κτ' γῆς, &c. Antholog.

In pietatem Nigrinæ. XXXI.

Cappadocum ſævis Antiſtius occidit oris
Ruſticus. ô triſti crimine terra nocens!
Rettulit oſſa ſinu cari Nigrina mariti,

Et

Antiſtii Ruſtici tumulus; & pietas Nigrinæ deſcribitur.

1. *Cappadocum, &c.*] Epigr. 85. lib. 6. verſ. 3.

3. *Rettulit, &c.*] Ex Armeniæ Cappadocia Romam. De more oſſa defunctorum componendi, qui talis: Primò buſtum vino exſtinguebant, manes vocabant, lotis deinde manibus oſſa legebant, lecta vino perfundebant & lactе; mox vento ſiccanda exponebant; ſiccata aromatibus & odoribus miſta in urnam reponebant, reliquiis lacrymas ſuperfundebant. Ita ſolebant oſſa amicorum & charorum, è terra peregrina ad patrium ſolum referre. Quod ut fieret, multi etiam teſtamento cavebant, ut patet ex Inſcriptionibus. Mulieres autem oſſa ſinu legebant, ut Heraldus hoc docet lib. 1. Adverſarior. Duæ autem hic quæſtiones difficillimæ naſcuntur. Prima, Quomodo oſſa diſcerni potuerint ab oſſibus animalium, quæ ſæpe ſimul cum cadavere cremabantur. Secunda; quomodo cinis, qui ſervabatur, diſtingui potuerit, à cineribus ex ligno confectis. Priorem quæſtionem diſſolvit Caſaubonus ad Suetonii Auguſtum: ſecundam nemo, quod ſciam. Exiſtimo igitur μετὰ τὴν τοῦ πυρὸς μάρανσιν, igne jam exſtincto, oſſa quæ ſupererant ſemiuſtulata collecta

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Et queſta eſt longas non ſatis eſſe vias:
Cumque daret ſanctam tumulis, quibus invidet, urnam,
Viſa ſibi eſt rapto bis viduata viro.

collecta fuiſſe; & ex iis deterſum ac decuſſum cinerem. Tibullus eleg. 2. lib. 3.
Pars quæ ſola mei ſuperabit corporis, oſſa
Incinctæ nigra candida veſte legant.
Nota, *pars quæ ſola mei ſuperabit corporis.* Ergò oſſa ſola ſupererant, & ſola legebantur, ac cinis inde deterſus ſervabatur. *Herald.*

4. *Non ſatis eſſe vias.*] Quò diutius amplecteretur conjugis ſibi chari reliquias.

5. *Quibus invidet, urnam.*] Erepturis illi & ſervaturis oſſa mariti.

6. *Bis viduata viro.*] Olim cum moreretur vir, & jam denuo cum oſſa tumulo mandet.

De Velii voto. XXXII.

DUm comes Arctois hæreret Cæſaris armis
Velius, hanc Marti pro duce vovit avem.
Luna quater binos non tota peregerat orbes,
Debita poſcebat jam ſibi vota Deus.
Ipſe ſuas anſer properavit lætus ad aras;
Et cecidit ſanctis hoſtia parva focis.
Octo vides patulo pendere numiſmata roſtro
Alitis? hæc extis condita nuper erant.
Quæ litat argento pro te non ſanguine, Cæſar,

Velius Criſpus (non Vibius ut alii) in expeditione Sarmatica, comes Domitiani, vovit Marti anſerem, velut cuſtodem Cæſaris: hunc laudat poëta, & ſimul auctorem pacis eſſe Cæſarem ex numiſmatum ſymbolo oſtendit. *Raderus.*

1. *Arctois, &c.*] Sarmaticis. epigrammate 6. lib. 7. verſ. 1.

2. *Velius.*] Velius Criſpus, Suetonius Domit. cap. 3. *Marti pro duce vovit.*] Ut ſervaret Domitianum. *Avem.*] Anſerem Rom. Imperii cuſtodem. ep. 75. lib. 13.

3. *Luna quater, &c.*] Octo menſium ſpacio peractum eſt bellum Sarm.

4. *Deus.*] Mars. redeunte Cæſare, parta ex Sarmatis laurea.

5. *Ipſe ſuas, &c.*] Non reluctans aut fugiens, quod piaculare fuiſſet.

6. *Et cecidit.*] Solenne verbum in ſacris. vide Briſſon. lib. 1. Form.

7. *Octo vides, &c.*] Diis argentum non raro litarunt. ſuſpenſa itaque videtur ad Martis ſtatuam argentea anſeris effigies, nummos octo roſtro porrigens, quæ menſes octo denotarent belli Sarmat.

8. *Hæc extis condita.*] Singulari prodigio, quo tempus belli continebatur. Capiebantur auſpicia ex victimarum extis potiſſimum.

9. *Quæ litat, &c.*] Rediiſſe argenteam, immo auream ſub Domitiano ætatem, palpat Poëta. Citra adulationem Domitianus pacem non ferro, ſed auro redemit à barbaris, ut patet ex Theodoſii fragmento. Senſus eſt: Jam non ferro, id eſt, cæde & ſanguine opus eſſe portendit victima, quæ pro ſanguine

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Victima, jam ferro non opus eſſe docet.

argentum fundit. *Litat.*] Non temere argentum ab anſeris roſtro pendet. Diis enim argento quandoque faciebant. Et in amicorum gratiam feriis ſolennibus, Diis, quibus illi dies ſacrati erant, pecuniam meram offerebant. *Herald.* *Cæſar.*] Ita MSS. Bodlei. & Scriv. non ut vulgò *cæſa.*

Qualem velit amicam. XXXIII.

Hanc volo, quæ facilis, quæ palliolata vagatur:
Hanc volo, quæ puero jam dedit ante meo:
Hanc volo quam redimit totam denarius alter:
Hanc volo quæ pariter ſufficit una tribus.
Poſcentem nummos, & grandia verba ſonantem,
Poſſideat craſſi mentula Burdigali.

1. *Quæ palliolata vagatur.*] Nam *palliolum* & pallium, veteres non tantum quo humeros tegerent, ſed etiam quo capita velarent, appellarunt. Cinædi porro & molles capita ſemper pileolis aut palliolis tecta gerebant. Palliola quoque mulierum, & præcipuè meretricum, quibus caput etiam tegebant. Sic Ovid. lib. 1. artis amatoriæ:

Ægrum tu facito ut ſimules, nec turpe putaris,
Palliolum nitidis impoſuiſſe comis.

Ita enim vetuſtiſſimæ membranæ ſcriptum exhibent, cum vulgatæ omnes editiones habeant, *Pileolum, &c.* Salmaſius. *Palliolata.*] Non togata, non ſtolata ſed ancillari habitu veſtita.

2. *Dedit ante meo.*] Epigr. 49. lib. 2.

3. *Totam denarius.*] *Omnibus modis largam.* ut epigr. 66. lib. 12. quæ *Deglubit, fellat, molitur per utramque cavernam:* Auſon. epigr. 70. vide lib. 2. epigr. 52. *Alter.*] Duo denarii. Viliores iſtæ meretrices, *Diobolares* à Plauto eleganter appellantur.

6. *Craſſi Burdigali.*] Divitis, fatui, inſulſi. an ſimpliciter, *craſſi.* MSS. omnes *Bridegalæ.*

Ad Flaccum. XXXIV.

Audieris in quo, Flacce, balneo plauſum;
Morionis illic eſſe mentulam ſcito.

2. *Morionis, &c.*] Bene vaſati. Alii leg. *Mutonis.* i. mutoniati. Alii, *Mathonis. Maronis.* Palatin.

De templo gentis Flaviæ. XXXV.

Jupiter Idæi riſit mendacia buſti,
Dum videt Auguſti Flavia templa poli:

At-

1. *Idæi.*] Cretenſis ſepulchri. Jovis enim ſepulchrum in Gnoſo Cretæ oppido oſtenditur. ſi qua fide digni Cretes. ſed vide Callimachum. hymn. de Jove, & quæ doctiſſ. *Seldenus in titulis Honorum* lib. 1. cap. 7. *Riſit mendacia buſti.*] Contempſit præ Flaviæ gentis templo, quod Veſpaſiano patri Domitianus condiderat. ſupra epigr. 2. & 4.

2. *Poli.*] Cœlo æmulum templum. ſed ſunt qui *tholi* legant. de quo vide epigr. 71. lib. 1. verſ. 10.

6. *Pius.*]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Atque inter menſas largo jam nectare fuſus,
Pocula cum Marti traderet ipſe ſuo;
Reſpiciens Phœbum pariter Phœbique ſororem,
Cum quibus Alcides, & pius Arcas erat;
Cnoſſia vos, inquit, nobis monumenta dediſtis:
Cernite quam plus ſit Cæſaris eſſe patrem.

6. *Pius.*] Quia Mercurius cultus, & ſacra inſtituit homineſque ad humaniorem vitam revocavit. vide Horat. lib. 1. Carm. Od. 10. *Arcas erat.*] Mercurius in Cyllene monte Arcadiæ natus.

7. *Cnoſſia.*] Tumulum mihi vos in Creta condidiſtis mortuo, ſed non auguſtum & magnificum.

8. *Cernite, &c.*] Videto quam nobile templum patri ſuo Domitianus ædificaverit, quod ſuperat illud monumentum à vobis mihi extructum. præſtitit fuiſſe me Cæſaris partem, quam veſtrum.

In Philomuſum. XXXVI.

ARtibus his ſemper cœnam, Philomuſe, mereris;
Plurima dum fingis, ſed quaſi vera refers.
Scis, quid in Arſacia Pacorus deliberet aula,
Rhenanam numeras, Sarmaticamque manum.
Verba ducis Daci chartis mandata reſignas;
Victricem laurum quam venit ante vides.
Scis quoties Phario madeat Jove fuſca Syene:

Scis

Vide mihi Theophraſti characterem περὶ λογοποιΐας.

3. *Scis.*] Quod universè dixerat more ſuo, ſpeciatim per partes exponit. *Arſacia.*] Parthica. Parthorum reges ab Arſace, deinde Arſaces dicti. ut Pontici, Mithridates; Ægyptii, Ptolemæi; Armenii, Tigranes; Romani Imp. Cæſares, &c. *Pacorus.*] Parthorum rex.

4. *Rhenanam, &c.*] Fingis te referre poſſe copiarum Germanicarum & Sarmat. numerum.

5. *Daci chartis.*] Gruterus legendum cenſet, *Daci Cattis mandata*: ut nimirum Dacus Cattuſque litteris internuntiis fingantur conſulere de rebus ſpectantibus ad bellum contrà Romanos. an loci intervallum tale quid admiſerit, dijudicabunt illi, quibus otium eſt, inquirere. *Reſignas.*] Aperis, ac ſi tu noſſes ſecreta regum, acceptis reſignatiſque literis ab illis.

6. *Victricem, &c.*] A Sarmatis relatam. epigr. 15 lib. 8. verſ. 6.

7. *Scis, &c.*] Tu ſcis quoties pluat in Ægypto, quod perraro. *Phario madeat.*] Ægyptia, à Pharo inſula. infra epigr. 41. verſ. 2. *Iove.*] Pluvia, imbre. Jupiter enim media aëris regio, ima Luna, ſumma Minerva, qui magni hinc Dii. *Fuſca Syene.*] Cujus incolæ à Sole colorantur. Syene enim in confinibus Ægypti ſub Tropico Cancri directe locatur: *atque umbras, nuſquam flectente Syene.* Lucan.

8. *Scis quoties, &c.*] Lynceo vel Strabone perſpicacior, potes numerum referre navium Carthaginis portu ſolventium. Plin. lib. 7. cap. 21.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Scis quota de Libyco littore puppis eat:
Cujus Jüleæ capiti naſcantur olivæ;
Deſtinet æthereus cui ſua ſerta pater.
Tolle tuas artes, hodie cœnabis apud me;
Hac lege: ut narres nil, Philomuſe, novi.

9. *Cujus Iüleæ, &c.*] Tu noſti quibus Cæſar coronas in quinquatriis ſit daturus. *Iuleæ.*] Cæſareæ, à Julio, qui à Julo.

10. *Æthereus pater.*] Jupiter Capitolinus.

11. *Tolle tuas artes, &c.*] Ego invito te, ſub lege ſilentii.

Colloquium Ganymedis & Jovis ſuper Earino & aliis Domitiani pueris. XXXVII.

VIderat Auſonium poſito modo crine miniſtrum
Phryx puer, alterius gaudia nota Jovis:
Quod tuus, ecce, ſuo, Cæſar permiſit ephebo,
Tu permitte tuo, maxime, rector, ait.
Jam mihi prima latet longis lanugo capillis:
Jam tua me ridet Juno, vocatque virum.
Cui pater æthereus, puer ô dulciſſime, dixit:
Non ego quod poſcis, res negat ipſa tibi.
Cæſar habet noſter ſimiles tibi mille miniſtros,
Tantaque ſidereos vix capit aula mares.
At tibi ſi dederit vultus coma tonſa viriles,
Quis mihi, qui nectar miſceat, alter erit?

1. *Auſonium miniſtrum.*] Earinum Imperatoris Rom. pocillatorem, coma depoſita. epigrammate 17. & 18. ſupra.

2. *Phryx alterius, &c.*] Ganymedes. Jovis pocillator, vel, Appoſitive cum *miniſtrum*, delicias Domitiani, qui Martiali alter Jupiter: niſi forte (quæ Poëtæ impia eſt adulatio) Domitiano Jovem ſecundum velit.

3. *Suo ephebo.*] Earino.

8. *Non ego.*] *Non nego* legit J. Rutgerſius.

10. *Vix capit, &c.*] Tantus eorum numerus eſt.

12. *Qui nectar miſceat.*] Antiqua κεράζεις, & ex more antiquo. *Miſcere* ſimpliciter χεῖν, ſæpe apud Martialem. Juvenal. Sat. 5. *Neſcit tot millibus emptus Pauperibus miſcere puer.*

In Gallam. XXXVIII.

CUm ſis ipſa domi, mediaque ornere Suburâ,
Fiant

1. *Mediaque ornere Suburâ.*] Medicaminibus & fucis quæ petuntur empta ex media Subura, vico Rom. celebri.

2. *Ab-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Fiant abſentes & tibi, Galla, comæ:
Nec dentes aliter, quam Serica nocte reponas,
Et jaceas centum condita pyxidibus:
Nec tecum facies tua dormiat, innuis illo,
Quod tibi prolatum eſt mane, ſupercilio.
Et te nulla movet cani reverentia cunni,
Quem potes inter avos jam numerare tuos.
Promittis ſexcenta tamen: ſed mentula ſurda eſt,
Et ſit luſca licet, te tamen illa videt.

2. *Abſentes & tibi, &c.*] Fictitiæ, accerſitæ, caliendra.

3. *Nec dentes aliter, &c.*] Et ex oſſe vel ebore factitios dentes reponas noctu, ut veſtes ſericas reponere ſolent. *Quam ſerica.*] Sericæ veſtes matronis placuere, & præcipuè matronis è Veneris grege. Clare Seneca de Benef. c. 9. *Video ſericas veſtes, ſi veſtes vocandæ ſunt; in quibus nihil eſt, quo defendi aut corpus, aut denique pudor poßit, &c.* Veſtibus perlucidis uſas fuiſſe Venereas illas matronas, teſtatur etiam Lucianus in Amorib.

4. *Et jaceas, &c.*] Et mundus tuus, fuci medicamina, &c. recondantur innumeris pyxidibus. *Iaceas.*] Antea legebatur *lateas*.

5. *Nec tecum, &c.*] Adſcititium faciei nitorem ſingulis noctibus reponas, craſtino die novum ſumptura.

6. *Quod tibi prolatum.*] Prolatum, aut ex pyxidibus depromptum aut productum. Nam ſupercilia fuligine ſibi producebant: jacturam enim ſuperciliorum ſic arte reparabant. *Heraldus.* Juvenal. Sat. 2. verſ. 93.

9. *Promittis, &c.*] Epigr. 23. lib. 6.

10. *Luſca licet, &c.*] Quid miri, ſi videat, quæ luſca eſt? Gruterus ex Palat. *cæca* legit: ſed & alteri ſcripturæ ſua venuſtas. lib. 2. epigr. 33. Scriv. *ſurda.*

Ad Agathinum. XXXIX.

SUmma licet velox, Agathine, pericula ludas;
Non tamen efficies, ut tibi parma cadat.
Nolentem ſequitur, tenueſque reverſa per auras
Vel pede, vel tergo, clune, vel ungue ſedet.
Lubrica Corycio quamvis ſint pulpita nimbo,

Et

1. *Summa, &c.*] Agathin. hic ex numero Ventilatorum ac Pilariorum erat, cujus artem & agilitatem eam eſſe dicit poëta, ut illi opus ſit arte, ſi quando peccare & errare velit. difficilius illi eſt errare, quam non errare. *Pericula ludas.*] Erroris, vel etiam vulneris ab haſta, gladio ſeu clypeo, quæ iſti Ventilatores in altum jacta recipiebant. Lipſ. Saturnal. 2. cap. 19. *Ludo periculum,* idem quòd ludo cum periculo. Vel dicas Agathinum *ludere pericula*, contemnere & perinde ludere parma, ac ſi nullum eſſet caſus periculum.

4. *Clune vel ungue.*] Gruterus ex Palat. legit, *crine vel ungue.*

5. *Lubrica.*] Nec ſcena ſparſionibus theatralibus è croco dulci vino miſto. *epigr. 3. lib. ſpect. verſ.* 8. facta lubrica: nec vento agitata vela, quæ theatro obtendun-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Et rapiant celeres vela negata Noti:
Securos pueri neglecta perambulat artus,
Et nocet artifici ventus, & unda nihil.
Ut peccare velis, cum feceris omnia, falli
Non potes: arte opus eſt, ut tibi parma cadat.

tenduntur ab arcendum ſolem & ventos; officiunt tibi aut impediunt, quo minus artem præſtes. *Corycio.*] Corycus eſt portus, oppidum & antrum eodem nomine in Cilicia, & ſi verus Plinius, copia croci in eadem regione. Martial. Spect. epigr. 3. verſ. 8. *Et Cilices nimbis hic maduere ſuis.*

6. *Et rapiant.*] Quamvis magna vis ventorum vela hinc inde rapiat, aperiatque theatrum velis undequaque tectum; tamen non ſic abripit parmulam, ut non incidat vel inſideat vel tergo, vel manibus pedibuſve Agathini. *Celeres.*] Alii; *fortes.*

7. *Pueri.*] Agathin. *Neglecta.*] Parma non cum cura excepta. *Artus.*] Al. *armos.*

8. *Ventus, & unda nihil.*] Quamvis parmam in aëre lubricam ſparſionibus, & agitatam turbine in diverſas rapiant partes; ille tamen ita feliciter excipit, ac ſi ſumma cælo tranquillitas foret.

De natali Cæſoniæ. XL.

Prima Palatino lux eſt hæc orta Tonanti,
Optaſſet Cybele qua peperiſſe Jovem.
Hac & ſancta mei genita eſt Cæſonia Rufi:
Plus debet matri nulla puella ſuæ.
Lætatur gemina votorum ſorte maritus,
Contigit hunc illi quod bis amare diem.

1. *Prima.*] IX. Kalend. Novembris natus eſt Domitianus, qui & Cæſoniæ natalis, quem maritus ejus Rufus geminum jure coluit. *Palatino Tonanti.*] Domitiano, qui Cæſareum palatium occuparat.

2. *Cybele.*] Seu Rhea, mater Jovis.

3. *Sancta, &c.*] Alii, *ſancta meo genita eſt Cæſonia Rufo.* Vulg. *Santonici.* Santones Galli inter Aquitanos. Cæſar lib. 1. de bello Gallico.

4. *Plus, &c.*] Quod ab ea edita ſit natali cum Domitiano illi communi.

5. *Gemina Contigit, &c.*] Quod unum eundemque celebret natalem Cæſaris & uxoris.

De Diodoro & voto Philænis uxoris. XLI.

Tarpejas Diodorus ad coronas
Romam cum peteret Pharo relicta;

Vovit

1. *Tarpejas, &c.*] In Quinquatriis Minervæ. epigr. 54. lib. 4. verſ. 1.

3. *Pharo relicta.*] Ægypto. Pharos Ægypti inſula erat ex adverſo Alexandriæ, hodie continenti contigua: *Farien.*

5. *Sa-*

Vovit pro reditu viri Philænis,
Illam lingeret ut puella ſimplex,
Quam caſtæ quoque diligunt Sabinæ:
Diſperſa rate triſtibus procellis
Merſus fluctibus, obrutuſque ponto
Ad votum Diodorus enatavit.
O tardus nimis & piger maritus!
Hoc à litore ſi puella votum
Feciſſet mea, protinus rediſſem.

5. *Sabinæ.*] Sabinæ fœminæ ab omnibus autoribus audiunt caſtæ, ſimplices.

10. *A litore.*] Alii, *in litore.*

In Ponticum. XLII.

Pontice quod nunquam futuis, ſed pellice læva
Uteris, & Veneri ſervit amica manus:
Hoc nihil eſſe putas? ſcelus eſt, mihi crede, ſed ingens,
Quantum vix animo concipis ipſe tuo.
Nempe ſemel futuit, generaret Horatius ut tres;
Mars ſemel; ut geminos Ilia caſta daret.
Omnia perdiderat, ſi maſturbatus uterque
Mandaſſet manibus gaudia fœda ſuis.
Ipſam crede tibi naturam dicere rerum:
Iſtud quod digitis, Pontice, perdis, homo eſt.

1. *Pellice læva.*] Diogeniana uteris Venere, qui τὸν δ' ὑμέναιον ᾔειδεν παλάμη, Λαΐδος οὐ χατέων. Agathius lib. 7. Anthologiæ. quod idem refert Galenus lib. 6. περὶ τῶν πεπονθότων τόπων. innuitque ipſe Diogenes Luciani, ἐν βίων πράσει.

5. *Nempe, &c.*] Ex uno congreſſu geniti ſunt trigemini illi Horatii, qui tres Curiatios ſingulari de re Roman. certamine commiſſos devicerunt: ex uno geniti Romulus & Remus, Romæ conditores.

7. *Maſturbatus uterque.*] Ut tu.

8. *Fæda.*] Alii, *ſæva.*

10. *Quod digitis, &c.*] Nimirum illi *Fratres* dicebantur, qui nefario concubitu turpe perdendi hominis præſtabant officium. *Rigalt.*

Ad Apollinem pro Stella ſuo. XLIII.

Campis dives Apollo ſic marinis,
Sic

Vovet Stellæ conſulatum, implorat Apollinem, ut votis ſuis annuat.

1. *Campis dives, &c.*] Martialis κατ' ἐξοχὴν *Campas marinas* vocat Delphi-

Sic ſemper ſenibus fruare cycnis;
Doctæ ſic tibi ſerviant ſorores;
Nec Delphis tua mentiatur ulli;
Sic Pallatia te colant, amentque:
Bis ſenos cito te rogante faſces
Det Stellæ bonus annuatque Cæſar.
Felix tunc ego, debitorque voti
Caſurum tibi ruſticas ad aras
Ducam cornibus aureis juvencum!
Nata eſt hoſtia, Phœbe, quid moraris?

Delphinos Apollini ſacros. nam *Campas* veteres Latini omnia κητώδη & ingentes piſces vocabant. Joſeph. Scalig. in 1. Manil. & in conjectan. ad Varronem de LL. Turneb. lib. 21. cap. 24. legit *Semurinis*, Dicit enim *Semurium* campum fuiſſe Romæ propinquum, in quo templum Apollinis fuiſſe credit. Raderus legit, *ſic Myrinis*, dicitque *campos Myrinos*, Grynæos fuiſſe campos; dictos Martiali à Grynis ſeu Gryneo oppido Myrinorum. unde Myrinus Apollo & Gryneus, idem.

2. *Senibus cycnis.*] Tibi conſecratis, in morte vel ante mortem, quam præſciunt, canentibus. epigrammate 77. lib. 13.

3. *Sorores.*] Muſæ, quarum præſes Apollo. Domitius refert ad ſorores fatidicas Fortunæ Prænestinæ, vel Dodonæas. vide quæ ad Medeam Seneca verſ. 349.

4. *Nec Delphis, &c.*] Et vera det reſponſa ſacerdos tua Pythia, Phœbas Delphica, Delphis, idos.

5. *Pallatia.*] Cæſares in Palatio.

6. *Bis ſenos, &c.*] Ut conſulatum Stellæ meo deferat Cæſar. Duodecim enim faſces præferebantur conſulibus.

8. *Debitorque voti.*] Reus voti, ſi impetraro.

9. *Ruſticas ad aras.*] In villa & prædio meo ſuburbano.

10. *Aureis juvencum.*] De more exornandi majores victimas; inaurando iis cornua. Sic Virg. lib. 9.

Et ſtatuam ante aras aurata fronte juvencum.

11. *Nata eſt.*] In agro meo ſuburbano. *Quid moraris.*] Conferre conſulatum Stellæ.

De * ſtatua Herculis. XLIV.

H*Ic, qui dura ſedens porrecto ſaxa leone*

Miti-

* Ut publice in conviviis excipiebantur Deorum ſimulachra pulvinaribus: ita & privatim in menſa collocabantur ſtatuæ velut tutela geniumque menſæ. Inter cæteras imagines quas Nonius Vindex in cœna oſtenderat, erat Hercules epitrapezius. cujus ſigni artificium ad verbum cum noſtro, Statius Papinius quarto Sylvarum exprimit, admiratur, laudat. Scriverius concipit lemma: *De Herculis ſigillo apud Vindicem.* MS. Bodleianus, *De Lyſippo ſculptore.*

1. *Dura ſedens, &c.*] Saxo inſidens mitigat duritiem ejus inſtrata leonis pelle, quæ Herculi pro armatura & lecto erat. Senec. Hercul. Fu. verſ. 1150. *Porrecto leone.*] Synecdochicωs, totum pro parte, porrecta ſcil. pelle, mitigat ſaxum, durius enim eſt nudum inſidere.

2. *Ma-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Mitigat exiguo magnus in ære Deus,
Quæque tulit, ſpectat reſupino ſidera vultu,
Cujus læva calet robore, dextra mero:
Non eſt fama recens, nec noſtri gloria cæli;
Nobile Lyſippi munus, opuſque vides.
Hoc habuit numen Pellæi menſa tyranni,
Qui cito perdomito victor in orbe jacet.
Hunc puer ad Libycas juraverat Hannibal aras:
Juſſerat hic Syllam ponere regna trucem.
Offenſus variæ tumidis terroribus aulæ,
Privatos gaudet nunc habitare lares.
Utque fuit quondam placidi conviva Molorchi,
Sic voluit docti Vindicis eſſe Deus.

De

2. *Magnus in ære deus.*] Imago magni dei Herculis ære expreſſa.

3. *Quæque tulit, &c.*] Suſpicit cœlum quod Atlantis loco humeris quondam ſuſtinuit.

4. *Cujus læva, &c.*] Siniſtra clavam, dextra poculum gerens. Sic & Statius *clavam*, robur appellat: *hæc exitiale ferebat Robur, &c.*

5. *Non eſt, &c.*] Archetypum eſt, & veteris famæ opus, à Lyſippo ſcilicet optimo ſtatuario effictum. alii legunt: *Non eſt forma recens.* Docet enim ſequenti verſu ab artificis ætate antiquam eſſe ſtatuam. *Cælum* hic accipe pro noto inſtrumento: alias *ſecli* legeret Heraldus. *Cæli.*] Inſtrumenti, ſtili ſculptorii.

6. *Lyſippi munus.*] Qui ſtatuarius temporibus Alexandri Magni fuit, illudque Alexandro dedicavit.

7. *Hoc habuit, &c.*] Alexander natus in Pella Macedoniæ urbe, primus habuit hunc Herculem cum ſcypho, à Lyſippo. *Tyranni.*] Regis. Vox τύραννος olim etiam in bonam partem capiebatur. Virg. *Dextram tetigiſſe tyranni.*

8. *Qui cito, &c.*] Annis duodecim devicto ab Alexandro, qui & ipſe juvenis extinctus eſt.

9. *Hunc puer, &c.*] Poſſeſſam hanc ſtatuam Annibali Papinius canit: noſter *juratam*: Poëtice magis quam hiſtorice. Annibal novem annorum puer juravit ſe cum primum & quandiu poſſet, Romanos bello perſecuturum.

10. *Juſſerat, &c.*] Hoc ſignum & Sylla poſſedit; cujus juſſu dictaturam poſuiſſe Syllam fingit Poëta. *Regna.*] Dictaturam. *Trucem.*] Ob crudelitatem, quam in victos cives, & Marianas partes exercuit.

11. *Offenſus, &c.*] Epitrapezius tandem iſte Herc. indigne ferens tyrannicam principum dominorum poteſtatem, quam in vivis ubique vindicarat, nunc privatas Vindicis ædes colit: & quaſi voluit in privatis menſis coli.

13. *Molorchi.*] Qui paſtor Nemæes, cujus indicio Hercules ab eo hoſpitio exceptus, feram Nemeæam interfecit. epigr. 64. lib. 4: verſ. 30.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De eadem ſtatua. XLV.

ALciden modo Vindicis rogabam,
Eſſet cujus opus laborque felix.
Riſit (nam ſolet hoc) levique nutu,
Græce numquid ait, poëta, neſcis?
Inſcripta eſt baſis, indicatque nomen.
Λυσίππȣ *lego, Phidiæ putavi.*

Elegantiam & artificium ejuſdem ſtatuæ laudat artifex poëta.

1. *Alciden, &c.*] Herculis imaginem, de qua epigr. præced. Lipſ. lib. 1. quæſt. epiſt. 5. legit. *Alcides.* quia non ipſum Herculem Martialis interrogabat (inquit) ſed alium, &c. Sed poſſet eſſe phraſis Græca, quæ Latinis etiam trita. Terent. *Poſtquam ejus animum perſpexi, quomodo ſeſe haberet ad nuptias.* Et, *Fratrem male metuo, ne intus ſiet.* Sed neſcio quomodo hæc explicatio locum habere queat: Addit enim, *Riſit, nam ſolet hoc.* his verbis clarum eſt, aliquem deſignari à Martiale nominatim. Neſcio ergò an legendum ſit,

Alciden (vel *Alcides*) *modo Vindicem rogabam, &c.* Herald.

5. *Inſcripta eſt baſis.*] Baſis ſubſternebatur ſtatuis; cui aut artificis, aut dedicatoris, aut ejus cujus eſſet ſtatua, aut hæc omnia ſimul inſcribebantur, & ea ſæpius è marmore. Plinius epiſt. 6. lib. 3. *Herald.*

6. *Λυσίππȣ lego.*] Inſcriptum eſt βάσει ΛΥΣΙ'ΠΠΟΥ, ἔργον ſcil. Non autem omnibus operibus, ſed præſtantioribus, nomen ſuum inſcribebant artifices. *Phidiæ putavi.*] Itane, *inquit Poëta*, hoccine eſt opus Lyſippi qui finxit Alexandrum? credideram ego fuiſſe Phidiæ potius, qui finxit Jovem, & nobilior ſtatuarius fuit Lyſippo.

Ad Marcellinum. XLVI.

MIles Hyperboreos modo, Marcelline, Triones,
Et Getici tuleris ſidera pigra poli,
Ecce Prometheæ rupes & fabula montis,
Quam prope ſunt oculis nunc adeunda tuis.
Videris immenſis cum conclamata querelis
Saxa

Ad Sarmatas & Scythas iturum Marcellinum filium, admonet fabulæ Prometheæ.

1. *Miles, &c.*] Quando, vel poſtquam tuleris diu cœlum illud Boreale, libeat etiam Caucaſum inviſere, &c. Vide ep. 25. lib. 6. verſ. 2. & epigr. 11. lib. 4. verſ. 3.

2. *Getici.*] Scythiæ. *Tuleris.*] Eſt in Palat. *tuleras*, unde quis facile fecerit *toleras*: niſi *modo* ſignet *dummodo.* ſed nihil muto. *Grut.* *Sidera pigra poli.*] Urſas tarde moventes, quia polo vicinas.

3. *Prometheæ, &c.*] Caucaſus Scythiæ mons, cui alligatus fingitur Prometheus præbere aliti jecur in pœnas renaſcens, propter ſubductum Jovi ignem, &c. epigr. 7. lib. ſpectac.

5. *Conclamata querelis.*] Clamoribus Promethei cœlum & terram conteſtantis conſcia, ſe pati indigna. Æſchyli Prometh.

6. *Du-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Saxa ſenis, dices: durior ille fuit.
Et licet hoc addas: potuit qui talia ferre,
Humanum merito finxerat ille genus.

6. *Durior.*] Qui talia perpeſſus eſt. *Ille.*] Alii, *Ipſe.*

7. *Potuit qui talia ferre.*] Prometheus duris cautibus affixus, ipſe ſaxis durior dura perpeſſus, documenta dat duram eſſe hominis progeniem ab illo autore, atque in ærumnas & pœnas natam.

In Gellium. XLVII.

GEllius ædificat ſemper: modo limina ponit,
Nunc foribus claves aptat, emitque ſeras:
Nunc has nunc illas mutat, reficitque feneſtras.
Dum tamen ædificet, quidlibet ille facit.
Oranti nummos ut dicere poſſit amico
Unum illud verbum Gellius, ædifico.

Sordidum & illiberalem taxat Gellium.

1. *Ædificat ſemper.*] Minutula neſcio quæ ſemper reficit, ut ædificandi prætextu, illiberalem tegat animum, ne quid in amicos eroget.

3. *Mutat, reficitque.*] Alii, *reficit, mutatve.*

4. *Tamen.*] Alii, *tantum.*

In Pannicum. XLVIII.

DEmocritos, Zenonas, inexplicitoſque Platonas,
Quidquid & hirſutis ſquallet imaginibus.
Sic quaſi Pythagoræ loqueris ſucceſſor, & hæres;
Præpendet mento nec tibi barba minor.
Sed, quod & hircoſis ſerum eſt, & turpe piloſis,
In molli rigidum clune libenter habes.
Tu qui ſectarum cauſſas & pondera noſti,
Dic mihi, percidi, Pannice, dogma quod eſt?

In

1. *Democritos, &c.*] Crepat uſque Stoicos & Academicos reconditioris ſcientiæ philoſophos, quorum imagines viſuntur hirſutæ & incultæ, ipſe hiſpidus & barba promiſſa gravis: ſed, &c. De hujuſmodi hypocritis vide epigr. 28. ſupra. & epigr. 25. lib. 1. & Juvenal. ſatyr. 2.

5. *Hircoſis, &c.*] Quibus valle ſub alarum graveolentia. *fertur Valle ſub alarum trux habitare caper.* Catull.

7. *Pondera noſti.*] Argumenta, rationes.

8. *Percidi, Pannice.*] Epigramm. 72. lib. 2. *Dogma quod eſt.*] Alii, *dogma facit?*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Gallicum. XLIX.

HÆredem cum me partis tibi, Gallice, quartæ
Per tua jurares ſacra, caputque tuum;
Credidimus, (quis enim damnet ſua vota libenter?)
Et ſpem muneribus fovimus uſque datus:
Inter quæ rari Laurentem ponderis aprum
Miſimus, Ætola de Calydone putes.
At tu continuo populumque patreſque vocaſti:
Ructat adhuc aprum callida Roma meum.
Ipſe ego (quis credat?) conviva nec ultimus hæſi:
Sed nec coſta data eſt: caudave miſſa mihi.
De quadrante tuo quid ſperem, Gallice? nulla
De noſtro nobis uncia venit apro.

In ingratum Gallicum hoc Epigramma ſcriptum, qui per fraudem ſpoliaverat poëtam apro, quum ei promiſiſſet ex quadrante hæreditatem.

1. *Partis quartæ.*] Hæredem ex quadrante, id eſt, quartam partem bonorum omnium. *quadrans* enim quarta pars libræ. *Rad.*

2. *Per caputque tuum.*] Formula priſcorum jurandi, *per caput.* de qua Briſſon. lib. 8.

3. *Quis enim, &c.*] Quis enim non libenter credat, quod optat & fieri vult?

4. *Muneribus.*] Mittendo tibi aprum.

5. *Laurentem.*] Laurente ſaltu captum.

6. *Ætola.*] Palat. *Ætolum.* epigr. 15. lib. ſpect. verſ. 1. & epigr. 26. lib. 7. verſ. 2. *De Calydone.*] Calydon civitas Ætoliæ; unde aper Meleagro cæſus *Calydonius* dictus.

7. *Vocaſti.*] Invitaſti.

8. *Ructat adhuc aprum.*] Præ ingluvie, ut quæ avide apro veſceretur. *Callida Roma meum.*] An propter Gallicum & alios divites qui hæredipetas falſa ſpe lactatos fallebant? an propter cœnipetas Romanos palato ſapientes? Alii leg. *pallida.* id eſt, luxu & gula alba?

9. *Ipſe ego.*] Dolenter ſane dicit hoc, infelix poëta; qui velut canis Æſopicus, dum captaret umbram, carnes amiſit. *Quis credat?*] Tantum nefas, tantum crimen, in ingratos cadere mortales. *Nec ultimus hæſi.*] Nec ima ſede admiſſus, immo præteritus, non vocatus.

10. *Coſta caudave.*] Apri.

11. *Quadrante, &c.*] Quarta hæreditatis tuæ parte, tribus unciis.

12. *Vncia venit apro.*] Particula, & reſpicit *hæreditatis aſſem*, & quem dixerat *quadrantem.*

De toga à Parthenio ſibi donata. L.

HÆc eſt illa meis multum cantata libellis,
Quam meus edidicit lector amatque togam.

Par-

Togam à Parthenio miſſam ſibi, detritam ait, taciteque petit novam. vide epigr. 28. lib. 8.

2. *Quam meus.*] Palat. legit: *Quamque meus, &c.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Partheniana fuit, quondam memorabile vatis
Munus: in hac ibam conſpiciendus eques:
Dum nova, dum nitida fulgebat ſplendida lana,
Dumque erat auctoris nomine digna ſui:
Nunc anus, & tremulo vix accipienda tribuli,
Quam poſſis niveam dicere jure tuo.
Quid non longa dies, quid non conſumitis anni?
Hæc toga jam non eſt Partheniana: mea eſt.

3. *Vatis.*] Epigr. 6. lib. 5. & epigramm. 1. lib. 11. & epigr. 11. lib. 12.
4. *Eques.*] Honorarius, munere principis, non cenſu.
6. *Auctoris, &c.*] Parthenii. tunc quidem toga παρθένος, virgo: nunc anus & vetula.
7. *Tribuli.*] Algenti & horrenti frigore pauperi, tributim & capite cenſo, uni è turba ſine nomine.
8. *Niveam, &c.*] Epigr. 34. lib. 4.
10. *Iam non eſt, &c.*] Degenerat ab autoris Parth. benignitate, & meæ convenit paupertati.

In Gaurum. LI.

INgenium mihi, Gaure, probas ſic eſſe puſillum,
Carmina quod faciam, quæ brevitate placent.
Confiteor: ſed tu bis denis grandia libris
Qui ſcribis Priami prælia, magnus homo es.
Nos facimus Bruti puerum, nos Lagona vivum:
Tu magnus luteum, Gaure, Giganta facis.

4. *Es.*] Tibi videris.
5. *Nos facimus.*] Ego quidem parva facio carmina, ſed viva & vegeta: tu magna, ſed ſtupida & mortua. *Bruti puerum.*] Epigr. 171. lib. 14. *Lagona vivum.*] Puerum elegantem, ſubdolæ ac fucatæ vernilitatis, Luciſci opus. Plin. lib. 35. cap. 8. Alii, *Langona.*
6. *Magnus.*] Mole, non arte & ingenio certans. *Luteum, &c.*] Πηλογόνον & γηγενῆ. hoc eſt, magnum, malum, lutulentum opus condis. *At populus tumido gaudeat Antimacho.* Catull. Alii pro *luteum* leg. *puerum.* rectè.

De Lucano & Tullo. LII.

QUod ſemper ſuperos invito fratre rogaſti,
Hoc Lucane, tibi contigit, ante mori.
Invidet ille tibi: Stygias nam Tullus ad undas
Optabat, quamvis ſit minor, ire prior.

Tu

3. *Stygias, &c.*] Namque ille quamvis natu minor optarat prior mori. vide epigramm. 37. lib. 1. quod huic concinit.

8. Ne

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Tu colis Elyſios, nemoriſque habitator amœni
Eſſe tuo primum nunc ſine fratre cupis.
Et ſi jam nitidis alternus venit ab aſtris;
Pro Polluce mones Caſtora, ne redeat.

8. *Ne redeat.*] Ne velit vitæ viciſſitudinem cum fratre Polluce habere, ſed quod tu facis, fratri ſuo integram nec alterna morte interruptam vitam cedere.

Ad Quinctium Ovidium. LIII.

SI credis mihi, Quincte (quod mereris)
Natales, Ovidi, tuos Apriles,
Ut noſtras amo Martias Calendas,
Felix utraque lux; dieſque nobis
Signandi melioribus lapillis!
Hic vitam tribuit, ſed hic amicum.
Plus dant, Quincte, mihi tuæ Calendæ.

Natalem Q. Ovidii celebrat, eumque ſuo præfert.
5. *Signandi.*] Epigr. 45. lib. 8. verſ. 2.
6. *Hic vitam tribuit.*] Natalis meus Cal. Martiis. *Hic.*] Tuus natalis Cal. Aprilis. *Amicum.*] Te.
7. *Plus dant, &c.*] Amicitia nempe tua mihi charior eſt vita mea.

Ad eundem. LIV.

NAtali tibi, Quincte, tuo dare parva volebam
Munera. tu prohibes: imperioſus homo es.
Parendum eſt monitis. fiat quod uterque jubemus;
Et quod utrumque juvat, tu mihi, Quincte, dato.

1. *Natali tibi, &c.*] Epigr. 64. lib. 8.
3. *Iubemus.*] Alii, *Volemus.*
4. *Et quod, &c.*] Ex inverſo officio elegans mendicatio.

* Ad cognatum. LV.

SI mihi Picena turdus palleret oliva,

Ten-

* *Scriver.* Ad eundem.

Χαρίσια Amici celebrat, & agreſtia munera excuſat. *Chariſtia* dicebantur, quum propinqui ſolenne adornarent convivium, cui tantum cognati aderant, litium ponendarum, & amoris inſtaurandi gratia inſtitutum, de quo Valer. Maxim. libro 2. capite 1. Celebrabantur hæc 11. Calend. Martias. Ovidius 2. Faſt.

Proxima cognato dixere Chariſtia Cari,
Et venit ad ſocios turba propinqua Deos.

1. *Si mihi, &c.*] Si mihi eſſent turdi, qui Picena oliva paſti pingueſcerent ἐλαιοφυλλοφάγοι ſeu ἐλαιοφάγοι κιχῆλαι. Athenæo lib. 2. cap. 24. aut ex ſylvis Sabinis feræ.

3. *Creſcen-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Tenderet aut noſtras ſylva Sabina plagas.
Aut creſcente levis traheretur arundine præda,
Pinguis & implicitas virga teneret aves:
Cara daret ſollenne tibi cognatio munus,
Nec frater nobis, nec prior eſſet avus.
Nunc ſturnos inopes, fringuillarumque querelas
Audit, & arguto paſſere vernat ager.
Inde ſalutatus picæ reſpondet arator:
Hinc prope ſumma rapax milvus in aſtra volat.
Mittimus ergo tibi parvæ munuſcula cortis,
Qualia ſi recipis, ſæpe propinquus eris.

3. *Creſcente.*] Lenta, flexili arundine piſcatoria, vel quæ præda gravis eſt, vel quæ etiam creſcit in longitudinem, aliis atque aliis inſitis arundinibus. epigr. 218. l. 14. *Levis traheretur, &c.*] Ita Gruterus. ut omnino de avibus intelligatur, ut epigrammate inſequente & 218. lib. 14. rejecta lectione vulg. *vadis*. Vel ut Raderus exponit: *Præda* ſcilicet turdorum, traheretur arundine nempe viſcata; *arundine creſcente vadis*, quæ provenit locis uliginoſis; unde *fluvialis arundo*. Et Gruterus dicit, *trahere* hic notare, attrahere, ſeu detrahere. Silius lib. XIV. verſ. 263. *cælo traxiſſe volucrem*. Tum ſequitur *Implicitas*.] Periphraſis aucupii; viſcoſis enim virgis capitur avis.

4. *Pinguis, &c.*] Viſcata arundo.

5. *Cara daret, &c.*] In his Chariſtiis vel Charis cognatorum (convivio ſcilicet ſolenni cui adſunt cognati tantum, ſymbola conjicientes. Ovidius 2. Faſt. & Valer. Maxim. lib. 2. cap. 1.) mitterem tibi munus. epigrammate ſequenti.

8. *Vernat ager.*] Calend. enim Martiis celebrabantur hæc Chariſtia.

11. *Munuſcula cortis.*] Epigr. 30. lib. 7. verſ. 1. 2. &c.

12. *Sæpe propinquus eris.*] Pluribus annuis feſtis: *vel* pluries in anno, mecum cœnabis; aut ſæpe tibi velut propinquo, talia mittam.

Ad * Flaccum. LVI.

LUce propinquorum, qua plurima mittitur ales,
Dum Stellæ turdos, dum tibi, Flacce, paro:
Succurrit nobis ingens oneroſaque turba;

In

* Poëtam, qui ſcripſit Argonautica.

Facete excuſat in Chariſtiis, nulla Flacco aut Stellæ mitti munera; cauſſam adfert, ne offendat plures, dum paucis tantum parat munera. Igitur nulla, inquit, dabo, ut nullus ægrè ferat; credo poëtam nulla habuiſſe, imò deſideraſſe ab aliis. *Rad.*

1. *Luce propinquorum, &c.*] Epigr. proxime præcedent. verſ. 5.

2. *Stellæ turdos, &c.*] Poëtæ, de quo epigr. 8. lib. 1. &c.

3. *Oneroſaque turba.*] Amicorum turba, quibus omnibus munera mittere mihi foret oneroſum.

5. *De-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In qua ſe primum quiſque meumque putat.
Demeruiſſe duos, votum eſt: offendere plures,
Vix tutum: multis mittere dona, grave eſt.
Qua poſſum ſola veniam ratione merebor:
Nec Stellæ turdos, nec tibi, Flacce, dabo.

5. *Demeruiſſe duos.*] Beneficio mihi conciliare te & Stellam volebam.

7. *Merebor.*] Reſpicit ad quod prius dixerat *Demeruiſſe.*

8. *Nec Stellæ turdos, &c.*] Ita nec vos ſibi prælatos querentur cæteri.

De Spendophoro. LVII.

Spendophorus Libycas domini petit armiger urbes:
Quæ puero dones tela, Cupido, para.
Illa quibus juvenes figis, molleſque puellas:
Sit tamen in tenera levis & haſta manu.
Loricam clypeumque tibi galeamque remitto,
Tutus ut invadat prælia, nudus eat.
Non jaculo, non enſe fuit, læſuſve ſagittâ,
Caſſide dum liber Parthenopæus erat.
Quiſquis ab hoc fuerit fixus, morietur amore.
O felix, ſi quem tam bona fata manent!
Dum puer es, redeas, dum vultus lubricus; & te
Non Libye faciat, ſed tua Roma virum.

1. *Libycas, &c.*] Domitiani tyro in Africam profecturus.

2. *Tela, Cupido, para.*] Tua arma. *Altera tela arcus, altera tela faces.*

6. *Tutus, &c.*] Illæſum & à vulneribus immunem præſtabit eum, inermis undique, forma ſua & pulchritudo.

4. *Non jaculo, &c.*] Meleagri filius, quem forma à vulnere defendebat. *qualis belli jam caßide miſſa Parthenopæus erat.* Papin. ſylv. 4. vide epigr. 77. l. 6. verſ. 2.

9. *Hoc fuerit, &c.*] Altero Cupidine, & Amoris telis inſtructo. ut modo verſ. 2.

11. *Dum vultus, &c.*] Nondum plane virilis, *diſcrimine ſexus obſcuro ambiguoque vultu. vel* ut idem Horat. *Vultus nimium lubricus aſpici.* vel in ætatis lubrico, nondum adultus. Alii, *dum vultu lubricus.*

In Hedylum. LVIII.

Nil eſt tritius Hedyli lacernis,
Non anſæ veterum Corinthiorum,

Nec

2. *Corinthiorum.*] Vaſorum ex ære Corinthio. vide quæ ad verſ. 795. Medeæ Senecæ.

3. *Com-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Nec crus compede lubricum decenni,
Non ruptæ recutita colla mulæ,
Nec quæ Flaminiam ſecant ſalebræ,
Nec qui littoribus nitent lapilli,
Nec Tuſcâ ligo vineâ politus,
Nec pallens toga mortui tribulis,
Nec pigri rota quaſſa mulionis,
Nec raſum cavea latus biſontis,
Nec dens jam ſenior ferocis apri,
Res una eſt tamen, ipſe non negabit,
Culus tritior Hedyli lacernis.

3. *Compede, &c.*] Servorum in ergaſtulis. ſupra epigr. 23 verſ. 4.

4. *Recutita colla mulæ.*] Nova cute reveſtita.

5. *Secant.*] Interrumpunt, aſperam reddunt. *Salebræ.*] Saxa in via eminentiora & levia. An intelligit lapides quibus milliaria terminantur & diſtinguuntur?

7. *Tuſcâ, &c.*] Ergaſtulis Etruſcis.

8. *Non pallens toga.*] Togæ autem involvendis mortuis commodæ, quia albæ. Unde & mulieres albis veſtibus utebantur in luctu & vittis albis. Non autem Romæ ſolum, ſed & Lacedæmone, honeſtiores ἐν πορφύρᾳ elati fuerunt. Diſtinguit tamen expreſſe Ælianus lib. 6. Var. hiſt. cap. 6. & vult eos ſolos, quorum virtus inter cæteros enituerat τοὺς τελέως ἀριστεύσαντας, ἐν φοινικίδι ταφῆναι: mediocris fortitudinis homines ramis oleæ, & aliis frondibus decoratos. Hinc & Marcus Antonius, cum M. Bruti corpus liberto ſuo ſepeliendum tradidiſſet, quo honoratius cremaretur, injici ei ſuum paludamentum (τὴν φοινικίδα) juſſit. vide Val. Max. lib. 5. cap. 5. Atque idcircò veſtiebant cadavera, ne in inferis algerent. *Herald. Pallens, &c.*] Defloccata toga, qua amictus, effertur pauper. Romanorum autem cadavera efferebantur togata, pro ſua cujuſque conditione: Cenſorum purpurea; magiſtratuum, prætexta; civium honeſtiorum, candida; viliorum quoque cadavera, toga alba, ſed viliori & tritiori. Juven. ſat. 3. verſ. 170.

10. *Raſum cavea, &c.*] Latus bovis ſylveſtris, cavea qua coërcetur tritum.

13. *Hedyli.*] Cinædi.

Ad Nympham Sabini. LIX.

NYmpha ſacri regina lacus, cui grata Sabinus,
Et manſura pio munere templa dedit;

Sic

Mittit librum ad cenſorium tribunal Cæſii Sabini Umbri, Auli Pudentis municipis; cui librum quoque ſeptimum tranſmiſit, ut eſt lib. 7. epigr. 96.

1. *Nympha, &c.*] Fons, ſeu Nympha fontis, cui Cæſius Sab. de quo epigrammate 96. lib. 7. templum conſecravit.

2. *Templa.*] Fontem enim egregio opere ædificavit in ædibus ſuis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Sic montana tuos ſemper colat Umbria fontes,
Nec tua Bajanas Sarſina malit aquas:
Excipe ſollicitos placide, mea dona, libellos:
Tu fueris Muſis Pegaſis unda meis.
Nympharum templis quiſquis ſua carmina donat,
Quid fieri libris debeat, ipſe monet.

4. *Nec tua Bajanas.*] Nec minori ſis in pretio & æſtimatione apud Sarſinates Umbriæ, quam ſunt Bajæ. *Sarſina.*] Civitas Umbriæ.

5. *Sollicitos placide, &c.*] Judicium Cæſii ſubveritos. epigrammate 96. libro 7.

6. *Tu fueris, &c.*] Mihi eris inſtar fontis, Pegaſi ungula aperti, poëtis culti & decantati.

7. *Nympharum.*] Aquarum.

8. *Quid fieri, &c.*] Mergendos ſcilicet & aqua delendos. ſic epigr. 99. lib. 3. & epigr. 10. lib. 4.

In Mamurram. LX.

IN ſeptis Mamurra diu multumque vagatus,
Hic ubi Roma ſuas aurea vexat opes;
Inſpexit molles pueros, oculiſque comedit:
Non hos quos primæ proſtituere caſæ;
Sed quos arcanæ ſervant tabulata cataſtæ,
Et quos non populus, nec mea turba videt.
Inde ſatur, menſas, & opertos exuit orbes,
Expoſitumque alte pingue popoſcit ebur.

Et

Epigramma elegans, quo facetè deſcribitur homo ἀλαζών. Et in Mamurra paupertatis diſſimulatores irridet; qui in nundinis licebant perinde quaſi omnia empturi, quum vix haberent quod domi cœnarent. Id etiam hodie nimium quam frequenter experiuntur mercatores. *Rad.*

1, *Septis Mamurra, &c.*] Epigr. 14. lib. 2. verſ. 5. *Vagatus.*] *Empturus pueros, argentum, myrrhina, villas.* Juven. ſat. 7. verſ. 132.

2. *Vbi Roma, &c.*] Vbi venales exponuntur, oſtentantur; licitantur, emuntur ingentis pretii merces. epigrammate 80. lib. 10. *Vexat.*] Emendo, licitando, litigando, oſtentando.

3. *Inſpexit molles pueros.*] Venales diligenter inſpexit. epigr. 82. l. 6. verſ. 1. *Oculiſque comedit.*] Sic epigr. 97. lib. 1. verſ. 12.

4. *Caſæ.*] Tabernæ viliores & expoſitæ. Ubi ſcil. viliora mancipia & rejicula.

5. *Arcanæ cataſtæ.*] Reconditiores & remotæ. *uti mox.* verſ. 7. *Cataſtæ.*] Supra epigr. 30. verſ. 5. & lib. 6. epigramm. 29. verſ. 1.

6. *Nec mea, &c.*] Nec meæ farinæ & conditionis pauperes.

7. *Satur, menſas.*] Oculus ſatiatus. *Opertos exuit orbes.*] Retegi poſtulavit & efferri opertas & interius reconditas magni pretii menſas citreas & eburneas rotundas. epigrammate 43. lib. 2. verſ. 9.

9. *Et*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Et teſtudineum menſus quater hexaclinon,
Ingemuit citro non ſatis eſſe ſuo.
Conſuluit nares, an olerent æra Corinthon:
Culpavit ſtatuas, & Polyclete, tuas.
Et turbata brevi queſtus cryſtallina vitro,
Myrrhina ſignavit ſepoſuitque decem.
Expendit veteres calathos, & ſi qua fuerunt
Pocula Mentoreâ nobilitata manu:
Et virides picto gemmas numeravit in auro,
Quidquid & à nivea grandius aure ſonat.
Sardonychas veros menſa quæſivit in omni,
Et pretium magnis fecit jaſpidibus.
Undecima laſſus cum jam diſcederet hora,
Aſſe duos calices emit, & ipſe tulit.

Sa-

9. *Et teſtudineum, &c.*] Et poſtquam ſæpius emenſus eſt conclave diſcubitorium ſex lectis inſtructum, teſtudineis putaminibus diſſectis exornatum. vide quæ lib. XIV. epigr. 87. dicta ſunt in *ſigma:* Et quæ ad verſ. 94. ſat. 11. Juvenalis.

10. *Citro, &c.*] Quod non ſatis ampla eſſet menſæ ſuæ citreæ.

11. *Conſuluit nares, &c.*] An ſtatuæ eſſent ex ære Corinthio, quod erat pretioſiſſimum. *Corinthon.*] In Corinthi enim incendio, confluxere, æris, auri, argentique venæ: unde æs Corinthium miſtum, laudabilius.

12. *Statuas.*] Quæ erant ex ære Deliaco.

13. *Turbata cryſtallina.*] Vitiata admiſto fragili vitro. *Cryſtallina, Myrrhina.*] Vaſa, epigr. 111. & 113. lib. 14. Gruterus ex Palat. legendum cenſet *nîtro.* Nec repugnat huic lectioni Plinius lib. 37. cap. 2. imo pro ea pugnat Tacitus lib. 5. Hiſtoriar. *Conlectæ arenæ admixto nitro in vitrum excoquuntur.* imo ipſe noſter lib. 1. epigr. 53. hinc interpretandus: *Sic Aretinæ violant cryſtallina teſtæ.*

14. *Signavit ſepoſuit que decem.*] Quaſi empturus.

15. *Veteres calathos.*] Vaſa viminea. *Vel*, calices vinarios archetypos.

16. *Mentoreâ, &c.*] Epigramm. 41. lib. 3. verſ. 1.

17. *Virides gemmas, &c.*] Smaragdos aureo calici inſertos. epigr. 109. lib. 14. Virides enim gemmas auro decorando maximè convenire perſuaſum veteribus, quapropter eas præcipue poculis aureis includebant, quæ λιθοκόλλητα & διάλιθα Græcis, *aurum gemmatum* Latinis *Salmaſ. Picto auro.*] Vario, elaborato, fulgente: vel quod auro per artem alii colores inducti erant.

18. *Quidquid, &c.*] Gemmas & elenchos ab auribus ſuſpendi ſolitos.

19. *Veros menſa, &c.*] Non adulterinos. Alii leg. *menſas quæſivit in omnes.*

20. *Pretium fecit jaſpidibus.*] Licitatus eſt.

21. *Undecima, &c.*] Planetaria ſc. id eſt, ſub noctem.

22. *Duos calices.*] Vitreos calices intelligit. *Ipſe tulit.*] *Emphaticè*, quod ſervo careret. ſic epigr. 36. lib. 5. verſ. 8.

Sabino mittit coronam roſeam. LXI.

SEu tu Pæſtanis genita es, ſeu Tiburis arvis,
Seu rubuit tellus Tuſcula flore tuo:
Seu Præneſtino te villica legit in horto;
Seu modo Campani gloria ruris eras:
Pulchrior ut noſtro videare corona Sabino;
De Nomentano te pudet eſſe meo.

Quo gratior ſit Cæſio Sabino, putet roſeam hanc coronam quam illi mitto, natam fuiſſe in horto meo Nomentano. etſi forte ſit è bifero Pæſto, Tibure, Tuſculano, Præneſte, ſeu Campania. namque mihi empta eſt: ſic epigramm. 94. lib. 10.

1. *Seu tu.*] Nominat agros roſarum fertiliſſimos, Pæſtanum, Tiburtinum, Tuſculanum, Campanum.

De platano Cæſaris. LXII.

IN Tarteſſiacis domus eſt notiſſima terris,
Qua dives placidum Corduba Bætin amat;
Vellera nativo pallent ubi flava metallo,
Et linit Heſperium bractea viva pecus:
Ædibus in mediis totos amplexa Penates
Stat platanus denſis Cæſariana comis:
Hoſpitis invicti poſuit quam dextera felix,
Cœpit & ex illa creſcere virga manu.
Auctorem, dominumque nemus ſentire videtur:
Sic viret, & ramis ſidera celſa petit.
Sæpe ſub hac madidi luſerunt arbore Fauni:

Sæpe

Explicat platanum Cæſaris manu ſatam Cordubæ, de qua nihil alii ſcriptores, quum paſſim celebrentur platani Socratis apud Platonem in Phædro, Ciceronis primo de Oratore, Xerxis regis Perſarum in Lydia, apud Ælianum lib. 2, cap. 14.

1. *Tarteſſiacis, &c.*] Bætica Hiſpaniæ. Tarteſſus enim idem qui Bætis fl. *Strabo.*

2. *Corduba.*] Senecarum & Lucani patria.

3. *Vellera, &c.*] Ubi greges ovium, aureum ſeu rutilum habent vellus. epigrammate 43. lib. 2. verſ. 3. & epigramm. 38. lib. 5. verſ. 7. & epigr. 133. lib. 14. & epigr. 100. lib. 12.

4. *Bractea viva pecus.*] Rutilus, aureus color nativus.

6. *Cæſariana comis.*] Cæſaris manu ſata.

7. *Hoſpitis.*] Cæſaris victoris.

9. *Nemus ſentire videtur.*] Arbor opaca ingens.

12. *Dryas.*]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Sæpe ſub hac latuit ruſtica fronde Dryas.
Dumque fugit ſolos nocturnum Pana per agros;
Terruit & tacitam fiſtula ſera domum,
Atque olüere lares commiſſatore Lyæo,
Crevit & effuſo latior umbra mero:
Heſterniſque rubens dejecta eſt herba coronis,
Atque ſuas potuit dicere nemo roſas.
O dilecta deis, ô magni Cæſaris arbor,
Ne metuas ferrum, ſacrilegoſque focos.
Perpetuos ſperare licet tibi frondis honores:
Non Pompejanæ te poſuere manus.

12. *Dryas.*] Nympha querquetulana. Singulis enim arboribus Nympham præeſſe credebant antiqui: quam, quod unà cum arbore naſceretur moreretur-que Hamadryadem appellabant; cum *Dryas* ſit quæ toti nemori ſilvæque præſit, à δρῦς, Et Gronovius monet tranſponendos eſſe hos 4. verſus, & hoc hexametrum cum ſequentis pentametro conjungit. ut *Sæpe, &c.* cum *Terruit.* Et *Dumque fugit, &c.* cum *Sæpe, &c.*

14. *Tacitam.*] Somno ſopitam excitavit fiſtula Panis & Dryadis. *Fiſtula ſera domum.*] Syrinx in arundines paluſtres converſa.

15. *Commiſſatore Lyæo.*] Baccho convivia celebrante.

16. *Effuſo latior, &c.*] Ita Scriverius. hac mente. Poſtquam cerebrum mero ſaucium incaluit, accedit numerus lucernis, & umbra fit latior, atque omnia videntur juſto majora: cum vulgo legatur *lætior.* Aluntur enim vino irrigatæ platani. quod de Hortenſii luxu refert Macrob. Sat. 3. lib. 13.

17. *Dejecta, &c.*] Vulg. *delecta.* Grut. *detecta.* eo ſenſu: deprehenſa, inquit, terra rubens coronis, &c.

20. *Ne metuas ferrum.*] Eſt enim ſacra Cæſari.

22. *Non Pompejanæ, &c.*] Non Pompejanæ, id eſt, victæ, ſed Cæſareæ, victrices.

De Philæni. LXIII.

TInctis murice veſtibus quod omni
Et nocte utitur, & die Philænis,
Non eſt ambitioſa, nec ſuperba:
Delectatur odore, non colore.

Purpuratam ait incedere Philænidem, non ob faſtum; ſed ut odore vehementi purpuræ, fætorem impuri corporis obruat. Nam Philænis epigr. 66. lib. 7. eodem laborabat morbo, quo Bæticus epigr. 76. lib. 3. purpuræ itaque odore delectabatur, qui vitii ſui ſaniem referret, vide epigr. 4. l. 4. verſ. 6.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Phœbum. LXIV.

AD cœnam invitant omnes te, Phœbe, cinædi:
Mentula quem paſcit, non puto purus homo eſt.

1. *Phœbe.*] Ludit forte in nomine, φοῖβος enim *purum* ſonat, quaſi dicat, nomine purus, re impurus.

De ſtatua Cæſaris Domitiani. LXV.

HErculis in magni vultus deſcendere, Cæſar
Dignatus Latiæ dat nova templa viæ:
Qua Triviæ nemoroſa petit dum regna viator,
Octavum dominâ marmor ab urbe legit.
Ante colebatur votis, & ſanguine largo:
Majorem Alciden, nunc minor ipſe colit.
Hunc magnas rogat alter opes, rogat alter honores:
Illi ſecurus vota minora facit.

1. *Herculis, &c.*] Domitianus ſe ad imaginem Herculis, cui templum in Appia via, octavo ab urbe lapide condiderat, fingi & coli voluit. epigr. 104. infra. *In vultus.*] Cur id factitarint, ex Dione & Lampridio docet Heraldus: in illius enim ſpecie ſe fingi pingique volebant, cui ſe ſimiles videri cupiebant.

3. *Triviæ.*] Dianæ Aricinæ lucum & templum. cur autem Diana dicatur Trivia, vide quæ Farnab. adnotavit ad Hippolytum Senecæ. verſ. 411. *Nemoroſa.*] Quia templum in nemore. *Regna Dianæ,* quia ſacerdos rex appellabatur. De Rege Nemaurenſi, vide Strabonem lib. 5. Ovid. 3. Faſtor. *Viator.*] Pedes, neque enim in gratiam Hippolyti ab equis diſcerpti, qui templum illud Dianæ dicavit, nemus illud aditur equis. Ovid 3. Faſtor.

4. *Octavum marmor.*] Octavum lapidem, id eſt, milliarium à Roma. *Legit.*] Petit, adit.

6. *Nunc minor.*] Sed nunc ipſe Hercules inferior noſtro factus, Domitianum colit. infra epigr. 104. verſ. 11. *Ipſe.*] Alii, *Iſte.*

7. *Hunc.*] Domitianum, Herc. majorem.

8. *Illi ſecurus, &c.*] Ab illo Herc. minore, ſupplices minores, petant minora.

Ad Herculem, de eadem ſtatua. LXVI.

ALcide Latio nunc agnoſcende Tonanti,
Poſtquam pulchra Dei Cæſaris ora geris,

Si

Nullum facit adulandi finem poëta, Herculemque à Cæſaris facie tantam dignitatem capere dicit; ut ſi illum vultus honorem & elegantiam mortalis habuiſſet olim, nullum omninò periculum aditurum fuiſſe dicat.

1. *Nunc agnoſcende Tonanti.*] Nunc tandem probas te Jovis Capitolini filium, poſtquam indutus es formam Domitiani, modo epigr. 65. verſ. 1.

3. *Si*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Si tibi tunc iſti vultus habituſque fuiſſent,
Ceſſerunt manibus cum fera monſtra tuis;
Argolico famulum non te ſervire tyranno
Vidiſſent gentes, ſævaque regna pati:
Sed tu juſſiſſes Euryſthea, nec tibi fallax
Portaſſet Neſſi perfida dona Lichas.
Oëtæi ſine lege rogi ſecurus adiſſes
Aſtra patris ſummi, quæ tibi pœna dedit:
Lydia nec dominæ traxiſſes penſa ſuperbæ:
Nec Styga vidiſſes Tartareumque canem.
Nunc tibi Juno favet, nunc te tua diligit Hebe:
Nunc te ſi videat Nympha, remittet Hylan.

3. *Si tibi, &c.*] Si geſſiſſes ora & vultum Cæſaris, cum feras domares.

5. *Argolico tyranno.*] Euryſtheo, Mycenarum regi, qui dictante Junone, Herculem ad difficillima quæque obeunda adigit. vide quæ ad Herc. Fu. Sen. verſ. 35. & verſ. 829.

6. *Sævaque regna.*] Quum toties mortis adire diſcrimen cogeretur, quoties certamen iniret.

7. *Sed tu juſſiſſes Euryſthea.*] Tu illi imperaſſes, ſi ora & vultum geſſiſſes Cæſaris.

8. *Neſſi.*] Veſtem ſanguine Neſſi Centauri & veneno à ſagittis Hydræ felle tinctis infectam, muneri à Deianeira miſſam Herculi per Lycham. vide Senecæ Herc. Oëtæi argumentum. *Perfida dona.*] Neſſi, qui ſuum ſanguinem ſeu venenum potius, Deianiræ muneris loco reliquerat, quo decepta ipſa, decepit Herculem, dum interfecit.

9. *Oëtæi, &c.*] Non tibi fuiſſet opus per ignem mortali parte expurgata, conſcendiſſe cœlum: ſed citra rogum relatus fuiſſes in Deos; ſi, qua nunc coleris, forma indutus eſſes.

11. *Lydia, &c.*] Neque tractaſſes colum ſub Omphale. vide Mythologos.

12. *Nec Styga, &c.*] Nec adiviſſes inferos vidiſſeſque Cerberum.

13. *Nunc tibi Iuno, &c.*] Recepto in cœlum Herculi, Juno conciliata, Heben filiam in uxorem dedit.

14. *Nunc te ſi, &c.*] Amphydacia Nympha, quæ tuum rapuit Hylam, nunc eum reddet, epigrammate 49. lib. 5. verſ. 5.

Ad Fabullum. LXVII.

UXor cum tibi ſit formoſa, pudica, puella,
Quo tibi natorum jura, Fabulle, trium?
Quod petis à noſtro ſupplex Dominoque Deoque,
Tu dabis ipſe tibi, ſi potes arrigere.

In

2. *Natorum jura, &c.*] De jure trium liberorum, vide quæ ad ep. 91. lib. 2.

3. *Supplex.*] Per libellos ſupplices. *Dominoque Deoque.*] Domitiano. epigramm. 8. lib. 5. verſ. 1.

4. *Tu dabis, &c.*] Epigramm. 31. lib. 8.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Æſchylum. LXVIII.

LAſcivam totâ poſſedi nocte puellam,
Cujus nequitias vincere nulla poteſt.
Feſſus mille modis, illud puerile popoſci:
Ante preces totas, primaque verba dedit.
Improbius quiddam ridenſque rubenſque rogavi:
Pollicita eſt nulla luxurioſa mora.
Sed mihi pura fuit; tibi non erit, Æſchyle: ſi vis,
Accipe & hoc munus conditione mala.

3. *Illud puerile popoſci.*] Δύσφημον ἐκεῖνο, ὅτι πάσχουσιν οἱ παῖδες. Sic ſæpe hoc pronomen ponitur relato ſubintellecto. Catullus:

Et quærendum unde, unde fortè nervoſius illud.

Sic *Res illas* dixit Arnobius τὸ ἀνδρεῖον. Dicebant aliquando *Multa illa*, id eſt, laſcivas illas & obſcænas voluptates. Catullus:

Vbi illa multa tam jocoſa fiebant.

Græci ταῦτα vel ἐκεῖνα eodem modo. *Herald.*

5. *Improbius, &c.*] Ore morigerari.

7. *Sed mihi, &c.*] Nec tamen feci: pretio deterritus, ſeu rei turpitudine.

8. *Conditione mala.*] Magno pretio, caro emptum.

In Magiſtrum ludi. LXIX.

QUid tibi nobiſcum eſt ludi ſcelerate magiſter,
Inviſum pueris virginibuſque caput?
Nondum criſtati rupere ſilentia galli:
Murmure jam ſævo verberibuſque tonas.
Tam grave percuſſis incudibus æra reſultant,
Cauſſidicum medio cum faber aptat equo.
Mitior in magno clamor fuit amphitheatro,
Vincenti parmæ cum ſua turba favet.

Vi-

Iraſcitur clamoſo ludi moderatori, ſomnum poëtæ matutinum interrumpenti. ait ſe didactron ſoluturum, non ſi doceat, ſed taceat.

3. *Nondum criſtati, &c.*] Nondum eſt gallicinium. Miſera hominum iſtorum conditio, qui media penè nocte ſcholam aperire incipiebant, id eſt, primo diluculo, vel ante, & pene priuſquam Galli Solem advenientem ſalutarent. Juvenal. Sat. 7.

Dum modo non pereat mediæ quod noctis ab hora Sediſti, &c. —

5. *Tam grave, &c.*] Non intonas minore verberum verborumque ſtrepitu, quam fabri incus, dum fingitur equeſtris ſtatua cauſſidico. vide Juven. Sat. 7. verſ. 123. & autorem dialogi de Oratorib.

8. *Vincenti parmæ cum ſua turba.*] Non temere dixit *ſua turba*. Erant enim in Theatro, Amphitheatro, & Circo factio-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Vicini ſomnum non tota nocte rogamus:
Nam vigilare leve eſt, pervigilare grave.
Diſcipulos dimitte tuos. vis garrule, quantum
Accipis ut clames, accipere ut taceas?

factiones, & inde diverſus favor. De populi acclamationibus in Circo & Amphitheatro, variiſque factionibus, vide Bullengerum cap. 46. lib. de Circo. *Vincenti.*] Cum parmularii, qui Thracibus gladiatoribus parma armatis favent, ſuæ factioni victrici applaudunt.

10. *Pervigilare grave.*] Totam noctem ducere inſomnem.

In Polycarmum. LXX.

Cum futuis, Polycarme, ſoles in fine cacare,
Cum pædicaris, quid, Polycarme facis?

* In Cæcilianum. LXXI.

Dixerat, ô MORES! ô TEMPORA! *Tullius olim,*
Sacrilegum ſtrueret cum Catilina nefas:
Cum gener atque ſocer diris concurreret armis,
Mœſtaque civili cæde maderet humus.
Cur nunc, ô MORES! *cur nunc,* ô TEMPORA! *dicis?*
Quod tibi non placeat, Cæciliane, quid eſt?
Nulla ducum feritas, nulla eſt inſania ferri:
Pace frui certa, lætitiaque licet.
Non noſtri faciunt, tua quod tibi tempora ſordent:
Sed faciunt mores, Cæciliane, tui.

De

* Palat. *In Mæcilianum.*

Adulatur Cæſari, dum reprehendit Mæcilianum; vel ut alii leg. Cæcilianum, ſua tempora vituperantem.

1. *Dixerat, &c.*] In Catilinam dixit Cicero, *O tempora! ô mores! ſenatùs hoc intelligit, conſul videt, hic tamen vivit.*

2. *Nefas.*] Patriæ excidium notum ex Saluſtio & Cicer.

3. *Gener atque, &c.*] Pompejus & Cæſar. cujus filia Julia nupta eſt Pompejo. neque tamen conſtat Ciceronem alicubi his verbis exclamaſſe contra bella civilia.

7. *Ducum feritas, &c.*] Nunc, ut quondam Pompeji & Cæſaris. *Ferri.*] Patriæ ruinam molientis, ut Catilinæ olim.

10. *Mores tui.*] Sceleratis omnia tempora metuenda; tuta omnia & ſecura innocenti. Omnibus temporibus fuere, ſunt & erunt plures improbi quam probi; nec eſt, cur tempora quiſquam ſua accuſet, ſed ſe.

 Laudat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De leone & ariete. LXXII.

MAſſyli leo fama jugi, pecoriſque maritus
Lanigeri, mirum, qua coïere fide.
Ipſe licet videas, cavea ſtabulantur in una,
Et pariter ſocias carpit uterque dapes.
Nec fœtu nemorum gaudent, nec mitibus herbis:
Concordem ſatiat ſed rudis agna famem.
Quid meruit terror Nemees, quid proditor Helles,
Ut niteant celſi lucida ſigna poli?
Sidera ſi poſſent pecudeſque feræque mereri;
Hic aries aſtris, hic leo dignus erat.

Laudat & ſtupet concordiam leonis & arietis, ſimul innoxiè habitantium; ideoque dignum utrumque cælo judicat, æquè ac leonem Nemeæum, & Arietem Phryxi vectorem & Helles.

1. *Maſſyli, &c.*] Magnitudine corporis nobiliſſimus in omnibus Libyæ, cujus Maſſylia pars eſt, montibus. *Pecoriſque maritus.*] Aries.

2. *Mirum, &c.*] Mirum eſt, quam unanimiter & placide inter ſe convenerint. Al. *poſuere*, abſolute, ſeu feritatem poſuere.

4. *Pariter ſocias, &c.*] Uno eodemque cibo veſcuntur leo & aries.

5. *Nec fœtu nemorum, &c.*] Nec leo deſiderat cervos, tauros, & alias feras, nec aries herbas, ſed & aries veſcitur agna, cibo inſolito.

7. *Quid meruit, &c.*] Quid meruit leo Herculis, epigrammate 66. lib. 5. verſ. 2. quid Phryxi aries, de quo epigramm. 51. lib. 8. verſ. 8. ut referrentur in aſtra? *Proditor Helles.*] Alii, *portitor Helles*.

10. *Hic.*] Noſter.

Ad Liberum. LXXIII.

LIber Amyclæa frontem redimite corona,
Qui quatis Auſonia verbera Graja manu;
Clauſa mihi texto cum prandia vimine mittas,
Cur comitata dapes nulla lagena venit?
Atqui digna tuo ſi nomine munera ferres,
Scis, puto, debuerint quæ mihi dona dari.

In

Martialis à Libero pugile eſculentis donatus, petit etiam Liberum, ſeu poculenta.

1. *Liber.*] Ad quem epigramm. 77. lib. 8. *Amyclæa frontem, &c.*] Coronate victor in pugilatu, cujus inventor Pollux Spartanus. Amycle autem Laconiæ civitas eſt. *Redimite.*] Gruterus ex Palat. legendum cenſet, *vittate*.

2. *Qui quatis, &c.*] Qui Græca exerces certamina, ipſe Latinus pugil vel auriga.

3. *Clauſa mihi, &c.*] Cum mihi miſiſſes eſculenta in ſporta; cur non & poculenta adjeciſti in lagena?

5. *Tuo nomine, &c.*] *Libero*, quod tibi cum vini inventore Baccho nomen eſt commune.

Dolet

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Sutorem. LXXIV.

DEntibus antiquas ſolitus producere pelles,
Et mordere luto putre vetuſque ſolum:
Præneſtina tenes decepti regna patroni,
In quibus indignor ſi tibi cella fuit.
Rumpis & ardenti madidus cryſtalla falerno,
Et pruris domini cum Ganymede tui.
At me literulas ſtulti docuere parentes:
Quid cum grammaticis rhetoribuſque mihi?
Frange leves calamos, & ſcinde Thalia libellos:
Si dare ſutori calceus iſta poteſt.

Dolet ſutorem clientem in poſſeſſionem domini ſui veniſſe per artem tam vilem; ſe autem nobiliſſima diſciplina eruditum eſurire.

1. *Dentibus, &c.*] Quod videmus cerdones & ſutores facere, dum mordicus extendentes corium adaptant calceis.

2. *Solum.*] Soleam rupti, quem reficit, calcei.

3. *Præneſtina regna.*] Legata tibi à Domino tuo. Clientes, *dominos* veterum more patronos appellabant. & ſæpe factum, uti, quum patronus ſine liberis decederet, cliens aut libertus in bona patroni ſuccederet: ut contrà in liberti, patronus. *Rad. Decepti regna.*] Alii, *defuncti rura.*

4. *In quibus, &c.*] In quibus indignum eſt tibi eſſe vel cellam ſervi, quaſi dicat, indignus eras cella, ne dicam tota domo, & omnibus bonis. epigrammate 48. lib. 3.

5. *Ardenti.*] Epigramm. 13. lib. 10. verſ. 5. *Madidus.*] Ebrius.

6. *Pruris domini.*] Laſcivis φιλόκνισος. *Ganymede tui.*] Puero delicato. epigr. 56. lib. 5.

7. *At me literulas.*] Ego infelix tracto nobiliores artes, & tamen non invenio tales patronos: & cur non didici etiam cerdonicam. *Stulti docuere parentes.*] Non videntes quanto majus vel ex cerdonica, quam ingenuis artibus ſit emolumentum.

9 *Frange calamos.*] Abjice ſtudia & litteras, nuntium mitte Muſis, quando plus prodeſt calceus, quam calamus. Sic Juvenalis ſat. 7. verſ. 27. *Frange miſer calamos.* Ὄργανα μουσάων, τὰ πολύστονα βίβλια πωλῶ, &c Πιερίδες σώζοισθε. Anthol. lib. 1. cap. 17.

De effigie Camoni. LXXV.

EFfigiem tantum pueri pictura Camoni

Ser-

Defunctorum imagines charitatis & memoriæ ergo ſibi fieri curabant ſervabantque veteres. Pater Camoni adoleſcentis vicennis emortui imaginem, expreſſit, non quidem in illo ætatis flore, ne tantæ ſpei juvenis aſpectus immodico dolore patrem afficeret, ſed infantis forma effinxit, quo recordatio foret minus ingrata. vide epigr. 78. ſubſequens lege epigr. Αὐτὴν θειοδότην ὁ ζωγράφος, &c. lib. 3. Anthologiæ. cap. 12.

2. *Pri-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Servat, & infantis prima figura manet.
Florentes nulla ſignavit imagine vultus,
Dum timet ora pius muta videre pater.

2. *Prima figura manet.*] In MS. Gronovius invenit: *parva figura.* & placet, quia epigramm. 76. *primaque forma fuit.*

3. *Florentes.*] Viginti annorum.

4. *Muta.*] Pictura enim muta; vel quia infantes non loquuntur.

De balneo Tuccæ. LXXVI.

NOn ſilice duro ſtructilive cæmento,
Nec latere cocto, quo Semiramis longam
Babylona cinxit, Tucca balneum fecit:
Sed ſtrage nemorum, pineaque compage,
Ut navigare Tucca balneo poſſit.
Idem beatas lautus exſtruit thermas
De marmore omni, quod Caryſtos invenit,
Quod Phrygia Synnas, Afra quod Nomas mittit,
Et quod virenti fonte lavit Eurotas.
Sed ligna deſunt: ſubice balneum thermis.

De

Irridet balneum Tuccæ ligneum, & thermas marmoreas; cum ordo materiæ vertendus eſſet. *Balneum* enim hoc loco accepit pro receptaculo aquarum frigidarum, ſeu cella frigidaria; *thermas* pro caldaria, in qua erant calefaciendæ aquæ. conveniebat, ut thermæ fierent ligneæ, aquis calefaciendis multo aptiores, & marmora frigidæ excipiendæ pararentur. Habebant priſci Romani juxta thermas, etiam cellas frigidas, ut ex Papinio, Plinio Juniore, doceri poſſet. *Rad.*

1. *Structilive cæmento.*] Nec lapide cæſo ad fundamentum jaciendum, cui ædificium ſuperſtruatur.

2. *Longam.*] Ambitus mœnium Babylonis erat milliariorum noſtrorum XI. altitudo pedum CC. latitudo L. pedum: quo nomine Antipater dixit, ἐπίδρομον ἅρμασι τεῖχος.

4. *Strage nemorum, &c.*] Lignis, materia navibus magis, quam frigidariis balneis conveniente.

6. *Beatas lautus, &c.*] Magnificas, ſumptuoſas.

7. *Marmore, &c.*] Materia frigidiori quam thermis & caldariis conveniebat. *Caryſtos invenit.*] Inſula maris Ægæi, ferax marmoris optimi.

9, *Quod Phrygia Synnas, &c.*] Marmor Synnadicum. Vel *Synnas* pro territorio Synnadenſi: ſic *Nomas* pro Numidia. *Caryſteum* marmor viride & fluctibus concolor. Statius; *Et Chios, & gaudens fluctus æquare Caryſtos.* Salmaſ. *Eurotas.*] Numidicum Laconicum. vide epigr. 42. lib. 6. verſ. 12. & 13.

10. *Subice, &c.*] Ad calfaciendas thermas, *ab abſurdo.*

Defun-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De effigie Camoni. LXXVII.

HÆc ſunt illa mei quæ cernitis ora Camoni:
Hæc pueri facies primaque forma fuit.
Creverat hic vultus bis denis fortior annis;
Gaudebatque ſuas pingere barba genas:
Et libata ſemel ſummos modo purpura cultus
Sparſerat. invidit de tribus una ſoror.
Et feſtinatis incîdit ſtamina penſis;
Abſentemque patri rettulit urna rogum.
Sed ne ſola tamen puerum pictura loquatur,
Hæc erit in chartis major imago meis.

Defunctorum autem ſibi charorum imagines ſervabant. *Nam omnino* (ut ait Lactant.) *fingendarum ſimilitudinum ratio idcirco ab hominibus inventa eſt, ut poßit eorum memoria retineri, qui vel morte ſubtracti, vel abſentia fuerant ſeparati.*

1. *Hæc ſunt, &c.*] Vide epigr. 75. ſuperius.

2. *Pueri facies.*] Infantis.

5. *Et libata ſemel, &c.*] Et lanugo ejus ſubrufa ſemel reſecta ſparſerat ſummos cultus, id eſt, veſtes, vel *vultus.* vel ut alii legunt *cultros*, id eſt, novaculas, rectè: dicit enim ſemel tantum lanuginem detonſam. Cultros (inquit Joſ. Scalig. in Catullum) intelligit *ſcilices*, id eſt, cultros tonſorios.

6. *Tribus una ſoror.*] Parcis. ſic epigramm. 54. lib. 4. *& ſemper de tribus una necat.*

9. *Sed ne ſola, &c.*] Pictura infantem oſtendit, ipſa infans & interitura: carmen hoc meum fuiſſe vicennem teſtatur, monumentum pictura certius & perennius. ſic epigr. 83. l. 7. verſ. 6.

De convivio Priſci. LXXVIII.

QUod optimum ſit diſputat convivium
Facunda Priſci pagina:
Et multa dulci, multa ſublimi refert,
Sed cuncta docto pectore.
Quod optimum ſit quæritis convivium?
In quod choraules non venit.

Ad

Adhibebantur olim ad convivia omnis generis fere inſtrumenta muſica: cantabatur, ſaltabatur, &c. Poëta igitur, ait, illud eſſe convivium ſuaviſſimum, in quod nullus veniat choraules, hoc eſt, à quo abſit omnis tumultus clamantium, ſaltantium, ebrioſorum: ſimulque irridet occultè Priſcum, tam multis chartis de hac re diſputantem, cum verbo dici poſſit.

6. *In quod, &c.*] Ut ille chorus muſicus optimus eſt, qui ex ſe dulcis, ſublimis, doctus non indiget Choraule qui tibia choro adſpiret. *Bellis homunculis, ut ſuaviter inter ſe ſint, nihil opus eſt calice, nihil tibicine.* Plut. Sympoſ.

Senſus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Picentinum. LXXIX.

FUnera poſt ſeptem nupſit tibi Galla virorum,
Picentine: ſequi vult puto Galla viros.

Senſus eſt: Galla venefica poſt occiſos ſeptem viros, tibi Picentino venefico & parricidæ nupſit. Ergo videtur decreviſſe mori, quod tibi nupſerit: qui perinde tollis è medio uxores, ut Galla viros. *Rad.*

2. *Sequi vult, &c.*] A te venefico extincta, ut illa prius ſeptem maritos ſuſtulerat. vide epigrammate 44. libro 8.

Ad Domitianum. LXXX.

ODerat ante ducum famulos turbamque priorum,
Et Pallatinum Roma ſupercilium:
At nunc tantus amor cunctis, Auguſte, tuorum;
Ut ſit cuique ſuæ cura ſecunda domus.
Tam placidæ mentes, tanta eſt reverentia veſtri,
Tam pacata quies, tantus in ore pudor.
Nemo ſuos (hæc eſt aulæ natura potentis)
Sed domini mores Cæſarianus habet.

Blanditur Cæſari & Cæſarianis Priorum Imperatorum familia tam arrogans & ſuperba fuit, ut intoleranda videretur civibus: tua tam eſt comis & humana, ut plus illam, quam ſe diligant cives.

1. *Ducum famulos, &c.*] Famulos priorum Imp. & faſtum aulicum. Gruterus ex Palat. legit, *turbamque priorem*, rectè. Nam dicit, *turba prior*, ſunt liberti, qui ſervis utique priores, & præ ſervis odioſiſſimi, tanquam qui procuratores provinciarum, exactores tributorum, vectigalium, &c.

2. *Pallatinum ſupercilium.*] Aulicum faſtum.

3. *At nunc tantus, &c.*] Falſo hoc & adulatorie, reclamante omnium hiſtoricorum fide.

4. *Ut ſit cuique, &c.*] Ut pluris faciant Cæſarianos quam ſuos.

8. *Cæſarianus habet.*] Qui in aula Cæſaris verſatur. *Regis* enim *ad exemplum totus componitur orbis.*

De Gellio. LXXXI.

DUxerat eſuriens locupletem pauper anumque
Uxorem: paſcit Gellius & futuit.

Ad

2. *Paſcit Gellius.*] Παθητικὸν, ut *lavare, tondere, &c.* *Futuit.*] Uxoremne, an alias? vide Auſon. epigrammate 134.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Auctum. LXXXII.

LEctor & auditor noſtros probat, Aucte, libellos:
Sed quidam exactos eſſe poëta negat.
Non nimium curo: nam cœnæ fercula noſtræ
Malim convivis quam placuiſſe cocis.

Carmina probari ſua paſſim ab omnibus, ab uno tamen aliquo vituperari, velut non ſatis limata & emendata dicit. Reſpondet poëta ſe convivis, non cocis ſcribere, poëtam illum æmulum eſſe cocum, non poëtam. *Rader.*

3. *Nam cœnæ, &c.*] Volo carmina mea magis placere benevolis & ſimplicibus lectoribus, auditoribuſque: quam æmulis & curioſæ ſtrictæque cenſuræ poëtis.

In Munnam. LXXXIII.

DIxerat aſtrologus periturum te cito, Munna:
Nec, puto, mentitus dixerat ille tibi:
Nam tu dum metuis, ne quid poſt fata relinquas;
Hauſiſti patrias luxurioſus opes.
Biſque tuum decies non toto tabuit anno:
Dic mihi, non hoc eſt, Munna, perire cito?

Aſtrologus Munnam (vel ut alii leg. Cinnam) divitem, brevi moriturum prædixerat; Munna decoxit ſubitò omne patrimonium, nec mortuus eſt. Poëta veridicum fuiſſe, ait, aſtrologum, verè enim periſſe Munnam, cum ad incitas redactus ſit. *Rad.*

1. *Dixerat, &c.*] Locus eſt in ambiguitate τῦ *perire*. quod Aſtrologus referebat ad vitam, poëta ad bona & fortunas, quæ Munna perdiderat, fretus Aſtrologi prædicto.

5. *Biſque tuum, &c.*] Vicies centena millia HS. ſive 50. millia Philippæorum.

6. *Perire cito.*] Elegans ſane Epigramma, & è Græcorum myrotheciis ſumptum. Nam ἄσωτον appellant, hominem luxurioſum & cujus ſalus eſt deplorata ac planè exhauſta, facultatibus ſcil. exhauſtis. *Herald.*

Ad Cæſarem Domitianum. LXXXIV.

INter tanta tuæ miracula, Cæſar, arenæ,
Quæ vincit veterum munera clara ducum,
Multum oculi, ſed plus aures debere fatentur
Se tibi, quod ſpectant, qui recitare ſolent.

Ad

Hiſtrionibus Domitianus ſcenam interdixit, edictum laudat poëta. Verum ſi altius cum Lipſio inſpicias, intelliges, hic de equitibus ſermonem eſſe, quos priores Principes ad operas ſcenicas adegerant, Domitianus minimè, ne clariſſimus ordo ſordeſceret. *Rad.*

3. *Multum oculi.*] Propter ſpectacula magnificentiſſima. *Sed plus, &c.*] Propter edictum, quo interdixiſti hiſtrionibus ſcenam, neque enim equites (ut ſub Nerone aliiſque Imperator.) hiſtrioniam exercent, ſed ex recitatoribus facti ſunt auditores. Suet. cap. 7. Domit.

Lectos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Norbanum. LXXXV.

CUm tua ſacrilegos contra, Norbane, furores
Staret pro domino Cæſare ſancta fides:
Hæc ego Pieria ludebam tutus in umbra,
Ille tuæ cultor notus amicitiæ.
Me tibi Vindelicis raptum narrabat in oris,
Neſcia nec noſtri nominis Arctos erat.
O quoties veterem non inficiatus amicum
Dixiſti; meus eſt iſte poëta, meus!
Omne tibi noſtrum, quod bis trieteride juncta.
Ante dabat lector, nunc dabit auctor opus.

Lectos olim Norbano ſeorſim ſingulos libellos, nunc uno volumine digeſtos mittit in Vindeliciam.

1. *Sacrilegos contra,&c.*] Contra ſacram Cæſaris majeſtatem motos. Cum L. Antonius Saturninus, ſuperioris Germaniæ præſes, contrà Domitianum bellum ſuſcepiſſet. vide epigr. 11. lib. 4.

3. *Pieria umbra.*] Seceſſu ſuburbano, vel aliò, ad ſtudia.

5. *Me tibi Vindelicis,&c.*] Fama in Vindeliciam, quæ ad Septentrionem jacet, ſparſa, tibi narrabat me defunctum eſſe ex morbo, quo laborabam. epigr. 47. lib. 6. & epigr. 26. lib. 8. Nihil minus, inquit Jan. Rutgerſius. Neque enim mortis ſuæ, ſed carminum ſuorum famam eo perveniſſe dicit. Ego pro illo *raptum* nulla fere licentia legam *Rætus*, niſi quis, nam in MS. legitur *mæſtus*, malit *Mæſus*. Scriv. mens tum narr.

6. *Arctos.*] Pro Septemtrione, cui ſubjecta Vindelicia, uti & tota Germania, accipitur.

9. *Omne tibi noſtrum, &c.*] Nunc tibi ego autor, mitto libros una digeſtos: quos à me ſexennio ſcriptos, tibi ſingulos, alii afferebant. *Trieteris* enim triennium continet.

De Paullo. LXXXVI.

LAnguidior noſtri ſi quando eſt Paullus Atilî,
Non ſe, convivas abſtinet ille ſuos.

Ægrum ſe Atilius ſimulabat, ne cogeretur amicis impertiri ſportulam: hunc morbum non Atilio, ſed ſuæ ſportulæ ait lethalem. *Raderus.*

1. *Languidior noſtri,&c.*] Et ſic hunc verſum cum Lipſio lege: *Languidior noſter ſi quando eſt Paullus, Atili.* Fruſtrà Scriverius repugnat. Quid enim eſt: *Paullus Atilii*? Affert ex lib. 7. ep. 38. *noſtri Polypheme Severi.* Quid ſimile? Polyphemus iſte, ſignum erat vel imago, quam poſſidebat Severus: Numquid & Paullus erat imago, quam habebat Atilius. *Gronovius.* *Languidior noſtri, &c.*] Paullus vel morbo languens convivas vocat: tu ne invites & alios conviviis excipias, morbum ſimulas. neſcio quidem an tu ægrotes, mihi certe moritur peritque ſportula & cœnæ tuæ ſpes.

Tu 4. *Por-*

Tu languore quidem ſubito, fictoque laboras,
Sed mea porrexit ſportula, Paulle, pedes.

4. *Porrexit pedes, &c.*] Tranſlatum à more componendi mortuos, extenſis porrectiſque in januam pedibus.

In obitum Severi Silii. LXXXVII.

FEſtinata ſui gemeret cum fata Severi
Silius, Auſonio non ſemel ore potens:
Cum grege Pierio mæſtus Phœboque querebar,
Ipſe meum flevi, dixit Apollo, Linon.
Reſpexitque ſuam, quæ ſtabat proxima fratri,
Calliopen, & ait; tu quoque vulnus habes.
Adſpice Tarpejum, Pallatinumque Tonantem:
Auſa nefas Lacheſis læſit utrumque Jovem.
Numina cum videas duris obnoxia fatis,
Invidia poſſis exonerare deos.

Funebre carmen, quo defle minorem natu filium Silii. De quo Plinius lib. 3. ep. 7.

1. *Feſtinata, &c.*] Præproperam & immaturam filii ſui Severi mortem.

2. *Non ſemel ore potens.*] Non uno genere. erat enim & orator & poëta. epigr. 62. lib. 7.

2. *Cum grege, &c.*] Ego Silio condolui, & mecum Apollo atque Muſæ, *vel*, apud Apollinem & Muſas queſtus ſum de fato Severi.

4. *Ipſe meum flevi, &c.*] Reſpondit Apollo; & nobis Diis periere filii, mihi Linus, Calliope, Orpheus, Jovi Sarpedon; Domitiano filius ſuus Domit. de quo lib. 6. epigr. 3.

6. *Vulnus habes.*] *Habes*, ſimpliciter. Tractum à gladiatoribus. Videndus Donatus ad hunc Andriæ locum: *Certe captus eſt*, *Habet.* Metaph. ab arena. vide & Senec. Agamem. verſ. 895.

7. *Adſpice, &c.*] Si fata, immortalium Deorum natos tollunt, quid querimur mortales?

8. *Iovem, &c.*] Jovem & Domitianum.

11. *Invidia poſſis.*] Non eſt quod ſuperis iraſcaris; cum ipſimet non poſſint à ſuis natis fata arcere.

Ad Lupercum. LXXXVIII.

SEptem poſt calices Opimiani
Denſo cum jaceam triente blæſus,

Affers

In teſtamentorum ſuppoſitorem eſt hoc Epigramma, qui cum teſtes jubebat obſignare, quum judicare de teſtamento ebrii non poſſent, recte an perperam ſcriptum eſſet. Martialis ergò ſobriis teſtamenta ſignanda docet. *Raderus.*

1. *Opimiani.*] Epigr. 27. lib. 1. v. 7.

2. *Denſo triente.*] Crebris poculis. triens continet 4. cyathos. epigr. 28. lib. 1.

Affers neſcio quas mihi tabellas,
Et dicis, modo liberum eſſe juſſi
Naſtam; (ſervulus eſt mihi paternus)
Signa. cras melius, Luperce, fiet.
Nunc ſignat meus annulus lagenam.

lib. 1. verſ. 2. *Blæſus.*] Τραυλὸς, qui litteras non poteſt omnes ritè exprimere Ebrii enim ut mentis, ſic & linguæ compotes non ſunt. Nam caput ſenſuum omnium arcem occupat gravedo, ſopor, κάρος ἐξ οἴνου, καρηβαρεία. *Rigalt.*

3. *Neſcio, &c.*] Suppoſititias & adulterinas teſtamentarias vel alias, quas mihi bene poto dicis eſſe manumiſſorias tabellas.

4. *Liberum, &c.*] Alii leg. *liberum eſſe juſſi Zenam: ſervus is eſt mihi paternus.*

5. *Paternus, &c.*] Bonus, fidus & frugi, ut qui diu ſervierit in eadem familia. Ut contrà, qui dominos ſæpe permutarant.

6. *Signa.*] Nam in manumiſſione, quæ fit inter amicos, qualis hæc eſt, quinque teſtes erant adhibendi lib. 1. §. Sed etſi, C. de Latin. lib. toll. *Cras melius.*] Εἰς αὔριον τὰ σπουδαῖα, *in craſtinum ſeria*, inquit Archias. Plut. Pelopidas, cras ſobrius melius ſignabo tabellas, nunc lagenas ſigno & reſigno: vaſa verò ſignabant veteres, ſervorum λίχνων furta caventes.

Ad Rufum. LXXXIX.

DUm me captares, mittebas munera nobis:
Poſtquam cepiſti, das mihi, Rufe, nihil.
Ut captum teneas, capto quoque munera mitte,
De caveâ fugiat ne male paſtus aper.

Amicitiam donis partam, donis alendam & conſervandam docet.

1. *Me captares, &c.*] Amicitiam meam, vel hæreditatem.

3. *Vt captum, &c.*] Eadem enim arte ſervantur res, qua acquiruntur.

4. *De caveâ, &c.*] A ſimili. Nam ut aper, aut fera eſuriens fugit; ſic ego, nullo abs te cultus munere, ſubducam me à tua amicitia.

Ad Stellam. XC.

LEge nimis dura convivam ſcribere verſus
Cogis, Stella: licet ſcribere, nempe malos.

Neque enim ex tempore, neque inter pocula ſcribuntur boni verſus, Euripide & Virgilio digni. Aul. Gell. lib. 17. Valer. Maximus. lib. 10.

Ad Flaccum. XCI.

SIc in gramine floreo reclinis,

Flaccum amicum monet, qui in Cypro degebat, ut per ardores æſtivos tueatur valetudinem, quo ſalvus & incolumis poſſit redire in urbem. *Rad.*

Qua 2. *Qua*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Qua gemmantibus hinc & inde rivis
Curva calculus excitatur unda;
Excluſis procul omnibus moleſtis,
Perfundas glaciem triente nigro,
Frontem ſutilibus ruber coronis:
Sic uni tibi ſit puer cinædus,
Et caſtiſſima pruriat puella.
Infamem nimio calore Cypron
Obſerves, moneo precorque, Flacce,
Meſſes area cum teret crepantes,
Et fulvi juba ſæviet leonis.
At tu, diva Paphi, remitte, noſtris
Illæſum juvenem remitte votis.
Sic Martis tibi ſerviant Calendæ,
Et cum thure, meroque, victimaque
Libetur tibi candidas ad aras
Sectâ plurima quadra de placentâ.

Adu-

2. *Qua gemmantibus, &c.*] Ad lene murmur lympidi rivi lapillos lapſu molliter excitantis.

5. *Perfundas, &c.*] Supra epigr. 23. verſ. 8. & epigr. 65. lib. 5. verſ. 2. *Videbis in calicibus repente perfuſis nivalium maculas & fruſta nebularium, &c.* Sidonius Apol. epiſt. 2. lib. 2. Alii, *Pertundas*, id eſt, frangas. rectè. Eodem ſcil. modo quo guttæ ſaxa pertundunt. Sciendum aliquando delicatiores vino ſuper addidiſſe nives, de quo more ſuprà epigr. 64. lib. 5. aliquando verò impleſſe calicem nive, eamque vino ſenſim ſuperfuſo ſolviſſe, quem morem hic tangi puto. Fiebatque hoc ex alto, ac ſtillatim, adeo ut primo quaſi cavaretur nix glacieſve. *Grut.* *Triente.*] Triens, quatuor capit cyathos.

6. *Frontem, &c.*] Coronati potabant veteres, quod ſæpe dictum. Eodem epigr. 65. lib. 5. verſ. 4.

9. *Infamem, &c.*] Ut curam habeas valetudinis tuæ in Cypro inſula, calore æſtivo infami. epigr. 45. lib. 8. verſ. 7.

11. *Crepantes.*] Aridas ſcilicet & ſiccas, id eſt, meſſis tempore.

12. *Et fulvi, &c.*] Auguſto menſe, quo ſol ſub Leone ortus ardet, epigramm. 57. lib. 4. verſ. 5. & epigr. 72. lib. 5. verſ. 2.

13. *Diva Paphi.*] Venus.

14. *Iuvenem remitte votis.*] Flaccum degentem in Cypro. epigr. 45. lib. 8. verſ. 7.

15. *Martis Calendæ.*] In quibus celebratur natalis Veneris, & mittuntur mulieribus à maritis & amatoribus munera. epigr. 85. lib. 5. verſ. 11.

16. *Et cum thure.*] Explicat ritum & genus ſacrificii quo colebant Venerem Calendis Martiis fœminæ.

17. *Candidas ad aras.*] Supero ſcilicet numini. cum Manibus nigræ ponantur aræ.

18. *Sectâ plurima, &c.*] Fruſta. Libum ſeu placenta in plurimas partes diviſa. vide epigr. 76. lib. 3. verſ. 3.

Adulatur Domitiano. XCII.

AD cœnam ſi me diverſa vocaret in aſtra
Hinc invitator Cæſaris, inde Jovis:
Aſtra licet propius, pallatia longius eſſent,
Reſponſa ad ſuperos hæc referenda darem:
Quærite, qui malit fieri conviva Tonantis;
Me meus in terris Jupiter, ecce, tenet.

1. *Aſtra.*] Videtur palatium Cæſaris hic cælum & aſtra vocare.

5. *Tonantis.*] Jovis.

6. *Iupiter, ecce, tenet.*] Domitianus epigr. 8. lib. 5. verſ. 1. Videtur huic epigr. præbuiſſe materiam, epulum illud Domitiani, quod celebrat Papinius. 1. Sylv. Calend. Decembr. Saturn.

Ad Condylum. XCIII.

QUæ mala ſint domini, quæ ſervi commoda neſcis,
Condyle, qui ſervum te gemis eſſe diu.
Dat tibi ſecuros vilis tegeticula ſomnos:
Pervigil in pluma Caïus, ecce, jacet:
Caïus à prima tremebundus luce ſalutat
Tot dominos: at tu, Condyle, nec dominum.
Quod debes, Caï, redde inquit Phœbus, & illinc
Cinnamus: hoc dicit, Condyle, nemo tibi.
Tortorem metuis? padagrâ, cheragraque ſecatur
Caïus; & mallet verbera mille pati.

Quod

Dominum ſæpe infeliciorem ſervo, docet in perſonis Condyli ſervi, & Caï domini.

3. *Tegeticula.*] Teges enim ſtorea ſeu matta eſt, unde dimimitivum. Alii leg. *lecticula.* [*à mattreſſe.*] inepte.

4. *Pervigil in pluma.*] Exſomnis nocte tota, cui curæ ſomnum negant. *Caïus.*] Dominus tuus.

6. *Tot dominos.*] Multos: quot habet patronos & potentes amicos. *Tu, Condyle.*] O ſerve. *Nec dominum.*] Nullum patronum, imo vix dominum tuum. Vel accipe *dominum* eo intellectu, quo Cajus habebat dominos: ſic enim nullum habebat, quem Condylus ſalutaret; nec enim hoc ſervorum, ſed liberorum & clientium erat munus.

7. *Phœbus.*] Fœnerator.

8. *Cinnamus.*] Lorarium, qui te juſſu heri miſere excarnificet.

9. *Podagrâ, cheragraque, &c.*] Sic Catullus: *quem merito tarda podagra ſecat.*

10. *Mallet verbera mille pati.*] Quam continuum hunc cruciatum podagræ vel cheiragræ.

11. *Quod*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Quod nec mane vomis, nec cunnum, Condyle, lingis,
Non mavis, quam ter Caius eſſe tuus?

11. *Quod nec.*] Quod non facis turpiſſima illa, quibus delectatur dominus tuus, tua certe conditio ter illius ſuperat. *Mane vomis, &c.*] Ab heſterna crapula: vel epoto vino vili ad purgandum ſtomachum, unde nonnulli legunt, *Quod nec villa vomis*, id eſt, vina vilia.

Ad Calociſſum. XCIV.

ADdere quid ceſſas, puer immortale falernum?
Quadrantem duplica de ſeniore cado.
Nunc mihi dic, quis erit, cui te, Calociſſe, deorum
Sex jubeo cyathos fundere? Cæſar erit.
Sutilis aptetur decies roſa crinibus, ut ſit
Qui poſuit ſacræ nobile gentis opus.
Nunc bis quina mihi da baſia, fiat ut illud
Nomen, ab Othryſio quod deus orbe tulit.

Adulatur Domitiano, & veneratur ut Deum, in cujus gratiam ſe primum ſex cyathos hauſturum; poſtea decem, ad nomen Cæſaris Germanici vel Domitiani exprimendum.

1. *Addere, &c.*] Fundere, miſcere. *Immortale falernum.*] Multos ferens annos. *vel*, Nectari, quod confert immortalitatem, non poſtponendum.

2. *Quadrantem, &c.*] Funde duos quadrantes, id eſt, ſex cyathos. quadrans enim tres continet. epigr. 28. lib. 1. verſ. 2. *Seniore cado.*] Veteris tituli, interioris notæ vini optimi & vetuſti.

3. *Nunc mihi dic.*] Solebant enim priſci in amicorum gratiam tot haurire cyathos, quot litteras illorum nomen continebat. Cæſar autem ſoluta diphthongo, ſex habet. *Calociſſe.*] Puer, miniſter.

4. *Sex jubeo, &c.*] Vide ſis epigr. 72. lib. 1. verſ. 1. *Cæſar erit.*] *Reſpondet puer.*

5. *Sutilis aptetur.*] Bibituri veteres ſumebant coronas, ac toties reponebant, quoties potaturi. epigr. 65. l. 5. verſ. 4. *Decies roſa, &c.*] Ut ſignificet *Domitianum*, quod nomen decem habet literas. vide epigr. 51. ſupra. & epigr. 72. lib. 1.

6. *Nobile, &c.*] Templum Flaviæ gentis, de quo ſupra epigr. 24. & 35.

7. *Bis quina, &c.*] Ad ſignificandum *Germanicum*, quod nomen bis quinis conſtat literis, *modo* verſ. 5.

8. *Othryſio, &c.*] Epigr. 2. lib. 5. verſ. 7. & lib. 7. epigr. 7. verſ. 2.

De Hippocrate. XCV.

SAntonicâ medicata dedit mihi pocula virgâ,

Os

1. *Santonicâ, &c.*] Hippocrates miſit mihi abſynthiten, petitque à me tantundem mulſi. Itane ſtupidus illi videor, qui mulſum abſynthite permutem? Dabo tamen, ſed ea lege ut ſumat in illo elleborum, purgaturus hanc cerebri ſui inſaniam. Pro *Santonica*, Scriverius legit *Sardoa*. Turn. lib. XVII. Adverſ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Os hominis! mulſum me rogat Hippocrates.
Tam ſtupidus numquam nec tu puto, Glauce, fuiſti,
Chalcea donanti Chryſea qui dederas.
Dulce aliquis munus pro munere poſcit amaro?
Accipiat, ſed ſi potat in elleboro.

Adverſ. cap. 16. Dicit *virgam Santonicam*, eſſe abſinthium Santonicum, ut & apud Scribonum Largum, cap. 141. *Virgâ.*] Virga Santonica, id eſt, Abſynthio, cujus tria genera; Ponticum; Seriphium ſeu marinum; & Santonicum à Galliæ civitate.

3. *Os hominis, &c.*] Vide impudentiam hominis.

3. *Glauce, fuiſti.*] Qui Diomedi dediſti aurea arma pro æreis. Ὃς πρὸς Τυδεΐδην Διομήδεα τεύχε' ἄμειβε Χρύσεα χαλκείων. Il. ζ.

6. *Elleboro.*] Quod inſaniam ex melancholia ortam purgat. modo verſu 1.

De Athenagora. XCVI.

ALficus ante fuit, cœpit nunc Olficus eſſe,
Uxorem poſtquam duxit Athenagoras.
Nomen Athenagoræ credis, Calliſtrate, verum?
Si ſcio, diſpeream, quis ſit Athenagoras.
Sed puto me verum, Calliſtrate, dicere nomen:
Non ego, ſed veſter peccat Athenagoras.

Athenagoras (inquit Calderinus) prius fuit Alphicus, id eſt, medicus curans vitiliginem, quæ Græcis ἄλφος: ducta jam uxore factus eſt Olficus, id eſt, olfacit, &c. Acutior mihi ſubolet poëtæ ſenſus, quem tamen non plane aſſequor, neque ut per omnia conveniat concinnare poſſum. Atque ut ingenue fatear, qui in hoc poëta ſexcenties alibi commentatorum deſtitutus auxilio, mihi vel exitum invenerim vel fecerim, hîc hæreo in vado, hîc mihi nox multa, quam ingenii radio tollat Oedipus aliquis, ſeu qui Sphingem acceperit Hortenſius. Si quis interim indignum exiſtimet in his Cincinniæ Deæ venationibus videri naris obeſæ, legat quæ de *Olfaciendo* Auſonius epigrammate 113, 116, 120. Et de nomine ſuppoſititio epiſt. ad lib. 1. verſ. 4. & epigrammate 23. libro primo.

De Herode. XCVII.

CLinicus Herodes trullam ſubduxerat ægro:
Deprenſus dixit; ſtulte, quid ergo bibis?

Ad

In medicum furem. *Clinicus*, qui ægros curat, ſic dictus, ἀπὸ τῆς κλίνης, à lecto.

1. *Clinicus Herodes.*] Epigr. 31. l. 1. *Trullam, &c.*] Vas potorium, diminutive à trua, vaſe aquario.

2. *Deprenſus dixit, &c.*] *O quantum eſt ſubitis caſibus ingenium!* excuſat furtum prætextu curæ, quaſi amoviſſet trullam, ne æger præter imperium medici biberet.

Ad

Ad Julium. XCVIII.

RUmpitur invidiâ quidam, cariſſime Juli,
Quod me Roma legit, rumpitur invidiâ.
Rumpitur invidia, quod turba ſemper in omni
Monſtramur digito, rumpitur invidia.
Rumpitur invidia, tribuit quod Cæſar uterque
Jus mihi natorum, rumpitur invidia.
Rumpitur invidia, quod rus mihi dulce ſub urbe eſt,
Parvaque in urbe domus, rumpitur invidia.
Rumpitur invidia, quod ſum jucundus amicis,
Quod conviva frequens, rumpitur invidia.
Rumpitur invidia, quod amamur, quodque probamur:
Rumpatur, quiſquis rumpitur invidiâ.

Ad Julium Martialem, de cujus hortis & bibliotheca lib. 4. & 7. dictum. contra invidum, qui ut magis invideret doleretque omnia ſua prædicavit Martialis

2. *Quod, &c.*] Epigr. 61. lib. 6. & epigr. 61. lib. 8.

4. *Monſtramur digito.*] Ut nobilis poëta. Monſtrari enim digito, τῆς εὐδοξίας τεκμήριον. Sic δείκνυσθαι τῷ δακτύλῳ. apud Græcos: unde *monſtrabilis*, ὁ δακτυλόδεικτος. *Herald.* epigr. 1. lib. 1. verſ. 1. καταδακτυλίζομαι.

5. *Cæſar uterque.*] Titus & Domitianus.

6. *Ius mihi, &c.*] Epigr. 91. & 92. lib. 2.

7. *Rus mihi, &c.*] Lib. 8. epigrammate 61.

12. *Rumpatur, &c.*] Videtur in animo habuiſſe illud Virgilii: *rumpantur ut ilia Codro.* Eclog. 7. verſ. 26.

Ad Quintum Ovidium. XCIX.

VIndemiarum non ubique proventus
Ceſſavit, Ovidi: pluvia profuit grandis.
Centum Coranus amphoras aquæ fecit.

2. *Profuit grandis.*] Alii *profluit.*

3. *Coranus, &c.*] Paterfamilias frugi nimium, vel caupo perfidus, qui in vini caritate, vinum reddidit vilius & copioſius, infuſa aqua. vide epigr. 57. lib. 1.

Ad Atticum de M. Antonio. C.

MArcus amat noſtras Antonius, Attice, Muſas,

1. *Marcus Antonius, &c.*] Amicum ſuum M. Antonium Toloſanum Gallum laudat, cui placebat poëta. Hic eſt ille de quo Tacitus lib. 2. hiſt. 3. & Sueton. Vitel. cap. 18. de hujus imagine lib. 10. epigr. 23, & 32.

Charta ſalutatrix ſi modo vera refert:
Marcus Palladiæ non inficianda Toloſæ
Gloria, quem genuit pacis amica quies.

2. *Charta, &c.*] Epiſtola ſalutatoria. lib. 14. epigr. 11. Auguſta epiſtolis laudata. Plin. lib. 13. cap. 12. *Vera refert.*] Si non blanditur, aut invidet laudando.

3. *Palladiæ, &c.*] Colentis literas bonas, quarum præſes Minerva. *Toloſæ.*] Oppidi Galliæ Narbon.

4. *Quem genuit, &c.*] Non è familia, aut ſtudiis Antonii III. viri hoſtis Reſp. aut Antonii Saturnini hom. ſeditioſi. epigr. 11. lib. 4. Petr. Scriver. & Grut. legit, *quem genuit pacis alumna quies.* Quam lectionem aſtruit & MS. Bodleianus. Ed. Scriveriana huic epigramm. ſequens conjungit.

Ad Librum. CI.

TU qui longa potes diſpendia ferre viarum,
I liber abſentis pignus amicitiæ.
Vilis eras, fateor, ſi te nunc mitteret emptor.
Grande tui pretium muneris auctor erit.
Multum crede mihi, refert, à fonte bibatur
Qui fluit, an pigro quæ ſtupet unda lacu.

2. *I liber abſentis, &c.*] In Galliam, ad Antonium, credo, ad quem epigr. ſuperius.

4. *Grande, &c.*] Quod à me autore venit.

5. *Multum, &c.*] *Quanquam ſapor eſt oblata dulcis in unda; Gratius ex ipſo fonte bibuntur aquæ. A fonte.*] Scriverius legit, *an.* Et ſequenti verſu, pro *quæ ſtupet*, legit *cui ſtupet.*

In Baſſum. CII.

DEnariis tribus invitas, & mane togatum
Obſervare jubes atria, Baſſe, tua:
Deinde

1. *Denariis tribus, &c.*] Noſtræ monetæ 22. d. ob. Denarius Romanus argenteus erat nummus, & decem aſſibus (unde *denarius* dictus) primum æſtimabatur, quatuorve HS. ſeu 8. cruciferis, qui Græcis drachmam efficiunt: deinde per bella civilia aucto auri & argenti pretio, denarius cepit 16. aſſibus æſtimari, ſeu XII. cruciferis & 4. quadrantibus. itemque HS. 4. aſſibus, ſeu tribus cruciferis & quadrante. Tandem 12. aſſibus æſtimatus denarius tempore Auguſti, ſtetit aliquamdiu hoc pretio & ſequentibus Imperatoribus. Ita ſeſtertius, tribus aſſibus valebat. Et denarius 9. cruciferis & dodrante, ſive tribus quadrantibus. quinque autem quadrantes accipio pro crucifero noſtrate. *Rader.* Ita ergo dictus, quod denos æris valebat, hoc eſt decem aſſes: qua propter & decuſſe X. ſignabatur. Denarius itaque legitimus pendebat drachmam Atticam & ſeptimam ejus partem. Belg. *Vier ſtuyvers, Crabbelaer. Togatum.*] Me clientem obſervantem atria, ut te patronum ſalutem.

3. *Hærere*

Deinde hærere tuo lateri, præcedere ſellam;
Ad vetulas tecum plus minus ire decem.
Trita quidem nobis togula eſt, viliſque, putriſque:
Denariis tamen hanc non emo, Baſſe, tribus.

3. *Hærere tuo lateri.*] Comitis vice. *Præcedere ſellam.*] Anteambulonis vice.

4. *Vetulas tecum, &c.*] Divites viduas & orbas, quarum hæreditates tu officioſa ſalutatione ambis. Juvenal. ſatyr. 3. verſ 127. P. Scriv. & Gruterus leg. ex Palat. *Ad viduas.*

6. *Denariis, &c.* Sic epigramm. 26. lib. 4.

Adulatur Domitiano. CIII.

APpia, quam ſimili venerandus in Hercule Cæſar
Conſecrat, Auſoniæ maxima fama viæ;
Si cupis Alcidæ cognoſcere facta prioris,
Diſce: Libyn domuit: aurea poma tulit:
Peltatam Scythico diſcinxit Amazona nodo:
Addidit Arcadio terga leonis apro.
Æripedem ſylvis cervam, Stymphalidas aſtris
Abſtulit: à Stygiâ cum cane venit aquâ.
Fœcundam vetuit reparari mortibus Hydram:
Heſpe-

Domitiani facta cum geſtis Herculis contendit, & Domitianum majorem Hercule facit, & Herculem majorem appellat. *Rad.*

1. *Appia, &c.*] O Appia Viarum Latinarum celeberrima, quam ſacram facit Cæſar, ſub Herculis imagine adorandus. ut epigr. 65. verſ. 1. ſupra & vide Statium. lib. 4. ſylv.

2. *Auſoniæ viæ.*] Quæ maxima es ſeu regina, ut Papinius loquitur, viarum Latinarum. Tum *Appia via* vocatur, quod eam Appius cæcus ſtraverit.

3. *Alcidæ prioris.*] Herculis Alcmenæ filii labores. de quibus vide Mythologos, & quæ Farnab. ad Senecæ Herc. Fu. 214. & Herc. Oet. 15.

4. *Libyn domuit.*] Antæum gigantem Afric. *Aurea poma.*] Interfecto dracone, qui aurea mala cuſtodiebat. Gruterus ex Palat. leg. cenſet, *raraque*, Scriver. leg. *caraque*, verſu hoc exigente.

5. *Peltatam Scythico.*] Scuto brevi, cujus extrema in cornua lunantur, uſam. *Scythico nodo.*] Periphraſis balthei, zonæ, ſeu cinguli. *Diſcinxit, &c.*] Detraxit Amazonum reginæ Menalippæ baltheum.

7. *Æripedem cervam.*] Quæ aurea cornua habebat, Dianæ ſacra. *Stympalidas.*] Aves tantæ magnitudinis, ut volantes radios ſolares intercipere ſcribantur, quas Hercules repulit. Ante legebatur *Stymphalidas undis.* quod falſiſſimum, ex mente Poëtæ. deprehenſæ enim in aëre Harpyæ, non in lacu. *Gruter.*

8. *Cum cane.*] Cerberum intelligit.

9. *Vetuit reparari.*] Hercules enim non dedit ſpatium hydræ renovandorum capitum, ſed igne aduſſit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Heſperias Tuſco lavit in amne boves.
Hæc minor Alcides. major quæ geſſerit, audi,
Sextus ab Albana quem colit arce lapis.
Aſſeruit poſſeſſa malis Pallatia regnis:
Prima ſuo geſſit pro Jove bella puer.
Solus Juleas cum jam retineret habenas;
Tradidit, inque ſuo tertius orbe fuit.
Cornua Sarmatici ter perfida contudit Iſtri:
Sudantem Geticâ ter nive lavit equum.
Sæpe recuſato Parthos duxiſſe triumphos
Victor Hyperboreo nomen ab orbe tulit.

Templa

10. *Heſperias Tuſco, &c.*] Boves Geryonis regis Hiſpaniæ in Italiam actas, lavit Tyberi.

11. *Minor major, &c.*] Ille prior, Alcmenæ filius. namque Domitianus ſe majorem Herculem dici colique voluit. epigr. 16. lib. Spect. verſ. 4. epigramm. 65. & 66. ſup.

12. *Sextus ab Albana, &c.*] Qui colitur ſexto ab Albana arce lapide; ab urbe, octavo. epigr. 65. verſ. 1. ſupra.

13. *Aſſeruit poſſeſſa, &c.*] Vindicavit ſibi Imperium occupatum à Vitellio.

14. *Prima ſuo geßit, &c.*] In bello Vitelliano confugit in Capitolium quod defendit, &c. vide Sueton. c. 1. Domit. & Xiphil. Vitell.

15. *Solus Iuleas, &c.*] Mucianus quidam Veſpaſiani dux, Vitellio occiſo, Domitianum extraxit, cumque eo adminiſtrabat omnia ſumma poteſtate, donec Veſpaſianus in urbem veniſſet. Xiphilin. Veſp. nec dubitavit Domitianus imperium adeptus in ſenatu jactare, *& patri ſe & fratri imperium dediſſe: illos ſibi reddidiſſe.* Sueton. cap. 13. Domitian. *Solus.*] Adulatorie: ſed hæc adulatio Domitiano gratiſſima. *Iuleas habenas.*] Cæſareas, Imperatorias, ſic dictas à Julio Cæſare Imperatore. Abſente enim patre, ſe pro Imperatore gerebat.

16. *Inque ſuo tertius orbe.*] *Tertius,* poſtremus in adminiſtrando. Nam pater imperabat, Titus adjuvabat, Domitianus correptus ob ambitionem cum patre habitabat, poëticæque ſtudium ſimulabat.

17. *Cornua Sarmatici ter, &c.*] De Cattis & Dacis Iſtri accolis triumphos duos, de Sarmatis lauream tulit. epigramm. 15. lib. 8. verſ. 4. cur autem *cornutus* dicatur Iſter, vide epigr. 7. lib. 10. verſ. 6. *Perfida.*] Perfidis gentibus, quæ ad Iſtrum colunt, Dacis & Sarmatis.

11. *Sudantem, &c.*] Labore bellico adverſus Getas, id eſt, Dacos.

19. *Sæpe recuſato, &c.*] Cum ſæpe negatum illi fuiſſet à patre proficiſci contra Parthos, & inde triumphum ducere. Germanici cognomen reportavit à Germanis devictis. Scriver. è membranis profert lectionem:

Sæpe recuſatos parcus duxiſſe triumphos.

quod victis Sarmatis triumphum recuſavit.

20. *Victor Hyperboreo, &c.*] A Sarmatis, Dacis, Cattis, Germanis, unde *Germanicus* dictus, & hi omnes populi ad Boream & Septentrionem habitant.

21. Tem-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Templa deo, mores populis dedit, otia ferro,
Aſtra ſuis, cœlo ſidera, ſerta Jovi.
Herculeum tantis numen non ſufficit actis:
Tarpejo Deus hic commodet ora patri.

21. *Templa deo.*] Supra epigr. 4. *Mores populis, &c.*] Lib. 6. epigr. 4. & 7. & epigr. 7. ſupra. *Otia ferro.*] Pacem, confecto bello Germanico.

22. *Aſtra, cœlo ſidera.*] Patri, fratri, uxori, filio ἀποθέωσιν, de qua vide Herodianum in Commodo. *Serta Jovi.*] Laurum Sarmaticam. modo verſu 17.

24. *Tarpejo Deus, &c.*] Colatur potius Jupiter Capitolinus ſub imagine Domitiani, quam Hercules in via Appia. ſupra verſ. 1. *Tarpejo patri.*] Jovi Capitolino, qui Tarpejus, à monte.

Ad Phœbum. CIV.

QUadringentorum reddis mihi, Phœbe, tabellas:
Centum da potius mutua, Phœbe, mihi.
Quære alium, cui te tam vano munere jactes:
Quod tibi non poſſum ſolvere, Phœbe, meum eſt.

Phœbus fœnerator & creditor Martialis, exigebat fœnus & ſortem. Poëta verò mutuò petit, ſeque nihil debere ait, quod nihil habeat unde ſolvat.

1. *Quadringentorum.*] Tabulas quadringentorum millium HS. id eſt, decem millia Philippæorum. *Rad.* Vide ejuſdem ingenii epigr. 37. lib. 8.

4. *Quod tibi non poſſum, &c.*] *Debet enim ſi quis ſolvere jure poteſt.* ep. 3. lib. 2.

De geminis fratribus. CV.

QUæ nova tam ſimiles genuit tibi Leda miniſtros?
Quæ capta eſt cycno nupta Lacæna alio?
Dat faciem Pollux Hiero, dat Caſtor Aſillo:
Atque in utroque nitet Tyndaris ore ſoror.
Iſta Therapnæis ſi forma fuiſſet Amyclis,
Cum vicere duas dona minora deas;
Manſiſſes Helene, Phrygiamque rediſſet in urbem
Dardanius gemino cum Ganymede Paris.

1. *Quæ nova tam, &c.*] Quænam altera Leda à Jove cycno compreſſa peperit Hierum & Aſillum Caſtore & Polluce forma non inferiores, imo nec Helena? Scriver. *Nuda Lacæna.*

5. *Therapnæis Amyclis.*] Caſtori & Polluci, qui nati Amyclis, quæ urbs Laconiæ, ut & Therapnæ, vel ut Stephano & Plinio placet, θέραμνει.

6. *Cum vicere, &c.*] Cum à Venere promiſſa Helena plus valuit apud Paridem de aureo pomo judicem, quam promiſſa à Junone imperium, à Pallade ſapientia.

7. *Manſiſſes Helene, &c.*] Caſtora & Pollucem potius rapuiſſet Paris, quam Helenam, ſi æque formoſi fuiſſent ac Hierus & Aſillus. *Vrbem.*] Alii, *Idam.*

M. VA-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

M. VALERII MARTIALIS EPIGRAMMATVM LIBER X.

Liber ad Lectorem. I.

SI nimius videor, ſeraque coronide longus
Eſſe liber : legito pauca, libellus ero :
Terque quaterque mihi finitur carmine parvo
Pagina. fac tibi me quam cupis eſſe brevem.

Omne tulit punctum hic liber, pauciſſimis inductis : caſtus, dulcis, eruditus eſt, morum præcepta continet, deſcriptionibus variis abundat, nullæ aut rariſſimæ adulationes, quia mortuus ille Dominus Deuſque, hoc eſt, impius tyrannus ſervorum ſuorum ferro cæſus ; cui ſucceſſit Nerva, & Nervæ mox Trajanus, ad quem ſunt lecta quædam hujus libri Egrammata. *Raderus.*

1. *Si nimius.*] Poſcis hoc tetraſticho finire librum nonum potius, quam inchoare decimum, niſi poëta dicat (*legito*) quod ſequentem laborem, non præteritum ſpectat. *Rad.* *Coronide, &c.*] Fine. Signo abſoluti operis in calce libri poſito, hac figura V. vel 7. alæ ſcilicet cornicis: tranſlatione ab ædificio, cujus jam abſoluti faſtigio apponitur cornix. ſed vide Cœl. Rhodig. lib. 15. cap. 20.

3. *Terque, &c.*] Poteris ſingulo epigrammate præfinire tibi finem libri, & facere me tam brevem paucarumque paginarum, ac volueris.

Ad eundem. II.

FEſtinata prior decimi mihi cura libelli
Elapſum manibus nunc revocavit opus.
Nota leges quædam, ſed limâ raſa recenti.
Pars nova major erit ; lector, utrique fave:
Lector opes noſtræ, quem cum mihi Roma dediſſet
Nil tibi quod demus majus habemus, ait.

Pigra

1. *Feſtinata.*] Decimus hic epigrammaton libellus præpropere editus, revocatur ad incudem, & ſecundam curam, quæ emendavit, quæ addidit plurima. *Prior cura.*] Primi fætus non ſatis maturi, ὕστεραι φροντίδες σοφώτεραι, curæ ſecundæ meliores.

3. *Nota, &c.*] Prima illa editione.

4. *Utrique fave.*] Poſterioribus illis, & novis his curis.

5. *Opes noſtræ.*] *Appoſitive.* quo majores opes non poſſet mihi Roma dare.

6. *Nil tibi, &c.*] Namque à lectoris candore & gratia, librorum immortalitas. ut ſeq. verſ.

7. *Pigra,*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Pigra per hunc fugies ingratæ flumina Lethes,
Et meliore tui parte ſuperſtes eris.
Marmora Meſſalæ findit caprificus, & audax
Dimidios Criſpi mulio ridet equos.
At chartis nec furta nocent, nec ſecula præſunt;
Solaque non norunt hæc monumenta mori.

7. *Pigra, &c.*] Vives vindicatus ab hominum oblivione & fato. Lethe fl. infernum oblivionis. Alii, *Nigra.*

9. *Marmora.*] Monumenta vel nobiliſſima caprificus è muris & ſaxis erumpens diſcutere valet. Plin. lib. 16. cap. 19. vide ep. 3. lib. 8. *Meſſalæ, &c.*] *Monumenta fatiſcunt, Mors etiam ſaxis nominibuſque venit.* Auſonius. ψήχει καὶ πέτρην ὁ πολὺς χρόνος, &c. lib. 3. Antholog. cap. 14. *Et audax.*] Et viliſſimæ quiſque conditionis audet deridere vanitatem divitum, quibus ſtatuuntur imagines equeſtres, quas vetuſtas exedit frangitque. ſic Juvenal. ſatyr. 8. verſ. 4.

10. *Criſpi.*] Criſpus fuit Neronis vitricus, ditiſſimus Romanorum. epigrammate 54. lib. 4. verſ. 7.

11. *Nec ſecula præſunt.*] Dies non habet jus abolendi carmina. Nam ſi tempus edax præeſſet, conſumeret auctores. Alii leg. *proſunt*; ut videatur ludere in verbis *nocent* & *proſunt*; ſed ſi ſæcula non proſunt, nocent perdendis & obliterandis libris, quod haud paucis accidit. Præfero tamen τὸ *præſunt*, quod libri, ſi generatim loquamur, ſint ſuprà ſæcula & omnem vetuſtatem. *Rad.*

12. *Monumenta mori.*] *Carmina quam donant, fama perennis erit.* οὐ γὰρ ἀοιδὰς ἀμβλύνειν αἰὼν (κἢν ἐθέλῃ) δύναται. lib. 3. epigr. Græc. cap. 14.

Ad Priſcum. III.

VErnaculorum dicta, ſordidum dentem,
Et fœda linguæ probra circulatricis,
Quæ ſulphurato nolit empta ramento
Vatiniorum proxeneta fractorum,

Poëta

In clancularium poëtam & impoſtorem, qui famoſa carmina nomine Martialis ſpargebat, ut poëtæ periculum crearet, quem multis modis mendacii & impoſturæ arguit.

1. *Vernaculorum, &c,*] Scurrilia dicteria, qualia ſunt vernarum epigr. 42. lib. 1. verſ. 1. Vernaculos ergò hic vocat εὐτραπέλους, dicaces & ſcurriles nempe homines & inimicos: hinc *vernacula urbanitas* Tacit. lib. 2. *Salmaſ.* Congregabantur certis locis hi vernaculi, & ſcurræ conſcripti, atque quaſi gregem efficiebant. *Dentem.*] Mordacitatem, fœdam dicacitatem.

2. *Circulatricis.*] Ut quiſque abjectiſſimus, ita ſolutiſſimæ linguæ eſt, cujus impuritate maxime ſtrenui ſunt vagi, errones, circumforanei, circulatores, γόητες.

3. *Quæ ſulphurato, &c.*] Quæ viliſſimos quoſque homines proloqui pudeat. Quæ nolit, qui vitrea fracta ſulphuratis permutat, epigr. 42. lib. 1. verſ. 4.

4. *Vatiniorum.*] Vitreorum calicum, à Vatinio Beneventano artifice, lib. 14. epigr. 96. *Proxeneta.*] Proxenetæ, Apu-

lcio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Poëta quidam clancularius ſpargit;
Et vult videri noſtra. credis hoc, Priſce,
Voce ut loquatur pſittacus coturnicis,
Et concupiſcat eſſe Canus aſcaules?
Procul à libellis nigra ſit meis fama,
Quos rumor alba gemmeus vehit penna.
Cur ego laborem notus eſſe tam pravè,
Conſtare gratis cum ſilentium poſſit?

leio interprete, ſunt mediatores, ut ipſe loquitur, hoc eſt, conciliatores, interceſſoreſque inter emptorem & venditorem. Hoc loco accipio pro eo, qui inter ſulphuratorum & vitreorum fractorum emptores velut ſequeſter & arbiter eſt, permutabant enim vitrea fracta ſulphuratis. lib. 1. epigr. 42.

5. *Clancularius.*] Occultus impoſtor ſuum ſuis verſibus nomen præfigere non audet. ſuprâ epigr. 11. lib. 7.

8. *Voce ut loquatur, &c.*] Ut ego ſolers Poëta loquar rauca voce indocilis illius & obſtreperi poëtaſtri. Pſittacus enim ſupra alias aves docilis, coturnix indocilis exprimere humanas voces.

8. *Et concupiſcat, &c.*] Et velim eſſe talis poëta, non magis quam celebris choraules Canus (epigr. 5. lib. 4. verſ. 8.) cupiat eſſe aſcaules, id eſt, utricularius, [*a bag-piper.*] ex ἀσκὸς & αὐλός.

9. *Nigra ſit meis fama.*] Male quæſita & ex aliorum infamia.

10. *Quos rumor alba.*] Qui ex candore quærunt famam bonam & laudem. *Gemmeus rumor, &c.*] Candidus, felix, ſecundus: optima enim optimis notabantur, lapilliſve nobilioribus.

11. *Cur ego, &c.*] Sic epiſt. ad lib. 1. Regula 6.

12. *Conſtare gratis, &c.*] Alii leg. *Cum ſtare gratis cum ſilentio poßim?* *Conſtare gratis.*] Cur obloquendo aliis peribo, quum tacendo ſalvus eſſe poſſim? *ſtare* enim eſt, probari, laudari. *Gratis.*] Impune, quum alioqui famoſorum libellorum auctores lege puniantur. *Cum ſilentio.*] Satis etiam multa egregia ſcripſi, quibus famam ſecundam merui, quid opus eſt mihi ad comparandam famam rubiginoſis verſibus & convitiis, cum jam tacendo conſtem & ubique lauder. *Rad.*

Ad Mamurram. IV.

QUi legis Oedipodem, caligantemque Thyeſten,
Colchidas, & Scyllas; quid niſi monſtra legis?

Quid

Poëta hic dicit Epigrammata ſua utiliora omnibus fabulis: doceri hic mores, & vitia dedoceri: & eò Mamurras fugere Epigrammata, ne ſuas labes agnoſcant. *Rad.*

1. *Oedipodem.*] Fabulas & tragœdias de Oedipo, Thyeſte, &c. vide Mythologos: Oedipum ſcripſit Æſchylus, Sophocles, Seneca. *Caligantemque Thyeſten.*] Quem filios ſibi à fratre Atreo appoſitos edentem, refugit ſol ne videret. vide Senecæ Thyeſten. Ad fabulam reſpexit, ſolem enim execratum tantum facinus, refugiſſe ſignificant poetæ: ergo *caligantem* in umbra, ſole fugiente.

2. *Colchidas.*] Tragœdias de Medea. *Scyllas.*] Hanc Niſi, illam Phorci filiam.

3. *Hy-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Quid tibi raptus Hylas, quid Parthenopæus, & Atys?
Quid tibi dormitor proderit Endymion?
Exutuſve puer pennis labentibus? aut qui
Odit amatrices Hermaphroditus aquas?
Quid te vana juvant miſeræ ludibria chartæ?
Hoc lege, quod poſſis dicere jure, meum eſt.
Non hîc Centauros, non Gorgonas, Harpyïaſque
Invenies: hominem pagina noſtra ſapit.
Sed non vis, Mamurra, tuos cognoſcere mores,
Nec te ſcire: legas αἴτια Callimachi.

3. *Hylas.*] Theodamantis filius, ab Hercule, patre cæſo, abductus: poſtea à Naïdibus nymphis raptus eſt. epigrammate 49. lib. 5. verſ. 5. *Parthenopæus*] Filius Meleagri & Atalantæ, juvenis ad bellum Thebanum profectus eſt & occiſus. lib. 6. epigr. 77. verſ. 2. & lib. 9. epigramm. 57. verſ. 8. *Atys.*] Puer Cybele dilectus. Legunt *Atys*, quod ferre non poteſt verſus, prima in *Atys* brevi. ſcribendum ergo eſt, *Attis*. Ἄτυς nomen Lydum eſt, quo nomine aliquot Lydiæ reges vocati ſunt. Pater Lydi, â quo Lydia denominata eſt, vocabatur Ἄτυς: *Attis* verò nomen Phrygii Ephebi, quem dilexit mater Deûm Cybele. *Salmaſ.*

4. *Dormitor Endymion.*] Lunæ amaſius, ab illa in Latio ſopitus.

5. *Puer pennis, &c.*] Icarus.

6. *Amatrices, &c.*] Salmacidas. Ovid. Metamorph. 4. Auſon. epig. 99. & 68. vide & infra epigr. 30. verſ. 10.

7. *Quid te vana juvant.*] Quid legis fabulas alienas, nihil ad mores facientes?

8. *Quod poßis dicere jure.*] Alii, *quod poßit dicere quiſque.* Pal. *quod poßit dicere vita, meum eſt.* Rectè. *Meum eſt.*] Lege, quæ tua ſunt: lege tuos mores, vitam, vitia; ut inde melior evadas, hoc tuum, hoc ad te pertinet. *Meum eſt.*] Vitam meam ſpectat, mores meos format.

9. *Non hîc Centauros, &c.*] Meus hic liber non fabulas nubilas & monſtroſas garrit: ſed vitam humanam corrigit & inſtituit.

12. *Legas, &c.*] *Ironicè.* Callimachus autem ſcripſit librum de originibus, cauſis & ritubus ſacrorum, quem inſcripſit τὰ αἴτια. vide Cœl. Rhodig. lib. 12. cap. 1. Gyrald. Dialog. 3. hiſt. Jani Parrhaſ. variar. Annot. Obſcurum illud & moroſum opus hiſtorias ab omni cognitione remotas continens, quod Propertius lib. 2. vocat *ſomnia Callimachi*, quia ſcripturo ſibi finxit per ſomnum adfuiſſe Muſas. vide Antholog. lib. 1. cap. 67. & lib. 3. cap. 25. εἰς ποιητὰς. Turneb. lib. 30. Adverſ. cap. 30.

In maledicum Poëtam. V.

QUiſquis ſtolæve purpuræve contemptor,
Quos colere debet, læſit impio verſu:

Er-

Diras omnes imprecatur impoſtori & ſycophantæ, qui Martialis nomine vulgabat maledicos verſus, in claros viros, matronaſque.

1. *Stolæve.*] Matronarum, quarum eſt ſtola. *Purpuræve contemptor.*] Senatorum, patrum purpuratorum.

2. *Læſit impio verſu.*] Supra epigrammate 3. verſ. 5. & epigrammate 11. libro 7.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Erret per urbem pontis exſul & clivi,
Interque raucos ultimus rogatores
Oret caninas panis improbi buccas.
Illi December longus, & madens bruma,
Clauſuſque fornix triſte frigus extendat:
Vocet beatos clamitetque felices,
Orciniana qui feruntur in ſponda:
Et, cum ſupremæ fila venerint horæ,
Dieſque tardus; ſentiat canum litem,
Abigatque moto noxias aves panno;
Nec finiantur morte ſimplices pœnæ:
Sed modo ſeveri ſectus Æaci loris,
Nunc inquieti monte Siſyphi preſſus,

Nunc

3. *Erret.*] Sic Palatinus codex: mente ſatis acri & acuta. Er. per urb. Redigatur ad extremam mendicitatem: ultra infraque viliſſimam mendicabulorum conditionem, cui nec ſedes nec ſtipis ſpes in pontibus. In vulgatis legebatur: *Pontes per urbis erret exul & clivos. Per urbis.*] Raderus legendum cenſet *orbis*: quomodo enim *exul*, ſi in urbe? Sic Ovid. in Ibin inimico ſuo imprecatur:

Exul inops erres alienaque limina luſtres,
Exiguumque petas ore tremente cibum.

4. *Rogatores.*] Mendicos.

5. *Caninas panis, &c.*] Canibus projiciendas, ut quæ geminum agitent. *Improbi.*] Multis miſeris precibus à viatoribus extorti. *Buccas.*] Buccas, buccellas.

6. *Illi December longus.*] Longam experiatur hyemem in cella frigida.

7. *Clauſuſque fornix.*] Per diem lateat domi ſub frigido fornice, foco ſine Vulcano. Cellam ergò intelligit, quam ſibi pauperes certa penſione conducebant.

8. *Vocet beatos, &c.*] Mortuos præ ſe beatos prædicet.

9. *Orciniana, &c.*] Sandapila, feretro. ab Orco vel ἕρκος. vide Cœl. Rhod. lib. 10. cap. 18.

11. *Dieſque tardus.*] Mortis, quam jam dudum votis expetebat. *Sentiat canum litem.*] Dilanietur à canibus. Vel, jam morti vicinus, audiat de oſſibus ſuis & cadavere diſtrahendo litigantes canes, quorum ventres pro ſepulchro ſortiatur.

12. *Abigatque, &c.*] Fiat præda avibus. credo ejectis maleficorum corporibus, quo diutius putreſcerent inſepulta, affixos & appenſos fuiſſe pannos ad terrorem avium. quod apud nos factum videmus in hortis & agris à ſemente.

13. *Nec finiantur, &c.*] Nec mortis pœnas mors ultima finiat, &c. Ovid. in Ibin. unde multæ noſtri hîc imprecationes.

14. *Severi, &c.*] Ex ſententia Æaci ex inferni judicibus unius, in pœnas ingenioſi. Sic Ovid. *Noxia mille modis lacerabit membra, tuaſque Æacus in pœnas ingenioſus erit. Sectus loris.*] Hic Horat. *Sectus flagellis hic triumviralibus.*

15. *Monte Siſyphi preſſus.*] Saxo quod volvit Siſyphus.

16. *Gar-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Nunc inter undas garruli ſenis ſiccus;
Delaſſet omnes fabulas poëtarum:
At cum fateri Furia juſſerit verum,
Prodente clamet conſcientia, ſcripſi.

16. *Garruli, &c.*] Tantali, cui ſitis famiſque pœnas, garrula lingua dedit.

17. *Delaſſet, &c.*] Exerceatur pœnis omnium, quos poëtæ fingunt apud inferos torqueri.

18. *Fateri, &c.*] Ita Ovid. in Ibin.

Sic tibi de furiis ſcindet latus una flagello,
Vt ſceleris memores confiteare tui.

Et Virgil. 6. Æneid.

19. *Scripſi.*] Ego edidi hæc famoſa carmina ſub nomine Martialis.

De adventu Cæſaris Trajani. VI.

FElices, quibus urna dedit ſpectare coruſcum
Solibus Arctoïs ſideribuſque ducem.
Quando erit ille dies, quo campus, & arbor, & omnis
Lucebit Latiâ culta feneſtra nuru?
Quando moræ dulces, longuſque à Cæſare pulvis,
Totaque Flaminiâ Roma videnda viâ?
Quando eques, & picti tunica Nilotide Mauri
Ibitis? & populi vox erit una, venit?

1. *Quibus urna.*] Raderus hic *urnam*, vitam exponit; ſic ut dicat felices eos, qui nondum urna clauſi & mortui, videre poterunt venturum in urbem Trajanum. Vel *urna* pro ſorte: Felices ſcil. quibus ſorte quadam bona continget, ut Trajanum videre poſſent, quod neque vivis omnibus licet, ut oculis ſuis Imperatorem ſpectent. Vel Urna vitæ diuturnioris, ſeu mortis, prout ſerius aut ocyus ſors exierit. *vel* electionis urna, qua lecti mittebantur ad principem legati. *Coruſcum.*] E Germania, quæ ad Arctum & cui præerat Trajanus, redeuntem.

2. *Ducem.*] Trajanum.

3. *Quo campus, &c.*] In ὑποδοχαῖς Imperatorum, procedebant ordines obviam: per campos & ex arboribus ſpectabat populus, fœminæ ex ædibus & feneſtris: tabernæ, feneſtræ, fores ornabantur lauro, fronde, floribus, lucernis appenſis.

4. *Lucebit.*] Feneſtræ enim, januæ, &c. lucernis ornabantur, & ignis ubique excitabatur in ſolennitatibus illis. Et non ſolum fores lucernis ornabant; ſed & ipſi cum lucernis occurrebant. *Latia nuru.*] Fœminæ enim honeſtiores ex ædibus proſpectabant, quas hic vel *Latias nurus* appellat.

5. *Moræ dulces, &c.*] Ingredientis in urbem Imperatoris inceſſus lentus & cum pompa, omnibus gratus. *Pulvis.*] In via excitatus.

6. *Totaque Flaminiâ, &c.*] Multitudo egreſſa gratulatum Cæſ. in via Flam. quæ Germaniam ſpectat.

7. *Picti Tunica, &c.*] Luxus gratia nonnulli equites more Mazacum, qui Libyæ pop. ſunt, præcurrebant, tunica acu ab Ægyptiis elaborata induti. infra epigr. 13. lib. 6. Utebantur ergò Romani luxus cauſa Mauro equite; & Raderus alam prætorianam fuiſſe credit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Rhenum, de eodem. VII.

NYmpharum pater amniumque Rhene,
Quicunque Othryſias bibunt pruinas.
Sic ſemper liquidis fruaris undis,
Nec te barbara contumelioſi
Calcatum rota conterat bubulci;
Sic & cornibus aureus receptis,
Et Romanus eas utraque ripa:
Trajanum populis ſuis, & urbi,
Tibris te dominus rogat, remittas.

1. *Rhene.*] Fl. Germaniæ, unde Trajanus. epigr. ſupra verſ. 2.

2. *Othryſias bibunt pruinas.*] Epigr. 7. lib. 7. verſ. 2.

3. *Liquidis fruáris undis.*] Non Hiberno gelu conſtrictis.

4. *Nec te barbara, &c.*] Neque unquam gelu duratus pontem præſtes tranſitumque barbarorum Germanorum incurſibus. Hic locus ingenioſè explicatus eſt ab Elia Vineto, in comment. Auſonianis ad Moſellam.

6. *Cornibus.*] Finguntur Dii fluminum præſides cornuti, propter riparum alveorumque curvitatem. magis proprie tamen cornuti dicuntur illi fluvii, qui ſe deducunt in geminos pluresve alveos, unde nata fabulæ occaſio de Ancheloi cornu ab Hercule avulſo. Rhenum Virgil. 9. Æneid. dixit *bicornem* propter duo oſtia, quibus Druſus tertium addidit, ducta foſſa adverſus incurſum barbarorum. *Aureus.*] An propter auri fodinas Germaniæ? an propter ipſos Germanos auricomos? *Receptis.*] In unum alveum.

7. *Romanus, &c.*] Subjecta Romanis ſit Germania cis tranſque Rhenum.

9. *Tibris, &c.*] Dominus orbis fluvius, Romæ ſcilicet capitis & reginæ triumphati orbis fluvius te rogat, cui tamen imperii jus eſt. *Remittas.*] Rogat, ut remittas Trajanum, neque novo aliquo motu detineas.

De Paulla. VIII.

NUbere Paulla cupit nobis, ego ducere Paullam
Nolo: anus eſt. vellem ſi magis eſſet anus.

2. *Magis eſſet anus.*] Capulo vicina & brevi moritura: & ſic citò fieri hæres poſſem.

De ſe. IX.

UNdenis pedibuſque, ſyllabiſque,
Et multo ſale, nec tamen protervo,

Notus

Affirmat Martialis ſibi famam ingenii & carminis non invidendam; quod eandem adepti ſint, multò ſe inferiores & indigniores. *Rad.*

1. *Vndenis, &c.*] Hendeca-ſyllabis. Phaleucio carmine.

5. *Non*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Notus gentibus ille Martialis,
Et notus populis; quid invidetis?
Non ſum Andræmone notior Caballo.

5. *Non ſum, &c.*] Nolite mihi ingenii invidere famam, cum minori ſim in pretio & fama apud ſcurrilis hujus ævi cultores, quam Sextius Andræmon Caballus ſcurra. epig.41.lib.1.verſ.17. alii *Andræmona* volunt eſſe nomen nobilis equi Circenſis.

In Paullum. X.

CUm tu laurigeris annum qui faſcibus intras,
Mane ſalutator limina mille teras:
Hic ego quid faciam? quid nobis, Paulle, relinquis,
Qui de plebe Numæ, denſaque turba ſumus?
Qui me reſpiciet, dominum, regemque vocabo?
Hoc tu (ſed quanto blandius!) ipſe facis.
Lecticam, ſellamve ſequar? nec ferre recuſas:
Per medium pugnas & prior ire lutum.
Sæpius aſſurgam recitanti carmina? tu ſtas,
Et pariter geminas tendis in ora manus.
Quid faciet pauper, cui non licet eſſe clienti?
Diviſit noſtras purpura veſtra togas.

In

Divites & claros æquè ſerviles eſſe atque pauperes; imò jam patronos ipſos clientium, obire partes queritur.

1. *Cum tu.*] Ejuſdem ingenii epigramma vide 18. lib. 2. & lib 5. epigramm. 23. & Juven. ſat. 1 verſ. 117. *Laurigeris, &c.*] Qui geris conſulatum, quem tibi ineunti & annum aperienti præferuntur faſces laureati. *Intras.*] Aperis, inchoas. Claudian. *Iamque novum Faſtis aperit felicibus annum, &c.*

4. *Plebe Numæ, &c.*] Plebe tenui & paupere, cujuſmodi ipſe fuit Numa.

5. *Reſpiciat.*] Alii, *reſpiciet.* Juven. ſatyr. 3. verſ. 184. *Dominum, regemque.*] Patronum, quos reges & dominos vocabant, ut ſuprà ſæpe.

6. *Hoc tu, &c.*] Egone te patronum ſalutabo, qui ipſe alios ſalutas multo blandius quam ego te?

8. *Per medium, &c.*] Sed & ipſe alios præcedis anteambulo comeſque, epigrammate 36. lib. 3. verſ. 4.

9. *Sæpius, &c.*] Quod attendentis, faventis, applaudentiſque ſignum eſt.

10. *Pariter, &c.*] Applaudis. *vel,* A facie jactas manus, quaſi per admirationem. Juven. ſat. 3. verſ. 106.

12. *Diviſit noſtras, &c.*] Æque ſumus clientes, vos purpurati tantum diſtincti eſtis à nobis togatis. vel vos purpurati clientes excluſiſtis nos togatos ab officio clientum. Turneb. 30. lib. 30. *Purpura* enim inſigne Romanorum magiſtratuum. Alii leg. *Dimiſit.* Gruterus hoc, eo modo interpretatur: *Demiſit*, id eſt, juſſit eſſe feriatas, inutiles reddidit: tanquam ſi dimitterentur tali facto, non ſecus quam ſymbolo quodam dimittebatur aut Concio, aut Senatus. Sic & noſter lib. 1. epigr. 78. *Dimiſitque animam nobiliore rogo.* lib. 2. epigr. 16. *dimitte Machaonas omnes.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Calliodorum. XI.

Nil aliud loqueris, quam Theſea, Perithoumque,
Teque putas Pyladi, Calliodore, parem.
Diſperеam, ſi tu Pyladi præſtare matellam
Dignus es, aut porcos paſcere Perithoi.
Donavi tamen, inquis, amico millia quinque,
Et lotam (ut multum) terque quaterque togam.
Quid! quod nil umquam Pyladi donavit Oreſtes?
Qui donat, quamvis plurima, plura negat.

In parcum amicum; ſeſe tamen Pyladem & Theſeum jactare auſum. Poëta veros ait amicos, non qui aliquid donent, ſed qui πάνθ᾽ ἀ κοινὰ habeant.

1. *Theſea, Perithoumque.*] Nobile amicorum par.

3. *Pyladi, &c.*] Vel infimo ſervitii munere defungi, ut præſtare matulam, vel porcos paſcere.

4. *Porcos paſcere Perithoi.*] Forte, quod in glandiferis Pindi ſylvis degebat Perithous.

6. *Et lotam.*] Et togam non uſque adeo tritam, non ultra ter quaterve lotam. Salmaſius legit: *Et lotam, ut minimum, &c.* Obſoletam & diu habitam intelligit, utpote quæ ter ad fullonem ſit miſſa maculis eluendis. Tria nempe fullonis propria ſunt in poliendis veſtimentis: primum τὸ πλύνειν, lavari, tergere nitro, creta, cimolia & ſimilibus. *Ut multum, &c.*] Ex perſona poëtæ interpoſitum, indignantis togam imputatam, quaſi magna illa res ſiet.

7. *Nil umquam, &c.*] Quippe qui omnia cum Pylade communicavit. quod quia tu non facis, ſed multa negas, non es verus amicus.

Ad Domitium. XII.

Æmiliæ gentes, & Apollineas Vercellas,
Et Phaëtontei qui petis arva Padi;
Ne vivam, niſi te, Domiti, permitto libenter,
Grata licet ſine te ſit mihi nulla dies.
Sed deſiderium tanti eſt, ut meſſe vel una

Ur-

Vovet ſeceſſum Domitio felicem, & reditum. Æmiliæ urbs dicitur Apollinea, vel à liberalioribus diſciplinis: vel ob templum Apollinis. *Rad.*

1. *Æmiliæ gentes.*] Epigr. 4. lib. 3. verſ. 2. *Apollineas Vercellas.*] Oppidum Inſubrium, ubi Apollo colitur. vide Ph. Cluverium lib. 1. Ital. antiq. c. 23.

2. *Phaëtontei Padi.*] Padus, Eridanus Græcis; in quem Phaëthon curru Solis excuſſus cecidit. epigr. 25. lib. 4. verſ. 2.

3. *Ne vivam.*] Formula jurandi, priſcis uſitata. *Permitto libenter.*] Niſi te ſecedere permittam. alii, *dimitto.* Petrus Scriv. emendat, *præmitto.* quod de vita functis dicebant, tanquam eos ipſos ſequuturi. ſed diſpiciat lector.

5. *Sed deſiderium, &c.*] Sed deſiderio noſtri, tu præfers unius æſtatis ruſticationem, qua tui colorandi & animi relaxandi cauſa ab urbanis curis ſecedis.

7. *I pre-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Urbano releves colla peruſta jugo.
I precor, & totos avida cute combibe ſoles.
Quam formoſus eris, dum peregrinus eris!
Et venies albis non cognoſcendus amicis,
Libabitque tuas pallida turba genas!
Sed via quem dederat, rapiet cito Roma colorem,
Niliaco redeas tu licet ore niger.

7. *I precor, &c.*] Vade itaque, inſolationi vaca. qua utebantur veteres ad figendam valetudinis cauſa, & colorandam nitoris gratia, cutim.

8. *Quam formoſus eris, &c.*] Quam pulchre coloratus peregre redibis!

9. *Albis, &c.*] Σκιατρόφοις ab umbra urbana pallidis. ſole non coloratis. vide epigramma 56. libro 1. verſ. 14.

10. *Libabitque tuas, &c.*] Oſculo excipiet. Sic Virg. *Oſcula libavit natæ, dehinc talia fatur.* Gruterus verò ex MS. Anglic. legit. *livebitque tuis pallida turba genis.* hoc eſt, invidebit. Rectè. *Pallida turba.*] Ob vigilias, officia & ſervitutem urbanam.

11. *Rapiet colorem.*] Candidum reddet.

12. *Niliaco, &c.*] Ægyptii vero fuſci.

Ad Tuccam. XIII.

CUm cathedralicios portet tibi rheda miniſtros,
Et Libys in longo pulvere ſudet eques;
Strataque non unas cingant triclinia Bajas,
Et Thetis unguento palleat uncta tuo;
Candida Setini rumpant cryſtalla trientes,

Dor-

Tuccam opulentum & felicem, eo infelicem prædicat, quod ſuam felicitatem ignoret. quod multis uſu venit; ut tum primum ſe beatos agnoſcant, quum beatitudinis jacturam fecere.

1. *Cum cathedralicios, &c.*] Cum habeas tecum in rheda vel curru, quoties iter facis, pueros delicatos, teneros, effœminatos, mollitie non cedentes fœminis, quarum proprie eſt cathedra, Turneb. lib. 30. cap. 3. & 30. Symphoniacos, forte.

Et Libys, &c.] Et tibi, pro more lautiorum, præcurrant equites Numidæ. Reges enim & potentiores præcurſores illos habebant, cum iter aliquod ingrederentur: *Curſores* ſimpliciter dicuntur, cum præcurſores revera ſint. Senec. epiſt. 114. *Omnes ſic jam peregrinantur, ut illos Numidarum præcurrat equitatus, ut agmen curſorum antecedat.* Turneb. lib. 24. cap. 6.

3. *Strataque, &c.*] Et tibi ad multas tuas thermas & balneas, multa extruantur triclinia, diætæ, cœnationes. *Bajas.*] Balneas, quibus celebres ſunt Bajæ.

4. *Et Thetis, &c.*] Et ampla balnea, quæ & maria dicebantur & piſcinæ, unguentis infuſis (qui veterum luxus) palleant.

5. *Setini rumpant, &c.*] Optima vina è Setia frangant dum miſcentur; vel calore rumpant pocula tua cryſtallina. *Trientes.*] Calices 4. cyathorum. epigr. 28. lib. 1. verſ. 2.

 6. *Ve-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Dormiat in pluma nec meliore Venus:
Ad nocturna jaces faſtoſæ limina mœchæ,
Et madet (heu) lacrymis janua ſurda tuis:
Urere nec miſerum ceſſant ſuſpiria pectus.
Vis dicam, male ſit cur tibi, Tucca? bene eſt.

6. *Venus.*] Quæ in olorina cubat: nam olores illi ſacri.

7. *Ad nocturna jaces, &c.*] Vide 5. ſatyræ Perſii verſum 165. & quæ nos ad illum.

9. *Vrere nec miſerum.*] Cum ſis tam beatus & felix, cruciaris tamen quod nequeas eſſe adulter.

10. *Bene eſt.*] Ex rerum affluentia naſcitur tibi vitioſa miſeria. Et ſane tibi male eſt, quia nimis bene eſt, quod non intelligis. Nam ἔρως eſt τῶν σχολαζόντων ἀσχολία. adde καὶ τῶν ἐχόντων. *Bene eſt*, elegantiſſimè ἔχεις εὐδαιμόνως. Sed & locutio convivalis honeſtiſſima. Horat. Sat.2. lib.2. *Bene erat, non piſcibus urbe petitis, Sed pullo atque hædo.*

Ad Criſpum. XIV.

Cedere de noſtris nulli te dicis amicis.
Sed ſit ut hoc verum, quid, rogo Criſpe, facis?
Mutua cum peterem ſeſtertia quinque, negaſti:
Non caperet nummos cum gravis arca tuos.
Quando fabæ nobis modium farriſve dediſti,
Cum tua Niliacus rura colonus aret?
Quando brevis gelidæ miſſa eſt toga tempore brumæ?
Argenti venit quando ſelibra mihi?
Nil aliud video, quo te credamus amicum,
Quam quod me coram pedere, Criſpe, ſoles.

6. *Cum tua Niliacus, &c.*] Cum colonus tuus in Ægypto multos tibi aret fundos.

8. *Argenti, &c.*] Sic Palatinus Vulg. *Argenti quando miſſa ſelibra mihi eſt?*

10. *Quam quod, &c.*] Animam impendere, ſive, ut ait ille, aliquid animæ amittere in honorem amici. honeſte parum, at ſatis familiariter, & pro comitate ſuilla: ubi arctioris amicitiæ argumentum habetur, mutuis ſe officiis comitari ac deducere ad ſellas Patroclianas, & dulciſſimos conferre ſermones in Cloacinæ ſacello.

De Apro. XV.

Dotatæ uxori cor arundine fixit acuta:
Sed dum ludit Aper; ludere novit Aper.

1. *Dotatæ, &c.*] In ludo ſagittario quaſi per errorem. vel ſauciat uxoris cor acuta amoris, ſeu doloris ſagitta, dum ipſe ludit in aliis.

2. *Sed dum, &c.*] Sed dum ſe ludere neſcire ſimulat, optime in rem ſuam ludit, efferendo uxorem bene dotatam. alii leg. *lædere.* rectè.

In

In Cajum. XVI.

SI donare vocas promittere nec dare, Cai:
Vincam te donis, muneribuſque meis.
Accipe Callaicis quidquid fodit Aſtur in arvis,
Aurea quidquid habet divitis unda Tagi;
Quidquid Erythræa niger invenit Indus in alga,
Quidquid & in nidis unica ſervat avis;
Quidquid Agenoreo Tyros improba cogit aëno:
Quidquid habent omnes, accipe, quomodo das.

In vanum promiſſorem.

2. *Vincam te donis, &c.*] Nam *pollicitis dives quilibet eſſe poteſt.*

3. *Callaicis, &c.*] Quicquid auri foditur in Hiſpania. Gallecia autem & Aſturia Hiſpaniæ regiones ſunt, aurifodinis quondam celebres.

4. *Divitis unda Tagi.*] Auri ramentis fluens Tagus fl. Hiſpaniæ.

5. *Erythræa, &c.*] Epigr. 38. lib. 5. verſ. 4.

6. *Vnica ſervat avis.*] Phœnix. vide epigr. 7. lib. 5. verſ. 1. & epigr. 55. lib. 6. verſ. 2.

7. *Agenoreo Tyros.*] Tyrio, purpureo. Tyros enim & Sidon Agenori regna erant. *Improba cogit aëno.*] Inventrix purpuræ, qua iterantur lanæ. veſtes purpureas appellat Senec. epiſt. 115. *lacernas coloris improbi.* Improbum laborem appellavit Virgilius, aſſiduum & iteratum, ita & veſtes *improbi coloris* dibaphas & iteratas aheno purpureo. & huc facit Plin. lib. 9. cap. 41. *Non eſt ſatis abſtuliſſe gemmæ nomen amethyſtum, rurſus abſolutus inebriatur Tyrio, ut ſit ex utroque nomen improbum, ſimulque luxuria duplex.* libro 14. epigrammate 154.

8. *Quomodo das.*] Promiſſis ſc.

De Macro ad Muſam. XVII.

SAturnalitio Macrum fraudare tributo,
Fruſtra, Muſa, cupis: non licet, ipſe petit:
Solenneiſque jocos, nec triſtia carmina poſcit;
Et queritur nugas obticuiſſe meas.
Menſorum longis ſed nunc vacat ille libellis.
Appia, quid facies, ſi leget iſta Macer?

De

Macer occupatus in via Appia ſternenda, legebat Geometras, & ſubinde Martialis Epigrammata, quæ ad Saturnalia exſpectabat, intermiſſa verò petebat. Reſpondet, poëta, Si legeris mea, negliges tua, viam ſc. Appiam. *Rad.*

1. *Saturnalitio, &c.*] Carmina mea, quæ per Macri, in via Appia ſternenda cui præficiebatur ab Imperatore, occupationes intermiſſa ſunt à me in Saturnalibus, exigit Macer tanquam tributum ſtatum & annuum.

5. *Menſorum, &c.*] Geometrarum libris Geometricis, ut rationem viæ ſternendæ & muniendæ percipiat.

6. *Quid facies, &c.*] Negligeris ſcilicet meis nugis poſthabita.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De Mario. XVIII.

Nec vocat ad cœnam Marius, nec munera mittit,
Nec ſpondet, nec vult credere: ſed nec habet.
Turba tamen non deeſt, ſterilem quæ curet amicum.
Eheu quam fatuæ ſunt tibi, Roma, togæ!

Coli volunt à clientibus patroni, & nolunt colere donis clientes. Talem patronum eſſe ait Marium.

2. *Spondet, nec, &c.*] Pro clientibus. *Credere.*] Mutuum dare.

3. *Turba.*] Clientum. *Sterilem.*] Unde nihil fructus.

4. *Fatuæ togæ.*] Inſipientes, qui gratis ſerviant Togati clientes! *Metonymicè.*

Mittit librum ſuum ad Plinium, (Cæcilium Secundum.) XIX.

Nec doctum ſatis, & parum ſeverum,
Sed non ruſticulum nimis libellum,
Facundo mea Plinio, Thalia,
I perfer: brevis eſt labor peractæ
Album vincere tramitem Suburæ.
Illic Orphea protinus videbis
Udi vertice lubricum theatri,
Miranteiſque feras, avemque regis,

Raptum

Alloquitur Muſam; mandat, ut domum Plinii in Exquiliis quærat, adeatque reverenter. Tum & Plinium laudat ab eloquentia, quam cum Cicerone contendit.

1. *Nec doctum ſatis, &c.*] Super rumore defuncti Martialis in epiſtola ult. lib. 3. ad Priſcum, gratatur Plinius, laudat & bene precatur Poëtæ de hoc epigr. cujus partem ibi referens, *Alloquitur Muſam*, inquit de Martiali, *mandat, ut domum meam Exquiliis quærat, adeatque reverenter, &c.*

2. *Sed non, &c.*] Non tamen omnino inelegantem.

3. *Thalia.*] Muſa carminis mei jocoſi præſes. epigr. 8. lib. 4. verſ. 12. & epigr. 16. lib. 7. verſ. 4.

4. *Brevis eſt labor, &c.*] Non eſt, inquit, longa ad domum Plinii via, quæ ſtatim eſt poſt ſuperatam Suburam.

5. *Altum vincere, &c.*] Aſcendere per declivem collem è Suburra (de quo vico. epigr. 35. lib. 1. verſ.6.) Eſquilias.

6. *Orphea, &c.*] In domus Plinii faſtigio effictum. Plin. hiſtor. lib. 35. cap. 8.

7. *Lubricum theatri.*] Stillicidio, vel aſperſionibus theatri.

8. *Avemque regis.*] Aquilam, illam forte de qua epigr. 56. lib. 5. In templorum, atque ædium nobiliorum faſtigiis apponebatur aquila, minorum vero, coronis. epigr. 1. hujus libri.

9. *Phry-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Raptum quæ Phryga pertulit Tonanti.
Illic parva tui domus Pedonis
Cælata eſt aquilæ minore penna.
Sed ne tempore non tuo diſertam
Pulſes ebria januam, videto.
Totos dat tetricæ dies Minervæ,
Dum centum ſtudet auribus virorum,
Hoc quod ſecula, poſterique poſſint
Arpinis quoque comparare chartis.
Seras tutior ibis ad lacernas:
Hæc hora eſt tua, cum furit Lyæus,
Cum regnat roſa, cum madent capilli:
Tunc me vel rigidi legant Catones.

9. *Phryga Pertulit Tonanti.*] Ganymedem. dicto epigr. 56. lib. 5.

10. *Pedonis.*] Albinovani, Poëtæ, cujus domus faſtigio inſidet aquila minor, priore illa Ganymedem rapiente.

12. *Non tuo.*] Alio quam quod jocoſis carminibus convenit. vide ep. 8. lib. 4. verſ. 11. *Diſertam.*] Plinii Sec. oratoris diſerti.

13. *Ebria januam, &c.*] Laſciva, petulans, intempeſtiva.

14. *Tetricæ Minervæ.*] Studiis ſeveris & gravioribus.

15. *Centum ſtudet, &c.*] Foro & cauſis C viralibus. epigr. 38. lib. 6. verſ. 5. & epigr. 62. lib. 7. verſ. 7. & Plinii epiſt paſſim.

17. *Arpinis quoque, &c.*] M. Tullii Cic. Arpinatis. quem ſibi ubique imitandum propoſuiſſe Plinius confitetur.

19. *Hæc hora eſt tua, &c.*] Nona hora aut decima. epigr. 8. l. 4. verſ. 11. & 12. inter pocula, roſas, unguenta.

24. *Cum regnat roſa.*] Coronati enim potabant. *Cum madent.*] Delibuti unguentis.

21. *Tunc me vel, &c.*] Namque hac hora vel rigidi Catones depoſita gravitate calent mero.

Ad Manium. XX.

DUcit ad auriferas quod me Salo Celtiber oras,
Pendula quod patriæ viſere tecta libet;
Tu mihi ſimplicibus, Mani, dilectus ab annis,

Et

Paulatim de patria cogitat poëta, quod Trajano parum gratus eſſet, ob adulationes, credo, Domitiani: vel quia, ut Dio ſcribit, bonarum artium eſſet prorſus ignarus. Hic tamen poëta, ſe in gratiam Manii reverſurum ait. *Rad.*

1. *Ducit ad auriferas, &c.*] Cur redire velim in patriam meam, viſurus Hiſpaniam aurifodinis celebrem, & Salonem. epigr. 50. lib. 1. verſ. 12. tu mihi cauſa es ô Mani, &c.

2. *Pendula, &c.*] Bilbilim in edito ſitam.

3. *Simplicibus annis.*] Simplices anni primæ ætatis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Et prætextatâ cultus amicitiâ;
Tu facis; in terris quo non eſt alter Iberis
Dulcior, & vero dignus amore magis.
Tecum ego vel ſicci Gætula mapalia Pœni,
Et poteram Scythicas hoſpes amare caſas.
Si tibi mens eadem, ſi noſtri mutua cura eſt,
In quocunque loco Roma duobus erit.

4. *Et prætextatâ, &c.*] Uſque à pueris, qui prætextam gerunt, amicitia culta.

5. *Tu facis.*] Ut redire cupiam.

7. *Tecum ego vel, &c.*] Tecum vel in arenoſis Africæ deſertis, vel inhoſpitali Scythia degerem. *Mapalia.*] Agreſtium caſæ culmo tectæ. *Pæni*, agri Carthaginenſis. hic pro tota Africa.

10. *In quocunque loco, &c.*] Omnis nobis locus pro Roma erit.

Ad Sextum. XXI.

SCribere te, quæ vix intelligat ipſe Modeſtus,
Et vix Claranus; quid rogo, Sexte, juvat?
Non lector tuis opus eſt ſed Apolline libris:
Judice te major Cinna Marone fuit.
Sic tua laudentur: ſane mea carmina, Sexte,
Grammaticis placeant, & ſine Grammaticis.

Sextum, aut ut alii ſcribunt Criſpum, obſcuritatem affectantem irridet, quod ſane vitium, multi hodie in laude ponunt, qui κακόζηλοι & antiquarii videri volunt. *Rad.*

1. *Modeſtus.*] Grammaticus, cujus meminit Tranquillus & A. Gell. & Macrobius.

2. *Claranus, &c.*] Grammaticus, cujus meminerunt Seneca epiſt. 66. & Auſonius epiſt. 18. ad Urſul.

3. *Sed Apolline libris.*] Sed divinatore Oedipo aliquo, Sibylla, imo ipſo Apolline. qui velut Deus, poſſit animi tui cogitata diſpicere. Sic Adag. *Ne Apollo quidem intelligit.* de re vehementer obſcura.

4. *Cinna Marone fuit.*] Poëta, autor egregii quidem laudatique operis, ſed obſcuri; & quo nec ſe ſcribere ſatis digna, per modeſtiam profitetur Virgilius, ecloga 9.

5. *Sic tua laudentur, &c.*] Propter obſcuritatem & intricatas tenebras.

6. *Sine Grammaticis.*] Abſque ope Grammaticorum interpretum. Quotus tamen quiſque Grammaticorum, immo Criticorum, aut (quos M. Cato dixit, *Mortuaria Gloſſaria*) philoſophorum hæc intelligit?

In Philænim. XXII.

CUr ſpleniato ſæpe prodeam mento,
Albave pictus ſana labra cerusſa,
Philæni quæris? baſiare te nolo.

De

1. *Spleniato, &c.*] Epigr. 29. lib. 2. verſ. 9.

3. *Baſiare te nolo.*] Epigr. 33. lib. 2. & lib. 7. epigr. 66. ne te ſalutem.

De

De M. Antonio. XXIII.

IAm numerat placido felix Antonius ævo
Quindecies actas Primus Olympiadas:
Præteritoſque dies, & tutos reſpicit annos:
Nec metuit Lethes jam propioris aquas.
Nulla recordanti lux eſt ingrata, graviſque:
Nulla fuit cujus non meminiſſe velit.
Ampliat ætatis ſpatium ſibi vir bonus: hoc eſt
Vivere bis, vita poſſe priore frui.

De hoc eodem dictum libro 9. epigramm. 101. ubi patriam & ſtudia ejus intelliges: hic jam agit de ætate & felicitate Antonii.

2. *Quindecies actas, &c.*] Annos LX. ex computatione Chronologorum, quibus Olympias eſt quatuor annorum ſpatium. annos LXXV. ex ratione poëtarum qui Olympiada pro quinquennio ſeu luſtro uſurpant. *Primus.*] Cognomen Antonii, ut infra epigramm. 32. & 101. lib. 9.

3. *Tutos reſpicit annos.*] Extra fortunæ aleam poſitos. in quos fortuna jus perdidit. Alii, *totos.*

4. *Nec metuit, &c.*] Nec metuit mortem.

6. *Nulla fuit.*] Alii, *Nulla ſubit.*

7. *Ampliat, &c.*] Bis vixit, qui ad ſenectam benè vixit, præteritæ enim vitæ grata recordatio, præſentem vitam alit, & facit jucundiorem.

8. *Vita priore frui.*] Jucunda bene actæ vitæ recordatione.

Ad Calend. Martias. XXIV.

NAtales mihi Martiæ Calendæ,
(Lux formoſior omnibus Calendis,
Qua mittunt mihi munus & puellæ:)
Quinquageſima liba, ſeptimamque
Veſtris addimus hanc focis acerram.
His vos (ſi tamen expedit roganti;)

Annos

In celebrando ſuo natali, annos præteritos numerat 57. & futuros optat 18.

1. *Martiæ calendæ.*] In quibus & ab ipſis puellis mittuntur mihi munera. epigr. 92. lib. 9. verſ. 15. & epigr. 85. lib. 5. verſ. 11. Natalis item celebrari ſolebat miſſis muneribus. epigr. 64. lib. 8. & epigr. 87. lib. 10.

4. *Quinquageſima liba, &c.*] Jam quinquageſimum ſeptimum natalem meum celebro libis & thuris acerra. Vel, ô Martiæ Calendæ veſtris aris jam quinquageſima liba & ſeptimam acerram addimus; ſive jam agitavi natalem meum, genioque natali meo ſacrificavi quinquagies ſepties.

5. *Focis.*] Aris. *Acerra.*] Vas thuriferum.

7. *Bis*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Annos addite bis precor novenos,
Ut nondum nimia piger ſenecta,
Sed vitæ tribus areis peractis
Lucos Elyſiæ petam puellæ.
Poſt hæc tempora, nec diem rogabo.

7. *Bis precor novenos.*] Alii leg. *ter.* rectius *bis.* anni enim 27. additi, nimis & ultra votum Poëtæ extenderent ſenectam.

9. *Tribus areis.*] Tribus vitæ curriculis, pueritia, juventa & ſenecta. nam decrepitam ætatem ſibi non exoptat. Area in Circo ſpacium eſt curriculi. 25. miſſuum eſt unius diei area. Miſſus trium arearum conficiunt numerum annorum, quos ſibi vovet Poëta. Pet. Scriver. exploſa lectione *tribus aureis*, cum recepta expoſitione Aurei Rom. æſtimati 25. denariis. Jo Meurſi. Mantiſſa. cap. 19. Raderus legendum cenſet *aureis.* Petit enim Poëta, ut ad annos ſeptem ſuprà quinquaginta, ſibi adjiciantur decem & octo, qui prioribus adjecti, recte efficiunt tres aureos Romanos, hoc eſt ſeptuaginta quinque denarios. Triplica enim vicenos quinos denarios, ſeptuagenos quinos colliges; hanc ſibi auream ætatem optat poëta. vide & Turneb. l. 30. c. 30.

10. *Elyſiæ puellæ.*] Proſerpinæ. *Petam.*] Moriar.

11. *Poſt hæc tempora, &c.*] Palat. opt. *Poſt hunc nec horam nec diem rogabo.* Hinc Gruterus colligit legendum: *Poſt hunc Neſtora nec diem rogabo*, hoc eſt, ubi tribus illis aureis, non ſecus ac tribus ætatibus quaſi Neſtor factus fuero, ne dieculam quidem amplius deſiderarim vel voto.

De Mucio. XXV.

IN matutina nuper ſpectatus arena
Mucius, impoſuit qui ſua membra focis;
Si patiens fortiſque tibi duruſque videtur,
Abderitanæ pectora plebis habes.
Nam cum dicatur tunica præſente moleſta;
Ure manum: plus eſt dicere; Non facio.

Lib. 8. epigr. 30. deſcripſit ſpectaculum Scævolæ in arena datum; hoc loco, quod ibi laudavit, hic elevat; fortioremque fuiſſe affirmat, ſi imperanti dixiſſet, *Non facio*: tum enim non manus, ſed totum corpus fuiſſet uſtulatum & concrematum. *Rad.*

1. *Matutina nuper, &c.*] Mane pugnabant damnati cum beſtiis, poſt meridiem qui ex beſtiariis ſupererant, inter ſe. Lipſ. 3. Saturn. cap. 15. Senec. epiſt. 7. *Spectatus arena.*] Vide hoc ſpectaculum, epigr. 30. lib. 8.

4. *Abderitanæ, &c.*] Stolidus es, *Vervecum in patria craſſoque ſub aere natus.* ut ait Juvenal. ſat. 10. verſ. 50. ad quem, vide quæ nos.

5. *Nam cum dicatur, &c.*] Nam ſi damnato huic daretur conditio, ut repræſentando Mucii manum exuſtam (de quo epigr. 22. lib. 1. & lib. 8. epigr. 30.) redimeret ſupplicium tunicæ moleſtæ, in qua pice, reſina, bitumine, cæteriſque ignium alimentis illita ardendum illi fuerat: minus fortiter facit (ſaltem audacter minus) parte, quam toto corpore exuſto. Majoris ergò eſt fortitudinis dicere, *Nolo*; quam urere dextram. Uris enim manum, ne totus vivens videnſque comburaris.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De morte Vari. XXVI.

VAre Paratonias Latia modo vite per urbes
Nobilis, & centum dux memorande viris:
At nunc Auſonio fruſtra promiſſe Quirino
Hoſpita Lagæi litoris umbra jaces.
Spargere non licuit frigentia fletibus ora,
Pinguia nec mœſtis addere thura rogis.
Sed datur æterno victurum carmine nomen.
Numquid & hoc, fallax Nile, negare potes?

Deflet mortem Vari centurionis in Ægypto defuncti.

1. *Vare Paratonias, &c.*] Vare, qui modo in Ægypto (Paratonium autem Ægypti urbs) geſſiſti Rom. tribunatum. cujus inſigne eſt vitis, quam geſtabat tribunus ad caſtigandos milites. Ante vulgò legebatur: *Latias modo vite per urbes.* ineptè.

2. *Centum, &c.*] Centurio. Romuli inſtituto, legio, quæ conſtabat 3. millibus, diſtributa eſt in 30. centurias, quibus ſingulis ſinguli præerant centuriones. poſtea tamen mutato numero militum, manipulorum & centuriarum in legione, 60. militibus præerat centurio, qui primitus 100.

2. *Auſonio Quirino.*] Romæ in Italia quam condidit Quirinus, id eſt, Romulus. *vel* Romanis fruſtra prom. *Fruſtra.*] Namque mortuus es in Ægypto. *Promiſſe.*] Umbra prom. id eſt, tu promiſeras, nos expectabamus reditum. Alii leg. *promiſſa.* minus bene.

4. *Hoſpita.*] Peregrina & exul umbra. *Lagæi litoris.*] Ægyptii. à Lago patre Ptolomæi Maced.

3. *Spargere non licuit, &c.*] Sic epigr. 85. lib. 6. verſ. 12.

7. *Carmine nomen.*] Non malè etiam Britan. codex, *munus.*

8. *Fallax Nile, &c.*] Ægypte, quæ negabas Varo reditum, mihi funeris curam: Non negabit ſaltem, nec poteſt, quo minus æterno te carmine fleam. Et munus hoc erit nobilius lacrymis, quia æternas continet lacrymas, lacrymabile hoc carmen.

Ad Diodorum. XXVII.

NAtali, Diodore, tuo conviva ſenatus
Accubat, & rarus non adhibetur eques;
Et tua tricenos largitur ſportula nummos:
Nemo tamen natum te, Diodore, putat.

Diodorum aut obſcurum aut ſpurium dicit; qui tamen arte ſua ad magnas opes venerat, gratus quondam Veſpaſiano. *Rad.*

2. *Rarus non, &c.*] Non rarus, id eſt, frequens.

3. *Tricenos largitur, &c.*] Triplicem ſportulam.

4. *Nemo tamen, &c.*] Hoc faciunt allecti tua ſportula, vel in gratiam Imperatoris, cui tu gratus, ut quondam Veſpaſiano: nemo tamen eorum eſt qui non te pro ignobili habeat, obſcuro, terræque filio. Seneca in Apocolocynthoſi: *Nemo enim illum unquam natum putavit.*

Ad Lau-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Janum. XXVIII.

ANnorum, nitidique ſator pulcherrime mundi,
Publica quem primum vota preceſque vocant,
Pervius exiguos habitabas ante Penates,
Plurima qua medium Roma terebat iter.
Nunc tua Cæſareis cinguntur limina donis;
Et fora tot numeras, Jane, quot ora geris.
At tu, ſancte pater, tanto pro munere gratus,
Ferrea perpetua clauſtra tuere ſera.

Laudat Janum & forum tranſitorium Nervæ, Jani enim templum quatuor portarum in tranſitorio foro fuiſſe Servius oſtendit, & Jani olim *Tranſitiones* dictæ, quod paſſim tranſeuntibus paterent. *Rad.*

2. *Publica quem, &c.*] Epigr. 2. verſ. 1. & epigr. 8. verſ. 1. lib. 8. Sic Ovid. 1. Faſt.

Me penes eſt unum vaſti cuſtodia mundi,
Et jus vertendi cardinis omne meum
eſt. —

Publica quem.] Cauſam addit Feſtus, Jano primum fuiſſe ſupplicatum quaſi parenti, à quo rerum omnium factum putabant principium. Quod & Ovid. 1. Faſt. teſtatur.

Ut poßis aditum per me qui limina ſervo
Ad quoſcunque voles, inquit, habere deos.

3. *Pervius exiguos, &c.*] Prius habuiſti ſacellum in foro Tranſitorio dicto, *Vel* quod per id in alia eſſet tranſitus, utpote ſitum inter Capitolium & collem Quirinalem; *vel* à quatuor tranſitionibus ad 4. portas Jani templi. Servius teſtatur, Numam Janum geminum ædificaſſe, circà imum Argiletum, juxta theatrum Marcelli; cujus portæ duæ, quas legitimum erat aperire, cum bellum eſſet; in pace verò claudi: ut apertis, in armis eſſe civitatem: clauſis vero, pacatos circum omnes ſignificarent.

5. *Cæſareis cinguntur, &c.*] Quibus ornatur templum tuum à Domitiano, Nerva, Trajano. *Donis.*] Statuis, coloſſis, pedeſtribus vel equeſtribus DD. Imperatoribus locatis mirifice fuit illuſtratum. Vide Lipſium in Admirandis ſuis lib. 3. cap. 7.

6. *Tot numeras, &c.*] Nempe, quatuor, vetus Romanum, Julium, Auguſtum, Tranſitorium. *Quot ora geris.*] Epigr. 2. lib. 8. verſ. 3.

8. *Ferrea perpetua, &c.*] Præſta pacem æternam. cujus ſignum Janus clauſus; ut apertus, belli. epigr. 66. lib. 8. verſ. 11.

Ad Sextilianum. XXIX.

QUam mihi mittebas Saturni tempore lancem,
Miſiſti dominæ, Sextiliane, tuæ.

Et

1. *Saturni, &c.*] In Saturnalibus epigr. 46. lib. 4. verſ. 1. & epigr. 85. lib. 5. verſ. 9.

3. *Dictis*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Et quam donabas dictis à Marte Calendis,
De noſtra praſina eſt ſyntheſis empta toga.
Jam conſtare tibi gratis cœpere puellæ:
Muneribus futuis, Sextiliane, meis.

3. *Dictis à Marte Calendis.*] Qui Veneris natalis, quo munera mittuntur fœminis ab amatoribus. epigr. 92. lib. 9. verſ. 15. & epigr. 85 lib 5. verſ. 9. Qui idem mihi natalis, quo mihi mitti ſolent munera, epigr. 24. ſupra.

4. *De noſtra praſina, &c.*] De toga quam mihi mittere ſolebas emiſti amicæ tuæ viridem veſtem cœnatoriam. epigr. 46. lib. 2. verſ. 4.

6. *Muneribus futuis, &c.*] Ita alis dominam meis ſumptibus, meo certe damno; dum, quæ me capere oportuit, illa intercipit.

De Apollinaris litore Formiano. XXX.

O Temperatæ dulce Formiæ litus:
Vos, cum ſeveri fugit oppidum Martis,
Et inquietas feſſus exuit curas,
Apollinaris omnibus locis præfert.
Non ille ſanctæ dulce Tibur uxoris,
Nec Tuſculanos, Algidoſve ſeceſſus,
Præneſte nec ſic, Antiumve miratur.
Non blanda Circe, Dardaniſve Cajeta

De-

Laudat Apollinaris prætorium Formianum, illudque tam graphicè deſcribit, ut nec Formiæ ſint tam formoſæ & amænæ, quam hoc Epigramma. quod ut capias facilius, ipſas Formias adumbrabimus, ex melioris notæ ſcriptoribus. Formiæ Latii oppidum, prius Hormiæ dictum, à Laconibus conditum, nomen à commoditate portus, ut auctor eſt Strabo, accepit. Fuit ad viam Appiam, loco Molæ propinquo, ſi verus Leander in deſcriptione Latii. Læſtrigonum ſedem fuiſſe. Cic. lib. 2. ad Attic. epiſtol. 13. & Solinus affirmant; ubi olim Antiphates rex Læſtrigonum imperitavit. *Rad.*

1. *Formiæ litus.*] Maritima Campaniæ urbs, ubi villam ſeu prætorium habuit Apollinaris. ad quem, epigr. 87. lib. 4. & epigr. 25. lib. 7. Quaſi dicat, O Formiæ temperato cæli loco ſitæ. Apollinari ruſticanti eſtis gratiſſimæ.

2. *Cum, &c.*] Cum ſe recipit ex urbis Romanæ occupationibus & negotiis.

5. *Non ille, &c.*] Temperato cœlo & amœnitati Formiarum non præfert Tibur pudicæ ſuæ uxoris ſolum natale ſeu villam. non Tuſc. Algidos receſſus. Præneſtæ nec Anxur. *Sanctæ uxoris.*] Pudicæ. Dicamne uxorem Tiburtinam, an agrum habuiſſe. Tiburtinum, an utrumque? Uxoris, credo, villa, Tibure fuit. *Rad.*

7. *Præneſte.*] Latii oppidum, in proſpectu urbis; ut & Tuſculum & Tibur. *Antium.*] Urbs etiam Latii, centum octaginta octo ſtadiis ab urbe. nobilis fuit oraculo Fortunæ, de quo Horat. lib. 3. Od. 1.

O diva gratum quæ regis Antium.

8. *Non blanda Circe, &c.*] Præ Formiis non deſiderat Circæum promontorium, Cajetam Trojanis conditam. Virgil. 7. & Mart. 13. epigr. 82. Maricam, Lirin. de quibus vide Geographos & Leandrum in primis.

10. *Nec*

Deſiderantur, nec Marica, nec Liris,
Nec in Lucrinâ lota Salmacis venâ.
Hîc ſumma leni ſtringitur Thetis vento;
Nec languet æquor: viva ſed quies Ponti
Pictam phaſelon adjuvante fert aura;
Sicut puellæ non amantis æſtatem
Motâ ſalubre purpurâ venit frigus.
Nec ſeta longo quærit in mari prædam,
Sed à cubili lectuloque jactatam
Spectatus alte lineam trahit piſcis.
Si quando Nereus ſentit Æoli regnum,
Ridet procellas tuta de ſuo menſa.
Piſcina rhombum paſcit, & lupos vernas;
Natat ad magiſtrum delicata muræna.
Nomenculator mugilem citat notum,

Et

10. *Nec in Lucrinâ, &c.*] Nec lacum Lucrinum in Campania, cujus aqua, ut & Bajarum, æque delicata & mollis, ac Salmacis in Caria, cujus fons effœminare viros dicitur à poëtis. Ovid. 5. Metam. Auſon. epigr. 68. & 92. Anthol. lib. 1. cap. 17,

11. *Hic ſumma.*] Hactenus Formianum contulit cum aliis locorum amænitatibus, prætulitque cunctis: nunc ipſum locum deſcribit. *Thetis.*] Æquor.

12. *Nec languet æquor, &c.*] Nec tamen ſtagnat, ſed leni aura portat naviculas.

13. *Phaſelon pictam.*] Gyraldus, doctore Nonio, phaſelum ait navigium eſſe Campanum. Sunt qui putent ſic dici à leguminis ſpecie. Sunt qui à phaſelide loco deduci opinentur. Virg.

Et circum pictis vehitur ſua rura phaſelis.

15. *Mota ſalubre, &c.*] Æque lenis eſt Formiani ſinus aura, atque illa quam ſibi faciunt puellæ per æſtatem agitantes aëra, mota veſte vel flabello. epiſt. 23. Brodæus flabellum ex pavoninis pinnis purpureis confectum intelligit. Miſcel. lib. 10. cap. 22. Sunt qui pro *mota* legant *multa*, ſed inepte.

16. *Seta.*] Linea piſcatoria. *Longo.*] Longe.

28. *Spectatus, &c.*] Per aquam pellucidam. *Altè.*] Alte ſublatus lineam curvabat pondere, quo magnitudo piſcis oſtenditur.

19. *Si quando, &c.*] Si quando mare ventis tollatur, menſa minime ſolicita eſt de piſcibus, ut quæ ſuo penu è ſuo regno, ſuis piſcinis ſatis ſit inſtructa. *Æoli regnum.*] Ventos, procellas.

21. *Piſcina.*] Piſcinas paſſim habebant in villis ſuis ſuburbanis. *Vernas.*] In ſuis natos piſcinis, ſeu domeſticos.

22. *Natat ad, &c.*] Sic epigr. 30. lib. 4. verſ. 6.

23. *Nomenculator, &c.*] Qui piſces nominatim citet evocetque: non ſecus ac nomenclatores ſolebant in foro & campo Martio citare reos convivaſque, & ſuggerere nomina civium dominis ſuis in ambitu & petitione magiſtratus ſalutandorum. *Nomenculator*, ſic ſcripſerunt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Et adeſſe juſſi prodeunt ſenes mulli.
Frui ſed iſtis quando, Roma, permittis?
Quot Formianos imputat dies annus
Negotioſis rebus urbis hærenti?
O janitores, villicique felices!
Dominis parantur iſta; ſerviunt vobis.

pſerunt antiqui: ut & *templum*, pro templum, &c. *Mugil*, ſeu capito, Gr. κέφαλος, Alii *Groſskoff.* Belg. *Harder.* Gall. *Mullet.*

24. *Senes mulli.*] In piſcinis conſeneſcentes; tales enim animi potius, quam menſæ gratia alebant. Belg. *Barbeel.*

25. *Permittis?*] Per occupationes & curas urbanas. Sunt qui legant, *permittit?* non ineptè.

26. *Quot Formianos, &c.*] Quot dies, quos jucunde liceret agere Formiis, poſſunt imputari quaſi perditi urbanis curis? *Formiani* ergò *dies*, jucundi & ſoluti cura urbana.

28. *Ianitores.*] Aliis, *vinitores.* ſed nulla hic mentio vineæ. *Ianitores* autem etiam in villis & prætoriis fuiſſe, nulla dubitatio eſt; ut ſervi atrienſes.

29. *Dominis parantur iſta, &c.*] Domini raro, furtim & per otium, civicis quaſi emiſſi vinculis, has voluptates carpunt: vos, ô villici, ſemper, libere & ad ſatietatem iis fruimini.

In Calliodorum. XXXI.

ADdixti ſervum nummis, here, mille trecentis,
Ut bene cœnares, Calliodore, ſemel:
Nec bene cœnaſti. mullus tibi quattuor emptus
Librarum cœnæ pompa caputque fuit.
Exclamare libet, non eſt hic improbe, non eſt
Piſcis: homo eſt. hominem, Calliodore, voras.

In guloſum & ganeonem hoc ſcriptum, quo notat in Calliodoro luxum & gulam Romanorum.

1. *Addixti, &c.*] Vendidiſti. Suet. in Cæſ. *Nummo addixit*, id eſt, venum dedit. Et *addicti* vocabantur homines obærati, qui & *nexi* dicuntur, qui L. 12. tabularum ob æs alienum creditoribus in temporariam ſervitutem addicebantur, quos Græci ἀγωγίμους, id eſt, καταδεδικασμένους dixerunt, quos creditori ducere domum à prætore permittebatur. *Rad. Here, mille.*] Heri. epigr. 44. lib. 1. verſ. 1. *Trecentis.*] Alii *ducentis*, quadraginta ſcil. florenis.

2. *Semel.*] Ex pretio ſervi venundati.

4. *Cœnæ pompa, &c.*] Cœnæ 3. ſunt partes, antecœna, cœnæ caput, ſeu pompa, & ſecundæ menſæ, ſeu bellaria.

5. *Exclamare libet.*] Epiphonema à rei indignitate. *Non eſt hoc.*] Hoc in eos convenit, qui tributa populi vectigaliaque in luxum & pompam abſumunt. *Rad.*

De imagine Marci Antonii, ad Cæditianum. XXXII.

HÆc mihi quæ colitur violis pictura, roſiſque,
Quos referat vultus, Cæditiane, rogas?
Talis erat Marcus mediis, Antonius annis
Primus: in hoc juvenem ſe videt ore ſenex.
Ars utinam mores, animumque effingere poſſet!
Pulchrior in terris nulla tabella foret.

Nobilitavit hoc epigrammate Antonium illum Toloſanum; & corporis effigiem, & animi virtutes expreſſit.

3. *Marcus Antonius annis.*] Epigram. 101. lib. 9.

4. *Primus.*] Cognomen M. Antonius Primus. Supra epigr. 23.

5. *Ars utinam mores, &c.*] *Quod ſi oculis facies honeſti cerneretur, mirificos ſui amores excitaret.* Plato. Spectabile hoc & imitabile picturam laudandi exemplar.

Ad Munatium Gallum. XXXIII.

SImplicior priſcis, Munati Galle, Sabinis,
Cecropium ſuperas qui bonitate ſenem;
Sic tibi cum ſoceri claros retinere Penates
Perpetua natæ det face caſta Venus:
Ut tu, ſi viridi tinctos ærugine verſus,
Forte malus livor dixerit eſſe meos,
Ut facis, à nobis abigas: nec ſcribere quemquam

Talia

Ut ſuorum carminum patronum invocat Paulum lib. 7. epigr. 71. Sic rogat hic Munatium, vel ut alii legunt Numacium, ut infames verſus, ſuo nomine vulgatos, ſuos eſſe neget. *Rad.*

1. *Simplicior.*] Sabinos vocat *ſimplices*, id eſt, rectos, candidos. *Sabinis.*] A quibus per ludorum ſpeciem circumventis, Romani fœminas rapuerunt.

2. *Cecropium ſenem.*] Socratem, qui Juvenali, *ſenex vicinus Hymetto.* Alii Epicurum intelligunt.

3. *Sic tibi cum, &c.*] Sic tibi caſta Venus det retinere claros Penates ſoceri cum perpetua face natæ, uxoris ſcilicet tuæ. Alii leg. *conſoceri claros:* rectè. Hoc eſt, Venus tibi connubium natæ tuæ, cum conſoceri filio initum, in ædibus generi & ſoceri, æternum firmet, ut concordes gener & nurus, conſocerique ſimul vivatis. *Conſocer* eſt, quorum alter filium alterius filiæ in matrimonium dedit. *Rad.*

5. *Ut tu, &c.*] Ut tu, &c. à nobis abigas, id eſt, me aſſeras. ut epigr. 71. & 11. lib. 7. *Ærugine verſus.*] Maledicentia, livore, quem epigr. 71. lib. 7. dixerat, *atrum venenum.* Vide Turneb. lib. 30. cap. 30. qui notat, invidiam animi vitium eſſe, quale rubigo eſt ferri & ærugo: ut enim illa ferrum & æs exedit, ita invidia cor exedit, & ſe ipſam corrodit. Horat. illam æruginem, *nigræ loliginis ſuccum* appellavit.

8. *Qui*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Talia contendas carmina, qui legitur.
Hunc ſervare modum noſtri novere libelli;
Parcere perſonis, dicere de vitiis.

8. *Qui legitur.*] Cui fama favet & lector, hoc eſt, qui legitur.

9. *Hunc ſervare, &c.*] Epigr. ad lib. 1. Epiſt. & epigr. 3. lib. 8. verſ. 20.

Ad Cæſ. Trajanum. XXXIV.

DI tibi dent quidquid, princeps Trajane, mereris;
Et rata perpetuo, quæ tribuêre, velint:
Qui ſua reſtituit ſpoliato jura patrono;
Libertis exul non erit ille ſuis.
Dignus es, ut poſſis totum ſervare clientem:
Ut liceat tantum; vera probare potes.

Jus patronorum à Trajano Romanis redditum, laudat Martialis.

1. *Di tibi dent.*] Solennis formula bene precandi. *Princeps Trajane.*] Alii, *Cæſar Trajanus.*

2. *Et rata.*] Ratum imperium, quod Dii contulere, firment.

3. *Qui ſua reſtituit, &c.*] Qui reſtituis patronis jus patronatus in libertos ſuos, quos Domitianus militibus æquarat. Vide Plin. jun. lib. 10. epiſt. 11.

4. *Exul non erit ille ſuis.*] Jure ſuo ſpoliatus tanquam proſcriptus & exul. Proſcribebantur verò patroni, cum illis jus patronatus eriperetur, ut ex libertorum bonis ſemiſſem ne acciperent: ita impropriè vocat hic exulem. De clientibus & patronis hic non ago; alia enim ſunt jura patronorum in clientes, alia in libertos: non omnis cliens libertus, omnis tamen libertus cliens. *Raderus.*

5. *Dignus es, &c.*] Certe dignus es integram inire laudem ex integro cive Romano priſtinæ ſuæ dignitati reſtituto. Legendum hic cenſet Scaliger *tortum* pro *totum*: nam, de torquendis ex accuſatione libertorum aut ſervorum dominis intelligit; quod quum liceret tempore Domitiani, Nerva Imperator ſuſtulit. *Clientem.*] Civem Roman.

6. *Ut liceat tantum, &c.*] Alii, *Et (liceat tantum vera probare) potes.* Hoc eſt: Dignus es ut poſſis; & potes: dummodo liceat ſeu poſſit probare exul ſe eſſe patronum. *Rad.*

De Sulpicia. XXXV.

OMnes Sulpiciam legant puellæ,
Uni quæ cupiunt viro placere.
Omnes Sulpiciam legant mariti,
Uni qui cupiunt placere nuptæ.

Non

Poëtriam laudat Sulpitiam, quæ Martiali æqualis, ſcripſit poëmata de amore conjugum, & temporibus Domitiani, aliaque nonnulla. Eſt infra ad Calenum ejuſdem mentio. *Rad.*

1. *Sulpiciam, &c.*] Poëtriam, Martiali coævam, cujus meminit Sidonius carm. 9.

Non hæc Colchidos aſſerit furorem,
Diri prandia nec refert Thyeſtæ;
Scyllam, Byblida nec fuiſſe credit:
Sed caſtos docet, & pios amores,
Luſus, delicias, facetiaſque.
Cujus carmina qui bene æſtimarit,
Nullam dixerit eſſe nequiorem,
Nullam dixerit eſſe ſanctiorem.
Tales Egeriæ jocos fuiſſe
Udo crediderim Numæ ſub antro.
Hac condiſcipula, vel hac magiſtra
Eſſes doctior & pudica Sappho.
Sed tecum pariter ſimulque viſam
Durus Sulpiciam Phaon amaret.
Fruſtra: namque ea nec Tonantis uxor,
Nec Bacchi, nec Apollinis puella
Erepto ſibi viveret Caleno.

In

5. *Non hæc.*] Non ſcribit inſanos Medeæ amores: vel non excuſat Medeæ ſcelera. ſic Juven. *perituræ ignoſcit Eliſæ.* ſatyr. 6. verſ. 436. *Colchidos, &c.*] Vide Mythologos & 4. epigr. ſupra.

7. *Nec fuiſſe credit.*] Nec ipſa credit, nec aliis credendas ingerit has fab.

8. *Caſtos docet, &c.*] De amore conjugum.

11. *Nullam nequiorem.*] Si mores Sulpitiæ ſpectes, nullam dices pudiciorem: ſi verſus, nullam nequiorem; ſcripſit enim amores ſed conjugum.

13. *Egeriæ jocos fuiſſe.*] Nymphæ, cujus colloquio & inſtitutis ſe uſum finxit Numa rex Rom. II. vide ep. 47. lib. 6. verſ. 3.

14. *Vdo antro.*] Aricino, fontibus atque aquæ ductibus madenti, vide Juvenal. Satyr. 3. verſ. 11.

15. *Hac condiſcipula, &c.*] Si Sulpicia uſa fuiſſes magiſtra vel condiſcipula, ô Sappho.

16. *Sappho.*] Poëtria, celebrata decima Muſa.

18. *Durus Sulpiciam, &c.*] Qui neglexit, contempſitque alias mulieres, ad amores durus, Sulpiciam tamen æque aut potius amaret.

19. *Fruſtra.*] Heraldus poſt *fruſtra* punctum ponit, hoc ſenſu: Fruſtrà eam amaret Phaon durus, & quem Sappho ſibi conciliare non potuit. Fruſtra, inquam, quia Calenum virum ſuum, nec Jovis, nec Bacchi, nec Apollinis connubio aut ſocietate commutare vellet. *Namque, &c.*] Neque enim Bacchi, Apollinis, ipſiuſve Jovis thalamos præferret thalamis conjugis ſui Caleni, ad quem mox epigr. 38.

Munnæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Munnam. XXXVI.

IMproba Maſſiliæ quidquid fumaria cogunt,
Accipit ætatem quiſquis ab igne cadus;
A te, Munna, venit: miſeris tu mittis amicis
Per freta, per longas toxica ſæva vias:
Nec facili pretio, ſed quo contenta Falerni
Teſta ſit, aut cellis Setia cara ſuis.
Non venias quare tam longo tempore Romam,
Hæc puto cauſſa tibi eſt; ne tua vina bibas.

Munnæ vinum Maſſilienſe Romam miſſum vituperat. Maſſilienſe vinum fumatum lib. 13. exponitur.

1. *Improba, &c.*] Adulterantia vivum. *Fumaria cogunt.*] Epigr. 81. l. 3. verſ. 23. & lib. 13. epigr. 123.

2. *Accipit ætatem, &c.*] Vina apothecis condita ſuperponebantur fumariis, ut præcocem maturitatem à fumi tenore traherent. Horat. od. 8. lib. 3. Columella cap. 6. l. 1. & Galen. περὶ ἀντιδότ. Sed inſaluberrima eſſe hæc vina teſtatur Plinius lib. 23. cap. 1.

4. *Toxica ſæva vias.*] Vina inſaluberrima. ut jam verſ. 2. vide & ep. 19. lib. 1. verſ. 6.

6. *Setia cara ſuis.*] Vina Setina nobilia, è Setia Campaniæ.

Ad Maternum. XXXVII.

IUris, & æquarum cultor ſanctiſſime legum,
Veridico Latium qui regis ore forum;
Municipi, Materne, tuo, veterique ſodali,
Callaïcum mandas ſi quid ad Oceanum;
An Laurentino turpes in litore ranas,
Et ſatius tenues ducere credis acos?
Ad ſua captivum quam ſaxa remittere mullum,

Viſus

Poëta patriam cogitans, rogat Maternum Juriſperitum & municipem, an aliquid velit mandati dare ad ſuos.

1. *Iuris, &c.*] Juriſperite ſanctiſſime atque diſertiſſime.

2. *Qui regis.*] Qui jus reſpondes advocatis & reis.

3. *Municipi, &c.*] Mihi concivi tuo & συμπατριώτῃ meditanti patriam, & Bilbilim meam viſuro (ut ſupra epigr. 20.) ſi quid eſt quod mandatum velis, mandabis nuncio.

4. *Callaïcum, &c.*] Hiſpanum epigramm. 16. ſupra verſ. 3.

5. *An.*] An forte Hiſpaniæ copiæ præfers Italiæ inopiam? *Laurentino, &c.*] Quod diſtat à Roma 17. M. paſſuum.

6. *Ducere.*] Capere. *Acos.*] Piſciculos quoſdam viliſſimos. Græcè βελόνας. Belg. *geepe.*

7. *Ad, &c.*] Quam in Hiſpania captos mullos, niſi trilibres ſint, in mare rejicere. *Sua captivum, &c.*] Quibus vivunt, unde extrahuntur. Piſces vero ſaxatiles fluviatilibus meliores. Paulo ante epigr. 30. verſ. 24. de magnitudine & pretio mulli dictum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Viſus erit libris qui minor eſſe tribus?
Et fatuam ſumma cœnare Pelorida menſa,
Quoſque tegit levi cortice concha brevis?
Oſtrea Bajanis quam non liventia teſtis,
Quæ pueri domino non prohibente vorent?
Hîc olidam clamoſus ages in retia vulpem,
Mordebitque tuos ſordida præda canes.
Illic piſcoſo modo vix educta profundo
Impedient lepores humida lina meos.
Dum loquor, ecce redit ſporta piſcator inani:
Venator capta mele ſuperbus adeſt.
Omnis ab urbano venit ad mare cœna macello!
Callaïcum mandas ſi quid ad Oceanum.

Ad

9. *Fatuam.*] Inſipidam, nullius ſaporis. Palat. legit *fatuum. Summa cœnare.*] Lautiſſima menſa. *Pelorida.*] Concha flaccida & ſine callo, à Peloro Siciliæ promontorio ſic dicta: vel ut alii volunt, ἀπὸ τοῦ πηλοῦ, à cœno. Vide Horat. lib. 2. Serm. Sat. IV. verſ. 32. *Lucrina peloris.* epigr. 11. lib. 6. verſ. 4.

10. *Quoſque.*] Mitulos.

11. *Bajanis quam, &c.*] Potius quam in Hiſpania cœnare oſtrea nobilia, quæ non habent quod invideant, id eſt, non cedentia oſtreis in Lucrino lacu prope Bajas natis.

12. *Quæ pueri, &c.*] Tanta eorum in Hiſpania copia.

13. *Olidam.*] Quæ urinam in fuga incredibili fætore mittit. epigramm. 4. lib. 4. verſ. 11. *Clamoſus, &c.*] Canes hortatus.

14. *Sordida præda.*] Vulpes.

15. *Illic.*] In Hiſpania.

16. *Humida lina meos.*] Retia modo extracta è piſcoſo mari & in terra capient lepores.

17. *Dum loquor, &c.*] Steriles annes Italiæ dicit, & ſine pingui fera ſylvas. Piſcator miſſus ad ducendos piſces, nihil extraxit. Venator quia *Martem* velut alii legunt *mælen* cepit, putat ſe opimam prædam adeptum, quam ſuperbus oſtentat.

18. *Mele.*] Palat. *male.* unde Rutgerſius & Scriverius *mele*, animali mordaci & pernicioſo, quod vulgo Taxus ſive Daſius appellatur. legebatur antea *marte.* Libri veteres habent *male* pro *mæle*, quæ eſt cattus ſilveſtris. Et Gratianus *lucifugam melen* vocat, quæ ovorum maxime appetens, noctu ferè tantum graſſari ſolita: Qui etiam tradit galeros ex ea fieri venatoribus *lucifugaque ex mæle galeros*: eamque viverræ vel muſtellæ ruſticæ ſimilem eſſe ajunt. *Salmaſ. Superbus adeſt.*] Perinde ac opima præda eſſet onuſtus.

19. *Omnis ab urbano, &c.*] Ad villas in Italia maritimas, piſces ex urbe feruntur ad menſas inſtruendas. ſic epigr. 47. verſ. 15. & epigr. 57. verſu ult. lib. 3.

20. *Callaicum.*] Supra verſ. 4.

Felix

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Calenum. XXXVIII.

O Molles tibi quindecim, Calene,
Quos cum Sulpicia tua jugales
Indulſit deus & peregit annos!
O nox omnis & hora, quæ notata eſt
Caris litoris Indici lapillis!
O quæ prælia, quas utrimque pugnas
Felix lectulus, & lucerna vidit
Nimbis ebria Nicerotianis!
Vixiſti tribus, ô Calene, luſtris;
Ætas hæc tibi tota computatur,
Et ſolos numeras dies mariti.
Ex illis tibi ſi diu rogatam
Lucem redderet Atropos vel unam,
Malles quam Pyliam quater ſenectam.

Felix conjugium Sulpitiæ & Caleni prædicat, & ad omnia ad Sulpitiæ refert gratiam.

1. *Molles.*] Jucundos, felices, lætos. *Calene.*] Supra epigr. 35.

5. *Caris litoris, &c.*] Epigr. 45. lib. 8. verſ. 2.

9. *Pugna.*] Τῆς κλινοπάλης.

7. *Lucerna vidit.*] Epigramm. 39. lib. 13.

8. *Nimbis ebria, &c.*] Madens adſperſionibus & unguentis à Nicerôte aromatopola confectis. epigr. 55. lib. 6. verſ. 3.

9. *Vixiſti tribus, &c.*] Veram egiſti vitam ſolos hoſce 15. annos quibus fuiſti uxoratus.

12. *Ex illis tibi, &c.*] Unum ejuſmodi diem tibi à fatis redditam præferres 4. ætatibus Neſtoris. id eſt, 12. ſeculis. vide epigrammate 30. lib. 9. verſ. 1.

In Lesbiam. XXXIX.

COnſule te Bruto quid juras, Lesbia, natam?
Mentiris: nata es, Lesbia, rege Numa.
Sic quoque mentiris. namque, ut tua ſecula narrant,
Ficta Prometheo diceris eſſe luto.

Lesbiam tam turpem & annoſam ait, ut videatur omnium fœminarum prima, ex ipſo luto à Prometheo ficta.

2. *Mentiris, &c.*] Immo antiquior es omnibus Conſulibus. *Numa.*] Secundo rege Roman.

3. *Narrant.*] Alii, *narres* & *noris*.

4. *Ficta Prometheo, &c.*] Ita annoſa es & ſimul adeo ſqualida & turpis, ut videaris è luto facta à Prometheo, reſpicitque figmentum Poëticum. vide epigr. 67. infra.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Lupum de Polla. XL.

SEmper cum mihi diceretur eſſe
Secreto mea Polla cum cinædo:
Irrupi, Lupe. non erat cinædus.

3. *Non erat cinædus.*] Alius erat à cinædo. quod autem fuerit hoc ſcelus, videtur innuere Paronomaſia τοῦ *Irrupi.* epigr. 47. lib. 2. verſ. 3.

In Proculeiam. XLI.

MEnſe novo Jani veterem, Proculeja, maritum
Deſeris, atque jubes res ſibi habere ſuas.
Quid rogo; quid factum eſt? ſubiti quæ cauſa doloris?
Nil mihi reſpondes? dicam ego: Prætor erat.
Conſtatura fuit Megalenſis purpura centum
Millibus, ut nimium munera parca dares:
Et populare ſacrum bis millia dena tuliſſet.
Diſcidium non eſt hoc, Proculeja: lucrum eſt.

Avaritiæ cauſſa, avara Proculeia à viro divertit.

1. *Menſe novo, &c.*] Januario, & *τὸ novo menſe,* ἀντίθετον τῷ *veterem maritum.*

2. *Res ſibi habere ſuas.*] In repudiis comprobata ſunt hæc verba, *Tuas res tibi habeto.* item, *Tuas res tibi agito.* Cajus lib. 2. ff. de Divort.

4. *Prætor erat.*] Ne itaque uxor dotata & dives, marito pauperi deſignato Prætori cogeretur ſuppeditare impenſas purpuræ (namque purpurati ſeu prætextati curabant Megaleſia Prætores) & ludorum in honorem Magnæ matris deûm & ad conciliandam gratiam & ſalutem populi; fecit Proculeja divortium.

7. *Populare ſacrum, &c.*] Merula refert ad Floralia. Raderus ad Fornacalia, Palilia ſeu Laralia. Ego hæc eadem Megaleſia maxime populare ſacrum fuiſſe cenſeo, ut quæ ad religionem & lætitiam populi celebrata ſunt. *Popularia* ergò *ſacra* ſunt, quæ omnes cives faciunt: quæque non ſunt attributa certis familiis. Ex his *Floralia* erant, quæ Magiſtratibus, & Prætoribus fiebant: ſed & alia, quorum quædam fortaſſe Prætoris impenſis fiebant. Turneb. lib. 30. Adverſ. cap. 30.

8. *Diſcidium.*] Quod eſt divortium, quum diſcedit à conjuge conjux. Alii leg. *Diſſidium,* malè.

Ad * Dindymum. XLII.

TAm dubia eſt lanugo tibi, tam mollis, ut illam
Halitus, & ſoles, & levis aura terat:
Celantur ſimili ventura Cydonia lana,
Pol-

* Ad eundem. epigramm. 42. & 84. lib. 5.

3. *Ventura, &c.*] Nondum decerpta, intacta adhuc.

1. *Agro.*]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Pollice virgineo quæ ſpoliata nitent.
Fortius impreſſi quoties tibi baſia quinque,
Barbatus labris, Dindyme, fio tuis.

Ad Philerotem. XLIII.

SEptima jam, Phileros, tibi conditur uxor in agro.
Plus nulli, Phileros, quam tibi reddit ager.

1. *Agro.*] Sepulchris conſecrari agellum moris fuit, ut dictum epigr. 115. & 117. lib. 1.

2. *Plus nulli, &c.*] Manent enim tibi dotes ſepultarum, vacatque thalamus novo conjugio.

Ad Q. Ovidium. XLIV.

QUincte Caledonios Ovidi viſure Britannos,
Et viridem Tethyn, Oceanumque patrem:
Ergo Numæ colles, & Nomentana relinquis
Otia? nec retinet ruſque focuſque ſenem?
Gaudia tu differs: at non & ſtamina differt
Atropos; atque omnis ſcribitur hora tibi.
Præſtiteris caro (quis non hoc laudet?) amico,
Ut potior vita ſit tibi ſancta fides.
Sed reddare tuis tandem manſure Sabinis,
Teque tuas numeres inter amicitias.

Magnus & clarus vir fuit hic Ovidius, Cæſonii comes voluntarius exilii, Neronis temporibus natus Cal. Aprilibus lib. 9. epigr. 53. Juxta Nomentum prædia habuit. Hoc loco, ait, amici cauſa profectum in Britanniam, vovet illi reditum, & quietam tandem vitam.

1. *Quincte.*] De hoc epigramm. 43. & 44. lib. 7. & epigr. 53. lib. 9. *Caledonios, &c.*] Scotos. ep 7. lib. ſpect. verſ. 3.

2. *Viridem Tethyn, &c.*] Cœruleum ſeu viride mare. *Patrem.*] Patremne fluminum *Phyſice*? an quia Deus? Dii autem omnes dicti patres. an ex opinione Thaletis qui omnia ex aqua generari ſenſit? vide quæ Farnab. ad verſ. 266. Oedipi Senecæ.

3. *Numæ colles.*] Sabinorum regionem montanam. unde oriundus Numa, Curibus ſcilicet, & in qua prædium Ovidii Nomentanum. Cluver. Ital. lib. 2. cap. 8. Alii exp. Romam à Numa ſecundo rege auctam. *Nomentana relinquis.*] Prædium tuum Nomentanum. de quo epigr. 106. lib. 1. & epigr. 92. lib. 7. Nomentum ergò Umbriæ oppidum, Albanorum colonia Tarquinio expugnata.

5. *Gaudia tu differs, &c.*] Vide epigramm. 54. lib. 4. & epigr. 16. lib. 1.

6. *Atropos.*] Parcarum ultima.

7. *Amico.*] *Cæſonio*, ut epigr. 43. & 44. lib. 7. vel alteri cuivis amico.

9. *Tuis Sabinis.*] Unde oriundus es.

10. *Teque tuas, &c.*] Virum probum maxime ſe amare decet, &c. Ariſt. Magn. Mor. lib. 2. cap. 13. & 14. *Qui ſibi amicus eſt, hunc ſcito amicum omnibus eſſe.* Senec. epiſt. 6. Tibi ergò carus ſis, te quoque reſpicias: nam ut Terentius rectè: *Proximus ſum egomet mihi.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In delicatum lectorem. XLV.

SI quid lene mei dicunt & dulce libelli,
Si quid honorificum pagina blanda ſonat:
Hoc tu pingue putas, & coſtam rodere mavis,
Ilia Laurentis cum tibi demus apri.
Vaticana bibàs, ſi delectaris aceto:
Non facit ad ſtomachum noſtra lagena tuum.

Encomiaſtica, nuptialia, natalitia, amatoria & ſimilia; quæ ut materia blanda & lenis, ita numeros quoque lenes & blanda verba deſiderant. Si tibi hæc velut minus acria diſplicent, abi hinc & rodas oſſa, bibas acetum, legas maledica, &c. mihi placet, ſubindeetiam lenia & dulcia miſcere amaris.

1. *Lene dulci libelli.*] Amatorium, nuptiale, ſalutatorium, &c.

2. *Honorificum, &c.*] Encomiaſticum.

3. *Pingue putas.*] Craſſum, rude. *Coſtam Vaticana, &c.*] Oſſa mavis rodere, quam guſtare ilia apri. hoc eſt, maledica probas carmina, & acria dulcibus præfers. bibe itaque vina venenoſa (ut epigr. 19. lib. 1. verſ. 6. & epigr. 92. lib. 6.) & acetum, hoc eſt, carmina maledica.

6. *Noſtra lagena tuum.*] Dulce & mite vinum, id eſt, carmen lene, dulce, honorificum.

In Mathonem. XLVI.

OMnia vis belle Matho dicere: dic aliquando
Et bene: dic neutrum. dic aliquando male.

Hic Mathonis cauſſidici ſtudium dicendi videtur carpere, quod eò Matho referebat, non ut benè, ſed ut belle diceret.

1. *Belle Matho, &c.*] Placenter & ad voluntatem audientium. vel ex regulis Rhetorices & artis lenociniis. ſic Perſ. ſat. 1. verſ. 86.

2. *Bene.*] Ad rem propoſitam, omiſſis artis præceptis, ex rei veritate. *Male.*] Miſſis lenociniis & blanditiis. atque ubi opus erit, maledicas, neque in obſequium malefico vel potentiſſimo parces. Vel negligendo artis fucos & præcepta, nonnunquam hoc eſt benè dicere, cum tali ratione malè dicis. Sicut in ipſo neglectu quidam cultus eſt, & in contemptu artis artificium. *Rad.*

Ad Julium Martialem. XLVII.

VItam quæ faciunt beatiorem,
Jucundiſſime Martialis, hæc ſunt:
Res non parta labore, ſed relicta;

Non

Hoc eſt illud πολυθρύλλητον Epigramma, lippis, ut ajunt, & tonſoribus decantatum: quod pueri norunt antequam diſcant; tenent, antequam intelligant. Totum eſt ad beatæ vitæ tranquillitatem compoſitum. *Rad.*

3. *Non parta labore.*] Parce enim, duriter & anxie quæſita, anxie & non ſine curis tenentur. *Relicta.*] A patre ſeu majoribus. Πατρῷ' ἐχεῖν δεῖ τ' καλῶς ὠδευμένα. *Paterna rura bobus exercet ſuis.* vide & Senec. de beata vita. c. 23.

4. *Non*

Non ingratus ager ; focus perennis ,
Lis numquam ; toga rara ; mens quieta ;
Vires ingenuæ ; ſalubre corpus ;
Prudens ſimplicitas ; pares amici ;
Convictus facilis ; ſine arte menſa ;
Nox non ebria , ſed ſoluta curis ;
Non triſtis torus , & tamen pudicus ;
Somnus qui faciat breves tenebras ;
Quod ſis , eſſe velis , nihilque malis :
Summum nec metuas diem , nec optes.

4. *Non ingratus ager.*] Qui ſemina reddit cum largo fœnore. qui ſpem non ementitur. *Focus perennis.*] Per Metonym. *focum* pro victu poſuit.

5. *Lis*] Contentiones forenſes intellige. Horat. *Forumque vitat, & ſuperba, &c. Toga rara.*] Officia togata, urbana, clientum ambitus, &c. epigr. 51. infra verſ. 6. *O tunicata quies. Mens quieta.*] Animi concordiam, Seneca putat, ſummum bonum.

6. *Vires ingenuæ.*] Εὐφυεῖς, quas & ſapiens optat : hinc ingenuæ artes tanquam liberæ & nobiles, opponuntur ſervilibus & ignobilibus. *Ingenuus* ergò propriè nativus ; & quod *nativum*, idem ſimplex, incorruptum, nobile, præſtans, elegans : hinc & *ingenuum* hæc omnia ſignificat. *Salubre corpus.*] Mens ſana in corpore ſano.

7. *Prudens ſimplicitas.*] *Eſtote prudentes ſicut ſerpentes ; ſimplices , ſicut columbæ. Pares amici.*] Convictores faciles & jucundi. Impares enim genere, fortuna, opibus , raro pares gerunt animos ; dum major minorem facile contemnit , &c.

8. *Convictus facilis.*] Convivæ , vel ipſe cibus parabilis , nec mari, terra & aëre exquiſitus. gula non irritata. τὸ μὴ πείθοντα τοὺς μὴ πεινῶντας ἐσθίειν, καὶ τοὺς μὴ διψῶντας πίνειν. Xenoph. *ἀπομν. α.*

9. *Soluta curis.*] *O quid ſolutis eſt beatius curis !* Catull.

10. *Torus.*] Tori ſocia , uxor.

11. *Somnus , &c.*] Somnus facilis, ſuavis , brevis.

12. *Quod ſis, eſſe velis.*] Contentus tua ſorte, conditione, fortuna : nec præ te alios judices beatos. Δεῖ γὰρ τὸ παρὸν εὖ ποιεῖν.

13. *Summum, &c.*] Mortis non libido, non fuga. Senec. epiſt. 24, 70, 78. de beata vita cap. 5. &c.

Parat Poëta convivium. XLVIII.

NUnciat octavam Phariæ ſua turba juvencæ,
Atque pilata redit , jamque ſubitque cohors.

Tem-

Inſcriptio continet argumentum.

1. *Nunciat , &c.*] Iſidis ſacerdotes reverſi ab indagatione filii amiſſi (quam quotidie repræſentabant) indicant teſtanturque eſſe horam octavam , id eſt, ſecundam à meridie.

2. *Atque pilata.*] Ita reſtituit Scriverius à J. Scaligero monitus. depilata, volſa, calva, Sic Martialis lib. 12. epigr. 29. *Linigeri fugiunt calvi ſiſtrataque turba.* H. Salmuth ad Panciroli cap. de Byſſo, *Ecce pilata*, cum antea legeretur,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Temperat hæc thermas, nimios prior hora vapores
Halat, & immodico ſexta Nerone calet.
Stella, Nepos, Cani, Cerealis, Flacce, venitis?
Septem ſigma capit, ſex ſumus, adde Lupum.
Exoneraturas ventrem mihi villica malvas
Attulit, & varias, quas habet hortus, opes.
In quibus eſt lactuca ſedens, & ſectile porrum:
Nec deeſt ructatrix mentha, nec herba ſalax.
Secta coronabunt rutatos ova lacertos,

Et

geretur, *Et pilata*, exponereturque pilis, gladiis, cultris armata. Alii. *Et pileata*. contra legem Pediam metri. vide epigr. 56. lib. 6. *Redit, &c.*] Ad templum Deæ Iſidis in campo Martio. Tum & obſervandum, Iſidi bis in die laudes ab Iſiacis dictas. Prima nempe hora, qua ſacerdotes Iſidis templum aperiebant (idque *Apertio* vocabatur) & Deum ſalutabant quod *Salutationem* & *Excitationem* appellabant. Poſt, totum diem ſtipem emendicabant. Inde ad octavam redibant, & Deam componebant, & templum claudebant. Has geminas Iſidis laudes Tibullus intelligit, quum ita lib. 1. canit:

Eiſque die reſoluta comas tibi dicere laudes
Inſignis turba debeat in Pharia.

Iamque ſubitque.] An ſcribendum, *ſtatque ſubitq; cohors*? Nam reverſi Iſaïci ex mendicatione, Deam ſtantes adorabant. Martial. lib. 12. epigr. 20. Deinde componebant, opinor, Deam, templumque claudebant. *Rad.*

3. *Temperat hæc.*] Hora ſc. octava. *Prior hora, &c.*] Septima, id eſt, prima pomeridiana, octavâ prior.

4. *Nerone calet.*] Neronianis thermis. ep. 33. lib. 7.

5. *Stella, &c.*] Amici & convivæ Poëtæ.

6. *Sigma capit.*] Lectus ad menſam accommodatus, qui referebat imaginem Græcorum Σ, quod olim formabatur ut Latinum C. vide ep. 87. l. 14. Brodæus menſam interpretatur, cui contrà Lipſ. aſtipulatur Savato ad Sidonium, lib. 2. verſ. 5. epigr. 2. vide & Stuckium antiquitatum conviv. lib. 2. cap. 34. & Roſinum. cap. 28. lib. 5. Rom. antiquit. *Sumus, adde Lupum.*] *Sex enim convivium Cum rege juſtum; ſi ſuper; convicium eſt.* Auſon. Ephemer. & A. Gellius. lib. 13. cap. 11. vide & Roſimum antiq. Rom. lib. 5. cap. 28.

7. *Exoneraturas, &c.*] Epigr. 88. lib. 3.

9. *Sedens.*] Seſſilis. epigr. 47. lib 3. de qua Athenæus. lib. 2. cap. 27. *Sectile porrum.*] Epigr. 47. lib. 3. verſ. 9. Al. *tonſile.* verſ. 15. Quo loco vir eruditiſſimus, & benè de poëta illo meritus, negat ſe ſcire quid ſit *porrum tonſile.* Hinc diſcat. Eſt enim quod Græci καρτὸν vocant, Latini ſectile & ſectivum; diſtinguuntque à capitato.

10. *Ructatrix mentha.*] Quæ ructus ciet. Al. *ſtupratrix mentha.* Al. *nec deſtupratrix menta, ſed h.* id eſt, ἀπιδανή, frugiperda, quæ ſemen deſtruit. *Herba ſalax.*] Eruca, qua ſalaci appellatâ, ut & bulbis interdicit Ovid. 2. Remed.

11. *Secta ova lacertos.*] Epigr. 79. lib. 5. verſ. 5. *Lacertus.* Belg. *een Hagediſſe.* Lacertus enim reptilis genus, vocatus ita, quod brachia habeat. Genera lacertorum plura, ut botrax, ſalamandra, ſaura, ſtellio. Eſt & lacertus piſcis. *Rutatos.*] Ruta conditos.

12. *Et*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Et madidum thynni de ſale ſumen erit.
Guſtus in his. una ponetur cœnula menſa,
Hædus inhumani raptus ab ore lupi.
Et, quæ non egeant ferro ſtructoris ofellæ,
Et faba fabrorum, prototomique rudes.
Pullus ad hæc, cœniſque tribus jam perna ſuperſtes
Addetur: ſaturis mitia poma dabo.
De Nomentana vinum ſine fæce lagena,
Quæ bis Frontino conſule plena fuit.
Accedent ſine felle joci, nec mane timenda
Libertas, & nil quod tacuiſſe velis.
De Praſino conviva meus, Venetoque loquatur;

Nec

12. *Et madidum, &c.*] Papillæ ſuis primiparæ, ſalſo thynni liquore imbutæ. ep. 56. lib. 13.

13. *Guſtus, &c.*] Gruteri Palatinus agnoſcit ſcripturam *Gaſtus*, unde Scriverius optimo ſenſu atque huic loco aptiſſimo conjecit *Guſtus*. quaſi dicat, Priora illa dabuntur in promulſide & guſtu: ſequitur caput cœnæ, hœdus, ofellæ, &c. vide quæ ad epigr. 79. lib. 5. verſ. 3.

14. *Inhumani, &c.*] Quem lupo raptori obnoxium nos noſtrum faciemus, experturi teneriorem: rationem vide apud Plutarch. lib. 1. Sympoſ. 9. Quæſt.

15. *Structoris.*] Carptoris. vide quæ ad ſat. 11. Juven. verſ. 136. *Structoris Ofellæ.*] Gloſſ. *Structor*, οἰκοδόμος. At hic alius ſtructoris uſus. Nam *ſtructorem* appellat Martialis, quem *Cibicidam* veteres. Notum enim antiquis fuiſſe ſervos, qui obſonium ſcinderent; quin & Magiſtros, qui obſonii carpendi artem docerent ac profiterentur. Juvenal. Satyra XI. Ubi etiam *Structorem* noſtrum *cibicidam* appellat, quemadmodum & Martialis, ut & Sat. 5.

Structorem interea (ne qua indignatio deſit)
Saltantem ſpectes, & chironomonta volanti
Cultello, &c.

Cognoſcis ex hoc loco, certis geſtibus ſolitos ſtructores illos obſonia ſcindere. *Herald. Et quæ, &c.*] Partes carnium aſſatæ vel elixæ.

16. *Faba fabrorum.*] Herba, qua faba condita, *fabrilis* dicebatur. Columel. *quique fabis habilis fabrilia miſcet. Prototomique rudes.*] Caules, qui primi ſucciduntur.

17. *Cœniſque, &c.*] Quartæ huic cœnæ inſerviens.

19. *De Nomentana, &c.*] Nomentanum vinum, quo recentius hoc deterius; quo vetuſtius, hoc generoſius. epigrammate 106. lib. 1. verſ. 1.

20. *Quæ bis Frontino, &c.*] Qua vinum conditum erat priore conſulatu Frontini iterum Coſ. Al. *prima fuit.*

21. *Nec mane, &c.*] Libertas loquendi, cujus nos non pœniteat proximo mane, vel propter difficilem aliquem convivam, vel qui dicta foris eliminet, reumque faciat.

23. *De Praſino, &c.*] De factionibus aurigatorum, & ſtudiis Principis & Populi. periculoſum autem erat ſub Nerone, Vitellio & Domitiano iis favere, à quibus alieni principes. Praſinæ

autem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Nec facient quemquam pocula noſtra reum.

autem & Venetæ maxime favebant. A colore ergò ita appellati ſunt Veneti, Praſini, Roſei, Albi. *Praſini* enim habebant viridem cultum: Veneti, cæruleum. Et Palat. hic legit: *De Praſino ſcutoque meus conviva loquatur*: ut forte fuerit: *De Praſino Scorpoque meus conviva loquatur.* ac non tam factiones deſignet aurigarum, quam illos aurigas Imperatori caros. *Grut.*

In Cottam. XLIX.

CUm potes amethyſtinos trientes,
Et nigro madeas Opimiano:
Propinas modo conditum Sabinum:
Et dicis mihi, Cotta, vis in auro?
Quiſquam plumbea vina vult in auro?

Convivatorem ſordidum carpit, qui bibebat Falernum, & convivis in auro propinabat Sabinum, vinum deterrimum.

1. *Cum, &c.*] Vide geminum huic epigramma 86. libro 4. *Potes.*] Bibas vinum nobile. *Amethyſtinos.*] Scyphos gemmis ornatos, vel vitreos pellucidos inſtar amethyſti. vel reſpicit ad colorem vini. Legendum *amethyſtino*, id eſt, poculo ex amethyſto gemma facto. *Trientes.*] Triens eſt tertia ſextarii pars, quatuor cyathos ſeu uncias continens. epigrammate 107. lib. 1. verſ. 8.

2. *Opimiano.*] Epigr. 27. lib. 1. vſ. 7.

3. *Modo conditum Sabinum.*] Quod tamen ante annum ſextum non eſt potabile.

5. *Plumbea, &c.*] Peſſima & viliſſima, ut inter metalla plumbum, aureo poculo indigna.

De Scorpo. L.

FRangat Idumæas triſtis Victoria palmas:
Plange Favor ſæva pectora nuda manu.
Mutet Honor cultus, & iniquis munera flammis:

Mitte

Deplorat fatum Scorpi aurigatoris, populo principibuſque gratiſſimi.

1. *Frangat.*] Reſpicit ad publicum luctum, quo *Conſul init fractis mœrentem faſcibus urbem.* Ovid. ad Liviam. Victor enim Scorpus fato victus eſt: itaque fruſtrà gerit palmam, ſignum victoriæ. *Idumæas.*] Idume extrema Judææ pars, palmæ ferax. *Arbuſto palmarum dives Idume.* Lucan. *Triſtis.*] Ob mortem Scorpi, qui ſæpe in aurigatione ludis Circenſibus vicerat. *Victoria.*] Incitat ad luctus, numina quondam Scorpo nobiliſſimo aurigatori faventia, Victoriam, Favorem, Honorem, Gloriam. *Palmas.*] Signum victoriæ in certaminibus donabatur palma, quod depreſſa ea arbor non cedat, ſed adverſus pondus renitatur ac reſurgat. Ariſtot. probl. Plutarch. Sympoſ.

2. *Plange.*] Qui ſolebas plaudere, plauſum in planctum converte. *Favor.*] Favor hic propriè: ut & favere. De factionibus modo dicebamus. Inde favere & favor, in circo & theatris. *Herald.*

3. *Mutet Honor cultus.*] Reſpicit morem publici luctus, quo patres Rom. depoſitis quæ ad ornatum & δημοσίας inſignia pertinebant, atrati, ſordidati,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Mitte coronatas Gloria mœſta comas.
Heu facinus! prima fraudatus, Scorpe, juventa
Occidis, & nigros tam cito jungis equos.
Curribus illa tuis ſemper properata, breviſque;
Cur fuit & vitæ tam prope meta tuæ?

didati, pullatique incedebant. *Mutet Honor cultus.*] Quod fieri ſolitum in luctu, Annulos & cætera ejuſmodi ponebant. Veſtem etiam Senatoriam equeſtri veſte quandoque mutabant. Matronæ etiam cultum ſuum depoſuerunt. *Herald. Munera flammis.*] Quæ munera rogo imponantur vide Suetonium Jul. cap. 84. Dion. Auguſt. Et de more laniandi crines in funere vide quæ Farnab. ad Senecæ Hippolyt. verſ. 1176. *Munera flammis.*] Proprie *Munera.* Sic & *feralia munera* dicit Ovid. Cæterum præter thus & cæteros odores, quæcumque poterant, conjiciebant in eorum rogum, quos honoratos volebant. Veſtes quandoque injiciebant, & certè defunctorum veſtes ſimul cremabant. Exiſtimabant enim mortuos abſque veſtibus rigere & frigore confici, & idcirco veſtes non ſolum ſimul ſepeliri, ſed & comburi debere. *Herald.*

5. *Prima fraudatus, &c.*] Anno ætatis 27. infra ep. 53.

6. *Nigros, &c.*] Pro Albis, quibus victor vehebaris, jam veheris Plutoniis equis, infernis, nigris. ſiquidem affectus & ſtudia in morte & apud inferos manere fingunt poëtæ.

7. *Curribus, &c.*] Ut ſemper victoriæ, ita & vitæ metam attingere properabas.

Ad Fauſtinum. LI.

Sidera jam Tyrius Phryxei reſpicit agni
Taurus, & alternum Caſtora fugit hiems.
Ridet ager, veſtitur humus, veſtitur & arbos:
Iſmarium pellex Attica plorat Ityn.

Quos,

Fauſtinus in Campania amænos quoſdam locos & villas circa Tarracinam habebat. Martialis rectè carpit amicum, quod verno tempore, rure ſuo nec otio fruatur; ſed Romæ patiatur ſe honoribus & Magiſtratibus implicari. *Rad.*

1. *Sidera, &c.*] Signa verna fugarunt hyemem, Taurus, cui adſignatur Aprilis, reſpicit Arietem præeuntem menſe Martio, Geminis inſecutis menſe Majo. de Jove tauro Europam è Tyro in Cretam vehente: Agnus autem Phryxæus appellatur, propter Phryxum Athamantis filium, quem aries per Helleſpontum in Colchos vexit cum ſorore Helle, quique decidit in pontum. de Phryxi ariete & Geminis, vide Mythol. & quæ Farnab. ad Senec. Hip. verſ. 302. Troad. verſ. 1032. & Thyeſten 851.

2. *Alternum Caſtora.*] Quia equiculus Caſtoris, & Geminus nunquam ſimul in Græcia videantur, quemadmodum aſtrologi docent. An occidente altero, alter oriatur, diſputat Biſciola lib. 4. cap. 6.

3. *Ridet ager.*] Deſcriptio veris, qualis apud Ovid. 1. Faſt. *Omnia tunc florent, &c.*

4. *Iſmarium, &c.*] Philomela ver nunciat. fabulam vide apud Ovid. Metamorph. libro 6. Iſmaros mons eſt Thraciæ. hinc *Iſmarium*, Thracium. *Ityn.*] Filium Terei & Procnes, occiſum à matre & matertera.

5. *Quos,*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Quos, Fauſtine, dies, qualem tibi Roma Ravennam
Abſtulit? ô ſoles, ô tunicata quies!
O nemus, ô fontes, ſolidumque madentis arenæ
Litus, & æquoreis ſplendidus Anxur aquis:
Et non unius ſpectator lectulus undæ,
Qui videt hinc puppes fluminis, inde maris!
Sed neque Marcelli, Pompejanumque, nec illîc
Sunt triplices thermæ: nec fora juncta quater:
Nec Capitolini ſummum penetrale Tonantis,
Quæque nitent cælo proxima templa ſuo.
Dicere te laſſum quoties ego credo Quirino?
Quæ tua ſunt, tibi habe: quæ mea, redde mihi.

De

5. *Quos, Fauſtine, &c.*] Quas delicias, quibus Ravennæ ruſticatus frui poteras, tibi auferunt curæ & negotia urbana. Bodleianus MS. *Quos, Fauſtine, dies, quales tibi Roma Ravennæ abſtulit?* Ravenna autem hæc, Fauſtinæ erat villa in agro Tarracinenſi, 20. ab urbe lapide; non urbs Italiæ.

6. *Soles.*] Dies clari, jucundi, liberi. *Fulſere quondam candidi tibi ſoles.* Catullus. *Tunicata quies.*] Ab officiis & ſervitiis togatorum libera: ruſticati quippe & in municipiis agentes, togam raro induebant. De vita municipali hoc dicitur: quia in municipiis, tunicis potius quam togis utebantur, ut & Lipſius notat, epiſt. 5. lib. 1. epiſt. quæſt. epigr. 50. lib. 1. v.ſ. 3. epigr. 47. ſupra verſ. 5. Juvenal. ſat. 3. verſ. 71. Cicer. in Rull. Plin. lib. 7. ep. 3.

7. *O nemus.*] A Ravenna tranſit ad Tarracinam. Tarracinenſis ager, ſilvas, lacus & littora habet amœniſſima, Anxur urbs Volſcorum, quondam caput gentis. *Solidumque.*] Quia altum propter vicinos montes. *Madentis arenæ.*] Alluvione maris.

8. *Æquoreis, &c.*] Epigr. 1. lib. 5. verſ. 6.

9. *Non unius, &c.*] Ex ipſo lectulo proſpicere licet hinc paludem, illinc mare. Urbi circumfuſa & propinqua: tum quod villa littori immineret.

11. *Sed neque.*] Sed objiciet quiſpiam fortaſſe, non eſſe hîc, ut Romæ, theatra, balnea, templa. *Marcelli.*] Theatrum Marcelli filii Octaviæ ſororis Auguſti ab Auguſto extructum. *Pompejanumque.*] Theatrum Pompeji.

12. *Triplices thermæ.*] Thermæ Agrippinæ, Titianæ, Neronianæ, epig. 36. lib. 3. & lib. 2. ep. 48. Radero videntur triplices cellæ in balneis à poëta ſignari, caldariæ, tepidariæ, frigidariæ; quas uno & communi nomine thermas vocat: & triplices, propter trina labra & cellas in quibus natabant, lavabant, corpora adſtringebant. vide Plin. epiſtola 6. lib. 5. *Fora.*] Vetus Romanum, Julium, Auguſtum, Tranſitorium. ſupra, epigr. 28. verſ. 6.

13. *Capitolini.*] Capitolium.

14. *Quæque, &c.*] Templum Flaviæ genti excitatum à Domitiano. epigr. 2. & 4.

15. *Quirino.*] Romulo ac Romæ. Conditor enim hic pro urbe ponitur & Romanis.

16. *Quæ tua ſunt.*] Honores tuos cum curis, è formula divortii epig. 41. verſ. 2. ſupra. *Quæ mea, &c.*] Villam meam, ruſticum otium.

1. *Spa-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De Spadone. LII.

THelin viderat in toga ſpadonem,
Damnatam Numa dixit eſſe mœcham.

1. *Spadonem.*] Mollem & effœminatum.
2. *Damnatam, &c.*] Adulterii enim damnatæ non niſi togatæ in publicum prodibant, epigrammate 39. lib. 2.

Epitaphium Scorpi. LIII.

ILle ego ſum Scorpus, clamoſi gloria Circi,
Plauſus, Roma, tui, deliciæque breves:
Invida quem Lacheſis raptum trieteride nona,
Dum numerat palmas, credidit eſſe ſenem.

Hujus modo deploraverat immaturum, fatum.
1. *Ille ego, &c.*] Epigr. 50. ſupra.
2. *Breves.*] Præreptæ, morte immatura.
3. *Invida, &c.*] Annos natum 27. *Trieteride.*] *Trieteris* ſpatium trium annorum. & feſtum Baccho propter expeditionem ad Indos triennio exactam. vide epigramma 38. libro 6. verſ. 1.
4. *Dum numerat palmas, &c,*] Propter victoriarum Circenſium numerum poſſet Scorpus videri ſenex. Quippe alii ſenes ad ſummam ætatem provecti, tot palmas non rapuere, quot juvenis Scorpus: ita victoriis multis, paucos ævi annos compenſavit.

In Olum. LIV.

MEnſas, Ole, bonas ponis: ſed ponis opertas.
Ridiculum eſt: poſſum ſic ego habere bonas.

1. *Opertas.*] E quibus tamen aperiebat Olus quas vellet.
2. *Sic ego, &c.*] Apponendo opertas, ſed vacuas, quas aperire non licet.

In Marullam. LV.

ARrectum quoties Marulla penem
Penſavit digitis, diuque menſa eſt:
Libras ſcriptula, ſextulaſque dicit.
Idem poſt opus, & ſuas palæſtras,
Loro cum ſimilis jacet remiſſo:
Quanto ſit levior Marulla dicit.
Non ergo eſt manus iſta, ſed ſtatera.

In

3. *Scriptula.*] Vide epigr. 89. lib. 4. verſ. 3. *Sextulaſque dicit.*] Sextas unciæ partes, Budæus de aſſe, lib. 1.
4. *Palæſtras.*] Τὴν κλινοπάλην.
7. *Statera.*] Quæ tam accurate penſat ponderatque.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Gallum. LVI.

Totis, Galle, jubes tibi me ſervire diebus,
Et per Aventinum ter quater ire tuum.
Eximit, aut reficit dentem Caſcellius ægrum;
Infeſtos oculis uris, Hegine, pilos.
Non ſecat & tollit ſtillantem Fannius uvam:
Triſtia ſervorum ſtigmata delet Eros.
Enterocelarum fertur Podalirius Hermes:
Qui ſanet ruptos, dic mihi Galle, quis eſt?

De patronorum avaritia queritur, qui officia clientum nullis beneficiis compenſent.

1. *Me ſervire diebus.*] Functum munere clientis, ſalutando, deducendo, comitando, ſequendo, &c.

2. *Aventinum tuum.*] Collem Aventinum, in quo ædes tuæ.

3. *Eximit, &c.*] Morbis cæteris ſtatuuntur medici & remedia: ſed ſterili huic officio meo, nullus medicus, remedium nullum, uti dentium dolori, &c. medicina autem erat poëtæ pecunia, cujus difficultate laborabat ſemper.

4. *Infeſtos, &c.*] Ubi palpebrarum pili oculos lædunt. Celſus lib. 7. cap. 7.

5. *Non ſecat, &c.*] Abſque ſectione Fannius curat dejectam uvam, tuberculum in faucibus. Celſ. lib. 5 cap. 14.

6. *Servorum, &c.*] Ita de Cinnami arte delendorum ſtigmatum. epigr. 64. lib. 6. verſ. 26.

7. *Enterocelarum fertur.*] Herniarum. ubi inteſtina in ſcrotum delabuntur. *Podalirius Hermes.*] Chirurgus, medicus. Podalirius autem & Machaon filii fuerunt Æſculapii medici. Ut ſenſus ſit. Hermes eſt Podalirius, ſeu medicus enterocelarum.

8. *Qui ſanet ruptos, &c.*] Ab Herniæ curatore deſcendit ad quærendum de cura rupturæ, non ramicis, ſed togæ, calceorum, corporis detriti officiis, quæ nemo patronorum reſarciat compenſatve.

Ad Sextum. LVII.

Argenti libram mittebas: facta ſelibra eſt,
Sed piperis. tanti non emo, Sexte, piper.

1. *Argenti, &c.*] Vide epigr. 71. lib. 8.

2. *Tanti non emo, &c.*] Libra argenti mihi mitti ſolita.

Ad Frontinum. LVIII.

Anxuris æquoreï placidos, Frontine, receſſus,
Et propius Bajas, littoreamque domum,

Et

Excuſat neglectum ſalutandi officium. Anxur & Tarracina eadem civitas. de qua paulò ante epigr. 51. verſ. 8. Anxur à poëta nonnunquam pro flumine capitur. *Rad.*

1. *Anxuris.*] Ordo eſt. Dum colui Anxur, Bajas, Rheg. &c. *Æquoreï placidos, &c.*] Epigr. 51. ſupra verſ. 8. & epigr. 1. lib. 5. verſ. 6.

2. *Et propius Bajas.*] Bajas propiores

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Et quod inhumanæ Cancro fervente cicadæ
Non novere nemus, flumineoſque lacus,
Dum colui; doctas tecum celebrare vacabat
Pieridas: nunc nos maxima Roma terit.
Hîc mihi, quando dies meus eſt? jactamur in alto
Urbis, & in ſterili vita labore perit.
Dura ſuburbani dum jugera paſcimus agri,
Vicinoſque tibi, ſancte Quirine, Lares.
Sed non ſolus amat, qui nocte, dieque frequentat
Limina; nec vatem talia damna decent.
Per veneranda mihi Muſarum ſacra, per omnes
Juro deos, & non officioſus amo.

In

res urbi: Tarracina enim ultrà Bajas. *Littoreamque domum.*] Centum cellas, vel palatia Bajis ad mare extructa.

3. *Et quod inhumanæ.*] Et nemus quod cicadæ non novere, id eſt, Rheginum, in quo (teſte Plinio. lib. 11. cap. 27.) ſilent cicadæ ſubſolſtitio, alias vocaliſſimæ. unde *inhumanas* vocat, id eſt, ſtreperas, importunas, niſi præplaceat lectio, *inhumano. Cancro, &c.*] Menſe Julio, ubi Sol in Cancro fervet.

4. *Flumineoſque lacus.*] Alicem amnem in Locris, ultra quem canunt cicadæ. Rhegium autem & Alex, eſt in magna Græcia, quam eandem Calabriam nominant.

5. *Dum colui.*] Hæc jam jungenda cum primis: *Dum ego colui Anxuris receſſus, &c. Doctas, &c.*] Muſis & carminibus vacabam.

6. *Terit.*] Officiis urbanis. epigr. 56. ſupra verſ. 1. & 8.

7. *Hîc.*] Romæ. *Quando dies meus eſt.*] Quum liber ab officiis patronorum mihi ſervis. *Alto, &c.*] *Metaph.* in altis urbis fluctibus, officiorum ſcilicet curarum, turbarum, &c. Raderus *in alto*, exponit, in alta ſemita, monte nempe Quirinali, ubi Martialis lares ſuos habuit, haud procul à Quirini templo.

8. *Sterili labore.*] Comitandi, deducendi patronos, &c. Vel *labore*, ut Raderus exponit, quem in hortum ſuum ſuburbanum fruſtrà collocat, quum fructus nullos propè reddat. Videtur ſimul poëticum ſtudium notare, quod idem ut alibi, queritur ſterile & inane.

9. *Dura jugera.*] Scrupuloſa, ſicca. *Paſcimus.*] Stercoratione, cultura, repaſtinatione. epigrammate 96. infra verſ. 7.

10. *Vicinoſque tibi, &c.*] Ergo in Quirinali, ut modo, verſ. 8.

11. *Sed non ſolus amat.*] Excuſat hic officium ſuum intermiſſum; & affirmat, à ſe non minus amari Frontinum, quamvis non toties reviſum, ſalutatum & comitatum; quam ab officioſis aliis clientibus, qui dies nocteſque illius limina terunt: amicitiam enim & amorem non in externo, ſed intimo penetrali conſiſtere. *Rad.*

12. *Nec vatem, &c.*] Epigr. 71. lib. 1. verſ. 15.

14. *Et non officioſus amo.*] Amo te, etiamſi non cæremoniis amorem uſque præ me feram.

In delicatum lectorem. LIX.

COnſumpta eſt uno ſi lemmate pagina, tranſis,
Et breviora tibi, non meliora placent.
Dives, & ex omni poſita eſt inſtructa macello
Cœna tibi, ſed te mactea ſola juvant.
Non opus eſt nobis nimium lectore guloſo.
Hunc volo, qui fiat non ſine pane ſatur.

Excuſat longiora Epigrammata.

1. *Conſumpta, &c.*] Si unum epigramma tam longum ſit, ut paginam totam impleat. *Lemma* autem eſt titulus & inſcriptio epigrammatis.

3. *Dives, & ex omni, &c.*] Comparat epigr. ſua apparatiſſimo convivio, in quo non unius generis cupediæ, ſed omnes lautitiæ & gulæ irritamenta ſunt. *Macello.*]Macellum generale primum. Sed poſtea in macello & delicatiora, quemadmodum piſces vendebantur. Et ſane *macellum* ἰχθυοπωλεῖον potius, quam κρεωπωλεῖον. Et piſces peculiariter ὄψα. *Herald.*

4. *Mactea ſola juvant.*] Cupediæ & dulciaria. Athenæo lib. 14. cap. 23. maza. Alii leg. *mattea* in neutro gen. alii in fœm. Alii denique & rectè legunt *mattya*, Gr. ματτύα vel ματτύη, lautitiæ, cupediæ. Athenæus libro 14. ματτύην exponit πᾶν τὸ πολυτελὲς ἔδεσμα, ſive ſint piſces opiparè parati, ſive aves, ſive olera aut alia, quæ minutatim conciſa aromatis condiuntur: & ea quæ λιχνεύματα appellantur.

5. *Non opus, &c.*] Nolo lectorem qui jocorum & acuminum cupediis ſaturari velit, ſed qui ſolida expectat carmina & gravia, quaſi caput convivii. Alii legunt, *pene* & intelligunt caudam ſeu finem. placet. Alii leg. *penne*, genus cibi, nec vulgaris admodum, nec delicati. *Grut.*

De Munna. LX.

JUra trium petiit à Cæſare diſcipulorum,
Aſſuetus ſemper Munna docere duos.

In miſerum literatorem, qui, cum non haberet 3. diſcipulos, petiit à Cæſare jus trium diſcipulorum. Jocus petitus à jure trium liberorum, de quo epigrammate 91. & epigrammate 92. lib. 2.

Epitaphium Erotii. LXI.

HIc feſtinata requieſcit Erotion umbra,
Crimine quam fati ſexta peremit hiems.

Quiſ-

Diſceſſurus in patriam Martialis, commendat futuro agelli domino, tumulum Erotii puellæ vernulæ.

2. *Hic, &c.*]Vide epig. 35. & 38. l. 5. unde huic lux. *Feſtinata, &c.*] Immaturâ, præproperâ.

2. *Sexta hiems.*] Nondum abſolverat ſextum annum. epig. 35. l. 5. verſ. 5.

3. *Regna-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Quiſquis eris noſtri poſt me regnator agelli,
Manibus exiguis annua juſta dato.
Sic Lare perpetuo, ſic turba ſoſpite, ſolus
Flebilis in terra ſit lapis iſte tua.

3. *Regnator agelli.*] Dominus agri hujus, poſt diſceſſum meum in patriam, ſeu mortem.

4. *Manibus exiguis.*] Umbræ Erotii. *Annua juſta dato.*] Anniverſaria ſacra, feralia, parentalia, ad ſepulchrum. Pythag. Τοὺς τε καταχθονίους σέβε δαίμονας ἔννομα ῥέζων. Nam φθαρτοῖς καὶ Ἥρωσιν ἐναγίζειν ἔθος, τοῖς δὲ θεοῖς θύειν, ut notat Herodot. In his nugis libationes quædam effundebantur, χοαὶ ἐχέοντο, ad quas manes defuncti invitabantur. Vinum, mulſum & cæteras libationes defodiebant, & quoſdam cibos cremabant. Exiſtimabant enim defunctorum animas ad has libationes excitari, eaſque avidè ſorbere, & cibos, vorare. *Herald.*

5. *Sic Lare perpetuo, &c.*] Sic facienti precor tibi domum cum familia incolumem, nec habeas alium quempiam è tuis quem fleas. ſic epigr. 28. lib. 6. verſ. 10.

Ad magiſtrum ludi. LXII.

LUdi magiſter parce ſimplici turbæ:
Sic te frequentes audiant capillati,
Et delicatæ diligat chorus menſæ:
Nec calculator, nec notarius velox
Majore quiſquam circulo coronetur.
Albæ leone flammeo calent luces,
Toſtamque fervens Julius coquit meſſem.

Scuti-

Æſtivas vacationes Poëta proclamat; monetque ludi moderatores, ut deſinant ſævire. Nam à Julio ad Octobrem uſque ſcholæ ceſſabant, uti & Saturnalibus Minervalibus, & aliis per annum feriis. *Rad.*

2. *Sic te frequentes, &c.*] Sic multos habeas diſcipulos ingenuos, nobiles, cirratos. vide epigramma 57. libro 3. verſ. 31.

3. *Et delicatæ, &c.*] Et ameris à diſcipulis tuis, qui corona cingentes, menſam tibi aſſident. Lipſius lib. 1. epiſt. 5. quæſt. legit *chorus Muſæ*, & exponit pueros deditos Muſis.

4. *Calculator.*] Qui rationes computandi per calculos & Arithmeticam docet. *Notarius, &c.*] Qui docet literis ſeu notis excipere dicta alterius. epigr. 208. lib. 14.

5. *Circulo coronetur.*] Corona diſcipulorum. Vel plures numeret diſcipulos menſam coronantes.

6. *Albæ leone, &c.*] Deſcribit tempora æſtiva, quibus maximi calores, extremo Julio, & primo Auguſto, quum Leo ſidus nobile Soli jungitur, geminatque æſtus, eodemque tempore canis urit omnia. *Albæ.*] Dies ſcilicet longi & ſole perpetuo clari. *Raderus.* *Leone flammeo.*] Epigr. 57. lib. 4. verſ. 5. & epigr. 72. lib. 5. verſ. 2.

7. *Coquit meſſem.*] Maturat ſegetem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Scuticaque loris horridis Scythæ pellis,
Qua vapulavit Marſyas Celenæus,
Ferulæque triſtes ſceptra pædagogorum,
Ceſſent, & Idus dormiant in Octobres:
Æſtate pueri ſi valent, ſatis diſcunt.

8. *Scuticaque loris horridis.*] MSS. *cirrata loris.* Sed aſperiora illa lora, aluta quandoque obtegebantur. Auſon. protreptico ad Nepotem:

— *Quod fallax ſcuticam prætexit aluta?*

Cirrata pellis, &c.] Ipſa eſt ſcutica multorum locorum. Ea dicitur *pellis Scythæ*, quia multum illis utebantur, ut ex Herodoto, & Juſtino annotatum. *Cirrata*, quia pars ejus qua manu tenetur, omnia lora habet implicata & conſtricta in anſam: pars altera qua ferit, eadem habent ſoluta, pendentia & fluctuantia, inſtar cirrorum. *Gronovius.*

9. *Celenæus.*] Ad Celænas oppidum Phrygiæ, ubi certavit Marſyas cum Apolline.

11. *Ceſſent.*] Uſque dum deferbuerit æſtatis calor, deferbeat ſcuticæ ferulæque ſævitia. *Idus in Octobres.*] Quibus jam fractus calor, & temperatum cælum.

Epitaphium nobilis matronæ. LXIII.

Marmora parva quidem, ſed non ceſſura, viator,
Mauſoli ſaxis Pyramidumque legis.
Bis mea Romano ſpectata eſt vita Terento,

Et

Elegans epitaphium, quo Poëta, uxorem cujuſdam, felicem à liberis, tempore conjugii, μονογαμίᾳ, morte, celebrat.

1. *Marmora, &c.*] Tumulum marmoreum.

2. *Mauſoli ſaxis.*] Lib. ſpectacul. epigramm. 1. verſ. 5. *Pyramidumque legis.*] Lib. ſpectacul. epigrammate 1. verſ. 1.

3. *Bis mea Romano, &c.*] Ludi ſeculares, peſtilitatis avertendæ gratia inſtituti, ut creditur, à Valer. Publicolâ, celebrabantur centeſimo quoque anno; cæſis atro bove Diti, concolori juvenca Proſerpinæ ad aram Ditis in Tarento in campo Martio. ſpectabatur itaque hæc matrona ſecundis ſecularibus. Neque enim carminis hujus laude & miraculo digna fuiſſet matrona hæc ſecularibus Claudii & Domitiani, inter quos interfuerunt anni 41. (vide Sueton. Claud. cap. 21.) ut hunc locum exponunt Ang. Politianus, Beroaldus, Heraldus & Raderus. *Bis.*] Quia bis potuerat videre ludos ſeculares, celebratos ſcil. à Claudio & Domitiano. Nam D. Claudius ludos ſeculares celebravit, non exſpectato tempore legitimo. Duplicem igitur vitam vixit hæc matrona. Siquidem una hominis ætas hos ludos ſemel tantum ſpectare poterat. Unde Præco, quum ad eos populum invitaret, *ludos eſſe* dicebat, *quos nec ſpectaſſet quiſquam, nec ſpectaturus eſſet.* Herald. *Romano Terento.*] Non temere adjecit *Romano:* eſt enim Tarentum alias in extrema Japygia, nobilis civitas. Hic autem locus in Campo Martio, ubi ara Ditis erat, Tarentum vel Terentum nominabatur, quod ara Ditis patris in terra occultaretur; aut quod ad ripam Tiberis fl. terram eo loco tereret. *Vita.*] Lipſius legit *vitta*, 26. ep. 3. centur. & refert ad conjugium. Binos ſæculares, inquit, vidi nupta & pueros peperi. Matronæ enim vittas gerebant.

4. Et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Et nihil extremos perdidit ante rogos.
Quinque dedit pueros, totidem mihi Juno puellas:
Clauſerunt omnes lumina noſtra manus.
Contigit & thalami mihi gloria rara, fuitque
Una pudicitiæ mentula nota meæ.

4. *Et nihil, &c.*] Et vita mihi permanſit ſyncere felix ad exitum uſque.
5. *Iuno.*] Quæ præſidet puerperiis, Lucina.
6. *Clauſerunt, &c.*] Omnes illi mihi morienti ſuperſtites clauſerunt oculos. quod erat maxime propinquorum officium. Plin. lib. 11. cap. 37.
7. *Fuitque.*] Unici mariti ſui conjunx.

Ad Pollam. LXIV.

Contigeris regina meos ſi Polla libellos,
Non tetricâ noſtros excipe fronte jocos.
Ille tuus vates, Heliconis gloria noſtri,
Pieria caneret cum fera bella tubâ,
Non tamen erubuit laſcivo dicere verſu,
Si nec pædicor, Cotta, quid hîc facio?

1. *Regina.*] Dives, nobilis, patrona. *Polla libellos.*] Uxor Lucani, vide epigramm. 20. & 22. lib. 7. Palat. legit *ſi forte libellos.*
3. *Ille tuus vates.*] Lucanus. *Heliconis gloria noſtri.*] Poëſeos Latinæ decus.
4. *Fera bella tubâ.*] Civilia, inter Cæſarem & Pompejum.
5. *Non tamen, &c.*] Scripſit etiam laſciva carmina & epigrammata.

In Carmenionem. LXV.

Cum te municipem Corinthiorum
Jactes, Carmenion, negante nullo;
Cur frater tibi dicor, ex Iberis,
Et Celtis genitus, Tagique civis?
An vultu ſimiles videmur eſſe?

Tu

In Carmenionem effœminatum ſcribit, quem ſalsè vocat ſuam ſororem; quum ille ſe poëtæ fratrem diceret.
1. *Municipem, &c.*] Civem Corinthium: Præceps enim Corinthus in luxuriam erat, plurimæque voluptatum illecebræ ibidem. hinc Carmenio effœminatus fingitur ex officina Corinthiorum prodiiſſe. de jure municipum, vide A. Gell. lib. 16. cap. 13. & Roſinum, lib. 10. cap. 22.
2. *Negante nullo.*] Molles enim & improbi mores tui hoc loquuntur.
3. *Cur frater, &c.*] Cur me Bilbilitanum ex Celtiberia appellas fratrem tuum?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Tu flexa nitidus comâ vagaris;
Hiſpanis ego contumax capillis.
Levis dropace tu quotidiano:
Hirſutis ego cruribus, geniſque.
Os blæſum tibi, debiliſque lingua eſt:
Nobis filia fortius loquetur.
Tam diſpar aquilæ columba non eſt,
Nec dorcas rigido fugax leoni.
Quare deſine me vocare fratrem,
Ne te, Carmenion, vocem ſororem.

6. *Tu flexa, &c.*] Tu arte calamiſtratos habes capillos: ego neglectâ comâ & incultâ horridus.

7. *Hiſpanis, &c.*] Horridus, incultus. *nunc de capillatis cuniculoſæ Celtiberiæ, &c.* Catul.

8. *Dropace tu quotidiano.*] Epigr. 29. lib. 2. verſ. 6.

10. *Os blæſum.*] Quod vitium ſæpe delicatioribus & pinguioribus eſt. *Debiliſque.*] Infracta, parum virilis.

11. *Nobis filia, &c.*] Filia mea habet vocem magis virilem quam tu.

13. *Dorcas.*] Inter ſylveſtres capreas numeratur; magis tamen accedit ad cervum. à Græco δέρκω, *video.*

15. *Sororem.*] Mollem & effœminatum. *Vel* amaſium, ſororum enim nomine amicas deſignabant antiqui. vide epigramma 4. libro 2. & libro 12. epigramma 20. & Petronius paſſim.

De Theopompo. LXVI.

QUis, rogo, tam durus, quis tam fuit ille ſuperbus,
Qui juſſit fieri te, Theopompe, cocum?
Hanc aliquis faciem nigra violare culina
Suſtinet? has uncto polluit ungue comas?
Quis potius cyathos, aut quis cryſtalla tenebit?
Qua ſapient melius mixta falerna manu?
Si tam ſidereos manet exitus iſte miniſtros,
Jupiter utatur jam Ganymede coco.

2. *Te, Theopompe, cocum?*] *Emphaticè,* Te tam eximie formoſum.

4. *Uncto polluit ungue comas?*] Manu unctâ. *greaſſe.* alii leg. *Uncto polligine,* id eſt, nidore. Gruterus ex Palatin. legit, *polluit igne*, & commentatores capiunt de *nidore culinæ*, ut & Gruterus; ita tamen ut addat *foculum flamantem*, ideoque una & *fumum ejus & fuliginem.*

5. *Quis potius cyathos, &c.*] Quis eſſet magis idoneus miniſter miſcendis poculis?

7. *Sidereos manet.*] Pulchros, & cœlitum convivio dignos. *Exitus iſte.*] Culina.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Epitaphium vetulæ. LXVII.

Pyrrhæ filia, Neſtoris noverca,
Quam vidit Niobe puella canam,
Laërtes aviam ſenex vocavit,
Nutricem Priamus, ſocrum Thyeſtes;
Jam cornicibus omnibus ſuperſtes,
Hoc tandem ſita prurit in ſepulchro
Calvo Plotia cum Melanthione.

1. *Pyrrhæ filia, &c.*] Vide epigr.39. ſupra. *Hyperbolicè omnia.*

5. *Cornicibus, &c.*] Quæ longævæ ſunt. *Cornici novem ætates noſtras tribuit Heſiodus*, Plinius libro 7. capite 48.

6. *Sita prurit, &c.*] Libidinoſam anum fingit etiam ſepultam prurire.

In Læliam. LXVIII.

Cum tibi non Epheſos, nec ſit Rhodos, aut Mitylene,
Sed domus in vico, Lælia, patricio;
Deque coloratis nunquam lita mater Etruſcis,
Durus Aricina de regione pater;
Ζωὴ καὶ ψυχὴ laſcivum congeris uſque,
Prô pudor! Herſiliæ civis, & Egeriæ.

Lectu-

1. *Cum tibi, &c.*] Cum non ſis ex aliqua inſula vel parte Græciæ oriunda, ſed mediâ natâ Româ. vide ſat.6. Juv. à verſu 186. unde huic lux & fortaſſis ingenium.

3. *Deque coloratis, &c.*] Et mater tua ex Etruria, nunquam fucata, imo ſole offuſcata. *Nunquam lita.*] Lini autem moris erat iſtos delicatos, vel ad candorem nitoremque cutis conciliandum, vel ne citò barbati eſſent. *Coloratos* verò *Etruſcos* vocat, ἡλιοκαύστους, & mulierem nunquam litam, quæ faciem medicamentis nunquam induxerit, ad candorem ſervandum & ſolem cuti defendendum, ne coloraretur. Hujuſmodi autem medicamina, quæ præſtabant, ne ſole facies læderetur, θερινὰ προφυλακτικὰ προσώπων vocabant, eaque omnia erant ἐπίχριστα. *Salmaſ.*

4. *Aricina, &c.*] Aricia oppidum Latii, ad cujus clivum ſedebant mendici.

5. *Ζωὴ καὶ ψυχὴ, &c.*] Vide vſ. 195. ſat. 6. Juvenal. & quæ nos ad illum. Gronovius, valde extollit Thuanæi codicis præſtantiam, & ſcriptorem ejus fidelem aſſerit; ut quæ non aſſequutus fuerit, imitatione tamen characterum expreſſerit; & cum cætera minutis litteris exarata ſint, hunc unum verſum majuſculis expreſſerit:

KURIE MU LELI MU PSICI MU
CONGERIS USQUE.

Hinc colligit Martialem ſcripſiſſe.

Κύριέ μου, μέλι μοῦ, ψυχή μου, *congeris uſque.*

Agnoſcis enim amatoria vocabula Græcis & Latinis ſatis familiaria.

6. *Herſiliæ civis, &c.*] Tu Romana. Herſilia autem Romulo ceſſit conjux è Sabinis raptis una. De Egeria, ſupra epigr. 35. verſ. 13.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Lectulus has voces, nec lectulus audiat omnis;
Sed quem laſcivo ſtravit amica viro.
Scire cupis quo caſta modo matrona loquaris:
Numquid cum criſſas, blandior eſſe potes?
Tu licet ediſcas totam, referaſque Corinthon,
Non tamen omnino, Lælia, Thais eris.

10. *Criſſas, &c.*] Κιϛκλίζη, quod in maribus *cevere* dicitur.

11. *Corinthon.*] Linguam græcam. vel magis proprie blanditias & ſermones nequam Corinthi, unde Lais.

12. *Non tamen omnino, &c.*] Nunquam tamen ex deformi & blanda Lælia fies pulchra & elegans Lais. Hinc pro *Thaïs*, Gruterus legendum cenſet, *Laïs*, recte.

De Polla. LXIX.

CUſtodes das, Polla, viro; non accipis ipſa.
Hoc eſt uxorem ducere, Polla, virum.

1. *Cuſtodes, &c.*] Epigr. 54. lib. 2. *Ipſa.*] Quæ tamen verſaris cum cinædis, &c. ſupra epigr. 40.

2. *Ducere, Polla, virum.*] Exercere imperium in virum, perinde eſt ac ſi uxor *duxiſſet* maritum, quæ tamen proprie dicitur *nubere* marito. epigr. 12. lib. 8. Hoc ergo modo uxores ducunt viros; non viri uxores, & viri nubunt uxoribus, non uxores viris: atque inverſo ordine parent *viri*, mulieres contrà imperant. *Herald.*

Ad Potitum. LXX.

QUod mihi vix unus toto liber exeat anno,
Deſidiæ tibi ſum, docte Potite, reus.
Juſtius at quanto mirere, quod exeat unus,
Labantur toti cum mihi ſæpe dies.
Nunc reſalutantes video nocturnus amicos:
Gratulor & multis; nemo, Potite, mihi.
Nunc ad luciferam ſignat mea gemma Dianam:
Nunc me prima ſibi, nunc ſibi quincta rapit.

Nunc

Excuſat ſcriptorum tarditatem, cauſſamque in urbicas occupationes confert.

5. *Nunc reſalutantes, &c.*] Veſperi reſalutant diſcedentem patroni, mihique *Vale* dicunt, quibus ego mane, *Ave.*

6. *Gratulor & multis.*] Nuptias, liberos natos, hæreditates, honores, &c. *Mihi.*] Nihil ejuſmodi adepto.

7. *Ad luciferam, &c.*] Rogatus annuli mei gemma ſigno teſtamenta ſeu tabellas alias in monte Aventino, ubi Lucina parturientium præſes colitur.

8. *Prima ſibi, nunc ſibi.*] Salutationum hora. epigr. 8. lib 4. verſ. 1. *Quincta rapit.*] Occupationes, quarum quinta eſt hora, undecima apud nos. epig. 8. lib. 4. verſ. 3.

9. *Con-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Nunc conſul, prætorve tenet, reduceſque choreæ:
Auditur toto ſæpe poëta die.
Sed nec cauſſidico poſſis impune negare,
Nec ſi te rhetor, grammaticuſve rogent:
Balnea poſt decimam laſſo, centumque petuntur
Quadrantes. fiet quando, Potite, liber?

9. *Conſul, prætorve tenet.*] Judicia & cauſſæ forenſes quibus præſunt Coſſ & Prætor. *Reduceſque choreæ.*] Reducentiumne patronos? An ſacerdotum Iſidis, ut ſupra epigr. 48. An hiſtrionum vel ſaltatricularum?

10. *Poëta die.*] Recitans novum ſuum carmen.

11. *Cauſſidico, rhetor, grammaticuſve rogent.*] Namque & oratores recitabant. Plin. lib. 5. epiſt. 3. ut & Rhetores & Grammatici.

13. *Balnea, &c.*] Cum itaque per has occupationes ſero & poſt horam ſtatutam lavem cœnemque accepta ſportula, quis quæſo locus libro componendo?

De Rabirio. LXXI.

QUiſquis læta tuis & ſera parentibus optas
Fata, brevem titulum marmoris hujus ama.
Condidit hac caras tellure Rabirius umbras:
Nulli ſorte jacent candidiore ſenes.
Bis ſex luſtra tori nox mitis & ultima cluſit,
Arſerunt uno funera bina rogo.
Hos tamen ut primis raptos ſibi quærit in annis;
Improbius nihil his fletibus eſſe poteſt.

Adu-

Rabirius hic architectus erat Domitiani. hinc parentum ejus funus deſcribit, & Rabirii ſeu veras, ſeu fictas lacrymas.

1. *Quiſquis, &c.*] Poëta viatorem alloquitur: Quiſquis optas, ut tui parentes diu vivant, & feliciter diem ſuum obeant, ut parentes hujus Rabirii. lege hoc epitaphium. *Rad.*

3. *Rabirius.*] Epigr. 55. lib. 7. *Vmbras.*] Utriuſque parentis ſui.

4. *Candidiore ſenes.*] Feliciore.

5. *Bis, &c.*] Annos 60. *Mitis, &c.*] Qua uterque miti & maturo fato defunctus eſt.

7. *Vt primis, &c.*] Quos tamen Rabirius deflevit, perinde ac immaturo fato præreptos. Sic epigr. 39. lib. 7. verſ. 7. quod vide.

8. *His fletibus, &c.*] Quibus proſequitur parentes longa felicique vita functos, jamque maturo letho defunctos, non itaque tantum flendos. Vel qui ipſam felicitatem videtur deplorare, quum & ſenes, & bono fato defunctos amiſerit.

Blan-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Adulatorium de Cæſare Trajano. LXXII.

FRuſtra blandiciæ venitis ad me
Attritis miſerabiles labellis:
Dicturus dominum, Deumque non ſum:
Jam non eſt locus hac in urbe vobis.
Ad Parthos procul ite pileatos,
Et turpes, humileſque ſuppliceſque
Pictorum ſola baſiate regum.
Non eſt hic dominus, ſed Imperator,
Sed juſtiſſimus omnium ſenator:
Per quem de Stygiâ domo reducta eſt
Siccis ruſtica Veritas capillis.
Hoc ſub principe, ſi ſapis, caveto,
Verbis, Roma, prioribus loquaris.

Blanditur Trajano, dum nullum blanditiis apud eum, ait, eſſe locum; ſimul ex vituperatione prioris, præſentem Imperatorem laudat, quod & Plinius in Panegyrico fecit.

2. *Attritis, &c.*] Blanditiiſne an adoratione? His ergò verbis diuturnam hominum adulationem temporibus Domitiani declarat; quaſi homines attriverint labra, illius pedes, ſolumque baſiando.

5. *Dicturus dominum, &c.*] Non blanditurus Trajano, ut Domitiano quondam. vide epigramma 8. lib. 5. verſ. 1.

5. *Ad Parthos.*] Nam ejuſmodi appellationes apud eos ſolennes. Parthi enim ſerviliter regem adorant, pedes illius oſculati. *Pileatos.*] Cum cæteræ gentes pileis raro uterentur. Parthi & Perſæ geſtabant mitras, tiaras, cydares, ſeu pileos turbinatos, ut hodie Turcæ.

7. *Pictorum.*] Picta veſte ſeu ſoccis pictis utentium. *Sola.*] Soleas, calceos, ſoccos. epigr. 75. lib. 9. verſ. 2. Hæc etiam conſuetudo notatur à Seneca l. 2. de Benef. cap. 12. Quædam exemplaria habent, *Pictos ſoccos*, & fortaſſe benè. Unde *picti reges* hoc loco. His enim verbis innuit Martialis ſerviles iſtæ venerationes à Parthis ad Romanos manaſſe. *Herald. Sola.*] Lucret.

Avia Pieridum peragro loca, nullius ante Trita ſolo.

11. *Siccis capillis.*] Inunctis & delibutis.

13. *Prioribus loquaris.*] Servilibus, adulatoriis, quibus nuper ſibi placebat Domitianus. quæ tamen non feret Trajanus.

Ad Marcum. LXXIII.

LIttera facundi gratum mihi pignus amici

Per-

Marco Antonio Primo Toloſano, gratias agit de litteris & toga miſſa.

1. *Littera facundi, &c.*] M. Antonius Toloſanus de quo epigr. 101. l. 9. & epigr. 32. lib. 10. &c. miſit mihi literas & togam elegantiorem quam qua uti vellet Fabricius, continens ille paupertatis cultor, imo qualem geſtare voluiſ-

Pertulit, Auſoniæ dona ſevera togæ:
Qua non Fabricius, ſed vellet Apicius uti,
Vellet Mæcenas Cæſarianus eques.
Vilior hæc nobis alio mittente fuiſſet:
Non quacunque manu victima cæſa litat.
A te miſſa venit: poſſem niſi munus amare,
Marce, tuum: poteram nomen amare meum.
Munere ſed plus eſt, & nomine gratius ipſo,
Officium docti, judiciumque viri.

voluiſſet luxurioſus Apicius & ipſe tener ac mollis Mæcenas. ſic Juvenal. ſat. 12. *veſtem Purpuream teneris quoque Mæcenatibus aptam.*

2. *Auſoniæ.*] Ipſe tamen non Auſonius.

4. *Mæcenas Cæſarianus.*] Partes Cæſaris ſecutus.

6. *Non litat.*] Non ſacrificat, non impetrat: Non cujuſvis hoſtia Deo grata. *Litare* enim eſt ritè ſacrificare & impetrare, ita donum ab omni miſſum æque non placet.

8. *Nomen amare meum.*] *Marci*, quod mihi tecum commune. Quaſi dicat, Gratum fuit mihi tuum munus; gratius ob commune utrique nomen; gratiſſimum officium & judicium tuum de meis carminibus.

Ad Romam. LXXIV.

JAm parce laſſo, Roma, gratulatori,
Laſſo clienti: quamdiu ſalutator
Anteambulones, & togatulos inter
Centum merebor plumbeos die toto?
Cum Scorpus una quindecim graves horâ
Ferventis auri victor auferat ſaccos:
Non ego meorum præmium libellorum,

(Quid

Damnat inofficioſa officia ſalutandi, quæ clienti præter ſterilem ſportulam nihil adferant; quum aurigatores auri ſaccos ingentes auferant.

4. *Centum merebor, &c.*] Sportulam, centum quadrantes, noſtræ monetæ 18. d. ob. q. ſed de plumbeis, vide epigr. 100. lib. 1. verſ. 13. *Plumbeos nummos* per contemptum Martialis appellat æream monetam, cui plurimum plumbi admixtum. quadrantes ergò æreos intelligit. ſic alibi nigram monetam dixit.
Nigræ ſordibus explices monetæ.
& in fine ejuſdem epigrammatis, *plumbeam ſelibram* vocat, ſex ſeſtertios nummos æreos. *Salmaſ.*

5. *Scorpus.*] Auriga, de quo ſupra. epigr. 50. 53. & ſæpe alias. *Vna quindecim, &c.*] Victoribus aurigis poſtulabantur aurei per circum. Buleng. de Circo cap. 34. & vide quæ nos ad ſat. 7. Juvenal. verſ. ult. *Vna hora.*] Qua aurigatur in Circo.

6. *Ferventis, &c.*] Radiantis colore rutilo.

8. *Apu-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

(Quid enim merentur?) Apulos velim campos.
Non Hybla, non me ſpicifer capit Nilus;
Nec quæ paludes delicata Pomptinas
Ex arce clivi ſpectat uva Setini.
Quid concupiſcam quæris ergo? dormire.

8. *Apulos velim campos.*] Non poſco armenta gregeſque in campis Apuliæ, non Hyblæ Siculæ mellificia, non fruges fertilis Ægypti, non vineas Setiæ quæ monte ſita deſpectat paludem Pomptinam.

12. *Dormire.*] Sortem tenuem & modicam, unde quietus agam & vacem tandem ab his officiis atque moleſtiis urbanis.

De Galla. LXXV.

MIllia viginti quondam me Galla popoſcit;
Et, fateor, magni non erat illa nimis.
Annus abit: bis quina dabis ſeſtertia, dixit.
Poſcere plus viſa eſt, quam prius, illa mihi.
Jam duo poſcenti poſt ſextum millia menſem,
Mille dabam nummos: noluit accipere.
Tranſierant binæ forſan, ternæve Calendæ,
Aureolos ultro quattuor ipſa petit.
Non dedimus. centum juſſit me mittere nummos:
Sed viſa eſt nobis hæc quoque ſumma gravis.
Sportula nos junxit quadrantibus arida centum:
Hanc voluit: puero diximus eſſe datam.
Inferius numquid potuit deſcendere? fecit.
Dat gratis: ultro dat mihi Galla: nego.

De

2. *Magni non, &c.*] Nitebat enim tum flore juventæ.

3. *Bis quina.*] Dena ſeſtertiorum millia.

4. *Poſcere, &c.*] Minus quippe formoſa eſt facta, atque hinc gravius viſum eſt pretium.

8. *Aureolos ultro, &c.*] Deflorente jam indies formâ & ipſa vileſcit, contempta invicem.

11. *Nos junxit quadrantibus, &c.*] Habuit nos in officio, id eſt, officio meritus fueram ſportulam tenuem. Hanc voluit.

14. *Dat gratis, &c.*] Epigr. 56. lib. 2. verſ. 4.

Queritur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De Mævio. LXXVI.

HOc, fortuna, tibi videtur æquum?
Civis non Syriæve, Parthiæve,
Nec de Cappadocis eques cataſtis,
Sed de plebe Remi, Numæque verna,
Jucundus, probus, innocens, amicus,
Lingua doctus utraque; cujus unum eſt,
Sed magnum vitium, quod eſt poëta;
Pullo Mævius alget in cucullo:
Cocco mulio fulget Incitatus.

Queritur poëtas negligi, mulliones locupletari: artes enim nobiles jacebant; viles colebantur. Se ipſum & ſuam infelicitatem ſub perſona Mævii poëtæ deſcribit. *Rad.*

2. *Civis non, &c.*] Non è ſervo, Syro, Partho aut Cappadoce civis Rom. factus & in equeſtrem ordinem relatus, ſed ingenuus, & vere Romæ natus.

3. *Cataſta.*] Pegma ligneum, quo venales exponebantur ſervi à καταστάναι. Vide epigr. 29. lib. 6. verſ. 1.

4. *Numæque verna.*] Per *vernam* non ſervum intelligit, ſed hominem Romæ natum, ingenuum, liberum.

6. *Utraque, &c.*] Græcâ & Latinâ.

7. *Magnum vitium, &c.*] Paupertatis ſcilicet alumna poëſis.

8. *Pullo Mævius, &c.*] Querela hæc & indignatio ipſius Martialis videtur, ſed per modeſtiam ſibi adſciſcit nomen Mævii, mali ſcilicet poëtæ. *Pullo.*] Pullus color paupertinus. *Cucullus*, quo tegitur caput. hodie *cappam* vulgò vocant.

9. *Cocco mulio, &c.*] Purpureus ſplendet agaſo, ad ſummum multo Incitatus. quem tamen tanquam aurigam Scorpo conjungit. lib. 11. epigr. 1. poteſt etiam legi, *Cocco mulio fulget Incitati*, equi ſcilicet Caligulæ. de quo Dio in Calig. Cum, inquit: *Unum vero ex equis ſuis, quem Incitatum nominabat, invitabat ad cœnam, ita ut ei hordeum ex auro apponeret, funderetque vinum, &c. ac per ſalutem ejus & fortunam juraret; ſeque eum conſulem facturum polliceretur, &c.* Sed hic *Incitatus*, pro auriga, non equo ponitur. & Sueton. Cal. cap. 55.

De Caro medico. LXXVII.

NEquius à Caro nihil unquam, Maxime, factum eſt,
Quam quod febre perit: fecit & illa nefas.
Sæva, nocens febris ſaltem quartana fuiſſes!
Servari medico debuit illa ſuo.

Ad

Dolet Carum medicum ſubita febri, quem diu cruciatum cupiebat, extinctum.

1. *Caro.*] Medico.

2. *Illa nefas.*] Male fecit febris, quæ leniter & ſine cruce ſuſtulit tortorem medicum, cui excruciando non ſatis fuiſſet unius quartanæ (quæ medicorum opprobrium eſt, & cujus medelam imperitus hic medicus profeſſus videtur) eculeus.

4. *Illa.*] Alii, *ille.* Carus nempe, ſibi ipſi. Recte.

Macrum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Macrum. LXXVIII.

Ibis littoreas, Macer, Salonas:
Ibit rara fides, amorque recti,
Et ſecum comitem trahet pudorem.
Semper pauperior redit poteſtas.
Felix auriferæ colone terræ,
Rectorem vacuo ſinu remittes,
Optabiſque moras, & exeuntem
Udo Dalmata gaudio ſequêris.
Nos Celtas, Macer, & truces Iberos
Cum deſiderio tui petemus.
Sed quæcunque tamen feretur illic
Piſcoſi calamo Tagi notata,
Macrum pagina noſtra nominabit.
Sic inter veteres legar poëtas;
Nec multos mihi præferas priores,
Uno ſed tibi ſim minor Catullo.

De

Macrum Hiſpaniæ & Dalmatiæ diverſis annis rectorem laudat, & hic Salonas coloniam felicem prædicat, quæ Marcum eſſet habitura præfectum.

1. *Macer, Salonas.*] Macrum hunc Hiſpaniæ & Dalmatiæ diverſis annis præfuiſſe volunt, propter *Salonas*, quæ Dalmatiæ oppidum eſt de præfecturâ ejus Dalmatiæ non conſtat, neque omnia hic conveniunt: præfuiſſe illum Hiſpaniæ ſummâ cum integritate apparet. epigr. 100. lib. 12. Poteris itaque legere, *Ibis litoreum Macer Salona.* Fluvius Hiſpaniæ juxta Bilbilim. ep. 50. lib. 1. verſ. 12. & infra verſ. 8. lege *Hunc udo Celta gaudio ſequeris.*

4. *Pauperior poteſtas.*] Magiſtratus continens & abſtinens.

5. *Auriferæ terræ,*] Dalmatiæ, teſte Plinio lib. 33. cap. 4. Quod ſi de Hiſpaniâ intelligere malis, quis non audivit de illius aurifodinis?

6. *Vacuo ſinu remittes.*] Nihil prædatum è provincia, imo ſuarum rerum inaniorem reverſum.

8. *Udo Dalmata, &c.*] Lacrymis præ deſiderio Macri abeuntis effuſis proſequêris. ſupra verſ. 2.

9. *Nos Cum deſiderio, &c.*] Et ego reviſam Celtiberiam meam in tuam gratiam, *vel* non ſine deſiderio tui quem habuimus prætorem.

11. *Sed quæcunque, &c.*] Sed quæcunque carmina ſcribam ad Tagum, id eſt, in Hiſpania, ſonabunt tuum nomen. *Illic.*] Alii, *illinc*, rectè.

16. *Uno ſed tibi, &c.*] Sic epigr. 5. lib. 5. verſ. 6. vide & epigr. 71. lib. 2.

Irridetur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De Torquato & Otacilio. LXXIX.

AD lapidem Torquatus habet prætoria quartum:
Ad quartum breve rus emit Otacilius.
Torquatus nitidas vario de marmore thermas
Exſtruxit: cucumam fecit Otacilius.
Diſpoſuit Daphnona ſuo Torquatus in agro:
Caſtaneas centum ſevit Otacilius.
Conſul Torquatus, vici fuit ille magiſter;
Nec minor in tanto viſus honore ſibi.
Grandis ut exiguam bos ranam ruperat olim;
Sic puto Torquatus rumpet Otacilium.

Irridetur à poëta Otacilius pauper, qui Torquatum divitem & magnificum, nequicquam æmulabatur. Perſtringit interim eos, qui cum ſint longè inferiores, tamen potentiores ſtudent æquare.

1. *Prætoria quartum.*] Villas magnificas. ad quartum ab urbe milliarium.

3. *Vario*, &c.] Epigr. 42. lib. 6. verſ. 11. 12.

4. *Cucumam*, &c.] Balneolum. cucuma autem vas eſt ad calefaciendam aquam.

5. *Daphnona*, &c.] Lauretum. locus lauro arbore conſitus. δάφνη enim *laurus* eſt.

7. *Conſul Torquatus.*] Gruterus ex Palat. legit *Conſule Torquato*, &c. rectè. *Vici fuit*, &c.] Vici ſinguli, qui in urbe 424. habuerunt magiſtros, quos appellabant Viocuros & Vicomagiſtros.

9. *Grandis ut exiguam*, &c.] Ex apologo noto. vide Horat. ſat. 3. lib. 2. verſ. 308. unde hoc epigr. ſumptum videtur.

De Erote. LXXX.

PLorat Eros, quoties maculoſæ pocula myrrhæ
Inſpicit, aut pueros, nobiliuſve citrum.
Et gemitus imo promit de pectore, quod non
Tota miſer coëmat Septa, feratque domum.

Quam

Notat hic Erotem, qui apertè flebat, quum venales theſauros, inani marſupio, fruſtrà, dolentibuſque oculis ſpectaret; nec inopiam, nec affectum diſſimularet: cum quo, alios æquè egentes ac Eros erat, ſed ridentes in ſpeciem & mendicitatem riſu tegentes, componit.

1. *Plorat Eros*, &c.] Quod non habet, unde hæc omnia emat. quæ licitari geſtiebat Mamurra, epigr. 60. lib. 9.

Myrrhæ.] De poculis murrhinis vide quæ ad epigr. 113. lib. 14.

2. *Citrum.*] Menſam citream. epigramm. 60. lib. 9. verſ. 10.

3. *Imo promit.*] Anglic. Junii *ducit*. rectè.

4. *Tota Septa*, &c.] Omnia quæ venalia exponuntur in ſeptis. epigr. 14. lib. 2. verſ. 5. & epigr. 60. l. 9. verſ. 1. & 2. *Coëmat.*] Quidam hic legunt *cœnat*, quod hic abſurdum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Quam multi faciunt, quod Eros, ſed lumine ſicco!
Pars major lacrymas ridet, & intus habet.

5. *Lumine ſicco.*] Sed tacite, oculis non lacrymantibus, abſque lacrymis.

6. *Lacrymas ridet.*] Riſu ficto coërcet diſſimulatque lacrymas, quas intus concepit. Gr. γναθμοῖς γελᾶν ἀλλοτρίοις, id eſt, *alienis buccis ridere.* non ex animo, qui ſc. ſpem vultu ſimulant, & premunt altum corde dolorem. Tum pro *habet*, quidam leg. *havet*, ſeu *avet.* Et Grutero ferè placeret, *lacrymans ridet.*

De Phyllide. LXXXI.

CUm duo veniſſent ad Phyllida mane fututum,
Et nudam cuperet ſumere uterque prior:
Promiſit pariter ſe Phyllis utrique daturam,
Et dedit. ille pedem ſuſtulit, hic tunicam.

3. *Daturam.*] Epig. 56. lib. 2. verſ. 4.

4. *Et dedit, &c.*] Et utrique ſe præſtitit *Donna* Phyllis ſeu Jana gemina, ἄμφω πρόσσω καὶ ὀπίσσω λαικάσουσα.

Ad Gallum. LXXXII.

SI quid noſtra tuis adicit vexatio rebus,
Mane, vel à media nocte togatus ero.
Stridenteſque feram flatus Aquilonis iniqui,
Et patiar nimbos, excipiamque nives.
Sed ſi non fias quadrante beatior uno,
Per gemitus noſtros, ingenuaſque cruces:
Parce precor laſſo, vanoſque remitte labores,
Qui tibi non proſunt, & mihi, Galle, nocent.

Deprecatur officium anteambulonis, quod ait ſibi nocere, amico nil prodeſſe.

1. *Si quid noſtra, &c.*] Si cui tibi uſui & emolumento eſſe poſſint officia à me cliente, cui ſubmoleſta hæc ſervitus.

2. *Togatus ero.*] Officioſus cliens, qui patronum togatus comitatur. Alii, *togatus eo.*

3. *Stridenteſque.*] Juv. ſat. 5. verſ. 75.

6. *Ingenuaſque cruces.*] Servilia officia, quæ non æquo animo fert ingenuus.

7. *Parce laſſo.*] Palat. legit *feſſo.*

8. *Mihi, &c.*] Sic epigr. 71. lib. 1. verſ. 17.

Ad Marinum. LXXXIII.

RAros colligis hinc & hinc capillos,
Et latum nitidæ, Marine, calvæ
Cam-

Calvum irridet Marinum, ut lib. 5. epigr. 50. Labienum.

1. *Raros colligis.*] Comas à fronte & temporibus utrinque rejicis & diſponis ad tegendam calvam.

3. *Cam-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Campum temporibus tegis comatis:
Sed moti redeunt jubente vento,
Redduntorque ſibi, caputque nudum
Cirris grandibus hinc & inde cingunt.
Inter Spendophorum, Teleſphorumque,
Cidæ ſtare putabis Hermeroten.
Vis tu ſimplicius ſenem fateri?
Ut tandem videaris unus eſſe?
Tonſor jam reliquos metat capillos,
Calvo turpius eſt nihil comato.

3. *Campum, &c.*] Calvam quam epigrammate 59. lib. 5. verſ. 7. dixerat *aream.*

4. *Redeunt, &c.*] In ſuum locum defluunt.

5. *Redduntorque ſibi.*] Idem quod ante dixit, *redeunt.*

6. *Cirris grandibus.*] Cirri, capillamenta velut in nodum collecta Belg. *Hayr-locke.*

7. *Inter Spendophorum, &c.*] Ita calva tua utrinque cirrata, videtur eſſe caput calvi Hermerotæ, inter capita cirrata duorum puerorum Spendophori & Teleſphori. vide calvam Labieni. epigr. 50. lib. 5.

8. *Cidæ ſtare putabis, &c.*] Cidæ neſcio cujus filius, Hermerotes vel Teleſphorus. Quid ſi legas cum Heraldo, *Sic adſtare putabis, &c.* Et ſequenti verſu. *Vis tu ſimplicius? ſenem fatere.*

12. *Comato.*] Calvitiem diſſimulante ut comatus videatur.

De Afro, ad * Cæcilianum. LXXXIV.

MIraris, quare dormitum non eat Afer?
Accumbat cum qua Cæciliane vides.

* *Cæcilianum.*] Alii, *Cæditianum.*

2. *Qua Cæciliane vides.*] Quam vetula & deformi uxore.

De Ladonte nauta. LXXXV.

IAm ſenior Ladon Tiberinæ nauta carinæ
Proxima dilectis rura paravit aquis.
Quæ cum ſæpe vagus premeret torrentibus undis
Tybris, & hiberno rumperet arva lacu:
Emeritam puppim, ripa quæ ſtabat in alta,

Im-

Elegans & venuſtum epigramma ab eventu natum; quum demerſa nave ſervatus eſt nauta, qui ſalva periiſſet.

2. *Proxima dilectis, &c.*] Juxta Tiberim ſibi aſſuetum dilectumque, rus emit.

3. *Vagus.*] Inundans.

5. *Emeritam puppim, &c.*] Quæ ceſſabat, poſtquam Ladon à duro nautæ labore emeritus, rus hoc emiſſet. Vel fatiſcentem jam & carioſam.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Implevit ſaxis, oppoſuitque vadis.
Sic nimias avertit aquas. quis credere poſſet?
Auxilium domino merſa carina tulit.

6. *Oppoſuitque vadis.*] Molem ad cohibendum inundationis impetum.

8. *Merſa carina tulit.*] Quæ alias mergit vectorem.

De Lauro. LXXXVI.

NEmo nova caluit ſic inflammatus amica,
Flagravit quanto Laurus amore pilæ.
Sed qui primus erat luſor, dum floruit ætas;
Nunc poſtquam deſit ludere, prima pila eſt.

3. *Qui primus erat luſor.*]Qui juventutem pilæ ludo eluſit, ſenex jam pannoſus eſt inſtar pilæ compitalis. & eleganter jocatur inquiens, qui *primus erat luſor pilæ*, jam factus eſt *prima pila.* Alludit ergò in pilæ luſorem, qui cum florente ætate primus eſſet in arte pilæ, poſtquam deſiit per ſenectutem ludere, factus eſt *prima pila*, id eſt, contemptui habetur, ut illa pila, quæ prima objicitur tauris iratis, quam diſcerpunt & lacerant cornibus. Sic Mart. lib. 2. epigr. 43.

At me quæ paſſa eſt furiati cornua tauri,
Noluerit dici quam pila prima ſuam.

Pilæ taurariæ vocantur in veteribus Gloſſis, & exponuntur τῶν ἐρηγαδίων. *Salmaſ.*

De natali Reſtituti. LXXXVII.

OCtobres age ſentiat Calendas
Facundi pia Roma Reſtituti.
Linguis omnibus & favete votis.
Natalem colimus, tacete lites.
Abſit cereus aridi clientis,
Et vani triplices, breveſque mappæ

Ex-

Multa clientum & ampla munera, Reſtituto precatur in natali die: ſe pro muneribus carmen, quod munus eſt poëtæ, mittere.

1. *Octobres Calendas.*] Qui Reſtituti dies natalis. ad hunc Reſt. Plin. epiſt. 17. lib. 6. & lib. 7. epiſt. 1. *Sentiat.*] Advertat, obſervet, celebret miſſis muneribus epigr. 64. lib. 8.

3. *Linguis omnibus.*] Silentio & votis favete ſacris. *formula in ſacris ſolennis.* Briſſon. lib. 1. form. *Tacete lites.*] *Rituale verbum* Rebus divinis, ut faverent linguis, imperabatur, utque litibus & jurgiis abſtinerent. Cic. 1. de Divinat.

5. *Abſit cereus, &c.*] Non mittantur Reſtituto vilia pauperculorum clientum munera, cerei, pugillares, mappæ; mittantur hæc in Saturnalibus Decembr.

6. *Vani triplices.*] Pugillares trium paginarum. *Vani.*] Nulli, contempti, viles.

8. *Cer-*

Expectent gelidi jocos Decembris.
Certent muneribus beatiores.
Agrippæ tumidus negotiator
Cadmi municipes ferat lacernas.
Pugnorum reus, ebriæque noctis
Cœnatoria mittat advocato.
Infamata virum puella vicit?
Veros ſardonychas, ſed ipſa tradat.
Mirator veterum ſenex avorum,
Donet Phidiaci toreuma cœli.
Venator leporem, colonus hœdum,
Piſcator ferat æquorum rapinas.
Si mittit ſua quiſque, quid poëtam
Miſſurum tibi, Reſtitute, credis?

8. *Certent, &c.*] Ditiores amici & clientes mittant certatim munera pretioſa.

9. *Agrippæ, &c.*] Qui in Agrippæ porticu & Septis campi Martii ſuperbas & pretioſas merces vendebat.

10. *Cadmi municipes, &c.*] Tyrias purpureas. epigr. 43. lib. 2. verſ. 7.

11. *Pugnorum ebriæque noctis.*] Petulantiæ & vis per ebrietatem noctu cuipiam illatæ, cujuſmodi deſcribit Juvenal. ſat. 3. verſ. 278.

12. *Cœnatoria mittat.*] Lænas, veſtes quibus in cœna antiqui utebantur. δειπνίδας. Sic & *forenſia* dixerunt, veſtes quibus utebantur foris. *Lugubria*, quoque dixit Seneca: veſtes lugubres. *Advocato.*] Tibi.

13. *Infamata, &c.*] Adulterii rea, quæ te patrono abſoluta, accuſatorem vicit, mittat tibi gemmas, ſed non fictitias. ſic epigr. 60. lib. 9. verſ, 19.

15. *Mirator, &c.*] Qualem ſe profitebatur Euctus epigrammate 6. libro 8.

16. *Phidiaci, &c.*] Crateras & ſtatuas à Phidia nobili toreute torno ac cœlo affabre factas. epigr. 13. lib. 6. verſ. 1.

20. *Credis.*] Carmina.

Ad Cottam. LXXXVIII.

OMnes perſequeris prætorum, Cotta, locellos;
Accipis & ceras: officioſus homo es.

3. *Officioſus homo es.*] Omnia armaria & loculos, nec non tabellas, vulgo *recordes* excutis, quo liticulam aliquam nanciſcaris: Officioſus Cotta es. Ironicè.

De ſtatua Junonis. LXXXIX.

JUno labor, Polyclete, tuus, & gloria felix,
Phi-

Laudat ſtatuam Junonis à Polycleto ſtatuario factam.

1. *Labor, &c.*] Opus Polycleti inſignis ſtatuarii.

Phidiacæ cuperent quam meruiſſe manus,
Ore nitet tanto, quanto ſuperaſſet in Ida
Judice convictas non dubitante deas.
Junonem, Polyclete, ſuam niſi frater amaret,
Junonem poterat frater amare tuam.

2. *Phidiacæ, &c.*] Epigr. 13. lib. 6. verſ. 1.

4. *Ore nitet tanto, &c.*] Si hac forma fuiſſet Juno ipſa in contentione cum Pallade & Venere de pulchritudine, ipſi adjudicaſſet litem arbiter Paris. *In Ida.*] Monte Phrygiæ, ubi Paris de Junonis, Minervæ & Veneris venuſtate arbiter factus eſt.

5. *Junonem, Polyclete, ſuam.*] Sororem uxoremque ſuam. *Frater.*] Jupiter.

6. *Junonem tuam.*] Statuam hanc tuam.

In * Ligellam. XC.

QUid vellis vetulum, Ligella cunnum?
Quid buſti cineres tui laceſſis?
Tales munditiæ decent puellas.
Nam tu jam nec anus potes videri.
Iſtud, crede mihi, Ligella, belle
Non mater facit Hectoris, ſed uxor.
Erras, ſi tibi cunnus hic videtur;
Ad quem mentula pertinere deſit.
Quare ſi pudor eſt, Ligella, noli
Barbam vellere mortuo leoni.

* *Ligellam.*] Palat. legit *Ligeia*, ut forſan eadem ſit cum illa, cujus meminit lib. 12. epigr. 7.

1. *Vellis vetulum, &c.*] Expilas, ut tenerior, juniorque videare.

2. *Quid buſti, &c.*] Quid ſuſcitas cineres & ſopitos ignes demortuæ & ſepultæ libidinis tuæ?

6. *Non mater, &c.*] Non anus ut Hecuba, ſed firmæ ætatis mulier, ut Andromache.

10. *Barbam vellere, &c.*] Exſtimulare ad libidinem fœtidum os mortuum. alludit ad proverb. *tondere leonem*, & *vellere barbam leoni.* hoc eſt, irritare ad iras. quod periculoſæ plenum opus eſt aleæ. vide epigr. 93. lib. 6. verſ. 3. & Annot. Prior. Jo. Bapt. Pii cap. 15. ubi ad explicationem hujus epigrammatis nimis multa. *Mortuo leoni.*] Fruſtra ſcil. vetulam vulvam ad libidinem ſtimulas, eſt enim mortua.

De Almone. XCI.

OMnes eunuchos habet Almo, nec arrigit ipſe,
Et queritur, pariat quod ſua Polla nihil.

Ad

Vide epigr. 67. lib. 6. & 39. verſ. 31. & Juv. ſat. 6. verſ. 367.

Reli-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Marium. XCII.

MAri, quietæ cultor, & comes vitæ,
Quo cive priſca gloriatur Atina:
Has tibi gemellas barbari decus luci
Commendo pinus, iliceſque Faunorum,
Et ſemidoctâ villici manu ſtructas
Tonantis aras, horridique Silvani,
Quas pinxit agni ſæpe ſanguis, aut hœdi,
Dominamque ſancti virginem deam templi,
Et quem ſororis hoſpitem vides caſtæ
Martem mearum principem Calendarum,
Et delicatæ laureum nemus Floræ,
In quod Priapo perſequente confugit.
Hoc omne agelli mite parvuli numen
Seu tu cruore, ſive thure placabis:
Ubicunque noſter Martialis eſt, dices,
Hac, ecce, meum dexterâ litat vobis
Abſens ſacerdos; vos putate præſentem;
Et date duobus, quidquid alter optarit.

Relictum Mario ruſculum ſuum, poëta rediturus in patriam. commendat.

1. *Quietæ, &c.*] Privatum hunc & rebus ruſticis deditum fuiſſe oſtendit.

2. *Atina.*] Italiæ urbs antiqua, ex iis una quæ Turno adverſus Æneam arma fabricavit. Virgil. 7. Æneid. *Atina potens, Tiburque ſuperbum, &c.*

3. *Has tibi.*] Rediturus in patriam meam commendo tibi ruſculum meum Nomentanum cum diis & ſacris. *Gemellas, &c.*] Duas pinus, atque ilices, Fauno & diis agreſtibus ſacras.

6. *Tonantis aras.*] Jovis. *Horridique Silvani.*] Hirſuti, capripedis, cornuti, cui & pinus conſecrata.

7. *Tinxit agni, &c.*] *Ritè.* Horat. od. 4. lib. 1. idem.

8. *Dominamque, &c.*] Dianam, cui dicatur templum cum luco, uti nemorum reginæ.

9. *Quem ſororis, &c.*] Dianæ frater erat Mars.

10. *Mearum, &c.*] Cujus Calendis mihi prima affulſit lux, natalis ſcil. meus, epigr. 24. ſupra & lib. 9. epigramm. 53.

15. *Vbicunque noſter, &c.*] Dices, Martialis noſter ubicunque eſt, abſens tamen mea hac dextra vobis hæc ſacra facit. *Noſter.*] Alii leg. *veſter.*

18. *Date duobus, &c.*] Omnia utrique fauſta bonaque.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Clementem. XCIII.

SI prior Euganeas Clemens Helicaonis oras,
Pictaque pampineis videris arva jugis;
Perfer Ateſtinæ nondum vulgata Sabinæ
Carmina, purpureâ ſed modo culta togâ.
Ut roſa delectat, metitur quæ pollice primo:
Sic nova nec mento ſordida charta juvat.

Librum novum Sabinæ, Clementis uxori mittit; quem à novitate commendat.

1. *Si prior.*] Ut primum adveneris oras & arva Patavii vineis conſita. *Euganeas Clemens.*] Patavini dicti ſunt Euganei, quaſi εὐγενεῖς, Henetis ſcilicet & Trojanis oriundi. *Helicaonis oras.*] Filii Antenoris qui Patavium condidit. male legitur ab aliis, *Heliconis in oras.*

3. *Ateſtinæ nondum, &c.*] Ateſte civitas Venetorum, unde Sabina uxor Clementis hujus.

4. *Purpureâ, &c.*] Tecta purpura. epigr. 2. lib. 3. verſ. 10. Sic epigr. 1. lib. 11. *cultus Sidone.* vulg. leg. *ſuta* togâ.

6. *Nec mento, &c.*] Non villoſa & barbata aſſiduo uſu trita. epigr. 67. lib. 1. verſ. 8.

Munuſculum pomorum. XCIV.

NOn mea Maſſylus ſervat pomaria ſerpens,
Regius Alcinoi nec mihi ſervit ager:
Sed Nomentanâ ſecurus germinat hortus
Arbore, nec furem plumbea mala timent.
Hæc igitur, mediâ quæ ſunt modo nata Suburrâ,
Mittimus autumni cerea poma mei.

Amico empta mittit poma.

1. *Non mea, &c.*] Non mihi ſunt aurea & nobilia mala, quæ cuſtodiat draco vigil Ladon, ut in hortis Heſperidum in Libya, cujus pars Maſſylia.

2. *Regius Alcinoi, &c.*] Nec nobilis hortus Alcinoi. epigramm. 64. lib. 4. verſ. 28.

3. *Sed Nomentana.*] Prædiolum ſuum in Nomentano agro poëta frequenter canit. *Securus.*] Cauſam adjungit, quod plumbeos lapidoſoſque fœtus edant, quos appetebat nemo. Non timens fures.

4. *Plumbea, &c.*] Non aurea, non nobilia.

5. *Mediâ qua, &c.*] Empta Romæ in medio vico, ubi forum pomarium. ſic epigr. 61. lib. 9.

6. *Autumni, &c.*] Horti & Autumni mei matura poma.

Ad Gallam. XCV.

INfantem tibi vir, tibi, Galla, remiſit adulter.
Hi, puto, non dubiè ſe futuiſſe negant.

Ad

Neuter agnoſcit ſuam eſſe prolem, ut qui tecum rem non habuerint. Quid ergo? vide epigr. 5. lib. 9. tacet ſcil. Galla. epigr. 96. lib. 3. verſ. 2.

Cauſſas

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Avitum. XCVI.

SÆpe loquar nimium gentes quod, Avite, remotas
Miraris, Latiâ factus in urbe ſenex;
Auriferumque Tagum ſitiam, patriumque Salonem,
Et repetam ſaturæ ſordida rura caſæ.
Illa placet tellus, in qua res parva beatum
Me facit, & tenues luxuriantur opes.
Paſcitur hîc, ibi paſcit ager: tepet igne maligno
Hîc focus, ingenti lumine lucet ibi.
Hîc pretioſa fames, conturbatorque macellus,
Menſa ibi divitiis ruris operta ſui.
Quattuor hîc æſtate togæ, pluresve teruntur:
Autumnis ibi me quattuor una tegit.
I, cole nunc reges: quicquid non præſtat amicus,
Cum præſtare tibi poſſit, Avite, locus.

Cauſſas hic reddit, cur patriam cogitet; ſolum Hiſpanum cum Romano confert.

1. *Remotas.*] Hiſpanas, ad quas anhelare videar cum eas uſque loquar, & tamen Romæ conſeneſcam. Romæ enim ſupra quatuor & triginta annos vixerat.

3. *Auriferumque, &c.*] Patriæ appetam fluvios & agros. epigr. 50. lib. 1: verſ. 15. & 12.

7. *Paſcitur hic, &c.*] Epigr. 58. ſupra verſ 9. *Igne maligno.*] Lignis multo emptis.

6. *Pretioſa fames.*] Arida cœna & famelica magno empta pretio. *Conturbatorque macellus.*] In quo decoctis opibus conturbantur rationes. epigr. 26. lib. 7. verſ. 10. Alii leg. *conturbaturque macellus.* Alii *conturbatrixque macelli Menſa, ibi.*

13. *I cole nunc Reges.*] Dominos Romanos & patronos, aſſiduis nequicquam officiis proſequere. *Amicus.*] Patronus cultus.

14. *Locus.*] Patria.

De Numa. XCVII.

DUm levis arſurâ ſtruitur Libitina papyro,
Dum myrrham, & caſiam flebilis uxor emit:
Jam

Suam infelicitatem, Numæ dolet ſaluti fuiſſe. quod ſcriptus hæres, hero revaleſcente proſcriptus ſit.

1. *Dum levis, &c.*] Dum tibi deplorata jam ſalutis & vitæ ſpe, parantur quæ ad funera ſpectant & rogum. *Struitur Libitina.*] Dum paratur rogus. Libitina dea ſepulchralis & funerum præſes. epigr. 43. lib. 8. verſ. 4. *Papyro.*] Lectulus feralis priſcis altus fuit & ſublimis, præſertim lautioribus; itaque pulvini papyro & tomento farti turgebant. Alii cenſent *papyrum* ligni eſſe ſpeciem. vide epigramm. 44. lib. 8. verſ. 14.

2. *Myrrham, &c.*] Aromata rogo injicienda, & oſſibus cineribuſque urnæ datis miſcenda. epigr. 26. ſupra.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Jam ſcrobe, jam lecto, jam pollinctore parato
Hæredem ſcripſit me Numa: convaluit.

3. *Scrobe.*] Sepulchro, tumulo. *Lecto.*] Ferali, quo efferendus erat. Declarat ergò poëta, Numam jam conclamatum & depoſitum fuiſſe. *Pollinctore parato.*] Νεκραλείπτῃ, qui cadaver lavat & ungit.

In Publium. XCVIII.

ADdat cum mihi Cæcubum miniſter,
Idæo reſolutior cinædo,
Quo nec filia cultior, nec uxor,
Nec mater tua, nec ſoror recumbit:
Vis ſpectem potius tuas lacernas,
Aut citrum vetus, Indicoſque dentes?
Suſpectus tibi ne tamen recumbam,
Præſta de grege, ſordidâque villâ
Tonſos, horridulos, rudes, puſillos
Hircoſi mihi filios ſubulci.
Perdet te pudor hic: habere, Publi,
Mores non potes hos, & hos miniſtros.

1. *Addat Cæcubum.*] Temperet, effundat.
2. *Idæo, &c.*] Ganymede, epigr. 43. lib. 2. verſ. 13.
5. *Spectem, &c.*] Vide epigr. 26. lib. 9.
6. *Citrum, &c.*] Citream menſam, quam eburnei ſuſtinent pedes. epig 43. lib. 2. verſ. 9.
8. *Præſta de grege, &c.*] Præſta miniſtros incultos.
11. *Pudor hic, &c.*] Quo videri vis atque haberi pudicus. Alii, *dolor.* rectè.
12. *Hos, &c.*] Pudicos & caſtos, quales fingis.

De figura Socratis. XCIX.

SI Romana forent hæc Socratis ora, fuiſſent
Julius in Satyris qualia Rufus habet.

In

Si hæc Socratis imago Romano cultu effingeretur; certe ad vivum exprimeret gravitatem Julii Rufi qualis deridetur à Satyricis, *vel* qui refert Satyrum. namque & Socrates fuit naſo ſimo & oculis emiſſitiis, Sileno haud abſimilis; uti deſcribitur à Platone & Xenophonte. *vel.* Si hæc Socratis imago cultu Romano expreſſa eſſet, poſſet quidem haberi pro effigie Julii Rufi, quæ poſita eſt in Satyris, loco quodam in VIII. Regione urbis, ubi ſpectabantur 4. Satyrorum imagines. Pet. Scriver.

2. *Liti*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In commiſcentem verſus operi ſuo. C.

QUid, ſtulte, noſtris verſibus tuos miſces?
Cum litigante quid tibi, miſer, libro?
Quid congregare cum leonibus vulpes,
Aquiliſque ſimiles facere noctuas quæris?
Habeas licebit alterum pedem Ladæ,
Inepte, fruſtra crure ligneo curres.

2. *Litigante, &c.*] Qui tibi litem intendit, & contra te dicit, *Fur es.* ut epigr. 54. lib. 1. verſ. 11.

3. *Quid congregare, &c.*] Quid nobilibus, claris, altiſque carminibus inſeris ignobiles, tenebroſos, & claudicantes verſus tuos? hujuſmodi comparationes in eodem argumento. vide epigr. 55. & 73. lib. 1.

5. *Habeas licebit, &c.*] Non magis convenit carminibus meis cum tuis, quam ſi quis haberet alterum pedem perniciſſimi curſoris Ladæ, alterum ligneum. Ladæ velocitatem celebrant Pauſanias in Corinth. & Arcad. ep. 4. Antholog. Juvenal. ſat. 13. &c.

De Capitolino. CI.

ELyſio redeat ſi forte remiſſus ab agro
Ille ſuo felix Cæſare Galba vetus;
Qui Capitolinum pariter, Galbamque jocantes
Audierit: dicet, ruſtice Galba tace.

Si reviviſcat Galba nobilis ille Cæſ. Auguſti ſcurra. epigr. 42. lib. 1. verſ. 12. & jocis ſalibuſque cum Capitolino contendat, ruſticus videretur & inſulſus præ Capitolino. Pro *Galba*, alii legunt *Gabba.*

De Phileno. CII.

QUa factus ratione ſit requiris,
Qui nunquam futuit, pater Philenus?
Gaditanus, Avite, dicat iſtud:
Qui ſcribit nihil, & tamen poëta eſt.

Aliena opera hic poëta eſt, ille pater. An Canius ſit hic Gaditanus, de quo epigrammate 62. libro 1. verſu 9. N. L.

Ad municipes ſuos Bilbilitanos. CIII.

MUnicipes, Auguſta mihi quos Bilbilis acri
Mon-

Reditum in patriam ſuis civibus denuntiat.

1. *Municipes.*] Cives. *Auguſta, &c.*] Colonia ſcil. Bilbilis & in æreo Tiberii nummo inſcripta *Auguſta*, teſte Adelpho Occone in Tiberio. Alii, leg. *anguſta.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Monte creat, rapidus quem Salo cingit aquis;
Ecquid læta juvat veſtri vos gloria vatis?
Nam decus & nomen, famaque veſtra ſumus.
Nec ſua plus debet tenui Verona Catullo,
Meque velit dici non minùs illa ſuum.
Quattuor acceſſit triceſima meſſibus æſtas,
Ut ſine me Cereri ruſtica liba datis.
Mœnia dum colimus dominæ pulcherrima Romæ;
Mutavere meas Itala regna comas?
Excipitis reducem placidâ ſi mente, venimus:
Aſpera ſi geritis corda, redire licet.

anguſta. Et ut Gruterus inquit, *anguſta agri* vocabitur Bilbilis, cui ferè nihil additum agri, ob montem in quo ponitur. Et pro *acri*, Alii legunt *alto:* alibi enim Bilbilim pendulam appellat, ut alto monte ſitam fuiſſe intelligas. ut epigr. inſequenti. & epigr. 50. lib. 1. & Sidon. Apollinar. cap. 21.

2. *Quem.*] Ita Scriv. & MS. noſter, vulg. *quos. Salo.*] Quo ferrum duratur quod cæteris antefertur; ipſique urbi claritatem peperit. epigr. 50. lib. 1. verſ. 11.

3. *Ecquid læta, &c.*] A claris enim ingeniis illuſtrantur plurimum civitates.

5. *Tenui.*] Nitido, culto. *Verona.*] Sic epigr. 63. lib. 1.

7. *Quatuor acceßit, &c.*] Jam per 34. autumnos, quibus vos ſacra facitis Cereri, abfuit à vobis, vixique Romæ. epigr. ſequen. verſ. 9.

9. *Dominæ, &c.*] Epigr. 4. lib. 1. verſ. 2.

10. *Mutavere, &c.*] Nigras, canis mutavere.

12. *Aſpera, &c.*] Ut poſtea cum ſtomacho expertus eſt; ſi verus ipſe lib. 12. epiſtola. Ultimum diſtichon abjudicant Martiali.

Ad librum. CIV.

I Noſtro comes, I libelle Flacco
Longum per mare, ſed faventis undæ,
Et curſu facili, tuiſque ventis
Hiſpanæ pete Tarraconis arces.
Illinc te rota tollet, & citatus
Altam Bilbilin, & tuum Salonem

Quinto

Mittit librum ad Flavum, ſeu ut alii volunt ad Flaccum amicum & municipem quem in Hiſpaniam iturum monet, uti veteres amicos ſalutet, & novum ſibi hoſpitium paret.

1. *Flacco.*] In Hiſpaniam ituro. Alii, *Flavo.*

2. *Faventis undæ.*] Sed placidum mare.

3. *Tarraconis arces.*] Urbis, unde illa Hiſpaniæ, regio in qua Bilbilis, Tarraconenſis dicta.

5. *Rota.*] Vehiculum.

7. *Quinto,*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Quinto forſitan eſſedo videbis.
Quid mandem tibi quæris? ut ſodales
Paucos, ſed veteres, & ante brumas
Triginta mihi quattuorque viſos
Ipſâ protinus à via ſalutes,
Et noſtrum admoneas ſubinde Flaccum.
Jucundos mihi nec laborioſos
Seceſſus ſpatio paret ſalubri,
Qui pigrum faciant tuum parentem.
Hæc ſunt. jam tumidus vocat magiſter,
Caſtigatque moras; & aura portum
Laxavit melior. vale libelle:
Navem, ſcis puto, non moratur unus.

7. *Quinto, &c.*] Quinti diei itinere ipſe vehiculo vectus.

2. *Brumas.*] Epigr. proxime præced. verſ. 7.

11. *Protinus, &c.*] Mox ut adveneris Bilbilin.

14. *Spatio ſalubri.*] Loco oportuno, & ſtudiis otioque apto. Alii *pretio.* Rutgerſ. *precio paret ſelibræ.*

15. *Qui pigrum, &c.*] Ubi in ocio conſeneſcat parens tuus, id eſt, autor libri, ego epigrammate 43. lib. 6. verſu 10.

16. *Hæc ſunt.*] Quæ tibi in Hiſpaniam meam proficiſcenti mandata velim. *Tumidus, &c.*] Quem vocant tumidi venti: vel ipſe tumidus & imperioſus, vectores jurgio cogit.

17. *Laxavit melior, &c.*] Vento ſecundo ſolventibus portu, jam laxiore facto navibus.

18. *Navem, &c.*] Non licet navi expectare unum, qui moram trahit, vectorem. Adagii ſpecies: *Vnum non exſpectat navis.* nam unus vir, nullus vir.

M. VA-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

M. VALERII MARTIALIS
EPIGRAMMATVM
LIBER XI.

I.

QUo tu, quo liber ocioſe tendis,
Cultus Sindone non quotidiana?
Numquid Parthenium videre tentas?
Vadas, & redeas inevolutus.
Libros non legit ille, ſed libellos:
Nec Muſis vacat, aut, ſuis vacaret.
Ecquid te ſatis æſtimas beatum,
Contingunt tibi ſi manus minores?
Vicini pete porticum Quirini:
Turbam non habet otioſiorem
Pompejus, vel Agenoris puella,

Vel

Librum undecimum exire geſtientem, & palatia aulamque affectantem coërcet, ſatiſque feliciter cum eo actum iri dicit, ſi in porticibus & circulis ab otioſis legatur. *Rad.*

1. *Otioſe.*] Abſolutum ergò & domi otioſum, foras mittit ad otioſos.

2. *Cultus.*] Eleganter cultus pumice, minio, cedro, velamine purpureo, &c. ut epigr. 2. lib. 3. & lib. 5. epigramm. 9. vide epigramm. 16. lib. 2. *Sindon.*] Proprie amictus eſt vel torale. vel veſtis ex tenui linteo. hic pro velamine libri.

3. *Parthenium, &c.*] De quo vide epigr. 6. lib. 5. & lib. 4. epigr. 45. Cum vero Parthenius interfectus ſit ſub initio Nervæ Imper. & prodierit hic liber Trajano Imp. videtur Poëta vel rationem temporum in epigrammatum libris non obſervaſſe, vel inceptum jam vivo Parthenio librum, abſolviſſe atque edidiſſe mortuo, vel non audiviſſe de morte Parthenii. Longe aliter hic legit Palatinus codex, nempe *Parthenium videre? certe.*

4. *Inevolutus.*] Non lectus, non explicatus.

5. *Libellos.*] Supplicum libellos quos Imperatori à cubiculis exhibet.

6. *Nec Muſis vacat, &c.*] Quod ſi vacaret carminibus, certe vacaret ſuis pangendis, namque & ipſe doctus & poëta. ut epigr. 6. lib. 5. verſ. 2. & lib. 12. epigr. 11.

8. *Minores.*] Plebejæ, vulgi. niſi & Palatinorum manibus teri affectes.

9. *Vicini pete, &c.*] In monte Quirinali habitavit Martialis, epigr. 58. lib. 10. verſ. 10. In Quirini autem porticu (quæ in valle Quirini, ſat. 2. Juvenal. verſ. 133.) magnus erat hominum conventus, componendi negotiorum gratia.

11. *Pompejus.*] Porticus Pompejana. epigr. 14. lib. 2. verſ. 10. *Agenoris puella.*] Porticus Europæ. dict. epigramm. verſ. 3. & 15.

12. *Pri-*

Vel primæ dominus levis carinæ.
Sunt illic duo, treſve, qui revolvant
Noſtrarum tineas ineptiarum:
Sed cum ſponſio, fabulæque laſſæ
De Scorpo fuerint, & Incitato.

12. *Primæ dominus.*] Porticus Argonautarum. epigr. dict. verſ. 6. & epigr. 20. lib. 3. verſ. 1. Janus autem primus navigaſſe fertur à Poëtis. *Levis carinæ.*] Alludit etymon Argus, ab ἀργὸς levis.

14. *Noſtrarum, &c.*] Nugas has meas, carmina hæc mea alias tineis & blattis relinquendas eſcas. *per modeſtiam ſua extenuat.*

15. *Sed cum ſponſio, &c.*] Et tamen legent hæc non niſi à Circi ſpectaculis ocioſi & laſſi, ubi ceſſarint ſponſiones & ſermones de factionibus & aurigis. Quum ergò dicit *ſponſiones populi*, depoſitis pignoribus aut pecunia, de alicujus agitatoris victoria factas intelligit. *Scorpus* autem nobilis agitator fuit; & *Incitatus* equus nobiliſſimus & velociſſimus, Circenſibus curriculis & palmarum frequentia celebratiſſimus. vide Sueton. in Caligula cap. 54. Turneb. Adverſ. lib. 8. cap. 4. & lib. 18. cap. 30. *Fabulæque laſſæ.*] Fabula & fabella illa ætate non pro ficto & compoſito ad arbitrium ſermone, ut priſcis Latinitatis temporibus; ſed pro ſermone quolibet, vel narratione, ſeu ficta, ſeu vera, quæ in ore populi verſabatur, uſurpata eſt. *Salmaſ.*

16. *Scorpo fuerint.*] Epigr. 50. & 53. lib. 10. *Incitato.*] Epigr. 76. lib. 10.

Ad Lectores. II.

Triſte ſupercilium, durique ſevera Catonis
Frons, & aratoris filia Fabricii,
Et perſonati faſtus, & regula morum,
Quidquid & in tenebris non ſumus; ite foras.
Clamant ecce mei, Iô Saturnalia, verſus:
Et licet; & ſub te præſide, Nerva, libet.

* Ad

1. *Triſte ſupercilium, &c.*] Procul, ô procul eſte, faceſſite hinc, quotquot adeſtis triſtis atque cenſorii ſupercilii, gravis tetricæque frontis & compoſiti vultus.

2. *Filia Fabricii.*] Pudica & dura, à patre duro.

3. *Regula morum.*] Cenſura, cenſoria regula, præfectura morum.

4. *Quidquid, &c.*] Caſtitas & luce gaudens pudicitia. Nox enim pudore vacat. Ovid. lib. 1. Amor. eleg. 6.

5. *Clamant ecce mei, &c.*] In quibus libertas & loquendi licentia. Macrob. Saturnal. lib. 1. cap. 10. 11. pueri autem plaudentes clamabant, *Io. Saturnalia.* Dioclet. lib. 58. *Saturnalia optimi dierum.* Catull. Pro *Io*, Scriverius legit *bona.*

6. *Sub te præſide, &c.*] Quo Imperatore vera fruimur libertate. *Liber.*] Ita MS. Bodleianus, cui concinunt duo Gruteri. Vulg. *licet,*

* Con-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

* Ad Lectores. III.

LEctores tetrici ſalebroſum ediſcite Sanctram:
Nil mihi vobiſcum eſt: iſte liber meus eſt.

* Conjungit hoc diſtichon præcedenti epigramm. ex autoritate MSS. Petr. Scriverii.

1. *Salebroſum, &c.*] Duris numeris philoſophica ſcribentem conſulta, nec molli fluentem carmine.

2. *Meus eſt.*] Mollis. immo laſcivus, ne dicam impius. infra epigr. 16.

De ſuis libellis. IV.

NOn urbana mea tantum Pimpleïde gaudent
Ocia, nec vacuis auribus iſta damus:
Sed meus in Geticis ad Martia ſigna pruinis
A rigido teritur centurione liber.
Dicitur & noſtros cantare Britannia verſus.
Quid prodeſt? neſcit ſacculus iſta meus.
At quàm victuras poteramus pangere chartas,
Quantaque Pïeria prælia flare tubâ;
Cum pia reddiderint Auguſtum numina terris,
Et Mæcenatem ſi mihi Roma daret!

Legi ſe quidem ubique gentium dicit; ſed nihil ſe inde legere. Majorem ſe vatem futurum, ubi majores fuerint Mæcenates.

1. *Vrbana, &c.*] Rom. cives ocioſi. *Pimpleïde gaudent.*] Carminibus meis, Muſa, à fonte Macedoniæ ſeu Pieriæ dictâ.

3. *Geticis, &c.*] Duas in Dacos expeditiones ſuſcepit Cæſar. Xiphilin. in Nerva.

6. *Neſcit ſacculus, &c.*] Illi quidem legunt carmina mea, ſed ego nihil inde lego nummi.

7. *Victuras prælia, &c.*] Grande epos & victurum; quo bella & geſta Cæſaris canerem.

6. *Cum pia, &c.*] Si mihi Roma alterum daret Mæcenatem, ut Dii dederunt Romæ alterum Auguſtum in Nerva.

Precatur deos pro Nerva Trajano. V.

SAcra, Lareſque Phrygum, quos Trojæ maluit hæres,
Quam rapere arſuras Laomedontis opes:

Scriptus

1. *Sacra.*] Vittæ, Veſtæ ignis ἄσβεστε æterne, &c. *Lareſque, &c.*] Minerva Jupiter, Juno. quos recenſet diſticho ſeq. qui tres aëris regiones referant, unde & *penates* dicti, per quos penitus ſpiramus. vide Macr. Satur. lib. 3. cap. 4. *Trojæ hæres.*] Æneas. vide Ælian. lib. 3. Var, hiſt. cap, 22. Alii legunt *heros.* heroes enim dicti ſunt priſcis, viri fortes & ſemidei.

2. *Laomedontis opes.*] Trojanas, à Laomedonte Priami patre.

3. Scriptus,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Scriptus & æterno nunc primum Jupiter auro,
Et ſoror, & ſummi filia tota patris:
Et qui purpureis jam tertia nomina faſtis
Jane, refers Nervæ; vos precor ore pio:
Hunc omnes ſervate ducem, ſervate ſenatum:
Moribus hic vivat principis, ille ſuis.

3. *Scriptus, &c.*] Effictus, inſcriptus, inſignitus aurea imagine.

4. *Soror.*] Juno. *Filia tota patris.*] Minerva ἀμήτωρ, è Jovis cerebro nata, patrima virgo.

5. *Qui, &c.*] Jane cuſtos Faſtorum, in quos referuntur nomina conſulum, adeoque Nervæ, qui Imperii anno geſſit tertium conſulatum cum Virgil. Rufo, Junius de tertio conſulatu Ulpian. Nervæ Trajani intelligit. *Purpureis jam, &c.*] Epigr. 26. lib. 12. verſ. 3.

8. *Hic.*] Senatus. *Ille ſuis.*] Nerva Imper.

In laudem Nervæ Trajani. VI.

TAnta tibi eſt recti reverentia, Cæſar, & æqui,
Quanta Numæ fuerat: ſed Numa pauper erat:
Ardua res hæc eſt, opibus non tradere mores;
Et cum tot Cræſos viceris, eſſe Numam.
Si redeant veteres, ingentia nomina, patres,
Elyſium liceat ſi vacuare nemus:
Te volet invictus pro libertate Camillus;
Aurum Fabricius, te tribuente, volet.
Te duce gaudebit Brutus; tibi Sylla cruentus
Im-

2. *Sed Numa, &c.*] Non itaque tam miranda atque ardua res in paupertate erat pietas & ſanctitas.

3. *Opibus, &c.*] Non efferri & corrumpi à divitiis. Non tradunt mores opibus, qui adepti imperium & opes, non abutuntur iis ad faſtum, aliorum oppreſſionem & injuriam: qui denique idem eſt dives, qui pauper erat.

4. *Cræſos viceris.*] Divites reges, Decebalum Dacorum, & Armeniæ Parthiæque reges. Xiphilin Trajan. *Numam.*] Sanctum, æquum, continentem, qualis fuit Numa ſecundus Romanor. rex.

5. *Si redeant veteres, &c.*] Si reviviſcant ab inferis reverſi antiqui illi clarique Romani. Atque hinc novum ordiuntur aliqui epigramm. à præcedenti tetraſticho diviſum. Gruterus ex Palat. legendum contendit, *partes*.

7. *Pro libertate.*] Lipſ. lib. 1. Epiſt. quæſt. 5. legit *præ libertate* quaſi dicat, Camillus te principem malit, quam ſuam illam libertatem. vel adeo potior eris ipſa Libertate. Et pro *volet* alii leg. *colet. Camillus.*] Qui Romam à Gallis occupatam Dictator abſens creatus, liberavit.

8. *Fabricius, &c.*] Qui continentiſſime in paupertate vivens, munera ſibi à Pyrrho; & aurum à Samnitibus miſſum repudiavit.

9. *Brutus.*] Juniuſne qui reges ejecit? an Marcus Brutus, unus è Julii Cæſ. percuſſoribus? *Cruentus.*] C. M. hominum deleverat, ſenatores 90; conſulares 15. equites 260.

Imperium tradet, cum poſiturus erit.
Et te privato cum Cæſare Magnus amabit:
Donabit totas & tibi Craſſus opes.
Ipſe quoque infernis revocatus Ditis ab umbris,
Si Cato reddatur, Cæſarianus erit.

10. *Imperium tradet.*] Ut quondam dictaturam depoſuit, receſſitque Puteolos. Et quem Cæſar dixit, neſciſſe litteras, quod faſces abjecerit.

11. *Privato cum Cæſare.*] Non rerum ſummam affectante, idque civili bello.

12. *Craſſus.*] Liciniuſne Craſſus, an Marcus, qui periit apud Parthos?

14. *Cato reddatur, &c.*] Qui ſibi mortem conſcivit Uticæ, ne videret Cæſarem: tua tamen æquitate adductus à Cæſare ſtabit. Quaſi dicat, O Princeps, tanta eſt æquitas tua, ut vindices libertatis tibi ſervire malint, quam libere vivere.

Ad Romam. VII.

UNctis falciferi ſenis diebus,
Regnator quibus imperat fritillus,
Verſu ludere non laborioſo
Permittis, puto, pileata Roma.
Riſiſti: licet ergo, nec vetamur,
Pallentes procul hinc abite curæ:
Quidquid venerit obvium, loquamur,
Moroſa ſine cogitatione.
Miſce dimidios puer trientes,
Quales Pythagoras dabat Neroni:

Miſce

1. *Vnctis falciferi, &c.*] Feriis Saturni falcem gerentis (quod κρόνος χρόνος, id eſt, tempus omnia metat) in quibus unctæ cœnæ. Tum & fedus diebus unguenti plurimus uſus. Et in ipſa caſtra hæc voluptatis lenocinia penetravere. Plin. lib. 13. cap. 3. Et quid Saturni feriis unctius? quando cœnæ unctiores & elegantiores? *Herald.*

2. *Regnator, &c.*] In quibus impune regnat alea. *Fritillus* ergo pyrgus ſeu turricula, ex qua teſſeræ excutiuntur. epigr. 14. lib. 4. verſ. 8. 9. & epigr. 85. lib. 5. verſ. 3.

3. *Non laborioſo.*] Facili, jocoſo.

4. *Pileata Roma.*] In Saturnalibus ſervi incedebant pileos induti velut domini. Nam & Romani aliis diebus nudo capite erant, aut caput veſte velabant. Itaque veteres nullæ Romanorum ſtatuæ cum pileo viſuntur: eamque conſuetudinem à priſca Græcia duxiſſe Euſtathius aſſerit; quum apud Homerum, nec pilei, nec cauſiæ ulla mentio ſit. Turneb. lib. 8. cap. 4.

5. *Riſiſti.*] Riſu annuere & conſentire videris.

9. *Trientes.*] Dimidius triens eſt ſextans, hoc eſt, duo cyathi. epigr. 28. lib. 1. verſ. 2.

10. *Pythagoras, &c.*] Puer è contaminatorum grege, cui nupſit Nero. Tacit. Annal. 15. quem Sueton. c. 29. Neronis Doriphorum nominat.

11. *Din-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Miſce Dindyme, ſed frequentiores,
Poſſum nil ego ſobrius: bibenti
Succurrent mihi quindecim poëtæ.
Da nunc baſia, ſed Catulliana:
Quæ ſi tot fuerint, quot ille dixit,
Donabo tibi paſſerem Catulli.

11. *Dindyme, &c.*] Puer, miniſter, epigr. 42. lib. 10. & epigr. 84. lib. 6.

12. *Bibenti.*] Calens mero (quod animi educit inſtrumenta) fundam car mina & exprimam ingenia XV. ſimul poëtarum. Exprimit certe Æſchylum, Ariſtophanem, Anacreontem, Ennium, Horatium, &c. quibus vinum erat Hippocrene. lege Antipatri epigramm. Ω῀ ἑλικὼν Βοιωτὲ, &c. lib. 2. Antholog. cap. 46.

14. *Catulliana.*] 3300. epigr. 34. lib. 6. verſ. 7. vel infinita. *Namque quum* inquit *millia multa fecerimus, conturbabimus illa, ne ſciamus: Aut ne quis, &c.* Catull. epigr. 5.

16. *Paſſerem Catulli.*] Carmen tibi non minus gratum quam Catullianum de paſſere Lesbiæ. Ang Politianus obſcœnum aliquid per paſſerem intelligi vult: ſed Fr. Floridus aſſerit ſimplicem ſenſum. lib. 1. ſubciſ. cap. 5.

Ad Paullam. VIII.

IAm certe ſtupido non dices, Paulla, marito,
Ad mœchum quoties longius ire voles,
Cæſar in Albanum juſſit me mane venire,
Cæſar Circeïos. jam ſtropha talis abit.
Penelopæ licet eſſe tibi ſub principe Nervâ;
Sed prohibet ſcabies, ingeniumque vetus.
Infelix quid ages? ægram ſimulabis amicam?
Hærebit dominæ vir comes ipſe ſuæ:
Ibit & ad fratrem tecum, matremque, patremque;
Quas igitur fraudes ingenioſa paras?
Dicet & hyſtericam ſe forſitan altera mœcha
In

1. *Iam certe.*] Mortuo Domitiano, cujus imperium prætexebas adulteriis tuis. *Stupido, &c.*] Dolos tuos non ſentienti.

3. *Cæſar.*] Domitianus.

4. *Circeïos.*] Alii, *Circæos.* juſſit me modo venire in Circæos. *Stropha talis abit.*] Dolus, fallacia: à ςρέφω.

5. *Penelopæ.*] Caſtæ.

6. *Scabies, &c.*] Inveterata libidinis prurigo.

8. *Hærebit, &c.*] Maritus tuus te comitabitur.

11. *Hyſtericam, &c.*] Sic Turnebus lib. 8. cap. 4. id eſt, uteri ſtrangulatione laborantem: ab ὑςέρα. ſic & epigramm. 72. infra. Sunt qui legant *Hictericam*, quaſi morbo regio laborantem, minus apte.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Sinueſſano velle ſedere lacu.
Quanto tu melius! quoties placet ire fututum,
Quæ verum mavis dicere, Paulla, viro.

12. *Sinueſſano, &c.*] Sinueſſanæ autem aquæ in Campania fœminarum ſterilitati aliiſque morbis medebantur. Plin. lib. 31. cap. 2. Cluv. Ital. l. 3. c. 10.

De baſiis ſui pueri. IX.

LAſſa quod externi ſpirant opobalſama drauci;
Ultima Corycio quæ cadit aura croco;
Poma quod hibernâ matureſcentia capsâ:
Arbore quod verna luxurioſus ager;
De Pallatinis dominæ quod ſerica prælis;
Succina virgineâ quod regelata manu:
Amphora quod nigri, ſed longe fracta Falerni;
Quod qui Sicanias detinet hortus apes:
Quod Coſmi redolent alabaſtra, focique deorum;
Quod modo divitibus lapſa corona comis:
Singula quid dicam? non ſunt ſatis; omnia miſce:
Hoc fragrant pueri baſia mane mei.
Scire cupis nomen? nil præter baſia dicam.
Juro tibi, nimium ſcire, Sabine, cupis.

1. *Laſſa quod.*] Quod olent trita opobalſama delicati pueri ex Aſia, Græcia, vel Ægypto. *Externi.*] Alii, *heſterni*, id eſt, ejus qui nocte præterita ἐκοίμαζε. Rectè.

2. *Corycio, &c.*] Epigr. 64. lib. 3. verſ. 2. & epigr. 39 lib. 9. verſ. 3. Al. *quod curvo.* recte. Videtur enim loqui de croco theatrali fiſtulatim expreſſo, & referente utcunque arcus curvos dum cadit.

3. *Poma quod, &c.*] Epigramm. 64. lib. 3. verſ. 1. *Capsâ.*] Qua poma, hyeme ſervantur.

5. *Dominæ.*] Auguſtæ nempe veſtimenta ſerica ſeu ſyntheſes. Palatinis recondita prelis. epigr. 46. lib. 2. verſ. 2.

6. *Regelata manu.*] Ut epigr. 92. lib. 3. verſ. 12. hoc eſt attritu calefacta. epigr. 38. lib. 5. verſ. 13.

7. *Sed longe, &c.*] Odora enim per aërem diffuſa gratiora ſunt: propius autem admota obſtruunt ſenſorium.

8. *Sicanias, &c.*] Siculas apes, mellificia Hyblæa.

6. *Coſmi redolent.*] Myropolæ. epigramm 88. lib. 1. verſ. 1. *Alabaſtra.*] Pyxides unguentariæ ex alabaſtro. *Focique deorum.*] Thure ardentes.

10. *Divitibus, &c.*] Proinde nardo & unguento delibutis.

13. *Nil præter baſia dicam.*] Alii, *Si propter baſia, dicam. Iuraſti. nimium ſcilicet. cap.* 8. Senſus eſt, Si nomen ſolummodo ſcire cupis baſiorum cauſſa, dicam: id ipſum confirmas juramento? ô Sabine altius aliquid, juramentum iſtud premit. ſc. hoc eſt, amore ejus deperis; itaque abſit dicam nomen. *Gruter.*

14. *Nimium ſcire, &c.*] Aliquid ultra baſia cupis, qui de pueri nomine quæris.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De ſtatua Memoris. X.

CLarus fronde Jovis, Romani fama cothurni,
Spirat Apelleâ redditus arte Memor.

1. *Clarus fronde Iovis.*] Querna ornatus corona Jovis Capitolini. ep. 54. lib. 4. verſ. 1. Gruterus vult, quercu coronatos fuiſſe omnes, quibus honor datus imaginis. *Romani fama.*] Tragicine carminis Poëta, an heroici? Tragicum fuiſſe teſtatur Placiades Fulgentius. *Cothurni.*] Epigr. 20. lib. 3. verſ. 7.

2. *Spirat.*] Ad vivum expreſſa ſtatua. *Apelleâ redditus, &c.*] Memoris ſtatua Apellis opus. alii leg. *Apollinea*, intelliguntque Memoris ſtatuam in Apollinis bibliothecam receptam. ut Perſii prolog.

De Turno. XI.

COntulit ad Satyras ingentia pectora Turnus:
Cur non ad Memoris carmina? frater erat.

1. *Turnus.*] Epigr. 96. lib. 7. verſ. 8.

2. *Carmina.*] Heroicane, an tragica? epigramm. præced. verſ. 1. *Frater erat.*] Ceſſit illius carminis gloriam fratri, neque voluit ſe illi æmulum ingerere, ut Unicus. epigr. 44. lib. 12.

Ad puerum ſuum. XII.

TOlle puer calices, tepidique toreumata Nili,
Et mihi ſecura pocula trade manu,
Trita patrum labris, & tonſo pura miniſtro;
Antiquus menſis reſtituatur honor.
Te potare decet gemmâ, qui Mentora frangis
In ſcaphium mœchæ, Sardanapale, tuæ.

In

Deteſtatur tecte luxum Romanorum, & cupit reduci priſcorum parſimoniam.

1. *Tolle puer calices.*] Amove elaboratos calices vitreos ex Ægypto Romam allatos. *Toreumata Nili.*] Nili vitreos calices intelligit: de quibus lib. 14. lemmate. Vitrei calices.

Aſpicis ingenium Nili: quibus addere plura.
Dum cupit, ah quoties perdidit auctor (opus.

2. *Et mihi ſecura, &c.*] Et trade mihi pocula fagina vel Saguntina, de quibus non ſis ſolicitus ne labantur. epigramm. 108. lib. 14. *peccant ſecuræ ſoliciræque manus.*

3. *Trita patrum labris.*] Fictilia, cujuſmodi à Numa inſtituta ſunt in honorem deorum, & ab antiquis Romanis in uſu. *Tonſo pura miniſtro.*] Non comato & calamiſtrato, ſed rudi & ſimplici.

4. *Antiquus honor.*] Urnarum & calicum fictilium. Et revocentur prima ſæcula, priſcorum parſimonia & frugalitas.

5. *Gemmâ.*] Calice è gemmâ, vel gemmato poculo. *Qui Mentora frangis.*] *Qui pocula Mentorea nobilitata manu* (ut dixit epigr. 60. lib. 9. verſ. 16.) diffringis, ut inde conficiatur mœchæ tuæ matula, dignum ſane te homine molli & impuro poculum. Sed vide an placeat lectio, *Te potare decet gemma, qui Mentora frangis? In ſcaphio mœchæ Sardanapale tuæ.* quaſi dicat, Magis convenit fictile ſcaphium, quam calix è gemma illi, qui Mentoris opera frangit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Zoilum. XIII.

Jus tibi natorum vel ſeptem, Zoile, detur:
Dum matrem nemo det tibi, nemo patrem.

Zoïlus quamvis notus, neſciebatur tamen unde eſſet natus, quem jus trium liberorum petentem, irridet.

1. *Ius tibi natorum, &c.*] Vis jure natorum clareſcere, cum tibi natales ſint ortu Nili obſcuriores. Petas licet jus liberorum, ſeptem vel ſexcentorum, ſi placet, ipſe uſque obſcurus eris & nullius filius, terra natus. *Neque tamen jus petebatur liberorum ultra tres.* epigramm. 91. lib. 2.

2. *Dum matrem, &c.*] Dummodo tibi nullus pater & mater ſit; hoc eſt, nemo ſciat, quo patre, aut matre ſis natus.

Epitaphium Paridis Pantomimi. XIV.

Quiſquis Flaminiam teris viator,
Noli nobile præterire marmor.
Urbis deliciæ, ſaleſque Nili,
Ars & gratia, luſus & voluptas,
Romani decus, & dolor theatri,
Atque omnes Veneres, Cupidineſque,
Hoc ſunt condita, quo Paris, ſepulcro.

1. *Flaminiam, &c.*] Epigramm. 28. lib. 6. verſ. 5.

2. *Nili.*] Ægypti. epigr. 42. lib. 4. verſ. 35.

5. *Decus & dolor theatri.*] Decus dum viveret, dolor ex morte ejus.

6. *Om es Veneres, &c.*] Vide Plauti epitaph. apud A. Gell. lib. 1. cap. 24.

7. *Paris, ſepulcro.*] Hiſtrio nobilis quem interfici juſſit Domitianus, quod eum deperiret Domitia Auguſta. Sueton. cap. 3. Domit.

De colono. XV.

Hæredes, nolite brevem ſepelire colonum.
Nam terra eſt illi quantulacumque gravis.

2. *Nam terra, &c.*] Qui puſillus cum ſit, vel leviſſimæ terræ ferendæ non ſufficit. *Ludit autem Poëta in formula* S. T. T. L. vide epigr. 89. lib. 1. verſ. 2.

De libro ſuo. XVI.

Sunt chartæ mihi, quas Catonis uxor,
Et quas horribiles legant Sabinæ:

Hic

1. *Sunt chartæ, &c.*] Sunt mihi libelli quos legant caſtiſſimæ & pudiciſſimæ matronæ. ſed hunc librum volo totum laſcivire vino diſſolutum, unguentis delibutum, nequitias loquentem & amores.

6. *Coſmia-*

Hic totus volo rideat libellus,
Et ſit nequior omnibus libellis:
Qui vino madeat, nec erubeſcat
Pingui ſordidus eſſe Coſmiano.
Ludat cum pueris, amet puellas:
Nec per circuitus loquatur illam
Ex qua naſcimur, omnium parentem,
Quam ſanctus Numa mentulam vocabat.
Verſus hos tamen eſſe tu memento
Saturnalicios, Apollinaris.
Mores non habet hic meus libellus.

6. *Coſmiano.*] Unguento à Coſmo confecto. epigrammate 88. libro 1. verſ. 2.

8. *Nec per, &c.*] Planè & apertè; verbis dominantibus & rem ſignantibus. epigr. 67. lib 3. verſ. 7.

10. *Quam ſanctus, &c.*] Quam priſci illi probique majores noſtri non erubeſcebant proprio nomine indigitare, & tanquam rudes Macedones, ligonem ligonis nomine appellare.

12. *Saturnalibus, &c.*] Libertate uſos Decembri & licentiâ Saturnalibus permiſsâ. epigr. 2. ſupra verſ. 5.

13. *Meus.*] Douzæ & Grutero arridet, *meos*.

Ad Lectores. XVII.

QUi gravis es nimium, potes hinc jam lector abire
Quo libet: urbanæ ſcripſimus iſta togæ.
Nam mea Lampſacio laſcivit pagina verſu,
Et Tarteſſiacâ concrepat æra manu.
O quoties rigida pulſabis pallia vena,
Sis gravior Curio, Fabricioque licet!
Tu quoque nequitias noſtri luſuſque libelli
Uda puella leges, ſis Patavina licet.
Erubuit, poſuitque meum Lucretia librum:
Sed coram Bruto. Brute recede, leget.

2. *Vrbanæ togæ.*] Plebi.

3. *Lampſacio verſu, &c.*] Priapeio. Lampſacum oppidum eſt Helleſponti, in quo Priapus exquiſite colebatur.

4. *Tarteßiaca, &c.*] Gaditana. Vide epigr. 71. lib. 6. verſ. 2.

5. *Vena.*] Inguine.

8. *Vda puella leges.*] Vide Juvenal. Satyr. 6. verſ. 65. *Patavina licet.*] Patavinæ mulieres audiebant caſtæ & pudicæ. Plin epiſt. 14. lib. 1. vide ep. 42. lib. 6. verſ. 4.

10. *Brute recede, leget.*] Et ipſa Lucretia utut pudica legerit, abſente marito.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Sabinum. XVIII.

NOn omnis noſtri nocturna eſt pagina libri:
Invenies & quod mane, Sabine, legas.

1. *Nocturna, &c.*] Ebria, petulans, impudica.

2. *Mane, &c.*] Sobrius, & ſalvâ verecundiâ.

Ad Lupum. XIX.

DOnaſti Lupe rus ſub urbe nobis:
Sed rus eſt mihi majus in feneſtra,
Rus hoc dicere, rus potes vocare?
In quo ruta facit nemus Dianæ.
Argutæ tegit ala quod cicadæ,
Quod formica die comedit uno,
Clauſæ cui folium roſæ corona eſt:
In quo non magis invenitur herba,
Quam coſti folium, piperve crudum:
In quo nec cucumis jacere rectus,
Nec ſerpens habitare tota poſſit.
Erucam male paſcit hortus unam;
Conſumpto moritur culex ſalicto;
Et talpa eſt mihi foſſor, atque arator:
Non boletus hiare, non mariſcæ

Ride-

Suburbanum prædiolum poëtæ donarat fœnerator Lupus, ad quem ſunt plura epigrammata. Hoc poëta mirificè μετ̀ μείωσιν per varias comparationes extenuat; ac tandem paranomaſia concludit; malle ſe prandium, quam tale prædium. *Raderus.*

1. *Donaſti Lupe.*] Huic geminum. vide 2. Antholog. Luciliani. Αγρὸν Μηνοφάνης, &c. *Rus ſub, &c.*] Prædiolum urbanum.

2. *In feneſtra.*] Plebs Romana in feneſtris alebat ad ſpeciem hortorum flores & frutices. quod videmus in Hiſpania & Italia monachos facere, in feneſtris oſtendentes, arbuſcula, malos citreas, hortulos penſiles, &c.

4. *In quo ruta, &c.*] Quem hortum ruta unica tegit obumbratque non ſecus ac ſi eſſet nemus Dianæ Aricinæ. *Hyperbolice*, ut cætera quæ ſeq.

9. *Coſti folium, &c.*] Quæ non naſcitur in Italia, uti nec piper. Alii, *Coſmi.* Recte.

11. *Tota.*] Ita MS. noſter. Alii, *tuta.*

12. *Erucam, &c.*] Vermiculum qui olera depaſcitur. Belg. *Ruyp.*

13. *Salicto.*] Salictum idem quod ſalicetum, locus ſalice conſitus.

15. *Boletus.*] Fungus. *Mariſcæ.*] Ficus inſipidæ.

18. *Sus*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ridere, aut violæ patere poſſunt.
Fines mus populatur, & colono
Tamquam ſus Calydonius timetur,
Et ſublata volantis ungue Procnes
In nido ſeges eſt hirundinino;
Et cum ſtet ſine falce, mentulaque,
Non eſt dimidio locus Priapo.
Vix implet cochleam peracta meſſis,
Et muſtum nuce condimus picatâ,
Erraſti, Lupe, litera ſed unâ;
Nam quo tempore prædium *dediſti,*
Mallem tu mihi prandium *dediſſes.*

18. *Sus Calydonius.*] Aper Ætolus. epigr. 15. lib. ſpect. verſ. 1.

12. *Et ſublata, &c.*] Cujus ſegetem ſeu herbam uno impetu correptam, aufert hirundo ad nidum condendum.

21. *Et cum ſtet, &c.*] Nec dimidio Priapo vel inermi locus eſt. epigr. 36. lib. 1. verſ. 5. & 15. & lib. 3. epigr. 57.

24. *Picatâ.*] Alluſum ad dolia & teſtas quæ picabantur, ne vina expirarent animam.

25. *Litera ſed unâ.*] Litera *e* in *n* mutata. mallem *prandium* quam tale *prædium*.

In Gallam. XX.

QUæris cur nolim te ducere, Galla? diſerta es.
Sæpe ſolœciſmum mentula noſtra facit.

Pete hujus epigramm. ingenium & expoſitionem à Juven. Sat. 6. verſ. 448. & 457. Ad Lucilii item epigr. cap. 46. lib. 2. Antholog. τῇ χειρὶ σολοικίζει. Martialis *inquit Brodæus* Lanuvii ad portas non arrigens dicit, *Sæpe ſolœciſm., &c.*

Ad lectorem gravem. XXI.

CÆſaris Auguſti laſcivos, livide, verſus
Sex lege, qui triſtis verba Latina legis.
Quod futuit Glaphyram Antonius, hanc mihi pœnam
Fulvia

1. *Cæſaris, &c.*] Duo primi verſus ſunt Martialis, ut & duo ultimi: hexaſtichon intermedium Auguſti erat. quod citat poëta ad excuſandam carminis ſui laſciviam.

3. *Quod futuit, &c.*] Fulvia uxor Marci Antonii (inquit Octavius) incitante Manio, quo ulciſcatur mariti ſui petulantiam in Glaphyra, ſeſe offert mihi corrumpendam, imo petit. nego, horreoque non minus quam ſi me Manius oret ut, &c. interminata deinde mihi bellum civile ni faciam, poſthabeo ipſam vitam pudicitiæ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Fulvia conſtituit, ſe quoque uti futuam.
Fulviam ego ut futuam? quid ſi me Manius oret
Pædicem? faciam? non puto ſi ſapiam.
Aut futue, aut pugnemus, ait. quid, quod mihi vitâ
Carior eſt ipſa mentula? ſigna canant.
Abſolvis lepidos nimirum, Auguſte, libellos,
Qui ſcis Romana ſimplicitate loqui.

9. *Abſolvis, &c.*] Apoſtrophe Poëtæ ad Auguſtum. ſupra.

In Lydiam. XXII.

LYdia tam laxa eſt, equitis quam culus aëni;
Quam celer arguto qui ſonat ære trochus;
Quam rota tranſmiſſo toties intacta petauro,
Quam vetus à craſſa calceus udus aqua;
Quam quæ rara vagos expectant retia turdos,
Quam Pompejano vela negata Noto;
Quam quæ de phthiſico lapſa eſt armilla cinædo,
Culcita Leuconico quam viduata ſuo;
Quam veteres brachæ Britonis pauperis, & quam
Turpe Ravennatis guttur onocrotali.
Hanc in piſcina dicor futuiſſe marina,
Neſcio: piſcinam me futuiſſe puto.

In

1. *Equitis, &c.*] *Equitis* pro *equi* poſitum cenſet cum aliis Brodæus Miſc. lib. 10. cap. 33.

2. *Trochus.*] Epigr. 168. lib. 14.

3. *Rota petauro.*] Turnebus *petaurum* putat eſſe lignum per rotam à Petauriſta trajectum. lib. 8. cap. 4. Corn. Vitellius contra Georg. Merulam cap. 13. contendit petaurum, ipſum eſſe petauriſtam qui ſe tranſmittit per rotam quaſi in aëre volantem, unde nomen. vide Mercurial. lib. 3. de arte gymnaſtica. cap. 8.

4. *Craſſa.*] Cœnoſa.

6. *Quam Pompejano, &c.*] Quam vela theatri Pompejani (vide epigr. 39. lib. 9. verſ. 6.) quæ jacent laxa, ubi non tument ſublata ventis.

7. *De Phthiſico, &c.*] Tabe diutinâ ac phthiſi conſumptis, armillæ, quas ſana adimplerant brachia, laxæ excidunt. P. Scriv. cum prius legeretur, *Delphitico* aut *Deliaco*.

8. *Leuconico, &c.*] Lanæ genere, quo culcitræ farciebantur. Pulmannus legit, *Culcita quam, pluma quæ viduata ſua eſt.* vide epigr. 159. lib. 14.

9. *Brachæ, &c.*] Femoralia, quæ Britannis Gallis in uſu. de quibus vide quæ Joſ. Scalig. ad lib. 4. Propertii, & Iſ. Caſaubon ad Sueton. Auguſt.

10. *Ravennatis guttur.*] In Ravennæ paludibus degentis. *Onocrotali.*] Avis quæ Æliano lib. 16. hiſtor. Animalium cap. 4. Cela eſſe videtur. Gillius ibidem onocrotalum eſſe autumat. dictum à ruditu aſini, ex ὄνος & κρόταλον. & Plin. lib. 10. cap. 47.

1. *Duro*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In pædiconem maſturbantem. XXIII.

MOllia quod nivei duro teris ore Galeſi
Baſia, quod nudo cum Ganymede jaces;
Quis negat hoc nimium? ſed ſit ſatis: inguina ſaltem
Parce fututrici ſollicitare manu.
Levibus in pueris plus hæc, quam mentula, peccat:
Et faciunt digiti, præcipitantque virum.
Inde tragus, celereſque pili, mirandaque matri
Barba, nec in clara balnea luce placent.
Diviſit natura mares; pars una puellis,
Una viris genita eſt: utere parte tua.

1. *Duro teris ore.*] Barbato. *Galeſi.*] Pueri.
6. *Præcipitantque virum.*] Ante tempus accelerant ætatem, faciem, & opus virile.
7. *Tragus, &c.*] Hircus, fœtor alarum. Virus autem hirci redolent illi qui rem agunt Veneream, quique ea ætate ſunt quæ Veneri ſufficit, ſpiritu non coquente humorem ut in pueris. Ariſtotel. problem, & ab eadem cauſa, pili, maxime in locis humidis. Lud: Cælius, lib. 10. cap. 54.
8. *Nec in, &c.*] Ne appareant piloſi.

In Silam. XXIV.

NUbere Sila mihi nulla non lege parata eſt:
Sed Silam nulla ducere lege volo.
Cum tamen inſtaret, decies mihi dotis in auro
Sponſa dabis, dixi: quid minus eſſe poteſt?
Nec futuam quamvis prima te nocte maritus.
Communis tecum nec mihi lectus erit:
Complectarque meam, nec tu prohibebis, amicam;
Ancillam mittes & mihi juſſa tuam.
Te ſpectante dabit nobis laſciva miniſter
Baſia, ſive meus, ſive erit ille tuus.
Ad cœnam venies: ſed ſic diviſa recumbes,
Ut non tangantur pallia noſtra tuis.

Oſcula

1. *Nulla, &c.*] Qualibet conditione.
3. *Decies, &c.*] Decies centena millia ſeſtertium. noſtræ monetæ 7812. lib. 10. ſſ. eaque in auro appenſa, nomine dotis.
10. *Meus.*] Puer. *Tuus.*] Eunuchus, ſpado.

14. Nec

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Oſcula rara dabis nobis, ſed non dabis ultro:
Nec quaſi nupta dabis, ſed quaſi mater anus.
Si potes iſta pati, ſi nil perferre recuſas:
Invenies qui te ducere, Sila, velit.

14. *Nec quaſi, &c.*] Non tota, non amoris. ſed parca, ſed caſta, ſed religionis. epigramm. 105. infra.

Ad * Labullum. XXV.

DUm te proſequor, & domum reduco,
Aurem dum tibi præſto garrienti,
Et quidquid loqueris, facisque, laudo,
Quot verſus poterant, Labulle, naſci?
Hoc damnum tibi non videtur eſſe,
Si quod Roma legit, requirit hoſpes,
Non deridet eques, tenet ſenator,
Laudat cauſſidicus, poëta carpit,
Propter te perit? hoc, Labulle, verum eſt?
Hoc quiſquam ferat, ut tibi tuorum
Sit major numerus togatulorum,
Librorum mihi ſit minor meorum?
Triginta prope jam diebus una eſt
Nobis pagina vix peracta: ſic fit,
Cum cœnare domi poëta non vult.

In

* *Labullum.*] Palat. *Fabullum.*

1. *Dum te proſequor, &c.*] Ejuſdem ingenii vide ep. 82. lib. 10. & 71. lib. 1. dum cliens te ſaluto, deduco, reduco, tibi obſequor, aſſentor & ejuſmodi præſto officia perit dies, pereunt ſtudia carminaque.

2. *Aurem, &c.*] Vide epigr. 90. lib. 1. & Theophraſti charact. περὶ κολακείας. & quæ Caſaubonus ibi, λέγοντος δ᾽ αὐτοῦ τι, τοὺς ἄλλους σιωπᾶν κελεῦσαι, καὶ ἐπαινέσαι.

8. *Carpit.*] Vellicat & reprehendit, pro more æmulantium artificum & invidentium. invidis autem diſplicere, felicitatis argumento eſt. ep. 61. lib. 6. verſ. 4. & 77. lib. 4.

9. *Hoc, Labulle, &c.*] Hoccine æquum eſt? *Ah! idne verum eſt?* Terent.

10. *Tibi tuorum, &c.*] Me addito cæteris tuis clientibus.

14. *Sic fit.*] Ita fit, ut, cum cœnam officiis demereor, dum foris cœnare volo, negligantur ſtudia, pereant poëmata.

2. *Lin-*

In Linum. XXVI.

ILla ſalax nimium, nec paucis nota puellis
Stare Lino deſit mentula: lingua cave.

2. *Lingua cave.*] Epigramm. 78. lib. 1. & epigramm. 62. infra hujus lib.

Ad Teleſphorum puerum. XXVII.

O Mihi grata quies, ô blanda, Teleſphore, cura,
Qualis in amplexu non fuit ante meo;
Baſia da nobis vetulo puer uda Falerno,
Pocula da labris facta minora tuis.
Addideris ſuper hæc Veneris ſi gaudia vera:
Eſſe negem melius cum Ganymede Jovi.

1. *Cura.*] Amor, deliciæ.
4. *Facta minora tuis.*] Trita, deguſtata labris tuis. *Et qua tu biberis, hac ego parte bibam.* Ovid. eleg. 4. lib. 1.

Ad Flaccum. XXVIII.

FErreus es, ſi ſtare poteſt tibi mentula, Flacce,
Cum te ſex cyathos orat amica dare;
Vel duo fruſta rogat cybii, tenuemve lacertum,
Nec dignam toto ſe betryone putat:
Cui portat gaudens ancilla paropſide rubra
Alecem, ſed quam protinus illa voret:
Aut cum perfricuit frontem, poſuitque pudorem,
Succida palliolo vellera quinque petit.
At mea me libram foliati poſcat amica,
Aut virides gemmas, ſardonychaſve pares:

Nec

1. *Stare poteſt, &c.*] In amica, quæ parvo pretio licet, ut quæ poſcat 6. vini cyathos, &c.

2. *Orat amica dare.*] Gruterus ex Palat. legit *amica gari*, quod & commentaria Calderini agnoſcunt: *Garum* enim eſt liquamen ex garo piſce.

3. *Cybii.*] Piſcis è pelamidum genere. vide epigr. 79. lib. 5. verſ. 5.

4. *Betryone putat.*] Ovis ſepiarum, non racemo. ut vult Domit.

5. *Paropſide rubra.*] Lance fictili. Gruterus legit *parapſide.*

7. *Aut cum, &c.*] Quod ſi majore cum fiducia velit magnum quiddam rogare, poſcit illotam lanam in pallium.

9. *Foliati poſcat amica.*] Unguenti ex foliis Nardi aliiſque foliis odoratis. vide Plinium & Pancirolum.

10. *Pares.*] Geminas.

11. *Prima*

Nec niſi prima velit de Tuſco Serica vico,
Aut centum aureolos, ſic velut æra, roget.
Nunc tu velle putas hæc me dare dona puellæ?
Nolo: ſed his ut ſit digna puella, volo.

11. *Prima.*] Optima. *Tuſco Serica vico.*] Textura Sericarum & bombycinarum veſtium exercebatur in Tuſco vico Romæ.
13. *Nunc tu, &c.*] MS. Bodl. *Num tu.* & pro *dare dona* legit Palat. *donare.*

De nephritico, ſeu phrenetico. XXIX.

INvaſit medicum ſicâ nephriticus, Aucte:
Et præcîdit Hylan. hic, puto, ſanus erat.

1. *Invaſit medicum, &c.*] Al. *Invaſit medicum Naſica Phreneticus Aucte.* & Al. Rectius: *Invaſit medici Naſica phreneticus Aucti, & percidit Hylan.* Naſica ut potiretur Hyla Aucti medici puero, finxit phreneſin verum ut voti ita & mentis compos apparuit. *Sicâ.*] Non pugione, ſed mentula.

Ad Phyllidem. XXX.

LAnguida cum vetula tractare virilia dextra
Cœpiſti, jugulor pollice, Phylli, tuo.
Nam cum me vitam, cum me tua lumina dicis:
Horis me refici vix puto poſſe decem.
Blanditias neſcis: dabo, dic, tibi millia centum,
Et dabo Setini jugera culta ſoli:
Accipe vina, domum, pueros, chryſendeta, menſas:
Nil opus eſt digitis; ſic mihi, Phylli, frica.

2. *Iugulor pollice, &c.*] *Mentula menſque cadit.* epigrammate 17. libro 7.
3. *Vitam, &c.*] Epigr. 68. lib 10. verſ. 5. *murem* legit Ang. Politianus cap. 96. Miſc. quaſi dicat, ſalaciſſimum. ita enim eſſe mures ſcribit probatque Ælianus lib. 12. de Animalib.
5. *Blanditias neſcis, &c.*] Quæ mihi placeant. neque enim excitor palpantis vetulæ blanditiis; ſed pretio, ſed muneribus.
7. *Chryſendeta, menſas.*] Epigr. 43. lib. 2. verſ. 11.

In Zoilum. XXXI.

OS malè cauſſidicis, & dicis olere poëtis:
Sed fellatori, Zoile, pejus olet.

In

1. *Os malè cauſſidicis, &c.*] Propter maledicta hæc? an à ſtudio diutino impedita concoctione? epigr. 4. l. 4. verſ. 8.
2. *Fellatori, &c.*] Tibi. epig. 81. l. 3.

Irridet

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Cæcilium. XXXII.

ATreus Cæcilius cucurbitarum
Sic illas quaſi filios Thyeſtæ
In partes lacerat, ſecatque mille.
Guſtu protinus has edes in ipſo,
Has primâ feret, alterâve cœnâ;
Has cœna tibi tertia reponet.
Hinc ſeras epidipnidas parabit;
Hinc piſtor fatuas facit placentas;
Hinc & multiplices ſtruit tabellas;
Et notas caryotidas theatris:
Hinc exit varium coco minutal,
Ut lentem poſitam, fabamque credas:
Boletos imitatur, & botellos,
Et caudam cybii, breveſque mænas:
Hinc cellarius experitur artes,

Ut

Irridet ſordidè lautum Cæcilium, qui non aſſe comparabat centum fercula.

1. *Atreus, &c.*] Cucurbitas enim diſſecat in fruſta varieque apparat, ut Atreus quondam fratris Thyeſtæ filios. Senec. Thyeſt. verſ. 758. vide Ammiani epigr. lib. 2. Antholog. cap. 40. Ὡς κῆπον τεθυκὼς, δεῖπνον παρέθηκεν Ἀπελλῆς Οἰόμενος βόσκειν ἀντὶ φίλων πρόβατα, &c. Apelles Pythagoræa cœna excepit amicos perinde ac hortum immolaſſet, vel pecora paſturus eſſet.

4. *Guſtu protinus, &c.*] Cœnæ exordio, antecœna. epigr. 31. lib. 10. verſ. 4.

5. *Primâ feret.*] Caput, pompa, flos cœnæ. dicto epigr. 31. lib. 10. *Alterave cœnâ.*] Secunda menſa *ibid.* vide & Roſin. lib. 5. Antiq. Rom. cap. 29.

7. *Hinc ſeras, &c.*] Ex his cucurbitis. *Epidipnidas parabit.*] Dapes, bellaria, quæ ἐπὶ δεῖπνον poſt cœnam apponuntur, diſtribuunturve.

8. *Fatuas facit placentas.*] Inſipidas ſc. & inſulſas, è cucurbitis.

9. *Tabellas.*] Quadras de placenta. epigr. 76. lib. 3.

10. *Caryotidas theatris.*] Palmulas. epigr. 27. lib. 13.

11. *Minutal.*] Cibus è variis minutim conciſis.

12. *Lentem poſitam, &c.*] Pultem ex lente ac faba.

13. *Botellos.*] Genus erat farciminis, ex ovi vitellis coctis, nucleis pineis conciſis, &c. Et botelli ſanguine diſtendebantur, Belg. *Bloet-worſt.* vide epigr. 79. lib. 5. verſ. 7.

14. *Cybii.*] Piſcis genus. vide epigramm. 79. lib. 5. verſ. 7. *Mænas.*] Epigramm. 79. lib. 5. verſ. 9.

15. *Hinc.*] Piſciculos, de quibus Athenæus libro 7. capite 18. & Plin. libro 32. capite 7. *Cellarius.*] Promus, primuſcondus. vide Beroaldum in Servium.

16. *Vt*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ut condat vario vafer ſapore
In rutæ folium Capellianæ.
Sic implet gabatas, paropſidaſque,
Et leves ſcutulas, cavaſque lances.
Hoc lautum putat, hoc putat venuſtum
Unum ponere ferculis tot aſſem.

16. *Ut condat.*] Gruterus ex Palat. legit: *ut credat.*

17. *Capellianæ.*] Rutæ fibris tanquam capillamentis multicomæ. *vel* rutæ captariæ, quam capreæ ſectentur & paſcant. Alii legunt: *In ruta folium Capelliana*; ut ſit à Capella unguentario ſeu herbario nomen deductum, ut à Coſmo pigmentario, unguenta Coſmiana.

18. *Gabatas, paropſidaſque.*] *Gabatæ* ſunt lances eſcariæ. epigr. 47. lib. 7. Palat. legit: *parapſideſque.*

20 *Hoc lautum vocat.*] Grut. legit. *Hoc lautum putat.*

21. *Unum aſſem ponere.*] Totum convivium aſſe comparare.

In Neſtorem. XXXIII.

NEc toga, nec focus eſt, nec tritus cimice lectus,
Nec tibi de bibula ſarta palude teges:
Nec puer, aut ſenior, nulla eſt ancilla, nec infans,
Nec ſera, nec clavis, nec canis, atque calix.
Tu tamen affectas, Neſtor, dici atque videri
Pauper, & in populo quæris habere locum.
Mentiris, vanoque tibi blandiris honore:
Non eſt paupertas, Neſtor, habere nihil.

De

1. *Nec toga, nec focus eſt.*] Deſcribit hoc Epigrammate Martialis inſignem, non paupertatem, ſed extremam inopiam ac mendicitatem; nec dubito quin Ariſtophanem imitari voluerit in Pluto: ubi πενίαν à πτωχείας eleganter diſtinguit. *Herald.* *Nec toga.*] Sed vilis aliquis pannus. ἀνθ' ἱματίου μὲν ἔχειν ῥάκος, ut Ariſtophan. inquit. Sic Catullus epigr. 20. *Furi, quot neque ſervus eſt, neque arca, &c.* vide & noſtrum, epigr. 93. lib. 1. *Nec tritus cimice lectus.*] Atqui lectum ejuſmodi mendico non negat Ariſtophanes: ἀντὶ δὲ κλίνης στιβάδα σχοίνων κορέων μεστήν.

2. *Nec tibi de bibula ſarta palude teges.*] Sed nec tu tegetem habes pro periſtromate & ſtragulo φορμὸν dicit Ariſtophan. Nec teges ſeu ſtorea ex ulva, ſcirpo, ſeu cannâ paluſtri. *à ſedge mat.*

4. *Clavis.*] Epigr. 36. lib. 5. verſ. 8.

5. *Dici atque, &c.*] Epigr. 19. lib. 8.

6. *In populo, &c.*] Plebejus eſſe & proletarius.

8. *Non eſt paupertas.*] Sed mera mendicitas.

I. Sa-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De Praſino. XXXIV.

SÆpius ad palmam Praſinus poſt fata Neronis
Pervenit, & victor præmia plura refert.
I nunc, Livor edax, dic te ceſſiſſe Neroni:
Vicit nimirum, non Nero, ſed Praſinus.

1. *Sæpius ad palmam, &c.*] Praſinæ factioni (cui favebat Nero) obſtrepebant aliarum factionum fautores, viciſſe ſuos aurigas non propria virtute, ſed gratia Imperatoris. reſpondet iis Poëta falſum hoc eſſe, poſtquam Nerone mortuo & huic factioni frequens cedat palma. Incredibilis veterum traditur ἱπτομανία, quæ in quatuor diviſa partes (nam quatuor erant colores agitatorum) ſæpe ad manus, cædem & inſignem cladem pervenit. Favebat una pars & potiſſima Praſinæ factioni, quæ viridata aurigabatur. altera Venetæ, cerulæ: tertia ruſſæ, luteæ, croceæ, purpureæ, roſeæ, qui colores omnes ad unam factionem *ruſſam* pertinent: quarta albæ. Quibus duas poſtea Domitianus adjunxit, argenteam & auream. *Rad.*

De Apro. XXXV.

ÆDes emit Aper, ſed quas nec noctua vellet
Eſſe ſuas: adeo nigra, vetuſque caſa eſt.
Vicinos illi nitidus Maro poſſidet hortos.
Cœnabit bellè, non habitabit Aper.

4. *Cœnabit bellè, &c.*] Fecit hoc optimo quidem conſilio: quo invitaretur ſæpius à nitido lautoque vicino. *Aliquid boni propter vicinum bonum.*

Ad Fabullum. XXXVI.

IGnotos mihi cum voces trecentos,
Quare non veniam vocatus à te
Miraris, quererîſque, litigaſque.
Solus cœno, Fabulle, non libenter.

De

4. *Solus cœno, &c.*] Solus quippe videtur, qui inter ignotos nec ſuæ conditionis eſt, utcunque magnus ſit illorum numerus. Plutarchus in ſeptem ſapientum convivio narrat, Chilonem non ante condixiſſe, quam de ſingulis convivis, qui eſſent, quæſiſſet: quod diceret σύμπλουν καὶ σύσκηνον, vectorem ſc. & contubernalem eſſe ferendum, etiam ignotum, quibuſcum navigare & militare eſſet neceſſe: at verò in convivio quibuſlibet ſe commiſcere, non eſſe hominis prudentis. *Raderus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De Cajo Proculo. XXXVII.

CAjus hanc lucem gemma mihi Julius alba
Signat, Jo votis redditus, ecce, meis.
Deſperaſſe juvat, veluti jam rupta ſororum
Fila; minus gaudent, qui timuere nihil.
Hypne quid exſpectas piger? immortale Falernum
Funde; ſenem poſcunt talia vota cadum.
Quincunces, & ſex cyathos, beſſemque bibamus,
CAÏUS *ut fiat*, JULIUS, & PROCULUS.

Soteria Cai Proculi celebrat, præter ſpem vitæ reſtituti. Suſpicor hunc ipſum Proculum fuiſſe, ad quem extat epiſtola Plinii lib. 13. 15. ex qua diſcis poëtam fuiſſe.

1. *Gemma, &c.*] Epigr. 45. lib. 8. verſ. 2.

2. *Redditus, &c.*] Convaleſcens & reſtitutus ex morbo deſperato.

3. *Deſperaſſe juvat, &c.*] Multo mihi dulcior eſt, deplorati dudum ac depoſiti amici, recepta inſperato ſalus.

4. *Minus gaudent, &c.*] Gnome. E ſumma triſtitia ſæpe naſcitur maxima lætitia.

5. *Hypne, &c.*] Puer, miniſter. *Immortale.*] Quia melius fit annis: & quo vetuſtius eo generoſius. epigr. 95. lib. 9. verſ. 1.

6. *Senem poſcunt.*] Epigr. 95. lib. 9. verſ. 2. *Talia vota cadum.*] Tam grata ex tam inſperatis.

7. *Quincunces, &c.*] De hoc more ebibendi nomen amici, vide epigr. 72. lib. 1. hîc autem quincunx reſpondet τῷ *Cajus*, τῷ *Iulius* ſemis. id eſt, 6. cyathi, τῷ *Proculus* bes. id eſt, 8. cyathi. vide epigr. 28. lib. 1. verſ. 2.

In Zoilum. XXXVIII.

ZOile quid tota gemmam præcingere librâ
Te juvat & miſerum perdere ſardonycha?
Annulus iſte tuis fuerat modo cruribus aptus;
Non eadem digitis pondera conveniunt.

De

Zoilum è ſervo equitem factum exagitat; ejuſque ſuperbiam & humilitatem exprimit.

1. *Quid tota, &c.*] Cur eques è ſervo factus annulum geſtas libralem; *Hyperbolicè*, magnum ſcilicet; prægravaſque & occultas gemmam nimio auro? An credis idem pondus convenire digito & annulo, quod modò geſtabas in compedibus? epigrammate 29. libro 3.

3. *Annulus, &c.*] Compes. *frontem literati, capillum ſemiraſi, & pedes annulati.* Apuleius.

1 *Aule.*]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De mulione ſurdo. XXXIX.

MUlio viginti venit modo millibus, Aule.
Miraris pretium tam grave? ſurdus erat.

1. *Aule.*] Alii, *Aucte.*

2. *Surdus erat.*] Ex ἀπροσδοκήτῳ auget. *Vel*, innuit flagitioſo domino magis placere ſervos ſurdos, quos nemo roget de criminibus domini. vide ſatyr. 9. Juvenal. verſ. 104.

In * Charidemum. XL.

CUnarum fueras motor, Charideme, mearum;
Et pueri cuſtos, aſſiduuſque comes.
Jam mihi nigreſcunt tonſa ſudaria barba,
Et queritur labris puncta puella meis.
Sed tibi non crevi: te noſter villicus horret:
Te diſpenſator, te domus ipſa pavet.
Ludere nec nobis, nec tu permittis amare:
Nil mihi vis, & vis cuncta licere tibi.
Corripis, obſervas, quereris, ſuſpiria ducis;
Et vix à ferulis abſtinet ira manum.
Si Tyrios ſumpſi cultus, unxive capillos;
Exclamas, Numquam fecerat iſta pater.
Et numeras noſtros adſtricta fronte trientes,
Tamquam de cella ſit cadus ille tua.
Deſine: non poſſum libertum ferre Catonem.
Eſſe virum jam me dicet amica tibi.

De

* *Charidemum.*] Vide Plauti Linum, in Bacchid.

1. *Motor, &c.*] Alii, *monitor.* id eſt, infantiæ pueritiæque moderator. ſed & τὸ *motor* placet.

3. *Sudaria barba.*] Lintea, quæ demeſſam à tonſore barbam excipiunt.

4. *Labris puncta, &c.*] A raſura aſperis duriſque.

5. *Sed tibi non crevi, &c.*] Tibi tamen etiamdum puer videor, nec qui in virum tranſcriptus liberius vivendi poteſtatem habeam.

11. *Tyrios ſumpſi, &c.*] Veſtes purpureas, cultus laſciviorum.

13. *Numeras noſtros.*] ἀριθμεῖς πόσας κύλικας πέπωκε. Theophraſt. charact. περὶ μικρολογίας. de trientibus vide quæ ad epigr. 28. lib. 1. verſ. 2 *Adſtricta.*] Conſtricta fronte. Petron. *Quid me ſpectatis conſtricta fronte Catones?*

15. *Catonem.*] Cenſorium, caſtigatorem, qualis fuit Cato major.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De Luperco. XLI.

FOrmoſam Glyceren amat Lupercus,
Et ſolus tenet, imperatque ſolus:
Quam toto ſibi menſe non fututam
Cum triſtis quereretur; & roganti
Cauſſam reddere vellet Æliano:
Reſpondit, Glyceræ dolere dentes.

4. *Cum triſtis, &c.*] Dum cauſatus eſt dolorem dentium in cauſa fuiſſe quo minus oris operam poſſet præſtare, aperte fatebatur ſe capiti Glyceræ illudere.

De Amynta. XLII.

INdulget pecori nimium dum paſtor Amyntas,
Et gaudet fama, luxuriaque gregis:
Cedentes oneri ramos, ſylvamque fluentem
Vicit, concuſſas ipſe ſecutus opes.
Triſte nemus diræ vetuit ſupereſſe rapinæ,
Damnavitque rogis noxia ligna pater.
Pingues, Lygde, ſues habeat vicinus Jolas:
Te ſatis eſt nobis annumerare pecus.

Allegoricum eſt epigramma, quo deplorat caſum Amyntæ paſtoris, de arbore præcipitantis.

1. *Indulget, &c.*] Dum vehementi ſtudio ſaginat porcos.

2. *Et gaudet, &c.*] Dum laudem quærit ex pinguibus factis ſuibus.

3. *Cedentes oneri, &c.*] Aſcendit ilicem glande onuſtam & incurvatam excuſſurus glandes, ſed pondere pueri fractis ramis qui vix ſuum ſuſtinebant onus, decidit ipſe excuſſas ſecutus glandes. ſic Hylam ſecutum urnam dixit Juvenalis ſatyra 1. verſ. 164.

5. *Triſte nemus, &c.*] Pater Amyntæ ſucciſam arborem filii rogo damnavit.

7. *Pingues Lygde, &c.*] Felix quem faciunt aliena pericula cautum. Cave tibi, Lygde, à ſimili caſu; nec nimium pecus & porcum, ſed te ipſum cura.

8. *Annumerare pecus.*] Non, quo Amyntas ſtudio, ſaginam properare.

In Cæcilianum. XLIII.

VIvida cum poſcas epigrammata, mortua ponis
Lemmata: qui fieri, Cæciliane, poteſt?
Mella

Egregium carmen ſine egregio argumento fieri poſſe negat.

1. *Vivida.*] Illuſtria, inſignia. *Mortua ponis.*] Vilia humilia, abjecta, vel, de mortuis quale fuit præcedentis epigramm de Amynta argumentum.

2. *Lemmata, &c.*] Epigr. 59. lib. 10. verſ. 1.

3. Mellæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Mella jubes Hyblæa tibi, vel Hymettia naſci,
Et thyma Cecropiæ Corſica ponis api?

3. *Mella jubes, &c.*] Neque enim dulcia mella, qualia ex thymo Hymetti Attici aut Hyblæ Siculæ fiunt, poteſt apis (vel optima) conficere ex amaris Corſicæ taxis. ita nec, &c.

In uxorem. XLIV.

DEprenſum in puero tetricis me vocibus uxor
Corripis, & culum te quoque habere refers.
Dixit idem quoties laſcivo Juno tonanti?
Ille tamen gracili cum Ganymede jacet.
Incurvabat Hylam poſito Tirynthius arcu;
Tu Megaram credis non habuiſſe nates?
Torquebat Phœbum Daphne fugitiva: ſed illas
Oebalius flammas juſſit abire puer.
Bryſeïs multum quamvis averſa jaceret,
Æacidæ propior levis amicus erat.
Parce tuis igitur dare maſcula nomina rebus,
Teque puta cunnos, uxor, habere duos!

4. *Gracili.*] Alii leg. *grandi.*

5. *Incurvabat, &c.*] Ad turpe miniſterium. quod Juvenal. *Inclinabat* ſat. 9. verſ. 26. & 10. verſ. 224. *Tyrinthius arcu.*] Hercules. à Tyrintho opp. ubi nutritus eſt cultuſque.

6. *Megaram, &c.*] Uxorem Herculis.

8. *Oebalius, &c.*] Hyacinthus, ex Amyclis Laconiæ civitate.

9. *Bryſeïs multum, &c.*] Bryſei filia Hippodamia, Achillis amica.

10. *Levis amicus erat.*] Patroclus imberbis.

11. *Parce tuis igitur, &c.*] Ne putes illam partem in fœminis æque gratam eſſe atque in maribus. epigr. 98. lib. 12.

Ad ſenem orbum. XLV.

ORbus es, & locuples, & Bruto conſule natus,
Eſſe tibi veras credis amicitias?
Sunt veræ: ſed quas juvenis, quas pauper habebas:
Qui novus eſt, mortem diligit ille tuam.

In

Monet ſenes, ut ſibi caveant à captatoribus teſtamentorum & fictis amicis

1. *Bruto, &c.*] Senex. *Hyperbolice.*

4. *Mortem diligit, &c.*] Captator eſt & hæredipeta adulatorius, vultur aſſidens, qui mortem tuam cupit, cadaver expectat. epigramm. 63. lib. 6. verſ. 2.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Cantharum. XLVI.

INtraſti quoties inſcriptæ limina cellæ,
Seu puer arriſit, ſive puella tibi:
Contentus non es foribus, veloque, ſeraque,
Secretumque jubes grandius eſſe tibi.
Oblinitur minimæ ſi qua eſt ſuſpicio rimæ,
Punctaque laſciva quæ terebrantur acu.
Nemo eſt tam teneri, tam ſollicitique pudoris,
Qui vel pædicat, Canthare, vel futuit.

1. *Inſcripta limina.*] Titulum profeſſæ & habentis nomen inſcriptum lupæ, quæ ibi merebatur. Juvenal ſat. 6. verſ. 124. *Cellæ.*] Gloſſ. *Cella, οἴκημα.* Servulorum propriè receptacula: & partes ædium abſtruſiores, ubi ſervi habent, *Cellæ* dicuntur. Sed *cellæ* ſæpe cubilia meretricum, *φωλεοὶ ἑταιρῶν*. Erant verò *cellæ* non ipſa lupanaria, ſed receptacula in lupanaribus; in quibus erant plures cellæ, tanquam cubicula, ubi ſcorta proſtabant. Quæ & præfixos habebant titulos, ubi nomina meretricum, quæ ibi merebantur, inſcripta erant; ita ut qua quæque cella ſtaret, ex inſcriptione noſſe poſſes. Juven. Sat. 6. de Meſſalina:

Et nigrum flavo crinem, &c.

Cæterum nudæ ſtabant meretrices, ut eas inſpicere poſſent amatores, ne qua occulta labe fallerentur. *Herald.*

3. *Veloque, ſeraque.*] Epigr. 35. lib. 1. verſ. 5. & Juvenal. ſat. 8. verſ. 168.

4. *Secretumque, &c.*] Grandius ſcelus cogitas, grandius ſecretum poſtulas.

6. *Laſciva acu.*] Calamiſtro. *Acu laſciviore comam ſibi inſerunt.* Tertull. de Virgin. veland. cap. 12.

In Mævium. XLVII.

JAm, niſi per ſomnum, non arrigis, & tibi, Mævi,
Incipit & medios meiere verpa pedes:
Truditur & digitis pannucea mentula laſſis,
Nec levat extinctum ſollicitata caput.
Quid miſeros fruſtra cunnos, culoſque laceſſis?
Summa petas: illic mentula vivit anus.

In

2. *Et medios meiere.*] Alii, *In medios.* melius. *Verpa pedes.*] Penis.

3. *Pannucea, &c.*] Debilis, laxa, rugoſa. quod & de pomis dicitur. Plin. lib. 15. cap. 14. & Macrob. lib. 3. cap. 19.

6. *Summa petas.*] Os. *Illic mentula vivit.*] Epigr. 50. lib. 4. *Anus.*] Vide epigr. 40. verſ. 2. & epigr. 106. lib. 1. verſ. 4.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Blattaram. XLVIII.

OMnia fœmineis quare dilecta catervis
Balnea devitat Blattara? ne futuat.
Cur nec Pompeia lentus ſpatiatur in umbra,
Nec petit Inachidos limina? ne futuat.
Cur Lacedæmonio luteum ceromate corpus
Perfundit gelida Virgine? ne futuat.
Cum ſic fœminei generis contagia vitet,
Cur lingit cunnum Blattara? ne futuat.

3. *Pompeia, &c.*] Porticu Pompeji, epigr. 14. lib. 2. verſ. 10.
4. *Inachidos limina, &c.*] Iſidis porticum ſeu templum, ubi conventus & colloquia de adulteriis. *Multos illa facit, quod fuit ipſa Iovi.* Ovid. 2. de Arte. *Iſiacæ ſacraria lenæ.* Juvenal. ſatyr. 6. verſ. 490.
5. *Lacedæmonio luteum.*] Palæſtram inveniebant exercebantque Lacedæmonii. *Ceromate corpus.*] Epigr. 57. lib. 3. verſ. 25.
6. *Virgine, &c.*] Aqua. epigr. 21. lib. 5. verſ. 9.

In Silium Italicum. XLIX.

SIlius hæc magni celebrat monumenta Maronis,
Jugera facundi qui Ciceronis habet.
Hæredem, dominumque ſui tumulive, Lariſve;
Non alium mallet, nec Maro, nec Cicero.

1. *Silius hæc magni, &c.*] Silius Ciceronis atque Virgilii ſtudioſiſſimus imitator. hujus aram religioſiſſime coluit. epigramm. 51. infra, illius villas comparavit. Plinius lib. 31. cap. 1.
3. *Tumuliſve.*] Virgilii. *Lariſve.*] Ciceronis ædium.
4. *Non alium mallet, &c.*] Erat enim orator & Poëta. epigramm. 62. lib. 7.

De Silio. L.

JAm prope deſertos cineres, & ſancta Maronis
Nomina qui coleret pauper, & unus erat.
Silius optatæ ſuccurrere cenſuit umbræ,
Silius & vatem, non minor ipſe, tulit.

1. *Cineres, &c.*] Cenotaphium & memoriam. neque enim de tumuli loco conſtat.
3. *Optatæ ſuccurrere, &c.*] Alii, *Andino tandem ſuccurrit agello.* Andes autem, vicus non procul à Mantua Virgilii patria.
4. *Et vatem, &c.*] Lipſ. l. 1. epiſt. 5. quæſt. legit *& vatem, non minor ipſe colit.* id eſt, Silius Poëta Virgilio non inferior colit Virgilium. vide epigr. 14. libro 4. verſu 13. & epigramma 49. ſupra. G. Barthius *ætatem* legit. lib. 1. cap. 4.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Phyllida. LI.

NUlla eſt hora tibi qua non me, Phylli, furentem
Deſpolies : tanta calliditate rapis.
Nunc plorat ſpeculo fallax ancilla relicto:
Gemma vel à digito, vel cadit aure lapis.
Nunc furtiva lucri fieri bombycina poſſunt:
Profertur Coſmi nunc mihi ſiccus onyx.
Amphora nunc petitur nigri carioſa Falerni,
Expiet ut ſomnos garrula ſaga tuos.
Nunc ut emam grandemve lupum, mullumve bilibrem,
Indixit cœnam dives amica tibi.
Sit pudor, & tandem veri reſpectus, & æqui.
Nil tibi, Phylli, nego: nil mihi, Phylli, nega.

1. *Furentem.*] Amore tui.

3. *Plorat, &c.*] Lacrymis fictis. *Relicto.*] Amiſſo, vel diminuto, attritove, ἀπολυμένῳ. id eſt, ſimulans relictum, quo me pretio ejus emungat.

4. *Gemma, &c.*] Annulus cui gemma includitur. *Cadit aure lapis.*] Hæc ars notata etiam Magiſtro amandi lib. 1.

Quid cum mendaci damno mœſtiſſima plorat?
Elapſuſque cava fingitur aure lapis?

Lapis.] Elenchus.

5. *Nunc furtiva, &c.*] Nunc fingit ſurreptas veſtes bombycinas, novaſque à me ſibi emi poſcit.

6. *Profertur Coſmi, &c.*] Ut ego repleam unguento Coſmiano, epigr. 81. lib. 3. verſ. 23.

7. *Carioſa Falerni.*] Propter vetuſtatem.

8. *Expiet ut.*] Somniorum portenta mala, moris erat mola ſalſa, vivo flumine, vino & re divina expiare, procurare, avertere. *Somnos.*] Somnia. *Expiare* autem eſt, ſacrificiis & religione, malum quod portentum eſt, deprecari; quemadmodum & *Procurare* Tibullo. Cæterum non ſolum τὰ δεινὰ à ſe averti; ſed & in alios derivari precabantur: quia exiſtimabant τὸ θεῖον quocunque tandem modo placandum eſſe. Unde deprecationes ejuſmodi:

Hoſtibus eveniant convivia talia noſtris.

Ita exiſtimabant, Deorum minas vix poſſe eſſe irritas, & idcircò in alicujus caput averruncandas. Unde Ægyptii in caput victimæ, mala omnia deprecabantur. *Herald.*

10. *Indixit cœnam, &c.*] Statuit ſe venturam cœnatum apud me, quod & *condicere cœnam* dicitur.

12. *Nil mihi, &c.*] Epigramm. 12. lib. 4.

De Titio. LII.

TAnta eſt quæ Titio columna pendet,
Quantam Lampſaciæ colunt puellæ.

Hic

1. *Columna pendet.*] Priapus, αἰδοῖον.

2. *Lampſaciæ, &c.*] Epigr. 17. l. 11. verſ. 3. & lib. 3. epigr. 67. verſ. 7.

5. *An-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Hic nullo comitante, nec moleſto,
Thermis grandibus, & ſuis lavatur:
Anguſte Titius tamen lavatur.

5. *Anguſte Titius, &c.*] Ipſe ingens & ἀνδροσαίδης. an quia ſub aquis maſturb.

Ad Julium Cerealem. LIII.

COEnabis belle, Juli Cerealis, apud me:
Conditio eſt melior ſi tibi nulla, veni.
Octavam poteris ſervare: lavabimur una:
Scis quam ſint Stephani balnea juncta mihi.
Prima tibi dabitur ventri lactuca movendo
Utilis, & porris fila reſecta ſuis.
Mox vetus, & tenui major cordylla lacerto;
Sed quam cum rutæ frondibus ova tegant.
Altera non deërunt tenui verſata favilla;
Et Velabrenſi maſſa recocta foco:
Et quæ Picenum ſenſerunt frigus olivæ:
Hæc ſatis in guſtu. cætera noſſe cupis?
Mentiar, ut venias; piſces, conchylia, ſumen,
Et

Invitat Cerealem ad cœnam.

2. *Conditio, &c.*] Alii, *Conditio melior ſi tibi nulla, venit.*

3. *Octavam poteris ſervare.*] Idcirco & ſolaria erant in balneis, quæ à convivaturis conſulebantur. Unde ſolebant miſelli & paraſiti τρεχέδειπνοι, quibus venter pruriebat, σκιὰν κατα-μετρεῖν ἐπὶ δεῖπνον. Hinc exſecratio ſolariorum à paraſito illo apud Aul. Gell. lib. 3. cap 3. *Lavabimur una.*] Ante cœnam lavabant, æſtate, hora octava; hyeme, nona: divites cum cœna, præbebant convivis balnea privata, pauperes publica conducebant. hinc poëta Cerealem ad Stephani balnea invitat. Qui enim cœnam dabat, balneum quoque calfaciebat. Unde jubebantur convivæ, λουσάμενοι ἥκειν. Sane ante cœnam lavare ſolebant, miſeris etiam & afflictis temporibus. *Herald.*

5. *Movendo.*] Ciendo, lubricando.

7. *Cordylla.*] De hoc genere piſcis. epigr. 2. lib. 3. verſ. 4. & lib. 13. epigramm. 1. *Lacerto.*] Epigr. 79. lib. 5. verſ. 5.

8. *Quam cum, &c.*] Epigramm. 48. lib. 10.

9. *Altera.*] Ova alia. *Tenui, &c.*] Sic Ovid. 8. Metamorph. *Ovaque non acri leviter verſata favilla.*

10. *Velabrenſi.*] Caſeus Velabrenſis fumo focoque induratus. epigr. 32. lib. 13. *Maſſa recocta.*] Gruter. ex Palat. legit. *maſſa coacta.*

11. *Quæ Picenum, &c.*] Epigr. 36. lib. 13.

12. *Guſtu.*] Antecœna. epigr. 32. ſupra verſ. 3.

13. *Mentiar, ut venias.*] Promittam tibi lautiore apparatu caput cœnæ appoſitum, ut venire velis. *Mentiar, ut venias.*] In lautioribus conviviis piſces

locum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Et cortis ſaturas, atque paludis aves:
Quæ nec Stella ſolet rara niſi ponere cœna.
Plus ego polliceor; nil recitabo tibi.
Ipſe tuos nobis relegas licet uſque Gigantas,
Rura vel æterno proxima Virgilio.

locum præcipuum habebant. Unde ὄψον proprie ad piſces relatum. cæterum tanti fiebant obſonia iſta, ut tintinnabulo monerentur inſignes illæ gulæ, ſi qui pretioſiores piſces aſportati erant. Verum ἰχθυοπῶλαι os illis ſæpe ſublinebant, piſces mortuos, aut veteres pro recentibus vendentes. Unde vetitum quandoque Athenis, ne eos aqua irrigarent; quod facere ſolent, ut recentes videantur. Et non ſolum τὸ νεαρὸν, ſed & magnitudo piſcium notabatur à delicatis illis gurgitibus. Vide Juvenal. Satyr. 4. Horat., &c. Gula itaque τῶν φιλόψων piſces tam caros concinnavit, ut Cato dixerit: Romæ pluris venire piſcem, quam bovem. Nec ſolum Romæ; ſed & in Græcia cariſſimi & pretioſiſſimi piſces. unde Corinthi lege cautum erat, ne quis in macello piſces ſæpe emeret, niſi qui aut cenſum ſuum, aut artem qua vitam tutabatur probare poſſet. Ratio eſt, quia non poſſunt pauperes laute ſimul & innocenter vivere. *Herald. Piſces.*] Piſces verò in lautioribus conviviis primas habebant. *Conchylia.*] Oſtrea. Gruterus hujus loco ex Palat. ſubſtitutum mallet *colyphia. Sumen.*] Epigr. 44. lib. 13.

14. *Cortis ſaturas.*] Gallinas. epigram. 30. lib. 7. verſ. 1. *Paludis aves.*] Anates.

15. *Nec ſtella, &c.*] Non ipſe lautus & nobilis Stella. de quo epigr. 78. lib. 8. & alibi.

16. *Nil recitabo tibi.*] Namque convivas ſuos importuna lectione ſæpe enecabant iſtæ hirudines. epigr. 79. lib. 5. verſ. 25. & Lucian. 2. Antholog. cap. 47.

17. *Ipſe tuos nobis, &c.*] Tu nobis legas Gigantomachiam à te ſcriptam & Georgica tua, Virgilii Georgicis non cedentia.

18. *Rura, &c.*] Alii, *Rara.* Per *rura* vero innuit, eum Georgica ſcripſiſſe.

De Claudia Rufina. LIV.

CLaudia cœruleis cum ſit Rufina Britannis
Edita, cur Latiæ pectora plebis habet?
Quale decus formæ! Romanam credere matres

Ita-

Claudiam Rufinam Britannam laudat à vetuſtate, ingenio, fæcunditate: precaturque tribus natis natabuſque totidem generos & nurus. *Rad.*

1. *Claudia.*] Eadem forte quæ Pudenti nupſit, epigr. 13. lib. 4, *Cœruleis, &c.*] An quia Britanni ſe glaſto colorabant, ut tradunt Cæſar 5. com. bell. Gal. Mela, Plinius lib. 22. cap. 11. Solin. cap. 35. atque hinc dictos autumat doctiſſ. Camdenus. *Brith* enim antiqua lingua patria *depictum & coloratum* ſignificat. ſic epigr. 99. lib. 14.

2. *Cur Latiæ pectora, &c.*] Alii, *Quam Latiæ pectora gentis habet!* Barbara quidem patria, ſed ingenio Romana, inquit, eſt Claudia.

3. *Romanam, &c.*] Neque enim cedit Græcis dominis aut matronis Latinis. Imo tam elegans eſt Claudia, ut Romani poſſint credere eſſe Lucretiam, Græci Helenam.

5. De

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Italides poſſunt, Atthides eſſe ſuam.
Dî bene, quod ſancto peperit fœcunda marito,
Quod ſperat generos, quodque puella nurus.
Sic placeat ſuperis, ut conjuge gaudeat uno,
Et ſemper natis gaudeat illa tribus.

5. *Dî bene, quod.*] Vide Briſſonium lib. 1. form. *Sancto peperit, &c.*] Pione? an defuncto? namque & defuncti veteribus *ſancti.*
6. *Quod.*] Alii, *Quot. Generos.*] Filiabus. *Quodque.*] Alii, *Quotque. Nurus.*] Filiis.
8. *Gaudeat illa tribus.*] Ut jus trium liberorum habeat.

In Zoïlum. LV.

UNguenta, & caſias, & olentem funera myrrham,
Thuraque de medio ſemicremata rogo;
Et quæ de Stygio rapuiſti Cinnama lecto,
Improbe de turpi, Zoile, redde ſinu.
A pedibus didicere manus peccare protervæ.
Non miror furem, qui fugitivus erat.

Zoïlum fugitivum ſervum & ſepulchralem furem exagitat.
1. *Vnguenta & caſias.*] Quæ rogis inferri ſolent munera, quantaque. vide epigr. 97. lib. 10. verſ. 2.
3. *Stygio lecto.*] Capulo, feretro. *Rapuiſti Cinnama.*] Notat in buſtuario fure ſervilem conditionem, non enim niſi viles & inhoneſti homines è rogo quippiam diripuerunt. Tum graves olim extabant pænæ in effoſſores ſepulchrorum, & τυμβωρύχους, ut Græci eos appellant.
5. *A pedibus didicere.*] Pedes è compedibus ſubduxere ſe, manus ſunt exemplum pedum ſecutæ.

De Lupo ad Urbicum. LVI.

HOrtatur fieri quod te Lupus, Urbice, patrem;
Ne credas. nihil eſt quod minus ille velit.
Ars eſt captandi, quod nolis velle videri:
Ne facias optat, quod rogat ut facias.
Dicat prægnantem tua ſe Coſconia tantum:
Pallidior fiet jam pariente Lupus.

At

Monet Urbicum, ut Lupum captatorem fallacem fallat.
1. *Hortatur fieri, &c.*] Quod Lupus te hortatur liberis operam dare. *vel* quod Lupus tibi vovet liberos ex uxore.
5. *Dicat prægnantem, &c.*] Fingat modo ſe concepiſſe.

7. *Amici.*]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

At tu conſilio videaris ut uſus amici;
Sic morere, ut factum te putet eſſe patrem.

7. *Amici.*] Lupi, qui amice & fideliter hoc conſuluiſſe videri vult.

8. *Sic morere, &c.*] Nihil illi ex teſtamento relinque.

In Cheræmonem. LVII.

QUod nimium laudas, Cheræmon Stoice, mortem,
Vis animum mirer ſuſpiciamque tuum.
Hanc tibi virtutem fracta facit urceus anſa,
Et triſtis nullo qui tepet igne focus.
Et teges & cimex, & nudi ſponda grabati,
Et brevis, atque eadem nocte dieque toga.
O quam magnus homo es, qui fæce rubentis aceti,
Et ſtipula, & nigro pane carere potes!
Leuconicis agedum tumeat tibi culcita lanis,
Conſtringatque tuos purpura texta toros:
Dormiat & tecum, qui, cum modo Cæcuba miſcet,
Convivas roſeo torſerat ore, puer:
O quam tu cupies ter vivere Neſtoris annos,
Et nihil ex ulla perdere luce voles!
Rebus in anguſtis facile eſt contemnere vitam;
Fortiter ille facit, qui miſer eſſe poteſt.

Ad

Cheræmonem, mortem ex ſententia Stoïcorum contemnendam, dictitantem ſuggillat; oſtenditque eum non ex animi conſtantia vitam odiſſe, ſed ob mendicitatem lucem fugere. Fortis ille eſt, qui προαιρέσει, non ἀνάγκῃ contemnit mortem. *O vita miſero longa, felici brevis:* inquit Publius. *Rad.*

3. *Hanc tibi virtutem, &c.*] Non hoc facis ex virtute & fortiter, ſed ex inopia rerum & puſillanimitate.

5. *Et cimex, &c.*] *Et tritus cimice lectus.* ſupra epigr. 33.

7. *O quam, &c.*] *Ironice.*

9. *Leuconicis.*] Nobiles lanæ fuere, à candoris præſtantia ſic dictæ. Alii, *Lingonicis.* vide epigr. 159. lib. 14. *Agedum tumeat, &c.*] Quod ſi tibi res ſuppeteret ampla, & lauta.

10. *Texta toros.*] Alii, *pexa.* Turneb lib. 8. cap. IV.

13. *Neſtoris.*] Epigr. 30. lib. 9. verſ. 2.

16. *Fortiter, &c.*] Vide epigr. 30. lib. 1. & 80. lib. 2.

Cauſſam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Severum. LVIII.

Miraris docto quod carmina mitto Severo,
Ad cœnam cum te, docte, Severe, vocem.
Jupiter ambroſia ſatur eſt, & nectare vivit:
Nos tamen exta Jovi, thura, merumque damus.
Omnia cum tibi ſint dono conceſſa deorum:
Si quod habes, non vis; ergo quid accipies?

Cauſſam reddit, cur poëtam donet carmine, ſaturum ſeu divitem pauper invitet: videor ergò γλαῦκ' εἰς Ἀθήνας, lignum in ſylvas, aquas in mare ferre.

1. *Miraris, &c.*] Epigramm. 27. lib. 9.

2. *Ad cœnam, &c.*] Ut Mæcenatem Horatius. ode 29. lib. 3.

3. *Vivit.*] Scriverius. *Vivo* idem.

4. *Thura, &c.*] *Cruda*, ex mente & MSS. Gruteri; ut *exta cruda* opponantur Ambroſiæ, *merumque* nectari. Omnia Deorum ſunt, inquit Seneca; tamen Diis poſuimus donum, & ſtipem jecimus. 7. de Benefic. cap. 4.

In Teleſphorum. LIX.

Cum me velle vides, tentumque, Teleſphore, ſentis;
Magna rogas: puta me, velle negare nihil.
Et niſi juratus dixi, dabo, ſubtrahis illas,
Permittunt in me quæ tibi multa, nates.
Quid ſi me tonſor, cum ſtricta novacula ſupra eſt,
Tunc libertatem, divitiaſque roget?
Promittam: nec enim rogat illo tempore tonſor,
Latro rogat: res eſt imperioſa timor.
Sed fuerit curvâ cum tuta novacula thecâ,
Frangam tonſori crura manuſque ſimul.
At tibi nil faciam: ſed lotâ mentula lævâ
Λειχάζειν *cupidæ dicet avaritiæ.*

De

1, *Tentumque, &c.*] Ut infra epigramm. 74. Alii, *certumque.* Sunt & alii qui leg. *tecumque.*

2. *Nihil.*] Alii, *licet.* Rutgerſ. legit. *Magna rogas puto me velle negare licet?*

4. *Permittunt, &c.*] Quæ faciunt ut multa in me licentia uti audeas.

7. *Nec enim rogat, &c.*] Non quatenus tonſor, ſed quaſi latro

11. *Sed lota, &c.*] Alii, *Sed mota mentula læva.* ut epigr. 42. lib. 9. & 74. infra.

12. Λειχάζειν.] Irrumationem innuit, quæ ori obſtruſo quidvis petendi facultatem intercludat Othmar. Nactgal. in edit. Gryph. J. Scalig. aliique præferunt lectionem Αἰάζειν, hoc eſt, jubebit te avarum plorare, è formula teſtatorum, qui *plorare jubebant* illos, quibus nihil legarant.

I. *Senos*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De Charino. LX.

SEnos Charinus omnibus digitis gerit,
Nec nocte ponit, annulos;
Nec cum lavatur. cauſa quæ ſit, quæritis?
Dactyliothecam non habet.

1. *Senos Charinos, &c.*] Gharinum opes oſtentantem, ut inopem cavillatur.

4. *Dactyliothecam, &c.*] Non habet repoſitorium annulorum, ut qui ſui non ſint, ſed conducti.

De Chione & Phlogide. LXI.

SIt Phlogis, an Chione Veneri magis apta requiris?
Pulchrior eſt Chione; ſed Phlogis ulcus habet.
Ulcus habet, Priami quod tendere poſſit alutam,
Quodque ſenem Pylium non ſinat eſſe ſenem.
Ulcus habet, quod habere ſuam vult quiſque puellam:
Quod ſanare Criton, non quod Hygeia poteſt.
At Chione non ſentit opus, nec vocibus ullis
Adjuvat: abſentem, marmoreamve putes.
Exorare dei, ſi vos tam magna liceret,
Et bona velletis tam pretioſa dare:
Hoc quod habet Chione corpus, faceretis haberet
Ut Phlogis; & Chione, quod Phlogis ulcus habet.

De

3. *Vlcus habet.*] Veneris ſenſum, urticas, pruriginem, laſciviam. *Priami quod, &c.*] *Quo incendi jam frigidus ævo Laomedontiades & Neſtoris hernia poßit.* Juvenal. ſat. 6. verſ. 326. *Alutam.*] Nervum languentem & laxum inſtar alutæ.

4. *Quodque ſenem.*] *Quo Pylius juveneſcere poſſet, Tithonuſque annis fortior eſſe ſuis.* Ovid. eleg. 6. lib. 3. Amor. *Pylium.*] Alii, *Peliam.*

6. *Quod ſanare, &c.*] Nam *fœmina ſimplex.* Juvenal. ſatyr. 6. verſ. 328. cui medicus non medica opem ferre poteſt. ſic infra epigr. 72. verſ. 7. Hygeia autem filia Æſculapii. Pauſanias in Atticis & Plinius lib. 35. cap. 2. hoc eſt, *ſanitas.*

7. *Non ſentit opus.*] *Fatua eſt.* ut de Laufella dixit epigr. 81. lib 3. *Infelix, cui torpet hebes locus ille, &c.* Ovid. 3. de Arte. *Nec vocibus ullis.*] Καὶ σὺ μυδρέεις ἁπλῶς, ὀδὲν ἐρῶντος ἔχεις. Antholog. lib. 7. epigr. Philodemi. & infra epigr. 105.

10. *Velletis.*] Palat, *Poſſetis,* Recte.

1. Me-

De Manneio ſeu Nanneio. LXII.

LInguâ maritus, mæchus ore Manneius,
Summœnianis inquinatior buccis:
Quem cum feneſtra vidit à Suburanâ
Obſcœna nudum lena, fornicem cludit.
Mediumque mavult baſiare, quam ſummum:
Modo qui per omnes viſcerum tubos ibat,
Et voce certa, conſciaque dicebat,
Puer, an puella matris eſſet in ventre;
(Gaudete cunni; veſtra namque res acta eſt.)
Arrigere linguam non poteſt fututricem.
Nam, dum tumenti merſus hæret in vulvâ,
Et vagientes intus audit infantes,
Partem guloſam ſolvit indecens morbus:
Nec purus eſſe nunc poteſt, nec impurus.

1. *Mæchus, &c.*] Λείχων, φοινικίζων, θύων.

2. *Summœnianis, &c.*] Ipſis proſtibulis Suburanis. epigr. 35. lib. 1. verſ. 5. *quorum artificis valet halitus oris, &c.* Juvenal. 10. ſatyr. 3. verſ. 8.

4. *Nudum.*] In lupanaribus nudæ proſtabant meretrices. Petronius, Juvenal. 6. Xiph. in Heliogab. *Lena, &c.*] Alii, *Læda.* recte ut epigr. 4. lib. 4. verſ. 9.

5. *Mediumque, &c.*] Τὴν ἕδραν μᾶλλον τοῦ στόματος.

13. *Partem guloſam, &c.*] Linguam reddidit paralyticam, ſideravit. ut infra epigr. 86. *Morbus.*] Paralyſiſne ἀπὸ τῆς ἀφέδρου καὶ τῶν ἐμμηνιῶν, quorum malefico humore marceſcunt ſegetes, apes immoriuntur, &c. Plin. c. 15. lib. 7. an ſideratio? ut epigramm. 86. infra.

14. *Nec purus, &c.*] Morbo illo contaminatus. *Nec impurus.*] Lingua ut prius mœchus.

De Lesbia. LXIII.

LEsbia ſe jurat gratis nunquam eſſe fututam.
Verum eſt: cum futui vult, numerare ſolet.

1. *Gratis nunquam, &c.*] Sine pretio. voluit illa ſignificare *accepto*, intelligit poëta *dato*.

In Philomuſum. LXIV.

SPectas nos, Philomuſe, cum lavamur;
Et quare mihi tam mutoniati

Sint

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Sint leves pueri, ſubinde quæris.
Dicam ſimpliciter tibi roganti:
Pædicant, Philomuſe, curioſos.

5. *Curioſos.*] Similes tui cinædos, qui curioſis oculis & devorantibus, ſpectas quæriſque per balnea mutoniatos. vide epigramma 97. libro 1. verſu 11. & libro 9. epigrammate 60. verſu 4.

In Fauſtum. LXV.

NEſcio tam multis quid ſcribas, Fauſte, puellis:
Hoc ſcio, quod ſcribit nulla puella tibi.

2. *Nulla puella tibi.*] An itaque pueri? An hinc voluit ſe videri in gratia eſſe apud puellas? epigr. 62. lib. 3. verſ. 8. quarum tamen nulla illi reſcripſit.

In Juſtinum. LXVI.

SExcenti cœnant à te, Juſtine, vocati
Lucis ad officium, quæ tibi prima fuit:
Inter quos, memini, non ultimus eſſe ſolebam;
Nec locus hic nobis invidioſus erat.
Poſtera ſed feſtæ reddes ſollemnia menſæ:
Sexcentis hodie, cras mihi natus eris.

Expoſtulat cum Juſtino, quod eum, ut olim, ad natalitias dapes non invitarit.

1. *Sexcenti, &c.*] Permulti. *Synec.*

2. *Lucis ad officium.*] Quos invitaras ad celebrandum diem tuum natalem. Mane ſacrificabant in ejuſmodi ſolemnitatibus, *Officium* autem heic propriè omnino. Plin. Epiſt. 5. lib. 1. *Paucos poſt dies ipſe me Regulus convenit in Prætoris officio.* In nuptiis hoc officium frequens. Petronius: *Conſurrexit ad officium nuptiale.* Juvenal. Sat. 2. *Quæ cauſſa officii? quid quæris, Nubit amicus.* Hinc & *officia* dicuntur à Juvenale Satyr. 10. clientes, hæc & ejuſmodi officia patronis præſtantes. *Illinc cornicines, hinc præcedentia longi Agminis officia.* τὰ καθήκοντα eodem modo reperio apud Lucianum in ſomnio. *Herald.*

5. *Poſtera, &c.*] Jam vero me velut imi ordinis amicum invitas ad reliquias & analecta in craſtino convivii.

6. *Sexcentis hodie, &c.*] Hodie itaque invitati celebrent natalem tuum muneribus, pro more, genethliacis: ego cras vel nunquam: neque enim veniam vocatus. Gruterus ſimpliciter accipit, quaſi auctor maluerit ſe poſtero die invitari quam priore, ob turbam, &c.

In Vacerram. LXVII.

ET delator es, & calumniator:
Et fraudator es, & negotiator:

Et

Et fellator es, & laniſta. miror
Quare non habeas, Vacerra, nummos.

4. *Quare non habeas, &c.*] Quod vulgo dicitur: (*he hat too many occupations to thrive.*) *Qui ubique eſt, nuſquam eſt.* Seneca epiſt. 2. *Multa novit vulpes, echinus unum magnum.*

In Maronem. LXVIII.

NIl mihi das vivus: dicis, poſt fata daturum.
Si non es ſtultus, ſcis, Maro quid cupiam.

2. *Quid cupiam.*] Mortem tuam. ut epigrammate 63. libro 6. verſu 2. epigrammate 27. lib. 8. & ſupra epigrammate 45.

Ad Mathonem. LXIX.

PArva rogas magnos: ſed non dant hæc quoque magni.
Ut pudeat levius te, Matho, magna roga.

2. *Vt Pudeat, &c.*] Levior quippe ignominia ex repulſa in magnis quam parvis. & adverte Polyptoton in *magnos, magni, magna.*

Epitaphium canis Lydiæ. LXX.

AMphitheatrales inter nutrita magiſtros
Venatrix, ſylvis aſpera, blanda domi,
Lydia dicebar, domino fidiſſima dextra,
Qui non Erigones mallet habere canem:
Nec qui, Dictæa Cephalum de gente ſecutus,
Luciferæ pariter venit ad aſtra deæ.

Non

Nobile epigramma in canem venatricem ab apro interfectam; quam cum Procyone & Sirio in cælum relatis, cumque Homerico Ulyſſis cane Argo confert. Percuſſerat Lydiam aper populo notam & charam; cujus hic ingenium in feras aſperum, blandum in dominos, fatumque nobile deſcribit. *Rad.*

1. *Amphitheatrales inter.*] Inter Venatores qui curant venationes exhibendas in Amphitheatro nutrita. *Nutrita magiſtros, &c.*] *Proſopopæia canis.*

3. *Domino, &c.*] Domino meo æque fida ac dextra propria. Alii leg. *Dextro*, ut ſit κύριόν. recte.

4. *Canem.*] Meram, Hymeram, ſeu Neæram, canem, quæ Erigone monſtravit, ubi pater Icarius è paſtoribus Atticis occiſus jaceret inſepultus. Hygin. fab. 130.

5. *Nec qui, &c.*] Nec Lælaps canis à Jove cuſtos Europæ appoſitus, quem à Minoë acceptum Procris conjugi ſuo Cephalo reliquit. Hygin. lib. 2. & Ovid. 7. Metamorph.

6. *Luciferæ pariter, &c.*] Ad Lenam, ſeu Dianam gaudentem venatione & canibus. *Vel*, inter aſtra relatus eſt à Jove.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Non me longa dies, nec inutilis abſtulit ætas,
Qualia Dulichio fata fuere cani.
Fulmineo ſpumantis apri ſum dente perempta,
Quantus erat Calydon, aut, Erymanthe, tuus.
Nec queror, infernas quamvis citò rapta ſub umbras:
Non potui fato nobiliore mori.

7. *Non me longa dies.*] Neque eram annoſa ut ille Ulyſſis canis Argus, qui reverſum poſt viginti annos agnovit herum. Odyſſ. 17. & Ariſtot. lib. 6. hiſtor. animal.

8. *Dulichio cani.*] Dulichium inſula Ulyſſi quondam ſubjecta cum Ithaco monte.

9. *Fulmineo ſpumantis, &c.*] Oblique ferienti inſtar fulminis. *vel* urenti:

10. *Calydon.*] Ineſſe enim aprorum dentibus igneam vim teſtatur Xenophon in κυνηγετ, & Oppian. 3. κυνηγ. λευκὸν ὀδόντα λάθειον ἐντός. ἔχειν μαλερὴν πυρόεσσαν ἐνιπήν. *nec vires fulminis apro.* Ovid. *Erymanthe, tuus.*] Sus Erymanthius, quem interemit Hercules. *Apoſtrophe.*

12. *Nobiliore mori.*] Quam venatione & pugna in Amphitheatro.

In Tuccam. LXXI.

Vendere, Tucca, potes centenis millibus emptos?
Plorantes dominos vendere, Tucca, potes?
Nec te blanditiæ, nec verba, rudeſque querelæ,
Nec te dente tuo ſaucia colla movent?
Ah facinus! tunica patet inguen utrimque levatâ;
Inſpiciturque tua mentula facta manu.
Si te delectat numerata pecunia, vende
Argentum, menſas, myrrhina, rura, domum.
Vende ſenes ſervos, agros & vende paternos:
Ne pueros vendas, omnia vende miſer.
Luxuria eſt emere hos, (quis enim dubitatve, negatve?)
Sed multo major vendere luxuria eſt.

De

1. *Potes.*] Suſtines.

2. *Plorantes dominos, &c.*] Pueros amaſios, ut amicæ dictæ ſunt *dominæ.* vel pueros plorantes oranteſque te ne veneant dominis aliis.

3. *Rudeſque querelæ.*] Pueriles, non fictæ.

4. *Dente tuo ſaucia, &c.*] Dum amore furens impreſſiſti eorum cervicibus memorem dente notam.

8. *Myrrhina, &c.*] Epigr. 113. lib. 14.

12. *Sed multo, &c.*] Sic epigr. 63. lib. 2. *hæc mage luxuria eſt.*

1. *Hyſte-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De Leda. LXXII.

HYſtericam vetulo ſe dixerat eſſe marito,
Et queritur futui Leda neceſſe ſibi:
Sed flens, atque gemens tanti negat eſſe ſalutem,
Seque refert potiùs propoſuiſſe mori.
Vir rogat, ut vivat, virides nec deſerat annos;
Et fieri, quod jam non facit ipſe, ſinit.
Protinus accedunt medici, medicæque recedunt,
Tolluntúrque pedes: O medicina gravis!

1. *Hyſtericam, &c.*] Uteri ſtrangulatione laborantem, cui morbo præſcribunt remedium medici validam congreſſus ſuccuſſationem.

3. *Sed flens, &c.*] Sed tamen lacrymans, diſſimulat mori ſe malle quam hujuſmodi convaleſcere remedio.

6. *Virides, &c.*] Nec ætatis flore velit mori.

7. *Medici, &c.*] Supra epigr. 61. verſ. 6.

8. *Tolluntúrque, &c.*] In Venerem. epigr. 81. lib. 10. verſ. 4. *Gravis.*] *Scoptice.*

De Nata. LXXIII.

DRauci Nata ſui vocat pipinnam,
Collatus cui Gallus eſt Priapus?

1. *Pipinnam.*] Turnebus lib. 8. c. 4. legit *bipennam.* Janus Parrhaſius in Var. Annot. & Cælius Rhod. lib. 4. cap. 6. legunt *vepenem*, exponuntque. Nata vaſtum ſubactoris ſui virile, diminutivo nomine appellat vepenem, id eſt, parvulum penem, cui tamen ſi conferas Priapum ipſum (epigr. 36. lib. 1. verſ. 8.) videatur præ hoc Gallus eviratus. *Piſinnam* legit Jan. Rutgerſius, ut Labeo apud veterem ſcholiaſten Perſii, *Crudum manduces Priamum, Priamique piſinnos*, id eſt, pueros, filios. vide Gaſp. Barthii adverſ. lib. 1. cap. 6. Scriver. legit, *voratne penem.*

In Lygdum. LXXIV.

VEnturum juras ſemper mihi, Lygde, roganti,
Conſtituiſque horam, conſtituiſque locum.
Cum fruſtra jacui longa prurigine tentus,
Succurrit pro te ſæpe ſiniſtra mihi.
Quid precer, O fallax, meritis, & moribus iſtis?
Umbellam luſcæ, Lygde, feras dominæ.

De

4. *Siniſtra mihi, &c.*] Epigr. 42. lib. 9. & epigr. 59. ſupra verſ. 11.

6. *Umbellam.*] Lib. 14. epigr. 28. *Luſcæ, dominæ.*] Inſervias deformi dominæ, quoniam non vis amari à domino.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De Baccara. LXXV.

CUrandum penem commiſit Baccara Græcus
Rivali medico : Baccara Gallus erit.

Quo amatâ frueretur ſine rivali, Baccharam caſtravit medicus, *Chironomica* (ut ait Sidonius Apollinaris epigr. 12. l. 2.) *magis inſtitutus quam Machaonic*[...] Qualis & ille fuit epigrammate 9[...] lib. 9. ſupra.

In Cæliam. LXXVI.

THecâ tectus aëneâ lavatur
Tecum, Cælia, ſervus. ut quid, oro,
Non ſit cum citharœdus, aut choraules?
Non vis, ut puto, mentulam videre.
Quare cum populo lavaris ergo?
Omnes an tibi nos ſumus ſpadones?
Ergo, ne videaris invidere,
Servo, Cælia, fibulam remitte.

1. *Thecâ tectus, &c.*] Fibula ære circumligata. vide epigr. 34. & 81. lib. 7.

6. *Omnes an tibi, &c.*] An ille ſolus in nobis vir eſt? ſic epigr. 34. lib. 7. *An ſola eſt, &c.*

7. *Ne videaris invidere.*] Ne videaris ejus conſpectum nobis invidere, tibi reſervare, refibula ſervum tuum.

Ad Pætum. LXXVII.

SOlvere, Pæte, decem tibi me ſeſtertia cogis:
Perdiderat quoniam Bucco ducenta tibi.
Ne noceant, oro, mihi non mea crimina : tu qui
Bis centena potes perdere, perde decem.

1. *Perdiderat.*] Alii, *perdiderit*, id eſt, conturbarit.

3. *Tu qui.*] A majori lepide jocatus rogat ut jacturam 10. HS. ferat in ſe, qui tulit 200. in alio.

In Vacerram. LXXVIII.

IN omnibus Vacerra quod conclavibus
Conſumit horas, & die totâ ſedet:
Cœnaturit Vacerra, non cacaturit.

Ad

3. *Cœnaturit Vacerra, &c.*] Non ſedet compeſcendi alvi gratia, ſed ut invitetur ab aliquo domino earum cœnationum ſeu conclavium in quibus ſedet.

3. *Flam-*

Ad Victorem ſponſum. LXXIX.

UTere fœmineis complexibus, utere Victor,
Ignotumque ſibi mentula diſcat opus.
Flammea texuntur ſponſæ, jam virgo parata eſt:
Tondebit pueros jam nova nupta tuos.
Pædicare ſemel cupido dabit illa marito,
Dum metuit teli vulnera prima novi.
Sæpius hoc fieri nutrix, materque vetabunt,
Et dicent, uxor, non puer, `iſta tibi eſt.
Heu quantos æſtus, quantos patiere labores,
Si fuerit cunnus res peregrina tibi!
Ergo Suburanæ tironem trade magiſtræ.
Illa virum faciet : non bene virgo docet.

3. *Flammea texuntur, &c.*] Flammeum erat velamentum luteum ſeu rubeum quo nova nupta tegebatur pudoris gratia, vel in ſubjectionis ſymbolum. *Parata eſt.*] Scriv. *paratur.*

4. *Tondebit pueros, &c.*] Tondebit catamitos tuos tanquam emeritos & exoletos, poſtquam uxorem duxeris. epigr. 18. lib. 12.

11. *Ergo Suburanæ, &c.*] Trade te inſtituendum meretrici cuipiam ſuburanæ, quæ melius docebit te officium viri quam nova nupta & rudis.

Ad Pætum. LXXX.

AD primum decima lapidem quod venimus hora,
Arguimur lentæ crimine pigritiæ.
Non eſt iſta viæ, non eſt mea, ſed tua culpa;
Miſiſti mulas qui mihi, Pæte, tuas.

Pæti mulas tardiſſimas irridet; ut quæ decem horis vix potuerint mille paſſus conficere.

1. *Ad primum, &c.*] Ad ſuburbanum tuum quod mille paſſus ab urbe diſtat.

3. *Viæ.*] Alii, *quidem.*

4. *Tuas.*] Tam pigras & tardas.

De Bajis. LXXXI.

LItus beatæ Veneris aureum Bajas,
Bajas ſuperbæ blanda dona Naturæ,

Ut

Laudarat Flaccus immodice Bajas; & non negat Martialis dignas laude; neque pro dignitate unquam ſatis laudari poſſe: malle tamen ſe Martialem, quam Bajas affirmat; hoc eſt, componere epigrammata, & volumen edere, quod Martialis immortale nomen præferat, quam menſes & annos, in Bajano ſinu delitiis voluptatibuſque deterere, unaque cum illis deteri & perire. *Rad.*

1. *Litus Beatæ, &c.*] Locum gratum, venuſtum, blandum, delicatum, laſciviæ imò vitiorum diverſorium.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ut mille laudem, Flacce, verſibus Bajas:
Laudabo dignè non ſatis tamen Bajas.
Sed Martialem malo, Flacce, quam Bajas.
Optare utrumque pariter, improbi votum eſt.
Quod ſi deorum munere hoc tibi detur:
Quid gaudiorum eſt Martialis & Bajæ!

5. *Sed Martialem malo, &c.*] Sed malo valetudini & voluptatibus meis indulgere, quam, dum ſalubres Bajas mille verſibus laudo, ſaluti meæ parum conſuluiſſe videri.

6. *Optare utrumque.*] Optare otium Bajanum, & ſimul negotium litterarium: hoc eſt, delitias ac ſapientiæ divitias. *Improbi.*] Alii, *improbum.* Palat.

8. *Quid gaudiorum, &c.*] Quantulum gaudii erit ex Bajis à Martiale laudatis.

De ſpadone, & ſene. LXXXII.

CUm ſene communem vexat ſpado Dindymus Aeglen,
Et jacet in medio ſicca puella toro:
Viribus hic operi non eſt, hic utilis annis.
Ergo ſine effectu prurit uterque labor.
Supplex illa rogat pro ſe, miſeriſque duobus,
Hunc juvenem facias, hunc, Cytherea, virum.

2. *Sicca puella.*] Unde illud apud Ovidium:
Dedecus hoc ſumpta diſſimulavit aqua.
lib. 3. Amor. eleg. 6.

3. *Hic operi non eſt.*] Eunuchus. epigramm. 39. lib. 6. verſ. 21. Juvenal. ſatyr. 6. verſ. 367. *Hic utilis annis.*] Senex. & lege, *hic inutilis annis.*

6. *Cytherea, virum.*] Venus, thalami præſes.

De Philoſtrato. LXXXIII.

A Sinueſſanis conviva Philoſtratus undis
Conductum repetens nocte jubente larem,
Pæne imitatus obit ſævis Elpenora fatis,
Præceps per longos dum ruit uſque gradus.
Non eſſet, Nymphæ, tam magna pericula paſſus,
Si potius veſtras ille bibiſſet aquas.

Ad

1. *A Sinueſſanis, &c.*] A Balneis & cœna in qua invitabatur Sinueſſæ, quæ urbs eſt Campaniæ.

2. *Nocte jubente larem.*] Sera jam nocte, quæ domum ſuam repetere monebat.

3. *Elpenora fatis.*] Qui apud Homerum Odyſſ. κ. ebrius è ſcalis devolutus interiit.

4. *Præceps, &c.*] Dum ebrius ruit è ſcalis per quas conſcendit ad conducta cœnacula.

5. *Non eſſet, &c.*] Non hoc illi accidiſſet, O Nymphæ Sinueſſanæ, ſi veſtras bibiſſet aquas, quæ vel inſaniam abolent. Plinius lib. 31. cap. 2. vide epigramm. Antipatri lib. 3. Anthol. cap. 20.

1. *Nemo*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Soſibianum. LXXXIV.

NEmo habitat gratis, niſi dives & orbus apud te.
Nemo domum pluris, Soſibiane, locat.

1. *Nemo habitat.*] Senes enim & orbos, & ſimul pecunioſos excipiebat hoſpitio, ut ſcriberetur hæres.

2. *Nemo domum pluris, &c.*] Namque viſcato hoc hamatoque munere orborum divitum hæreditates captas.

De Antiocho tonſore. LXXXV.

QUi nondum Stygias deſcendere quærit ad undas;
Tonſorem fugiat, ſi ſapit, Antiochum.
Alba minus ſævis lacerantur brachia cultris,
Cum furit ad Phrygios enthea turba modos.
Mitior implicitas Alcon ſecat enterocelas,
Fractaque fabrili dedolat oſſa manu.
Tondeat hic inopes Cynicos, & Stoica menta,
Collaque pulverea nudet equina jubâ.
Hic miſerum Scythicâ ſub rupe Promethea radat:
Carnificem nudo pectore poſcet avem.
Ad matrem fugiet Pentheus, ad Mænadas Orpheus:
Antiochi tantùm barbara tela ſonent.

Hæc

1. *Qui nondum, &c.*] Huic geminum eſt Lucilii epigr. εἰς κȣρέας. 2. Antholog. cap. 26. Ἄρες ἄρες βερ͂βλοιγὲ, &c.

3. *Lacerantur, &c.*] Sacerdotes in ſacris Iſidis ut & Cybeles Phrygiæ Deæ (quam eandem cum Iſide eſſe volunt) cultris ſibi humeros, pectus & lacertos ſauciabant.

4. *Phrygios modos.*] Ad Æra Corybantia, tympana, ululatus, &c. *Enthea turba.*] Numine inflata, furore ſacro correpta.

5. *Mitior implicitas, &c.*] Chirurgus Alcon leviori manu ſecat enterocelas. *Enterocelas.*] Hernias ex inteſtinis in ſcrotum delapſis.

6. *Fabrili dedolat, &c.*] Dura & gravi, inſtar fabri, non molli & tonſoria.

7. *Cynicos Stoica menta.*] Philoſophi promiſſas alebant barbas, graves & venerandas, quas ſæpe vellit Lucianus.

8. *Collaque, &c.*] Detondeatque equorum jubas.

9. *Scythica, &c.*] Epigr. 7. lib. ſpect. & lib. 9. epigr. 46.

10. *Poſcet avem.*] Prometheus libentiori animo præbebit jecur laniandum aquilæ, quam mentum radendum Antiocho. Alii, *paſcat.*

11. *Ad matrem, &c.*] Ab hoc tonſore fugiet vel ad matrem ſuam Agaven à qua dilaniatus eſt: ab hoc fugiet Orpheus ad furentes Bacchas, à quibus diſcerptus eſt.

12. *Antiochi barbara, &c.*] *This Barber barbarons tooles.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Hæc quæcunque meo numeratis ſtigmata mento,
In vetuli picta qualia fronte ſedent,
Non iracundis fecit gravis unguibus uxor:
Antiochi ferrum eſt, & ſcelerata manus.
Unus de cunctis animalibus hircus habet cor;
Barbatus vivit, ne ferat Antiochum.

13. *Stigmata mento.*] Rudis manus errantiſque novaculæ inciſuras & quaſi puncturas. epig. 64. l. 6. verſ. 26. *ſcotches.*

14. *Picta.*] Rugoſa, *inquiunt*, & ſulcata. Alii leg. *Pyctæ* & nomen eſſe volunt pugilis cicatricibus deformis. Ego retinendum *picta* opinor, & de ſtigmatia intelligo, qualem habes epigramm. 29. lib. 2. verſ. 9.

17. *Vnus de cunctis, &c.*] Certè ſupra hominem adeoque omnia animalia hircus ſapit, qui mavult prolixam paſcere barbam, quam ſubire rudes manus & barbara tela tonſoris Antiochi. Καὶ τράγος εὐπώγων σοφιστότερος ἐστὶ Πλάτων, Anthol. lib. 2. cap. 52.

In Zoilum. LXXXVI.

SIdere percuſſa eſt ſubito tibi, Zoile, lingua,
Dum lingis certè, Zoile, nunc futues.

1. *Sidere percuſſa, &c.*] Epigr. 91. lib. 7. verſ. 9. & ſupra epigr. 26. verſ. 14.

In Parthenopæum. LXXXVII.

LEniat ut fauces medicus, quas aſpera vexat
Aſſidue tuſſis, Parthenopæe, tibi:
Mella dari, nucleoſque jubet, dulceſque placentas,
Et quicquid pueros non ſinit eſſe truces.
At tu non ceſſas totis tuſſire diebus.
Non eſt hæc tuſſis, Parthenopæe: gula eſt.

3. *Mella dari.*] Præſcribunt enim medici dulcia ad ſiſtendum moderandumque humorem acrem diſtillantem. *Nucleoſque jubet.*] Pineos. *Pityi la è pinaſtris, ſingulare remedium adverſus tuſſim, in melle decocta, &c.* Plinius l. 15. cap. 10.

4. *Et quicquid, &c.*] Et dulciaria, quæcunque pueros flentes iracundoſque placant.

6. *Non eſt hæc tuſsis, &c.*] Vide epigramm. 40. lib. 2. verſ. 3. & 8.

Ad Charidemum. LXXXVIII.

DIves eras quondam: ſed tunc pædico fuiſti,
Et tibi nulla diu fœmina nota fuit.
Nunc ſectaris anus. ô quantum cogit egeſtas!
Illa fututorem te, Charideme, facit,

De

3. *Sectaris anus, &c.*] Ut ex hoc opere victum quærites. Juven. ſat. 1. verſ. 38.

* Cha-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De * Chariſiano. LXXXIX.

MUltis jam, Lupe, poſſe ſe diebus
Pædicare negat Chariſianus.
Cauſſam cum modò quærerent ſodales,
Ventrem dixit habere ſe ſolutum.

* *Chariſiano.*] Alii, *Maliſiano.*
4. *Ventrem dixit, &c.*] Qua imprudenti excuſatione fatebatur ſe pati ſolitum, non agere.

Ad Pollam. XC.

INtactas quare mittis mihi, Polla, coronas?
A te vexatas malo tenere roſas.

1. *Intactas quare, &c.*] Amatoribus quippe gratiores corollæ, quæ amicas quaſi olerent & ſaperent, quàm quæ recentem ſpirarent fragrantiam. unde iſtæ meretriculæ vexatas corollas & poma adroſa amatoribus mittere ſolebant. Lucian. Toxaris. Amatores vero corallas & roſas in limine amicarum diſſipare ſolebant atque relinquere, quum ibi diu excubuiſſent. Ovid. lib. III. μαλθακοτεχνίας.

Nec ſua frangetur nocturna janua rixa,
Sparſa nec invenies limine mane roſa.

Sed & januam ornabant & coronabant hiſce roſis & corollis.

In Chreſtillum. XCI.

CArmina nulla probas, molli quæ limite currunt,
Sed quæ per ſalebras, altaque ſaxa cadunt.
Et tibi Mæonio quod carmine majus habetur,
Luceilei columella heic ſituſt', Metrophanes'ſt.
Attonituſque legis terraï frugiferaï;
Accius & quicquid Pacuviuſque vomunt.
Vis imiter veteres, Chreſtille, tuoſque poëtas?
Diſpeream, ſi ſcis mentula quid ſapiat.

Epi-

3. *Et tibi Mæonio, &c.*] Et tibi magis placet diſſolutum, aſperum & humile Lucilii ſeu negligentis alterius cujuſpiam & lutulenti poëtæ carmen, quam altum, grande, ſonorum Homeri. vide Cerealii epigr. 2. lib. Anthologiæ. cap. 46. & Antipatri ep. cap. 47. Alii, *res carmine major habetur.*
4. *Luceili columella, &c.*] *Hic ſitus eſt Metrophanes columen familiæ.* verſus partem citat Donatus ad Terentium.
5. *Attonituſque, &c.*] Nec ſine admiratione legis veterum poëtarum duriora verba & hiantia, :qualia hæc *terraï frugiferaï* ex reſolutione diphthongi.
8. *Si.*] Alii, *ni.* Alii, *niſi.* quaſi dicat. Et tamen qui affectas antiquorum verba, uteris præſentibus moribus. Qui probas durum carmen, molliter vivis, ut verſus iſte meus *Diſpeream, &c.* compoſitione durus eſt, ſenſu mollis.

Epitaphium Canaces. XCII.

ÆOlidon Canace jacet hoc tumulata ſepulchro,
Ultima cui parvæ ſeptima venit hyems.
Ah ſcelus, ah facinus! properas quid flere viator?
Non licet hic vitæ de brevitate queri.
Triſtius eſt leto leti genus: horrida vultus
Abſtulit, & tenero ſedit in ore lues:
Ipſaque crudeles ederunt oſcula morbi,
Nec data ſunt nigris tota labella rogis.
Si tam præcipiti fuerant ventura volatu,
Debuerant alia fata venire viâ.
Sed mors vocis iter properavit cludere blandæ,
Ne poſſet duras flectere lingua deas.

Puellæ ſeptennis immaturum deplorat fatum, & fato triſtius morbi genus.

1. *Æolidon Canace, &c.*] Æolidarum familiæ ac generis. vultque hanc ducere originem ab illa Canace Æoli filia, de qua Ovid. in epiſt. Alii legunt *Æolidos* recte. Alii, *Æolis heu Canace.*

2. *Vltima.*] Septennis.

6. *Lues.*] Aphtha, cancer, mentagra. epigramm. 79. lib. 1.

7. *Ipſaque crudeles, &c.*] Crudelis morbus ſerpit exeditque os Canaces.

10. *Alia via.*] Ne vocem intercluderent.

11. *Sed mors vocis, &c.*] Quæ, niſi vocis organa morbo fuiſſent intercluſa, vel ipſas inexorabiles Parcas dulci voce flectere valuiſſet.

In Zoilum. XCIII.

MEntitur, qui te vitioſum, Zoile, dixit.
Non vitioſus homo es, Zoile, ſed vitium.

2. *Vitium.*] In abſtracto, & eminenter.

De Theodoro. XCIV.

PIerios vatis Theodori flamma Penates
Abſtulit. hoc Muſis, hoc tibi, Phœbe, placet?
O ſcelus, ô magnum facinus, crimenque deorum,
Non arſit pariter quod domus, & dominus!

In

1. *Vatis, &c.*] Poëtæ ſcilicet, ſed mali. cui dum incendium domus condolere videtur, per imprecationem queritur quod non & ipſe dominus una cum ædibus perierit.

2. *Verpe*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In verpum æmulum. XCV.

QUod nimium lives, noſtris & ubique libellis
Detrahis, ignoſco: verpe poëta ſapis.
Hoc quoque non curo, quod tu mea carmina carpas,
Corripias: & ſic verpe poëta ſapis.
Illud me cruciat; Solymis quod natus in ipſis,
Pædicas puerum, verpe poëta, meum.
Ecce negas, juraſque mihi per templa Tonantis.
Non credo: jura, verpe, per Anchialum.

Ad

2. *Verpe poëta ſapis.*] Judæe, recutite. Verpus, λεπτόδερμος, in Gloſſ. epigr. 81. lib. 7. & quæ ad Juvenalem ſat. 14. verſ. 105.

3. *Quod tu mea, &c.*] *Quod dum mea carmina carpis, Compilas.* J. Rutgerſ.

5. *Solymis, &c.*] Urbe Judeæ celeberrima. Hieroſolyma, Salem, Jebus.

7. *Ecce negas, &c.*] Erit itaque hic poëtæ ſenſus. Scio ego vos Judæos projectiſſimam eſſe ad libidinem gentem, ut ut religione, commercio, officiis, & concubitu alienorum abſtinere profeſſam: Scio itidem apud vos profana eſſe omnia, quæ apud nos ſacra: Scio apud voſipſos fidem eſſe obſtinatam, adverſus alios levem. Scio nihil vos prius imbui, quam contemnere deos alienos, veſtrum ſolum colere, vereri, reſpicere, &c. *Tacit. 5. Hiſtor.* Quoniam itaque te ſuſpectum habeo pro ſcarabæo, κανθάρῳ τοιοῦτῳ κυλίνδοντι, non credo tibi neganti per Templum jurato, ut qui nulla te hic religione aut perjurii pœna teneri putes: verum adigo te ad juramentum per Deum veſtrum, per quem jurato tibi credam. *Clariſſ. Seldenus* in Prolegomenis ad penitiſſimæ eruditionis opuſculum, *De Succeßionibus, ſeu Iure hæreditario Ebræorum*, etiam tendit ulterius, conceptum ſcriptumque à poëta verſum hunc autumans ad hunc modum: *Non credo; juræ verpe iperam chiolam.* ut integra ſit juramenti formula. יפרע חי עולם *vindictam ſumat is qui vivit in æternum.* Nec prætereundum cenſeo, quod in *Specimine Conjecturarum* nuperrimè edito habet vir Doctiſſimus Joannes Crojus, qui neque Farnabii neque Seldeni formulas uſitatas ac tritas fuiſſe apud Judæos ſcribens, unica littera mutata rem reſtitui vult, *Alchialum*, אל חי עלם è Chaldæorum dialecto. Quamvis tamen neutra loco moveri aut exautorari meruerat, niſi ſuam hanc leviter quidem à noſtris deviam conjecturam validiori tibicine fulciſſet quàm rejectione merà, nudaque, teſtibus non datis, aſſertione.

8. *Per Anchialum.*] Omiſſis quæ hic Domicius Calderinus de ſtatua & numine Sardanapali in Anchiala urbe Ciliciæ culto: & quæ Hermolaus ad Plin. lib. 5. cap. 27. Quæ etiam N. Rigaltius de Anchialo, quem Martialis puerum fuiſſe autumat: Attende clarius (τόγ' ἐμοὶ δοκοῦν) lumen & acumen Joſ. Scaligeri in Prolegom. ad libros de Emendatione temporum. ubi de Tyriorum & Sidoniorum dialecto differens; *Et ſane*, inquit, *mirum eſt illis ſanctißimum fuiſſe jusjurandum* Korban. *ut Iudais* חי אלה *vel* חי יהוה Chajala *vel* Chajadonai. *Sed tempore Martialis pronunciabant* Chiala: *Iura verpe per Anchialum. Quia Iudæos audiebat* Chiala *jurare; propterea putabat eſſe* Anchialum,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

lum, *quod vox* Anchialus *notior illi fuerat quam* Chiala. Cujus ingenioſiſſimi viri expoſitioni ſubſcribo, niſi quod poëtam poſuiſſe Anchialum pro notiori vocabulo (fueritne illud magi, herois, numiniſve ficti nomen?) inficias eam. Quinimo totum hoc & integrum fuiſſe Judæorum juramentum contendo. אם enim Hebræis ſonat *Si* in juramentis uſitatum, ut cap. 5. Jer. ỷſ. 2. ואם חי יהוה *& ſi vivit Dominus*, atque alibi pluries in S. Script. Quin & אם abſolute poſitum in jurando negat, Pſal. 89. verſ. 36. & 1. Reg. cap. 17. verſ. 1. Quum itaque poëta ex pronuntiatione אם חי אלה ᵗᵘ *Si vivit Deus* advertiſſet Judæos juraſſe, Hebræa non intelligens, eſſe has diſtinctas voces unius Dei nomen credidit, atque ita uſurpavit *m* ante *ch* in *n* verſo ad Græcas & Romanas literarum diſpoſitionis leges.

Ad Flaccum. XCVI.

INcideris quoties in baſia fellatorum,
In ſolio puto te mergere, Flacce, caput.

2. *Solio.*] Epigr. 42. lib. 2. verſ. 1. *Puto te mergere, &c.*] Vide epigr. 50. lib. 8. Gruterus ex Palat. legit: *In ſolium puta te.*

Ad Germanum. XCVII.

MArtia, non Rhenus, ſalit hic, Germane, quid obſtas,
Et puerum prohibes divitis imbre lacus?
Barbare, non debet, ſubmoto cive, miniſtro
Captivam victrix unda levare ſitim.

1. *Martia, &c.*] Hæc, ô Germane, eſt è noſtra Martia (de qua epigr. 42. lib. 6. verſ. 18.) non ex tuo Rheno deducta aqua; ut ejus potu interdicas ingenuo civi.

4. *Captivam.*] Tui captivi. *Victrix unda levare ſitim.*] Martia, ducta in urbem Romam Germaniæ victricem.

In Theleſillam. XCVIII.

UNa nocte quater poſſum: ſed quattuor annis
Si poſſum, peream, te Theleſilla ſemel.

Epigrammate 33. & 75. lib. 3.

Ad Baſſum. XCIX.

EFfugere non eſt, Baſſe, baſiatores:
Inſtant, morantur, perſequuntur, occurrunt;
Et hinc, & illinc, uſquequaque, quacumque.
Non

1. *Effugere non eſt.*] Non licet effugere, nulla ratione, conſilio nullo poteris effugere. *Baſiatores.*] Epigr. 94. lib. 7. verſ. 2. & epigr. 10. lib. 2.

4. Non

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Non ulcus acre, puſtulæve lucentes,
Nec triſte mentum, ſordidique lichenes,
Nec labra pingui delibuta ceroto,
Nec congelati gutta proderit naſi.
Et æſtuantem baſiant, & algentem,
Et nuptiale baſium reſervantem.
Non te cucullis aſſeret caput tectum,
Lectica nec te tuta pelle, veloque,
Nec vindicabit ſella ſæpius cluſa.
Rimas per omnes baſiator intrabit.
Non conſulatus ipſe, non tribunatus,
Sævique faſces, nec ſuperba clamoſi
Lictoris abiget virga baſiatorem:
Sedeas in alto tu licet tribunali,
Et è curuli jura gentibus reddas:
Adſcendet illa baſiator, atque illa:
Febricitantem baſiabit & flentem:
Dabit oſcitanti baſium, natantique:
Dabit & cacanti. remedium mali ſolum eſt;
Facias amicum, baſiare quem nolis.

4. *Non ulcus acre, &c.*] Nullum genus morbi, ulceris aut contagii. & pro *puſtulæ*, alii *puſulæ*.

5. *Triſte mentum.*] Mentagra. ſupra epigr. 98. verſ. 5. & epigr. 79. lib. 1. *Lichenes.*] Qui è genere cancri.

6. *Labra pingui, &c.*] Delibuta unguento è cera ſeu ceruſſa ad fiſſuras & ulcera. Et pro *ceroto*, alii leg. *cerato*.

7. *Congelati, &c.*] Epigr. 36. lib. 7. verſ. 5.

9. *Nuptiale, &c.*] Quod clauſo ore reſervat ſponſus ſponſæ ſuæ acceptum.

11. *Tuta pelle, veloque.*] Lecticæ autem pellibus veliſque muniebantur. Lip. Elect. lib. 1. cap. 19.

15. *Sævique.*] Sed Palat. legit: *Se-nive*, nec dubito intelligi Præturam. *Faſces, &c.*] Prælati prætori conſulibuſque à lictoribus.

23. *Baſiare quem nolis.*] Cui abſque offenſa negare poſſis. epigr. 23. lib. 2.

In Lesbiam. C.

DE cathedra quoties ſurgis, jam ſæpe notavi,
Pædicant miſeram, Lesbia, te tunicæ.
Quas cum conata es dextrâ, conata ſiniſtrâ

Vel-

2. *Pædicant miſeram, &c.*] Hærent tibi imæ tunicæ.

5. *Sic*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Vellere, cum lacrymis eximis, & gemitu.
Sic conſtringuntur geminâ Symplegade culi,
Et Minyas intrant, Cyaneaſque nates.
Emendare cupis vitium deforme? docebo;
Lesbia, nec ſurgas cenſeo, nec ſedeas.

5. *Sic conſtringuntur.*] Alii, *Si conſtringantur.*
7. *Et Mynias intrant, &c.*] Tunicæ tuæ conſtringuntur, non ſecus ac columba vel clavus navis Argus in colliſione Cyanearum ſeu Symplegadum inſularum, quas tranſmiſere Minyiæ Theſſali, cæterique Argonautæ. vide quæ ad Senecæ Herc. Fu. verſ. 1212. & Medeam, verſ 233. & ſupra lib. 7. epigramm. 18. verſ. 3.

Ad Flaccum. CI.

HAbere amicam nolo, Flacce, ſubtilem,
Cujus lacertos annuli mei cingant,
Quæ clune nudo radat, & genu pungat:
Cui ſerra lumbis, cuſpis eminet culo.
Sed idem amicam nolo mille librarum.
Carnarius ſum, pinguiarius non ſum.

1. *Subtilem.*] Gracilem, exilem, junceam.
3. *Quæ clune, &c.*] Quæ depygis, macilenta, & quaſi nudis oſſibus.
4. *Cui ſerra lumbis.*] Cujus dorſi ſpina ſerram præ ſe ferat. *Cuſpis eminet culo.*] Vropygium. epigr. 92. lib. 3. verſ. 12.
6. *Carnarius ſum, pinguiarius.*] Puellam volo corporis ſolidi & carnoſam, non pinguedine tumidam gravemque.

An Flaccum. CII.

THaïda tam tenuem potuiſti, Flacce, videre?
Tu puto, quod non eſt, Flacce, videre potes.

2. *Tu puto, &c.*] Summa ſane es oculorum perſpicacia qui tam exilem deprendere poſſes. vide epigramm. ſuperius.

In Lydiam. CIII.

NOn eſt mentitus qui te mihi dixit habere
Formoſam carnem, Lydia, non faciem.
Eſt ita; ſi taceas, & ſi tam muta recumbas,

Quam

3. *Eſt ita, &c.*] Commendat te tacentem cutis pulchra: ſed ea eſt oris tui, quoties loqueris, inelegantia & invenuſtas, quæ corporis formam deturpet.

7. *An-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Quam ſilet in cera vultus, & in tabula.
Sed quoties loqueris, carnem quoque Lydia perdis;
Et ſua plus nulli, quam tibi lingua nocet.
Audiat ædilis ne te, videatque caveto;
Portentum eſt, quoties cœpit imago loqui.

7. *Audiat, &c.*] Ædilis quippe erat curare portenta (quale eſt ſi ſudet loquaturve imago) expianda & tollenda.

8. *Portentum eſt, &c.*] Corpus habes marmoreis dearum imaginibus non cedens; loquentis verò geſtum portentoſum.

Ad Sophronium. CIV.

TAnta tibi eſt animi probitas, oriſque Sophroni,
Ut mirer fieri te potuiſſe patrem.

2. *Ut mirer, &c.*] Ut mirer te vel cum uxore rem habuiſſe.

In Uxorem. CV.

UXor vade foras, aut moribus utere noſtris:
Non ego ſum Curius, non Numa, non Tatius.
Me jucunda juvant tractæ per pocula noctes:
Tu properas pota ſurgere triſtis aquâ.
Tu tenebris gaudes: me ludere teſte lucernâ,
Et juvat admiſſa rumpere luce latus.
Faſcia te, tunicæque tegunt, obſcuraque palla:
At mihi nuda ſatis nulla puella patet.
Baſia me capiunt blandas imitata columbas:
Tu mihi das, aviæ qualia mane ſoles.
Nec motu dignaris opus, nec voce juvare,

Nec

1. *Aut moribus, &c.*] Quaſi divortii cauſa ſit inæqualitas morum, vel in uxore magis probatorum quam in viro.

2. *Non ego, &c.*] Non ſum continens, caſtus, pudicus, quales Cu. Nu. & Tatius. Alii, *Non ego ſum Curius, non Numa, non Tatius.*

6. *Rumpere latus.*] Ἐν τῷ τοῦ πολυχρύσου Ἀφροδίτης ἔργῳ.

7. *Tegunt, &c.*] *Obſcuraque pallia celant.* Bodl. & Palat. Et ſic Scriver. ſequentem verſum legit:
At mihi nulla ſatis nuda puella jacet.

9. *Imitata columbas.*] Laſciva, qualia ſibi ingeminant columbæ & paſſerculi ſalaces.

10. *Aviæ qualia mane ſoles.*] Caſta, qualia ſibi invicem libant οἱ συγγενεῖς ἀσπάζοντες καὶ φιλοῦντες.

11. *Nec motu, &c.*] Supra epigr. 61. verſ. 7.

12. *Tam-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Nec digitis : tanquam thura, merumque pares.
Maſturbabantur Phrygii poſt oſtia ſervi,
Hectoreo quoties ſederat uxor equo.
Et quamvis Ithaco ſtertente, pudica ſolebat
Illic Penelope ſemper habere manum.
Pædicare negas : dabat hoc Cornelia Graccho,
Julia Pompeïo, Porcia, Brute, tibi.
Dulcia Dardanio nondum miſcente miniſtro
Pocula, Juno fuit pro Ganymede Jovi.
Si te delectat gravitas, Lucretia toto
Sis licet uſque die : Laïda nocte volo.

12. *Tanquam thura, &c.*] Tanquam pura, & rem divinam thure meroque factura. *Sic ſurgit mane puella, Protinus ut ſanctos poßit adire Deos.* Ovid. lib. 3. Amor. lib. 6.

14. *Hectoreo, &c.*] Quoties Andromache & ipſa pudica per laſcivum ludum Hectori inſedit. *Hiſp. cavalgava à Hect.* vel alluſum ad verſum Ovidii 3. de Arte : *Thebais Hectoreo nupta reſedit equo.*

15. *Et quamvis, &c.*] Et ſocero dormiente, illa caſtæ famæ Penelope, erat λεσβιὰς τρίβουσα.

17. *Dabat, &c.*] Verecundiſſime matronæ Rom. non negabant illud epigr. 69. lib. 9. verſ. 3. maritis ſuis viris graviſſimis.

19. *Dardanio miniſtro.*] Ganymede.

20. *Iuno Lucretia, &c.*] Et ipſa caſtiſſima conjugii præſes : tamen gravis & caſta, ut Lucretia.

22. *Laïda nocte volo.*] Facilem & laſcivam, ut Laïda.

Ad Garricum. CVI.

Mittebas libram : quadrantem, Garrice, mittis.
Saltem ſemiſſem, Garrice, ſolve mihi.

2. *Saltem ſemiſſem, &c.*] Saltem gradatim & per media deſcendiſſes ad hoc imum. ut epigrammate 71. libro 8.

Ad Albium Maximum. CVII.

Albi Maxime, ſi vacabit hora,
Hoc tantum lege : namque & occupatus,
Et non es nimium laborioſus.
Tranſis hos quoque quattuor? ſapiſti :

Ad

1. *Si vacabit hora.*] Alii, *Si vacas habere.* Hic *habere* pro *avere* poſitum, id eſt, ſi tibi vacat ſalutari. *Salmaſ.*

4. *Sapiſti.*] Qui & hoc tibi laboris parcis, faſtidioſo lectori.

1. Expli-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Septicianum. CVIII.

EXplicitum nobis uſque ad ſua cornua librum,
Et quaſi perlectum, Septiciane, refers.
Omnia legiſti. credo, ſcio, gaudeo, verum eſt.
Perlegi libros ſic ego quinque tuos.

1. *Explicitum, &c.*] Evolutum ad umbilicum uſque, perinde ac legiſſes. epig. 67. lib. 1. verſ. 10. Turn. l. 22. c. 10.

4. *Sic ego quinque tuos.*] Explicitos ſcilicet oculis luſtratos, ac rurſum involutos, ut tu meos.

Ad Lectorem. CIX.

QUamvis tam longo poſſis ſatur eſſe libello,
Lector; adhuc à me diſticha pauca petis.
Sed Lupus uſuram, puerique diaria poſcunt.
Lector ſalve. taces, diſſimulaſque? vale.

1. *Tam.*] Alii, *jam.*

3. *Lupus uſuram.*] Fœnerator. *Diaria poſcunt.*] Demenſa & cibaria ſervis diſtribuenda in diem.

4. *Taces, &c.*] Epigr. 16. verſ. 14. & epigr. 26. verſ. 11. lib. 5.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

M. VALERII MARTIALIS EPIGRAMMATVM LIBER XII.

M. Val. Martialis Priſco ſuo ſalutem.

SCio me patrocinium debere contumaciſſimæ triennii deſidiæ: quæ abſolvenda non eſſet inter illas quoque occupationes urbicas, quibus facilius conſequimur, ut moleſti potius quam officioſi eſſe videamur: nedum in hac provinciali ſolitudine, ubi niſi etiam intemperanter ſtudemus, & ſine ſolatio, & ſine excuſatione ſeceſſimus. Accipe ergo rationem; in qua hoc maximum & primum eſt, quod civitatis aures, quibus aſſueveram, quæro, & videor mihi in alieno foro litigare. Si quid eſt enim in libellis meis quod placeat, dictavit auditor. Illam judiciorum ſubtilitatem, illud materiarum ingenium, bibliothecas, theatra, conventus, in quibus ſtudere ſe voluptatibus non ſentiunt: ad ſummam omnium, ea quæ delicati reliquimus, quaſi deſtituti deſideramus. Accedit his municipalium rubigo dentium, & judicis loco livor, & unus aut alter mali, in puſillo loco multi, adverſus quod difficile eſt habere quotidie bonum ſtomachum. Ne mireris igitur abjecta ab indignante, quæ à ge-

Scio me patrocinium, &c.] Sat ſcio mihi opus eſſe validiſſima defenſione, qua excuſem ſilentium meum & ſcribendi intermiſſionem, cui contumaciter tres jam annos vacavi. crimen venia haud quaquam dignum vel per occupationes urbis, multo minus in hoc provinciali ocio & ſeceſſu.

Civitatis, &c.] Elegantes & acutos auditores quales mihi Romæ contigerunt, deſidero. hic parum idoneos comperio.

Auditor, &c.] A cujus ingenio, judicio, virtutibus, vitiis, nec non ab urbis magnificis ædificiis ludiſque mihi erat ſeges & materia epigrammaton. idque citra tædium, imo cum Venere quadam & delectatione ſtudii.

Municipalium, &c.] Municipum meorum Bilbilitanorum invidia & malevolentia, qui quidem pauci, ſed pro loci exilitate multi, me carpunt, obtrectant, mordent.

Ne mireris igitur, &c.] Ne ſit igitur mirum ſi per indignationem depoſuerim & abjecerim illa ſtudia, quæ mihi antea cordi fuerunt.

Cui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

à geſtiente fieri ſolebant. ne quid tamen & advenienti tibi ab urbe, & exigenti negarem, (cui non refero gratiam, ſi tantum ea præſto quæ poſſim,) imperavi mihi, quod indulgere conſueveram, & ſtatui pauciſſimis diebus, ut familiariſſimas mihi aures tuas exciperem adventoria ſua. Tu velim iſta quæ tantum apud te non periclitantur, diligenter æſtimare, & excutere non graveris; &, quod tibi difficillimum eſt, de nugis noſtris judices nitore ſepoſito, ne Romam, ſi ita decreveris, non Hiſpanienſem librum mittamus, ſed Hiſpanum.

Cui non refero, &c.] Rotunde expreſſit illud Ciceronis epiſt. 8. lib. 4. Fam. epiſt. *Reliquum eſt, ut ad omnia quæ tui velint, ita ſim præſto, ut me non ſolum omnia debere tua cauſa, quæ poſſum, ſed ea quoque quæ non poſſum, putent. Proni ſtudii*, inquit Val. Max. lib. 4. cap. 8. *certius eſt indicium ſupra vires niti, quam viribus ex facili uti: Alter enim quod poteſt, præſtat: alter etiam plus quam poteſt.* εἰ καὶ τι τῶν ἀδυνάτων ἐστὶ μεῖζον. Phalaris epiſt. 31.

Imperavi mihi, &c.] Ego itaque excitabo ingenium meum & ſtudium, quæ olim me. Alii, *impetravi*. quaſi dicat: Extorſi à me nolente volente.

Statui.] Alii, *ſtudui*.

Adventoria ſua, &c.] Libro hoc, tanquam adventoria cœna, qua excipere amicos peregre advenas moris eſt. Turnebus lib. 30. cap. 26.

Tantum apud, &c.] Non ſolum apud te cui hæc ſcribo, ſed & apud alios quibus propter te innoteſcent. *Vel*, non tantum judicii & cenſuræ periculum apud te, cujus candore fretus ſum, inibunt, quantum apud alios non æque æquos & candidos.

Quod tibi difficillimum, &c.] Solita benevolentia & innata humanitate, quibus me pertinaciter proſequeris, ad tempus depoſitis, quo rigidiorem agas cenſorem, dijudiceſque an Romam mitti mereatur liber hic in Hiſpania ſcriptus.

Si ita decreveris, &c.] Si tu cenſueris lib. hunc dignum qui Romam videat.

Non Hiſpanienſem, &c.] Non tantum à ſolita urbanitate & Romano cultu degenerem, qui in Hiſpania ſcriptus Hiſpanum aliquid ſapiat: ſed prorſus barbarum ac rudem. Ita locutus Paterculus. hiſtor. lib. 2. *Illis incrementis fecit viam, quibus non Hiſpaniæ ſuæ natus, ſed Hiſpanus in triumphum & pontificatum aſſurgeret.* Cum dicimus Hiſpanus, inquit Soſipater, nomen nationis oſtendimus; cum autem Hiſpanienſis, cognomen eorum qui provinciam Hiſpaniam incolunt, etſi non Hiſpani.

Ad Eundem. I.

R*Etia dum ceſſant, latratoreſque Moloſſi,*

Et

Librum Priſco offert opportune legendum.

1. *Retia dum, &c.*] Dum ceſſat venandi ſtudium per anni tempus, videtur fuiſſe ver vel autumnus: horæ enim neque æſtivæ, & aprorum venationi inſervit hyems. *Latratoreſque Moloßi.*] Canes è Moloſſorum genere, qui acres.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Et non invento ſylva quieſcit apro:
Ocia, Priſce, brevi poteris donare libello.
Hora nec æſtiva eſt, nec tibi tota perit.

4. *Nec æſtiva eſt, &c.*] Non longiſſima, quales ſunt horæ æſtivæ, ex diviſione diei pro anni tempore inæqualis, in 12. partes.

Ad ſua carmina. II.

QUæ modo littoreos ibatis carmina Pyrgos,
Ite Sacra, jam non pulverulenta via eſt.

1. *Quæ modo littoreos, &c.*] Carmina, qualia prius ex urbe miſi Pyrgos Tuſciæ oppidum maritimum, diſpergenda inde per alias orbis partes, nunc ego mitto ex alia orbis parte in urbem epigr. ſeq.

3. *Iam non, &c.*] Humida ſcilicet, vere vel autumno, ut priore epigr. verſ. 1.

Ad librum ſuum. III.

AD populos mitti qui nuper ab urbe ſolebas,
Ibis iô Romam nunc peregrine liber.
Auriferi de gente Tagi, tetricique Salonis,
Dat patrios Manes quæ mihi terra potens.
Non tamen hoſpes eris, nec jam potes advena dici,
Cujus habet fratres tot domus alta Remi.
Jure tuo veneranda novi pete limina templi,
Reddita Pierio ſunt ubi templa choro.
Vel ſi malueris, prima gradiere Subura:
Atria ſunt illic conſulis alta mei.

2. *Iô.*] Alii, *tu.*

3. *Auriferi, &c.*] Ex Hiſpania metallis celebri, ubi aurifer Tagus & Salo, cujus aquis ferrum temperatur. epigramm. 50. lib. 1. verſ. 15. & 12. *Tetricique Salonis.*] Propter montes, vel accolas.

4. *Dat patrios, &c.*] Ubi parentum cineres. *Potens.*] Alii, *parens.*

6. *Cujus habet fratres.*] Cujus pater autorque vixerit Romæ 34. annos. *Tot.*] Libros epigrammat. undecim, duos diſtichorum, ſpectaculorum unum. *Domus alta.*] Roma. Alii, *Domus una.*

7. *Iure tuo veneranda, &c.*] Namque templum eſt Apollinis & Muſarum, ab Auguſto in Palatio excitatum; in quo poëtarum opera recitabantur & probata reponebantur cum imaginibus.

8. *Reddita.*] A Nerva reſtituta. *Pierio choro.*] Muſis & poëtis.

9. *Prima Subura.*] Ad Conſulem Stellam in prima Subura, hoc eſt, aditu Suburæ habitantem. Incipiebat à foro Romano; deſinebat ad initium viæ Præneſtinæ. Vide & epigr. 35. lib. 1. verſ. 6.

10. *Conſulis mei.*] Stellæ, cui ego conſulatum vovi. epigr. 43. lib. 9. *Vel mihi faventis.*

Lau- 12. *Pe-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Laurigeros habitat facundus Stella Penates,
Clarus Hianteæ Stella petitor aquæ.
Fons ibi Caſtalius vitreo torrente ſuperbit,
Unde novem dominas ſæpe bibiſſe ferunt.
Ille dabit populo, patribuſque, equitique legendum,
Nec nimium ſiccis perleget ipſe genis.
Quid titulum poſcis? verſus duo treſve legantur,
Clamabunt omnes te, liber, eſſe meum.

12. *Petitor.*] Alii, *ſititor.* Stella diu ambivit Violantillam. Statius in Epithalamio Sylv. 1. in cujus ædibus limpidiſſimus fuit fons de quo vide epigramm. 49 lib. 7. & lib. 6. epigr. 47.

13. *Caſtalius Vnde, &c.*] Propter Stellam Poëtam.

15. *Ille.*] Stella.

16. *Nec nimium, &c.*] Præ deſiderio mei effuſis lacrymis.

27. *Titulum poſcis.*] Autoris nomine inſignitum.

Ad Priſcum. IV.

QUod Flacco, Varioque fuit, ſummoque Maroni;
Mæcenas atavis regibus ortus eques.
Gentibus & populis hoc te mihi, Priſce Terenti,
Fama fuiſſe loquax, chartaque dicet anus.
Tu facis ingenium; tu, ſi quid poſſe videmur;
Tu das ingenuæ munera pigritiæ.

Priſcum Mæcenatem ſuum, ait, dignum æterno præconio immortalitatis, ejus ſimul virtutes prædicat.

1. *Flacco.*] Horatio *Varioque, &c.*] Nobili poëtæ, epigrammate 18. lib. 8. verſ. 7.

2. *Mæcenas atavis, &c.*] Alludit ad primum Horatii verſum. *Mæcenas atavis edite regibus.*

4. *Anus.*] Longæva. vide epigr. 40. lib. 2. verſ. 2.

6. *Ingenuæ.*] Literato ocio. *Munera pigritiæ.*] Alii, *Ius mihi pigritiæ.* Hexaſtichon illud *Macte animi, &c.* demigraſſe hinc in ſextum epigramm. ſuſpicatur Turnebus lib. 30. cap. 26. & huc reſcribendum, ſed non video cur non & illud Nervæ aſcribatur. ut ſuo loco.

Ad Cæſarem. V.

LOngior undecimi nobis, decimique libelli
Arctatus labor eſt, & breve raſit opus.
Plura legant vacui, quibus ocia tuta dediſti:
Hæc lege tu Cæſar: forſan & illa leges.

In

2. *Longior undecimi, &c.*] Decimus, undecimuſque liber epigramm. à me emendati contractique ſunt.

2. *Raſit opus.*] Caſtigando eraſit. Aldus legit *vaſit*, id eſt, evaſit.

3. *Ocia tua dediſti.*] Nemo enim imperante tyranno. Domitiano, tutus erat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In commendationem Nervæ. VI.

COntigit Auſoniæ procerum mitiſſimus aulæ
Nerva: licet toto nunc Helicone frui.
Recta Fides, hilaris Clementia, cauta Poteſtas
Jam redeunt: longi terga dedere Metus.
Hoc populi, genteſque tuæ, pia Roma, precantur:
Dux tibi, ſit ſemper talis, & iſte diu.
Macte animi quem rarus habet, morumque tuorum,
Quos Numa, quos hilaris poſſet habere Cato.
Largiri, præſtare, breves extendere cenſus,
Et dare quæ faciles vix tribuëre dei;
Nunc licet, & fas eſt. ſed tu ſub principe duro,
Temporibuſque malis, auſus es eſſe bonus.

Roma, inquit, caput mundi, quum Trajani Imperatoris futuros, eoſque plurimos annos evolveret; dixit, omnes bellicoſos populos virtutem Imperatoris formidaturos, ejuſque armis ceſſuros.

2. *Toto nunc, &c.*] Libere vacare Muſis, ſub Imperatore qui Muſis Poëtiſque favet.

5. *Hoc populi, &c.*] Quod habet verſus inſequens, *Dux tibi, &c.*

7. *Macte animi, &c.*] Dividendum hoc epigramma in duo ad *Macte animi* vult Jan. Rutgerſ. Magis auctus ſis animo, qualem pauci habent. Hortandi formula re bene geſta, ſumpta à ſacris. Quoties enim victimæ infundebatur thus aut vinum, dicebant, *Mactus eſt taurus.* hoc eſt, cumulata eſt hoſtia & magis aucta. Iſidor. lib. 10. cap. 10.

8. *Quos Numa.*] Epigr. 6. lib. 11. verſ. 4. *Quos hilaris, &c.*] Quos mores poſſet habere Cato; niſi quod magis tetricus fuit quam Nerva. ſupra. *hilaris clementia.*

9. *Breves, &c.*] Civium paupertatem opibus ſublevare.

11. *Nunc ſed, &c.*] Sub principe tam pio, clementi, æquo: quandoquidem Tu ipſe O Nerva ſub Nerone & temporibus illis malis non dubitabas eſſe bonus.

De Ligeia. VII.

TOto vertice quot gerit capillos,
Annos ſi tot habet Ligeia, trima eſt.

1. *Quot gerit capillos.*] Eſt itaque tripilis ſeu trifilis. epigr. 74. lib. 6. verſ. 2.

2. *Trima.*] Triennis.

In commendationem Trajani. VIII.

TErrarum dea, gentiumque Roma,
Cui par eſt nihil, & nihil ſecundum,

Tra-

2. *Nihil ſecundum.*] Vel ſi quid longo certe intervallo, proximum.

6. In

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Trajani modo læta cum futuros
Tot per ſecula computaret annos;
Et fortem, juvenemque, Martiumque
In tanto duce militem videret:
Dixit præſide glorioſa tali:
Parthorum proceres, duceſque Serum,
Thraces, Sauromatæ, Getæ, Britanni,
Poſſum oſtendere Cæſarem; Venite.

6. *In tanto duce, &c.*] *Sic Imperatorem, commilitonemque miſcueras, &c.* Plin. in Panegyrico Trajan. ita locutus eſt de Cæſare Sylla referente Sueton. cap. I. *Cæſari multos Marios ineſſe.*

7. *Dixit præſide, &c.*] Vos (inquit Roma) nominis Romani hoſtes, nolite ulterius inſoleſcere, jam enim nacti ſumus verum Cæſarem injuriarum veſtrarum futurum vindicem. venite igitur pacem orantes.

Ad Cæſarem. IX.

PAlma regit noſtros, mitiſſime Cæſar, Iberos,
Et placido fruitur pax peregrina jugo.
Ergo agimus læti tanto pro munere grates:
Miſiſti mores in loca noſtra tuos.

Hiſpaniam pacatam, Cæſaris virtuti & moribus adſcribit.

1. *Palma regit noſtros, &c.*] A. Cornelius Palma vir Conſularis, illuſtris, & Trajano gratiſſimus, qui, teſte Dione, præfuit Syriæ. Idem (credo) jam præficiebatur Hiſpaniæ. Nam quod de palma ſymbolo Victoriæ & Juſtitiæ quæ propter Trajani de Dacis & Scythis triumphum in nummis Trajani eſt expreſſa, non uſquequaque convenit.

2. *Peregrina jugo.*] Extra Italiam in Celtiberia.

4. *Mores in loca, &c.*] Præfectum, æmulum tuorum morum, & virtutum.

De Africano. X.

HAbet Africanus millies, tamen captat.
Fortuna multis dat nimis, ſatis nulli.

Africani avaritiam carpit.

2. *Satis nulli.*] *Creſcit amor nummi, quantum ipſa pecunia creſcit.*

Mittit librum ad Parthenium. XI.

PArthenio dic Muſa tuo, noſtroque ſalutem.
Nam quis ab Aonio largius amne bibit?
Cu-

1. *Parthenio dic Muſa.*] Vide epigramm. 1. lib. 11. verſ. 3. judicium de hoc epigr. ad Parthenium. *Tuo, &c.*] Dict. epigr. 1. lib. 11. verſ. 6.

3. *Pim-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Cujus Pimplæo lyra clarior exit ab antro?
Quem plus Pierio de grege Phœbus amat?
Et ſi forte, ſed hoc vix eſt ſperare, vacabit:
Tradat ut ipſe duci carmina noſtra, roga;
Quattuor & tantum timidumque brevemque libellum
Commendet verbis; hunc tua Roma legit.

3. *Pimplæo.*] Epigramm. 4. lib. 11. verſ. 1. *Lyra clarior, &c.*] Forte & Lyricis vacabat Parthenius.
4. *Pierio de grege.*] E Poëtis.
6. *Tradat ut ipſe, &c.*] Eandem poſcit ab illo operam. epigrammate 6. lib. 5.
7. *Quatuor verbis, &c.*] Quæ ſubſequuntur. nempe; *Hunc tua Roma legit.*

In Poſtumum. XII.

OMnia promittis, cum tota nocte bibiſti:
Mane nihil præſtas: Poſtume, mane bibe.

2. *Mane bibe.*] Ut eodem die præſtes neque excidant tibi quæ promiſiſti ſobrio poſt ſomnum.

Ad Auctum. XIII.

GEnus, Aucte, lucri divites habent iram.
Odiſſe, quam donare, vilius conſtat.

1. *Genus, &c.*] Vide huic geminum epigr. 37. lib. 3. Ne donarent fingebant iras.

Ad Priſcum. XIV.

PArcius utaris, moneo, rapiente veredo
Priſce, nec in lepores tam violentus eas.
Sæpe ſatisfecit prædæ venator, & acri
Decidit excuſſus, nec rediturus equo.

Inſi-

Monet Priſcum venatione plurimum ſe oblectantem; vel cautè, nec toto equi impetu feras perſequatur, ſi obvia pericula caſuſque declinare velit.

1. *Rapiente.*] Celeri, volante. *Veredo.*] Opinio eſt (inquit Turnebus l. 18. cap. 1.) veredum equum eſſe qui vehat, id eſt, trahat rhedam, ſic enim Iſidor. lib. 12. cap. 1. ſed ego (inquit) veredum equum ſimplicem eſſe puto qui non trahat rhedam aut ciſium, neque enim veriſimile eſt, qui venabatur, rheda vectari; ſed vice tamen rhedæ eſſe. Auſonius Epiſt. xx.

Non ciſium, aut pigrum cautus conſcende veredum;
Nec tibi ſit rhedæ, non amor acris equi.

3. *Satisfecit, &c.*] Ipſe, dum prædam captaret, præda factus.

5. *Inſi-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Inſidias & campus habet : nec foſſa, nec agger,
Nec ſint ſaxa licet, fallere plana ſolent.
Non deerunt qui tanta tibi ſpectacula præſtent,
Invidia fati ſed leviore cadant.
Si te delectant animoſa pericula : Tuſcis,
(Tutior eſt virtus,) inſidiemur apris.
Quid te frena juvant temeraria? ſæpius illis
Priſce, datum eſt equitem rumpere, quam leporem.

5. *Inſidias, &c.*] Vel in plano locus eſt ruinæ & morti.

8. *Invidia fati, &c.*] Levior invidia in Deos. levior querela & jactura alterius quam tui. ep. 13. lib. 1. verſ. 10.

9. *Tuſcis.*] Synecdochice pro *grandibus & ferocioribus*, quales habet Thuſcia.

11. *Sæpius illis.*] Sæpius equitem venatorem occidere quam leporem ſolent, provolantes laxis frenis equi. epigramm. 50. lib. 1. verſ. 25.

Adulatorium. XV.

QUidquid Parrhaſia nitebat aula,
Donatum eſt oculis, deiſque noſtris.
Miratur Scythicas virentis auri
Flammas Jupiter, & ſtupet ſuperbas
Regis delicias, graveſque luxus.
Hæc ſunt pocula, quæ decent Tonantem:
Hæc ſunt, quæ Phrygium decent miniſtrum.
Omnes cum Jove nunc ſumus beati:

At

Raderus hoc epigramma ad Trajanum refert; nec adulatorium eſſe dicit, ſed hiſtoricum & verum.

1. *Parrhaſia, &c.*] Palatina. epigramm. 55. lib. 7. verſ. 2.

2. *Donatum, &c.*] Conſecrabatur Diis & templis, ſpectandum, non utendum.

3. *Miratur ſtupet.*] Non ſine admiratione & ſtupore videt ſe auro effictum gemmiſque radiantem Jup. epig. 5. l. 11. verſ. 3. Alii, *Superbi Regis. Scythicas.*] Referas ad aurum, vel ſmaragdos. nam utroque clarent Riphei montes. *Virentis auri.*] Repercuſſu ſmaragdorum aureis imaginibus & poculis inſertorum. Intelligit ergò *aurum gemmatum*, quod virebat Scythicis ſmaragdis, quibus textum erat. Aliud verò *gemmeum* poculum; aliud *gemmatum*. Nam *gemmeum*, ex una gemma in poculum cavata; ut apud poëtam: *hic gemma bibat.* Sed *gemmatum*, κατάλιθον, aureum totum & gemmis intextum. *Salmaſ.*

5. *Regis delicias.*] Domitiani Imper. *Graveſque luxus.*] Principis immoderatum in templis exornandis ſtudium cum damno populi à quo exigebat aurum in hunc uſum. Alii, *luſus.*

7. *Phrygium miniſtrum.*] Ganymedem.

8. *Nunc ſumus beati.*] Trajano non exigente à nobis & corradente undique aurum in ſacros illos luxus.

 10. *Iove.*]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

At nuper (pudet, ah pudet fateri,)
Omnes cum Jove pauperes eramus.

10. *Iove.*] Nerone.

In Labienum. XVI.

ADdixti, Labiene, tres agellos:
Emiſti, Labiene, tres cinædos:
Pædicas, Labiene, tres agellos.

Sic epigrammate 31. lib. 10.

In Lentinum. XVII.

QUare tam multis à te, Lentine, diebus
Non abeat febris, quæris, & uſque gemis.
Geſtatur tecum ſella, pariterque lavatur:
Cœnat boletos, oſtrea, ſumen, aprum.
Ebria Setino fit ſæpe, & ſæpe Falerno:
Nec niſi per niveam Cæcuba potat aquam.
Circumfuſa roſis, & nigra recumbit amomo;
Dormit & in pluma, purpureoque toro.
Cum ſit tam pulcre, tam belle vivat apud te,
Ad Damam potiùs vis tua febris eat?

Ad

Inſectatur luxum ægri & febrientis Lentini; qui quæſtus de diuturna febri, febris cauſſam, ut ſunt vina & cupedias non abſtinebat; non mirum ergò, febrem tam lautè apud Lentinum delicateque habitantem non diſcedere.

1. *Quare tam multis, &c.*] Cum febris à te excipiatur molli geſtatione, balnearum blanditiis, optimarum dapum vinorumque deliciis, omnium denique, quæ humoris ſui fomitem & nutrimentum febris appetit, lautitie & luxu: inhumana certe & inſulſa foret, ſi à tam felici & benigno hoſpite ad pauperem miſerumque deficeret ac diſcederet. lepidiſſimus eſt ejuſdem ingenii apologus N. Gerbelli de Podagra & arena & epigr. Græc. lib. 2. cap. 43. *Μισόπτωχε θεὰ, μοῦνα πλούτου δαμάτειρα*, &c.

2. *Non abeat febris.*] Scriverius legit:

Non abeat quereris febris, &c.

3. *Tecum, &c.*] Alii, *Tecum pariter, pariterque lavatur.*

6. *Niveam aquam.*] Epigr. 65. lib. 5. verſ. 2.

7. *Nigra, &c.*] Uncta amomo. ut epigramm. 38. infra.

9. *Cum ſit tam pulcre, &c.*] Alii leg. *Cum ſit ei pulchre, cum tam bene vivat apud te.*

10. *Damam potius, &c.*] Proletarium neſcio quem inopem & infelicem Poëtis uſurpatum nomen ſervi manumiſſi, Horat. & Perſio.

Deſcribit

Ad Juvenalem. XVIII.

DUm tu forſitan inquietus erras
Clamoſa, Juvenalis, in Suburâ,
Aut collem dominæ teris Dianæ:
Dum per limina te potentiorum,
Sudatrix toga ventilat, vagumque
Major Cœlius, & minor fatigant:
Me multos repetita poſt Decembres
Accepit mea, ruſticumque fecit
Auro Bilbilis, & ſuperba ferro.
Hic pigri colimus labore dulci
Boterdum, Plateamque: Celtiberis
Hæc ſunt nomina craſſiora terris.
Ingenti fruor, improboque ſomno,
Quem nec tertia ſæpe rumpit hora.
Et totum mihi nunc repono, quidquid
Ter denos vigilaveram per annos.

Deſcribit otium ſuum Bilbilitanum.

1. *Inquietus.*] Officiis & curis urbicis diſtentus.

2. *Clamoſa.*] Strepenti clamoribus præconum & aliorum, qui res venales & promercales clamitant. *Clamoſa in Subura.*] Officio ſcil. tuo demeriturus Stellam, cujus ædes eo loci, ut patet ex libri hujus epigramm. 3. *Iuvenalis.*] Satyricus ille, ut vult Lipſius, quem epiſt. 20. lib. 4. epiſtolicarum Quæſtionum arguit ab exilio reverſum ſcripſiſſe mortuo Domitian. *Subura.*] Epigramm. 35. lib. 1. verſ. 6.

3. *Collem Dianæ.*] Aventinum, in cujus vertice templum Dianæ. Salutaturus ibi Suram, cujus ædes ibi collocat noſter epigrammate 64. lib. 6. verſu 16.

5. *Sudatrix, &c.*] In qua tu ſalutatoris obiens officia ſudas.

6. *Major Cœlius, &c.*] Mons Cœlius, unus è 7. collibus, dictus olim Querquetulanus, & in eo colliculus minor Cæliolus dictus.

7. *Multos poſt Decembres.*] Poſt annos XXXIV.

9. *Auro Bilbilis, &c.*] Supra epigramm. 3. verſ. 3. & epigrammate 50. lib. 1.

11. *Boterdum.*] Alii, *Bothrodum.* Epigr. 50. lib. 1. verſ. 7. *Plateamque.*] Epigr. 55. lib. 4.

8. *Ingenti fruor ſomno.*] Gruterus mallet legere *urgenti.* Palatinus retinet *Ingentis*; unde extricari poſſet *lugentis:* tanquam hæreditatem morte ſuorum adepti profundius dormiant. ſed videtur coactius, quam ut etiam placeat.

14. *Tertia ſæpe, &c.*] Tertia diei hora, quæ nobis fermè nona vel octava antemeridiana, pro vario anni tempore.

15. *Totum mihi, &c.*] Compenſo ſomno & edormio, quicquid Romæ vigilaveram.

17. *Ignota*

Ignota eſt toga : ſed datur petenti
Rupta proxima veſtis à cathedra.
Surgentem focus excipit ſuperbâ
Vicini ſtrue cultus iliceti,
Multa villica quem coronat ollâ.
Venator ſequitur ; ſed ille, quem tu
Secreta cupias habere ſylva :
Diſpenſat pueris, rogatque longos
Levis ponere villicus capillos.
Sic me vivere, ſic juvat perire.

17. *Ignota eſt toga.*] Officia togata mihi nulla. epigr. 51. lib. 10. verſ. 6. *Iani Numæque ninguidos menſes in ocio fuliginoſo & tunicata quiete tranſmittere.* Sidonius epiſt. 14. lib. 2. *Datur petenti.*] Mihi mâne ſurgenti petentique datur à ſervo.

18. *Rupta proxima, &c.*] Proxima, id eſt, quælibet obvia veſtis è ruptâ cathedra repoſitoria. Vel rupta veſtis è proxima cathedra : producta ultima in *Rupta*, propter *priores* inſequentes. vel neglecto Phaleucii modulo, in quo non admodum religioſus eſt Martialis.

19. *Surgentem.*] Me. *Superbâ.*] Alta.

20. *Vicini ſtrue.*] *Vicina in ipſum ſylva deſcendet focum.* epigrammate 50. lib. 1. *Cultus.*] Focus dives ligni ex ilice arbore.

21. *Multa villica, &c.*] Quem villica cingit multis ollis. vel cui foco villica imponit ollas coquentes prandia & cœnas.

22. *Ille, quem tu.*] Delicatus adeo & mollis, ut cupias, &c.

24. *Diſpenſat pueris.*] Diaria, operumque labores. Alii, *Diſpenſat pueri. Rogatque longos.*] Villicus novacula raſus, rogat dominum ut liceat pueris deponere capillos, quod ſignum erat emeritæ ſuæ militiæ, ut jam in viros tranſcripti rei ruſticæ dent operam. Ramireſius ad epigr. 57. lib. 3. intelligit ipſum villicum levem rogare dominum, ut hoc ſibi liceat. vide an huc faciat illud Catulli in Epithalamio ; *Sordebam tibi villice Concubine hodie atque heri. Nunc tuum cinerarius Tondet os. Lævis villicus*, cui nihil adhuc erat lanuginis, quemadmodum *lævos pueros* poſuit lib. XI. epigr. 23.

De Æmilio. XIX.

IN thermis ſumit lactucas, ova, lacertum,
Et cœnare foris ſe negat Æmilius.

In balneis potabant non raro, ſed & quandoque cibi aliquid ſumebant. Lautiores una lavantibus diſtribuebant cibos guſtandos. hos voravit Æmilius. ita ut ſibi non eſſet opus captare cœnam, quod cum ſordidum eſſet, jactavit ſe non cœnare foris.

Ad Fabullam. XX.

QUare non habeat, Fabulle, quæris
Uxorem Themiſon? habet ſororem.

2. *Sororem.*] Amicam. vide epigramma 4. libro 2.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad * Marcellam. XXI.

MUnicipem rigidi quis te, Marcella, Salonis,
Et genitam noſtris quis putet eſſe locis?
Tam rarum, tam dulce ſapis: Pallatia dicent,
Audierint ſi te vel ſemel, eſſe ſuam:
Nulla nec in media certabit nata Subura,
Nec Capitolini collis alumna tibi.
Nec cito ridebit peregrini gloria partus,
Romanam ducat quam magis eſſe nurum.
Tu deſiderium dominæ mihi mitius urbis
Eſſe jubes: Romam tu mihi ſola facis.

* Uxorem Martialis epigr. 31. infra. Marcellam uxorem habuit Poëta; laudat hic ejus comitatem, prudentiam, & morum ſuavitatem, ipſiſque Romanis Junonibus comparat.

1. *Municipem.*] Quis te crederet Hiſpanam è Bilbili quam alluit Salo? *Rigidi Salonis.*] Fluvii ferrum durantis. lib. IV. epigr. 15. Vide & epigramm. 3. ſupra verſ. 3.

3. *Pallatia dicent.*] Roma ſi te videat, dicet te natam Romæ, & educatam in ipſa principis aula. Sic epigr. 54. lib. 11. *Romanam credere matres Italides poſſunt.*

4. *Audierunt.*] Morum ſcil. ingenii & linguæ elegantiam.

5. *Nulla nec.*] Duo hic negativa, more Græcorum, magis negant. *Certabit.*] Emendatius leg. *certarit.* Neque ulla medio Romæ vico vel monte Capitolino nata, tibi contenderit nedum vicerit moribus, lingua, ingenio.

7. *Nec cito.*] Neque facile alia fœmina nobilis naſcetur extra urbem, quam magis deceat eſſe Romanam, vel quæ magis referat matronam Romanam quam Marcella. Vel, Nec temere ullus alius partus peregrinus erit, quem Romanum exiſtimari magis deceat. *Herald.* Diſtichon intricatum, & ni fallor, mendoſum, in quo emendando non pauci elaborarunt. Joſ. Scal. in Catullum legit: *Te cito ridebit peregrinus Clodia partus*, &c. id eſt, Marcella cui nomen Claudia. *Ridebit, &c.*] Nata ridebit ad parentes. Alluſum ad illud Virgil. 4. Ecl. *Quos non riſere parentes*, cujus rationem vide apud Servium & alios Virgilii interpretes, tum Quintilian. lib. 9. cap. 3. & Turnebum lib. 18. cap. 34. Catullum in Epithalamio.

8. *Ducat.*] Alii, *deceat.*

9. *Dominæ urbis.*] Romæ.

10. *Romam, &c.*] Etiam in Bilbili.

De Philænide. XXII.

QUam ſit luſca Philænis indecenter,
Vis dicam breviter tibi, Fabulle?
Eſſet cæca decentior Philænis.

In

3. *Cæca decentior, &c.*] Si utroque careret oculo, ſed vide quæ ad epigramma 33. lib. 2.

Edem-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Læliam. XXIII.

DEntibus, atque comis, nec te pudet, uteris emptis.
Quid facies oculo, Lælia? non emitur.

Edentula eras, adſciviſti dentes eburneos buxeoſque: calva eras, ſumpſiſti comas factitias & emptitias: cæca facta es; qua arte reficies hoc damnum, cum oculi non perinde ac comæ atque dentes adulterati emantur?

Ad Juvencum, de covino curru. XXIV.

O Jucunda, covine, ſolitudo,
Carruca magis, eſſedoque gratum
Facundi mihi munus Æliani:
Hic mecum licet, hic Juvence, quidquid
In buccam tibi venerit, loquaris.
Non vector Libyci niger caballi,
Succinctus neque curſor antecedit.
Nuſquam mulio: mannuli tacebunt.
O ſi conſcius eſſet hic Avitus,
Aurem non ego tertiam timerem.
Totus quàm benè ſic dies abiret!

Munus Æliani celebrat.

1. *Covine, ſolitudo.*] Currus camerate. *Mole.* lib. 3. cap. 4. vehiculum falcibus armatum. unde *Silio* lib. 17. *covinus falcifer* dictus.

2. *Carruca magis.*] Curriculo bijugi. *Eſſedoque gratum.*] Curru Britannico, petorrito.

3. *Æliani.*] Alii, *Hadriani.*

4. *Quidquid.*] Quodlibet libere.

6. *Vector Libyci.*] Vectus, ὁ ὑποχούμενος ἐφ' ἵππῳ. Sic *vehere equo* atque *in equo*, frequens pro vehi, ὀχεῖσθαι ἵππῳ. Alii, *Rector. Niger caballi.*] Maurus, Maſſylus eques expeditus. epigr. 23. lib. 9. verſ. 13. & epigr. 13. lib. 10. verſ. 2.

7. *Nuſquam mulio, &c.*] Mulionem non habet covinus qui regat equos, unde ſupra dixit *ſolitudinem.* certè equulei covinum trahentes non deſerent, non prodent ſermones noſtros. ep. 11. lib. 13.

9. *Avitus.*] Stertinius. epigramm. ad lib. 9.

10. *Aurem non ego, &c.*] Neminem è tribus, etſi vulgo jactum ſit proverbium, *Tacere poſſe duos, abſente altero.*

In Theleſinum. XXV.

CUm rogo te nummos ſine pignore: non habeo, inquis.
Idem, ſi pro me ſpondet agellus, habes.

Quod

Fæneratorem Theleſinum, qui nihil Poëtæ ſine pignore credebat, exagitat. ſcribit quaſi Romæ eſſet. *Raderus.*

5. *Carus*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Quod mihi non credis veteri, Theleſine, ſodali,
Credis colliculis, arboribuſque meis.
Ecce reum Carus te detulit: adſit agellus.
Exilii comitem quæris? agellus eat.

5. *Carus te detulit.*] Cauſidicus & delator de quo Plin. epiſt. 5. lib. 1. & Juvenal. ſatyra 1. verſ. 36. *Adſit agellus.*] Tibi in judicio, cauſam tuam agat agellus meus, cui magis credis quam mihi. *Scoptice.*

6. *Agellus eat.*] Non ego, vetus ſodalis.

In * avarum amicum. XXVI.

SExaginta teras cum limina mane ſenator,
Eſſe tibi videor deſidioſus eques:
Quod non à prima diſcurram luce per urbem,
Et referam laſſus baſia mille domum.
Sed tu purpureis ut des nova nomina faſtis,
Aut Numidûm gentes, Cappadocumve petas:
At mihi, quem cogis medios abrumpere ſomnos,
Et matutinum ferre, patique lutum,
Quid petitur? rupta cum pes vagus exit aluta,
Et ſubitus craſſæ decidit imber aquæ:
Nec venit ablatis clamatus verna lacernis;
Accedit gelidam ſervus ad auriculam,
Et, rogat ut cœnes ſecum Lætorius, inquit.
Viginti nummis? non ego malo famem;

Quod

* Scriver. legit: *Ad Lætorium.*

Eoſdem labores, non eadem præmia divitibus & pauperibus eſſe propoſita Romæ, quaſi adhuc degeret in urbe, oſtendit. *Rad.*

1. *Sexaginta, &c.*] Cum tu ordinis Senatorii diſcurras officioſus ſalutator, me inſimulas deſidiæ, qui cum eques ſim (idque honore non cenſu) idem non faciam.

4. *Baſia mille domum.*] Epigr. 94. lib. 7. verſ. 2.

5. *Sed tu purpureis, &c.*] Sed tu hoc facis, ut fias Conſul. Conſulum autem nomina referebantur in Faſtos, qui purpura illinebantur. epigr. 5. lib. 11. verſ. 5. & ipſi Coſſ. purpurati.

6. *Aut Numidum, &c.*] Vel ut obtineas provinciam in Africa vel Aſia.

8. *Matutinum ferre, &c.*] Epigr. 36. lib. 3. verſ. 4. & epigr. 10. lib. 10. verſ. 8.

9. *Aluta.*] Pelle, calceo.

11. *Nec venit.*] Nec ſervus vocatus adeſt qui afferat lacernas, detrahat, venit tantum à patrono Lætorio qui me trita & gelida toga horrentem invitet ad cœnam. *Ablatis.*] Jac. Bongarſius conjicit legendum eſſe *adlatis.*

14. *Viginti nummis, &c.*] Annon mihi ſatius eſſet domi tenuem parvo pretio emptam ſumere cœnam, quam tot officiis & tanto labore fractum demereri rectam cœnam vel ſportulam? vide Epictet. lib. 3. cap. 26. & Antholog. lib. 5. cap. 12. *εἰς αὐτάρκειαν.*

15. *Quod*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Quod ſit cœna mihi, tibi ſit provincia merces,
Et faciamus idem, nec mereamur idem.

15. *Quod ſit cœna mihi, &c.*] Alii ſic diſtinguunt hunc verſum. *non ego malo famem?* Alii, *Quam ſit.* Alii leg. *Cum ſit.* Ego *Cur ſit cœna.*

In Seniam. XXVII.

A Latronibus eſſe te fututam
Dicis Senia: ſed negant latrones.

1. *Te fututam.*] Negant te impulſam ab iis. *vel* negant hoc, ajuntque te inhoneſtius quippiam paſſam eſſe. ut Calliſt. epigr. 35. infra.

In Cinnam. XXVIII.

POto ego ſextantes: tu potas, Cinna, deunces.
Et quereris quod non, Cinna, bibamus idem.

1. *Sextantes, &c.*] Pocula duorum cyathorum. epigr. 28. lib. 1. verſ. 2. *Deunces.*] Pocula undecim cyathorum.

2. *Et quereris, &c.*] Tu quereris me tibi apponere deterius vinum quam ego bibo. Imo ego queror quod tu bibis plus quam ego. Convenimus tamen & pares ſumus, quod ego genere, tu numero; quod ego qualitate, tu quantitate bibis. Neque enim æquum eſt te bibonem haurire optimi vini amphoras.

De Hermogene fure. XXIX.

HErmogenes tantus mapparum, Pontice, fur eſt,
Quantus nummorum vix, puto, Maſſa fuit.
Tu licet obſerves dextram, teneaſque ſiniſtram:
Inveniet, mappam qua ratione trahat.
Cervinus gelidum ſorbet ſic halitus anguem:

Furem nobilem & ingenioſum ſub perſona Hermogenis depingit. Finxit etiam poëta aptum furi nomen. Hermes enim ſeu Mercurius furum Deus.

1. *Hermogenes, &c.*] Nomen apte fictum, quaſi *natus Mercurio*, qui callebat *quicquid placuit doloſo condere furto.* vide Catulli epigramm. *Marrucine Aſini, manu ſiniſtra non bellè uteris & Tollis lintea negligentiorum.*

2. *Maſſa fuit.*] Alius, credo, à Bæbio Maſſa Bæticæ provinciæ prætore & prædone. Plinius ultima epiſtola libro 7.

5. *Cervinus gelidum, &c.*] Attrahit ſurripitque mappas nativa quadam furacitate, non ſecus ac cervus naturali antipathia ſerpentes è latebris ſpiritu extrahit, cornu elidit voratque. unde ἔλαφος Plutarcho lib. de prud. anim. dictus ἀπὸ τοῦ ἐλεῖν vel ἐλᾶν τοὺς ὄφεις. ſanius duxerim ab אולות cerva ab אול cervus. vide Plin. lib. 11. cap. 83. & Ælian. lib. 2. cap. 9.

Caſuras

6. Caſuras

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Caſuras alte ſic rapit Iris aquas.
Nuper cum Myrino peteretur miſſio læſo:
Subduxit mappas quattuor Hermogenes.
Cretatam prætor cum vellet mittere mappam;
Prætori mappam ſurripit Hermogenes.
Attulerat mappam nemo, dum furta timentur:
Mantele è menſa ſurripit Hermogenes.
Hoc quoque ſi deerit: medios diſtringere lectos,
Menſarumque pedes non timet Hermogenes.
Quamvis non modico caleant ſpectacula Sole:
Vela reducuntur, cum venit Hermogenes.

Feſti-

6. *Caſuras alte, &c.*] Et veluti Iris furtim tollit aquas rurſus caſuras. hoc ex opinione vulgi. Fit autem Iris ex reflexu radiorum Solis ad nubem reſolutam Solique oppoſitam in adſpectu noſtro.

7. *Myrino peteretur.*] Gladiatori. epigramm. 20. lib. ſpect. *Miſſio læſo.*] Læſo gladiatori arma ſubmittenti & ferrum accepturo, miſſio ſæpe data à munerario, ne interficeretur, intercedente populo.

9. *Cretatam, &c.*] Candidam mappam in ſignum Circenſium committendorum Prætor qui plerunque editor, miſſum è ſella ſuſpendit: fluxitque mos hic à Nerone, qui populo miſſus flagitante, mappam per feneſtram juſſit abjici. Caſſiodor. lib. 3. var. Sed & *mappam* uſitatum Circo nomen Pærios ſibi vendicaſſe teſtatur Fabius Quintil. l. 1. cap. 9. *Mittere.*] Mittere, quandoque ſimpliciter. Sed & equi *mitti* dicuntur. Et ita quoque ἀφεῖναι Græci accipiunt. unde & *Carceres* ἀφετήρια. Gloſſ. *Miſſus*, ἀφεθείς.

10. *Surripit.*] Alii, *ſurpuit.*

11. *Attulerat mappam nemo, &c.*] Mappas ſuas ad convivia afferebant ſinguli, mantile convivator præbebat. Inter mappas enim & mantelia tunc temporis hoc diſcrimen ſtatuebatur: ut *mantelia* menſis operiendis; *mappæ* manibus tergendis uſum præberent. nam *mappæ* erant brevia lintea, quas quiſque ſecum ad convivium ferebat: inveniebant quidem apud dominum convivii menſam manteli inſtratam; ſed unuſquiſque mappam ſuam afferebat. quod conſtat ex hoc epigrammate Martialis in Hermogenem mapparum magnum furem. quodam ergò die, quam furis metu nemo ex convivis mappam attuliſſet ad id convivium, cui ille debebat intereſſe, cum nihil poſſet mapparum ſurripere, mantele ipſum furatus eſt, quo menſa erat inſtrata: Hinc *mappæ breves*, eidem Martiali ἐπιθετικῶς appellantur:

Et vani triplices, breveſque mappæ.

Salmaſ.

13. *Diſtringere lectos.*] Bracteas argenti, lectis deradere. epigr. 33. lib. 8. verſ. 5. *Vel* lectos ſtragulis nudare, plagiſque (ut quidam legunt) *diſcingere.*

14. *Pedes non timet, &c.*] Eburneos. epigr. 43. lib. 2. verſ. 9. vel menſarum pedibus deradere bracteas argenti.

15. *Spectacula.*] Spectatores in theatris.

16. *Vela.*] Vela in theatris ad umbram faciendam adhibita, docuimus. epigrammate 39. libro 9. verſ. 6. *Reducuntur, &c.*] Ne ſurripiantur ab Herm.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Feſtinant trepidi ſubſtringere carbaſa nautæ,
Ad portum quoties paruit Hermogenes.
Linigeri fugiunt calvi, ſiſtrataque turba,
Inter adorantes cum ſtetit Hermogenes.
Ad cœnam Hermogenes mappam non attulit unquam:
A cœna ſemper rettulit Hermogenes.

18. *Paruit Hermogenes.*] Apparuit.

19. *Linigeri fugiunt calvi, &c.*] Iſidis ſacerdotes raſi, linteæ veſtis candore puro amicti, & geſtantes ſiſtra, id eſt, crepitacula ex ære aut argento tinnula, à σείω.

21. *Ad cœnam Hermogenes.*] Supra verſ. 11.

Ad Aprum. XXX.

SIccus, ſobrius eſt Aper: quid ad me?
Servum ſic ego laudo, non amicum.

2. *Non amicum.*] Qui amicum volo madidum & ebrium, ſervum ſiccum & ſobrium.

De hortis Marcellæ uxoris. XXXI.

HOc nemus, hi fontes, hæc textilis umbra ſupini
Palmitis, hoc riguæ ductile flumen aquæ:
Prataque, nec bifero ceſſura roſaria Pæſto:
Quodque viret Jani menſe, nec alget olus:
Quæque natat cluſis anguilla domeſtica lymphis,
Quæque geret ſimiles candida turris aves:
Munera ſunt dominæ poſt ſeptima luſtra reverſo;
Has Marcella domos, parvaque regna dedit.
Si mihi Nauſicaë patrios concederet hortos,
Alcinoô poſſem dicere, malo meos.

In

1. *Hoc nemus.*] Laudat hortos uxoris, ſibi reduci donatos. *Textilis umbra,*] Palmitum inter ſe conſertorum foliis, umbram jacentibus.

2. *Ductile, &c.*] Aquæductus.

3. *Bifero ceſſura, &c.*] Epigr. 42. lib. 4. verſ. 10.

4. *Iani menſe.*] Januario.

5. *Lymphis.*] Palat. reponit, *Nymphis.*

6. *Similes aves.*] Candidas columbas. *Candida turris.*] Columbarium. *Adſpicis ut veniant ad candida tecta columbæ?* Ovidius Triſt. 1. el. 8.

7. *Dominæ.*] Uxoris meæ. Alii legunt, *Domino.* *Septima luſtra reverſo.*] Annos 35. luſtrum autem hic capitur, ut epigr. 38. lib. 10. pro 5. annis. ut patet ex epigr. 103. lib. 10. verſ. 7.

9. *Si mihi Nauſicaë, &c.*] Si mihi Alcinoi filia concederet patris ſui pulcherrimos hortos.

Vacer-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Vacerram. XXXII.

O Juliarum dedecus Calendarum,
Vidi Vacerra ſarcinas tuas; vidi:
Quas non retentas penſione pro bima
Portabat uxor rufa crinibus ſeptem,
Et cum ſorore cana mater ingenti.
Furias putavi nocte Ditis emerſas.
Has tu priores frigore & fame ſiccus,
Et non recenti pallidus magis buxo
Irus tuorum temporum ſequebaris.
Migrare clivum crederes Aricinum.
Ibat tripes grabatus, & bipes menſa,
Et cum lucerna, corneoque cratere
Matella curto rupta latere mejebat.
Focum ferentis ſuberat amphoræ cervix:
Fuiſſe gerres, aut inutiles mænas
Odor impudicus urcei fatebatur,
Qualem marinæ miſit aura piſcinæ.
Nec quadra deerat caſei Tholoſatis.
Quadrima nigri nec corona pulei,

Cal-

Vacerram divitias ſimulantem, mendicabulum omnibus ridendum oſtendit.

1. *Iuliarum, &c.*] Migrabant è conductis ædibus, Calendis Juliis.

3. *Quas non retentas, &c.*] Quas ædium dominus haud dignatus eſt retinere pro mercede cellæ per biennium tibi locatæ. Neque enim niſi ex biennii ceſſatione, retentio pignorum erat. Turneb. lib. 30. cap. 26. Cujacius ad Novell. VII.

6. *Nocte.*] Erebo.

8. *Et non recenti, &c.*] Et pallidior marcente buxo.

9. *Irus tuorum, &c.*] Pauper mendicus. epigr. 40. lib. 5. verſ. 9.

10. *Clivum Aricinum.*] Ubi ſedent mendici. epigr. 19. lib. 2. Quaſi dicat, diceres mendicos omnes ex colle Aricino, ubi frequentiſſimi ſpectantur, aliò diſcedere.

11. *Tripes, &c.*] Pede carens uno.

13. *Mejebat.*] Et ipſa diffluebat.

14. *Focum ferentis, &c.*] Cervix tui ferentis focum ſuberat amphoræ quam capiti impoſitam gerebas. Sunt qui legendum contendunt *Foco virenti.* ſed vide ſat. 3. Juv. verſ. 250.

15. *Gerres.*] Locuſtarum genus, & inde minuta ſalſamenta. vide epigr. 76. lib. 3. verſ. 7. *Mænas.*] Viles piſciculos. vide epigr. 32. lib. 11. verſ. 14.

16. *Impudicus, &c.*] Teter, olens pudenda.

18. *Caſei Tholoſatis.*] Caſei è Tholoſa Galliæ, qui mali eſt ſaporis.

19. *Quadrima nigri, &c.*] Faſciculus pulegii aridi, ut quod eſſet 4. annorum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Calvæque reſtes allioque, cepiſque,
Nec plena turpi matris olla reſina,
Summœnianæ qua pilantur uxores.
Quid quæris ædes, villicoſque derides,
Habitare gratis, ô Vacerra, cum poſſis?
Hæc ſarcinarum pompa convenit ponti.

20. *Calvæque reſtes, &c.*] Colligata in reſtis formam allia, cepæque glabræ & quaſi calvæ. *ropes of onyons, &c.* An uſu longo detritas vult?

21. *Reſina.*] Qua reſina utebatur dropacis vice ad ſe levigandam mater Vacerræ.

22. *Summœnianæ, &c.*] Meretrices. epigr. 81. lib. 3. verſ. 2.

23. *Quid quæris ædes, &c.*] Quid quæris villam ruri, quaſi lautiorum more per æſtatem ruſticaturus ſis?

24. *Habitare gratis.*] Ipſemet exponit, ubi gratis habitare poſſit. in ponte ſcilicet cum grege mendicorum, qui nullam ſolvunt de ponte penſionem.

25. *Ponti.*] Fontibus ſcilicet & crepidinibus, quæ mendicorum ſunt ſtationes. epigr. 5. lib. 10. verſ. 3.

De Labieno. XXXIII.

UT pueros emeret Labienus, vendidit hortos:
Nil niſi ficetum nunc Labienus habet.

2. *Nil niſi ficetum, &c.*] Jocus eſt in ambiguitate τῶ *ficus*: cum dicat, Labieno ex hortis ſupereſſe ficis conſitum agrum. intelligit pueros ex nequitia ficoſos. ut epigr. 52. lib. 4. & epigr. 70. lib. 7. & epigr. 66. lib. 1.

Ad Julium Martialem. XXXIV.

TRiginta mihi, quattuorque meſſes
Tecum, ſi memini, fuere Juli:
Quarum dulcia mixta ſunt amaris;
Sed jucunda tamen fuêre plura.
Et ſi calculus omnis huc, & illuc
Diverſus bicolorque digeratur:
Vincet candida turba nigriorem.
Si vitare velis acerba quædam,
Et triſtes animi cavere morſus,

Nulli

Nimium uſum familiarium, moleſtias creare, & perturbare vitæ beatæ tranquillitatem docet.

5. *Si calculus, &c.*] Si computemus felices noſtros fauſtoſque dies, quo more ſuos numerant Thraces nigris albiſque lapillis. vide epigramm. 45. lib. 8. verſ. 2.

7. *Vincet candida, &c.*] Plures apparebunt fuiſſe boni dies quam mali.

10. *Nulli*

Nulli te facias nimis ſodalem.
Gaudebis minus, & minus dolebis.

10. *Nulli te facias, &c.*] Νεμεσσῶμαι δὲ καὶ ἄλλῳ Ἀνδρὶ ξεινοδόκῳ ὅς κε ἔξοχα μὲν φιλέῃσιν, Ἔξοχα δ' ἐχθαίρῃσιν, ἀμείνω δ' αἴσιμα πάντα. Menelaus ad Telemachum Odyſſ. ς.

Ad Calliſtratum. XXXV.

TAmquam ſimpliciter mecum, Calliſtrate, vivas:
Dicere præciſum te mihi ſæpe ſoles.
Non es tam ſimplex, quam vis, Calliſtrate, credi:
Nam quiſquis narrat talia, plura tacet.

1. *Tamquam, &c.*] Vis videri ingenuè mecum communicare ſecreta tua, proinde fateri etiam vitia; ſed hoc non facis ingenuè: namque minus de te fateris, ut majus taceas.

2. *Præciſum.*] Palat. legit *perciſum.* vide epigramm. 72. lib. 2.

4. *Narrat, tacet.*] In vocibus *narrat* & *tacet*, latet majus illud quod Calliſtratus non fatetur vitium. vide epigramm. 83. lib. 3. & epigramm. 95. lib. 3. verſ. 2.

In Labullum. XXXVI.

LIbras quattuor, aut duas amico,
Algentemque togam, brevemque lænam,
Interdum aureolos manu crepanteis,
Poſſint ducere qui duas calendas,
Quod nemo, niſi tu, Labulle donas;
Non es, crede mihi, bonus. quid ergo?
Ut verum loquar, optimus malorum.
Piſones, Senecaſque, Memmioſque,
E Cri-

Labullum ſibi de liberalitate blandientem negat eſſe liberalem, quamvis omnes ſui temporis avaros ſuperet munificentia; imparem tamen eſſe eum priſcis Mæcenatibus verè benignis & liberalibus. Malos vincere bonitate; negat eſſe præclarum; ſed ipſis bonis eſſe meliorem, pulchrum dicit. *Raderus.*

1. *Libras.*] Argenti.

2. *Algentemque, &c.*] Tritam. *Lænam.*] Græcis dicitur χλαῖνα, veſtis quæ togæ injicitur.

3. *Aureolos.*] Aureos, quorum unus denariis 25. valebat. vide lib. 10. epigramm. 75. *Crepanteis.*] Epigramm. 20. lib. 5. verſ. 4.

4. *Duas Calendas.*] Duorum menſium diætam & victum.

7. *Optimus malorum.*] Cum avaris collatus, videris munificus; inter avaros quidem es liberaliſſimus, *Neque enim bonitas eſt*, inquit Seneca, *peſſimis eſſe meliorem.* epiſt. 79.

8. *Piſones, Senecaſque, Memmioſque & Criſpos.*] Niſi liberalitate excedas munificos illos viros Piſon. Senec. Memmium, Criſpum.

E Criſpos mihi redde, ſed priores:
Fies protinus ultimus bonorum.
Vis curſu, pedibuſque gloriari?
Tigrim vince, levemque Paſſerinum,
Nulla eſt gloria præterire aſellos.

9. *Priores.*] Non viventes, ſed avos, proavos. & non ſui ævi.

10. *Vltimus bonorum.*] Quem æquat optimus malorum.

12. *Tigrim, Paſſerinum.*] Equum celerem.

13. *Præterire aſellos.*] Vincere avaros, quos aſellis comparat.

In naſutum. XXXVII.

NAſutus nimium cupis videri.
Naſutum volo, nolo polypoſum.

2. *Naſutum volo, &c.*] Urbanum volo deriſorem, non putidum & impudentem ſcurram. ut epigr. 49. lib. 1. *Vel* acrem & acutum volo cenſorem judicemque, non rancidum & nigrum, qui vitio ſuo meum corrumpat ſenſum. Eſt verò Polypus, naſi morbus, de quo Celſus lib. 6. cap. 8.

Ad Candidum. XXXVIII.

HUnc qui fœmineis noctesque dieſque cathedris
Incedit tota notus in urbe nimis;
Crine nitens, niger unguento, perlucidus oſtro,
Ore tener, latus pectore, crure glaber;
Uxori qui ſæpe tuæ comes improbus hæret:
Non eſt quod timeas, Candide: non futuit.

1. *Fœmineis, &c.*] In quibus fœminæ ſedentes, varia & ad ſuam Rempubl. pertinentia miſcent colloquia. ſic epigr. 62. lib. 3. γυναικείας haſce ἕδρας Juvenalis *molles* dixit. ſat. 6.

4. *Glaber.*] Dropace depilatus. epigramm. 29. lib. 2. verſ. 6.

6. *Non futuit.*] Ipſe eſt inter cinædos foſſa pathica. *Vel* λείχων. *Vel* turpius aliquid.

In Sabellum. XXXIX.

ODi te, quia bellus es Sabelle.
Res eſt putida bellus, & Sabellus,
Bel-

1. *Sabelle.*] Sabellum hunc perſtrinxerat epigr. 84. lib. 7. quod belle ſcripſiſſe epigrammata ſibi viſus eſt. nunc illi ſæpius in os regerens quod affectabat *bellum*, Sabellum pronunciat odio dignum, putidum, & tantum bello minorem, quantum ipſe *bellus bono* inferior eſt; illi denique exitium imprecatur.

2. *Res eſt putida, &c.*] Epigr. 10. lib. 1. *Quare* Bene & Præclare *quamvis nobis ſæpe dicatur:* Belle & Feſtive *nimium ſæpe nolo, &c.* Cic. 3. de Oratore.

4. *Ta-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Bellum denique malo, quam Sabellum.
Tabeſcas utinam, Sabelle, belle!

4. *Tabeſcas utinam, &c.*] Ut nomine tuo ex primæ ſyllabæ tabe diminuto *Sabellus* fiat *Bellus*.

In Pontilianum. XL.

MEntiris? credo: recitas mala carmina? laudo:
Cantas? canto: bibis, Pontiliane? bibo.
Pedis? diſſimulo: gemma vis ludere? vincor.
Res una eſt ſine me, quam facis, & taceo.
Nil tamen omnino præſtas mihi mortuus, inquis,
Accipiam bene te, nil volo: ſed morere.

Omni genere officii proſecutus poëta Pontilianum, ſeu ut alii leg. Pompilianum, nihil præter promiſſa recipiebat; promittebat autem hæreditatem, aut ejus partem poſt mortem. Poëta pro iſtis promiſſis illi mortem imprecatur: quo ſimul inſinuat ſtultè fieri ab amico, qui ſic amicum conciliet; ut conciliatus, mortem amico exoptet. *Rader.*

1. *Credo, &c.*] Subſervio, ſupparaſitor, ſecundas ago, cum Terentiano illo Guathone, vel Græculo apud Satyricum ſatyra 3. verſ. 100. adulatore. item Plutarchi lib. de diſcrimine amici & adulatoris, ut & Theophraſti charact. 3. & 5.

3. *Pedis? diſſimulo.*] At egregii illi capitones & plagipatidæ, homines alienæ mentis, alieni arbitrii, id non diſſimulaſſent: imo ſuffitum heic fragrantiſſimum patulis naribus hauſiſſent. *Herald. Gemma.*] Latrunculis vitreis. epigramm. 71. lib. 7. verſ. 8. & lib. 14. epigr. 20.

4. *Vna eſt ſine, &c.*] Turpicula quæpiam.

6. *Accipiam bene te, &c.*] Hæreditate, vel hæreditatis parte officia tua compenſabo. *Nil volo, &c.*] Epigrammate 63. lib. 6. & epigrammate 27. lib. 8.

In Tuccam. XLI.

NOn eſt, Tucca, ſatis, quod es guloſus:
Et dici cupis, & cupis videri.

2. *Et dici cupis, &c.*] Quod perditi hominis eſt & eximie diſſoluti, velle morbum ſuum profiteri. neque caute agere, ſi non caſte.

De Calliſtrato & Afro.. XLII.

BArbatus rigido nupſit Calliſtratus Afro,
Hac qua lege viro nubere virgo ſolet.
Præ-

1. *Barbatus.*] Huic epigr. ingenium & lux à ſat. 2. Juven. verſ. 134. vide & Tacit. 15. Annal. quo modo Nero Pythagoræ nupſit. *Rigido Afro.*] Mutoniato.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Præluxere faces; velarunt flammea vultus:
Nec tua defuerunt verba, Thalaſſe, tibi.
Dos etiam dicta eſt. nondum tibi, Roma, videtur
Hoc ſatis? expectas numquid ut & pariat?

3. *Faces.*] Nuptiales quæ quinque pro numero partus naturali. vel in honorem 5. deorum, Jovis adulti, Junonis adultæ, Veneris, Suadelæ, Lucinæ præferebantur à pueris patrimis & matrimis apud Romanos: à ſponſæ matre apud Græcos. vide quæ Farnab. ad Senecæ Thebaida. verſ. 263. & 507. *Flammea.*] Flammeum erat velamentum luteum ceu rubeum, quo nova nupta tegebatur pudoris gratia. vel in ſubjectionis ſymbolum. epigr. 79. lib. 11. verſ. 3.

4. *Thalaſſe, tibi.*] Nuptiarum Deus. epigr. 36. lib. 1. verſ. 6.

In Sabellum. XLIII.

FAcundos, mihi de libidinoſis
Legiſti nimium, Sabelle, verſus:
Quales nec Didymi ſciunt puellæ,
Nec molles Elephantidos libelli,
Sunt illic Veneris novæ figuræ:
Quales perditus audeat fututor:
Præſtent, & taceant quid exoleti;
Quo ſymplegmate quinque copulentur;
Qua plures teneantur à catena;
Exſtinctam liceat quid ad lucernam.
Tanti non erat eſſe te diſertum.

Ad

3. *Didymi ſciunt puellæ.*] Spintriæ neſcio cujus, monſtroſi. pro *Dindymi* legi *Dydimi* vult Joſ. Scalig. ad Catull.

4. *Elephantidos libelli.*] Poëtriæ, quæ libris ſuis expreſſit ποικίλα τῆς Ἀφροδίτης καὶ ἀκολασίας σχήματα. cujuſmodi figuris & ſchematis cubicula ſua inſtruxit Tiberius Cæſar. taceo Aretini nefarias tabellas. vide ſi placet quæ Caſaubon. ad cap. 43. Suet. Tiberii, ex Propertio, Clemente Alex. &c.

5. *Novæ.*] Scriv. leg. *novem.*

7. *Taceant quid exoleti.*] An tacent pudore inhibiti ipſi exoleti? *Emphatice.* An tacent, uti epigr. 95. lib. 3. verſ. 3.

8. *Symplegmate Qua plures, &c.*] Sellarias iſtas ac ſeries turpiter connexorum, nimis apertè refert Suet. cap. 43. Tiberii. Ἀφροδίτην ταύτην ἐπὶ τῇ συμπλοκῇ δεδεμένην execratur Clemens Alexandrin. Προτρεπτικῷ ad Græcos. Palat. leg. *Symplegade.*

11. *Tanti non erat, &c.*] Non erant hæc digna tanto ingenio.

Unicum

Ad M. Unicum. XLIV.

UNice cognato junctum mihi ſanguine nomen:
Quique geris ſtudiis corda propinqua meis:
Carmina cum facias ſoli cedentia fratri,
Pectore non minor es, ſed pietate prior.
Lesbia cum tenero te poſſet amare Catullo,
Te poſt Naſonem blanda Corinna ſequi.
Nec deerant Zephyri, ſi te dare vela juvaret:
Sed tu litus amas. hoc quoque fratris habes.

Unicum cognatum, unicè laudat; qui & ipſe fratrem habebat poëtam heroum; ſed ipſe elegiam ſcribebat, ne ſtarent ſua carmina æmula fratri. *Rad.*

1. *Junctum, &c.*] Mihi affinis.

2. *Propinqua meis.*] Faventia.

3. *Soli cedentia fratri.*] Elegiaca, quum ille heroïcâ pangat.

4. *Pectore, &c.*] Scientia & arte. *Pietate prior.*] Qua cedis fratri primas. vide ejuſdem ingenii, epigramma 11. lib. 11.

5. *Lesbia, &c.*] Te Elegiæ gloria vel Catullo & Ovidio poſſent æquiparare amicæ ſuæ Lesbia & Corinna. *Tenero.*] Palat. legit, *lepido.*

7. *Nec deerant Zephyri, &c.*] Non deſunt tibi genius & ingenium, ſi grandi ſtilo & heroico velis intonare; ſed tu in fratris gratiam reprimis ingenii tui habenas, & elegias ſcribis.

8. *Hoc quoque fratris habes.*] Hoc te fratrem oſtendis, dum fratris cauſſa tuam venam coërces.

Ad Phœbum. XLV.

HOEdina tibi pelle contegenti
Nudæ tempora verticemque calvæ;
Feſtive tibi, Phœbe, dixit ille,
Qui dixit caput eſſe calceatum.

1. *Hædina, &c.*] Galericulo ex hirſuta hœdi pelle ad diſſimulandam calvitiem. ep. 50. lib. 14.

4. *Calceatum.*] Cum eadem tegeretur materia, qua pedes.

Ad Claſſicum. XLVI.

VEndunt carmina Gallus, & Lupercus.
Sanos, Claſſice, nunc nega poëtas.

In

Etſi Democritus Poëtas ſanos, id eſt, mentis compotes, nec ἐνθυσιάσμῳ & ſacro furore correptos, excludat Helicone: quis tamen audet negare Gallum & Lupercum ſanos eſſe, qui mala ſua carmina pretio obtrudant hominibus proculdubio inſanis, qui mala emunt carmina?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In habentem varios mores. XLVII.

Difficilis, facilis, jucundus, acerbus es idem:
Nec tecum poſſum vivere, nec ſine te.

2. *Nec tecum, &c.*] Sumptum ab Ovidio eleg. 10. lib. 3. Amor. *Averſor morum crimina, corpus amo. Sic ego nec ſine te, nec tecum vivere poſſum, &c.*

In lautum invitatorem. XLVIII.

Boletos & aprum ſi tanquam vilia ponis,
Et non eſſe putas hæc mea vota: volo.
Si fortunatum fieri me credis, & hæres
Vis ſcribi, propter quinque Lucrina: vale.
Lauta tamen cœna eſt: fateor lautiſſima: ſed cras
Nil erit, immo hodie; protinus immo nihil;
(1) *Quod ſciat infelix damnatæ ſpongia virgæ,*
(2) *Vel quicumque canis, junctaque* (3) *teſta viæ:*
Mullorum, leporumque, & ſuminis exitus hic eſt;
Sulphureuſque color, carnificeſque pedes.

Non

Lautitias divitum captatrices contemnit, frugalitatem laudat.

1. *Boletos, &c.*] Si vulgares & quos ipſe ſoles, apponis cibos, & non quales putas me cupere, hinc hæreditatem meam captans: volo. *Bolet.*] Fungorum genus opt. quod lib. 13. auro anteponit:

Argentum atque aurum facile eſt, lænamque togamque
Mittere: boletos mittere difficile eſt.

4. *Lucrina.*] Oſtrea è lacu Lucrino. epigr. 11. lib. 6. verſ. 5. *Vale.*] Nolo apud te cœnare.

6. *Immo hodie, &c.*] Imo ſtatim à cœna nulla manet gulæ voluptas. Namque lautiſſimæ hæ cupediæ Vel (1) dejiciuntur per alvum (2) vel rejiciuntur vomitu per guttur; vel (3) excernuntur per veſicam: neque earum ſaporem dignoſcet ſentietve ſpongia, canis, aut teſta ſeu matula.

7. *Infelix, &c.*] Quod vel ſpongia, vel teſta ſciat, nihil ſupereſſe de veſtris lautis cupediis, quam ſordes & ſtercora. Spongia ligno adhærens, damnata in vile miniſterium, ad emundanda ſcilicet obſcœna. ut de beſtiario quodam refert Seneca, epiſt. 70. vide Corn. Vitellium cap. 9. in Merulam. *Virgæ.*] Virgam appellat lignum, cui ſpongia adhærebat.

8. *Quicumque canis.*] Qui ad vomitum accurrunt. *Junctaque teſta viæ.*] Teſtæ in angiportis parabantur iis qui urinam emittere volebant. Atque hinc illud Veſpaſiani è lotio vectigal. Suet. Veſp. cap. 23.

9. *Mullorum, leporumque.*] Optimorum piſcium & carnium. *Suminis.*] Epig. 44. l. 13. *Exitus hic eſt.*] In has ſordes abeunt & mutantur vorati piſces, lepores, & ſuillæ pars optima, quæ *ſumen* eſt, h. e. papillæ modo enixæ porcæ.

10. *Sulphureuſque color.*] Ex cruditate, pallor. *Carnificeſque pedes.*] Podagra. Λυσιμελοῦς Βάκχου καὶ λυσιμελοῦς Ἀφροδίτης Γεννᾶται θυγάτηρ λυσιμελὴς Ποδάγρα. Anthol. l. 2. c. 43.

11. *Al-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Non Albana mihi ſit comiſſatio tanti;
Nec Capitolinæ, pontificumque dapes.
Imputet ipſe deus nectar mihi, fiet acetum,
Et Vaticani perfida vappa cadi.
Convivas alios cœnarum quære magiſter,
Quos capiant menſæ regna ſuperba tuæ:
Me meus ad ſubitas invitet amicus ofellas:
Hæc mihi, quam poſſum reddere, cœna placet.

11. *Albana, &c.*] Lautiſſimum epulum, quale exhibuit in Albano monte in Quinquatriis Minervæ ſuæ Domitianus. Quaſi dicat, ſi mihi apponeres epulum, ut olim Domitianus in Albano, hac conditione & exprobratione beneficii, nolim tecum cœnare. *Tanti.*] Ut ſtomacho & pedibus laborem.

12. *Capitolinæ.*] Jovis epulum in Capitolio à 7. Epulonibus inſtructum. *Pontificumque dapes.*] Magnifica Pontificum cœna, qualem Metelli deſcribit Macrob. cap. 13. lib. 3. Saturn.

13. *Imputet, &c.*] Si mihi ipſe Jup. largitus nectar in rationibus & meriti loco numeret, non mihi ſapiet aliud quam acetum & vappam è vino viliſſimo. Gloſſ. *Imputare*, λογίζεσθαι. & ita ſæpe illius ætatis ſcriptores, hoc verbum uſurparunt.

14. *Vappa.*] Vinum fugiens, aut fæx vini. & Metaphoricè, homo nihili.

15. *Cœnarum magiſter.*] Cœnæ pater, invitator, parochus. Ergò hoc loco *Magiſter* cœnæ, non is qui *Arbiter bibendi*, unde *Magiſteria* & *regna vini*: nam idem & *Rex*: ſed potius *Cœnæ pater*, menſæ rex. Macrob. lib. 2. cap. 1.

17. *Ofellas.*] Epigrammate 221. lib. 14.

Ad Linum pædagogum. XLIX.

CRinitæ Line pædagoge turbæ,
Rerum quem dominum vocat ſuarum,
Et credit cui Poſtumilla dives
Gemmas, aurea, vina, concubinos:
Sic te, perpetua fide probatum,
Nulli non tua præferat patrona:
Succurras miſero, precor, furori,
Et ſerves aliquando negligenter
Illos qui male cor meum perurunt:

Quos

1. *Crinitæ, &c.*] Puerorum nobilium & cirratorum pædagoge. Pueri enim, ut formoſiores viderentur, comam nutrire & colere ſtudioſè ſolebant, qui & *cirrati* ideo dicuntur à Perſio Sat. 1.

Ten' cirratorum centum dictata fuiſſe
Pro nihilo pendas.

Turneb. Adverſ. lib. 26. cap. 21. epigrammate 57. lib. 3. verſ. 8.

5. *Sic te, &c.*] *Precantis Adverb.*

7. *Furori.*] Meo.

13. *Sed*

Quos & noctibus & diebus opto
In noſtro cupidus ſinu videre.
Formoſos, niveos, pares, gemellos;
Grandes, non pueros, ſed uniones.

13. *Sed uniones.*] Ἀπροσδοκήτως. Expectabatur enim ut peteret pueros, petit ille uniones.

In habentem amœnas ædes. L.

DAphnonas, platanonas & aërias cypariſſos,
Et non unius balnea ſolus habes;
Et tibi centenis ſtat porticus alta columnis,
Calcatuſque tuo ſub pede lucet onyx;
Pulvereumque fugax hippodromon ungula plaudit,
Et pereuntis aquæ fluctus ubique ſonat.
Atria longa patent: ſed nec cœnantibus uſquam,
Nec ſomno locus eſt. quam bene non habitas!

Sapientis eſſe architecti, non elegantes tantum, ſed commodas ædes parare, docet.

1. *Daphnonas, &c.*] Laureta. l. 10. 79.

2. *Non unius, &c.*] Magis ampla quam pro privato homine.

4. *Calcatuſque, &c.*] Pavimenta ſternuntur Onychite lapide.

5. *Hippodromon ungula plaudit.*] Spacium per quod currunt equi. ex ἵππος, & δρόμος. *Hippodromus* namque apud Latinos pro Circo accipitur, in quo de equi pernicitate certabatur.

6. *Aquæ fluctus ubique ſonat.*] Fontium, ſcaturiginum in hortis diffluentium.

8. *Quam bene non habitas.*] Cui inter hæc omnia cœnatio nulla, cubiculum nullum. Quid ergo abſurdius, quam in ampliſſima domo, nullum eſſe locum cœnandi, nullum dormiendi, quorum cauſſa potiſſimum ædes ædificantur. *Rad.*

De Fabullo. LI.

TAm ſæpe noſtrum decipi Fabullum, quid
Miraris, Aule? ſemper bonus homo tiro eſt.

1. *Fabullum.*] Scriv. legit. *Fabullinum.* recte.

2. *Tiro eſt.*] Simplex, nec ſatis exercitatus ad cavendum veteratos hos veteratores. Scriverius legit: *homo bonus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Semproniam. LII.

TEmpora Pieria ſolitus redimire corona,
Nec minus attonitis vox celebrata reis,
Hic ſitus eſt, hic ille tuus, Sempronia, Rufus:
Cujus & ipſe tui flagrat amore cinis.
Dulcis in Elyſio narraris fabula campo,
Et ſtupet ad raptus Tyndaris ipſa tuos.
Tu melior, quæ deſerto raptore rediſti;
Illa virum voluit nec repetita ſequi.
Ridet, & Iliacos audit Menelaüs amores:
Abſolvit Phrygium veſtra rapina Parim.
Accipient olim cum te loca læta piorum,
Non erit in Stygia notior umbra domo.
Non aliena videt, ſed amat Proſerpina raptas:
Iſte tibi dominam conciliabit amor.

Epitaphio mortem Rufi, & Semproniæ ergà Rufum virum, amorem & fidem celebrat. quæ rapta ab amatore rediit ad virum, oſtenditque ſe invitam fuiſſe abductam, aut certè pænituiſſe facti. *Rad.*

1. *Tempora, &c.*] Rufus tuus, Poëta inſignis, nec minus celebris notæ Orator.

4. *Cujus & ipſe tui, &c.*] Quod rapta ad Rufum ſponte redierit.

5. *Narraris fabula campo.*] A Rufo tuo jam in Elyſiis.

6. *Stupet ad raptus.*] Quod tu rapta, Rufum tuum ſponte repetiiſti. *Tyndaris ipſa tuos, &c.*] Helena, Tyndari filia. Alii leg. *Noluit illa virum vel repetita ſequi.*

8. *Repetita ſequi.*] A conjuge Menelao & Græcis.

9. *Ridet, &c.*] Menelaus lætus, audit te raptam rediiſſe ad maritum tuum, excuſat crimen Helenæ ſuæ, ridetque amores Paridis & Deiphobi.

11. *Accipient, &c.*] Ubi tu defuncta migraris ad Elyſios campos, nota eris & nobilitata ex hac Rufi tui fama.

13. *Non aliena videt, &c.*] Sed amica, & propter communem raptum favens raptis.

14. *Tibi dominam conciliabit amor.*] Proſerpinam tibi propitiam faciet. Non ſolum enim amatores amicam ſuam *Dominam* vocare ſolebant; ſed & eodem nomine Auguſtæ & Reginæ vocabantur. Maro VI. Æneid. *Hi dominam Ditis thalamo deducere adorti.* Tum & in univerſum uxores omnes ſic vocantur, ut è quodam Senecæ loco intelligi poteſt. Turneb. lib. XXI. Adverſ. c. VI.

In Avarum. LIII.

NUmmi cum tibi ſint, opeſque tantæ,
Quantas civis habet, paterve, rarus:

Lar-

Paternum inſectatur illiberalem & avarum; patremque appellat avaritiæ.

2. *Paterve, rarus.*] Aut qui habet liberos, ut continuet filios, & *pater fuiſti.* & epigr. 62. infra. Alii, *Paterne,* κύριον.

5. *Scy-*

Largiris nihil, incubaſque gazæ,
Ut magnus, draco, quem canunt poëtæ
Cuſtodem Scythici fuiſſe luci.
Sed cauſſa, ut memoras, & ipſe jactas,
Diræ filius eſt rapacitatis.
Et quid tu fatuos, rudeſque quæris,
Illudas quibus, auferaſque mentem?
Huic ſemper vitio pater fuiſti.

5. *Scythici fuiſſe luci.*] Aurei velleris ſago ſuſpenſi in luco ante templum Martis. de quo Apollonius & Val. Flaccus in Argonauticis. Ovid. 7. Metamorph Seneca in Medea. Hyginus 14. fab. Apollod. lib. 1. &c. Alii leg. *Libyci.* de quo epigr. 37. lib. 3. Et vide Macrob. Sat. 1. cap. 20.

6. *Sed cauſſa, &c.*] Sed arguis filium tanquam cauſam tuæ rapacitatis.

8. *Et quid tu fatuos, &c.*] Quaſi vero tam fatui ſimus, quibus hoc perſuadeas.

10. *Huic ſemper, &c.*] Immo tute ipſius vitii pater es. *Vel*, illi autor ad hoc vitium.

In Zoilum. LIV.

CRine ruber, niger ore, brevis pede, lumine læſus,
Rem magnam præſtas, Zoile, ſi bonus es.

Vultus eſt index mentis, & lineamenta corporis, argumenta animi: liberalis & honeſta facies, liberalem & honeſtum arguit animum; prava, pravum. Fronti magna fides, inquiunt Phyſiognomones. pronunciantque, cavendum ab iis quos ſignavit Deus.

1. *Læſus.*] Sic MS. Bodleianus. Vulgg. *Luſcus.*

Ad Puellas. LV.

GRatis qui dare vos jubet puellæ,
Inſulſiſſimus, improbiſſimuſque eſt.
Gratis ne date, baſiate gratis.
Hoc Ægle negat, hoc avara vendit.
Sed vendat bene, baſiare quantum eſt.
Hoc vendit quoque nec levi rapina:
Aut libram petit illa Coſmiani,

Aut

1. *Dare vos, &c.*] Veſtri copiam facere.

4. *Hoc Ægle, &c.*] Etiam baſiare.

5. *Sed vendat bene.*] Phaleucium iſtum cum ſequenti non eſt videre in Palat. & neſcio ſane quid ſibi velit: quartus ſervat: *Sed vendat quoque nec levi rapina.* omiſſis intermediis.

7. *Libram petit, &c.*] Unguenti à Coſmo confecti. epigr. 88. lib. 1. vſ. 2. libram petit Ægle, quo oris impuri fœtorem emendet.

8. *Binos*

Aut binos quater à nova moneta:
Ne ſint baſia muta, nec maligna,
Ne cluſis aditum neget labellis.
Humanè facit hoc tamen: ſed unum eſt,
Gratis quæ dare baſium recuſat,
Gratis lingere nec recuſat Ægle.

8. *Binos quater, &c.*] Octo Flavios monetæ novæ & aſperæ.

9. *Muta.*] Alii, *multa.* Alii leg. *Nec cluſis.*

11. *Humane facit, &c.*] An quia oſſe & ebore dentata? epigr. 73. lib. 1. An quia ore impura, utpote μύζϰσεις? epigr. 95. lib. 1. & epigr. 15. lib. 2.

In Polycarmum. LVI.

ÆGrotas uno decies, aut ſæpius anno;
Nec tibi, ſed nobis hoc, Polycarme, nocet.
Nam quoties ſurgis, ſoteria poſcis amicos.
Sit pudor: ægrota jam, Polycarme, ſemel.

Ut ſupra quoſdam dixit ſæpius in anno naſci & natalem celebrare, uti poſcerent munera natalitia; ita Polycarmum ait ſæpius fingere morbum, ut poſceret σωτήρια.

1. *Ægrotas uno decies, &c.*] Convaleſcenti mittebant amici pro ſalute receptâ, munera, quæ σωτήρια vocabant. Polycarmus morbum ſimulabat ſæpius, ut haberet occaſionem exigendi hæc munera. non ſecus ac Clytus ille ex natalitiis fictis. epigramm. 64. lib. 8.

4. *Ægrota jam, &c.*] Morere, nec convaleſce è morbo. ſic epigramm. 40. lib. 5. verſ. 5.

Ad Sparſum. LVII.

CUr ſæpe ſicci parva rura Nomenti,
Laremque villæ ſordidum petam, quæris?
Nec cogitandi, Sparſe, nec quieſcendi
In urbe locus eſt pauperi. negant vitam
Ludimagiſtri mane, nocte piſtores,
Æra-

Exponit Sparſo cauſſas receſſus in villam Nomentanam, urbanos ſtrepitus; qui nullam quietis partem concedunt Poëtæ, vel meditandi, vel conquieſcendi. *Rad.*

1. *Cur ſæpe ſicci, &c.*] Quæris, cur toties ſecedam in ſterilem meam & ſiccam villam Nomentanam. vide Plinii epiſt. 17. lib. 2.

2. *Sordidum.*] Jan. Douza legendum cenſet *Sparſe.*

4. *Negant vitam.*] Eandem Sybaritæ querelam vide epigrammate 70. libri 9.

5. *Piſtores.*] Qui & ipſi molam vertebant.

6. *Æra-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ærariorum marculi die toto.
Hinc ocioſus ſordidam quatit menſam
Neroniana nummularius maſſa:
Illinc paludis malleator Hiſpanæ
Tritum nitenti fuſte verberat ſaxum.
Nec turba ceſſat entheata Bellonæ,
Nec faſciato naufragus loquax trunco,
A matre doctus nec rogare Judæus,
Nec ſulfuratæ lippus inſtitor mercis.
Numerare pigri damna qui poteſt ſomni,

Dicet

6. *Ærariorum, &c.*] Fabrorum æs cudentium & tractantium malleoli. *Marculus* ergò à marco: *marcus* eſt malleus major; dictus *marcus*, quod major ſit ad cædendum & fortior: *marcellus* mediocris malleus; *marculus*, puſillus.

8. *Neroniana.*] Puſtulata, optima auri atque argenti nota, cujuſmodi exegit Nero Sueton. cap. 44. An forte maſſam innuit ex metallis, urbe ſub Nerone incenſa, conflatam, quale fuit æs Corinthium? Alii intelligunt, nummos & menſam Claudii fœneratoris, de quo epigramm. 57. lib. 2. verſ. 7. *Nummularius.*] Nummularii Trapezitæ dicuntur, ſeu menſarii, qui pecunias ad menſas tenent.

9. *Paludis, &c.*] Lini & ſetabi quod in paludoſis Hiſpaniæ locis ſeritur. *Nam ſudaria Setaba ex Hiberis Miſerunt, &c.* Catul. Quod enim Turnebus lib. 30. cap. 26. legendum conjicit *balteis* & de auro rudi & crudo intelligit, nullatenus convenit aureæ operæ cum fuſte; lineæ, optime. Attamen & ſic Vir incomparabilis D. Salmaſius ſic legendum cenſet. *Illinc balucis malleator Hiſpanæ.* Nam *balux* minutus auri calculus. Intelligit ergò Martialis, auri monetiarum ex baluca Hiſpana. idem enim ac ſi dixiſſet, Hiſpani auri malleatorem. *Malleatores* erant, qui monetam feriebant, & malleis formas incudebant. inde *illa:ære, argento, auro, flando, feriundo.* Salmaſ.

10. *Tritum nitenti, &c.*] Linum olim in ſaxo fuſte ligneo, ſeu malleo ſtupario tundebatur. Nam ut Plin. l. 19. cap. 1. inquit: *Mox arefactæ* (virgæ lini) *in ſaxo tunduntur ſtupario malleo.* Alii de auro extenuato in laminas & bracteas interpretantur.

11. *Turba ceſſat, &c.*] Sacerdotes Bellonæ œſtro perciti. *quos ſectis Bellona lacertis Sæva movet.* Lucan. lib. 1. *Entheatam* hic vocat, quam ſupra *entheam* appellavit.

——— Lacerantur brachia cultris,
Cum furit ad Phrygios enthea turba modos.

Hæc ergò turba nullam civitati quietem indulget.

12. *Nec faſciato, &c.*] Nec emendicans naufragus, ſuſpenſa ex humeris à pectore naufragii depicti tabula de faſcia.

13. *A matre doctus, &c.*] Devictis enim Solymis, Judæorum multi Romam delati Ægeriæ nemus incolebant, & paſſim mendicabant miſeri. Juvenal. ſatyra 6. verſ. 544.

14. *Nec ſulfuratæ, &c.*] Nec ceſſat proclamare ſulphurata ramenta lippus & vilis circulator. epigr. 42. l. 1. verſ. 4. *Lippus, &c.*] Ab opere ſulfureo.

15. *Numerare pigri, &c.*] Ille numerabit ſomni damna, qui poteſt numerare pulſantes æra mulieres, quum devocatur luna ſagis: Nullus autem manus illas numerabit, multo minus & ſomni damna.

16. *Æra*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Dicet quot æra verberent manus urbis,
Cum ſecta Colcho Luna vapulat rhombo.
Tu, Sparſe, neſcis iſta, nec potes ſcire,
Petilianis delicatus in regnis,
Cui plana ſummos deſpicit domus montes,
Et rus in urbe eſt, vinitorque Romanus.
Nec in Falerno colle major autumnus,
Intraque limen clauſus eſſedo curſus,
Et in profundo ſomnus, & quies nullis
Offenſa linguis; nec dies, niſi admiſſus.
Nos tranſeuntis riſus excitat turbæ,
Et ad cubile eſt Roma: tædio feſſis
Dormire quoties libuit, imus ad villam.

16. *Æra verberent, &c.*] Quorum crepitu Lunæ delinquenti ſuccuri poſſe credebant. vide quæ Farnab. ad Senecæ Hippolyt. verſ. 420. 787.

17. *Colcho Luna vapulat.*] Magico. propter Medeam, quæ Colchis. *Rhombo.*] *Rhombo*, magico inſtrumento. epigr. 30. lib. 9. verſ. 9.

18. *Neſcis iſta, &c.*] Damna ſomni & urbis moleſtias.

19. *Petilianis, &c.*] Qui habes prætorium, id eſt, villam magnificam ſub Janiculo, in agro quondam L. Petilii ſcribæ. *Regnis.*] Regna autem vocat poëta, ut Virgilius:

Poſt aliquot mea regna videns mirabor ariſtas.

20. *Cui plana, &c.*] Vide epigr. 64. lib. 4. verſ. 5.

21. *Vinitorque Romanus.*] Namque vinea in urbe ipſa.

22. *Nec in Falerno, &c.*] Neque in Falerno Campaniæ monte uberior fructuum proventus aut lætiores vites quam tibi in villa ſuburbana, ſeu urbana potius. *Autumnus*, pro vindemia.

23. *Intraque, &c.*] Et tibi intra ædium tuarum ſepta, ſpatium eſt geſtationi, imo curſui. *Eſſedo curſus.*] Fr. Modius legit. *Intraque limen latus eſſedo curſus.* c. 109. Novantique Lect.

25. *Offenſa linguis.*] Tranſeuntium & clamantium. *Admiſſus.*] Apertis feneſtris.

27. *Et ad cubile, &c.*] Et mihi ante ipſum cubiculum omnis Roma obſtrepit ſomnumque negat.

28. *Imus ad villam.*] Quod tibi non eſt neceſſe, qui villam in urbe habes, & noctem in meridie.

Ad Alaudam. LVIII.

ANcillariolum tua te vocat uxor, & ipſa
Lecticariola eſt: eſtis, Alauda, pares.

1. *Ancillariolum, &c.*] Quod ancillas ſectaretur. Sed & matronæ Romæ eos dicebant ancillariolos, qui nulla nobili amica ſe fecerunt inſignes. Seneca de Benefic. lib. 1. cap. 9.

2. *Lecticariola eſt, &c.*] Quæ ſe proſtituit ſervis lecticam ſuccollantibus. Vide Turneb. lib. 30. cap. 26. Neſcio, an mulierem iſtam probri & dedecoris tacitè arguat. Nam in lecticis & ſellis ſuis vehebantur quandoque bellæ illæ matronæ paulò incautius, aut potius conſulto ſeſe inſpiciendas præbebant τοῖς τυχοῦσι. *Herald.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De importunis baſiatoribus. LIX.

TAntum dat tibi Roma baſiorum
Poſt annos modo quindecim reverſo,
Quantum Lesbia non dedit Catullo.
Te vicinia tota, te piloſus
Hircoſo premit oſculo colonus.
Hinc inſtat tibi textor, inde fullo,
Hinc ſutor modo pelle baſiatâ,
Hinc menti dominus pediculoſi,
Hinc defioculuſque & inde lippus,
Fellatorque, recenſque cunnilingus.
Jam tanti tibi non fuit redire.

1. *Tantum, &c.*] Vide huic geminum epigr. 99. lib. 11.

3. *Quantum Lesbia.*] Catulli de hac re verſus lepidiſſimi omnibus ad manum ſunt. Solitos autem peregrè redeuntes, baſiis excipi, ſatis notum eſt. Hic mos antiquiſſimus, & Iſraëlitis quoque uſitatus. Sed in hoc oſculo notanda etiam honoris & obſervantiæ nota, Rabinis obſervata. Diu obtinuit hæc conſuetudo. Sed & diſcedentes, aut longius aliquod iter ſuſcipientes, amicos oſculabantur. Plinius Panegyrico. *Gratum erat cunctis, quod Senatum oſculo exciperes, ut demiſſus oſculo fueras.* Perſarum etiam hæc conſuetudo inter τὰς συζυγεῖς. *Herald.* Epigramm. 34. lib. 6. verſ. 7.

5. *Hircoſo premit, &c.*] Fœtido, male olenti hircum axillarum. *Baſiis olidiſſimis.* dixit Petron. impuri ſcilicet oris.

7. *Baſiatâ.*] Dum morderet luto putrem ſoleam, ut epigramm. 75. lib. 9. verſ. 2.

8. *Pediculoſi.*] Brodæus lib. 10. Miſcel. cap. 34. legit, *periculoſi*, & exponit laborantis lichene ſeu mentagra.

9. *Defioculuſque, &c.*] Luſcus, cui deſit oculus alter.

Ad ſuum natalem. LX.

MArtis alumne dies, roſeam quo lampada primum,
Magnaque ſiderei vidimus ora dei:
Si te rure coli, virideſque pigebit ad aras,
Qui fueras Latia cultus in urbe mihi:

Da

Natali ſuo ſe genialiter victurum dicit ruri, quod in urbe non poterat.

1. *Martis alumnæ, &c.*] Martiæ Calendæ, mihi natalis. epigramm. 53. lib. 9. *Lampada primum.*] Solem.

2. *Magnaque ora.*] Centies enim & ſexagies, magnitudine ſuperat univerſæ terræ globum, globus Solis, ut communis eſt Aſtrologorum ἀπόδειξις. *Siderei dei.*] Phœbi. ut epigr. 2. lib. ſpectac. verſ. 1.

3. *Virideſque, &c.*] E vivo ac viridi ceſpite.

4. *Qui fueras, &c.*] Quem natalem hucuſque in urbe Roma celebravi.

5. *Ser-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Da veniam, ſervire meis quod nolo Calendis,
Et qua ſum genitus, vivere luce volo.

5. *Servire meis, &c.*] Quod ſuperſedeam deferre hunc honorem urbi Martiæ, Calendis Martiis.

6. *Vivere luce volo.*] Valere & genialiter vivere, quod in urbe non datur.

De * Sabello. LXI.

NAtali pallere ſuo, ne calda Sabello
Deſit, & ut liquidum potet Alauda merum,
Turbida ſollicito tranſmittere Cæcuba ſacco;
Atque inter menſas ire, redire ſuas;
Excipere hos, illos, & tota ſurgere cœna
Marmora calcantem frigidiora gelu:
Quæ ratio eſt, hæc ſponte tua perferre, patique,
Quæ te ſi jubeat rex dominuſve, neges?

* *Sabello.*] Ineptum lemma, cum *Sabellus* pro aliquo è convivarum numero ponatur; ſitque epigramma in eum qui adeo ſolicite curet quæ ad celebrandum natalem ſpectent, ut genium ſuum, cui illo maximè die indulgendum fuerat, fraudet. Tum hoc epigramma cum præcedenti conjungunt Gruterus & Scriverius.

1. *Pallere ſuo, &c.*] Anxium eſſe. Et pro *ſuo*, Brodæus mallet *tuo.* Et pro *ne calda Sabello*, legit *Sabelle.* id eſt, ne calda deſit convivis. Et *liquidum merum*, eſt ſacco colatum. *Calda Sabello.*] Epigr. 12. lib. 1. verſ. 3.

2. *Alauda merum.*] Conviva. *Synecdoch.* id eſt, convivæ.

3. *Turbida ſolicito, &c.*] Epigr. 40. lib. 2. verſ. 5. & lib. 14. epigr. 104.

4. *Ire redire.*] Famulorum ritu.

6. *Marmora, &c.*] Pavimentum marmoreum. idque nudis pedibus pro more diſcumbentium, niſi jam ſurgens ſoleas poſceret.

7. *Quæ ratio eſt.*] Quam verniliter imò præpoſtere facis hoc convivator, rex & dominus, quod non faceret conviva & cliens? *Sponte tua.*] Palat. legit, *ſua.* Et pro *Quæ te*, Palat. legit *tibi.* Alii *tu.*

De Ligurra. LXII.

VErſus, & breve vividumque carmen
In te ne faciam times, Ligurra;

Læſerat quiſpiam ineptus & inſulſus verſificator poëtam, eo tantum fine, ut irritaret in ſe Martialem, ab eoque nominatim refutaretur. Poëta negat ſe gry dicturum in eum, quem contemnerent omnes, ſibi prorſus imparem ingenio & carmine. quod genus contumeliæ graviſſimum eſt, non videri dignum, quem ultum eas. *Rad.*

1. *Vividumque carmen.*] *Quicke sharpe witti.* acumen enim eſt è virtutibus epigrammatis. epigr. 1. lib. 1. verſ. 3.

9. *Times, Ligurra.*] Dicis ſubinde te timere.

Et dignus cupis hoc metu videri:
Sed fruſtra metuis, cupiſque fruſtra.
In tauros Libyci ruunt leones;
Non ſunt papilionibus moleſti.
Quæras, cenſeo, ſi legi laboras,
Nigri fornicis ebrium poëtam;
Qui carbone rudi, putrique creta
Scribit carmina, quæ legunt cacantes.
Frons hæc ſtigmate non meo notanda eſt.

5. *In tauros, &c.*] Ἀετὸς ἐ θηρεύει τὰς μύας ἔτε μῦν ἔλεφας. *Ruunt.*] Alii, *fremunt.* melius.

8. *Nigri fornicis.*] Obſcuri loci, & vilis notæ verſificatorem. *Ebrium.*] Inſanum, ſtolidum. *A pot-poet.*

9. *Qui carbone rudi, &c.*] Qui levi carbone cretave verſus inſcribit parieti è tergo ædium. Adjecit *putri*, ut putida notaret carmina.

19. *Quæ legunt cacantes.*] Quæ mandentur Deæ Cloacinæ. Qualia *Tanuſii Annales* Senecæ: & Catullo, *Annales voluſi cacata charta.*

11. *Frons hæc ſtigmate, &c.*] Servilis tua frons non digna eſt, cui ego inuram manſura carminis mei puncta.

Ad Saturnum pro Priſco Terentio. LXIII.

ANtiqui rex magne poli, mundique prioris,
Sub quo pigra quies, nec labor ullus erat,
Nec regale nimis fulmen, nec fulmine digna,
Sciſſa nec ad Manes, ſed ſita dives humus:
Lætus ad hæc faciliſque veni ſollennia Priſci
Gaudia; cum ſacris te decet eſſe tuis.
Tu reducem patriæ ſexta, pater optime, brumæ
Pacifici Latia reddis ab urbe Numæ.

Cernis

Priſco Terentio poſt annum ſextum, ipſo Decembri in patriam Hiſpaniam reduci epulum exſtruitur, ad quod Poëta Saturnum invitat; & rogat, ut Priſco ſæpè revocet Saturnalia diuque illi ævum propaget. *Rad.*

1. *Antiqui, &c.*] Saturne, ſub quo aurea illa ætas, ſecura, innocens, quieta, &c. Et *Antiqui poli regem* appellat Saturnum, quod Saturnus ante Jovem cœlo imperitaverit, à Jove filio poſtea exutus imperio, & deturbatus.

3. *Nec regale, &c.*] Imperioſum, tyrannicum. *Nec fulmine digna.*] Nec ſcelere fulmine digna. *Digna.*] Palat. *digni.*

4. *Sciſſa, &c.*] Ad eruendum ex viſceribus terræ imaque Manium ſede ferrum ferroque nocentius aurum.

6 *Sacris tuis.*] Saturnalibus & Decembri, quo poſt 6 annos rediit Roma in patriam Hiſpaniam Priſcus Terent. *Aliis* Marius Priſcus.

8. *Pacifici Numæ.*] Qui nulla bella geſſit, ſed totum ſe populumque religionibus dedit & adſtrinxit.

9. Cernis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Cernis ut Auſonio ſimilis tibi pompa macello
Pendeat, & quantus luxurietur honos?
Quam non parca manus, largæque nomiſmata menſæ,
Quâ, Saturne, tibi pernumerentur opes?
Utque ſit his pretium meritis, & gratia major,
Et pater, & frugi ſic tua ſacra colit.
At tu ſancte, tuo ſic ſemper amere Decembri:
Hos illi jubeas ſæpe redire dies.

9. *Cernis ut Auſonio. &c.*] Viden' ut apparatus Saturnaliorum hic in Hiſpania æmuletur Romam? *Pompa.*] Carnium, piſciumque & obſoniorum.

11. *Quam non parca manus.*] Vides quam larga tibi deferantur munera, quantaque pecunia in Saturnalibus abſumatur. *Nomiſmata menſæ.*] Munera.

13. *Vtque ſit his pretium, &c.*] Et quo gratior tibi ſit hæc celebritas, O Saturne, Priſcus & Pater & tenacior aliquanto, hæc tibi larga profundit manu: Itaque ſi orbus eſſet, poſſet eſſe liberalior; nunc pater hoc facit, quid faceret ἄπαις.

16. *Hos illi jubeas, &c.*] Ut Priſco plurima indulgeas Saturnalia, id eſt, diuturnum vitæ uſum.

Ad Cordubam. LXIV.

UNcto Corduba lætior Venafro,
Hiſtra nec minus abſoluta teſta,
Albi quæ ſuperas oves Galeſi,
Nullo murice, nec cruore mendax,
Sed tinctis gregibus colore vivo:
Dic veſtro, rogo, ſit pudor poëtæ,
Ne gratis recitet meos libellos:

Fer-

In Cordubenſem Poëtam, & malum, & furem carminum ſuorum ſcribit; rogatque Cordubam, ut ſuum clientem moneat, ne aliena pro ſuis recitet. *Rad.*

1. *Vncto.*] Unctum ergò appellat Venafrum ab oleo, quod in Venafrano agro naſcitur. Olearum gloriæ facile principatum obtinuit Venafrum in Campania; ſecundas Hiſtria.

2. *Hiſtria.*] Hiſtria Italiæ peninſula. *Nec minus, &c.*] Nec cedens teſtis olei, ſeu olivarum Hiſtriæ.

3. *Galeſi.*] Galeſus flumen Italiæ ad Tarentum, ubi candidæ lanæ copia. epigr. 43. lib. 2. verſ. 3.

4. *Nullo murice, &c.*] Non muricis ſanguine ſeu ſucco purpureo tincta lana, ſed nativo rutilo imbuta. *Nec varios diſcet mentiri lana colores; Ipſe ſed in pratis aries jam ſuave rubenti Murice, &c.* Virgil. vide epigr. 38. lib. 5. verſ. 7.

6. *Dic.*] Corduba, dic tuo civi & clienti, malo poëtæ.

7. *Ne.*] Palat. leg. *Nec. Gratis recitet, &c.*] Impunè. cui nulla vel mala ſcribenti carmina non poſſum ego referre gratiam, illius recitans cum honore. ut ille mea.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ferrem, ſi faceret bonus poëta,
Cui poſſem dare mutuos honores:
Corrumpit ſine talione cælebs.
Cæcus perdere non poteſt, quod aufert.
Nil eſt deterius latrone nudo:
Nil ſecurius eſt malo poëta.

10. *Sine talione.*] Vindicta parili. *Cælebs.*] *Metaph.* nihil ſcribens.
11. *Cæcus perdere, &c.*] Non poſſis lege talionis agere cum cæco, qui alteri oculum eruerit.
12. *Nudo malo poëta.*] Cui nihil eſt quod viciſſim auferas. Cordubenſem furem cum cæco & latrone comparat ignominioſis ſimilitudinibus, ut acrius mordeat.

De Cinna. LXV.

VIncentem roſeos, facieque, comaque miniſtros
Cinna cocum fecit. Cinna guloſus homo eſt.

2. *Guloſus homo eſt.*] Qui vel in culina luxuriare formam vult. vide epigr. 66. lib. 1.

De Phyllide. LXVI.

FOrmoſa Phyllis nocte cum mihi tota
Se præſtitiſſet omnibus modis largam,
Et cogitarem mane quod darem munus,
Utrumne Coſmi, Nicerotis an libram,
An Bæticarum pondus octo lanarum,
An de moneta Cæſaris decem Flavos:
Amplexa collum, baſioque tam longo
Blandita, quam ſunt nuptiæ columbarum,
Rogare cœpit Phyllis amphoram vini.

Ad

2. *Omnibus, &c.*] Nil negantem. epigramm. 12. lib. 4.
4. *Coſmi, &c.*] Libram unguenti à Coſmo ſeu Nicerote myropolis confecti.
5. *Bæticarum pondus.*] Epigr. 133. lib. 14. *Octo lanarum.*] Scriv. Alii *acre.* Alii, *ære.*
6. *De moneta, &c.*] Flavios ex moneta Domitiani. Scriv. legit: *flavos.*
7. *Baſioque tam longo.*] Sic epigrammate 105. lib. 11. *baſia blandas imitata columbas.*
9. *Rogare cœpit, &c.*] Vinoſa mulier. *Digna eſt concubitus quoſlibet illa pati,* inquit Ovidius.

Fraudu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Amœnum. LXVII.

BIs quinquagenis domus eſt tibi millibus empta,
Vendere quam ſumma vel breviore cupis.
Arte ſed emptorem vafra corrumpis, Amœne,
Et caſa divitiis ambitioſa latet.
Gemmantes prima fulgent teſtudine lecti,
Et Mauruſiaci pondera rara citri.
Argentum atque aurum non ſimplex Delphica portat:
Stant pueri, dominos quos precer eſſe meos.
Deinde ducenta ſonas, & aïs, non eſſe minoris.
Inſtructam vili vendis, Amœne, domum.

Fraudulentum venditorem deſcribit, qui deceptus, malè materiatam domum, centum millibus HS. emerat, quam vel quinquaginta venditam cupiebat. Is ergò ut emptori fumum venderet, aurea argenteaque ſupellectili domum ornavit, illamque ducentis millibus æſtimavit. Poëta ait, vili inſtructam domum vendi; ſed vacuam carò nimis. Ædes autem non erat cum ornamentis venditurus Amœnus, ſed vacuas: ornamenta appoſuit, ut objiceret eſcam emptori. *Rad.*

4. *Et caſa divitiis, &c.*] Et domum male materiatam inſtruis pretioſo ornatu, quo ſit venalior.

5. *Gemmantes, &c.*] An quia teſtudinum putaminibus ornati: Juv. ſat. 11. verſ. 94. An lectum innuit pavoninum? de quo epigr. 85. lib. 14. *Prima teſtudine.*] Prima enim teſtudo ſive nobilior eſt maſcula & marina; terreſtris minus utilis. *Gemmantes* verò *lecti*; quia & teſtudo inter gemmas. Et fulcra lectorum olim potentioribus è putaminibus teſtudinum. Plin. lib. 9. cap. XI.

6. *Et Mauruſiaci, &c.*] Et menſæ citreæ magni pretii & luxus ex Mauritania. epigrammate 43. libro 2. verſu 9.

7. *Argentum atque, &c.*] Menſa marmorea è Delphis (6. Verr. in Cic.) obtegitur vel cingitur gravi lamina auri argentive.

8. *Dominos, &c.*] Amaſios. ut amica dicitur *domina.*

9. *Sonas, &c.*] Poſcis pretium.

10. *Inſtructam, &c.*] Sed ſi tollas hunc ornatum & ſupellectilem (quod divendita caſa tibi facere certum eſt) cara nimis erat domus, quæ ſic inſtructa, vili expoſita pretio videtur.

In natalem Maronis. LXVIII.

MAjæ Mercurium creaſtis Idus.
Auguſtis redit Idibus Diana.

Octo-

Celebrat natalem Virgilii, & eundem celebrantibus optat mille natales.

1. *Creaſtis Idus.*] Edidiſtis in lucem, natalitiæ eſtis. Nuſquam tamen legitur Idus Majas natalitias fuiſſe Mercurio. Sed quod eo die, Mercurio templum haud procul à Circo maximo dedicatum à veteribus Romanis, A. U. C. CCLIX. ipſo Livio teſte. Templi autem dicatio natalis erat numinis. Vide Turneb. Adverſ. lib. 2. cap. XI. & lib. 25. cap. 24.

2. *Diana.*] Natalis Dianæ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Octobres Maro conſecravit Idus.
Idus ſæpe colas & has, & illas,
Qui magni celebras Maronis Idus.

3. *Octobres Maro, &c.*] Natus eſt Virgilius Idibus Octobris. Donat. & Probus Gram.
4. *Idus ſæpe colas, &c.*] Diu vivas precor, celebreſque natalitias Mercurii & Dianæ Idus, O Sili, vel quicunque natalem celebras Virgilii. epigr. 14. lib. 4. verſ. 14.

Ad clientes. LXIX.

MAtutine cliens, urbis mihi cauſſa relictæ,
Atria, ſi ſapias, ambitioſa colas.
Non ſum ego cauſſidicus, nec amaris litibus aptus:
Sed piger, & ſenior, Pieridumque comes.
Ocia me, ſomnuſque juvant, quæ magna negavit
Roma mihi: redeo, ſi vigilatur & hîc.

Poëta non deſiderat officioſos, vel patrocinium implorantes clientes, quos ait ſe fugiſſe etiam Romæ, quam & ipſam clientum cauſſa reliquerit. *Rad.*
1. *Matutine cliens.*] Salutationis vel patrocinii cauſa me ſummo mane viſens. *Vrbis mihi, &c.*] Cujus importunitatem ut fugerem, ipſe ex urbe Roma huc profugi.
2. *Ambitioſa colas.*] Divitum, quibus ad honorem gradus eſt clientum turba.
4. *Pieridumque comes.*] Poëta.
6. *Si vigilatur & hîc.*] Si per clientes importunos non liceat mihi hic dormire.

Ad Paullum. LXX.

SIc tamquam tabulas, ſcyphoſque, Paulle,
Omnes archetypos habes amicos.

Paullum avarum, ait, ornari ab amicis, ſed amicos non à Paullo. Quemadmodum antiqua opera poculorum & tabularum ornant quidem dominum, ſed à domino nihil accipiunt: ita amici à Paullo nihil beneficii accipiebant. *Rad.*
1. *Sic tamquam, &c.*] Quos tanquam ornamenta oſtentet, non quibus utatur. de archetypis. epigr. 6. lib. 8. verſ. 1.

De Apro. LXXI.

LIntea ferret Apro vatius cum vernula nuper,

Et

Aper tenuis, in balneis reprehendebat luxum potantium: interim legati ei fuere teſtamento trecenti nummi, quos ille ſtatim in dolium contulit; ebriuſque è thermis ægre domum rediit. *Rad.*
1. *Lintea.*] Cum tenui ac pauperi Apro in balneis lavanti ſervulus vilis, pedibuſque obtortis ferret lintea ad tergendum. *Ferret Apro.*] Poſtquam enim in balneis laverant, oleo ſeſe perfundebant, & quandoque unguento beatio-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Et ſupra togulam luſca ſederet anus;
Atque olei ſtillam daret Enterocelicus unctor:
Udorum tetricus cenſor & aſper erat:
Frangendos calices, effundendumque Falernum
Clamabat, biberet qui modo lotus eques.
A ſene ſed poſtquam patruo venere trecenta;
Sobrius à thermis neſcit abire domum.
O quantum diatreta valent, & quinque comati!
Tunc, cum pauper erat, non ſitiebat Aper.

Ad

beatiores, ac linteis poſtea tergebant, quæ domo ſibi adferenda curabant. Apul. lib. 1. Metam. Sed beatiores delicatioreſque ac molliores mollius tergebantur. Petronius: *Itaque intravimus balneum, & ſudore calefacti, momento temporis ad frigidam eximus. Iam Trimalchio unguento perfuſus tergebatur, non linteis; ſed palliis ex molliſſima lana factis.* Herald. *Vatius.*] *Vatius* ergò dicitur, qui diſtortis eſt pedibus

2. *Et ſupra togulam, &c.*] Et togæ Apri inſideret luſca anus quæ cuſtodiebat veſtes lavantium repoſitas in apodyterio ne ſubducerentur.

3. *Atque olei ſtillam, &c.*] Et herniosſus ſervulus uncturo Apro parcè diſtillaret oleum.

4. *Vdorum tetricus, &c.*] Aper lavantium luxum qui in balneis potabant, aſpere reprehendebat, frangendos ſcilicet calices, id eſt, non admittendas potationes. *Deteſtantur hæc in felicibus, eadem ſi potuerint, facturi.* Sen. Benef. lib. 1. cap. 9. *Si aliorum vitiis iraſcuntur, quaſi invideant.* Plin. ep. 22. lib. 8. Scriverius legit. *Nudorum.* Et pro, *qui modo*, forte legend. *ſi modo:* aut, *quod modo.* Sic *biberet* dicit. nam in balneis etiam bibebant.

7. *Sene ſed, &c.*] Qui moriens Apro legaverat teſtamento 300. nummos. *Poſtquam venere.*] *Venire* hic ſignificat, alicui obvenire, contingere: ſic *venire alicui* dicitur *hæreditas.* Porrò ſi legas *trecenti numi*, non erunt niſi decem floreni: ſi *trecenta*, ſubaudi millia ſeſtertiûm, hoc eſt, decem millia florenorum. Malui ergò *trecenta* legere. docet enim Poëta Aprum poſt acceptam hæreditatem à patruo, non amplius fuiſſe pauperem. *Salmaſ. Rad.*

8. *Sobrius à thermis, &c.*] Aper modo in re tenui tam gravis cenſor damnatorque potationum in balneis, jam in re aliquanto lautiori mutavit animum, factus bibo ad ebrietatem. Multi ſane ea reprehendunt & triſtiſſime damnant, quæ, ſi poſſent, lubentes facerent. Invident plerique beatis: & vitia in iis improbant, quæ ipſi ſi ad beatorum gregem tranſcriberentur ambitioſiſſimè colerent Vere Seneca lib, 1. de Benef. cap. 9. *Colunt*, inquit, *deteſtanturque felicem, & ſi potuerint, eadem facturi, odere facientem.*

9. *Diatreta valent.*] Calices diatreti, id eſt, tornati ac teſſellati. vide Turneb. Adverſ. 27. cap. 31. *Diatreti* ergo calices erant vitrei, cavati perforatique, hoc eſt, ſculpti. Διατρῆσαι enim eſt perforare vel cavare, quod Latini *ſculpere* dicunt. Qui enim gemmas ſcalpunt, quaſi quoſdam ſulcos in iis cavant & foramina cælo imprimunt; inde *cavatores* dicti gemmarum ſcalptores. *Salmaſ.* *Quinque comati.*] Pueri 5. relicti teſtamento. epigramm. 57. lib. 2. verſ. 8. & epigramm. 57. lib. 3. verſ. 8.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Lygdum. LXXII.

NIl non, Lygde, mihi negas roganti:
At quondam mihi, Lygde, nil negabas.

1. *Negas roganti.*] Epigramm. 74. lib. 11.

2. *Nil negabas.*] Epigrammate 12. lib. 4.

Ad Pannicum. LXXIII.

JUgera mercatus prope buſta latentis agelli,
Et male compactæ culmina fulta caſæ,
Deſeris urbanas, tua prædia, Pannice, lites,
Parvaque ſed tritæ præmia certa togæ.
Frumentum, milium, ptiſanamque, fabamque ſolebas
Vendere pragmaticus: nunc emis agricola.

Pannicum cauſſidicum fructuoſa dicendi arte deſerta, agellos ementem ſteriles, irridet.

1. *Buſta latentis agelli.*] Buſta Gallica, ubi Galli in jacenti & depreſſiori urbis loco caſtra habentes, peſtilitate pereuntes, vel à Camillo cæſi ſepeliebantur. Liv. 5.

3. *Deſeris urbanas, &c.*] Deſeris forum & officia urbana, unde tibi major proventus, donariorum ſcilicet tibi à clientibus miſſorum, quam ex ſterili, quem mercatus es, agro.

6. *Vendere.*] Ut quorum tibi abundaret copia, dum multa tibi mitterent monumenta clientes. *Pragmaticus.*] Quando fuiſti cauſſidicus. *vel* Pragmaticus, qui operam ſuam in verbis & formulis juris ſuggerendis ſubminiſtrat oratoribus. A Græcis ſumpſerunt hanc dictionem, quam nos etiam Gallice, quanquam interſectam, retinemus. Nam πραγματικοὶ Græcis appellantur, quos nos practicos appellamus, chartaceos & calamarios homines. Quintil. tamen lib. 2. cap. 6. πραγματικοὺς Græcis vocari *Iuris interpretes* dicit. *Herald.* *Nunc emis agricola.*] Propter agri ſterilitatem.

Ad Catullum. LXXIV.

HÆredem tibi me, Catulle, dicis.
Non credam, niſi legero, Catulle.

2. *Niſi legero, Catulle.*] Niſi accepero hæreditatem. *Vel*, niſi lecto teſtamento (quod priuſquam tu mortuus fueris non licebit) præſtiteris fidem, morere itaque ut credam.

Ad Flaccum. LXXV.

CUm tibi Niliacus portet cryſtalla cataplus,

Acci-

Anteponit uſum calicum fictilium, calicibus vitreis & cryſtallinis ex Ægypto allatis, propter uſum & pretium vilius; minuſque incommodum ſi frangantur aut frangendi ſint. *Rad.*

1. *Niliacus portet.*] Ex Ægypto. *Cryſtalla.*] Calices vitreos & cryſtallinos. *Cataplus.*] Navigatio & navigia Ægyptiorum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Accipe de circo pocula Flaminio.
Hi magis audaces, an ſunt qui talia mittunt
Munera? ſed geminus vilibus uſus ineſt.
Nullum ſollicitant hæc, Flacce, toreumata furem,
Et nimium calidis non vitiantur aquis.
Quid! quod ſecuro potat conviva miniſtro,
Et caſum tremulæ non timuere manus?
Hoc quoque non nihil eſt, quod propinabis in iſtis,
Frangendus fuerit ſi tibi, Flacce, calix.

ptiorum. Ex Ægypto vero merces iſtæ allatæ. epigr. 115. lib. 14. Cryſtalla iſta quæ adferebantur Alexandrino Cataplo, non fuere vera Cryſtalla, ſed κρυσταλλοφανῆ, ſeu vitra, cryſtalli ſimilitudine, quæ in Alexandria conficiebantur, & magno erant in pretio. At quæ Romæ fiebant κρυσταλλοφανῆ, aſſe vænibant. Nam ὑαλουργοὺς Romanos, multa adinveniſſe tradit Strabo ad facilitatem vitri conficiendi ac vilitatem. Pretioſa nihilominus habita ſemper, quæ in Ægypto fiebant, atque inde afferebantur. Ideo poëta Cryſtalla Niliaci, hoc eſt catapli, κρυσταλλοφανῆ cum Romæ væneuntibus comparat, cara vilibus. Calices ejuſmodi vitreos, qui Romæ conflabantur, eo nomine commendat idem Martialis, quod calidis aquis non vitiarentur:

Noſtra nec ardenti gemma feritur aqua.

At κρυσταλλοφανῆ Alexandrina, non patiebantur aquam calidam. *Salmaſ.* Turneb. lib. Adv. 30. c. 26. & l. 10. c. 23.

1. *De circo, &c.*] Fictilia ſeu vitrea quæ in Circo Flaminio venduntur.

3. *Magis audaces, &c.*] Alludit ad *calices audaces.* epigrammate 94. libro 14.

4. *Sed geminus, &c.*] Sed his vilibus calicibus uſus duplex eſt, neque enim furem alliciunt, nec calida aqua rumpuntur. Sed Scriverius pro *geminus* legit *gemmis.* Poſſunt enim fictilia iſta ita fingi & tingi ut gemmas imitentur.

7. *Securo potat, &c.*] Non obſervante, ne conviva frangeret cryſtalla, vel gemmas unguibus eraderet. Juvenal. ſat. 5. verſ. 40. *Potat.*] Scriv. *portat.*

8. *Et caſum tremulæ.*] Et tam ſolliciti erant famuli in tenendis & porrigendis cryſtallinis, ut ex ipſa ſollicitudine & cura peccarent, poculaque frangerent: quod lib. 14. Docet poëta: lemmate *Cryſtallina.*

Frangere dum metuis, frangis cryſtallina: peccant
Securæ nimium, ſollicitæque manus.

9. *Hoc quoque; &c.*] Nec grave erit damnum ſi ab impuro homine propinata vel incantata hæc pocula frangantur. ita à propinatione mulieris famæ haud probæ, jubet ille θραῦσαι τὰς κύλικας. Anthol. lib. 2. cap. 48.

De pueris. LXXVI.

FEſtinat Polytimus ad puellas:
Invitus puerum fatetur Hymnus:

1. *Feſtinat, &c.*] Polyt. grandior eſt, & exoletus.

2. *Invitus puerum, &c.*] Recuſat, negans ſibi eſſe voluptati.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Paſtas glande nates habet Secundus.
Mollis Dindymus eſt, ſed eſſe non vult:
Amphion potuit puella naſci.
Horum delicias, ſuperbiamque,
Et faſtus querulos, amice, malo,
Quam dotis mihi quinquies ducena.

3. *Paſtas glande, &c.*] Βαλανοβόρους. quod dixit Diogenes de cinædo quodam Hic autem *glans* ſeu *βάλανον* eſt τὸ τοῦ καυλοῦ ἄκρον. Ubi non pinguitudo pueri ſignificatur; ſed pathici effœminatique impudicitia. Acumen enim ſenſus eſt in dictione *glande*, qua ſignificatur pars obſcæna genitalium virorum. Salſe ergò dicit, eum habere nates glande paſtas: tanquam ſubactione illa præpoſtera concubini, veluti cibo nates paſcerentur. *Beroaldus.*

4. *Mollis Dindymus, &c.*] Laſcivus eſt, & nequam: ſed diſſimulat & rogari vult.

5. *Potuit puella naſci.*] Formæ eſt adeo ambiguæ, & ipſe facilis.

8. *Quam dotis, &c.*] Quam uxorem cum maximæ dotis modo, Decies ſcilicet centenis millibus ſeſtertium. 7812. lib. 10. 1.

De Agricola. LXXVII.

AMphora vigeſſi, modius datur ære quaterno.
Ebrius & crudus nil habet agricola.

Dicit tantam eſſe annonæ vilitatem, ut agricolæ diu noctuque ſtudeant compotationibus atque abliguriant rem familiarem.

1. *Vigeßi.*] Viginti aſſibus. Salmaſ. *Viceßis*, legit. *Modius datur ære quaterno.*] Æs quaternum pro quaternario vel ſeſtertio poſuit. *Quaternarii* enim ſeſtertii dicti ſunt, poſtquam quaternis aſſibus valere ceperunt. Sic *quinarii* olim & *denarii*, qui quinos aſſes & denos pendebant. *Salmaſ. Datur ære quaterno.*] Ita vili venditur, ut malit agricola ingurgitare ſe ad crapulam uſque & ebrietatem, quam tantulo pretio vinum & frumentum vendere.

De Æthonte. LXXVIII.

MUltis dum precibus Jovem ſalutat,
Stans ſummos reſupinus uſque in ungueis,
Æthon in Capitolio, pepedit;
Riſerunt comites: ſed ipſe divum
Offenſus genitor, trinoctiali
Affecit domicœnio clientem.

Poſt

2. *Stans ſummos, &c.*] Pro ritu adorantium. Briſſon. form.

4. *Comites.*] Alii, *homines*. Rectè.

5. *Trinoctiali affecit, &c.*] Quo caſtigaret ventrem alienis luxuriantem cœnis.

8. *In*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Poſt hoc flagitium miſellus Æthon,
Cum vult in Capitolium venire,
Sellas ante petit Patroclianas,
Et pedit decieſque, vicieſque:
Sed quamvis ſibi caverit crepando,
Compreſſis natibus Jovem ſalutat.

8. *In Capitolium.*] Salutatum Jovem.
9. *Sellas, &c.*] Latrinas à conditore Patroclo dictas. Turneb. lib. Adverſ. 30. cap. 26.
12. *Compreſſis, &c.*] Ne quid animæ amittat.

De eodem. LXXIX.

ANte Jovis ſtatuam crepuit ſatur hiſtrio: pœnam
Jupiter indixit vivere de proprio.

1. *Ante Iovis ſtatuam.*] Honorem ſtatuis Deorum habitum liquet, quando pro ipſis Diis adorabantur. Unde Cicero contrà Cæcilium dixit, à Verre ſublatos Deos è Sicilia, quum Deorum ſimulachra abſtuliſſet, de qua re Lactantius lib. 2. cap. 4. Nec Deorum tantum, ſed Imperatorum quoque & Regum ſtatuæ ita cultæ ſunt, ut qui violaret, contaminaret, ullave contumelia afficeret, majeſtatis reus fieret. *Rad.* Epigr. præcedent. verſ. 12.

Ad Bithynicum. LXXX.

NIl in te ſcripſi Bithynice: credere non vis,
Et jurare jubes: malo ſatisfacere.

2. *Et jurare jubes, &c.*] De more fori, qui ſe jurejurando purgare recuſavit, oportebat damnatum ſolvere: Poëta dicit ſe malle ſatisfacere. ſed & hoc ambiguè: ſolverene? an deprecari? an ſcribere aliud carmen? Luſit elegantiſſimè in ancipiti ſignificatu vocis *ſatisfacere.* Amici offenſa tollitur duobus modis: vel ſi feciſſe negemus: vel ſi factum excuſemus, & peccatum nobis condonari ſupplici prece petamus. Bithynicus Martialem jurare voluit non eſſe factum à ſe quod ille arguebat. recuſat poëta jurare, & ait *malo ſatisfacere.* poteſt intelligi malle illum, ut hominem religioſum, deprecari culpam quam jurare. at ille ſentit, paratum ſe potius fateri id cujus arguebatur. *Caſaub.*

Ad Atticillam. LXXXI.

DOnavi tibi multa, quæ rogaſti:
Donavi tibi plura, quam rogaſti:
Non ceſſas tamen uſque me rogare.
Quiſquis nil negat, Atticilla: fellat.

4. *Quiſquis nil negat, &c.*] Sic epigramm. 12. lib. 4.

De

Calli-

De Calliſtrato. LXXXII.

Ne laudet dignos, laudat Calliſtratus omnes.
Cui malus eſt nemo, quis bonus eſſe poteſt?

Calliſtratus, ut neminem offenderet, laudabat omnes. Poëta negat verum eſſe judicium, quod nec omnes ſint pares, nec omnes ſint boni. Ita fieri, ut improbi etiam laudentur; quod qui facit, ipſe reprehendendum ſe docet. Neque enim eſſet malitia, ſi nulla in mundo bonitas; & contrà. Cui omnia alba, qui malos æque ac bonos promiſcue laudat, arguit ſe judicii infirmi & vel livore vel adulatione præpediti. vide quæ Chryſippus referente Aul. Gellio. libro 6. capite 1.

De Umbro. LXXXIII.

Brumæ diebus, feriiſque Saturni,
Mittebat Umber aliculam mihi pauper:
Nunc mittit alicam: factus eſt enim dives.

Notat avaritiam Umbri, qui plus pauper donarat in Saturnalibus poëtæ, quam dives: pauper aliculam; dives alicam donabat. Cum verò alica craſſior ſit & vilior quam alicula: poëta, dum laudare Umbrum videtur, carpit, ut ſordidiorem factum, quam olim ubi pauper fuit. Sed audi quid H. Salmuth adferat ad Pancirol. cap. de veſtibus Veterum. Taxat, inquit, Umbri avaritiam: qui olim pauper miſit Aliculam; nunc dives alicam mittat. Alicula, togæ vel chlamydis genus eſt; alica autem, potus ex Zea. epigr. 6. lib. 13. infra. Cujus tamen cum alicula videretur diminutivum, credi poſſet hæc illa vilior.

3. *Nunc mittit.*] Palat. legit, *miſit.*

De Menogene. LXXXIV.

Effugere è thermis, & circa balnea non eſt
Menogenen, omni tu licet arte velis.
Captabit tepidum dextra, lævaque trigonem,
Imputet exceptas ut tibi ſæpe pilas.

Colli-

Cœnipetam ad unguem deſcribit. unde diſcis, quibus artibus olim captarint adulatores, clientes: & paraſiti potentiorum culinas. *Rad.*

1. *E thermis.*] Et primo verſu legitur, *è thermis.* ſed Gruterus è MSS. legit, *in thermis.* Menogenes enim iſtud negotium omne exercebat in ipſis thermis. *Non eſt, &c.*] Menogenes ſc. dextra juxtà ac læva pilam excipiet, & tibi adſcribet exceptam, velut docto artis pilæ. Pilam ergò trigonalem, non à figura ipſius pilæ; ſed ludentium, & in trigono ſtantium appellat. *Rad.* *Non eſt.*] Non licet, non potes.

2. *Menogenen.*] Cœnipetam.

3. *Tepidum*] Et *tepidum* addit. ſcil. ſudore ludentium madefactum. *Lævaque.*] Epigr. 71. lib. 7. verſ. 11. *Trigonem.*] Pilam. ep. 19. lib. 4.

4. *Imputet, &c.*] Ut tibi exceptam referas pilam, initurus apud te gratiam. *Exceptas.*] Et pro *exceptas*, Palat. legit, *acceptas.*

5. *Lapſum.*]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Colliget, & referet lapſum de pulvere follem,
Et ſi jam lotus, jam ſoleatus erit.
Lintea ſi ſumes, nive candidiora loquetur,
Sint licet infantis ſordidiora ſinu.
Exiguos ſecto comentem dente capillos,
Dicet Achilleas diſpoſuiſſe comas.
Fumoſæ feret ille tropin de fæce lagenæ,
Frontis & humorem colliget uſque tuæ.
Omnia laudabit, mirabitur omnia, donec
Perpeſſus dicas tædia mille, veni.

5. *Lapſum.*] Palat. & Brit. leg. *laxum.* Rectè.

6 *Etſi jam lotus, &c.*] A balneis verò diſcumbebant, ante balnea ſe exercebant, diſcubituri ſoleas ponebant. infra. epigr. 89. Menogenes verò cœnæ cauſſa jam erat officioſus; ut etiam lotus jam & ſoleatus; hoc eſt, jam accubiturus, non dubitarit inquinare pedes.

7. *Lintea.*] Ad balneas, quibus corpus tergas. ſupra. epigramm. 71. verſ. 1. *Nive candidiora loquetur.*] Dicet lintea tua eſſe nive candidiora, licet ſint, &c.

9. *Exiguos.*] Raros. *Secto dente.*] Pectine.

10. *Dicet, &c.*] Laudabit pulchras, denſas, flavas, inſtar Achillearum.

11. *Fumoſæ, &c.*] Ipſe tibi miniſtrabit vinum, quo utebantur in balneis ad ſudorem ſeu vomitum, quod licet vapidum ſit & ex imâ lagenæ parte (quæ Metaph. τρόπις dicitur) laudabit tamen. τρόπις Heſychio eſt τὸ κοιλώτατον τῆς νηὸς, hoc eſt, infima navis pars: hic pro vino ex infima lagena deterrimo & vapido, adeoque ipſa fæce, accipitur Metaphoricè. Gruterus ex tribus MSS. legit *propin.*

12. *Frontis & humorem colliget.*] Et ipſe vernaliter tibi ſudorem deterget. *Uſque.*] Alii, *ipſe.*

14. *Veni.*] Ad cœnam, ſervitiis ſuis extorquebit tibi invitationem.

De Fabiano. LXXXV.

DEriſor Fabianus herniarum,
Omnes quem modo colei timebant
Dicentem tumidas in hydrocelas,
Quantum nec duo dicerent Catulli;
In thermis ſubito Neronianis
Vidit ſe miſer, & tacere cœpit.

Ad

1. *Herniarum.*] Scrotorum. eſt autem hernia ſeu ramex, ubi inteſtina, omentum ſeu humor aliquis deciderit in ſcrotum, eſtque Enterocelas, Sarcocelas ſeu Hydrocelas.

2. *Quam modo colei.*] Coleus, κολεὸς, Græcis eſt vagina. Latinis eſt teſticulus, à cole ut apparet. Dicitur etiam *culeus.*

4. *Quantum, &c.*] Catullus autem in Venereis hiſce extendendis Hyperbolicus eſt & immodicus.

1. No-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Polytimum. LXXXVI.

NOlueram, Polytime, tuos violare capillos:
Sed juvat hoc precibus me tribuiſſe tuis.
Talis eras modo tonſe Pelops, poſitiſque nitebas
Crinibus, ut totum ſponſa videret ebur.

1. *Nolueram, &c.*] Invitus permiſi te comas detondere. ut epigr. 49. lib. 5. & epigr. 32. lib. 1.

3. *Sed juvat, &c.*] Sed tonſo tibi fulgent eburnea colla, haud cedentia Pelopi, cui humerum à Cerere exciſum reſtituit Jupiter ex ebore. Hygin fab. 83. &c.

4. *Vt totum ſponſa videret ebur.*] Ut Hippodamia te totum videret eburneum.

In Fabullum. LXXXVII.

PÆdiconibus os olere dicis.
Hoc ſi, ſicut ais, Fabulle, verum eſt;
Quid tu credis olere cunnilingis?

Epigramm. 31. lib. 11.

In non arrigentem. LXXXVIII.

TRiginta tibi ſunt pueri, totidemque puellæ:
Una eſt, nec ſurgit mentula. quid facies?

Epigramm. 26. lib. 11.

De Cotta. LXXXIX.

BIs Cotta ſoleas perdidiſſe queſtus,
Dum negligentem ducit ad pedes vernam,
Qui ſolus inopi præſtat, & facit turbam:
Excogitavit homo ſagax, & aſtutus,
Ne facere poſſet tale ſæpius damnum;
Excalceatus ire cœpit ad cœnam.

Irridet Cottæ extremam inopiam diſſimulantis. Gruterus ex lege carminis legendum eſſe contendit, *perdidiſſe ſe queſtus.*

2. *Negligentem ad pedes vernam.*] Servum à pedibus, Turneb. lib. 3. cap 23. qui à tergo & ad pedes domini diſcumbentis ſtat miniſtrans, ſoleaſque quas dominus accubiturus exuerat, ſervat. epigramm. 23. lib. 3. & epigramm. 49. lib. 3. ℣ſ. 3.

3. *Qui ſolus, &c.*] Qui pauperi Cottæ unicus eſt ſervus, & pro toto comitatu eſt. *all is one. Facit turbam.*] In toto comitatu ſuo nihil habet præter unicum ſervum.

5. *Ne facere, &c.*] Imo prætexit hanc cauſam excalceatæ ſuæ inopiæ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

De Tongiliano. XC.

TOngilianus habet naſum : ſcio, non ego : ſed jam
Nil præter naſum Tongilianus habet.

1. *Naſum*] Acumen joci, irriſionis & dicacitatis. epigr. 4. lib. 1. vſ. 6. & epigr. 42. lib. 1. vſ. 18 & lib. 13. epig. 2. *Non ego.*] Alii, *non nego.* Rectius.

2. *Nil præter, &c.*] Qui reſupinet aliorum cœnas, dum famelici atque pauperis domini naſus, alienæ culinæ nidore trahitur.

Ad Charinum. XCI.

QUod lana caput alligas, Charine,
Non aures tibi, ſed dolent capilli.

2. *Non aures tibi, &c.*] Non adhibes focale ad muniendas aures, ſed ad tegendum calvitium. vide epigr. 41. l. 4. & epigr. 142. lib. 14.

De Marone. XCII.

PRo ſene, ſed clare, votum Maro fecit amico,
Cui gravis, & fervens hemitritæus erat :
Si Stygias æger non iret miſſus ad undas,
Ut caderet magno victima grata Jovi.
Cœperunt certam medici ſpondere ſalutem.
Ne votum ſolvat, nunc Maro vota facit.

Lepidè & acerbè tangit Maronem teſtamenti captatorem deceptum.

1. *Sed clare.*] Ita ut audiat ſenex, quem captat Maro. ſic Perſius ſat. 2. vſ. 8. *Votum Maro fecit amico.*] De more hujus voti, vide ſat. 12. Juv. vſ. 98. Hac conſuetudine uſi peculiariter Galli. ut obſervat Cæſar l. de bell. Gall. VI. Quin & erant qui ſe ipſos morti offerrent, aut inter ſe depugnarent, quia mortem morte redimi exiſtimabant. Cæterum ſe ipſos etiam vovebant, aliquando iidem ipſi, qui ægrotabant, ſodales Æſculapio. Tum hæc vota ſignabantur in ſignis Deorum, aliquando in porticibus, aut portis templorum : Unde *Signare votum*, & *incerare genua Deorum*, quæ pridem Magno Turnebo explicata in Adverſariis. *Heraldus*.

2. *Hemitritæus.*] Semitertiana.

3. *Si Stygias, &c.*] Si convaleſceret. *Non iret.*] Alii, *non eſſet.*

6. *Ne votum ſolvat, &c.*] Priùs *votum* fecerat; pro quo hæres ſcriptus, ne convaleſcente Cotta hæreditatem cum victima amitteret : jam facit *Vota*, multaſque ſpondet victimas.

In Magullam. XCIII.

COmmunis tibi cum viro, Magulla,
Cum ſit lectulus, & ſit exoletus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Quare, dic mihi, non ſit & miniſter?
Suſpiras: ratio eſt, times lagenam.

3. *Quare, &c.*] Cur non & communi uteris pocillatore?

4. *Times lagenam.*] Times nempe venenatum poculum. epigr. 43. l. 4. vſ. 5.

Ad Priſcum. XCIV.

SÆpe rogare ſoles qualis ſim, Priſce, futurus,
Si fiam locuples, ſimque repente potens.
Quemquam poſſe putas mores narrare futuros?
Dic mihi, ſi fias tu leo, qualis eris?

Fingit ſe interrogatum à Priſco, qualis futurus fuerit, ſi dii fortunatum & beatum feciſſent: Reſpondet id quidem certò neminem providere: ſi tamen licet ex vobis divitibus conjectare, leo eſſem, quia vos tales eſtis; tenues enim opprimitis & devoratis. argutè & ſalsè. *Rad.* Multa vitia, quæ coërcet & ſupprimit tenuis fortuna, ampla, & ſublimis manifeſtabit: *magiſtratus indicabit virum.*

De Fabulla. XCV.

QUa mœchum ratione baſiaret
Coram conjuge repperit Fabulla.
Parvum baſiat uſque morionem:
Hunc multis rapit oſculis madentem
Mœchus protinus, & ſuis repletum
Ridenti dominæ ſtatim remittit.
Quanto morio major eſt maritus?

1. *Qua mœchum, &c.*] Eadem techna oſculi apud Ariſtænetum. epiſt. 3. lib. 1.

5. *Protinus.*] Palat. *proximus.*

7. *Quanto, &c.*] Qui hoc non animadvertit, vel, ſi animadvertat, qui patitur.

In Tuccam. XCVI.

SCribebamus epos: cœpiſti ſcribere: ceſſi,
Æmula ne ſtarent carmina noſtra tuis.
Tranſtulit ad Tragicos ſe noſtra Thalia cothurnos:
Apta-

In æmulum Tuccam, omnia poëtæ ſtudia imitantem, quem eleganter monet, ut ſibi tantum ea relinquat, quæ ipſe nolit: turpe eſſe omnia velle, quum in uno excellere vix poſſis. *Rad.*

1. *Epos.*] Carmen Epicum ſeu heroicum.

3. *Thalia.*] Ep. 8. lib. 4. verſ. 12. & epigr. 16. lib. 7. verſ. 4. *Cothurnos.*] Epigr. 20. lib. 3. verſ. 7.

4. *Apta-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Aptaſti longum tu quoque ſyrma tibi.
Fila lyræ movi doctis exculta camœnis:
Plectra rapis nobis ambitione nova.
Audemus ſatyras : Lucilius eſſe laboras.
Ludo leves elegos : tu quoque ludis idem.
Quid minus eſſe poteſt? epigrammata fingere cœpi:
Hinc etiam petitur jam mea fama tibi.
Elige quid nolis ; quis enim pudor, omnia velle?
Et ſi quid non vis, Tucca, relinque mihi.

4. *Aptaſti, &c.*] Tu quoque contuliſti te ad tragœdiam. Syrma autem tragicorum veſtis eſt. ut epig. 49. lib. 4. verſ. 8.

5. *Fila lyræ movi.*] Scripſi lyrica. *Camœnis.*] Quibus tandem doctis Camœnis? An quia præcedenti diſticho Thaliam appellat; aliæ ſunt doctæ Camœnæ, aliæ Muſæ Pierides? Muti omnes aliis viſi codices, omnes editores: Sed præclare Thuanorum monumentum: *Fila lyræ movi Calabris exculta Camœnis.* quod explicabimus ex lib. v. epigr. 31.

Varro Sophocleo non inficiande cothurno
Nec minus in Calabra conſpiciende lyra.

Et luculentius lib VIII. epigr. 18. quod & ipſum nuper à ſcriptis codicibus cæpit integrius haberi. *Gronovius.*

6. *Ambitione.*] Et pro *ambitione* Palat. legit, *ambitioſe.*

7. *Lucilius, &c.*] Satyrographus.

9. *Quid minus eſſe poteſt.*] Quam ſcribere epigrammata?

Ad Rufum. XCVII.

MUſæi pathiciſſimos libellos,
Qui certant Sybariticis libellis,
Et tinctas ſale pruriente chartas
Inſtanti lege Rufe : ſed puella
Sit tecum tua, ne Thalaſſionem
Indicas manibus libidinoſis,
Et fias ſine fœmina maritus.

In

1. *Pathiciſſimos libellos.*] Molliſſimos & nefandi argumenti, cujuſmodi fuere Elephantidos. epigr. 43. ſupra verſ. 4.

2. *Sybariticis libellis.*] Libris abominandæ nequitiæ. quos ſcripſit Hemitheon Sybarita; ut teſtatur Lucian. πρὸς ἀπαίδευτον. horum meminit & Ovidius lib. 2. Triſt. epiſt. ad Auguſtum, *Nec qui compoſuit nuper Sybaritida, fugit.*

4. *Inſtanti lege Rufe.*] Ad hunc eundem epigr. 67. lib. 7. & lib. 8. epigramm. 51.

5. *Thalaſſionem.*] Conjugale illud. De Thalaſſione. vide epigr. 36. lib. 1. verſ. 6.

6. *Indicas manibus libidinoſis.*] Alii, *Inducas.* rectè.

7. *Et fias, &c.*] Ut epigr. 42. lib. 9.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

In Zelotypam. XCVIII.

Cum tibi nota tui ſit vita, fideſque mariti,
Nec premat ulla tuos, ſollicitetve toros:
Quid quaſi pellicibus torqueris inepta miniſtris,
In quibus & brevis eſt, & fugitiva Venus?
Plus tibi quam domino pueros præſtare probabo:
Hi faciunt, ut ſis fœmina ſola viro.
Hi dant, quod non vis uxor dare. do tamen, inquis,
Ne vagus à thalamis conjugis erret amor.
Non eadem res eſt: Chiam volo, nolo mariſcam.
Ne dubites quæ ſit Chia, mariſca tua eſt.
Scire ſuos fines matrona, & fœmina debet:
Cede ſuam pueris; utere parte tua.

3. *Miniſtris.*] Pueris.
6. *Vt ſis fœmina ſola viro.*] Ut non utar alia fœmina, quam te.
7. *Do tamen, inquis.*] Vide epigr. 43. lib. 11.
9. *Non eadem res eſt.*] Dicto epigrammate 43. lib. 11. verſ. 11. *Chiam volo, &c.*] De Chia & mariſca. vide quæ ad epigr. 24. lib. 7. verſ. 7. hîc autem *Chiam* de pueris dicit, *mariſcam* de fœminis.
12. *Tua.*] Qua fœmina es.

In Baſſum. XCIX.

Uxor cum tibi ſit puella, qualem
Votis vix petat improbis maritus,
Dives, nobilis, erudita, caſta:
Rumpis, Baſſe, latus, ſed in comatis,
Uxoris tibi dote quos paraſti.
Et ſic ad dominam reverſa languet
Multis mentula millibus redempta:
Sed nec vocibus excitata blandis,
Molli pollice nec rogata ſurgit.
Sit tandem pudor, aut eamus in jus.
Non eſt hæc, tua, Baſſe: vendidiſti.

Ad

2. *Improbis maritus.*] Qui votis ſuis non ponat modum.
4. *Rumpis, &c.*] Venerea opera. *Comatis.*] Pueris. epigramm. 57. lib. 2. verſ. 5. & epigrammate 57. lib. 3. verſ. 31.
11. *Vendidiſti.*] Uxori, nomine dotis.

Inſtan-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Bætim. C.

BÆtis oliviferâ crinem redimite coronâ;
Aurea qui nitidis vellera tingis aquis:
Quam Bromius, quem Pallas amat; cui rector aquarum
Albula navigerum per freta pandit iter:
Ominibus lætis veſtras Inſtantius oras
Intret; & hic populis, ut prior, annus eat.
Non ignorat, onus quod ſit, ſuccedere Macro.
Qui ſua metitur pondera, ferre poteſt.

Inſtantium Rufum Macro ſucceſſurum in provincia, excipit carmine.

1. *Bætis, &c.*] Fl. Hiſpan. unde nomen provinciæ Bæticæ, quam mediam interluit, cujus margines oleis florent. Quum alii poëtæ plerunque fluvios arundinibus cingant.

2. *Aurea quæ tingit, &c.*] Sæpicule poëta lanas Bæticas prædicavit. vide epigr. 28. lib. 8. verſ. 6. & lib. 14. epigr. 153.

3. *Bromius.*] Bacchus, faciens ut Bætica abundet vino. *Pallas amat.*] Faciens ut Bætica abundet oleo. *Cui rector aquarum.*] Cui Neptunus aperit iter navigerum, (*navigable*,) ut exoneretur in cana freta Oceani qui Bætim excipit.

5. *Veſtras oras.*] Hiſpaniam, cui præſidet. *Inſtantius.*] Ad quem eſt epigr. 73. l. 8. cujus hoc principium: *Inſtanti quo nec ſincerior alter habetur, &c.*

6. *Hic populis, &c.*] Felix, ut prior ſub adminiſtratione Macri. epigr. 87. lib. 10.

7. *Onus quod ſit, &c.*] Quam difficile ſit, quid expectetur ab illo, qui ſancto & integro ſucceſſerit præſidi, qualem ſe geſſit Macer.

8. *Qui ſua metitur pondera, &c.*] Qui habita virium ſuarum ratione, videt quam grave ſubeat onus, ille ferre poterit.

In effrontem. CI.

OS atavi, patris naſum, duo lumina patris,
Et matris geſtus dicis habere tuæ.
Cum referas priſcos, nullamque in corpore partem
Mentiris; frontem dic mihi cujus habes?

3. *Priſcos.*] Majores. Alii legunt, *Priſcos.*

4. *Habes.*] Nullius. Es itaque effrons ut patet ex lemmate. Verum epigramma hoc non ſapit Martialis acumen. ut nec ſequentia, quæ nec Scriverius ſuæ editioni inſerere eſt dignatus.

Ad Mattum. CII.

QUi negat eſſe domi ſe, tunc cum limina pulſas,
Quid dicat, neſcis? dormio, Matte, tibi.

2. *Dormio, Matte, tibi.*] Tibi, *non ſum, non poſſum, non licet eſſe domi.* vel, reſpicit ad Galbam qui dormiebat Mæcenati. vel Ennium reſpondentem Scipioni, *ſe non eſſe domi.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ad Milonem. CIII.

Thura, piper, veſtes, argentum, pallia, gemmas,
Vendere, Milo, ſoles, cum quibus emptor abit.
Conjugis utilior merx eſt : quæ vendita ſæpe,
Vendentem numquam deſerit, aut minuit.

3. *Vendita ſæpe.*] Pretio proſtituta.

4. *Vendentem, &c.*] Triopeis altera, quam famelicus pater Eriſichthon in varias ſe mutantem figuras ſæpius vendidit. Ovid. lib. 8. Metamorph.

M. VA-

M. VALERII MARTIALIS EPIGRAMMATVM LIBER XIII.

Cui * Xenia inditum nomen.

* Xenia dicta, quod τοῖς ξένοις, id eſt, hoſpitibus, nec non amicis apponebantur mittebanturve. hæc cum pictores tabellis, tum poëta carminibus imitatus eſt. infra epigrammate 3. & Vitruv. libro 6. capite 10. Tituli & lemmata quæ in elegantiſſimis Xeniorum & Apophoretorum libellis adſcripta ſunt diſtichis ſingulis, ea Martialis eſſe ut ſcias, ad dignitatem imprimis utilitatemqne utriuſque pertinet: cum cæteræ inſcriptiones quæ in Epigrammatum libris XII. atque in fragmento de Spectaculis occurrunt, librariorum ſint & criticorum, pro arbitrio ac lubitu quidvis interpretantium ac interpolantium. Quod in Xeniis & Apophoretis factum, cave credas. In Epigrammatis quod dico, clamat ipſa diverſitas inſcriptionum in diverſis codicibus, qua ſcriptis, qua editis. Horum verò lemmatum auctorem ſe ipſum profitetur initio Apophoretorum; cum inquit:

Lemmata, ſi quæres, cur ſint adſcripta docebo:
Vt, ſi malueris, lemmata ſola legas.

Adde quod abſque iis ne milleſima pars diſtichorum rectè intelligi poſſit. Quod vel ſolum arguat, ipſius Martialis ea eſſe; non librariorum, quibus Sphinx domi non erat. In Epigrammatis tam operoſis, paſſim divinationibus non opus. *Scriver.*

Ad Lectorem. I.

NE toga cordyllis, ne pœnula deſit olivis,
Aut inopem metuat ſordida blatta famem;
Perdite Niliacas, Muſæ, mea damna papyros:
Poſtulat, ecce, novos ebria bruma ſales.

Martialis imparatus à pecuniâ, jocabundus ait, ſe Saturnaliorum diebus; quibus pueris fas, nucibus; adoleſcentioribus alea ludere, cum Muſis luſurum, & blattis prandia paraturum: eamque aleam parum quidem lucroſam, nec multum tamen eſſe damnoſam. *Rad.*

1. *Ne toga, &c.*] Ut habeant ſalſamentarii & aromatopolæ ineptas chartas quibus involvant piſciculos, ſcombros & olivas epig. 2. l. 3. verſ. 4. & epig. 87. lib. 4. verſ. 8. *Cordyllis.*] Cordylæ piſciculi ſunt. vide lib. 3. epigramm. 2. *Pœnulam* pro cucullo poſuit. *Moleſtam* tunicam vocat alibi, quod involuti chartis, veluti tunica cineribus aſſarentur.

2. *Aut inopem.*] Ut habeant tineæ & blattæ cum quibus rixentur, & quam arrodant eſcam, chartas. *Perdite.*] O Muſæ, quarum æſtro ego percitus, meo cum damno ſcribo carmina; perdite & has chartas.

3. *Niliacas, papyros.*] Chartæ uſum præſtitit olim papyrus, juncus in paluſtribus Ægypti locis natus, diviſuſque in tenuiſſimas philyras. *Mea damna.*] Jocus eſt: quia mala carmina perdunt bonas chartas.

4. *Ebria bruma.*] Saturnalia, menſe brumali Decembri celebrata, in quibus genio indulgebatur. *Sales.*] Jocos.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Non mea magnanimo depugnat teſſera talo,
Senio nec noſtrum cum cane quaſſat ebur:
Hæc mihi charta nuces, hæc eſt mihi charta fritillus;
Alea nec damnum, nec facit iſta lucrum.

5. *Non mea.*] Ego in his Saturnalib. non ludo talis, dein teſſeris: non nucibus nec fritillis; ſed carminibus & chartis. epigr. 66. lib. 4. verſ. 15, 16. *Magnanimo, &c.*] An *talum* appellat *magnanimum*, quod talis & teſſeris ſtrenuè operam dent, ſeu potius opes perdant luxurioſi & prodigi juvenes, quos Perſius ſat. 6. appellat *magnanimos pueros?* An forte alludit ad illud Philoſophi, qui fortem & magnanimum comparat τῷ τετραγώνῳ. Ethic. Nicomed. lib. 1. cap. 10.

6. *Senio nec noſtrum.*] Fauſtus jactus, qui ternus in 3. talis ſi ceciderit, fauſtiſſimus eſt & lucroſiſſimus. *Cane quaſſat.*] Unione, jactu damnoſo. *Ebur.*] Fritillum ex ebore. epigramm. 14. lib. 4. verſ. 8. Alii talos; alii alveum intelligunt.

7. *Hæc mihi charta nuces.*] Pro nucibus puerorum ſcribam jocoſa & levia epigrammata, quæ mihi erunt nuces. *Fritillus.*] Eſt vaſculum buxeum longum & teres, è quo mittuntur teſſeræ, vel tali in tabulam. Idem & pyrgus ſeu turricula. Epigramm. 14. lib. 4. verſ. 8.

8. *Alea iſta.*] Ludus hic meus epigrammatarius.

In detractorem. II.

NAſutus ſis uſque licet, ſis denique naſus,
Quantum noluerit ferre rogatus Atlas,
Et poſſis ipſum tu deridere Latinum,
Non potes in nugas dicere plura meas:
Ipſe ego quam dixi. quid dentem dente juvabit
Rodere? carne opus eſt, ſi ſatur eſſe velis.

Epigramma hoc eſt in Zoilum & ſciolum, quo monet lectorem Theoninum, uti ne carpat, quod à ſe jam carptum & abjectum, contemptumque ſit ſatis.

1. *Naſutus, &c.*] Sis licet ingens irriſor. μυκτηρίζων. vide epigr. 4. l. 1. verſ. 6.

2. *Quantum noluerit ferre rogatus.*] Totus ex irriſione compoſitus & conflatus, *deos rogabis totum ut te faciant, Fabulle, naſum.* dixit Catullus. ſed ſenſu alio. *Atlas.*] Hyperbolicè. Qui Atlas cælum tamen humeris ſuſtinuiſſe dicitur. epigr. 4. lib. 9. verſ. 5.

3. *Ipſum Latinum.*] *Emphaticè.* Mimum, qui & alios imitatione deridet. epigrammate 5. lib. 1. verſ. 5.

5. *Ipſe ego quam dixi.*] Nam ſuperiori carmine appellavi eas, togas cordylarum, ludibrium blattarum, nuces puerorum, & fritillos, &c. *Quid dentem, &c.*] Quid limam rodis vipera? quid carmina mea reprehenſoria, reprehenſor?

6. *Carne opus eſt, &c.*] Quæ cedat denti tuo. mea reaget, ut loquuntur Phyſici. pete dente poëtas magna profeſſos, in illis vel frange genuinum, in illos virus invidiæ tuæ & maledicentiæ evome. meæ iſtæ nugæ ſerpunt humi tutæ ſatis, & ſi opus ſit, ſui vindices. epigrammate 61. libro 5. verſu 10.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ne perdas operam : qui ſe mirantur, in illos
Virus habe : nos hæc novimus eſſe nihil.
Nec tamen hoc nimium nihil eſt, ſi candidus aure,
Nec matutina ſi mihi fronte venis.

7. *Qui ſe mirantur.*] Qui ſibi placent. *In illos virus habe.*] Digni ſunt qui rideantur & carpantur, qui majora viribus promittunt aut ſuſcipiunt.

8. *Virus.*] Mordacia, verba virulenta. *Eſſe nihil.*] Eſſe nugas fatemur.

9. *Nec tamen, &c.*] Nec tamen plane nihil ſunt mea hæc. excipientur candidis & feſtivis, ſi minus placeant ſobriis, ſeveris, & impranſis.

Ad lectorem. III.

OMnis in hoc gracili XENIORUM *turba libello*
Conſtabit nummis quattuor empta tibi.
Quattuor eſt nimium : poterit conſtare duobus,
Et faciet lucrum bibliopola Tryphon.
Hæc licet hoſpitibus pro munere diſticha mittas,
Si tibi tam rarus, quam mihi, nummus erit.
Addita per titulos ſua nomina rebus habebis:
Prætereas, ſi quid non facit ad ſtomachum.

Pretium & argumentum libelli ſignificat. Pretium eſt geminus nummus ſeu victoriatus: Argumentum, Xenia diſtichis comprehenſa.

1. *Xeniorum, &c.*] Vide inſcriptionem libri hujus ſupra.

4. *Bibliopola Tryphon.*] Epigr. 72. lib. 4. verſ. 2.

6. *Rarus, &c.*] Poëtarum prope omnium fatale malum.

7. *Titulos, &c.*] Lemmata, inſcriptiones.

8. *Non facit ad ſtomachum.*] *Metaphorice.* cum Xenia quæ carmine adumbrantur, ſint plerumque eſculenta & poculenta.

Thus. IV.

SErus ut æthereæ Germanicus imperet aulæ,
Utque diu terris ; da pia thura Jovi.

Pi-

Quidam hinc initium Xeniorum faciunt, & IV. pro primo numerant epigrammate. Poëta uſum thuris oſtendit, & monet Deos rogandos pro diuturna Cæſaris vita.

1. *Serus ut æthereæ.*] Sic epigr. 39. lib. 8. verſ. 5. *Germanicus imperet aulæ.*] Domitianus. epigr. 2. lib. 5. verſ. 7. Conſtat itaque hæc ſcripta, vivo Domit. ante lib. 10. & 11.

2. *Da pia thura.*] Pia, quia deſtinata rebus piis ; nempe religioni & Superis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Piper. V.

CEreа quæ patulo lucet ficedula lumbo,
Cum tibi forte datur, ſi ſapis, adde piper.

1. *Cerea quæ patulo lucet.*] Pinguis. ut epigr. 58. lib. 3. verſ. 19. *Ficedula lumbo.*] Infra epigr. 49.

2. *Si ſapis adde piper.*] Ut & avis una tecum ſapiat, alioqui illa inſipida futura, tu inſipiens.

Alica. VI.

NOs alicam, mulſum poterit tibi mittere dives.
Si tibi noluerit mittere dives, eme.

1. *Nos.*] Pauperes. *Alicam.*] Potum è Zea ſeu ſpelta, cereviſiæ noſtræ haud diſſimilem. *Mulſum.*] Potio ex aqua & melle confecta. infra epig. 108.

Conchis faba. VII.

SI ſpumet rubra conchis tibi pallida teſta,
Lautorum cœnis ſæpe negare potes.

1. *Spumet.*] Inter coquendum. *Rubra.*] Fictili vaſe rubro. vel ab igne rubente. *Conchis tibi pallida.*] Faba cum cortice elixa; ad diſcrimen fabæ freſſæ, quæ ſine cortice coquitur. epigr. 77. lib. 7. verſ. 2.

2. *Lautorum.*] Invitatus potes menſa divitum carere, domique cœuare.

Far. VIII.

IMbue plebeias Cluſinis pultibus ollas,
Ut ſatur in vacuis dulcia muſta bibas.

1. *Imbue plebeias.*] Condito. *Cluſinis pultibus ollas.*] Pulte è farre Cluſino, quod optimum eſt, è Cluſio Tuſciæ pop. *Far* ſignificat frumentum quum omne ferè, tum potiſſimum adoreum; deinde farinam ex eodem factam, & pultem. *Rad.*

2. *Ut ſatur, &c.*] Gratiora enim bibuntur è vaſis pulte imbutis vina. Turneb. lib. 25. cap. 28. & Theophraſt. lib. de odoribus ſcribit, demiſſis in dolia farris offis, vinum domari, molleſcere & cum ſaporis gratia miteſcere.

Lens. IX.

ACcipe Niliacam, Peluſia munera, lentem:
Vilior eſt alicâ, carior illa fabâ.

Simila

1. *Niliacam, &c.*] Lens enim optima naſcitur circa Peluſium opp. Ægypti. vulgo *Damiata*, aliis *Roſeto* ad extremum Nili oſtium. *Nec Peluſiaca curam aſpernabere lentis.* Belg. *Linſen.* Virgil. Georg. 1.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Simila ex tritico. X.

NEc poteris ſimilæ dotes numerare, nec uſus,
Piſtori toties cum ſit & apta coco.

1. *Dotes numerare, nec uſus.*] Munera & uſus. farina enim ſimilaginea variis piſtorum uſibus ſervit.

Ordeum. XI.

MUlio, quod non des tacituris, accipe, mulis.
Hæc ego cauponi, non tibi dona dedi.

1. *Mulio, &c.*] Quo, mulio defraudat jumenta muta. epigr. 28. lib. 12.
2. *Hæc ego cauponi, &c.*] Quod tu vendes cauponi, pabulum equis futurum, non panem tibi. vide Turnebum lib. 25. cap. 28. Dabat Dominus mulioni hordeum in paſtum mularum. Ille eas fœno ſaturare contentus; gnaruſque mutas pecudes furtum non prodituras: mavult id vendere cauponi, & ejus pretio aut mercedulam augere, aut curare cutem. Loquitur ergo, tanquam minime dubitans de fraude ſervili: Accipe quidem hordeum, etſi nimis verear ut id mulis apponas: itaque quia fraudator es, & fœno mulas paſcis, videor hordeum tibi cum maximè dans, non tibi, ſed cauponi dare. *Gronovius.*

Frumentum triticeum. XII.

TErcentum Libyci modios de meſſe coloni
Sume, ſuburbanus ne moriatur ager.

1. *Tercentum modios.*] Triticum ex Africa frumenti feraciſſima, quod feratur in agro ſuburbano ne ſterileſcat. vel quo alatur urbs alioqui peritura ob agri ſuburbani ſterilitatem, ſeu continua cultura effœti. Numerus certus pro incerto, quod more Poëtarum, pro magna copia ponitur. *De meſſe coloni Libyci.*] De frumento, quod ab agricolis ex Libya adfertur.

Betæ. XIII.

UT ſapiant fatuæ fabrorum prandia betæ,
O quam ſæpe petet vina, piperque cocus!

1. *Sapiant fatuæ.*] Inſipidæ niſi condiantur. *Fabrorum.*] Pauperum.

Lactuca. XIV.

CLaudere quæ cœnas lactuca ſolebat avorum,
Dic mihi, cur noſtras inchoat illa dapes?

1. *Claudere, &c.*] Ut frigiditate ſua retunderent vini calorem: & ſomni conciliandi ergò.
4. *Dapes.*] Ad lubricandum ventrem. epigramm. 53. lib. 11. verſ. 5. tollendum ſtomachi faſtidium, & appetitum irritandum.

Ligna

2. *Ad*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ligna acapna. XV.

SI vicina tibi Nomento rura coluntur,
Ad villam moneo, ruſtice, ligna feras.

2. *Ad villam moneo, &c.*] Namque in agro Nomentano propter uliginem & paludes non ſunt ſicca ligna, aptaque foco materies. *Acapna* ergo ligna dicuntur, quod incenſa, nullum exhalant fumum: καπνὸς enim Græcè dicitur fumus; ἄκαπνος, quod fumo caret.

Rapa. XVI.

HÆc tibi brumali gaudentia frigore rapa
Quæ damus, in cœlo Romulus eſſe ſolet.

1. *Brumali, &c.*] Frigore dulciora ſunt & grandiora; calore ſpongioſa. Plinius lib. 18. cap. 13.

2. *In cœlo, &c.*] Frugaliter & aride victitans, ut quondam in vivis. Credidiſſe enim videntur priſci, non tantum nectare & ambroſia Deos paſci, verum etiam vilibus quibuſdam cibis, ut Romulum rapis. Credo de paupertate illius ſæculi quo Romulus vixerat; proinde quaſi in cælo iiſdem cibis victitet, quibus in terra alebatur. Turneb. libro 18. capite 13.

Coliculi. XVII.

NE tibi pallentes moveant faſtidia caules,
Nitrata viridis braſſica fiat aquâ.

Braſſicæ vim, laudes, medicinam Cato de re ruſtica cap. 156. commemorat. Caules (unde coliculi, pro cauliculi) ſunt braſſicæ pars interior.

2. *Nitrata, &c.*] Nitro enim olera viridiora fiunt. Plinius lib. 31. cap. 10.

Porri ſectivi. XVIII.

FIla Tarentini graviter redolentia porri
Ediſti quoties, oſcula clauſa dato.

1. *Fila.*] In herbulas enim fruticeſcit, in tenuia quaſi ſtamina creſcens. *Tarentini.*] Quod optimum naſcitur Tarenti.

2. *Clauſa dato.*] Clauſis labiis. Alii, *cluſa.*

Porri capitati. XIX.

MIttit præcipuos nemoralis Aricia porros:
In niveo virides ſtipite cerne comas.

Napi.

1. *Aricia porros.*] *Et mater Aricia porri.* Columel. Ut ergò ſectile porrum Tarenti; ſic Aritiæ capitatum naſcitur optimum. *Aritia*, Latii civitas. *Nemoralis* dicitur, propter vicinum nemus.

2. *Stipite cerne.*] Capite & ſtipite ſeu calamo *Comas.*] Folia & herbas, *blades.*

1. *Nos.*]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Napi. XX.

NOs Amiternus ager felicibus educat hortis:
Nurſinas poteris parcius eſſe pilas.

1. *Nos.*] Alii, *Hos.* id eſt, Napos, paulò minores rapis. *Amiternus,&c.*] Amitorum urbs Italiæ, Aquileiæ vicina. *In qua palude* (inquit Sidonius A. pollinaris epiſt. 8. lib. 1.) *muri cadunt, aquæ ſtant: turres fluunt, &c. Mare autem Adriaticum Ravennæ paludibus immiſcetur.* Vitruv. lib. 1. cap. 4.

2. *Nurſinas pilas.*] Rapa, quæ in orbem optima naſcuntur in Nurſia Sabinorum civitate. *Eſſe pilas.*] Edere.

Aſparagi. XXI.

MOllis in æquorea quæ crevit ſpina Ravenna;
Non erit incultis gratior aſparagis.

1. *Æquorea quæ crevit.*] Epigr. 55. lib. 3. *Spina Ravenna.*] *In totum ſpina eſt aſparagus.* nullum folium habet. Plin. lib. 21. cap. 15.

2. *Non erit,&c.*] Sylveſtres & ſponte ſua nati per montes aſparagi, non cedant altilibus & ſatis Ravennatibus. Athenæus lib. 2. cap. 22.

Uva duracina. XXII.

NOn habilis cyathis, & inutilis uva Lyæo:
Sed non potanti me, tibi nectar ero.

Quæ acinos duros, vel duro tectos corio habet. Plin. lib. 14. cap. 1. & 3. Gallice *Piquepoulle.*

1. *Non habilis cyathis, &c.*] Prelis & vino inutilis.

2. *Non,&c.*] Sed edenti, nectar ero.

Chia ficus. XXIII.

CHia ſeni ſimilis Baccho, quem Setia miſit:
Ipſa merum ſecum portat, & ipſa ſalem.

1. *Chia.*] In Chia inſula nata. poſtea aliò tranſlata. *Seni ſimilis Baccho.*] Quæ vinum vetus ſapit & ſalem. epigrammate 24. lib. 7. verſ. 8. *Setia miſit.*] Cretæne? an Campaniæ?

Cydonia. XXIV.

SI tibi Cecropio ſaturata Cydonia melle
Ponentur: dicas hæc melimela, licet.

Nuces

1. *Cecropio.*] Attico. à Cecrope rege. *Saturata.*] Melle incocta. Plinius lib. 15. cap. 17. *Cydonia*, à Cydone, urbe Cretæ, ſic dicta.

2. *Melimela, licet.*] Mellita poma.

1. *Poma*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Nuces pineæ. XXV.

POma ſumus Cybeles : procul hinc diſcede viator,
Ne cadat in miſerum noſtra ruina caput.

1. *Poma ſumus Cybeles, &c.*] Pinus magnæ Matri conſecrata eſt, propter Atyn mutatum in hanc arborem. Et pro *diſcede*, Scriver. leg. *abſiſte*.

2. *Ne cadat, &c.*] Ne cadamus in tuum caput.

Sorba. XXVI.

SOrba ſumus, molles nimium durantia ventres :
Aptius hæc puero, quam tibi, poma dabis.

2. *Puero, quam tibi, poma dabis.*] Qui molliore eſt alvo, & ſæpe profluvio laborat. Et pro *dabis*, Palat. legit, *damus*.

Spathalion caryotarum. XXVII.

AUrea porrigitur, Jani Caryota Kalendis :
Sed tamen hoc munus pauperis eſſe ſolet.

Termes ab arbore palma decerptus. Dioſc. lib. 1. cap. 123. Salmaſius cenſet legendum eſſe *ſpalathion* vel *palathion*. παλάθη enim ficuum dicebatur globus vel maſſa. In maſſam conditæ ſimiliter afferebantur caryotæ. Heſychius : παλάθη, ἡ τῶν σύκων ἐπάλληλος θέσις. Inde παλάθιον & σπαλάθιον. Cottana etiam ac pruna in maſſas ſic componebantur. Hinc Martialis :

Hæc tibi quæ torta venerunt condita meta,
Si majora forent cottana, ficus erant.

Statius :

Nuſquam turbine conditus ruenti
Prunorum globus, atque cottanorum.

Ad verbum, *globus prunorum* eſt παλάθη. *Salmaſ.*

1. *Iani.*] Calendis Januariis mittebantur à pauperibus palmulæ inauratæ, vel cruſta illitæ, ut placet Joſ. Scalig. in Tibull. lib. 1. vide epigramm. 33. lib. 8. Martial. verſ. 11. *Caryota Kalendis.*] Palmularum fructus ita dict. quod capiti graves ſunt. Plin. lib. 13. cap. 4.

2. *Sed tamen, &c.*] Hæc munera ſi mittant pauperes, quanto majora divites ?

* Coctana. XXVIII.

HÆc tibi quæ torta venerunt condita meta,
Si majora forent coctana, ficus erant.

Pruna

* Vel, *Vas Coctanorum.*

1. *Torta venerunt, &c.*] E tortis juncis texta ſporta, vel teſta turbinata in metæ formam. ut epigr. 44. lib. 1. verſ 7. quam lib. 5. epigr. 18. dixit *acutam teſtam*. Palat. pro *tortâ* legit *coctâ*. Et pro *metâ*, alii, *mentâ*.

2. *Coctana, ficus erant.*] Κόττανα εἶδος συκῶν. epigrammate 89. lib. 4. verſ. 6.

* Ex

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Pruna * Damaſcena. XXIX.

PRuna peregrinæ carie rugoſa ſenectæ
Sume : ſolent duri ſolvere ventris onus.

* Ex Damaſco Syriæ.
1. *Rugoſa ſenectæ.*] Quæ ſiccata, vetuſtateque ipſa jam contracta in rugas.

Caſeus Lunenſis. XXX.

CAſeus Etruſcæ ſignatus imagine lunæ,
Præſtabit pueris prandia mille tuis.

1. *Imagine lunæ.*] An lunæ forma? Quod forte inſigne erat Lunæ oppidi Etruriæ, cujus portus & lunæ referebat imaginem.

Caſeus Veſtinus. XXXI.

SI ſine carne voles jentacula ſumere frugi:
Hæc tibi Veſtino de grege maſſa venit.

2. *Veſtino de grege.*] Veſtini populi Italiæ, Sabinis vicini. *Maſſa venit.*] Caſeus è lacte preſſo & in maſſam coagulato.

Caſeus Velabrenſis. XXXII.

NOn quemcumque focum, nec fumum caſeus omnem,
Sed Velabrenſem qui bibit, ipſe ſapit.

2. *Velabrenſem.*] Velabrum locus Romæ prope Aventinum. *Fumus imbibitus auget gratiam caſei, qualis in ipſa urbe conficitur cunctis præferendus.* Plin. lib. 11. cap. 42. *Qui bibit.*] In Velabro enim multæ erant caſeariæ, ſeu tabernæ, ubi veteres, caſeos reponebant, & fumos bibere inſtituebant: recens enim ille caſeus fiſtuloſus erat, & facile hauriebat fumum. *Rad. Ipſe.*] Et pro *ipſe* Palat. legit, *ille.*

Caſei Trebulani. XXXIII.

TRebula nos genuit ; commendat gratia duplex,
Sive levi flamma, ſive domamur aqua.

Bulbi.

1. *Trebula nos genuit.*] Vicus in Sabinis. epigr. 72. lib. 5. verſ. 1. *Commendat gratia duplex.*] Uſus duplex nobis eſt, & duobus modis cum ſuavitate in cibum paramur.
2. *Sive levi flamma.*] Sive torremur. *toſtek. Sive domamur aqua.*] Sive deſcobinati maceramur jure.

2. *Bulbis,*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Bulbi. XXXIV.

CUm ſit anus conjux, & ſint tibi mortua membra,
Nil aliud bulbis quam ſatur eſſe potes.

2. *Bulbis, &c.*] Qui Venerem inflant. Ex his vero cum nucleis pineis, eruca, pipere, in nuptiali cœna ſponſo ferculum parati ſolitum. Alex. ab Alexandr. lib. 2. cap. 5. citat adagium Athenæus lib. 2. cap. 23. οὐδέν σ' ὀνήσει βολβὸς ἂν μὴ, νεῦρ' ἔχῃς.

Lucanica. XXXV.

FIlia Picenæ venio Lucanica porcæ:
Pultibus hinc niveis grata corona datur.

1. *Filia Picenæ, &c.*] Farcimen è conciſis carnibus porcæ in agro Picentino natæ. vide epigr. 46. lib. 4. verſ. 8. & epigr. 79. lib. 5.

2. *Pultibus, &c.*] Oras patinæ habentis pultem ex tritico circumdat. ut epigr. 79. lib. 5. verſ. 9. Sic & hodie ad braſſicam apponuntur.

Olivæ. XXXVI.

HÆc quæ Picenis venit ſubducta trapetis,
Inchoat atque eadem finit oliva dapes.

1. *Picenis venit.*] Olivæ optimæ ex agro Piceno in Italia. *Subducta.*] Subtracta, oleo non expreſſo integra. *Trapetis.*] Trapes, etis, vel trapetum, eſt mola olivaria; vel prælum, quo oleum exprimitur. à τρέπω, verto, volvo. epigr. 27. lib. 7. verſ. 3.

2. *Inchoat atque eadem.*] Ad incitandum ſtomachum. *Finit oliva dapes.*] Ad tollendum faſtidium.

Mala citrea. XXXVII.

AUt Corcyræi ſunt hæc de frondibus horti,
Aut hæc Maſſyli poma draconis erant.

1. *Corcyræi, &c.*] Ex horto Alcinoi regis Phæacum in inſula Corcyra.

2. *Aut hæc Maſſyli, &c.*] Aut Heſperidum mala. epigr. 94. lib. 10. verſ. 1. Neque alia creduntur fuiſſe aurea illa poma, quam hæc Aurantia, citrea, Medica. Athenæus libro 3. capite 4. 7. & 43.

* Coloſtrum. XXXVIII.

SUrripuit paſtor quæ nondum ſtantibus hœdis,
De primo matrum lacte coloſtra damus.

Hœdi.

* Belg. *Bieſt.*

1. *Nondum ſtantibus hœdis.*] Priuſquam hœduli recens nati erexiſſent ſe & admoviſſent uberibus ora. Plin. *Coloſtrum* eſt prima à partu ſpongioſa denſitas lactis.

1. *Viridi,*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Hœdi. XXXIX.

LAſcivum pecus, & viridi non utile Baccho
Det pœnas: nocuit jam tener ille deo.

1. *Viridi, &c.*] Rodens virentes palmites.

2. *Det pœnas, &c.*] *Mactetur hoſtia Baccho, Quod teneras vites roſerit ipſe tener.* Ovid. Faſtor. 1. *Rode caper vitem, &c.* Ανθολογ. α. Κἢν με φάγῃς ἐπὶ ῥίζαν, &c. κέφ. 5. Hædilli menſis grati: tenerrima eorum caro.

Ova. XL.

CAndida ſi croceos circumfluit unda vitellos.
Heſperius ſcombri temperet ova liquor.

1. *Candida unda vitellos.*] Lacteus liquor in albumine ovi.

2. *Heſperius ſcombri, &c.*] Condito ova garo Hiſpano. epigrammate 102. infra. *Heſperius* enim *liquor* eſt garum.

Porcellus lactens. XLI.

LActe mero paſtum pigræ mihi matris alumnum
Ponat, & Ætolo de ſue dives edat.

1. *Lacte mero, &c.*] Malo edere lactentem porcellum, quam aprum: ille mihi ſapit, non invideo lautis aprum.

2. *Et Ætolo, &c.*] Et divisi apponatur pro more lautorum aper, vel Arcadici illius æmulus. epigr. 15. lib. Spect. verſ. 1.

Apyrina & tuberes. XLII.

NOn tibi de Libycis tuberes, & apyrina ramis,
De Nomentanis ſed damus arboribus.

1. *De Libycis tuberes, &c.* In Africa primum nata, ſed tranſlata & alibi poſtea ſata poma, quibus, quod iis lignoſus abeſſet nucleus, nomen ex α & πυρὴν. Plinius lib. 13. cap. 29. & lib. 15. cap. 14. Malorum Granatorum genera duo: alteri nucleus eſt lignoſus: alteri aut nullus, aut certè minimus, ob id *abyrenum* vocatum. *Brod.*

2. *De Nomentanis, &c.*] Ex villa mea in agro Nom. qui ad 10. ab urbe lapidem.

Idem. XLIII.

LEcta ſuburbanis mittuntur apyrina ramis,
Et vernæ tuberes. quid tibi cum Libycis?

2. *Vernæ turberes.*] Domi nati. ut præcedenti epigr. verſ. 2.

Sumen. XLIV.

ESſe putes nondum ſumen: ſic ubere largo
Effluit, & vivo lacte papilla tumet.

1. *Eſſe putes, &c.*] Non credas hoc farcimen eſſe è papillis ſuis à partu cæſæ reſectis: ſed etiamdum vivere in ſue papillas, ita lacte exundant. Alii, *Eſſe potes nudum ſumen.* rectè.

Pulli gallinacei. XLV.

SI Libycæ nobis volucres, & Phaſides eſſent,
Acciperes. at nunc accipe cortis aves.

1. *Libycæ nobis volucres.*] *Guineyes. Turkeyes.* Angl. Id eſt, Si mihi copia eſſet peregrinarum avium illas mitterem; quæ cum deſint, boni conſule domeſticas. *Libycæ*] Numidicas gallinas dicit. *Phaſides eſſent.*] Phaſiani. infra epigr. 72.

2. *Cortis aves.*] Epigr. 30. l. 7. vſ. 1.

Perſica, Nuciperſica. XLVI.

VIlia maternis fueramus præcoqua ramis:
Nunc in adoptivis Perſica cara ſumus.

Lemma hoc corrigendum dicit Salmaſius, legendumque *Præcoca nuciperſica.* hæc ſunt *Armeniaca nucipruna*, Plinii, *Præcoca* vel *præcocia*, Perſica ſunt; atque ita dicebantur, *Perſica præcocia*, ut Perſica duracina, Aſiatica, &c.

1. *Præcoqua.*] Pro *præcoqua*, alii *Perſica.* leg.

2. *Nunc in adoptivis, &c.*] An quia in nativa ſtirpe vilia; pruno inſita fiunt nobilia? ut habet Pallad. lib. 4. de Inſ. An quia in ſua Perſide noxia & venenoſa; ſed tranſlata, mutatoque cœlo & ſolo dulcia fiunt & ſalubria? ex opinione Columellæ. vide Alciat. emblem. 142. & Claud. Minoem. ad idem emblema.

Panes Picentini. XLVII.

PIcentina Ceres niveo ſic nectare creſcit,
Ut levis accepta ſpongia turget aqua.

1. *Picentina Ceres.*] Panis Picentinus ex alice ſeu tritico opt. macerato. *Niveo nectare creſcit.*] Lacte.

Boleti. XLVIII.

ARgentum atque aurum, facile eſt, lenamque togamque
Mittere: boletos mittere difficile eſt.

2. *Boletos mittere.*] Fungorum genus nobiliſſimum. epigr. 21. lib 1 verſ. 2. *Difficile eſt.*] Ipſi malunt edere, quam amicis mittere. *Vel* quia rari.

Fice-

2. *Cur*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ficedula. XLIX.

CUm me ficus alat, cum paſcar dulcibus uvis,
Cur potius nomen non dedit uva mihi?

2. *Cur potius, &c*] Cur non *uvedula* potius quam *ficedula*. Belg. *Snippe.*

Tubera. L.

RUmpimus altricem tenero de vertice terram
Tubera: boletis poma ſecunda ſumus.

1. *Rumpimus altricem tenero.*] Negant tamen gigni ex tuberante terra aut rimas urgente, nec terræ cohærere tubera fibris aut capillamentis, Plinius lib. 18 cap. 3. Dioſcor. lib. 2. c. 139. vide & Athenæum lib. 2. *De.*] Alii, *quæ.*

2. *Poma ſecunda ſumus.*] Ἄκυρως fructus.

Turdorum corona. LI.

TExta roſis fortaſſe tibi, vel divite nardo,
At mihi de turdis facta corona placet.

1. *Texta roſis, &c.*] In lautiſſimorum conviviis dabantur coronæ è nardi folio. Plin. lib. 21. cap. 3. Athen. lib. 15.

2. *De turdis, &c.*] Epigr 47. lib 3. verſ. 11. ſerta turdorum redimibant lancem. Vel accipe potius de vimine in orbem flexo, à quo pendebant turdi: hinc mihi corollam, dicit, texe; quam & geſtabo libens, & poſtea coctam devorabo. Sic hodie coronæ feruntur venum in forum, è viminis circulo ſeu ramo in orbem flexo, factæ. Favet huic interpretationi, ipſemet Auctor ſupra lib. 3. epigr. 47. *Illic coronam pinguibus gravem turdis.*

Anas. LII.

TOta quidem ponatur anas: ſed pectore tantum,
Et cervice ſapit: cætera redde coco.

2. *Cætera redde coco.*] Tanquam ſaporis non æque grati.

Turtur. LIII.

DUm pinguis mihi turtur erit: lactuca valebis,
Et cochleas tibi habe. perdere nolo famem.

Perna.

Appoſito pingui turture, abſtinendum à lactucis dicit & cochleis, veluti vilioribus, ſtomachumque ſervandum delicatioribus.

1. *Lactuca valebis.*] Non attingam, nec guſtabo.

2. *Perdere nolo famem.*] Nolo acetaria quæ claudant ſtomachum. *Vel* quæ procurent appetitum, *aliamque famem*, ut vocat Juvenal. ſat. 4. verſ. 137. Mihi ſapit turtur. Nolo conchylia. *Quæ renovent per damna famem.* Petron.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Perna. LIV.

CÆretana mihi fiet, vel maſſa licebit
De Menapis: lauti de petaſone vorent.

1. *Cæretana mihi fiet.*] A Cære opp. Hetruriæ. Alii & credo melius, leg. *Ceretana*, & intelligunt pernam ex Ceretanis Hiſpaniæ pop. quam commendat Athenæus lib. 14. *Maſſa licebit.*] Pulpa, epigr. 76. lib. 3. Alii, *miſſa*. rectè.

2. *Menapis.*] Rheni accolis, quos alii Juliacenſes, alii Weſtphalos eſſe putant. Turneb. lib. 16. cap. 16. *Ego*, inquit, *putem petaſonis partem pernam vocari.*

Petaſo. LV.

MUſteus eſt: propera, caros nec differ amicos:
Nam mihi cum vetulo ſit petaſone nihil.

1. *Muſteus eſt, &c.*] Recens, ſucci & ſaporis plenus.

2. *Nam mihi, &c.*] Non placet fumo duratus & ſiccus.

Vulva. LVI.

TE fortaſſe magis capiet de virgine porca:
Me materna gravi de ſue vulva capit.

1. *De virgine porca.*] Vulva virginis ſuis, ſterilis, utpote caſtratæ, *ſpayed*. Plin. lib. 8. cap. 51.

2. *Materna, &c.*] Vulva porcaria, id eſt, ſuis ante editum partum enectæ. vide Plin. l. 11. c. 37. & ſupra, epigr. 44.

Colocaſia. LVII.

NIliacum ridebis olus, lanaſque ſequaces,
Improba cum morſu fila manuque trahes.

1. *Niliacum ridebis olus.*] Fabam Ægyptiam, Colocaſiam. *ſeu* caulem fabæ. *Olus* ergò vocat *Niliacum*, quia caules ejus manderentur. Græci vocant λάχανα omnes herbas, quarum caules aut folia eſui ſunt: & λαχανώδεις dicunt, quæ ſic parantur ut edi poſſint. *Salmaſ.* *Sequaces.*] Caulis enim Colocaſiæ araneoſus eſt & filis nervoſus in mandendo. Plin. l. 21. c. 15. epig. 32. l. 8. verſ. 13.

Jecur anſeris. LVIII.

ADſpice quam tumeat magno jecur anſere majus!
Miratus dices; hoc, rogo, crevit ubi?

Glires.

1. *Tumeat.*] Mulſo, lacte, ficu, & carica fartum. *Magno, &c.*] *Anſeris ante ipſum magni jecur.* Juvenal. ſat. 5. verſ. 113. χηνὸς ἧπαρ περισπούδαστον κατὰ τὴν Ῥώμην. Athenæus lib. 9. c. 8. quin & ipſæ anſeribus ſaginandis adhibiti χηνοβοσκός. ibid.

2. *Hoc, rogo, crevit, ubi?*] In culina nempe jecur ita crevit fartum: ſed hoſpes imperitus, primum jecinoris magnitudine perſpecta, putabit anſeres alicubi eſſe tanto majores, & quæret ubi tanti naſcantur, aut unde ferantur. *Rad.*

1. *Tota*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Glires. LIX.

TOta mihi dormitur hyems, & pinguior illo
Tempore ſum, quo me nil niſi ſomnus alit.

1. *Tota mihi, &c.*] Plin. lib. 8. cap. 52. & 29. cap. ult.

Cuniculus. LX.

GAudet in effoſſis habitare cuniculus antris:
Monſtravit tacitas hoſtibus ille vias.

2. *Tacitas hoſtibus ille vias.*] Subterraneas. ab hoc animali *cuniculos* dictos. *undermynings* Vegetius libro 4. capite 24.

* Atagenæ. LXI.

INter ſapores fertur alitum primus
Iônicarum guſtus attagenarum.

* Variè ſcribitur, tum apud Græcos, tum apud Latinos: Horatius dixit, *Attagen Ionicus.* Martial. *Attagena.*

Gallina altilis. LXII.

PAſcitur & dulci facilis gallina farina;
Paſcitur & tenebris. ingenioſa gula eſt.

1. *Dulci facilis, &c.*] Mulſo depſita.
2. *Tenebris.*] Motus enim & lux pinguedini inimica, &c. Varro lib. 3. c. 9. Seneca epiſt. 123. *Ingenioſa gula eſt.*] Gulones iſti ingenioſi ſunt ad luxuriam: ſic epigr. 117. lib. 14. Sic & Petronius. *Ingenioſa gula eſt, Sicula ſcarus æquore merſus Ad menſam vivus perducitur.*

Capo. LXIII.

NE nimis exhauſto macreſceret inguine gallus,
Amiſit teſtes: nunc mihi Gallus erit.

1. *Exhauſto, &c.*] Per coïtum.
2. *Gallus erit.*] Æque caſtratus ac Galli ſacerdotes Cybeles. epigr. 45. lib. 2.

Idem. LXIV.

SUccumbit ſterili fruſtra gallina marito:
Hanc matris Cybeles eſſe decebat avem.

Per-

1. *Sterili, hanc, &c.*] Capon. ut præced. epigramm.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Perdix. LXV.

POnitur Auſoniis avis hæc rariſſima menſis:
Hanc in lautorum mandere ſæpe ſoles.

1. *Ponitur, &c.*] Perdix lauta & nobilis, ales, magnique pretii, potentium menſis ponebatur, ut & hodie etiam ponitur.

2. *Hanc in lautorum.*] Divitum. nam 50. drachmis unicam ab Ariſtippo emptam legimus. De natura, vi, ingenio, &c. vide Geſnerum. Scriverius ſic hoc diſtichon legit:

Ponitur Auſoniis perdix rariſsima menſis:
Hanc in piſcina mandere ſæpe ſoles.

Alii, *Hanc in piſcina ludere ſæpe ſoles* legunt, & alludunt ad ludum in piſcina, qui πέρδιξ ſeu περδικισμὸς dictus. *Mandere.*] Palat. *condere.*

Columbini. LXVI.

NE violes teneras perjuro dente columbas,
Tradita ſi Cnidiæ ſunt tibi ſacra deæ.

1. *Perjuro dente columbas.*] Docet enim ſequens verſus interdictum fuiſſe columbinorum eſum Myſtis Veneris, qui initiati erant ſacris Deæ Ven. Cnidiis religioſe cultæ, & cui columba ſacra. *Perjuro dente.*] Quum Myſta Veneris contra jus ſacrorum ſuorum violet miniſtram Veneris columbam.

2. *Tradita ſacra.*] Sacerdoti ſcil. & Myſtæ Veneris.

Palumbus torquatus. LXVII.

INguina torquati tardant hebetantque palumbi:
Non edat hanc volucrem, qui cupit eſſe ſalax.

Palumbus Torquatus.] Sic dictus à circulo ſeu torque circa collum. Avis caſta ex moribus appellatur, quod comes ſit caſtitatis. Dicitur enim amiſſo corporali conſortio ſolitaria incedere, nec carnalem copulam ultra requirere.

1. *Inguina.*] Venerem, ſalacitatem.

Galbula. LXVIII.

GAlbula decipitur calamis, & retibus ales,
Turget adhuc viridi cum rudis uva mero.

Catta.

1. *Galbula.*] Alii, *Galbina.* Rectè. *Galbinæ* ergò ſeu galbeæ atque etiam galbulæ, aves ſunt viridis aut lutei coloris: Græcis χλωρείδες dicuntur. Baptiſta Pius aſſerit lectionem *Galbula* quæ ἴκτερος. Annot. Poſt. cap. 29. *Calamis.*] Viſcatis.

2. *Turget, &c.*] Autumno primo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Catta. LXIX.

PAnnonicas nobis numquam dedit Umbria cattas:
Mavult hæc domino mittere dona Pudens.

1. *Pannonicas, &c.*] E Pannonia miſſas Pudenti in Umbriam miſit: ille Romam. *Pannonicæ* ergo *Cattæ* Martiali ſunt, quas vulgò *martas* vocitamus: quæ de genere felium ſunt ſylveſtrium; ſeu muſtelæ ſylveſtres.

2. *Domino.*] Domitiano, vel diviti patrono. Alii leg. *Dominæ.*

Pavo. LXX.

MIraris quoties gemmantes explicat alas,
Et potes hunc ſævo tradere, dure, coco?

2. *Hunc ſævo tradere, &c.*] Spectaculum pulchrius quam ferculum, avem oculis quam gulæ gratiorem.

Phœnicopterus. LXXI.

DAt mihi penna rubens nomen: ſed lingua guloſis
Noſtra ſapit. quid ſi garrula lingua foret?

1. *Dat mihi penna, &c.*] Φοινικόπτερος, puniceus alas. Phœnicopterus ergò avis circa lacus & paludes victitans, viſu pulchra, & colore decora purpureo; magnitudine ciconiæ, &c. *Guloſis.*] Apicio Heliogabalo, Vitellio.

2. *Quid ſi garrula, &c.*] Quanto magis guloſis iſtis ſaperet ſi vox acceſſiſſet, quibus tacita lingua tam in deliciis eſt? Reſpicitque Poëta patinam Æſopi tragœdi ex linguis avium canorarum. Plin. lib. 10. cap. 51.

Phaſianus. LXXII.

ARgiva primum ſum tranſportata carina,
Ante mihi notum nil, niſi Phaſis, erat.

1. *Argiva carina.*] Argo.
2. *Phaſis, erat.*] Fl. Colchorum. unde phaſianos ab Argonautis tranſportatos arguit, à nomine avis.

Numidicæ. LXXIII.

ANſere Romano quamvis ſatur Hannibal eſſet:
Ipſe ſuas nunquam barbarus edit aves.

Anſer.

1. *Romana quamvis, &c.*] Qui Romanis in deliciis? An quia ſervavit Capitolium Romæ. ut ſequente epigramm.

2. *Suas nunquam, &c.*] Numidicas, quæ nondum gulæ barbaræ innotuerant. Numidicæ ergò ſeu Africanæ, in ea parte Africæ, cui Numidia nomen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Anſer. LXXIV.

HÆc ſervavit avis Tarpeji templa Tonantis.
Miraris? nondum fecerat illa deus.

1. *Hæc ſervavit, &c.*] Manlius clangore anſeris excitatus ſubeuntes nocte Gallos à ſumma rupe dejecit, &c. Liv. 5. L. Florus lib. 1. cap. 13. Plutarchus lib. de fortuna Rom. &c.

2. *Nondum, &c.*] Poſtquam vero Domitianus Dominus ac Deus noſter capitolium conflagratum reſtituit, non opus eſt anſere, nedum alio cuſtode.

Grues. LXXV.

TUrbabis verſus, nec litera tota volabit,
Unam perdideris ſi Palamedis avem.

1. *Turbabis verſus, &c.*] Exempta una avis turbabit ordinem & formam literæ, quam ex gruum volatu adinvenit Palamedes. ſit illa Y an A an ut aliis magis placet Δ. Niſi potius ob Φ, à Palamede inventum, grues Palamedis aves dici malis: quia etſi in volando referant Y, ſive ut Hieronymus ſcripſit trianguli formam in volando efficiant; tamen ſingulæ corpore ſuo Φ, repræſentent. Unde Auſonius in Eidylliis: *Hæc gruis effigies Palamadica porrigitur Φ.* Voſſius.

Ruſticula. LXXVI.

RUſtica ſim, an perdix, quid refert, ſi ſapor idem eſt?
Carior eſt perdix: ſic ſapit illa magis.

1. *Ruſtica ſum, &c.*] MS. Oxonienſis. *Ruſticula, an perdix, quid refert.*

2. *Sic ſapit, &c.*] Propter pretium. *magis illa juvant, quæ pluris emuntur.*

Cycnus. LXXVII.

DUlcia defecta modulatur carmina lingua
Cantator cycnus funeris ipſe ſui.

Porphy-

1. *Dulcia.*] Poëtis & quibuſdam philoſophis receptum, cycnum mortis præſcium cum voluptate & cantu mori. Sed negant Plinius, Ælianus, Jul. Scaliger, aliique ſanioris judicii. *Defecta lingua.*] Hoc eſt, jam deficiente lingua. Nam *deficere* eſt λείπειν: & *defectus* qui deficit: unde *defectus annis*, de ſene. Sic *indefectus* ἄλειπτος: ita vocabantur athletæ qui vinci non poterant. *Salmaſ.*

1. Gi-

Porphyriones. LXXVIII.

NOmen habet magni volucris tam parva gigantis?
Et nomen Praſini Porphyrionis habet.

1. *Gigantis.*] Porphyrionis, cujus meminit Horat. libro 3. ode 4. Claudian. in Gigantomach. Euſtath. ad Iliad. ξ.

2. *Porphyrionis habet*] Purpurionis, qui auriga Neronis, factionis Praſinæ. Vide & aliam Lipſii expoſitionem hujus epigramm. lib. 1. Quæſtion. Epiſtolic. 5. Gigantem Pindarus Pyth. Eid. VIII. Apollinis arcu domitum narrat. De avi verò, à colore ſic dicta, præter Ariſt. Plin. mira quædam narrat Ælianus de hiſt. animalium l. 3. c. 42. & lib. 5. cap. 28

Mullus. LXXIX.

SPirat in advecto, ſed jam piger, æquore mullus:
Langueſcit? vivum da mare, fortis erit.

1. *Spirat.*] Impropriè, ex ſententia ſcholæ Peripateticæ ſpirare vero piſces contendit Plinius. lib. 8. cap. 7. *Advecto æquore mullus.*] Vaſe pleno aqua marina. Palat. legit, *avecto.*

Muræna. LXXX.

QUæ natat in Siculo grandis muræna profundo,
Non valet exuſtam mergere Sole cutem.

2. *Non valet exuſtam, &c.*] Præ pinguedine in ſummo æquore fluitat, ubi à ſole torrefacta nequit ſe curvare neque immergere.

Rhombus. LXXXI.

QUamvis lata gerat patella Rhombum:
Rhombus latior eſt tamen patellâ.

Oſtrea. LXXXII.

EBria Bajano veni modo concha Lucrino:
Nobile nunc ſitio luxurioſa garum.

1. *Ebria Bajano, &c.*] Satura. *Vel* merſa. *Lucrino.*] Oſtreis Lucrinis optimum adjudicavit ſaporem Serg. Orat. Macrob. 2. Sat. cap. 11.

12. *Nobile, &c.*] Condior garo. infra epigr. 102. ut ante ſatur eram aquæ Lucrinæ.

Squillæ. LXXXIII.

COEruleus nos Liris amat, quem ſylva Maricæ
Protegit: hinc ſquillæ maxima turba ſumus.

Scarus.

1. *Liris amat, &c.*] Fl. Campaniæ Minturnas præterfluens, cui præſidet Marica Nympha, Fauni uxor; vel ut alii volunt Venus, cui ſacellum juxta Lirin conſecratum.

Scarus. LXXXIV.

HIc Scarus, æquoreis qui venit obeſus ab undis,
Viſceribus bonus eſt: cetera vile ſapit.

1. *Obeſus*] In Palat. *adeſus*.
2. *Viſceribus*, &c.] Jecinore. Plinius lib. 32. cap. 8. *Cetera vile ſapit.*] Supp. κατὰ. *Helleniſm.*

Coracinus. LXXXV.

PRinceps Niliaci raperis, Coracine, macelli:
Pellææ prior eſt gloria nulla gulæ.

2. *Pellææ prior*, &c.] Ægyptiacæ Alexandrinæ, ab Alexandro Pellæ Macedoniæ urbe nato, qui condidit Alexandriam.

Echinus. LXXXVI.

ISte licet digitos teſtudine pungat acuta,
Cortice depoſito mollis echinus erit.

1. *Teſtudine*, &c.] Teſta hirſuta & aculeata.
2. *Mollis*, &c.] Cibo gratus.

Murices. LXXXVII.

SAnguine de noſtro tinctas ingrate lacernas
Induis, &, non eſt hoc ſatis, eſca ſumus.

1. *Sanguine*, &c.] Queruntur Murices iniquam ſortem ſuam, & crudelitatem hominum: ut, quod ſanguinem ſuum hauriant aves, carnes verò homines abſumant. vide epigr, 24. lib. 5. verſ. 5.

2. *Et, non eſt hoc ſatis*, &c.] Namque inter conchylia menſis inferuntur murices. δύναται γὰρ βάπτειν οὐκ ἐσθίεσθαι μόνον τὸ τῆς πορφύρας κρέας. Lucian. κυνικός.

Gobius. LXXXVIII.

IN Venetis ſint lauta licet convivia terris,
Principium cœnæ gobius eſſe ſolet.

Lupus.

1. *Venetis ſint.*] Italis Henetis, non Gallis. *Lauta.*] Palat. *pauca.*

2. *Principium*, &c.] Epigr. 31. lib. 10. verſ. 4.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Lupus. LXXXIX.

LAneus Euganei lupus excipit ora Timavi,
Æquoreo dulces cum ſale paſtus aquas.

1. *Laneus Euganei, &c.*] Colorene albus, an carne mollis, an mandendo araneoſus, ut de colocaſiis ſupra epigramm. 57. an alludit ad Euganeas & Altinates oves juxta Timavum, quæ lanarum mollitie laudantur, unde & Poëtice piſcibus ora ejuſdem fl. excipientibus idem tribuit? Addam quod Gruterus refert: Qui cum carpos & lucios immittit ſalientibus aquæ frigidioris, intrà xx. diem fiunt ſupra cutem quaſi lanei; villos certè exhibent toto dorſo notabiles colore cineritio: iis præſertim, quos piſcatores vendebant familiæ ejus pro Rhenanis, quum eſſent lacuſtres. Faciatne iſtud Martiali interpretando, dijudicent quibus palatum ſapit *Timavi.*] Epigr. 25. l. 4. vſ. 5.

2. *Æquoreo dulces, &c.*] Namque illi lupi ſunt laudatiſſimi qui ad oſtia fluviorum degunt dulci pariter ac ſalſa aqua paſti.

Aurata. XC.

NOn omnis laudem pretiumque aurata meretur,
Sed cui ſolus erit concha Lucrina cibus.

1. *Aurata meretur.*] Ab auri colore in capite dicta. ut Græce χρύσοφρυς.

Acipenſis. XCI.

AD Pallatinas acipenſem mittite menſas:
Ambroſias ornent munera rara dapes.

1. *Palatinas.*] Cæſarum, principum in Palatio.

2. *Ambroſias, &c.*] Divinas dignas Diis ſuperis & Cæſaribus.

Lepus. XCII.

INter aves turdus, ſi quis me judice certet,
Inter quadrupedes gloria prima lepus.

1. *Quis.*] Palat. *ſi quid, &c. certum eſt.*

2. *Gloria prima lepus.*] Alii leg. *Mattya.* de qua voce epigramm 59. lib. 10. vſ. 4. Bodleian. MS. *Beſtia.* Scriver. *Mactea.*

Aper. XCIII.

QUi Diomedæis metuendus ſetiger agris
Ætola cecidit cuſpide, talis erat.

1. *Diomedæis metuendus.*] Ætolis, Thraciis. nam Diomedes rex Thraciæ. *Setiger agris.*] Epigramm. 41. ſupra & lib. ſpectaculor. epigrammat. 15. verſ. 1.

2. *Ætola.*] Meleagri.

Damæ.

1. *Dente*

Damæ. XCIV.

DEnte timentur apri; defendunt cornua cervos:
Imbelles damæ quid, niſi præda, ſumus?

1. *Dente timentur apri, &c.*] Sic Anacreon ludit in ferarum armatura nativa. 2. Car. Et pro *cervos*, Scriverius legendum cenſet, *tauros*.

Oryx. XCV.

MAtutinarum non ultima præda ferarum
Sævus oryx, conſtat quot mihi morte canum?

1. *Matutinarum, &c.*] Spectaculis enim matutinis plerunque venationes dabantur, ac feræ ſpectabantur. Turneb. lib. 25. cap. 28. Vide epigr. 25. lib. 10. verſ. 1.

2. *Oryx, conſtat.*] De quo Oppian. 2. κυνηγ. Plinius lib. 2. cap. 40. & 46. Ælian. lib. 14. cap. 14. *Quot mihi, &c.*] Sævus enim eſt, multoſque occidit canes.

Cervus. XCVI.

HIc erat ille tuo domitus, Cypariſſe, capiſtro:
An magis iſte tuus, Silvia, cervus erat?

1. *Hic erat ille, &c.*] Hic cervus ſimilis eſt illius cui tu Cypariſſe inſidens *Mollia purpureis frenabas ora capiſtris.* Ovid. Metamorph. 10. Vel illius, qui Silviæ filiæ Tyrrhi in deliciis. Virgil. 7. Æneid.

Laliſio. XCVII.

CUm tener eſt onager, ſolaque laliſio matre
Paſcitur: hoc infans, ſed breve nomen habet.

1. *Solaque, &c.*] Lacteus onager. Onagri enim pullus *Laliſio* vocatur. Plin. lib. 8. cap. 44.

2. *Hoc infans.*] Quamdiu lacteus eſt; citò vero depulſus, in onagrum tranſit. Plin. lib. 8. cap. 44. Aſini autem ſylveſtris pullus in deliciis ciborum erat. Luciani Λόκιος ἢ ὄνος. *Breve nomen.*] Non eſt breve nomen ſi ſpectes ſyllabas; ſed tempus breve eſt, quo profertur hoc nomen.

Dorcas, XCVIII.

DElicium parvo donabis dorcada nato:
Jactatis ſolet hanc mittere turba togis.

Ca-

1. *Delicium parvo, &c.*] Cicurantur enim Dorcades, manſuetæ & familiares fiunt, cum aliquamdiu inter homines fuere; ita ut ſe tractari à pueris ſinant, & è manu illorum cibum capiant, quod in Germania quia frequentes ſunt, uſitatum eſt, & nemini ignotum.

2. *Jactatis ſolet, &c.*] In arenam mitti ſolet dato à Quiritibus ſigno togæ jactatæ. ſic Turneb. libro 25. capite 28. Vel hanc in arena miſſam agitare & venari ſolet turba jactatis togis.

1. Pen-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Caprea. XCIX.

PEndentem ſumma capream de rupe videbis:
Caſuram ſperes, decipit illa canes,

1. *Pendentem, &c.*] Reſpicit ad Virgilii verſum, *Dumoſa pendere procul de rupe videbo.*
2. *Decipit.*] Alii, *deſpicit.* melius. *Canes.*] Inter venandum.

Onager. C.

PUlcher adeſt onager: mitti venatio debet
Dentis Erythræi: jam removete ſinus.

1. *Pulcher adeſt onager, &c.*] Miſſam facite venationem elephanti: adeſt onager, cujus venatio arenæ & ſpectatoribus jucundior.
2. *Dentis Erythræi.*] Elephanti Indici ſeu Æthiopici, juxta mare Erythræum. *Sinus.*] Retia, quæ ad coërcendos elephantas obtendebantur podio.

Oleum Venafranum. CI.

HOc tibi Campani ſudavit bacca Venafri:
Unguentum, quoties ſumis, & iſtud olet.

1. *Sudavit.*] Trapeto ſeu prelo domita emiſit. *Bacca.*] Oliva. *Venafri.*] Epigr. 64. lib. 12. verſ. 1.
2. *Et iſtud olet.*] Vult enim odorem ipſi etiam oleo, non his tantum, quæ oleo condiuntur deberi. vide Plinium lib. 15. cap. 11. *Torrent.*

Garum * ſcombrorum. CII.

EXpirantis adhuc ſcombri de ſanguine primo,
Accipe fæcoſum munera cara garum.

Mu-

* Alii *ſociorum.* quod garum hoc *Caviari* (quod tamen ex ovis acipenſerum parari volunt) à ſociis Romanorum, Græcis, Mauris, Foro-Iulenſibus, Clazomeniis, Hiſpanis vero optimum fieret mitteretur que Romam. ſupra epigrammate 40.

1. *Expirantis, &c.*] Garum, liquor erat ex inteſtinis Gari piſcis ſale maceratis inventum Græcum. Hiſpani verò poſtea à ſcombris *Anchovas*, liquorem hunc conficiebant, retento Gari nomine. *garo de ſuccis piſcis Iberi.* Horat. ſatyra 8. lib. 2.
2. *Fæcoſum.*] Alii, *faſtoſum*, id eſt, Faſtuoſum, quaſi dicat, divitum menſis dignum. recte. *Muria* enim pauperum; *garum* divitum munus erat.

1. *An*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Muria. CIII.

ANtipolitani (fateor) ſum filia thynni:
Eſſem ſi ſcombri, non tibi miſſa forem.

1. *Antipolitani.*] Antipolis, civitas provinciæ Narbonenſis, unde thynnus adferebatur laudatiſſimus. *Filia thynni.*] Liquamen ſale thynni ſoluti. Tria namque liquaminum erant genera, primum quod è Scombro *garum* appellabant: alterum ex thynno piſce factum, quod *Muriam*: tertium quod ex quovis minutiore, halece nempe, deterrimum, idque *alec* dicebant. vide Horat. Sat. 4. Serm. 2. *Ego fæcem primus & alec Inveni.*

2. *Eſſem, &c.*] Si eſſem garum, non tibi pauperi, ſed diviti miſſa forem.

Mel Atticum. CIV.

HOc tibi Theſei populatrix miſit Hymetti
Pallados à ſylvis nobile nectar apis.

1. *Theſei.*] Attici, à Theſeo rege. *Populatrix.*] Periphraſis apis? *Hymetti.*] Montis Attici.

2. *Pallados, &c.*] Præſidis Atticæ.

Favi Siculi. CV.

CUm dederis Siculos mediis de collibus Hyblæ,
Cecropios dicas tu, licet, eſſe favos.

1. *Hyblæ.*] Montis Siciliæ.

2. *Cecropios.*] Atticos, à Cecrope rege. confert ergò mel Siculum cum Attico.

* Paſſum. CVI.

CNoſſia Minoæ genuit vindemia Cretæ
Hoc tibi; quod mulſum pauperis eſſe ſolet.

* Liquor ex uva ad ſolem paſſa expreſſus.

1. *Cnoſſia Minoæ, &c.*] Cretenſis, Gnoſſus enim urbs Cretæ, Minois regis.

2. *Mulſum, &c.*] Mox, epigr. 108.

Picatum vinum. CVII.

HÆc de vitifera veniſſe picata Vienna
Ne dubites: miſit Romulus ipſe mihi.

Picatum hoc vinum in ipſa urbe Roma factum arte ex picis fluxu ita picis gratiam olet, ut dubites an nativum ſit picatum à Vienna Allobrogum. de nobilitate Viennenſis uvæ picem reſipientis. Plin. lib. 14. cap. 1. & 23. cap. 1.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Mulſum. CVIII.

ATtica nectareum turbatis mella Falernum:
Miſceri decet hoc à Ganymede merum.

1. *Attica nectareum.*] Vos optima mella ex Attica, miſta optimo vino Falerno, æquatis nectari Deorum. *Turbatis.*] Turbari, hoc eſt, miſceri.

2. *A Ganymede.*] Dignum inquit, mulſum quod à Jove bibatur, tam dulce & gratum eſt: divitum erat potio. A mulſi dulcedine ſunt iſta Plautina: *Mea mulſa*, id eſt, mea ſuavitas: *mulſa dicta*, id eſt, dulcia & blandientia dicta.

Albanum. CIX.

HOc de Cæſareis mitis vindemia cellis
Miſit, Juleo quæ ſibi monte placet.

1. *Cæſareis cellis.*] Quæ in monte Albano, quo ſecedebant Cæſares: Domitianus inprimis. *Mitis vindemia.*] Quia Albanum vinum prædulce.

2. *Iuleo, &c.*] In quo Julus longam Albam condidit.

Surrentinum. CX.

SUrrentina bibis? nec myrrhina picta, nec aurum
Sume: dabunt calices hæc tibi vina ſuos.

1. *Surrentina bibis, &c.*] Vina ex Surrento Picentinorum promontorio.

2. *Dabunt, &c.*] Una cum vino Surrentinos calices mittent Picentini. ita nec myrrhinis nec aureis poculis opus erit. De myrrhinis vide quæ ad epigramma 113. lib. 14. infra.

Falernum. CXI.

DE Sinueſſanis venerunt Maſſica prelis:
Condita quo quæris conſule? nullus erat.

1. *Sinueſſanis venerunt.*] Campanis namque Sinueſſa urbs Campaniæ maritima. *Maſſica prelis.*] Maſſicus & Falernus diſtincti erant montes, ſed vitium laude pares.

2. *Nullus erat.*] *Hyperbolicè.* etiam ante conſules diffuſum.

Setinum. CXII.

PEndula Pomptinos quæ ſpectat Setia campos,
Exiguâ vetulos miſit ab urbe cados.

Fun-

1. *Pendula Setia.*] Setina Campaniæ oppidum eſt: unde Setini, & vinum Setinum. Et cum *pendulam* dicit, in edito ſitam loco docet. Plin. lib. 14. cap. 6. & lib. 3. cap. 5. vide epigr. 74. lib. 10. verſ. 11.

1. Fun-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Fundanum. CXIII.

HÆc Fundana tulit felix autumnus Opimi:
Expreſſit muſtum conſul, & ipſe bibit.

1. *Fundana tulit.*] E Fundis opp. Campaniæ. *Felix autumnus.*] Opimio enim Conſule, ea cæli temperies fuit, qua optima & generoſiſſima vina feliciſſimè provenerint. vide epigr. 27. libro 1. verſ. 7.

2. *Et ipſe bibit.*] Quod ita auſteritatem decoxit, ut ipſe conſul, qui diffuderat, ſuo conſulatu vinum hoc biberet.

Trifolinum. CXIV.

NOn ſum de primo, fateor, Trifolina Lyæo,
Inter vina tamen ſeptima vitis ero.

2. *Inter vina, &c.*] Septimum (ut hic noſter) inter vina Italica locum dat Trifolino (Campaniæ loco prope Sinueſſam) Galenus apud Athen. lib. 1. cap. 24. vide & Plinium lib. 14. cap. 6. Palat. legit: *ſeptima lautis ero.*

Cæcubum. CXV.

CÆcuba Fundanis generoſa coquuntur Amyclis:
Vitis & in media nata palude viret.

1. *Cæcuba.*] Ex agris Cæcubis in Campania. Plin. lib. 14. cap. 6. *Fundanis generoſa.*] Supra epigr. 113. Apponitur vero ad diſtinctionem harum Amyclarum in Italia, ab alteris illis in Laconia. epigr. 106. lib. 9. verſ. 5. *Coquuntur Amyclis.*] A ſole. Alii, *Coluntur.*

Signinum. CXVI.

POtabis liquidum Signina morantia ventrem:
Ne nimium ſitias, ſit tibi parca ſitis.

1. *Signina.*] E Signia opp. Italiæ. *Morantia ventrem.*] Siſtentia alvum. Plin. lib. 14. cap. 6.

2. *Sitias.*] Scriverius legit. *ſiſtant.* *Sit tibi parca ſitis.*] Parcè bibe.

Mamertinum. CXVII.

AMphora Neſtorea tibi Mamertina ſenecta
Si detur, quod vis nomen habere poteſt.

1. *Neſtorea tibi.*] Epigr. 30. lib. 9. verſ. 1. *Mamertina.*] Ex agro Mamertino in Sicilia juxta Meſſanam.

2. *Quod vis nomen.*] Seu Falernum, ſeu Setinum, tu ne cura de nomine, ſed pota largiter, eſt enim & dulce & egregium. Et Julius Cæſar auctoritatem huic vino conciliavit. Sic de Nomentano. epigr. 106. lib. 1. vide & Plin. lib. 14. cap. 6.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Tarraconenſe. CXVIII.

TArraco, Campano tantum ceſſura Lyæo,
Hæc genuit Tuſcis æmula vina cadis.

1. *Tarraco.*] Civitas Hiſpaniæ, quæ & provinciæ nomen dat. *Campano Hæc genuit, &c.*] Primis Italiæ vinis Tarraconenſe confertur à Plinio, lib. 14. c. 6.

Nomentanum. CXIX.

NOmentana meum tibi dat vindemia Bacchum:
Si te Quinctus amat, commodiora bibes.

1. *Nomentana, &c.*] Ex villa, quam habeo Nomenti, ad 10. lapidem.
2. *Si te Quinctus amat.*] Si tibi quid familiaritatis cum Q. Ovidio, præbebit ille tibi meliora, qui diligentius agrum colit, quam ego. ep. 92. l. 7. ℣ſ. 3.

Spoletinum. CXX.

DE Spoletinis quæ ſunt carioſa lagenis
Malüeris, quam ſi muſta Falerna bibas.

1. *Spoletinis.*] E Spoletio urbe Italiæ. *Carioſa.*] Vetuſta: quæ tum æque dulcia, ac Falernum recens.

Pelignum. CXXI.

MArſica Peligni mittunt turbata coloni:
Non tu, libertus ſed bibat illa tuus.

1. *Marſica, &c.*] De Marſico vino Athenæus: *Marſicum valde auſterum & confert ſtomacho.* vide epigramma 116. lib. 14.

Acetum. CXXII.

AMphora Niliaci non ſit tibi vilis aceti:
Eſſet cum vinum, vilior illa fuit.

1. *Amphora, &c.*] Ne contemnas acetum ex vino Ægyptio. Nobilius enim eſt acetum quam fuit vinum. Athen. lib. 2. cap. 26. & Juvenal. ſat. 13. verſ. 85.
2. *Vinum.*] Alii, *vini.*

Maſſilitanum. CXXIII.

CUm tua centenos expugnet ſportula cives,
Fumea Maſſiliæ ponere vina potes.

Cære-

1. *Cum tua centenos, &c.*] Cum tibi ſportula devinctos alas 100. clientes: appone iis vinum Maſſ. Alii leg. interrogatoriè, quaſi dicat, cur tam dives bibis ipſe villum? Eſt enim ut Plinius lib. 23. cap. 1. fumo inveteratum inſaluberrimum. Cum ergò in ſportulis tam liberalis, cur in vino tam parcus?
2. *Fumea, &c.*] Epigr. 36. lib. 10. verſ. 1, 2.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Cæretanum. CXXIV.

CÆretana Nepos ponat, Setina putabis,
Non ponit turbæ, cum tribus illa bibit.

Laudat Cæretanum vinum, & cum Setio primæ notæ contendit: idque non turbæ, ut Maſſilienſe, ſed paucis, ob præſtantiam ponendum docet. Cæro eſt urbs Tuſciæ.

1. *Cæretana.*] Epigr. 54. ſupra ℣ſ. 8. *Nepos ponat, &c.*] Amicus poëtæ, epigramm. 48. lib 10. verſ. 7.

2. *Cum tribus illa bibit.*] Cum paucis, eſt enim nobile vinum.

Tarentinum. CXXV,

NObilis & lanis, & felix vitibus Aulon,
Det pretioſa tibi vellera, vina mihi.

1. *Nobilis & lanis, &c.*] Poëta enim facetiſſimus, diviti & cuicumque delicatulo lanas illas molliſſimas relinquit, ſibi vinum poſcit. Qui tamen locus erit illuſtrior ſi Tarentum lanis non nativis tantum, ſed & purpura tinctis laudari meminerimus, ut l. 11. epiſt. 1. Horat.

—— *Quid placet ergo?*
Lana Tarentino violas imitata veneno.

De nativa verò lanæ Tarentinæ mollitie Plin. lib. 8. cap. 48. *Torrent. Aulon, &c.*] Mons Calabriæ, contra Tarentum.

Unguentum. CXXVI.

UNguentum hæredi nunquam, nec vina relinquas,
Ille habeat nummos: hæc tibi tota dato.

1. *Vnguentum, &c.*] Præceptum hoc ex Epicuri diſciplina, ut quiſque ſuis bonis præſens præſentibus fruatur, præſertim quæ ad cutem curandam pertinent. In quo genere, vina, odores, unguenta, &c. vide epigr. 27. lib. 6. & epigr. 77. lib. 8.

Corona roſea. CXXVII.

DAt feſtinatas, Cæſar, tibi bruma coronas:
Quondam veris erant, nunc tua facta roſa eſt.

Extremo diſticho adulatur Cæſari Domitiano, velut Deo, ad cujus nutum natura vertat vices, ſolita prius roſam vere tantum gignere, nunc autem & autumno, imò ipſa hyeme: quodque hominum ſolertia fiebat, id Cæſaris divinitati attribuit. *Rad.*

1. *Feſtinatas.*] Præcoces, ante tempus provenientes. Et addit *bruma dat*, quia menſe Decembri Saturnalia celebrabantur & Xenia mittebantur. epigr. 80. lib. 6. *Cæſar tibi bruma coronas.*] Domitiane. ſupra epigr. 4. verſ. 1, 2.

2. *Quondam veris erant, &c.*] Natura ſua erant vernæ, in tuam gratiam hybernæ factæ ſunt. *Adulatoriè.* Et Palat. hic rectè legit, *erat*, ut ad roſam referatur.

M. VA-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

M. VALERII MARTIALIS EPIGRAMMATVM LIBER XIV.

Cui * APOPHORETA inditum nomen.

* Dona, quæ in Saturnalibus dantur convivis domum ferenda, ab ἀποφέρω. mox epigr. 1. *Præmia convivæ det ſua quiſque ſuo. Veſpaſianus dabat ſicut Saturnalibus apophoreta viris; ita & per Calendas Martias fœminis.* Suetonius Veſp. cap. 19. Turneb. lib. 28. cap. 32.

I.

SYnthesibus dum gaudet eques, dominuſque ſenatus;
Dumque decent noſtrum pilea ſumpta Jovem:
Nec timet ædilem moto ſpectare fritillo,
Cum videat gelidos tam prope verna lacus:
Divitis alternas, & pauperis accipe ſortes:
Præmia convivæ det ſua quiſque ſuo.
Sunt apinæ, tricæque, & ſi quid vilius iſtis.
Quis neſcit? vel quis tam manifeſta negat?

Sed

Ad lectorem hoc Epigramma ſcriptum quaſi præfatiunculæ loco; quo deſcribit carptim Saturnaliorum celebrationem, & libri materiam humiliorem excuſat, opuſque à brevitate diſtichorum commendat. *Rad.*

1. *Syntheſibus, &c.*] Dum equites & Senatores pro licentia Saturnaliorum indulgent genio, & diurnis vacant conviviis; ſyntheſes, id eſt, veſtes cœnatorias induti. epigr. 46. lib. 2. ỳſ.4. *Dominuſque ſenatus.*] Alciatus legit *dominiſque ſenatus.* quod domini tum ſervis miniſtrarent.

2. *Pilea ſumpta.*] Epigr. 7. lib. 11. verſ. 4. *Jovem.*] Domitianum, ut ſupra ſæpe; & vide epigr. 4. lib. 13. verſ. 2. *Vel,* Saturnalia à Jove data Saturno. ut mox; *Quos tibi pro cœlo filius ipſe dedit.*

3. *Nec timet ædilem.*] Ædiles animadvertebant in aleatores extra Saturnaliorum dies. epigr. 85. lib. 5. *Fritillo.*] Epigr. 14. lib. 4. verſ. 8.

4. *Cum videat, &c.*] Cum ſervi videant adeſſe Decembrem menſem hybernum.

5. *Divitis alternas, &c.*] Miſcentur in his Apophoretis alternatim dona divitum, citrei pugillares & eburnei, chartæ majores, &c. cum donis pauperum, qualia ſunt quintuplices, triplices, chartæ epiſtolares, &c. atque hæc per ſortem. infra 40. 144. 170.

6. *Præmia, &c.*] Supra tit.

7. *Sunt.*] *Objectio ex perſona lectoris. Apinæ.*] Sunt nugæ, exiliaque carmina. vide epigr. 114. lib. 1. verſ. 2.

8. *Quis neſcit, &c.*] *Reſp. Poëta.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Sed quid agam potius madidis Saturne diebus,
Quos tibi pro cœlo filius ipſe dedit?
Vis ſcribam Thebas, Trojamque, malaſve Mycenas?
Lude, inquis, nucibus: perdere nolo nuces.
Quo vis cumque loco potes hunc finire libellum:
Verſibus explicitum eſt omne duobus opus.

9. *Madidis Saturne diebus.*] Saturnalibus, quibus promiſcue à ſervis & dominis indulgebatur genio, Baccho & feſtis.

10. *Pro cœlo, &c.*] Unde te ejecit. ſupra verſ. 2.

11. *Thebas, &c.*] Bella & fata magnarum illarum urbium, Theb. Trojæ & Mycen. atque ἀνῦλθεν) iſtæ Tricis & Apinis, quas volunt eſſe Apuliæ oppidula. epigr. 114. lib. 1. verſ. 2.

12. *Lude, &c.*] Epigr. 85. lib. 5. verſ. 1.

13. *Quo vis cumque, &c.*] Diſtichon ſequens in peculiare ſemovetur epigramma, à Pet. Scriver.

14. *Explicitum, &c.*] Finitum, abſolutum. ut epigr. 108. lib. 11.

Apophoreta. II.

LEmmata ſi quæris cur ſint adſcripta, docebo:
Ut, ſi malueris, lemmata ſola legas.

1. *Lemmata, &c.*] Titulos ſeu inſcriptiones, quæ epigrammaton argumenta doceant.

Pugillares citrei. III.

SEcta niſi in tenues eſſemus ligna tabellas,
Eſſemus Libyci nobile dentis onus.

1. *Secta niſi, &c.*] Niſi in tenues laminas diſſectæ eſſemus tabellæ, fuiſſemus certè menſæ citreæ, ut epigr. 43. lib. 2. v͏ſ. 9. Secabantur ligna in laminas tenuiſſimas, cera illinebantur, & ſtylo exarabantur, ut Gellius lib. 17. cap. 9. exponit. Colore etiam diverſi erant, lutei, virides, crocei, albi, &c.

Quincuplices. IV.

CÆde juvencorum domini calet area felix,
Quincuplici cera cum datur auctus honor.

Pugil-

1. *Cæde juvencorum.*] Immolantur hoſtiæ in atrio Cæſaris, ſeu Jovis Capitolio, cum decretus Conſulatus vel triumphus denunciatur hoc genere pugillarium, à forma & circumgeſtationis commoditate, quod manu pugnove teneantur. unde ἐγχειρίδια & *manuales* dict. à numero vero foliorum dicebantur duplices, triplices, quincuplices. Triumphantes enim Diis victimas mactabant. *Domini.*] Domitiani. *Area.*] Ubi cædebantur.

1. *Lan-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Pugillares eborei. V.

LAnguida ne triſtes obſcurent lumina ceræ,
Nigra tibi niveum littera pingat ebur.

1. *Languida, &c.*] Quibus per morbum vel ætatem obtuſior eſt oculorum acies, ut non diſcernant quæ ceratis inſcribuntur, atramento inſcribant ebori.

Triplices. VI.

TUnc triplices noſtros non vilia dona putabis,
Cum ſe venturam ſcribet amica tibi.

1. *Tunc triplices, &c.*] Pauperum erant hæc dona, ſed quibus lautiores amatoria & ad amicas ſcribebant, atque ad illos hæ invicem. de nomine. vide epigr. 4. ſupra.

Pugillares membranei. VII.

ESſe puta ceras, licet hæc membrana vocetur:
Delebis, quoties ſcripta novare voles.

1. *Eſſe puta ceras, &c.*] Gypſo enim illitæ præſtabunt uſum ceratarum tabelarum, æquè deletiles ac illæ.

* Vitelliani. VIII.

NOndum legerit hos licet puſilla,
Novit quid cupiant Vitelliani.

* Vide epigr. 6. lib. 2. verſ. 6.
1. *Puſilla.*] Et pro *puſilla*, lege *puella*.
2. *Quid.*] Noctem, vel nummos. ut epigr. ſeq. *Cupiant.*] Alii, *capiant*.

Idem. IX.

QUod minimos cernis, mitti nos credis amicæ;
Falleris, & nummos iſta tabella rogat.

1. *Quod minimos cernis, &c.*] Nummos, quorum mentio in his pugillaribus, non mitto amicæ, ſed poſco ab illa.

Chartæ majores. X.

NOn ſunt munera, quæ putas puella,
Cum donat vacuas poëta chartas.

1. *Non ſunt munera.*] Non ſunt nummi vel carmina quæ putas. Scriverius ita hunc verſum legit: *Non eſt, munera quod putes puſilla. Putas.*] Alii, *petis*.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Chartæ epiſtolares. XI.

SEu leviter noto, ſeu caro miſſa ſodali;
Omnes iſta ſolet charta vocare ſuos.

1. *Seu leviter noto.*] Seu familiares ſint, vel parum noti quibus mittuntur epiſtolæ, inſcriptio ſemper præfigit *Suo* vel *Suis*. vide epigr. 101. lib. 9.

Loculi eborei. XII.

HOs niſi de flava loculos implere moneta
Non decet. argentum vilia ligna ferant.

1. *Flava moneta.*] Auro. *Flava* ergò *moneta*, pro aurea ponitur. Et *flavos* abſolutè idem dixit, nummos aureos: *Et de moneta Cæſaris decem flavos.* Fallitur Calderinus, qui *flavos*, eſſe putat Flavios. *Flavi* enim ſunt aurei nummi. ſic recentiores ὑπέρρυſον aurum appellarunt. inde ὑπέρρυſα, ſolidi aurei. *Salmaſ.* *Loculos.*] Capſulam interpretor hoc loci; qualia hodie ſcriniola fiunt ex ebore, teſtudine, auro, argento, &c. ad pecuniam & κειμήλια cuſtodienda.

2. *Ligna ferant.*] Loculi lignei.

Loculi lignei. XIII.

SI quid adhuc supereſt in noſtri fæce locelli,
Munus erit: nihil eſt, ipſe locellus erit.

1. *Fæce locelli.*] Fundo, πυθμένι.
2. *Nihil eſt, &c.*] Si nihil reliqui ſit, dabitur ipſe locellus.

Tali eborei. XIV.

CUm ſteterit nullus vultu tibi talus eodem,
Munera me dices magna dediſſe tibi.

1. *Cum ſteterit, &c.*] Ludebatur talis quatuor, quandoque tribus. talorum autem feliciſſimus jactus dicebatur Venus, ubi ſinguli tali diverſam haberent faciem, comparentibus ſimul cane, ternario, quaternario & ſenione. *Luciani* ἔρωτες.

2. *Munera, &c.*] Grati erunt tibi tali iſti quos tibi miſi, per ſe quidem munus leve, ſed propter ludi depoſita magnum.

Teſſera. XV.

NOn ſim talorum numero par teſſera, dum ſit
Major, quam talis, alea ſæpe mihi.

Turri-

1. *Non ſim talorum, &c.*] Talis enim ludebatur 4. teſſeris verò duabus, ad ſummum tribus: & hinc eſt, quod ſe talo imparem fateatur, numero.

2. *Alea ſæpe mihi.*] Depoſita & ludi pretia ampliora.

1. *Quæ*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Turricula. XVI.

QUæ ſcit compoſitos manus improba mittere talos,
Si per me miſit, nil niſi vota facit.

1. *Quæ ſcit, &c.*] Scriv. Pro *Quæ ſcit*, legit: *Quærit.* Sed Palat. priorem editionem tuetur. Ad fraudem ergò in ludo talorum vitandam, excogitata eſt turricula, cylindro Mathematico ſimilis; cava tamen, & intus gradatim efficta, ut tali excutiendi impingerent: hanc Græci πύργον dicunt. *Raderus.* epigr. 14. lib. 4. verſ. 9.

2. *Nil niſi vota facit.*] Fortunæ, non arti locus eſt.

Tabula luſoria. XVII.

HIc mihi bis ſeno numeratur teſſera puncto:
Calculus hic gemino diſcolor hoſte perit.

1. *Bis ſeno, &c.*] In abaco (inquiunt) ſeu alveo luditur duabus teſſeris, quarum numerus ſummus, duplex ſenio. Sed quid ſi dicamus abacum hunc fuiſſe diſtinctum 12. ab omni latere teſſeris ſeu ſpaciis quas regiones, urbes ſeu mandras appellabant? ut epigr. 71. l. 7. ℣ſ. 8. Vel, *Heic*, id eſt, in tabula duodecim punctis notata, luditur ad teſſeram: & in eadem etiam tabula calculis, hoc eſt latrunculis luditur. hic eſt ſenſus illius diſtichi. eadem igitur tabula & teſſeris & latrunculis ſerviebat: ſed alterum tabulæ latus in quo teſſeris ludebatur, lineis vel punctis duodecim deſcriptum diſtinctumque erat, in quibus calculi variè diſponebantur, pro ut teſſeræ cecidiſſent. lineas illas ſive puncta, *ſcripta* etiam Latini vocabant, Græci γραμμὰς vel γράμματα. *Salmaſius.*

2. *Calculus hic gemino.*] Calculus deprehenſus utrinque nudus, ab hoſte circumventus capitur, *Fac pereat vitreo miles ab hoſte tuus.* Ovid. 2. de Arte, & 3. *Vnus cum gemino calculus hoſte perit. Diſcolor hoſte perit.*] Epigr. 71. l. 7. ℣ſ. 8. & infra epigr. 20.

Nuces. XVIII.

ALea parva nuces, & non damnoſa videntur:
Sæpe tamen pueris abſtulit illa nates.

1. *Alea parva.*] Pro re depoſita in ludo hic capitur, quæ parva eſt, & nec damnum facit, nec lucrum; pueris tamen ſat grandis eſt, cum vapulant. epigramm. 85. lib. 5. verſ. 1.

2. *Abſtulit illa nates.*] Nudavit ad pœnas, ſi ultra diem permiſſum luſerint.

Theca calamaria. XIX.

SOrtitus thecam, calamis armare memento:
Cætera nos dedimus, tu leviora para.

Cal-

1. *Armare memento.*] Inſtruere.

2. *Cætera non dedimus.*] Thecam.

Leviora para.] Calamos, ſtilos, ſcalprum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Calculi. XX.

INſidioſorum ſi ludis bella latronum,
Gemmeus iſte tibi miles, & hoſtis erit.

1. *Inſidioſorum, &c.*] In inſidiis enim latent ſubſeſſores quidam è latrunculis, qui hoſtem incautum intercipiant. Calculorum ergò & latrunculorum ludus idem omnino fuit. nam & latrunculi *calculi* dicebantur. Ovid:

Sæpe latrocinii ſub imagine calculus ibit.

Calculi ergò & latrones iidem. Græci recentiores ζατϱίκιον, hunc latronum ludum vocarunt. quia totum Zatricii aut latronum ludi negotium, bellum erat, vel belli ſimulacrum. hinc calculi ipſi quibus ludebatur, & latrones, & milites dicebantur. Poëta vetus:

—— & vitreo peraguntur milite bella.

Salmaſ.

2. *Gemmeus, &c.*] E vitro diſcolori facti latrunculi. ut epigr. 71. lib. 7. vſ. 8. quorum alii graſſatores, inſidiatores alii.

Graphiarium. XXI.

HÆc tibi erunt armata ſuo graphiaria ferro:
Si puero dones, non leve munus erit.

1. *Ferro.*] Graphiis, ſtilis ferreis, quibus in tabulis ceratis exarabatur.

Dentiſcalpium. XXII.

LEntiſcum melius: ſed ſi tibi frondea cuſpis
Defuerit, dentes penna levare poteſt.

1. *Lentiſcum melius, &c.*] Cuſpis è lentiſco.

Auriſcalpium. XXIII.

SI tibi moroſa prurigine verminat auris,
Arma damus tantis apta libidinibus.

1. *Verminat auris.*] Prurit, vexatur.

2. *Libidinibus.*] Titillationi, prurigini.

Acus aurea. XXIV.

TEnuia ne madidi violent bombycina crines:
Figat acus tortas, ſuſtineatque comas.

Pe-

1. *Tenuia, &c.*] Alii. *Splendida.* Ut τὸ *bombycina* pro ipſo nomine ponatur; materia pro forma. ne igitur reticula bombycina & ſubtilia & tenuia violent madidi capilli. Erat enim in reticulis, faſciis vittiſque luxus ingens.

2. *Figat acus.*] Iſta acu omnes annuli comarum in capite jam ornato fixi continebantur, ne fluerent laxius. Idem Martialis:

Vnus de toto peccaverat orbe comarum
Annulus, inſerta non benè fixus acu.

Salmaſ. *Tortas.*] Alii, *Sparſas.*

Jocus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Pecten ad calvam. XXV.

QUid faciet nullos hic inventura capillos:
Multifido buxus quæ tibi dente datur?

Jocus in calvum, cui fruſtrà donatur pecten, quum, quod pectat, non habeat.

2. *Buxus, &c.*] Pecten buxeus.

Sapo. XXVI.

CAuſtica Teutonicos accendit ſpuma capillos,
Captivis poteris cultior eſſe comis.

1. *Cauſtica.*] Sapo, cujus vis cauſtica capillos uſtulat ruffatque. *Teutonicos accendit.*] Germanis in uſu hic ſapo ad capillos rutilandos, Plinius lib. 28. cap. 12. *Spuma capillos.*] Germanorum ſcilicet qui flava Cæſarie pulchri. quaſi dicat, Si cauſtica utare, ſuperabis Germanorum cæſariem.

Mattiacæ pilæ. XXVII.

SI mutare paras longævos cana capillos:
Accipe Mattiacas (quo tibi calva?) pilas.

1. *Mutare, &c.*] Tingere. Turneb. lib. 9. cap. 23.
2. *Mattiacas.*] Trochiſcos è ſapone, ut epigrammate præcedent. à Mattiaco opp. Germaniæ: *Baden. Quo tibi calva?*] Non majori tibi uſui futuras, quam pectinem. epigrammate 25. ſupra.

Umbella. XXVIII.

ACcipe quæ nimios vincant umbracula Soles,
Sit licet & ventus, te tua vela tegent.

1. *Quæ nimios, &c.*] Quæ ſicubi publica defecerint in theatris vela, ventis revoluta ut ſequent. epigr. privata arceant nimios ſolis ardores, ventique vim. *Vmbella* dicta ab umbra quam facit, Græcis σκιάδιον: fœminis hodie nobilioribus uſitata, frequens in Italia: caput velut cælum quoddam tegit.

* Cauſia. XXIX.

IN Pompejano tectus ſpectabo theatro:
Nam ventus populo vela negare ſolet.

Vena-

* Alii, *Gauſapa.* Pilei Theſſalici contra ſolem.

1. *Tectus.*] Pro *tectus*, Scriver. legit *tecum.* Sic Salmaſius legit hoc diſtichon;

In Pompeiano tecum ſpectabo theatro:
Mantatus populo vela negare ſolet.

Ita legendum: vulgò legitur: *Namque notus populo.* optimus codex Palatinus habebat, referente Grutero, *mandatus populo.* nos fecimus *mantatus.* poſſet tamen & *mandatus* retineri. nam *mandum* & *mantum* dicebant. qui, inquit, mantatus eſt, in Pompeiano theatro, vela populo ſolet negare, quibus ipſe non indiget. nam qui manto tectus eſt, æquo animo fert vela negata populo. vela autem negata dicebantur, quæ theatro non intenderentur. idem Martialis alio loco: lib. 9. epigr. 39.

Et rapiant celeres vela negata noti.

Salmaſ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Venabula. XXX.

EXcipient apros, expectabuntque leones:
Intrabunt urſos, ſit modo firma manus.

2. *Sit modo firma manus.*] Si non erret, ſi non cedat manus.

Culter venatorius. XXXI.

SI dejecta gemes longo venabula roſtro:
Hic brevis in grandem cominus ibit aprum.

1. *Dejecta longo, &c.*] Declinata vel exuta à fera: ſic aper ille Ovidianus Adonidis *excuſſit pando venabula roſtro* in puerum ruens. malo enim de roſtro apri intelligere, quam de venabulo, cujus longam aciem Raderus dici roſtrum putat. *Gemes.*] Alii, *Geres.*

2. *Brevis.*] Scriv. *levis.* Senſus eſt: Si excuſſerit tibi venabulum aper, ſupplebit vicem venabuli culter.

* Parazonium. XXXII.

MIlitiæ decus hoc, & grati nomen honoris,
Arma tribunicium cingere digna latus.

1. *Et grati nomen honoris.*] Alii, *gratique erit omen honoris.*

2. *Arma tribunicium, &c.*] Gladius zonæ appenſus, quo donatos honoris cauſa tribunos cingebant imperatores, ut Suram Trajanus apud Dionem.

Pugio. XXXIII.

PUgio, quem curvis ſignat brevis orbita venis,
Stridentem gelidis hunc Salo tinxit aquis.

1. *Curvis ſignat, &c.*] An circuli iſti & venæ in ipſo ferro temperato apparent, ut volunt interpretes? an manubrii armamenta? pro *ſignat* alii leg. *cingit.* & pro *venis curvis*, leg. *venæ curva.*

2. *Stridentem, &c.*] Epigr. 50. lib. 1. verſ. 12.

Falx ex enſe. XXXIV.

PAx me certa ducis placidos curvavit in uſus:
Agricolæ nunc ſum, militis ante fui.

Secu-

1. *Curvavit in uſus.*] E directo enſe in falcem. ſic galea in alveum ad apum mellificia, Alciat. emblem. 177.

1. *Auctio*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Securicula. XXXV.

CUm fieret triſtis ſolvendis auctio nummis,
Hæc quadringentis millibus empta fuit.

1. *Auctio nummis.*] Bonorum proſcriptorum ſubhaſtatio.
2. *Hæc.*] Securis bellica, Amazonum inventum. *Quadringentis, &c.*] Unde hoc pretium? ab armorum penuria? an ab artifice? N. L.

Ferramenta tonſoria. XXXVI.

TOndendis hæc arma tibi ſunt apta capillis:
Unguibus hæc longis utilis; illa genis.

1. *Hæc arma.*] Forfex.
2. *Hæc longis utilis.*] Scalprum tonſorium. Namque & ungues reſecare ad tonſores pertinebat. ut de Bruti Porcia refert Val. Max. lib. 3. cap. 2. & lib. 4. cap. 6. & de Vulteio, Horatius epiſtola 7. libro 1. *Genis.*] Novacula.

Scrinium. XXXVII.

COnſtrictos niſi das mihi libellos:
Admittam tineas, truceſque blattas.

Componendos ait, & conſtringendos in ſcrinio libros, ne ſoluti corrumpantur, & tineis blattiſque ludibrium fiant. *Rad.*

1. *Conſtrictos.*] Alii, *Conſtructos.*
2. *Admittam.*] Quid ſi legas *Admittent.* ſc. libelli.

Faſces calamorum. XXXVIII.

DAt chartis habiles calamos Memphitica tellus:
Texantur reliquâ tecta palude tibi.

1. *Dat chartis, &c.*] *Chartis ſerviunt calami Ægyptii maxime.* Plinius lib. 16. cap. 36.
2. *Texantur, &c.*] Reliquarum regionum arundines paluſtres ſerviunt ſolum operiendis tectis.

Lucerna cubicularia. XXXIX.

DUlcis conſcia lectuli lucerna,
Quidquid vis facias licet, tacebo.

1. *Dulcis conſcia, &c.*] *Me ludere teſte lucerna, &c.* epigr. 105. lib. 11. Exigiturque teſtimonium à lucerna contra Megapenthen, Lucian. κατάπλους.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Candela. XL.

ANcillam tibi ſors dedit lucernæ,
Tutas quæ vigil exigit tenebras.

1. *Ancillam, &c.*] Candela quæ ancilla eſt lucernæ, præſtat noctem tutam à tenebrionibus. *vel* Candela quæ tibi ſorte contigit, utpote pauperis munus, præſtabit tibi idem officium quod divitis lucerna, conſcia ſcilicet erit dulcis lectuli, & luce minus clara præbebit ancillæ conſorti pauperis lecti. *Quas timidus tenebras vellet habere pudor.*
2. *Tutas.*] Alii, *Totas.*

Lucerna * polymyxos. XLI.

ILluſtrem cum tota meis convivia flammis,
Totque geram myxas, una lucerna vocor.

* Plura habens ellychnia ſeu funiculos, μύξας. Ex πολὺς & μύξα. Unde δίμυξος, τρίμυξος, πολύμυξος, hoc eſt, lucerna duorum ellychniorum, trium & plurium. Μύξα verò hic idem quod ἐλλύχνιον, ſeu fomes lychni & lucernæ: ita ut in una lucerna plures lychnuchi, ſeu naſi, roſtraque, quæ ſuſtinent vel candelas, vel cereos; ut plerunque penſiles ſunt lychnuchi, qui ſex, ſeptem aut plura lumina in orbem ferant. *Rad.*

Cereus. XLII.

HIc tibi nocturnos præſtabit cereus ignes:
Subducta eſt puero namque lucerna tuo.

2. *Subducta.*] Furto ſublata. ut epigr. 59. lib. 9. &c.

Candelabrum * Corinthium. XLIII.

NOmina candelæ nobis antiqua dederunt:
Non nôrat parcos uncta lucerna patres.

* Ex ære Corinthio, quod optimum. vide quæ ad verſ. 795. Medeæ Senecæ noſtri.
1. *Nomina, &c.*] Lucernam à Græcis accepere frugales Romani, longe poſt candelabrum, in quo figebatur candela ſeu funiculus ardens.

Candelabrum ligneum. XLIV.

ESſe vides lignum: ſerves niſi lumina, fiet
De candelabro magna lucerna tibi.

2. *Lucerna tibi.*] Ardente pariter ligneo candelabro.

Pila

* Dicta

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Pila * paganica. XLV.

HÆc quæ difficilis turget paganica pluma,
Folle minus laxa eſt, & minus arcta pila.

* Dicta *paganica*, vel ab hominibus paganis, vel pagis urbanis, quibus erat in uſu. Pila paganica pluma farciebatur, mollior erat pila, durior & minor folle, major trigonali. *Rad.*
1. *Difficilis.*] Quia ægrè ſtipatur in pilam. *Paganica Folle, &c.*] Vide epigramma 19. lib. 4.

Pila trigonalis. XLVI.

SI me nobilibus ſcis expulſare ſiniſtris,
Sum tua: ſi neſcis, ruſtice, redde pilam.

1. *Nobilibus.*] Alii, *mobilibus*. Scriv. conject. *Si me ſcis Polybi levis expulſ.* vide epigr. 72. l. 7. *Siniſtris.*] Epigr. 71. lib. 7. verſ. 11. & lib. 12. epigr. 84. verſ. 3. & epigr. 19. lib. 4.
2. *Ruſtice, redde pilam.*] Qui tantum paganica ludere noſti: *vel* rudis & indocte pilæ. ſic infra epigrammate 58. Græcæ linguæ rudem vocat *ruſticum*.

Follis. XLVII.

ITe procul juvenes, mitis mihi convenit ætas:
Folle decet pueros ludere, folle ſenes.

2. *Folle decet, &c.*] Vide epigramm. 19. lib. 4. ſed minore, qui vento diſtentus agitatur facili manu.

* Harpaſta. XLVIII.

HÆc rapit Antæi velox in pulvere draucus,
Grandia qui vano colla labore facit.

* Epigr. 19. lib. 4. verſ. 6,
1. *Antæi draucus.*] Palæſtrites, ſtudioſus palæſtræ, qua claruit Antæus. epigr. 104. lib. 9. ỳſ. 4. At Turnebus lib. 9. cap. 23. ſenſu minus verecundo intelligi vult, atque alterum diſtichi verſum ad eundem draucum refert, qui cum mollis ſit, fortis videri cupit, vano labore Antæi cervices æquare conatus. ut ſat. 3. Juvenal. verſ. 88. ſed poteris *vanum* exponere *agro inutilem*, ut ſequent. epigr.

* Halteres. XLIX.

QUid pereunt ſtulto fortes haltere lacerti?
Exercet melius vinea foſſa viros.

Gale-

* Halteres erant maſſæ è plumbo, ferro, vel lapide, quibus in ſaltu ſe librabant, ab ἄλλομαι. videtur & horum uſus fuiſſe in balneis ad ſudorem. Juvenal. ſat. 6. verſ. 422. Tum poëta *ſtultum* haltera vocat; quod ſine operæ pretio fieret ea exercitatio, & plus noceret corpori quam prodeſſet.

1. Lutet

Galericulum. L.

NE lutet immundum nitidos ceroma capillos,
Hac poteris madidas condere pelle comas.

1. *Lutet immundum.*] Luto inquinet. *Nitidos.*] Unguento delibutos. *Ceroma capillos.*] Epigr. 57. lib. 3. verſ. 25.

2. *Hac pelle comas.*] Galero è pelle, ut epigrammate 45. libro 12. verſu 1.

Strigiles. LI.

PErgamus has miſit. curvo diſtringere ferro,
Non tam ſæpe teret lintea fullo tibi.

1. *Pergamus has miſit.*] Inventæ fortè in Pergamo Aſiæ opp. vel inde allatæ ſunt ſtrigiles. *Diſtringere ferro.*] Imperativum paſſivum. Strigiles enim à ſtringendo tergendove corpore dictæ.

2. *Non tam ſæpe, &c.*] Minus indigebit opera fullonis ad eluenda lintea, quo magis ſordes diſtrinxeris ſtrigilibus in balneis.

Guttus corneus. LII.

GEſtavit modo fronte me juvencus,
Verum rhinocerota me putabis.

1. *Geſtavit, &c.*] E cornu bovis eſt hic guttus, qui videtur tamen è naſo rhinocerotis factus, quo in balneis utuntur lautiores oleo ſuperfundendi; *magno cum rhinocerote lavari Qui ſolet.* Juvenal. ſat. 7. verſ. 129. Dictus eſt à guttis, quod vinum aquam ſeu oleum guttatim funderet.

Rhinoceros. LIII.

NUper in Auſonia domini ſpectatus arenâ
Hic erit ille tibi, cui pila taurus erat.

1. *Nuper, &c.*] Guttus hic eſt è cornu ſeu naſo rhinocerotis, qualem vidimus nuper in Amphitheatro jactantem tauros quaſi pilas. epigr. 9. lib. Spect.

Crepitacillum. LIV.

SI quis plorator collo tibi vernula pendet,
Hæc quatiat tenera garrula ſiſtra manu.

Flagel-

1. *Plorator vernula pendet.*] Puellus, cujus fletum ſedare velis.

2. *Siſtra.*] Siſtrum inſtrumentum erat Ægyptium è metallo arguto, quo in Iſidis ſacris utebantur, ab agitatione nomen habens. Græcis enim σείω valet, idem quod moveo, quatio: nam agitatum & concuſſum, tinnitus argutos edebat. epigrammate 29. lib. 12. verſ. 19.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Flagellum. LV.

PRoficies nihil, hoc cædas licet uſque flagello,
Si tibi purpureo de grege currit equus.

1. *Proficies nihil, &c.*] Segnes enim & tardipedes ſunt, nec aſſiduo flagello provocantur equi purpureæ factionis; quod de Venetis dixit epigr. 46. lib. 6.

Dentifricium. LVI.

QUid mecum eſt tibi? me puella ſumat.
Emptos non ſoleo polire dentes.

1. *Quid mecum eſt tibi, &c.*] Pulvis hic candefacit puellarum nativos dentes: non vetularum & edentularum adſcititios ex ebore.

Myrobalanum. LVII.

QUod nec Virgilius, nec carmine dixit Homerus,
Hoc ex unguento conſtat, & ex balano.

1. *Quod nec Virgilius, &c.*] In voce *myrobalano* tot concurrunt ſyllabæ breves. ut (quod de *Equotutio* dixit Horatius) *verſu dicere non ſit*. imo (ad quod reſpicere videtur poëta noſter, & quod idem obſervat ad Iliad. ψ Euſtathius) nec in toto opere vocem *μύρον* uſurpavit Homerus, uti nec *unguentum* Virgilius. Eſt vero *Myrobalanum*, unguentum è glande arboris Myrobalani.

Aphronitrum. LVIII.

RUſticus es? neſcis quid Græco nomine dicar,
Spuma vocor nitri. Græcus es? ἀφρόνιτρον.

1. *Ruſticus es, &c.*] Græcæ linguæ rudis. ſupra epigr. 46.
2. *Spuma nitri.*] Ἀφρὸς νίτρου.

Opobalſama. LIX.

BAlſama me capiunt, hæc ſunt unguenta virorum:
Delicias Nini vos redolete nurus.

Lomen-

1. *Balſama.*] Balſamum, inquit Servius, eſt ipſa arbor; Opobalſamum ſuccus collectus ex arbore: Xylobalſamum lignum ipſius arboris. *Hæc ſunt unguenta virorum.*] Ita ſane Laronia apud Juvenalem, ſat. 2. verſ. 41.

2. *Delicias, &c.*] Unguenta ſeu amomum Aſſyrium. ut lib. 8. epigr. 77. Ninus vero rex fuit Aſſyriorum. Alii legunt *Hini*. Gruterus, *Coſmi*.

1. Sciſſ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Lomentum. LX.

GRatum munus erit, ſciſſo nec inutile ventri,
Si clarâ Stephani balnea luce petes.

1. *Sciſſo nec inutile ventri.*] Rugoſo & ſulcis ſciſſo utero.

2. *Si clara.*] Epigr. 71. lib. 3. *Stephani, &c.*] Epigr. 53. lib. 11. verſ. 4.

Laterna cornea. LXI.

DUx laterna viæ clauſis feror aurea flammis,
Et tuta eſt gremio parva lucerna meo.

Vulcanus in cornu concluſus, ut loquitur Mercurius Plautinus. *Laterna* dicta, quod ignis lateat intus clauſus.

Laterna ex veſica. LXII.

COrnea ſi non ſum, numquid ſum fuſcior? aut me
Veſicam contra qui venit eſſe putat?

1. *Aut me, &c.*] Neque poteſt obvius quiſpiam me à cornea diſcernere.

Fiſtula. LXIII.

QUid me compactam ceris, & arundine rides?
Quæ primum ſtructa eſt fiſtula, talis erat.

2. *Quæ primum, &c.*] Quæ fertur à Pane inventa, & *diſparibus ſeptem compacta cicutis.*

Tibiæ. LXIV.

EBria nos madidis rumpit tibicina buccis:
Sæpe duas pariter, ſæpe monaulon habet.

Differt à fiſtula tibia forma, non materia ſemper: nam & tibia fiebat è cicutis, calamis, buxo, uti & fiſtula; quamquam tibia etiam ex ære, cornu, oſſe, &c. Forma non eadem omnibus; aliæ linguatæ, aliæ elingues; alias μοναύλους; alias διαύλους, hoc eſt ſimplices & geminas appellabant. *Monaulos* ergo dicebatur ſingularis tibia, ad differentiam τοῦ ζεύγους, quum binæ ſimul inflantur. *Rad. Salmaſ.*

1. *Ebria tibicina buccis.*] Conviviis adhibita quæ tibiis caneret. Plutarchus problem. 8. lib. 7. ſympoſ.

2. *Sæpe duas pariter, &c.*] Modo geminas pariter inflat, dextram & ſiniſtram; modo ſimplicem & unicam.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Soleæ lanatæ. LXV.

DEfuerit ſi fortè puer, ſoleaſque libebit
Sumere : pro puero pes erit ipſe ſibi.

2. *Pro puero, &c.*] Ita legendum. *ipſe pes ſibi erit pro puero.* ſi forte, inquit, puer defuerit, & ſoleas tibi libeat ſumere, cum ſoleis lanatis poteris ipſe è cubiculo exire & ſoleas petere : & ſic vicem pueri pes in ſolea lana ſupplebit. hinc videmus udones & ſoleas iſtas lanatas ſæpè pro calceamentis vel ſoleis intrà cubiculum geſtari ſolitas. *Salmaſ.* *Pes erit ipſe ſibi.*] Alii, *Pes eris ipſe tibi*, id eſt, ſervus à pedibus.

Mamillare. LXVI.

TAurino poteras pectus conſtringere tergo:
Nam pellis mammas non capit iſta tuas.

1. *Taurino, &c.*] Habes enim mammas *Quas vix taurino poteris circundare tergo.* Ad quem Virgilii verſum alluſiſſe poëta videtur. 2. *Pellis, &c.*] Mamillare è pelle faſcia ſeu ſtrophium, quibus tumor papillarum coërcebatur. Catullus. *Non tereti ſtrophio lactentes vincta papillas.*

* Muſcaria pavonina. LXVII.

LAmbere quæ turpes prohibet tua prandia muſcas,
Alitis exïmiæ cauda ſuperba fuit.

* Flabellum ad abigendas Muſcas è pavonis cauda.

Copta Rhodia. LXVIII.

PEccantis famuli pugno ne percute dentes :
Clara Rhodos coptam, quam tibi miſit, edat.

1. *Peccantis, &c.*] Copta fuit placenta ex ſiligine, amygdalis, nucleis, paſſulis, &c. Rhodiam tamen adeo duram eſſe jocatur poëta, ut colaphi vice porrigatur ſervis mandenda, quo pugnis ſuis parçat dominus. ſimulque ludit in Paronomaſia τοῦ κόπτω & *coptæ.* Rhodia ergò copta adeo dura erat, ut buccellatus panis, ita ut dentes, niſi firmos pæne elideret. Unde poëtæ jocus in hanc coptam, quæ domino pugni loco erat, mulctare ſervum cupienti.

Priapus ſiligineus. LXIX.

SI vis eſſe ſatur, noſtrum potes eſſe Priapum:
Ipſa licet rodas inguina, purus eris.

Porcus.

1. *Priapum, inguina.*] Utriuſque ſexus αἰδοῖα ex ſiligine fiebant. epigr. 3. lib. 9. verſ. 3. *Purus eris.*] Ore non hinc impuriore. quod τοῖς μυζουροῦσιν accidit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Porcus. LXX.

Iſte tibi faciet bona Saturnalia porcus,
Inter ſpumantes ilice paſtus apros.

1. *Bona Saturnalia porcus.*] Solemnis acclamatio in Saturnalibus, *Iô Saturnalia, bona Saturnalia.* epigr. 2. l. 11. ỽſ. 5.
2. *Ilice paſtus apros.*] Glande iligna.

* Muſcarium bubulum. LXXI.

Sordida ſi flavo fuerit tibi pulvere veſtis,
Colligat hunc tenui verbere cauda levis.

* Cauda bovis ad tergendas & excutiendas veſtes; uti pavonis, modo epigrammate 67. ad muſcas.
2. *Levis.*] Alii, *bovis.*

* Botulus. LXXII.

Qui venit botulus medio tibi tempore brumæ,
Saturni ſeptem venerat ante dies.

* Epigr. 79. lib. 5. verſ. 9.
1. *Qui venit, &c.*] Qui miſſus eſt tibi in Saturnalibus, medio decembri celebratis; mihi miſſus fuit ante Saturnalia. quorum legitimi erant dies 5. adſcititii ſigillares 2.

Pſittacus. LXXIII.

Pſittacus à vobis aliorum nomina diſcam:
Hoc didici per me dicere, Cæſar, ave.

2. *Per me dicere, &c.*] Naturæ inſtinctu, quæ numina adoranda docet, *Adulatoriè.* Quaſi dicat, Alias voces ſæpius inculcatas à magiſtris accepi; Cæſarem ſalutare ſine magiſtro didici.

Corvus. LXXIV.

Corve ſalutator, quare fellator haberis?
In caput intravit mentula nulla tuum.

Luſci-

1. *Salutator.*] Alludit ad corvum, qui Cæſarem Auguſtum ab Actiaca victoria reducem ſalutavit: *Ave Cæſar victor Imperator.* Macrob. ſat. lib. 2. cap. 4. *Fellator haberis.*] *Corvos ore coïre & concipere credit vulgus, fœminæ roſtro maris inſerto.* Plin. lib. 10. cap. 12. Sed Ariſtoteles negat & deridet hoc ab Anaxagora proditum. lib. de Animal. Quod ore coïrent corvi, pervulgatum hoc, probat hic verſiculus. nec enim ſimplicem merumque oſculi coïtum καὶ μίξιν τῶν ῥυγχῶν in corvis, ut in columbis fieri exiſtimabant; ſed ſemen etiam ex coïtu per os immitti in fœminam, quo gravidaretur. inde *fellator* corvus vulgò habitus. *Salmaſius.*

1. *Flet*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Luſcinia. LXXV.

FLet Philomela nefas inceſti Tereos, & quæ
Muta puella fuit, garrula fertur avis.

1. *Flet Philomela, &c.*] Fabula vel pueris nota ex Met. Ovid. lib. 6.

Pica. LXXVI.

PIca loquax certa dominum te voce ſaluto:
Si me non videas, eſſe negabis avem.

1. *Pica loquax, &c.*] Epigr. 86. lib. 7. verſ. 6. & lib. 9. epigr. 55.
2. *Si me non videas, &c.*] Idem Oppianus de hac avi. vide Jan. Douſ. ſuper. Arbitr. lib. 1. cap. 14.

Cavea eborea. LXXVII.

SI tibi talis erit, qualem dilecta Catullo
Lesbia plorabat, hic habitare potes.

1. *Talis erit, &c.*] Paſſer, cujus mortem Lesbia Catulli amica flebat; & ipſe Catullus 3. carm.
2. *Hic habitare.*] In hac cavea eborea. *Potes.*] Alii, *poteſt.*

Narthecium. LXXVIII.

ARtis ebur medicæ narthecia cernis habere
Munera, quæ cuperet Pactius eſſe ſua.

1. *Artis.*] Philippus Beroaldus, quem vide Annot. cap. 6. legit: *Artis ebur medicæ narthecia cernis, habebis Munera, &c.* Alii legunt *cernis? habebis Munera, &c. Ebur narthecia, &c.*] Pyxidem eburneam, quæ & *Narthecium* dicitur, id eſt, repoſitorium medicamentorum è ferula ſolitum fieri, Cic. de fin. 2.
2. *Pactius eſſe ſua.*] Neſcio quis lautus, vel medicus.

Flagra. LXXIX.

LUdite laſcivi, ſed tantum ludite ſervi:
Hæc ſignata mihi quinque diebus erunt.

Ferula.

1. *Tantum ludite ſervi.*] Nec ſcelera audete, pœnas alioqui daturi poſt Saturnalia.
2. *Signata.*] Clauſa & annulo ſignata. *Mihi.*] Domino. *Quinque, &c.*] Saturnalibus. epigr. 52. lib. 7. verſ. 1, 2.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ferula. LXXX.

INviſæ nimium pueris, gratæque magiſtris,
Clara Prometheo munere ligna ſumus.

Ferulam ait, igni ſervando utilem, & pueris verberandis.

2. *Clara Prometheo, &c.*] Cava enim in ferula Prometheum Jovi ſurreptum ignem detuliſſe canit Heſiodus. & ipſe apud Æſchylum.

Pera. LXXXI.

NE mendica ferat barbati prandia nudi,
Dormiat & tetrico cum cane, pera rogat.

1. *Ne mendica ferat.*] Pera rogat, ut habeat honeſtiorem dominum quam Cynicum, cujus mendicata fruſta cogatur ferre, & pulvini officium dormienti præſtare. *Barbati prandia nudi.*] Cynici, qui βαθὺν πώγωνα καὶ σεμνὸν paſcit.

2. *Tetrico.*] Pro *tetrico*, Alii, *triſti*. *Cane, pera rogat.*] Epigr. 53. lib. 4. verſ. 8.

Scopæ. LXXXII.

IN pretio ſcopas teſtatur palma fuiſſe:
Sed pretium ſcopis nunc analecta dabunt.

1. *In pretio, &c.*] Scopæ olim è palma factæ.

2. *Sed pretium, &c.*] Sed reliquiarum copia ex hodierno luxu augebunt pretium ſcopis. Alii legunt: *Ocia ſed ſcopis nunc analect. dabit* & exponunt *analecta*, miniſtrum, qui reliquias colligit. epigr. 19. lib. 7. verſ. 17.

Scalptorium. LXXXIII.

DEfendet manus hæc ſcapulas mordente moleſto
Pulice, vel ſi quid pulice ſordidius.

1. *Manus, &c.*] Inſtrumentum, quod, quo manus non pertingebat, manus vicem ſupplebat ad pruritum ſcapularum fricandum atque ſcalpendum.

2. *Si quid pulice.*] Pediculus.

Manuale. LXXXIV.

NE toga barbatos faciat, vel pænula libros,
Hæc abies chartis tempora longa dabit.

Lectus

1. *Ne toga, &c.*] Ne piloſi fiant. & (ut lib. 1. epigr. 67.) *inhorreant mento* libri manu vel veſte lectoris attriti, tegantur tabula abiegna.

1. *Nomina,*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Lectus pavoninus. LXXXV.

NOmina dat ſpondæ pictis pulcherrima pennis
Nunc Junonis avis: ſed prius Argus erat.

1. *Nomina, &c.*] Lectus habet nomen à pavonis plumis quibus ornatur. Sunt tamen qui *citreum* intelligunt. Tabulæ enim citreæ undatim criſpæ erant, & majore in gratia, ſi pavonum caudæ oculos imitarentur. Plin. lib. 13. cap. 15.

2. *Nunc Iunonis avis.*] Fabula ex Ovidii Metam. 1. nota. *Argus.*] Cuſtos Jûs converſus in pavonem.

Ephippium. LXXXVI.

STragula ſuccincti venator ſume veredi:
Nam ſolet à nudo ſurgere ficus equo.

1. *Stragula, &c.*] Ephippium Brodæus lib. 4. Miſc. cap. 16. *Veredi.*] Equi curſoris. epigrammate 14. lib. 12. verſ. 1.

2. *Ficus equo.*] Ulcus quam σύκωζιν vocant.

* Stibadia. LXXXVII.

ACcipe lunata ſcriptum teſtudine ſigma:
Octo capit: veniat, quiſquis amicus erit.

* Στιϐάδιον torulus eſt è gramine, herbis frondibus, ſeu floribus ſtipatus. à ςείϐω.

1. *Lunata ſigma, &c.*] Poſtquam triclinia ab uſu receſſerunt; & pro tricliniis, *accubita* & *ſtibadia* dici cepere, quorum figura ſemi circularis erat, atque inde ſigma nomen invenit; totam menſam non circumdabant, ſed ſpatium in ea parte relinquebant qua circulus deficiebat, ad inferenda ſc. fercula, &c. *Triclinium* ergò erant tres lecti diviſi & ſeparati: *Sigma* vero unus perpetuus lectus, ſemirotundus, quod & *ſtibadium* & *accubitum* dixere. *Triclinium* omnibus menſis poterat convenire: *ſigma* vel *ſtibadium* non item: nec enim minus ſigma majori menſæ, nec majus minori coaptari poterat. ſecundum ergò menſarum magnitudinem quærenda erant parva aut magna ſtibadia, quæ à numero convivarum, quos capiebant, dicebantur vel *octaclina*, cum octo caperent; vel *hexaclina* cum ſex: & ita de cæteris: hinc Martialis: lib. 9. epigr. 60.

Et teſtudineum menſus quater hexaclinon, &c. Salmaſ.

Lunata ſigma.] Epigramm. 48. lib. 10. vſ. 6.

* Guſtatorium. LXXXVIII.

FOEmineam nobis cherſon ſi credis ineſſe;
Deciperis: pelagi maſcula præda ſumus.

* Repoſitorium in quo guſtus ſeu antecœna ponebatur. Eſt ergò ſpecies menſæ.

1. *Fœmineam, &c.*] *Ex perſona guſtatoris.* Non exornor vilioribus putaminibus teſtudinum fœminarum & χερζινοδν. id eſt, terreſtrium. Plinius lib. 9. cap. 10. ſed maſcularum & fulgentium ex Indico mari. Plin. lib. 9. cap. 11.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Menſa citrea. LXXXIX.

Accipe felices, Atlantica munera, ſylvas:
Aurea qui dederit dona, minora dabit.

1. *Atlantica munera.*] Citreas menſas ex Atlante monte Mauritaniæ. epigramm.43. l.2. verſ.9. & epigr.67. l.12. 2. *Aurea qui, &c.*] Si ex auro puro puto fieret menſa, minoris tamen eſſet pretii quam citrea.

Menſa acerna. XC.

Non ſum criſpa quidem, nec ſylvæ filia Mauræ:
Sed norunt lautas & mea ligna dapes.

1. *Criſpa quidem.*] Ut citreæ menſæ ex Mauritania, modo epig.85. *Nec ſylvæ filia.*] Non ſum nata in Atlante monte & ſylva Maurorum, ut citrea, &c. 2. *Et mea ligna.*] Secundam à citro palmam obtinuit acer, arbor ampliſſima operum elegantia ac ſubtilitate. Plin. lib. 16. cap. 15. Unde ſic dictam volunt, quod acria in ea artificum ingenia exerceantur. *Rad.*

Dentes eborei. XCI.

Grandia taurorum portant qui corpora, quæris
An Libycas poſſint ſuſtinuiſſe trabes?

1. *Grandia, &c.*] Dentes elephanti ſuſtinebant menſas citreas in omnes figuras effícti. vide epigr. 17. & 19. lib. Spectaculorum. 1. *Libycas, &c.*] Epigramm.43. lib. 2. verſ. 9.

* Quincupedal. XCII.

Puncta notis ilex, & acutâ cuſpide clauſa,
Sæpe redemptoris prodere furta ſolet.

* Alii, *Quincupeda.* à menſura 5. pedum.
1. *Puncta notis.*] Diſtincta pedibus, palmis, digitis, uti diſtingui videmus fabrorum regulas. *Ilex, &c.*] Amuſſis ex ilice. 2. *Redemptoris.*] Cui locantur pretio ædificia extruenda. *Prodere furta ſolet.*] Deprehendere fraudes.

Pocula archetypa. XCIII.

Non eſt iſta recens, nec noſtri gloria cæli:
Primus in his Mentor, dum facit illa, bibit.

Calices.

1. *Non eſt iſta recens, &c.*] Iſta pocula non ſunt elaborata à nobili aliquo artifice noſtri temporis, ſed ab ipſo Mentore. epigrammate 41. lib. 3. & epigr. 39. lib. 4. verſ. 5. *Cæli.*] Stili ſculptorii.

Hoc

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Calices. XCIV.

NOn ſumus audacis plebeia toreumata vitri:
Noſtra nec ardenti gemma feritur aqua.

Hoc dicit, quia cryſtallina, ardenti, id eſt, calida aqua vitiabantur, non item vitrea. Strab. lib. 16. ſcribit, Romæ vitrarios multa commentos eſſe, & ad vitreorum colores, & ad eorundem tornandorum facilitatem; tantamque ex eo vilitatem eorum fuiſſe, ut vulgò poculum vitreum aſſe venum daretur. Calices ejuſmodi vitrei quos Strabo intellexit, quique Romæ tam vili pretio venum ibant, *audaces* vulgò dicebantur. atqui *vitrum* non dicebatur audax, ſed calices ex vitro *audaces*. *Audaces* ergo plebeji erant calices, & parvo vænibant, torno formabantur. hinc *toreumata* Martiali dicta. at in ſculpendis cælandiſque periculum non parvum: nam ſæpe inter ſculpendum frangebantur. hinc eſt, quod alibi Martialis ait: lib. 14. epigr. 115.

Aſpicis ingenium Nili, quibus addere plura (*opus.*
Dum cupit, ha quoties perdidit auctor

Atque hi ſunt omnino calices, qui *diatreti* dicebantur. Mart. lib. 12. epig. 71.

O quantum diatreta valent & quinque comati.

Diatreti calices erant vitrei, cavati perforatique, hoc eſt ſculpti. διατρῆσαι enim eſt perforare vel cavare, quod Latini *ſculpere* dicunt. Qui enim gemmas ſcalpunt, quaſi quoſdam ſulcos in iis cavant, & foramina cœlo imprimunt. inde *cavatores* dicti, gemmarum ſculptores. *Salmaſ.*

1. *Non ſumus audacis.*] Nos, plebeia toreumata non ſumus ex eo vitro unde audaces fiunt calices, qui Cryſtallinorum æmuli ſe Ægyptiis illis conferre audent. epigr. 75. lib. 12. Alii leg. *Nos ſumus audaces. Plebeia toreumata vitri.*] Clarius alibi etiam oſtendit *Toreuma* uſurpaſſe de quolibet poculo, ubi fictiles calices ſic appellavit: libro eodem. epigr. 102.

Accipe non vili calices de pulvere natos
Sed Surrentinæ leve toreuma rotæ.

Nihil tamen tam contrarium τοῦ τορεύματος ſignificationi, quam quod leve eſt, ac ſine ulla inæqualitate, quam τορευτικὴ præſtat. fictilia quidem vaſa etiam τορεύματα dicta, ſed ea tantum quæ ſignis cælatis erant aſpera. At levia & pura nullo modo τορεύματα dici poſſunt. *Salmaſ. Toreumata vitri.*] Fictilia torno facta, ſed & vitra torno etiam fiebant.

2. *Noſtra, &c.*] Neque nos, ut cryſtallina illa, rumpimur calida aqua. epigr. 75. lib. 12. verſ. 6.

Phiala aurea cælata. XCV.

QUamvis Callaico rubeam generoſa metallo,
Glorior, arte magis: nam Myos iſte labor.

Calices

1. *Callaico, &c.*] Hiſpano auro. epigrammate 16. lib. 10. verſ. 3.

2. *Myos iſte labor.*] Nobilis artificis. ut lib. 8. epigr. 15. Antea ineptè legebatur, *meus labor.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Calices Vatinii. XCVI.

Vilia ſutoris calicem monumenta Vatini
Accipe; ſed naſus longior ille fuit.

1. *Calicem, &c.*] Alii, *calices* nomen habentes à Vatinio ſutore Beneventano cujus inventum fuere; vel (ut alii volunt) ad cujus prominentis naſi ſimilitudinem effingebantur iſti calices vitrei, quatuor naſos habentes. An itaque ſimpliciter dicit, Vatinium habuiſſe longiorem naſum? an ingenio fuiſſe acriori, quod hos invenerit? an deriſorem deridet? An denique, quod ſagax fuit inquiſitor criminatorque, poſtquam ad tantas opes perveniſſet, ut munus ederet? Xiphilin. in Nerone.

* Lances chryſendetæ. XCVII.

Grandia ne viola parvo chryſendeta mullo:
Ut minimum, libras debet habere duas.

* Epigr. 43. lib. 2. verſ. 11.
1. *Grandia, &c.*] Lautas lances ſeu patinas, non niſi lauti decent piſces. Turneb. lib. 13. cap. 3.

Vaſa Aretina. XCVIII.

Aretina nimis ne ſpernas vaſa monemus:
Lautus erat Tuſcis Porſena fictilibus.

1. *Aretina, &c.*] Epigr. 54. lib. 1. verſ. 6.
2. *Porſena.*] Rex Etruſcorum, ut & reges Rom. erant æque lauti capedinibus & urnulis fictilibus, atque noſtri hodie filicatis pateris.

Baſcauda. XCIX.

Barbara de pictis veni baſcauda Britannis:
Sed me jam mavult dicere Roma ſuam.

1. *Pictis veni.*] Epigr. 54. lib. 11. verſ. 1. *Baſcauda Britannis.*] Vas eſcarium, primum è Britannia allatum, mox & Romæ factum.

* Panaca. C.

Si non ignota eſt docti tibi terra Catulli,
Potaſti teſta Rhætica vina mea.

* Bole-

* Teſta ſcilicet à Panacis pop. Rhætiæ.
1. *Si non ignota, &c.*] Si quando fuiſti Veronæ. epigr. 8. lib. 1. verſ. 2.
2. *Rhætica.*] *Rhætia* verò Veronam uſque pertinebat.

* Ge-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

* Boletaria. CI.

CUm mihi boleti dederint tam nobile nomen,
Prototomis, pudet heu, ſervio coliculis.

* Genus lancis aut diſci.
1. *Tam nobile nomen.*] Quippe nomen habeo à boletis. epigr. 48. lib. 13. Queritur ergò hic Boletarium ſe cogi ad ferendos coliculos, qui erant viliores boletis.
2. *Prototomis, &c.*] Qui adhuc teneri ſucciduntur caulibus, epigr. 48. lib. 10. verſ. 16.

Calices Surrentini. CII.

ACcipe non vili calices de pulvere natos:
Sed Surrentinæ leve toreuma rotæ.

2. *Surrentinæ, &c.*] Fictile leve & rota figuli politum, ex terra Surrentina. vide epigr. 110. lib. 13. Plin. lib. 35. cap. 12.

Colum nivarium. CIII.

SEtinos moneo noſtra nive frange trientes:
Pauperiore mero tingere lina potes.

1. *Setinos, &c.*] Calorem optimorum vinorum tempera, tranſmittendo per colum nivibus diſtentum. *Frange.*] Tranſmitte per colum, quo non nihil vini vis frangebatur.
2. *Pauperiore, &c.*] Vilius vinum ſacco linteo attenuabis, ut ſeq. epigrammate.

Saccus nivarius. CIV.

ATtenuare nives norunt & lintea noſtra:
Frigidior colo non ſalit unda tuo.

1. *Attenuare, &c.*] Epigrammate præcedent. & epigr. 61. lib. 12. verſ. 3. & lib. 2. epigr. 40. verſ. 5. vide Turn. lib. 17. cap. 18.

Urceoli miniſtratorii. CV.

FRigida non deſit, non deerit calda petenti:
Sed tu moroſa ludere parce ſiti.

Urceus

1. *Frigida non deſit, &c.*] Si modo ſuppetat aqua arte frigefacta epigr. 117. & 118. infra; affatim erit calidæ ad temperandum vinum.
2. *Moroſa ludere parce ſiti.*] Difficili & delicata nimis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Urceus fictilis. CVI.

HIc tibi donatur panda ruber urceus anſa:
Stoicus hoc gelidam Fronto petebat aquam.

1. *Panda.*] Magna, lato ambitu. *Ruber urceus anſa.*] A terra. *vel* igni.

2. *Stoicus.*] Et ipſe Stoicus movebatur hujus colore, qui tamen ſe moveri negat. *Petebat.*] Alii, *bibebat.*

Calathi. CVII.

NOs Satyri, nos Bacchus amat, nos ebria tigris,
Perfuſos domini lambere docta pedes.

1. *Nos Satyri, &c.*] Calathos, calices vinarios. vide Virgil. ecl. 5. ubi in ſacris Bacchi adhibebantur calathi. *Ebria tigris.*] Vino, ut ferunt, cicurata, & Bacchi currum trahens.

2. *Domini.*] Bacchi, vel magiſtri. *Lambere docta pedes.*] Epigr. 18. lib. ſpectaculorum.

Calices * Saguntini. CVIII.

QUæ non ſollicitus teneat, ſervetque miniſter,
Sume Saguntino pocula ficta luto.

* Fictiles è Sagunto Hiſpaniæ civitate. epigrammate 46. libro 4. verſu 15.

1. *Non ſollicitus teneat, &c.*[Securus de damno. ſi cadant, frangantur-que. mox epigr. 111.

Calices gemmati. CIX.

GEmmatum Scythicis ut luceat ignibus aurum,
Adſpice: quot digitos exuit iſte calix!

1. *Gemmatum, &c.*] Argenteis poculis non gemmæ, ſed aurea inſerebantur emblemata; quæ & *chryſendeta*, & *chryſocolleta*, & *chryſocliſta* inde dicebantur. ſic gemmæ aureis poculis, aurum argenteis includebatur. cryſtallina autem & myrrina nullis iſtiuſmodi emblematis uſquam incruſtata, quæ pura & ſincera per ſe magis placebant. *Salmaſius.* *Scythicis ignibus.*] Smaragdis. epigr. 60. lib. 9. ꝟſ. 17. *Aurum.*] Poculum aureum.

2. *Quot digitos, &c.*] *Eo proceſſit luxus, ut multi gemmas digitis detractas poculis inſerant.* Plinius lib. 37. cap. 2. & Juvenal. ſat. 5. verſ. 42.

Ampulla potoria. CX.

HAc licet in gemma, quæ ſervat nomina Coſmi,
Luxurioſe bibas, ſi foliata ſitis.

Cry-

1. *Gemma, &c.*] Ampulla ex onyche, epigrammate 30. libro 11. verſu 6. & epigrammate 81. libro 3. verſu 25.

2. *Si foliata ſitis.*] Invaluit luxuria, ut unguenta biberentur: *μύρῳ οἶνον μιγνύντες οὕτως ἔπινον.* Ælianus var. hiſt. l. 12. c. 31. Foliatum autem erat è foliis Nardi, coſti, &c. Plin. lib. 13. cap. 1. & 3.

1. *Pec-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Cryſtallina. CXI.

FRangere dum metuis, frangis cryſtallina: peccant
Securæ nimium, ſollicitæque manus.

1. *Peccant, &c.*] Alii, *Peccat Secura nimium, ſolicitaque manu.* per diligentiam & curam, æquè ac per negligentiam.

Nimbus vitreus. CXII.

AB Jove qui veniet miſcenda ad pocula, largas
Fundet nimbus aquas: hic tibi vina dabit.

1. *Miſcenda ad pocula, &c.*] Quibus diluatur merum.
1. *Vina dabit.*] Ut nimbi theatrales aſpergunt crocum per latentes fiſtulas in immenſam altitudinem expreſſum. epigr. 3. lib. Spect. ℣ſ. 8. ita hic vinum.

* Murrina. CXIII.

SI calidum potas, ardenti myrra Falerno
Convenit, & melior fit ſapor inde mero.

* *China diſhes.* Ita ſane videntur ex deſcriptione Plinii lib. 37. c. 2. Oriens (inquit) myrrina mittit ex humore ſub terra calore denſata. In pretio ſunt ob nitorem & coloris varietatem, purpurei, candidi, & tertii igneſcentis. Aliqua & in odore commendatio eſt, &c. Joſ. Scalig. ad verſum illum Propertii lib. 4. *Murreaque in Parthis pocula cocta focis:* adverſatur Plinio, aſſeritque murrhina pocula ex Signino cocto apud Sinas facta eſſe, quæ nos *Porcellana* vocamus. vide Pancirolum, & ad eum, Salmat.

1. *Calidum potas, &c.*] Epigr. 75. lib. 9. ℣ſ. 5. *Brunt wine*, vel caldâ temperatum. Quos verſus qui de vino Myrrato accipiunt, doctiſſimi viri magno in errore verſantur. Nec minus falluntur, qui *myrrham* aut *myrrhina* ſcribunt. at ſuprà omnes turpiſſimè labitur Baronius, qui myrrhina pocula à *myrrha* aromate deducit, & de myrrha facta interpretatur: quod alii jam ſatis refutarunt. Μύῤῥα ergo lapis ipſe, unde pocula *murrea & murrina.* Latini *murram* appellant. Martialis: *maculoſæ pocula murræ.* Salmaſ.

Patella Cumana. CXIV.

HAnc tibi Cumano rubicundam pulvere teſtam,
Municipem miſit caſta Sibylla ſuam.

Cali-

2. *Municipem, &c.*] Factam Cumis Sibyllæ oraculo claris. Ita Juvenalis *ſiluros* dixit Criſpini municipes, & *lagenam Cretenſis vini*, municipem Jovis.

1. *Adſpi-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Calices vitrei. CXV.

ADſpicis ingenium Nili : quibus addere plura
Dum cupit, ah, quoties perdidit auctor opus!

1. *Adſpicis ingenium Nili, &c.*] Vitreos hos calices fuiſſe in quibus Ægypti ingenium artificiumque oſtentabatur, arguit lemma. ſed qua in re ſpectabatur ars illa? an in colorum varietate? nimimè. in ſculptura igitur & cælatura viſebatur. vitrum enim olim etiam argenti modo cælabatur. Plinius, *aliud flatu figuratur : aliud torno teritur; aliud argenti modo cælatur, Sidone quondam iis officinis nobili.* in flatu figurandis vitris, ut nunc moris eſt, & in torno terendis, ut olim etiam ſolebant, nullum operis periculum. nam & *audaces*, qui plebeji erant calices, & parvo vænibant, torno formabantur: hinc *toreumata* Martiali dicta. at in ſculpendis cælandiſque, periculum non parvum: nam ſæpe inter ſculpendum frangebantur. hoc eſt, quod ait Martialis:

— quibus addere plura
Dum cupit, ha quoties perdidit auctor opus.

atque hi ſunt omnino calices, qui *diatreti* dicebantur. vide quæ dicta lib. XII. epigr. 71. ad illam notam *diatheca* ſeu *diatreta*. Et vide notam in epigr. 94. lib. XIV. *Salmaſ. Ingenium Nili, &c.*] Artificium Ægyptiorum in formandis vitreis calicibus diverſicoloribus, quos Adrianus Imp. *allaſſontes* dixit. vide Scalig. ad Propert. lib. 4.

2. *Perdidit auctor opus.*] Fregit in ipſo opere.

Lagena nivaria. CXVI.

SPoletina bibis, vel Marſis condita cellis:
Quò tibi decoctæ nobile frigus aquæ?

2. *Quò tibi, &c.*] Neque enim nobili decoctæ (de qua epigr. 65. lib. 5. verſ. 2.) convenit cum vilioribus vinis. epigr. 120. & 121. lib. 13. Aqua enim decocta ex nivibus, iterumque refrigerata, magno in pretio habebatur.

Nives. CXVII.

NOn potare nivem, ſed aquam potare rigentem
De nive, commenta eſt ingenioſa ſitis.

1. *Non potare nivem, &c.*] Non aquam nivium, ſed decoctam, nive reconditam ac refrigeratam. ut epigr. 65. lib. 5. verſ. 2.

Idem. CXVIII.

MAſſiliæ fumos miſcere nivalibus undis
Parce, puer, conſtet ne tibi pluris aqua.

Matella

1. *Maſſiliæ, &c.*] Noli miſcere decoctam Maſſiliano vino infumato. epigramm. 36. lib. 10. verſ. 1, 2. ipſa enim aqua vino eſt pretioſior.

1. Po-

Matella fictilis. CXIX.

DUm poſcor crepitu digitorum, & verna moratur:
O quoties pellex culcita facta mea eſt!

1. *Poſcor, &c.*] Epigr. 81. l. 3. vſ. 15. *Et verna moratur.*] Nec properat ſervus.

2. *O quoties, &c.*] Matellæ, dum culcitæ loco, matellæ immejitur.

* Ligula argentea. CXX.

QUamvis me ligulam dicant equiteſque, patreſque:
Dicor ab indoctis lingula grammaticis.

* Gladiolus in ſpeciem linguæ. ſpathula.

2. *Indoctis grammaticis.*] Qui pertinaciter inſiſtentes quantitati, jure ſyllabæ non cedent.

* Cochlearia. CXXI.

SUm cochleis habilis, ſed nec minus utilis ovis:
Numquid ſcis potius cur cochleare vocer?

* Supple, *ligula:* ut ſit cui congruant *habilis* & *utilis.* quibus non convenit *cochleare.*

1. *Sum cochleis habilis.*] Cum non minori uſui ſim ad ova & alios cibos quam ad cochleas, Numquid noſti cur mihi potius à cochleis nomen quam ab illis? Imo ſcio; à forma ſcilicet & cochlearum teſtis, primum in hunc uſum adhibitis.

Anuli. CXXII.

ANte frequens, ſed nunc rarus nos donat amicus:
Felix cui comes eſt non alienus eques.

1. *Ante frequens.*] Olim, vel ante legem Othonis de cenſu equeſtri. Plin. lib. 33. cap. 1. *Nunc rarus, &c.*] Poſt legem illam à Domitiano revocatam.

2. *Felix cui comes eſt.*] Amicuſne, an anulus? *Non alienus eques.*] Epigramm. 19. lib. 5. vſ 10. vide Turnebum lib. 9. cap. 24.

Dactyliotheca. CXXIII.

SÆpe gravis digitis elabitur annulus unctis:
Tuta meâ fiet ſed tua gemma fide.

2. *Gemma fide.*] Anulus, cui includitur gemma, & ipſe theca clauſus.

Toga. CXXIV.

ROmanos rerum dominos, gentemque togatam
Ille facit, magno qui dedit aſtra patri.

Idem.

1. *Romanos, &c.*] Verſus è Virgilii Æneidos 1. uſurpatus.

2. *Ille facit, &c.*] Auguſtus publice in deorum numerum retulit Julium Cæſ. qui illum adoptarat. *Iam facit ipſe deos, &c.* Manilius, & Sueton. Jul. cap. 88. Poëta autem hic Domitianum intelligit, qui Veſpaſianum conſecravit condito Flaviæ genti templo.

1. Si

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Idem. CXXV.

SI matutinos facile eſt tibi rumpere ſomnos:
Attrita veniet ſportula ſæpe togâ.

1. *Si matutinos, &c.*] Vide epigr. 26. lib. 4.

2. *Attrita veniet, &c.*] Legendum: *Atrita veniet ſportula ſæpe toga.* Vulgò *attrita*, perperam. loquitur enim de toga ſalutantium. Eorum enim toga conterebatur, qui potentiores colebant, eorumque limina matutinis ſalutationibus frequentabant, ut ſportulam lucrarentur. *Salmaſ.*

Endromis. CXXVI.

PAuperis eſt munus, ſed non eſt pauperis uſus:
Hanc tibi pro togula mittimus endromida.

1. *Sed non eſt, &c.*] Namque hac induebantur opulentiores in gymmaſiis, ut abundè dictum. epigr. 19. lib. 4.

2. *Togula.*] Scriv. *læna.*

Canuſinæ fuſcæ. CXXVII.

HÆc tibi turbato Canuſina ſimillima mulſo
Munus erit. gaude: non cito fiet anus.

1. *Hæc tibi turbato, &c.*] Hæc pænula è lana Canuſina, quæ ſubrufi & mulſo non abſimilis eſt coloris. mox ep. 129.

2. *Non cito fiet anus.*] Non cito deteretur, durabit diu. vide epigr. 40. lib. 1. verſ. 2.

Bardocucullus. CXXVIII.

GAllia Santonico veſtit te bardocucullo:
Cercopithecorum pænula nuper erat.

1. *Santonico, &c.*] Epigr. 54. lib. 1. verſ. 5.

2. *Cercopithecorum, &c.*] Quod cum breve genus veſtis ſit, ut patet, ex epigrammate 93. lib. 1. verſ. 8. præ ſe fert tunicam qua amicimus ſimias vel κερκοπιθήκους, ſimias caudatas (*monkeyes.*)

* Canuſinæ rufæ. CXXIX.

ROma magis fuſcis veſtitur, Gallia rufis:
Et placet hic pueris, militibuſque color. Pæ-

* Modo epigr. 127.

1. *Roma magis, &c.*] Viri Romani utuntur veſtibus fuſci coloris; Galli rufis è lana Canuſina: & tamen pueri noſtri gaudent rufo hoc colore, ut & milites, ex inſtituto Laconum quibus hic color in bello placebat, ne per vulnera effluens ſanguis in veſtibus alterius coloris incuteret ſuis terrorem, hoſtibus adderet animum. Intellige tunicas ruſſas canuſinas, quæ ſervis & militibus in uſu fuere: vel certe pœnulas ruſſas. hinc pœnulati ſervi, &c. *Tunicæ ruſſæ*, ſunt φοινικοῖ χιτῶνες. Plutarchus illas φοινικοῦς ὑποδύτας vocat. Iſidorus *ruſſatas* vocat. *ruſſata*, inquit, *quam Græci phæniceam vocant, nos coccinam: reperta eſt à Lacedæmoniis ad celandum coloris ſimilitudine ſanguinem, quotiens quis in acie vulneraretur, ne contemplanti adverſario animus augeſceret.* Romana ergò plebs fuſcis pænulis vel lacernis ibat induta vulgò: milites verò & famuli lautiores, ruſſis. *Salmaſ.*

1. *Ingre-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Pænula ſcortea. CXXX.

INgrediare viam cœlo licet uſque ſereno;
Ad ſubitas nunquam ſcortea deſit aquas.

1. *Ingrediare, &c.*] Habeas tecum pænulam è pellibus ſeu corio ad arcendas pluvias.

2. *Ad ſubitas, &c.*] Præter has fuere & penulæ hyemales, χειμάδας Græci dicunt: quæ quidem fiebant ex lana Appula, miro candore, & villorum gratia commendatæ, & frigoris tantum cauſa habitæ. hæ quod in modum gauſaparum textæ eſſent, gauſapinæ dictæ. quod teſtatur Martialis lib. 6. epigrammate 59.

Et dolet & queritur ſibi non contingere frigus
Propter ſexcentas Scævola gauſapinas.

Idemque de penula gauſapina. lib. 14. epigr. 145.

Is mihi candor ineſt, villorum gratia tanta,
Vt me vel media ſumere meſſe velis.

Media ergò hyeme ſumebantur. Erant etiam & penulæ, quibus extrà urbem tantum utebantur & in itinere, & etiam intra urbem. *Salmaſ.*

Lacernæ coccineæ. CXXXI.

SI Veneto, Praſinove faves, quid coccina ſumis?
Ne fias iſta transfuga ſorte, vide.

1. *Si Veneto, &c.*] Teſtabantur conſimili colore ſpectatores cui favebant factioni. tu vide ne coccino ſumpto transfugam agas à tua factione, aliarum cuilibet quæ vicerit acclamans. *Coccum* frutex eſt fullonius, Græcis κόκκος βαφικὴ: frutici grana adhærent, è quibus fit color ille lanarum præcipuus; cujus copia ſumma in ea Hiſpaniæ parte, quæ *Turdetania* appellatur, ut auctor eſt Strabo lib. 3. *Raderus.*

Pileus. CXXXII.

SI poſſem totas cuperem miſiſſe lacernas:
Nunc tantum capiti munera mitto tuo.

1. *Totas miſiſſe lacernas.*] Vocat *totas lacernas*, quæ cum pileis ſunt ſive cucullis. hinc & lacerna ac birrus pro cucullo ac capitio. abbreviator Feſti: *lacerna, quod minus capitio eſt.* vocat autem *capitium*, capitis tegumentum. *Salmaſ.*

2. *Nunc tantum, &c.*] Cum ad muneris, tum ad facultatis meæ tenuitatem excuſandam facit tempus, Saturnalia ſcilicet in quibus pileata incedit Roma. Porro ex attritis lacernis pilea fieri ſolita tradit Brodæus lib. 10. Miſcellan. cap. 35.

Lacernæ Bæticæ. CXXXIII.

NOn eſt lana mihi mendax, nec mutor aëno:
Si placeant Tyriæ, me mea tinxit ovis.

1. *Non eſt lana, &c.*] Non tingor, non alios didici mentiri colores. epigrammate 97. lib. 1. ℣ſ. 3. & epigr. 28. lib. 8. ℣ſ. 6. & epigr. 100. lib. 12. ℣ſ. 2.

Faſcia

1. Cre-

Faſcia pectoralis. CXXXIV.

FAſcia creſcentes dominæ compeſce papillas,
Ut ſit quod capiat noſtra, tegatque manus.

1. *Creſcentes dominæ, &c.*] Sororiantes enim, nec dum conſecutæ creſcendi modum, ſunt gratiores. infra epigr. 149

Cœnatoria. CXXXV.

NEc fora ſunt nobis, nec ſunt vadimonia nota:
Hoc opus eſt pictis accubuiſſe toris.

1. *Nec fora ſunt nobis, &c.*] Cœnatoria pallia domi tantum ſumebantur, non iis fas videre lucem fori, cui gravitas conveniebat togæ.

2. *Pictis accubuiſſe toris.*] Acu pictis, pavoninis, citreis.

Læna. CXXXVI.

TEmpore brumali non multum levia proſunt:
Calfaciunt villi pallia veſtra mei.

1. *Levia proſunt.*] Qualia ſunt ſerica, bombicina, linea. Itaque alii leg. *linea.*

2. *Calfaciunt, &c.*] Sed hyeme villoſæ lænæ palliis ſuperinductæ calorem ſtipant, arcentque frigus.

Lacernæ albæ. CXXXVII.

AMphitheatrales nos commendamur ad uſus,
Cum tegit algentes alba lacerna togas.

1. *Amphitheatrales, &c.*] Ludos ſpectabant omnes lacernis albis induti (ut epigr. 2. lib. 4.) quæ togis ſuperinducebantur, pulveris, pluviæ vel frigoris arcendi causâ. *lacernas Munimenta togæ* dixit Juvenal. ſat. 9.

* Gauſapa villoſa, vel mantele. CXXXVIII.

NObilius villoſa tegant tibi lintea citrum:
Orbibus in noſtris circulus eſſe poteſt. Cucul-

* *Mantela* eſt tela vel linteum quo manus extergentur. poſtea generis enallage, & *mantelum* dictum eſt, & *mantele*: ſic hæc gauſapa, qui Græcis ὁ γαυσάπης, & hoc *gauſapum*, & hoc *gauſape*. Sic accipienda ſunt mantelia apud Virgilium:

—— *tonſiſque ferunt mantelia villis.*

Villoſa ergò erant illa mantelia. Plin. lib. VII. cap. II. Veteres ergò mantelia ante pectora ponere cœnantes conſueverant, ut hodie ſolemus illa lintea, quæ *ſervietæ* nobis dicuntur, quibus manus & labra tergemus. Verum jam ætate Plinii mantelia non amplius in uſu erant ἀντὶ χειρομάκτρων, ſed integendis menſis ſerviebant. atque hoc tunc temporis diſcrimen ſtatuebatur inter mappas & mantelia. vide lib. XII. epigr. 29.

Attulerat mappam nemo, &c.

Salmaſ.

1. *Nobilius, &c.*] Menſæ tuæ citreæ opus eſt villoſis mantilibus quæ vindicent eam à maculis: vilis mea & abiegna non formidat maculas.

2. *Orbibus in noſtris.*] Menſis rotundis. *Circulus eſſe poteſt.*] Impreſſus menſæ ex lance, repoſitorio, ſeu paropſide.

* Quos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Cuculli * Liburnici. CXXXIX.

JUngere neſciſti nobis ô ſtulte, lacernas:
Indueras albas, exue Callaicas.

* Quos Bardaïcos appellat Salmaſius, fiebant ex lana craſſa Liburnica. Eſt autem Illyridis regio Liburnia.

1. *Iungere, &c.*] Male ſuperinduuntur albæ lacernæ cucullis Liburnicis, qui tincturam non probè retinentes lacernas ex albis reddunt rutilas & coloris auri Callaici, vel ut alii legunt *Callaïnas*, id eſt, cœruleas, à Callaï gemma, Sapphiri æmula.

* Udones Cilicii. CXL.

NOn hos lana dedit, ſed olentis barba mariti:
Cinyphio poterit planta latere ſinu.

* Calceamenta ex pilis hircinis.

1. *Sed olentis, &c.*] Sed ex pilis barbati hirci ſeu capri, qui *vir gregis*.

2. *Cinyphio poterit.*] Epigrammate 94. lib. 7. verſ. 13. *Planta.*] Pes.

Syntheſis. CXLI.

DUm toga per quinas gaudet requieſcere luces,
Hos poteris cultus ſumere jure tuo.

1. *Dum toga, &c.*] Vide epigr. 1. ſupra vſ. 1. & epigr. 52. lib. 7. vſ. 1,2. *Quinas luces.*] Quinque enim erant legitimi Saturnalium dies. ut ſuprà epigrammate 79.

Focale. CXLII.

SI recitaturus dedero tibi forte libellum,
Hoc focale tuas aſſerat auriculas.

1. *Si recitaturus, &c.*] Vide epig. 41. lib. 4.

2. *Focale.*] Focalia à faucibus dicta ſunt, quibus hærent; quorum uſus ad arcendum frigus à collo & faucibus: poëtis etiam recitaturis, ne rauceſcerent. Dicit ergò poëta ſi recitavero tibi libellum malum; moneo, ut focale (quod alioqui poëtæ adhibent ad fauces & collum, ne rauceſcant) tu auribus admoveas, eaſque obſtruas, ne mala carmina audias. *Rad.*

Tunicæ Patavinæ. CXLIII.

VEllera cum ſumant Patavinæ multa trilices,
Et pingues tunicas ſerra ſecare poteſt.

Spongia.

1. *Vellera, &c.*] Tun. Pat. ex multa lana confertæ triplici licio, non facile ſcinduntur forfice, immo ſerra opus erit, iis tanquam aſſeribus, ſecandis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Spongia. CXLIV.

HÆc tibi ſorte datur tergendis ſpongia menſis
Utilis, expreſſo cum levis imbre tumet.

1. *Hæc tibi ſorte datur.*] Epigr. 1. ſupra verſ. 5. *Tergendis, &c.*] *Vſus ſpongiarum ad abſtergenda, fovenda, &c.* Plinius lib. 31. cap. 11. & Lucil. epigr. lib. 2. Anthol. cap. 31. σπόγγον ϗ σαερὸν ὀλθὺς ἔχων.

Pænula gauſapina. CXLV.

IS mihi candor ineſt, villorum gratia tanta eſt,
Ut me vel media ſumere meſſe velis.

1. *Is mihi candor ineſt, &c.*] Vide epigramm. 59. lib. 6.

Cervical. CXLVI.

TInge caput nardi folio, cervical olebit:
Perdidit unguentum cum coma, pluma tenet.

1. *Nardi folio, &c.*] Foliato. unguento nardino. ſupra epigr. 110. Scriver. legit *Coſmi.*

Cubicularia gauſapina. CXLVII.

STragula purpureis lucent villoſa tapetis:
Quid prodeſt, ſi te congelat uxor anus?

1. *Stragula, &c.*] Plus facit uxor tua anus ad te gelandum, quam villi noſtri ad te calfaciendum.
2. *Congelat.*] Scriver. *contegat.*

Lodices. CXLVIII.

NUdo ſtragula ne toro paterent;
Junctæ nos tibi venimus ſorores.

1. *Nudo ſtragula, &c.*] Lodices geminæ & coëuntes adhibebantur ad operiendum lectum cum ſtragulis.

Amictorium. CXLIX.

MAmmoſas metuo: teneræ me trade puellæ,
Ut poſſint niveo pectore lina frui.

* Cubi-

1. *Mammoſas metuo, &c.*] Supra epigramm. 134.
2. *Lina frui.*] Amictoria lintea.

* Multis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

* Cubicularia polymita. CL.

H*Æc tibi Memphitis tellus dat munera : victa eſt*
Pectine Niliaco jam Babylonis acus.

* Multis filis ſeu liciis contexta.

Polymitarii ſtragula multis liciis texebant, quæ *polymita* inde Græcis vocabantur. Non acu operabantur Alexandrini illi polymitarii, ſed pectine. nam in tela & textoriis inſtrumentis artem ſuam exercebant, ac per hoc verè & propriè texebant. tantum tamen eorum artificium fuit & induſtria, ut majore fermè varietate eorum opera diſtinguerentur, quam quæ acu Babylonia aut Phrygia picta eſſent. hinc non dubitat Martialis pronuntiare, Babylonicam acum debere concedere Ægyptiaco pectini. *Salmaſ.*

1. *Memphitis.*] Ægyptiaca. *Victa eſt pectine Niliaco, &c.*] Stragula ab Ægyptiis texta, vincunt tapetas veſteſque Babylonias Phrygum acu pictas.

Zona. CLI.

L*Onga ſatis nunc ſum ; dulci ſed pondere venter*
Si tumeat, fiam tunc tibi zona brevis.

1. *Nunc ſum.*] Virgini, vel non gravidæ. *Dulci, &c.*] Fœtu. *ut de fœminea Zona exponamus.* ſi de virili malis ; dulce pondus erit gulæ, ventriſque ſarcina.

Gauſape quadratum. CLII.

L*Odices mittet docti tibi terra Catulli:*
Nos Helicaonia de regione ſumus.

1. *Terra Catulli.*] Verona. epigr. 8. lib. 1. verſ. 2.

2. *Helicaonia, &c.*] Patavina. epigramm. 93. lib. 10. verſ. 1.

* Semicinctium. CLIII.

D*Et tunicam dives : ego te præcingere poſſum.*
Eſſem ſi locuples, munus utrumque darem.

* Hominem cingens medium à lumbis demiſſum ad poplites : ut artificum ventrale, vel piſtorum, tinctorum, cereviſiariorum, &c.

* Lanæ amethyſtinæ. CLIV.

E*Bria Sidoniæ cum ſim de ſanguine conchæ,*
Non video quare ſobria lana vocer.

* Tinctæ purpura lanæ dicuntur murice ebriæ. unde itaque vocentur ipſæ & Amethyſtinæ, id eſt, ſobriæ? ab Amethyſto ſcilicet gemma, quæ leniter purpureum ſeu vineum colorem refert, nomenque habet quod temulentiam arcere vulgo crederetur. vide epigr. 18. lib. 10.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Lanæ albæ. CLV.

VEllleribus primis Apulia, Parma ſecundis
Nobilis : Altinum tertia laudat ovis.

1. *Velleribus, &c.*] Idem de lanis judicat Plin. lib. 8. cap. 48.

Lanæ Tyriæ. CLVI.

NOs Lacedæmoniæ paſtor donavit amicæ:
Deterior Ledæ purpura matris erat.

1. *Lacedæmoniæ amicæ.*] Helenæ. *Paſtor donavit.*] Paris.

2. *Deterior, &c.*] Purpura Lacedæmonia deterior quam Tyria.

Lanæ Pollentinæ. CLVII.

NOn tantum pullo lugentes vellere lanas,
Sed ſolet & calices hæc dare terra ſuos.

1. *Pullo lugentes, &c.*] Qui luctus color.

2. *Hæc terra ſuos.*] Pollentia, Italiæ oppid. quæ & alteram habet in Baleari majori ſibi cognominem.

Idem. CLVIII.

LAna quidem triſtis, ſed tonſis apta miniſtris,
Quales non primo de grege menſa vocat.

1. *Tonſis miniſtris.*] Servis viliorum munerum, non pueris delicatis, comam alentibus, & de primo grege.

Tomentum Leuconicum. CLIX.

OPpreſſæ nimium vicina eſt faſcia plumæ?
Vellera Leuconicis accipe raſa ſagis.

Tomen-

1. *Oppreſſæ, &c.*] Pluma cedit & facit ut faſcia lecti (de qua epigr. 63. lib. 5. verſ. 6.) urat jacentem. melius ſuſtinebit te tomentum, lana quæ pannis veſtibuſque detondetur atque abraditur. *flockes.*

2. *Leuconicis, &c.*] Lingones mittebant Romam cadurca, bardocucullos, & ſaga craſſæ & pinguis lanæ. epigr. 54. lib. 1. verſ. 5. Alii legunt : *Lingonicis ſagis.* Per *raſa vellera Lingonicis ſagis* intelligit lanas noviſſimo ſui purgamento detractas Lingonicis ſagis pectine ſive erinaceo fullonis. non igitur tunc tondebatur eminens lanugo pannorum, ſed pectine tantum deradebatur. libri tamen Martialis omnibus locis ſcriptum habent *Leuconicis*, non *Lingonicis*. an Leucones dixit pro Lingonibus? *Salmaſ.*

1. *Palus.*]

Tomentum Circenſe. CLX.

TOmentum conciſa palus Circenſe vocatur:
Hæc pro Leuconico ſtramina pauper emit.

1. *Palus.*] Arundo, juncus, ulva paluſtris. Divitum ergò eſt Lingonico ſeu Leuconico tomento farcire culcitas; pauperum palea. *Circenſe vocatur.*] Quale ſubſternebant ſibi ſpectatores in Circo, atque idem videtur eſſe cum ſtramento Orchomenio. de quo Plinius lib. 19. cap. 1.

Pluma. CLXI.

LAſſus Amyclæa poteris requieſcere pluma,
Interior cycni quam tibi lana dedit.

1. *Amyclæa, &c.*] Cygnea. propter Ledam Lacænam. epigr. 28. lib. 8. ꝟſ. 9. Amyclæ vero Laconiæ civitas fuit.

2. *Lana dedit.*] Tenerior pluma. *doune.*

Fœnum. CLXII.

FRaudata tumeat facilis tibi culcita pluma;
Non venit ad duros pallida cura toros.

1. *Fraudata tumeat, &c.*] Gronovius legendum cenſet: *Fraudata tumeat fragilis tibi culcita mula:* Quæ ſine dubio ingenua ſcriptura eſt: cum altera illa, *pluma* nempe, ex præcedenti diſticho repetita ſit. Mularum enim cibus fœnum, ut nemo ignorat. *Fraudata.*] In qua non eſt pluma. Alii leg. *Frondata.* id eſt, è frondibus. *Tumeat facilis.*] Farciatur. *Pluma.*] Alii, *fœno.*

Tintinnabulum. CLXIII.

REdde pilam: ſonat æs thermarum. ludere pergis?
Virgine vis ſola lotus abire domum.

1. *Redde pilam.*] Redde pilam gymnaſii ſeu ſphæriſterii moderatori. *Æs thermarum.*] Campana, quæ ab exercitiis avocat ad balnea: quæ certo etiam tempore claudebantur. Hadrian. Junius lib. 3. Animadverſ. cap. 11. ὁ κώδων ἤχεζε, &c. Lucian. περὶ τῶν ἐπὶ μισθῷ συνόντων.

2. *Virgine ſola, &c.*] Cruda virgine. epig 42. l. 6. ꝟſ. 18. & epig 21. l. 5. ꝟ. 9.

Diſcus. CLXIV.

SPlendida cum volitent Spartani pondera diſci,
Eſte procul pueri: ſit ſemel ille nocens.

1. *Splendida cum volitent.*] E ferro vel ære. Luſus ipſe δισκοβολία: luſores δισκοβόλοι. *Spartani pondera diſci.*] Lacedæmonii inventi atque exercitii.

2. *Semel ille nocens.*] In unico puero Hyacintho. infra epigr. 173.

Ci-

Cithara. CLXV.

REddidit Eurydicen vati : ſed perdidit ipſe,
Dum ſibi non credit, nec patienter amat.

1. *Vati : ſed perdidit.*] Orpheo. Et pro *perdidit*, Gronovius legit, *prodidit.*

2. *Dum ſibi, &c.*] Dum reſpexit. ut habet notiſſima vulgo Fabula.

Idem. CLXVI.

DE Pompejano ſæpe eſt ejecta theatro,
Quæ duxit ſylvas, detinuitque feras.

2. *Quæ duxit, &c.*] Orpheum actum in Pompeiano theatro cithara canentem, feraſque & ſylvas trahentem deſcripſit epigr. 21. lib. ſpect.

Plectra. CLXVII.

FErvida ne trito tibi pollice puſtula ſurgat :
Exornent docilem garrula plectra lyram.

1. *Puſtula ſurgat.*] Papula ex attritu pollicis & chordarum. *à bush or bliſter.*

2. *Plectra lyram.*] Pectines quibus cithara pulſatur. à πλήττω.

Trochus. CLXVIII.

INducenda rota eſt : das nobis utile munus.
Iſte trochus pueris, at mihi canthus erit.

1. *Inducenda.*] Sc. in Saturnalia & ludum. *Rota eſt, &c.*] Trochus, cui & nomen & forma à rota ſeu circulo. Alius omnino à turbine. Erat enim rotula ex ære ſeu ferro, cujus axiculis appenſi anuli inter mittendum & currendum alte tinniebant.

2. *Cantus erit.*] Tinnitus trochi miſſi. ſanior lectio, *canthus. Synecdoch.* rota vel ferro hoc, muniam rotam plauſtri, quo ſolent pueri ludere, erit itaque munus utile.

Idem. CLXIX.

GArrulus in laxo cur annulus orbe vagatur,
Cedat ut argutis obvia turba trochis?

Signum

1. *Garrulus, &c.*] Reſonans. ut epigramm. præced.

1. *Hæc.*]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Signum victoriæ. CLXX.

HÆc illi ſine ſorte datur, cui nomina Rhenus
Vera dedit : decies adde Falerna puer.

1. *Hæc.*] Alii, *Hoc. Sine ſorte, &c.*] Supra epigr. 1. verſ. 5. *Rhenus.*] Germaniæ flu. *Synecdoch.* ipſa Germania devicta, id eſt, Domitiano. epigr. 2. lib. 5. verſ. 7.
2. *Vera dedit.*] Tanquam aliis Imperatoribus ante uſurpata, Domitiano à victa Germania jure debita. *Decies adde, &c.*] Ut ebibatur *Germanicus* decem cyathis, pro numero literarum. vide epigr. 72. lib. 1.

* Βρούτου παιδίον. CLXXI.

GLoria tam parvi non eſt obſcura ſigilli :
Iſtius pueri Brutus amator erat.

* Puſio Bruti. de quo epigr. 77. l. 2. ỷſ. 4. & epigr. 51. lib. 9. ỷſ. 5. hic autem de imagine ipſius in ære aut alia materia expreſſa loquitur.

* Sauroctones Corinthius. CLXXII.

AD te reptanti puer inſidioſe lacertæ
Parce : cupit digitis illa perire tuis.

* *Fecit Praxiteles ex ære Corinthio puberem ſubrepenti lacertæ ſagitta inſidiantem, quem Sauroctonem vocant.* Plinius lib. 34. c. 8. ex σαῦρος & κτείνω.

* Hyacinthus in tabula pictus. CLXXIII.

FLectit ab inviſo morientia lumina diſco
OEbalius, Phœbi culpa dolorque, puer.

* Opus Niceæ, quod ſecum deportavit Alexandria capta Cæſar Auguſt. Plin. lib. 35. cap. 11,
2. *Oebalius, Phœbi.*] Hyacinthus Lacon., vel ab Oebalo nepote ſuo ex fratre Cynoria. Pauſan. Laconic. *Culpa dolorque.*] *Tu dolor es, facinuſque meum, &c.* Apollo ad Hyacinthum. apud Ovid. 10. Metamorph.

* Hermaphroditus marmoreus. CLXXIV.

MAſculus intravit fontes : emerſit utrumque.
Pars eſt una patris : cætera matris habet.

* Plin. lib. 7. cap. 3.
1. *Fontes.*] Salmacidis. vide fab. 11. lib. 4. Met. Ovid. *Utrumque.*] Utriuſque ſexus.
2. *Patris.*] Τοῦ ἑρμοῦ. *Matris habet.*] Τῆς Ἀφροδίτης.

* Danaë picta. CLXXV.

CUr à te pretium Danaë regnator Olympi
Accepit, gratis ſi tibi Leda dedit?

* Plin. lib. 35. cap. 2.
1. *Cur à te pretium, &c.*] *Iup. admonitus nihil eſſe potentius auro. Corrupta pretium virginis ipſe fuit.* Ovid. elegia. 7. lib. 3. Amor.
2. *Leda dedit.*] Epigr. 54. lib. 1. verſ. 8.

Perſona Germanica. CLXXVI.

SUm figuli luſus rufi perſona Batavi:
Quæ tu derides, hæc timet ora puer.

1. *Sum figuli, &c.*] Sum larva, perſona ſeu vultus fictilis Batavi rufi, hominis militaris & atrocis. Batavi enim feroces & bellicoſi habiti. Pueris quippe terrori ſunt larvati.

* Hercules Corinthius. CLXXVII.

ELidit geminos infans, nec reſpicit angues.
Jam poterat teneras hydra timere manus.

* Ex ære Corinthio. Plin. l. 35. c. 9.
2. *Geminos infans, &c.*] Angues ab Herc. in cunis eliſos, & Hydram devictam, vel infantes in fabulis audiverunt.

Hercules fictilis. CLXXVIII.

SUm fragilis: ſed tu (moneo) ne ſperne ſigillum.
Non pudet Alciden nomen habere meum.

2. *Sigillum.*] Icunculam ex argilla. Plinius lib. 35. cap. 12.

Minerva argentea. CLXXIX.

DIc mihi virgo ferox, cum ſit tibi caſſis & haſta;
Quare non habeas ægida? Cæſar habet.

1. *Dic mihi virgo ferox, &c.*] Vide epigr. 1. lib. 7. verſ. 1.
2. *Cæſar habet.*] Domitianus habet, *Adulatoriè.* ut epigr. 1. lib. 7. verſ. 2.

* Europa picta. CLXXX.

MUtari melius tauro, pater optime divûm,
Tunc poteras, Jô cum tibi vacca fuit.

Lean-

* Plin. lib. 35. cap. 10.
2. *Tunc poteras, &c.*] Namque ſub illa forma centenos Argi oculos fefelliſſet.

1. *Cla-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Leander marmoreus. CLXXXI.

Clamabat tumidis audax Leander in undis,
Mergite me fluctus, cum rediturus ero.

1. *Clamabat, &c.*] Nota ſunt Leandri amor, transfretatio, exitus; ex Muſæo, Ovidii epiſt. &c.

2. *Mergite me fluctus, &c.*] *Parcite dum propero, mergite dum redeo.*

Sigillum Giberii fictile. CLXXXII.

Ebrius hæc fecit terris puto monſtra Prometheus:
Saturnalitio luſit & ipſe luto.

1. *Ebrius, &c.*] Certè erravit Prometheus ille prior in formando gibbere & monſtroſo Cleſippo. de quo Plin. lib. 34. cap. 3. luſitque alter hic Prometheus, id eſt, figulus qui ex argilla in Saturnalitiis muneribus effinxit ſigillum gibberis ejuſmodi. Alii leg. *Sigerii.* Origo hujus ſigilli hinc orta: Gegania prædives fœmina candelabrum emit nobile L. ſeſtertiis, ea tamen lege ut ſimul etiam emere deberet Cleſippum fullonem, monſtrum hominis, gibbo fædum. Poſtea tamen Gegania ſuo Cleſippo nupſit, eumque mox ex aſſe ſcripſit hæredem: qui prædives jam candelabrum illud, cujus beneficio emptus erat, numinis loco coluit. Fœmina hinc ſumma laborabat infamia, ejuſque virum ob deformitatem hoc epigrammate deridet; & ſimul jocatur poëta in Prometheum qui hominem è luto formavit pulchrum & venuſtum; quod idem ille ebrius & in Saturnalibus Cleſippum gibberem fædumque aſpectu finxerit. *Rad.*

Homeri * Batrachomyomachia. CLXXXIII.

Perlege Mæonio cantatas carmine ranas,
Et frontem nugis ſolvere diſce meis.

* Opuſculum de ranarum cum muribus pugna quod plerique Homero abjudicant.

1. *Mæonio, &c.*] Mœonia oriundum. vide Plutarch. lib. de Homero.

2. *Et frontem.*] Et illo lecto, æquiore animo his meis veniam dabis. *Nugis ſolvere diſce meis.*] Lipſ lib. 1. epiſt. quæſt. 5. ex Anglicano libro emendat *foriis*, id eſt, quiſquiliis.

Homerus in membranis. CLXXXIV.

Ilias & Priami regnis inimicus Ulyſſes,
Multiplici pariter condita pelle latent.

Vir-

1. *Et Priami, &c.*] Et Odyſſea.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Virgilii culex. CLXXXV.

ACcipe facundi Culicem, ſtudioſe, Maronis:
Ne nugis poſitis arma, virumque canas.

1. *Culicem.*] Virgilianum poëmatium eſſe, nemo ſanus ibit negatum: ſed Joſ. Scaliger Culicem virgilii non pueri, ſed planè viri & maturi ἀνδρὸς καὶ τελείου opus eſſe; ex Suetonio de vita Lucani nondum edito confirmat, rationeſque addit tam certas, ut quemvis facile in ſententiam trahat. *Rad.*

2. *Ne nugis poſitis.*] Ne vaces gravioribus ſtudiis per Saturnalia, quibus conveniunt nugæ iſtæ. Alii, *Ne nucibus poſitis. Canas.*] Alii, *legas.*

Virgilius in membrana. CLXXXVI.

QUam brevis immenſum cepit membrana Maronem!
Ipſius vultus prima tabella gerit.

1. *Quam brevis immenſum, &c.*] *Prima tabella,* τὸ πρῶτον πτυχίον, *primum folium.* hinc Iſidorus folia librorum dicta eſſe ſcribit, *quod ex follibus fierent, id eſt, ex pellibus*, quæ de occiſis animalibus detrahi ſolent. ſic & pugillares componi ſolebant, ex pluribus tabellis, quæ πτυχία dicunt Græci. hinc δίπτυχα vocabantur, quæ ex duplici tabella conſtabant. Latini etiam *duplices* dixere; & *triplices*, quæ ex tribus, &c. πολύπτυχα, quæ ex pluribus. Martialis de pugillaribus citreis: lib. 14. epigramm. 3.

Secta niſi in tenues eſſemus ligna tabellas
Eſſemus Libyci nobile dentis opus.

Pugillares ergò illi citrei ex multis ſectilibus tabellis, hoc eſt foliis ligneis compacti erant, eadem planè forma, qua & pugillares deletitii noſtri, quibus hodie utimur, & *tabletas* vocamus, quaſi parvas tabulas. *Salmaſ. Immenſum, &c.*] An operis magnitudinem reſpicit. an Poëtæ divinam majeſtatem?

2. *Ipſius vultus, &c.*] Frontiſpicium habet imaginem Virgilii.

Menandri Thais. CLXXXVII.

HÆc primum juvenum laſcivos luſit amores;
Nec

1. *Hæc, &c.*] Poteſt legi & *Hic*, id eſt, Menander. *Primum luſit.*] Inter cæteras meretrices princeps Thais amantes ſuos deluſit: *primum luſit,* id eſt, τὰ πρῶτα, primas in arte meretricia obtinuit Thais, ita ut verè meretrix dici mereretur: non γλυκερά, id eſt, benigna, comis, non moleſta, non procax; ſed *verè amica*, hoc eſt, meretrix, quæ amantes ſuos eludat, excludat, revocet, intercipiat. *Petitus.* Verum Gronovius eo modo exponit: *Hæc*, ſc. non vera meretrix, nec ſola perſona comica Thaidos; ſed illa, quæ in lemmate deſignata eſt, *Thais Menandri*, ſeu tota fabula, THAIS, inſcripta: ut Andria Terentii. Ea igitur *Thais*, Menandri fabula celeberrima, *primum laſcivos amores juvenum luſit*, hoc eſt, primum in ſcena exhibuit & materiam comœdiæ fecit amantem adoleſcentem. Significat itaque Menandrum auctorem eſſe novæ Comœdiæ à Thaide auſpicatum. Jam quod ſequitur: *Nec Glycere*, ſed *verè*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Nec Glycere, verè Thais amica fuit.

verè Thais, &c. Si roges iterum, quæ Thais? reſpondebo non profectò alia, quam illa ipſa Comœdia; cujus tanta virtus, ars tanta, tanta ſuavitas, ut dicere poſſis, hoc excellentiſſimum opus, verè fuiſſe amicam poëtæ, hoc eſt, noctes dieſque ab eo cultam, curatam, exornatam: denique animam & delitias fuiſſe illius unicas; non illam Glyceren, quæ tam potens fuiſſe fertur.

2. *Nec Glycere, &c.*] Glycera amica erat Menandri, ſed comœdiis ſuis familiariter introducta Thais facta eſt celebriori nomine. ſic exponit Turn. lib. 9. Adverſ. cap. 24.

Cicero in membranis. CLXXXVIII.

SI comes iſta tibi fuerit membrana, putato
Carpere te longas cum Cicerone vias.

1. *Si comes iſta tibi, &c.*] Viæ vel longiſſimæ comites ſufficient tibi Ciceronis libri. ut epigrammate 2. libro 1. videturque Ciceronis ſtilum quaſi Aſianum & redundantem taxare.

* Propertius. CLXXXIX.

CYnthia facundi carmen juvenile Properti,
Accepit famam, nec minus ipſa dedit.

* Alii, *Propertii monobiblos.*

1. *Cynthia, &c.*] Vero nomine Hoſtilia, amica Propertii.

2. *Nec minus ipſa dedit.*] Sic ille, Achilles *haud plus Debet Mæonidæ quam ſibi Mæonides.*

Livius in membranis. CXC.

PEllibus exiguis arctatur Livius ingens,
Quem mea non totum bibliotheca capit.

1. *Ingens.*] A ſtyli inſurgentis granditate, an ab operis magnitudine & lib. 140. multitudine? vide Juvenal. ſat. 7. ỳſ. 98. & *ἀντίθετον τῷ exiguis.*

Salluſtius. CXCI.

HIc erit, ut perhibent doctorum corda virorum,
Primus Romana Criſpus in hiſtoria.

Ovidii

1. *Doctorum virorum.*] Quintiliani lib. 2. c. 6. & l. 4. c. 2. Senecæ Rhet. 1, 3. decl. & controverſ. 25. lib. 5. Corn. Tacit. 3. hiſt. Vell Paterc. hiſt. 2. &c.

1. *Hæc*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ovidii Metamorphoſis in membranis. CXCII.

HÆc tibi multiplici quæ ſtructa eſt maſſa tabella,
Carmina Naſonis quinque, decemque gerit,

1. *Hæc tibi multiplici,&c.*] Maſſam vocat integrum corpus membranaceum multiplici tabella ſtructum. Græci σωμάτιον appellant. *tabellas* autem ex quibus totum corpus conſtabat, ſingula folia membranea. *membranam* etiam vocabant, totum corpus membranaceum. ut idem lib. 14. epigr. 188.
Si comes iſta tibi fuerit membrana, putato
Carpere te longas cum Cicerone vias.
Ubi *membranam* appellat omnia Ciceronis opera in membranis deſcripta, & in unum corpus redacta. Sic & per *Virgilii membranam*, totam Virgilii Æneidem intelligit. *Salmaſ.*
2. *Carmina, &c.*] Libros 15. Metamorph.

Tibullus. CXCIII.

USſit amatorem Nemeſis laſciva Tibullum:
In tota juvit quem nihil eſſe domo.

Amavit Tibullus Deliam, quam Apulejus Planiam fuiſſe dicit: Nemeſin item quam Glyceren ſunt qui ab Horatio appellatam velint; item Neæram & Sulpitiam, &c. Gyrald. de Poët. Hiſt. Dialog. 4. Tribuit autem Deliæ Martialis, quod Tibullus Nemeſi. libro 1. eleg. 5. *Illa regat cunctos, illi ſint omnia curæ, Et juvet in tota me nihil eſſe domo.*

Lucanus. CXCIV.

SUnt quidam, qui me dicunt non eſſe Poëtam:
Sed qui me vendit, bibliopola, putat.

1. *Sunt quidam, &c.*] Magis oratoribus quam Poëtis adnumerat eum Fabius cap. 1. lib. 10. hiſtoricis alii.
2. *Putat.*] Tum quia verſu ſcriptus ſum, tum quia vendibilis, & manibus hominum aſſiduè verſari putat.

Catullus. CXCV.

TAntum magna ſuo debet Verona Catullo,
Quantum parva ſuo Mantua Virgilio.

1. *Tantum quantum.*] Elegantes Antitheſeis, vide epigr. 62. lib. 1.

* Calda & frigida aqua. CXCVI.

HÆc tibi quæ fuerint caldarum nomina dicunt:
Ipſa ſuas melius charta natabit aquas.

* Alii, *Calvi de aquæ frigidæ uſu.*
1. *Hæc tibi quæ fuerint, &c.*] Hæc carmina dabunt tibi nomina calidarum aquarum. tu, ſi placet dato hæc carmina aquis frigidis. ſic luſit epigr. 6. lib 1. & epig. 99. lib. 3. & epig. 55. lib. 5. & epigr. 59. lib. 9. Scriver. *Hæc tibi quæ fontes & aquarum nomina dicit.* * Scriv.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Mulæ * pomiliæ. CXCVII.

His tibi de mulis non eſt metuenda ruina:
Altius in terra pæne ſedere ſoles.

* Scriv. *Paullæ.*
2. *Altius in terra, &c.*] *Hyperbolicè.* quaſi dicat, non multo altiores quam ubi in terra ſedes.

Catella Gallicana. CXCVIII.

Delicias parvæ ſi vis audire catellæ,
Narranti brevis eſt pagina tota mihi.

2. *Brevis eſt pagina.*] Non ſufficit. *Tota mihi.*] Alii, *prima.* ut lib. 1. intelligatur epigr. 110.

Aſturco. CXCIX.

Hic brevis, ad numerum rapidos qui colligit ungues,
Venit ab auriferis gentibus, Aſtur equus.

1. *Hic brevis, &c.*] Gradarius iſte & tolutarius equus, qui greſſus glomerat, eſt ab Aſturia regione Hiſpaniæ Callaicæ auriferæ. epigrammate 16. libro 10. vide Lud. Carrion. emend. lib. 1. cap. 17.

Canis vertagus. CC.

Non ſibi, ſed domino venatur vertagus acer,
Illæſum leporem qui tibi dente feret.

1. *Vertagus acer.*] *A tumbler.* de hac voce Turneb. laborat lib. 18. cap. 1.

Palæſtrita. CCI.

Non amo, qui vincit, ſed qui ſuccumbere novit,
Et

1. *Non amo, qui vincit, &c.*] Non probo luctatorem qui viribus vincit, ſed qui ſe reclinat, atque ex reflexione palæſtræ adverſarium dejicit. Poterit qui volet & minus honeſtum elicere ſenſum ex illa, quam dixit Domitianus, κλινοπάλη, apud Sueton. cap. 22. Domit. & Juvenal. ſat. 2. & 9. Sub lemmate *Palæſtrita.*

Hunc amo qui vincit, ſed qui ſuccumbere novit,
Et melius didicit, τὴν ἀνακλινοπάλην.

Contrario ſenſu, & quem poëtæ mens non recipit, hodie legitur. *Non amo qui vincit:* cur enim palæſtritam amare ſe diceret non vicentem? dicit amare ſe quidem hunc palæſtritam qui vincit, ſed qui etiam novit ſuccumbere, hoc eſt, qui ſuccumbendo vincit, qui περιγίνεται ἀναπιπτόμενος, ut inquit, Pindarus, καὶ οἷον πίπτων. magis commendari innuit palæſtritam qui arte vincit, quam qui viribus. qui τοὺς ὑποσπασμοὺς novit, καὶ τοὺς χάμαι τρόπους, quæ Theocritus συμφορῇ παλαίσματα

Et dicit melius τὴν ἀνακλινοπάλην.

τὰ τέχνα, nimirum τῶν εἰς γαῖαν περιπεσόντων. Tum ἀνακλινοπάλη Martialis, *pancratium* dicebatur, quod ἐν τῷ ἀνακλίνεσθαι καὶ ὑπτιάζεσθαι plerumque exerceretur; ad diſtinctionem τῆς ὀρθίας πάλης, quæ à ſtantibus & erectis pugnabatur, in qua viciſſe erat adverſarium ſolo dejeciſſe. Secus omnia in pancratio, in quo & ſuccubuiſſe erat artis: nam & humi volutantes nexus ſuos expediebant impediebantque, viribuſque ſuperiores adverſarios ſæpenumero ſic vincebant. non aliter quippe victus quiſpiam putabatur in pancratii lucta, niſi animum deſponderet ac victum ſe fateretur. *Salmaſ. Novit.*] Alii, *non vult.*

2. *Dicit melius*, &c.] Conjicio legendum *didicit*.

Simius. CCII.

CAllidus emiſſas eludere ſimius haſtas,
Si mihi cauda foret, cercopithecus eram.

1. *Emiſſas*, &c.] Evitare miſſas in ſe haſtas.

2. *Cercopithecus eram.*] Epigr. 128. ſupra.

* Puella Gaditana. CCIII.

TAm tremulum criſſat, tam blandum prurit, ut ipſum
Maſturbatorem fecerit Hippolytum.

* Epigr. 42. lib. 1. verſ. 12. vide & Juven. ſatyra 11. verſ. 162. & ſatyra 6. verſ. 326.

2. *Maſturbatorem*, &c.] Ut incenderet vel caſtiſſimi propoſiti virum incitaretque ad libidinem nefandam. epigramm. 42. lib. 9. & epigr. 97. lib. 12. Alii leg. *Maſtupratorem.*

Cymbala. CCIV.

ÆRa Celænæos lugentia matris amores
Eſuriens Gallus vendere ſæpe ſolet.

1. *Æra Celænæos*, &c.] Cymbala, inſtrumenta ærea, tinnula & ſonora, quibus Galli in ſacris Cybeles uſi, lugebant Atyn puerum Cybeles amaſium, cujus patria erant Celænæ, opp. Phrygiæ.

Puer cinædus. CCV.

SIt nobis ætate puer, non pumice levis:
Propter quem placeat nulla puella mihi.

Ceſtos.

1. *Ætate puer*, &c.] Impubes, non pumice aut dropace levigatus. epigr. 29. lib. 2. verſ. 6.

Ceſtos. CCVI.

COllo necte puer meros amores
Ceſton de Veneris ſinu calentem:

1. *Collo necte, &c.*] Epigr. 13. lib. 6. verſ. 8.

Idem. CCVII.

SUme Cytheriaco medicatum nectare ceſton:
Uſſit amatorem balteus iſte Jovem.

1. *Cytheriaco, &c.*] Venereo. vide commentatores Horatii ad Oden 13. lib. 1. *oſcula, quæ Venus Quinta parte ſui nectaris imbuit.*
2. *Balteus iſte Iovem.*] Epigr. 13. lib. 6. verſ. 7.

* Notarius. CCVIII.

CUrrant verba licet, manus eſt velocior illis:
Nondum lingua, ſuum dextra peregit opus.

* Dicti ſunt Notarii, qui excipientes verba dictantis, per notas & compendia ſcribebant, tam celeriter & expeditè, ut linguam dicentis, vel dictantis etiam anteverterent. Dein & erant Notarii actuarii, quod in acta referrent, quæ dicebantur in ſenatu & ad populum.

1. *Currant verba licet, &c.*] Utut volubili fluat lingua, manus τ̃ εἰς τάχος διὰ σημείων γράφοντος (ut loquitur Galenus) loquentem prævenit. vide Senec. epiſt. 91. & Auſon. epigrammate 137.

Concha. CCIX.

LEvis ab æquorea cortex Mareotica conchâ
Fiat: inoffenſa curret arundo via.

1. *Levis ab æquorea, &c.*] Papyrus è cortice junci Ægyptii levigetur concha æquorea, quo expeditior ſternatur calamo curſus. *Mareotica.*] Ægyptia.

Morio. CCX.

NOn mendax ſtupor eſt, nec fingitur arte doloſa;
Quiſquis plus juſto non ſapit, ille ſapit.

1. *Non mendax ſtupor eſt, &c.*] Non mentitur, non ſimulat ſtultitiam, ſimplex & à natura fatuus eſt. vide epigramm. 13. lib. 8.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Caput arietinum. CCXI.

MOllia Phryxei ſecuiſti colla mariti,
Hoc meruit, tunicam qui tibi ſæpe dedit?

1. *Mollia Phryxei, &c.*] Caput vervecinum. Juvenal. ſat. 3. verſ. 294. caput arietis qualis Phryxum transfretavit. vide epigramma 51. lib. 10. verſu 1.
2. *Tunicam.*] Ex vellere detonſo.

Pumilio. CCXII.

SI ſolum ſpectes hominis caput, Hectora credas:
Si ſtantem videas, Aſtyanacta putes.

1. *Hectora credas.*] Virum. ſunt enim benè capitati pumiliones.
2. *Aſtyanacta putes.*] Puerum. ſic Juvenalis de fœmina caput ædificante: *Andromachen à fronte videbis, Poſt minor eſt Pygmæa virgine, &c.* ſatyra 6.

Parma. CCXIII.

HÆc quæ ſæpe ſolet vinci, quæ vincere raro,
Parma tibi, ſcutum pumilionis erit.

1. *Hæc quæ ſæpe, &c.*] Hoc in gratiam Domitiani qui oderat parmularios factionis Thracum.
2. *Parma tibi, &c.*] Tibi grandi, munimentum nimis anguſtum; pumilioni amplum ſatis.

Pueri comœdi. CCXIV.

NOn erit in turba quiſquam μισούμενος *iſta:*
Sed poterit quivis eſſe δισεξάποθος.

1. *Non erit in turba, &c.*] Nemo eſt è comœdis iſtis, qui ſuſtineat partes inviſi amatoris & à meretrice rejecti: adeo omnes forma præſtant, ut δισε-ξαπόθου, id eſt, amati & Thaidi chari partes agant. Nomina hæc à Menandro in comœdiis uſurpata ex Fulgentio refert Adr. Turnebus lib. 9. cap. 24.

Fibula. CCXV.

DIc mihi ſimpliciter, comœdis & citharœdis
Fibula quid præſtat? carius ut futuant.

Acci-

1. *Comœdis, &c.*] Epigramm. 81. lib. 7.
2. *Fibula quid præſtat.*] *Solvitur his magno comœdi fibula.* Juvenal. ſatyra 6. verſ. 73. vide & Marſilii Cognati Var. obſerv. lib. 2. cap: 8.

1. *Prædo*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Accipiter. CCXVI.

PRædo fuit volucrum, famulus nunc aucupis: idem
Decipit, & captas non ſibi mæret aves.

1. *Prædo fuit.*] Sibi prius quam manſueſceret, prædam captabat: cicuratus ſervit aucupi.

2. *Captas, &c.*] Dolet ſibi prædam ab aucupe, cui ſervit, ereptam. vide Lil. Gyrald. dialog. 6. lib. 1.

* Obſonator. CCXVII.

DIc quotus, & quanti cupias cœnare; nec unum
Addideris verbum: cœna parata tibi eſt.

* [*The cater,*] qui opſonia emit.
1. *Cœnare quanti.*] Quam caro vis cœnare.

Calami aucupatorii. CCXVIII.

NOn tantum calamis, ſed cantu fallitur ales,
Callida dum tacita creſcit arundo manu.

1. *Cantu fallitur ales.*] Fiſtulæ, [*the call.*] quæ aves invitat.

2. *Creſcit arundo manu.*] Dum latitans auceps, ſenſim protrudit viſcatos calamos. Arundinibus (inquit Brodæus ad Iſidori epigramm. lib. 3. Antholog. cap. 26.) aliis atque aliis inſitis, & ita creſcentibus, ſumma in parte viſco oblitis. vide epigr. 55. lib. 9. verſ. 3.

Cor bubulum. CCXIX.

PAuper cauſſidicus nullos referentia nummos
Carmina cum ſcribas: accipe cor, quod habes,

2. *Accipe cor, quod habes.*] Lipſ. epiſtol. 5. quæſt. 1. lib. legit, *Accipe cor quod abeſt.* Sed præplacet Torrentii lectio *Cor bubulum* in Saturnalibus ſcilicet miſſum. quaſi dicat, Accipe ſtupidum & tuo geminum cor, qui à lucroſo foro te confers ad ſterilia carmina. epigr. 77. lib. 1.

* Cocus. CCXX.

NOn ſatis eſt ars ſola coco; ſervire palato,

Nam-

* Coci officium eſſe dicit, non tantum ut ſit peritus artis, ſed ſerviat etiam tempori, & judicet palatum domini ſui.

1. *Non ſatis, &c.*] Turnebus interpungit. *Non ſatis eſt ars ſola coco, ſervire palato, Atque cocus domini debet habere gulam.* l. 9. c. 24. Alii alias. Ita cocus ex Poſidippo, Καὶ τὰ ςόματα γίνωσκε τῶν κεκλημένων. Athen. lib. 9. cap. 5.

Namque cocus domini debet habere gulam.

Vera eſt optimorum Codd. ſcriptura :
Non ſatis eſt ars ſolo coco. ſervire palatum
Nolo. cocus domini debet habere gulam.
Quicquid repugnet Scriverius. *Servire palatum nolo*, eſt, volo gulam eſſe ingenuam, ut ipſe loquitur lib. VI. quem locum opportune addidit Gruterus. Nam ſervire palatum, adſuetum demenſo ſuo, varietates ſaporum male diſtinguit. *Cocus domini debet habere gulam*, hoc eſt, licet conditione ſit ſervus, tamen gulâ debet eſſe liber & talis, qualis eſt vel domini ejus vel potius convivatoris cujuſcumque. etenim ſi convivas ille delectare vult, ipſe ſit oris ſapidi & lauticias intelligentis, neceſſe eſt. *Gron.*

Craticula cum veru. CCXXI.

PArva tidi curva craticula ſudet ofella:
Spumeus in longa cuſpide fumet aper.

1. *Parva tibi, &c.*] In craticula torreantur ofellæ: veru aſſentur apri, &c. vide epigramm. 48. lib. 10.

Piſtor dulciarius. CCXXII.

MIlle tibi dulces operum manus iſta figuras
Exſtruit: huic uni parca laborat apis.

1. *Mille tibi dulces, &c.*] Dulciarius piſtor conficit dulcia, id eſt, panes mellitos, (unde alii legunt *Melle*) in varias figuras formatos; placentas, ſcriblitas, ſpicas, globos, circulos, hamos, lacertulos, &c. Apuleji Metamorph.

Ientacula. CCXXIII.

SUrgite, jam vendit pueris jentacula piſtor,
Criſtatæque ſonant undique lucis aves.

2. *Pueris jentacula piſtor.*] Jentacula propè ſoli ſumebant pueri, aliquando ſenes valetudinarii, ganeones, &c.

2. *Criſtatæque aves.*] Galli auroræ prænuncii.

EPI-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

EPIGRAMMATA QUÆDAM
M. VAL. MARTIALI
AFFICTA,

Excerpta partim ex MSS. Codd. & vett. Gloſſariis; partim ei ab Hadr. Junio & aliis nuper aſſuta.

I. *De ruſticatione.*

RUre morans quid agam, reſpondeo pauca, rogatus.
Luce deos oro; famulos poſt arva reviſo:
Partibus atque meis juſtos indico labores.
Inde lego, Phœbumque cio; Muſamque laceſſo:
Hinc oleo corpuſque frico, mollique palæſtrâ
Stringo libens; animo gaudens, ac fenore liber.
Prandeo, poto, cano, ludo, lavo, cœno, quieſco.
Dum parvus lychnus modicum conſumat olivi,
Hæc dat nocturnis nox lucubrata Camœnis.

II. *In Varum.*

AD cœnam nuper Varus me forte vocavit:
Ornatus dives, parvula cœna fuit.
Auro non dapibus oneratur menſa: miniſtri
Apponunt oculis plurima, pauca gulæ.
Tunc ego, Non oculos ſed ventrem paſcere veni:
Aut appone dapes, Vare, vel aufer opes.

III. *In Ponticum.*

POntice, per reges diſcurris, & omnia luſtras;
Magna quidem ſequeris, Pontice: magnus homo es.
Pontice, ſiqua facis, ſine teſte facis, ſine turbâ;
Non adhibes multos, Pontice: cautus homo es.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Pontice, voce tua poſſes adamanta movere;
Vox tua dulce ſonat, Pontice: dulcis homo es.
Pontice, ſic alios, ſic te quoque decipit error:
Vis dicam verum, Pontice? nullus homo es.

IV. *De vetula.*

TActa places, audita places; ſi non videare,
Tota places: neutro, ſi videare, places.

V. *De Milone.*

MIlo domi non eſt: peregre Milone profecto
Arva vacant: uxor non minus inde parit.
Cur ſit ager ſterilis, cur uxor fertilis, edam:
Quo fodiatur ager non habet, uxor habet.

VI. *De hiſtrionis pœna.*

ANte Jovis ſtatuam crepuit ſatur hiſtrio: pœnam
Juppiter indixit, vivere de proprio.

VII. *In effrontem.*

OS atavi, patris naſum, duo lumina patris,
Et matris geſtus dicis habere tuæ.
Cum referas priſcos, nullamque in corpore partem
Mentiris; frontem dic mihi cujus habes?

VIII. *Ad Mattum.*

QUi negat eſſe domi ſe tunc cum limina pulſas,
Quid dicat, neſcis? Dormio Matte tibi.

IX. *Ad Milonem.*

THura, piper, veſtes, argentum, pallia, gemmas,
Vendere, Milo, ſoles; cum quibus emptor abit:
Conju-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Conjugis utilior merx eſt, quæ vendita ſæpe
Vendentem nunquam deſerit, aut minuit.

X. *Ad Scævolam.*

SCævola, tu cœnas apud omnes, nullus apud te:
Alterius ſiccas pocula, nemo tua.
Aut tu redde vices, aut deſine velle vocari:
Dedecus eſt ſemper ſumere, nilque dare.

XI. *Ad Auctum.*

EXigis à nobis, quem nulli ſolvis, amorem:
Quam nulli præſtas exigis, Aucte, fidem.
Exigis à nobis, quem non merearis, honorem:
Mirum eſt, quod non das, id tibi velle dari.

XII. *De Filo.*

PAllia Filus habet, digitos circumligat auro;
Sed tamen eſt Filus paupere pauperior.
Sunt Tyriæ chlamides, mille inſtrumenta, clientes
Filo; ſed tamen eſt paupere pauperior.
Atria ſunt Filo regali conſita cultu;
Sed tamen eſt Filus paupere pauperior.
Eſurit atque ſitit. gemmis inſtructus & auro,
Cyclade veſtitus eſurit atque ſitit;
Pondus adeſſe famis, pallor macieſque loquuntur;
Aurea bulla negat pondus adeſſe famis.
Ergo miſer ſe ſervitio pro pane locabit,
Sed ne ſit ſervus aurea bulla facit.
Si vero quemquam pulſabit ſupplice voto,
Ut non exoret, ſerica veſtis adeſt.
Ergo ne pereat, fiat de divite pauper;
Pauper enim factus ditior eſſe poteſt.

XIII. *Ad Aulum.*

NOn ſanguis, non oris honor, non gloria cenſus,
Non gravitas morum proderit, Aule, tibi.

Pauper enim tu ſemper eris, quia pauper es: & te
Colliget ulterior ulteriore gradus.

XIV. *Ad Regulum.*

PRædicat Hermagoras, non omnibus eſſe placendum.
Elige de multis, Regule, cui placeas.

XV. *Ad Aulicum.*

MUlta mihi donas, vereor ne multa requiras:
Nolo mihi dones, Aulice, ſi repetas.

XVI. *Ad Germanicum.*

EXaltas in lite tuam, Germanice, vocem,
Ut furias mentis vox furioſa ſonet.

XVII. *Ad Baſſum.*

OMnes amicus amat, ſed non qui amat omnis amicus:
Sed quem, Baſſe, tu ames, eſto & amicus ei.

XVIII. *In Turgidum.*

IN noctem prandes, in noctem, Turgide, cœnas,
Multimodoque mades nocte dieque mero.
Cumque cuti ſtudeas, uxorem ducere non vis:
Cum nolis; dicis, Vita pudica placet.
Turgide, mentiris. non eſt hæc vita pudica.
Vis dicam quæ ſit vita pudica? modus.

XIX. *In Chloen.*

LAſcivo Ganymede cales. te quilibet intrat;
Hippolytos etiam reddis amore graves.
Plurimus interea tibi limen ſervat adulter:
Expoſita es cuivis: quam populare ſapis!

Demo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Demophilem cuperem te dicere, te niſi mater
Eſſe Chloen vellet. non ſapit atque ſapit.

XX. *In Laidem.*

FOrmoſiſſima Laï fœminarum,
Dum noctis pretium * tibi requiro;
Magnum continuo petis talentum:
Tanti non emo, Laï, pœnitere.

* *fort. tuæ*

XXI. *In Macrinum.*

DEfungi, fungis homines, Macrine, negabas:
Boleti leti cauſſa fuere tui.

Plura erant; ſed quæ luce digna non putamus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

ADDENDA SUPERIORIBUS LOCIS,

Et ſuis locis inſerenda.

Quæ Clariſſ. D. GRONOVIUS *nobis communicavit, utinam paulò maturius.*

LIBRO VIII.

EPIGRAMMA 71. ℣ſ. 6.

L*Ibra fuit quinto, &c.*] Quid in mentem venit homini erudito, quum ad hunc locum ſcriberet, intelligi libram octo unciarum cum ſemuncia, quæ Romanis bello attritis defluxerit ab unciis duodecim. Una ſemper eademque Romanis fuit æris, argenti, auri infecti, facti, ſignati libra, atque ea duodecim unciarum; nunquam minus. Brodæus in contrarium, majorem & antiquam facit *Septicianam*, quam conjicit à Septis, urbis loco appellatam, quaſi negotiatoriam: alteram aliquot unciis minorem, medicinalem. Sed nec à *Septis* bellè *Septicianam*; nec *Septicianam* negotiatoriam: nec libra medica, quicquid de illa fuerit, hic ſecludenda erat poëtæ; quaſi eſſet metus, ne quis illam intelligeret, niſi adderetur vox *negotiatoriam* ſignificans. Hactenus ſcire poſſumus, *libram Septicianam* eſſe libram veram & veterem Romanam duodecim unciarum argenti Septiciani, quod appellat lib. IV. epigr. LXXXVIII. *argenti ſex ſcriptula Septiciani*: Sed quodnam *argentum Septicianum*? Ita deterius videtur dixiſſe, inquit Had. Junius, ut infrà *libram Septicianam*, improbioris argenti. Ne hujus quidem ſuſpicionis ulla fides. Omnino veriſimilius à loco & *agro Septiciano* ſic appellatum, tanquam ibi putei fuerint, unde eruebatur. Sic *Dalmaticum metallum*, pro auro. Hujus agri mentio eſt apud Aggenem Urbicum, de controverſiis agrorum. *Eſt alia inſcriptio, qua diverſa ſignificatio videtur eſſe, in quo loco inſcribitur:* SILVA ET PASCUA AUT FUNDUS SEPTICIANUS COLONIAE AUGUSTAE CONCORDIAE. Ecce autem aliud dubium: ubi gentium illa *Auguſta Concordia*! Non eſt Italica ad Timavum. Quid ſi ponamus in Hiſpania? Habet illa quidem *Iuliam Concordiam*: ſed quid prohibuerit & Auguſtam adoptare? niſi utraque eadem. Certè bellorum, quæ pia & unde triumphare poſſet, geſſit Auguſtus; vel præcipua ipſe geſſit in Hiſpania, & non modo coloniis militum ſuorum eam replevit; ſed & pleraque indigenis caſtra ſua habitanda dedit. Quin & majoris partis Juliarum ibidem illum auctorem eſſe cenſeo. Præterea Tarroconenſis lapis: FULVIAE. M. F. *Celeræ. Flam. Perpet. Concor. Aug. Fulvius. Diadochus. lib. Patronæ.* Sed eam *Concordiam Auguſtam* inter deas ponit Scaliger. At non minus commodè hic *Flaminica perpetua* Coloniæ *Concordiæ Auguſtæ* intelligi poteſt, quam in aliis monumentis pronuntiatur *Flaminica Coloniæ Emeritenſis perpetua*, *Flaminica municipii Caſtaldunenſis*, *Flaminica municipii Eborenſis perpetua*, *Flaminica Mutinæ*, *Piſauri*, *Viennæ*. Habuit & Africa *Concordiam Vlpiam Trajanam Auguſtam*. Sed ſi Septicianus ille ager Concordiæ Auguſtæ coloniæ in Hiſpania fuit, Septicianum illud ipſum eſt argentum, quod Hiſpanum, lib. 8. epigr. 86. *Nulla venit à me Hiſpani tibi libra puſtulati.* Sic enim præclarè Gruterus reſtituit è MSS. in quibus & nos invenimus: non *Argenti tibi*. Satis intelligitur & iſtoc nomine. Omnium pulcherrimum id teſtatur Plinius lib. XXXVI. cap. VI. tantum abeſt, ut Septicianum deterioris notæ cum Junio accipiamus. Nec agnoſco tam frigidum & ineptum, quam faciunt hic *τὸ quidem*: ſed nec admiror illorum

quid

quid eſt? Dicit Martialis: *Quinto anno mihi venit donata libra argenti: ſane Septiciani; fateor Septiciani:* relinquens intelligendum: *ſed tamen tantum libra, quum ſtare aut creſcere debeant munera, & tu quatuor olim miſeris. Libra* igitur *Septiciana*, ut mox *in cotyla ſelibra raſa*, id eſt, argenti raſilis. Velleius Hiſpanienſis triumphi, quem Cæſar Divus egit, apparatum *argento raſili* conſtitiſſe ait. Coronas ex cinnamo *interraſili auro* incluſas, Plinius lib. XII. cap. XIX.

LIBRO X.

EPIGR. 2. ℣ſ. II.

ET *ſecula proſunt.*] Non, *nec ſecula.*

EPIGR. 10. ℣ſ. 3.

Hic ego quid faciam.] Non, *Hîc ego.* non enim adverbium eſt, ſed pronomen.

EPIGR. 11. ℣ſ. 6.

Et lotam, ut multum, terque quaterque togam.] Quærit Gruterus utrum apud fullonem, an vero tinctorem? Reſpondet vir doctus: Lotam togam dixit, ut alibi: *Et lotam niveo togam Galeſo.* Quia ſæpius lana flumine lavatur. Hoc nihil eſt dicere. Etenim aliter dicitur toga *niveo Galeſo lota*, aliter *terque quaterque lota.* Illa lib. II. epigr. XLIII. & lib. IV. epigr. XXVIII. eſt facta è lana Tarentina: ut lib. VIII. epigr. XXVII. *Bætis in Heſperiate quoque lavit ove.* Alloquitur togam Parthenianam. Galeſus ad Tarentum, ut Bætis in Hiſpania oves, & ſic in ovibus lanas, & in lanis futuram togam laverunt. At *lota terque quaterque* eſt apud fullonem ſordibus purgata & interpolita, quod viliorem facit. Ut apud Petronium: *veſtimenta Tyria, ſed jam ſemel lota.* Deinde eidem viro docto, *ut multum*, ſuſpectum eſt. Fruſtra: eſt enim compendio dictum pro eo, quod integrum eſt: *ut multum dicam.* Sic Juvenalis Sat. VII. *Ut minimum, duo ſufficient.*

EPIGR. 12. ℣ſ. I.

Æmiliæ gentes.] De hoc loco vide Not. ad Liv. lib. XXIX. 2. ubi quod operæ peccaverunt, corriges ex erratis.

EPIGR. 21. ℣ſ. 6.

Grammaticis placeant, & ſine Grammaticis.] Non poſſum improbare, quod in MS. bonæ notæ inveni: *ut ſine Grammaticis.* Id eſt, ita placere velim illis, ut & ſine illis placere & intelligi poſſint.

EPIGR. 23. ℣ſ. 2. 6.

Primus Olympiadas.] Non, *primus.* Eſt enim τὸ *Primus* cognomen Antonii.

℣ſ. 6. *Nulla ſubit, cujus.*] Non, *Nulla fuit. Subit*, ut *Succurrit*, id eſt, in mentem venit.

EPIGR. 24. ℣ſ. II.

Poſt hunc Neſtora.] Non, *Poſt hæc tempora.* Et nos invenimus in MS. *Poſt hunc nec horas.* Unde Gruterus elegantiſſime & veriſſime: *Poſt hunc Neſtora.* Quod miror Scriverio ſpretum. Significat: poſt hanc, ut ita dicam, longævitatem. Sic Juvenalis Sat. XII. *vivat vel Neſtora totum*, id eſt, eam ætatem quam Neſtor. Sic Martialis lib. XI. epigramm. XII. *qui Mentora frangis*, id eſt, Mentoreum toreuma. Poſt iſtas tres areas, tria quaſi ſecula Neſtorea, nec diem, inquit, rogabo. Eodem pertinet quod eſt. epigr. XLVIII. *immodico ſexta Nerone calet.* pro thermis Neronianis.

EPIGR. 30. ℣ſ. 26.

Quot Formianos imputat dies annus.] Farnabius explicat: quot dies, quos jucunde liceret agere Formiis, poſſunt imputari quaſi perditi urbanis curis? Non hic ſenſus Martialis. Dicit enim: quam paucos dies Formiis, vel ut Formiis, agendos concedit? *Imputare nobis* apud Senecam, Suetonium, & horum temporum auctores dicitur, quod beneficii quiſquam nobis tribuit, & conceſſit: quaſi expenſum ferre, in rationibus adſcribere. Sic Juvenalis: *Fructus amicitiæ magnæ cibus: imputat*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

hunc rex : Pro beneficio venditat. Sic *annus imputat* nobis dies jucundos, quos tempore anni ita ferente & concedente, jucunde egimus.

Epigr. 32. ℣ſ. 3.

Mediis Antonius annis Primus : in hoc juvenem.] Ita diſtinguendum : non *mediis Antonius annis : Primus in hoc.*

Epigr. 37. ℣ſ. 9. 18.

Et fatuam ſumma.] Non, *fatuum.*

℣ſ. 18. *Capta mæle ſuperbus.*] Non, *macte.*

Epigr. 48. ℣ſ. 2. 13.

Atque pilata redit, jamque ſubitque cohors.] Locus mirificè vexatus. Scaliger fecit: *Atque pilata:* cum omnes ſcripti: *Et pilata.* Neſcio an fateri audeam conjecturam meam, quæ ſi vera eſt, toto cœlo deerrarunt, quotquot hæc verba attigerunt. *Pilatam cohortem* interpretor ſimpliciter prætorianorum militum pilis armatorum, quæ ad palatium illo die excubias egerat. Singulæ enim cohortes quotidie ibi in ſtatione erant. Suetonius Othone: *Tulerat animus poſt adoptionem ſtatim caſtra occupare, cœnantemque in palatio Galbam aggredi: ſed obſtitit reſpectus cohortis, quæ tunc excubabat, ne oneraretur invidia, quod ejuſdem ſtatione & Cajus fuerat occiſus & deſertus Nero.* Ita enim legendum cum antiquis, non, *Erat animus,* quod nuper ſubjecerunt. Salluſtius Catilin. *diutius in his locis eſſe, etiamſi maxime animus ferat, frumenti atque aliarum rerum egeſtas prohibet.* Ovidius: *In nova fert animus.* Lucanus lib. I. *Fert animus cauſas tantarum expromere rerum.* Illa igitur *pilata cohors jamque redit,* nempe in caſtra prætoria; *& ſubiit,* nempe altera, illius vices excipiens. Non quidem confirmare aliquo alio loco poſſum, circa octavam diei horam, ut illis computabatur, fuiſſe ſtationes mutatas: ſed tamen incredibile non eſt, cum vel occupatiſſimis nona eſſet hora cœnæ: & ita dies operoſus pro exacto habebatur. *Et pilata cohors jam & rediit & ſubiit,* ut appareat hoc ſenſu nec in repetitis particulis copulativis aliquid duri hærere. Diſtinctio tantum mutanda: *Et pilata reditjamque, ſubitque, cohors.*

℣ſ. 13. *Guſtus in his. Una ponetur.*] Ubi præclarè Scriverius.

Epigr. 58. ℣ſ. 7.

Hic mihi, &c.] In quo laborat ὁ πάνυ Scriverius, legendum: *Hic mihi quando dies meus eſt? jactamur in alto Urbis.* Hic, inquit, quando evenit, ut diem aliquem mihi poſſim vindicare & ex arbitrio meo, non aliorum, agere? jactor immo & fluctuo, & agor impellentibus aliis, & inani labore abſumo vitam ſine uſu.

Epigr. 62. ℣ſ. 8.

Cirrata loris horridis Scythæ pellis.] Ipſa eſt ſcutica multorum lororum. Ea dicitur *pellis Scythæ*, quia hi multum illis utebantur, ut ex Herodoto & Juſtino annotatum: *cirrata*, quia pars ejus, qua manu tenetur, omnia lora habet implicata & conſtricta in anſam; pars altera, qua ferit, eadem habet ſoluta, pendentia, & fluctuantia, inſtar cirrorum.

Epigr. 87. ℣ſ. 15.

Mirator veterum ſenex avorum.] Scribendum cenſeo: *laborum.* nam *avi* iſti quid huc faciant, non video. Ut mox

Epigr. 89. ℣ſ. I.

Iuno labor, Polyclete, tuus.] Lib. 14. *Nam Myos iſte labor.* Qui miratur, inquit, operis antiqui vaſa, donet toreuma Phidiacum.

Epigr. 103. ℣ſ. I.

Quos Bilbilis, &c.] *Quos Bilbilis acri Monte.*

LIBRO

LIBRO XI.

EPIGR. I. vſ. 3. 6.

N*Vmquid Parthenium videre? certe.*] Non, *videre tentas?*

vſ. 6. *Vacat, aut ſuis vacaret.*] Non, *haud.*

EPIGR. 8. vſ. 5.

Penelopæ licet eſſe tibi.] Non, *Penelope.*

EPIGR. 9. vſ. 1.

Laſſa quod heſterni ſpirant opobalſama drauci.] Legendum eſſe ex MS. nunc Arondelliano, olim Percheimeri:

Lapſa quod externis ſpirant opobalſama
Teucris.

Monuimus olim ad Statium, eamque ſcripturam Salmaſius, Veſlingius, Servius, viri clariſſ. mirifice probarunt, poſtremus etiam publice laudavit.

EPIGR. 25. vſ. 8.

Laudat cauſsidicus, poëta carpit.] Male, *carpit*, interpretantur, vellicat & reprehendit. Cui enim hoc gratum? Immo *carpit*, eſt excerpit, imitatur. Hoc ipſum gloriatur, Phædrus in fine lib. IV.

Mihi parta laus eſt, quod tu, quod ſimiles tui.
Veſtras in chartas verba transfertis mea.

EPIGR. 29.

De phrenetico.] Et in ipſo *Invaſit medicum Naſica phreneticus Eucti.*

EPIGR. 39. vſ. 2.

Miraris pretium tam grave? ſurdus erat.] Nec hujus leporem epigrammatis aſſequuntur. *Surdus erat*, & ſic non poterat eſſe delator, ſi forte liberi ſermones excidiſſent illis, quorum vehentium mulos regebat: quippe quos audire non poterat. Facit huc lib. 12. epigr. 14.

EPIGR. 73. vſ. 1.

Drauci Nata ſui vocat pipinnam.] *Drauci Natta ſui vocat pipinnam.*

EPIGR. 95. vſ. 3.

Quod tu mea carmina carpas, Corripias.] Legendum: *quod, cum mea carmina carpas, Compilas.* Quum, inquit, publice illa reprehendas, clanculum compilas & ex iis verſus integros ſuffuraris.

EPIGR. 97. vſ. 3.

Miniſtro.] Scribendum puto, *miniſtri.*

EPIGR. 109. vſ. 4.

Lector ſolve, taces.] Non, *ſalve.*

LIBRO XII.

IN PRAEFAT.

A*Dverſus quod difficile eſt habere.*] Legend. *quos.*

EPIGR. 26. vſ. 1. 13.

Sexaginta teras.] Omnino *Sexagena.* quod monuit & Voſſius in Arte Grammat.

vſ. 13. *Vt cœnes ſecum Lætorius, &c.*] *Vt cœnes ſecum Lætorius, inquit, Viginti nummis. Non ego. Malo famem, Quam ſit.*

EPIGR. 31. vſ. 7.

Munera ſunt dominæ. poſt ſeptem luſtra reverſo.] Non, *reverſa.*

EPIGR. 32. vſ. 14.

Fecum ferentis.] Non, *Foco virenti.*

EPIGR. 43. vſ. 8.

Quo ſymplegmate.] Non, *ſymplegade.*

EPIGR. 64. vſ. 10.

Corrumpit ſine talione cœlebs.] Inepte Farnabius *cœlibem* interpretatur nihil ſcribentem. Immo *cœlebs*, qui non habet uxorem. Is adulterat (hoc enim eſt, *Corrumpit*) ſine talione, ita ut par pro pari ei reddi non poſſit. caret enim uxore, quæ viciſſim corrumpatur.

EPIGR. 75. vſ. 4.

Sed geminus vilibus uſus ineſt.] Non, *gemmis.*

EPIGR. 85. vſ. 6.

Vidit ſe miſer.] Non, *videt.*

EPIGR. 100. vſ. 8.

Qui ſua metitur.] Non, *Quid.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

LIBRO XIII.

Epigr. 54. ℣ſ. 1.

CÆretana mihi fiet, vel miſſa licebit.] Non, *maſſa.*

Epigr. 115. ℣ſ. 1.

Cæcuba Fundanis generoſa coquuntur. Amyclis.] Non, *coluntur.*

Epigr. 127. ℣ſ. 2.

Quondam veris erat, nunc tua facta roſa eſt.] Non percepit Farnabius. *Tua facta*, id eſt, tuo menſe nata. 1. Octobre, quem ab ſe Domitianum vocari Cæſar voluit. Suet. 13. Martialis lib. 9. epigr. 2.

LIBRO XIV.

Epigr. 1. ℣ſ. 1.

DOminuſque ſenatus.] Male, qui *Dominiſque.* Nam *dominus ſenatus*, eſt convivator. Ut *dominus, rex, magiſter*, & talia dicuntur: ut *dominia* pro conviviis.

Epigr. 18. ℣ſ. 2.

Sæpe tamen pueris abſtulit illa nates.] Nudavit ad pœnas, ſi ultra diem permiſſum luſerint, inquit Farnabius. Immo nudavit ad rem fœdiſſimam ac deteſtabilem.

Epigr. 82. ℣ſ. 2.

Nunc analecta dabit.] Non, *dabunt.*

Epigr. 147. ℣ſ. 2.

Congelat uxor anus.] Non, *contegat.*

Epigr. 189. ℣ſ. 1.

Carmen juvenile.] Non, *juvenale.*

Epigr. 201. ℣ſ. 2.

Et didicit melius.] Sic MS. non *dicit. Melius*, puto quam qui eam in Venere exercet.

INDEX

INDEX
Locupletiſſimus, Rerum, verborum, ac Rituum in MARTIALEM, & NOTAS.

A.

Abderitanæ plebis pectora. 556
Abolla, pallium duplicatum. 454
Abolla uxor, ut dicatur? 246
Abſinthii tria genera. 534
Abſoluta, pro ſoluta. *vel crimine abſoluta.* 81
Acapna ligna quæ. 716
Accipiter, prædo volucrum. 785
Acclamatio ſolennis, in Saturnalibus. 754
Acerra, quid. 241. *vas thuriferum.* 555
Acetum. 737
Achillas fugitivus. 206
Achillei pedes. 114
Achilles virgineo habitu latens; ut deprenſus. 303
Acidalia arundine pingi. 486
Acidalius nodus, pro ceſto. 330, 331
Aci, piſciculi viliſsimi. 565
Acipenſis. 731
Actiaci freti ira. 220
Acus aurea. 744
Acus crinalis. 143
Acus laſciva, pro calamiſtro. 630
Ad digitum concurrere, quid. 25
Ad incitas redigere, quid. 413
Ad ſtomachum facit. 713
Ad umbilicos, pro ad finem. 269
Addictus cliens ducitur. 481
Addixti, pro vendidiſti. *&* Addicti, *obærati dicti.* 561
Adlatrare nomen alicujus. 140
Adrianus culex. 208
Adulterii convictæ, toga in publicum procedebant. 356
Adulteris deprehenſis, quæ pœna. 140
Advolans, nobilis gladiator. 288
Æacus, judex inferorum. 544
Ædilium munus. 739
Ædilis erat curare portenta. 655
Ægenoreæ lacernæ, quæ. 130
Ægidas, Dii, geſtant; 373. *Et quid Ægis.* ibid.
Ægle dentata. 75
Ægyptiorum ſumma mollities. 192
Ægyptus, roſas hybernas Romanis ſuppeditabat. 365
Æliæ erant quatuor dentes. 39
Æmilia, pro Lombardia. 368
Æmilia via, quæ, & unde dicta. 160
Æneæ nutrix, Cajeta. 270
Ænigma Thebanum. 86
Æoli regnum, pro ventis. 560
Æolia Lupi. 115
Æolidon Canace. 650
Æolium pecus. 444
Æolus Notus. 317
Aër vacuus, ut dicatur. 3
Æra ulteriora petere. 43
Ærariorum marculi. 688
Æripes cerva, Dianæ ſacra. 537
Ærugine tincti verſus, pro maledicentia. 562
Ærugo, pro livore malevolo. 140
Æſonides, quis. 114
Æs thermarum, pro campana. 773
Atthides, pro hirundinibus. 314
Æthiopes crinibus tortis. 7
Æthiopes triſtes cur dicantur. 420
Æthon, unus ex Solis equis. 196
Ætolæ lanceæ. 374
Ætnææ oræ, pro Sicilia. 453
Afri cujuſdam mendicitatem, irridet, 363
Africa frumenti feraciſsima. 715
Africani magni, pro Scipionibus. 222
Agenoreo aëno Tyros. 551
Agenoris puella. 606
Ager ſuperbus, cur dicatur. 5
Agere, diverſa ſignificat. 79
Agere animam, mori. ibid.
Agitatorum quatuor colores. 625
Agrippæ negotiator tumidus. 597
Agrippæ thermæ. 169
Agrippæ & Titi thermæ. 176
Ἀλκυόνων imago. 147
Alauda, pro conviva. 691

Albæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Albæ Palladiæ colles. 270
Albana comiſſatio. 683
Albanum aurum, quid. 212
Albanum vinum. 735
Albanus mons, unde dictus. 254
Albati & togati in ludis ſedebant. 213
Albi amici; ſole non colorati. 549
Albis veſtibus, in luctu utebantur mulieres. 513
Albula. 709
Albula cana, cur dicatur. 35
Albulæ crudæ, cur, & unde. 214, 215
Albus vivat in officiis. 65
Alceſtis laus. 261
Alcides major & minor, quis. 538
Alcinous, rex Phæacum. 255
Alcinoi hortus. 600
Alcinoo poma dare. 395
Alcon chirurgus. 647
Alcon, Daſius, Symmachus, Medici. 360
Alea blanda. 222
Alea viris indulta, Saturnalibus. 323
Aleator udus. 324
Alece putri cepæ natantes. 200
Ales ſuperba, pro phœnice. 351. 485
Alexis puer Virgilio donatus. 281
Alexis, vatis noſtri. 359
Alficus ante erat, nunc Olficus. 534
Alica. 714. *potus è Zea ſeu ſpelta.* ibid.
Alica ſtillans palumbus. 126
Alicæ farina candidiſsima. 320
Alicula & alica, ut diff. 702
Aliena & vetita placent, 197
Alienis buccis ridere, quid. 594
Alligare orbem, quid. 456
Almo, fl. Tuſciæ. 181, 182
Alpha pænulatorum. 138
Alphei præmia. 368
Altini littora, æmula Bajanis. 228
Altum urbis, quid. 579
Alumna veſtis, quæ dicatur. 225
Aluta nigra ſuccinctus. 393
Aluta Priami. 638
Ama, ut ameris. 330
Amazonicus puer. 239
Amazonis Marſi. 231
Ambabus manibus fieri, quid. 17
Ambitioſa caſa. 695
Ambroſiæ dapes. 218
Ambulans cœna, quæ dicatur. 400
Amethyſtinæ veſtes, quæ. 89. *lanæ.* 772
Amethyſtinatus, quis dicatur. 138
Amethyſtini trientes. 574
Amici novi, non rejiciendi. 63
Amici veri, qui. 548
Amicitia donis parta, iiſdem alenda. 530
Amicorum omnia communia. 130
Amictorium. 770
Amicus qui ſibi eſt, omnibus amicus eſt. 569
Amiternus ager. 717
Amomo Aſſyrio ſplendeat crinis. 474
Amomo madidus crinis. 312
Amomus nigra. 666
Amor, ingenia multorum poëtarum excitavit. 472
Amor, poëtis eſt labor. 85
Amor ut revocetur. 331
Amoris cauſæ, quæ. 46
Amphitheatrales magiſtri. 641
Ampulla Coſmiana. 203. *potoria.* 762
Amuſsitata opera. Plaut. 265
Amyclæa corona. quæ, & unde. 522. *pluma, quæ.* 773
Amyclæum venenum. 443
Anaglypta, vaſa qualia. 237
Ἀνακλινοπάλη, *quid.* 781, 782
Analecta, quæ dicantur. 384. 756
Anas. 723
Ancillariolum te vocat. 689
Andabatarum more pugnare. 288
Andes, vicus non procul à Mantua. 631
Andromache, quæ. 306
Andromache, pro juniore. 200
Andromeda, Cephei & Caſsiopes filia. 23
Anhelat Onyx æſtus. 345
Anima deteriore vivere. 167
Anima, pro halitu: *inde fætet anima.* 84
Anima, quibus fæteat. 216
Annæ Perannæ nemus pomiferum. 255
Annorum ratio à Coſſ. 207, 208
Anuli. eorum ſignum. 765
Annuli, pro compedibus. 173
Annulum oppignerare, extremæ paupertatis eſt. 138
Annulus comarum. 143
Annulus, inſigne equeſtris dignitatis. 432
Annus tener, pro vere. 486
Anſer. 728
Anſer, quaſi cuſtos Cæſaris. 497

Antæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Antæi draucus. 749
Antæi Libyci inſolentia. 313
Anteambulo regis, quis. 117
Antenoreus Faunus. 229
Antenorei Laris ſpes, Flaccus. 76
Antiochus tonſor. 647
Antipolitani thynni. 267
Antiqui novis præferuntur. 276
Antium, urbs Latii. 559
Antii ſitus. ibi Fortuna colebatur. 270
Antlia curva, pro hauſtro. 489
Antonius triumvir, &c. 220
Antonius inſectatur. 194
Antonii ſcelus execratur. 315
Antra pumiceis fontibus. 250
Antullæ puellæ epitaphium. 101
Anuli. 765
Anxur ſuperbus. 345
Anxur, urbs Volſcorum. 576
Anxur, urbs an flumen. 578
Anxur candidus aquis. 270
Aper. 731
Aper, ad convivia natus. 54
Aper nudus, quis dicatur. 54, 55
Aphronitrum, unde dict. 751
Apicius, dictator helluonum. 145
Apinæ & Tricæ, Apuliæ oppidula vilia. 101
Apinæ, tricæque. 739
Apollinaris, exacti judicii vir. 266
Apollinaris, magnus & clarus vir. 387
Apollinaris prætorium laudatur. 559
Apollineæ Vercellæ, oppidum Inſubrium. 548
Apollo non quidem intelligit. 554
Apollodorus, poëta Alexandrinus. 68
Apollonius rhetor irridetur. 285
Apona tellus, Livii patria. 67
Aponi fontes. 344
Apophoreta, quid? & unde dicta. 739
Appia via, viarum celeberrima. 537
Apri ungues, & eorum in loricis uſus. 374
Aprica, Soli expoſita. 58
Aprorum dentibus vis ignea ineſt. 642
Apula herba. 442
Apulia, velleribus nobilis. 133
Apyrina & tuberes. 721
Aqua à Perſis præcipuo cultu veneratur. 250
Aquæ amatrices, quæ. 543
Aquam vino miſcebant, & quare. 96
Aquileia, qualis urbs. 229
Ara frequens cornibus. 2, 3
Arabs, & Arabia deſerta. 6
Arabs meſſor. 194
Aræ candidæ, & nigræ. 531
Arca domina. 174
Arca flagellat opes. 278
Arcas pius, pro Mercurio. 499
Arcas aper. 312
Archetypæ nugæ, quæ. 379
Archetypa vaſa, quæ. 432
Arctare atria imaginibus. 155
Arctoa de gente coma. 315
Arctoæ aquæ, pro Germania. 221
Arctois armis, pro Sarmaticis. 497
Arctos, pro Septentrione. 528
Arctoum bellum, pro Sarmatico. 465
Arctous polus, & populus, quis. 14
Arcus triumphalis max. Domitiano poſitus. 465
Ardea, oppid. & unde dict. Turni patria. 251
Ardelio. 111
Ardelio, quis dicatur. 263
Ardelionis faſtus graphicè depingitur. 305
Ardræmone Caballo notior. 547
Ardua res hæc eſt, opibus non tradere mores. 609
Area, pro ſumma calva. 303
Areis tribus vitæ peractis, & quid area. 556
Arena, pro amphitheatro. 7, 8
Arenæ Latiæ ritus. 477
Aretina teſta, ex Aretio Italiæ urbe. 62
Aretina vaſa. 760
Argentum & Diis litarunt. 497
Argiletanæ tabernæ, ubi, & quæ. 30
Argiletum, ubi, & unde dict. 103
Argique letum. 117
Argolicus tyrannus, pro Euryſtheo. 519
Argonautæ, pro pigris nautis. 196
Argonautarum ſpatia. 168
Argus navis. ejus fragmentum Romæ, 383
Aricia nemoralis. 716
Aricina regio, & quid Aricia. 585
Aricino clivo recumbebant mendici. 118. *qui & locus mendicorum.* 675

Arida

Arida veſtis, an veſtis, legend. 259
Arion Methymnæus. 457
Armi, quid. 67
Arpi, civitas Apuliæ. 217
Arpis cedere. ibid.
Arpinæ chartæ, pro Ciceronis libris. 553
Arriæ virile exemplum. 36
Ars, utinam mores effingere poſſet. 562
Arſacia aula, pro Parthica. 499. Parthorum reges Arſaces. ibid.
Artanus, Martialis amicus. 471
Artemidorus & Calliodorus. 490
Artemidorus, pancratiaſta nobilis. 363
Articulus, pro digito. 277
Arundo, pro calamo. 31
Arundo creſcens, quæ dicatur. 511
Aruſpicina ab Etruria Romam accita. 171
Aſcaules Canus. 542
Ἄσωτος, quis. 527
Ἀσώτως ἔχειν, quid. 219
Aſparagi. 717
Aſperſiones odoratæ in Amphitheatro. 289
Aſſe Venus conſtat. 94
Aſſerere utraque manu. 37
Aſſertionis formula. ibid.
Aſſertor, quis dicatur. 61. Ritus. ibid.
Aſſiduus labor, an Aſſyrius legend. 2
Aſſyrii nidi, qui. 274
Aſtur, ſeu Aſturia, Hiſpaniæ regio. 551
Aſturco, gradarius equus. 781
Aſtyanax, filius Hectoris. 433
Atagenæ. 725
Ateſtina Sabina, ab Ateſte urbe Venetorum. 600
Ateſtinus & Cajus, cauſidici. 177
Atha, puer curſu velox. 226
Athamanteum aurum. 444
Athenagoras duxit uxorem. 534
Atina, Italiæ urbs. 599
Atlantica munera. 758
Atlas, cælum humeris ſuſtinere fingitur. 481, 482. 712
Atlas, cum compare ginno. 364
Atrectus bibliopola. 103
Atreus, Thyeſtæ filios appoſuit. 623
Atropos, Parcarum ultima. 569
Attagena communis, quæ. 126
Atticis auribus probari. 266
Attide, pro luſcinia. 63
Attis luculentus. 153
Atys, an Attis legend. puer Cybele dilectus. 543. 299
Audaces calices. 759
Ave Lat. χαῖρε, Gr. 305
Ave matutinum. 64
Averni taciti regnator. 399
Averſa charta, quæ. 463. & averſus Deus. ibid.
Aves ut capiantur viſco. 511
Auguſta Bilbilis. 603
Auguſti jocoſum reſponſum. 220
Auguſtus, Sextilis dictus. 480
Avis unica, pro phœnice. 551
Aulon felix lanis & vitibus. 738
Aurata. 731
Aure ſupina aliquem audire. 346
Aurea fila, felicitatem portendunt. 326
Aureæ & argenteæ ſtatuæ Domitiano poſitæ. 466
Aurem habet Batavam. 366
Aureoli, an æreoli, legendum. 482
Aureolos crepat. 284
Auribus immotis, homo. 343
Auriſcalpium. 744
Auro, onus ventris excipiebant. 49
Auſonia urbs, pro Roma. 8. & unde dicta. ibid.
Auſoniæ viæ, pro Italia. & unde ſic dictæ. 375
Auſonius miniſter, pro Earino. 500
Auſonius Quirinus. 557
Auſpicia capiebantur ex victimarum extis. 497
Autolyci piceata manus. 460
Autumnis ſenibus teſta. 186
Autumnus, pro vindemia. 689

B.

BAbylonica picta. 443
Baccara, an nomen viri, an fœminæ. 353
Bacchus διμήτωρ dictus, & unde. 317
Bacchus materno funere ſatus, Dithyrambus dictus, &c. 13
Baculum & pera, Cynicorum ſupellex. 245
Bæticæ lanæ. 694

Bæti-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Bæticatus color, qualis. 89
Bætici gregis vellus. 296
Bætis olivifera. 709. *hinc Bætica lana.* ibid.
Bætis placidus fl. 516
Bætis, fluv. Tarteſsi. 442
Bajæ, diverſorium vitiorum. 68
Bajæ, pro balneis. 549
Bajæ æſtuantes, & ubi. 169
Bajana oſtrea. 566
Bajana villa Fauſtini. 186
Bajanus lacus. 231
Βαλανοδόροι. 700
Balnea antiquis obſcuriora. 67
Balneator elixus, ſportulæ diviſor. 162
Balneorum calidorum, vitia. 68. *bis vires enervari, &c.* ibid.
Balneum lignum Tuccæ. 524
Balux, minutus auri calculus. 688
Baradonis ilicetum. 248, 249
Barathrum, quid. 83
Barathrum fœmineum. 201
Barbam deponere. is dies priſcis ſacer. 161
Barbam tingere. 235
Barbam vellere mortuo leoni. Adag. 598
Barbari, qui dicti. 1
Barbarum rus, pro fœcundo. 186
Barbaïcus, à Bardæus. 215
Bardæi populi Illyrici. ibid.
Bardocucullus. 766
Bardocucullus Lingonicus. 62
Baſcauda. 760
Baſia caſta. 655
Baſia luctantia carpere. 227
Baſia ſola crepant. 78
Baſiis excipiebant, peregrè redeuntes. 690
Baſio, ſalutabant Romani. 112
Baſis ſubſternebatur ſtatuis. 506
Baſſa, & Cælia, mulierum nomina. 252
Baſsi filia, potat aquam. 359
Baſſus plena rheda ibat. 182
Batavam habet aurem. 366
Batavus rufus. 776
Batava ſpuma, pro lixivio, &c. 447
Baulis, villæ nomen. 253
Bellonæ turba entheata. 688
Bellus, quis dicatur. 34
Bellus homo, quis. 192
Bellus & Sabellus. 678
Bene eſt. ἔχεις εὐδαιμόνως. 550
Bene olere, mollium eſt. 192
Beneficia ſunt fovenda. 470
Berecynthii furores. 239
Bes, id eſt, octo cyathi. 625
Beſſalis ſcutula, quæ. 470
Beta togatorum. 290
Betæ. 715. *fatuæ.* ibid.
Betæ, pigro ventri non inutiles. 182
Betryo, ova ſepiarum. 620
Bibere ad numerum litterarum nominis. 457
Bibliothecæ, Muſis & Apollini ſacræ 382
Bilbilis. 68
Bilbilis, oppid. Hiſpaniæ. 57
Bilbilis in edito ſita. 553
Bilbilis optima ferro. 248
Binos quater petit. 687
Bis dat, qui citò dat. 338
Bis murice vellus inquinatum. 215
Bis ſeptena ſubſellia, quid velint. 290
Biſon, quid. 20
Biſon, fera, cervi figurà. 95
Biſontis latus. 513
Bitonti oppid. Apuliæ. Alii leg. Butuntis. 134
Bituntos, an Butuntos legend. 249
Blæſum os. 584
Blæſo ore garrire. 294
Blæſus, quis dicatur. 529, 530
Boletaria. 761
Boletus, ſeu fungus. 616
Boleti. 722
Boleti, oſtrea, &c. 180
Boleti, fungorum genus. 39. *eo Agrippina Claudium Cæſ. extinxit.* ibid.
Boleti, fungorum genus opt. 682
Boletus, debilis, quis. 384
Bombycina, quid. 469
Bombycina tenuia. 744
Bononia culta. 190
Bonis artibus locus nullus. 307
Bonis, fortuita vita: malis certa. 177
Bootæ pigra plauſtra. 439
Bootæ ſidus. 214
Botellus, genus farciminis. 623
Botellus, premens pultem. 320
Boterdum, an Bothrodum legend. 667
Botrodum oppidum, an nemus. 57
Botulus. 754

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Bovillas, oppidum in via Aricina. 110
Brachæ Britonis. 618
Brachia vulſa variis modis. 192
Bractea viva linit pecus. 516
Braſsica viridis ut fiat. 716
Bromius pro Baccho. 241. 709
Βρῦτε παιδίον. 775
Bruma ebria. 711
Brutianus Callimacho præfertur. 228
Bryſei filia, Hippodamia. 629
Bubali, an tauri. 20
Bucca loquax vetuli cinædi. 52
Buccas puras corrumpere. 199
Buccella, quid. 362
Bulbi & cochleæ ſæpe conjunguntur. 242
Bulbi. 720. *Venerem inſtant, &c.* ibid.
Bulbi ſalaces. 199
Burdigalus craſſus. 498
Burrus, filius Parthenii. 273
Buſta latentis agelli. 698
Buſtuariæ mæchæ, quæ. 208
Buxei dentes, quales. 128
Buxetum tonſile. 186
Buxi fragiles. 85
Buxi tepentes. 168
Bytiæ propinavit Dido. 433

C.

C*Aballus non ſenſurus.* 289
Cacus Vulcani filius. 313
Cadavera, cur veſtierint olim. 513. *& quibus togis.* ibid.
Cadmea Tyros. 329
Cadmi municipes. 597
Cadmi terra, quæ. 130
Cadus ruber. 65
Cæcilianus, veterator callidus. 146
Cæcilianus zelotypia laborat. 75
Cærellia mater, merſa. 253
Cæretana maſſa. 724
Cæretanum vinum, quale. 738
Cæſarea arena, pro Amphitheatro. 444
Cæſarea Diana, *quæ.* 12
Cæſonius vir Conſularis, à Nerone damnatus. 395
Cajeta, urbs Campaniæ. 270
Calabra lyra, quæ. 292
Calabris, an Calabri *culta.* 442
Calami aucupatorii. 785
Calathi. 762
Calceatum caput. 681
Calcei & togæ major ratio habenda. 392
Calculator, quis dicatur. 581
Calculi, & latrunculi, idem. ut & eorum luſus. 744
Calculus diſcolor. 743
Calda, pro aqua calida. 35
Calda aqua, ejus uſus. 468
Calda & frigida aqua. 780
Calda Vetuſtillæ bucca. 121
Caledonii Britanni, pro Scotis. 569
Caledonius urſus. 9
Calendæ, pro menſis. 91
Calendis & Idibus, conveniebat populus ad ſacra. 256
Calendis Iuliis, è conductis ædibus migrabant. 675
Calices audaces. 759. *Vatinii.* 760
Calices Surrentini. 761. *Saguntini.* 762. *gemmati.* ibid.
Calices vitrei. 764
Callaïca arva, Gallecia, *in Hiſpania.* 551
Callaicæ lacernæ, quales. 769
Callaïco quæ linuntur auro. 237
Callaïcum metallum, pro auro. 759
Callaïcus Oceanus, pro Hiſpano. 565
Callimachi αἴτια. 543
Callimacho præfertur Brutianus. 228
Calliodoro cum fratre erat cenſus equeſtris. 297
Calliſtes miniſter poëtæ. 311
Calociſſe, puer, miniſter. 533
Calva, pro calvaria, *ſeu* cranio. 198, 199
Calvæ tuæ numerus me fefellit. 303
Calvus, an Caunus *legend.* 57. *Montium nomina.*
Calvus comatus. Adag. 75
Calydon, civitas Ætoliæ. 508. *hinc Calydonius aper.* ibid.
Calydon, urbs Ætoliæ. 95
Camillus dictator, Romam à Gallis occupatam liberavit. 609
Camilli aſſertores. 41
Camænæ, pro luco & templo Camænarum. 110
Cammarus, ſquillarum ſpecies. 131
Camoni effigies. 525
Campæ marinæ, pro delphinib. 503
Campanum merum. 39

Campus,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Campus, pro calva. 595
Cancri menſibus, pro Julio. 316, 317
Cancro Fervente. 579
Candela, & ejus uſus. 748
Candelabrum Corinthium. 748. ligneum. ibid.
Candidus, quis dicatur. 146
Caninam pellem rodere. 309
Canis, jactus damnoſus in aleis. 712
Canis caninam non eſt. 309
Canis, cynicus dictus. 246
Canis venatricis, epigramma nobile. 641
Canis vertagus 781
Canius, poëta Gaditanus. 420
Cannas Mithridaticumque bellum ſonare. 333
Canus aſcaules. 542
Canus, choraules. 217
Canuſinæ fuſcæ. 766. ruſæ. ibid.
Canuſinatus Syrus. 491
Capellianæ rutæ folium. 624
Capena madida. quæ? & ubi. 181
Caper, hircus caſtratus. 171
Capillare, unguentum ad capillos ungendos. 204
Capillati, qui dicantur. 189
Capillatus grex, quis. 138
Capilli, quot modis flectantur. 192
Capilli tres. 208
Capillorum genus triplex. 125
Capiſtrum, quid. 95
Capite periclitari. 335
Capitolinæ dapes. 683
Capitium, pro capitis tegumento. 767
Capitolium incenſum, reſtituit Domitianus. 482
Capo. 725
Cappadocæ viles. 319
Cappadocum impia tellus. 368
Caprea. 733
Caprificus appellatur Hedylus. 245
Caprificus findit marmora, &c. 541
Capris junctis geſtabatur Hedylus. 245
Caput arietinum. 784
Carbone rudi carmina ſcribere. 692
Carcheſia libata. 461
Carduarum convivia feſta. 248
Cariſiano nil laſcivius. 335
Carmina mala, aqua & ſpongia delebantur. 211
Carmina, quæ cacantes legunt. 692
Carnarius ſum, non pinguiarius. 654
Carnifices pedes. podagra. 682
Carpere, vellicare, reprehendere. 620
Carpophori laus. 19. 22
Carpophorum venatorem Herculi præfert. 14
Carruca, curriculum bijuge. 670
Carruca aurea. 192
Carus, cauſidicus & delator. 671
Caryota, quid. 446, 447
Caryota aurea. 718
Caryotidæ, palmulæ. 623
Caryſtos. hinc Caryſteum marmor. 524
Caryſtos, inſula maris Ægai. ibid.
Caſei Trebulani. 719
Caſeus Lunenſis. 719. Veſtinus. Velabrenſis. ibid.
Caſia & myrrha, munera ſepulchralia. 635
Caſia cinnamoque fragrare. 351
Caſside languida timendus Hermes. 288
Caſtalidum grex, pro Muſis. 380
Caſtalidum ſororum decus. 222
Caſtalis nobis erit. 489
Caſtoris templum, ubi. 73
Caſtra tranſtulit excitatus. 279
Caſtrabantur adulteri deprehenſi. 140
Caſtrana rura. quæ & ubi. 251, 252
Caſtrare libellos. 48
Caſtrari mares, lege cautum à Domitiano. 140. 325
Caſu vivere, quid. 177
Cataplus Niliacus. 698
Cataſtæ arcanæ tabulata. 514
Cataſtæ, pegma ligneum. 591
Cataſtæ avaræ verna. 337. & quid catasta. ibid.
Cataſtæ, pro ſervis in Cataſtis. 495
Catella Gallicana. 781
Catenati labores. 37
Cathedræ fœmineæ, quæ. 678
Cathedræ ſteriles. 78
Cathedralicii miniſtri, qui. 549
Cato Vticenſis, ejus hiſt. 33. 610
Cato, Cæſare major. quo ſenſu. 339
Catoniana lingua. 494
Catonis vitium habes. 154
Catta. 727
Catuli templa. 276

Catulli patria, Verona. 760
Catulli ſcena. 292
Catullus, Marſus, Pedo, Epigrammatographi. 28
Catullus. 780
Catullus tener cur dict. 223
Cavatores, qui dicantur. 759
Cavea eborea. 755
Caules pallentes. 716
Cauliculus ſeu coliculus, à caulibus dictus. 319
Caupo, an copo *ſcribendum.* 65
Cauſia, alii leg. Gauſapa. 745
Cauſſas agere, magna res. 38
Cauſidici inſcitiam notat. 305
Cauſidicorum miſera ſors. 241
Cauſtica ſpuma. 745
Cayſtri ripa. 62
Cecropia puella, quæ. 271
Cecropiæ arces, à Cecrope Athenarum conditore. 42
Cecropiæ Minervæ madidus. 50
Cecropium mel. 717
Cecropius mons, & qualis. 340. *melle celebris.* ibid.
Cecropius ſenex, pro Socrate. 562
Cedro perunctus ambules. 159
Celæneo concubino mollior. 299
Celænæi amores. 782
Celeuſma, quid. 196, 255
Cella pauperi ab Ollo exſtructa. 183
Cella, ſervulorum receptaculum & meretricum. 630
Cellæ fuſcæ penſio. 173
Celtibera gens, quæ. 57
Cenſentur, pro in pretio habentur. 433
Cenſetur, pro magni fit, in æſtimatione eſt. 67
Cenſoris erat, condere luſtrum. 213
Cenſura, pro quacunque reprehenſione. 47
Cenſuram maximam & perpetuam aſſumpſit Domit. 326
Centum viri. eorum munus. 342
Cephalum ſecutus canis. 641
Cera vivida, cur dicta. 395
Cercopithecon, quid? & unde derivatum. 420, 782
Cercopithecorum pænula. 766
Cereis locupletes utebantur. 282
Ceres farta, quæ. 186
Ceretani agri cultor. 361
Cereus, & ejus uſus. 748
Cereus, munus pauperculi. 596
Cereus turtur. 187
Ceroma Libycæ palæſtræ. 313. *quid, & unde ceroma.* ibid.
Ceromalentum, quid. 225
Ceromata, fæce de Sabina. 216
Cervical. 770
Ceruſſata cutis, quæ. 386
Ceruſſata Lycoris. 75
Cervus. 732
Cervus naturali antipathia ſerpentes è latebris ſpiritu extrahit. 672
Ceſtos. 783
Ceſtum rapuit Iulia. 330, 331
Χαῖρε, *ave Græc.* 305
Chalibes, & Norici, quales pop. 248
Χαρίσια, *quæ dicantur.* 510
Charta inverſa, quæ. 267
Charta major & minor quæ dicatur. 55
Charta ſalutatrix. 536
Charta virgo, quæ. 70. *quæ non inhorruit mento.* ibid.
Chartæ majores. 741. *chartæ epiſtolares.* 742
Chartæ victuræ, quæ. 167
Chartis mandata reſignare. 499
Χειμέριν@, *hibernus.* 486
Cheragra ſecari. 532
Chia & mariſca, quid. 708
Chia ficus. 717
Chia mihi ſapit. 387
Chiæ flavæ. 390
Chimara, monſtrum triforme. 23
Chiones, Antiopeſve calix. 87
Chione, & Helis, proſtibula. 47
Chione, lupa ſeu proſtibulum. 173
Chius Aufidius, quis. 310
Chloe fecit tumulum, ſeptem maritis. 487
Choraules, quis. 307
Chorus delicatæ menſæ. 581
Chreſtilla, maritos mactabat. 452
Chryſendeta. 622
Chryſendeta, lances auro circumvinctæ. 372, 131
Chryſendetæ lances. 760
Cicadæ inhumanæ, cur ſic dicta. 579
Cicer fervens, unde dicatur. 320

Cicero-

Ciceronis elogium ingens. 315. *ejus interfector.* ibid.
Cicero, infelix poëta. 154
Cicero in membranis. 779
Cidæ Hermerotes, quis. 595
Cilices, & Cilicia croco nobilis. 6
Cilicum pomaria. 436
Cinædi, molles, &c. 331
Cineri gloria ſera venit. 42
Cinis non emptus. 65
Cinna, guloſus homo eſt. 694
Cinna, poëta obſcurus. 554
Cinnama, pro oleo cinnami. 185
Cinnama nardo bene miſceri. 221
Cinnama olet. 192
Cinnamus, tonſor. pro Cinna. 332
Cinnamus, pro tonſore. 357
Cinæda fronte, quis. 343
Cinædus, quis. 121
Cinyphius maritus, pro hirco. 424
Cinyphius tonſor. 456
Cinyphius ſinus. 769
Circe, filia Solis. 449
Circenſe tomentum. 773
Circe blanda, ſeu Circæum promontorium. 559
Circulatricis linguæ probra. 541
Circulus, pro corona circumſtante. 154
Cirrha, oppidum Phocidis. 77
Cirrata caterva matutini magiſtri. 495
Cirri, quid. 595
Cirri lividi oſtreorum, qui. 384
Ciſterna, quid, & unde dicta. 185
Ciſtifero nupſit Gellia. 282
Cithara. 774
Citharœdi, choraulæ, &c. regnant. 307
Citharœdi, in honore. 160
Citrum, pro menſa citrea. 515, 593
Civica ex edera. 478
Clancularius poëta. 542
Claranus grammaticus. 554
Claudia porticus, quæ & Livia. 5
Claudia Rufina. 634
Claudia nobis turpior. 321
Claudii ad menſam oppigneravit. 138
Clavis, inſigne ſervorum. 295
Clavus, de veſte. 281
Cleonæum ſidus, pro leone. 252
Cleonæus leo, pro menſe Auguſto. 317
Cleopatræ ſepulchrum, ejus hiſt. 251
Clepſydra, quid? & unde dicta. 340
Cliens, quis. 563
Clinicus, quis dicatur. 45
Clinicus medicus, unde ſic dictus. 534
Clivus Suburanus, quis. 286
Cluſini pultes. 714
Cnoßia monumenta, pro tumulo in Creta. 499
Coccina, ac coccum, quid. 767
Coccinæ Hiſpanæ, Tyriæque. 230
Coccinati, qui. 89
Cocco rubeat index. 159
Cochleare acu levius. 471
Cochlearia. 765
Coctana. 718. Εἶδος συκῶν. ibid.
Coctana, ficus parvæ ex Syria. 267, 403
Cocus. 785
Codicilli, qui dicantur. 305
Codrus, alpha pænulatorum. 138
Cœcuba turbida tranſmittere. 691
Cœcubum. 736
Cœlatores laborioſi. 236
Cœlebs, quid. & unde dict. 259
Cœlius major & minor. 667
Cœlum æternum, ex Peripateticorum ſententia. 480
Cœlum inane. 227
Cœlum, pro ſtilo ſculptorio. 330, 505
Cœmentum ſtructile. 524
Cœna adventoria excipiebant amicos peregrè advenas. 659
Cœnatoria, veſtes quæ. 597
Cœnatoria. 768
Cœnaturire & cacaturire. 644
Cœnaturi apud inferos mortui. 115
Κοινὰ φίλων πάντα. 130
Colchii impii. 187
Colchida ſcribere. 306
Colchidas & Scyllas legere. 542
Colchis, pro Medea. 23
Colei depilati. 494
Colere, eſt inæqualium. 137
Colere diem, ἡμέραν θεραπεύειν. 450
Colere, pro θεραπεύειν. 64
Coleus, Græcis vagina. 703
Coliculi. 716
Coliculi, viliores boletis. 761
Coliphia, panes luctatorum. 410
Colles ſeptem Romæ & qui. 254
Collis Dianæ. 667

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Collocare, pro interficere περιτίθεσθαι. 313
Colocaſia. 724
Colocaſia, fabæ Ægyptiacæ. 447
Colorati Etruſci. 585
Coloſſos Auguſti, ubi. 452
Coloſſus ſidereus, & cur ſic dictus. 3, 4
Coloſtrum. 720
Colum nivarium. 761
Columba, delicium Stellæ. 33
Columba trita de pollice Pylio. 433
Columbini. 726
Columbinorum eſus, quibus interdictus. 726
Coma nigra, matronarum: flava, meretricum. 315
Coma ſtat. & coma putris, nota infimarum ſordium. 245
Comæ detonſæ primitias Phœbo conſecrabant. 45
Combibe Soles avida cute, 549
Comes, quis dicatur. 117
Commeſſator, pro gulone immodico. 216
Commiſſator Lyæus. 517
Communis amicus, qui dicatur. 64
Concha. 783
Concha Lucrini. 295
Conchen meam comede. 299
Conchis, pro viridi faba. 416
Conchis faba. 714
Concolor, ejuſdem coloris. 131
Concordia candida. 222
Condyli tibia. 321
Confirmant me otia. 346
Congedi vadum lene. 57
Congiarium anteambulonis, quod. 162
Conjux, ne ſit docta. 155
Connubia imparia, infauſta. 435
Conſcius eſto. ſcil. ſcelerum alienorum. 349
Conſocer, quis dicatur. 562
Conſulare vinum, quale. 416
Conſularibus faſtis, numerabant Romani. 37
Conſulibus duodecim faſces præferebantur. 504
Conſulum nomina in Faſtos referebantur. 671
Conſummatus Cato. 33
Contemerare, pro violare. 11
Conturbabit Atlas. 481
Conturbator aper. 388
Conturbator macellus, cur dicatur. 601
Convaleſcenti, mittebant amici munera. 687
Convivabantur veteres coronati, &c. 312
Convivium optimum, quodnam ſit. 525
In Conviviis, honoratiores habebant peculiares ſuos calices. 115
Κωφὸν πρόσωπον. 327
Copia facilis contemptum parit. 65
Copo, ſeu caupo*, quis.* 188
Copta, placentæ genus. 152
Copta Rhodia. 753
Coquere pro maturare. 581
Cor, pro ſapientia. 172
Coracinus. 730
Corculum. 785
Corcyræi horti. 720
Corcyræi regis pomaria. 468
Corduba, Lucani patria. 68. *& Senecarum.* 516
Cordyllæ, quales piſciculi. 159
Cordylla, quale genus piſcis. 633. 711
Coreſus ſpado. 343
Coricles clinicus, an Corides *legend.* 209
Corinna blanda. 681
Corinna ſuum Naſonem norat. 277
Corinthiorum municeps. 583
Corinthium æs laudatiſſimum, & cur. 515
Corinthon referre. 586
Corio ludere ſuo. & de alieno corio liberalis. 166
Cornelii forum. 160
Cornicis longævitas. 585
Cornuti finguntur dii fluminum præſides, & cur. 546
Cornutus ardor, pro irata bellua. 16
Corona roſea. 738
Coronæ tonſiles & textiles, quæ. 365
Coronæ cur in conviviis adhibitæ. 312
Coronæ intactæ minus gratæ, & cur. 649. *iiſque januam ornabant.* ibid.
Coronas ſumebant veteres, bibituri. 533
Coronati potabant. 553
Coronis, pro fine. 540
Corrumpere, quo ſenſu. 451
Corſica mella dare Hyblæis apibus. 493

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Corvi, *ore coëunt & concipiunt.* 754
Corvus fellator. ibid.
Corvus, *ſalutare doctus.* 210. *hinc Corvus ſalutator.* 754
Corvus, *pro* nigro. 179
Corybantes, evirati ſacerdotes erant. 74
Corycio nimbo lubrica pulpita. 501. & *quid Corycus.* 502
Corycium crocum. 612
Corycus Ciliciæ mons croco nobilis. 194
Coſconium, tanquam inſulſum poëtam irridet. 197
Coſmi an Nicerotis libra. 694
Coſmi alabaſtra. 612. & *Coſmianum unguentum.* 615
Coſmi onyx. 632
Coſmiana ampulla. 203
Coſmicus videri: & quid coſmicus. 395
Coſmum migrare putamus. 185
Coſmus, *myropola.* 83
Coſtam rodere. 570
Coſti, *an Coſmi folium legend.* 616
Cothurnus Sophocleus. 168
Cotula, *ſeu* calix politus. 470
Covinus, *currus.* 670
Cras, *quanti emi poßit.* 308
Craßi, *duo*, & *qui.* 610
Craticula cum veru. 785, 786
Credere, *quo ſenſu.* 165
Crepare, *de pecunia.* 284
Crepet lamna aurea. 491
Crepitacillum, *ejus uſus.* 750
Cretâ acidâ oblita. 371
Cretatam mappam mittere, quale ſignum. 673
Crine retorto Maurus. 343
Crine ruber, *niger ore*, &c. 606
Crines in nodum torquere, *quid.* 6, 7
Crines nardo ungebantur. 194
Crinita turba. 683
Crines Phœbo vovebant. 45
Criſpinus Ægyptius, *multum poterat apud Domitianum.* 426
Criſpulus iſte quis eſt. 309
Criſpus, *Neronis vitricus malè à Farnabio dicitur.* 246
Criſpus, *Neronis vitricus fuit.* 541
Criſſare quid. 586
Croci unda. 446
Croco permaduiſſe. 289
Crotus choraules. 343
Cruces ingenuæ, *quæ.* 594
Crudum, & *cruditas*, *quid.* 165
Crudus, *pro* crudeli. 243
Crura nullo pilo violata. 309
Cruſmata Bætica, *quid ſint.* 360
Cryſtalla, *pro* calicibus vitreis. 698
Cryſtalla terantur. 491
Cryſtallina. 763
Cryſtallina turbata, *quæ.* 515
Cryſtallinis, myrrhiniſque propinare. 203
Cubicularia gauſapina. polymita. 770, 771
Cubitis trudere convivas. 202
Cuculli Liburnici. 769
Cucullus quo tegitur caput. 591
Cuculli pedum. 215
Cucullo proſpicit Nanneius. 279
Cucullus thuris vel piperis. 159
Cucuma, *vas quale.* 593
Cudo, & galerum & pileum ſignif. 215
Culcitræ tomento fartæ. 311
Culicem flevit Virg. 461
Culo eminet cuſpis. 654
Culo tritior. 135
Culter venatorius. 746
Culus macer. 211
Cunei gradus. 43
Cuniculus. 725
Cunnilingus. 240
Curare, *pro* colere, θεραπεύειν. 349
Curæ rudes. 70
Curetes texere Iovem. 490
Curionis officium, *quod.* 105
Curios, Camillos, &c. loqui. 494
Curius Dentatus. 355
Curii continentia. 41
Curtii fratres, *pii.* 291
Cutis laxa, *quæ dicatur.* 321
Cyanea ruina, *quæ.* 383
Cyathos tot ſolebant priſci haurire in amicorum gratiam, *quot litteras illorum nomen continebat.* 533, 74
Cybele, *ſeu* Rhea, *mater Iovis.* 502
Cybele, Phrygiæ monti præeſt. 460
Cybeles grex. 206
Cybeles puer, *pro* Aty. 485
Cybeles viduæ templum. 414
Cybii, *piſces è pelamidum genere.* 620, 623

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Cybium, ovis diviſis latebit. 319
Cycnus, 728
Cydonia. 717. *unde ſic dicta.* ibid.
Cyllaron Ledæo aſtro abducere. 439, 440
Cyllarus, equus Caſtoris.
Cyllarus ore aſtrifero. 443
Cyllenes cælique decus. 415
Cymbala, & eorum uſus. 782
Cymbia, pocula qualia. 432
Cynici, ubi habitaverint. 245. *eorum ſupellex.* ibid.
Cynicus ſenex. 208
Cypros infamis calore. 531
Cyrrhæ morionis filius. 343
Cythereia, pro Venere. 453, 646
Cytheriaca conchis levior. 134

D.

D*Actyliotheca, quid.* 638, 765
Dædali pennas, optare alicui. 10
Dædalon puero aptat alas. 243
Damæ. 732
Damæ molles, ut pugnaverint. 234
Damaſcenis ſenibus teſta. 282
Damnati, mane pugnabant cum beſtiis. 556
Danaë picta. 776
Dantem oportet oblíviſci, & contrà, accipientem. 305
Daphnona, pro laureto. 593
Daphnonæ, laureta. 684
Dea cæca, pro Fortuna. 244
De alieno corio ludere. 378
De gradibus, in gradibus, panem diſtribuere. 34
De cute aliena, quid ad te. 378
De meliore nota. unde dict. 43
De tribus capellis lis mihi eſt. 333
December, pro anno. 176
December canus. 58
December fumoſus, & cur. 292. *vagus, cur dictus.* 222
Declamator & orator, ut diff. 111
Decrevere greges. ſc. immolatione. 403
Dedicati piſces Domitiano. 232
Dedolare oſſa. 647
Defecta lingua modulari, quid. 728
Defioculus, luſcus. 690
Defrutum nigrum, quid. 242
Defuncti, ut à Romanis collocati. 14
Defunctorum imagines ſibi ſervabant, & cur. 523, 525
Degis accola. 271
Deiphobus Virgilii. 205
Delicata juga, quæ. 94
Deliciæ, quid. 36
Deliciæ populi. 5
Delphini, Apollini ſacri. 503
Delphis tua ne mentiatur. 504
Demetrius, amanuenſis Martialis. 92
Denarius, quid? duplex, &c. 104
Denarius, argenteus nummus, qualis, &c. 536
Dens ſectus pro pectine. 703
Dentes eborei. 758
Dentifricium, & ejus uſus. 751
Dentiſcalpium. 744
Dento, ſic dictus, quia dente ſtrenuus. 301
Deorum minæ, vix irritæ, & in aliorum caput averruncandæ. 632
Deos onerabant querelis, ſi quos ex charis amiſerant. 35
Deprehendere, venatoris eſt: captare aucupis. 12
Deprendere, de re turpi. 47
Deucalion, aquis periit. 306
Deunces, qualis ſcyphus. 364. *pocula undecim cyathorum.* 672
Devorantibus oculis ſpectare, quid. 89
Diana, caſtitatis dea. 454. *etiam nemorum dea.* 388
Diana, pro venatu. 12. *Quæ & venatrix & obſtetrix.* 13. *ejus natalis.* 695
Dianæ perpetua virginitas. 241. *ejus templum, ubi.* 414
Diapaſma, quale medicamentum. 83. *ejus uſus.* ibid.
Diaria poſcere. & quid diarium. 657
Diatreta, quid valeant. 697. *à* διατρῆσαι *cavare.* ibid.
Diatreti calices, quales. 759
Dictæus, pro Cretenſi. 8
Dictæus Iupiter, unde. 212
Dicteria dicere in aliquem. 347
Didymi, quales. 680
Didymus & Philomelus, quales. 174
Dies ſine face. 436
Dies ſine lite. 155
Digiti crepantis, ſignum quod. 203
Digito monſtrari, ſignum δεικτικῶς. 535

Digi-

Digitum impudicum oſtendere, quid. 359
Digitum medium porrigere. 121
Digitum ſuſtulit. quo ſenſu. 310
Dimittere animam hac vel illa via. 79
Dindymenes ſacra myſtica. 477
Dindymus, puer, miniſter. 611. *Dindymus mollis eſt.* 700
Diobolares meretrices. 498
Diogenes, ubi habitaverit. 245
Diomedes rex Thraciæ. 731
Dipſas, pro ſerpente. 179
Dircenna, an Dercenna legend. 58
Diſcidium, ſeu divortium, quid. 568
Diſcumbendi mos in lectis. 362. *Diſcumbere quando ſoliti veteres.* 703
Diſcus Spartanus. 773
Διοςζάπορ@, *quid.* 784
Diſpenſator, qui familiæ rationes diſpenſat. 301
Diſperdas tibi. quo ſenſu. 323
Diſponere tempus. 284
Diſsimulet, quo ſenſu. 2, 3
Diſpeream. Execrationis formula. 50, 145
Diſsimulator, pro ingrato. 268
Diſtringere lectos, quid. 673
Diviſiones populo fiebant per gradus amphitheatri. 34
Diviſit purpura noſtra togas. 547
Divites irarum occaſionem quærunt, & cur. 176
Dogmata, pro placitis *& decretis.* 33
In Doloribus veris, deos ipſos accuſabant veteres. 142
Domicœnium. 145. *Domicœnium trinoctiale.* 700, 319
Dominæ. 642
Dominæ vocabantur amicæ, & reginæ. 685
Domini, pro amaſiis. 695. *Domini, patroni à clientibus appellati.* 369. *Domini, & ſervi dicti per irriſionem.* 80, 308
Domitianus, quando natus. 502
Domitianus, Palladis filius dici voluit. 482. *Dominus ac Deus, appellari voluit.* 275. *genus ſuum ad Herculem refert.* 15. *cenſuram perpetuam ſuſcepit.* 32. *vetuit mares caſtrari.* 325
Domitiani opera, mirificè extollit. 481
Domus longè. 190
Dorcas, an ſylveſtris caprea. 584
Dorcas. 732
Dorica venabula, & unde dicta. 19
Dos maxima, quæ. 143
Dos, mortua uxore ad hæredes revertebatur. 142
Draucus externus, an heſternus leg. 612
Dropace quotidiano levis. 584
Dropax, medicamentum depilatorium. 198
Dryadum pulcherrima. 229
Dryas, Nympha, querquetulana. 517
Dubium, quid dicatur. 140
Ducere, pro exhaurire. 170
Dulichius canis. 642

E.

EArinus, Domitiani Eunuchus. 485: 486
Ebrii, mentis nec linguæ compotes. 530
Ebrii, in Venerem ſegniores. 96
Ebriorum verba non ſubnotanda. 44
Ebur, pro fritillo *ex ebore.* 712
Ebur pingue poſcere. 514
Echinus. 730
Effectè, quid ſit. 120
Egeria nympha qualis. 564
Egeſtas ab inopia differt. 163
Εἰς ἐκ πολλῶν, *pro vili, ignoto.* 473
Elegia cultis comis. 292
Elephantidos libelli molles. 680
Elephas ſaltare didicit. 95. *Elephas ſupplex, Cæſarem adorat.* 15
Elleboro inſania purgatur. 534
Elpenora imitari. 646
Elyſia puella, pro Proſerpina. 556
Elyſiæ plagæ nubila. 352
Emerita, Hiſpaniæ civitas. 68
Emerita puppis. 595
Encauſtus Phaëthon. 243
Encolpus ſecuit capillos. 302
Endromis. 766
Endromidis deſcriptio, uſus, effecta, &c. 225
Endymion dormitor. 543
Ennius prælatus Maroni. 277
Enterocele, herniæ ſpecies. 647
Enterocele, quid. 78
Enterocelicus unctor. 697
Enthea turba. 647
Entheata turba Bellonæ. 688
Enyo, pro Bellona. 20, 339
Eoum thus. 194
Ephippium. 757

Epidipnidæ, ſunt dapes, bellaria. 623
Epigrammata bona & mediocria, quæ. 38. *longa aut brevia, quæ.* 149. *non eſſe, meras nugas aut jocos.* 243
Epigrammaton, gen. plur. 28
Epiſtolam dabant Tragœdi, & quando. 105
Epos, pro carmine Epico ſeu heroïco. 706
Epotare, de purpura. 121, 122
Equeſtris cenſus, quantus eſſe debeat. 258. 289
Equi laureati incedebant in triumphis. 377
Equitis cenſus, quantus. 93
Equitibus x. *nummi dabantur ad vinum, &c.* 34
Eratoſthenes, beta φιλοσοφούντων. 138
Eridano pigriores. 195
Erigones canis. 641
Erotion ſexennis moritur. 293, 294
Erotion puellam luget Martialis. 295
Eruca, vermiculus, qualis. 616
Erucæ, Venerem excitant. 199
Erymanthius ſus. 642
Erythræi lapilli. 295. 486
Erythræi triumphi, qui. 441
Eryx, Veneris filius. 152
Eryx fuſus. 313
Ἐσχατοκώλιον, *an* ἐσχατόκολλον, *ſcribendum.* 110. *& quid.* ibid.
Eſſeda, currus Britannici. 95
Eſſedo clauſus curſus. 689
Eſſedum, currus Britannicus. 670
Euadne flammis mariti injecta. 261
Euboïcæ Sibyllæ tempora numerare. 495
Euclides coccinatus. 294
Euganeæ oræ, quæ, 600
Euganei lacus, qui. 229
Euganei Timavi ora. 731
Eviratior fluxo ſpadone. 299
Evocati milites, qui. 215
Europa delicata, quæ. 168
Europa picta. 776
Europe, quid. 114
Europes buxeta. 115
Euryſtheus, Mycenarum rex. 519
Εὐτραπελία, *quid.* 53
Exigere, pro examinare: *unde Exacta opera, pro perfectis.* 265
Exigere nugas. quo ſenſu. 322
Exoletus, puer path. 202
Exonerare deos invidia. 529
Exoneratus eris fictilibus. 308
Exorare, & orare, ut diff. 403
Expiare, quid. 632
Expingere, an expungere cutem legend. 458
Explicare cœnas, quo ſenſu. 93
Explicitum, pro abſoluto *& finito.* 740
Expulit talum vitiatum. 472
Exquiliæ, quinta regione urbis. 286
Exſacrificare, quid. 403

F.

F*Aba fabrorum.* 573
Fabæ farinæ, uſus. 372
Fabiorum gente creatus. 355
Fabius uxores mactabat. 452
Fabritii & Aquini amicitia. 88
Fabritii continentia. 609
Fabrorum prandia betæ. 715
Fabula, pro quolibet ſermone. 607
Fabullæ φιλαυτία. 69
Faces funereæ. 452
Faces nuptiales, quæ, & quot. 680
Facilis ſanguis, quis dicatur. 33
Facili cervice tulit; quo ſenſu. 19
Fagina menſa. 131
Falciferi tonantis templa. 280
Falerna, garo arcano miſta. 388
Falernum. 735
Falernum immortale. 533
Falernum vetulum. 38
Falx ex enſe. 746
Famæ verba dare. 351
Fames munda, quæ dicatur. 189, 190
Familia, propriè ſervorum. 81
Famoſorum libellorum auctores, lege puniuntur. 542
Fannius, ſe interemit, & cur. 150
Far. 714
Far, pro frumento, &c. ibid.
Farta Ceres, pro frugibus abundantibus. 186
Faſces calamorum. 747
Faſcia pectoralis. 768
Faſcinum quid? & unde. 338
Faſti, libri quales. 429
Faſtidia Romæ. 30

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Fata nullo loco excludi poſſe. 251
Fatua togæ, quæ. 552
Fauces obligandi mos & uſus. 344
Favi Siculi. 734
Feciſti rem difficilem. 257
Feliciter. vox acclamantium. 340
Fellat. quo ſenſu. 204
Feneſtræ, januæ, &c. lucernis ornabantur. quando. 545
Feneſtris affixi, hortuli, frutices, &c. 616
Feræ ut, & quibus ad pugnam irritentur. 18
Feriatus, pro otioſo. 182
Feritas immota riget. 293
Ferramenta tonſoria. 747
Fervet, pro reſonat. 63
Ferula. 756
Feſtinatæ coronæ & roſæ, quæ. 738
Feſtinati libelli, qui. 156
Fibula. 784
Fibula, virilia coërcebant, comœdi, adoleſcentuli, &c. & quare. 418
Fibulæ, in nobilitatis inſigne, equitibus datæ. 300
Fibulam remittere, quid. 644
Ficedula. 723
Ficedula cerea. 714
Ficeliæ, oppidum in Sabinis. 336
Ficetum habet Labienus. 676
Ficoſa eſt uxor. 412
Ficus, cujus generis, & quid ſignificet. 69
Ficus gelata. 242
Ficus, pro ficoſo. 245
Ficus, pro ulcere. 757
Ficus lippa, quæ dicatur. 384
Fidenæ veteres. 254
Fidentinus fur carminum. 61. *ſeu plagiarius.* 44
Fidiculæ licet cogant. 305
Filia tota patris, quæ. 609
Fiſcina, à ferendo *ſic dicta.* 54
Fiſtula. & ut differat à tibia. 752
Flagellare opes, quo ſenſu. 123
Flagellat arca opes. 278
Flagellent comæ colla. 238
Flagellum, ejus uſus. 751
Flagra. 755
Flaminia extra urbem, in qua tumuli frequentes. 337
Flammatæ togæ ſcriptula decem. 283
Flammeum, quale velamentum fuerit. 645. 680
Flavia templa, quæ. 482
Flaviæ templum. 480
Flavii ſunt aurei nummi. hinc flava moneta, *pro aurea.* 742
Flavos decem Cæſaris. 694
Flora ruſtica, unde dict. 286
Floræ delicatæ nemus. 599
Floræ proxima incolis. 336
Floræ ſacrum. 28. *jocoſa Flora.* ibid.
Floralia, quæ ſpectacula. 28
Floralia veſtire, quo ſenſu. 48
Floralicia feræ. 468
Flore micare. 241
Fluxus ſpado, quis dicatur. 299
Focale. & ejus uſus. 769
Focalibus fauces muniebant adverſus ravim. 238
Focus, ſignum locupletis domus. 87
Focus perennis, pro victu. 571
Fœmina, fletum ac riſum in promptu habet. 46
Fœminæ arrogantius imperant quam viri. 59
Fœminæ & in arenam deſcendunt. 9
Fœnerare Deos, quo ſenſu. 77
Fœnum. 773
Foliata ſitire, quid. 762
Foliatum, pro unguento ex foliis Nardi. 621
Follis, & ejus uſus. 749
Fonte averſo ſororum nomen. 232
Fontes olim ſacri, & cur. 250
Fora fervent litibus. 142
Fora Iani quatuor, & quæ. 558
Formiani dies, pro jucundis, &c. 561
Formianum prætorium. 559
Formiæ Latii oppidum. ibid.
Formica, ſuccino incluſa. 331
Fornicis nigri poëta. 692
Fornix clauſus, frigus extendat. 544
Fortuna. Antii colitur. 270
Fortunæ muliebris effatum. 435
Fortunæ reducis templa. 465
Fortunatus, Fauſtus, balneatorum nomina. 115
Forum triplex, & quod. 177. 452
Fragrare cinnamo. 351

Fran.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Frangere toros, quid. 218
Fratres, qui dicantur. 503
Freſſa, an freſa faba, & quæ. 241
Frigere orationem, dicimus. 171
Frigora trita, pro tritis tunicis. 133
Fringuillarum querelæ. 511
Fritilli incerti, & unde. 223
Fritillus regnator, cur dicatur. 610
Fritillus, vaſculum buxeum. 712
Fritillus, blandus cur dictus. 323
Frons cauta, pro lauro. 272
Frons lunata, quæ. 447
Frons perticata, quæ. 277
Frons pumicata. 71
Frons ſtigmate notanda. 692
Frons tenuis veteribus in laude. 238
Fronti nulla fides. 41
Frontibus adverſis concurrere. 234
Frontibus in mortem concurrere. 261
Fronto, tribunus & conſul. 64
Frueris poſteritate tua. 399
Frumentum triticeum. 715
Fucinus lacus. 24
Fugitivus Achillas. 206
Fullo, qui maculas è toga eluit. 371
Fullonis propria tria, & quæ. 548
Fulvia, uxor Antonii. 617
Fumos vendere, quid. 216
Fundanum. 736
Fungi ſuilli. 191
Furere ad Phrygios modos. 647
Furius, & Fur. 332
Furta, pro adulterio. 46, 342
Furtum facere, pro celare. 304
Fuſciculenus & Faventinus, fœneratores. 148
Fuſcina dente minax. 22
Fuſcus, cuſtos ſacri lateris. in Dacia, obiit. 363
Fututor, de fœmina. 86

G.

GAbatæ tranſcurrunt. & quid gabata. 400
Gabatæ, ſunt lances eſcariæ. 624
Gades, inſula, qualis. 52
Gades improbæ. 321
Gades jocoſæ. 68
Gaditana ſuſurrare. 192
Gaditanis modis ludere. 360
Galatea, pro Nereidibus. 24
Galatea pinguis. 461
Galba, morio Auguſti. 53
Galbani mores, qui. 89
Galbinatus jacet. 202
Galbula. 726. *Alii Galbina, qualis avis.* ibid.
Galericulum, & ejus uſus. 750
Galeſus culta Calabris aquis. 442
Galeſus fluvius prope Tarentum. 130, 693
Galeſus, puer. 619
Galla credulitate frui. 271
Galli ſimplices, &c. ibid.
Galla Picentino nupſit. 526
Gallia pinguis me veſtit. 329
Galliambica, qualia carmina fuerint. 152, 153
Gallina altilis. 725
Gallus minus recens, quis. 425
Gallus, quis dicatur. 132
Gallus Priapus. 48
Gangeticus raptor. 441
Gannire canum vel vulpium. 309
Ganymedes, raptus ab aquila. 32
Gargiliani hæredipetæ vanitas refutatur. 249
Garo corrupto amphora. 371
Garrire in aurem. 309
Garrulitate, multa pereunt. 306
Garum, quid. 424
Garum, liquamen ex garo piſce. 620
Garum arcanum, quod. 388
Garum ſcombrorum. 733
Gaudent minus, qui nihil timuere. 625
Gaudia fugitiva carpe. 399
Gauſapa, alii leg. Cauſia. 745
Gauſapa villoſa. 768
Gauſape quadratum. 771
Gauſapinæ, pænulæ ſunt villoſæ. 353. *& earum uſus.* 767
Gelaſinus Deus qualis. 386
Gellia à Martiale ridetur. 281
Gellia, vita ſua chariores habebat gemmas. 477
Gellium ſordidum taxat. 507
Gelu concretum, pro ſuccino. 251
Gemma eruta Erythrais vadis. 443
Gemma lactea, pro albo calculo. 453
Gemma perſpicua, pro lapide ſpeculari. 469

Gemma,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Gemma, *pro* calice è gemma. 613
Gemma ludere, *pro* latrunculis. 679
Gemmæ ſimiles fluctibus maris. 252
Gemmæ virides, auro decorando maximè conveniunt. 515
Gemmæ, *pro* ornamentis carminum. 277
Gemmantes lecti, qui. 695
Gemmantibus rivis. 531
Gemmeum & gemmatum, ut diff. 665
Gemmeus miles. 744
Genii mali, hominibus infauſtis adhærentes. 368
Geniſta, virgultum eſt. 54
Gentiana vera. quæ. 236
Genius, eſt rei cujuſcunq; gratia, Venus 380
Germani, aureo capillorum colore delectantur. 315
Gerres, ſalſamenta minuta, & quæ. 200
Gerres, locuſtarum genus. 675
Geryon tricorpor. 304
Geryon triceps ab Hercule victus. 313
Geſtatio, pro loco, & ipſa vectione. 285. *voluptatis & valetudinis cauſa.* ibid.
Geſtationes olim in uſu, & cur. 245
Getæ, duriſſimas habent loricas. 374
Getulia, Africæ arenoſa & deſerta loca. 7.
Et Getuli pro magiſtris leonum. ibid.
Giberii ſigillum fictile. 777
Ginnus, quid. 364
Glabraria quæ dicantur. 230
Gladiatores διμάχαιροι, qui. 17
Gladiatori læſo, miſſio ſæpe data, 673
Glandulæ apri. 203
Glaniana vera. 236
Glans, τῶ καυλῶ ἄκρον. 700
Glaphyrus, cythariœdus. 217
Γλαῦκ' εἰς Ἀθήνας. *proverb.* 637
Glaucia libertus Melioris. 337
Glaucia pallida donare. 493
Glaucopis aurita, pro ulula. 420
Glaucus, an Diomedi aurea arma dederit? 534
Glires. 725
Gloriæ enormiori dii invident. 338
Gobius. 730
Gorgon, ſeu Meduſa. 493
Gorgone Pallas poſita. 329
Grabatum, humiliorum ſervorum lectus. 342
Grabatus, miſerorum lectus. 246
Græcia, nequitiarum officina. 437
Grantiana vera. 236
Graphiarium. 744
Gratis placere, quid. 280
Graveolentiam alicujus deſcribit. 214
Greſſibus vagis lentus. 137, 138
Grues. 728
Grylli & Lupi balnea. 67
Gryllus & Lupus, balneatorum nomina. 115
Gula ingenioſa eſt. 725
Guloſi & ganeones carpuntur. 561
Guſtare pro jentare: ut & guſtum, *& guſtationem pro jentaculo.* 468
Guſtatorium. 757
Guſtus, pro cœnæ exordio. 623
Guſtus in his. 573
Guttus corneus, & ejus uſus. 750
Gyarum in inſulam cives Rom. relegabantur. 7

H.

Habenæ, pro imperio. 326
Habere, pro avere. 656
Habes. à gladiatorib. deductum. 529
Hæredis fletus, riſus eſt. 355
Hæres ex aſſe. 163
Hæres ex quadrante. 508
Halteras rotat facili lacerto. 410
Halteres, erant maſſæ è plumbo, &c. 749
Hannibalis aſtus perfidi. 222
Haphe flaveſcit. 410. *&* ἁφὴ, *quid.* ibid.
Harpaſta, genus pilæ. 391, 392. *ejus uſus & unde dict.* 749
Harpaſta pulverulenta. 226
Harpaſto ſubligata. 410
Hecuba, pro vetula. 200
Hedyli culus. 513
Helciariorum clamor. 255
Heliades, ſorores Phaëtontis. 251
Heliadum gemma, pro ſuccino. 486
Helicaonis oræ. 600
Helicaonia regio, pro Patavina. 771
Helice, pro frigore *&* imbribus. 214
Helicon, quid habeat & donet. 77
Helius, nobilis gladiator. 288
Helle, Phryxi ſoror. 456
Helles proditor, an portitor, legend. 522
Hemitritæus, febris ſpecies. 127
Hemitritæus, ſemitertiana laborans. 264
Hemitritæus, ſemitertiana. 705

Heras,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Heras, medicus. 364
Herba ſalax, pro eruca. 572
Herbarum colores indutus Baſſus. 287
Herculei colles, qui. 250
Hercules fictilis. Corinthius. 776
Herculis puſilli fanum. 182
Here, pro heri. 54, 164, 217, 253
Hermaphroditus fœmineus. 359
Hermaphroditus marmoreus. 775
Hermaphroditus odit aquas amatrices. 543
Hermes gladiator laudatus. 287
Hermogenes mapparum fur. 672
Hermas, Taguſque, auriflui amnes. 369
Hermus, ſordidus auro. 475
Hernia ingens apparuit. 171
Herniarum deriſor. 703
Herſiliæ & Egeriæ civis. 585
Heſione, Laomedontis filia. 23
Heſperiæ boves, 538
Heſperidum nemus. 18
Heſperius liquor, pro garo. 721
Heſterna lingula, quæ. 122
Heſternum merum & crapula, quid. 44
Hexaclinon teſtudineum. 515
Hexaphoron, vehiculum, quale. 244
Hexaphoro ferri mortuus. 364
Hexaphorus, à ſex ſervis vehebatur. 150
Hianteæ aquæ petitor. 661
Hippodamia, quæ. 704
Hippodami nomen ingratum Muſis. 232, 233
Hippodamus, quis, & quid. 405
Hippodromus, locus qualis. 684. *pro Circo.* ibid.
Hippolyto caſtior. 454
Hircaniæ gloria Tigris. 16
Hircus recens ab amore. 371
Hircus vites rodit. 170. *Baccho ideo immolatur.* ibid.
Hirpini avus. 193
Hiſpaniæ loca celebriora laudantur. 247. &c.
Hiſtra teſta. 693
Hoc habeo, quodcunque dedi. 301
Hædi. 721. *menſis grati.* ibid.
Hænius Orpheus. 6
Homeri Batrachomyomachia. 777
Homerus in membranis. ibid.
Hominis vani character. 333
Homo ſingularis & raræ probitatis. 50
Honores & bonæ artes jacent. 328
Honores molles, qui dicantur. 2. *& an legend,* Jones. ibid.
Hoplomachus, gladiator armatus. 472
Horarum diſtributio apud Rom. 218
Horas nuntiabant ſervi. 467
Horatii tres, uno congreſſu geniti. 503
Horatiorum campus. 182
Hordeum, ſeu Ordeum. 715
Horridus, an à frigore? an à cultus neglectu, ſic dicatur. 176
Hortus facilis, quis dicatur. 188
Humane facere, quo ſenſu. 115
Hyacinthus in tabula pictus. 775
Hybla, mons Siciliæ, thymo abundat. 299. 421
Hybla, urbs in Sicilia. 132
Hyblam ſapit. 485
Hybrida, quid. 440
Hybridarum grex. & quid hybrida. 343
Hygeia, filia Æſculapii. 638
Hylas, Theodamantis filius. raptus, &c. 543
Hylam rapuit Amphidacia nympha. 519
Hylas, ut raptus. 303
Hymenæus, nuptiarum præſes. 221
Hymettos, mons Atticæ. 421
Hyperboreæ oræ, quæ? pro Sarmatis. 375
Hyperborei Bootæ ſidus. 214
Hyperborei Triones. 506
Hyperborei triumphi, qui. 475
Hyperboreo ab orbe victor. 538
Hypne, puer, miniſter. 625
Hyrcanus equus. 441
Hyſterica, quæ dicatur. 643
Hyſterica, uteri ſtrangulatione laborans. 611

I.

I *Nunc. Inſultantis vox.* 54
Iani templum. fora. vide in Ianus.
Ianiculum quouſque porrigebatur. 254
Ianitores, & in villis & prætoriis erant. 561
Ianthina veſtis, quæ. 127
Ianthidos undæ. 381
Ianthis, aqua an fons. 348
Ianthis Stellæ jungitur. 333

Ianus,

Ianus, quaſi parens & rerum omnium principium. 558
Ianus, principium anni, ejuſque menſis initio Conſules purpuram & faſces ſumebant. 434
Ianus biformis & bifrons, & quare. 434. 429. *& quadrifons.* ibid.
Ianus cuſtos Faſtorum. 609
Iani calendis, quid porrigi ſolet. 718
Ianifora, quatuor, & quæ. 558
Iani templum quatuor portarum. 558. *clauſarum ſignum.* ibid.
Iani templum, ter ſub Auguſto clauſum. 467
Iberi ſtabuli nutritor. 442
Iberis terris requieſcit. 332
Ichneumon, mus Indicus. 420
Idæus cinædus, pro Ganymede. 602
Idibus Iuliis equites trabeati tranſvehebantur. 300
Idumææ palmæ. 574
Idumæi triumphi, ab Idume, pars Iudeæ. 107
Idus in Octobres dormire. 582
Iecur anſeris. 724
Iejunia ſabbatariorum. 215
Ientacula. 785, 786
Ientaculi hora, tertia aut quarta. 468. *& cum prandio confundunt.* ibid.
Ientare non ſolebant Romani. 83
Ignipedes tauri. 23
Ignis malignus, quis. 601
Iliacus cinædus, pro Ganymede. 131
Ilicetum, à frequenti ilice. 248
Ilicetum vicinum. 668
Illotus morieris. 344
Imagines defunctorum fieri curabant ſervabantque. 523
Imagines diſcedentium amicorum, depingi curabant, & cur. 418
Imaginibus inſcribebant res præclarè geſtas. 284
Imbricem porci. 126
Immodicis brevis eſt ætas. 337
Impenſæ, pro curis, beneficiis. 8
Imperatoribus ſuis bene precabantur veteres. 430
Imperatorum ὑποδοχαί. 545
Impotens, pro ſæva. 58
Improbæ tigres, cur dicantur. 94. & quid improbum. ibid.
Improbus labor, quid. 551
Improbus leo, quo ſenſu. 56
Imputare, λογίζεσθαι. 683
Imputare alicui otia. 264
Imputare ortus, quid. 161
In aurem dicere. 89
In aurem garrire. 85
In jus eamus. 94
In pellicula tua te tene. 166
Inachidos limina, quæ. 631
Inæquales menſæ, quæ. 65
Inæqualis libellus, quis dicatur. 422
Inane corpus, quod dicatur. 473
Inane ſolum, pro inferis. ibid.
Inceſſus hominis τρυφερῶς. 138
Incitatus, equus Caligulæ. 591. 607
Inclinare, pro incurvare. 77
Indica pompa. 475
Indicere labores partibus. 268
Indicum cornu, quid. 75
Indulgere Iovi, quid. 214
Indulgere patientiam flagello, quo ſenſu. 94
Ineptiarum libelli. 154
Infantaria non eſt. 267
Inficiator, quis dicatur. 94
Ingenii ſolertia, quid poſſit. 469
Ingenua gula, quæ dicatur. 329
Ingenuæ cruces, quæ. 594
Ingenuum latus, quid. 181
Inhorruit mento. quo ſenſu. 71
Inquilinus, quis dicatur. 85
Inſcripti, ſervi ſtigmatiæ, literis inuſti. 473
Inſtitor, quis dicatur. 406
Inſulæ, ſunt domus aliis non contiguæ. 235
Interjungere, quid. 110
Interjungere, pro ſejungere. 196
Invicti. ſolenne Imperatorum elogium. 376
Invidetur eruditis & excellentibus. 51
Invidia in aulis regum graſſatur maxime. 273
Invidiam, ut credebant arceri. 338
Invidioſa præda. 388
Invidum valde exagitat. 535
Inuſſit bilis noſtræ ardor. 357
Io, geſtientis, irridentis, & dolentis, &c. 289

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Io, vox triumphi. 376
Iovis ſepulchrum, ubi. 498
Iphigeniæ loco, cerva ſubſtituta. 207
Ἱππομανία veterum incredibilis. 625
Iratus mihi. Imprecationis form. 239
Iris, ut fiat. 673
Iro pauperior. 299
Irrumatæ undæ. 145
Irus miſerabilis. 363
Iſidis ſacra, ut peracta fuerint. 572
Iſmarius Itys. 575
Iſmaros, mons Thraciæ. ibid.
Iſſæ catellæ deſcriptio, pictura. 98
Iſter calens pulſibus ungularum. 376
Iſtri Sarmatici cornua. & cur Iſter cornutus dicatur. 538
Iſtrus tacens, cur dicatur. 418
Itys Iſmarius. 575
Iuba lunata. 459
Iubæ pro comis. 45
Iudæi fatentes. & unde. 215, 216
Iugulare curas. 457
Iugulare Falernum, quo ſenſu. 39
Iugulare, pro munera edere. 211
Iuleæ habenæ. Cæſareæ. 538
Iuleæ olivæ. 500
Iulia diva, Titi filia. 480, 326
Iulia lex, quæ? & unde. 327
Iulia tecta, quæ. 342
Iuliæ ſtatua è marmore. 330
Iulianus, calidis aſſuetus. 171
Iuliis calendis, migrabant. 675
Iulus Dardanius. 326
Iunonis ſtatua egregia. 597, 598
Iura per Anchialum. 651
Iurabant veteres per ea, quæ ſibi chariſſima. 477
Iurare per caput. 508
Ius trium liberorum. 156
Iuvenca, pro Iſide. 114
Iuventa vaga, cur dicatur. 155

L.

Labicana via, quæ. 84
Labor, pro amore. 85
Labor, de cælatura. hinc laborioſi cælatores. 455
Labra linere alicui. 178
Labyca cupidineus. 421
Lacedæmon libidinoſa dicta, & cur. 247
Lacedæmonii palæſtram invenerunt. 631
Lacerna cerea & trita, quæ. 87. craſſa, quæ. 462. gelida & trita. 423
Lacerna, pro quavis veſte. 132, 133
Lacernæ arrogantes, quæ. 275
Lacernæ coccineæ. 767. Bæticæ ibid. Albæ. 768
Lacernarum uſus, ubi. 89
Lacernis nigris ſpectabat Horatius. 213
Lacerti rutati. 572
Lacerti Saxetani cauda. 416
Λάχανα, quæ. 724
Lacheſis, una è Parcis. 85
Lacheſis nil adjicit penſo. 247
Lacones pii, qui. 482
Laconum ritus, quales. 345
Laconum ſidus, pro Caſtore & Polluce. 22
Lacrymæ morientibus exoptatæ. 425
Lactantes, an lactentes legend. 54
Lactuca. 715. ejus vires & uſus. ibid.
Lactuca ſedens. 572
Lactucæ ſeſſiles. 182
à Lactucis cœnam inchoabant. 183
Lactucis & malvis, quando utendum. 206
Lacus Nymphis ſacri. 58
Lacus, qui vina excipiunt prælo expreſſa. 240
Ladas, nobilis curſor. 153
Ladæ curſoris velocitas celebratur. 603
Læna. 768
Læna, genus veſtis militaris. 462
Læna brevis. 677
Lagæi littoris umbra. 557
Lagena nivaria. 764
Lagenis catenatis, pila præcincta. 407
Lagon, puer elegans. 509
Laïda nocte volo. 656
Laletana fæx. 43
Laletanæ ſapæ lagena. 402
Laletania. 58
Laliſio. 732
Lamna aurea crepet in toris. 491
Lampſaciæ puellæ. 632
Lampſacius verſus, qualis. 615
Lanæ, amethyſtinæ. albæ. 771
Lanæ Tyriæ, Phrygiæ. Polentinæ. 772
Lances chryſendetæ. 760
Lances dare & dona. 25

Lanifi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Lanificæ puellæ, pro Parcis. 246
Lanificæ ſorores, pro Parcis. 352
Laomedonteæ menſæ pocula. 432
Lapis, pro elencho. 632
Lapis, itinerum index & ſignator. 35
Lar perpetuus. 581
Lardum rubens, quod. 320
Laterna cornea. 752. *& ex veſica.* ibid.
Laterones, qui dicantur. 358
Latiæ nurus. 545
Latinè loqui, pro ſimpliciter, aperte, &c. 28
Latini alapis dignus. 310
Latinus, celebris mimus. ejus epitaphium. 494, 31
Latonæ nepos, pro Æſculapio. 488
Latrati cibi, qui dicantur. 246
Latrone vitreo clauſi. 413
Latus clavus, ſenatoris inſigne. 281. *qualis veſtis, &c.* ibid.
Lavandi hunc morem viror. cum fœminis ſuſtulit Trajanus. 393
Lavandi tempus & hora. 633
Lavari in febri. 128
Lavationibus, quæ hora aßignetur. 176
Laudatio nimia, nocet. 338
Laureatæ litteræ, victoriam ſignificabant. 375
Laureati cives, excipiebant Principem ſuum è bello reducem. 465
Laurentem aprum miſerat poëta. 508
Laurentis apri ilia. 570
Laureolus in cruce pendens. 10
Laurus feſtivitatis inſigne. 465
Laurus, inimica Baccho, arcet ebrietatem. 272
Laxum, pro amplius, *potius.* 170
Leander marmoreus. 777
Leandri hiſtoria. 21
Lecticæ, pellibus veliſque muniebantur. 653
Lecticariola, quæ dicatur. 689
Lectius, qualis. 275. *deſignator.* 279. 289
Lectoria ſeu Lætoria Lygdo nubit. 347
Lectus pavoninus. 757
Lectus unus. 237
Leda redempta. 141
Ledæ genus, quod. 386
Ledæ ſpurcæ lucerna. 216
Ledæ teſta curta. 202
Ledæa palæſtra. 247
Ledæi olores. 63
Leda, mater Caſtoris ac Pollucis. ibid.
Ledæo aſtro Cyllaron abducere. 439
Ledæus Timavus. 229
Legio, quot militibus conſtet. 557
Legitima uxor, quæ. 318
Lemma, quid. 580
Lemmata, quid ſint. 740
Lemniacæ catenæ. 274
Lena, conciliatrix amorum. 496
Lens. 714. *circa Peluſium optima.* ibid.
Lentiſci cuſpides. 202
Lentiſcis tonſis ora laxa fodere. 362
Lentiſcum, ſeu cuſpis è lentiſco. 744
Leo à fœmina confectus. 9
Leo cicur, efferatur. 148
Leone flammeo albæ luces. 581
Leonis & arietis concordia mira. 522
Leonis animæ virus grave. 371
Leonis perfidia. 11
Leporina caro, pulchros an reddat. 291
Lepus. 731
Lepus ludens in ore leonis. 32
Leporis meliores partes, quæ. 383
Lernæ Graiæ bellua. 313
Lesbia amica Catulli. 380
Lethes aqua guſtata. 399
Lethes ingratæ flumen. 541
Lethum non perdere, qui dicantur. 400
Leuconica lana præſtantiſſ. 636
Leuconicum, lanæ genus, quo culcitræ farciebantur. 618. 772
Leucophæatus color, qualis. 89
Libelli queruli. 478
Leves animi, pro timidis. 234
Libellus raſa fronte. 219
Liber homo, quis dicatur. 72
Liber qui fieri vult, & qua ratione. 136
Liber & guloſus eſſe non potes. 485
Libertatem redimere poterant. 369
Libertina, quæ. 175
Libitina, Dea mortis vel funerum. 452, 601
Librarius, qui libros tranſcribit. 269
Libri, purpura & umbilicis ornabantur. 103
Libri purpureis coloribus ornabantur, &c. 471

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Librorum immortalitas, unde. 540
Liburnia, regio qualis. 769
Liburnus horridus. 59
Libyca teſta. 242
Libycæ meſſes, quæ. 369
Libyci orbes, qui, & quales. 131
Libyci urſi, an leones. 94, 95
Libys, Antæus gigas. 537
Libys eques tibi præcurrat. 549
Libys impius, ejus hiſt. 232
Licere diu cum parvo pretio. 358
Livet, rumpitur, de invidis dicitur. 463
Lichenes ſordidi. 653
Ligna acapna. 716
Ligula, quid. 447
Ligula, priſcis loco cochlearis. 462
Ligula, vaſculi ſpecies. 471
Ligula argentea. 765
Ligulæ graciles, quæ. 282. *ligula ſelibræ.* 283
Ligurum ſaxa, pro vinis. 203
Liguſtra, arbor, qualis. 443
Lima cenſoria. 322
Linea dives, quæ dicatur. 475. *an margaritarum linea.* ibid.
Lingonicus bardocucullus. 62
Lingonic. tomentum. 772
Lingonus, ex urbe Galliæ Celticæ. 472
Lingula, quid. 122
Linigeri calvi, Iſidis ſacerdotes. 674
Lino lento ſplendeſcat vinum. 453
Linum, quid? hinc monolinum, dilinum, &c. 475
Linum olim malleo ſtupario tundebatur. 688
Linus grandis. 278
Lippa ficus, quæ. 384
Liris fluvius Campaniæ. 729
Litare, eſt ritè ſacrificare. 589
Lites taceant. verbum rituale. 596
Litterato viro, quales exercitationes conveniant. 392
Littora ſacra Nereïdibus. 250
Liveſcere, quo ſenſu. 455
Livere, pro ſucco imbui. 443
Livet. & quo ſenſu? pro invidet. 369
Livius in membranis. 779
Locarii, qui dicantur. 288
Loculi eborei. 742. *lignei.* ibid.
Lodices. 770
Lombardia togata. 158
Lomentum, quid. 178, 752. *& ejus uſus.* ibid.
Loro arcano percutere. 334
Lotos arbor, quæ. 222. *Hinc Lotum guſtavit.* ibid.
Lotos Palladius. 456, 457
Loturas numerare. 135
Lucanica. 720
Lucanica cum ventre Faliſco. 242
Lucanus & Tullus, nobile par fratrum. 49
Lucanus, ubi & quando natus. 385. *ejus uxor, quæ.* ibid. & 780
Luceilii columella. 649
Lucerna cubicularia. 747. *polymyxos.* ibid.
Lucilius, Satyrographus. 707
Lucina, ſeu Diana, dea parturientibus præfecta. 13
Lucretia videtur. 86
Lucri bonus odor. 77
Lucrina, pro oſtreis. 682
Lucrina oſtrea, in pretio. 329
Lucrini laſcivi ſtagna. 250
Lucrinus & Avernus, pro balneis. 68
Lucrinus lacus in Campania. 560
Lucrinus mollis. 346
Luctus publici, modus. 574
Ludi ſæculares, in quem finem inſtituti. 582. *& quando celebrati.* 212, 213
Ludiarum cura & labor, Hermes. 288
Lunata frons, quæ. 447
Lunata pellis. 59
Lunata planta, quæ. 122
Lunulæ in calceis nobilium. 59
Lupata, fræni genus, & unde dict. 94
Luperci, quales ſacerdotes. 230
Lupi & Grylli balnea. 67
Lupi vernæ, qui. 560
Lupinus tepens. 320
Lupus. 731
Lupus, pro fœnerator. 657
Luſcinia. 755
Λυσίππου, *ſcil.* ἔργον. 506
Luſtrati ad templa accedebant. inde luſtrationes. 428, 429
Luſtrum, quinquennium eſt. 92, 674
Luſtrum ingens, quod. 213
Luteus gigas. 509
Lux mea. Nomen amicæ, &c. 291

Luxu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Luxuriari pictis umbilicis. 159
Lyæus, pro Baccho, & unde ſic dict. 475
Lycambeo ſanguine tela madent. 379
Lychnus, ellychnium. 268
Lycoris, lupa. 93
Lycoris nigra, cur Tibur ſeceſſerat. 253
Lydia penſa dominæ ſuperbæ. 519
Lyæi madidi tecta, ubi. 74
Lygdon, pro marmore candidiſſimo. 346
Lygdos candida, pro marmore. 330

M.

MAcellum propriè quid. 580
Machaonas dimitte. 116
Macri an Marci legend. 291
Macte animi. & unde deduct. 662
Macte eſto. verbum ſacrorum. 221
Mactea, cupediæ ſunt, &c. 580
Madidum, pro cocto. 52
Madidus, pro approbè poto. 74
Mæcenas atavis regibus ortus. 661
Mæcenas notarum repertor. 305
Mæcenas poëtarum fautor, &c. 460
Mænalius aper. 23
Mænæ breves. 623
Mænæ, viles piſciculi. 675
Mæonidem referunt. 277
Magiſter cœnarum, quis. 683
Magiſter improbus, pro πορνοβοσκῷ. 52
Magiſtratus indicabit virum. 706
Mala citrea. 720
Male collocare horas. 101
Malignus, quis propriè dicatur. 291
Malleator paludis Hiſpanæ. 688
Malvæ, ventrem ſolvunt. 206
Mamertinum. 736
Mamillare. 753
Mammæ pares caſſibus aranearum. 208
Mammæ ſuminis. 126
Mammas atque tatas habet. 92
Mammoſa Spatale. 135
Mamuriani egeſtas deſcribitur. 87
Mancipia venalia empturi inſpiciebant, &c. 366
Mandra, quid. 413
Mandræ longæ mulorum, quæ. 286
Manes, ſancti habiti. 332
Mangones, qui dicantur. 66
Mangones hominum genus quale. 417
Manibus juſta dare. 581
Mannuli tacebunt. 670
Mantatus, quid? & quo ſenſu. 745
Mantele, quid? & ut à mappa differat. 673
Mantele, & mantelum, quid. 768
Mantua, Virgilii patria. 67
Manu tota. id eſt, omnibus viribus. 333
Manu & voce ſalutare Ducem. 465
Manuale. 756
Manus gelatæ aquilone. 276
Manus ſollicitæ, ſæpe peccant. 763
Mapalia Gætula. 554
Mapalia Pæna. 459
Mappa lato clavo variata. 242
Mappæ volant, menſe Decembri. 282
Mappas ad convivia afferebant ſinguli. 673
Marathon, urbs Atticæ. 23
Marcellianus myropola, an Marcellanus legend. 122
Marcelli & Pompeji theatra. 576
Marculi ærariorum. 688
Mareolis fuſca. 238
Mareoticus labor, pro Ægyptiaco. 448
Mariſcæ, ficus inſipidæ. 616
Mariſcæ fatuæ. 387
Marmore clara Numidia. 459
Maro cothurnatus. 272
Marſica turbata. vina qualia. 737
Marſya cauſſidicus fieri poteſt. 142
Marſyas Celenæus. 582
Martia aqua, quæ. 345
Martia arena, quæ. 148
Martialis, natalis dies. 555
Martialis & Iuvenalis, σύγχρονοι. 334
Martialis domus, in qua parte urbis fuerit. 73
Martialis neminem offendit. 279
Martialis tribunus fuit, & eques. 210
Martiæ calendæ, natalis Martialis. 555
Martiæ calendæ, Veneris natalis. 559
Martiis Kalendis celebrabatur natalis Veneris, miſſaque mulieribus munera à maritis & amatorib. 324
Martis calendæ. & quid illis fieri ſolet. 531
Marullæ adulteria commemorantur. 342
Maſſa lactis alligati. 464
Maſſa, pro toto corpore membranaceo. 780
Maſſica cella. 43

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Maßica Theſeis favis miſceri. 221
Maßilienſe vinum fumatum. 565
Maßilitanis fumis muſta cocta. 203
Maßilitanum vinum. 737
Maſſyla avia. Maſſylia Libyæ pars. 459
Maſſyli draconis poma. 720
Maſſyleus equus. 491
Maſſyli, virga equos regunt. ibid.
Maſſylus ſerpens. 600
Maſthlion ſuperbus, geſtans pondera. 277
Matella fictilis. 765
Maſturbator quis dicatur. 782
Matineſſæ arva. 249
Mattiacæ pilæ. 745
Mattus, quid ſignificet. & ſcaccus mattus, quid. 413
Mattya, gr. ματτύα, quid. 580
Mauri & Æthiopes, οὐλότριχες. 343
Mauri orbes Libycis dentibus. 491
Mauri picti tunica Nilotide. 545
Mauruſiacum citrum. 695
Mauſolea vicina, quæ. 312
Mauſoli ſaxa. 582
Μηδὲν ἀναβαλλόμενος. 308
Medicamine nigro faciem velas. 159
Meduſææ comæ ira. 373. Et Meduſa, quæ. ibid.
Megalenſis purpura. & Megaleſia, quid. 568
Megara, uxor Herculis. 629
Mel Atticum. 734
Melanis fuſca. 390
Melandrya, an ſalſamenta? an aliud quid. 200
Mele, cattus ſylveſtris. 566
Meleager, aprum Calydonium confecit. 14
Melimela poma, qualia. 54
Melimela infanti dato. 387
Melior nitidus. 247
Mella & nuclei dentur. 648
Melpomene, Polyhymnia, Muſæ. 233
Membra, delectationis gratia fricabantur. 203
Memnonis parens, pro Aurora. 440
Memphis, Ægypti civitas. hodie Cairo. 2
Memphis, Ægypti civitas nobiliſſ. 448, 771
Memphitica templa. 114
Memphiticus navita. 365
Menandri Thaïs. 778
Menapii, Rheni accolæ. 724
Menogenes cœnipeta. 702
Mens vulſa, quæ. 125
Menſa citrea. 758. acerna. ibid.
Menſa à pedibus. 170
Menſium initia, Iſraëlitæ obſervabant. 447
Menſtrua conſtituere. 163
Mentagræ deſcriptio. 78
Mentha ructatrix, quæ. 572
Mentora frangere, quid. 613
Mentorea pocula. 515
Mentorei labores. 236
Mentoris manu lacerta ducta. 178
Mentoris ſtatua egregia. 613
Mentum durum, quo ſenſu. 71
Mentum pediculoſum. 690
Mentum triſte, pro mentagra. 653
Mercurium, an Majæ Idus crearint. 695
Meretrices nudæ ſtabant, & cur. 630
Meretrices togatæ prodibant. 127
Merum liquidum. 691
Meſſalæ marmora. 541
Meſſes crepantes. 531
Meßis. pro anno. 92
Meta lactis, quid. 54, 189
Metallum ſævum, pro ferro. 248
Metili calix, iratus mihi. 239
Metreta, idem genus menſuræ quod cadus. 280
Metrophanes hic ſitus eſt. 649
Mica, cœnationis ſpecies. 139
Micropſychus, quis dicatur. 82
Microſpicus, an micropſychus legend. ibid.
Midæ hæres. 368
Miletus, Ioniæ civitas, in Aſia. 443
Minerva, ἀμήτωρ. 609
Minerva argentea. 776
Minervæ ægis, Meduſæ capite formidabilis. 373
Minervæ arca, nummos habet. 77
Minerva cor tibi limante. 356
Minutal, cibus è variis minutim conciſis. 623
Minyæ Theſſali. 654
Miracula ſeptem mundi, & quæ. 1
Miſcere, pro χέειν. 500
Miſcicius, qui exauctoratus eſt. 206
Miſitius, an miſcicius legend. ibid.

Μισῶ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Μισῶ μνήμονα συμπότην. 44
Miſsilia & teſſeræ, ut diff. 476
Meſsio, quid. 25. *& ut à rude diſtinguatur.* ibid.
Mithridates veneno adſuetus. 318
Mitras Matronæ ferebant. 125
Mittere, quid. 673 *& miſſus.* ibid.
Mitylenæus mango. & quid Mitylene. 417
Mævius alget pullo in cucullo. 591
Mola ſalſa. alia Græcorum; alia Romanor. 403
Molles honores, qui dicantur. 2
Molorchi conviva Hercules. 505
Molorchus, quis. 255
Moloſsi latratores. 659
Monaulos, & πλαγίαυλος, tibia. 752
Moneta nigra, quæ. 91
Monumento eodem condebantur, propinqui, conjuges. 102
Morbus, pro pertinaci affectatione. 85
Mores vini, pro ſapore, &c. 96
Moriendi viæ plurimæ. 79
Morio. 783
Moriones in pretio. 436
Mortem non poſſe negari. 53
Mortui, aqua calida lavabantur. 344
Mortui, facibus accenſis efferebantur. 452
Mortuos ſalutandi mos. 314
Morum inæqualitas divortii cauſſa. 655
Môſtis, pro moviſtis. 195
Mula, tanti empta quam domus. 192
Mulæ paullæ, vel pomiliæ. 781
Mulas habeat. quo ſenſu. 463
Mulier bene olet, nihil olens. 113
Mullus. 729
Mulli, quales piſces. 416
Mulli magni in pretio. 131
Mullus bilibris. 180
Mulli ſenes. 561
Mulſum. 735
Mulſum, potio ex aqua & melle. 714
Mulvius pons, in via Flaminia. 165
Mulvius, an Milvius pons. 255
Municipem ſuam, quam intelligat. 763
Munera, proprie de ludis gladiatoriis. 9
Municipalis vita, qualis. 256
Munus, ſcil. gladiatorium: unde munerarii. 190
Munus, pro omni genere ſpectaculor. 213
Muræna, quid 126
Muræna delicata. 560
Muria. 734
Murice aureo dividere. 204
Murice cultus liber, & pumice politus. 471
Murana. 729
Murices. 730
Murrina, & pocula murrea. 763
Muſæi pathiciſsimi libelli. 707
Muſcaria pavonina. 753
Muſcarium bubulum. 754
Muſis & Apolline nullo carmina ſcribere. 154
Muſis nuntium mitte, & cur. 523
Mutilati, malè ominati. 420
Mutius Scævola, regum terror. 40
Myonis Myronis, Mentoris & Polycleti laus. 455
Myronis artes. 236
Myronis arte ſerpens cælatus. 371
Myos archetypum. 448
Myos labor. 759
Myrinus & Triumphus, gladiatores. 17
Myrobalanum, unguentum, & unde dict. 751
Myrrha bibere, pro poculo myrrhino. 266
Myrrhæ maculoſæ pocula. 593
Myrrhina, quæ. 172
Myrtea virga fugare muſcas. 203
Myrteta otioſa. quæ. 186
Myrtus amat littora. 222
Mytilus, qualis piſcis. 191

N.

NÆvia, uxor Rufi. 72
Naiades, Nymphæ aquarum. 358
Naias domina. 381
Nannius pulſus Orcheſtra. 279
Napi, rapis minores. 717
Narbo, Galliæ braccatæ civitas. 471
Nardo crines ungebant. 194
Narnia, civitas Vmbriæ. 423
Narthecium. 755
Naſcitur Clytus octies in anno. 464
Naſus, pro acumine & argutia joci. 53
Naſus, pro acumine, & dicacitate. 705
Naſus Rhinocerotis. 30. *naſus irriſioni dicatus.* ibid.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Naſus, ſedes iræ. 357
Naſutius nihil. 137
Naſutus ſis & naſus. 712
Natalem colebant, antiquiſſimi etiam. 450
Natalis dies Domitiani celebratur. 212
Natatores juvenes. 21
Nates glande paſtæ. 700
Naufragus loquax faſciato trunco. 688
Naviculatur, an nauclatur legend. 169
Naumachia, quid? & ubi fuerit. 20,24
Neapolis docta, unde dicta. 320
Nebulæ Albularum crudarum. 214
Negativa duo, magis negant. 669
Negotiatio, καπηλεία. 419
Nemea, fons gelidiſſ. 58
Nemeæi monſtri pectora fervent. 250
Nemeë ſylva. 23
Nemeæ terror. 312
Nemees terror. 522
Nemees vallis. hinc Nemeæus Hercules & leo. 9
Nepotem hortatur ad genialem vitam. 336
Nequitias dare. 238
Nereïdum docilis chorus. 21,22
Nero peſſimus, thermas optimas exſtruxit. 393
Nerone calet, pro thermis Neronianis. 572
Neroniana maſſa. 688
Neronianæ thermæ, egregiè calidæ. 171
Nervæ Imperatoris laus ab ingenio poëtico. 469
Nervæ, Ruſones, &c. 291
Neſſi centauri perfida dona. 519
Nicerotiana plumbea. 351
Nicerotiani nimbi. 567
Nidi, ſunt foruli, vel capſæ librorum. 382
Nigrinæ affectus in maritum. 261
Nigrinæ pietas deſcribitur. 496
Nihil eſſe, quo ſenſu. 142
Nili deprenſi flumina. 6. *Nili dulcedo.* ibid. b. *ejus aqua in ſummo honore habita.* ibid.
Nili ingenium, qua in re conſiſtat. 764
Niliaca lens. 714
Niliacæ feræ, pro crocodilis. 314
Niliacæ oræ, pro Ægypto. 238
Niliacæ papyri. 711
Niliacum olus. 724
Nilotica tellus, pro Ægypto. 365
Nilus imbrifer. 68
Nimbo rubro pulpita ſpargere. 289
Nimbus, pro croco aqua diluto. 6
Nimbus vitreus. 763
Nimio, pro multo. 312
Nimis poëta es. 179
Nini deliciæ. 751
Niobe, in ſaxum verſa. 306
Nitela aurea, quæ. 296
Nives. 764
Nives æſtivas funde. 311. *ut nix ſervari poſſet.* 312
Nives dominæ, quæ. 368
Nivis periphraſis. 214
Ne valeam. Formula. 232
Ne valeam. Formula jurandi. 356
Ne valeam, jurandi, formula. 109
Ne vivam. Formula jurandi. 548
Nocturna, pro petulanti. matutina, ſobria. 616
Nomas Afra. 524
Nomas marmore picta. 459
Nomen Hippodami Muſis ingratum. 233
Nomenculator, quis dicatur. 560
Nomentanum vinum, quale. 573,96
Nomentanum vinum. 737
Nomentum Vmbriæ oppidum. 569
Noſtis, an moſtis legendum. 195
Notarius, quis. 305. ταχυγράφος *Græcis.* ibid. & 783
Notarius velox. 581
Notus, ventus humidus. 317
Noviſſimum ingenium, quod. 27
Nox lucubrata Camœnis. 268
Nuces. 743
Nuces pineæ. 718
Nuclei ſcil. pinei. 648. *ad tuſſim remedium.*
Nucum luſus pueris indultus Saturnalib. 323
Nubere, quid propriè. 435
Nugæ difficiles, quæ. 153
Nugæ peregrinæ, pro unguentis. 185
Numa, ſecundus Romanor. rex. 609
Numa pacificus. 692
Numæ colles & Nomentana. 569
Numæ conjux, quæ. 348

Numi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Numidicæ. 727
Numidicæ guttatæ. 187
Numiſmata laſciva. 475
Nummularius ſeu trapezita. 688
Nupturire, an nuptum ire, legendum. 209
Nurſinæ pilæ. 717
Nutantia pondera, quæ dicantur. 84
Nutibus propinare. 204
Nympha, quaſi lympha. 58
Nympha, ſingulis arboribus præerat. 517
Nympha cana, cur dicatur. 346
Nyſæ colles. 240

O.

O Tempora! ô mores! 521
Obſonator. 785
Oceanus pater, cur dictus. 569
Oceanus & Lectius, deſignatores in theatro. 210
Oceanus, deſignator theatralis. 287
Oceanus te ſuſcitat. 328
Octaphoro potentiores ferebantur. 367
October, Domitianus dictus. 480
Oculare veſtes purpura. 281
Oculis comedere. 514
Oculos & ventrem paſcere. 262
Oculum eruebant digito, in rixa, ira, &c. 87
Oebalius puer, pro Hyacintho. 629, 775
Oedipodem legere. 542
Oenophori pondera reddidit. 370
Oetæus rogus. 519
Officioſus habet inhumanos amicos. 286
Officium, propriè quid. 640. *& pro clientibus.* ibid.
Ohe jam ſatis eſt, ohe libelle. 269
Olere bene, quæ dicantur. 113
Oleum ore ferre. Adag. 318. *& in auriculam.* ibid.
Oleum perdere, quid. 188
Oleum Venafranum. 733
Olidæ veſtes murice. 59
Olivæ, frigus non ferunt. 390
Olivæ laudatiſſimæ, quæ. 54
Olivæ. 720. *earum vires & uſus.* ibid.
Olympiada pro luſtro ſumpta. 396
Olympias, an ſpatium IV. *an* V. *annorum.* 555
Olympias, pro ſpatio quinq; annorum. 241
Onager. 733
Onocratali Ravennatis guttur. 618
Onyx, pro vaſe unguentario. 424
Onyx calcatus. 684
Onyx pinguis. 345
Opbitæ calent tenui flamma. 345
Ophthalmicus, medicus ocularis. 472
Opimi antiqui teſta. 43
Opimianum Cæcubum. 172
Opimianum nectar. 203
Opobalſama, quid? & unde dict. 751
Ὀπώρινος*, autumnalis.* 486
Oppianum hæredipetam carpit. 354
Ὄψον*, propriè de piſcibus.* 634
Optimus malorum. 677
Orbis nitidus, pro ſpeculo. 488
Orciniana ſponda, pro feretro. 544
Ordo minimus, & maximus, quis. 213
Oreſtes Piladen odiſſet. 386
Oreſtis cum Pylade amicitia. 329
Ornatrices, quæ, & earum munus. 143
Orphea effictum in faſtigio domus Plinii. 552
Orpheum theatrum. 18
Orpheus ad Mænadas fugiet. 647
Oryx. 732
Os hominis, pro impudentia. 534
Oſcitatio, laſſitudinis & faſtidii, ſignum. 110
Oſculari quando ſoliti fuerint antiqui. 690
Oſcula cognatorum, in quem finem. 83
Oſculo ſalutabant obvios, Romani, Judæi, &c. 424
Oſſa colligebant veteres. 461
Oſſa defunctorum componendi mos. 496
Oſſa tulit Pelion. 448
Oſtendere, de portento. 73
Oſtrea. 729
Oſtrea Lucrina. 191
Otacilius pauper irridetur. 593
Otho mollis. ſe pugione transfodit. 339
Othryſiæ pruinæ. 545
Othryſii triones, qui. 417
Othryſius orbis, pro Septentrionali. 377
Otioſa labra, quæ dicantur. 90
Otium, quo ſenſu. 97
Otium tutæ carinæ. 196
Ova. 721
Ova ad expiationes adhibebantur. 404

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Ovidii Metamorphoſis in membranis. 780
Ovidius Q. magnus & clarus vir. 569
Ovidius, nullis linguis tacendus. 398
Ovum putridum peſſimè olet. 371
Oxygarum, quid. 183

P.

PAcis templum. 30
Pacorus, Parthorum rex. 499
Padus Phaëtonteus. 548
Pæantius heros, pro Philoctete. 152
Pæſtanæ roſæ. 239
Pæſtani ruris gloria. 365
Pæſtanus colonus. à Pæſto Lucaniæ oppido. 493
Pæſtanus ager, Prænestinus, roſar. fertiliſſim. 516
Paganica pila, quæ. 391
Palæmon, quis fuerit. 154
Palæſtrita lubricus. 188. Et quid palæſtra. ibid. & 781
Palæſtritis glandulas partitur. 203
Palatini Dei, qui. 283
Palatina Minerva. 272
Palatinus Tonans, pro Domitiano. 502
Palinurus Æneæ navis gubernator. 201
Palladia Toloſa. 536
Palladiæ Albæ colles. 270
Palladium forum. 30
Pallas, olei inventrix. 388
Pallatinum ſupercilium. 526
Pallent ob ſtudium boni poëtæ. 344
Pallida turba, ob vigilias & officia. 549
Palliolata, quæ. palliola mulierum vel meretricum. 498
Palma affigebatur januis cauſſidicorum, qui in cauſis viciſſent. 389
Palma, ſignum victoriæ. 574
Palmata tunica & toga, quæ. 374
Palumbus torquatus. 726
Palus conciſa. 773
Pan, ſemper ridens pingitur. 73
Panaca. 760
Panariola, quid ſint. 304
Pancratium, quid. 782
Pandionis Cecropiæ arces. 42
Panem facere, pro decoquere. 437
Panes Picentini. 727
Panis improbi bucca. 544
Panniculum ſpectare. 205
Pannicus palæſtrita. 343
Pannonicæ cattæ, quæ. 727
Pannoſæ mammæ, quæ. 198
Pannucea, pro debili, laxa. 630
Panniculus, mimus. 310
Πάντα εἶναι, quis dicatur. 72
Pantagathi tonſoris epitaphium. 350
Pantanis, docta poëtria. 412
Pantices laxi, qui dicantur. 356
Paphi diva, pro Venere. 531
Paphiæ columbæ. 443
Papyro fartus torus. 453
Papyro ſtruitur Libitina. 601
Paratoniæ urbes, quæ. 557
Paraſiti Apollinis, mimi appellantur. 495
Parazonium. 746
Pardi & pantheræ variegati & maculoſi. 94
Pardus volucris, qui dicatur. 14
Paridis pantomimi epitaphium. 614
Parma Gallica, lana nobilis, 278
Parma. 784
Parma fl. unde & urbi nomen. 130
Parmenſe pecus & lana laudatur. 235
Paropſis, an parapſis, legendum. 621
Parrhaſia domus in monte Palatino. 404
Parrhaſia ſub urſa. 220
Parrhaſios Triones cernere. 352
Parrhaſium jugum. 335
Παῤῥησιαστής, quis. 72
Parthenius, cubicularius Domitiani. 240
Parthenius, Cæſari à cubiculis. 273, 442
Parthenopæus, juvenis pulcherr. 363
Parthenopæus, filius Meleagri & Atalantæ. 543
Parthi ſerviliter regem adorant. 588
Partho rege liberior. 136
Partibus meis indico labores. 268
Partus ventrem ſequitur. 80
Paſiphaë, uxor Minois, tauri amore inſaniit. 8
Paſſerinus & Tigris, equi Circenſes. 377
Paſſerinus, equi nomen. 678
Paſſeris fluctus. 345
Paſſum. 734
Patavinæ mulieres, caſtæ. 615

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Patella Cumana. 763
Paterfamilias, quis dicatur. 81
Pater, filiæ debitor, quum eam dotare teneatur. 379
Pater virginis chartæ. 70
Patet, quo ſenſu. 489
Pathiciſſimi libelli. 707
Patienter amare, quid. 274
Patrenſis fundus, quis. 294
Patriæ pater. 7
Paullus Atili. 528
Paullus, cauſidicus. 285
Pavo. 727
Pauper colit ingratas amicitias. 283
Pauperis eſt, numerare pecus. 340
Paupertatis cauſſæ. 257
Pecten buxeus. 745
Pectus pulſabant, in funeribus, &c. 113
Pectus pulſare, ſignum luctus. 297
Pedo, Marſus, Epigrammatarii. 272
Pedonis domus. 553
Pedonis & Marſi opus. 149
Pegaſis unda. 514
Pegma, nebula perunctum. 446
Pegmata, quales machinæ, & unde dict. 4
Peleos, vel Neſtoris ætas. 141
Pelias, pater Iaſonis. 360
Peligna præla, quæ. 43
Pelignum & Peligni coloni. 737
Pelion Theſſalicum. 448
Pellæa ligula. 730
Pellæi tyranni menſa. 505
Pelops tonſus, ejus fabula. 704
Peloris aquoſa, quæ, & unde. 329
Peloris fatua, quæ. 566
Peltatam Amazona diſcinxit Hercules. 537
Peluſium, oppidum Ægypti. 714
Penelope, pro caſta. 611
Penelope, pro caſta. & contrà Helene. 69
Penna ſcribente grues. 487
Penſis, quid. 177
Penſio fuſcæ cellæ. 173
Pentheus ad matrem fugiet. 647
Pera. 756
Pera, genus ſacculi viatorii. 245
Peragere, pro conſumere. 316
Peragere, pro perimere. 297
Percidere os alicui. 147
Percîdi, & perciſus, quid. 243
Perdix. 726
Peregit, pro conſumpſit. 316
Perfrixiſſe fauces, quo ſenſu. 167
Perfundas glaciem, an pertundas legend. 531
Pergameus deus, pro Æſculapio. 488
Pericula ludere, quid. 501
Perire, quid ſignificet. 527
Perithoi porcos paſcere. 548
Permaduit ſale. 347
Permeßidos unda. 77
Permeßida, ore largo ſiccare. 470
Perna. 724
Perſæ πυρσολάτραι *&* ὑδρολάτραι *appellantur.* 250
Perſeus, Palladis ope Meduſam interfecit. 373
Perſica nuci perſica. 722
Perſona, pro ficta imagine vultus. 179
Perſona Germanica. 776
Perſonati faſtus. 607
Perticata frons, quæ dicatur. 277
Pes erit ipſe ſibi. 753
Petaſo. 724
Petaſo dubius, quis. 200
Petauri viæ graciles. 153
Petaurum, quid. 618
Peteron textis roſis. 248
Petiliana regna, quæ. 689
Petuſiæ lacus. 248
Peuce rudis, & unde ſic dicta. 376
Peuce Getica. 418
Pexa munera dato pauperibus. 399
Pexa toga, quæ & qualis. 131. *Inde* pexitas. ibid.
Phaëthon encauſtus. 243
Phaëtonte prono ſudat Æthon. 196
Phaëtonteus rogus. 228
Phaëtontide gutta, condita apis. 233
Phalangarii, qui. 277
Phalanti Ledæi herba. 442
Phalantini Galeſi agna. 295
Phaon durus. 564
Pharia arma, quæ. 194
Phariæ conjugis arma qui tulit, pro Antonio. 220
Pharii horti, qui. 365
Pharium, pro Ægyptio. 84
Pharos, Ægypti inſula. 502
Phaſelus, navigium Campanum. 560

Phaſiana impiorum Colchorum. 187
Phaſianus. 727
Phaſis, fluvius Colchor. ibid.
Phaſis aves mittit, & quas. 200
Phaſis rubens lacernis. 275
Phiala aurea cælata. 759
Phiala tenuis laminæ. 446
Phidiaci cæli toreuma. 597
Phidiaco Iovi digna templa. 405
Phidiacum cælum. 330
Phidiacum vincit ebur. 492
Phidias, toreutices inventor fuit. 175
Phidias, ſtatuarius. 361
Phidiaci cæli toreuma. 236
Philænis purpurata incedebat, & cur. 517
Φιλαυλία cæcus. 311
Philippi porticus. 304
Philiſtion ridiculus. 129
Philomelus, pro citharœdo ditiſſimo. 217
Philoſophi promiſſas alebant barbas. 647
Phineas invites. 493
Phlegræa victoria, quæ. 474, 475
Phœbum cio, pro carmina pango. 268
Phœbus, pro fœneratore. 532
Phœbi vada, quæ. 345
Phœbus, fœnerator & creditor Martialis. 539
Phœbus, pro Drauco. 66
Phœdrus improbus dictus, & cur. 168
Phœnicopterus, avis qualis. 187
Phœnicopterus. 727
Phœnix, rara avis. 296
Phœnix, quot annos vivat. 274
Phoſphorus, Veneris ſtella. 439
Phreneſis, quid. 264
Phryga totum habere, quo ſenſu. 454
Phryges ſemiviri. 490
Phrygi vinum carius fuit oculo. 364
Phrygius miniſter, pro Ganymede. 665
Phrygius vir, pro Ænea. 433
Phryx puer, pro Ganymede. 500
Phryxi ovis. 326
Phryxi Thebani vellere cultus. 456
Phryxeus agnus. 575
Phryxus, quis. 444
Phyllirides, quid. 114
Pica. 755
Pica ſalutatrix. 421
Picatum vinum. 734
Piceata manus, quæ. 460
Picei & buxei dentes. 128
Picenarum rugoſarum vimen. 268
Picta frigora, pro frigora ſaxi picti. 64
Pictores in Minervæ clientela. 93
Picenæ olivæ. 242
Pieria fons. 470
Pignore vitæ meruit. 261
Pila, pro columna. 286
Pila laureata militum, victoriam teſtantur. 376
Pila præcincta lagenis catenatis. 407
Pila paganica, quæ. & unde dicta. 749.
trigonalis. ibid.
Pila prima compitalis, & unde ſic dicta. 130
Pilæ quatuor genera. 225, 226
Pilæ, ad humanam effigiem, è pannis purpureis, &c. factæ. 16
Pilarum quatuor genera. 391
Pilata cohors. 571
Pilea redimere, quid. 144
Pileati Parthi. 588
Pileati ſervi incedebant in Saturnalibus. 610
Pileus. 767
Pimpleis, pro carmine. 608
Pimplæum antrum. 664
Pinguedini, quæ inimica. 725
Pinguiarius non ſum. 654
Pinnas ructanti ſuggerere. 202
Pinus, magnæ Matri conſecrata. 718
Piper. 714
Pipinna, quid. 643
Piſcem ducere tremula ſeta. 65
Piſcem Romæ pluris venire, quam bovem. 634
Piſces aqua non irrigandi. & cur. ibid.
Piſces in conviviis præcipue expetebantur. 633, 634
Piſces ſacri. 231
Piſcinæ multæ, Romæ. 180
Piſcinæ vetus aura. 215
Piſcinæ in villis ſuburbanis. 560
Piſcis an piſcatorem amare poteſt. 355
Piſonum atria. 237
Piſtores ipſi molam vertebant. 687
Piſtor dulciarius. 785, 786
Plagiarius, quis dicatur. 61
Platani irrigabantur vino. 517

Plata-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Platanona, loca platanis conſita. 167
Platanus vidua, quæ. 186
Platea, urbs qualis. 248
Plectra, & unde dicta. 774
Plecuſa, ornatrix. 143
Plinii laus, ab eloquentia, ab ædibus, &c. 552
Plinius autor Nat. Hiſt. Veſuvii montis incendio extinctus. 240
Pluma. 773
Plumare, quid. 443
Plumarii, textores dicti, & cur. ibid.
Plumatæ veſtes, quæ. 281. *& pluma in veſtibus, quæ.* ibid.
Plumea pondera laxi follis. 226
Plumbea mala, quæ. 600
Plumbea ſelibra. 91
Plumbei nummi, qui. 589
Pluteo vindice tutus. & quid pluteus. 207
Pocula archetypa. 758
Pocula de circo Flaminio. 699
Pocula ſacra tria apud Græcos, & quæ. 75
Podagra detenti, ut plurimum litigioſi, queruli, &c. 90
Podalirius Hermes, chirurgus Med. 578
Pœni leves. 222
Pœni ſicci mapalia. 554
Pœnula pro cucullo. 711
Pœnula gauſapina. 770
Pœnula ſcortea. 767
Poëſis, ſterilis & inanis. 38
Pœſti roſarium. 296
Poëtæ, carmina ſua recitare ſolebant, & ubi. 49
Poëtæ mortui laudantur tantum. 469
Poëtæ quondam culti. 280
Pœtus Martialem reprehendit tanquam mollem. 297
Polla, Lucani uxor. 385, 583
Pollentinæ lanæ, à Pollentia Italiæ oppid. 772
Pollice, matellam petebant. 370
Pollice niveo nere aurea fila. 326
Pollinator, quis ſit. 602
Polleo, citharœdus nobilis. 253
Pollionis ad quartum. 169
Polybus, luſor peritus. 414
Polycleius, inſignis ſtatuarius. 597
Polymita, quid, & polymitarii. 771
Polymyxos lucerna, & unde ſic dicta. 748
Polyphemon oves paſcens. 243
Polyphemus & Scylla, quales. 395
Polypoſus, & polypus, quid. 678
Pomona, hortorum dea. 57
Pompeji dona, quæ. 114
Pompeji ubi interfecti & ſepulti. 317
Pompillæ munus, lacerna. 252
Pondera, pro rationibus, &c. 507
Pondera ſua metiri oportet. 709
Pontia deterior. 125
Pontiam veneficam exagitat. 362
Pontiæ veneficæ. 239
Pontificum dapes, pro magnificis. 683
Popa ludit nequiore talo. 223
Popilius Lenas Ciceronis interfector. 315
Popularia ſacra, quæ. 568
Porcellus lacteus. 721
Porcia, uxor Bruti. 53
Porcus. 754
Porphyriones. 729
Porrexit, pro occidit. 14
Porrexit pedes, quo ſenſu. 529
Porri graves. 319
Porri ſectivi. 716. *capitati.* ibid.
Porrum ſectile, quid. 572
Porrum utrumque, quod. 182
Porſena, rex Etruſcorum. 760
Portæ privatorum, rarò olim patebant. 74
Porticus, & earum uſus, &c. 5
Porticuum uſus. 35
Porticus C. innixa columnis. 114
Poſſe vetulam, quo ſenſu. 174
Poſtumianus ad ſaturnalia, poëtam donis colebat. 470
Pothini facinus, cum Antonii comparatur. 194, 195
Pothinus Pharius, Pompeji interfector. 315
Præceps, pro impetu ruens. 12
Præcones, ut plurimum ſcurræ. 216
Præconum fortuna lauta, ad invidiam uſque. 328
Præconum ars fructuoſa. 307
Prædium propriè, quid. 174
Præfiſcine, quid? & unde dict. 338
Præla, ſunt torcularia. 43

Præla

Præla pellucere, ut dicantur. 132. & quid prælum. 133
Præneſte, Latii oppidum. 559
Præneſtina regna. 523
Præſentibus fruendum. 308
Præterire, & non præterire, quo ſenſu. 42
Prætexata amicitia, quæ. 554
Præteriti, qui dicebantur. 419
Prætoricia corona. 446
Prætricoſa res, qualis. 193
Pragmatici, qui dicantur. 698
Praſinæ factiones & Venetæ, quæ. 573, 574
Praſinum flabellum. 202
Praxitelis manus. 236
Priapi deſcriptio. 349
Priapo, cuſtodi hortorum, minatur flammas. 451
Priapus hortorum præſes. 48
Priapus marmoreus ſurripitur. 361
Priapus ſiligineus. 753
Prima pila, quæ. 596
Primi pili munera. 88
Priſcus & Verus, gladiatores. 25
Privignis rara concordia cum novercis. 224
Probare deos, quid. 36
Probi hominis nota. 50
Probus, criticus ſeveriſſ. 159
Procacitas ſtolida. 53
Procilli invidia. 102
Proculi lares, ubi. 73
Prognes fabula exponitur. 314, 315
Promethea rupes, pro Caucaſo. 506
Proletarii pauperculi dicti, & unde. 68
Prometheo luto ficta Lesbia. 567
Prometheus religatus Caucaſo. 9
Promiſſe, pro promiſiſſe. 557
Propertius. 779
Propinare, & de cibo dicitur. 319
Προπίνειν, eſt prægustare ante cœnam. 319
Proſerpina amat raptas. 685
Proſerpina, vitæ mortiſque præſes, &c. 179
Prototomi coliculi. 761
Prototomi rudes. 573
Proxeneta Vatiniorum fractorum. & quid proxeneta. 541, 542
Pruna Damaſcena. 719
Prunæ canæ, quæ. 403
Prurit in pugnam vitulus. 187
Pſilothris, piloſæ partes glabrantur. 371
Pſilothrum & dropax, medicamenta depilatoria. 198
Pſittacus. 754
Pthiſicus cinædus. 618
Πτυχίον, quid. 778
Puellarum facilitatem carpit; eaſque nunquam negare. 259
Puella Gaditana. 782
Puer cinædus. 782
Pueri comœdi. 784
Pueri crines alere ſolent. cirrati ſunt. 303
Pueri ludentes cum tauris. 292
Pueros, magno pretio emebant. 257
Pugillatus inventor, quis. 522
Pugillares citrei, quid ſint. 740, 778
Pugillares eborei. 741. membranei. ibid.
Pugio. 746
Pulcherrima brevis ævi ſunt. 337
Pulei nigri corona. 675
Pulli gallinacei. 722
Pullus color paupertinus. 591
Pulpita, loca editiora, &c. 78
Pumicata frons. 71
Pumicata manus. 300
Pumice raſus liber. 103
Pumiliones, bene capitati. 784
Punica mala, imitata breves roſas. 54
Punicorum malorum grana. 384
Puppa, pro puella. 226
Purpura elati honeſtiores. 513
Purpura Lacedæmonia deterior Tyriâ. 772
Purpura, Senatorum. 543
Purum argentum, quod. 237
Puſillus homo es. 323
Puſtula felix, cur dicatur. 456
Puſtulæ lucentes. 653
Puſtulatum vel puſulatum argentum, quid. 419
Putidula, quæ dicatur. 226
Pyladem ſuum miratur vetuſtas. 398
Pylio ævo numeroſior. 212
Pyra Syra. 320
Pyramides, quæ, & earum figura. 1
Pyramidum miracula regia. 448
Pyrgi littorei. 660
Pyrum, an regio, an inſigne ædium. 103
Pythagoras, puer Neronis. 610
Pyxagathos, quid. 405

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Q.

Quadra ſectæ placentæ. 200
Quadrans quid? & unde dict. 66
Quadrans, quarta pars libræ. 508
Quadrans, tres cyathos continet. 533
Quadrante lavabant ſe tenuioris conditionis homines. 173
Quadrantes centum, pro ſportula. 162
Quadringentorum lacernæ. 287
Quæ tua ſunt, tibi habe. 576
Quartæ, raucæ cur dictæ. 467
Quartana, Medicorum opprobrium. 591
Quaterno ære modius. 700
Querna corona, civica. 212
Querna coronabantur vates magni, &c. 246
Quinctum, Sextum vocat. 164
Quinctus pro Decimo. 285
Quincunx, quinque cyathos continet. 43
Quincunx, pro quovis poculo. 107
Quincupedal. 758
Quincuplices, quid ſint. 740
Quintilianus moderator juventæ vagæ. 155
Quirini porticus. 606
Quiſquis plus juſto non ſapit, ille ſapit. 783
Quod ſis, eſſe velis. 571

R.

Rabirius, architectus nobilis. 404, 587
Radiare, pro fulgere. 4
Radii, divinitatem ſignificant. ibid.
Rancidulum os, quod. 393
Rapa frigore dulciora. ibid. 716
Rara, cara. 231
Rara eſt concordia formæ atque pudicitiæ. 458
Rarus, qui velit ingenio cedere. 438
Ratio, quo ſenſu? ut vivere cum ratione. 174
Ravennæ, Sabinorum oppidum. 185
Ravenna, villa Fauſtinæ. 576
Ravennatis guttur. 618
Ravennates ranæ. 208
Ravenna æquorea. 717
Receſſus faciles, qui. 346
Recti cuſtos, & imitator honeſti. 50
Recutita colla mulæ. 513
Reduces choreæ. 587
Reſibulare, & fibula, quid. 494
Regelare, quid. 208
Regem ac dominum vocare. 100
Reges & dominos habere debet, Qui ſe non habet. 144
Regis ad exemplum totus componitur orbis. 526
Regis nomen Romanis ſemper inviſum. 4
Regna, pro regibus. 237
Regna nemoroſa Triviæ. 518
Regulum Ciceroni æquiparat. 224
Regulus, cauſidicus. 147. *bipedum nequiſſ.* 311
Reguli villa, ejus ſitus, &c. 35
Rem difficilem facere. 257
Rem factam habere. 120. *ut dicatur.* 353
Reorum mœſtorum anhelitus gravis. 216
Reorum propinqui, togas ſuas mutabant. 119
Res tuas tibi habeto. 568
Reſina, pro dropace. 199
Reſinata vina. 201
Reſtes calvæ allio. 676
Retro pueris obſonia dare. 170
Rex, pro patrono. 162
Rhætica vina. 760
Rhenana, Sarmaticaque manus. 499
Rheni domitor, pro Domitiano. 483
Rheni nodi, qui. 296
Rhenus bicornis dictus, & cur. 546. *Aureus.* ibid.
Rhenus fractus cornu improbo. 376
Rhinoceros. 750
Rhinocerotis naſus. 30
Rhinocerotis pugna, & qualis bellua, &c. 11
Rhodiæ gallinæ in pretio. 187
Rhodium opus. 73
Rhodope, mons Thraciæ. 18
Rhodopeius cultor, pro Thrace. 6
Rhombo Colcho vapulare. 689
Rhombo Theſſalico lunam deducere. 496
Rhombus. 729
Rictus vetulæ comparatus cum Crocodili rictu. 208
Rigas, antiqua theatra patrum. 248
Rigens Dercenna. 58

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Riget feritas immota. 293
Rigidus Afer. 679
Riſus in Diis, benignitatis ſignum. 93. *Eo annuimus.* ibid.
Rixamarum chori. 248
Robur, pro clava Herculis. 505
Rodere caninam pellem. 309
Rogator, pro mendico. 232
Roma aurea vexat ſuas opes. 514
Roma, primò in tres; poſtea in quatuor regiones diviſa. 3, 4
Romulus rapis delectabatur. 716
Ronchi, pro cenſuris, ſubſannationibus. 266. *& ronchus, quid.* 30
Roſa, cingebant comas, & cur. 422
Roſæ, ex Ægypto Romam mitti ſolitæ, hyeme ſcil. 365
Roſæ hibernæ, in pretio. 231
Roſæ ſutiles. 312
Roſarium Pæſti. 296
Rota inducenda. 774
Rotare, Græcis κυβιςᾶν. 12
Rubiginoſis dentibus rodere cuncta. 291
Rubræ breves. 254
Ructare aprum, quid. 508
Rudem meruiſſe qui dicantur. 176
Rudes, ſcipiones erant, quibus veterani gladiatores donabantur in ſignum magiſterii, &c. 25. *Hinc* rude donatus. ibid.
Rudes fontes puellis, pro intacti puellis. 344
Ruere, ſignificat impetum. 67
Rufus, in Cappadocia, diem obiit. 367. *Bononienſis erat.* ibid,
Rumor gemmeus. 542
Rumpant cryſtalla. 549
Rumpere, quo ſenſu. 58
Rumpere coquum, pro cædere. 165
Rumpi invidia. 535
Rus verum, quod. 186. *rus barbarum.* ib.
Ruſſæ Canuſinæ tunica, quæ. 766
Ruſticula. 728
Rutati lacerti. 572
Rhytium ſeu rhytum, vas quale. 125

S.

SAbbatariorum jejunia. 215
Sabai, qui populi. 6
Sabinæ. 68
Sabinæ, caſtæ, ſimplices. 503
Sabini ſimplices, candidi. 562
Sabinum, vinum quale. 574
Saccentur Cacuba, quo ſenſu. 127
Sacculus, pro βαλαντίῳ. 299
Saccus nivarius. 761
Sacerdotes in ſacris Iſidis, ſibi humeros, lacertos, &c. ſauciabant. 647
Sacra, quæ Terentus habet. 213
Sagaris, genus ſcuti. 462
Sagatus, & ſagum, quid. 330
Sagunti ſeptenaria ſyntheſis. 242
Saguntino luto ficta pocula. 432
Salariorum pueri. 52
Salariorum ſcrinia. 266
Salarium dandum eſt. 162
Sale multo permadere. 347
Salebræ, quæ Flaminiam ſecant. 513
Sales, pro jocis. 711
Salictum, idem quod ſalicetum. 616
Salis nulla mica. 386
Salluſtius. 779
Salmacis fons in Caria. ejus vires. 560
Salo, oppidum Hiſpaniæ, quo ferrum duratur. 604
Salo temperator, ut dicatur. 248
Salo tetricus. 660
Salon rigidus. 669
Salonæ littoreæ, quæ. 592
Salone, fl. juxta Bilbilim. 58
Salo patrius. 601
Salonini epitaphium. 332
Salutationis uſus & abuſus. 64
Sancti, veteribus defuncti. 635
Sanctra, nihil guloſius. 383
Sandapila, quid ſint. 150
Sandapila anguſta. 473. *ea vilia cadavera efferebantur.* ibid.
Santones, Galli quales. 502
Santonica virga, an Sardoa legend. 533
Santræ coci ſoboles. 343
Sanus, de corpore & anima. 116
Sapo, & ejus vis. 745
Sappho poëtria. 564
Saproſagis, ſeu putrida edis. 201
Sardinia. gravis inſula, in quam exules mittebantur. 446
Sardinia inſula peſtilentiſſima. 252
Sardonychæ Indi. 230

Sardo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Sardonychæ, ſmaragdi, &c. 277
Sardonychæ veri. 252, 515
Sardonychata manus. 121
Sardoæ oræ, quæ, & quales. 446
Sarmata paſtus equo epoto. 6
Sarmaticæ gentes, quæ. 435
Sarmaticæ loricæ, duriſſimæ. 373
Sarrire ſaxum. 209
Sarſina, civitas Vmbriæ. 514
Saſſinate de ſylva, quod eſt oppidum Vmbriæ. 189
Satisfacere, quo ſenſu. 701
Satureia, Venerem excitat. 199
Saturnalia, quando celebrari ſolita. 451. *& quamdiu.* 754
Saturnalibus mittebantur amicis xenia. 241
Saturnalibus, munera commeabant. 267
Saturnalitiæ nuces. 292
Saturnalitium tributum Macri. 551
Saturni feriis nihil unctius. 610
Saturnini hiſtoria. 220
Satyri choros dedere. 240
Saucia mero. 257
Saurociones Corinthius. 775
Scabiès, pro inveterata libidine. 611
Scævolæ ſpectaculum. 444
Scalptorium. 756
Scarus. 730
Scazon, verſus qualis. 89. *& unde dict.* ibid.
Scheda, pro extrema libri pagina. 269
Scenicæ veſtes, quales. 106
Schema, quid ? pro eo ſtemma alii legunt, &c. 15
Scindere, dubio ſenſu. 209
Σχολάζειν Græcis, quid. 127
Scindere, pro diſtribuere. 164
Sciurus inamabilis. 296
Scombri, piſciculi ſalſi. 266
Scopæ. 756
Scorpus, auriga. 589. *ſeu nobilis agitator.* 607
Scorpi naſus aureus. 290
Scorpus, Thalluſque nobiles agitatores. 258
Scribere, pro accuſare. 27
Scriblita, pro ſcribilita, *& quid.* 166
Scrinia, pro receptaculis librorum. 29
Scrinium, ejus uſus. 747
Scriptula, Gr. γράμματα. 267
Scriptula, quid. 577
Scriptula decem flammatæ togæ. 283
Scutica horridis loris. 582
Scutula, quid & unde dicta. 470
Scyllæ æquora. 395
Scythæ ſmaragdi. 230
Scythica rupis, pro Caucaſo. 9
Scythici luci cuſtos. 686
Scythici poli ſidera. 352
Scythicus nodus, pro baltheo. 537
Secare ſepta, pro obambulare. 138
Securicula. 747
Securus, & ſollicitus, ut ſumantur. 265
Selibra, quid. 241
Selibræ Saturnalitiæ. 283
Sellaria popina. 316
Sellas inferre theatris, moris erat. 279
Semicinctium. 771
Semifultus ſubſellio. 279
Semiramia acus. 443
Semi ſupinus potas. 341
Semita, quid. 406
Semitactus unguento, quis dicatur. 362
Semodius farris. 241
Semproniæ ergà virum amorem, celebrat. 685
Semurius campus, an campus Myrinus legend. 504
Senatores, quibus calceis cinxerint pedes. 122
Senatoris inſigne, latus clavus. 281
Senecæ domus ter numeranda. 237
Senecæ duo, & qui. 68
Senes, qui dicti. 411
Senio, fauſtus jactus. 712
Septa, quæ loca. 114
Septa coëmere, pro quæ in Septis. 593
September, Germanicus *dictus.* 480
Septitiana, libra octo unciarum. 470
Septitianum argentum, quale. 267
Septunce perditus ſtertit. 204
Sepulchra, cur juxta vias publicas olim. 84
Sepulchra ſacra erant. 101
Sepulchris conſecrabatur agellus. 569
Sepulcrorum effoſſores, graviter puniebantur. 635
Sequanica textrix. 225
Serapidis ſacra quæ. 495

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Sericæ veſtes, matronis placuere, & quibus. 501
Serpentes in delitiis habiti, à Rom. mulieribus, & quare. 421
Serpere & repere, ut diff. 251
Servi Saturnalibus dominabantur. 173
Servi vincti, opus faciebant. 491
Servi vinculis ſoluti, compedes Saturno ſacrabant. 173
Servorum erat, nuntiare horas. 467
Seſtertia ſex, quæ. 338
Seſtertiolum, quid. 66
Seſtertius, quantum contineat. 34
Seſtertius, tribus aßibus valebat. 536
Setia, uni colono dedita. 256. unde Setinum vinum. ibid.
Setia ſeu Setina vina nobilia. 565
Setina & Maßica vina nobilia. 258
Setina gleba. 491
Setina liquantur. 481
Setina vina, quæ. 457
Setini trientes. 761
Setini trientes rumpant cryſtalla. 549
Setinum. 735
Setinum, primæ notæ vinum. 738
Setinum, nobile vinum. 368
Sextans, duos continet cyathos. 311
Sextantes, pocula duorum cyathorum. 672
Sextarius in cyathos XII. dividitur. 43
Sextius ſeu Seſtius Caballus, ſcurra dicax. 53
Sextulæ, quæ. 577
Sextum irridet, obſcuritatem affectantem. 554
Sica, gladius brevis. 166
Sicambri, ſeu Geldri. 6
Siculi fratres, qui. 386
Siderei miniſtri, qui. 584
Sidone tinctus olenti. 116
Sidonius amor, quis. 392
Sigerios meros ſonare. 263
Sigillum Giberii fictile. 777
Sigma, pro lecto. 572
Sigma ſcriptum lunata teſtudine. 757
Signinum. 736
Signum victoriæ. 775
Silaos certos jaculo. 248
Silî perpetui ſcrinia. 356
Silicernium, quid? vide in cœnat. 164
Silius uno conſulatu contentus receßit. 466
Silius Italicus celebratur. conſul fuit, &c. 222
Silius, Ciceronis & Virgilii imitator. 631
Silii opera diu latuere. 407. orator opt. ibid.
Silvanus horridus, cur ſic dicatur. 599
Simi viro cum grege. 206
Simila. & ejus uſus. 715
Simplicitas, olim laudi, nunc vitio vertitur. 50
Simius. 782
Simplicitas prudens. 571
Simpliciter ebria. 84
Sindon Tyria. 226
Sindone cultus liber. 606
Sine invidia dare. 194
Sine nube tonare. 492
Sine talione, pro vindicta. 694
Sint Mæcenates, non deerunt, Flacce, Marones. 460
Sinu excipimus, chara. 161
Sinu ferre, pro charum habere. 110
Sinueſſa mollis, Campaniæ urbs. 345
Sinueſſanæ undæ. 646
Sinueſſanus lacus, ſterilitati medebatur. 612
Sirenas Ulyſſes evaſit. 193
Siſtrata turba. 674
Siſyphi ſaxum volvere. 544
Sit tibi terra levis. 84
Sitire Tagum, &c. 601
Soccum tranſferre ad cothurnos. 430
Sola regum baſiare. 588
Sola, nomen lacus. 229
Soleæ lanatæ, & earum uſus. 753
Soleas, diſcubituri deponebant. 183
Solæciſmum Calliodore, facis. 298
Sole uti, Gr. ἡλιάζεσθαι. 78
Soles effugere atque abire. 285
Solis filia, quæ. 270
Solſtitium, æſtivum ſc. 252
Solvere Curios, Fabricioſque. 494
Solymis natus. 651
Somniorum portenta mala, ut expientur. 632
Sophocleus cothurnus. 168, 292
Sophos grande, quid. 30
Sophos inſanum. 60
Sophos inane, quid. 77

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Sophos, non facile paratur. 70
Sophos, clamat turba. 348
Sophos tergeminum mugiet. 181
Sophos, pro ſapiente. 391
Sorba. 718. *eorum vires.* ibid.
Soror, pro amica. 668
Sororum nomine, amicas deſignabant. 584
Sotades cinædus. 153
Sotæ clinici filia. 219
Σωλέρια, quid. 687
Spanius & Priſcus, qui? ventum & manum timent. 128
Spartani ſaxi frigora. 64
Spartanus olor. 443
Sparulus, qualis piſcis. 191
Spathalion caryotarum. 718
Secularia, quid ſint. 436
Speculum, conſilium formæ. 487
Speculum, ſarcina civilis belli. 356
Spendophorus & Teleſphorus, qui. 595
Spendophorus armiger. 512
Splenia, quid ſint. 122
Splenia lunata, quæ. 447
Spleniatum mentum. 554
Spoletina, fictilis lagena. 370
Spoletinum vinum. unde ſic dict. 737
Spoliatrix amica. 231
Spondæ pars lecti qualis? 207. *eaque duplex, interior & exterior.* ibid.
Spondylus, quid. 384
Spongia damnatæ virgæ. 682. *& ejus uſus.* 770
Spongiæ Punicæ præſtantiores. 219, 220
Spongia delere. ibid.
Sponſiones populi. 607
Sportula, quid. 66, 162
Sportula ſublata, edicto Domitiani. 173
Squillæ. 729
Stabulum, pro diverſorio. 372
Stabularius, πανδοχεὺς. ibid.
Stagna Neronis. 4, 5
Stamina pulla. 260
Stare dicuntur pocillatores. 202
Stare, quo ſenſu. 200
Stare, pro conſtare. 339
Stare contrà, quid. 63
Stare, pro florere. 237
Stare, pro laudari. 542
Stat caper, ſcil. cælatus prominet. 456
Stat coma, quo ſenſu. 245
Statuæ velut tutela geniumque menſæ. 504
Staturum ſanguine Martem. 339
Stella uno digito portat decem puellas. 277
Stellans frons, qua. 122
Stemma, pro imaginibus ceratis, &c. 237
Stemma repetit ſuum à Leda. 294
Steriles viri, pro Eunuchis. 206
Stetit, pro inhorruit. 459
Stibadia. 757
Stibadium & ſigma, quid. ibid.
Stiriæ periphraſis. 225
Stiria turpis, naſo pendebat. 394
Stiria decidente, jugulatus puer. 224
Stoïci non moventur. 762
Stola, matronarum veſtis. 208, 543
Stolatus pudor. 48
Stragula, lecti operimenta. 115
Strigiles, unde dictæ, & earum uſus. 750
Stringo palæſtra, quo ſenſu. 268
Stropha, fallacia. à ςρέφω: 611
Strophæ, pro fraude: *à στρέφω:* 162
Structor, ſeu carptor, quis. 573
Strymonio de grege. pro gruibus. 496
Studia abjicienda, & cur. 523
Stygias raptus ad undas. 352
Stygios lacus. 79
Stygius lectus, pro feretro. 635
Stymphalides, aves quales. 537
Subita experiuntur & indicant ingenium. 14
Subligar in faciem transferendum, & cur. 205
Subſellia bis ſeptem, quid deſignent. 290
Subſellia, pro Orcheſtra. 121
Subſellia, triplicia, & quæ. 275
Subſellia, pro equitibus. 42
Subula, ſutoris inſtrumentum. 166
Subura clamoſa. 667
Subura prima. 660
Suburana magiſtra. 645
Surburbani clivi ſemita. 286
Suburæ fauces, qua. 117
Suburæ trames. 552
Σῦκα μέριζε, quo ſenſu. 297
Succina regelata manu virginea. 612
Succinatus amicus, quis dicatur. 133
Succinatus libellus. 106
Succinorum gleba. 296
Succinum, ſuccus arborum. 194

 Sulfu-

Sulfurata pallentia, quæ. 52
Sulfuratæ mercis inſtitor lippus. 688
Sulphuratum ramentum. 541
Sulphureus color, unde. 682
Sulpitia poëtria. 563
Sulpitiæ & Caleni felix conjugium. 567
Sumen, quid. 416, 722
Sumen ex papillis porcæ commendatur. 126
Summa potio, quæ. 170
Summæni fornix. 47. *hinc Summænianæ uxores.* ibid.
Summænianæ buccæ, quæ. 639
Summænianæ uxores, quæ. 202, 676
Summum, pro extremo. *ut ſummus dies.* 269
Summum diem, nec metuas, nec optes. 571
Συνεῖναι, Gr. eſſe cum muliere. 174, 175
Supercilia, animi ſigna. 31. *faſtus indices.* ibid.
Supinum carmen, quod. 152, 153
Supplices libelli, qui. 445
Suppoſititius, quis dicatur. 288
Suppoſiticii gladiatores, qui. ibid.
Sura, cauſidicus. 60
Sura, vicinus Dianæ Aventinæ. 356
Surrentinum. 735
Sus, quæ ex vulnere peperit. 12, 13
Sus Calydonius. 616
Suſpendere, pro fulcire. 131
Suſpendia cogitare, invidorum eſt. 102
Sutiles roſæ, quæ. 312
Sutor cerdo, dat munera. 190
Sutorum regule. 166
Sybaritici libelli. 707
Syene, urbs Ægypti. 278
Syene fuſca, unde. 499
Sylla cruentus, cur dicatur. 609
Symmachus, medicus. 276
Symplegades inſulæ, quæ. & ubi. 383
Symplegmate copulari. 680
Synnas Phrygia, unde marmor Synnadicum. 524
Syntheſes, quales veſtes. 133. *pro pretioſis.* ibid.
Syntheſis, quid? & pro una veſte. 256, 769
Syntheſis, pro veſte cœnatoria. 321
Syntheſis ſeptenaria poculorum. 242
Syntheſibus gaudet eques. 739
Syra lagena. 242
Syrii tumores. 239
Syriſcus, nomen ſervile. 316
Syrma, quid? & pro Tragico ſtylo. 244
Syrma, tragicorum veſtis. 707
Syſiphi inquieta marmora. 322

T.

Tabella prima, quæ. 778
Tabula luſoria. 743
Tacere poſſe duos, abſente altero. 670
Tagus aureus. 58. *Tagus, fluvius Hiſpaniæ.* 421. *aurifer.* 551, 660, 247
Tagus piſcoſus. 592
Tali eborei. 742
Talis quatuor ludebatur, & tribus etiam. 742
Talo nequiore ludere. 223
Talus blandus. 257
Talus magnanimus cur dicatur. 712
Tangere oleo, pro ungere. 362
Tarentina agna mollior. 295
Tarentinum porrum opt. 716
Tarentinum vinum, quale. 738. *& lana Tarentina.* ibid.
Tarpeia ſaxa, pro Capitolio. 480
Tarpeiæ aulæ rector. 406
Tarpeiæ quercus. 246
Tarpeius pater, pro Jove. 539
Tarraconenſe vinum. quale & unde. 737
Tarraconis arces Hiſpaniæ. 604
Tarraconis littora. 58
Tarteſſiaca manus. 615
Tarteſſiacæ terræ, quæ. 516
Tarteſſiacis tapetis ne cedat. 388, 389
Tarteſſus, quid. ibid.
Tarteſſiacus nutritor. 442
Tatæ, & tatarum maxima. 92
Taurus Europen per mare vexerat. 15. *Et Herculem in aſtra.* ibid.
Taygeti metalla. 345
Tecta, ſeu via Bornicata. 472
Teges ſarta de bibula palude. 624
Tegetibus concepti, qui. 342
Tegeticula, diminut. à teges. 532
Telethuſa, amica. 457
Telethuſa excruciat dominum priorem. 360

Teme-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Temerarius ab audaci, diſtinguitur. 239
Templi dedicatio, natalis erat numinis. 695
Tempulum, pro templum. 561
Tempus diſponere, Gr. σχολὴν διάγειν. 284
Tendere, pro ad rem Veneream idoneum reddere. 360
Ter numeranda domus. 237
Terentianus, præfectus Ægypti. 82
Terentos, qualis locus. 73
Terentum Romanum. 582
Terentus, quæ ſacra celebret. 213
Tereos prandia. 243
Terere, pro obambulare. 168
Tergere aure diligenti. 325
Terpſichore ſaucia. 196
Terra ſit tibi levis. Bene precandi formula. 294
Terraï, frugiferaï. 649
Terræ halitus, divinus. 194
Tertiæ, quinctave, ſc. horæ. 452
Teſſera. 742. *duabus, vel ad ſummum tribus ludebatur.* ibid.
Teſſera larga dat feras. 476. *quas populus rapiebat.* ibid.
Teſta anus. 96
Teſta fulcitur menſa. 131
Teſta viæ juncta, & cur. 682
Teſtilus puer. 389
Teſtis, urinam excipiebant fullones. 371
Teſtudo prima, quæ. 695
Textilia ſerta, an tonſilia, legendum. 365
Textilis umbra. 674
Thaïda Thaïs olet. 372
Thaïs malè olet. 371
Thalaſsio, quis. 707
Thalaſſio, carmen omni verborum obſcœnitate refertum. 48
Thalaſsio, carmen nuptiale. 209
Thalaſſus, nuptiarum Deus. 580
Thalia, una è Muſis, conviviis apta. 430
Theatralis loci jura. 287
Thebanum monſtrum, pro Sphinge. 86
Thebas ſcribere. 740
Theca calamaria. 743
Theleſina, intrà menſem nupſit decies. 327
Theleſinus pauper. 349
Theophila, ſponſa Canii poëtæ. 411
Therapnæis Amyclis. 539
Θέρινος, *æſtivus.* 486
Thermæ & balnea, ut diff. 115
Thermæ triplices, & quæ. 576
Theſei favi. 221
Theſſalia olim veneficiis famoſa. 496
Theſtylis uſta genas. 461
Theſtylus, Alexis, Hyacinthus, delicati pueri. 464
Thetis, dea Maris. 22. *Thetis, pro Mari.* 270, 560
Thetis palleat unguento. 549
Tethys, uxor Neptuni. 6
Tholoſatis caſei quadra. 675
Tholus, quid. 74
Tholus Cæſareus, quis. 139
Thorax crudus Minervæ. 373
Thraſea Pætus, vir conſtans. 33
Thraſea conſtantior. 247
Thura jacere. 437
Thura pia, an pia turba. 434
Thus. 713
Thus & odores rogo amicorum injiciebantur. 368
Thyeſta crudus. 243
Thyeſtæ cœnæ. 180
Thyeſten caligantem legere. 542
Thyeſten ſcribere. 306
Thymele, mima ſaltatrix. 31
Thynni Antipolitani. 267
Thynni de ſale ſumen. 573
Tiber ſacer. 255
Tibia, ejus uſus, & forma. 752
Tibullus. 780
Tibulli metro compoſiti libelli. 217
Tibur Herculeum, cur dicatur. 35. *Oppidum, quale.* ibid. 253
Tibur hibernum. 317
Tiburtina frigora. 250
Tiburtinæ auræ. 252
Tiburtinæ pilæ accola. 286
Tiburtini noſtri hoſpes Matho. 263
Tigillinus impudicus. 169
Tigrim vincere. 678
Tigris leonem ſuperat. 16
Tigris, equus celeberrimus. 377
Timavus Ledæus. 229. *ſeptem an novem in mare oſtiis fluit.* ibid.
Timavus multifidus. 442
Tintinnabulum. 773

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Tirynthius, *pro* Hercule. 381
Titus Imperator, *deliciæ mundi*. 169
Toga. 765
Toga, *cultus gravitatis*. 105. *& pro ſoluta oratione*. ibid.
Toga lota Galeſo. 230
Toga levis, *& impexa*. 419. *Toga raſa*, *quæ*. 152. *Toga ſordida*, *ut* nivea *dicatur*. 234. *Togas candidiores ſumebant*, *diebus feſtis*, *&c*. 256
Togæ involvendis mortuis commodæ. 513
Togati, *pro anteambulonibus*, *clientibus*. 147
Toloſa Palladia. 536
Tomacla fumantia. 52
Tongilianus, *incendio domum amiſerat*. 184
Tomentum Leuconicum. 772. *Circenſe*. 773
Tonſiles coronæ, *quæ*. 365
Toros frangere, *quid*. 139
Toreuma eſt opus cælatum,
Toreumata Nili tepidi. 613
Toreumata, *pro vaſis cælatis ex argento*. 236
Toreumata plebeja. 759
Toros exſtructos frangere. 218
Torus à Nilo. 116
Totus Dei, *id eſt*, Deo plenus. 408
Toxicum, *quid? & unde dict*. 39
Tractatrix, *corpus ut dicatur percurrere*. 203
Traducere, *pro* prodere, *arguere*. 62
Tragœdi, *cur & quando epiſtolam exhibuerint*. 105
Tragus, *hircus*, *fœtor alarum*. 619
Tranſtiberina, *urbis pars*, *ubi plebecula*. 371
Tranſtiberina domus, *ubi*. 98
Tranſtiberinus ambulator. 51
Trapeta Picena, *quæ*. 720
Trapeta, *præla olearia*. 388
Tribas Philænis. 410
Trebula humida. 316
Trebula, *vicus in Sabinis*. 719
Trepidare greſſus, *quid*. 293
Tribulis tremulus. 509
Triclinium, *quid*. 757
Tridente æquoreo minax Hermes. 288
Triens, *quid*. 97
Triens, *poculi ſpecies*. 574
Triens, *pro quovis poculo*. 265
Triens, *quinque cyathi*. 457
Triente denſo blæſus. 529. *& quid triens*. 531
Trientes, *calices* 4. *cyathorum*. 549
Trientes denſi. 368
Trieteride nondum plena. 341. *ſpatium trium annorum*. ibid. & 577
Trifilis calva. 362
Trifolinum. 736
Trigon nudus. 414
Trigona tepidum. 225
Trigonalis pila. 702
Trima, *triennis*. 662
Trinoctiale domicœnium. 700
Triplices, *pro* pugillaribus. *& unde ſic dicti*. 402
Triplices, *pauperum dona*. 741
Triplices vani, *qui*. 596, 413
Tritonis ſuperſtitioſe culta, *à Domitiano*. 212
Trivia, *Diana dicta*, *& unde*. 2, 518
Triviæ antrum, *quod*. 348
Triviam proſpicere. 270
Triumphantes Diis victimas mactabant. 740
Triumphus & Myrinus, *gladiatores*. 17
Trochiſci Coſmi, *qui*. 83
Trochus. 774
Troj æ hæres, *pro* Ænea. 608
Tropis de fæce lagenæ. 703
Trulla, *vas potorium*. 534
Tryphon bibliopola. 260, 713
Tubera. 723
Tumulis, *virentes inſerebant arbores*. 85. *& cur*. ibid.
Tunica laticlavia & anguſticlavia, *quæ*. 281
Tunica moleſta, *quæ dicatur*. 556
Tunicæ Patavinæ. 769
Tunicæ moleſtæ, *de ſcombris*. 266
Tunicæ Romanor. communes, *albæ*. 374
Turanius, *amicus intimus Martialis*. 319
Turba, *τὸ ἅπαν ſignificat*. 274
Turba cæca & denſa, *quæ*. 407
Turba & tremor ſui ludi. 288
Turbari, *pro* miſceri. 734
Turdorum corona. 723

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Turnus ſatyrographus. 426
Turricula, ejus forma & uſus. 743
Turtur. 723
Turtur cereus. unde ſic dict. 187, 191
Turturum nates. 203
Tuſci apri. 665
Tuſci vici ſerica, commendantur. 622
Tuſculani, & Algidi ſeceſſus. 559
Tuſculanum, villa Ciceronis. 252
Tuſculum, urbs Latii. 254
Tuſcus Haruſpex, quam malè acceptus. 171
Tuſsis, ſignum phthiſici. 34
Tuſsis, ſæpe mentitur. 299
Tutilius, qualis fuerit. 307
Tyndaris, pro Helena. 685
Tyndaris ſoror. 539
Tyrianthina urbica. 62
Tyrinthius, pro Hercule. 629
Tyrannus, olim in bonam partem capiebatur. 505
Tyron, pro purpura ex Tyro. 121
Tyros & Sidon Agenori regna erant. 551

V.

Vadavero mons ſacer. 57
Vadimonia, pro judiciis. 467. *Et quid propriè vadimonium.* ibid.
Vale, amicitiæ ſolutæ ſignum. 483, 484
Vale æternum. 314
Valebis, id eſt, pereas. 364
Valere, eſt philoſophari. 360
Valerius Flaccus. 68
Valerius Flaccus, poëta magnus. 76
Vappa, pro vino vili, & homine nihili. 683
Varius, nobilis poëta. 661
Varro, ignotus aliquis. 292
Vaſa Aretina. 760
Vaterno, Rufinaque pigriores. ibid.
Vaticana vina, peſſima. 371
Vaticanum vinum, reprehenditur. 38
Vaticanus collis Ianiculo conterminus. ibid.
Vatiniorum proxeneta fractorum. 541
Vatius vernula. 696, 697
Vatreno Eridanoque pigriores. 195
Udones Cilicii. 769
Udorum tetricus cenſor. 697
Udus, pro vino madens. 324
Vector, vectus, & equo vehere. 670
Vejanta uva, quæ. 136
Vejentana vina, qualia. 183
Vejentanum rubellum, vinum turbidum. 93
Vejentone, aſinaque pigriores. 195
Velabrenſis caſeus, qualis. 633
Velabrum locus Romæ. & qualis. 719
Vellera circumdare collo. 238
Vellera sua, unam tribum veſtire poſſent. 133
Vellus tacitarum aquarum. 214
Velorum in theatris uſus. 673
Vena rigida. 349
Vena ſaucia mero. 257
Venabula. 746
Venabula ſplendida. 12
Veneris ſedes, ubi. 240
Veneta factio, Domitiano inviſa. 347
Venetum lutum, pro pſilothro. 199
Venire, pro alicui obvenire. 697
Ventilare arma. 293
Venus, luparum antiſtes. 93
Venus, pro muliebri ſexu. 9
Venus, feliciſsimus jactus talorum. 742
Ver breve, pro vernis floribus. 132
Verbere magiſtri vapulat. 410
Veredus, an equus. 664
Veris deſcriptio. 575
Verminat auris. 744
Verna, quis? pro ſcurra, &c. 51
Verna cataſtæ avaræ. 337
Verna liber, qui Romæ natus. 158
Vernaculorum dicta. 541
Vernacula urbanitas. ibid.
Vernæ apri, qui. 58
Vernæ equites, qui. 81
Vernæ lactei. 188
Verna Numæ. 591
Vernare malæ, ut dicantur. 140
Vernulæ libelli, cur dicantur. 282
Verona Catulli patria. 33, 67, 604
Verpe, Iudæe. 651
Verpus, pro Iudæo. 418
Veſica, pro reticulo. 447
Viſica, pro ventoſis verbis & turgidis. 243
Veſpillo, qui corpora ad ſepulturam effert. 45

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Veſpillo Diaulus. 56
Veſpillones litterati. 473
Veſta cana, ejus templum. 73
Veſtini, pop. Italiæ. hinc caſeus. 719
Veſtinus, gravis, ut dicatur. 260
Veſtium ſordes, quid indicent: & contrà. 93
Veſuvius an Veſvius legendum. mons qualis. 240
Veſuvius mons, Veneris ſedes. ibid.
Veterno reſinaque pigriores. & quid veternus. 195
Vetoniſſæ pura vada. 248
Viæ, ſunt interſtitia illa in ſpectaculis. 279
Vicarius, quis dicatur. 117, 118
Vici magiſter. & quot in urbe. 593
Vicies, & centies, numerus qualis pecuniæ. 90, 91
Victimæ maſculæ caſtrabantur, & cur. 171
Victimarum cornua inaurabantur. 504
Victoria parta, faſces lauro decorabantur. 108
Viduarum imperia. 59
Vienna, urbs Allobrogum. 421
Vigeſſi, viginti aſſibus. 700
Vilius eſurire, quo ſenſu. 388
Vina olim vaſis fictilibus ſervabant. 43
Vindemia condita gemma perſpicua. 469
Vindex, quis dicatur. 63
Vindicem parare. 158
Vini uſus in ſacrificiis. 403
Vini uſus, Romanis fœminis ſeverè interdictus. 83
Vipera implicata ſuccini viſco, interiit. 251
Viperarum dominus. 52
Vipſanæ laurus, ubi, & quæ. 98
Vipſana porticus. 224
Vires ingenuæ, quæ. 571
Virgæ damnatæ ſpongia. 682
Virgilii culex. & Virgil. in membranis. 778
Virgilius, Idibus Octobris, natus. 696
Virgo, aqua. 285
Virgo charta, quæ. 70, 71
Virgo conſcia Tonantis, pro Pallade. 329
Virgo cruda. nomen aquæ Romæ nobiliſſ. 345
Virgo gelida, pro aqua. 631
Viri appellabantur à barba reſecta. 162
Viri capellarum. 208
Viridis color, fœmineus. 287
Virus, pro halitu, anima. 83
Virus, pro verbis virulentis. 713
Viſcus, an pro reti ſumatur. 12
Vita quieta præfertur urbanæ. 134
Vitelliani. 741
Vitellianis, pro pugillaribus. 110
Vitis, inſigne tribuni Rom. 557
Vitrum olim cælabatur, argenti modo. 764
Vivere, quid. 312
Vivere, quo ſenſu. 94
Vivere in æterna roſa. 474
Vivere luce, pro genialiter vivere. 691
Vivere nemo ſatis properat. 155
Vivere, pro indulgere genio. 37
Vivere & patres poſſunt. 336
Vlcus, pro prurigine Venerea, &c. 638
Vltima cera, quæ dicatur. 259
Vlulat Gallus. 300
Vlyſſes Sirenum cantus, evaſit. 193
Vmbella, & ejus uſus. 745
Vmbilicis pictis luxuriari. 159
Vmbilicus, quid? ad umbilicum, &c. 269
Vmbilici librorum, qui & quales. 71
Vmbone repellere omnes. 180
Vmbra feſtinata, quæ. 580
Vna non eſt, quo ſenſu. 73
Vncia Falerni. 96
Vnctor ſordidus. 391
Vnctum vitium, quid. 62
Vnda lunatæ jubæ. 459
Vnguentum. 738
Vngues reſecare, ad tonſores pertinebat. 747
Vngues rodere, ſignum invidiæ. 230
Vngues tenere à ſcabie. 309
Vnum non exſpectat navis. 605
Voberca, an Vobiſca legend. 58
Vobiſca, an Voberca legend. ibid.
Voce & plauſu excepti Imperatores. 465
Voconi Victoris tormentum dulce. 389
Volſa brachia. 192
Vomitu in cœna utebantur: & in quem finem. 320

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Vorare undenas puellas. 410
Vota ſolvebant pro duce ſuo. 431
Votienus, poëta nobilis. 471
Votum facere pro amicis. 705
Vrbanus, quis dicatur. 51
Vrbicus poëta. 52
Vrbicus dictus ab urbe. 425
Vrceoli miniſtratorii. 761
Vrceus fictilis. 762
Vrere, pro mordere, *&* de frigore. 468
Vrna, an pro vita, ſorte, &c. 545
Vropygium anatis macræ. 208
Vrſi naſus fumans. 357
Vrſi ſub Arcto maximi. 14
Vrſus, viſco implicitus. 12
Vſipii, Germaniæ populi. 354
Vſtor, & uſtrina, quid. 209
Vtraque manu. conſenſus nota. 17
Vvæ duracinæ, quæ. 54
Vva duracina. 717
Vvæ marcentes, quæ. 320
Vulcani hiſt. 274
Vulpis lotium, male olet. 216
Vulſura, tonſura & raſura, quos conveniat. 454
Vult. obſcæna ſignific. 206
Vultur, pro hæredipeta. 355
Vultus eſt index mentis. 686
Vultus lubricus nimium aſpici. 512
Vulva. 724
Vulvæ excavatæ pellis indecens. 384
Vxorem ducere, & nubere, ut diff. 586

X.

XAnthus & Æthon. Solis equi. 440
Xenia, unde dicta. 712

Z.

*Z*Ωὴ κὴ ψυχή. 585
Zoilus invidus. 262
Zona. 771

FINIS.

ERRATA.

Pag.610. verſ.29. a, *Fedus*, corrige *feſtis*. 623. verſu penult. *promus condus* lege. 624. lin.11. lege *capraria*.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

5232,

230 Smaragd

aux armes
d'un évêque
van de
grootste | v. d. Werve
Zeldzaamheid
d'Anvers

Les v. d. Werve sont
parentés avec De la faille
avec v. Haeren
avec v. d. Kerkhove
etc.

W 8

1-5-93

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
142 G 16